

Kapitel 10

Universitetets fakulteter

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet

Under Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet hører følgende institutter:

Institut for Medicinsk Biologi (IMB)
Institut for Sundhedstjenesteforskning (IST)
Center for Anvendt Sundhedstjenesteforskning og Teknologivurdering (CAST)
Retsmedicinsk Institut
Institut for Idræt og Biomekanik (IOB)
Klinisk Institut (KI)
Biomedicinsk Laboratorium

Under Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet hører følgende forskningsenheder:

Forskningsenheden for Sundhedssociologi - Esbjerg
Forskningsenheden for Tromboseforskning - Esbjerg

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet har andel i følgende tværfakultære institutter:

Institut for Statistik og Demografi (se årsberetning fra Det Samfundsvidenskabelige Fakultet)
Center for Proteomanalyse (se årsberetning fra Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet)

Under Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet hører følgende studienævn:

Studienævn for Medicin
Studienævn for Klinisk Biomekanik
Studienævn for Idræt
Studienævn for Ph.D.-uddannelsen

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultetssekretariat

Ledelses- og dekan kontor
Fakultetssekretær *Hans Evermann*
Erhvervssproglig fuldmægtig *Elisabeth Lohmann*
Assistent *Anette Kiilstofte*

Sekretariatet for de prægraduate uddannelser
Kontorfuldmægtig *Jane Westergaard*
Overassistent *Christina Pytlick*
Assistent *Susanne Nicolaisen*
Assistent *Trine Abeloe*

Sekretariatet for de postgraduate uddannelser
Erhvervssproglig fuldmægtig *Gitte Halling*
Korrespondent *Elisabeth Erhardtsen*

Det pædagogiske udviklingsprojekt
Pædagogisk konsulent *Birgitta Wallstedt*
Ekstern pædagogisk konsulent *Dick Mårtenson*
Korrespondent *Elisabeth Erhardtsen*

IT-funktionen
IT-medarbejder *Torben Pieler*
IT-medarbejder *Uffe Gaden*

Foto-tegne-enheden
Teknisk tegner *Margrethe Krogh Hansen*

Undervisningsprisen

Undervisningsprisen ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet blev i år uddelt til professor, dr.med. Ove Schaffalitzky de Muckadell.

INSTITUT FOR MEDICINSK BIOLOGI (IMB)

Instituttet består af 3 forskningsenheder:

Anatomi og Neurobiologi
Fysiologi og Farmakologi
Immunologi og Mikrobiologi

Institutledelse

Institutleder: Professor *Jens Zimmer Rasmussen*

Institutbestyrelsen: Professor *Jens Zimmer Rasmussen* (formand), professor *Ole Skøtt*, lektor *Bente Finsen* og laborant *Lise Schrøder*. (Lektor *Ulla G. Friis* afløste som suppleant Bente Finsen i perioden 1. januar – 31. juli)

Institutsekretariat

Institutsekretær *Anne Marie Bredmose*

Regnskabsassistent *Helle Hansen* (tiltrådt 1. februar; fratrådt 30. september)

Regnskabsassistent *Rikke Clausen* (tiltrådt 19. oktober)

Kontorelev *Carina Tagesen* (overgået til administrationen 14. maj)

Kontorelev *René Callesen* (tiltrådt 16. august)

Administrativt er IMB opdelt i 3 sektioner: A: Immunologi og Mikrobiologi (sektionsansvarlig professor *S.-E. Svehag*; fra 1. september lektor *B. Teisner*), B: Fysiologi og Farmakologi (sektionsansvarlig docent *Torben Johansen*) C: Anatomi og Neurobiologi, Winsløwparken og Campus (sektionsansvarlig lektor *Bente Finsen*)

Oprensningen

Medhjælper *Grethe Jensen* (fratrådt 4. juli)

Medhjælper *Anne Birthe Lindal Hansen* (tiltrådt 17. maj)

IKT-medarbejder

Herluf Rasmussen

Værkstedsgruppen

Ingeniør *Ole Johansen*

Ingeniørassistent *Arne Larsen*

Laboratoriebetjent *Bent Bækdal*

Laboratoriebetjent *Børge Nielsen*

Laboratoriebetjent *Kaj Nielsen*

Elektronikmekanikerelev *Frank Rasmussen* (fratrådt 31. december)

Elektronikmekanikerelev *Jimmy Nielsen*

Anatomi og Neurobiologi

Professor, dr.med. *Jens Zimmer Rasmussen* (instituttleder)
Professor emeritus, dr.phil. *Leif Rasmussen*
Lektor *Hans Albert Bøye*, Ph.D.

Lektor *John Chemnitz* (studieleder for biomekanik)
Lektor, dr.med. *Bente Finsen* (udstationeret, Canada 1. januar-31. juli)

Lektor *Jan Bert Gramsbergen*, Ph.D.

Lektor, dr.med.vet. *Ellen Holm Nielsen*

Forskningsadjunkt *Jens Noraberg*, Ph.D.

Lektorvikar, dr.med. *Bent Collatz Christensen* (4.marts-20.maj)

Fakultetsgæsteprofessor *Anthony J. Castro*, Ph.D.

Gæsteprofessor *Trewor Owens*, Ph.D.

Forskningsstipendiat, Ph.D. *Peter Schousboe*

Laborant *Rikke Christiansen*

Gæsteforsker *Ana Rita Castenla* (maj-juni)

Gæsteforsker *Maria Escamez* (juli-august)

Laborant *Dorthe Frederiksen*

Hospitalslaborant *Randi Godskesen*

Hospitalslaborant *Anni Jensen*

Laborant *Lene Jørgensen*

Instruktionslaborant *Dorte Lyholmer*

Laboratorietekniker *Inge Emilie Nielsen*

Laborant *Susanne Petersen*

Laboratorietekniker *Inger Margrethe Rasmussen*

Sekretær *Elsebeth Orthmann* (deles med Immunologi og Mikrobiologi)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Thomas Brevig

Annette Møller Dall (tidligere Dahl-Jørgensen)

Rikke Gregersen

Pernille Jansen

Birthe Jakobsen

Bjarne Winther Kristensen

Morten Meyer

Frantz Rom Poulsen

Der har i forårssemestret og efterårssemestret været ansat i alt 1 undervisningsassistent og 15 instruktører, som i alt har undervist i 598 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger afholdt af forskningsenheden

Dr. Raphael Guzman, Department of Neurosurgery, University of Bern, Switzerland (10. marts), dr. Elizabeth Tarkowski, Göteborg University Hospital, Sweden (12. maj), overlæge Henrik Daa Schrøder, Patologisk Institut, Odense Universitetshospital (26. maj), prof. Asla Pitkä-

nen, MD, Ph.D. A. I. Virtanen Institute University of Kuopio, Finland (1. juni), EU-stipendiat Ana Rita Costenla, Lab. De Neurociencias, Fac. De Medicina, Lissabon, Portugal (8. juni), Alisa G. Woods, Ph.D., Dept. of Anatomy, Albert-Ludwigs-Universität, Freiburg, Tyskland (31. august).

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

P. Jansen og M. Meyer har medvirket i og ved udarbejdelsen af undervisningsvideo "Så længe de lever", udgivet af Dyrenes Beskyttelse.

J. Zimmer har været arrangør af minisymposium for Dansk Selskab for Neurovidenskab vedrørende Eksperimentelle studier af Parkinsons sygdom, Odense (18. januar) og har sammen med medarbejdere ved afdelingen og Landsforeningen af Polio-, Trafik- og Ulykkesramte og Paraplegikerkredsen arrangeret 7th International Meeting on Neural Transplantation and Repair (INT-7), Odense (26.-29. august) og INT-7 Stereology Workshop, Odense (30. august). Sammen med medarbejdere er arrangeret halvårsmøde for parterne inden for EU BioTech-projekt, Odense (2.-3. oktober)

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

T. Brevig opholdt sig ved Afdeling for Klinisk Immunologi, Karolinska Institutet, Huddinge Universitetshospital, Sverige (1. april-30. juni) og indleverede, i samarbejde med Absorber AB, Sverige, patentansøgning til den svenske patentmyndighed (26. august). Han holdt foredrag ved 7th International Meeting on Neural Transplantation and Repair (INT-7), Odense (26.-29. august) og EU-symposium og arbejds-møde om The Future of Neural Grafting in Parkinson's Disease. Focus on Improving Graft Survival and the Use of Stem Cells and Xenogeneic Tissue as Donor Tissue, Santorini, Grækenland (22.-28. september). Han deltog med poster i 5th International Congress for Xenotransplantation, Nagoya, Japan (24.-28. oktober).

J. Chemnitz har deltaget med poster i European Chiropractor Union Convention (Neck pain: Disability of the 21st Century), Odense (13.-15. maj). Han var på studierejse vedrørende eksamensformer til Los Angeles Chiropractic College, Californien (27. september-7. oktober).

A.M. Dall deltog med poster i 7th International Meeting on Neural Transplantation and Repair, Odense (26.-30. august), med foredrag i EU-mødet The Future of Neural Grafting in Parkinson's Disease, Santorini, Greece (22.-

28. september) og med poster i Forskningsdag 99, Odense, (7. oktober).

B. Finsen deltog, i forbindelse med udstationering ved Molecular Oncology Group, Royal Victoria Hospital, McGill University, Montreal, Canada i perioden 1. august 1998-31. juli 1999, med poster i 13th Annual Spring Meeting of the Canadian Society for Immunology, Lake Louise, Alberta, Canada (5.-8. marts), ligesom hun var inviteret foredragsholder ved Neurology Grand Round, Montreal Neurological Institute, McGill University, Montreal (4. juni) og ved Neuroscience Research Group Seminar, Department of Neuroscience, University of Calgary (11. juni). Hun var medarrangør af og deltager med foredrag i Dansk Selskab for Neurovidenskabs årlige Sandbjerg-symposium Basic and Clinical Aspects of Neuroimmunologi, Sandbjerg Slot (9.-11. maj). Hun var ordstyrer og deltager i 7th International Meeting on Neural Transplantation and Repair, Odense (26.-29. august), og hun deltog med inviteret foredrag i Novartis Foundation Symposium No. 231: Neural Transplantation in Neurodegenerative Disease, London (12.-14. oktober). Hun er medlem af NatSund-Udvalget ved Biomedicinuuddannelsen, Syddansk Universitet og bestyrelsesmedlem i Dansk Selskab for Neurovidenskab. Hun har undervist i emnet In situ hybridisering, Klinisk Biokemisk Afdeling, Odense (oktober). Hun var bedømmer af Anette Gjettrup Eskildsens Ph.D.-afhandling ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet (14. maj).

J.B. Gramsbergen har deltaget med posters i Joint Meeting of the European Society for Neurochemistry/International Society for Neurochemistry, Berlin (8.-13. august), 7th International Meeting on Neural Transplantation and Repair (INT-7), Odense (26.-30. august) og 28th Annual Meeting of the Society for Neuroscience, Miami Beach, USA (23.-28. oktober). Endvidere har han holdt foredrag ved PharmaBiotech Center Seminar, Sandbjerg Slot (15. oktober).

R. Gregersen deltog med poster i det internationale iskæmi-symposium Strategies in the use of animal models for the study of brain ischemia: A reappraisal, Madrid, Spanien (7.-9. maj) og holdt foredrag ved PharmaBiotech Center Seminar, Sandbjerg Slot (13.-15. oktober). Hun blev udtaget til at holde foredrag ved Dansk Selskab for Neurovidenskabs 15 års jubilæumsmøde, Danmarks Farmaceutiske Højskole (19. november).

B. Jakobsen deltog med foredrag i Neuroscience Research Center Minisymposium, København (16. april) og med poster i 6th International Congress on Amino Acids, Bonn, Tyskland (3.-7. august) samt i PharmaBiotech Center Seminar, Sandbjerg Slot (13.-15. oktober).

P. Jansen deltog i XIII International Congress on Parkinson's Disease, Vancouver, Canada (24.-28. juli) og med poster i 7th International Meeting on Neural Transplantation and Repair (INT-7), Odense (26.-30. august).

B. W. Kristensen deltog med foredrag i 3rd Slice-Array Project Meeting, Genova, Italien (12.-13. marts), Neuroscience Research Center Minisymposium, København (16. april) og i EU Biotech Program Sectorial Meet-

ing, Bruxelles, Belgien (23.-24. juli). Han deltog med posters i 6th International Meeting on Aminoacids, Bonn, Tyskland (3.-7. august), 3rd Congress on Alternatives to Laboratory Animals, Bologna, Italien (29. august-2. september) og 3rd International Meeting on Metabotropic Glutamate Receptors, Taormina, Italien (19.-24. september). Han holdt inviteret foredrag og præsenterede poster ved Workshop on Neuroscience, Dansk Farmaceutisk Højskole, København, (29. september-1. oktober), deltog med foredrag i PharmaBiotech Center Seminar, Sandbjerg Slot (13.-15. oktober) og med poster i 28th Annual Meeting Society for Neuroscience, Miami, USA (23.-28. oktober).

M. Meyer deltog med inviteret foredrag i Biotech Meeting, Wallenberg Neuroscience Center, Lund, Sverige (8.-9. januar) og med foredrag i Dansk Selskab for Neurovidenskabs møde om Parkinson's Disease: Basic Research and New Treatment Strategies, Odense, Danmark (18. januar). Han deltog i 6th Annual Meeting of the American Society for Neural Transplantation, Clearwater, Florida, USA (29. april-2. maj), med inviteret foredrag i COST B10 Working Group Meeting, Molecular and Cellular Basis of Regeneration, Torino, Italien (12. juni), med foredrag i 7th International Meeting on Neural Transplantation and Repair (INT-7), Odense, Danmark (26. august-29. august) og EU-symposium og arbejds-møde om The Future of Neural Grafting in Parkinson's Disease, Santorini, Grækenland (22. september-28. september) samt med poster i 29th Annual Meeting of the Society for Neuroscience, Miami, USA (23. oktober-28. oktober).

J. Noraberg deltog med posters i EUROTOX'99, Oslo (27.-30. juni) og 3rd World Meeting in Alternatives and Animal Use in Life Sciences, Bologna, Italien (29. august-2. september) og var repræsenteret med posters i 29th Annual Meeting, Society for Neuroscience Miami, USA (7.-12. november). Han deltog i Nordic Workshop on Chemically Induced Apoptosis, Danish Food Agency, Søborg (28.-29. oktober). I forbindelse med EU-samarbejde har han besøgt Dept. of Neurological and Vision Sciences, University of Genova, Italien (11.-14. oktober).

F.R. Poulsen deltog i 7th International Meeting on Neural Transplantation and Repair, Odense (26.-29. august) samt i PharmaBiotech Center Seminar, Sandbjerg Slot (13.-15. oktober).

J. Zimmer har undervist ved A-kursus i neurologi, København (23. februar), holdt foredrag ved Alzheimerforeningens møder om Demens og sanser, Odense (17. marts, 30. august), været ordstyrer ved Neuroscience Research Center seminar, København (16. april), deltaget i Demensdage, Rigshospitalet, København (7. maj), været inviteret foredragsholder ved ECVAM workshop om Alternative in vitro Methods in Toxicology, Innsbruck, Østrig (17.-21. maj). Han var leder og arrangør af møde i arbejdsgruppe vedrørende Molecular and Cellular Basis for Regeneration under EU's COST B10 Action vedrørende Brain Damage Repair, Torino, Italien (11.-13. juni) og deltog sammen med J.B. Gramsbergen i studietur til

Department of Physiology, University of Innsbruck, Østrig med henblik på udvikling af ny vævsdyrkningsmetode (20.-21. juni). Han var inviteret foredragsholder ved 6th International Congress on Aminoacids, Bonn, Tyskland (6.-8. august) og møde i Dansk Parkinsonforening, Odense afdeling, Odense (11. september). Han deltog som ordstyrer og med foredrag i videnskabelig workshop og fællesmøde for 3 EU-finansierede forskningsprojektioner vedrørende The Future of Neural Grafting in Parkinson's Disease, Santorini, Grækenland (22.-29. september) og med inviteret foredrag i møde afholdt af In Vitro Testing Industrial Platform (IVTIP), Novo Nordisk A/S, Måløv (15.-16. november). Han har undervist på tilvalgskursus i Medicinens Historie (25. marts) og på patofysiologikursus for biomedicinstuderende, Odense Universitet (19. maj). Han er formand for Medicinske Universitetslæreres Forening (MULF) under FAS, medlem af FAS' bestyrelse, medlem af AC's forretningsudvalg og AC's bestyrelse, medlem af bestyrelsen for Medicinsk Historisk Selskab på Fyn, medlem af styregruppen for Antropologisk Database, Odense Universitet (ADBOU), medlem af Patentudvalget ved Syddansk Universitet, medlem af bestyrelsen i Nordic Society for Research in Brain Aging (NORAGE), medlem af bestyrelsen for Grosserer M. Brogaard og Hustrus Mindefond og projektleder under Neuroscience PharmaBiotec Research Centre med Farmaceutisk Højskole som værtsinstitution. Han er dansk delegeret i EUs COST B10 Action vedrørende Brain Damage and Repair, hvor han var formand for managementkomiteen og leder af arbejdsgruppe vedrørende Molecular and Cellular Basis for Regeneration. Han var formand for bedømmelsesudvalget i forbindelse med udnævnelsen af Ole Bjerrum til adjungeret professorat i industriel biomedicin ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet (september), bedømmer af Dorte Seitzbergs Ph.D.-afhandling under Erhvervsforskeruddannelsen, København (24. juni) og bedømmer af Mehrdad Shamloos medicinske doktorafhandling ved Lund Universitet, Sverige (1. oktober).

Eksterne bevillinger og donationer

T. Brevig har til forskning i afstødning af xenogene nervecelletransplantater modtaget 30.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden.

B. Finsen har fra Forskerakademiet modtaget 90.292 kr. (1999-2000) til rejser og supplerende løn til gæsteprofessor Trevor Owens, Canada. Hun har derudover modtaget 70.000 kr. til projektet Cytokiners rolle i iskæmisk induceret nervecelledød fra Mindefonden for Alice Brenaa, en 3-årig rammebevilling (1999-2001) på 250.000 kr. årligt fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Neuroimmunologiske aspekter ved degenerative CNS-lidelser og 25.000 kr. fra Lily Benthine Lunds Fond til projektet Interferon gamma (IFN γ) og tumor nekrosefaktor-alpha's (TNF α 's) immunregulatoriske funktion i hjernen.

J.B. Gramsbergen har fra Statens Sundhedsvidenskabe-

lige Forskningsråd modtaget en 3-årig rammebevilling (1999-2001) på 250.000 kr. årligt til projektet Mekanismer for neurodegeneration, neuroprotektion og regeneration samt modulering af signalsystemer i organotypiske hjerneskevokulturer samt en startbevilling på 60.000 kr. til forberedelse af ansøgning om On-line monitoring of in vitro brain metabolism and neurotoxicity using advanced perfusion devices and analytical microsystems til EUs 5. Rammeprogram. Til samme projekt har J.B. Gramsbergen modtaget 67.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden og Fonden til Lægevidenskabens Fremme. Til projektet Mitochondrial dysfunction, oxidative stress and neuroprotection in organotypic nigrostriatal slice cultures har han fra Dansk Parkinsonforening modtaget 80.000 kr.

R. Gregersen har modtaget 20.000 kr. fra Else Poulsens Mindelegat og 20.000 kr. fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme til forskning i cytokiner og cerebral iskæmi i mus.

B.W. Kristensen modtog til deltagelse i kongres 10.000 kr. fra Familien Hede Nielsens Fond.

K.L. Lambertsen har modtaget 5.000 kr. fra Tømrermester Alfred Andersen og Hustrus Fond, 5.000 kr. fra Overlæge P.M. Christensen og Hustrus fond til projektet The role of interferon-gamma and Tumor necrosis factor (TNF) in focal cerebral ischemia in mice.

N.D. Lomholt har modtaget 24.000 kr. fra Direktør Leo Nielsen og Hustrus Legat og 20.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Oligodendrocyte reactions to anterograde axonal degeneration in TNF and non-trans-genic mice.

M. Meyer har fra Dansk Parkinson modtaget 87.200 kr. til projektet Etablering og optimering af nye genteknologiske metoder til optimering af overlevelsen og funktion af dopaminerge nervecelletransplantater og fra Novo Nordisk 30.000 kr. til projektet Etablering af nye gentransfektionsmetoder med det formål at øge overlevelsen og funktionen af dopaminerge nervecelle-transplantater.

E.H. Nielsen har sammen med B. Finsen, J. Zimmer Rasmussen og S-E. Svehag modtaget 1,6 mio. kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråds NA-STRAPROGRAM (1997-2001). Hun har sammen med S-E. Svehag modtaget 600.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (1999-2000) foruden andre 223.000 kr. fra samme sted samt 36.000 kr. fra A.J. Andersen og Hustrus Fond og 20.000 kr. fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme til undersøgelse af amyloidogenetiske faktorer ved Alzheimers sygdom. Derudover er modtaget 58.000 kr. fra Løvens Kemiske Fabrik, 20.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden og 10.000 kr. fra Kong Christian den Tiendes Fond til undersøgelse og forebyggelse af influenza-virus-infektion.

J. Noraberg har sammen med J. Zimmer og B.W. Kristensen modtaget 720.000 kr. fra Innovationsselskab Fyn A/S til forretnings- og forskningsmæssig vurdering af selskabet NeuroScreen ApS med den hensigt at kunne tilbyde virksomheder og institutioner neurotoksikologisk in vitro screening med organotypiske skivekulturer. Han har sammen med B. Jakobsen og B.W. Kristensen modta-

get 26.000 kr. fra Else Poulsens Mindelegat og 15.000 kr. fra Direktør Kurt Bønnelycke og hustru fru Grethe Bønnelyckes Fond til projektet Organotypiske skivekulturer som en in vitro model for farmakologisk screening og studier af stoffers virkningsmekanisme.

F.R. Poulsen har modtaget 35.411 kr. fra Odd Fellow Loge Nr. 2, Scandinavia og 6.285 kr. fra Aslaug og Carl Friis' Legat til indkøb af computerudstyr til projektet Degenerative og regenerative effekter af neuronal epileptiform aktivitet og elektroshock, undersøgt i organotypiske skivekulturer af hjernevæv. Til samme projekt har F.R. Poulsen modtaget 25.000 kr. fra Fonden til forskning af Sindslidelser, 25.000 kr. fra Eli Lillys Psykiatriske Forskningsfond og 12.500 kr. fra Gudrun Krauses Mindelegat.

P. Schousboe har modtaget 20.000 kr. fra Tømrermester Alfred Andersen og Hustru's Fond, 70.000 kr. fra E. Danielsen og Hustrus Fond.

J. Zimmer har modtaget 1,6 mio. kr. som NASTRA-bevilling fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (1997-2001) sammen med S.-E. Svehag, E. Holm Nielsen og B. Finsen og 515.000 kr. pr. år. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd som deltager i Neuroscience Center for Lægemedicinforskning (1999-2001). Fra EUs Biomed 2 program er bevilget 1,07 mio. kr. (1997-1999) til udvikling af silicon-baseret chip til neurotoksikologisk screening. Han har modtaget 111.600 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projekt Excitotoxic cell death in mesencephalic organotypic slice cultures. An in vitro model of parkinson's disease?, 111.600 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projekt Udvikling af neuroner og glial fra neurale stamceller dyrket på skiver af umodent hjernevæv, 20.000 kr. fra Svend Petersens Mindefond til brug ved aflønning af studentermedhjælp til registrering af Medicinsk Historisk Selskab på Fyns museale effekter.

Publikationer

- Andersen M, Zimmer J, Sams-Dodd F. Specific behavioral effects related to age and cerebral ischemia in rats. *Pharmacol Biochem Behav* 1999; 62:673-682.
- Andreasen OA, Finsen B, Østergaard K, Sørensen JC, Jørgensen H. Association between haloperidol-induced oral dyskinesia and reduced number of striatal neurons expressing enkephalin mRNA in rats. *Neuroscience* 1999; 1:27-35.
- Brevig T, Kristensen T, Zimmer J. Expression of major histocompatibility complex antigens and induction of human T-lymphocyte proliferation by astrocytes and macrophages from porcine fetal brain. *Exp Neurol* 1999; 159:474-483.
- Castro AJ, Zimmer J. Neural transplantation in the developing central nervous system. I: Dunnett SB, Boulton AA and Baker GB, red. *Neural Transplantation Methods*. Totowa, NJ, USA, Humana Press, 1999: 169-194.
- Christensen JJ, Sørensen C, Østergaard K, Zimmer J.

Early postnatal development of the rat corticostriatal pathway: an anterograde axonal tracing study using biocytin pellets. *Anat Embryol* 1999; 200:73-80.

- Christensen ST, Chemnitz J, Strårup EM, Kristiansen K, Wheatley DN, Rasmussen L. Staurosporine-induced cell death in *Tetrahymena thermophila* has mixed characteristics of both apoptotic and autophagic degeneration. *Cell Biol Internat* 1998; 22:591-598.
- Dahl-Jørgensen A, Østergaard K, Pedersen EB, Zimmer J. Serum and CNTF stimulate oligodendroglia and reduce fiber outgrowth from striatal cultures. *Exp Neurology* 1999; 157:88-95.
- Finsen B, Jensen MB, Lomholt ND, Hegelund IV, Poulsen FR and Owens T. Axotomy-induced Glial Reactions in Normal and Cytokine Transgenic Mice. The Function of Glial Cells in Health and Disease: Dialogue between Glia and Neurons. *Adv Exp Med Biol*, 1999; 468:157-71.
- Florin-Christensen M, Florin-Christensen J, de Isola ED, Lammel E, Meinardi E, Brenner RR, Rasmussen L. Temperature acclimatization of *Trypanosoma cruzi* epimastigote and metacyclic trypomastigote lipids. *Mol Biochem Parasitol* 1997; 88:25-33.
- Guzman R, Meyer M, Löwblad KO, Ozdoba C, Seiler RW, Schroth G, Widmer HR. Striatal grafts in a rat model of Huntington's disease: Time course comparison of MRI and histology. *Exp Neurol* 1999; 156:180-190.
- Holm Nielsen E, Juul Sørensen I, Vilsgaard K, Andersen O, Svehag S-E. Calcium enhanced aggregation of serum amyloid P component and its inhibition by the ligands heparin and heparan sulphate. *APMIS* 1994; 102:420-426.
- Holm Nielsen E, Nybo M, Samuelsen B, Svehag S-E. Ultrastructural localization of serum amyloid P component and proteoglycan in in vitro formed amyloid fibrils. I: Kyle RA and Gertz MA, red. *Amyloid and Amyloidosis* 1998. Proceedings of the VIIIth International Symposium on Amyloidosis. Rochester, MI: Partenon Publishing Group, 1999: 26-28.
- Jahnsen H, Kristensen BW, Thiébaud P, Norberg J, Jakobsen B, Bove M, Martinoia S, Koudelka-Hep M, Grattarola M, Zimmer J. Coupling of organotypic brain slice cultures to silicon-based arrays of electrodes. *Methods* 1999; 18:160-172.
- Jensen MB, Hegelund IV, Poulsen FR, Owens T, Zimmer J, Finsen B. Microglial reactivity correlates to the density and the myelination of the anterogradely degenerating axons and terminals following perforant path denervation of the mouse fascia dentata. *Neuroscience* 1999; 93:507-518.
- Khoroshahi MH, Meyer M, Pedersen EB, Finsen B. Lack of effect of short-term depletion of plasma complement C3 on the survival of syngeneic dopaminergic neurons following grafting into the intact rat striatum. *Cell Transpl* 1999; 8:489-99.
- Kristensen BW, Norberg J, Jakobsen B, Gramsbergen JBG, Ebert B, and Zimmer J. Excitotoxic effects of non-NMDA agonists in cortico striatal slice cultures

- detected by propidium iodide, Fluoro-Jade and LDH release. *Brain Research* 1999; 841:143-159.
- Meyer M, Zimmer J.* Neuronale vækstfaktorer - neurotrofiner (Review), 1999: 2063-2070.
- Meyer M, Zimmer J, Seiler RW, Widmer HR.* GDNF increases the density of cells containing calbindin but not of cells containing calretinin in cultured rat and human fetal nigral tissue. *Cell Transpl* 1999; 8:25-36.
- Norberg J, Kristensen BW, and Zimmer J.* Markers for neuronal degeneration in organotypic slice cultures, *Brain Res Protocols* 1999; 3:278-290.
- Nybo M, Svehag S-E, Holm Nielsen E.* An ultrastructural study of amyloid intermediates in A β 1-42 fibrillogenesis. *Scand J Immunol* 1999; 49:219-223.
- Nybo M, Holm Nielsen E, Svehag S-E.* Complement activation by the amyloid proteins A β peptide and α 2-microglobulin. *Amyloid: Int J Exp Clin Invest* 1999; 6:265-272.
- Overgaard AK, Kierklo L, Christiansen H, Chrois P, Rasmussen L, Friis J.* Resumption of rapid proliferation from lag phase in cultures of *Saccharomyces cerevisiae* in poor nutrient conditions. *Cell Biology International Mol Biochem Parasitol* 1998; 22:709-714.
- Pedersen MK, Finsen B, Celis JE, Jensen NA.* muF-KBP38. A novel murine immunophilin homolog differentially expressed in malignant schwannoma cells and central nervous system neurons in vivo. *Electrophoresis* 1999; 20:249-255.
- Rasmussen L.* Danske bidrag til den tidlige cellebiologi: personer og begivenheder. *Dansk Medicin. Historisk Årbog* 1998; 61-75.
- Rasmussen M, Rasmussen L.* Phospholipase D in *Tetrahymena*. Activity and significance. *Comp Biochem Physiol B* 1999; 124:467-473.
- Svehag S-E, Nybo M, Holm Nielsen E.* The ultrastructural development of in vitro formed A β -42. I: Kyle RA and Gertz MA, red. *Amyloid and Amyloidosis* 1998. Proceedings of the VIIIth International Symposium on Amyloidosis. Rochester, MI: Partenon Publishing Group, 1999; 441-443.
- Thiébaud P, Beuret C, Koudelka-Hep M, Bove M, Martinoia S, Grattarola M, Jahnsen H, Rebaudo R, Balstrino M, Zimmer J, m.fl.* An array of Pt-tip microelectrodes for extracellular monitoring of activity of brain slices. *Biosens Bioelectron* 1999; 14:61-65.
- Woods AG, Poulsen FR and Gall CM.* Glucocorticoid treatment preferentially suppresses microglial trophic responses to hippocampal deafferentiation. *Neuroscience* 1999; 91:1277-89.
- Xirouchaki C, Moschovis K, Chatzitheodoridis E, Kiriakidis G, Boye H, Morgen P.* Structural and chemical characterization of as-deposited microcrystalline indium oxide films prepared by dc reactive magnetron sputtering. *Electronic Materials*, 1999; 28:26-34.

Fysiologi og Farmakologi

Professor, dr.med. *Peter Bie*
Professor emeritus, med.dr. *Lars Garby*
Professor *Ove A. Nedergaard*, Ph.D.
Professor, dr.med. *Ole Skøtt*
Docent, fil.lic. et dr. *Anthony M. Carter* (udstationeret i perioderne 20. februar-9. marts og 30. juni-29. august)
Docent, dr.med. *Torben Johansen*
Lektor, dr.med. *Ulla Glenert Friis*, Ph.D.
Lektor, dr.med. et dr.med.vet. *Niels Einer-Jensen*
Lektor, lic.scient. *Finn Jørgensen*
Lektor, lic.scient. *Søren Wamberg*
Adjunkt *Boye Lagerbon Jensen*, Ph.D.
Gæsteforsker *Nada Martini*
Gæsteforsker, cand.med. *Helle C. Thiesson*
Gæsteforsker, Ph.D. *Michelle Towstolless* (16. april-1. juni)
Laborantelev *Carina Andreassen*
Afdelingslaborant *Inge T. Andersen*
Hospitalslaborant *Mette Fredenslund*
Laborant *Susanne Knudsen* (orlov til og fratrådt 31. marts)
Laboratorietekniker *Bodil Kristensen* (tiltrådt 1. januar)
Afdelingslaborant *Lise Larsen*
Laborant *Ole Madsen* (tiltrådt 15. marts)
Laboratorietekniker *Annette Kragh Rasmussen*
Laborantelev *Monica Steenberg Rasmussen*
Afdelingslaborant *Lis Teusch*
Korrespondent *Bente Kuhlmann*
Korrespondent *Bodil Theilade*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Pernille Bjørg Hansen
Kirsten Hansen
Jeppe Prætorius
Tenna Juul Jensen
Ditte Andreassen
Tina Brandt Jensen
Niels Christian Foldager Sandgaard (tiltrådt 1. april)

Der har i forårssemestret og efterårssemestret været ansat 8 undervisningsassistenter og 11 instruktører, som i alt har undervist i 1.496 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger afholdt af forskningsenheden

Funktionschef, lic.pharm. *Jørgen Drejer*, NeuroSearch A/S, Glostrup (28. januar), Kemiker *Siv A. Hjort*, Ph.D. Molekylær Genetik, Novo Nordisk A/S, Bagsværd (11. februar), Afdelingslæge *Mark Ainsworth*, Lægemiddelstyrelsen, Brønshøj (25. februar), Afdelingsleder, dr.pharm.

Jørn Arnt, Psykofarmakologisk Afdeling, H. Lundbeck A/S, Valby (25. marts), Professor *Joan Hunt*, Department of Anatomy and Cell Biology, University of Kansas Medical Centre, (19. april), Forskningsassistent, cand.med. *John Teilmann Larsen*, Afdeling for Klinisk Farmakologi, IMB, Syddansk Universitet (22. april), Professor *Jürgen B. Schnermann*, National Institutes of Health, Bethesda, Maryland, USA, (8. juni), Professor *Armin Kurtz*, Dept. of Physiology, University of Regensburg, Tyskland, (8. juni), Professor *Pontus B. Persson*, Johannes-Müller-Institute of Physiology, Humboldt-University, Berlin, Tyskland, (8. juni), Professor *Heimo Ehmke*, Department of Physiology, University of Hamburg, Tyskland, (8. juni), Professor *Rainer Rettig*, Department of Physiology, Ernst-Moritz-Arndt University, Karlsburg, Tyskland, (8. juni), Lektor *Bjarke Ebert*, Ph.D., Institut for Farmakologi, Danmarks Farmaceutiske Højskole, København (2. september) Professor, dr.med. *Søren P. Sheikh*, Molekylær Kardiologi, H:S Rigshospitalet, København (16. september), Dr. *Irene Cetin*, Department of Obstetrics and Gynecology, University of Milan, Italy besøgte instituttet som gæst af Rektorkollegiet (12.-14. oktober), Afdelingsleder, cand.pharm. *Connie Sánchez*, Farmakologisk Forskning, H. Lundbeck A/S, Valby (11. november).

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

T. Johansen var kursusleder og foredragsholder ved fakultetets postgraduate kursus i grundforskning (13.-14. september). O. Skøtt arrangerede kursus "Eksperimentelle metoder i Hypertensionsforskning" i Odense (4. marts).

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

D. Andreassen holdt foredrag på Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde, Ebeltoft (17. april). Hun deltog i 1999 ASN Basic Science Conference, Horizons in Vascular Biology and Therapeutics (2.-4. november) og i årsmøde i American Society of Nephrology, Miami, USA (5.-8. november).

P. Bie deltog med posters i Experimental Biology, Washington DC (14.-17. april) og som inviteret foredragsholder og med posters i 2nd Congress of the Federation of European Physiological Societies (FEPS), Prag (30. juni - 4. juli). Han tiltrådte som kasserer i FEPS (Federation of European Physiological Societies) i juli. Han har undervist ved Ph.D.-kursus i væskebalance: et eksempel på hormonal cerebrokardio-renal vurdering, ved Syddansk Universitet (13. september) og ved Human-

biologi, Københavns Universitet (27. september). Han er medlem af Svenska Medicinska Forskningsrådets Planeringsgrupp för Experimentell och Klinisk Njurforskning og var bedømmer ved to Ph.D.-afhandlinger ved Aarhus Universitet: cand.med. Jan Carstens (10. marts), og cand.med. Kim Allan Terp (3. december). Han var formand for bedømmelsesudvalget ved cand.med. Jørgen Hangaards Ph.D.-afhandling ved Syddansk Universitet (17. december), og formand for bedømmelsesudvalget i forbindelse med udnævnelsen af lic.med. Jørgen Vinten som adjungeret professor i molekylær endokrinologi ved Syddansk Universitet. Han er medlem af studienævnet for supplerings- og kandidatuddannelsen ved cand.scient.san.-studiet og formand for IKT-gruppen ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

A.M. Carter var udstationeret som gæsteforsker ved Lawson Research Institute, University of Western Ontario, London, Ontario, Canada (20. februar-9. marts og 30. juni-29. august) og var adjungeret professor samme sted (8.-25. november). Han aflagde studiebesøg ved Department of Physiology, University of Toronto, Canada (9. august), deltog i North American Trophoblast Meeting, Atlanta, Georgia, USA (10. marts) og møde i Society for Gynecologic Investigation samme sted (11.-13. marts). Han har desuden deltaget ved to møder i Physiological Society, London, England (29.-30. marts) og Birmingham, England (20.-21. december). Han deltog i møde i International Federation of Placenta Associations (IFPA), Schladming, Austria (24.-25. september), A.M. Carter deltog desuden ved 5th International Symposium on Insulin-Like Growth Factors, Brighton, England (31. oktober-4. november) og som inviteret foredragsholder ved 8th Meeting of the European Placenta Group samme sted (26.-29. september), hvor han var medlem af International Organizing Committee. A.M. Carter var bedømmer ved cand.med. Ole Bjørn Pedersens Ph.D.-afhandling Aarhus Universitet (3. september). Han var formand for bedømmelsesudvalget ved cand.med. Henrik Villadsens Ph.D.-afhandling på Syddansk Universitet (8. oktober). A.M. Carter har undervist ved forskeruddannelseskursus ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Han har været medlem af Scientific Program Committee af Society for Gynecologic Investigation og er medlem af bestyrelsen af International Federation of Placenta Associations samt International Scientific Committees af Rochester Trophoblast Conference, Rochester, New York, USA, 2000 og 9th Meeting of the European Placenta Group, Sorrento, Italy, 2001.

U.G. Friis underviste ved kursus i eksperimentelle metoder i hypertensionsforskningen, Odense (4. marts), deltog i Årsmøde i Dansk Hypertensionsselskab, Ebeltoft (16.-17. april) og med poster i 32nd Annual Meeting of the American Society of Nephrology med posterpræsentation, Miami, USA (1.-8. november). Hun var bedømmer ved Ph.D.-afhandling af cand.odont. Susanne Lambert, Københavns Universitet. Hun var undervisningsansvarlig for faget farmakologi, semesterformand for 7. semester og fagkoordinator for faget Human patofysiologi samt med-

lem af Nat.-Sund. Udvalget og næstformand i Studienævn for Medicin.

K. Hansen deltog med posters i European Congress of Pharmacology, Budapest, Ungarn (3.-7. juli), og i 6th International Meeting on Biology of Nitric Oxide, Stockholm (5.-8. september). Hun holdt foredrag på Farmakologisk Institut, Aarhus Universitet (19. november).

P. B. Hansen holdt inviteret foredrag ved "Kreislaufphysiologisches Kolloquium", Humboldt-University, Berlin (29. januar) og deltog med foredrag i Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde (17. april). Hun var på studieophold i Regensburg, Tyskland (30. august-3. september) og inviteret foredragsholder ved Dansk Hypertensionsselskabs Zeneca møde, København (24. september). Hun deltog i ASN 32nd Annual Meeting & Scientific Exposition med poster (5.-8. november) samt et 3 dages kursus i "Basic Science Conference: Horizons in Vascular Biology and Therapeutics" Miami, USA (2.-4. november).

N. Einer-Jensen var på forskningsophold ved Obstetrisk og Gynækologisk afdeling, Universitetshospitalet i Bari, Italien (16.-23. januar). Han deltog som underviser (og med-ansvarlig ansøger) i workshop om Adolescents Reproductive Health arrangeret af det af EU finansierede ARHNe program, Cape Town, Syd Afrika (4.-9. oktober) og deltog derudover i workshop Teaching Physiology i Prag (29. juni) og med 3 posters i FEPS 2nd Congress samme sted (30. juni-3. juli).

B.L. Jensen deltog i Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde, Ebeltoft (16.-17. april) og i årsmøde for American Society of Nephrology, Miami, USA (1.-8. november). Han var på studieophold ved Physiologisches Institut, Universität Regensburg, Tyskland (april). Han modtog Dansk Hypertensionsselskabs "Zeneca-pris" (25.000 kr.) for forskningsindsats inden for hypertension (24. september) og holdt i forbindelse hermed forelæsning og arrangerede symposium på Frederiksborg Hospital.

T. Johansen var på studieophold ved Department of Physiology, University College, London (11.-24. april). Han deltog i møder i British Physiological Society i Manchester (29.-31. marts) og i London (19.-22. april). Han er koordinator for faget human patofysiologi, medlem af Nat.-Sund.-udvalget og medlem af Biblioteksudvalget ved Videncentret.

F. Jørgensen deltog i 32nd Meeting on Membrane Transport Physiology, Sandbjerg Slot, (2.-4. juni). Han var inviteret foredragsholder ved XXth Conference of the European Society for Comparative Physiology & Biochemistry vedrørende Molecular, Physiological and Behavioural Adaptations to Environmental Factors, Aarhus Universitet (27.-30. juni). Under studieophold ved Facultad de Medicina, Universidad de Chile, Santiago, Chile (7. november-14. december), deltog han i The Physiological Society, Joint Meeting with the Sociedad Chilena de Ciencias Fisiológicas, Pucon, Chile (13.-16. november).

O.A. Nedergaard deltog i Kardiovaskulært Årsmøde, Kolding (22.-23. januar), Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde, Ebeltoft (16.-17. april), Symposium vedrørende "Arteriel thromboembolisme og hjerteinsufficiens",

Brødstrup (27. maj), med poster ved 33rd Annual Meeting of The Australian Society of Clinical and Experimental Pharmacologists and Toxicologists, Sydney, Australien (4.-8. december) og i Symposium on Education in Pharmacology, Sydney University, Australia (3. december). Han holdt foredrag ved Department of Pharmacology, The National University of Singapore (25. november) og ved Department of Pharmacology, University of Western Australia, Perth, Australia (29. november). O.A. Nedergaard er medlem af bestyrelsen for Tømrermester Alfred Andersen og Hustrus Fond, medlem af bestyrelsen for Odense Universitets Forskningsfond, medlem af Det Sundhedsvidenskabelige Rejsestipendieudvalg, medlem af International Scientific Advisory Board for the 9th International Catecholamine Symposium, Kyoto, Japan, 2001 og 5th Congress of the European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics, Odense, 2001. Han var medlem af et bedømmelsesudvalg ved besættelse af et professorat i neurofarmakologi ved Aarhus Universitet og et professorat i farmakologi med særligt henblik på farmakodynamik ved Københavns Universitet. Han er dansk delegat ved International Union of Pharmacology og associate editor ved Pharmacological Reviews.

J. Prætorius deltog i møde i British Physiological Society i Manchester (29.-31. marts).

N.C.F. Sandgaard deltog med poster i 2nd FEPS Congress i Prag (29. juni - 4. juli) og i afskedssymposium for professor H.W. Reinhardt, Humboldt Universität, Berlin (16.-19. september).

O. Skøtt deltog i Dansk Hypertensionsselskabs Årsmøde, Ebeltoft (16.-17. april) og med inviteret foredrag ved Fourth Acta Physiologica Scandinavica International Symposium on vasodilators in the development of hypertension, Uppsala (4.-6. juni). Han deltog i symposium ved Aarhus Universitet (13.-14. juni) og i 2nd Congress of the Federation of European Physiological Societies, Prag, Tjekkiet (30. juni-4. juli). Han underviste på Ph.D.-kursus ved Uppsala Universitet (27. august), Ph.D.-kursus ved Syddansk Universitet (13. september) og humanbiologikursus ved Københavns Universitet (21. september). Foredrag ved Dansk Hypertensionsselskabs møde, Frederiksberg Hospital (24. september). Han deltog ved 32nd Annual Meeting of the American Society of Nephrology, Miami, USA (5.-8. november) og som inviteret mødeleder ved 2nd Japan-European Nephrology Forum, Vibo Valentia, Italien (25.-28. november). Han er medlem af Svenska Medicinska Forskningsrådets Planeringsgruppe for Eksperimentell och Klinisk Njurforskning, medlem af Scientific Committee for Japan-European Nephrology Forum og af Scientific Advisory Board European Kidney Research Forum, medlem af bestyrelsen for Dansk Hypertensionsselskab og skandinavisk repræsentant i Federation of European Physiological Societies, medlem af Nationalkomiteen for fysiologi og associate editor ved Acta Physiologica Scandinavica. Han er undervisningsansvarlig for fysiologi, emneansvarlig ved undervisning i patofysiologi, medlem af fakultets udvalg vedrørende akademiske afhandlinger, medlem af studieudvalget for sund-

hedsvidenskabelige fag, der udbydes på naturvidenskab og medlem af "referencegruppen" vedrørende lægeuddannelsen. Han har fungeret som ekstern bedømmer for Rigshospitalets Forskningsudvalg og bedømt: Allan Vags medicinske doktorafhandling ved Syddansk Universitet (21. maj); Hans Eiskjærs medicinske doktorafhandling ved Aarhus Universitet (17. december) samt Lars Juel Andersens Ph.D.-afhandling ved Københavns Universitet (2. december) og Jan Carstens Ph.D.-afhandling ved Aarhus Universitet (25. marts).

S. Wamberg har deltaget i "First European Zoo Nutrition Meeting", Rotterdam (8.-11. januar) og symposium om "Stabile isotoper i komparative studier af mælkeproduktion og energibehov hos gris, mink og ræv", Viborg & Foulum (22.-24. januar). Han deltog med foredrag i kursus i pelsdyrproduktion, Tune Landboskole (2.-4. marts) og i workshop vedrørende måling af omsætningen af tungt vand (D₂O) hos rovdyr, Institut for Husdyrbrug og Husdyrsundhed, KVL, København (3. september) samt i afskedssymposium for professor H.W. Reinhardt, Humboldt Universität, Berlin (16.-19. september).

Eksterne bevillinger og donationer

P. Bie har modtaget 100.000 kr. til projektet „Salt, hypertension and the kidney“ fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, 92.800 kr. til projektet „De salt- og vandregulerende systemers dynamik: Akutte ændringer i renin-systemet og vasopressin hos raske mennesker“ fra Hjerteforeningen og 75.000 kr. (1999-2000) til projektet „Funktionelle relationer mellem saltindtag, blodtryk og nyrefunktion: Normalitet versus eksperimentel og klinisk hypertension“ fra Novo Nordisk. Fra SSVF er modtaget rammebevilling på 500.000 kr. (1999-2000).

A.M. Carter har modtaget 30.000 kr. fra Novos Fond til molekylærbiologiske studier af hormoner og vækstfaktorer af betydning for intrauterin væksthæmning og derfor potentielt relevante for blodtrykskontrollen hos fostret og moderen.

U.G. Friis har til forskning i intracellulær regulation af reninsekretionen samt diverse apparatur modtaget 200.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, 75.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden, 20.000 kr. fra Else Poulsens Mindelegat, 20.000 kr. fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme, 15.000 kr. fra Ruth E. Kønig-Petersens Forskningsfond for Nyresygdomme og 10.000 kr. fra Direktør Jacob Madsens og hustru Olga Madsens Fond.

K. Hansen modtog 10.000 kr. fra Ingemann O. Bucks Fond til et projekt om dysfunktion af karendothel ved diabetes mellitus.

B.L. Jensen har modtaget 10.000 kr. fra Pfizers rejselegat og 25.000 kr. fra Zeneca-prisen.

T. J. Jensen modtog 20.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden til et projekt om endothelcellers betydning for blodkars kontraktion.

T. Johansen modtog 80.000 kr. fra Grosserer M. Brogaard & Hustrus Mindefond til studier af mastcellers regulation af calcium og pH.

O.A. Nedergaard modtog til farmakologisk forskning i vaskulær neuroeffektor transmission 50.000 kr. fra Hjerteforeningen, 33.000 kr. fra Fonden af 1870, 20.000 kr. fra Den Almindelige Danske Lægeforening og 111.600 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd.

N.C.F. Sandgaard modtog 35.000 kr. fra Tømrermester Alfred Andersen og Hustrus Fond til Ph.D.-projekt om renal hæmodynamik hos hunde.

O. Skøtt modtog til sin forskning i hypertension 100.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden, 60.676 kr. fra Vinhandler N.J. Andersens legat, en 3-årig rammebevilling fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (240.000 kr.), 15.000 kr. fra Ingemann O. Bucks Fond, og 40.000 kr. fra Tømrermester Alfred Andersen og Hustrus Fond.

T.R. Uhrenholt modtog 50.000 kr. fra Hjerteforeningen til et projekt om calciumkanaler i vaskulære sympatiske neuroner.

Publikationer

Andersen LJ, Jensen TUS, Bestle MH, Bie P. Isotonic and hypertonic sodium loading in supine humans. *Acta Physiol Scand* 1999; 166:23-30.

Bestle MH, Olsen NV, Christensen P, Jensen BV, Bie P. Cardiovascular, endocrine and renal effects of urodilation in normal humans. *Amer J Physiol* 1999; 276 (Regulatory Integrative Comp Physiol 45): R684-R695.

Carter AM, J. P. Hill on placentation in primates. *Placenta* 1999; 20:513-517.

Carter AM, Regulation of maternal placental blood flow. *Trophoblast Res* 1999; 13:271-291.

Carter AM, Han VKM, Chandarana S, Tanswell B, Thompson K. Ontogeny of expression of insulin-like growth factor (IGF) and IGF binding protein mRNAs in the guinea pig placenta and uterus. *Placenta* 1999; 20:361-377.

Einer-Jensen N, Hunter RHF, Bøgh IB, Greve T: Temperature gradients between the head and the body in pig. *J Anim Phys Anim Nutr* 1999; 82:305-310.

Friis UG, Jensen BL, Aas JK, Skøtt O. Direct demonstration of exo- and endocytosis in single mouse juxtaglomerular cells. *Circulat Res* 1999; 84:929-936.

Galatius S, Wroblewski H, Sørensen VB, Bie P, Parving H-H, Kastrup J. Endothelin and von Willebrand factor as parameters of endothelial function in idiopathic cardiomyopathy: Different stimuli for release before and after heart transplantation. *Am Heart J* 1999; 137:549-554.

Galatius S, Wroblewski H, Sørensen VB, Bie P, Kastrup J. Regional blood flow in the calf and plasma endothelin during prolonged orthostasis in man. *Scand J Clin Lab Invest* 1999; 59:305-314.

Hansen K, Nedergaard OA. Methodological aspects of acetylcholine-evoked relaxation of rabbit aorta. *J Pharmacol Toxicol Meth* 1999; 41:153-159.

Heitmann BL, Garby L. Patterns of long-term weight changes in overweight developing Danish men and women aged between 30 and 60 years. *Int J Obes Relat*

Metab Disord 1999; 23:1074-1078.

Hendriks WH, Wamberg S, Tarttelin MF. A metabolism cage for quantitative urine collection and accurate measurements of water balance in adult cats (*Felis catus*). *J Anim Phys a Anim Nutr* 1999; 82:94-105.

Jacobsen IA, Bang LE, Borrild NJ, Feldt-Rasmussen BF, Hansen HS, Ibsen H, Ingerslev JK, Mathiesen ER, Skøtt O, Strandgaard S, Svendsen TL, Videbæk LM. Hypertensio arterialis. *Ugeskrift for Læger, Klaringsrapport* 1999; 9: 1-28.

Jensen BL, Mann B, Skøtt O, Kurtz A. Differential regulation of renal prostaglandin receptor mRNA by dietary salt intake. *Kidney Internat* 1999; 56:528-537.

Jensen BL, Ellekvist P and Skøtt O. Renin secretion from permeabilized juxtaglomerular cells requires a permeant cation. *Pflügers Archiv. Eur J Physiol* 1999; 437:449-454.

Jensen TJ, Nedergaard OA. Modulation of norepinephrine release from sympathetic neurons of the rabbit aorta by prejunctional prostanoid receptors. *J Pharmacol Exp Ther* 1999; 291:7-11.

Pump B, Gabrielsen A, Christensen NJ, Bie P, Bestle M, Norsk P. Mechanisms of inhibition of vasopressin release during moderate antiothostatic posture change in humans. *Amer J Physiol* 1999; 277 (Regulatory Integrative Comp Physiol 46): R229-R235.

Sjöquist M, Huang W, Jacobsson E, Skøtt O, Stricker EM, Sved AF. Sodium excretion and renin secretion after continuous versus pulsatile infusion of oxytocin in rats. *Endocrinology* 1999; 140: 2814-2818.

Skøtt O. Metoder i cellebiologi. I: Andersen D, Havsteen B, Riis P, Almind G, Bock E, Hørder M, red. Sundhedsvidenskabelig Forskning. 5. udg. København: FADLs forlag, 1999:495-524.

Tauson A-H, Chwalibog A, Fink R, Valtonen M, Wamberg S. A proposed model for studies on regulation of food intake in a seasonal breeder, the mink (*Mustela vison*). I: van der Heide D, Huisman EA, Kanis E, Osse JVM and Verstegen MWA, red. Regulation of feed intake. Proceedings from the 5th Zodiac Symposium, April 1998, Wageningen, The Netherlands. CABIPublishing, Wallingford, UK. 1999:109-113.

Immunologi og Mikrobiologi

Professor, dr.med.vet. *Sven-Erik Svehag*
Lektor, speciallæge, dr.med. *Vagn Bonnevie-Nielsen* (udstationeret 1. marts-31. august)
Lektor *Graham Leslie*, Ph.D., B.Sc.
Lektor, cand.scient., lic.med. *Karsten Skjødt*
Lektor, læge *Børge Teisner*
Forskningslektor, cand.med. *Uffe Holmskov*, Ph.D. (Bøje Benzon Fonden)
Forskningsstipendiat, cand.scient. *Charlotte Harken Jensen*, Ph.D. (tiltrådt 1. januar)
Postdoc, cand.scient. et med. *Claus H. Nielsen*, Ph.D. (udstationeret 1. januar-15. november)
Gæsteforsker, Ph.D. *Attila Horvath* (16. august-5. september)
Gæstestipendiat, cand.scient. *Nina Vitashenkova* (barselsorlov fra 29. november)
Bioanalytiker *Inger Andersen*
Bioanalytiker *Jette Brandt*
Laborant *Nanna Bøgesvang*
Bioanalytiker *Lisbeth Heiden* (fratrådt 9. august)
Laborant *Bettina S. Jepsen*
Laborant *Lene Egedal Johansen* (tiltrådt 1. februar; laborantelev indtil 31. januar)
Bioanalytiker *Kirsten Junker*
Bioanalytiker *Anette Kliem*
Laborant *Vivi Møller*
Laborant *Mogens Møller Nielsen* (fratrådt 31. august)
Bioanalytiker *Lise Schrøder* (delvis fondslønnet)
Laboratoriefuldmægtig *Ida Tornøe*
Laborant *Lars Vitved* (delvis fondslønnet)
Laborantelev *Carsten Haandbæk* (fratrådt 14. september)
Laborantelev *Anita Bendixen* (tiltrådt 1. februar)
Sekretær *Elsebeth Orthmann* (deles med Anatomi og Neurobiologi)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Marianne Due (barselsorlov fra 6. september)
Jørn Grønlund
Søren Hansen
Rikke Leth-Larsen
Mette Lausen (barselsorlov fra 8. juli)
Jens Madsen (udstationeret 1. februar-30. september)

Der har været ansat 1 ekstern klinisk lektor og 1 klinisk lektor, som har undervist i alt 91 timer. Desuden har der været ansat 3 instruktører, som har undervist i alt 450 timer.

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

U. Holmskov og professor Jes Grabow Westergaard, Odense Universitetshospital arrangerede i anledning af lektor B. Teisners 60 års fødselsdag et 1 dages festsymposium: Fetal and placenta antigens in health and diseases med inviterede foredrag af overlæge Ivan Brandslund, Klinisk Kemisk Afdeling, Vejle Sygehus; professor Gedis Grudzinskas, The Royal London Hospital Medical College, London University; forskningsstipendiat C. H. Jensen, Immunologi og Mikrobiologi, Syddansk Universitet; professor Peter Junker, Reumatologisk Afdeling, Odense Universitetshospital; overlæge Hanne Boje Rasmussen, Dermatologisk Afdeling, Odense Universitetshospital; overlæge Jens Møller Rasmussen, Reumatologisk Afdeling, Odense Universitetshospital; professor Michael Sinosich, Reproductive Biochemistry and Immunology, Sydney University; professor Masaomi Takayama, Department of Obstetrics and Gynecology, Tokyo University, Odense (8. maj).

Medarbejderes aktiviteter uden for forskningsenheden

V. Bonnevie har været udstationeret ved University of Washington, Department of Medicine, Seattle, USA og University of Calgary, Department of Medical Genetics, Calgary, Canada (1. marts-31. august). Han har været inviteret foredragsholder ved Department of Medicine, University of Washington, Seattle, USA (13. august), deltaget med foredrag ved European Association for the Study of Diabetes (EASD) kongres, Bruxelles, Belgien (28. september-2. oktober), deltaget med poster ved Benzon symposium no. 46 Molecular Mechanisms of Innate Immunity, København (22.-26. august) og med poster ved Int. Soc. Interferon and Cytokine Research Meeting, Paris (5.-9. september). Han har været opponent ved en af cand.med. Henrik Ullits Andersen indleveret doktorafhandling, København (22. april).

J. Grønlund deltog med poster ved Keystone symposium on Macrophage Biology, Colorado, USA (22.-28. januar) og med poster ved Benzon symposium no. 46 Molecular Mechanisms of Innate Immunity, København (22.-26. august).

S. Hansen deltog med poster ved Benzon symposium no. 46 Molecular Mechanisms of Innate Immunity, København (22.-26. august).

U. Holmskov har sammen med J. Grønlund, M. Lausen og J. Madsen deltaget med foredrag og poster ved Keystone symposium on Macrophage Biology, Colorado, USA (22.-28. januar). Han holdt inviteret foredrag ved

Department of Pathology, Washington University School of Medicine, St. Louis, USA (29. januar). Han har sammen med J. Grønlund, S. Hansen, R. Leth-Larsen og J. Madsen deltaget med foredrag og poster ved Benzon symposium no. 46 Molecular Mechanisms of Innate Immunity, København (22.-26. august). Han har været inviteret foredragsholder ved Department of Microbiology and Immunology, University of Leicester (6. december) og ved MRC Immunochemistry Unit, Department of Biochemistry, University of Oxford (8. december).

M. Lausen har deltaget med poster ved Keystone symposium on Macrophage Biology, Colorado, USA (22.-28. januar), og hun besøgte professor Erika Crouch, St. Louis, USA på studietur (28.-31. januar).

R. Leth-Larsen har deltaget med poster ved Benzon symposium no. 46 Molecular Mechanisms of Innate Immunity, København (22.-26. august).

G. Leslie har deltaget med poster i 7th European Meeting on Complement in Human Disease, Helsinki (17.-20. juni). Han har deltaget i et planlægningsmøde for det af EU støttede European Complement Network, Helsinki (17. juni). Han er medlem af European Complement Network's Advisory Board.

J. Madsen har været udstationeret ved Deutsches Krebsforschungszentrum, Heidelberg (1. februar-30. september). Han deltog med poster ved Keystone symposium on Macrophage Biology, Colorado, USA (22.-28. januar) samt med poster ved Benzon symposium no. 46 Molecular Mechanisms of Innate Immunity, København (22.-26. august).

C. Nielsen har været udstationeret ved Hôpital Broussais, INSERM, Paris (1. januar-15. november).

K. Skjødt har været medlem af et bedømmelsesudvalg vedrørende en af cand.scient. Annette Rosendal indleveret Ph.D.-afhandling, København (13. december).

S-E. Svehag holdt inviteret foredrag ved Novo Nordisk, Gentofte (20. april). Han blev udnævnt til æresmedlem af Hungarian Society og holdt i den anledning ud over at deltage i selve mødet Opening lecture ved Annual Meeting of Hungarian Society of Immunology, Bük, Ungarn (27.-31. oktober). Han har siddet i redaktionen for 3. udgave af lærebogen Basal og Klinisk Immunologi, FADLs Forlag.

B. Teisner har fremlagt resultater i udvikling af målemetoder for extensionspeptider ved møder med Roche Diagnostics, Tutzing, Tyskland (19. januar) og Penzberg, Tyskland (21. maj). Han har ved møder i København (14. oktober) og Basel, Schweiz (3. december) med Integrated Health Care Solutions (IHCS), F. Hoffmann-La Roche, Basel fremlagt resultater om type I N-terminal propeptid af procollagen (PINP) som cancermarkør.

Eksterne bevillinger og donationer

V. Bonnevie har modtaget 180.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (1997-1999) til projektet lymfocytær antiviral aktivitet hos individer med type 1 diabetes og deres pårørende.

U. Holmskov har til sine igangværende forskningsprojekter vedrørende surfactant proteiner og deres receptorer

modtaget 780.000 kr. fra Benzon fonden, 980.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, 178.000 kr. fra Strukturdirektoratet, 100.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden, 30.000 kr. fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme, 15.000 kr. fra Overlægerådets Legatudvalg, 20.000 kr. fra Mimi og Viktor Larsens Fond, 30.000 kr. fra Fru Astrid Teisens Legat, 15.000 kr. fra Direktør Jacob Madsens & Hustrus Fond, 50.000 kr. fra Grosserer M. Brogaard og Hustrus Mindefond og 40.000 kr. fra Th. Maigaards Eftf. Fru Lily Benthine Lunds Fond.

C. H. Jensen har til undersøgelse af FA1 i relation til udvikling og funktion af hjernens monoaminerge kerner samt parvocellulære neuroendocrine system modtaget 30.000 kr. fra Wachterhausens Legat, 15.700 kr. fra Dansk Parkinsonforening, 15.000 kr. fra Overlægerådets Legatudvalg, 30.000 kr. fra A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond, 392.367 kr. fra Carlsbergfondet og 75.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden.

G. Leslie har på vegne af Immunologi og Mikrobiologi modtaget 500.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd og 100.000 kr. fra Ib Henriksen Fond til indkøb af FACS-udstyr. Han har til projektet vedrørende naturlige antistoffers medvirken i udvikling af immunitet modtaget 260.000 kr. fra Gigtforeningen, 30.000 kr. fra Den Læge- og Naturvidenskabelige Komité, Novo Nordisk Fonden og 20.000 kr. fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme.

K. Skjødt har til sine forskningsprojekter vedrørende undersøgelse af immunsystemets struktur og funktion ud fra et evolutionært perspektiv modtaget 60.000 kr. fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, 30.000 kr. fra Den Læge- og Naturvidenskabelige Komite, 30.000 kr. fra Center for Produktions- og Sundhedsstyring i Husdyrbruget, 20.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden, 50.000 kr. fra Foulum, Afdeling for Husdyrsundhed og Velfærd og 15.000 kr. fra Ib Henriksens Fond.

S-E. Svehag har sammen med B. Finsen, E. Holm Nielsen og J. Zimmer Rasmussen modtaget 1.6 mio. kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråds NASTRA-program (1997-2001). Fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd har han også sammen med E. Holm Nielsen modtaget 600.000 kr. (1999-2000) samt andre 223.000 kr. foruden 36.000 kr. fra A.J. Andersen og Hustrus Fond, 25.000 kr. fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme og 145.000 kr. fra Lundbeckfonden til undersøgelse af amyloidogenetiske faktorer ved Alzheimers sygdom. Til undersøgelse og forebyggelse af influenzavirus-infektion er modtaget 58.000 kr. fra Løvens Kemiske Fabrik, 20.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden og 10.000 kr. fra Kong Christian den Tiendes Fond.

B. Teisner har til igangværende forskningsprojekter vedrørende procollagen metabolisme og EGF-multidomæne proteiner modtaget 1.2 mio. kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (1998-2000), 450.000 kr. fra Roche Diagnostics, Tutzing, Tyskland, 515.000 kr. fra Integrated Health Care Solution, F. Hoffmann-La Roche, Basel, Schweiz, 75.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden, 10.000 kr. fra Kong Christian den Tiendes Fond,

51.500 kr. fra Oda og Hans Svenningens Legat, 17.000 kr. fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme og 12.500 kr. fra Else Poulsens Mindelegat.

Publikationer

- Bonnevie-Nielsen V, Dieperink H.* Immun farmakologi, immun stimulation og immun regulation. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. København: FADL Press, 1999: 643-654.
- Brandt J, Krogh TN, Jensen CH, Frederiksen JK, Teisner B.* Thermal instability of the trimeric structure of the N-terminal propeptide of human procollagen type I (PINP) in relation to assay technology. *Clin Chem* 1999; 45:47-53.
- Floridon C, Nielsen O, Holund B, Sunde L, Westergaard JG, Thomsen SG, Teisner B.* Localization and significance of urokinase plasminogen activator and its receptor in placental tissue from intrauterine, ectopic and molar pregnancies. *Placenta* 1999; 20:711-721.
- Holm Nielsen E, Nybo M, Svehag S-E.* Electron microscopy of prefibrillar structures and amyloid fibrils. *Meth Enzymol* 1999; 309:491-496.
- Holm Nielsen E, Nybo M, Samuelsen B, Svehag S-E.* Ultrastructural localization of serum amyloid P component and proteoglycan in *in vitro* formed amyloid fibrils. I: Kyle RA, Gertz MA, red. Amyloid and Amyloidosis 1998. Proceedings of the VIIIth International Symposium on Amyloidosis. Rochester, MI, Partenon Publishing Group, 1999: 26-28.
- Holmskov U, Mollenhauer M, Madsen J, Vitved L, Grønlund J, Tornøe I, Kliem A, Reid KBM, Poustra A, Skjødt K.* Cloning of gp-340, a putative opsonin receptor for lung surfactant protein D. *Proc Natl Acad Sci USA* 1999; 96:10794-10799.
- Holmskov U.* Lung surfactant proteins (SP-A and SP-D) in non-adaptive host responses to infection. *J Leuk Biol* 1999; 5:747-752.
- Jensen CH, Schrøder HD, Teisner B, Laursen I, Brandrup F, Rasmussen HB.* Fetal antigen 1 (FA1), a member of the EGF-superfamily in neurofibromas and serum from patients with neurofibromatosis type 1 (NF-1). *Brit J Dermatology* 1999; 140:1054-1059.
- Jensen CH, Drivsholm L, Laursen I, Teisner B.* Elevated serum levels of fetal antigen 1 (FA1), a member of the EGF-superfamily, in patients with small cell lung cancer (SCLC). *Tumor Biol* 1999; 20:256-262.
- Jensen CH, Erb K, Westergaard LG, Kliem A, Teisner B.* Fetal antigen 1, an EGF multidomain protein in the sex hormone producing cells of the gonads and the micro-environment of germ cells. *Mol Human Reprod* 1999; 10:908-913.
- Johnson AA, Rosengard AM, Skjødt K, Ahearn JM, Leslie RGQ.* The structural basis for complement receptor type 2 (CR2, CD21)-mediated alternative pathway activation of complement: studies with CR2 deletion mutants and vaccinia virus complement control protein-CR2 chimeras. *Eur J Immunol* 1999; 29:3837-3844.
- Lausen M, Lynch N, Schlosser A, Tornøe I, Gjørup Sækmose S, Teisner B, Willis AC, Crouch E, Schwaeble W, Holmskov U.* Microfibril-associated protein 4 (MFAP4) is present in lung washings and binds to the collagen region of lung surfactant protein D. *J Biol Chem* 1999; 274:32234-32240.
- Lawson PR, Perkins VJ, Holmskov U, Reid KBM.* Genomic Organization of the Mouse Gene for Lung Surfactant Protein D. *Am J Respir Cell Mol Biol* 1999; 20:953-963.
- Leslie RGQ.* The influence of complement receptor type 1 (CD35) and decay accelerating factor (CD55) on complement receptor type 2-(CD21)-mediated alternative activation by B cells. *Immunology* 1999; 97:371-373.
- Leslie RG Q.* Complement Receptors. In: Embryonic Encyclopedia of Life Sciences, Nature Publishing Group, London. 1999: www.els.net.
- Leth-Larsen R, Holmskov U, Højrup P.* Structural characterization of human and bovine lung surfactant protein D (SP-D). *J Biochem* 1999; 343:645-652.
- Mollenhauer J, Holmskov U, Wiemann S, Krebs I, Herbertz S, Madsen J, m.fl.* The genomic structure of the DMBT1 gene: Evidence for a region of genomic instability. *Oncogene* 1999; 18:6233-6240.
- Møller MB, Gerdes A-M, Skjødt K, Mortensen LS, Pedersen NT.* Disrupted p53 function as predictor of treatment failure and poor prognosis in B- and T-cell non Hodgkin's lymphoma. *Clin Cancer Res* 1999; 5:1085-1091.
- Møller MB, Skjødt K, Mortensen LS, Pedersen NT.* Clinical significance of cyclin dependent kinase inhibitor p27Kip1 expression and proliferation in non-Hodgkin's lymphoma: independent prognostic value of p27Kip1. *Br J Haematol* 1999; 105:730-736.
- Møller MB, Ino Y, Gerdes AM, Skjødt K, Louis DN, Pedersen NT.* Aberrations of the p53 pathway components p53, MDM2 and CDKN2A appear independent in diffuse large B cell lymphoma. *Leukemia* 1999; 3:453-459.
- Nybo M, Svehag S-E, Holm Nielsen.* An ultrastructural study of amyloid intermediates in Aβ1-42 fibrillogenesis. *Scand J Immunol* 1999; 49:219-223.
- Nybo M, Holm Nielsen E, Svehag S-E.* Complement activation by the amyloid proteins Aβ peptide and β2-microglobulin. *Amyloid: Int J Exp Clin Invest* 1999; 6:265-272.
- Schytte S, Hansen M, Møller S, Junker P, Henriksen JH, Hillingsø J, Teisner B.* Hepatic and renal extraction of circulating type I procollagen aminopropeptide in patients with normal liver function and in patients with alcoholic cirrhosis. *Scand J Clin Lab Invest* 1999; 59:627-634.
- Svehag S-E, Nybo M, Holm Nielsen E.* The ultrastructural development of *in vitro* formed Aβ1-42 fibrils. I: Kyle RA, Gertz MA, red. Amyloid and Amyloidosis 1998. Proceedings of the VIIIth International Symposium on Amyloidosis. Rochester, MI: Partenon Publishing Group, 1999:441-443.

INSTITUT FOR SUNDHEDSTJENESTE- FORSKNING (IST)

Instituttet består af følgende forskningsenheder:

Almen Medicin, hvortil er knyttet Forskningsenheden for Almen Medicin (FEA), Audit Projekt Odense (APO) samt Specialeuddannelsen i Almen Medicin.

Epidemiologi

Klinisk Farmakologi

Miljømedicin

Sundhedsøkonomi

Almen Medicin

Professor *Niels Bentzen*
Gæsteprofessor *Knut Høltedahl*
Lektor, cand.med. *Niels Damsbo*
Lektor, mag.scient. *Beth Elverdam*
Adjunkt, cand.med. *Jørgen Nexøe*, Ph.D. (tiltrådt 1. januar)
Ekstern lektor, cand.med. *Martin Andersen*
Ekstern lektor, cand.scient.anth. *Lotte Louise Bach* (tiltrådt 1. september)
Ekstern lektor, cand.med. *Anette Damkier* (tiltrådt 1. september)
Ekstern lektor, cand.med. *Søren Friborg*
Ekstern lektor, klinisk lærer, cand.med. *Erik Haarløv*
Ekstern lektor, cand.med. *Britt Toftgaard Jensen*
Ekstern lektor, klinisk lærer, cand.med. *Niels Chr. Jensen*
Ekstern lektor, klinisk lærer, cand.med. *John Kjersgaard Johansen*
Ekstern lektor, klinisk lærer, cand.med. *Martin Munk*
Ekstern lektor, forskningsassistent, cand.scient.anth. *Morten Kromann Nielsen*
Ekstern lektor, forskningsassistent, cand.scient.anth. *Nete Veje Olsen* (tiltrådt 1. september)
Ekstern lektor, klinisk lærer, cand.med. *Per Holm Pedersen*
Ekstern lektor, klinisk lærer, cand.med. *Kim MacKenzie Rønhof*
Ekstern lektor, cand.med. *Brit Sigh*
Ekstern lektor, cand.scient.kult.soc. *Lise Skov* (tiltrådt 1. september)
Ekstern lektor, cand.med. *Elsebeth Stenager*
Ekstern lektor, cand.med. *Annette Tornøe*
Klinisk lærer, cand.med. *Niels Abildtrup*
Klinisk lærer, cand.med. *Steen Agerbo*
Klinisk lærer, cand.med. *Erik Nyborg Andersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Lars Skytte Andersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Orla Andersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Søren Bach*
Klinisk lærer, cand.med. *Bodil Bech*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørn Benthin*
Klinisk lærer, cand.med. *Stig Ulrich Bertelsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Mette Bitsch* (afgået ved døden 13. juli)
Klinisk lærer, cand.med. *Pernille Bjerrum*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørn Bjørnsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Troels Bové*
Klinisk lærer, cand.med. *Anne Brahe*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole Busch*
Klinisk lærer, cand.med. *Torsten Bøttern*
Klinisk lærer, cand.med. *Ninna Dall*
Klinisk lærer, cand.med. *Bent Damgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Bent Damsbo*

Klinisk lærer, cand.med. *Jens Anton Filtenborg*
Klinisk lærer, cand.med. *Jytte Frøkjær* (tiltrådt 1. september)
Klinisk lærer, cand.med. *Jesper Gerdes*
Klinisk lærer, cand.med. *Kate Grønning*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørgen Halgrener*
Klinisk lærer, cand.med. *Finn Olander Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Lise-Lotte Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Oluf S. Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Vivi Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Kjeld Harssløf*
Klinisk lærer, cand.med. *Johannes Hem* (fratrådt 28. februar)
Klinisk lærer, cand.med. *Erik Holk*
Klinisk lærer, cand.med. *Per Holm*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole Holm-Thomsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Meiske Håkansson*
Klinisk lærer, cand.med. *Bodil Iversen*
Klinisk lærer, cand.med. *Flemming Jakobsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Gorm Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Hans Jakob Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Jens Søndergaard Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Morten Steen Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole Johansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Ole Vissing Jørgensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Morten Kjærsgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Birthe Knudsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Holger Knudsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Peder G. Korsgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Niels Kortegaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Tove Kristjansen* (tiltrådt 1. marts)
Klinisk lærer, cand.med. *Torben Krogh*
Klinisk lærer, cand.med. *Lars G. Krøldrup*
Klinisk lærer, cand.med. *Peter Lindegaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Jens Lind-Hansen*
Klinisk lærer, cand.med. *Per Aas Larsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Knud Erik Lindø*
Klinisk lærer, cand.med. *Bent Linnet*
Klinisk lærer, cand.med. *Karin Lis Lomborg*
Klinisk lærer, cand.med. *Karen Margrethe Lønborg*
Klinisk lærer, cand.med. *Finn Torp Madsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Jens Ancher Madsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Annette Marboe*
Klinisk lærer, cand.med. *Hans Mortensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Anders Munck*
Klinisk lærer, cand.med. *Mogens Møller*
Klinisk lærer, cand.med. *Niels Karsten Mørkbak*
Klinisk lærer, cand.med. *Morten Toft Nielsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Per Nyhuus*
Klinisk lærer, cand.med. *Nick Nyland*

Klinisk lærer, cand.med. *Ole J. Nørgaard*
 Klinisk lærer, cand.med. *Erik Otte*
 Klinisk lærer, cand.med. *Jens Vestergaard Pedersen* (tiltrådt 1. marts)
 Klinisk lærer, cand.med. *Jørgen Kjeldgaard Pedersen*
 Klinisk lærer, cand.med. *Elna Qvistgaard*
 Klinisk lærer, cand.med. *Holger Rasmussen*
 Klinisk lærer, cand.med. *John Hammer Rasmussen*
 Klinisk lærer, cand.med. *Steen Richardt*
 Klinisk lærer, cand.med. *Frode Ritter-Petersen*
 Klinisk lærer, cand.med. *Kristian Romme*
 Klinisk lærer, cand.med. *Dan Rost*
 Klinisk lærer, cand.med. *Jette Ruby*
 Klinisk lærer, cand.med. *Anne Vibeke Schiødt*
 Klinisk lærer, cand.med. *Ketty Schmidt*
 Klinisk lærer, cand.med. *Henrik Schroll*
 Klinisk lærer, cand.med. *Poul Sigh*
 Klinisk lærer, cand.med. *Halvard Skott*
 Klinisk lærer, cand.med. *Niels Sterling*
 Klinisk lærer, cand.med. *Kurt Stokholm*
 Klinisk lærer, cand.med. *Else Kragh Sørensen*
 Klinisk lærer, cand.med. *Tage Sørensen*
 Klinisk lærer, cand.med. *Per Thorborg*
 Klinisk lærer, cand.med. *Søren Thorborg*
 Klinisk lærer, cand.med. *Steen Vejlø*
 Klinisk lærer, cand.med. *Carsten Voetmann*
 Klinisk lærer, cand.med. *Søren Øgaard*
 Undervisningssekretær *Ulla Nylandsted Simonsen* (30 timer)
 Sekretær, korrespondent *Lise Keller Stark* (18,5 timer)

Der har i forårs- og efterårssemestret været ansat 27 gæstelærere. Disse har undervist i alt 366 konfrontations-timer.

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Lars Oberländer

Kirsten Rasmussen (afgået ved døden 2. marts)

Charlotte Tulinius

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

Der blev afholdt fælles almen medicinsk forskermøde med fagområderne fra Århus og København (28.-29. januar). Der var arrangeret studiebesøg for en delegation på 15 personer fra Verdensbanken (22. september). Gæsteprofessor Knut Høltedahl, Sektion for allmenmedisin, ISM, Universitetet i Tromsø, Norge, var i Odense (15.-19. maj og 25.-28. oktober).

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

N. Bentzen er gæsteprofessor ved Sektion for allmenmedisin, ISM, Universitetet i Tromsø, Norge og besøgte ISM for at undervise studenter, læger og undervisere, afholdt workshops og var vejleder på projekter (28. maj-6. juni,

1.-6. september, 1.-5. december). N. Bentzen deltog i Biomed II projektet SCOPEs sidste møde i Leuven, Belgien (7.-10. januar). Han deltog i en delegation fra Udenrigsministeriet på besøg i Verdensbanken, Washington D.C. (19.-24. januar). Han deltog i APOs vejledningskursus om kvalitetsudvikling i almen praksis, Skjoldenæsholm (5.-6. februar). Han holdt indledningsforedrag ved Minilægedagen om Den praktiserende læges rolle i fremtiden, Fyns Amt, Odense (26. marts). N. Bentzen deltog som chairman for WONCA International Classification Committee i møde i Durham, USA (1.-9. maj). Han underviste i fastlægeordningen for Finmark Legeforening i Kirkenes, Norge (27.-29. maj). N. Bentzen holdt prøveforelæsning om Allmenmedisin i spenningsfeltet mellem teknologi og humanisme for studenter og fakultetsmedlemmer i Trondheim (20. august). Han planlagde og afholdt erfaringsseminar for medicinske studenter i Tromsø, Norge (3. september). Holdt foredrag om Forventningerne til almenmedicinen i det nye årtusinde ved Store Praksis Dag i Viborg Amt (1. oktober) og var ordstyrer ved Vejle Amts møder om Den lægelige dialog ved den palliative indsats for sygehuslæger og praktiserende læger i Vejle Amt, Vejle (7. september, 26. oktober, 16. november). Han deltog i Forskningsfondens temadag, København (5. november) og i kursus for praksislærere fra Nord- og Sør-Trøndelag samt Møre og Romsdal i Trondheim, Norge (24.-27. november) og fra Norrland, Troms og Finnmark i Tromsø, Norge (1.-5. december). Han var vejleder for kvalitetsudviklingsprojekt med praksiskon-sulenter ved Regionssykehuset i Tromsø, Norge. Han var medlem af bedømmelsesudvalg til forskningslektorstil-ling ved Institut for Almen Medicin, Aarhus Universitet. N. Bentzen er medlem af Fonden vedrørende finansiering af forskning i almen praksis og sundhedsvæsenet i øvrigt og har deltaget i 2 bedømmelsesmøder vedrørende ind-sendte forskningsprojekter. Han er medlem af Helsefon-dens videnskabelige bedømmelsesudvalg. N. Bentzen er formand for WONCA International Classification Com-mittee og udpeget som koordinator af en international arbejdsgruppe under WONCA Council, der arbejder med at producere WONCA International Dictionary for Gene-ral/Family Practice. Er medlem af P.L.O.'s baggrunds-gruppe vedrørende uddannelsen i almen medicin og DSAM's kongreskomites videnskabelige gruppe. N. Bent-zen planlagde sammen med studiechef H. Otte interview-ene af Kvote 2 ansøgere. Han er fakultetets videnskabe-lige medarbejder i konsistoriums internationale udvalg. Han er reviewer for Ugeskrift for Læger, Scandinavian Journal of Primary Health Care, Quality in Health Care og Journal of Epidemiology, medlem af European Journal of General Practice editorial board, medlem af den videnska-belige baggrundsgruppe for FLUKS og FynCom vedrø-rende ICPC/ICD-10 konvertering. Han var censor i almen medicin ved Københavns Universitet (12. marts, 8. okto-ber) og ved Aarhus Universitet (14. december). N. Bent-zen underviste i medical audit/kvalitetsudvikling i pri-mærsektoren og om den vanskelige patient ved Speciale-uddannelsen i Almen Medicin i Odense.

N. Damsbo var censor ved eksamen i almen medicin ved Københavns og Aarhus Universitet. Han er medlem af P.L.O.'s og DSAM's Multipraksisudvalg (MPU) til bedømmelse af videnskabelige projekter, som ønskes udført i almen praksis. Han er medlem af Studienævn for Medicin. N. Damsbo underviste på Specialeuddannelsen i Almen Medicin i Odense. Han er med i projektgruppen for Audit Projekt Odense (APO) samt følgegruppen for projekt Ydelsesfri dag i Vejle Amt, og han deltog i baggrundsgruppen for projektet Sikkerhed for aktive børn i Fyns Amt. N. Damsbo var medlem af bedømmelsesudvalg i forbindelse med vurdering af ansøgere til to stillinger som adjunkt/lektor ved Institut for Folkesundhedsvidenskab ved Københavns Universitet. Han er reviewer ved Ugeskrift for Læger og Scandinavian Journal of Primary Health Care.

B. Elverdam deltog med oplægget Personlige narrativer i almen praksis - en analytisk genvej for den praktiserende læge? i Almen Medicinsk Forskningsdag, Odense (29. januar). Hun deltog i kongressen Illness and narrative, Bristol, England med oplægget Personal narratives in general practice - patients' and doctors' (18.-20. marts). Hun deltog i 5th International Qualitative Health Research Conference, Newcastle, Australien (7.-10. april) og holdt sammen med Ph.D.-studerende Anette Damkier oplæggene Narratives in oncology - doctor's and patients', Oncologists' attitudes to alternative medicine og Cancer patients' experiences with alternative medicine - a qualitative study. B. Elverdam deltog i 7. nordiske konference i psykosocial onkologi, København, hvor hun sammen med Ph.D.-studerende Anette Damkier ledede en workshop Cancer patients and alternative medicine og holdt oplægget Oncologists' attitudes to alternative medicine (23.-24. september). Hun underviste på specialeuddannelsen for læger i Fyns Amt og er censor ved Institut for Antropologi, Københavns Universitet. B. Elverdam er medlem af det psykosociale forskningsudvalg under Kræftens Bekæmpelse.

S. Friberg var arrangør af Minilægedagen, Fyns Amt, Odense (26. marts). Han holdt foredrag i H:S regi om Samarbejdet mellem almen praksis og sygehussektoren på diabetesområdet, København (26. april) og i Nordjyllands Amt om Målbeskrivelse for kvalitetsudvikling (11. november). S. Friberg er diabetes-koordinator i amtsdiabetesprojekt i Fyns Amt. Han deltager i delprojekt i Mor/Barn-projektet vedrørende kvalitetssikring af vandrejournaler på Fyn. Han deltager i 3-årig supervisoruddannelse i DSAM regi. Han underviste på et af Lægeforeningens efteruddannelseskurser og på fire af Lægekredsforeningens efteruddannelseskurser. S. Friberg underviste på Specialeuddannelsen i Almen Medicin i København og Odense og underviste i arbejdsmedicin på Den Sociale Højskole i Odense. Han er kvalitetsudviklingskonsulent for Kvalitetsudviklingsudvalget for Almen Medicin i Fyns Amt.

B. Toftgaard Jensen holdt foredrag i kommunalt regi om det sociallægelige samarbejde. Hun deltog i kommunale/amtskommunale grupper om forebyggelse og sund-

hedsfremme, behandlingstilbud til traumatiserede flygtninge. Hun er medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Samfundsmedicin og tilfornordnet i specialet. B. Toftgaard Jensen er medlem af kontaktudvalg mellem Lægeforeningen og Kommunernes Landsforening, herunder medforfatter af Det Sociallægelige Samarbejde 1998, medlem af Socialmedicinsk ad hoc redaktion i Månedsskrift for Praktisk Lægegerning.

J. Nexø var inviteret oplægsholder og paneldeltager på temadag Forskningstræning - sundhedsvæsenets behov og amternes rolle, Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum, Åbenrå (20. september). J. Nexø var medlem af arbejdsgruppe under Institut for Medicinsk Teknologivurdering, Sundhedsstyrelsen med henblik på udgivelse af MTV-publikation Influenzavaccination af ældre.

L. Oberländer holdt foredraget Muslimers holdning til liv, død og sygdom ved NOTIA, Aalborg Sygehus (15. marts). Han deltog i konferencen Narrative, illness and the body, University of Bristol, England (19.-21. marts) og i konferencen Reimaging belonging. SPIRIT, Aalborg Universitet (6.-8. maj). Han holdt foredraget Medicinsk pluralisme i Afrika for IMCC på Panum Institut, København (5. august).

E. Stenager holdt foredraget Physical illness and suicidal behaviour ved 20th International Congress on suicidal behaviour, Athen, Grækenland (6.-10. november).

Eksterne bevillinger og donationer

J. Nexø har fået 38.500 kr. fra Praktiserende Lægers Uddannelses- og Udviklingsfond til drift af forskningsprojektet Oplevelse af sygdomsrisiko og nytte af forebyggelse blandt danske praktiserende læger.

B. Elverdam har som projektleder på projektet Den "sunde" familie - den "sunde" krop - et tværvenskabeligt studie i samspillet mellem biologi og kultur i det (post)moderne samfund fået 750.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd for perioden 1996-99. Projektet er et transvidenskabeligt projekt, som gennemføres af forskere inden for sundhedsvidenskab og humaniora ved Syddansk Universitet, Odense.

SPECIALEUDDANNELSEN I ALMEN MEDICIN

Kursusleder, cand.med. *Jesper Schramm*

Sekretær *Inger Carter*

Der har været afholdt et 150 timers teoretisk specialeuddannelseskursus i almen medicin for 21 yngre læger og fire semesterforløb (140 timer) af blokkurser for 60 yngre læger.

Medarbejdernes aktiviteter

J. Schramm er som kursusleder for Specialeuddannelsen i Almen Medicin i Odense medlem af DSAM's kursusud-

valg og af DSAM's uddannelsesudvalg. Han er praksiskonsulent ved Obstetrisk Gynækologisk afdeling ved Haderslev sygehus og medlem af Lægemiddelkomiteen samme sted. Han er endvidere medlem af redaktionen af Praktisk Lægemedelinformation (PLI).

FORSKNINGSENHEDEN FOR ALMEN MEDICIN

Forskningsenheden for Almen Medicin blev oprettet ultimo 1993 med tilknytning til Institut for Sundhedstjenesteforskning. Enheden er oprettet og finansieret af Fonden vedrørende finansiering af forskning i almen praksis og sundhedsvæsenet i øvrigt, hvis bestyrelse er sammensat af Sygesikringen og Praktiserende Lægers Organisation. Enheden iværksætter og vejleder vedrørende forskningsprojekter i almen lægepraksis. Målgruppen for forskningen er primært ældre patienter i almen praksis. Audit Projekt Odense er tilknyttet Forskningsenheden.

Adjungeret professor, dr.med. *Jakob Kragstrup* (forskningsleder, fondslønnet)
Seniorforsker, Ph.D. *Lars Bjerrum* (fondslønnet)
Videnskabelig medarbejder, praktiserende læge *Erik Falkø* (fondslønnet)
Videnskabelig medarbejder, cand.med. *Dorte Gilså Hansen* (fondslønnet)
Videnskabelig medarbejder, cand.med. *Kai Juul Petersen* (fondslønnet)
Videnskabelig medarbejder, cand.scient. *Henrik Støvring* (fondslønnet)
Videnskabelig medarbejder, cand.med. *Esther Vad* (fondslønnet)
Videnskabelig medarbejder, cand.scient. *Charlotte Worm* (fondslønnet)
Videnskabelig medarbejder, praktiserende læge *Birgit Åbom* (fondslønnet)
Forskningskonsulent, praktiserende læge *Bjarne Lühr Hansen* (fondslønnet)
Sekretær, korrespondent *Grethe Bjerre* (fondslønnet)
Edb-medarbejder, stud. med. *Jakob Dahlrot* (fondslønnet)
Edb-medarbejder, stud.dat.tech. *Benny Jørgensen* (fondslønnet)
Kontorfuldmægtig *Lise Keller Stark* (18,5 timer, fondslønnet)
Statistiker *Kirstin Vach* (fondslønnet)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Tina Eriksson (fondslønnet)
John Larsen (fondslønnet)
Gitte Rohr (fondslønnet)
Henrik Schroll (fondslønnet)
Merete Skamling (fondslønnet)
Jens Søndergaard (fondslønnet)

Eksterne bevillinger og donationer

Forskningsenheden har i 1999 modtaget økonomisk støtte fra Fonden vedrørende finansiering af forskning i almen praksis og sundhedsvæsenet i øvrigt, Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, Sundhedsministeriet, Institut for Medicinsk Teknologivurdering, Apotekerfonden, Fyns Amt, Helsefonden, Hørsløvfonden, Lundbeckfonden, PLU-fonden samt fra Magda og Sven Aage Friedrichs Mindelegat.

AUDIT PROJEKT ODENSE

Projektgruppe:

Professor *Niels Bentzen*

Adjungeret professor, dr.med. *Jakob Kragstrup* (fondslønnet)

Lektor, cand.med. *Niels Damsbo*

Praktiserende læge, cand.med. *Jens Damsgaard* (fondslønnet)

Gæsteforsker, ekstern lektor, praktiserende læge *Anders Munk* (projektleder, fondslønnet)

Associeret medlem, cand.pharm. *Kirsten Schæfer* (fondslønnet)

Øvrige medarbejdere ved projektet:

Forskningsmedarbejder, cand.med. *Lena Hamm* (fondslønnet)

Forskningsmedarbejder, cand.med. *Dorte Gilså Hansen* (fondslønnet)

Forskningsmedarbejder, cand.med. *Jørgen Holm* (fondslønnet)

Forskningsmedarbejder, cand.med. *Claus Henrik Rasmussen* (fondslønnet)

Forskningsmedarbejder, cand.med. *Birgit Åbom* (fondslønnet)

Edb-assistent *Susanne Berntsen* (deltid, fondslønnet)

Sekretær *Yvonne Sommerlund* (deltid, fondslønnet)

IT-elev *Louise Andersen* (fondslønnet)

Generelt om projektet

Audit Projekt Odense (APO) er et selvstændigt projekt i Forskningsenheden for Almen Medicin.

APO er et resourcecenter for kvalitetsudvikling og efteruddannelse i almen praksis, men har også berøring med andre personalekategorier i den primære sundhedstjeneste.

Et auditprojekt omfatter:

- En prospektiv registrering på et specielt udviklet skema, der er velegnet til at indsamle data til belysning af egen praksis vedrørende udredning og behandling af centrale sygdomsgrupper.

- Opfølgningsaktivitet omfattende vurdering af registreringsresultater på et primært opfølgningskursus, afdekning af kvalitetsproblemer og efterfølgende kursusvirksomhed med henblik på kvalitetsforbedring.

- Slutregistrering efter 1-2 år for at evaluere, om målet med projektet er nået.

- I forlængelse af auditprojekter kan der udføres vejledningsarbejde og afledt forskning.

APO har i 1999 gennemført følgende audit:

- Type 2 diabetes i almen praksis. Ribe Amt. Omfattende opfølgingsaktiviteter, 2. registrering planlagt til maj 2000. 45 deltagere (december 98/januar 1999).

- Otoskopi og tympanometri i almen praksis. Fyns Amt. 17 deltagere (februar).

- Behandling af infektion i lægevagten. Nakskov. 7 deltagere (marts).

- Otoskopi og tympanometri i almen praksis. Nordjyllands Amt. Led i færdighedskursus. I alt 22 deltagere (marts og september).

- Ondt i lænden. Audit for praktiserende fysioterapeuter. Omfattende opfølgingsaktiviteter. 2. registrering planlagt til efteråret 2000. 242 deltagere (april).

- Hjerter/karsygdomme i almen praksis. Ringkjøbing Amt. Omfattende opfølgingsaktiviteter. 2. registrering planlagt til maj 2001. 26 deltagere (maj).

- Patientkontakter i almen praksis. Hvalsø. 4 deltagere (september).

- Alkohol i almen praksis. Frederiksborg Amt. 13 deltagere (september).

- Psykiske problemer i almen praksis. Finland. 83 deltagere (oktober).

- Luftvejsinfektioner i almen praksis. Lægecentret i Næstved. 2. registrering i et auditforløb. 14 deltagere (november).

- Audit om laboratoriemedicin i almen praksis. Københavns Amt, Kommune og Frederiksberg Kommune. Pilotregistrering med henblik på større audit i hovedstadsområdet. 13 deltagere (november).

- Ondt i lænden. Frederiksborg Amt. 2. registrering i et auditforløb. 27 deltagere (september).

- Infektioner i almen praksis. Ribe, Sønderjylland og Ringkjøbing Amter. 1. registrering i et auditforløb. 83 deltagere (december).

- Infektioner i almen praksis med fokus på udredning. Fyn. 35 deltagere (december).

- Diabetes i almen praksis. Svendborg. 21 deltagere (december).

Andre arrangementer afholdt af APO

APO har afholdt workshop om APO-metoden på Skjoldenæsholm, hvor 75 praktiserende læger, farmaceuter og administratorer fra hele landet deltog (5.-6. februar).

Dansk audit-netværk

APO's netværk af auditvejledere har repræsentanter fra alle landets amter samt Københavns og Frederiksberg Kommuner. Der er i årets løb afholdt to netværksmøder. I netværket udveksles erfaringer fra de forskellige amtslige projekter til gensidig inspiration. Endvidere foregår der koordination af landsdækkende projekter.

Nordisk audit-netværk

APO har siden 1993 forestået et nordisk audit-netværk med deltagelse af auditprojekter i Karlshamn og Luleå, Sverige, Trondheim, Norge, Reykjavik, Island samt fra 1999 også Helsinki, Finland. Der har været afholdt Nordisk Audit-møde i København (3.-4. december).

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

N. Bentzen besøgte Verdensbanken i Washington og holdt foredraget Presentation of Audit Project Odense in relation to Quality Development of General Family Practice in Denmark. Han var tilrettelægger af samme institutions besøg i Odense (22. september), underviste på DN-LF's specialistkursus i almen medicin, Tromsø, Norge med emnet Kvalitetsudvikling i almen praksis ad modum APO (3. juni) og deltog i møde vedrørende ældreomsorg i Trondheim kommune i Audit Projekt Trondheim (8. juni).

J. Damsgaard var arrangør af APO-workshop på Skjoldenæsholm (5.-6. februar), underviste på Specialeuddannelse i almen medicin i København om kvalitetsudvikling - specielt audit. Han bidrog med oplæg til centralt opfølgingsmøde vedrørende audit Ondt i lænden for fysioterapeuter på Hindsgavl Slot (29.-30. august). Han forestod auditprojekter i Roskilde Amt om psykiatri, kvindehormon, prostatalidelser, alkohol, diabetes og forebyggelse af iskæmisk hjertesygdom. Han modtog Magda og Svend Aage Friederichs Mindelegat på 30.000 kr.

D. G. Hansen holdt foredraget Opfølgingsaktiviteter efter psykiatri-audit på APO-workshop på Skjoldenæsholm (februar). Hun afgav en rapport til Sundhedsministeriet om praktiserende lægers håndtering af patienter med psykiske problemer og psykisk sygdom. En beskrivelse af kontaktmønster, psykofarmakoordinationer og andre lægelige foranstaltninger baseret på et audit-projekt med 370 deltagere. Hun deltog i temadag om effektiv efteruddannelse, PLO, København (16. april) samt konsensuskonference Depression - en folkesygdom, der skal behandles, København (1.-3. marts).

J. Holm afholdt kurser i internetteknologi, var arrangør af internetkonferencen Lægen og patienten på nettet, Odense (8. maj). Han var arrangør af diabetesmødet What can we learn from the UKPDS (26. oktober) og underviser på diverse diabeteskurser for praktiserende læger, ambulatorier og personale. Han var udpeget af Dansk selskab for almen medicin som medlem af Psykiatrifondens depressionsgruppe, var medlem af ledergruppen for inter-netprojektet Fyn-Web.

J. Kragstrup gav kurser om audit i Novigrad, Zanski-most og Vites i Bosnien som en del af Phase-projektet EU (november).

A. Munck forestod omfattende indenlandsk kursus- og foredragsvirksomhed. Han var medlem af DSAMs kvalitetsudviklingsudvalg, medlem af DSAMs følgegruppe vedrørende kliniske vejledninger, medlem af Hjerteforeningens arbejdsgruppe vedrørende forbedringer af ind-

satsen af den præhospitale fase. Desuden var han medlem af følgegruppen for Kvalitetsudviklingsudvalget i Fyns Amt samt formand for DSAMs arbejdsgruppe til udarbejdelse af vejledning om osteoporose for praktiserende læger og konsulent for danske praktiserende fysioterapeuters nynedsatte auditgruppe. Han var referent for tidsskriftet *Respiratory Medicine*.

Eksterne bevillinger og donationer

APO har en basisbevilling på 575.000 kr. pr. år fra Fonden vedrørende finansiering for forskning i almen praksis og sundhedsvæsenet i øvrigt. Løbende udgifter til registreringer, kursusaktiviteter mv. er brugerfinansieret.

Sundhedsministeriet har bevilget 295.000 kr. til ansættelse af Dorte Gilså Hansen med henblik på en forskningsmæssig bearbejdelse af Nordisk audit om psykiske problemer i almen praksis. Endvidere har Dorte Gilså Hansen modtaget 95.000 kr. fra Fonden vedrørende finansiering for forskning i almen praksis og sundhedsvæsenet i øvrigt.

Publikationer (Almen Medicin, Forskningsenheden for Almen Medicin og Audit Projekt Odense)

- Bentzen N, Haarløv E. Norsk studentudplacering. *Practicus* 1999; 127:71.
- Bentzen N. Den praktiserende læges rolle i fremtiden. *Fynske Læger* 1999; 4:11-6.
- Bergman U, Andersen M, Vaccheri A, Larsen J, Montanaro N. Marked differences in lipidlowering drug use in Bologna, Italy and Funen, Denmark. *Eur Heart J* 1999; 20:1136-1136.
- Bjerrum L, Sogaard J, Hallas J, Kragstrup J. Polypharmacy in general practice. Differences between practitioners. *Br J Gen Pract* 1999; 49:195-198.
- Bjerrum L, Grinsted P, Petersen PH, Sogaard P. Validity of susceptibility testing of uro-pathogenic bacteria in general practice. *Br J Gen Pract* 1999; 49:821-822.
- Bjerrum L, Rosholm JU, Hallas J, Kragstrup J. Polyfarmaci belyst ved hjælp af en populationsbaseret recept-database. *Ugeskr Læger* 1999; 161:6355-9.
- Dahl R, Åbom B, Munck A. Allergiske lidelser - Håndbog om udredning og behandling. 1999. ISBN: 87-89375-49-1.
- Dalgaard T, Hildebrandt-Eriksen L, Oberländer L. Perspektiver for antropologien - samtaler med professor Whyte. København: Argonoter, 1999.
- Damsgaard J. Audit Projekt Odense. En status. *Ugeskr Læger* 1999; 161:6982-6986.
- Elverdam B. Efterskrift. I: Sørensen AS, Dalgaard C, red. Sundhed mellem biologi og kultur - en bog om sundhedsbegreber. København: Gyldendal, 1999:163-7.
- Elverdam B, Oberländer L. Sundhed og krop i Danmark i dag - et antropologisk perspektiv. I: Sørensen AS, Dalgaard C, red. Sundhed mellem biologi og kultur - en bog om nye sundhedsbegreber. København: Gyldendal, 1999:79-98.

- Fagerberg CR, Kragstrup J, Støvring H, Rasmussen NK. How well do patient and general practitioner agree about the content of consultations. *Scand J Prim Health Care* 1999; 17:149-52.
- Hansen DG, Munck AP, Ulsø M, Nielsen B, Bjørn N, Kragstrup J. Praktiserende læger ønsker efteruddannelse. Auditregistrering blandt 369 læger i København. *Ugeskr Læger* 1999; 161:154-7.
- Hansen, DG. Praktiserende lægers håndtering af patienter med psykiske problemer og psykisk sygdom. Rapport til Sundhedsministeriet. Audit Projekt Odense, januar 1999.
- Holm J, Rønhof KM, Stolpe CJ, Pindborg T og Bach S. Hypertension i almen praksis. *Ugeskr Læger* 1999; 161:4286-4290.
- Holtedahl KA, Bø B, Hansen AH, Hensrud A, Johansen M-L, Prydz P, Thorsen T, Thorvaldsen SN, Bentzen N. Studenterundervisning i allmennmedisinsk ferdighetslaboratorium. *Tidsskr Nor Lægeforen* 1999; 119:2854-7.
- Jensen BT, Kvarning P. De nye sociale love. *Månedsskr Prakt Lægeger* 1999; 77:901-13.
- Lindegaard P, Bentzen N, Christiansen T. Reliability of the COOP/WONCA charts. *Scand J Prim Health Care* 1999; 17:145-8.
- Lorentzen EF, Bentzen N, Grinsted P, Lehrmann T, Poulsen I, Schroll H. Hvordan du får overblik over din journal. *Månedsskr Prakt Lægeger* 1999; 77:29-34.
- Munck A, Gahrn-Hansen B, Sogaard P, Sogaard J. Long-lasting improvement in general practitioners' prescribing of antibiotics by means of medical audit. *Scand J Prim Health Care* 1999; 17:185-190.
- Munck A, Toft B, Årslev P. Forebyggelse af iskæmisk hjertesygdom i Ringkjøbing Amt - et auditprojekt. *Ugeskr Læger* 1999; 161:5210-5212.
- Nexø J, Kragstrup J, Sogaard J. Decision on influenza vaccination among the elderly. A questionnaire study based on the Health Belief Model and the Multidimensional Locus of Control Theory. *Scand J Prim Health Care* 1999; 17:105-10.
- Nexø J. Influenzavaccination blandt ældre. *Gerontologi og samfund* 1999; 2:15:30-32.
- Nexø J. Influenzavaccination af ældre. *Månedsskr Prakt Lægeger* 1999; 77:1321-1331.
- Nielsen NJ, Gahrn-Hansen B, Munck A. Diagnostik og behandling af infektioner i almen praksis på Bornholm - resultatet af et audit projekt. *Månedsskr Prakt Lægeger* 1999; 12:1699-1703.
- Oberländer L, Elverdam B. Sundhed som epistemologisk udfordring. I: Sørensen AS, Dalgaard C, red. Sundhed mellem biologi og kultur. En bog om nye sundhedsbegreber. København: Gyldendal, 1999:126-40.
- Pedersen JK, Damsbo N, Kragstrup J. Screeningstest for depression i almen praksis. *Ugeskr Læger* 1999; 161:787.
- Pedersen JK, Damsbo N, Kragstrup J. COOP/WONCA-kort som screeningsinstrument for depression i almen

- praksis. Ugeskr Læger 1999; 161:787-90.
- Petersen KJ.* Efteruddannelse for praktiserende læger - hvad virker. Efteruddannelsesfonden for Almen Praksis. København, 1999.
- Sandbæk A, Kragstrup J.* Randomised controlled trial of the effect of medical audit on aids prevention in general practice. Fam Pract 1999; 16(5):510-4.
- Simonsen KW, Andersen LS, Jensen BT, Kronborg K, Fischer KV.* Forgiftningsdødsfald blandt narkomaner i Fyns Amt i 1995 og 1996. Ugeskr Læger 1999; 50:6918-22.
- Stenager E, Stenager E.* Socialmedicinske problemer hos patienter med neurologiske lidelser. Månedsskr Prakt Lægeger 1999; 77:97-114.
- Stenager E, Jensen BT.* Førtidspensionsansøgere - nu og i fremtiden I. Månedsskr Prakt Lægeger 1999; 77:671-4.
- Stenager E, Jørgensen B, Kvalsgaard S, Jensen BT, Nonnemann A.* Førtidspensionsansøgere - nu og i fremtiden II. Månedsskr Prakt Lægeger 1999; 77:819-30.
- Stenager E, Stenager E, Madsen C, Boldsen J.* Selvmord hos patienter med apopleksi. Ugeskr Læger 1999; 21:3099-102.
- Toftgaard B, Moltke A.* Socialmedicinsk arbejde. Regler og praksis. Månedsskr Prakt Lægeger 1999; 77:1219-27.

Epidemiologi

Professor *Leiv S. Bakketeig*

Professor *James W. Vaupel*, Ph.D. (deltid)

Forskningsprofessor, lic.scient. *Jesper Lier Boldsen* (deltid, se Demografisk Forskningscenter, lektor indtil 1. marts)

Forskningsprofessor, dr.med. *Kaare Christensen*, Ph.D. (forskningsleder, delvist fondslønnet)

Lektor, cand.med. *Bernard Jeune* (institutedler)

Lektor, cand.med. *Kirsten Ohm Kyvik*, Ph.D. (adjunkt indtil 31. maj)

Forskningsstipendiat, cand.med. *David Gaist*, Ph.D.

Forskningsadjunkt, cand.med. *Kjeld Andersen*, Ph.D. (se Demografisk Forskningscenter)

Forskningsadjunkt, cand.scient. *Hans Chr. Petersen*, Ph.D. (fondslønnet, 1. februar-30. juni, fra 1. juli se Demografisk Forskningscenter)

Ekstern lektor *Niels Vilstrup Holm*, Ph.D. (fondslønnet, deltid)

Forskningsassistent, cand.mag. *Morten Hoff* (fratrådt 31. januar)

Forskningsassistent, cand.mag. *Jakob Ousager*

Forskningsassistent, cand.mag. *Lise-Lotte Petersen* (fondslønnet, fratrådt 31. marts)

Forskningsassistent, cand.mag. *Jytte Skaaning* (deltid, fondslønnet, tiltrådt 21. juni)

Gæsteforsker, cand.med. *Ester Garne* (fondslønnet)

Sekretær *Elise Beck-Nielsen* (fondslønnet)

Korrespondent *Kirsten M. Gauthier*

Laborant *Gudrun Hauge* (fondslønnet)

IT-medarbejder *Lars Hvidberg* (delvist fondslønnet)

IT-medarbejder *Henrik Skjærup Jensen* (fondslønnet)

Kontorfuldmægtig *Anne Rosenkrantz de Lasson* (institutssekretær, tiltrådt 1. december)

Projektsygeplejerske *Biddy Madsen* (fondslønnet)

IT-medarbejder *Kirsten Pagh* (fondslønnet)

Projektsygeplejerske *Mette Skott* (fondslønnet)

IT-medarbejder *Birgit Wich* (fondslønnet)

Ph.D.-afhandlinger under bedømmelse pr. 31. december:
Zhenglian Wang

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Karen Andersen-Ranberg (fondslønnet, 1. september-31. december)

Søren Bak

Henrik Frederiksen

Charlotte Kristiansen (fondslønnet)

Hanne Nybo

Sascha M.R. Qvortrup

Karoline Schousboe

Axel Skytthe (fondslønnet)

Gæsteforskende Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Thomas Heiberg Brix (se Klinisk Institut)

Jan Hartvigsen (ansat af Nordisk Institut for Kiropraktik og Klinisk Biomekanik)

Marianne Juel Kjeldsen (se Klinisk Institut)

Niels Lyhne (se Klinisk Institut)

Gæsteforelæsninger afholdt af forskningsenheden

Professor, dr.philos. Rolv Skjærven, Universitetet i Bergen: Reproduksjon gjennom generasjoner. En studie om overlevelse, reproduksjon og gjenntagelse af svangerskapsutfall (26. januar). Professor Jeffrey C. Murray, M.D., College of Medicine, The University of Iowa: Application of the human genome project to studies of gene-environment interactions (10. december).

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

J. Ousager var arrangør af A One-Day Conference on Philosophy, Theory of Science, and Ethics in Health Care Education i Odense (19. april). B. Jeune var medarrangør af IVth International Centenarian Study Meeting, Schlosshotel auf der Burg Hirschborn, German Center for Research on Aging, University of Heidelberg (3.-6. juli) og af 3rd Research Workshop om Genes, Genealogy and Longevity, ARLES (Alliance for Research on Longevity and Extreme Survival) i Montpellier, Frankrig (14.-16. oktober). Ældreforskningscenteret ved Epidemiologi har sammen med Dansk Center for Molekylær Gerontologi, Aarhus Universitet afholdt årskonference på Hindsgavl Slot, Middelfart (6.-7. december).

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

K. Andersen-Ranberg har med foredraget New Findings about Human Longevity from Major Ongoing Studies: Centenarians in Denmark deltaget i 3rd Annual International Research Workshop on the Social and Biological Determinants of Longevity i Rostock, Tyskland (2.-6. august). Hun har endvidere holdt foredrag om Hundredårige i Danmark - raske overlevende eller levende døde? Myter eller fordomme? Foredraget var et indlæg på et videreuddannelseskursus for praktiserende læger omhandlende Den ældre patient mellem praksis og sygehus i Københavns Amt i Albertslund (20. september). Hun deltog med foredraget Healthy centenarians - do they exist? i Joint Meeting of Danish Centre for Molecular Gerontology, Aarhus University and Aging Research

Centre, Syddansk Universitet, Odense på Hindsgavl Slot, Middelfart (6.-7. december).

L.S. Bakketeig var opponent ved cand.med. Mika Gusslers doktorafhandling Administrative Registers in Health Research - A Cohort Study of Finnish Children Born in 1987 i Tampere, Finland (12. februar). Han holdt foredraget Birth Weight and Mortality: Insights from Maternally-Linked Perinatal Data Sets ved sit professoratseminar (19. marts). Han var opponent som bedømmer ved forefremmelse af dr.odont. Ingeborg Rossow, Institutt for alkohol og narkotikaforskning i Oslo (juni). Han var opponent ved Weijin Zhous Ph.D.-forsvar The importance of first trimester induced abortion for subsequent pregnancies. Cohort studies in Denmark and Shanghai, China i Århus (15. juli). Han deltog aktivt i Euronatal møder i Athen, Grækenland (8.-10. september) og i Rotterdam, Holland (23.-24. oktober). Han deltog i Dansk Epidemiologisk Selskabs årsmøde på Hindsgavl Slot, Middelfart (10.-11. september). Han var inviteret foredragsholder ved kursus i obstetrik ved Universitetet i Bergen, Norge (1. november). Han var inviteret foredragsholder med foredraget Perinatal mortality for LBW second births by BW of elder sibling ved American Public Health Association 127th annual meeting i Chicago, USA (10. november). Han var deltager i en international auditgruppe, som evaluerede perinatale dødsfald fra 10 forskellige europæiske lande. Dette samarbejde afsluttes og afrapporteres primo 2000. Han deltog som chairman i styringsgruppemøde i Geneve, Schweiz (14.-19. november) som led i et WHO projekt, hvor en alternativ model for svangreprofylakse er blevet afprøvet i et kontrolleret 4 kluster randomiseret forsøg i fire verdensdele. Dette projekt afsluttes og afrapporteres primo 2000. Han var formand for bedømmelsesudvalget for Kristian Korsgaard Thomsens Ph.D.-afhandling The influence of age, period and cohort effects on prevalence and prognostic implications of coronary risk factors in elderly men and women i Odense (2. december). Han deltog i Joint Meeting of Danish Centre for Molecular Gerontology, Aarhus Universitet and Aging Research Center, Syddansk Universitet, Odense, Hindsgavl Slot, Middelfart (6.-7. december). Han er specialrådgiver ved MTV Instituttet, Sundhedsstyrelsen, København. Han er medlem af editorial boards i Paediatric and Perinatal Epidemiology og referee for en række andre videnskabelige tidsskrifter.

K. Christensen holdt foredraget Cardiovascular diseases - heredity and environment ved Årsmødet for Yngre Cardiologer, Hindsgavl Slot, Middelfart (10.-11. april) og et foredrag om Aging and genes ved årsmødet for Yngre Geriater i Odense (25. maj). Han deltog med et inviteret foredrag Twin studies of aging ved FASEB Summer Research Conference: Molecular Gerontology, Copper Mountain, Colorado (4.-9. juli). Han deltog med to foredrag Telomere length and X-inactivation studies in twins og The twin perspective on testing major theories of aging i workshoppen Biological and Social Determinants of Longevity ved Max Planck Institute for Demographic Research, Rostock (2.-6. august). Han var inviteret til at

deltage i author's meeting i Washington DC i forbindelse med National Research Council's projekt Collecting Biological Indicators and Genetic Information in Household Surveys (19. august). Han blev tildelt den medicinske doktorgrad for disputatsen The 20th Century Danish Facial Cleft Population (17. september). Han blev inviteret til at holde et foredrag Twin studies of aging ved Bloomfield Center for Research in Aging, McGill University, Montreal, Quebec (21. september) og deltog herefter med et inviteret foredrag Smoking and alcohol in clefting etiology i workshoppen Prevention of Craniofacial Anomalies at the National Institute of Health - NIDCR, Bethesda, Maryland (22.-23. september). Han modtog William Nielsens Fonds hædersgave (5. oktober). Han holdt tre inviterede foredrag Do centenarians cluster in families?, Including biological samples in household surveys og Twin studies of X-inactivation and telomere length i forbindelse med workshoppen Genes, Genealogies, and Longevity i Montpellier, Frankrig (14.-17. oktober). Han holdt desuden følgende inviterede foredrag: Hvorfor ældes vi så forskelligt? ved AstraZeneca i København (2. november), Hvad bestemmer livslængde - nu og i fremtiden? ved Arbejdsmarkedspensionskonferencen 1999 i København (3. november) og Twin studies of Aging - Differential aging and the relative importance of genes and environment for health and survival at older ages ved The 1999 Demographic Symposium ved Bielefeld Universitet i Tyskland (4.-5. november). Han holdt en inviteret forelæsning Aldringsteorier ved Institut for Human Ernæring i København (8. november) og foredraget Hvad bestemmer livslængde - nu og i fremtiden? på Aktionær-rådsmødet 1999 i Pensionskassernes Administration A/S i København (23. november). Han deltog i samt var leder (sammen med J.W. Vaupel) af 2. session på Joint Meeting of the Danish Centre for Molecular Gerontology, Aarhus Universitet and Aging Research Centre, Syddansk Universitet, Odense, på Hindsgavl Slot, Middelfart (6.-7. december). Han er Scientific Review Board Member for Demographic Research, og han fungerer som ad hoc referee for følgende tidsskrifter: Acta Psychiatrica Scandinavica, American Journal of Human Genetics, Clinical Genetics, Danish Medical Bulletin, European Journal of Human Genetics, Journal of Aging and Health, Journal of Medical Genetics, Lancet og Twin Research, ligesom han har fungeret som reviewer for Hjerteforeningens forskningsudvalg og for National Institute of Health (NIDCR), Bethesda, Maryland. Han er forskningsleder for forskningsenheden for Epidemiologi. Han er medlem af eksamenskommissionen for de prægraduate kurser i Epidemiologi/Statistik og i Genetik ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet samt paneldeltager ved optagelse af kvote-2 ansøgere til det lægevidenskabelige studium, Syddansk Universitet, 1999-2000 og er desuden arbejdsleder i sikkerhedsgruppen på Epidemiologi, IST. Han er medlem af følgende: Den daglige ledelse og følgegruppen for Det Danske Tvillingregister, bestyrelsen for Ældreforskningscenteret ved Syddansk Universitet, bestyrelsen og ledelsesudvalget for Demografisk Forskningscenter, Syddansk

Universitet, Deputy Director for et internationalt forskningsprogram Oldest-Old Mortality med basis ved Terry Sanford Institute, Duke University, North Carolina samt en arbejdsgruppe nedsat af US National Research Council, Washington DC med henblik på udgivelse af en bog Collecting Biological Indicators and Genetic Information in Household Surveys. Han er desuden medlem af advisory group for family studies of longevity nedsat af National Institute of Aging, Bethesda, Maryland.

D. Gaist underviste ved kursus i registerforskning, Center for Registerforskning og i farmakoepidemiologi ved speciallægekurserne (A-kursus) i Klinisk Farmakologi (22.-24. marts). Han deltog i kollokviet Social and Biological Determinants of Longevity på Max Planck Institute for Demographic Research, Rostock, Tyskland (1.-7. august). Han holdt foredrag om tvillinge- og aldringsstudier ved Demografisk Forskningscenter, Syddansk Universitet, Odense (25. oktober) og Arbejdsmiljøinstituttet, København (5. november) og ved Joint Meeting of Danish Center for Molecular Gerontology, Aarhus Universitet and Aging Research Center, Syddansk Universitet, Odense, Hindsavl Slot, Middelfart (6.-7. december).

E. Garne deltog med foredraget Fra kommunale vandboringer til forebyggelse i konference om sundhedsforskning i amterne, Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum, Kolding (11. marts). Hun deltog i møde vedrørende projektet Evaluation of prenatal ultrasound screening for congenital malformations (europæisk multicenterprojekt) i Graz, Østrig (16.-17. april). Hun deltog med de 3 poster: Congenital Diaphragmatic Hernia B Prenatal diagnosis and Survival af Garne E, Quataert P, de Vigan C m.fl., Impact of Prenatal Screening Programmes on Mortality with Congenital Malformations af Garne E, Berghold A, Johnson Z, Stoll C og Gastro-intestinal Malformations in Funen County - Associated Malformations and Mortality af Garne E, Rasmussen L og Husby S i European Society of Paediatric Research Conference i København (26.-29. juni) og abstracts blev publiceret i Paediatric Research 1999. Hun havde 2 dages arbejde i subgruppe (Cardiac Defects) i projektet Evaluation of prenatal ultrasound screening for congenital malformations i Padova, Italien (10.-11. august). Hun holdt foredragene Ten years surveillance of congenital heart disease in Funen County - Epidemiology and mortality og Evaluation of Prenatal Diagnosis of Congenital Heart Diseases by Ultrasound: Experience from 20 European Registries på XXXI Nordic Paediatric Cardiology Meeting, Odense (7.-9. oktober). Hun deltog i Eurocat Registry Leaders Meeting i London (15.-16. oktober). Hun deltog i møde vedrørende projektet Evaluation of prenatal ultrasound screening for congenital malformations i Mainz, Tyskland (5.-6. november).

J. Hartvigsen holdt foredraget Kiropraktoren som forsker - fra enmandshær til multidisciplinær ved strategikonference for Nordisk Institut for Kiropraktik og Klinisk Biomekanik i Odense (4. februar). Han tilrettelagde og underviste på det postgraduate kursus Forskning og evidensbaseret kiropraktik for kiropraktorer i turnustjeneste

(8. februar). Sammen med kiropraktor, læge Henrik Wulff Christensen tilrettelagde han og var medunderviser i postgraduat kursusrække vedrørende forskningsmetode (efterår 1999 og forår 2000). Han holdt foredraget Occupational factors and low back pain og udstillede poster ved European Chiropractors Union Congress 1999 i Odense (13.-15. maj), holdt foredraget Fysisk arbejdsbelastning og lænderygsmærter ved konferencen Forskertræning - sundhedsvæsenets behov og amternes rolle i Aabenraa (20. september), holdt foredraget Fysisk arbejdsbelastning og lænderygsmærter ved Forskningens Dag, Odense Universitetshospital (7. oktober), holdt foredraget Erhvervsfaktorer og lændesmerter ved årsmøde i Dansk Selskab for Kiropraktik og Klinisk Biomekanik i Århus (12. november), holdt foredraget Fysisk arbejdsbelastning og lænderygsmærter ved møde i Rygforum.dk, Ringe Rygambulatorium (26. november). Har skrevet en populærvidenskabelig artikel i Helse Fakta om ondt i ryggen og været gæst i "Lægens Bord" på DR1 (august). Redaktionel konsulent for Helse. Ministeriel beskikket censor ved afsluttende specialer på biomekanikkuddannelsen, Syddansk Universitet.

N.V. Holm underviste fysiske læger i onkologiske behandlingsprincipper af urologisk cancer (16. marts). Han var af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet udpeget som formand for bedømmelsesudvalget af en Ph.D.-afhandling indsendt af Lise Bathum over emnet Cytochrome P450: Examination of the CYP2D6 and CYP2C19 gene loci in Danes, Tanzanians and aged people, og han var medbedømmer ved det offentlige forsvar (20. april). Han deltog efter invitation med foredraget Quality systems for radiotherapy in Denmark. Where are we today? i 3rd Nordic Symposium of Radiation Oncology i Tampere, Finland (22.-24. november). Han bedømte en Ph.D.-afhandling fra Københavns Universitet og er referee for Ugeskrift for Læger. Han er medlem af den daglige ledelse og følgegruppen for Det Danske Tvillingregister og er medlem af EUs BIOMED 2 concerted action programme: Further genetic and epidemiological characterization of hereditary breast cancer. Han er udpeget til medlem af Sundhedsministeriets følgegruppe vedrørende kræftsygdomme og er af denne gruppe udpeget som formand for det underudvalg, der i rapporten National Kræftplan. Synopsis og delrapport 1, Strålebehandling, Sundhedsstyrelsen juni 1999 angav behovet for strålebehandlingsskapitet i Danmark. I forårs- og efterårssemestret holdt han forelæsninger for medicinstuderende ved Syddansk Universitet i genetik, epidemiologi og onkologi. N.V. Holm har i beretningsperioden været formand for Dansk Selskab for Onkologi.

B. Jeune holdt foredraget Hvordan blir' jeg 100 år i Det Medicinske Selskab i København, Domus Medica (16. februar). Han holdt indledningsforelæsningsen Hvad kan vi lære af hundredårige? på Dansk Gerontologisk Selskabs Årsmøde, Middelfart Kursus- og Feriecenter (9.-10. april). Han var mødeleder på A One-Day Conference on Philosophy, Theory of Science, and Ethics in Health Care Education i Odense (19. april). Han var medforfatter på

posteren Assessment of the mandatory notification system for meningococcal disease in Denmark på 5th Meeting of European Monitoring Group on Meningococci, Kreta, Grækenland (28.-30. april). Han deltog med det inviterede foredrag Biological and genetic markers in Danish Centenarians på 17th International and 13th European Congress of Clinical and Laboratory Medicine's Satellite Meeting No 9. Aging and Clinical Laboratory i Alghero, Sardinien, Italien (11.-13. juni) og det inviterede foredrag The demography of centenarians in developed countries på IVth International Centenarian Study Meeting, Schlosshotel auf der Burg Hirschborn, German Center for Research on Aging, University of Heidelberg, Tyskland (3.-6. juli). Han var medforfatter på posteren Lower prevalence of Parkinson's Disease on the Island of Als than in the Faroe Islands på XIII International Congress on Parkinson's Disease, Vancouver, Canada (24.-28. juli). Han var Chair på Session on New Findings about Recent Trends in Mortality at Older Ages og deltog med tre inviterede foredrag Overview of the Findings from Studies of Centenarians, Nonagenarians in Denmark, The Danish 1905-cohort og Centenarians Perspectives på Third European-American Research Colloquium on Social and Biological Determinants of Longevity, Max Planck Institute for Demographic Research, Rostock, Tyskland (1.-6. august). Han deltog i Dansk Epidemiologisk Selskabs årsmøde på Hindsgavl Slot, Middelfart (10.-11. september). Han holdt foredraget Genetic and non-genetic factors: Findings from studies of centenarians og var medarrangør af 3rd Research Workshop om Genes, Genealogy and Longevity, ARLES (Alliance for Research on Longevity and Extreme Survival) i Montpellier, Frankrig (14.-16. oktober). Han deltog i Colloque Médecine et Recherche: Sexe et Longévité - Sexualité, genre, reproduction, parenté på Espace Charles Louis Havas i Paris, Frankrig (18. oktober). Han deltog i møde om forskningsprogrammet på Demografisk Forskningscenter, Dansk Demografisk Forening, Hollufgård i Odense (28. oktober). Han holdt foredraget Hvad kan vi lære af hundredårige? på Fynsk Medicinsk Selskabs møde nr. 286, Aarestrup Auditoriet, Odense Universitetshospital (1. november). Han deltog i Fondation IPSEN' jury for uddeling af Longevity-prisen, var medforfatter på posteren Characterization of apoptosis-related gene expression in the oldest-old og holdt det inviterede foredrag Centenarian siblings in Denmark på The Gerontological Society of America's 52nd Annual Scientific Meeting i San Francisco, Californien (19.-23. november). Han var medarrangør af Joint Meeting of Danish Center for Molecular Gerontology, Aarhus Universitet, og Aging Research Center, Syddansk Universitet, Odense, Hindsgavl Slot, Middelfart (6.-7. december). Han var hovedvejleder på Susanne Samuelssons Ph.D.-afhandling Surveillance and Prevention of Meningococcal Disease Denmark 1980-96 og Lis Puggaards Ph.D.-afhandling Physical activation of the very old by exercise: impact on body composition, physical performance and functional abilities, og han var medvejleder på Kristian Korsgaard Thomsens afhandling The influence of age,

period and cohort effects on prevalence and prognostic implications of coronary risk factors in elderly men and women. Han var medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende et lektorat ved Københavns Universitet. Han var referee på manuskripter indsendt til Lancet, Aging Clinical and Experimental Research og Scandinavian Journal of Public Health. Han var sammen med J.W. Vaupel redaktør af Monografi-serien Odense Monographs on Population Aging. Bernard Jeune er medlem af ledelsesgruppen ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, institutter for Institut for Sundhedstjenesteforskning og centerleder af Ældreforskningscenteret, medlem af Referencegruppen til opfølgning på evalueringen af den lægevidenskabelige kandidatuddannelse, medlem af evalueringsgruppen vedrørende forebyggelse af livmoderhalskræft på Fyn, medlem af Skleroseregisterets følgegruppe, medlem af Dansk Epidemiologisk Selskabs bestyrelse, medlem af Seniorcenter Danmarks bestyrelse, medlem af Centerrådet for Forsknings- og Udviklingscentret inden for Ældreområdet, medlem af den nationale bestyrelse for Master of Public Health uddannelserne, medlem af bestyrelsen for Videncentret på Ældreområdet. Han underviste på forskellige Ph.D.-kurser.

K.O. Kyvik var sammen med T.H. Brix og L. Hegedüs medforfatter på foredraget Genetic versus environment in the etiology of simple goiter - a twin study ved Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde i Odense (22.-23. januar). Hun var sammen med T.H. Brix, P.S. Hansen og L. Hegedüs medforfatter på foredraget Smoking and risk of clinically overt thyroid disease - a case-control twin study ved Dansk Thyroidea Selskabs 29. møde i Herning (23. april). Hun deltog med det inviterede foredrag Insulin dependent Diabetes in young Adults in Europe - The IDA study i Eurodiab Tiger Final Workshop i Nordwijerhout, Holland (24. april). Hun var arrangør af og deltager i Working Group møder ved projektet Insulin dependent Diabetes in young Adults in Europe - The IDA study i Nordwijerhout, Holland (25. april) og primary investigator for samme. Hun holdt inviteret foredrag om Det Danske Tvillingregister på Statens Seruminstitut, København (2. juni) og var sammen med P. Poulsen, A.A. Vaag og H. Beck-Nielsen medforfatter på foredraget The impact of genetic and environmental factors on the insulin resistance among male and female twins ved American Diabetes Association 59th Scientific Meeting i Boston (19.-22. juni). Hun var sammen med T.H. Brix, P.S. Hansen og L. Hegedüs medforfatter på foredraget Cigarette smoking and risk of clinically overt thyroid disease - a population based twin case-control study på 26th Annual meeting of the European Thyroid Association, Milano, Italien (28. august-1. september). Hun deltog med foredraget Enheden til Registrering og Arkivering af Sundhedsvidenskabelige data i Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforums temadag i Aabenraa og var ved samme lejlighed, sammen med K. Schousboe, medforfatter til foredraget Arveligheden af faste- og 120 minutters blod glukosekoncentration hos unge, et populationsbaseret tvillingstudie (20. september). Hun deltog i

Satellite to EASD-meeting Trials for prevention of Type 1 diabetes, Belgian Diabetes Registry i Bruxelles (28. september). Hun deltog sammen med E. Jeanclos, N.J. Schork, E.A.M. Gale, J.S. Petersen og A. Aviv med en poster Telomere length, type 1 diabetes and immune markers in the danish diabetic twin study i 35th Annual Meeting of EASD, Bruxelles, Belgien (28. september-2. oktober) og var ved samme møde sammen med K. Schousboe, J.E. Henriksen, T.I.A. Sørensen medforfatter til poster Heritability of the fasting and 120 minutes blood glucose concentration in young twins - a population-based study. Hun var sammen med T.H. Brix og L. Hegedüs medforfatter på foredraget Genetics vs environment in autoimmune hypothyroidisme - a population based twin study ved 72nd Annual Meeting of the American Thyroid Association i Palm Beach (30. september-3. oktober). Hun holdt foredraget The fetal origins hypothesis - studier af diabetes i Det Danske Tvillingregister ved Thyroidea forskningscenteret, Odense Universitetshospital (4. december). Hun har holdt foredraget Køn og arv. Betydning for udvikling af type 2 diabetes mellitus ved Diabetes-forsknings-centerets seminar, Gl. Avernæs, Ebberup (10.-11. december). Hun deltog i Administrationsudvalgets jurakursus, Det Humanistiske Fakultetsråd, Syddansk Universitet. Hun fungerede som referee for Diabetologia, Diabetes Care og BMJ. Hun er daglig administrativ leder af Det Danske Tvillingregister og medlem af den videnskabelige ledelse af samme. Desuden er hun faglig ansvarlig for optagelsen ved interview på Lægeuddannelsen, Syddansk Universitet.

H. Nybo deltog i European educational programme in epidemiology, 12th residential summer course Firenze, Italien (28. juni-16. juli). Hun deltog i seminar i Dansk Demografisk Forening i Odense (28. oktober). Hun deltog med foredraget The Danish 1905-cohort survey - a genetic epidemiological survey i Joint Meeting of Danish Center for Molecular Gerontology, Aarhus Universitet, and Aging Research Center, Syddansk Universitet, Odense, Hinds-gavl Slot, Middelfart (6.-7. december).

J. Ousager var arrangør af A One-Day Conference on Philosophy, Theory of Science, and Ethics in Health Care Education i Odense (19. april). Konferencen finansieredes af SVF og havde deltagere fra Danmark, Sverige, Holland og USA. Han har herudover primært beskæftiget sig med udarbejdelse af undervisningsmaterialer, pædagogisk udvikling, planlægning og undervisning i fagene Videnskabelig metode - videnskabsteori samt Litteratur for medicinere. Oversættelse og dansk bearbejdning af Niels Lynøe og Ingvar Johansson: Medicin og filosofi - en introduktion. Dansk udgave. FADLs Forlag, 1999.

K. Schousboe deltog i 21st International Symposium of the Swedish Nutrition Foundation: Diet and the Metabolic Syndrome, Ystad, Sverige (26.-28. august). Hun deltog med foredraget Arveligheden af faste- og 120 minutters blod glukosekoncentration hos unge, et populationsbaseret tvillingstudie i Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforums temadag i Aabenraa (20. september). Hun deltog med posteren Heritability of the Fasting and

120 minutes Blood Glucose Concentrations in Young Twins - a Population Based Study i 35th Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes, Bruxelles (29. september-2. oktober).

A. Skytthe deltog med foredraget Centenarian Siblings in Denmark i Third Research Workshop on Genes, Genealogies and Longevity i Montpellier, Frankrig (14.-16. oktober). Han deltog i Joint Meeting of Danish Centre for Molecular Gerontology and Danish Centre for Research on Aging, Syddansk Universitet, Odense, Hinds-gavl (6.-7. december). Han er medlem af den daglige ledelse af Det Danske Tvillingregister.

J.W. Vaupel deltog, som medlem af the National Advisory Council on Aging (NACA) i rådets konference i Bethesda, Maryland (2.-4. februar). Han deltog i og var formand for sessionen Non-linear Systems: Their Applications in Demography på Annual Meeting of the Population Association of America (PAA) i New York (25.-27. marts). Han deltog i Panel on Population Projection møde, New York (28. marts). Han deltog i National Advisory Council on Aging (NACA) møde i Bethesda, Maryland (27.-28. maj). Han deltog i National Advisory Council on Aging (NACA) møde i Washington DC (22.-24. september). Han deltog i Fourth Meeting of the Panel on Population Projections i Warrenton, Virginia (5.-6. oktober). Han deltog med foredraget Fix trait dynamics analysis i Third Research Workshop on Genes, Genealogies and Longevity i Montpellier, Frankrig (15.-16. oktober). Han deltog med foredraget Demographic Imbalance i Austrian Science Day i Semmering, Austria (28.-29. oktober). Han deltog med foredraget Trajectories of mortality at advanced ages i Demographic Symposium på universitetet i Bielefeld, Tyskland (3.-5. november). Han deltog i Cambridge Longevity Group møde i Cambridge, England (12.-13. november). Deltog med foredraget Centenarians: Mythes and Research Findings i Presidential Symposium, Gerontological Society of America samt Foundation IP-SEN Longevity Jury møde i San Francisco, Californien (20. november). Han holdt forelæsnngen The remarkable improvements in survival at older ages på University of Michigan (29. november). Han deltog i samt var leder (sammen med K. Christensen) af 2. session på Joint Meeting of the Danish Centre for Molecular Gerontology, Aarhus Universitet og Aging Research Centre, Syddansk Universitet, Odense, Hinds-gavl Slot, Middelfart (6.-7. december). Han er leder af Max Planck Institute for Demographic Research, Rostock, Tyskland og Senior Research Scientist ved Sanford Institute, Duke University, Durham, North Carolina. Desuden er han medlem (Presidential appointment) af National Advisory Council on Aging, National Institutes of Health. Han er Program Director for Oldest-Old Mortality: Demographic Models and Analyses, et P01 program project grant fra the National Institute on Aging, U.S. National Institutes of Health. Han er medlem af Scientific Advisory Board, German Socio-Economic Panel. Han er formand for Advisory Board, European Association for Population Studies. Han er sammen med Ryutaro Hashimoto, Walter F. Mondale

and Karl-Otto Pöhl medlem af Commission On Global Aging, Global Aging Initiative. Han er redaktør af *Demographic Research*, en online journal of research and commentary in the population sciences. Han er formand for Scientific Advisory Board, Danish Center for Demographic Research, Syddansk Universitet. Han er medlem af Scientific Advisory Board, Chinese National Research Center on Aging. Han er medlem af Standing Committee on Population, National Research Council, U.S. National Academy of Sciences. Han er medlem af Committee on Population Forecasting, National Research Council, U.S. National Academy of Sciences (1998-2000). Han er Co-Chair, Committee on the Use of Biological Indicators in Social Science Surveys, National Research Council, U.S. National Academy of Sciences (1999-2000). Han er medlem af bestyrelsen for Ældreforskningscenteret, Epidemiologi, IST, Syddansk Universitet.

Eksterne bevillinger og donationer

L.S. Bakketeig modtog 200.000 kr. fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet til projektet Lav fødselsvægt og alvorlig sygelighed i småbørnsalderen. Han modtog desuden 111.600 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd som støtte til projektet Serologiske Markører for preterm fødsel. K. Christensen har modtaget en bevilling på 5,3 mio. kr. (1998-2000) fra National Institute of Dental and Craniofacial Research, National Institute of Health, USA til studie af gen-miljø interaktioner i forbindelse med læbe-ganespalte og har fra National Institute of Aging, National Institute of Health, USA modtaget 13,2 mio. kr. (1999-2003) til at foretage interviewundersøgelse af ældre danske tvillinger som led i det internationale forskningsprogram Oldest-Old Mortality: Demographic Models and Analyses, hvor J.W. Vaupel har modtaget 70 mio. kr. (1999-2003) fra National Institute of Aging, National Institute of Health, USA. Han blev desuden tildelt William Nielsens Fonds Hæderspris på 90.000 kr. D. Gaist modtog 200.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Epidemiologiske og genetisk epidemiologiske studier af migræne blandt midaldrende tvillinger. Han modtog desuden 17.150 kr. fra Dansk Hovedpine Selskab til samme projekt. E. Garne modtog 20.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden til ny computer. B. Jeune bestyrer på Ældreforskningscentrets vegne en 5-årig rammebevilling fra forskningsrådene på 11 mio. kroner for perioden 1. marts 1996 til 28. februar 2001. B. Jeune modtog sammen med L. Wermuth en bevilling på 300.000 kr. fra Sygekassernes Helsefond til en undersøgelse af Parkinsons sygdom i Grønland. K.O. Kyvik modtog fra Apotekerfonden af 1991 360.000 kr. til projektet Betydningen af gener, familiemiljø og individuelt miljø for udvikling af insulinresistenssyndromet Abdominal Adipositas og hermed associerede kardiovaskulære risikofaktorer (GEMINAKAR), 200.000 kr. fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, 2,0 mio. kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til perioden 1997-2001 og 900.000 kr. fra Hjerteforeningen til perioden

1997-99. Hun modtog 35.000 kr. fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet til ny server og software til Det Danske Tvillingeregister.

Publikationer

- Andersen CK, Søgaard J, Hansen E, Kragh-Sørensen A, Hastrup L, Andersen J, Andersen K, m.fl. The cost of Dementia in Denmark. The Odense Study. *Dement Geriatr Cogn Disord* 1999; 10(4):295-304.
- Andersen K, Launer LJ, Dewey ME, Letenneur L, Ott A, Copeland JRM, m.fl. Gender differences in the incidence of AD and vascular dementia: The EURODEM Studies. EURODEM Incidence Research Group. *Neurology* 1999; 53(9):1992-1997.
- Andersen K, Nielsen H, Lolk A, Andersen J, Becker I, Kragh-Sørensen P. Incidence of very mild to severe dementia and Alzheimer's disease in Denmark. The Odense Study. *Neurology* 1999; 52(1):85-90.
- Andersen-Ranberg K, Christensen K, Jeune B, Skytthe A, Vasegaard L, Vaupel JW. Declining physical abilities with age: a cross-sectional study of older twins and centenarians in Denmark. *Age and Ageing* 1999; 28(4):373-377.
- Andersen-Ranberg K, Jeune B, Høier-Madsen M, Hegedüs L. Thyroid function, morphology and prevalence of thyroid disease in a population-based study of Danish centenarians. *J Am Geriatr Soc* 1999; 47:1238-1243.
- Bakketeig LS. Only a minor part of cerebral palsy cases begin in labour (leder). *BMJ* 1999; 319: 1016-1017.
- Bakketeig LS. Rutinemæssigt tilbud om ultralydsundersøgelse i graviditeten. *MTV-Nyt* 1999; 1(2).
- Bakketeig LS, Vik T, Skjærven R. Kjønn som "forsømt" variabel innen perinatal epidemiologisk årsaksforskning. *Norsk Epidemiologi* 1999; 9(2):113-116.
- Basso O, Olsen J, Christensen K. A study of environmental, social and paternal factors in preterm delivery using sibs and half sibs. A population-based study in Denmark. *Journal of Epidemiology and Community Health* 1999; 53:20-23.
- Basso O, Olsen J, Christensen K. Low birthweight and prematurity in relation to paternal factors: a study of recurrence. *International Journal of Epidemiology* 1999; 28:695-700.
- Basso O, Olsen J, Christensen K. Recurrence risk of congenital anomalies: the impact of paternal, social and environmental factors. A population-based study in Denmark. *American Journal of Epidemiology* 1999; 150:598-604.
- Bladbjerg EM, Andersen-Ranberg K, De Maat MPM, Kristensen SR, Jeune B, Gram J, m.fl. Longevity is independent of common variations in genes associated with cardiovascular risk. *Journal of Thrombosis and Hemostasis* 1999; 82:1100-5.
- Bohr B, Hendriksen C, Jeune B, Kirk H, Pedersen KD, Riis P, m.fl.. Internationalt År for Ældre 1999 (Redaktionelt). *Ugeskr Læg* 1999; 161:405.

- Brix TH, Kyvik KO, Hegedüs L. Major role of genes in the etiology of sporadic simple goiter - Results from a population based twin study. *Journal of Clin Endocrinol and Metab.* 1999; 84:3071-5.
- Bruunsgaard H, Andersen-Ranberg K, Jeune B, Pedersen AN, Skinhøj P, Klarlund Pedersen B. A High Plasma Concentration of TNF- α is Associated With Dementia in Centenarians. *J Gerontol* 1999; 54A:M357.
- Christensen K. The 20th Century Danish Facial Cleft Population - Epidemiological and Genetic-Epidemiological Studies (Dr.Med.Sci.-thesis). University of Southern Denmark, 1999.
- Christensen K. Hvad bestemmer aldringsprocessen? Gerontologi og Samfund, 1999.
- Christensen K. Hvorfor ældes vi så forskelligt? Läkartidningen 1999; 96:5099-5102. (Inviteret parallelpublikation "Månedens nordiske artikel").
- Christensen K. Hvorfor ældes vi så forskelligt? Ugeskrift for Læger 1999; 161:1905-1909.
- Christensen K. The 20th Century Danish Facial Cleft Population - Epidemiological and Genetic-Epidemiological Studies. *Cleft Palate-Craniofacial Journal* 1999; 36:96-104.
- Christensen K, Gaist D, Jeune B, Vaupel JW. En tand per barn - myte eller virkelighed? Ugeskrift for Læger 1999; 161:446-447.
- Christensen K, Holm NV, McGue M, Corder L, Vaupel JW. A Danish population-based twin study on general health in the elderly. *Journal of Aging and Health* 1999; 11:49-64.
- Christensen K, Jeune B. Middellevetid og maksimal levealder. Ugeskrift for Læger 1999; 161:4169.
- Christensen K, Olsen J, Nørgaard-Pedersen B, Basso O, Støvring H, Milhollin-Johnson L, m.fl. Oral clefts, transforming-growth-factor- α gene variants, and maternal smoking. A population based case-control study in Denmark 1991-1994. *American Journal of Epidemiology* 1999; 149:248-255.
- Dolk H, Nichols R and a EUROCAT Working Group (incl. Garne E). Evaluation of the impact of Chernobyl on the prevalence of congenital anomalies in 16 regions of Europe. *Int J Epid* 1999; 28:941-948.
- Gaist D. Use and overuse of sumatriptan. Pharmacoepidemiological studies based on prescription registries and interview data [Ph.D. thesis]. *Cephalalgia* 1999; 19:735-61.
- Garne E, Bergman U. Benzodiazepine use in pregnancy and major malformations or oral clefts. *BMJ* 1999; 319:918 (letter).
- Garne E, Nielsen G, Hansen OK, Emmertsen K. Tetralogy of Fallot. A Population-Based Study of Epidemiology, Associated Malformations and Survival in Western Denmark 1984-92. *Scand Cardiovasc J* 1999; 33:45-48.
- Garne E, Quataert P, de Vigan C, Mendizabal H, Igoe D, Addor M-C, m.fl. Congenital diaphragmatic hernia: a European population-based study of epidemiology, prenatal diagnosis and mortality. *Prenat Neonat Med* 1999; 4:441-447.
- Gervil M, Ulrich V, Kyvik KO, Olesen J, Russell MB. Migraine without Aura: A population-based twin study. *Ann Neur* 1999; 46(4):606-11.
- Gjonça A, Tomassini C, Vaupel JW. Pourquoi les femmes survivent aux hommes? *La Recherche.* 1999; 322:96-99.
- Hartvigsen J, Lings S, Corder EH. Coding of occupation for the young cohort of the Danish twin register. A resource for future epidemiologic research. *Scand J Public Health* 1999; 2:148-51.
- Jeppesen U, Gaist D, Smith T, Sindrup SH. Statins and peripheral neuropathy. *European Journal of Clinical Pharmacology* 1999; 54:835-8.
- Jeune B. Contribution to the discussion of: Thatcher AR. The long term pattern of adult mortality and the highest attained age. *Journal of the Royal Statistical Society A.* 1999; 162:5-43.
- Jeune B, Andersen-Ranberg K. Hvad kan vi lære af hundredårige? Ugeskr Læg 1999; 161:6321-6325.
- Jeune B, Vaupel JW, red. Validation of Exceptional Longevity. Odense Monographs on Population Aging, Vol. 6. Odense University Press, 1999.
- Jeune B, Vaupel JW. Species of Evidence of Exceptional Longevity. I: Jeune B, Vaupel JW, red. Validation of Exceptional Longevity. Odense Monographs on Population Aging, Vol. 6. Odense University Press, 1999: 11-22.
- Kirk H, Jeune B. Med alderen... (Statusartikel). Ugeskr Læg 1999; 161:407-410.
- Kohler HP, Christensen K. Genetic influences on fertility behavior: Findings from a Danish twin study. I: Rodgers JC, Rowe DC and Miller WB, red. Genetic Influences on Fertility and Sexuality. Dordrecht, Holland: Kluwer Academic Publishers, 1999.
- Kohler HP, Rodgers JL, Christensen K. Is fertility behaviour in our genes? Findings from a Danish twin study. *Population and Development Review* 1999; 25:253-288.
- Kyvik KO. Generalisability of twin studies. I: Spector, Snieder and MacGregor, red. Advances in twin and Sib-pair Analysis. Greenwich Medical Media Ltd, London, 1999.
- Launer LJ, Andersen K, Dewey ME, Letenneur L, Ott A, Amaducci LA, m.fl. Rates and risk factors for incident dementia and Alzheimer's disease. EURODEM pooled analysis of European studies. *Neurology* 1999; 52(1):78-84.
- Lebeuf-Yde C, Kyvik KO, Bruun NH. Low back pain and life-style. Part II: Obesity. Information from a population-based sample of 29,424 twin individuals. *Spine* 1999; 24(8):779-784.
- Lutz W, Vaupel JW, Ahlburg DA, red. Frontiers of Population Forecasting. New York: Population Council. Population and Development, 1999.
- Lødrup Carlsen KC, Carlsen K-H, Nafstad P, Bakketeig

- LS. Perinatal risk factors for recurrent wheeze in early life. *Pediatr Allergy Immunol* 1999; 10:89-95.
- Milner GR., Wood JW, Boldsen JL. Paleodemography. I: Katzenberg and Saunders, (red). *Biological Anthropology of the Human Skeleton*. New York: Wiley Liss, 1999: 457-482
- Nielsen H, Lolk A, Andersen K, Andersen J, Kragh-Sørensen P. Characteristics of elderly who develop Alzheimer's disease during the next 2 years - a neuropsychological study using CAMCOG. *The Odense Study*. *Int J Geriatr Psychiatry* 1999; 24:957-963.
- Nødtvedt AM, Jacobsen G, Balstad P, Bakketeig LS. Sosial klasse og fødselsvekt. *Tidsskr Nor Lægeforen* 1999; 119:4455-9.
- Olsen J, Basso O, Christensen K. Male factors and socioeconomic indicators correlate with the risk of spontaneous abortion. *Journal of Obstetrics and Gynaecology* 1999; 19:49-53.
- Ousager J. Medicinsk filosofi, videnskabsteori og etik. Rapport nr. 2 i den pædagogiske rapportserie, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Odense Universitet, 1999.
- Petersen L-LB. Luxdorphs længelevet. *Siden Saxo* 1999; 16(4):10-17.
- Petersen L-LB, Jeune B. Age Validation of Centenarians in the Luxdorph Gallery. I: Jeune B, Vaupel JW, red. *Validation of Exceptional Longevity*. *Odense Monographs on Population Aging*, Vol. 6. Odense University Press, 1999: 41-64.
- Poulsen P, Kyvik KO, Vaag AA, Beck-Nielsen H. Heritability of Non-insulin-dependent Diabetes mellitus (NIDDM) and abnormal glucose tolerance - a population based twin study. *Diabetologia* 1999; 42:139-145.
- Puggaard L, Buttrup Larsen J, Ebbesen E, Jeune B. Body composition in 85 year-old women: Effects of increased physical activity. *Aging Clin Exp Res* 1999; 11:307-315.
- Riøl H, Jeune B, Moskvic A, Bathum L, Wang E. Optimized lymphocyte protein extraction performed simultaneously with DNA and RNA isolation: Application to the study of factors affecting DNA, RNA and protein recovery from lymphocytes of the oldest individuals. *Analytical Biochemistry* 1999; 275:192-201.
- Rufer N, Brümmendorf TH, Kolvraa S, Bischoff C, Christensen K, Wadsworth L, m.fl. Telomere fluorescence measurements in granulocytes and T lymphocyte subsets indicate a high turnover of hematopoietic stem cells and memory T cells in early childhood. *Journal of Experimental Medicine* 1999; 190:157-167.
- Skadhauge LR, Christensen K, Kyvik KO, Sigsgaard T. Genetic and environmental influence on asthma. A population-based study of 11,688 Danish twin pairs. *European Journal of Lung Medicine* 1999; 13:8-14 (Accompanied by editorial 2-4).
- Skov O, Jeune B, Lauritsen JM, Barfred T. Arbejdsbetingede håndskader. En populationsbaseret beskrivelse af forekomst og henvendelse til skadestue. *Ugeskrift Læg* 1999; 161:3285-3288.
- Skov O, Jeune B, Lauritsen JM, Barfred T. Time off work after occupational hand injuries. *Journal of Hand Surgery* 1999; 24B:187-189.
- Skytthe A, Hauge G, Jeune B. Age Validation of Reported Centenarians before 1900 in Denmark. I: Jeune B, Vaupel JW, red. *Validation of Exceptional Longevity*. *Odense Monographs on Population Aging*, Vol. 6. Odense University Press, 1999: 79-96.
- Skytthe A, Jeune B, Wilmoth JR. Age Validation of the Oldest Man. I: Jeune B, Vaupel JW, red. *Validation of Exceptional Longevity*. *Monographs on Population Aging*, Vol. 6. Odense University Press, 1999; 79-96.
- Stenager EN, Madsen C, Stenager E, Boldsen, JL. Selvmord hos patienter med apopleksi. *Ugeskr Læger* 1999; 21:3099-102.
- Trasti N, Vik T, Jacobsen G, Bakketeig LS. Smoking in pregnancy and children's mental and motor development at age 1 and 5 years. *Early Human Development* 1999; 55:137-147.
- Ulrich V, Gervil M, Kyvik KO, Olesen J, Russell MB. Betydningen af arv og miljø for migræne med aura. En genetisk epidemiologisk undersøgelse af danske tvillingpar. *Ugeskr Læger* 1999; 162:167-170.
- Ulrich V, Gervil M, Kyvik KO, Olesen J, Russell MB. Evidence of a Genetic Factor in Migraine with Aura: a Population-based Danish Twin Study. *Ann Neur* 1999; 45(2):242-246.
- Ulrich V, Gervil M, Kyvik KO, Olesen J, Russell MB. The Inheritance of Migraine with Aura Estimated by means of Structural Equation modelling. *J. Medical Genetics* 1999; 36(2):225-227.
- Vaupel JW, Yashin AI. Unobserved Population Heterogeneity. I: *Démographie: analyse et synthèse. Causes et conséquences des évolutions démographiques*. *Actes du Séminaire Roma - Napoli - Pozzuolo*, 26-29 mai 1999: Volume 1. Rom: Dipartimento di Scienze Demografiche, Università degli Studi di Roma „La Sapienza“; Paris: Institut national d'études démographiques, 1999: 345-358; *Materiali di studi e di ricerche, Numero speciale*.

Klinisk Farmakologi

Professor, overlæge, dr.med. *Kim Brøsen*
Professor, overlæge, dr.med. *Lars F. Gram*
Gæsteprofessor, med.dr. *Ulf Bergman* (fratrådt 30. juni)
Gæsteprofessor *Malcolm Maclure*, Ph.D.
Lektor, cand.med. *Morten Andersen*, Ph.D. (adjunkt indtil 30. april)
Klinisk lektor i farmakoterapi, dr.med. *Carsten Bindlev-Jensen* (fondslønnet, fratrådt 30. juni)
Klinisk lektor i farmakoterapi, dr.med. *Jesper Hallas* (fondslønnet, tiltrådt 1. juli, gæsteforsker indtil 30. juni) (afdelingslæge Medicinsk afdeling C, Odense Universitetshospital)
Klinisk lektor i farmakoterapi, dr.med. *Knud Erik Peder-sen* (fondslønnet, fratrådt 30. juni)
Klinisk lektor i farmakoterapi, dr.med. *Jens Møller Ras-mussen* (fondslønnet, fratrådt 31. maj)
Klinisk lektor i farmakoterapi, cand.med. *Jesper Schramm* (fondslønnet)
Klinisk lektor i farmakoterapi, cand.med. *Erik Skjelbo*, Ph.D. (fondslønnet, fratrådt 30. juni)
Klinisk lektor i farmakoterapi, cand.med. *Kurt B. Stage*, Ph.D. (fondslønnet)
Forskningsstipendiat, cand.scient. *Birgitte Buur Rasmus-sen*, Ph.D. (fondslønnet, orlov til 31. august)
Forskningsassistent, cand.med. *Lene Jarlbæk* (fondsløn-net, tiltrådt 1. november)
Analysekemiker, kemiingeniør *Lone Lindal Hansen* (fondslønnet)
Gæsteforsker, cand.med. *Ulla Agerskov Andersen* (til-trådt 1. december, kandidatstipendiat indtil 30. no-vember (fondslønnet)) (reservelæge Psykiatrisk afde-ling P, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.med. *Lars Bjerrum*, Ph.D. (tiltrådt 1. juli, kandidatstipendiat indtil 30. juni (fondslønnet)) (forskningsassistent Almen Medicin, IST og Novartis, Barcelona)
Gæsteforsker, cand.med. *Hanne Madsen*, Ph.D. (reserve-læge ved Medicinsk afd. C, Odense Universitetshospi-tal)
Gæsteforsker *Donato Papini*, M.D. (tiltrådt 23. oktober, fratrådt 21. december. Socrates stipendiat, Universi-tet i Firenze, Italien).
Gæsteforsker, cand.med. *Jens-Ulrik Rosholm*, Ph.D. (1. januar-31. december) (reservelæge ved Fredericia Sy-gehus)
Gæsteforsker, dr.med. *Søren H. Sindrup* (tiltrådt 1. okto-ber, klinisk lektor i farmakoterapi indtil 30. september (fondslønnet)) (overlæge Neurologisk afdeling N, Odense Universitetshospital)
Systemadministrator, cand.scient., MCP *Thomas Steen Christensen* (fondslønnet)

Laborant *Birgitte Damby* (delvis fondslønnet, orlov fra 1. februar)
Korrespondent, ED *Henrik Horneberg*
Korrespondent, cand.interpret. *Anne Rosenkrantz de Las-son* (fondslønnet, fratrådt 30. november)
Projektsygeplejerske *Loni Ledderer* (fondslønnet)
Projektsygeplejerske *Anne Lee* (fondslønnet)
Laborant *Annelise Nielsen*
Edb-medarbejder, cand.scient. *Lena Astrid Nielsen* (fons-lønnet, tiltrådt 1. oktober)
Laborantelev *John Ommestrup* (tiltrådt 1. januar, fratrådt 31. december)
Korrespondent *Bodil Theilade* (fondslønnet)

Sektion for Klinisk Farmakologi (SKF), afdeling KKA, Odense Universitetshospital:
Chefkemiker, lic.pharm. *Niels Anders Klitgaard*
Klinisk farmaceut, cand.pharm. *Annette Arnberg* (fons-lønnet)
Klinisk farmaceut, cand.pharm. *Anne Juul Engstrøm* (fondslønnet, fratrådt 31. januar)
Klinisk farmaceut, cand.pharm. *Kamilla Buchberg Peter-sen* (fondslønnet, fratrådt 1. maj)
Klinisk farmaceut, cand.pharm. *Penelope North-Lewis* (fondslønnet, 1. juni-31. oktober)

Center for Klinisk Farmakologi i Odense (CeKFO) omfat-ter Klinisk Farmakologi, IST og Sektion for Klinisk Farmakologi (SKF), Klinisk Kemisk Afdeling (KKA), Odense Universitetshospital (OUH). To professorer, en lektor, en stipendiat, en laborant, en sekretær samt to gæsteprofessorer er universitets aflønnet; alle øvrige er fondslønnet.

Ph.D.-afhandlinger under bedømmelse pr. 31. december: *Ulla Agerskov Andersen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Palle Mark Christensen (tiltrådt 1. maj, forskningsassi-sistent 1. marts-30. april (fondslønnet))
Per Damkier (indtil 31. august (fondslønnet), fra 1. sep-tember orlov (reservelæge på SKF, afdeling KKA, Odense Universitetshospital))
Thomas Peter Enggaard (fondslønnet)
Niels Viggo Jensen (indtil 31. august (fondslønnet), fra 1. september orlov (reservelæge på SKF, afdeling KKA, Odense Universitetshospital))
John Larsen (fondslønnet)
John Teilmann Larsen (orlov hele året (reservelæge på SKF, afdeling KKA, Odense Universitetshospital))
Jens Søndergaard (fondslønnet)

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

Forskningsenheden har inden for Center for Klinisk Farmakologi i Odense (CeKFO) deltaget i etablering og drift af Lægemedelinformationscentralen, der tilbyder læger i Sydregionen udredning af case-relaterede farmakoterapeutiske spørgsmål.

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

M. Andersen deltog i kurset Kvalitative forskningsmetoder i klinisk og samfundsmedicinsk forskning, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet (25.-29. januar). Han deltog med 3 foredrag ved symposiet Kvalitetsutveckling av Läkemedelsförskrivningen, Huddinge Sjukhus (11. marts). Han var delkursusleder for og underviser ved speciallægekursus i Farmakoepidemiologi og Farmakoøkonomi (22.-24. marts) og holdt foredrag ved Psykiatrisk afdeling P, Odense Universitetshospital om Trafiksikkerhed og psykofarmaka (14. april). M. Andersen var fra 1. maj til 15. juli på studieophold i British Columbia, Canada med arbejdssted i Pharmacare, Ministry of Health, Victoria og tilknytning som gæsteforsker ved Department of Pharmacology and Therapeutics, University of British Columbia, Vancouver, hvor han afholdt et seminar om interventionsstudier med henblik på forbedring af kvaliteten af lægemiddelanvendelse. Han deltog i kurset Epidemiologiske metoder i sundhedstjenesteforskning ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Sydansk Universitet (16., 17., 23. og 24. august). Han deltog med 2 posters ved 15th International Congress on Pharmacoepidemiology, Boston (26.-29. august) og i årsmødet for Dansk Epidemiologisk Selskab, Hindsgavl (10.-11. september). Han holdt foredrag i Lægemedelindustriforeningen om Spontan indberetning af lægemiddelbivirkninger (3. november). M. Andersen var medicinsk sekretær for Lægemedeludvalget, Odense Universitetshospital og har i forbindelse hermed deltaget i planlægningen af 5 lægemiddelhøringer afholdt i 1999 og deltaget med foredrag ved en af disse. Han er medlem af bestyrelsen i Dansk Selskab for Farmakoepidemiologi og deltog i selskabets årsmøde (11. november), siden bestyrelsesformand. M. Andersen er medlem af European Drug Utilisation Research Group's executive committee, medredaktør af EURO DURG Bulletin, medlem af EU-Subcommittee for Data Privacy under International Society for Pharmacoepidemiology, medlem af Lægemedelkatalogets Faglige Forretningsudvalg og af National advisory board for the 5th Congress of the European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics.

U. Bergman arbejdede som gæsteforsker i forskningsenheden (22.-26. februar og 31. maj-4. juni samt 1.-4. november). Han deltog i symposiet Kvalitetsutveckling av Läkemedelsförskrivningen på Huddinge Sjukhus arrangeret af Stockholms Läns Landsting/Karolinska Institutet og Odense Universitet/Fyns Amt, som også havde deltagere fra Klinisk Farmakologi (11. marts).

L. Bjerrum var post-doc fellow ved afdeling for farmakoepidemiologi, Novartis, Barcelona (1. januar til 30. juni). L. Bjerrum deltog i konferencen Pharmacovigilance - ADR monitoring in Europe and the USA, London (3.-5. marts). Han deltog med foredrag i konference om rationel farmakoterapi på Karolinska Institutet, Huddinge, Stockholm (11. marts) samt med foredrag ved Wonca-kongres på Mallorca (19.-22. maj). Han deltog med foredrag og abstract i Joint meeting of the 3rd European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics, Jerusalem, Israel (1.-3. oktober). L. Bjerrum holdt foredrag om polyfarmaci i almen praksis ved DSAMs årsmøde på Hindsgavl (8. oktober).

K. Brøsen var opponert ved en disputats på Københavns Universitet (15. januar). Han underviste på Akurser i København og på Menstrup Kro (1.-3. februar). Han holdt foredrag ved en psykiatrikongres i Firenze (10. april), i Barcelona (13. april) og ved et seminar på universitetet i Greifswald (16. april). Han holdt foredrag ved et seminar i Paris (25. maj). I september var han underviser og medkursusleder i klinisk farmakologi ved et kursus arrangeret af Sundhedsstyrelsen, og det gentog sig i oktober og november. K. Brøsen var formand for et bedømmelsesudvalg for en doktordisputats ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet (17. september). Han deltog i den 3. EACPT kongres i Jerusalem som medlem af det Internationale Advisory Board (3.-8. oktober). Han var ordstyrer ved en session og bidrog yderligere med to foredrag. Under mødet blev han valgt til næstformand for EACPT. Han var opponert ved en disputats i Uppsala (15. oktober). Han holdt foredrag i Manchester i forbindelse med afslutningen på EUROHEPATOTOX-samarbejdet (13. november), deltog i møde i Brügge arrangeret af DIA om farmakogenetik som inviteret foredragsholder (25.-26. november) og var inviteret af AstraZeneca til at holde foredrag i Stockholm (26. november). Han var medredaktør af bogen Basal og Klinisk Farmakologi, 2. udgave og eneredaktør af A Guide to Training in Clinical Pharmacology in Europe. Han sidder i Advisory Boards for H. Lundbeck A/S, Den Danske Bank og Pfizer. Han er medlem af Management Committee for COST B15-aktionen. Han er formand for IKT-udvalget ved Syddansk Universitet og han sidder i bestyrelsen for IST. Han er formand for Lægemedelkatalogets Faglige Forretningsudvalg. K. Brøsen er medlem af International Advisory Board for EACPT 2000 og præsident for 5. EACPT 2001.

P.M. Christensen deltog i Copenhagen-Lund Summer School in Clinical Pharmacology (1.-4. juni). Han deltog med poster i kongresserne II Baltic Bone Conference, Ronneby, Sverige (26.-29. august), American Society of Bone and Mineral Research, St. Louis, USA (1.-4. oktober), American College of Rheumatology, Boston, USA (13.-17. november). P.M. Christensen er medlem af Dansk Selskab for Almen Medicins gruppe om klinisk vejledning i osteoporose.

T.P. Enggaard deltog med poster ved 9th World Congress on Pain, Wien, Østrig (22.-27. august).

L.F. Gram var inviteret foredragsholder ved IX World

Congress of Psychiatry, Hamborg (7.-11. august) og ved 3rd Congress of European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics, Jerusalem, Israel (3.-7. oktober). Han var gæstelærer ved Universitetet i Firenze (13.-17. september). Han er medlem af European Pharmacovigilance Research Group (Bio-Med, Concerted Action) og formand for styregruppen for Danish University Antidepressant Group (DUAG). Forskningsenheden for Klinisk Farmakologi fungerer som koordinationscenter for denne forskningsgruppe. Han var formand for Lægemiddeludvalget, Odense Universitetshospital og medlem af Bivirkningsnævnet (Lægemiddelstyrelsen).

J. Hallas var kursusleder og foredragsholder ved A-kursus i klinisk farmakologi, Odense (22.-24. marts) og ved kursus i farmakoepidemiologi på Novo Nordisk A/S (19.-20. april og 3. maj). Han var inviteret foredragsholder ved EACPTs 4. kongres, Jerusalem (4.-7. oktober).

N.V. Jensen deltog i American Society of Clinical Pharmacology's kongres i Atlanta, USA (15.-18. maj). Han deltog med abstract ved European Conference of Clinical Oncology, Wien, Østrig (12.-15. september).

J. Larsen deltog i et tre-ugers epidemiologi- og statistikursus ved Epidemiology Research Institute, Boston (12.-30. juli). Han deltog med poster i 15th International Conference on Pharmacoepidemiology, Boston (25.-29. august) og i 3rd Congress of the European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics and the 4th Jerusalem Conference on Pharmaceutical sciences and Clinical Pharmacology, Jerusalem (3.-7. oktober). J. Larsen deltog også med poster ved Årsmøde i Dansk Selskab for Farmakoepidemiologi, Odense (11. november) samt ved Dansk Selskab for Almen Medicins Lægedage, København (9.-11. november).

M. Maclure arbejdede dels i Klinisk Farmakologi dels i Forskningsenheden for Almen Medicin (1.-13. februar, 8.-24. august og 8.-14. november). Han holdt foredrag ved Dansk Selskab for Farmakoepidemiologis årsmøde (11. november).

B.B. Rasmussen opholdt sig for at arbejde med kloning og ekspression af humane cytokrom P450 enzymer på Unité Toxicologie Moléculaire, INSERM U490, Centre Universitaire des Saints-Pères, Paris, Frankrig (1. januar-1. september).

S.H. Sindrup holdt foredrag ved Pain & Touch, Hjerneforeningen og Dansk Neurologisk Selskabs årsmøde (7. marts). Han deltog med poster ved Peripheral Nerve Society, University of California San Diego, La Jolla, USA (21.-24. juli). Han var arrangør af workshoppen Antidepressants in the treatment of neurogenic pain. International Association for the Study of Pain, IXth World Congress on Pain, Vienna, Austria (22.-27. august), hvor han holdt 3 foredrag. Han er reviewer for European Journal of Pain og Journal of Clinical Psychopharmacology.

J. Søndergaard deltog med foredrag i LAKSAK-symposium, Stockholm (11. marts). Han deltog i New England Epidemiology Research Institute, NEI summer school in epidemiology, Boston, Massachusetts, USA

(12.-30. juli). Han deltog med poster ved 15th International Conference on Pharmacoepidemiology, Boston, USA (25.-29. august). Han deltog ved Årsmøde i Dansk Selskab for Epidemiologi, Middelfart (10.-11. september) og med poster ved 3rd Congress of the European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics & 4th Jerusalem Conference on Pharmaceutical Sciences and Clinical Pharmacology, Jerusalem, Israel (3.-8. oktober). J. Søndergaard deltog med foredrag og to poster ved Årsmøde i Dansk Selskab for Farmakoepidemiologi, Odense (11. november) og med poster ved Lægedagene (8.-12. november).

Eksterne bevillinger og donationer

For perioden 1996-2000 har forskningsenheden modtaget en rammebevilling fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd og Forskningsministeriet på 6 mio. kr. pr. år til opbygning af Center for Klinisk Farmakologi i Odense (CeKFO), der vil være ramme om en forstærket indsats med henblik på forskning og forskningsbaseret uddannelse inden for klinisk farmakologi. Afdelingen har sammen med Forskningsenheden for Almen Medicin modtaget en fireårig rammebevilling for perioden 1997-2001 fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd på 500.000 kr. pr. år med henblik på sundhedstjenesteforskning i relation til lægemiddelanvendelse i primærsektoren. L.F. Gram har på vegne af Danish University Antidepressant Group (DUAG) modtaget et legat fra H. Lundbeck A/S på 11.650.000 kr. for perioden 1996-2000 til projektgruppens fortsatte forskning inden for depressionsbehandling og -profylakse. K. Brøsen har fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd modtaget scholarstipendium på 111.600 kr. til stud.med. T. Bergmann. M. Andersen har modtaget 600.000 kr. fra Apotekerfonden til et projekt om procedurer og adfærd ved medicinordination og medicingivning i relation til indførelsen af elektronisk patientjournal. J. Søndergaard har fra Apotekerfonden for en 3-årig periode modtaget 1.093.000 kr. til undersøgelse af kvalitet i brugen af nye migrænemidler – udvikling og evaluering af en apoteksbaseret indsats. N.V. Jensen har fra Sundhedsstyrelsen modtaget en 3-årig bevilling på i alt 1.000.000 kr. til undersøgelse af modeller for vurdering af sundhedsøkonomi og livskvalitet ved pallierende cancerbehandling.

Publikationer

Andersen M. Lægemiddelforbrug. Kap. 69. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave. FADLs Forlag, 1999: 757-60.

Bathum L, Skjelbo E, Mutabingwa TK, Madsen H, Hørder M, Brøsen K. Pheno- and genotypes for CYP2D6 and CYP2C19 in a black Tanzanian population. Br J Clin Pharmacol 1999; 48:395-401.

Bergman U, Andersen M, Vaccheri A, Larsen J, Montanaro N. Marked differences in lipid-lowering drug use in Bologna, Italy and Funen, Denmark. Eur Heart J 1999;

- 20:1135.
- Bergman U, Wettermark B. Danskarna är nu bättre än vi på uppföljning av kvaliteten i läkemedelsanvändningen. Trycket - Huddinge Sjukhus 1999; 10:17.
- Bjerrum L, Rosholm J-U, Hallas J, Kragstrup J. Polyfarmaci belyst ved hjælp af en populationsbaseret recept-database. Ugeskr Læger 1999; 161:6355-59.
- Bjerrum L, Grinsted P, Hyltoft P, Søgaard P. Validity of susceptibility testing of uropathogenic bacteria in general practice. Br J Gen Pract 1999; 49:821-22.
- Bjerrum L. Polyfarmaci - når sygdommen skyldes behandlingen. PLI, marts 1999.
- Bjerrum L, Søgaard J, Hallas J, Kragstrup J. Polypharmacy in general practice: differences between practitioners. Br J Gen Pract 1999; 49:195-98.
- Brøsen K. Lægemidlers skæbne i organismen. Kap. 3. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave, FADLs Forlag, 1999; 33-58.
- Brøsen K. Lægemidlers elimination. Kap. 4. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave, FADLs Forlag, 1999; 59-71.
- Brøsen K. Farmakogenetik. Kap. 5. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave, FADLs Forlag, 1999; 73-77.
- Brøsen K, Christensen HR. Lægemiddelinteraktioner. Kap. 59. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave. FADLs Forlag, 1999; 667-71.
- Brøsen K, Kampmann JP. Klinisk afprøvning af lægemidler. Kap. 68. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave. FADLs Forlag, 1999; 747-55.
- Brøsen K, Kampmann JP. Metoder i klinisk farmakologisk forskning (inkl. GCP). I: Sundhedsvidenskabelig Forskning 5. udgave (Almind G et al.), FADLs Forlag, 1999; 427-58.
- Damkier P, Hansen LL, Brøsen K. Effect of fluvoxamine on the pharmacokinetics of quinidine. Eur J Clin Pharmacol 1999; 55:451-56.
- Damkier P, Hansen LL, Brøsen K. Rifampicin treatment greatly increases the apparent oral clearance of quinidine. Pharmacology & Toxicology 1999; 85:257-62.
- Damkier P, Hansen LL, Brøsen K. Effect of diclofenac, disulfiram, itraconazole, grapefruit juice and erythromycin on the pharmacokinetics of quinidine. Br J Clin Pharmacol 1999; 48:829-38.
- Damkier P, Brøsen K. Lægemiddelinteraktioner i psyko-farmakologien. Kittenbog for psykiatere & alment praktiserende læger, 73 sider. Udgivet og sponsoreret af Pfizer A/S.
- Danish University Antidepressant Group (DUAG). Clomipramine dose-effect study in patients with depression: clinical endpoints and pharmacokinetics. Clin Pharmacol Ther 1999; 66:152-65.
- European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics. A Guide to Training in Clinical Pharmacology in Europe. Brøsen K, red. Odense University Press, 1999; 335.
- Fjordside L, Jeppesen U, Eap CB, Powell K, Baumann P, Brøsen K. The stereoselective metabolism of fluoxetine in poor and extensive metabolisers of sparteine. Pharmacogenetics 1999; 9:55-56.
- Gaist D. Use and overuse of sumatriptan. Pharmacoepidemiological studies based on register and interview data. Cephalalgia 1999; 19:735-61.
- Garne E, Bergman U. Benzodiazepine use in pregnancy and major malformations or oral clefts (letter). Br Med J 1999; 319:918.
- Gram LF. Blødning og trombocytopeni ved behandling med selektive serotoningenoptagelseshæmmere (SSRI). Ugeskr Læger 1999; 161/18:2697-2698.
- Gram LF, Dahl SG. Depressionsbehandling. Kap. 44. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave. FADLs Forlag, 1999; 517-24.
- Hallas J. Bivirkninger. Kap. 58. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave. FADLs Forlag, 1999; 657-65.
- Hansen LL, Brøsen K. Quantitative determination of tolbutamide and its metabolites in human plasma and urine by high performance liquid chromatography and UV detection. Ther Drug Monit 1999; 21:664-71.
- Jeppesen U, Gaist D, Smith T, Sindrup SH. Statins and peripheral neuropathy. Eur J Clin Pharmacol 1999; 54:835-38.
- Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave. FADLs Forlag, 1999; 806.
- Kortunay S, Bozkurt A, Bathum L, Basci NE, Calguneri M, Brøsen K, Kayaalp SO. CYP2C19 genotype does not represent a genetic predisposition in idiopathic systemic lupus erythematosus. Ann Rheum Dis 1999; 58:182-85.
- Larsen JT. Ordination af lægemidler. Kap. 71. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave. FADLs Forlag, 1999; 763-69.
- Larsen JT, Hansen LL, Brøsen K. Tacrine is not an ideal probe drug for measuring CYP1A2 activity in vivo. Br J Clin Pharmacol 1999; 48:663-68.
- Larsen JT, Hansen LL, Spigset O, Brøsen K. Fluvoxamine is a potent inhibitor of tacrine metabolism in vivo. Eur J Clin Pharmacol 1999; 55:375-82.
- Madsen H, Brøsen K. Lægemidler og graviditet. Kap. 63. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave. FADLs Forlag, 1999; 705-14.
- Nielsen TL, Rasmussen BB, Flinois J-P, Beaune P, Brøsen K. In vitro metabolism of quinidine: the (3S)-3-hydroxylation of quinidine is a specific marker reaction for

- cytochrome P4503A4 activity in human liver microsomes. *J Pharmacol Exp Ther* 1999; 289:31-37.
- Poulsen L.* Akutte forgiftninger. Kap. 61. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave. FADLs Forlag, 1999; 683-95.
- Rasmussen BB, Brøsen K.* Cytochrome P450 and therapeutic drug monitoring with respect to clozapine. *Eur Neuropsychopharmacol* 1999; 9:453-59.
- Riis P, Madsen H, Bytzer P.* Vejleder og forsker – krav og forventninger. I: Sundhedsvidenskabelig Forskning. 5. udgave (Almind G et al.) FADLs Forlag, 1999; 61-68.
- Sindrup SH, Andersen G, Madsen C, Smith T, Brøsen K, Jensen TS.* Tramadol relieves pain and allodynia in polyneuropathy. A randomized, double-blind, controlled trial. *Pain* 1999; 83:85-90.
- Sindrup SH, Madsen C, Brøsen K, Jensen TS.* The effect of tramadol in painful polyneuropathy in relation to serum drug and metabolite levels. *Clin Pharmacol Ther* 1999; 66:636-41.
- Sindrup SH, Jensen TS.* Efficacy of pharmacological treatments of neuropathic pain. An update and effect related to mechanism of drug action. *Pain* 1999; 83:389-400.
- Sindrup SH, Madsen C, Brøsen K, Jensen TS.* The effect of tramadol in painful polyneuropathy in relation to serum drug and metabolite levels. *Clin Pharmacol Ther* 1999; 66:636-41.
- Sindrup SH, Jensen TS.* Efficacy of pharmacological treatments of neuropathic pain. An update and effect related to mechanism of action. *Pain* 1999; 83:389-400.
- Sindrup SH.* Smerter, smertetransmission og endogen smertemodulation. Kap. 15. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave. FADLs Forlag, 1999; 175-80.
- Sindrup SH.* Analgetika. Kap. 36. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og Klinisk Farmakologi. 2. udgave. FADLs Forlag, 1999; 439-59.
- Aalykke C, Lauritsen JM, Hallas J, Reinholdt S, Kroghfelt K, Lauritsen K.* Helicobacter pylori and risk of ulcer bleeding among users of nonsteroidal anti-inflammatory drugs: a case control study. *Gastroenterology* 1999; 116:1305-9.

Miljømedicin

Professor, dr.med. *Philippe Grandjean*
Gæsteprofessor *Olaf Malm* (tiltrådt 15. juli)
Gæsteprofessor *Roberta F. White*, Ph.D (deltid)
Lektor, cand.scient. *Jesper Bo Nielsen*, Ph.D.
Forskningslektor, overlæge *Pål Weihe* (deltid)
Forskningsadjunkt, cand.scient. *Helle Raun Andersen*,
Ph.D. (orlov fra 24. august)
Forskningsadjunkt, cand.scient. *Flemming Nielsen*, Ph.D.
Forskningsstipendiat, cand.med. *Tina Kold Jensen*, Ph.D.
(orlov til 30. april, fratrådt 30. april)
Gæsteforsker, cand.med. *Heidi Biernat*
Gæsteforsker, stud.med. *Anne Lerberg Nielsen*
Gæsteforsker, cand.med. *Ulla Nielsen*
Laborant *Brita Andersen*
Miljøtekniker *Jan Beyer*
Laboratorietekniker *Ranja Bjerring*
Overassistent *Inge Bøgelund*
Laborantelev *Franziska Lange* (fratrådt 30. juni)
Hospitalslaborant *Birgit Larsen* (fratrådt 30. april)
Laborantelev *Tina Ejde Nielsen* (tiltrådt 1. juli)
Laborant *Vibeke Kvist Pedersen*
Overassistent *Pia Skovlund* (deltid)
Ingeniørassistent *Erik Østergaard*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Thomas Høj Rasmussen

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

Studiebesøg af Professor Laszlo Nagymajtenyi, Institute of Public Health, Szeged University, Ungarn (6.-12. december).
Seminar om Civil Action, Roberta White (19. maj).

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

H. Biernat deltog på 7th International Symposium on neurobehavioral Methods and Effects in Occupational and Environmental Health, Stockholm, Sverige med poster om Tremor patterns in gold traders exposed to mercury vapor and in patients with Parkinson's disease (20.-23. juni).

P. Grandjean holdt sammen med P. Weihe foredrag om Miljøepidemiologi og risici ved kviksløveksponering, Ministry of Health, Victoria, Seychelles (24. februar). Han deltog som inviteret foredragsholder med titlen Nødvendigheden af kvantitativ risikovurdering for rationel håndtering af carcinogener i arbejdsmiljøet, Arbejds- og Miljømedicinsk årsmøde, Nyborg (12. marts) og del-

tog som inviteret foredragsholder om Kemikalieproble-mets omfang ved høring i Landstingssalen, Christians-borg, København (12. maj). Han deltog sammen med P. Weihe og var inviteret foredragsholder med titlen Methyl-mercury as a developmental toxicant, Neurobehavioral deficits in Amazonian children exposed to methylmercury ved 5th International Conference on Mercury as a Global Pollutant, Rio de Janeiro, Brasilien (23.-28. maj). Han var inviteret foredragsholder med foredraget Neuro-behavioral effects of prenatal exposure to methylmercury ved 7th Nordic Symposium on Trace Elements in Human Health and Disease, Helsinki, Finland (16.-19. juni). Han var ordstyrer og inviteret foredragsholder om Methodolo-gical issues in assessing neurobehavioral effects of prena-tal exposure to neurotoxicants ved 7th International Sym-posium on neurobehavioral Methods and Effects in Occu-pational and Environmental Health, Stockholm, Sverige (20.-23. juni). P. Grandjean fungerede som ordstyrer og var inviteret foredragsholder om Health effects related to prenatal exposure to methylmercury, EUROTOX, Oslo, Norge (28.-30. juni). Han var inviteret foredragsholder med foredraget Effects of early environmental exposure on neurodevelopment, XV International Scientific meet-ing of the International Epidemiological Association, Firenze, Italien (1.-4. september). Han fungerede som ordstyrer samt holdt foredrag om Blood pressure at age 7 years in relation to birth weight and prenatal exposure to methylmercury ved International Society for Environ-mental Epidemiology, Athen, Grækenland (5.-8. septem-ber). Han holdt foredrag om Prenatal methylmercury exposure ved KKA seminar, Odense Universitetshospital (28. september). Han var repræsentant for Forskningsmi-nisteriet ved European Science Foundations møde om Environment and Health, München, Tyskland (27. okto-ber). Han deltog som Fellow i årsmødet i Collegium Ramazzini, Carpi, Italien (30.-31. oktober). Han afholdt kursus sammen med R.F. White i neurotoksikologi ved American Academy of Neuropsychologys årsmøde, San Antonio, Texas, USA (11. november). Han havde foretræ-de som inviteret gæst ved National Academy of Sciences møde i Committee on the Toxicological Effects of Methyl-mercury, Washington, USA (12. november). Han holdt foredrag om sundhedsrisici ved Danmarks Miljøundersø-gelsers temamøde om Bundmaling til skibe (7. decem-ber). Han var formand for bedømmelsesudvalget vedrø-rende Jens Norabergs Ph.D.-afhandling, Second Reader ved Kimberly Sullivans Ph.D.-studium i Behavioral Neu-roscience, Boston University, medlem af Udvalget vedrø-rende Videnskabelig Uredelighed for Sundhedsviden-skab og desuden medlem af U.S. Environmental Protec-tion Agency Endocrine Disruptor Screening Program

Subcommittee. P. Grandjean er Sundhedsstyrelsens sagkyndige i toksikologi. Han er desuden adjungeret professor i Public Health (Environmental Health) og Neurology ved Boston University School of Medicine, censor i miljø- og arbejdsmedicin i Århus og København, medlem af redaktionen af American Journal of Industrial Medicine, Archives of Toxicology, Critical Reviews in Toxicology, Danish Medical Bulletin, Environmental Research, International Journal of Occupational and Environmental Health, International Journal of Occupational Medicine & Environmental Health og Ugeskrift for Læger (videnskabeligt panel).

F. Nielsen deltog sammen med J.B. Nielsen og T.H. Rasmussen i seminar om Hormonforstyrrende Stoffer (HFS) Effekt analyser og holdt foredraget Biomarkør for HFS - HPLC fraktionering af humant serum, Aarhus Universitet (26. august).

J.B. Nielsen var arrangør og enforelæser ved DANIDA-finansieret postgraduat kursus i risikovurdering med titlen Postgraduate Training Course in Risk Assessment, Nakhon Ratchasima, Thailand (14.-20. marts). Han underviste i risikovurdering og risikokommunikation på speciallægekursus for den Norske Lægeforening i Oslo, Norge (22. april). Han deltog med foredrag i seminar om Hormonforstyrrende Stoffer (HFS) Effekt analyser, Aarhus Universitet (26. august). Han deltog sammen med T.H. Rasmussen i The British Toxicology Society Autumn Meeting, Oxford, England (12.-14. september) samt deltog i styrings- og planlægningsmøde i Dermal Exposure Network i London, England (25.-28. september). Han deltog i møde i Øresundskomiteen, Malmø, Sverige (20. december). J.B. Nielsen er medlem af Arbejdstilsynets videnskabelige kvalitetsudvalg for grænseværdier. Han er udpeget af Sundhedsstyrelsen som medlem af styregruppen bag projekt til evaluering af rådgivningsindsats for beboere i lettere forurenede områder, medlem af det rådgivende koordinationsudvalg for Sundhedsministeriets Miljømedicinske Forskningscenter og rådgiver for Øresundskomiteen vedrørende miljømedicinske problemstillinger og grænseværdier. Han er medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Farmakologi og Toksikologi, medlem af Det Miljømedicinske Udvalg under Dansk Selskab for Administrativ Medicin, medlem og deltager i det EU-finansierede Dermal Exposure Network og medlem af Editorial Board for Toxicology. Han er medlem af fakultetsrådet, medlem af fakultetets rejsestipendieudvalg, medlem af universitetets VUE-udvalg, medlem af instituttets undervisningsudvalg, medlem af den permanente eksamenskommission for den samordnede eksamen samt medlem af Nat.-Sund.-udvalget. Han er daglig leder af det fællesfakultære celletlaboratorium i Winsløwparken 15. Han var medlem af bedømmelsesudvalg ved lektoratbesættelse, Den Kongelige Veterinære Landbohøjskole, København og bedømmer af speciale ved Forskningsenheden for Human Ernæring, Den Kongelige Veterinære Landbohøjskole, København.

T.H. Rasmussen deltog med foredraget Establishment of a Biomarker System for Assessment of Human Expo-

sure to Estrogenic Substances, International School on Xenobiotics and Human Health, Siena, Italien (5.-18. april). Han deltog med posteren Ligands and cAMP-regulated pathways synergistically control PPARdelta-mediated transactivation and adipocyte differentiation i Keystone Symposia on Molecular and Cellular Biology, Keystone, USA (27. april-5. maj). Han deltog med foredraget Effekter af PPAR på MCF-7 celler på seminar om Hormonforstyrrende Stoffer (HFS) Effekt analyser, Aarhus Universitet (26. august). Han deltog i The British Toxicology Society Continuing Education Programme, Oxford, England (12. september).

P. Weihe holdt foredrag med titlen Miljøepidemiologi og Risici ved kviksløveksponering, Ministry of Health, Victoria, Seychelles (24. februar). Han var foredragsholder med titlerne Methylmercury Exposure biomarkers as Indicators of Neurotoxicity in Children og Prenatal Methylmercury Exposure as a Cardiovascular Risk Factor ved 5th International Conference on Mercury as a Global Pollutant, Rio de Janeiro, Brasilien (23.-28. maj). Han holdt foredraget Contaminated seafood in the Faroe Islands, International workshop on Indicators of Ocean and Human Health, Bermuda (14.-18. november).

R.F. White holdt foredrag om NES3 A computer based system for clinical neuropsychological assessment, International Symposium on Neurobehavioral Methods and Effects in Occupational and Environmental Health, Stockholm, Sverige (20.-23. juni).

Eksterne bevillinger og donationer

H.R. Andersen har sammen med E.B. Jørgensen, Aarhus Universitet og A.M. Vinggaard, Veterinær- og fødevarerectoratet modtaget 6.000.000 kr. fra Forskningsrådet (1. januar 1999-31. december 2002) til projektet eksposering for hormonforstyrrende stoffer blandt gartneriansatte kvinder. P. Grandjean har fra EU-Kommissionens miljøforskningsprogram modtaget 166.000 ECU til projektet Environmental PCB-exposure and developmental deficit: neurobehavioral functions beyond age 18 months until school age (1. maj 1996-28. februar 1999), fra Forskningsrådene til projektet Forureningsstoffers neurotoksiske effekter 2.000.000 kr. (1. januar 1998-31. december 2001), fra Det Strategiske Miljøforskningsprogram til medvirken i Forskningscenter for Østrogenlignende Stoffer 3.423.000 kr. (1. oktober 1996-30. september 1999) samt ekstrabevilling fra samme 1.214.000 kr. (1. oktober 1999-31. oktober 2000), fra Secretariat of the Nordic Arctic Research Programme (NARP) 769.000 kr. til projektet Changing patterns of biomagnified pollutants in the northern marine environment (1. januar 1999-31. december 2001), fra U.S. Environmental Protection Agency 24.855 USD til projektet Benchmark Modeling of the Faroese Methyl Mercury Data.

J.B. Nielsen har fra Arbejds miljøfondet modtaget 492.000 kr. til projektet Udsættelse for bekæmpelsesmidler blandt ikke-sprøjtende gartneriansatte (1. december 1997-31. marts 1999) og fra Miljøstyrelsen modtaget

77.000 kr. til samarbejdsaftale vedrørende jordforurening.

T.H. Rasmussen har fra Fonden til Lægevidenskabens Fremme modtaget 10.000 kr. til apparaturindkøb.

Publikationer

- Andersen HR, Andersson A-M, Arnold SF, Autrup H, Barfoed M, Beresford NA, Bjerregaard P, Christiansen LB, Gissel B, Hummel R, Jørgensen EB, Korsgaard B, Le Guevel R, Leffers H, McLachlan J, Møller A, Nielsen JB, Olea N, Oles-Karasko A, Pakdel F, Pedersen KL, Perez P, Skakkebaek NE, Sonnenschein C, Soto AM, Sumpter JP, Thorpe SM, Grandjean P. Comparison of short-term estrogenicity tests for identification of hormone-disrupting chemicals. *Environ Health Perspect* 1999; 107 (Suppl. 1):89-108.
- Andersen HR, Nielsen JB, Nielsen F, Grandjean P. Validering af korttidsmetoder og udvikling af en biomarkør. *Miljøforskning* 1999; 40:53-58 (in Danish).
- Biernat H, Elias SA, Wermuth L, Cleary D, de Oliveira Santos EC, Jørgensen PJ, Feldman RG, Grandjean P. Tremor frequency patterns in mercury vapor exposure, compared with early Parkinson's disease and essential tremor. *Neurotoxicology* 1999; 20:945-52.
- Brinck B, Carlsen A, Fabricius A, Keiding L, Nielsen JB, Troest A. Har miljø noget med folkesundhed at gøre? *Ugeskrift for Læger* 1999; 161:5710-5712 (in Danish).
- Grandjean P. Forebyggelsesforskning. I: Almind G, Andersen D, Bock E, Havsteen B, Hørder M, Riis P, red. *Sundhedsvidenskabelig forskning*. København: FAD-Ls Forlag, 1999; 609-27.
- Grandjean P. Mercury Risks: Controversy or Just Uncertainty? *Publ Health Rep* 1999; 114: 512-5.
- Grandjean P, Budtz-Jørgensen E, White RF, Jørgensen PJ, Weihe P, Debes F, Keiding N. Methylmercury exposure biomarkers as indicators of neurotoxicity in 7-year-old children. *Am J Epidemiol* 1999; 150:301-5.
- Grandjean P, Nielsen U. Forurening og fosterudvikling (leder). *Ugeskr Læger* 1999; 161:3814.
- Grandjean P, White RF. Effects of methylmercury exposure on neurodevelopment (letter). *J Am Med Assoc* 1999; 281:896.
- Grandjean P, White RF, Nielsen A, Cleary D, de Oliveira Santos EC. Mercury neurotoxicity in Amazonian children downstream from gold mining. *Environ Health Perspect* 1999; 107:587-91.
- Jensen TK, Scheike T, Keiding N, Schaumburg I, Grandjean P. Fecundability in relation to body mass and menstrual cycle patterns. *Epidemiol* 1999; 10:422-8.
- Jørgensen N, Toppari J, Grandjean P, Skakkebaek NE. Environment and male reproductive function. I: Wang C, red. „Male Reproductive Function“ (Endocrine updates series). Boston: Kluwer, 1999: 321-37.
- Malm O, Grandjean P, Santos EO. Methylmercury toxicity in riverine children downstream from gold mining in the Amazon Basin, Brazil. *Frontiers in Fetal Health* 1999; 1 (6):12-3.
- Murata K, Weihe P, Araki S, Budtz-Jørgensen E, Grandjean P. Evoked potentials in Faroese children prenatally exposed to methylmercury. *Neurotoxicol Teratol* 1999; 21:471-2.
- Murata K, Weihe P, Renzoni A, Debes F, Vasconcelos R, Zino F, Araki S, Jørgensen PJ, White RF, Grandjean P. Delayed evoked potentials in Madeiran children exposed to methylmercury from seafood. *Neurotoxicol Teratol* 1999; 21:343-8.
- Nielsen GD, Søderberg U, Jørgensen PJ, Templeton DM, Rasmussen SN, Andersen KE, Grandjean P. Absorption and retention of nickel from drinking water in relation to food intake and nickel sensitivity. *Toxicol Appl Pharmacol* 1999; 154:67-75.
- Nielsen JB, Grandjean P. Mercury. I: Lippman M, red. *Environmental Toxicants: Human Exposures and Their Health Effects*, 2nd ed. New York: Wiley, 1999: 563-75.
- Nielsen JB, Grandjean P. Mercury in hair - but from where? (Letter) *Lancet* 1999; 353:502.
- Nielsen JB, Hultman P. Experimental studies on genetically determined susceptibility to mercury-induced nephrotoxicity and autoimmune response. *Renal Failure* 1999; 21:343-348.
- Sørensen N, Murata K, Budtz-Jørgensen E, Weihe P, Grandjean P. Blood pressure and heart rate in 7-year-old children with prenatal exposure to methylmercury. *Epidemiol* 1999; 10:370-5.
- Vang O, Frandsen H, Hansen KT, Nielsen JB, Andersen O. Modulation of drug-metabolising enzyme expression by condensation products of indole-3-ylcarbinol, an inducer in cruciferous vegetables. *Pharmacol Toxicol* 1999; 84:59-65.
- Viskum S, Rabjerg L, Jørgensen PJ, Grandjean P. Improvement in semen quality associated with decreasing occupational lead exposure. *Am J Ind Med* 1999; 35:257-63.
- Wolfe J, Proctor SP, Erickson DJ, Heeren T, Friedman MJ, Huang MT, Sutker PB, Vasterling JJ, White RF. Relationship of psychiatric status to Gulf War veterans' health problems. *Psychosomatic Medicine* 1999; 61:532-540.

Sundhedsøkonomi

Professor *Terkel Christiansen*

Professor *Kjeld Møller Pedersen* (fondslønnet)

Lektor, dr.med. *Ivar Sønbo Kristiansen* (delvis fondslønnet)

Adjunkt, cand.oecon. *Dorte Gyrd-Hansen*, Ph.D.

Adjunkt, cand. oecon. *Peter Bo Poulsen*, Ph.D.

Adjunkt *Hindrik Vondeling*, Ph.D. (tiltrådt 1. april)

Forskningsadjunkt, cand.polit. *Ulrika Enemark*, Ph.D. (fondslønnet, barselsorlov indtil 25. januar, orlov fra 1. november)

Ekstern lektor, ingeniør HD, *Torben Jørgensen*

Ekstern lektor, lic.polit. *Klavs Lindeneg*

Forskningsassistent, cand.mag. *Christina Reedtz Funder* (fondslønnet, tiltrådt 1. november)

Forskningsassistent, cand.oecon. *Rikke Juul Larsen* (fondslønnet, fratrådt 31. oktober)

Gæsteforsker *Richard Brooks*

Korrespondent *Helle Møller Jensen* (barselsorlov fra 15. september)

Korrespondent *Charlotte Bruun Pedersen* (barselsvikar fra 14. september)

Sekretær *Dorthe Elmélund Sørensen* (tiltrådt 1. december)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Christian Kronborg Andersen

Kristian Øllegaard Andersen

Ulla Slothuus

Kim Ullerup Wittrup-Jensen

Der har i forårssemestret og efterårssemestret været ansat i alt 3 instruktører som har undervist i alt 240 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger afholdt af forskningsenheden

Overlæge Bjørn Odvar Eriksen: Kan antallet unyttige sykehusinnleggelser reduceres? En studie av helsegevinster og kostnader i en indremedisinsk sykehusavdeling (28. januar).

Emma McIntosh: The application of conjoint analysis in health economics (4. maj).

Sara Twaddle: The economic implications of minimal access surgery (25. juni).

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

6. møde i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, Hotel H.C. Andersen, Odense (11. marts).

5. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Hotel Nyborg Strand, Nyborg (29. oktober).

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

C. Kronborg Andersen deltog i International Health Economists Association 2nd World Conference Private and Public Choices in Health and Health Care, Rotterdam, Nederlandene (6.-9. juni). I denne konference deltog også R. Brooks, D. Gyrd-Hansen, K.U. Wittrup-Jensen, I.S. Kristiansen, P.B. Poulsen, U. Slothuus og H. Vondeling. Endvidere deltog han i 5. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Nyborg (29. oktober). I dette møde deltog også R. Brooks, T. Christiansen, D. Gyrd-Hansen, I. S. Kristiansen, R.J. Larsen, K.M. Pedersen, P.B. Poulsen og U. Slothuus. Han deltog i Joint meeting of Danish Centre for Molecular Gerontology, Aarhus Universitet and Aging Research Center, Syddansk Universitet, Odense, på Hindsgavl Slot, Middelfart (6.-7. december).

R. Brooks deltog i følgende konferencer: Health Economists' Study Group Meeting, University of Birmingham, England (6.-8. januar), EuroQol - BIOMED: EQ-Net Meeting, Barcelona, Spanien (22.-24. januar). Han var keynote speaker ved 6. Møde i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, Odense (11. marts). I dette møde deltog også T. Christiansen, K.U. Wittrup-Jensen, R.J. Larsen, P.B. Poulsen, U. Slothuus. Han deltog i EuroQol - BIOMED: EQ-Net Meeting, Rotterdam, Holland (4.-5. juni), IHEA 2nd World Conference, Rotterdam, Holland (6.-9. juni), 20th Nordic Health Economists' Study Group Meeting (NHESG), Iceland (21.-22. august). I dette møde deltog også T. Christiansen, D. Gyrd-Hansen, K.U. Wittrup-Jensen, I.S. Kristiansen, K.M. Pedersen, P.B. Poulsen og U. Slothuus. Han præsenterede 3 papers på følgende konferencer: '99 MedTech Conference, Vilnius, Litauen (1.-3. september), Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Nyborg (29. oktober), EuroQol Group Annual Plenary Meeting and EuroQol - BIOMED: EQ-Net Meeting, Sitges, Spain (6.-9. november). Endvidere har han deltaget i følgende seminarer: The EuroQol (EQ-5D) Instrument: A Commentary. Danish Hospital Institute (23. april) samt Economic Appraisal in Wound Care, Department of Dermatology, Odense University Hospital (2. december). Han var medlem af workshop faculty for Nordic Workshop: Quality of Life Measurement in Health Economics Research, Blommenlyst, Fyn (5.-7. maj).

T. Christiansen deltog i Verdensbankens sundhedsgruppes seminar om den danske primære sundhedstjeneste som led i forberedelse til gruppens studietur til Danmark, Washington DC, USA, med foredrag om finansie-

ring af almen lægepraksis (20. januar). Endvidere deltog han som opponent i konferencen Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, Odense (11. marts) samt i konferencerne Lægemeddelindustrien - dansk industris guldæg, men hvad med fremtiden? arrangeret af Lægemeddelindustriforeningen med foredraget Lægemeddelindustriens samfundsøkonomiske betydning, København (23. marts), International Hospital Federation's 31st International Hospital Congress i København med foredraget International evaluation of organisation and financing of the Danish health services (3. juni) samt Patientbehandling i dag og i fremtiden - rationel eller politisk? arrangeret af Lægemeddelindustriforeningen, KAS Herlev, med foredraget Status for forbrug af lægemidler og lægemiddelpriiser (26. oktober). Endvidere deltog han i en workshop i Equity-gruppen vedrørende Equity in the Finance and Delivery of Health Care, London (22.-23. april). Han deltog i Nordic Health Economists' Study Group's konference, Reykjavik, Island som opponent og med paperet Demand for private insurance in Denmark (20.-21. august) samt i en workshop i projektgruppen TECH (Technological Change in Health Care), Rom, Italien (8. september). Han var formand for et bedømmelsesudvalg til bedømmelse af et adjungeret professorat samt for et bedømmelsesudvalg til bedømmelse af et lektorat. Han var medlem af et bedømmelsesudvalg vedrørende en svensk licentiatafhandling (Lars Nicklasson : The use and misuse of alcohol and drugs. Three essays in health economic). Han er medlem af styregruppen for den internationale conference Reducing social inequalities in health, planlagt til år 2000 af Københavns Kommune, medlem af Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråds Udvalg vedrørende Sundhedstjenesteforskning, Det rådgivende forskningsudvalg for DSI, Institut for Sundhedsvæsen samt Det rådgivende forskningsudvalg for samfundsmedicinsk forskningssamarbejde mellem Ringkøbing og Ribe amter. Medlem af uddannelsesudvalget og eksamens- og afhandlingsudvalget for MPH-uddannelsen ved både Aarhus og Københavns Universitet samt medlem af MPH koordinationsudvalget mellem universiteterne i Århus og København. Endelig har T. Christiansen skrevet tre populærvidenskabelige artikler.

U. Enemark præsenterede sammen med S. Højgård, C.H. Lyttkens, A. Lindgren, T. Troëng og H. Weibull paperet Time preferences for health and clinical decision making. Physicians, Patients, the General Public and Management of Asymptomatic Abdominal Aortic Aneurysms ved British Health Economists' Study Group Meeting, University of Birmingham, England (6.-8. januar). Hun præsenterede sammen med Finn Schleimann Danida discussion paper No.1 Financing health services in poor countries - feeding a white elephant?, Udenrigsministeriet, København (17. juni). Hun præsenterede sammen med D. Gyrd-Hansen paperet Is cost benefit analysis an appropriate tool for priority setting? ved 20th NHESG meeting, Reykjavik (21.-22. august). Hun præsenterede sammen med S. Højgård paperet Choosing Treatment or Choosing Agent? ved Arne Ryde Symposium, Lund,

Sverige (28.-29. august). Hun præsenterede Methods in Health Economics in the context of Developing Countries, Danish Bilharziosis Laboratory, Charlottenlund (22. september). Hun er eksternt medlem af Ghana Task Force under Udenrigsministeriet.

D. Gyrd-Hansen præsenterede sammen med J. Søgaard paperet Analysing public preferences for cancer screening ved IHEA Conference, Rotterdam (6.-9. juni). Hun præsenterede sammen med M. Bech Cost effectiveness analyse af mammografiscreening i Fyns Amt og sammen med U. Enemark Is cost benefit analysis an appropriate tool for priority setting? samt Methods of eliciting time preference for health. A pilot study ved 20th NHESG meeting, Reykjavik (21.-22. august). Hun præsenterede sammen med J. Søgaard paperet Estimation of intangible benefits and costs of cancer screening with stated rank data ved Arne Ryde Symposium, Lund, Sverige (28.-29. august). På konference om patientpræferencer ved Kræftens Bekæmpelse præsenterede hun Interviewsvar brugt i en økonomisk model, København (1. september). Ved konferencen Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning præsenterede hun Do people value large reductions in risk when the absolut risk is small? sammen med I.S. Kristiansen, K. Kidholm m.fl., Nyborg (29. oktober). Ved konference om Sundhedsvæsenets nye teknologiske horisonter - Gendiagnostik og konsekvenserne heraf præsenterede hun sammen med R. Nielsen Screening for cystisk fibrose: en cost benefit analyse, Odense (24. november).

I.S. Kristiansen har deltaget i International sundhedsøkonomi kongres, Rotterdam, Nederlandene (7.-9. juni), International Society of Technology Assessment in Health Care, Edinburgh, Skotland (20.-23. juni), Society for Medical Decision Making, Reno, USA (3.-6. september), Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning (29. oktober). Han var opponent ved Ph.D.-afhandlingen Health Technology Assessment and Diffusion of Health Technology. Forsvarets titel var Innovation og spredning af medicinsk teknologi i Danmark - teori og empiri (P.B. Poulsen) (22. marts). Opponent ved Ph.D.-forsvar ved Farmasøytisk Institut, Uppsala Universitet (17. december). Han er medlem af det norske Tobakkskaderådets faglige udvalg (fratrådt juni), medlem af en norsk arbejdsgruppe, som skal lave retningslinjer for behandling af knogleskørhed, medlem af en dansk arbejdsgruppe under Hjerteforeningen, som skal planlægge tiltag for at reducere forsinkelse ved indlæggelse af patienter med akut myokardieinfarkt, faglig medarbejder i Tidsskrift for Den norske lægeforening. Han holdt følgende foredrag: Forum for helseøkonomi, Betalingsvilje for risikoreduktioner, Bergen (11. maj), Omkostningseffektivitet ved hormonbehandling, Næstved Sygehus (19. april), Sundhedsøkonomiske aspekter ved medicinske fejl, Sundvolden (4.-5. november), Statens Legemiddelkontroll av Legemiddeløkonomi, Oslo (2. december).

R.J. Larsen deltog i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, Odense (11. marts) samt Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Nyborg (29. oktober).

K.M. Pedersen deltog i 20th Nordic Health Econo-

mists' Study Group Meeting, Reykjavik, Island (18.-22. august). Han deltog i høring om dyre lægemidler for Folketingets Sundhedsudvalg, mundtligt og skriftligt indlæg om økonomisk evaluering, København (22. september), Dansk Forum for Helsetjenesteforskning med papiret Sundhedspolitiske beslutningsprocesser og videnskabeligt baserede analyser, 31 sider, Nyborg (29. oktober). Han afholdt 19 foredrag om sundhedsvæsenet, heraf 2 i udlandet og 9 foredrag om diverse emner: uddannelse, organisation. Han var desuden gæsterektor, Samfundsøkonomen, temanummer om sygehuspolitik nr. 3 (maj). Han er medlem af bestyrelsen for Forskningscenter for Kvalitetssikret Lægemedielanvendelse, Den farmaceutiske Højskole (tiltrådt oktober), formand for Forskningsudvalget, DSI, Institut for Sundhedsvæsen, formand for udvalg vedrørende diplomlederruddannelser, efteråret, Syddansk Universitet, udpeget af Det Samfundsvidenskabelige Fakultet (betænkning afleveret december), medlem af Højskoleudvalget, Undervisningsministeriet (betænkning afleveret medio 1999) samt medlem af arbejdsgruppe vedrørende learning lab Danmark, Undervisningsministeriet (betænkning afleveret medio 1999).

P.B. Poulsen var på vegne af Sundhedsøkonomi ansvarlig for at arrangere følgende konferencer: 6. møde i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, Odense (11. marts) og 5. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Nyborg (29. oktober). Endvidere deltog han i følgende konferencer: Den forskningsmæssige basis for Medicinsk Teknologivurdering, arrangeret af Det Videnskabelige Råd i MTV-instituttet i samarbejde med Udvalget vedrørende Sundhedstjenesteforskning under Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, Odense (15. januar), Sundhedsstyrelsens Årsmøde for Medicinsk Teknologivurdering og Kvalitetsudvikling, Århus (10. maj), 2nd World Conference: Private and Public Choices in Health and Health Care International Health Economics Association, hvor han, i samarbejde med K.U. Wittrup-Jensen og K. Kidholm, præsenterede posteren Cost-utility analysis of donepezil (Aricept) for the treatment of Alzheimer's disease, Rotterdam, Nederlandene (7.-9. juni), 15th Annual Meeting in the International Society for Technology Assessment in Health Care (ISTAHC konference), hvor han holdt foredraget Cost-Effectiveness Analysis of two In-Vitro Fertilization Procedures, Edinburg, Skotland (21.-23. juni), 20th Nordic Health Economists' Study Group Meeting, hvor han præsenterede papiret Cost-Effectiveness Analysis of two In-Vitro Fertilization Procedures, Reykjavik, Island (20.-21. august), 5. møde i Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, hvor han i samarbejde med H. Vondeling præsenterede papiret Iterative economic evaluation as part of the life-cycle of health technologies: potentials and pitfalls, Nyborg (29. oktober). Med henblik på erhvervelsen af Ph.D.-graden i Sundhedsøkonomi under Det Samfundsvidenskabelige Fakultet forsvarede Peter Bo Poulsen Ph.D.-afhandlingen Health Technology Assessment and Diffusion of Health Technology. Forsvarets titel var Innovation og spredning af medicinsk teknologi i Danmark - teori og empiri (22.

marts). Han holdt følgende gæsteforelæsninger: Veterinær- og Fødevarerdirektoratet og Økonomiskolen i København på konferencen Anbefalinger for den danske institutionskost Er der økonomi i mad? Dalum Tekniske Skole, Odense (14. maj), foredraget Medicinsk Teknologivurdering på kursus i arbejdsmedicin og samfundsmedicin 1998-2000, modulet Forvaltning og sundhedsøkonomi og organisation, Odense Universitetshospital, Odense (14. maj), SLU - Sundhedsvæsenets Leder Uddannelse MTV-konceptet, metoder og anvendelse, Fredericia (28. august), Medicinsk Teknologivurdering foredrag på Seminar om ledelse, udvikling og styring i sundhedsvæsenet arrangeret af Lisberg Management, Fredericia (26. oktober), Medicinsk Teknologivurdering, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (13. november). Han holdt foredrag på Evalueringscenter for Sygehuse Medicinsk Teknologivurdering, København (19. november). Han er medlem af Fyns Amts Udvalg for Medicinsk Teknologivurdering og Tidlig Varsling.

U. Slothuus deltog i den forskningsmæssige basis for medicinsk teknologivurdering. Hun holdt et seminar for danske forskningsenheder, Odense (15. januar) og deltog i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, Odense (11. marts), IHEA 2nd World Conference, Rotterdam, Holland (6.-9. juni), 20th Nordic Health Economists' Study Group Meeting (NHESG), Reykjavik, Island (21.-22. august) og Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning, Nyborg (29. oktober). Hun er reviewer for tidsskriftet Health Economics.

H. Vondeling deltog som gæsteforelæser i Health Technology Assessment, University of Twente, Enschede, Nederlandene (1. juni). Han deltog i Second World Conference of the International Health Economics Association, Private and public choices in health and health care, hvor han i samarbejde med D. van der Windt og B. Koes holdt foredraget Corticosteroid injections or physiotherapy for the painful stiff shoulder: an economic evaluation alongside a randomised trial in primary care, Rotterdam, Nederlandene (6.-9. juni). Han deltog i 15th Annual Meeting in the International Society for Technology Assessment in Health Care, hvor han, i samarbejde med Y. Chen, Z. Tang, J. Chen, Y. Zhang, H. Banta, holdt foredraget Cost-analysis and policy implications of Chinas new vaccination production programme: the case of fluid oral poliomyelitis vaccine, Edinburg, Skotland (21.-23. juni). I samarbejde med M. Maningky, D. Bezemer, I. Smeele, J. Baart og I. van der Waal holdt han foredraget Issues in the design and preliminary results of a randomised controlled trial comparing the effects and costs of preventive removal of third molars versus removal on indication og i samarbejde med W. Oortwijn, H. Banta og L. Bouter holdt han foredraget Identification and priority setting for Health Technology Assessment in the Netherlands: actors and activities, Edinburgh, Scotland (20.-23. juni). Han deltog i Third International Conference on The Scientific Basis of Health Services, hvor han i samarbejde med W.J. Oortwijn holdt foredraget Setting priorities for health technology assessment, Toronto, Canada (1.-3. oktober). Endvidere deltog han i konferencerne Dutch Society for

Health Technology Assessment, Guidelines and methodology in economic evaluation of health care, Nijmegen, Nederlandene (2. december) og First meeting of the Danish HTA Agency and the Danish HTA-Institutes, Copenhagen (15. december). Co-promotor (vejleder) for en Ph.D.-studerende ved Vrije Universiteit Amsterdam, Holland. Han samarbejder om forskellige projekter med University Hospital Vrije Universiteit, Amsterdam, Holland og the Netherlands Organization for Applied Scientific Research i TNO (Leiden, the Netherlands).

K.U. Wittrup-Jensen deltog i 6. Møde i Dansk Forum for Sundhedsøkonomi, hvor han præsenterede paperet Cost-utility analyse af Donepezil (Aricept) til behandling af Alzheimer demens, Odense (11. marts), Sundhedsstyrelsens Årsmøde for Medicinsk Teknologivurdering og Kvalitetsudvikling, Århus (10. maj), The Second World Conference of Health Economics of the International Health Economics Association (IHEA), Rotterdam, Nederlandene (6.-9. juni), hvor han i samarbejde med K. Kidholm og P.B. Poulsen præsenterede posteren The Cost-utility of Donepezil (Aricept) for the Treatment of Alzheimer Disease in Denmark, Nordic Health Economists' Study Group Meeting, Reykjavik (20.-21. august).

Eksterne bevillinger og donationer

T. Christiansen har modtaget 200.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til at bidrage til et internationalt projekt om, hvorledes sundhedspolitikken og incitamentsstruktur påvirker diffusion af ny teknologi - akut myocardiinfarkt som case.

K.M. Pedersen har modtaget 55.000 kr. fra Assens Sygehus til projektet Evaluering af forebyggende aktiviteter, der er gennemført og afsluttet i 1999. Han har fra Rockwool Fonden modtaget 1,8 mio. kr. til projektet Måling og værdisætning af sundhed i den danske befolkning (1999-2000).

P.B. Poulsen har sammen med ekstern lektor T. Jørgensen modtaget en bevilling på kr. 437.449 kr. fra MTV-puljen under Statens Institut for Medicinsk Teknologivurdering til projektet Retorik-teoretisk og empirisk analyse af teknologivurderingers syntesefase.

Publikationer

- Andersen CK, Søgaard J, Hansen E, Kragh-Sørensen A, Hastrup L, Andersen J, m.fl. The Cost of Dementia in Denmark: The Odense Study. *Dement Geriatr Cogn Disord* 1999; 10:295-304.
- Borghouts J, Koes BW, Vondeling H, Bouter LM. Cost-of-illness of neck pain in the Netherlands in 1996. *Pain* 1999(80)3: 629-636.
- Christiansen T, red. International vurdering af organisation og finansiering af det danske sundhedsvæsen. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999.
- Christiansen T, Enemark U, Clausen J og Poulsen PB. Health care and cost containment in Denmark. I: Mossialos E, Le Grand J, red. *Health Care and Cost Containment in the European Union*. Aldershot: Ash-

gate 1999; 267-301.

Christiansen T, Lauridsen J. Lighed med hensyn til finansiering af sundhedsydelser og fordelings-effekt af øget brugerbetaling. *Samfundsøkonomen* 1999; 11-15.

Christiansen T, Lauridsen J. Lighed med hensyn til forbrug af sundhedsydelser. *Samfundsøkonomen* 1999; 16-18.

Drummond M, Dubois D, Garattini L, Horisberger B, Jönsson, Kristiansen IS m.fl. Trends in the Use of Pharmacoeconomics and Outcomes Research in Europe. *Value in Health* 1999; 2(5):323-332.

Enemark U, Schleimann F. Financing health services in developing countries - feeding a white elephant? *Danida Discussion Papers No. 1* 1999.

Eriksen BO, Kristiansen IS, Nord E, Pape JF, Almdahl SM, Hensrud A m.fl. The cost of inappropriate admissions - a study of health benefits and resource utilization in a departement of internal medicine. *J Int Med* 1999; 246:379-87.

Gyrd-Hansen D. The relative economics of screening for colorectal cancer, breast cancer and cervical cancer. *Critical Reviews in Oncology/Hematology* 1999; 32(2):133-144.

Hede A, Pedersen KM. Sundhedsvæsenet under forandring. *Samfundsøkonomen* 1999; 3.

Hotvedt R, Kristiansen IS. Does a shorter response time improve patient outcome in ambulance helicopter programmes? *Pre-Hospital Immediate Care* 1999; 3:136-9.

Hutubessy RCW, van Tulder M, Vondeling H, Bouter LM. Indirect costs of back pain in the Netherlands. A comparison of the Human Capital Method with the Friction Cost Method. *Pain* 1999(80)1-2: 201-207.

Kooiker S, Christiansen T. Inequalities in health: evidence from Denmark of the interaction of circumstances and health-related behaviour. *Scand J Public Health* 1999; 27:181-188.

Kristiansen IS. Public sponsors must follow ethical rules too (letter). *BMJ* 1999; 319: 1430.

Kristiansen IS, Kvien TK, Nord E. Cost effectiveness of replacing diclofenac with a fixed combination of misoprostol and diclofenac in patients with rheumatoid arthritis. *Arthritis Rheum* 1999; 42:2293-2302.

Lindegaard PM, Bentzen N, Christiansen T. Reliability of the COOP/WONCA charts. Test-retest completed by patients presenting psychosocial health problems to their general practitioner. *Scand J Prim Health care* 1999; 17:145-148.

Lofthius CM, Falch JA, Meyer H, Nordsletten L, Osnes EK, Stensvold I, Kristiansen IS. Elektroniske databaser og studier av sykehusdødelighet. *Tidsskr Nor Lægeforen* 1999; 119:2079-80.

McClellan M, Kessler D for the TECH Investigators incl. Christiansen T, Kristiansen IS. A global analysis of technological change in health care: the case of heart attacks. *Health Aff (Millwood)* 1999; 18:250-5.

Oortwijn WJ, Banta HD, Vondeling H, Bouter LM. Prio-

- rity-setting for health technology assessment in the Netherlands: actors and activities. *Health Policy* 1999(47):241-253.
- Pedersen KM*. Perspektiver på sygehusledelse. *Tidsskrift for Dansk Sundhedsvæsen*, 75(3), 1999: 122-126.
- Pedersen KM*. Prioritering og triple-testen i den prænatale diagnostik. *Ugeskr Læger* 1999, 50: 6901.
- Pedersen KM*. Det danske sundhedsvæsen i perspektiv. I: Christiansen T, red. International vurdering af organisation og finansiering af det danske sundhedsvæsen. Odense: Odense University Press, 1999: 17-59.
- Pedersen KM*. Glem ikke kundskabspyramiden. I: Jermiassen L, Nielsen ED, red. Nu er timen til ende. København: Alinea A/S 1999: 121-147.
- Pedersen KM*. Højskolen som bindeleddet mellem fortid og fremtid - brohovedet til det postindustrielle samfund. *Uddannelse* 8, 1999: 3-8.
- Poulsen PB*. Health Technology Assessment and Diffusion of Health Technology. Odense: Odense University Press, 1999.
- Poulsen PB, Adamsen S, Vondeling H, Jorgensen T*. Diffusion of laparoscopic surgery in Denmark, I: Poulsen PB. Health Technology Assessment and Diffusion of Medical Technology. Odense: Odense University Press, 1999: 139-163.
- Poulsen PB, Vondeling H, Dirksen CD, Adamsen S, Go PMNYH, Ament AJH*. Timing of adoption of laparoscopic cholecystectomy in Denmark and in the Netherlands. A comparative study. I: Poulsen PB. Health Technology Assessment and Diffusion of Medical Technology. Odense: Odense University Press, 1999: 165-181.
- Thelle DS, Haglerød A, Iversen SG, Kristiansen IS, Larsen HK, Selmer RS*. Nedgang i saltforbruget i den norske befolkning; hvilke konsekvenser kan det få for sykkelighet, dødelighet og samfunnsøkonomien? Rapport 5/1998. Oslo: Statens Ernæringsråd, 1999.
- Thomson JS, Brooks RG*. The economics of preventing and treating pressure ulcers: a pilot study. *J Wound Care* 1999; 8:312-16.
- Tobi H, Kreulen CM, Vondeling H, van Amerongen WE*. Cost-effectiveness of composite resins and amalgam in the replacement of amalgam class II restorations. I: Tobi H. Some issues in applied statistics in clinical restorative dental research. Enschede: PrintPartners Ipskam, 1999: 79-93.
- Tobi H, Kreulen CM, Vondeling H, van Amerongen WE*. Cost-effectiveness of composite resins and amalgam in the replacement of amalgam class II restorations. *Community Dentistry and Oral Epidemiology* 1999(27)2: 137-143.
- Tobi H, Kreulen CM, Vondeling H, Maningky MS, van Amerongen WE*. An outline of cost-effectiveness analysis in dentistry. I: Tobi H. Some issues in applied statistics in clinical restorative dental research. Enschede: PrintPartners Ipskam, 1999: 63-78.
- Ullerup K*. Samfundsøkonomisk evaluering af medicinpræparatet donepezil (Aricept®) til behandling af Alzheimer demens - herunder anvendelse af en Markov kohorte simulationsmodel. IST Workingpaper 1999-01. Odense: Odense Universitet, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, 1999.
- Vondeling H, Banta HD, Hoen E*. Geneesmiddelen slikken, koste wat het kost? (Consumption of pharmaceuticals: no matter the costs? (in Dutch)). *Geneesmiddelenbulletin* 1999(52)1: 19-20. (At the request of the senior editor of the *Geneesmiddelenbulletin* this article was published as an anonymous editorial contribution).
- Wagstaff A, van Doorslaer E, van der Burg H, Calonge S, Christiansen T, Contoni G, m.fl.* Equity in the finance of health care: Some further international comparisons. *J Health Economics* 1999; 18:263-290.
- Wagstaff A, van Doorslaer E, van der Burg H, Calonge S, Christiansen T, Contoni G, m.fl.* Redistributive effect, progressivity and differential tax treatment: Personal income taxes in twelve OECD countries. *J Public Economics* 1999; 72:73-98.
- Wagstaff A, van Doorslaer E, van der Burg H, Christiansen T, Contoni G, Di Biase R, m.fl.* The redistributive effect of health care finance in twelve OECD countries. *J Health Economics* 1999; 18:291-313.

CAST (Center for Anvendt Sundhedstjenesteforskning og Teknologivurdering)

Konstitueret centerleder, cand.polit. *Jan Sørensen* (tiltrådt 1. april)

Adjunkt, cand. scient. *Hindrik Vondeling*, Ph.D. (tiltrådt 1. april)

Forskningsassistent, MSc. (Health Science) *Karla Douw* (tiltrådt 1. april)

Forskningsassistent, cand.oecon. *Rikke Juul Larsen* (tiltrådt 1. november)

Korrespondent *Charlotte Bruun Pedersen* (tiltrådt 14. september)

Assistent *Dorte Elmelund Sørensen* (tiltrådt 1. december)

Medarbejdernes aktiviteter uden for centret

K. Douw har deltaget i en konference arrangeret af det norske Senter for Medisinsk Metodevurdering Health Technology Assessment and Evidence-Based Medicine - dissemination and implementation i Oslo (21.-22. oktober).

R. Juul Larsen har deltaget i kursus om Informationsøgning og MTV arrangeret af Statens Institut for Medicinsk Teknologivurdering (15. september).

J. Sørensen har deltaget i et møde arrangeret af Fyns Amt om MTV - Et bedre beslutningsgrundlag, Odense (19. april) og underviste i en række sundhedsvæsenlige emner ved DSI Institut for Sundhedsvæsenets kursus i Sundhedsvæsenet (27.-28. maj). Han deltog i et møde arrangeret af DJØF om de danske sundhedsvæsen, København (18. maj), var censor for masters-afhandlinger og ved eksamen efter første år ved MPH-uddannelsen i Århus (16.-17. juni), samt censor ved eksamen efter første år ved MPH-uddannelsen i København (21. juni), var bedømmer for den Europæiske Kommission vedrørende 5. ramme-programets Quality of Life program (26.-30. juli), deltog i møde for Nordiske sundhedsvæsen, Reykjavik (20.-21. august), gav en præsentation af CAST for Amtsrådsforeningens netværk for MTV (23. august), gav en præsentation af de foreløbige planer for etablering af et dansk system for tidlig varsling af nye og kommende medicinske teknologier for Fyns Amts MTV-udvalg (7. september), deltog i møde om MPH-uddannelsen i Århus (4. oktober). Han var sammen med Torben Jørgensen kursusleder ved et tredages kursus om Medicinsk Teknologivurdering for Fyns Amts Sygehusvæsenets Efteruddannelse (26.-28. oktober), var medlem af bedømmelsesudvalget for læge Vibeke Porsdals Ph.D.-afhandling ved Københavns Universitet og vejleder for læge Annemarie Bondegaard Thomsens Ph.D.-uddannelse ved Københavns Universi-

tet. Han underviste i Sundhedsvæsenet ved en række OLAU II-LAK kurser.

H. Vondeling gav en gæsteforelæsning ved University of Twente, Enschede, Holland om Medicinsk Teknologivurdering. Han deltog i den anden International Health Economics Associations verdenskonference og præsenterede indlægget Corticosteroid injections or physiotherapy for the painful stiff shoulder: An economic evaluation alongside a randomised trial in primary care i Rotterdam, Holland (6.-9. juni). Han deltog i det femte årlige møde for the International Society for Technology Assessment in Health Care og gav følgende præsentationer: Cost-analysis and policy implications of Chinas new vaccination production programme: the case of fluid oral poliomyelitis vaccine; Issues in the design and preliminary results of a randomised controlled trial comparing the effects and costs of preventive removal of third molars versus removal on indication; Identification and priority setting for Health Technology Assessment in the Netherlands: actors and activities i Edinburgh, Scotland (20.-23. juni). Han deltog med præsentationen: Setting priorities for health technology assessment i den tredje Internationale konference om The Scientific Basis of Health Services, Toronto, Canada (1.-3. oktober). Han deltog i det femte årlige møde for Dansk Forum for Sundhedstjenesteforskning og præsenterede et papir med titlen Iterative economic evaluation as part of the life cycle of health technology, Nyborg Strand (29. oktober). Endelig deltog han i en konference arrangeret af the Dutch Society for Health Technology Assessment om Guidelines and Methodology in Economic Evaluation of Health Care, Nijmegen, Holland (2. december).

Eksterne bevillinger og donationer

K. Douw har modtaget 60.000 kr. fra Odense Universitetshospital til at gennemføre et strategiplæg om indførelse af evidensbaseret medicin på Odense Universitetshospital.

K. Douw, H. Vondeling, T. Jørgensen og J. Sørensen har fra Statens Institut for MTV modtaget 830.000 kr. til at gennemføre en pilotfase til at medvirke i etableringen af et dansk system for tidlig varsling af nye og kommende medicinske teknologier.

J. Sørensen har på vegne af CAST indgået en samarbejdsaftale med Statens Institut for MTV med en bevilling på 1,5 mio. kr. over tre år. Han har ligeledes fra Statens Institut for Medicinsk Teknologivurdering modtaget et

tilsagn om 250.000 kr. til at gennemføre et forskningsprojekt om anvendelse af Contingent Valuation metoder til vurdering af gravide kvinders præferencer for tidlige information om, hvorvidt deres foster er sygt eller raskt. Fra Kræftens Bekæmpelse har han modtaget 415.250 kr. til at gennemføre et studie af de sundhedsmæssige konsekvenser af et øget indtag af frugt og grønt, og fra Forskningsrådenes Sundhedsøkonomipulje har han modtaget 620.000 kr. over fire år til at gennemføre et forskningsprojekt om contingent valuation af ultralydsundersøgelse af gravide kvinder.

J. Sørensen og R. Juul Larsen har fra Fyns Amt modtaget 90.000 kr. til evaluering af Fyns Amts og GODAs gæstelærerprogram for fynske 7. klasser om alkohol, 35.000 kr. til at lave et forstudie og 1,6 mio. kr. til at gennemføre en befolkningsurvey om fynboernes adfærd omkring tobak, alkohol, kost og motion.

J. Sørensen, P. Bo Poulsen og R. Juul Larsen har modtaget 638.500 kr. fra Statens Institut for Medicinsk Teknologivurdering til at gennemføre et forskningsprojekt om internationale medicinske teknologiers anvendelse af sundhedsøkonomiske metoder.

J. Sørensen og H. Vondeling m.fl. har modtaget tilsagn fra Statens Institut for Medicinsk Teknologivurdering om 500.000 kr. til at gennemføre en evaluering af implementering af retningslinier for behandling af mænd med nedre urinvejssymptomer.

H. Vondeling har fra Statens Institut for Medicinsk Teknologivurdering modtaget 11.500 ECU til at gennemføre en international survey om uddannelsesprogrammer i medicinsk teknologivurdering.

RETSMEDICINSK INSTITUT

Professor, statsobducent *Jørgen Lange Thomsen* (instituttleder)

Vicestatsobducent *Peter Juel Thiis Knudsen*

Retskemiker, cand.scient. *Dorte Rollmann*

Lic.pharm. *Søren Felby* (1. juni-30. juli)

Kandidatstipendiat *Michael Bo Møller Rasmussen* (1. januar-30. april)

Sekretær *Gudrun Andersen*

Konservator *Bjarne Bangsø*

Ledende bioanalytiker *Marianne Brosbøl*

Sekretær *Susanne Jørgensen* (15. august-15. december)

Laborant *Susanne Johannsen*

Konservator *Peter Knudsen*

Laborant *Merete Maiborg Larsen*

Sekretær, overassistent *Lis Schmidt*

Bioanalytiker *Signe K. Sørensen*

Laboratorietekniker *Helle Terp*

Instituttsekretær *Solveig Wandorf*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Susan Sprogøe-Jakobsen

Tine Plato Hansen

Gæsteforelæsning afholdt af instituttet

Vicestatsobducent, dr.med. *Annie Vesterby Charles*, Retsmedicinsk Institut, Aarhus Universitet holdt gæsteforelæsning med titlen Dokumentation af incest (11. maj). Ph.D. *Rusty Lee Morris* var på studiebesøg på instituttet (1.-30. september) og afholdt forelæsningen The Recognition and Evaluation of Injuries in Victims of Domestic Violence (10. september).

Andre arrangementer afholdt af instituttet

Instituttet afholdt møde om undersøgelse og behandling af ofre for voldtægt med deltagelse af repræsentanter for politi, hospitalsvæsen, amtskommuner og embedslæger (3. november).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

B. Bangsø deltog sammen med P. Knudsen, P.J. Thiis Knudsen, S. Sprogøe-Jakobsen og S. Wandorf i Rigspolitehens Identifikationsberedskabs møde (4. marts).

T. Plato Hansen deltog i kursus vedrørende Immuncyto- og histokemi, Kielberg Consult, København (1.-4. marts) og deltog sammen med M.B. Møller Rasmussen i DSPACs årsmøde, Slagelse (19.-21. marts). Hun har sammen med J.L. Thomsen deltaget i efteruddannelseskursus i infektionsspatologi, DSPAC, Odense (8. maj) og The

Pathology of Uro-oncologic Diseases, DSPAC, Middelfart (20.-21. november). Hun deltog sammen med P.J. Thiis Knudsen og S. Sprogøe-Jakobsen i kursus vedrørende alkohol, Dansk Selskab for Retsmedicin, Århus (22.-23. oktober). Hun deltog med poster af T. Plato Hansen, Claus Fenger og Flemming Brandt Sørensen: Old Paraffin Blocks: a Problem in Immunohistochemistry? 17th European Congress of Pathology, Barcelona (18.-23. september), deltog med poster af Tine Plato Hansen, Bo Juel Kjeldsen, Ole Dan Jørgensen, Ole Kronborg og Claus Fenger: The Prognostic Value of the Urokinase Plasminogen Activating System in Colorectal Carcinomas: an immunohistochemical study, i 3rd Nottingham International Colorectal Cancer Symposium, Nottingham (7.-8. oktober).

P.J. Thiis Knudsen er lægefaglig rådgiver om sårballistiske forhold for Rigspolitehens og Forsvarskommandoen og underlagte myndigheder og er medlem af Rigspolitehens Identifikationsberedskab. Han er formand for NATO Task Group on Behind Armour Blunt Trauma. Han deltog i exhumeringer i Kosova (9.-20. august og 6.-15. september). Han er dansk repræsentant ved møde om dette i Haag (1.-2. december), medlem af bestyrelsen for Dansk Militærmedicinsk Selskab og dansk repræsentant i Confédération Interalliée des Officiers Médicaux de Réserve (CIOMR). Han deltog med inviteret foredrag Knudsen PJT: The relevance of testing methods for the practical work i Workshop on Wound Ballistics, Thun, Schweiz (23.-24. marts) og med foredrag Knudsen PJT: Retsmedicinsk indsats i Kosova i møde i Dansk Militærmedicinsk Selskab, København (17. november). Han underviste i sårballistik ved Efteruddannelseskursus i Dansk Radiologisk Selskab, Odense (21. januar), underviste i sårballistik og ballistisk beskyttelsesmateriale ved Grenzschutzgruppe 9, St. Augustin, Tyskland (2. marts). Han var censor ved eksamen i patologisk anatomi Aarhus Universitet, censor ved eksamen i retsmedicin, Aarhus Universitet, censor ved afsluttende eksamen (U7 eksamen) ved Hospitalslaborantskolen i Århus, censor ved diplomeksamen ved Hospitalslaborantskolen. Han deltog sammen med T.P. Hansen og S. Sprogøe-Jakobsen i kursus Alkohol, Aarhus Universitet (22.-23. oktober) og sammen med T.P. Hansen, S. Sprogøe-Jakobsen og J.L. Thomsen i kursus arrangeret af DSPAC, Urinary Tract Tumours, Byggecentrum, Middelfart (20.-21. november). Han deltog i Rigspolitehens Identifikationsgruppens møde, Brøndbyøster (4. marts).

P. Knudsen deltog for ICTY i FN regi ved opgravning, obduktioner og mulig identificering af lig fra enkeltgrave i Kosovo (30. juli-8. august) og i samme regi ved masse-

grave i Bosnien (29. august-12. september). Han deltog i Rigspolitechefens Identifikationsberedskabsmøde i Brøndbyøster (4. marts).

M.B. Møller Rasmussen deltog i DASPCs årsmøde i Slagelse (19.-21. marts).

D. Rollmann er medlem af politiets arbejdsgruppe vedrørende narkotikarelaterede dødsfald og er sammen med J.L. Thomsen medlem af Samarbejdsudvalget vedrørende Retsmedicinske Ydelser. Hun deltager i et samarbejde mellem de danske retsmedicinske institutter, Sundhedsstyrelsen og politiet om projektet Narkotika i illegal forhandling på brugerniveau. Hun deltog i seminar vedrørende metodeevaluering/statistisk vurdering ved arbejdsmiljøinstituttet, København (7. januar), deltog i seminar vedrørende SPME (solidphase micro extraction) i København (17. februar) samt i Dansk Selskab for Retsmedicins kursus vedrørende alkohol, Århus (22. - 23. oktober).

S. Sprogø-Jakobsen deltog i Ph.D.-kursus modul 3, Odense (11.-12. januar), Ph.D.-kursus modul 6, Odense (1.-3. marts). Hun deltog i Rigspolitechefens Identifikationsberedskabsmøde, Brøndbyøster (4. marts), Ph.D.-kursus modul 2 (29.-30. marts), Ph.D.-kursus - modul 4, Odense (12.-16. april), Ph.D.-kursus modul 5, Odense (17.-19. maj). Hun deltog sammen med J.L. Thomsen i DSPACs jubilæumsmøde, Sandbjerg (17.-18. april) og deltog i exhumeringer i Kosova (30. juli-12. august). Hun deltog sammen med J.L. Thomsen i IAFS Congress med poster Susan Sprogø-Jakobsen: Castration does not always cause complete loss of libido, Los Angeles (23.-28. august). Hun deltog i ISLAM med poster Verification of meconium with immunohistochemistry, Mainz (22.-25. september) samt i Dansk Selskab for Retsmedicins kursus vedrørende alkohol, Århus (22.-23. oktober).

J. Lange Thomsen er formand for Dansk Selskab for Retsmedicin. Han er sagkyndig i retsmedicin i Retslægerådet og medlem af det faglige underudvalg under Justitsministeriet samt medlem af Rigspolitechefens Identifikationsberedskab. Han er medlem af Standing team of forensic experts under FN. J.L. Thomsen er sammen med S. Wandorf medlem af de retsmedicinske institutters edb-udvalg. Han er fagredaktør af Nordisk Rettsmedisin fra 1996. Han deltog med foredrag J.L. Thomsen and Annie Vesterby Charles: Teaching Forensic Medicine, An International Perspective samt med poster J.L. Thomsen: The cause of Death in alcoholics i 51st Annual Meeting of the American Academy of Forensic Sciences, Orlando (15.-20. februar). Han var gæsteforelæser ved Aarhus Universitet i emnet tortur (30. marts). Han deltog i efteruddannelseskursus i infektionspatologi, DSPAC, Odense (8. maj) og i kursus i Dermatopathology with A. Bernard Ackerman, Odense (29. maj). Han deltog med poster J.L. Thomsen, T.P. Hansen: The Armanni-Ebstein lesion revisited i 17th European Congress of Pathology, Barcelona (18.-23. september). Han var underviser ved Dansk Selskab for Retsmedicins kursus vedrørende alkohol, Århus (22.-23. oktober). Han var inviteret foredragsholder Retsmedicinsk dokumentation af tortur og drab, Det Medicinske Selskab i København (16. november). Han deltog i kursus

The Pathology of Uro-oncologic Diseases, DSPAC, Middelfart (20.-21. november). Han var underviser ved 1st. National Medico-Legal Conference, Kenya (25.-28. november).

S. Wandorf har deltaget i møde i arbejdsgruppen for nordisk retsmedicinsk database, Oslo (13.-14. januar) og i Åbo (23.-24. april). Hun deltog i Rigspolitechefens Identifikationsberedskabsmøde, Brøndbyøster (8. marts).

Eksterne bevillinger og donationer

D. Rollmann og J. Lange Thomsen har modtaget 46.429 kr. fra Sundhedsstyrelsen til projekt Narkotika på gadeplan.

Publikationer

Hansen TP, Nielsen AL, Thomsen TK, Knudsen PJT. Avulsion of the occipital bone - an airbag specific injury (research letter). *The Lancet* 1999; 353:1409-1410.

Hansen TP, Fenger C, Kronborg O. The expression of p53, Ki67 and Urokinase Plasminogen Activator Receptor in Colorectal Adenomas with pseudoinvasion and true invasion. *APMIS* 1999; 107:689-94.

Knudsen PJT. Sårballistik. *Ugeskr Læg* 1999; 161:3267-69.

Simonsen KW, Andersen LS, Jensen BT, Kronborg K, Fischer KV. Forgiftningsdødsfald blandt narkomaner i Fyns Amt i 1995 og 1996. *Ugeskr Læg* 1999; 161:50:6918-6922.

Thomsen JL, Søgård P. Bacteria in lung tissue from an autopsy population of alcoholics. *Forensic Sci Int.* 1999; 99:53-59.

Thomsen JL. Den retsmedicinske identitet. *Ugeskr Læg* 1999; 161:4373-4375.

Thomsen JL. Retsmedicin i et nyt millennium. Redaktionel leder. *Ugeskr Læg* 1999; 1899.

Thomsen JL, Vesterby Charles A. Teaching Forensic Medicine. An International Perspective. *Nordisk Rettsmedisin* 1999; 4:94-95.

Thomsen JL. Månedsskriftet efter år 2000? Månedsskr Prakt Lægegern År 2000 - vol.77.

Thomsen TK, Eriksson T. Myocardial Sarcoidosis in Forensic Medicine. *Am J Forensic Med Pathol* 1999; 20:1:52-56.

Worm K, Dragsholt C, Simonsen KW, Kringsholm B. Citalopram i retskemiske sager. *Ugeskr Læg* 1999; 161:130:4291-4292.

INSTITUT FOR IDRÆT OG BIOMEKANIK

Instituttet består af tre forskningsenheder:

Fysiologi og Biomekanik
Idræt, Krop og Sundhed
Klinisk Biomekanik
samt
Enheden for det praktisk-pædagogiske område

Institutledelse:

Institutleder: lektor *Jørn Hansen*
Institutbestyrelse: lektor *Jørn Hansen* (formand), lektor *Preben K. Pedersen*, lektor *Kurt Lüders*, bioanalytikerunderviser *Brit Thobo-Carlsen*

Øvrigt teknisk-administrativt personale:

Ingeniør *Torben Dalgaard* (til 31. oktober)
Finmekanikerlærling *Lars Ellekrog Christiansen*
Institutsekretær *Addy Grue Jepsen* (til 31. oktober)
Laboratorietekniker *Benthe Jørgensen*
Ingeniør *Lars Vincents Jørgensen*
Bioanalytiker *Susanne Jørgensen* (lønnet af Team Danmark)
Bioanalytiker *Kirsten Kjær* (fondslønnet)
Studiesekretær *Helle B. Larsen* (til 30. november)
Kontorelev *Bettina Møller* (til 30. april)
Kontorelev *Majbritt Juul Nielsen* (fra 16. august)
Institutsekretær *Rikke Berg Pedersen* (fra 17. maj)
Sekretær *Lone Holm Petersen*
Ingeniør *Jens Kristian Rasmussen* (til 31. oktober)
Ingeniør *Mads Rasmussen*
Ingeniørassistent *Jørgen Reuter*
Bioanalytikerunderviser *Brit Thobo-Carlsen*
Finmekanikerlærling *Martin Tubæk*
Bioanalytiker *Elisabeth Vang*

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

A. Grue Jepsen var medlem af det af Hovedsamarbejdsudvalget nedsatte Centrale Uddannelsesudvalg. Hun var endvidere formand for Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Uddannelsesudvalg.

B. Thobo-Carlsen var medlem af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Rejsestipendieudvalg.

Fysiologi og Biomekanik

Professor, dr.med. *Gisela Sjøgaard*, Ph.D. (forskningsleder)

Lektor *Karsten Froberg* (studieleder)

Lektor, cand.scient. *Ole Lammert*

Lektor, cand.scient. *Klavs Madsen*, Ph.D. (orlov til 31. oktober)

Lektor, cand.scient. *Preben K. Pedersen*

Lektor, cand.scient. *Lis Puggaard*, Ph.D.

Forskningsadjunkt, cand.brom. *Kirsten Schroll Bjørnsbo*, Ph.D. (orlov 21. maj-25. december)

Forskningsadjunkt, cand.scient. *Lone Hansen*, Ph.D. (fra 1. september, halv tid)

Testleder, cand.scient. *Kurt Jensen* (lønnet af Team Danmark)

Testleder, cand.scient. *Lars Johansen* (lønnet af Team Danmark)

Ekstern lektor, *Henrik D. Villadsen*

Forskningsassistent *Paolo Caserotti* (fra 1. oktober)

Forskningsassistent *Lisbet Aagaard Rasmussen* (fra 1. november)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Malene Bagger

Jesper Franch

Ernst Albin Hansen (forskningsassistent til 1. maj)

Niels Wedderkopp

Niels Ørtenblad

Gæsteforelæsninger afholdt af forskningsenheden

Professor, dr.med. *Ole Sejersted*, Oslo: Dynamics and consequences of potassium fluxes for muscle function (14. januar).

John Rasmussen, Ph.D., Aarhus Universitet: Simulation of human movement and muscle load distribution during cycling (23. marts).

Professor *Michael Sagiv*, Ph.D., Wingate Institute, Israel: Aging, training and cardiovascular system (26. marts).

Dr. *Christos Kabitsis*, University of Komotini, Grækenland: Research Methods in Aging Research (14. april).

Taina Rantanen, Ph.D., University of Jyväskylä, Finland: Physical Activity, muscle function and mobility in Old Age (23. april).

Dr. scient. *Jens Bangsbo*, Institut for Idræt, København: Vasoactive substances in the muscle interstitium measured with microdialysis (6. maj).

Professor *Aurelio Capozzo*, University of Rome: Motor behaviour. Biomechanical analysis (10. maj).

Klinisk lektor *Henrik Daa Schrøder*, Klinisk Institut,

Patologi, Syddansk Universitet: Skeletal muscle damage and repair (27. maj).

Lone Hansen, Ph.D., Institut for Idræt, København: Growth and physiological development of young athletes - with special reference to soccer players (10. juni).

Dr. *Russell S. Richardson*, Department of Medicine, University of California, San Diego, USA: Oxygen transport and limiting factors for VO₂max (29. september).

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

M. Bagger deltog med posterpræsentationen Effects of increased weekly training duration on resting plasma concentrations of glutamine, urea and IL-6 i 4th International Society of Exercise and Immunology i Rom, Italien (21.-23. maj). Hun deltog med foredraget Changes in resting metabolic variables and running economy following 4 weeks of increased training duration i 4th Annual Congress of the European College of Sports Science i Rom, Italien (14.-17. juli).

K. Schroll Bjørnsbo deltog i The 6th International Tutorial Conference/Course of the Research Group on Biochemistry of Exercise on Metabolic aspects of human nutrition at rest and during physical stress i Maastricht, Holland (8.-21. februar). Hun afsluttede adjunktpædagogikum i maj.

J. Franch deltog med foredraget The concentration of Acyl-CoA binding protein and β -hydroxy-Acyl-CoA-dehydrogenase capacity in the EDL muscles of lean and obese Zucker rats i 46th Annual Meeting of the American College of Sports Medicine (ACSM) i Seattle, USA (2.-5. juni). Han deltog endvidere i 4th Annual Congress of the European College of Sports Science (ECSS) i Rom, Italien (14.-17. juli). J. Franch underviste på tilvalgskurset i idrætsmedicin under cand.med.-uddannelsen samt på arbejdsfysiologi-kurset under Idrættens Trænerakademi. J. Franch gennemførte studierejse til Statens Arbejdsmiljø Institut i Oslo, Norge (3.-11. december). J. Franch afholdt endvidere et populærvidenskabeligt foredrag over emnet Nyeste viden om kredsløbstræning på Danmarks Idræts Forbunds sommerseminar i Idrættens Hus, Brøndby (21. juni).

K. Froberg deltog i forskerkonference Idræt, forebyggelse og velfærdssamfund i Frederiksdal (12.-13. januar). Han deltog i koordineringsmøder om forskningsprojektet European Youth Heart Study (EYHS) i London (21.-22. januar, 5.-6. november). Han er instituttets internationale koordinator og har i den forbindelse - sammen med Jørgen Povlsen og Lis Puggaard - koordineret IP om Physical Activity for the Elderly med deltagelse af studerende og

lærere fra 9 europæiske universiteter, Syddansk Universitet, Odense (1. marts–31. maj). Han var med indlægget Methodology, logistics and preliminary results from the Danish part of EYHS inviteret foredragsholder på seminar om Candidate cardiovascular risk factors and their predictors in children and youth i Lissabon, Portugal (4.–7. marts). Han var inviteret deltager i EU-konference om The Future of Sport in Europe i Olympia, Grækenland (20.–23. maj). Han var med foredrag om Nyere viden om børn og fysisk aktivitet inviteret foredragsholder på konferencen Idrætsslærernes Forum i København (17.–18. august). Han var ansvarlig for det tredje Nordplus-Idræt Intensive ugekursus med deltagelse af studerende og lærere fra 8 institutioner, herunder studerende og lærere fra Institut for Idræt og Biomekanik, afholdt i Stockholm, Sverige (16.–22. august). Han arrangerede for netværket Nordplus-Idræt koordineringsmøde i Stockholm (18.–19. august) samt i København (3. december). K. Froberg blev valgt som præsident for associationen European Network of Sports Sciences in Higher Education (ENSSHE) på generalforsamling i Jyväskylä, Finland (5. september) og deltog i regi heraf i møder i London, Barcelona, Bruxelles, Stockholm, Budapest, Lausanne og Paris. Han deltog med 3 orale præsentationer 1) Wedderkopp N, Froberg K, Hansen HS, Andersen LB, Riddoch CJ. Secular trends of cardiorespiratory fitness and its correlations with cardiovascular disease risk factors in children: Data from the Danish part of the European Youth Heart Study, 2) Riddoch CJ, Andersen LB, Edwards D, Froberg K, Hansen HS, van Mechelen W, Page AS, Sjostrom M. The European Youth Heart Study: Background, aims and design og 3) Edwards DF, Andersen LB, Froberg K, van Mechelen W, Page AS, Riddoch CJ, Hansen HS, Sjostrom M, Wedderkopp N. The European Youth Heart Study: Methods, Quality Control and Ethical Issues samt med posteren Froberg K, Wedderkopp N, Hansen HS, Andersen LB. Back pain in Danish children and adolescents: Data from the Danish part of the European Youth Heart Study i XXth International Symposium of the European Group of Pediatric Work Physiology i Sabaudia, Italien. Alle præsentationer var baseret på resultater fra EYHS. Læge Niels Wedderkopp deltog også her og var medforfatter til samme (15.–19. september). Han deltog i Idrættens Rigsdag i Kolding (11. oktober). Han var medforfatter på poster Brage S, Wedderkopp N, Froberg K, Andersen LB. The CSA actigraph underestimates VO2 at moderate to high running velocities præsenteret på The Cooper Institute Conferences Series, Measurement of Physical Activity, Dallas, USA (14.–16. oktober). Han var med foredrag om Endurance training and prediction of performance in young competitive elite cyclists inviteret foredragsholder og chairman på European Expert Hearings – Information Technologies in European Sport and Sport Science – Nature-Nurture and High Peak Performance afholdt i Saarbrücken, Tyskland (10.–13. november). Han deltog i møde i ODL-netværket ITES (Information Technologies in European Sport and Sport Science) i Saarbrücken (12. november). K. Froberg er lektorbedømmer i forbindelse

med seminarieadjunkters overgang til seminarielektorer inden for faget Idræt. Han er formand for Syddansk Universitets Internationale Udvalg, medlem af repræsentantskabet for eliteidrætsinstitutionen Team Danmark, medlem af repræsentantskabet for Landsudvalget for Skoleidræt og medlem af Sundhedsstyrelsens udvalg om Motion i folkeskolen. Han er formand for styregruppen for Idrættens Træner-Akademi, der er ansvarlig for den Elitetræneruddannelse, der udbydes som åben uddannelse på Syddansk Universitet i et samarbejde mellem Danmarks Idrætsforbund, Team Danmark, udvalgte Specialforbund og Syddansk Universitet. Han er referee på tidskriftet Scand J Med Sci Sports. Han er medlem af den videnskabelige styregruppe i forskningsnetværket European Youth Health Study Group, hvor han har ansvar for Presentations and Publications Working Group. K. Froberg er hovedansvarlig Ph.D.-vejleder for læge Niels Wedderkopp, der er medlem af samme netværk. Han er medlem af Odense School Child Study Group samt medlem af den videnskabelige styregruppe for Ballerup Skoleidrætsprojekt. K. Froberg holdt 2 populærvidenskabelige foredrag.

E.A. Hansen deltog med foredraget Hansen EA, Sjøgaard G. Inertial load during cycling ved XVIIth Congress of the International Society of Biomechanics (ISB) i Calgary, Canada (8.–13. august).

K. Jensen var inviteret keynotespeaker med foredraget High altitude training ved Expert meeting i regi af NOC/NSF i Amsterdam, Holland (19. maj) og chairman ved International Sports Science Seminar i regi af EOC, National Sports Centre Papendal, Holland (11.–13. september). Han deltog i ECSM-kongressen i Rom, Italien (14.–17. juli) og i IOC-kongressen i Sydney, Australien (31. oktober–5. november). Han var inviteret foredragsholder med foredraget Længerevarende konkurrencedeltagelse EM/VM/OL og lignende: Træningsmæssige aspekter – Planlægning, mål, virkning, docering ved Team Danmarks landstrænermøde, Idrættens Hus (6. september) og med foredraget Idrætsspecifik testning af eliteidrætsudøvere ved DIMS' årsmøde i Herning (11.–13. november). Endelig var K. Jensen inviteret som rådgiver for JARA i Tokyo, Japan (6.–13. december).

L. Johansen deltog med posterpræsentationen Physical capacity of Danish elite squash players ved ACSM 46th Annual Meeting i Seattle, Washington, USA (2.–5. juni). Han deltog med posterpræsentationen Blood lactate and heart rate measurements during swim training at VOBLA ved 4th Annual Congress of the European College of Sports Science i Rom, Italien (14.–17. juni). L. Johansen underviste i Kroppens svar på ændringer i søvn, temperatur, højde samt jetlag. Hvordan akklimatisere? ved Landstrænermøde i Brøndby (6. november).

O. Lammert afholdt inviteret foredrag med titlen Virkningerne af isokalorisk overfodring med enten høj kulhydratrig eller høj fedtrig kost på normalvægtige mænd ved Forskningsenheden for Human Ernæring, Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole i København (11. juni). Han holdt to inviterede foredrag med emnerne: Virkнин-

gerne af overfodring med høj kulhydratrig kost på de novo lipogenesis hos normalvægtige mænd og Den med alderen faldende Basal Metabolske Rate skyldes ikke ændringer i stofskiftet, men ændringer i størrelsen af de metabolisk mest aktive indre organer. En undersøgelse af stofskiftet hos 65-, 75- og 85-årige kvinder samt ændringer af organstørrelsen hos de tilsvarende alders kohorter i Danmark på Dansk Selskab for Adipositasforsknings Årsmøde, Hindsgavl (5.-6. november).

P.K. Pedersen deltog sammen med Bagger M, Bak H, Balsløv PT, Riegels-Nielsen T, Søndergaard R og Sørensen JB ved 4th International Congress of the European College of Sports Science (ECSS) i Rom, Italien (14.-17. juli). Gruppen præsenterede i alt seks arbejder i form af poster eller mundtlige indlæg 1) Curvilinearity of VO_2 -power relationship during cycle ergometry is not related to muscle fibre type distribution, 2) Linear relationship between O_2 uptake and power output in cycle ergometry using a discontinuous exercise protocol, 3) Effects of NaHCO_3 supplementation on acid-base balance and gas exchange during high-intensity interval exercise after sprint training and de-training, 4) Blood urea and tryptophan/BCAA ratio after 4 weeks with markedly increased training volume, 5) Changes in resting metabolic variables and running economy following 4 weeks of increased training duration og 6) Improved lung function and exercise tolerance in adult asthmatics following seven weeks of strenuous bicycle training. Han holdt foredrag over emnet Kredsløbsfysiologi og kondition ved Idrætsmedicinsk Klinik, Odense, og Dansk Idrætsmedicinsk Selskabs universitetskursus i idrætsmedicin i Slipshavn (23. september) og underviste i samme emne på tilvalgskursus i idrætsmedicin for medicinstuderende ved Syddansk Universitet (22. marts og 27. september). Han er medlem af Rådet for de Højere Idrætsuddannelser i Norden og deltog i møde i Jyväskylä, Finland (15.-16. oktober). Han var medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende uddeling af Ph.D.-stipendier under Forskerakademiet/Team Danmark. Han virkede som peer review-reader for European Journal of Applied Physiology, Medicine and Science in Sports and Exercise og Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports. P.K. Pedersen er medlem af og formand for styringsgruppen for Team Danmarks testcenter ved Syddansk Universitet. Han er medlem af Team Danmarks forskningsudvalg og medlem af bestyrelsen for Tømrermester Alfred Andersen og Hustrus Fond. Han er medlem af Ph.D.-studienævnet for Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, medlem af censorkorpset for universiteternes idrætsuddannelser i Danmark og var endvidere medlem af det af rektor ved SDU – Odense Universitet nedsatte brugerudvalg vedrørende udbygning af universitetet.

L. Puggaard afholdt workshop som foredragsholder og forfatter med abstractet Fysisk aktivitet hos ældre ved Dansk Gerontologisk Selskabs Årsmøde: Forskning og udvikling på ældreområdet i Middelfart (9.-10. april). Hun var med foredraget The impact of regular training on functional ability and physical capacity in elderly Danish

women inviteret foredragsholder ved A qualidade de vida no idoso: O papel da actividade Física i Portugal (22.-25. april). Hun deltog med foredraget Motion forlænger livet i International conference og idrætstræf – Ældreidræt i Aalborg i anledning af FN's ældreår 1999 (19. maj). Hun arrangerede symposiet Physical Exercise and Aging og deltog som foredragsholder og forfatter med abstractet Can regular training postpone dependency among very old ved IVth European Congress of Gerontology i Berlin (7.-11. juli). Ved samme kongres var hun inviteret foredragsholder og forfatter med abstractet Physical training as a predictor of a good functional ability among old people. Hun var medforfatter på posteren Caserotti P, Puggard L, Simonsen EB, Aagaard P. Enhanced Muscle Power Production During Countermovements Jump in Elderly Subjects Following Training ved XVIIth Congress of the International Society of Biomechanics (ISB) i Calgary, Canada (8.-13. august). Hun deltog som foredragsholder og forfatter med posteren Body composition in 85 year-old women: effects of increased physical activity i 5th World Congress on Physical Activity, Aging, and Sports i Orlando, USA (10.-14. august). Ved samme kongres var hun medforfatter ved oral og posterpræsentationer Kjær K, Lammert O, Puggaard L. Field testing of body composition in elderly subjects by bioimpedance analysis: evaluation of leg-to-leg system versus arm-to-leg system og Vestergaard S, Era P, Puggaard L. Training effects on Reaction Time in 75-Year-Old Danish Men and Women og Caserotti P, Puggard L, Simonsen EB, Aagaard P. Gender Differences in Muscle Power Production During Countermovement Jump in 75-Year-Old Participants. Hun var med oplægget Aktivität und Altern im internationalen Kontext inviteret discussant ved Aktivität und Altern – International Kongress i Saarbrücken, Tyskland (28.-30. oktober). Hun deltog med foredraget Fysisk aktivitet – forebyggelsesudfordring blandt ældre i konferencen Ældre efter år 2000 – fra forskning til seniorpolitik i København (5. november). L. Puggaard afholdt desuden 18 populærvidenskabelige foredrag og skrev 4 populærvidenskabelige artikler samt afholdt undervisning for Københavns Universitet, på medicinstudiet i Odense og for Grønlands Idrætsforbund. L. Puggaard deltog i arbejdsgruppe for Sundhedsministeriet angående Rapport fra arbejdsgruppen vedrørende ældremålet - Mål 9 i Regeringens tværgående forebyggelsesprogram til forbedring af folkesundheden. Hun deltog i arbejdet vedrørende udarbejdelse af klaringsrapport forebyggelse og behandling af funktionstab hos ældre iværksat af Dansk Selskab for Geriatri. L. Puggaard er medlem af styringsgruppen for EU-forskningsnetværket European Group of Researchers in Elderly and Physical Activity (EGREPA) og er med i forskningsnetværk inden for gerontologi i Danmark. Hun er medlem af censorkorpset for idrætsuddannelserne i Danmark samt medlem af Team Danmarks bestyrelse udpeget af Kulturministeren. L. Puggaard er formand for Team Danmarks forskningsudvalg og bestyrelsesmedlem i Dansk Gerontologisk Selskab. Hun repræsenterer Danmark i Nordisk gerontologisk fagråd den biologiske sek-

tion og er bestyrelsesmedlem i Ældreforskningscenteret ved Syddansk Universitet.

G. Sjøgaard var inviteret foredragsholder med Physiological mechanisms of muscle fatigue ved seminar ved Institut für Hygiene und Arbeitsphysiologie, ETH Zürich, Schweiz (5. maj). Hun deltog i PROCID Consortium meeting (EU Concerted Action Project: Prevention of muscle disorders in operation of computer input devices) i Stresa, Italien (6.-7. maj). Hun deltog som foredragsholder og medforfatter på tre abstracts 1) Kvorning T, Hansen S, Kjær M, Sjøgaard G. The effect of hormonal responses during strength training, 2) Ravn S, Kristensen L, Jørgensen LV, Sjøgaard G. Hopping as a test of stiffness for the triceps surae muscle-tendon complex og 3) Wedderkopp N, Ravn S, Jørgensen LV, Sjøgaard, G. Joint stabilisation by taping is not due to increased muscle activity across the joint ved 4th International Congress of the European College of Sports Science (ECSS) i Rom, Italien (14.-16. juli). Hun var medforfatter til foredrag og posterpræsentationer Hansen EA, Sjøgaard G. Inertial load during cycling og Laursen B, Jensen BR, Nemeth G, Sjøgaard G. Relations between hand force and shoulder muscle EMG for three different arm postures ved XVIIth Congress of the International Society of Biomechanics (ISB) i Calgary, Canada (8.-13. august). G. Sjøgaard deltog som chairman, speaker og medforfatter på følgende abstracts: Sjøgaard G, Jørgensen LV, Ekner D, Søgaard K. Intermittent contraction pattern and muscle involvement during different target force feed back modes, Jensen BR, Laursen B, Sjøgaard G. Aspects of shoulder function in relation to exposure demands and fatigue og Søgaard K, Jørgensen LV, Madeleine P, Rasmussen JK, Dalgaard T, Sjøgaard G. Evidence of muscle fatigue following prolonged intermittent contractions based on mechano- and electromyograms ved Second Conference of the International Shoulder Group i Calgary, Canada (15.-16. august). Hun deltog i PROCID Consortium meeting (EU Concerted Action Project: Prevention of muscle disorders in operation of computer input devices) i Göteborg, Sverige (2.-4. september). Hun deltog som organizing committee member, chair og speaker med Neurophysiological mechanisms of significance in voluntary motor control and The role of muscle activity in degenerative processes on the cellular level og var medforfatter på følgende abstracts: Søgaard K, Jensen BR, Pilegaard M, Sjøgaard G. Analysis of consistency for motor unit identification during dynamic force, Søgaard K, Sjøgaard G, Finsen L, Olsen HB, Christensen H. Motor unit activity during stereotyped finger tasks og Jensen BR, Pilegaard M, Sjøgaard G. Motor control during fatiguing contractions ved det internationale symposium Muscular disorders in computer users: mechanisms and models i København (25.-27. november). Hun var invited discussant på 1) Mechanism behind musculoskeletal disorders og 2) Sport and musculoskeletal disorders ved Etiology and prevention of musculoskeletal disorders. A Worklife 2000 workshop i Bruxelles, Belgien (29. november-1. december). G. Sjøgaard var opponert ved forsvar af doktorafhandlingen Biome-

chanical and ergonomic considerations on shoulder muscle load, Göteborg Universitet, Sverige (1. juni). Hun deltog i lektorbedømmelse af 3 fysiologer til lektorstilling ved Institut for Idræt, Aarhus Universitet og i professorbedømmelse af Mats Ericsson i Stockholm, Sverige. Hun var bestyrelsesmedlem i Danmarks Grundforskningsfond (indtil oktober), medlem af Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (fra august), editor for the European Journal of Applied Physiology, associate editor for Acta Physiologica Scandinavica, invited Fellow of the European College of Sport Science (ECSS), Council Member of International Society of Biomechanics (ISB), member of the International Shoulder Group (ISG) og advisory board member for the Laboratory of Muscle Physiology, Department of Rheumatology, Bispebjerg Hospital. Hun var member of the International Commission on Occupational Health (ICOH), member of the ICOH scientific committee on musculoskeletal disorders, steering committee member for EC concerted action (CA BMH4-CT98-3903(DGXII-WSSMI): PROCID (Prevention of Muscle Disorders in the Operation of Computer Input Devices), member of the scientific advisory board for the International Encyclopedia of Ergonomics and Human Factors og referee on the European DGV document on Risk factors for work-related neck and upper limb musculoskeletal disorders. Hun skrev en populærvidenskabelig artikel.

N. Wedderkopp deltog med foredraget Trends i fysisk form hos børn og unge i forskerkonference Idræt, forebyggelse og velfærdssamfund i Frederiksdal (12.-13. januar). Han deltog i koordineringsmøder om forskningsprojektet European Youth Heart Study (EYHS) i London (21.-22. januar, 5.-6. november). Han var med indlægget Results from the Danish part of EYHS inviteret foredragsholder på seminar om Candidate cardiovascular risk factors and their predictors in children and youth i Lissabon, Portugal (4.-7. marts). Han var inviteret foredragsholder med foredrag om udvikling i børns fysiske form på ASTRAs 2 årlige konferencer for almen medicin i Ringsted og Herning (april). Han deltog med 2 orale præsentationer 1) Wedderkopp N, Froberg K, Hansen HS, Andersen LB, Riddoch CJ. Secular trends of cardiorespiratory fitness and its correlations with cardiovascular disease risk factors in children: Data from the Danish part of the European Youth Heart Study og 2) Edwards DF, Andersen LB, Froberg K, van Mechelen W, Page AS, Riddoch CJ, Hansen HS, Sjostrom M, Wedderkopp N. The European Youth Heart Study: Methods, Quality Control and Ethical Issues samt med posteren Froberg K, Wedderkopp N, Hansen HS, Andersen LB. Back pain in Danish children and adolescents: Data from the Danish part of the European Youth Heart Study i XXth International Symposium of the European Group of Pediatric Work Physiology i Sabaudia, Italien. Alle præsentationer var baseret på resultater fra EYHS (15.-19. september). Han var medforfatter på poster Brage S, Wedderkopp N, Froberg K, Andersen LB. The CSA actigraph underestimates VO2 at moderate to high running velocities præsenteret på The Cooper Institute Conferences Series, Measurement of

Physical Activity, Dallas, USA (14.-16. oktober). Han var med foredrag om Den ansvarlige idrætsudøver inviteret foredragsholder på Dansk Idræts medicinsk selskabs årsmøde (november). Han er medlem af forskningsnetværket European Youth Health Study Group. Han er medlem af Odense School Child Study Group.

Eksterne bevillinger og donationer

M. Bagger har modtaget 54.500 kr. fra Team Danmark til forskningsstøtte til projektet Betydning af træningsintensitet for udvikling af overtræning og immunsuppression. M. Bagger har modtaget 39.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden til indkøb af ELISA-udstyr.

K. Froberg har modtaget 8750 EUR til ITES-projektet gennem Universität Des Saarlandes. K. Froberg har som præsident for ENSSHE modtaget 147.800 EUR til Tematic Network project.

E.A. Hansen har modtaget 54.400 kr. fra Team Danmark til driftsudgifter og apparatur.

P.K. Pedersen har modtaget 32.000 kr. fra Team Danmark til projektstøtte.

L. Puggaard har modtaget 150.000 kr. fra Ældreforum til lnugifter til forskningsassistent Paolo Caserotti i forbindelse med projektet Trningseffekter på hverdagsaktiviteter hos 75-årige mænd og kvinder. L. Puggaard har modtaget 401.000 kr. fra Det Tværministerielle Udvalg for Anvendt ldreforskning, Forsøg og Udvikling til projektet ældre og træning – ny viden og formidling. L. Puggaard har modtaget 50.000 kr. fra Idrættens Forskningsråd.

G. Sjøgaard har modtaget 88.000 kr. fra Idrættens Forskningsråd. G. Sjøgaard har modtaget 60.000 kr. fra Team Danmarks Forskningsråd for 1998-99. G. Sjøgaard har modtaget 2.002.000 kr. fra SSVF til Syddansk Universitets projektandel (Biofeedback of muscle activity for the prevention of muscle disorders in IT work) i Center for Medicoteknik (koordinator er lborg Universitet) for perioden 1997-2001.

Publikationer

Armstrong T, Bir C, Foulke J, Martin B, Finsen L, Sjøgaard G. Muscle responses to simulated torque reactions of hand held power tools. *Ergonomics* 1999; 42:146-159.

Christensen H, Sjøgaard G, red. Muscular disorders in computer users: Mechanisms and models. København: National Institute of Occupational Health, 1999.

Franch J, Aslesen R, Jensen J. Regulation of glycogen synthesis in rat skeletal muscle after glycogen depleting contractile activity: effects of adrenaline on glycogen synthesis and activation of glycogen synthase and glycogen phosphorylase. *Biochem. J.* 1999; 344:231-235.

Jensen C, Laursen B, Sjøgaard G. Shoulder and Neck. I: Kumar S, red. *Biomechanics in Ergonomics*. Taylor & Francis, 1999: 201-220.

Jensen K, Johansen L, Karkkinen OP. Economy in track runners and orienteers during path and terrain running. *Journal of Sports Sciences* 1999; 17:945-950.

Jensen K, Johansen L. Fysiske arbejdskrav i motor- og autosport. *PULS* 1999; 1:8-10.

Jensen K, J Ehlers. Hvornår trne hjt? *PULS* 1999; 4:8-10.

Lindinger MI, Franklin TW, Lands LC, Pedersen PK, Welsh DG, Heigenhauser GJF. Role of skeletal muscle in plasma ion and acid-base regulation after NaHCO₃ and KHCO₃ loading in humans. *Am. J. Physiol. Reg. Integr. Comp. Physiol.* 1999; 276 (1):R32-R43.

Pedersen PK, Kiens B, Saltin B. Hyperoxia does not increase peak muscle oxygen uptake in small muscle group exercise. *Acta Physiol. Scand.* 1999; 166:309-318.

Puggaard L, Larsen JL, Ebbesen E, Jeune B. Body composition in 85 year-old women: Effects of increased physical activity. *Aging Clin. Exp. Res.* 1999; 11:307-315.

Puggaard L. The impact of regular training on functional ability and physical capacity in elderly Danish women. I: Mota J & Carvalho J, red. *A qualidade de vida no idoso: O papel da actividade Física*: 50-54.

Sjøgaard G, Jensen BR. Low-level static exertions. I: Karwowski W, Marras WS, red. *The occupational ergonomics handbook*. Florida: CRC Press LLC, 1999: 247-259.

Sjøgaard G. Health Scientists at University of Southern Denmark. Odense: Kerteminde Tryk, 1999.

Sjøgaard G. Biomekanik inden for idræt og sundhedsvidenskab. *Ugeskrift for læger* 1999; 161:4616-4619.

Sjøgaard G, red. Sailing & Science - in an Interdisciplinary Perspective. Copenhagen: Institute of Exercise and Sport Science, University of Copenhagen, 1999.

Idræt, Krop og Sundhed

Lektor, cand.phil. *Hans Bonde*, Ph.D.

Lektor *Helle Ploug Hansen*, Ph.D. (fra 1. februar)

Lektor, lic.phil. *Jørn Hansen*, Ph.D. (forskningsleder)

Lektorvikar, lic.scient.soc. et mag.art. *Søren Nagbøl*, Ph.D.
(delvis fondsfinansieret)

Lektor, cand.mag. *Niels Kayser Nielsen*, Ph.D. (samfinansieret med Det humanistiske Fakultet, til 31. juli)

Lektor, cand.mag. *Jørgen Povlsen*

Ekstern lektor, cand.psyk. *Kirsten Roessler*, Ph.D.

Forskningsstipendiat, cand.mag. *Verner Møller*, Ph.D.
(indtil 1. maj på forskningsophold ved Keele University i England)

Forskningsassistent, cand.phil. *Simon Sjørup Simonsen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Morten Hoff (forskningsassistent til 1. august)

Thomas Skovgaard

Gæsteforelæsninger afholdt af forskningsenheden

Jens Andersen, Ph.D., litteraturredaktør ved Berlingske Tidende: Det animale menneske (3. marts).

Dr. Barry McPherson, Wilfrid Laurier University, Waterloo, Canada: Aging as A Social and Demographic Process (22. marts).

Dr. Yvonne Harahousou, University of Komotini, Grækenland: Old Age, Gender, Ethnicity – Cultural and Cross-cultural Perspectives (22. marts).

Dr. Barry McPherson, Wilfrid Laurier University, Waterloo, Canada: Aging and Physical Activity – A Social Science Perspective (23. marts).

Senior Lecturer Nanette Mutrie, Ph.D., Institute of Biomedical and Life Sciences, University of Glasgow: Using Exercise consultations to increase physical activity for older adults (19. april).

Christopher King, Ph.D., Deakin University, Geelong, Australien: Cultural Representations of Old Age (27. april).

Lektor Christian Graugård, Ph.D., Københavns Universitet: Krop og disciplin (4. november).

Forskningsleder, dr.theol. et dr.phil. Peter Kemp, Center for Etik og Ret, Københavns Universitet: Etik og Ret (24. november).

Ph.D.-studerende, cand.comm. Maja Horst, Center for Ledelse og Filosofi, Handelshøjskolen, København: Genetik (30. november).

Professor Nina Lykke, Center for Kvinde- og Kønssudier, Syddansk Universitet: Fra tværvidenskab til transvidenskab (16. december).

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

H. Bonde holdt foredrag om Mandekroppens Kulturhistorie på Göteborgs Universitet, Sverige (21. april) og om maskulinitetsforskning og Niels Bukhs gymnastik på Norske Historikerdage i Lillehammer, Norge (19. juni). H. Bonde deltog i Studierejse til Rom (13. juli-23. juli). Han holdt foredrag om tværvidenskabelig maskulinitetsforskning på Stockholms Universitet, Sverige (17. august) og om religion og sundhed i Odense (10. september). Han deltog i studierejse til Japan efter indbydelse af Japan Society for the Promotion of Science (13. september-4. oktober). Han holdt foredrag om dansk gymnastik i Japan på Tsukuba Universitetet, Tokyo, Japan (21. september) og om maskulinitetsforskning i Vesten på Tokai Universitet, Tokyo, Japan (30. september). H. Bonde var konstitueret studieleder på Suppleringsuddannelsen i Tværvidenskabelig Sundhedsforskning første halvår. Han var medlem af Planlægningsgruppen for den Sundhedsfaglige Kandidatuddannelse (cand.scient.san) på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Han underviste på cand.scient.san-uddannelsen. Han var medlem af Undervisningsministerens rådgivende Sundhedsuddannelsesråd. Advisory editor på tidsskrifterne *Men and Masculinities* (SAGE) og *The International Journal of the History of Sport* (Cass). H. Bonde skrev anmeldelser og kronikker i Politiken. Han leverede artikler om historie, maskulinitet og idræt til *nationalencyclopedien*. H. Bonde holdt populærvidenskabelige foredrag om emner relateret til maskulinitet, til samtidshistorie og til kropskultur.

H. Ploug Hansen holdt foredrag over emnet Kultur og kulturperspektiver på en nordisk undervisningskonference i Stavanger, Norge (15. april). Hun var medarrangør af og leder af workshop på 7. Nordiske Konference i Psykosocial Onkologi arrangeret af Nordisk Forening for Psykosocial Onkologi, hvor hun indledte med oplægget *Why is communication and information still on the agenda of cancer prevention, treatment and care?*, København (23.-25. september). Hun var medlem af bedømmelsesudvalget for cand.scient.adm. Anne Reff Pedersens Ph.D.-afhandling *Den udfoldede praksis. Policyfortællinger om pleje og behandling af svage gamle i social- og sundhedssektoren* og deltog ved forsvar på Roskilde Universitetscenter, Roskilde (12. oktober). Hun er censor ved Antropologi, Københavns Universitet og Etnografi, Aarhus Universitet samt ved Kvinde- og Kønssudier, Syddansk Universitet. Hun er referee ved det nordiske tidsskrift *Vård i Norden* og den videnskabelige sektion af *Tidsskrift for Sygeplejersker*, Danmark. Hun er medlem af det psykosociale udvalg under Kræftens Bekæmpelse samt

medlem af og sekretær for Den Nordiske Forening for Psykosocial Onkologi. Hun skrev desuden i alt 3 populærvidenskabelige artikler til Helse, LægeHelse og Tidsskrift for Sygeplejersker, holdt 10 populærvidenskabelige foredrag ved landskurser for sygeplejersker og skrev 10 anmeldelser til Tidsskrift for Sygeplejersker.

J. Hansen deltog som chairman i forskerkonferencen Idræt, forebyggelse og velfærdssamfund arrangeret af Idrættens Forskningsråd i Frederiksdal, København (12.-13. januar). Han var på studierejse til Department of Sports Studies, Roehampton Institute, London samt Department of Education Keele University, England (18.-22. marts). Han deltog med oplæg om Det nationale velfærd? Den danske velfærdsstat i international belysning – kritik af nummer 82 i Den jyske Historikers redaktionsseminar (5.-6. august). Han deltog og var medarrangør af Dansk Idræthistorisk Forenings seminar Leg og Idræt ved Idræthistorisk Værksted på Gerlev Idrætshøjskole (17.-18. september). Han holdt foredrag i Jødisk-dansk historisk selskab om Jødisk Idrætsforening Hakoah, København og de olympiske lege i Berlin 1936 (7. oktober) og deltog i seminaret Idræt, landskab og arkitektur på Distrikthøgskolen i Bø, Norge (28.-30. oktober). J. Hansen var medlem af bedømmelseudvalg vedrørende lektoratsbesættelse ved Idrætsuddannelsen under Aarhus Universitet. Han er medlem af Den jyske Historikers redaktionsråd, medlem af National Faculty of The United States Sports Academy, Daphne, Alabama, USA, medlem af Team Danmarks Forskningsudvalg, medlem af Team Danmarks ekspertpanel til trænerbladet PULS og formand for Dansk Idræthistorisk Forening - Krop og Kultur. J. Hansen var vejleder for cand.phil. Keld Brandt på forskningsprojektet Kulturel udvikling mellem værdi og struktur i den organiserede idræt finansieret af Danske Gymnastik- og Idrætsforeningers Forskningsråd. Han var formand for udvalget vedrørende bacheloruddannelse i Europæisk antropologi, sociologi og sundhed.

M. Hoff deltog i konferencen Humaniora og Naturvidenskab ved Center for Kulturforskning, Aarhus Universitet (19.-20. november). Han præsenterede Ph.D-projekt med projekttitel Experiencing the Aging Body ved Joint Meeting of Danish Centre for Molecular Gerontology ved Aarhus Universitet og Aging Research Center, Syddansk Universitet (6. -7. december). Han deltog i kursus og præsenterede paper Body and Aging - A phenomenological perspective ved Health Care and its Professionals. Sociologiska Institutionen, Åbo Akademi, Finland (12.-14. december).

V. Møller holdt foredraget The attraction and condemnation of drug taking in sports. Cycle sport as example på De Montfort University, Bedford, England (18. marts). Han var kursusleder og foredragsholder på Nordjyllands Idrætshøjskoles sommerkursus for tidligere elever (4.-11. juli). Han har desuden holdt foredragene Pas (på) dig selv. Om sundhedsfremme og risikoadfærd på Sundhedshøjskolen i Hover (20. august), Vanvidsidrætten og den sunde (u)fornuft på Oure Idrætshøjskole (20. september), Fremtidspejlinger – hvor bevæger idrætten sig hen for

DGIs landskonsulenter på Skælskør Folkehøjskole (23. september), Det ekstreme i sporten på Århus Katedralskole (30. september), Sport og doping på Ikast Idrætshøjskole (7. oktober) og Regeringens folkesundhedsprogram – hvad er meningen? på Socialpædagogisk Seminarium i Odense (27. oktober).

S. Nagbøl fortsatte sammen med projektkoordinator docent, dr.philos. Jan O. Tangen, Institut for Idræt og friluftsliv, Department of Arts and Sciences i Bø, Telemark, Norge, udviklingsarbejdet med forskningsprojekt og model for kernemiljøfunktion og kompetenceopbygning på genstandsområdet Idrætsanlegg og Idrætsutøvelse. Han bidrog gennem forelæsninger, hovedfagsundervisning og workshops med kompetenceopbygning og forskning ved ovennævnte forskningsprogram (8.-19. februar, 25. maj-1. juni, 13.-19. september). Han var med gennemgang af Norbert Elias' Nachlaß på studieophold i Deutsches Literaturarchiv, Marbach am Neckar, Tyskland (20.-29. marts). Han holdt foredraget Verführung – en oplevelsesanalyse af Rigskancelliet i Berlin 1939 på Kunstakademiet, Charlottenborg (8. april). Han holdt forelæsning Norbert Elias' sivilisasjonsteori, hans tværfaglige baggrund og forhold til Frankfurt-miljøet på Institutt for kultur- og humanistiske fag, Høgskolen i Telemark, Bø, Norge (14. september). Han deltog i planlægningen, holdt foredraget Klatreveggen – en iscenesat oplevelse, var opposition på flere foredrag samt ordstyrer i sektionen Idrætsanlæg på Nordisk forskningskonferanse om Idrætsanlæg – Idrætspolitikk i Bø, Telemark, Norge (29.-30. oktober). Han deltog og holdt foredraget Helgoland-Amager Strandpark på konferencen Fantasi-byen, forestillet, fortolket og oversat på ny, Kunstakademiets Arkitektskole (24.-25. november). S. Nagbøl er Peer Reviewer for The Sociological Review, Keele University, Blackwell Publishers. Han er medlem af Deutsche Schillergesellschaft, Marbach am Neckar.

N. Kayser Nielsen holdt foredraget Demokrati, krop og nationalisme ved forskningsprojekt Voksenuddannelse, Folkeoplysning og Demokratis seminar med samme navn i Slagelse (12. februar). Han var med forelæsningen Maten ur ett kulturteoretiskt perspektiv inviteret deltager i det internationale, tværvidevidenskabelige seminar Matens genealogi arrangeret af Etnologiska institutionen, Lunds Universitet, Sverige (4. marts). Han deltog i DGIs Fritidspolitiske konference 1999 i Fuglsø og var oplægsholder vedrørende spørgsmålet Stat og foreningssliv i historisk perspektiv (16. marts). Han var endvidere foredragsholder med oplægget Body and Education - Mathias Lunding's Travel Journal ved den fransk-skandinaviske konference Le Corps, l'ame et l'éducation arrangeret af Dansk Selskab for 1700-tals studier på Sandbjerg Slot (28. maj) og holdt foredraget Uddannelse med fokus på idræt og sundhed ved Jysk Pædagog-Seminariums konference Pædagoguddannelse med fokus på sundhed og idræt, Friluftsgården i Fløjstrup (7. juni). Desuden holdt han causeriet Det danske måltid på udstillingen Dansk på menuen arrangeret af Fællesdyrskuet i Roskilde og Politikens Hus, Dyrskuet i Roskilde (13. juni). N. Kayser Nielsen var

medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende adjunktur i Europæisk Etnologi ved Institut for Arkæologi og Etnologi, Københavns Universitet, af bedømmelsesudvalg vedrørende lektorat i teksthistorie ved Nordisk Institut, Aarhus Universitet samt af bedømmelsesudvalg nedsat af Det Samfundsvidenskabelige Fakultet vedrørende Mads Linds Ph.D.-afhandling *Relationsformer i professionel fodbold*. En mikrosociologisk analyse med fokus på spillernes indbyrdes relationer i professionel fodbold ved Sociologisk Institut, Københavns Universitet. Han er medlem af det danske tværuniversitære, -fakultære og -faglige forskningsnetværk *Slankhed i Danmark* og var indtil sin fratræden Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets repræsentant i Syddansk Universitets Studenterboghandels repræsentantskab og medlem af redaktionen af *Center for Kulturstudier, Medier og Formidlings skriftserie Udspil*. Han sidder fortsat i redaktionsrådet for tidsskriftet *Den jyske Historiker*. Desuden har han sæde i censorkorpset ved universiteternes uddannelser i Idræt, Nordisk sprog og litteratur, Etnologi, Københavns Universitet samt Informations- og Medievidenskab, Aarhus Universitet.

J. Povlsen deltog med foredraget *Nye motionister på vej – livsstil og kultur i International conference og idrætstræf – Ældreidræt*, Ålborg i anledning af FNs ældrerår (17. maj). Han holdt foredragene *Aldringens demografi* samt *Alderdommens og den aldrende krops kulturhistorie* for Landsforeningen for Pensionistidræt, København (23. august). Han deltog i møde vedrørende *Evaluerings af kulturministeriets idrætspolitiske idéprogram* (17. september). Han deltog med foredraget *Ældreidrætten – før, nu og i fremtiden på DGI's Ældreidrætskonference*, Fuglsø (19. november). Endvidere deltog han i *Ældreforskningskonferencen*, Hindsgavl (6.-7. december). J. Povlsen deltog i Nordplus-netværksmøde med henblik på etablering af et nordisk uddannelsesforløb i Gerontologi, Jyväskylä, Finland (10.-12. december). Han holdt desuden tre populærvideenskabelige foredrag. Han underviste i gerontologi på medicinstudiet i Odense og underviste på tværfaget *Alder som biologisk og kulturel konstruktion*, Det Humanistiske Fakultet i Odense. Han er medlem af Syddansk Universitets IT-udvalg samt bestyrelsesmedlem i Ældreforskningscentret ved Syddansk Universitet. Han er med i European Group of Researchers into Aging and Physical Activity (EGREPA). J. Povlsen sidder i board of studies for European Master's in Physical Activity for the Elderly. Han er medlem af censorkorpset for idrætsuddannelserne i Danmark samt med i forskningsnetværk inden for gerontologi i Danmark.

K. Roessler deltog i Nordisk Sportpsychology Meeting ved University of Jyväskylä, Finland (24.-25. april) og i 10th European Congress of Sport Psychology, Psychology of Sport and Exercise: Enhancing the quality of life ved University of Prague, Tjekkiet (7.-12. juli). Hun holdt foredrag om *ældrepsykologi* i European Master Course in Physical Activity for the Elderly Syddansk Universitet, Odense (april) og deltog i Sommeruniversitet for seniorer ved Evangelisk Akademi Bad Segeberg, Tyskland (29. juni-2. juli). K. Roessler har endvidere holdt gæstefore-

læsning om idræt og smerte ved Lund Universitet, Sverige (november) samt holdt gæsteforelæsninger om *Gesundheit als Lebenskunst - und was der Sport dazu beitragen kann* ved Institut für Sportwissenschaft, Universität Hamburg, Tyskland (december).

S.S. Simonsen deltog i planlægningen af den sundhedsfaglige supplerings- og kandidatuddannelse på Syddansk Universitet og koordinerede i efterårssemesteret suppleringsuddannelsen. Han arrangerede og indledte seminaret *Sprog, ideologi og sundhed i samarbejde* med Institut for Sprog og Kommunikation, Syddansk Universitet og Institut for Sprog, Aalborg Universitet (19. april). Han var arrangør af seminar om *Genetik, etik og sprog* ved Syddansk Universitet (24. november). Han holdt fordraget med titlen *Etik og videnskabsteori hos den tyske fænomenolog Hans Jonas* ved ELI Research Group Seminar, Institut for Sprog og Kommunikation, Syddansk Universitet, Odense (15. november). Han var tillige i forårssemesteret ansat til at undervise i etik og medicinsk videnskabsteori ved Center for Medicinsk Videnskabsteori, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet.

Eksterne bevillinger og donationer

N. Kayser Nielsen har sammen med Arne Astrup, Gunvor Brandt, Christa Lykke Christensen, Claus Emmèche, Charlotte Hartvig, Lene Nyboe Jacobsen, Susanne Lunn, Ole Mors, Susanne Palshof, Karen Klitgaard Povlsen, Kristian Rokkedal, Bent Rosenbaum og Kristian Valbak som forskningsrådsbevilling modtaget 1,5 mio. kr. fordelt over en treårig periode (1997-1999) til projektet *Slankhed i Danmark*.

S. Nagbøl har modtaget 198.645 kr. fra Idrættens Forskningsråd til projektet *Idræt og Arkitektur – krop og sansning*.

Publikationer

Bonde H. Sport and Anti-Communism: Danish Gymnastics' encounter with Stalinism in its Formative Years. *The International Journal of the History of Sport* 1999; 16 (1):137-147.

Bonde H. The Nordic Body, The Vision of an Aryan-Germanic Body Culture, *Sozial- und Zeitgeschichte des Sports* 1999; 2:41-59.

Bonde H. Guden der steg ned fra himlen - Niels Bukh, national identitet og politik, *Idrætshistorisk Årbog* 1998 1999; 87-111.

Bonde H. En sund sjæl i et sundt legeme - Et historisk perspektiv. I: Scott Sørensen A m.fl., red. *Sundhed mellem biologi og kultur - en bog om nye sundhedsbegreber*. København: 1999: 58-78.

Hansen HP. At skrive opgave indhold og struktur. København: Gyldendal, 1999.

Hansen HP, red. Teknikker og procedurer. En håndbog for sygeplejersker. København: Gyldendal, 1999.

Hansen J, Grinderslev N, red. Idræt og samfund, krop og kultur. *Idrætshistorisk Årbog* 1998. Odense: Odense

- Universitetsforlag, 1999.
- Hansen J.* Hakoah i Danmark – en undtagelse? En undersøgelse af jødisk idræt i Danmark i perioden fra 1930 til 1945. *Idrætshistorisk Årbog* 1998 1999: 75-86.
- Hansen J, Nielsen N Kayser.* Idrætshistorisk Årbog 1997-98 – en oversigt. *Idrætshistorisk Årbog* 1998 1999: 203-205.
- Hansen J.* Skoleidrætten og samfundslegemet – et velfærdsanliggende? Temaartikel i Årsberetning, Odense Universitet 1998: 61-64.
- Hoff M.* Aldring - optælling eller fortælling. *Ungdom & Idræt* 1999; 26:14-15.
- Møller, V.* Dopingdjævelen – analyse af en hed debat. København: Gyldendal, 1999.
- Møller V.* Sundhed og idræt. Kulturanalyser til indkredsning af sundhedsaspektet i idrætten. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999.
- Møller V.* Sport og doping – analyse af en aktuel hysteri. *Idrætshistorisk Årbog* 1998 1999: 145-164.
- Nagbøl S.* Om idræt – arkitektur og sundhed. *FOCUS IDRÆT* 1999; 8:142-46.
- Nagbøl S.* Frans Kannik – en gavmild Idehistoriker. *Luna Media* 1999; 26-32.
- Nielsen N Kayser.* Anmeldelse af Nina Bolt: Hår. Sex, samfund, symbol. Kvinder, køn og forskning 1999; 1:51-52.
- Nielsen N Kayser.* Hår og identitet. Fortællinger om selvet. Kvinder, køn og forskning 1999; 1:44-50.
- Nielsen N Kayser.* Idræt og nationsdannelse i de nordiske lande. Forskelle og fællestræk. I: Stoklund B, red. Kulturens nationalisering. Et etnologisk perspektiv på det nationale. København: Museum Tusculanums Forlag, 1999: 190-212.
- Nielsen N Kayser.* Vis mig dit køleskab. *Samvirke* 1999; 1:6-9.
- Nielsen N Kayser.* Idrættens krise. *Højskolebladet* 1999; 10:6-8.
- Nielsen N Kayser.* Sangleg eller kinddans? *Ungdom & Idræt* 1999; 13:8-10.
- Nielsen N Kayser.* Demokrati, krop og velfærd. Arbejds-papir nr. 7. Forskningsprojekt Voksensuddannelse, folkeoplysning og demokrati. Danmarks Lærerhøjskole, København 1999: 3-21.
- Nielsen N Kayser.* Den dobbelte vandgang. *Ungdom & Idræt* 1999; 36:10-12.
- Nielsen N Kayser.* Selvfølgelighed, tilbedelse og besindelse - et vue. *FOCUS IDRÆT* 1999; 6:188-191.
- Nielsen N Kayser.* Knowledge by doing: home and identity in a bodily perspective. I: Crouch D, red. *Leisure/ Tourism Geographies. Practice and geographical knowledge*. London og New York, 1999: 277-289.
- Povlsen J, Larsen K.* Aging and Leisure in Denmark. *World Leisure & Recreation*, 1999; 41:25-29.
- Povlsen J.* When Men Are Made Into Boys. Old Boys in the Danish Sports Movement – The Sporting Fellowship of Elderly Men in the Beginning of the 20th Century. I: Povlsen J, Mellemegaard S, de Coninck-Smith N, red. *Childhood and Old Age – Equals or Opposites?* Odense: Odense University Press, 1999: 137-159.
- Povlsen J, Mellemegaard S, de Coninck-Smith N, red.* *Childhood and Old Age – Equals or Opposites?* Odense: Odense University Press, 1999.
- Roessler K.* Ud over smertegrænsen. *Psykolog Nyt* 1999; 19:3-10.
- Roessler K.* Ro, regelmæssighed og renlighed - om højskole og disciplinering. *Demokrati og kropslighed. Jubilæumsskriftet på Gerlev Idrætshøjskole* 1999: 46-53.
- Roessler K.* Mere end præstationspsykologi. *PULS* 1999; 1:11-12.
- Roessler K.* Ude at søge inspiration. *Psykolog Nyt* 1999; 12:14-15.
- Roessler K.* 2nd Nordic Sport Psychology Meeting. *Sport & Psyke* 1999; 20:27-28.
- Roessler K.* Gestalttherapie und Geschichte - Die Bedeutung des Nationalsozialismus in den Therapien der zweiten und dritten Generation. *Gestalttherapie* 1999; 1.
- Roessler K.* Gestalttherapie und Geschichte - Die Bedeutung des Nationalsozialismus in den Therapien der zweiten und dritten Generation. I: Henninger A, red. *Ins Netz geholt: Zeit, Geld, Information - alles, was die Wissenschaftlerin braucht.* Düsseldorf: Hans-Böckler-Stiftung, 1999: 111-123.
- Roessler K.* Sport som forebyggelse. 10. europæiske kongres for sportspsykologi. *PULS* 1999; 3:13-14.
- Roessler K.* Habilitierende Frauen. I: Henninger A, red. *Ins Netz geholt: Zeit, Geld, Information - alles, was die Wissenschaftlerin braucht.* Düsseldorf: Hans-Böckler-Stiftung, 1999.
- Roessler K.* Sport and Pain - A Psychological Approach. *Proceedings of the II Nordic Sport Psychology Meeting April 24-25, 1999.* University of Jyväskylä, Finland: 24-25.

Klinisk Biomekanik

Professor, dr.med. *Tom Bendix* (forskningsleder)
Professor, dr.med. *Claus Manniche*
Lektor, cand.med. et manu *Niels Grunnet-Nilsson*, Ph.D.
Klinisk lektor *Jens Jacobsen*
Klinisk lektor *Peter Kryger-Baggesen*

Følgende underviser i praktik i Klinisk Biomekanik:
Ekstern lektor, kiropraktor *Anders Tromholt Christensen*
Ekstern lektor, kiropraktor *Lisbeth Hartvigsen*
Ekstern lektor, kiropraktor *Charlotte Gregersen* (fra 1. september)
Ekstern lektor, kiropraktor *Carsten Hviid*
Ekstern lektor, kiropraktor *Peter Højgaard*
Ekstern lektor, kiropraktor *Niels Christian Jensen* (til 31. oktober)
Ekstern lektor, kiropraktor *Bo Kempf*
Ekstern lektor, kiropraktor *Mette Killsgaard* (fra 1. september)
Ekstern lektor, kiropraktor *Henrik Laugesen* (til 30. juni)
Ekstern lektor, kiropraktor *Erik Poulsen* (fra 1. september)
Ekstern lektor, kiropraktor *Vibeke Nøhr Poulsen*

Sekretær *Vibeke Svensson* (fra 1. november, tilknyttet RygForskningsCentret, Sygehus Fyn Ringe/Syddansk Universitet, fondslønnet)

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

Specielt for Rygambulatoriet, Sygehus Fyn Ringe:

Klinisk Biomekanik herunder Rygambulatoriet deltog i arrangementet af The European Chiropractors Union's Congress i Odense. Der var åbent hus i Rygambulatoriet, Sygehus Fyn Ringe og i Klinisk Biomekanik på Campus. Diverse indlæg ved de ansatte om patientbehandling og organisation af Rygambulatoriet (13.-15. maj).

Der var arrangeret studiebesøg for ambulatoriets ansatte hos Anglo-European College of Chiropractic i Bournemouth, England (26. august).

Klinisk Biomekanik herunder Rygambulatoriet deltog i inspektion og godkendelse af biomekanikuddannelse ved deltagelse i inspektionsrunden foretaget af European Council on Chiropractic Education (11.-13. oktober).

Rygambulatoriet deltog i planlægningen og afholdelsen af rejsegilde for det nye RygForskningsCenter ved Rygambulatoriet/Syddansk Universitet (22. oktober).

Rygambulatoriets ansatte arrangerede stiftende møde for rygforskningssammenslutningen Rygforum.dk (26. november).

Rygambulatoriets ansatte har som inviterede fordrags-

holdere deltaget i ca. 20 nationale seminarer/symposier - hovedsageligt i tværfaglig sammenhæng - med temaerne Tværfaglig rygbehandling, MTV-perspektivering og nye forskningsresultater på rygområdet. Hertil kommer arrangement af et større antal aftenmøder lokalt og regionalt med emnerne Tværfaglig rygbehandling og MTV-perspektivering.

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

T. Bendix deltog i arbejdsgruppe og publicering af Manniche C, Kryger-Baggesen P, Bendix T, m.fl. Ondt i ryggen, forekomst, behandling og forebyggelse i et MTV-perspektiv. Han deltog med foredraget Skadesmekanismer der kan forårsage WAD i kongressen Skader efter piskesmæld? arrangeret af AIC-worldwide i København (23. marts). Han holdt foredraget Ondt i ryggen - og hvad så? for personalet på Grindsted Sygehus (12. januar), Rygpatienten ved Lægekredsforeningen for Storstrøms Amt, Nykøbing F. (23. januar), Nye initiativer der "rygger" - et møde om rygområdet ved Temamøde for kiropraktorer, fysioterapeuter, praktiserende læger og sygeplejersker i Searle regi på Radisson SAS i Århus (25. januar). Han deltog i Verdenskongressen Whiplash-Associated Disorders i Vancouver, Canada (7.-11. februar). Han holdt foredraget Cobra-undersøgelsen, teori/praksis for kiropraktorer, fysioterapeuter og læger i Rygambulatoriet i Ringe (5. og 20. marts) samt foredrag om opdatering vedrørende ryglidelser ved Praktiserende Fysioterapeuters landsmøde i Ebeltoft (20. marts). Han holdt endvidere foredraget Ryggen mod muren for praktiserende læger på Eremitage Hotel i Lyngby (8. april), Ryg-reumatologi ved kursus i forsikringsmedicin i Arbejdsskadestyrelsen (8. april og 9. september), Fremtidens behandling af personer med kroniske ryglidelser for læger i Vestsjællands Amt (5. maj) og Ondt i Ryggen for presse-læger i Glaxo Wellcomes lokaler, Brøndby (11. maj). T. Bendix deltog med foredragene The Chiropractic Education in Odense, Content and its association with the medical and sports science education og Food for thought: Amusing and academic: Whiplash associated disorders, WAD's that? i EUC Convention (European Chiropractor's Union) på Radisson SAS H.C. Andersen Hotel, Odense (15. maj) og holdt foredrag om Behandling af rygpatienter for sagsbehandlere på Amtsgården, Odense (25. maj). Han holdt foredrag om Moderne (gen)optræning, specielt rygtræning ved reumatologisk Selskabs efteruddannelseskursus, Avanceret Reumatologisk Behandlingsteknik på Frederiksberg Hospital (1. juni) og Ondt i ryggen - set i lyset af MTV-rapporten ved temadag Ondt i Ryggen - sy

eller rask? på Rådhuset, Nykøbing F. (3. juni). T. Bendix deltog i International Society for the Study of the Lumbar Spine (ISSLS) annual conference, Kona, Hawaii (21.-25. juni). Han holdt foredrag om MR-skanningsprojekter ved RygForskningsCentret, Sygehus Fyn Ringe/Syddansk Universitet ved Syddansk Universitets Forskningsforum (SSF) i Aabenraa (20. september) samt om Rygproblemet - en status og om Biomekanikuddannelsen ved møde for behandlere i primærsektoren, Rygambulatoriet i Ringe (24. september) og i Sorø (2. december). Han holdt foredrag om Rygpatienten for praktiserende læger på Mogenstrup Kro, Næstved (2. oktober). Han holdt endvidere foredraget Om rygbehandling/Rygambulatoriet i Ringe for amternes sundhedsudvalgsformænd på Patienthotellet ved Odense Universitetshospital (28. oktober) og om MTV og Rygsygdom ved Lægeforeningens temadag om Shared Care, Domus Medica, København (3. november). Han deltog med foredrag om kroniske Lænderygsmerter ved internt medicinsk A-kursus i reumatologi på Odense Universitetshospital, Odense (8. november). T. Bendix holdt foredraget Ondt i ryggen - og hvad så? ved Temadag om Rygbehandling, Rådhuset, Vejle Amt (16. november). T. Bendix var opponent på Niels Beckers Ph.D.-afhandling Chronic non-malignant pain patients treated in a Danish multi disciplinary pain center, patient characteristics and outcome compared with a primary sector management model. Forsvar på Rigshospitalet (3. december).

N. Grunnet-Nilsson deltog med foredraget CVA's after spinal manipulation - how to minimize the risk i The European Chiropractors Union's Congress i Odense (13.-15. maj). Han deltog i the 7th Cochrane Colloquium i Rom, Italien (6.-9. oktober) og deltog med foredraget Spinal manipulation for musculoskeletal headaches i KNGF-Congress 1999, Den Haag, Holland (5.-6. november). N. Grunnet-Nilsson er medlem af redaktionskomiteen for European Journal of Chiropractic (UK) og redaktionspanelet for Journal of Manipulative and Physiological Therapeutics (USA). Han er medlem af Sundhedsstyrelsens Sagkyndige Råd og sagkyndig rådgiver for Sundhedsstyrelsen vedrørende kiropraktik.

J. Jacobsen deltog med indlæg om patientbehandling og organisation af Rygambulatoriet og var vært ved The European Chiropractors Union's Congress, Odense (13.-15. maj). Han deltog i den 7. nordiske kongres om manuel behandling, McKenzie terapi og muskuloskeletal medicin, København (2.-4. september). Han var arrangør af faglig dag ved Dansk Kiropraktor-Forenings årsmøde. Tema: Konservativ håndtering af Lumbago Iskias patienten, herunder gennemgang af udkast til kliniske vejledninger for kiropraktorer (november). Han deltog i Rygambulatoriets tværfaglige aftenmøder og holdt 3 indlæg i Dansk Selskab for Kiropraktik og Klinisk Biomekanik.

P. Kryger-Baggesen deltog i The European Chiropractors Union's Congress, Odense (maj). Han var deltager og foredragsholder vedrørende evidens og selektion af patienter til træningsterapi ved The Swiss Chiropractic Ass. Årsmøde, Montreux (september). Han holdt indlæg om

Konservativ håndtering af Lumbago Iskias patienten, herunder gennemgang af udkast til kliniske vejledninger for kiropraktorer ved faglig temadag i forbindelse med Dansk Kiropraktor-Forenings årsmøde (november). Han deltog i Rygambulatoriets tværfaglige aftenmøder. Han deltog i arbejdsgruppe og publicering vedrørende Manniche C, Kryger-Baggesen P, Bendix T, m.fl. Ondt i ryggen, forekomst, behandling og forebyggelse i et MTV-perspektiv. Han holdt 2 indlæg i Dansk Selskab for Kiropraktik og Klinisk Biomekanik og det samme antal populærvidenskabelige indlæg.

Claus Manniche var medlem af bedømmelsesudvalget nedsat af Tandlægehøjskolen, København i forbindelse med besættelse af professorat i Klinisk Oral Fysiologi. Han var formand for arbejdsgruppe og publicering vedrørende Manniche C, Kryger-Baggesen P, Bendix T, m.fl. Ondt i ryggen, forekomst, behandling og forebyggelse i et MTV-perspektiv og var hovedredaktør for Den Ny Lærebog i Reumatologi 2000. Han var formand for og daglig leder af den landsdækkende kliniske database Dansk Discusbase. C. Manniche holdt 10 faglige indlæg i videnskabelige fora og det dobbelte antal populærvidenskabelige indlæg. Han deltog desuden i planlægningen af og afholdt i alt 2 indlæg i forbindelse med Dansk Reumatologisk Selskabs Efteruddannelseskursus, Hindsgavl (september).

Eksterne bevillinger og donationer

N. Grunnet-Nilsson har fra Fonden til fremme af kiropraktisk forskning og postgraduat uddannelse modtaget en bevilling på 96.000 kr. til et Cochrane Collaboration review af kronisk hovedpine samt fra samme fond en bevilling på 35.000 kr. til projektet Episodic tension-type headache and spinal manipulation.

RygForskningsCentret, Sygehus Fyn Ringe/Syddansk Universitet har modtaget 20 mio. kr. fra Industriens Arbejdsskadeforsikring A/S.

RygForskningsCentret, Sygehus Fyn Ringe/Syddansk Universitet har modtaget 500.000 kr. fra IMKs almene fond.

Publikationer

Bove G, Nilsson N. Pressure pain threshold and pain tolerance in episodic tension-type headache do not depend on the presence of headache. *Cephalalgia* 1999; 19:174-178.

Christensen HW, Grunnet-Nilsson N. The ability to reproduce the neutral zero position of the head. *Journal of Manipulative and Physiological Therapeutics* 1999; 22: 26-28.

Manniche C, Kryger-Baggesen P, Bendix T, m.fl. Ondt i ryggen, forekomst, behandling og forebyggelse i et MTV-perspektiv. Statens Institut for Medicinsk teknologivurdering, København. Medicinsk Teknologivurdering Serie B 1999; 1.

Manniche C, Kryger-Baggesen P, Bendix T m.fl.. Low back pain, frequency, management and prevention

- from an HTA perspective. Statens Institut for Medicinsk Teknologivurdring, København. Danish Health Technology Assessment 1999; 1.
- Manniche C.* Status for MTV-arbejdsgruppen: Ondt i ryggen. UfL 1999; 161:272-273.
- Manniche C, Bendix T.* Nonsurgical treatment strategies. Rheumatology in Europe 1999; 28:19-21.
- Manniche C.* Ondt i ryggen. Hospital health care 1999; 1:26-28.
- Nilsson N, Christensen HW, Hartvigsen J.* The effect of spinal manipulation in the treatment of cervicogenic headache. Chicago: Mosby-Yearbook, Inc. Reprint in Year Book of Chiropractic 1999,
- Olsson GR, Manniche C, Jepsen BM, Wolff B.* Liggekomfort i relation til ondt i ryggen. F&U Centret for hjælpemidler og rehabilitering. København. Projekt-rapport 1999.
- Wiberg J, Nordsteen J, Nilsson N.* The short-term effect of spinal manipulation in the treatment of infantile colic. Journal of Manipulative and Physiological Therapeutics 1999; 22:517-522.

Enheden for det praktisk-pædagogiske område

Lektor, cand.scient. *Bjarne Andersen*

Lektor, cand.mag. *Søren Andkjær* (tiltrådt 1. august)

Lektor *Finn Berggren*

Lektor, gymnastikdirektør *Johan Borghäll*

Lektor, cand.scient. *Anders Halling* (leder af praktisk-pædagogisk enhed)

Lektor, cand.pæd.psyk. *Kurt Lüders*

Adjunkt, cand.scient. *Susanne Ravn*

Adjunktvikar, cand.phil. *Charlotte Skov Agergaard* (barselsorlov indtil 6. januar)

Adjunktvikar, cand.scient. *Lars Elbæk Sørensen* (fra 1. november)

Forskningsassistent, cand.mag. *Claus Østergaard* (fra 16. august)

Gæsteforelæsninger afholdt af enheden

Associate professor Wendy Evangelisty, Stirling University, Skotland: Implementation of Physical Activity for older adults (19. marts).

Director Alan Nichols, Stirling University, Skotland: Exercise for the Older Participant. The Benefits of Exercise (20. marts).

Cand.psyk. Eigil Jespersen, Jysk Pædagogseminarium, Århus: Mesterlære i Boldspil (14. september).

Senior lecturer David Bunker, Loughborough, England: Net-/vægboldspil (28. september).

Cand.mag. Lotte Møller, København: Boldspil, pædagogik og refleksion (7. oktober).

Andre arrangementer afholdt af enheden

S. Ravn arrangerede workshop om Labans bevægelseslære – specielt space konceptet ved Pia Houmark (31. august).

A. Halling arrangerede internt kursus vedrørende Boldspil i det 21. århundrede (september-oktober).

S. Ravn arrangerede afholdelse af workshop i kontaktimprovisation ved Bo Madvig (6. november).

Medarbejdernes aktiviteter uden for enheden

C.S. Agergaard deltog i DGI's forskningsseminar Kompetence, idræt og pædagogik (9.-10. september). C.S. Agergaard var gæsteunderviser i Fynskredsens af Gymnastiklærernes Idrætsforening i kaosbold (4. oktober). Hun er stud.cand.pæd. i idræt på Danmarks Lærerhøjskole.

B. Andersen deltog i den 5. World Congress on Physical Activity, Aging and Sports i Orlando, Florida (10.-14. august).

F. Berggren holdt oplæg om Motion på danske arbejdspladser ved konference afholdt af Sund By-København

(16. april). Han deltog med foredrag i Roskilde Amts Konference om Forebyggelse og Sundhedsfremme, Forebyggelsesrådet, Borrevejlevig (8. maj). Han var inviteret som dansk repræsentant til European Workplace Health Promotion Conference, Bonn, Tyskland (30. maj-1. juni) og inviteret gæsteforelæser med oplæg om Strategies for Health Promotion and the WHO Active Living Initiative, Ministry of Health, Santiago, Chile (12. august). Han var oplægsholder og ansvarlig for workshop om Physical Activity and Mental Health, From Ripples to Waves – 1st International Conference on Promoting Mental Health at School, Finnish centre for Health promotion/WHO Euro, Helsinki, Finland (12.-14. september). Han var oplægsholder og ansvarlig for temaet Arbejdsmiljø på Ergoterapeut og Fysioterapeutskolen, Næstved (23. september). F. Berggren havde forflytning af tjenestested til Chile i forbindelse med undervisning i og planlægning af det chilenske sundhedsministeriums kampagne for CARMEN and Active Living in Chile (10.-27. oktober). Han var foredragsholder og medarrangør af forskningskonferencen Vida Activa para la Promoción En Salud, Facultad de Educación Física, Universidad de Playa Ancha de Ciencia de la Educación, Chile (22.-23. oktober). Han var inviteret foredragsholder med A Ginastica General Moderna como Estrategia para Promocao da Aude e a Estrutura da Educacao Fisica na Dinamarca, Universidade Sao Judas, Sao Paulo, Brasilien (25. oktober). F. Berggren afholdt i samarbejde med Kurt Lüders et efteruddannelseskursus for Danske Fysioterapeuter med temaet Læring og træning, Syddansk Universitet, Odense (2. november). Han holdt oplæg om WHO's Active Living In and Through Schools ved Center for Undervisning, Fyns Amt, Odense (25. november). F. Berggren er Syddansk Universitets repræsentant i styregruppen for Odense - Danmarks Nationale cykelby. Han sidder i Sundhedsstyrelsen/Sund By-netværkets styregruppe vedrørende uddannelse af sundhedsinstruktører til sundhedsfremme på arbejdspladsen. Han er instituttets repræsentant og leder af styregruppen for Virksomheds-Trim, der er et rådgivende organ for implementering af motion på arbejdspladsen i samarbejde med Dansk Firmaidrætsforbund samt instituttets repræsentant i Sundhedsstyrelsens arbejdsgruppe for en vejledende motionspolitik til amter og kommuner. Han er endvidere instituttets repræsentant i Fyns Amt, Initiativ for ulykkesforebyggelses-arbejdsgruppe for idrætsindsats. F. Berggren indgår i Arbejdsmiljøinstituttets Forskningsgruppe vedrørende Buschaufførers arbejdsmiljø. Desuden indgår han sammen med L. Elbæk Sørensen i en samarbejdsgruppe med DGI, Skårup Seminarium og Ollerup Gymnastikhøjskole vedrørende udvikling af interaktivt undervisningsmateriale til idrætsundervisning.

gen. Han indgår sammen med Skårup Seminarium (lektor Michael Bjørn) og Fyns Amt, Sundhedssekretariat i en forskningsgruppe vedrørende produktudvikling af idrætsredskaber og ulykkesforebyggelse. Han indgår i den tværvidevidenskabelige forskningsgruppe Den Sunde Familie ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. F. Berggren er international rådgiver for WHO/EURO vedrørende implementering af fysisk aktivitet samt valgt af World Health Organization, Department of Health Promotion, Geneva, som ansvarlig koordinator og planlægger af WHO's internationale møder om Active Living in and Through Schools og Active Living at the Worksite. Han er koordinator og ansvarlig leder af åben uddannelse Motion og Sundhedsfremme på Institut for Idræt og Biomekanik. Han er medlem af National Faculty ved United States Sports Academy, Daphne, Alabama, USA. Han er instituttets kontaktperson til Danske Gymnastik og Idrætsforeninger (DGI). Han er endvidere instituttets repræsentant i International Institute for Health Promotion (IIHP), American University, Washington DC, samt medlem af IIHPs styregruppe for Committee for Health Promotion at the Worksite.

J. Borghäll deltog i uddannelse i psykoterapi ved Nordisk Gestaltinstitut, Tikøb (25.-28. februar). Han underviste i animatorrollen for Amtsinstruktører i DGI i København (6. marts). Han deltog i konferencen Dansen i skolen, Helsingborg, Sverige (17.-18. marts) og underviste i Glemselelsens pædagogik ved fysioterapeutskolen i Næstved (25. marts). Han deltog i uddannelse i psykoterapi ved Nordisk Gestaltinstitut, Tikøb (25.-28. marts). Han holdt forelæsning i Kropssprog og kommunikation ved Kulturstudier, Syddansk Universitet, Odense (12.-16. april) og afholdt kurset Kommunikationen i konsultationen om verbal og nonverbal kommunikation for medicinstuderende ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Kerteminde (23.-24. april). Han afholdt kursus i salsa for Mellemfolkeligt Samvirke, Svendborg (25. april). Han deltog i uddannelse i psykoterapi, Nordisk Gestaltinstitut (17.-20. august) og i kursus i Psykodrama, Psykodramainstituttet, Odense (20.-22. august). Han underviste Mellemfolkeligt Samvirke i Kropssprog og kommunikation, Gerlev (30. august). Han holdt kursus i Glemselelsens pædagogik på Fysioterapiskolen, Næstved (10. september) og kursus i samme ved Ergoterapiskolen, Næstved (29. september). Han holdt kursus i Kropslæsning af krop i bevægelse for Fysioterapeutforeningen i Holbæk (15. oktober) og kursus i personlig udvikling gennem kroppen for lærerne på Social- og Sundhedsskolen, Odense (25. november). J. Borghäll er redaktionsmedlem i Tidsskrift for Idræt og underviser via samarbejdsaftale på Skuespiller-skolen ved Odense Teater.

A. Halling holdt foredrag i Assens Sejlklub om udvikling af foreningen (23. januar). Han holdt foredrag på Nordjyllands Idrætshøjskole om Idrætskulturen og uddannelseskulturen (24. april) og afholdt kursus på den Midtvestjyske Idrætshøjskole for Idrætshøjskolelærere om boldspil og kompetencer (3. august). Han deltog med foredrag om New Educational Strategies in P.E. ved

ENSSHE 5. forum i Jyväskylä, Finland (3.-6. september). Han holdt foredrag for idrætsforeningen tst '79 om fremtidens idrætsforening (17. september). Han deltager i studiegruppen Krop og Kompetence med deltagelse fra Københavns Universitet, Aarhus Universitet og Syddansk Universitet. A. Halling er udpeget af Kulturministeren til arbejdsgruppen for det Idrætspolitiske Idéprogram og er medlem af redaktionsgruppen ved tidsskriftet FOCUS IDRÆT.

K. Lüders deltog i forskerkonference Idræt, forebyggelse og velfærdssamfund, afholdt af Institut for Idræt, Københavns Universitet/Idrættens Forskningsråd, Frederiksdal (12.-13. januar). Han deltog i Dansk Universitetspædagogisk Netværks seminar om Pædagogisk kvalificering af undervisere ved universitetet og andre videregående uddannelser, Aalborg (9. februar) og i efteruddannelseskursus for undervisere i svømning arrangeret af Dansk Svømme og Livrednings Forbund, Viborg (13.-14. februar). Han deltog i Dansk Universitetspædagogisk Netværks konference om Undervisnings- og studieformer, Tune (18.-19. marts) og deltog med indlægget Fysisk aktivitets betydning for ældres psyko-sociale funktions-evne i Dansk Gerontologisk Selskabs Årsmøde, Middelfart (9.-10. april). Han deltog i konference om filosofi, videnskabsteori og etik i de sundhedsvidenskabelige uddannelser arrangeret af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, Odense (19. april). K. Lüders deltog i forskningsseminar vedrørende Aging Research arrangeret af Ældreforskningscenteret, Odense Universitetshospital, Odense (17.-18. april) og i seminar Evaluering - anvendelsesformer arrangeret af det praktisk-pædagogiske fagområde, Syddansk Universitet, Odense (4. juni). Han deltog med posterpræsentation Effects of Physical Training on Psycho-social Ability in 85 year-old Women i 5th World Congress on Physical Activity, Aging and sports: Active Aging in the New Millennium, Orlando, Florida, USA (10.-14. august). Han deltog i seminar om Friluftslivets betydning for børn og unge, Institut for Idræt, Københavns Universitet (28. august) og i forskningsseminar Kompetence og demokrati - idræt og pædagogik arrangeret af DGIs forskningsudvalg, Gerlev Idrætshøjskole (9.-10. september). Han deltog i seminar Evaluering af pædagogisk udviklingsarbejde arrangeret af det praktisk-pædagogiske fagområde, Syddansk Universitet, Odense (20. september). Han holdt oplæg i teori og praksis på kursus for Danske Fysioterapeuter At lære selv - at se og vurdere bevægelsesstrategier afholdt på Syddansk Universitet, Odense (2. november). Han deltog i Krop & Psykes efterårsseminar om Stress og sundhed, Den Jyske Idrætsskole i Vejle (5.-6. november), i Dansk Universitetspædagogisk Netværks Seminar om Eksamen, Aarhus Universitet (11. november), i seminar vedrørende forskningsprojektet Den sunde familie, Gl. Avernæs (15. november), i seminar om Friluftslivets betydning for børn og unge, Institut for Idræt, Københavns Universitet (27. november) og i 3. Eksterne centermøde arrangeret af Ældreforskningscenteret på Syddansk Universitet, Hinds-gavl Slot (6.-7. december). K. Lüders var formand for

bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af en adjunkt/lektorstilling inden for det praktisk-pædagogiske område ved Institut for Idræt og Biomekanik og var sammen med studiekontoret ansvarlig for udvælgelse og optagelse af nye studerende ved Institut for Idræt og Biomekanik. Han sad i en af Undervisningsministeriets nedsat arbejdsgruppe, der arbejder med revision af Bekendtgørelse om uddannelse af svømmelærere (svømmelærerprøven). Han sidder i en af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets nedsat arbejdsgruppe, der arbejder med en ny optagelsesprocedure ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Han sidder i redaktionskomiteen bag udgivelsen af tidsskriftet FOCUS IDRÆT.

S. Ravn var gæsteunderviser på det Kgl. Operaakademi om fysisk træning for operasangere (26. marts). Hun deltog i The 9th Copenhagen Dance Seminar (28. juni–3. juli) og deltog med posteren Reproducibility of muscle-tendon complex stiffness calculated on force-time relationship during hopping ved The 4th Annual Congress of the European College of Sport Science i Rom, Italien (14.–17. juli). Hun holdt kursus i sansemotorisk træning for folkeskolelærere arrangeret af Amtscenteret for undervisning i Viborg Amt, Viborg (7. september), var på studierejse til New York, USA, hvor hun besøgte dance departments på Barnard College, Columbia University, New York, Tisch School of the Art, New York University, Sara Lawrence University, New York samt Laban/Bartenieff Institute of Movement Studies, New York og Limon Dance Studio, New York (3.–16. oktober). S. Ravn deltog, og færdiggjorde kursus i Labans bevægelsesstudier, København og påbegyndte studiet i dansens æstetik og historie, Københavns Universitet. Hun deltager i studiegruppen Krop og Kompetence med deltagelse fra Københavns Universitet, Aarhus Universitet og Syddansk Universitet.

Eksterne bevillinger og donationer

F. Berggren har modtaget 35.000 kr. fra DFIF til udvikling og implementering af området Motion på arbejdspladsen.

A. Halling har modtaget bevilling på 50.000 kr. fra Team Danmarks forskningspulje samt 50.000 kr. fra Idrættens Forskningsråd til forskningsprojekt om Teambuilding i komplekse grupper.

Publikationer

- Agergaard CS, Andersen B, Halling A.* Boldspilundervisning 3 – Net-/vægspil. FOCUS IDRÆT 1999; 5:162-167.
- Andersen B, Halling A.* Boldspilundervisning 2 – Kaosspil. FOCUS IDRÆT 1999; 3:80-83.
- Andkjær S.* Kajak og koldt vand – Sikkerhed ved kystfriluftsliv. Tidsskrift for Idræt 1999; 3:82-86.
- Andkjær S.* Teknik og leg med kajakker. FOCUS IDRÆT 1999; 5:171-174.
- Andkjær S.* Natur, leg og udfordring. Dansk Friluftsliv 1999; 40:19-21.
- Berggren F, Bjørn M.* SkumFiduser – Undervisning i motoriske færdigheder og springgymnastik. Odense:

GymProgres Forlag, 1999.

Berggren F, Bjørn M. Undervisningsvideo, SkumFiduser – Undervisning i motoriske færdigheder og springgymnastik. Odense: GymProgres Forlag, 1999.

Borghäll J. Capoeira og computer. Kulturkontakten, Kulturministeriet 1999; 6.

Halling A, Laursen PF, red. Boldspilundervisning. Fra boldbasis til teambold. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999.

Halling A. Ældre bruger også bolden. Vingsted: DGI, 1999.

Halling A. Boldspilundervisning 1 – Boldspilfamilier. FOCUS IDRÆT 1999; 1:4-7.

Halling A. Foreningslivet – en død sild eller lokalsamfundets sociale samlingspunkt. Årsskrift for Nordjyllands Idrætshøjskole, 1999.

Lüders K. Vand, glæde og velvære – en subjektiv oplevelse. Sport & Psyke 1999; 18-19:12-18.

Lüders K. Angst og vand. Sport & Psyke 1999; 20:10-15.

Lüders K. Avancerede lege med ABC-udstyr. FOCUS IDRÆT 1999; 2:64-66.

Lüders K. Alsidig træning eller tidlig specialisering – nogle synspunkter. FOCUS IDRÆT; 2:68-72.

Lüders K. Lege med svømmeplader. FOCUS IDRÆT; 3:86-89.

Lüders K. Motivation og idræt – nogle synspunkter. FOCUS IDRÆT; 5:177-181.

Ravn S. Bevægelse som fag. Idrætshistorisk Årbog 1998 1999; 175-184.

Ravn S, Voigt M, Simonsen EB, Alkjær T, Bojsen-Møller F, Klausen K. Choice of jumping strategy in two standard jumps, squat and countermovement jump – effect of training background or inherited preference? Scand J Med Sci Sports 1999; 9:201-208.

Ravn S. Perspektiver på kropslighed og dans. Tidsskrift for Idræt 1999; 4:102-105.

KLINISK INSTITUT (KI)

Der indgår følgende forskningsenheder:

Anæstesiologi
Børne- og ungdomspsykiatri
Dermato-venerologi
Geriatrici
Hæmatologi
Infektionsmedicin, Lungemedicin, Allergologi og Reumatologi
Kardiologi
Klinisk Biokemi og Klinisk Genetik
Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin
Klinisk Immunologi
Klinisk Mikrobiologi
Medicinsk Endokrinologi
Medicinsk Gastroenterologi
Nefrologi
Neurokirurgi
Neurologi
Obstetrik og Gynækologi
Oftalmologi
Onkologi
Ortopædkirurgi
Oto-rhino-laryngologi
Patologi
Plastikkirurgi
Psykiatri
Pædiatri
Radiologi
Thorax-karkirurgi
Urologi, Kirurgisk Gastroenterologi, Kirurgisk Endokrinologi

Klinisk Instituts bestyrelse:

Instituteder, professor, dr.med. *Ove B. Schaffalitzky de Muckadell*
Professor, dr.med. *Peter Junker*
Professor, dr.med. *Per Kragh-Sørensen*
Professor, dr.med. *Steen Walter*
Klinisk lektor, dr.med. *Henrik Daa Schrøder*
Stud.med. *Dorte Lange Nielsen*

Anæstesiologi

Klinisk lektor, cand.med. *Poul Klint Andersen*

Klinisk lektor, cand.med. *Morten Hansen*

Klinisk lektor, cand.med. *Torsten Lang-Jensen*

Klinisk lektor, dr.med. *Jeppe Lund*

Klinisk lektor, dr.med. *Henrik Schmidt* (fra 1. maj 1999)

Gæsteforsker, cand.med. *Claus Andersen*, Ph.D. (overlæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Hans Søren Helbo Hansen* (overlæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Tom Giedsing Hansen* (afdelingslæge ved Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Erik Weber Jensen (orlov fra 1. maj 1997)

Tom Giedsing Hansen

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

C. Andersen underviste med emnet Epidural anæstesi, fordele og ulemper i forhold til ECC på DANSECT (Dansk Selskab for Ekstracorporal Teknologi) (20. marts). Han holdt i Hjerteforeningens regi foredraget At leve med diagnosen Syndroma X (Smertepacemaker), Sundhedshøjskolen Diget (6. september). Han deltog i EACTA 99 kongres med poster sammen med P. Lindholm og S.S. Andersen, Budapest, Ungarn (16.-19. juni).

P.K. Andersen er formand for Dansk Selskab for Intensiv Terapi og formand for Det Regionale Specialuddannelsesråd for intensiv sygepleje i Fyns, Vejle, Ribe og Sønderjyllands Amt.

H. Berg deltog i EACTA 99 kongres, Budapest, Ungarn (16.-19. juni) og ASA kongres, Dallas, USA (9.-13. oktober).

G. Handberg har deltaget i 25th NAF kongres, Århus (9.-11. juni) og 9th World Congress on Pain, Wien, Østrig (22.-27. august).

M. Hansen er medlem af Beredskabskomiten ved Odense Universitetshospital og den Koordinerende Arbejdsgruppe vedrørende Sygehusberedskabet i Fyns Amt.

H.S. Helbo Hansen har organiseret symposiet Postgraduate Course on Obstetric Anaesthesia ved den 25th NAF Kongres, Århus (9.-11. juni). Han har arrangeret symposiet Obstretrisk anæstesi ved DAS 50 års jubilæum, København (5. november). Han holdt inviteret foredrag Intravenous fluid preload before spinal anaesthesia for caesarean section, Obstetric anaesthesia and analgesia, German Congress of Anaesthesiology, Wiesbaden, Tyskland (5.-8. maj). Han holdt foredraget Værdien af væskeinfusion før anlæggelse af spinal anæstesi til kejsersnit, DAS 50 års jubilæum, København (5. november). Han deltog med

poster Warm or cold volume preload before spinal anaesthesia for caesarean section i samarbejde med H.S. Jørgensen, L.F. Bach og P.Å. Nielsen på 25th NAF kongres, Århus (9.-11. juni). Han er medlem af Editorial Advisor Board for International Journal of Obstetric Anaesthesia.

M.S. Hüttel holdt foredraget Det informerede samtykke, Århus (10. februar) og foredrag ved Dansk Selskab for Medicinsk Prioriterings temamøde om evalueringscenter for sygehuse En sundhedsfaglig vinkel (3. marts). Han holdt foredraget Styrke og svagheder ved afdelingsledelser ved seminar for afdelingsledelser og sygehuse i Vejle Amt (16. november). Han deltog med foredrag Anesthesia for pediatric cardiac catheterization: does continuous fentanyl infusion do better than Sevoflurane? i samarbejde med H. Oxhøj og C. Andersen ved 31st Nordic Pediatric Cardiology Meeting. Han er formand for Dansk Anæstesiologers Organisation samt formand for Transfusionsrådet, Fyns Amt.

E.W. Jensen har i forbindelse med sit Ph.D.-studium haft orlov siden maj 1997 for at forske på Polytechnic University of Catalonia i Barcelona, Spanien. Han har under dette ophold arbejdet videre med vurdering af anæstesidybde ved hjælp af auditory evoked potentials samt videreudvikling af fuzzy logic modeller, herunder en hybridmodel af elementer fra både fuzzy logic og neurale netværk. Adaptive Network Fuzzy Inductive System (ANFIS) er blevet brugt til at undersøge kausale sammenhænge mellem plasma concentration af propofol og AEP.

T.L. Jensen var kursusleder på Traumekursus, Odense Universitetshospital, Præhospitalkursus, Fyns Amt, Kursus for koordinerende læge i samarbejde med Vejle, Ribe og Sønderjyllands Amt. Han var instruktør og underviser på ATLS-kurser. Han er formand for Beredskabskomiten i Fyns Amt og medlem af bestyrelsen i Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin, Dansk Tværfagligt Traumeselskab og Dansk Katastrofemedicinsk Selskab.

G. Juhl har med poster Intracerebral angina pectoris treated with TENS prior to spinal cord stimulation i samarbejde med H.S. Pedersen, P. Hole og C. Andersen deltaget i 9th World Congress on Pain, Wien, Østrig (22.-27. august).

J. Lund er vejleder for 2 Ph.D.-studerende og referent på Basal og klinisk farmakologi, 2. udgave, FADLs Forlag.

H. Schmidt har med poster The Servo 900C ventilator modified for biphasic positive airway pressure ventilation (BIPAP) i samarbejde med I.H. Gøthgen, J.P. Torngaard

og J. Moestrup deltaget i 25th NAF kongres, Århus (9.-11. juni).

L.P. Wang holdt foredraget Triple-H-terapi-Indikationer ved Dansk Neurokirurgisk Selskabs videnskabelige møde, Odense (maj). Han holdt foredraget The incidence of epidural abscess after epidural analgesi ved 25th NAF kongres, Århus (9.-11. juni) og foredraget Outcome after spinal epidural abscess following epidural catheterization ved European Association of Neurosurgical Societies 11th meeting, København (september).

Publikationer

Andersen C. medforfatter til kapitel 5 i afhandlingen Neuromodulation, from electrical current towards myocardial metabolism by Jessurun GAJ forsvaret 9 juni 1999, Groningen, Holland.

TenVaarkerk IAM, Jessurun GAJ, deJongste MJL, Andersen C, m.fl. Clinical outcome of patients treated with spinal cord stimulation for therapeutically refractory angina pectoris. *Heart* 1999; 81:82-8.

Wang LP, Hauerberg J, Schmidt JF. Incidence of spinal epidural abscess after epidural analgesia. *Anesthesiology* 1999; 91:1928-36.

Børne- og ungdomspsykiatri

Gæsteprofessor, med.dr. *Christopher Gillberg*

Klinisk lektor, cand.med. *Kirsten Hørder*

Klinisk lektor, cand.med. *Jørgen P. Jakobsen*

Klinisk lærer, cand.psych. *Lisbeth Kristensen*

Klinisk lærer, cand.med. *Birgitte Vange*

Klinisk lærer, cand.med. *Karsten Wittorff* (fratrådt 1. november)

Klinisk assistent *Anne Mette Ø. Andersen* (fratrådt 30. april)

Klinisk assistent *Lise Jeppesen* (tiltrådt 1. maj)

Klinisk lærer, cand.med. *Lisbeth Sandal Kortegaard* (tiltrådt 1. september)

Cand.med. *Gitte Dehlholm*, Ph.D. (tiltrådt 1. november)

Videnskabelig medarbejder, cand.med. *Niels Bilenberg*, Ph.D. (deltidsansat) (fondslønnet)

Videnskabelig medarbejder, cand.med. *Kirsten Ilkjær* (fondslønnet) (fratrådt 28. februar)

Videnskabelig medarbejder, cand.med. *Dorthe Pedersen* (fondslønnet)

Videnskabelig medarbejder, cand.med. *Mette Scheel-Hincke* (fondslønnet) (tiltrådt 1. august, fratrådt 31. oktober)

Videnskabelig medarbejder, cand.psych. *Anette Ege* (fondslønnet) (tiltrådt 1. august)

Forskningssekretær *Käthe Juel* (fratrådt 1. april)

Forskningssekretær *Bente Anthony* (tiltrådt 1. juni)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Niels Bilenberg

Lisbeth Sandal Kortegaard

Der har været 1 undervisningsassistent, der har læst 20 timer.

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

Der har været afholdt forskningsseminar om metodologiske problemer i forbindelse med aktuelle Ph.D.-projekter og andre studier (8.-9. marts, 7.-8. juni og 18.-19. november).

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

Niels Bilenberg har holdt foredraget CBCL-new Aspects ved ESCAP, Hamborg, Tyskland (16. september).

K. Hørder deltog i workshop vedrørende EU COST B6 projektet: Psykoterapi og spiseforstyrrelse i teenagealderen, Lund, Sverige (3.-4. december). Hun har deltaget i temadag vedrørende behandling af spiseforstyrrelser på

Odense Universitetshospital (25. oktober) og undervist på lægedag Slank eller syg, Bella Centret, København (10. november). Hun har arrangeret sektionsmøde for børne- og ungdomspsykiatere i Dansk Psykiatrisk Selskabs regi Anvendelse af SSRI-præparater til børn og unge, Odense (22. oktober). Hun deltog sammen med L. Kristensen og L.S. Kortegaard i 4th London International Conference on Eating Disorders, London, England (21.-23. april). K. Hørder, L. Kristensen, G. Dehlholm deltog ligeledes i Europæisk Selskab for Spiseforstyrrelses Kongres, Stockholm, Sverige (16.-18. september).

L.S. Kortegaard har afholdt foredrag ved 4th London International Conference on Eating Disorders, London, England, Arvelighed af selvrapporeret spiseforstyrrelse (22. april). Hun har holdt foredraget Screening aspects of a population-based twin study ved kongressen From Epidemiology to Clinical Practice, World psychiatric Association, Finland (1.-4. august) og foredraget Genetics of eating disorders ved 11. International Congress of the European Society of Child and Adolescent Psychiatry (ESCAP), Hamborg, Tyskland (16. september).

D. Pedersen har deltaget i ESCAP, 11. Internationale Kongres, Hamborg, Tyskland (16. september).

Eksterne bevillinger og donationer

K. Hørder har fra Sundhedsministeriets Psykiatripulje til styrkelse af forskningsindsatsen inden for børne- og ungdomspsykiatri fået bevilget 2,7 mio. kr. (1998-2000).

Niels Bilenberg har modtaget 75.000 kr. fra enkefru C. Hermansens Mindelegat til CBCL-projekt.

D. Pedersen har modtaget 50.000 kr. fra enkefru C. Hermansens Mindelegat til projekt Børns adfærd født i 1991 i Fyns Amt (1999-2000).

D. Pedersen har modtaget 7.000 kr. fra medicinalfirmaet Pfizer til projektet Børns adfærd født i 1991 i Fyns Amt (1999-2000).

Publikationer

Bilenberg N. The Child Behavior Checklist (CBCL) and related material: standardization and validation in Danish population based and clinically based samples. *Acta Psychiatrica Scandinavica Supplementum* 1999; 398:2-52.

Hørder K. Svære børnepsykiatriske problemer i dansk amt. 10 års indlagte fynske patienter. *Ugeskr Læger* 1999; 161:2213-7.

Hørder K. Spiseforstyrrelser. I: Thomsen PH, Skovgaard AM, red. Børne- og ungdomspsykiatri - En lærebog om børns, og unges psykiske sygdomme. København: FADL, 1999: 165-74.

- Hørder K.* I: Thomsen PH, red. Børne og ungdomspsykiatri. København: Psykiatrifonden, 1999: 131-41.
- Hørder K.* Sundhed og børnefamilier. I: Sørensen AC, Dalgaard C, red. Sundhed mellem biologi og kultur. En bog om nye sundhedsbegreber. København, Gyldendals Uddannelse, 1999: 112-25.
- Lund C, Jørgensen J, Bjerregård SK, Sørensen T.* Interrater Reliability of a Danish Version of the Morgan Russel Scale for Assessment of Anorexia Nervosa. Int J Eat Disord 1999; 25:105-108.

Dermato-venerologi

Professor, dr.med. *Klaus Ejner Andersen*

Klinisk lektor, dr.med. *Carsten Bindslev-Jensen*, Ph.D.

Klinisk lektor, dr.med. *Flemming Brandrup*

Klinisk lektor, cand.med. *Sanne Buus* (fratrådt 31. december)

Klinisk lærer, cand.med. *Anette Bygum* (fratrådt 31. december)

Klinisk lektor, dr.med. *Hanne Boje Rasmussen*

Klinisk lektor, cand.med. *Ulla Søderberg* (fratrådt 30. september)

Klinisk lærer, cand.med. *Annette Wolff-Sneedorff*, Ph.D. (tiltrådt 1. oktober)

Gæsteforsker, cand.med. *Charlotte Gotthardt Mørtz*

Lægeseekretær *Jytte Eslykke*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Cand.med. *Hanne Jøhnke*

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

Afdelingen arrangerede møder for henvisende dermatologer med dia cases og foredrag (5. maj og 17. november).

Afdelingen arrangerede i samarbejde med Dansk Dermatologisk Selskab og Dansk Selskab for Patologi kursus i Dermatopatologi med professor A. Bernard Ackermann, New York, USA som underviser, Odense (29. maj).

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

K.E. Andersen var opponent ved Lars Halkier-Sørensen's doktorafhandling: Occupational skin problems in the fish processing industry and prevention of occupational skin diseases with special reference to the efficacy of different skin care products. Aarhus Universitet (15. januar). Han har endvidere deltaget i: Kommunikationstræning for professorer og kliniske lektorer, Syddansk Universitet (25. januar, 1., 8. og 24.-26. februar, 15., 22. og 29. marts samt 28.-29. september). Han deltog i COLIPA Symposium Alternatives to animal testing arrangeret af The European Cosmetic Industry, Bruxelles (24.-25. marts). K.E. Andersen deltog i informationsmøde arrangeret af Odense Universitetshospitals Allergicenter, Informationscenter og Astma-Allergi Forbundet med foredrag om Håndeksem (27. marts). Han deltog i høring om kemikalie-strategien arrangeret af Teknologirådet i Landstingssalen på Christiansborg med oplæg om kontakteksem, København (12. maj) og deltog endvidere som mødeleder for working group 8 Irritation and sensitization i ISO/TC 194. møde arrangeret af Dansk Standard, Helsingør (18.-19.

maj). Han deltog som inviteret foredragsholder i 6th Mini Symposium of the Belgian Contact Dermatitis Group med foredraget Dose response effects in allergic contact dermatitis, Antwerpen (11. september). K.E. Andersen deltog som foredragsholder og chairman i 12th International Contact Dermatitis Symposium med følgende foredrag: S. Frankild, K.E. Andersen. Guinea pig maximization test - an update; S. Frankild, K.E. Andersen, J.E. Wahlberg. The Buehler test - sensitivity compared to the guinea pig maximization test; C.G. Mørtz, J.M. Lauritsen, C. Bindslev-Jensen, K.E. Andersen. Nickel allergy among 8th grade schoolchildren in Odense, San Francisco, USA (15-18. oktober). Han deltog i tværfagligt møde om Allergi, Hud og Luftveje arrangeret af Dansk Arbejdsgiverforening, LO Fyns Amt, FTF Fyns Amt og Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, Syddansk Universitet med foredraget: Undgå eksem på arbejdet - lev med eksem på arbejdet, Syddansk Universitet (26. oktober). K.E. Andersen underviste på A-kursus i emnet Non-melanomatøs cancer, Odense (17.-19. november). Han var inviteret sagkyndig til møde i The European Agency for the Evaluation of Medicinal Products, ad hoc Expert Meeting on testing for immunohypersensitivity, London (12. november). Han underviste i Allergicenteret i emnet Epikutantest, Odense (24. november). Deltog som chairman i Dansk Dermatologisk Selskabs 100 års jubilæumsmøde, København (27. november). K.E. Andersen underviste på Toksikologikursus, Farmakologisk Institut i emnet Toksiske virkninger på hud og slimhinder, København (13. december). K.E. Andersen er medlem af Udvalget vedrørende Akademiske Afhandlinger, medlem af European Environmental Contact Dermatitis Research Group, medlem af Den Danske Kontaktdermatitisgruppe og korresponderende medlem af Det Svenske og Finske Dermatologiske Selskab samt medlem af Editorial and Publications Committee, American Contact Dermatitis Society. Han er endvidere bestyrelsesmedlem i Syddansk Universitets Forskningsfond. Han er convener for Working Group 8: Biological evaluation of medical devices, Test for irritation and sensitization under Technical Committee 194, International Standard Organization. Han er endvidere medlem af Kosmetikrådet, Miljøstyrelsen og EU-Kommissionens Videnskabelige Komité for Kosmetiske Produkter og andre Forbrugsvarer end Levnedsmidler. Han har været vejleder for 2 Ph.D.-studerende samt referent for tidsskrifterne Contact Dermatitis, Acta Dermato Venereologica, Pharmacology and Toxicology, International Archives of Allergy and Immunology, Food and Chemical Toxicology og Ugeskrift for Læger.

C. Bindslev-Jensen var inviteret foredragsholder ved Brompton kursus Basic Clinical Allergy med foredraget Food allergy, London (18. marts). Han var chairman for mødet Genetically modified food allergenicity, Safety aspects of consumer information og holdt foredraget Food allergy - definition and clinical aspects, Brügge, Holland (28.-29. maj). Han deltog endvidere i The XVIIIth Congress of the European Academy of Allergology and Clinical Immunology som foredragsholder og chairman ved symposiet Food allergy and food engineering, med foredragene Standardisation of challenge procedures og Do sedating H₁ antihistamines still have a role in the management of chronic idiopathic urticaria? Bruxelles (3.-7. juli). C. Bindslev-Jensen arrangerede Dansk Selskab for Allergologis Årsmøde, Kolding (13.-15. august). Han deltog som inviteret foredragsholder ved Nordisk Forsker Symposium med foredraget Histamine and antihistamines, Tønder, (22. august). C. Bindslev-Jensen deltog i European Academy of Allergology and Clinical Immunology Summer School Assessment of exposure and inflammation in allergic disease med foredraget Allergic inflammation in the gastro-intestine, Stockholm (27.-31. august). Han deltog endvidere i Scientific roundtable conference, Threshold levels for allergenic foods, University of Nebraska-Lincoln som inviteret foredragsholder med foredraget Threshold doses for allergenic foods: How much is too much, South Carolina, USA (23.-24. september). Han deltog i 8th Congress of the European Academy of Dermatology and Venereology som inviteret foredragsholder med foredrag i emnerne Do sedating H₁ antihistamines still have a role in the management of chronic idiopathic urticaria? og Antihistamine therapy of urticaria: What's new, Amsterdam (29. september-3. oktober). C. Bindslev-Jensen underviste på A-kursus i emnerne Allergologi og Pædiatri, København (7. april og 27. oktober). Han er formand for Dansk Selskab for Allergologi, medlem af Ernæringsrådet, chairman for Interest group on adverse reactions to food under European Academy of Allergy and Clinical Immunology, koordinator for Odense Universitetshospitals Allergicenter. Han er vejleder for 5 Ph.D.-studerende. Deltager i EU-projekt under FAIR-2 (CT97-3224). Projektleder på projekt A-1 under Danish Allergy Research Center og BIO-RISC.

F. Brandrup holdt foredrag ved Lægemedelhøring i emnet Immunmodulerende terapi i dermatologien, Odense (11. januar). Endvidere holdt han foredrag ved høring om antihistaminer (symposium) i emnet Antihistaminer og hudsygdomme, Odense (12. april) og ved Afskedsymposium for Kristian Thomsen med emnet Det kliniske blik, København (14. april). Han deltog i Dansk Dermatologisk Selskabs Årsmøde, Århus (17. april). Han deltog i A One-Day Conference on Philosophy, Theory of Science, and Ethics in Health Care Education, Odense (19. april). Han har deltaget i 8th EADV-kongres med en poster præsentation Long-term serological follow-up on chronic cutaneous borreliosis and culture positive erythema migrans, Amsterdam (29. september-3. oktober). F. Bran-

drup underviste på kursus i Infektionsmedicin i emnet Dermatologiske manifestationer ved infektionssygdomme (22. september) og på A-kursus i intern medicin, Kursus i reumatologi i emnet: Hudmanifestationer ved reumatiske sygdomme, Odense (9. november). Han er endvidere hovedforfatter til emnerne vedrørende dermatovenereologi i Den Store Danske Encyklopædi og forfatter og referent ved Lægemedelkataloget.

S. Buus deltog i Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, New Orleans, USA (19.-24. marts). Hun er endvidere kasserer i Foreningen af Yngre Dermatologer.

A. Bygum deltog i Dansk Dermatologisk Selskabs efteruddannelseskursus (13.-16. januar). Hun deltog i Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, New Orleans USA (19.-24. marts). Hun har endvidere holdt foredrag ved Dansk Dermatologisk Selskabs 100 års Jubilæumsmøde i emnet: Pålidelighed og reproducerbarhed af atopi lappeprøver, en kontrolleret undersøgelse, København (27. november). A. Bygum har været underviser på Eksemskolen.

H. Jøhnke har deltaget i Annual Meeting of Danish Allergy Research Center sammen med L.A. Norberg, A. Høst, K.E. Andersen, C. Bindslev-Jensen med foredrag i emnet Genetic and environmental predictors for development of asthma, atopic dermatitis and other allergic diseases in childhood, Århus (6. juni). Hun har endvidere deltaget i Nordic Symposium on IgE-regulation sammen med C. Bindslev-Jensen, K.E. Andersen, L.A. Norberg, A. Høst med foredrag i emnet Genetic and environmental predictors for development of asthma, atopic dermatitis and other atopic diseases in childhood, Tønder (21. august). H. Jøhnke har holdt foredrag i Danish Society of Allergology, Annual Meeting i emnet The birth cohorte of Funen, Kolding (13. august).

C.G. Mørtz har deltaget i Årsmøde i Dansk Selskab for Allergologi, Kolding (13.-14. august). Har endvidere deltaget i Dansk Dermatologisk Selskabs 100 års Jubilæumsmøde med foredraget Prævalens af atopisk dermatitis, håndeksem og kontaktallergi blandt skolebørn i 8. klasse i Odense, København (27. november).

H.B. Rasmussen har deltaget i Dansk Dermatologisk Selskabs efteruddannelseskursus, Vejle (13.-16. januar). Hun har endvidere deltaget i Annual Meeting of the American Academy of Dermatology, New Orleans, USA (19.-24. marts). Hun underviste praktiserende læger på 150 timers kursus i emnet Dermatologiske problemer i almen praksis (19. april og 9. december). Hun deltog som delegeret i UEMS Meeting, Paris (23.-25. april). H.B. Rasmussen holdt foredrag på symposium Fetal and Placental Antigens in Health and Disease i emnet FA2/PINP in normal and pathological tissues, Odense (8. maj). Hun har deltaget i kursus i Modultjenestetid (17., 19. maj og 8. juni) og var bedømmer ved studenteroptagelse efter kvote 2, Odense (maj). H.B. Rasmussen er optaget på Master of Public Management studiet, der påbegyndtes september. Endvidere har hun været underviser ved kursus I: Informatik - nu og i fremtiden i emnet Elektronisk vagtplanlæg-

ning, efteruddannelse, Odense (6. december). H.B. Rasmussen er kasserer i Dansk Dermatologisk Selskab, medlem af Uddannelsesudvalg samt Diagnoseudvalg nedsat af Dansk Dermatologisk Selskab. Endvidere formand for Specialerådet for Dermatologer i Fyns Amt. H.B. Rasmussen var ansat som projektkoordinator for Projekt Modultjenestetid. Endvidere formand for Projektgruppen Modultjenestetid, medlem af Koordinationsgruppe, Styregruppen og Referencegruppen Modultjenestetid.

Eksterne bevillinger og donationer

K.E. Andersen har modtaget 132.500 ECU fordelt over 3 år fra EU (Contract QLRT- 1999-01558) som deltager i projektet Fragrance chemical allergy: a major environmental and consumer health problem in Europe. C. Bindslev-Jensen har modtaget 10.000.000 kr. fordelt over 4 år fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Development and implementation of control procedures for genetically modified foods with special reference to allergenicity.

Publikationer

- Ainsworth AP, Deleuran MS, Qvist N. Hudaffektion på abdomen forårsaget af ektopisk tarmslimhinde. *Ugeskr Læger* 1999; 161:22:3300-3301.
- Andersen F, Bindslev-Jensen C, Skov PS, Paulsen E, Andersen KE. Immediate allergic and nonallergic reactions to Christmas and Easter cacti. *Allergy* 1999; 54:511-516.
- Andersen KE. Parfumeallergi er ikke kun et luksusproblem. *Ugeskr Læger* 1999; 161:3069.
- Andersen KE. The Allergen Bank, Department of Dermatology, University Hospital, Odense, Denmark. *Forum for Nord Derm Ven* 1999; 4:4-5.
- Andersen KE. Hudmidler. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og klinisk farmakologi. København: FADL, 1999: 431-438.
- Andersen KE. Høring om kemikaliestrategien. Kemikaliestrategien, Teknologirådets rapporter 1999; 2:222-226.
- Andersen K.E. Atopisk dermatitis og Kontakteksem. I: Dahl R, Åbom B, Munck A, red. Allergiske lidelser. Håndbog for praktiserende læger om udredning og behandling. Odense: Audit Projekt Odense (APO), 1999: 57-68.
- Bindslev-Jensen C. Levnedsmiddeloverfølsomhed. I: Lorenzen I, Bendixen G, Hansen NE, red. Medicinsk Kompendium 15. udgave. København: Nyt Nordisk Forlag, 1999.
- Bindslev-Jensen C. Antihistaminer. Lægemiddelkataloget 1999: 438-442.
- Bindslev-Jensen C. Food allergy: A diagnostic challenge. *Curr Probl Dermatol* 1999; 28:74-80.
- Bindslev-Jensen C. Histamin og antihistamin. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og klinisk farmakologi. København: FADL,

1999: 153-159.

- Brandrup F, Homburg KM, Wang P, Garred P, Madsen HO. Mannan-binding lectin deficiency associated with recurrent cutaneous abscesses, prurigo and possibly atopic dermatitis. A family study. *Br J Dermatol* 1999; 140:180-181.
- Bruze M, Andersen KE. Gold - a controversial sensitizer. *Contact Dermatitis* 1999; 40:295-299.
- Christensen LP, Jakobsen HB, Paulsen E, Hodal L, Andersen KE. Airborne Compositae dermatitis: monoterpenes and no parthenolide are released from flowering *Tanacetum parthenium* (feverfew) plants. *Arch Dermatol Res* 1999; 291:425-431.
- Christiansen L, Bygum A, Thomsen K, Brandrup F, Hørdér M, Petersen NE. Denaturing gradient gel electrophoresis analysis of the hemochromatosis (HFE) gene: Impact of HFE gene mutations on the manifestations of porphyria cutanea tarda. *Clin Chem* 1999; 45:2025-2026.
- Dean J, Twerdok LE, Andersen KE, Bailey P, Hamilton RG, Haseman J, m.fl. The murine local lymph node assay: a test method for assessing the allergic contact dermatitis potential of chemicals/compounds. The results of an independent peer review evaluation coordinated by the interagency coordinating committee on the validation of alternative methods (ICCVAM) and the national toxicology program center for the evaluation of alternative toxicological methods (NICEATM) NIH Publication 1999; 99:4494.
- Frosch PJ, Johansen JD, Menné T, Rastogi SC, Bruze M, Andersen KE m.fl. Lyrall® is an important sensitizer in patients sensitive to fragrances. *Br J Dermatol* 1999; 141:1076-1083.
- Jensen CH, Schrøder HD, Teisner B, Laursen I, Brandrup F, Rasmussen HB. Fetal antigen 1, a member of the epidermal growth factor superfamily, in neurofibromas and serum from patients with neurofibromatosis type 1. *Br J Dermatol* 1999; 140: 1054-59.
- Larsen AM, Rasmussen HB. Sårprodukter i Fyns Amt. *Sår* 1999; 2:59-61.
- Mutterer V, Arnau EG, Lepoittevin J-P, Johansen JD, Frosch PJ, Menné T, Andersen KE, m.fl. Identification of coumarin as the sensitizer in a patient sensitive to her own perfume but negative to the fragrance mix. *Contact Dermatitis* 1999; 40:196-199.
- Mørtz C, Andersen KE. Allergic contact dermatitis in children and adolescents. *Contact Dermatitis* 1999; 41:121-30.
- Nielsen GD, Søderberg U, Jørgensen PJ, Templeton DK, Rasmussen SN, Andersen KE, m.fl. Absorption and retention of nickel from drinking water in relation to food intake and nickel sensitivity. *Toxicology and Applied Pharmacology* 1999; 154:67-75.
- Ortolani C, Bruijnzeel-Koomen C, Bengtson U, Bindslev-Jensen C, Björkstén B, Høst A, m.fl. Controversial aspects of adverse reactions to food. *Allergy* 1999; 54:27-46.

- Paulsen E, Andersen KE, Brandão FM, Bruynzeel DP, Ducombs G, Frosch PJ, m.fl.* Routine patch testing with the sesquiterpene lactone mix in Europe: a 2-year experience. A multicentre study of the EECDRG. *Contact Dermatitis* 1999; 40:72-76.
- Paulsen E, Andersen KE.* Verbenaceae. I: Avalos J, Maibach HI, red. *Dermatologic botany*. New York: CRC Press, 1999: 375-386.
- Rastogi SC, Johansen JD, Menné T, Frosch P, Bruze M, Andersen KE m.fl.* Contents of fragrance allergens in children's cosmetics and cosmetic-toys. *Contact Dermatitis* 1999; 41:84-88.
- Rugg EL, Magee GJ, Wilson NJ, Brandrup F, Hamburger J, Lane EB.* Identification of two novel mutations in keratin 13 as the cause of white sponge naevus. *Oral Diseases* 1999; 5:321-324.
- Sørensen CB, Ladekjær-Mikkelsen A-S, Andresen BS, Brandrup F, Veien NK, Buus SK, m.fl.* Identification of novel and known mutations in the genes for keratin 5 and 14 in Danish patients with epidermolysis bullosa simplex: Correlation between genotype and phenotype. *J Invest Dermatol* 1999; 112:184-90.
- Vestergaard L, Clemmensen OJ, Sørensen FB, Andersen KE.* Histological distinction between early allergic and irritant patch test reactions: follicular spongiosis may be characteristic of early allergic contact dermatitis. *Contact Dermatitis* 1999; 41:207-210.

Geriatric

Klinisk lektor, cand.med. *Lars Erik Matzen*

Klinisk lektor, cand.med. *Inger Henriksen* (fratrådt 31. oktober)

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

L.E. Matzen har deltaget i årsmøde i Dansk Selskab for Geriatric (5. marts). Han er tilforordnet af Sundhedsstyrelsen i §14 vurdering af ansøgere til overlægestillinger i geriatric. Han deltog i IVth. European Congress of Gerontology, Berlin (7.-11. juli).

Publikationer

Andersen-Ranberg K, Jeune B, Høier-Madsen M, Hegedüs L. Thyroid Function, Morphology and Prevalence of Thyroid Disease in a Population-Based Study of Danish Centenarians. J. Am. Geriatric Soc. 1999; 47:1238-1243.

Christensen PM, Matzen LE. Om temperaturmåling igen. Ugeskr Læger 1999; 2:278.

Hæmatologi

Klinisk lektor, dr.med. *Bjarne Egelund Christensen*

Klinisk lektor, cand.med. *Hans Brincker* (fratrådt 31. maj)

Klinisk lektor, dr.med. *Kai Gjerløff Schmidt*

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

B. Egelund Christensen har med bidraget Ekstranodale lymfomer (maltomer) deltaget i Dansk Hæmatologisk Selskabs Årsmøde, Hindsgavl (12.-13. marts) og Sundhedsstyrelsens Årsmøde om MTV, Århus (10. maj). Han bidrog med Populationsbaseret lymfomregistrering ved International konference om Malignant Lymphoma, Lugano, Schweiz (2.-5.juni) og ved Nordisk lymfomgruppemøde Oslo (30. september-2. oktober). Han bidrog med Nordisk lymfomregistrering ved Lægedag Fyn 1999 (5. november) og bidrog desuden med foredraget Stamcelletransplantation. Han er lægelig sekretær i LYFO (vestdansk populations- og forskningsgruppe omkring non-Hodgkin lymfomer) og flagskibskaptajn (Forskningscenter for non-Hodgkin lymfomer).

K. Gjerløff Schmidt har med bidragene Hvordan går det voksne AML-patienter med en normal karyotype? En populationsbaseret undersøgelse i Region Syd samt Behandling af højrisiko-AML med Fludarabin - Etoposid - G-CSF - Mitoxantrone - AraC (FLEGMA) deltaget i Nordisk Vårsmøde i Hæmatologi, Bergen, Norge (13.-15. maj). Han har med bidraget Treating AML patients with repeated courses of mitoxantrone and high dose cytosine arabinoside yields promising results in an unselected population of patients with a normal karyotype deltaget i American Society of Hematology, 41st Annual Meeting, New Orleans, USA (3.-7. december). Desuden har han med bidraget Hvordan går det voksne AML-patienter med en normal karyotype? deltaget i Dansk Hæmatologisk Selskabs Årsmøde, Hindsgavl (12.-13. marts). Han er medlem af det af Dansk Hæmatologisk Selskab nedsatte forretningsudvalg, som varetager driften af den landsdækkende Akut Myeloid Leukæmi database.

Publikationer

Catwright R., Brincker H., Carli PM, m.fl. The Rise in Incidence of Lymphomas in Europe 1985-1992. *Eur J Cancer* 1999; 35:44:627-33.

Pedersen RK, Sørensen AG, Pedersen NT, Schmidt KG, Kerndrup GB. Chromosomal aberrations in adult Hodgkin's disease in a Danish population-based study. *Cancer Genet Cytogenet* 1999; 110:128-32.

Frederiksen H, Schmidt K. The incidence of idiopathic thrombocytopenic purpura in adults increases with age. *Blood* 1999; 94:909-13.

Infektionsmedicin, Lungemedicin, Allergologi og Reumatologi

Professor, dr.med. *Peter Junker*

Professor, dr.med. *Court Pedersen*

Klinisk lektor, cand.med. *Leif Ejstrup*

Klinisk lektor, cand.med. *Henriette Enevoldsen* (ansat 1. november)

Klinisk lektor, cand. med. *Niels Christian G. Hansen*

Klinisk lektor, dr.med. *Ib Abildgaard Jacobsen*

Klinisk lektor, dr.med. *Svend Stenvang Pedersen*

Klinisk lektor, dr.med. *Jens Møller Rasmussen* (udnævnt 1. maj)

Gæsteforsker, cand. med. *Hans Chr. Siersted* (fratrådt 1. november)

Gæsteforsker, cand.med. *Maren Kathrine Hornstrup*

Gæsteforsker, cand.med. *Sigurdur Skarphedinsson*

Gæsteforsker, cand. med. *Anders Svendsen*

Gæsteforsker, dr.med. *Jost Wessels* (fratrådt 14. juni)

Gæsteforsker, Ph.D. *Anne Boertmann Voss*

Gæsteforsker, Ph.D. *Lis Smedegaard Andersen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Jess Lambrechtsen

Finn Rasmussen

Helle Andersen (pr. 1. september)

Hanne Merete Lindegaard

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

L. Ejstrup har deltaget som underviser på Ortopædkirurgisk A-kursus (18. januar) og deltaget i ultralydskursus om bevægeapparatet i Århus (25.-26. januar). Han har holdt foredrag for praktiserende læger med titlen NSAID kontra analgetika i Rebild (1. marts) og foredrag i Psoriasisforeningen Psoriasisgigt (30. juni). Han har deltaget i COX2-møde i Paris (25.-26. august). Han er formand for Efteruddannelsesudvalget i Dansk Reumatologisk Selskab med planlægning af og undervisning på Efteruddannelseskurset Ryg og Led, Hindsgavl (26.-29. september). Han var delkursusleder og underviser på A-kursus i reumatologi for intern medicinere i Odense (11.-13. oktober og 8.-10. november). Han har deltaget i William Harvey Research Conference vedrørende udvikling af COX2-hæmmere i Lissabon (19.-20. oktober). Han er medlem af Dansk Reumatologisk Selskabs Videreuddannelsesudvalg og Efteruddannelsesudvalg samt Sundhedsstyrelsens kontaktperson vedrørende vurdering af ansøgere til overlægestillinger ved reumatologiske afdelinger. Han er referent ved Ugeskrift for Læger og udpeget som inspektør af Sundhedsstyrelsen med henblik på inspektion af reumatologiske afdelinger. Han har fungeret som sagkyndig i patientklagenævnet.

N.C.G. Hansen har holdt foredraget Astmabehandlingens kvalitet i Fyns Amt ved LÅKSÅK-symposiet Kvalitetsudveksling af lækemedelsforskrivningen, Stockholm (11. marts). Han holdt indlægget Forbruget af antihistaminer i Fyns Amt ved lægemiddelhøring arrangeret af Center for Klinisk Farmakologi i Odense, Lægemiddeludvalget og Dermatologisk afdeling I, Odense Universitetshospital (12. april). Han holdt foredrag med titlen Hvilke patienter købte leukotrien-antagonisten montelukast i Fyns Amt i 1998? ved møde i Dansk Lungemedicinsk Selskab (6. maj). Han har med posteren Flow oscillations during forced expirations in healthy twins are associated with the rise time to PEF deltaget i International Conference of American Thoracic Society, San Diego, USA (28. april). Han holdt foredraget Pulmonary aspects of obstruktive sleep apnea syndrome ved Nordisk Lungelægekongres i København (10. juni). Han er medlem af Dansk Lungemedicinsk Selskabs arbejdsgruppe for udarbejdelse af astmaguidelines, referee for tidsskrifterne European Respiratory Journal og Respiratory Medicine og medlem af bestyrelsen for Højbjergfonden.

I.A. Jacobsen er formand for Dansk Hypertensionsselskab og næstformand for Dansk Medicinsk Selskab. Han var medlem af arbejdsgruppe under Speciallægekommisionen vedrørende den lægelige videreuddannelse på afdelingsniveau. Han var formand for bedømmelsesudvalg vedrørende cand.med. Sabine Gills Ph.D.-afhandling Early non-invasive findings in the acute ischaemic syndrome and their significance for long term prognosis. Han deltog i 3rd International Symposium on Angiotensin II Antagonism, London, UK (15.-18. februar). Han deltog med poster Poulsen TS, Videbæk LM, Justesen P og Jacobsen IA. Treatment of renovascular hypertension with transluminal angioplasty: Eight years experience i Ninth European Meeting on Hypertension, Milano, Italien (11.-15. juni).

P. Junker har deltaget i 63rd American College of Rheumatology Meeting, Boston, USA (13.-17. november). Han var arrangør og mødeleder i forbindelse med afskeds Symposium for professor Ib Lorenzen, København (26. februar). Han har deltaget i symposium on fetal and placental antigens in health and disease med foredrag Circulating collagen metabolites. Clinical applications, Odense (8. maj). Han har afholdt professorseminar ved Syddansk Universitet med titlen Connective tissue: more than just a molecular glue, Odense (23. september). Han var arrangør, mødeleder og foredragsholder med indlægget Nye aspekter vedrørende reumatoid arthritis forløb og prognose på DSIMs medlemsmøde, København (24. september). Han har deltaget i symposium om Bone and Joint Decade 2000-2010 med foredrag. Ledlidelser, Køben-

havn (28. oktober). Han var medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende en af Anne Quirinia forfattet doktordisputats Skin wound healing and ischaemia. Studies on possible interventions. Han var 2. officielle opponenter ved forsvaret 15. januar, Aarhus Universitet. Endvidere var han medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende cand.med. Carsten Heucks Ph.D.-afhandling Auxological and biochemical aspects of systemic activity of topical glucocorticoids in children, forsvaret 18. juni, Aarhus Universitet. Han var formand for bedømmelsesudvalg vedrørende cand.med. Mads Nybos Ph.D.-afhandling Serum amyloid P-komponent. Fysiologiske og patofysiologiske aspekter af interaktion med andre komponenter i plasma, forsvaret 22. juni, Syddansk Universitet. Han var delkursusleder og underviser på A-kursus for vordende intern medicinere, Odense (11.-13. oktober og 8.-10. november). P. Junker har været medlem af Dansk Reumatologisk Selskabs lærebogsudvalg, formand for Dansk Selskab for Intern Medicins arbejdsgruppe vedrørende klaringsrapport om inflammatorisk reumatiske sygdomme, medlem af Odense Universitetshospitals styregruppe vedrørende patientforløbsprogrammer, medlem af konsistoriums publikationsudvalg, medlem af projektgruppe under Statens Institut for Medicinsk Teknologivurdering vedrørende behandling af leddegigt, medlem af rygfagligt koordinationsudvalg i Fyns Amt og formand for arbejdsgruppe vedrørende pensumbeskrivelse i faget neurobiologi. Peter Junker har været medlem af Giftforeningens forskningsudvalg og hovedbestyrelse. Endvidere medlem af bestyrelsen for Klinisk Institut, Syddansk Universitet, medlem af overlægerådets legatudvalg, medlem af bidragsudvalget i Fondet til Lægevidenskabets fremme, medlem af Lægeforeningens forskningsfonds videnskabelige bedømmelsesudvalg, medlem af bestyrelsen for gårdejer af Stenløse Peder Laurits Pedersens legat til støtte for lægevidenskabelig forskning samt bestyrelsesmedlem i Karen Hansens mindefond. Han var formand for bedømmelsesudvalg vedrørende forskningslegat fra Scandinavian Journal of Rheumatology. Han er medlem af censor-korpset i intern medicin og har fungeret som sagkyndig for retslægerådet og medlem af Advisory Board, Scandinavian Journal of Rheumatology.

L. Kristensen var på studierejse vedrørende anaerob diagnostik, National Public Health Institute, Helsinki (26.-29. maj). Hun er underviser ved A-kursus i infektionsmedicin.

J. Lambrechtsen har med to abstracts Tracking of cardiovascular risk factors from childhood to adulthood. The Odense Schoolchild Study. Lambrechtsen J, Rasmussen F, Hansen HS, Jacobsen IA. Department of internal medicine, Odense University Hospital, Odense, Denmark. Clustering of Cardiovascular risk factors in young adults. The Odense Schoolchild Study. Lambrechtsen J, Rasmussen F, Hansen HS, Jacobsen IA. Department of internal medicine, Odense University Hospital. Odense, Denmark deltaget i The Fourteenth Scientific Meeting of the American Society og Hypertension, New York, USA (maj).

C. Pedersen har deltaget i flere internationale kongresser og møder. Han har undervist ved A-kursus i klinisk mikrobiologi, infektionsmedicin og gynækologi samt undervist ved kurser om infektionsmedicin arrangeret af DADL og Dansk Selskab for Infektionsmedicin. Han har arrangeret A-kursus i infektionsmedicin. Han er AIDS-konsulent i Kriminalforsorgen, medlem af bestyrelsen for Bolbrogården og HIV-Info Fyn, medlem af bestyrelsen for AIDS-Fondet, medlem af Dansk Selskab for Infektionsmedicinsk hiv-udvalg, børneudvalg og databaseudvalg, medlem af projektgruppe under MTV-institutet. Han har været formand for bedømmelsesudvalget vedrørende professorat i klinisk mikrobiologi ved Syddansk Universitet og har været medlem af bedømmelsesudvalg for overlæge ved kriminalforsorgen. Han har endvidere deltaget i bedømmelser af ansøgninger til lektorater og forskningsstipendier. Han har været bedømmer på flere Ph.D.-afhandlinger ved Københavns Universitet og Syddanske Universitet. Han er redaktør, videnskab og praksis, Ugeskrift for læger og Danish Medical Bulletin.

F. Rasmussen har vundet foredragskonkurrencen med indlægget Fysisk form i barndommen og risikoen for senere astmaudvikling ved møde i Dansk Lungemedicinsk Selskab (6. maj). Han har med posteren Is low physical fitness a risk factor for the development of asthma? deltaget i International Conference of American Thoracic Society, San Diego, USA (26. april). Han deltog med posteren: Increased serum eosinophil protein levels in sensitized non-asthmatics subjects precedes the development of bronchial hyperresponsiveness to methacholine og med posteren The use of anti-asthma medication among adults users of montelukast in Denmark in 1998. A population-based study ved European Respiratory Society, annual congress, Madrid, Spanien (10. oktober og 13. oktober).

J. Rasmussen har deltaget i EULAR Congress 1999 i Glasgow (7.-11. juni) samt 63rd Annual Scientific Meeting of American College of Rheumatology, Boston, MA (13.-17. november). Han har været formand for udvalg til bedømmelse af Ph.D.-afhandling ved Syddansk Universitet Claus Aaløkke: Aspects of gastrointestinal adverse effects of non-steroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs). Studies of risk factors for bleeding ulcer and relapse of chronic inflammatory bowel disease (forsvaret 3. september). Han er formand for bestyrelsen for Medicinsk Selskab for Fyns Stift. Han er medlem af bestyrelsen og kasserer i Dansk Reumatologisk Selskab og medlem af bestyrelsen i Dansk Medicinsk Selskab. Han er medlem af forskningsudvalg under Dansk Sklerodermi og Raynaud forening. Han er medlem af aktionsgruppe til etablering af forening vedrørende fremme af Bevægeapparatets Årti 2000-2010 i Danmark Han har deltaget med foredrag Complement deficiencies - clinical and pathophysiological aspects i symposium om fetal and placental antigens i health and disease i anledning af lektor Børge Teisners 60 års fødselsdag (8. maj). Han holdt foredrag ved DSIMS medlemsmøde med titlen Nye aspekter vedrørende non-steroidale antiinflammatoriske farmaka, København (24.

september). Han har været referent på artikler til Ugeskrift for Læger. Han har været medlem af §14 bedømmelsesudvalg vedrørende ansættelse af specialeansvarlig overlæge ved Reumatologisk afdeling, Slagelse Centralsygehus.

S. Stenvang Pedersen er studieleder for medicin, formand for Studienævn for medicin. Han har deltaget i Interscience Conference of Antimicrobial Agents and Chemotherapy, San Francisco, USA (26.-29. september). Han har deltaget i årsmøde i Association for Medical Education Europe, Linköping (29. august-1. september). Er deltager i Auditprojekt Odense. Han har undervist i lægeforeningens kurser praktisk infektionsmedicin, moderne diagnostik og behandling af infektionssygdomme. Han var underviser ved A-kursus i infektionsmedicin og underviser ved OLAU-II i klinisk videreuddannelse for yngre læger. Han var censor i klinisk farmaci ved Danmarks farmaceutiske højskole. Bedømmer af Ph.D.-afhandling.

Eksterne bevillinger og donationer

C. Pedersen har modtaget 100.000 kr. fra AIDS-Fondet.

C. Pedersen har modtaget 97.900 kr. fra Vinhandler N.O. Andersens legat.

Publikationer

Barfod T, Pedersen C. Svær stomatit udløst af infektion med *Mycoplasma pneumoniae*. Ugeskr Læger 1999; 161:6363-64

Chiesi A, Mocroft A, Dally LG, Miller V, Katlama C, Ledergerber B, Pedersen C, Phillips A, Arcieri R, Lundgren JD, and the EuroSIDA study Group. Regional survival differences across Europe in HIV-positive people: the EuroSIDA study. AIDS 1999; 13:2281-88

Dirksen A, Dijkman JH, Madsen F, Stoel B, Hutchison DC, Ulrik CS, Skovgaard LT, Kok-Jensen A, Rudolphus A, Seersholm N, Vrooman HA, Reiber JH, Hansen NC, Heckscher T, Viskum K, Stolk J.A. randomized clinical trial of alpha(1)-antitrypsin augmentation therapy. Am J Respir Crit Care Med 1999; 160:1468-72.

Jacobsen I, Borrild NJ et al. Hypertensio arterialis. Ugeskr. Læger. Klaringsrapport nr. 9, 1999.

Jacobsen S, Petersen J, Ullmann S, Junker P, Voss A, Rasmussen JM, Tarp U, Poulsen LH, Hansen GvO, Skaarup B, Hansen TM, Pødenphant J, Halberg P. Mortality and causes of death in 513 danish patients with systemic lupus erythematosus. Scand J Rheumatol 1999; 28: 75-80.

Jacobsen S, Starklint H, Petersen J, Ullmann S, Junker P, Voss A, Rasmussen JM, Tarp U, Poulsen LH, Hansen GvO, Skaarup B, Hansen TM, Pødenphant J, Halberg P. Prognostic value of renal biopsy and clinical variables in patients with lupus nephritis and normal serum creatinine. Scand J Rheumatol 1999; 28:288-299.

Jensen Fangel S, Kirk O, Larsen L, Blaxhult A, Gerstoft J, Pedersen C, Black FT, Lundgren JD, Obel N. Saquina-

vir hard gel suppresses viral load insufficiently in HIV-infected patients naive to antiretroviral therapy: a retrospective cohort study. Scand J Infect Dis 1999; 31:489-93

Junker P, Andersen LS, Sørensen, SF, Knudsen T, Oxholm P, Petersen J, Rasmussen JM, Thomsen BS. Inflammatoriske reumatiske sygdomme. Klassifikation, diagnostik og behandling. Dansk Selskab for Intern Medicin. Klaringsrapport 1999.

Junker P. Antiinflammatoriske og antireumatiske midler. I: Christensen MB, Friis H, Rassing MR, red. København: Lægemiddelkataloget, 1999: 264-268, 324, 331-333, 336-338.

Junker P. Generel reumatologi.(sammen med Kryger P), behandlingsprincipper (sammen med KrygerP), infektionsrelaterede artritter, metaboliske artritter. I: Lorenzen I, Bendixen G, Hansen NE. Medicinsk Kompendium, 15. udgave. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1999: 365-385, 386-401, 435-456.

Justesen U, Mygind L, Pedersen SS, Pedersen C. Erfaringer med antiretroviral kombinationsbehandling Ugeskr Læger 1999; 161:1747-51.

Kirk O, Katzenstein T, Gerstoft J, Mathiesen L, Nielsen H, Pedersen C, Lundgren J. Combination therapy containing ritonavir plus saquinavir has superior short-term antiretroviral efficacy: a randomized trial. AIDS 1999; 13:F9-16.

Kirk O, Lundgren JD, Pedersen C, Nielsen H, Gerstoft J. Can chemoprophylaxis against opportunistic infections be discontinued after an increase in CD4 cells induced by highly active antiretroviral therapy? AIDS 1999; 13:1647-51.

Lambrechtsen J, Rasmussen F, Hansen HA, Jacobsen IA. Tracking and factors predicting rising in "tracking quartile" in blood pressure from childhood to adulthood: Odense Schoolchild Study. J Hum Hypertens 1999; 13:385-391.

Meldgaard Madsen K, Gerstoft J, Kvinesdal B, Nielsen HI, Møller A, Pedersen C, Obel N. Anvendelse af antiretroviral kemoprofylakse efter erhvervsbetinget eksposition for hiv. Ugeskr Læger 1999; 161:6619-21.

Nordenbæk C, Johansen JS, Junker P, Borregaard N, Sørensen O, Price PA. YKL-40, a matrix protein of specific granules in neutrophils, is elevated in serum of patients with community-acquired pneumonia requiring hospitalization. J Infect Dis 1999; 180:1722-1726

Pedersen C. Infektionssygdomme. Medicinsk Kompendium, 15. udgave, Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck, 1999: 637-812.

Rasmussen F, Lambrechtsen J, Siersted HC, Hansen HS, Hansen NCG. Asymptomatic bronchial hyperresponsiveness to exercise in childhood is a risk factor for the development of asthma-related symptoms in young adulthood: the Odense Schoolchild study. Thorax 1999; 54:587-589.

Rasmussen JM. Fynsk Medicinsk Selskab. Fynske Læger, marts 1999.

- Schytte S, Hansen M, Møller S, Junker P, Henriksen JH, Hillingsø J, Teisner B.* Hepatic and renal extraction of circulating type I procollagen aminopropeptide in patients with normal liver function and in patients with alcoholic cirrhosis. *Scand J clin Lab Invest* 1999; 59:627-634.
- Voss A, Green A, Junker P.* Systemisk lupus erythematosus i Fyns Amt. Epidemiologisk undersøgelse. *Ugeskr. Læger* 1999; 161:3837-40.

Kardiologi

Professor, dr.med., forskningsansvarlig *Torben Haghfelt*

Klinisk lektor, dr.med. *Henrik Steen Hansen*

Klinisk lektor, dr.med. *Mogens Møller*

Gæsteforsker *Jørgen Dalhøj*, Ph.D. (overlæge ved Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Mogens Stig Djurhuus*, Ph.D. (1. reservelæge ved Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Knud Nørregaard Hansen* (overlæge ved Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Anders Junker*, Ph.D. (1. reservelæge ved Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Hans Mickley* (overlæge ved Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital) (orlov indtil 1. september)

Gæsteforsker, cand.med. *Kirsten Vilain Mikkelsen* (forskningsreservelæge ved Kardiologisk Forskningsenhed, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital).

Gæsteforsker *Henrik Nissen*, Ph.D. (1. reservelæge ved Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Knud Erik Pedersen* (overlæge ved Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Erik Hertel Simonsen* (overlæge ved Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Claus Havregaard Sørensen* (læge ved Den Kliniske Forskningsenhed, Ringkøbing Amt)

Gæsteforsker, dr.med. *Per Thayssen* (overlæge ved Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Claus Tveskov*, Ph.D. (1. reservelæge, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Lars Videbæk*, Ph.D. (1. reservelæge ved Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Henrik D. Villadsen*, HD, Ph.D. (reservelæge ved Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Henrik Wulff Christensen* (Klinisk Institut, fagområde for klinisk fysiologi og nuclearmedicin, Odense Universitetshospital)

Forskningssygeplejerske *Lis Munk*

Forskningslaborant *Birthe Poulsen*

Forskningslaborant *Ida Rosenlund*

Forskningssygeplejerske *Helle Tveskov*

Forskningssekretær *Bente Wichmann*

Forskningssygeplejerske, phil.mag. *Birthe Østergaard*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Regina Eichhorst

Anne Louise Gaster

Sabine Ute Alice Gill

Benedikte Haastrup

Ulrik Hintze

Lisette Okkels Jensen

Jens Brock Johansen

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

T. Haghfelt er formand for Kardiologisk Forskningsenhed, der er opbygget med 3 forskergrupper: Arytmigruppen, Iskæmigruppen og gruppen vedrørende kongestiv hjertesvigt (CHF-gruppen). Kardiologisk Forskningsenhed udgiver én gang pr. semester et nyhedsbrev KF-Nyt og holder én gang årligt plenummøde for samtlige personalegrupper tilknyttet forskningsenheden samt én gang årligt et internatmøde for enhedens forskere med gennemgang af etablerede og planlagte forskningsprojekter. Herudover afholder Kardiologisk Forskningsenhed temamøder og symposier for hospitalslæger/praktiserende læger i Odense Universitetshospitals optageområde flere gange pr. semester, ligesom Kardiologisk Forskningsenhed 1-2 gange årligt har møder vedrørende den kardiologiske Lands-Landsdelsfunktion i samarbejde med henvisende afdelinger i region Syddanmark.

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

S. Djurhuus har været referee ved tidsskriftet *Magnesium Research*.

S. Gill har med foredraget Prediction of reperfusion after streptokinase in patients with acute myocardial infarction by a new test for functionally neutralizing streptokinase antibodies deltaget i mødet 1st International Congress on Heart Disease - New trends in Research, Diagnosis and Treatment i Washington DC, USA (15.-19. maj). S. Gill har sammen med S. Risom Kristensen afdeling KKA, Odense Universitetshospital, B. Haastrup og T. Haghfelt med posteren Prediction of early reperfusion after streptokinase in acute myocardial infarction by a new test for functionally neutralising streptokinase antibodies deltaget i XXIst Congress of the European Society of Cardiology i Barcelona (28. august-1. september) og S. Gill har sammen med S. Risom Kristensen, afdeling KKA, Odense Universitetshospital, B. Haastrup og T. Haghfelt med foredraget Consequences of pre-existing neutralising streptokinase antibodies in patients with acute

myocardial infarction treated with streptokinase deltaget i XVIIth Nordic Congress of Cardiology i Reykjavik (9.-11. juni). S. Gill har med foredraget Efter Hjerterinfarkt - 'Praksis' opgaver og patienternes psykiske reaktioner deltaget i et Symposium for Klinikpersonale på Hotel Nyborg Strand (arrangeret af Pfizer) (24. oktober). S. Gill har desuden holdt to populærvidenskabelige foredrag i henholdsvis Hjertercenter Odense, Hjerterforeningen og på et Sundhedsseminar i Haus Quickborn, Kruså, arrangeret af Socialdienst Nordschleswig.

T. Haghfelt har tilrettelagt og ledet A-kursus i kardiologi på Odense Universitetshospital i uge 11 samt efteruddannelseskursus i hjertesygdomme i samarbejde med Apotekerforeningen i uge 1. Han er medlem af Ugeskrift for Lægers videnskabelige panel (intern medicin/kardiologi) og var formand for Dansk Råd for Genoplivning (DRG) indtil september. Herudover er han medlem af The Executive Committee of the European Resuscitation Council (ERC) - udpeget af European Society of Cardiology og formand for Scandinavian Resuscitation Council (SRC). T. Haghfelt har været mødeleder og foredragsholder ved såvel nationale som internationale kardio-logmøder, specielt vedrørende emnerne akut iskæmisk syndrom, kronisk iskæmisk hjertesygdom og hjertheinsufficiens. Endvidere vedrørende præventiv kardiologiske emner. Haghfelt er fellow of The American College of Cardiology og fellow of the European Society of Cardiology samt American Heart Association. Han er medlem af redaktionskomiteerne for tidsskrifterne Cardiology (USA), Intercontinental Cardiology (Panama), Resuscitation (USA) og Scandinavian Cardiovascular Journal. Han er reviewer ved tidsskriftet Journal of Internal Medicine. Formand for Bønnelykke-fondens bestyrelse (legatmidler til forskning i hjertesygdomme) samt medlem af Dansk Kardiologisk Selskabs arbejdsgruppe vedrørende diagnostik og behandling af akut koronar syndrom. Haghfelt har været medlem af Ph.D.-bedømmelsesudvalg vedrørende cand.med. Sten Hvitfeldt Poulsens Ph.D.-afhandling: Left ventricular diastolic function in acute myocardial infarction (Aarhus Universitet), formand for Ph.D.-bedømmelsesudvalg vedr. cand.med. Finn Lund Henriksen afhandling Lipoprotein lipase mutations. The impact on lipoprotein lipase activity and lipoprotein in males with ischaemic heart disease or non-insulin dependent diabetes mellitus og vedrørende cand.med. Jess Lambrechtsens afhandling Development of cardiovascular risk factors from childhood to adulthood with special emphasis on blood pressure - The Odense Schoolchild Study. Han var medlem af disputatsbedømmelsesudvalg vedrørende bedømmelse af en afhandling indleveret af overlæge Lars Køber ved Københavns Universitet Left ventricular systolic function after acute myocardial infarction: Prognostic importance, relation to congestive heart failure and as a target for intervention. Afhandlingen er forsvaret for den medicinske doktorgrad. T. Haghfelt har i øvrigt været hovedvejleder vedrørende følgende Ph.D.-afhandlinger, der er afsluttet i 1999: cand.med. Allan Rohold (IHD og insulinresistens), Kristian K. Thomsen (Koronare risikofaktorer

prognostiske betydning hos ældre) og Henrik D. Villadsen (Måling af tiamin og tiaminestere hos raske og furosemid-behandlede). Haghfelt har været hovedvejleder vedrørende følgende Ph.D.-studerendes projekter ved Syddansk Universitet, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet: Sabine Gill (Early non-invasive findings in the acute ischaemic syndrome and their significance for long term prognosis), er desuden hovedvejleder på 5 Ph.D.-afhandlinger og har været hovedvejleder på Birte Østergaard Jensens mag.phil.-afhandling Hjerterinfarkt Og Patientens Egenvurdering, som blev forsvaret ved Lunds Universitet december 1999. Haghfelt er medlem af styringskomiteen vedrørende det nationale multicenter-projekt DANAMI 2 (en randomiseret dansk multicenter-undersøgelse til sammenligning af thrombolysebehandling og primær PTCA-behandling af patienter med akut myokardieinfarkt). Herudover er han medlem af styringsgruppe for et internationalt multicenter projekt vedrørende behandling af patienter med kongestiv hjertesvigt ValHeFt-projekt (Valsartan Heart Failure Trial). Haghfelt har skrevet populærvidenskabelige artikler i Dagens Medicin, Månedsskrift for Praktiserende Læger og Fyns Læge-kredsforenings blad vedrørende diagnostik og behandling af patienter med hjertesvigt/baggrund for etablering af hjertesvigt-klinikker. Haghfelt har endvidere deltaget i følgende kongresser: American College of Cardiology, New Orleans, USA (7.-11. marts), Nordisk Symposium vedrørende iskæmisk hjertesygdom, København (mødeleder) (6.-7. maj), workshop om Akut koronarsyndrom, Como, Italien (16.-18. juni). Han har været chairman for joint symposium on The Prehospital Phase in Acute Ischaemic Syndrome ved Europæisk Kardiolog-kongres, Barcelona, Spanien (28.-1. september) og har endvidere sammen med S. Gill, B. Haastrup m.fl. med foredragene Fatty Acid-binding protein, a new marker useful in the early triage of chest pain patients presenting with equivocal ECGs og Prediction of early reperfusion after streptokinase in acute myocardial infarction by a new test for functionally neutralising streptokinase antibodies deltaget ved samme kongres samt været chairman for hjertesvigtsymposium San Remo, Italien (23.-25. september).

H.S. Hansen har undervist på A-kursus i kardiologi, Odense (15.-17. marts) samt ved specialeuddannelsen i almen medicin, Odense (3. november). Han har holdt 3 forelæsninger om kardiologi for biomedicinstuderende. Han var deltager ved Dansk Selskab for Intern Medicins arbejds-konference vedrørende Den intern medicinske grundspecialists nødvendige kompetenceområde i Helsingør (1.-2. oktober). Han har deltaget i International Forum on Angiotensin II Receptor Antagonism, Monaco (27.-30. januar), The 14th Scientific Meeting of the American Society of Hypertension, New York, USA (18.-22. maj), The XVIIth Nordic Congress of Cardiology, Reykjavik, Island (9.-11. juni), XXIst Congress of the European Society of Cardiology, Barcelona, Spanien (28. august-1. september) og American Heart Association's 72nd Scientific Sessions, Atlanta, Georgia (7.-10. november). Han har været medlem af redaktionen nedsat af Dansk

Hypertensionsselskab om Hypertension arterialis. Diagnostik og behandling, Klaringsrapport nr 9 (ISSN:1398-1560). Han er medlem af arbejdsgruppe under DCS til udarbejdelse af klaringsrapport om dyslipidæmi. Han er medlem af vurderingsudvalg ved besættelse af intern medicinske undervisningsstillinger og medlem af den faglige planlægningsudgruppe for Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum. Han er medlem af DSIMs møde- og efteruddannelsesudvalg og DCSs efteruddannelsesudvalg. Han er medlem af den danske styringskomité for ASCOT-undersøgelsen og dansk projektleder for international multicenterprojekt hos patienter med hyperkolesterolemie. Han har været referent for Journal of Hypertension og Scandinavian Cardiovascular Journal. Han er vejleder for 3 Ph.D.-studerende og er formand for et Ph.D.-bedømmelsesudvalg.

B. Haastrup har med foredraget Fatty Acid-Binding Protein - FABP - in the acute triage of AMI-suspicious patients presenting with equivocal ECG-findings deltaget i XVIIth Nordic Congress of Cardiology, Reykjavik, Island (9.-11. juni) og har med poster Fatty Acid-binding Protein, a new marker useful in the early triage of chest pain patients presenting with equivocal ECG deltaget i XXI Congress of the European Society of Cardiology, Barcelona, Spanien (28. august-1. september).

J.B. Johansen har været arrangør og chairman ved session om prægraduat forskeruddannelse ved Forskningsdag, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (7. oktober). J.B. Johansen er medlem af Rådgivningsudvalget for Fonden for lægevidenskabelig forskning mv. ved Fyns Amts Sygehusvæsen og er sekretær i Foreningen af Yngre Cardiologer. J.B. Johansen har med foredraget Blodtryksvariabilitetsundersøgelser deltaget i workshop om eksperimentelle metoder i hypertensionsforskningen arrangeret af Dansk Hypertensionsselskab (4. marts).

H. Mickley har deltaget i anden del af det af Sundhedsstyrelsen arrangerede kursus i Røntgenfysik og Strålehygiejne, København (4.-8. januar). Herudover deltaget i 48th Annual Scientific Session of the American College of Cardiology, New Orleans, USA (7.-10. marts) og møde om Coronary Heart Disease Prevention, Edinburgh, Skotland (22.-25. april). Han har deltaget i European Cardiovascular Advisory Meeting on Erectile Dysfunction in Cardiology Practice, Leipzig, Tyskland (10.-11. maj). H. Mickley har yderligere deltaget i følgende to kongresser: Scandinavian Congress of Cardiology, Reykjavik, Island (8.-12. juni) og 21st Congress of the European Society of Cardiology, Barcelona, Spanien (28. august-1. september). H. Mickley har udfærdiget undervisningshæftet Efter Hjerterinfarkt til brug for praktiserende læger og været medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende den af cand.med. Eva Korup forfattede Ph.D.-afhandling Early changes in myocardial function following transmural myocardial infarction. An echocardiographic study. Forsvaret fandt sted på Aalborg Universitetshospital den 13. september under Aarhus Universitet. H. Mickley er medlem af Dansk Cardiologisk Selskabs Videreuddannelses-

udvalg samt Dansk Cardiologisk Selskabs Arbejdsgruppe vedrørende Arbejdtest. Reviewer ved Journal of Diabetes and its Complications samt Ugeskrift for Læger. H. Mickley er faglig konsulent for Statens Institut for Medicinsk Teknologivurdering under Sundhedsstyrelsen. Medlem af Styringskomiteen for den danske MARCH-multicenter undersøgelse samt national koordinator for det internationale SAGE-multicenter studie.

M. Møller er chef for Dansk Pacemaker Register og medlem af European Society of Cardiology's arbejdsgrupper om arytmier og om Cardiac Pacing. Han har som inviteret foredragsholder deltaget i European Advisory Board Meeting i Bruxelles (26. februar), holdt state of the art forelæsning ved Yngre Cardiologers årsmøde (16. april), deltaget som inviteret foredragsholder i 20th Annual Scientific Sessions of the North American Society of Pacing and Electrophysiology i Toronto, Canada (8.-12. maj), som inviteret foredragsholder ved XI World Symposium on Cardiac Pacing and Electrophysiology i Berlin, Tyskland (27.-30. juni), som chairman og inviteret foredragsholder ved Nordic Pacemaker symposium i Lund, Sverige (1.-4. juni), som foredragsholder ved 72nd Scientific Sessions of the American Heart Association i Atlanta, USA (7.-10. november) og som inviteret foredragsholder i International Symposium on Atrial Fibrillation i Athen, Grækenland (18.-19. november). M. Møller har været kursusleder for Dansk Cardiologisk Selskabs kursus i pacemakerbehandling (15.-16. april). Han har været bedømmer af cand.med. Bjarne Lind Nørgaards afhandling Continuous vectorcardiography ST-segment monitoring - methodological and clinical evaluation ved Aarhus Universitet og er vejleder for 2 Ph.D.-studerende.

B. Østergaard Jensen har holdt foredrag i Icelandic Cardiac Society, Reykjavik, Island (9.-11. juni) og har med foredragene Hjerterinfarkt Og Patientens Egenvurdering. En empirisk undersøgelse ved Kardiologisk Afdeling B, Odense Universitetshospital, deltaget i den XVIIth Nordic Congress of Cardiology (10. juni) samt erhvervet mag.phil.-titlen ved forsvar af afhandlingen Hjerterinfarkt Og Patientens Egenvurdering ved Lunds Universitet (december).

Eksterne bevillinger og donationer

M.S. Djurhuus har modtaget 30.000 kr. fra Fonden af 1870 til egen løn.

B. Østergaard Jensen har fået 351.680 kr. fra Sygekassernes Helsefond, 141.662 kr. fra Hjerterforeningen og 51.362 kr. fra Klinisk Institut, Syddansk Universitet, Odense i projektstøtte.

Publikationer

Djurhuus MS, Henriksen JE, Thye-Rønn P, Klitgaard HAH, Altura BM, Altura BT, Beck-Nielsen H. Effect of moderate improvement in metabolic control on magnesium and lipid concentrations in patients with Type 1 diabetes. *Diabetes Care* 1999; 22:546-554.

Gaster AL, Thayssen P, Mathar R. Intravascular ultra-

- sound in equivocal coronary angiography. *Scand Cardiovasc J* 1999; 33(5):315-318.
- Haghfelt, T. Diagnostik og medicinsk behandling af hjer-teinsufficiens/-svigt. *Månedsskrift for Praktisk Læge-gerning* august 1999.
- Haghfelt, T. Sekundær profylakse til patienter med doku-menteret iskæmisk hjertesygdom (leder). *Ugeskr Læ-ger* 1999; 16:3630.
- Hansen MG, Gill SU, Hansen HS. Severe nodal arrhyth-mia following direct current cardioversion for atrial flutter. *Scand Cardiovasc J* 1999; 33(4):250-251.
- Jensen BØ. Hjerterinfarkt Og Patientens Egenvurdering. En empirisk undersøgelse ved Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital. Lund: Centrum för vårdvetenskap, Lunds Universitet, 1999.
- Jensen LO, Haghfelt T. Endoteldysfunktion. *Ugeskr Læ-ger* 1999; 161:3673.
- Johansen A, Mickley H, Junker A, Møller M. Prognostic significance and long-term natural history of heart rate variability in survivors of first myocardial infarction. *Ann Noninvasive Electr* 1999; 4:391-396.
- Johansen JB, Mølgaard H, Simonsen EH. Udredning af patienter med synkope. *Ugeskr Læger* 1999; 161:6761-6764.
- Johansen JB, Mølgaard H, Simonsen EH. Vippelejetest ved synkope. *Ugeskr Læger* 1999; 161:6798-6803.
- Lambrechtsen J, Rasmussen F, Hansen HS, Jacobsen IA. Tracking and factors predicting rising in „tracking quartile“ in blood pressure from childhood to adulthood: Odense Schoolchild Study. *I Hum. Hypertens* 1999; 13:385-391.
- Makikallio T, Huikuri H, Peng CK, Goldberger A, Hintze U, Møller M. Comparison of fractal analysis, post-ectopic turbulence analysis and traditional analysis of heart rate variability as predictors of mortality in patients with heart failure. *Circulation* 1999; 100:I-509.
- May O, Arildsen H, Møller M. Heart rate variation induced by deep breathing in the general population. Reference limits and relations to other coronary risk factors. *J Intern Med* 1999; 245:287-294.
- Mickley H. Koronarangiografi og koronar angioplastik ved iskæmisk hjertesygdom. Værdi ved prædiktion og forebyggelse af fremtidigt akut myokardieinfarkt. *Ugeskr Læger* 1999; 161:5146-5151.
- Møller M, Thomsen PEB. Pacemakerbehandling i Dan-mark (Redaktionel artikel). *Ugeskr Læger* 1999; 161:1089.
- Møller M, Asklund M, Egstrup K, Mortensen PT, Pieter-sen A, Rasmussen S, m.fl. Behandling med pacemaker og implanterbar defibrillator. Konsensusrapport. *Uge-skr Læger* 1999; suppl 3:1-31.
- Møller M, Arnsbo P for the Danish Pacemaker Register. Has the failure rate of bipolar pacing leads really diminished? *Circulation* 1999; 100:I-785.
- Norgaard BL, Wachtell K, Christensen PD, Madsen B, Johansen JB, Christiansen EH, Graff O, Simonsen EH, and the Danish Dofetilide in Atrial Fibrillation and Flutter study group. Efficacy and Safety of Intra-venously Administered Dofetilide in Acute Termina-tion of Atrial Fibrillation and Flutter: A Multicenter, Randomized, Double-blind, and Placebo-Controlled Trial. *Am Heart J* 1999 Jun; 137(6):1062-1069.
- Rasmussen F, Lambrechtsen J, Siersted HC, Hansen HS, Hansen NC. Asymptomatic bronchial hyperresponsi-veness to exercise in childhood and the development of asthma related symptoms in young adulthood: The Odense Schoolchild Study. *Thorax* 1999; 54:587-589.
- Svanegaard J, Johansen JB, Klitgaard NA, Thayssen P, Haghfelt T. Correlation between serial echocardio-graphy of the left-sided heart chambers and serial measurements of atrial natriuretic peptide and N-ter-minal pro atrial natriuretic peptide after a first acute myocardial infarction. *Scandinavian Cardiovascular J* 1999; 33:355-361.
- Torp-Pedersen C, Møller M, et al. Dofetilide in patients with congestive heart failure and left ventricular dys-function. *N Engl J Med* 1999; 341:857-865.
- Villadsen HD, Haghfelt T. Ekg. *Månedsskrift for Praktisk Lægegerning* juli 1999.

Klinisk Biokemi og Klinisk Genetik

Professor, dr.med. *Mogens Hørder*

Professor, lic.scient. *Torben Arvid Kruse*

Klinisk lektor *Steen Antonsen*, Ph.D.

Klinisk lektor, cand.med. *Annebirthe Bo Hansen*, Ph.D.
(Sygehus Fyn)

Klinisk lektor, dr.med. *Søren Risom Kristensen*

Klinisk lektor, cand.med. *Niels Erik Petersen*, Ph.D.

Klinisk lektor, cand.med. *Kirsten Rasmussen*

Klinisk lektor, dr.med. *Palle Wang* (orlov til 31. december)

Ekstern lektor, dr.med. *Ivan Brandslund*

Klinisk lærer, cand.med. *Lise Bathum*, Ph.D.

Klinisk lærer, cand.scient. *Ole Blaabjerg*

Klinisk lærer, cand.med. *Carl Brandt*

Klinisk lærer, cand.med. *Bo Jørgensen*

Klinisk lærer, cand.polyt. *Poul Jørgen Jørgensen*

Klinisk lærer, lic.pharm. *Niels Anders Klitgaard*

Klinisk lærer, cand.med. *Lotte Nyelandsted Krogh*

Klinisk lærer, cand.med. *Jonna Skov Madsen*

Gæsteforsker, cand.scient. *Charlotte Brasch Andersen*
(Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, molekylærbiolog *Lars Dyrskjød Andersen*
(Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, molekylærbiolog *Klaus Brusgaard*, Ph.D.
(Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.scient. *Hans Atli Dahl* (Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Mogens Stig Djurhuus*, Ph.D.
(Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Per Grinsted* (Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, mag.scient. *Per Hyltoft Petersen* (Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Lene Christiansen

Mette Nyegaard

Jonna Skov Madsen

Benedikte Haastrup

Der har i forårssemestret og efterårssemestret været ansat 7 undervisningsassistenter (bioanalytikerundervisere). Disse har undervist i alt 140 timer.

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

Der har været afholdt 17 KKA-seminarer med 47 indlæg. Seminarerne har til formål at redegøre for planlagt og igangværende udviklings- og forskningsarbejde, såvel

afdelingens eget som det, der foregår i samarbejde med eller på initiativ af andre afdelinger.

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

L. Bathum har deltaget i IIIrd Research Workshop on Genes, Genealogy and Longevity, Montpellier, Frankrig (14.-17. oktober). L. Bathum har deltaget i Joint Meeting of Danish Center for Molecular Gerontology & Aging Research Center med indlægget Collection of DNA-samples in population studies, Middelfart (6.-7. december). L. Bathum er medvejleder for specialestuderende Tanja Bidstrup. L. Bathum er medlem af bestyrelsen i Fyns Medicinsk Selskab. L. Bathum er medlem af ASU. L. Bathum har forsvaret sin Ph.D. med titlen Cytochrome P450: Examination of the CYP2D6 and the CYP2C19 gene loci in Danes, Tanzanians and aged people (20. april). L. Bathum har undervist på A-kursus i Molekylær Medicin I i basal molekylærbiologi, Odense (8.-10. marts). L. Bathum har deltaget i følgende kurser: A-kursus i Molekylær medicin I, Odense (8.-10. marts); Ph.D.-kursus MX for Windows: Analysis of Twin Data, Odense (9.-13. august); Course on the UNIX operative system Networked Information Services and Sequence Analysis, Århus (6.-9. august); A-kursus i Molekylær Medicinsk Onkologi, Århus (13.-15. august); Afdeling KKAs interne kursus i Akkreditering, Odense (3. juni).

Ole Blaabjerg har med posteren Development of a T3-Uptake Assay for the AutoDELFI A System deltaget i XVII International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Firenze, Italien (6.-11. juni).

I. Brandslund har deltaget i Danish-American meeting, Dansk Medico-Teknisk Selskab, Dansk Selskab for Intensiv Terapi and Dansk Selskab for klinisk kemi med foredraget Point-of-Care Testing from a laboratory doctor's view, Odense Universitetshospital (4. maj), An international symposium med foredraget Complement activation. Clinical implication and application of measurements. Science and the Clinician, Syddansk Universitet (8. maj), Dansk Selskab for Almen Medicin om blodfortynding og INR måling i almen praksis med foredraget Generelle regler og principper for decentralisering af analyser, afprøvning af robusthed og formulering af kvalitetskrav, Rigshospitalet (8. oktober), IFCC international Congress med posteren Integration of different laboratory disciplines, Firenze (6.-11. juni), International Congress of Thrombosis and Hemostasis med posteren Initiation of oral anticoagulation with loading dose versus maintenance dose (med C. Christiansen og H. Hey), Washington (15.-20. august). I. Brandslund er referee for Clinical

Chemistry og Ugeskrift for Læger. I. Brandslund var chairman ved årsmødet for Dansk Institut for extern kvalitetssikring i sygehuslaboratorierne, Skejby Sygehus (september).

K. Brusgaard har deltaget i Scientific Meeting of the HHT Foundation, Svendborg (19.-21. juni), Clinical and Genetic Aspects of Thyroid and Adrenal Disorders, København (15. januar), Binyre- og hypofyse møde, Motel Odense, DNA fragment analyse og Microarray seminar, København (10. januar), Workshop on BRCA Genotyping, Department Of Gynecology and Obstetrics, Kiel, Juleseminar med foredrag, Gl. Avernæs (18.-19. december), Scanlab99 (16. september), American College of Angiology 46th Annual World Assembly (3.-8. oktober); 6th Annual Scandinavian Atherosclerosis Conference (20.-23. maj). K. Brusgaard har erhvervet Ph. D.-grad. K. Brusgaard er specialevejleder for 4 speciale-studerende.

L. Christiansen har deltaget i World Congress on Iron Metabolism BioIron med posteren HFE gene Mutations in Danish Patients with Porphyria Cutanea Tarda, Sorrento, Italien (23.-28. maj).

M.S. Djurhuus er referee ved tidsskriftet Magnesium Research.

M. Hørder er dekan ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. M. Hørder er medlem af Sundhedsstyrelsens Sagkyndige Råd og sagkyndig rådgiver i Sundhedsstyrelsen vedrørende laboratorieteknik, formand for Det Videnskabelige Råd, Statens Institut for Medicinsk Teknologivurdering, medlem af Videreuddannelsesudvalget for speciallæger, Dansk Selskab for Klinisk Kemi, formand for udvalg nedsat af Forskningsministeren og Sundhedsministeren vedrørende Medicinsk Sundhedsforskning, medlem af Speciallægekommisionen udpeget af Forskningsministeriet til bestyrelsen for John F. Kennedy Institutet; Medlem af Redaktionskomitéen, Ugeskrift for Læger, formand for arbejdsgruppe vedrørende forskningstræning under speciallæge uddannelsen, Speciallægekommisionen, medlem af bestyrelsen, Dansk Selskab for Medicinsk Undervisning. M. Hørder var inviteret foredragsholder ved XVII International Congress of Clinical Chemistry (IFCC) med foredraget Evidence Based Teaching in Clinical Biochemistry, Firenze, Italien (8.-12. juni). M. Hørder var arrangør af konference om Forsknings- og Sundhedspolitik, Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum, Kolding (11. marts). M. Hørder var symposieleder ved 4. Danske Kongres i Biokemi, Esbjerg (6.-7. maj). M. Hørder var paneldeltager ved International Society Health Technology Assessment, Edinburg (21.-22. juni). M. Hørder var medarrangør og ordstyrer ved konference om Gendiagnostik i MTV perspektiv, Odense (24. november). M. Hørder er vejleder for Ph.D.-studerende B. Hastrup og L. Christiansen. M. Hørder var medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende Ph.D.-afhandling Århus Universitet, Lone K. Andersen: Familiær hyperkolesterolæmi.

B. Jørgensen har deltaget i 31st Annual Oak Ridge Conference med posteren Evaluation of a portable instru-

ment for quantitative measurement of cardiac markers Troponin T and myoglobin, San José, Californien (23.-24. april), 4. Danske Kongres i Klinisk Biokemi med to foredrag og tre poster, Esbjerg (6.-7. maj), International workshop PFA-100 Focus Meeting, København (30. juni), XVII th Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis, Washington DC (14.-21. august), 46th Annual World Assembly of the American College of Angiology med foredraget Four-way comparison of two whole-blood analyzers and two plasma methods for measurement of prothrombin time in patients on oral anticoagulant therapy, Hawaii (7. oktober), 355. møde i Dansk Selskab for Klinisk Kemi sammen med J.G. Hansen med foredraget Præsentation af apparatur og metoder til måling af INR i almen praksis - Gennemgang af videnskabelig dokumentation for robusthed og analysekvalitet, Frederiksberg (8. oktober). B. Jørgensen var inviteret taler ved: 3. Brædstrupsymposium (Arteriel tromboembolisme og hjerteinsufficiens i år 2000) med foredraget Trombofiili - Nu og efter år 2000, Brædstrup (27. maj), XVII International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Satellite Symposium No. 1 med foredraget Four-way comparison of two whole-blood analyzers and two plasma methods for measurement of prothrombin time, Firenze (5. juni), European Concerted Action in Anticoagulation (ECAA) Meeting med foredraget Evaluation of the TAS analyzer for near-patient monitoring of INR, Bruxelles (26. september), European Critical Care Meeting med foredraget The value of point-of-care testing, Lyngby (19. oktober), 1st Hemostasis Conference som underviser af laboratoriemedicinske læger i Letland, Riga (21. oktober), 19th Annual Meeting of the Belgian Society of Intensive Care Medicine and Emergency Medicine med foredraget Heparin needs during and after coronary bypass surgery, Catholic University of Lovain, Bruxelles (20. november). B. Jørgensen er vejleder for Ph.D.-studerende, cand. med. Elizabeth Zeuthen, Medicinsk/Kardiologisk afdeling A, Aarhus Universitetshospital, sektion AAS, sammen med hovedvejleder Steen E. Husted og Jens Flensted Lassen. B. Jørgensen underviste hospitalslaboranter med foredraget Decentral analysering af hjertemarkører ved MERU-kursus, Odense Universitetshospital (8. april), Læger og sygeplejersker fra Kolding Sygehus med foredraget Trombose og antitrombotisk behandling, Koldingfjord (2. juni), Læger og sygeplejersker fra Aalborg Sygehus med foredraget Kortkædede fedtsyrer stimulerer PAI-1 efter rekonstruktion af aorta abdominalis - Et dobbeltblindet, placebokontrolleret studie, staff-meeting, Aalborg (28. september). B. Jørgensen er referee for tidsskriftet Haemostasis - International Journal on Haemostasis and Thrombosis Research.

P.J. Jørgensen har deltaget i XVII International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Firenze, Italien (6.-11. juni). P.J. Jørgensen har deltaget i DEKS brugermøde som mødeleder med foredraget Kvalitetsmanualer i laboratoriemedicin. Koncept og den nordiske model, Odense (9. september). P.J. Jørgensen er dansk koordinator af projektet Skandinavisk afprøvning

af laboratorieudstyr til primærsektoren. P. J. Jørgensen er medlem af bestyrelsen i Dansk Selskab for Klinisk Kemi, Styregruppen for Dansk Institut for Ekstern Kvalitetssikring på sygehuslaboratorier, Sundhedsstyrelsens referencegruppe vedrørende Medicinsk apparatur og medicinsk teknologivurdering.

N.A. Klitgaard har med foredraget Teoretisk og praktiske aspekter af harmonisering af Hæmoglobin A1c deltaget i DEKS brugermøde (9. september). N. A. Klitgaard er medvejleder for Ph.D.-studerende Ulrik Justesen. N.A. Klitgaard er programkoordinator for Hæmoglobin A1c under Dansk Institut for Ekstern Kvalitetssikring på Sygehuslaboratorier.

S.R. Kristensen har deltaget i bedømmelsesudvalget for cand.med. Allan Roholds Ph.D.-afhandling Iskæmisk hjertesygdom: Forekomst af insulinresistens og insulinresistenssyndromet hos asymptomatiske mandlige patienter med tidligere myokardieinfarkt, Syddansk Universitet (26. februar). S.R. Kristensen var inviteret foredragsholder med foredraget Homocystein og kardiovaskulær sygdom, Abbott Forum, Nyborg (10. marts). S.R. Kristensen har undervist i trombofili på postgraduat, kursus i trombose og hæmostase arrangeret af Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase på Vejle fjordcenteret (15.-16. april og 14.-15. oktober). S.R. Kristensen har deltaget i 4. Danske Kongres i Klinisk Biokemi som chairman for sessionen Andre risikofaktorer, herunder homocystein, CRP, fibrinogen og mikroalbuminuri og inviteret foredragsholder med foredraget: Inflammation og fase-reaktanter, Esbjerg (6.-7. maj), 17th International and 13th European Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine med posteren Continuous monitoring of ischemia by microdialysis, Firenze, Italien (6.-11. juni), XVIIth Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis med posteren No effect of hormone replacement therapy on the fibrinolytic response after a standardized exercise-test in postmenopausal women, Washington DC, USA (14.-21. august). S.R. Kristensen har undervist i koagulationsfaktorer på kurset Interventionsradiologikursus for radiografer og røntgensygeplejersker arrangeret af Styregruppen for interventionsradiologi, Odense Universitetshospital (5. oktober). S.R. Kristensen var inviteret foredragsholder med foredraget Homocystein og trombose – erfaringer fra Fyn ved mødet Homocystein og Trombose arrangeret af Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase (25. november). S.R. Kristensen sidder som Klinisk Instituts repræsentant i NatSund-udvalget. S.R. Kristensen har været vejleder for specialestuderende Vibe Lindcrona, diplomstuderende Lene Anja Rasmussen, Ph.D.-studerende Benedikte Haastrup og Jonna Skov Madsen.

T.A. Kruse har været mødeleder ved DSMG-møde Genetikken ved de store sygdomme, Odense (12. oktober). T.A. Kruse har deltaget i DSMO- og DSO- (Dansk Selskab for Medicinsk Onkologi og Dansk Selskab for Onkologi) møde Hereditary Breast Cancer med foredraget Laboratory test for BRCA1/2 mutations, Panum Institut, København (6. oktober). T.A. Kruse har holdt foredrag ved 4. Danske Kongres i Klinisk Biokemi, Gene-

tiske risikomarkører ved arvelige sygdomme, Esbjerg (6.-7. maj). T.A. Kruse har deltaget i 49th Annual Meeting of the American Society of Human Genetics med 3 posters, San Francisco (19.-23. oktober), 7th World Congress of Psychiatric Genetics med 6 posters, Monterey, Californien (14.-18. oktober), EU-contractor meeting Cloning of genes in bipolar disorder, Karolinska Institut, Stockholm (12.-13. juni). T.A. Kruse var medlem af bedømmelsesudvalg ved lektoransættelse ved Institut for Miljø- og Arbejdsmedicin, Aarhus Universitet og bedømmelsesudvalg ved Ph.D.-afhandling på Institut for Medicinsk Genetik, Københavns Universitet. T.A. Kruse er medlem af DBCGs genetiske udvalg, DBCGs tumorbiologiske udvalg, HUGO og American Society of Human Genetics. T.A. Kruse er projektleder i Danish Allergy Research Center, Contractor på EU-projektet Trinucleotide expansion in bipolar affective disorder. T.A. Kruse er bestyrelsesmedlem i Kræftens Bekæmpelses forskningsprogram Kost, kræft og helbred, Collaborating Investigator ved CEPH, Paris. T.A. Kruse har været kursusleder ved Ph.D.-kursus Grundforskning, molekylærbiologisk del, Odense (15. september). T.A. Kruse har været underviser ved Ph.D.-kursus i Basal kræftforskning, Århus (21. april), Ph.D.-kursus i Toxicology - Gene-environment interaction, Århus (9. november), Ph.D.-kursus Eksperimentel og Molekylærbiologisk Forskning, Århus (2. februar og 24. september), CHIP- teknologi og Positional kloning/koblingsstudier inden for familier, Sundhedsfaglig kandidatuddannelse, hvor han holdt foredragene Genotype og genom, Visioner og principper, Odense (25. november). T.A. Kruse har været kursusleder på DSKK A-kursus i Molekylær Genetik, Odense (9.-10. marts). T.A. Kruse er referee Respiratory Medicine. T.A. Kruse har været medarrangør af MTV-konference og deltaget med indlæg om genom projektet Tumordiagnostik, familier cancer og allergi. T.A. Kruse er vejleder for følgende Ph.D.-studerende: Mette Nyegaard, Annette Haagerup, Troels G. Bruun, Birte Degn, Marlene Lauritzen og Marianne Benn.

J.S. Madsen har af Hjerteforeningen været inviteret til at holde et populærvenskabeligt foredrag Kvinder kan også få hjerte- og kredsløbssygdomme (19. januar). J.S. Madsen har deltaget i 4th London Workshop on Teaching Evidence-Based Health Care (1.-5. februar), Den 4. danske konges i Klinisk Biokemi, Esbjerg (6.-7. maj), Det 32. nordiske koagulationsmøde, Ebeltoft (3.-5. juni), XVII Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis, Washington DC. med foredraget og posteren A Randomized Controlled Study of the effects of Hormone Replacement Therapy on Fasting Plasma Total Homocysteine in Postmenopausal Women (14.-21. august). J.S. Madsen har deltaget i kursus i Trombose og Hæmostase. DSTH/DSKK, Vejle fjordcenteret (14.-15. oktober). J.S. Madsen har været tutor ved kurset Evidensbaseret klinik, 3. danske workshop, The Nordic Cochrane Center, København (22.-25. november). J.S. Madsen har deltaget i og undervist ved Kursus i Medicinsk Teknologivurdering, Odense (26.-28. oktober). J.S. Madsen har

undervist i Evidensbaseret klinik i Lægekredsforeningen for Fyns Amt i efteråret.

N.E. Petersen har deltaget i World Congress on Iron Metabolism BioIron, Sorrento, Italien (23.-28. maj), Gendiagnostik og konsekvenser heraf, Odense (24. november), Symposium om Porfyri, Hillerød (20.-21. maj). N.E. Petersen har været kursusleder på A-kurset Molekylær Medicin I, Odense (8.-10. marts). N.E. Petersen er formand for arbejdsgruppe nedsat af DSKK (Dansk Selskab for Klinisk Kemi), kvalitetssikring af molekylærgenetiske analyser. N.E. Petersen er referee for Human Mutations. N.E. Petersen har været medvejleder for specialestuderende Vibe Lindecrona og specialestuderende Jesper Brøns-Poulsen. N.E. Petersen er medvejleder for Ph.D.-studerende, cand.scient. Lene Christiansen.

P.H. Petersen har deltaget i IFCC, WHO, IUPAC. Conference on Strategies to set global quality specifications in laboratory medicine med foredraget Quality specifications based on analyses of effects of performance on clinical decision-making, Stockholm (25.-26. april), IFCC-WorldLab Laboratory Medicine into the Next Millennium med foredraget EQA for nonquantitative tests. Ideal designs and quality requirements, Florence, Italy (7.-10. juni). P.H. Petersen er medlem af The IFCC Committee on Plasma Proteins (International Federation of Clinical Chemistry), Analytical Quality Committee under DSKK, The Committee for in vitro diagnostics Danish Standard Association, Nordic project on common reference intervals in the Nordic countries. P.H. Petersen er consultant for BioRad, 9500 Jeronimo Road, Irvine, California, USA, Norsk senter for kvalitetssikring av laboratorievirksomhet utenfor sykehus, NOKLUS, Bergen, Norge, ISO-212 WG-3.

K. Rasmussen har deltaget i Temamøde ved navlesnorstamceller - anvendelse og praktisk organisation, København (9. februar), Workshop i Spectral Karyotyping (SKY), Århus (6.-7. april), Scientific meeting af HHT- Foundation med indlægget Genetic Counselling, Svendborg (18.-20. juni), DEKS brugermøde med indlægget Kliniske og laboratoriemæssige aspekter af cytogenetik og molekylærgenetik, Odense (9. september). K. Rasmussen var oplægsholder og mødeplanlægger ved Temadag om Gendiagnostik og konsekvenserne heraf, Odense (24. november). K. Rasmussen har gennemført Lægeforeningens kurser i kommunikationstræning og kursus i kommunikationstræning for professorer og kliniske ledelser, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. K. Rasmussen har undervist på postgraduat kursus i medicinsk molekylærbiologi, Odense (15. september), postgraduat kursus i Medicinsk Etik (15. september), Sundhedsstyrelsens A-kurser ved speciallægeuddannelse i klinisk biokemi, Odense (10. marts) og som kursusleder i klinisk genetik (23. august og 8.-9. december). K. Rasmussen har undervist ved 2 efteruddannelseskurser for paramedicinske grupper og afholdt 4 populærevidenskabelige foredrag/temadage. K. Rasmussen er medlem af Uddannelsesudvalg, §14-udvalg og Kvalitetssik-

ringsudvalg i Dansk Selskab for Medicinsk Genetik, Bestyrelsen for Cytogenetisk Centralregister.

Eksterne bevillinger og donationer

S. Antonsen har modtaget 620.830 kr. fra MTV-puljen til MTV af THROMBO-Base, en klinisk data-base med tilknyttede elektroniske værktøjer for antikoagulationsbehandling.

L. Bathum har modtaget 40.000 kr. fra A.J. Andersen og Hustrus fond til projektet: Spiller mutationer i hæmokromatose genet en rolle i human aldring?

C. Brandt har modtaget 130.893 kr. fra Klinisk Institut, Syddansk Universitet til projektet Magnesium.

K. Brusgaard har modtaget 40.000 kr. fra Novo Nordisk til projektet: Genotypning for 21- hydroxylase defekt, 200.000 kr. fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Forskningspulje til projektet Genotypning for Nesidioblastosis, 10.000 kr. fra AsteraZeneca rejselegat til deltagelse i American College of Angiology 46th Annual World Assembly og 9.000 kr. fra Overlægerådets Legatudvalg til projektet Genotyping for Familiær Hyperinsulinisme.

L. Christiansen har modtaget 87.261 kr. fra Klinisk Institut til projektet Den molekylærgenetiske baggrund for porphyria cutanea tarda.

S. Djurhuus har modtaget 30.000 kr. fra Fonden af 1870 til egen løn.

M. Hørder har modtaget 15.000 kr. fra Overlægerådets Legatudvalg til projektet Ekspression af PPAR receptorer i human colon cancer.

S.R. Kristensen har modtaget 100.000 kr. fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets forskningspulje til projektet HeaRT, 30.000 kr. fra Fonden for Lægevidenskabelig forskning mv. ved Fyns Amts Sygehusvæsen til projektet FABP som tidlig infarktmarkør efter hjerteoperation, 25.000 kr. fra A.P. Møller og hustru Chastine McKinney Møllers Fond til Lægevidenskabens fremme og 50.000 kr. fra Klinisk Institut til projektet Klinisk monitorering af iskæmi med mikrodialyseteknik.

T.A. Kruse har modtaget 100.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden til projektet Markørundersøgelser til studium af genetiske faktorer i mani-depressiv sygdom, skizofreni, brystkræft og allergi, 131.000 kr. fra Klinisk Institut, Syddansk Universitet til projektet Lokalisation af gener for psykiatriske sygdomme, 200.000 kr. fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultetsråd til projektet Genetiske risikofaktorer ved allergi, 352.000 kr. fra EU, BIOMED2 til projektet Cloning of genes containing expanded trinucleotide repeats in bipolar affective disorder, 2.078.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet Genetics of Allergy, Danish Allergy Research Centre, 500.000 kr. fra Lundbeck Fonden (sammen med H. Ewald) til projektet Lokalisation og identifikation af gener af betydning for psykiatriske sygdomme i den færøske befolkning, 300.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd (sammen med H. Ewald) til

projektet Identifikation af kandidatgener for neuropsykiatriske sygdomme i den færøske befolkning.

J.S. Madsen har modtaget 12.000 kr. fra Hjerteforeningen med henblik på deltagelse i XVII Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis, Washington DC., USA.

Publikationer

- Bathum L, Skjelbo E, Mutabingwa TK, Madsen H, Hørder M, Brøsen K.* Phenotypes and genotypes for CYP2D6 and CYP2C19 in a black Tanzanian population. *Br J Clin Pharmacol* 1999; 48:395-401.
- Biernat H, Ellias SA, Wermuth L, Cleary D, Oliveira Santos EC, Jørgensen PJ, m.fl.* Tremor Frequency Patterns in Mercury Vapor Exposure, Compared with Early Parkinson's Disease and Essential Tremor. *Neuro Toxicology* 1999; 20:945-52.
- Bjerrum L, Grinsted P, Petersen PH, Søgaard P.* Validity of susceptibility testing of uropathogenic bacteria in general practice. *British Journal of General Practice*, 1999; 49:821-822.
- Bladbjerg EM, Andersen-Ranberg K, de Maat MPM, Kristensen SR, Jeune B, Gram J, m.fl.* Longevity is independent of common variations in genes associated with cardiovascular risk. *Thromb Haemost* 1999; 82:1100-5.
- Blaabjerg O, Hovel J, Uldall A.* An EQA scheme of the photometric performance of Elisa Readers. *EQAnews* 1999, 10 no. 3.
- Blaabjerg O, Mikula H, Pedersen K, Sahlberg H.* Development of a T3-Uptake Assay for the autoDELFIA System. *Clin Chem Lab Med* 1999; 37, Special Supplement: S1-S576, June 1999.
- Børghlum AD, Bruun TG, Kjeldsen TE, Kvistgård AB, Ewald H, Mors O, Collier DA, Kruse TA.* Two novel variants in the DOPA decarboxylase gene: Association with bipolar affective disorder. *Mol Psych* 1999; 4:545-551.
- Christiansen L, Bygum A, Thomsen K, Brandrup F, Hørder M, Petersen NE.* Denaturing gradient gel electrophoresis analysis of the hemochromatosis gene; Impact of HFE gene mutations on the manifestation of porphyria cutanea tarda. *Clin Chem* 1999; 45:2025-6.
- Christiansen L, Ged C, Hombrados I, Brøns-Poulsen J, Fontanellas A, de Verneuil H, Hørder M, m.fl.* Screening for mutations in the uroporphyrinogen decarboxylase gene using denaturing gradient gel electrophoresis. Identification and characterization of six novel mutations associated with familial PCT. *Hum Mutat* 1999; 14:222-32.
- Dahler-Eriksen BS, Lauritzen T, Lassen JF, Lund ED, Brandslund I.* Near-patient test for C-reactive protein in general practice: Assessment of clinical, organizational and economic outcomes. *Clin Chem* 1999; 45:478-85.
- Djurhuus S, Henriksen JE, Klitgaard NA, Blaabjerg O, Thye-Rønn P, Altura BM, m.fl.* Effect of Moderate Improvement in Metabolic Control on Magnesium and Lipid Concentrations in Patients With Type 1 Diabetes. *Diabetes Care* 1999; 22:546-554.
- Ewald H, Degn B, Mors O, Kruse TA.* Significant linkage between bipolar affective disorder and chromosome 12q24. *Psychiat Genet* 1998; 8:131-40.
- Ewald H, Wang AG, Vang M, Mors O, Nyegaard M, Kruse TA.* A haplotype based study of lithium responding patients with bipolar affective disorder on the Faroe Islands. *Psych. Genet* 1999; 9:23-34.
- Fraser CG, Petersen PH.* Analytical performance characteristics should be judged against objective quality specifications. *Clin Chem* 1999; 45:231-3.
- Fraser CG, Kallner A, Kenny D, Petersen PH.* Introduction: Strategies to set global quality specifications in laboratory medicine. *Scan J Clin Lab Invest* 1999; 59:477-8.
- Grandjean P, Budtz-Jørgensen E, White RF, Jørgensen PJ, Weihe P, Debes F, m.fl.* Methylmercury exposure biomarkers as indicators of neurotoxicity in 7-year-old children. *Am J Epidemiol* 1999; 150:301-5.
- Haagerup A, Bjerke T, Schiøtz PO, Dahl R, Binderup H, Kruse TA.* Type I Allergy - A Total Genome Scan for Candidate Regions and Test of Candidate Genes. *Am. Jour. Hum. Genet.* 1999; 65:A272.
- Hørder M.* Lægeroller, Kandidatafslutningen 29. juni. *Fynske Læger* 1999; 4-5.
- Hørder M, Petersen PH.* Vurdering af diagnostiske metoder. I Andersen D, Almind G, Bock E, Havsteen B, Hørder M, Riis P, red. Sundhedsvidenskabelig forskning. København, Århus, Odense. FADLs Forlag 1999; 411-26.
- Kenny D, Fraser CG, Petersen PH, Kallner A.* Consensus agreement. *Scan J Clin Lab Invest* 1999; 59:585.
- Klemens K, Kruse T, red.* Bioetik, 1. udg. København: Rosinante Forlag A/S, 1999: 81-85.
- Kortunay S, Bozkurt A, Bathum L, Basci NE, Calguneri M, Brosen K, m.fl.* CYP2D6 polymorphism in systemic lupus erythematosus patients. *Eur. J. Clin. Pharmacol.* 1999; 55: 21-5.
- Kortunay S, Bozkurt A, Bathum L, Basci NE, Calguneri M, Brosen K, Kayaalp SO.* CYP2C19 genotype does not represent a genetic predisposition in idiopathic systemic lupus erythematosus. *Ann. Rheum. Dis.* 1999; 58:182-5.
- Kristensen SR, Madsen JS, Gram J, Ebbesen EN, Gram J, Jespersen J.* No effects of Hormone Replacement Therapy on The Fibrinolytic Response after a Standardized exercise-test in Postmenopausal women. *Thromb Haemost* 1999; Suppl August: 810.
- Kristensen SR, Udesen A, Løntoft E.* Continuous monitoring of ischemia by microdialysis. *Clin Chem Lab Med* 1999; 37:389.
- Mingrone G, Henriksen FL, Greco AV, Krogh LN, Capristo E, Gastaldelli A, m.fl.* Triglyceride-induced diabetes associated with familial lipoprotein lipase deficiency. *Diabetes* 1999; 6:1258-63.

- Mogensen J, Kruse TA, Børglum AD. Assignment¹ of the human skeletal muscle a-actin gene (ACTA1) to chromosome 1q42.13q42.2 by radiation hybrid mapping. *Cytogenet Cell Genet* 1998; 83:224-5.
- Mogensen J, Kruse TA, Børglum AD. Refined localization of the human a-tropomyosin gene (TPM1) by genetic mapping. *Cytogenet. Cell Genet* 1999; 84:35-36.
- Mogensen J, Klausen IC, Pedersen AK, Egeblad H, Bross P, Kruse TA, *m.fl.* Alpha-cardiac actin is a novel disease gene in familial hypertrophic cardiomyopathy. *J Clin Invest* 1999 May 15; 103:R39-43.
- Murata K, Weihe P, Renzoni A, Debes F, Vasconcelos R, Zino F, Araki S, Jørgensen PJ, *m.fl.* Delayed evoked potentials in Madeiran children exposed to methylmercury from seafood. *Neurotoxicol Teratol* 1999; 21:343-8.
- Nielsen GD, Søderberg U, Jørgensen PJ, Templeton DM, Rasmussen SN, Andersen KE, *m.fl.* Absorption and retention of nickel from drinking water in relation to food intake and nickel sensitivity. *Toxicol Appl Pharmacol* 1999; 154:67-75.
- Nielsen J B, Grandjean P, Jørgensen PJ. Danskernes bly i blodet efter overgang til blyfri benzin. *Ugeskr Læger* 1998; 160:4768-4771.
- Petersen PH. Analytical quality specifications for measurements reported on an ordinal scale. *Accred Qual Assur* 1999; 4:406-9.
- Petersen PH, Fraser CG, Sandberg S, Goldschmidt H. The index of individuality is often a misinterpreted quantity characteristic. *Clin Chem Lab Med* 1999; 37:655-61.
- Petersen PH. Quality specifications based on analysis of effects of performance on clinical decision-making. *Scan J Clin Lab Invest* 1999; 59:517-21.
- Ravkilde JL, Kristensen SR. Biokemisk diagnostik af akut koronarsyndrom. *Ugeskr Læger* 1999; 161:5141-6.
- Riøl H, Jeune B, Moskovic A, Bathum L, Wang E. Optimized lymphocyte protein extraction performed simultaneously with DNA and RNA isolation: Application to the study of factors affecting DNA, RNA, and protein recovery from lymphocytes of the oldest individuals. *Analytical Biochemistry* 1999; 275:192-201.
- Skovgaard GL, Blædel M, *red.* Det danske sundhedsvæsen - hvis ansvar? København: Gyldendal, 1999: 94-103.
- Smith TA, Rasmussen K, Hertz JM. Hereditær neuropati med tendens til trykpareser. *Ugeskr læger* 1999; 161/23 3463-3465.
- Sørensen CB, Ladekjær-Mikkelsen A-S, Andresen BS, Brandrup F, Veien NK, Buus SK, Anton-Lamprecht I, Kruse TA, *m.fl.* Identification of novel and known mutations in the genes for keratin 5 and 14 in Danish patients with epidermolysis bullosa simplex: Correlation between genotype and phenotype. *Journal of Investigative Dermatology* 1999; 112:184-90.
- Svanegaard J, Johansen JB, Klitgaard NA, Thayssen P, Haghfelt T. Correlation between serial changes and atrial natriuretic peptide and N-terminal pro atrial natriuretic peptide after a first myocardial infarction. *Scand Cardiovasc J* 1999; 33:355-361.
- Tuxen MK, Sölétormos G, Petersen PH, Schiøler V, Dombernowsky P. Assessment of biological variation and analytical imprecision of CA 125, CEA, and TPA in relation to monitoring of ovarian cancer. *Gynecol Oncol* 1999; 74:12-22.
- Viskum S, Rabjerg L, Jørgensen PJ, Grandjean P. Improvement in semen quality associated with decreasing occupational lead exposure. *Am J. Ind. med.* 1999; 35:257-63.
- von Eyben FE, Petersen PH, Blaabjerg O, Lindegaard Madsen E. Analytical quality specifications for serum lactate dehydrogenase isoenzyme 1 based on clinical goals. *Clin Chem Lab Med* 1999; 37:553-61.

Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin

Professor, dr.med. *Poul Flemming Højlund-Carlsen*

Klinisk lærer, cand.med. *Peter Grupe*

Klinisk lærer, cand.med. *Allan Johansen*

Klinisk lærer, cand.med. *Henrik Boel Jørgensen*

Klinisk lektor, cand.med. *Jens Marving*

Gæsteforsker, cand.med. *Steen Bonnema* (1. reservelæge, Medicinsk-Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Peter Licht* (kursusreservelæge, Thorax-Karkirurgisk afdeling T, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Niels Qvist* (overlæge, Kirurgisk afdeling A, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Lars Rasmussen* (overlæge, Kirurgisk afdeling A, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, stud.med. *Jørn Bo Thomsen* (Øre-Næse-Halsafdeling F, Odense Universitetshospital)

Sekretær *Anette Albæk*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Peter Bartram

Henrik Wulff Christensen

Peter Licht

Henrik Dalgaard Villadsen

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

Der har været afholdt interne og tværfaglige møder for at redegøre for planlagt og igangværende udviklings- og forskningsarbejde. Endvidere har der været afholdt 2 interne efteruddannelseskurser med deltagelse af læger, biokemikere, fysikere, bioanalytiker og sekretærer.

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

P. Bartram har afholdt følgende forelæsninger for medicinstuderende: Det normale ekg på ugekursus i ekg, (6. og 12. semester, 2. del) (forårssemestret og efterårssemestret) samt tolkning af ekg (efterårssemestret), introduktion til klinisk fysiologi/nuklearmedicin på ugekursus i klinisk fysiologi/nuklearmedicin, (12. semester) (forårssemestret). Han har desuden i begge semestre varetaget tutorfunktion på ugekursus i klinisk fysiologi/nuklearmedicin for 12. semester. Peter Bartram er ansat som klinisk lektor i videnskabsteori (IST-epidemiologi) på medicinstudiet, 3. og 4. semester, 1. del fra efterårssemestret.

S. Bonnema har holdt foredraget Høj-dosis radioiod er en alternativ behandling til kirurgi hos patienter med en meget stor struma ved Dansk Endokrinologisk Selskabs

årsmøde, Odense (januar). Han har deltaget i Annual Meeting of the European Thyroid Association, Milano, Italien (26. august). S. Bonnema har deltaget i kursus om Biomedicinsk isotopteknik, bestået eksamination, Aarhus Universitet (foråret). Han har endvidere forestået holdundervisning og eksamination i endokrinologi for biomedikastuderende på 7. og 8. semester, Syddansk Universitet (forår og efterår), og han har holdt foredrag i thyreoidea-sygdomme, specielt radiojodbehandling, for læger/personale, afdeling F, Odense Universitetshospital.

H.W. Christensen har holdt foredrag om Cerebral Blood Flow and Cervical Spinal Manipulation: An Experimental Study ved den 5th World Federation of Chiropractic i Auckland, New Zealand (20.-22. maj). Han har på internatmøde, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital og ved Forskningsdag, Syddansk Universitet samt ved Dansk Kiropraktor Foreningens årsmøde holdt foredrag om projekt FUMU. Han har undervist på Institut for Idræt i faget Helsebiologi I, på turnusuddannelsen for cand.manu.-studerende i Apoplexia Cerebri - aspekter med relation til kiropraktorpraksis samt i Den kliniske undersøgelse. H.W. Christensen har endvidere fået tildelt Forskerprisen 1999 af Dansk Kiropraktor Forening og Landsforeningen Kiropraktikkens Fremme på 15.000 kr. til deling med P. Licht.

P. Grupe har forestået forelæsning og daglig holdundervisning af medicinstuderende på 12. semester ved hvert af de halvårslige ugekurser i klinisk fysiologi og nuklearmedicin (i 1. uge i februar og september). P. Grupe har endvidere afholdt 2 lektioner for bioanalytikerstuderende i arbejds-ekg.

P.F. Højlund-Carlsen er medlem af Hjerteforeningens Forskningsudvalg, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultetsråd, Syddansk Universitet (indtil december) og formand for fakultetets udvalg vedrørende human patofysiologi. Han er medlem af videreuddannelsesudvalget, Dansk Selskab for Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin (indtil november) og medlem af bestyrelsen i Dansk Selskab for Medicinsk Prioritering (indtil september). Han er udpeget af Sundhedsministeriet til speciallægekommisionens arbejdsgruppe vedrørende diagnostisk radiologi, klinisk fysiologi og nuklearmedicin samt klinisk neurofysiologi. P.F. Højlund-Carlsen er medlem af et multinationalt konsortium, hjemsted Lunds Universitet, leder L. Edenbrandt, vedrørende anvendelse af web-baseret, intelligent computerteknik i den medicinske beslutningsproces (<http://ism.thep.lu.se>). P.F. Højlund-Carlsen har deltaget i 4th International Congress of Nuclear Cardiology, Athen (18.-21. april) og European Nuclear Medicine Congress, Barcelona (9.-13. oktober). P.F. Højlund-Carlsen har været

arrangerer og/eller ordstyrer ved følgende kurser og temamøder afholdt af Dansk Selskab for Medicinsk Prioritering: Evalueringscenter for sygehuse, Klinikbygningen, Odense Universitetshospital, sammen med A. Røllighed (3. marts), Kvalitet i sundhedsvæsenets kerneydelser, Vejle (9.-10. marts), Beta-interferonbehandling ved dissemineret sclerose, København (4. maj). P.F. Høilund-Carlsen har været inviteret foredragsholder Diagnostiske strategier - et oplæg til debat, ved møde om Fremtidens kardiovaskulære imaging-teknikker, The Cardiovascular Research Center, Aarhus Universitetshospital (14. juni), Samfunds- og sundhedsøkonomiske vurderinger: Hvordan sikres et kvalificeret og uafhængigt beslutningsgrundlag? Høring om prioritering af nye lægemidler afholdt af Teknologirådet for Folketingets Sundhedsudvalg, Christiansborg (22. september), MTV set fra et lægeligt synspunkt: Kan lægevidenskaben bruge MTV-målinger? Kan resultaterne danne grundlag for beslutninger? Årskonference, Den videnskabetiske Komité for Vejle og Fyns Amter, Middelfart (6. oktober). P.F. Høilund-Carlsen har været Chairman ved Poster session 3, Health Science Day, Faculty of Health Sciences, Odense (7. oktober) og har holdt følgende andre foredrag: Radionuclide ventriculography compared with the chest x-ray in patients with acute myocardial infarction, sammen med Gadsbøll N, Hein E, Stage P, Badsberg JH, Jensen BH, ved European Nuclear Medicine Congress, Barcelona 9.-13. oktober), Scintigrafisk billeddiagnostik, sammen med J. Marving, Lægedag Fyn 1999, Lægekredsforeningen for Fyns Amt, Nyborg (5. november). P.F. Høilund-Carlsen har været formand/medlem af følgende bedømmelsesudvalg: Cand.med. Tommi Bo Lindhardt's Ph.D.-afhandling Studies with a Miniature Nuclear Detector on Left Ventricular Function during Percutaneous Transluminal Coronary Angioplasty, Københavns Universitet (18. juni). P.F. Høilund-Carlsen er kursuseder og underviser ved delkursus (hjerter-kar-lunger) i Human Patofysiologi for 6. biomedicinstuderende (marts-april), ekg-kursus for 6. og 12. semester medicinstuderende (februar og september) samt 12. semesterkursus i klinisk fysiologi og nuklearmedicin for medicinstuderende (februar og september). P.F. Høilund-Carlsen er vejleder/medvejleder for Ph.D.-studerende Henrik D. Villadsen, Peter Licht, Peter Bartram og Henrik Wulff Christensen og stud.med. Jørn Bo Thomsen (prægraduat afhandling).

A. Johansen har undervist medicinstuderende, 12. semester, i klinisk fysiologi og nuklearmedicin og medicinstuderende på 6. og 12. semester i ekg-kursus samt biomedicinstuderende i human patofysiologi, delkursus i hjerter-kar-lunger. Endvidere har han undervist radiografelever i nuklearmedicin. Allan Johansen er medvejleder for stud.med. Jørn Bo Thomsen (prægraduat afhandling).

P.B. Licht har afholdt følgende foredrag med abstracts: Experimental study of vertebral artery flow following cervical manipulation. European Chiropractic Union Congress, Odense (maj), Is there a role for premanipulative testing before cervical manipulation? Licht PB, Christensen HW, Høilund-Carlsen PF, World Federation of Chiro-

practic i Auckland, New Zealand (20.-22. maj), Cerebral Blood Flow and Cervical Spinal Manipulation: An Experimental Study, Christensen HW, Licht PB, Svendsen P, Høilund-Carlsen PF, World Federation of Chiropractic i Auckland, New Zealand (20.-22. maj), Volume Flow Estimation by Color Duplex, Licht PB, Røder O, Scandinavian Association of Vascular Surgery, Uppsala, Sverige (juni). P.B. Licht har præsenteret posterene Vertebral Artery Volume Flow in Man, P.B. Licht, Christensen HW, Høilund-Carlsen PF, ved World Federation of Chiropractic i Auckland, New Zealand (20.-22. maj). P.B. Licht har endvidere holdt følgende foredrag: Vertebral Artery Blood Flow during Chiropractic Treatment of the Cervical Column, Norsk Kiropraktorforenings Årsmøde i Tromsø, Norge (22.-23. oktober), Vertebral Artery Blood Flow during Chiropractic Treatment of the Cervical Column, Dansk Kiropraktorforenings Årsmøde, Århus (12.-13. november). P. Licht har deltaget i følgende kongresser: European Chiropractic Union Congress, Odense (maj), World Federation Chiropractic, Auckland, New Zealand (maj), Scandinavian Association of Vascular Surgery, Uppsala, Sverige (juni). P. Licht har endvidere fået tildelt Forskerprisen 1999 af Dansk Kiropraktor Forening og Landsforeningen Kiropraktikkens Fremme på 15.000 kr. til deling med H.W. Christensen.

J. Marving har undervist i nuklearkardiologi ved efteruddannelse for læger i specialet Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin. Rigshospitalet, København (28.-29. januar). Han har undervist læger på afdeling Y, Odense Universitetshospital, i renografi hos nyretransplanterede (21. april) samt undervist ved Dansk Rheumatologisk Selskab, E-kursus, om knogle- og inflammationsscintigrafi i session om Rheumatologisk billeddiagnostik, på Hindsgavl (28. september). J. Marving har undervist ved Lægedag Fyn, Lægekredsforeningens efteruddannelse, om Billeddiagnostik - sidste nyt, Scintigrafisk billeddiagnostik (5. november) og undervist læger ved Børneafdelingen, Odense Universitetshospital, i Nuklearmedicinske undersøgelser hos børn (24. november). J. Marving har endvidere afholdt undervisning (ugekursus) i Klinisk fysiologi og Nuklearmedicin for medicinstuderende på 12. semester. Syddansk Universitet (februar og september). Han har undervist i lungesygdomme for patofysiologistuderende, Syddansk Universitet (april) samt undervist diplomstuderende bioanalytikere på Hospitalslaborant-skolen, Århus i emnet: Knoglebiologi og knoglescintigrafi (november). J. Marving har afholdt efteruddannelseskursus for fysik- og kemilærere, Danmarks Lærerhøjskole, København, dagskursus, om medicinsk anvendelse af radioaktive isotoper samt demonstration på Nuklearmedicinsk afdeling, Odense Universitetshospital (3. marts). J. Marving er formand for vurderings- og ansættelsesudvalget vedrørende undervisningsstillinger i specialet klinisk fysiologi og nuklearmedicin i Danmark. J. Marving er medlem af arbejdsgruppe vedrørende PET/MTV ved MTV-Instituttet, Sundhedsstyrelsen og medlem af arbejdsgruppe vedrørende patientforløbsprogram for lungecancer, Odense Universitetshospital. J. Marving er lek-

tor ved Fagområdet for klinisk fysiologi og nuklearmedicin, Klinisk Institut, Odense Universitet. J. Marving er medlem af ankenævn vedrørende eksamen i fysiologi, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. J. Marving er formand for uddannelsesudvalget, Nuklearmedicinsk afdeling, Odense Universitetshospital. J. Marving er endvidere medvejleder for Ph.D.-studerende Peter Bartram.

Niels Qvist har været inviteret som foredragsholder ved international workshop om gallblad der motility, Ferrara, Italien (16.-17. april). Han har endvidere holdt foredrag og præsenteret poster ved Nordisk Gastromøde i Tromsø om galdeblæremotilitet (2.-5. juni). Niels Qvist har været bedømmer på Ph.D.-afhandling om galdemotilitet udgået fra Aarhus Universitet (efteråret).

Eksterne bevillinger og donationer

Til projektet KRIAH (kredsløbsstimuli til risikovurdering ved arteriel hypertension) er modtaget 200.000 kr. fra Forskningspuljen, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet og 100.000 kr. fra Hjertereforeningen. S. Bonnema har fra Musikforlæggerne Agnes og Knut Mørks Fond modtaget 106.500 kr.

Publikationer

- Andersen PV, Qvist N, Mortensen J, Øster-Jørgensen E, Pedersen SA, Rasmussen L.* Cholecystectomy in patients with normal gallbladder function did not alter characteristics in duodenal motility which was not correlated to the size of bile acid pool. *Dig Dis Sci* 1999; 44:2443-8.
- Bonnema S, Bertelsen H, Mortensen J, Andersen PB, Knudsen DU, Bastholt L, Hegedüs L.* The Feasibility of High Dose Iodine 131 Treatment as an Alternative to Surgery in Patients with a Very Large Goiter: Effect on Thyroid Function and Size and Pulmonary Function. *The Journal of Clinical Endocrinology & Metabolism* 1999; 84:3636-3641.
- Høilund-Carlsen PF, Amtorp O.* Andre billeddiagnostiske undersøgelser af hjertet. I: Lorentzen I, Bendixen G, Hansen NE, red. Medicinsk kompendium, 15. udgave København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1999: 968-78.
- Høilund-Carlsen PF, Marving J.* Nuklearkardiologi ved iskæmisk hjertesygdom. *Ugeskr Læger* 1999; 161:2510-4.
- Høilund-Carlsen PF.* 4th international conference of nuclear cardiology. *Ugeskr Læger* 1999; 161:3481-2.
- Høilund-Carlsen PF.* Prækonditionering - det manglende værktøj i medicinsk prioritering? *Ugeskr Læger* 1999; 161:3517-8.
- Høilund-Carlsen PF, Clausen M.* Congress of the European Association of Nuclear Medicine. *Ugeskr Læger* 1999; 161:6949-50.
- Johansen A, Mickley H, Junker A, Møller M.* Prognostic significance and long-term natural history of heart rate

variability in survivors of first myocardial infarction. *A.N.E.* 1999; 4(4):391-96.

Licht PB, Christensen HW, Røder O, Høilund-Carlsen PF. Volume flow estimation by color duplex. *Eur J Vasc Endovasc Surg* 1999; 17:219-24.

Licht PB, Christensen HW, Høilund-Carlsen PF. Vertebral artery volume flow in human beings. *J Manipulative Physiol Ther* 1999; 22:363-7.

Licht PB, Christensen HW, Svendsen P, Høilund-Carlsen PF. Spinal manipulation therapy and the vertebral artery. An experimental study. *J Manipulative Physiol Ther* 1999; 22:431-5.

Rasmussen L, Mortensen MB, Troensegaard P, Øster-Jørgensen E, Qvist N, Pedersen SA. The variability of the postprandial portal vein blood flow response is partly caused by a relationship between fasting flow rate and phase activity of the migrating motor complex. *Eur J Gastroenterol & Hepatol* 1999; 11:171-4.

Rasmussen L, Øster-Jørgensen E, Qvist N, Pedersen SA. The effect of Omeprazole on intragastric pH, intestinal motility and gastric emptying. *Scand J Gastroenterol* 1999; 34:671-5.

Klinisk Immunologi

Klinisk lektor, dr.med. *Tom Kristensen*
Klinisk lektor, cand.med. *Jørgen Georgsen*
Klinisk lektor *Søren Thue Lillevang*, Ph.D.
Gæsteforsker, cand.polyt. *Marianne Lange*, Ph.D.
Gæsteforsker, cand.med. *Bjarne Kuno Møller*
Gæsteforsker, cand.med. *Ulrik Sprogøe-Jakobsen*, Ph.D.
Gæsteforsker, cand.med. *Niels Fisker*
Gæsteforsker, cand.med. *Helle Andersen*
Gæsteforsker, cand.med. *Javad Molaverdilou*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Thomas Brevig
Peer Brehm Christensen
Keld M. Homburg
Claus Marcher
Kjell Einar Titlestad

Til undervisningen har været tilknyttet 1 bioanalytikerunderviser, der har undervist i alt 24 timer.

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

T. Brevig opholdt sig ved Afdeling for Klinisk Immunologi, Karolinska Institutet, Huddinge Universitetshospital, Sverige (1. april-30. juni) og indleverede, i samarbejde med Absorber AB, Sverige, patentansøgning til den svenske patentmyndighed (26. august).

J. Georgsen deltog i X Congreso de la Sociedad Española de Transfusión Sanguínea, Madrid (20.-22. maj), 16. Nordiske møde om transfusionsmedicin, Århus (29. september-1. oktober), 6th EAPPI – EPFA Annual European Regulatory Affairs Symposium, Paris, Frankrig (5.-6. oktober), Brugermøde, Dansk Institut for Ekstern Kvalitetssikring for Sygehuslaboratorier, Odense (9. september), 52th Annual Meeting of the American Association of Blood Banks, San Francisco, Californien (6.-10. november).

T. Kristensen deltog i 16. Nordiske møde om transfusionsmedicin, Århus (29. september-1. oktober).

M. Lange deltog i 24th International Symposium on Blood Transfusion - Molecular Biology in Blood Transfusion, Groningen, Holland (6.-8. oktober).

S.T. Lillevang deltog i 2nd International Congress on Autoimmunity, Tel Aviv, Israel (7.-12. marts), som repræsentant for Danmark udpeget af Sundhedsministeriet i Blood Safety in the European Community: An Initiative for Optimal Use, Wildbad Kreuth (20.-22. maj), 12th Congress of the European Society for Haemapheresis, Malmö, Sverige (11.-15. september) og i 25th Internatio-

nal Symposium Molecular Biology in Blood Transfusion, Groningen, Holland (6.-8. oktober).

B.K. Møller deltog i Danish society for flow Cytometry – 21st Meeting - Detection of Intracellular Antigens by Flow Cytometry, Odense (21. maj).

Eksterne bevillinger og donationer

T. Brevig har modtaget 30.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden.

C. Marcher har modtaget 30.000 kr. fra Lægeforeningens Forskningsfond/ Højmossegård-legatet og 50.000 kr. fra Klinisk Institut.

T. Kristensen, S.T. Lillevang, B.K. Møller har modtaget 250.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd.

S.T. Lillevang har modtaget 54.260 kr. fra Bloddonorerens Sikrings- og Forskningsfond og 95.876 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd.

Publikationer

Birkeland SA, Bendtzen K, Møller B, Hamilton-Dutoit S, Andersen HK. Interleukin-10 and Posttransplant Lymphoproliferative Disorder after Kidney Transplantation. *Transplantation* 1999; 67:876-881.

Brandrup F, Homburg KM, Wang P, Garred P, Madsen HO. Mannan-binding lectin deficiency associated with recurrent cutaneous abscesses, prurigo and possibly atopic dermatitis. A family study. *Br J Dermatol* 1999; 140(1):180-181.

Brevig T, Kristensen T, Zimmer J. Expression of major histocompatibility complex antigens and induction of human T-lymphocyte proliferation by astrocytes and macrophages from porcine fetal brain. *Exp Neurol* 1999; 159:474-483.

Diederichsen ACP, Zeuthen J, Christensen PB, Kristensen T. Characterisation of Tumour Infiltrating Lymphocytes and Correlations with Immunological Surface Molecules in Colorectal Cancer. *Eur J Cancer* 1999; 35:721-726.

Georgsen J. Klinisk Immunologi i Region Syd.

Sprogøe-Jakobsen U. Ph.D.-forsvar. Red cell antibodies investigated by flow cytometry: Development and application of a flow cytometric method for isotype-specific quantitation of red cell antibodies. 1999, 3. december.

Sørensen MB. Ekspression af Fas/Fas-ligand på kolorektalcancerceller. Eksamen i forbindelse med Den Prægraduate Sundhedsvidenskabelige Forskeruddannelse. 1999, 5. august.

Klinisk Mikrobiologi

Professor, dr.med. *Knud Siboni*

Klinisk lektor, dr.med. *Bente Gahrn-Hansen*

Klinisk lektor, Ph.D. *Thøger Gorm Jensen*

Klinisk lektor, dr.med. *Per Søgaard*

Klinisk lærer, cand.med. *Niels Fisker* (til 30. september)

Klinisk lærer, cand.med. *Maren Kathrine Hornstrup* (til 30. september)

Klinisk lærer, cand.med. *Dorthe Licht* (til 30. september)

Gæsteforsker, amtshygienesygeplejerske *Anna Knudsen*

Gæsteforsker, hygiejnesygeplejerske, MPH, *Barbro Nielsen*

Ph.D.-studerende til 31. marts:

Hanne Marie Holt

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

B. Gahrn-Hansen underviste i mikrobiologi ved efteruddannelseskursus for sygeplejersker i Infektioner og hygiejne, Odense Universitetshospital (20. januar, 14. september, 11. november og 19. november) og ved efteruddannelseskursus for intensivsygeplejersker i Infektioner og Hygiejne, Odense Universitetshospital (28. januar), ved det teoretiske kursus for vordende almenmedicinere i Laboratoriemedicin, Odense Universitetshospital (25. januar, 18. maj og 20. september) ved A-kursus for gynobstetrikere i nyere antibiotika, Odense Universitetshospital (10. marts), ved A-kursus for ortopædkirurger, Esbjerg (17. marts) og ved A-kursus i Infektionsmedicin for intern medicinere, Odense Universitetshospital (20. september), ved kursus i Luftvejsinfektioner for praktiserende læger, Falsled (20. marts) og for praktiserende speciallæger i øre-næse-halssygdomme, Odense (11. februar), ved møde i Fynsk Medicinsk Selskab, rationel anvendelse af antibiotika, Odense Universitetshospital (12. april). Hun underviste i urinvejsinfektioner for biomedicinstuderende. Hun deltog i 39th Interscience Conference on Antimicrobial Agents and Chemotherapy, San Francisco, USA, (26.-29. september). Hun var semesterudvalgsformand for 8. semester, medlem af Studienævn for Medicin ved Syddansk Universitet og hovedvejleder for Ph.D.-studerende Hanne M. Holt. Hun var tilfornordnet Specialistnævnet i Klinisk Mikrobiologi, formand for vurderings- og ansættelsesudvalget vedrørende besættelse af blokstillinger i klinisk mikrobiologi, medlem af det faglige bedømmelsesudvalg ved besættelse af overlægestillinger ved Neisseriaafdelingen, SSI, Afdeling for Luftvejsinfektioner, SSI, KMA, Slagelse Centralsygehus og KMA, Odense Universitetshospital. Hun var medlem af bestyrelsen for Henrik og Emilie Ovesen Foundation.

Hun har i årets løb haft referee-opgaver for Ugeskrift for Læger, Acta Orthopædica Scandinavica samt Scandinavian Journal of Primary Health Care. Hun har været bedømmer på Ph.D.-afhandling og officiel opponent ved doktor-disputats, begge ved Københavns Universitet.

H.M. Holt fortsatte Ph.D.-projektet Bakteriologisk og klinisk karakteristik af øreinfektioner med halofile Gram-negative stave, hovedsagelig *Shewanella* (indtil 31. marts).

T.G. Jensen var medlem af uddannelsesudvalget og IUPAC-udvalget under Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiolog. Han deltog i arbejdet for etablering af Dansk Standard for Infektionshygiejne.

A. Knudsen har videreført håndhygiejekampagnen i Sygehus Fyn. Video og pjecer fra håndbog herom i Sygehus Fyn bruges nu i hele Skandinavien. I januar deltog Sygehus Fyn i den landsdækkende prævalensundersøgelse over nosokomielle infektioner. Der registreredes 5 infektioner hos 208 patienter. Anna Knudsen var formand for Instruksudvalget, Hygiejnekomitéen for Fyns Amt og næstformand i Dansk Selskab for Hygiejnesygeplejersker.

B. Nielsen var formand for et forebyggende udvalg mod Norwalkvirus-infektion under Områdeledelsen, Odense Universitetshospital. Hun var medarrangør af et seminar om Sterilisering på Odense Universitetshospital, (15. november), og hun gennemgik i løbet af efteråret samtlige operationsafdelinger, Odense Universitetshospital, med en sygehushygiejniske audit.

K. Siboni var formand for Referencegruppen for Resistensbestemmelse og for Comité franco-danois de microbiologie Paul Horstmann, begge Dansk Selskab for Klinisk Mikrobiologi. Han besøgte Services de microbiologie médicale på Hôpital Cochin, Hôpital St-Joseph og Institut Pasteur, Paris og holdt foredrag på Hôpital Universitaire Henri Mondor, Créteil om Resistensbestemmelse og brugen heraf i Danmark (30. april-5. maj). Han besøgte Service de microbiologie, Hôpital Universitaire, Caen (31. august-4. september). Han var mødeleder ved foredrag i Institut français, København af A. Philippon Antibiotikaresistens hos enterobakterier (16. august) og af F. Goldstein Antibiotikaresistens hos pneumokokker (11. oktober). Han var formand for Hygiejnekomitéen for Fyns Amt og for Hygiejneudvalget for Odense Universitetshospital. Han holdt afskedsforelæsning Klinisk mikrobiologi 1957-99 med særlig vægt på tiden i Fyns Amt siden 1963 i John Eric Erichsen-salen 0.46-0.47 (10. december).

P. Søgaard var vejleder for Ph.D.-studerende Hanne Holt. Er medlem af bedømmelseskomiteen for Schering Plough-prisen for kliniske mikrobiologer og af Uddannelsesudvalget for Lægekredsforeningen på Fyn.

Publikationer

- Bjerrum L, Grinsted P, Petersen PH, Søgaaard P.* Validity of susceptibility testing of uropathogenic bacteria in general practice. *Br J Gen Pract* 1999; 49:821-2.
- Gahrn-Hansen B, Søgaaard P.* Midler mod infektionssygdomme. I Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og klinisk farmakologi. København, Århus, Odense: FADLs Forlag 1999: 563-94.
- Holt HM.* Bakteriologisk og klinisk karakteristik af øreinfektioner med halofile, Gram-negative stave, hovedsageligt *Shewanella*, Ph.D.-afhandling. Syddanske Universitet, Odense Universitet, 1999.
- Jensen JS, Bruun B, Gahrn-Hansen B.* Unexpected cross-reaction with *Fusobacterium necrophorum* in PCR for detection of mycoplasmas. *J Clin Microbiol* 1999; 37:828-29.
- Jensen TG, Kolmos HJ, Siboni K.* Resistance problems in two university hospitals in Denmark. *Int J Antimicrob Agents* 1999; 12:71-73.
- Jensen TG, Konradsen HB, Bruun B.* Evaluation of the rapid ID32 Strep system. *Clin Microbiol Inf* 1999; 5:417-23.
- Knudsen A.* Mikrobiologi og Hygiejne i Sygeplejen. København: Munksgaard, 1999.
- Munck AP, Gahrn-Hansen B, Søgaaard P, Søgaaard J.* Long-lasting improvement in general practitioners' prescribing of antibiotics by means of medical audit. *Scand J Prim Health Care* 1999; 17:185-90.
- Nielsen B.* Anvendelse af overvågningsdata i sygehushygiejnen. I: Siboni K., (ed.) Hygiejnekomiteén for Fyns Amt. Årbog 1998. Odense, Fyns Amt, 1999.
- Nielsen B red.* Virusdiarré - en meget smitsom sygdom. Information til personalet. Odense Universitetshospital, 1999.
- Nielsen B red.* Checkliste ved Virusdiarré. Odense Universitetshospital, 1999.
- Nielsen B red.* Omgangssyge. Patientinformation. Odense Universitetshospital, 1999.
- Nielsen NJ, Gahrn-Hansen B, Munck A.* Diagnostik og behandling af infektioner i almen praksis på Bornholm - resultat af et auditprojekt. *Månedsskr Prakt Lægegering* 1999; 77:1699-703.
- Siboni K. red.* Hygiejnekomiteén for Fyns Amt. Årbog 1998. Odense, Fyns Amt, 1999.
- Siboni K.* Overvågning i den klinisk mikrobiologiske afdeling. I Siboni K. (ed.) Hygiejnekomiteén for Fyns Amt. Årbog 1998. Odense, Fyns Amt, 1999.
- Siboni K.* Klinisk mikrobiologi 1957-99. Forudsætninger, erkendelse, resultater, rammer. Nyt om Mikrobiologi 1999; 51:7-8+tabel I-III.
- Siboni K. red.* Referenceprogram vedrørende Resistensbestemmelse, DSKM. Status ultimo 1999. Odense, 1999.
- Siboni K. red.* Referenceprogram vedrørende Resistensbestemmelse, DSKM, hjemmeside <http://www.dskm.suite.dk> og i *Siboni K. red.* Hygiejnekomiteén for Fyns Amt. Årbog 1998, Odense, Fyns Amt 1999: 45-71.
- Søgaaard P, Gahrn-Hansen B.* Ormemidler. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. Basal og klinisk farmakologi. København, Århus, Odense: FADLs Forlag 1999: 595-99.
- Søgaaard P, Hoff GE, Hyttel L, Østergaard L.* Diagnostik af *Chlamydia trachomatis*. Klaringsrapport Dansk Selskab for Klinisk mikrobiologi 1999, ISSN 1398-1560.
- Thomsen JL, Søgaaard P.* Bacteria in lung tissue from an autopsy population of alcoholics. *Forensic Science Int.* 1999; 99:53-9.

Medicinsk Endokrinologi

Professor, dr.med. *Henning Beck-Nielsen*

Gæsteprofessor, Director *Frank P. Alford*, MDMSci (Department of Endocrinology and Diabetes, St. Vincent's Hospital, Melbourne, Australien)

Klinisk lektor, dr.med. *Claus Hagen*

Klinisk lektor, dr.med. *Laszlo Hegediüs*

Gæsteforsker, cand.med. *Bo Abrahamsen*, Ph.D. (1. reservelæge, Medicinsk afdeling, Sygehus Fyn Svendborg)

Gæsteforsker, cand.med. *Marianne Andersen*, Ph.D. (1. reservelæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Finn Noe Bennedbæk*, Ph.D. (1. reservelæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Steen Joop Bonnema* (1. reservelæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Kim Torsten Brixen*, Ph.D. (afdelingslæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Christian Søren Christiansen*, Ph.D. (1. reservelæge, Medicinsk- Endokrinologisk afdeling, Aalborg Sygehus)

Gæsteforsker, cand.med. *Palle M. Christensen* (klinisk assistent, Institut for Sundhedstjeneste forskning, Syddansk Universitet og Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Helle Døssing* (afdelingslæge, Øre-, næse-, halsafdeling F, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Ebbe Nils Ebbesen*, Ph.D. (reservelæge, Reumatologisk afdeling, Aarhus Kommunehospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Charlotte Ejersted*, Ph.D. (Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Ellen Grodum* (1. reservelæge, Medicinsk afdeling, Fredericia Sygehus)

Gæsteforsker, dr.med. *Aase Handberg*, Ph.D. (reservelæge, Klinisk Biokemisk afdeling, Aarhus Kommunehospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Jørgen Hangaard*, Ph.D. (afdelingslæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Dorte Hansen* (reservelæge, Pædiatrisk afdeling H, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Pia Skov Hansen* (Medicinsk afdeling C, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Tony Bill Hansen*, Ph.D. (1. reservelæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Uni-

versitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Michael Hansen-Nord* (adm. overlæge, Medicinsk afdeling, Sygehus Fyn Middelfart)

Gæsteforsker, cand.med. *Finn Lund Henriksen*, Ph.D. (kursusreservelæge, Medicinsk afdeling, Fredericia Sygehus)

Gæsteforsker, cand.med. *Jan Erik Henriksen*, Ph.D. (1. reservelæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Hans Christian Horn* (reservelæge, Medicinsk afdeling C, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Ole Høther-Nielsen* (Overlæge, Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.cur. *Bibi Hølge-Hazelton* (forskningsstipendiat, Center Gul samt Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Anne E. Jarløv* (1. reservelæge, Medicinsk afdeling E, H:S Frederiksberg Hospital)

Gæsteforsker, *Kirsten Ohm Kyvik*, Ph.D. (adjunkt, Institut for Sundhedstjenesteforskning, Epidemiologi, Syddansk Universitet.)

Gæsteforsker, cand.med. *Birte Nygaard*, Ph.D. (1. reservelæge, Medicinsk afdeling E, H:S Frederiksberg Hospital)

Gæsteforsker, *Allan Rohold*, Ph.D. (kursusreservelæge, Kardiologisk afdeling B, Odense Universitetshospital) (Ph.D.-forsvaret 26. februar 1999)

Gæsteforsker, *René Klinkby Støvring*, Ph.D. (kursusreservelæge, Geriatrisk afdeling, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, *Peter Thye-Rønn*, Ph.D. (1. reservelæge, Medicinsk afdeling, Fredericia Sygehus)

Gæsteforsker, dr.med. *Allan A. Vaag*, Ph.D. (konst. overlæge, Medicinsk afdeling, H:S Amager Hospital)

Gæsteforsker, lic.med. *Jørgen Vinten* (lektor, Medicinsk Fysiologisk Institut, Panum Institut, Københavns Universitet)

Gæsteforsker, cand.med. *Dorte Worm*, Ph.D. (kursusreservelæge, Medicinsk Endokrinologisk afdeling, H:S Hvidovre Hospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Knud Bonnet Yderstræde*, Ph.D. (1. reservelæge, Medicinsk Afdeling, Kolding Sygehus)

Kandidatstipendiat, cand.med. *Kent Kramme* (Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital)

Bioanalytiker *Karin Dyrsgaard*

Bioanalytiker *Henny Hansen*

Bioanalytiker *Lone Hansen*
Bioanalytiker *Kirsten Jørgensen*
Bioanalytiker *Anette Riis Madsen*
Bioanalytiker *Charlotte B. Olsen*
Bioanalytiker *Else P. Rettmer*
Bioanalytiker *Hanne Thayssen*
Bioanalytiker *Kirsten R. Westermann*
Forskningssekretær *Janne B. Dyhr*, EA

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Karen Andersen-Ranberg
Steen Joop Bonnema
Thomas Heiberg Brix
Palle Mark Christensen
Dorte Hansen
Michael Gaster
Kurt Højlund
Bibi Hølge-Hazelton
Dorte Møller Jensen
Jan Butrup Larsen
Klaus Levin
Thomas Buschmann Nielsen
Pernille Poulsen (Lungemedicinsk Klinik, H:S Hvidovre
Hospital, Diabetesforskningscentret)
Lis Saalbach Stilgren

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

B. Abrahamsen har deltaget i 81st Annual Meeting of the Endocrine Society, San Diego, USA (12.-15. juni). Han holdt foredraget Bone mineral density in adult-onset GH deficiency (GHDA) - a 12-month randomised placebo-controlled dose-response study på 9th Meeting and Workshops of the European Neuroendocrine Association, Odense (3.-7. september). Han vandt foredragskonkurrencen i Dansk Selskab for Knogle- og Tandforskning med foredraget Korrelationer mellem BMD-ændringer på forskellige målesteder hos perimenopausale kvinder - betydning for vurdering af knogletab og behandlingsrespons. The Danish Osteoporosis Prevention Study, Aarhus Amtssygehus (26. november). Har modtaget følgende fondsbevillinger: Nordisk Forskningsfond 75.000 kr. til L. Stilgrens Ph.D.-projekt Molekylære virkningsmekanismer for parathyreoidea hormon på skelettet, vurderet ved analyse af genekspression i knoglevæv før og efter operation for primær hyperparathyroidisme, fra Grosserer L.F. Foghts Fond 38.000 kr. til projektet Betydningen af menstruationscyklus for cytokinproduktion. Han er medvejleder for cand.med. Lis Stilgrens Ph.D.-studium.

M. Andersen har deltaget i den lokale organisationskomite for The 9th Meeting and Workshops of the European Neuroendocrine Association, Odense (3.-7. september). Ved dette møde holdt hun foredraget Dilemma in the treatment of clinical non-functioning adenomas. Does medical treatment work? og var medforfatter på foredraget The role of opioids in the cortisol-induced modulation of luteinizing hormone release in patients with Addison's

disease. Hun var medforfatter på abstract KI-67 and P53 expressions in human pituitary tissues præsenteret i Budapest, Hungary (13.-16. juni). Hun præsenterede poster og var medforfatter ved 81st Annual Meeting of The Endocrine Society: Secretory capacity and the effect of 6 months therapy with octreotide and dostinex on clinically non-secreting pituitary adenomas og The role of opioids in the cortisol-induced modulation of luteinizing hormone release in patients with Addison's disease, San Diego, California, USA (15.-17. juni). Hun har deltaget i The 6th International Pituitary Congress, Long Beach, USA. Hun holdt foredraget The diagnosis growth hormone deficiency in adults ved The 28th International Symposium: Growth Hormones and Growth Factors in Endocrinology and Metabolism, Boston, USA. Hun deltog med indlæg ved væksthormonmøde, Munkebjerg, Væksthormonstimulationstests, hvilke er mest hensigtsmæssige i overgangsfasen. M. Andersen har undervist på Ph.D.-kursus i Grafisk datapræsentation, Syddansk Universitet, i Human Patofysiologi for 6. semesters cellebiologistuderende, Syddansk Universitet (november) og på A-kursus i endokrinologi (november).

H. Beck-Nielsen er formand for Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, formand for udvalg vedrørende professorat i intern medicin, Medicinsk afdeling C, Odense Universitetshospital, formand for Lægernes Forsikringsforening (Codan), formand for Fyns Amts Diabetes Udvalg, inspektør for Sundhedsstyrelsen, medlem af styregruppen for European Group of Insulin Resistance (EGIR), medlem af Nordisk Forsknings Komité, medlem af Lands- og Landsdels Rådet, Fyns Amt. Han har deltaget i følgende møder: Som mødeleder ved Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Odense (22.-23. januar), chairman ved 34th Annual Meeting of the Scandinavian Society for the Study of Diabetes (SSSD) (april). Han har endvidere været officiel opponent på følgende Ph.D.-afhandlinger: Cand.med. Birgitte Nyholm Insulin action and secretion in glucose tolerant first degree relatives of patients with type 2 (non-insulin-dependent) diabetes mellitus, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet (29. januar), cand.med. Bo Falck Hansen, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet (16. februar). Han har været medlem af bedømmelsesudvalget for cand.med. Henrik Vestergaards disputats Studies of gene expression and activity of hexokinase, phosphofructokinase and glycogen synthase in human skeletal muscle in states of altered insulin-stimulated glucose metabolism, Københavns Universitet (15. januar) og været formand for bedømmelsesudvalget ved cand.scient. Lis Puggaards Ph.D.-afhandling Physical reactivation of the very old by exercise: Impact on body composition, physical performance and functional abilities, Institut for Idræt, Syddansk Universitet (22. september). Har været vejleder for cand.med. Finn Lund Henriksens Ph.D.-afhandling Lipoprotein lipase mutations. The impact on lipoprotein lipase activity and lipoproteins in males with ischaemic heart disease or non-insulin dependent diabetes mellitus, forsvaret ved Det Sundheds-

videnskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (14. maj), cand.med. Ebbe Nils Ebbesens Ph.D.-afhandling Age- and gender-related differences in human cancellous bone density, structure, and strength. Evaluation of diagnostic methods forsvaret ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (10. september), stud.scient. Marianne Poulsens speciale Ekspressionsstudier af PP2A hos type 2 diabetikere og kontroller Syddansk Universitet 1999 (Eget forlag): 1-64. (bestået 31. marts) og stud.scient. Hanne C. Christiansens speciale Effect of Acyl-CoA and Acyl-CoA binding protein on insulin secretion. Forsvaret, Biokemisk Institut, Syddansk Universitet (15. december). Han har været formand for bedømmelsesudvalget angående professorat i klinisk farmakologi ved Århus Universitet (december). Han har undervist ved følgende lejligheder: A-kursus i endokrinologi, København (28. januar) samt på seminar om sundhedøkonomi angående diabetes mellitus (9. marts). Han har været underviser samt kursusleder for delkursus i Human Patofysiologi for 6. semesters cellebiologistuderende, Syddansk Universitet (november). Han har deltaget i 59th Annual Meeting of the American Diabetes Association (ADA), San Diego, California, USA (18.-23. juni) og i 34th Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes (EASD), Bruxelles, Belgien (28. september-2. oktober).

F.N. Bennedbæk erhvervede den medicinske Ph.D.-grad på baggrund af afhandlingen The solitary cold thyroid nodule, with special reference to non-surgical treatment, forsvaret ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (24. marts). Han har endvidere holdt følgende foredrag: Bennedbæk FN, Støvring RS, Hegedüs L, Hagen C. Evidence of diffuse atrophy of the thyroid gland in patients with anorexia nervosa ved 29. Møde i Dansk Thyreoidea Selskab, Herning Centralsygehus (23.april), Bennedbæk FN, Hegedüs L. Diagnosis and treatment of the solitary thyroid nodule. ATA questionnaire survey ved 72th Annual Meeting of the American Thyroid Association, Palm Beach, Florida, USA (30. september-3.oktober), Bennedbæk FN, Bonnema S, Hegedüs L. Udredning af patienter med en solitær knude i gl. thyreoidea. Ligheder og uligheder mellem danske, europæiske og amerikanske endokrinologer. Med fokus på calcitonin, billeddiagnostik og FNAB ved 30. Møde i Dansk Thyreoidea Selskab, KAS Herlev (19. november).

S.J. Bonnema har holdt eget foredrag Høj-dosis radioiod er en alternativ behandling til kirurgi hos patienter med en meget stor struma ved Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde, Odense (januar). Han har endvidere været medforfatter på foredragene Management of the non-toxic multinodular goiter. A European questionnaire study præsenteret på 26th Annual Meeting of the European Thyroid Association, Milano, Italien (august), Udredning af patienter med en solitær knude i glandula thyreoidea og ligheder og uligheder mellem danske, europæiske og amerikanske endokrinologer, med fokus på brugen af serum calcitonin, billeddiagnostik og FNAB ved Dansk Thyreoidea Selskabs 30. videnskabelige møde (november). Han har deltaget i 26th Annual Meeting of the

European Thyroid Association, Milano, Italien (august). Han deltog i følgende kurser: Nordisk kursus (KONSUL) i endokrinologi (diabetes/dyslipidæmi), Norge (marts), Biomedicinsk isotopteknik (bestået eksamination), Aarhus Universitet (februar-maj). S.J. Bonnema har undervist 7.- og 8.-semesters kiropraktikstuderende i endokrinologi såvel holdundervisning som eksaminering, Syddansk Universitet (forårs- og efterårssemestret). Han har undervist på den landsdækkende efteruddannelse for laboranter i thyreoideasygdomme arrangeret af Dansk Selskab for Klinisk Fysiologi og Nuklearmedicin, Odense (november). Han har endvidere holdt foredrag for læger i thyreoideasygdomme (specielt radiojodbehandling) på afdeling Fog Nuklearmedicinsk Afdeling, Odense Universitetshospital (efterår).

T.H. Brix har deltaget med foredragene Brix TH, Kyvik KO, Hegedüs L. Genetics versus environment in the etiology of simple goiter - a twin study i Dansk Endokrinologisk Årsmøde, Odense (22.-23. januar), Brix TH, Hansen PS, Kyvik KO, Hegedüs. Smoking and risk of clinically overt thyroid disease - a case-control twin study ved Dansk Thyreoidea Selskabs 29. videnskabelige møde, Herning (23. april), Brix TH. Heredity and environment in nontoxic multinodular goitre og Brix TH, Hansen PS, Kyvik KO, Hegedüs L. Cigarette smoking and risk of clinically overt thyroid disease - a population based twin case-control study ved 26th Annual Meeting of the European Thyroid Association, Symposium 1, Milano, Italien (28. august-1. september), Brix TH, Kyvik KO, Hegedüs L. Genetics versus environment in autoimmune hypothyroidism - a population based twin study. 72nd Annual Meeting of the American Thyroid Association, Palm Beach, Florida, USA, (30. september-3. oktober). Han har desuden været underviser på delkursus i Human Patofysiologi for 6. semesters cellebiologistuderende, Syddansk Universitet (november).

K. Brixen er sekretær og kasserer for Dansk Endokrinologisk Selskab. Han har undervist i Endokrinologisk fysiologi (opgave gennemgang) på Syddansk Universitet, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Han har været underviser for 6. semester cellebiologistuderende Biomedicin, Syddansk Universitet i Osteoporose samt hypo- og hyperkalkæmiens patofysiologi. Han har undervist i Lægekredsforeningen, Fyns Amt, Den gamle patient, Vejlsøstruplund (8. oktober). Han har undervist på A-kursus i Endokrinologi i Multipel endokrin neoplasie, Aarhus Universitetshospital (13. april) og på A-kursus i Endokrinologi angående Hypokalkæmi og sygehistorier, Odense Universitetshospital (25. november). Han har undervist på Ph.D.-kursus i sundhedsvidenskabelig forskning, Medicinalforskning, Aarhus Universitet (23. februar, 31. august og 7. december) og på Ph.D.-kursus i Knoglebiologi, DEXA-scanning, Aarhus Universitet (27. oktober). Han har deltaget i kongresserne 1st Egyptian-Danish Meeting on Bone Metabolism and Osteoporosis, Cairo, Egypten (14.-15.marts), 3rd Pan-Arab Conference on Diabetes, Cairo, Egypten (16. marts), 3rd Baltic Bone Conference, Rönneby, Sverige (26.-29. august), 9th Meeting and

Workshops of the European Neuroendocrine Association, Odense (3.-7. September) og 21st Annual Meeting of the American Society for Bone and Mineral Research, St. Louis, Missouri, USA (30. september-4. oktober).

P.M. Christensen deltog med poster i kongresserne II Baltic Bone Conference, Rönneby, Sverige (26.-29. august), American Society of Bone and Mineral Research, St. Louis, USA (1.-4. oktober) og American College of Rheumatology, Boston, USA (13.-17. november). Han deltog i Copenhagen-Lund Summer School in Clinical Pharmacology (1.-4. juni). Han er endvidere medlem af Dansk Selskab for Almen Medicins gruppe om klinisk vejledning i osteoporose.

C.S. Christiansen har ved 59th Annual Meeting of the American Diabetes Association holdt foredraget Christiansen C et al. The Trp64Arg mutation of the adrenergic beta-3 receptor gene impairs insulin secretion. A twin study, San Diego, USA (19.-22. juni). Han har endvidere holdt foredragene Poulsen P, Christiansen C et al. Insulinsekretionen hæmmes af Trp64Arg mutationen i det adrenerge beta-3 adrenerge gen. Et tvillingestudie ved Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Odense (22.-23. januar), Christiansen C. Alkohol og diabetes ved Temadag for kliniske diætister arrangeret af Diabetesforeningen, Odense (10. februar), Christiansen C. Magnyl, antioxidanter, tobaksophør og motion ved Temadag om Type 2 diabetes arrangeret af Diabetesforeningen, Odense (30. november). Han har deltaget i 35th Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes (EASD), Bruxelles, Belgien (28. september-2. oktober) og 9th European Congress on Obesity, Milano, Italien (3.-6. juni). Han har deltaget i specialistkurset KONSUL i diabetes mellitus og hyperlipidæmi, Norge (1.-5. marts). Han har undervist på kursus i human patofysiologi, endokrinologi for 6. semester cellebiologistuderende ved Syddansk Universitet (november).

H.C. Christiansen er ved specialeeksamen blevet tildelt cand.scient.-graden på baggrund af specialet Effect of Acyl-CoA and Acyl-CoA binding protein on insulin secretion, Biokemisk Institut, Syddansk Universitet (15. december).

E.N. Ebbesen erhvervede den medicinske Ph.D.-grad på baggrund af afhandlingen Age- and gender-related differences in human cancellous bone density, structure, and strength. Evaluation of diagnostic methods, forsvaret ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (10. september). Han modtog prisen Young Investigator Award (1000\$) ved sin deltagelse i International Society of Bone and Morphometry, VIII Congress, Scottsdale, Arizona, USA (6.-10. oktober). Han holdt inviteret foredrag Age- and gender-related differences in vertebral bone mass, density and strength ved Dansk Selskab for Knogle- og Tandforskning, Aarhus Amtssygehus (26. november).

M. Gaster har holdt foredraget Relationship between glucose transporter 4 (GLUT-4) and fiber type in human muscle with age samt præsenteret/været medforfatter på posterne Glucose transporter 1 (GLUT-1) in human skeletal

Muscle, Insulin affects the Glycogen Synthase (GS) activity in cultured human muscle fibers ved 59th Annual Meeting of the American Diabetes Association (ADA), San Diego, California, USA (18.-23. juni). Han har præsenteret 3 poster ved Patologisk Årsmøde: Relationship between glucose transporter 4 (GLUT4) and fibertype in human muscle, Colocalisation between Human Muscle capillaries and Muscle GLUT-4 og ATP in primary human muscle cell cultures. Han har ved FASEB Glucose transporter Biology, Snowmass præsenteret posterne Fiber type dependent GLUT-4 expression in human skeletal muscle, Aspen, USA. Ved 34th Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes (EASD) har M. Gaster præsenteret/været medforfatter på 2 poster The activity of glycogen synthase (GS) of cultured human skeletal muscle cells is profoundly affected by insulin, Glucose transporter 4 (GLUT-4) expression in human muscle fibers with age og Glucose transporter 1 (GLUT-1) expression in skeletal muscle is lost at birth, Bruxelles, Belgien (28. september-2. oktober). Han har modtaget følgende bevillinger: Klinisk Institut: 175.000 kr. og Novo Nordisk Fonden 30.000 kr.

C. Hagen har været hovedvejleder for og medlem af bedømmelsesudvalget for følgende: Cand.med. René Klinkby Støvings Ph.D.-afhandling The somatotrophic axis in anorexia nervosa forsvaret ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet Syddansk Universitet (19. august), cand.med. Jørgen Hangaards Ph.D.-afhandling The impact of cortisol and endogenous opioids on adrenocorticotropin, thyrotropin, prolactin and luteinizing hormone secretion, forsvaret ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (17. december). Han er medvejleder for cand.med. J.B. Larsen Ph.D.-studium Human pituitary adenomas and immunocytochemical organotypic and cytogenetic study. Han har været anvendt af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet med henblik på bedømmelse af en stilling som lektor ved Medicinsk Fysiologisk Institut (marts). Det italienske Forskningsråd, The Grant Review Committee appointed by the Italian Ministry for Universities and Research har anvendt ham til vurdering af forskningsprojekter inden for hypofyse-hypothalamussygdomme (juni). Direktionen, H:S Rigshospitalet, København har anvendt ham til bedømmelse af ansøgning om stillinger som kliniske assistenter inden for endokrinologi (november). The European Federation of Endocrine Societies har anvendt ham i bedømmelsesudvalget for tildelingen af The 1st Geoffrey Harris Prize in Neuroendocrinology (december). Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet har anvendt ham som bedømmer for cand.med. Sanne Fiskers Ph.D.-afhandling Standardization of growth hormone (GH) - stimulation tests and measurement of GH-binding protein in the diagnosis GH deficiency (marts). Han er medlem af KIMS National Board. Han har været med i programkomiteen og været formand for den lokale organisationskomité for The 9th Meeting and Workshops of the European Neuroendocrine Association, Odense (3.-7. september). Ved dette møde har han været medforfatter ved

foredragene Hangaard J et al. The role of opioids in the cortisol-induced modulation of luteinizing hormone release in patients with Addison's disease og Abrahamsen B et al. Bone mineral density in adult-onset GH deficiency (GHDA) - a 12-month randomized placebo-controlled dose-response study samt posterne Horn HC et al. Whole-body and regional soft-tissue changes in adult-onset growth hormone deficiency (GHDA) patients. A randomized placebo-controlled dose-response study og Støvring RK et al. Anorexia nervosa: disruption of the secretory order lines of the GH-release process. Han har været medforfatter ved abstract præsenteret ved 16th International Conference on Human Tumour Markers, Larsen JB et al. KI67 and P53 expressions in human pituitary tissues, Budapest, Ungarn (13.-16. juni). Han har undervist i Hypofysetværket, Landsforeningen for Hypofysepatienter i hypofysesygdomme (april). Han har deltaget i 81st Annual Meeting of the Endocrine Society, San Diego, USA (12.-15. juni) med posterpræsentationerne Bone mineral density in adult-onset GH deficiency (GHD) - a 12-month randomized placebo-controlled dose-response study; Jointly amplified basal and pulsatile growth-hormone secretion and increased process irregularity in women with anorexia nervosa: indirect evidence for disruption of feedback regulation within the GH-insulin-like growth factor I axis; Secretory capacity and the effect of 6-month therapy with octreotide and dostinex on clinically non-secreting pituitary adenomas; The role of opioids in the cortisol-induced modulation of luteinizing hormone release in patients with Addison's disease og med foredraget Horn HC et al. Whole-body and regional soft-tissue changes in adult-onset growth hormone deficiency (GHDA)-patients. A randomized placebo-controlled dose-response study. Han har deltaget i The 6th International Pituitary Congress, San Diego, USA (15.-17. juni). Han har været chairman ved The 28th International Symposium Growth Hormones and Growth Factors in Endocrinology and Metabolism, Boston, USA (22.-23. oktober). Han har holdt foredrag på 1st Annual Endocrine Specialist Symposium on Possibilities and Perspectives in Endocrine Treatment, Cortisol-GH-Interactions, Snekkersten (12.-13. november). Han har deltaget i rundbordsdiskussion vedrørende behandling af akromegali i Danmark, København (december). Han har undervist på A-kursus i medicinsk endokrinologi, København (januar, november) og på kursus i human patofysiologi, endokrinologi for 6. semester cellebiologistuderende (november).

A. Handberg er vejleder for cand.med., Ph.D.-studerende Michael Gaster. Hun er ekstern underviser på den sundhedsfaglige kandidatuddannelse i hormonsignalering, Aarhus Universitet. Hun deltog samt holdt foredraget Hvad ved vi i dag om PI3-kinase? ved seminar arrangeret af Diabetesforskningscentret, Klinisk Institut, Syddansk Universitet (december). Hun deltog som medforfatter på 3 poster i 35th Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes (EASD), Bruxelles, Belgien (28. september-2. oktober). Hun deltog endvidere

i Symposium on intracellular Signaling of Hormones i COST-B5 regi, Nice (maj).

J. Hangaard erhvervede den medicinske Ph.D.-grad på baggrund af afhandlingen The impact of cortisol and endogenous opioids on adrenocorticotropin, thyrotropin, prolactin and luteinizing hormone secretion forsvaret ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (17. december). Han er ekstern lektor ved Institut for Medicinsk Biologi, Afdeling for Fysiologi, Syddansk Universitet. Han har undervist i endokrinologisk fysiologi (samt holdt eksaminatorier) og i Human patofysiologi for 6. semesters cellebiologistuderende, Syddansk Universitet (november). Han har desuden undervist på A-kursus i medicinsk endokrinologi i hypofyseinsufficiens, binyrebarkinsufficiens, Cushing's syndrom og fæokromocytom, Odense (november) og undervist plejepersonalet ved Endokrinologisk afdeling M, Odense Universitetshospital i emnerne: Synacten-test ved udredning af hypofyse- og binyrebarkinsufficiens samt hirsutisme, Dexametasontest ved udredning af Cushing's syndrom og hirsutisme, Perifer CRH-test og sinus petrosus kateterisation ved udredning af Cushing's syndrom, Insulin-hypoglykæmi test og PD-GHRH test ved væksthormon insufficiens, Akromegali og væksthormonmangel (februar, marts og maj). Han har undervist i Morbus Addison Foreningen i Danmark i emnet Behandling med hydrokortison, kortisonacetat, florinef og DHEA ved Addison's sygdom, Odense (28. februar) og ved Sundhedsstyrelsens specialuddannelse i intensiv sygepleje i Endokrinologi, Odense Universitetshospital (12. oktober). Han er klinisk vejleder for stud.scient. Sanni Nielsen, Klinisk Kemisk afdeling, Odense Universitetshospital, under udførelse af specialeprojektet Mutationsbestemmelser for genet CYP21. Han har haft følgende tillidsposter: Medarrangør af Dansk Endokrinologisk Selskabs årsmøde i samarbejde med overlægerne O. Hother-Nielsen, L. Hegedüs og M. Hansen-Nord samt chairman ved samme, Odense (januar), medlem af MEN-arbejdsgruppe under Dansk Endokrinologisk Selskab, hvis formål er at udarbejde nationale retningslinier for diagnostik, behandling, follow-up og familieopsporing af patienter med Multiple Endocrine Neoplasia type I og II; medlem af Local Organizing Committee for the The 9th Meeting and Workshops of the European Neuroendocrine Association, Odense (3.-7. september). Ved dette møde var han chairman og holdt foredraget Hangaard J et al. The role of opioids in the cortisol-induced modulation of luteinizing hormone release in patients with Addison's disease og var ved samme møde medforfatter på foredraget Abrahamsen B et al. Bone mineral density in adult-onset GH deficiency (GHDA) - a 12-month randomized placebo-controlled dose-response study samt posterne Horn HC et al. Whole-body and regional soft-tissue changes in adult-onset growth hormone deficiency (GHDA) patients. A randomized placebo-controlled dose-response study og Støvring RK et al. Anorexia nervosa: disruption of the secretory order lines of the GH-release process. J. Hangaard har i øvrigt deltaget i følgende videnskabelige møder og været med-

forfatter på 4 poster ved 10th Novo Nordisk hGH Symposium, Sevilla (april), 81st Annual Meeting of The Endocrine Society, San Diego, USA (12.-15. juni), The 6th International Pituitary Congress, Long Beach, Californien, (15.-17. juni).

T.B. Hansen har deltaget som medlem af the Local Organising Committee of the 9th Meeting and Workshops of the European Neuroendocrine Association, hvor han var medforfatter på foredraget B. Abrahamsen et al. Bone density i adult onset GH deficiency (GHDA) - a 12-month randomised placebo-controlled dose-response study og posteren HC Horn et al. Whole body and regional soft tissue changes in adult onset growth hormone deficiency (GHDA) patients. A randomized, placebo-controlled dose-response study, Odense (3.-7. september).

M. Hansen-Nord har været vice-chairman for the Local Organising Committee of the 9th Meeting and Workshops of the European Neuroendocrine Association, Odense (3.-7. september).

L. Hegedüs var vejleder for 2 doktorander ved Københavns Universitet. Endvidere er han vejleder for 5 Ph.D.-studerende. Han har været vejleder for Finn Noe Bennedbæks Ph.D.-studium The solitary solid cold thyroid nodule with special reference to non-surgical treatment forsvaret ved Syddansk Universitet (24. marts). Han har som medforfatter til foredragene The feasibility of high dose ¹³¹I-treatment as an alternative to surgery in patients with a monstrous goiter. Effect on thyroid function and size and pulmonary function og Genetics versus environment in the etiology of simple goitre - a twin study samt Graves' sygdom provokeret af ¹³¹I-behandling hos patienter med nodøs toksisk struma. Værdien af anti-TPO måling som prediktor deltaget ved Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Odense (22.-23. januar). Ved dette møde har han endvidere været såvel medarrangør som chairman. Herudover har han med foredragene Cigarette smoking and risk of clinically overt thyroid disease - a population based twin case control study samt Diagnoses and management of non-toxic multinodular goitre. A European questionnaire study deltaget ved 26th Annual Meeting of The European Thyroid Association, Milano, Italien (28. august-1. september). Ved dette møde var han endvidere symposiearrangør og chairman. L. Hegedüs har deltaget i 72th Annual Meeting of the American Thyroid Association med foredragene Diagnosis and treatment of the solitary thyroid nodule og A population based study of chronic autoimmune hypothyroidism in Danish twins, Palm Beach, Florida, USA (30. september - 3. oktober). I øvrigt har han været medforfatter ved 12 foredrag/posters præsenteret i ind- og udland. Han har undervist ved A-kursus i medicinsk endokrinologi vedrørende thyreoidea-sygdomme, Odense Universitetshospital (22.-26. november) og ved A-kursus i mamma- og endokrin kirurgi, diagnostik og medicinsk behandling af thyreoidea- og parathyreoidea-sygdomme, Odense Universitetshospital (1. december). Endvidere har han undervist ved Hungarian Association of Endocrinology and Metabolism's post-graduate kursus i thyreoidea-sygdomme, Gyula, Ungarn

(16.-18. september). L. Hegedüs er medlem af eksekutiv-komiteen for Det Europæiske Thyreoideaselskab og medlem af bestyrelsen for Dansk Endokrinologisk Selskab samt tilfornordnet ved Sundhedsstyrelsens specialistnævn i endokrinologi. Han har i 1999 været referee på 24 manuskripter ved internationale peer-review tidsskrifter.

J.E. Henriksen har ved American Diabetes Association, 59rd Annual Meeting præsenteret posteren Henriksen JE, Thyse-Rønn P, Levin K, Hother-Nielsen O, Ward G, Alford F, Beck-Nielsen H. Minimal model analysis of the unmodified IVGTT gives quantitatively reliable estimates of both SI and SG. A comparison to the euglycemic hyperinsulinemic and the hyperglycemic normoinsulinemic clamp techniques, San Diego, USA (19.-22. juni). Han har endvidere deltaget i følgende møder: European Group of Insulin Resistance (EGIR). Investigator Meeting, London, England (14.-15. januar), Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Odense, (22.-23. januar), Roskilde, Global Advisors Meeting, Lissabon, Portugal (10. juni), American Diabetes Association, 59th Annual Meeting, San Diego, USA. (19.-22. juni), Diabetes og hjertesygdom: Fra latent til manifest iskæmisk hjertesygdom, Århus (16.-17. september), 35th Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes (EASD), Bruxelles, Belgien (28. september-2. oktober). J.E. Henriksen har modtaget uansøgt legat på 50.000 kr., Dandy legatet. Han har derudover fået projektstøtte fra Klinisk Institut samt fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. Han har været vejleder for følgende 1. reservelæge, Ph.D. A. Rodold vedrørende projektet Iskæmisk hjertesygdom: forekomst af insulinresistens syndromet. En kontrol-matchet tværsnitundersøgelse, forsvaret ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (26. februar), Lektor, cand.scient Ph.D.-studerende Lis Puggaard, Institut for Idræt, Syddansk Universitet vedrørende projektet Effekten af fysisk træning hos raske enlige 85-årige kvinder, forsvaret ved Syddansk Universitet (efterår).

O. Hother-Nielsen er medlem af Diabetesforeningens Lægeråd, medlem af European Group of Insulin Resistance (EGIR). Han har som lægevidenskabelig sekretær i CONSUL (Komitéen for nordisk speciallægeuddannelse i Endokrinologi) deltaget i kurset diabetes og dyslipidæmi, Nordiske Endokrinologikursus, Oslo (februar). O. Hother-Nielsen er ekstern lektor ved Institut for Medicinsk Biologi, Fagområdet for Fysiologi, Syddansk Universitet med henblik på varetagelse af undervisningen i Diabetes og Metabolisme. Han har desuden undervist ved A-kursus i Endokrinologi, Syddansk Universitet (november). Han er vejleder for Ph.D.-studerende, cand.med. Peter Stæhr. Har været arrangør af Diabetesforeningens Lægeviden skabelige møde vedrørende Behandling af type 2 diabetes mellitus, Odense (30. oktober). Har holdt inviteret oversigtsforedrag Hepatic insulin resistance ved møde i EGIR (European Group for the Study of Insulin Resistance), Pisa, Italien (17. maj). Han har deltaget i 59th Annual Meeting of the American Diabetes Association (ADA), San Diego, California, USA (18.-23. juni) og i

34th Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes (EASD), Bruxelles, Belgien (28. september-2. oktober).

K. Højlund har holdt foredraget Familiært betinget hypoglykæmi ved aftenmøde i Dansk Endokrinologisk Selskab, endokrinologiske møde (29. november). Han har deltaget med posteren Study of the phosphorylation state of glycogen synthase in skeletal muscle from healthy and insulin resistant subjects by proteome analysis ved Forskningsdag, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (7. oktober). Har endvidere deltaget i EGIR Investigator Meeting, Whittington Hospital, London, England (14.-15. januar), 35th Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes (EASD), Bruxelles, Belgien (28. september - 2. oktober), Recent Advances in Proteomics Research, København, Danmark (november).

D.M. Jensen har deltaget i Dansk Endokrinologisk Selskabs Årsmøde, Odense (januar) med foredraget Gestational diabetes is associated with increased risk of adverse maternal-fetal outcomes. Hun har deltaget i 59th Annual Meeting of the American Diabetes Association, San Diego, California, USA (juni). Har endvidere deltaget i Diabetes in Pregnancy Study Group: 30th Annual Meeting og holdt foredraget Glucose levels during OGTT and maternal and perinatal outcome in 2904 Danish women with a high risk of gestational diabetes. Brijuni, Kroatien (oktober). Hun præsenterede ved Forskningsdag, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet sit Ph.D.-projekt Betydningen af gestational diabetes for graviditet, fødsel og perinatal udkomme. Evaluering af diagnostiske kriterier og screeningsprocedure i Danmark (7. oktober).

K. Kramme har deltaget i American Society of Bone and Mineral Research 21st Annual Meeting, St. Louis, USA (september). Han har været underviser på delkursus i Human Patofysiologi for 6. semesters cellebiologistuderende med emnet Knoglemetabolisme, Syddansk Universitet (november). Han har endvidere undervist i Fysisk træning som osteoporose-forebyggelse, Folkeuniversitetet, Syddansk Universitet (januar) samt undervist 11.-semesters medicinstuderende i Osteoporose og osteomalaci, Syddansk Universitet (januar-december).

K. Levin har holdt foredragene Sammenhæng mellem triglycerid, glycogen og insulin resistens i skeletmuskulatur hos patienter med type II diabetes. Dansk Endokrinologisk Selskab, Domus Medica, København (22. marts), Effect of troglitazone on glucose metabolism and insulin sensitivity in relatives of type II diabetes. 35th Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes, Bruxelles, Belgien (28. september-2. oktober), PPAR γ and type II diabetes. Possibilities and perspectives in endocrine treatment. 1st Annual Specialist Symposium. Scaticon, Snekkersten (12.-13. november). K. Levin har præsenteret posteren Insulin resistance is associated with considerable changes in intramyocellular stores of triglyceride and glycogen. 59th Scientific Sessions, Ame-

rican Diabetes Association, San Diego, USA (19.-22. juni).

T.B. Nielsen har deltaget i møde i Cell Transplant Society med posteren Nielsen TB, Yderstraede KB og Beck-Nielsen H., Isolation and transplantation of neonatal porcine islet tissue, Montreux, Schweiz (marts) og i 7th World Congress of the International Pancreas and Islet Transplantation Association med posteren Nielsen TB, Yderstraede KB and Beck-Nielsen B. A functional study of neonatal islet-like cell clusters in vitro and in vivo, Sidney, Australien (august).

P. Poulsen har med foredraget Insulinsekretionen hæmmes af Trp64Arg mutationen i det adrenerge beta-3 receptor gen. Et tvillingstudie deltaget i følgende møder: Dansk Endokrinologisk Årsmøde, Odense (januar), i 59th Annual Meeting of the American Diabetes Association med posteren The impact of genetic and environmental factors on the insulin resistance syndrome among male and female twins og medforfatter på posteren Mutation of the adrenergic beta-3 receptor gene may be diabetogenic - Twin Study, San Diego, USA (juni), i 34th Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes (EASD), med foredraget Factor analysis of the variables included in the metabolic syndrome og medforfatter på posteren Impact of the XbaI polymorphism of the muscle glycogen synthase gene on the insulin resistance syndrome in twins og Glucose transporter 4 (GLUT-4) expression in human muscle fibres with age, Bruxelles, Belgien (september).

L. Stilgren har ved Forskningsdag præsenteret posteren Molecular mechanisms of action for parathyroid hormone on the skeleton: Analysis of gene expression in bone from patients with primary hyperparathyroidism, before and after surgery, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (7. oktober). Har endvidere deltaget i 21st Annual Meeting of the American Society for Bone Mineral Research med posteren Stilgren LS, Kyvik KO, Langdahl BL, Beck-Nielsen H, Abrahamsen B. Peak Bone Mass in Danish Twins. Hun har desuden undervist på delkursus i Human Patofysiologi for 6. semesters cellebiologistuderende, Syddansk Universitet (november).

P. Stæhr har deltaget i 34th Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes (EASD), Bruxelles, Belgien (28. september-2. oktober). Han har endvidere undervist på delkursus i Human Patofysiologi for 6. semesters cellebiologistuderende, Syddansk Universitet (november).

R.K. Støving erhvervede den medicinske Ph.D.-grad på baggrund af afhandlingen: The somatotropic axis of anorexia nervosa, forsvaret ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (19. august). Han præsenterede poster ved The 9th Meeting and Workshops of the European Neuroendocrine Association Støving RK et al. Anorexia nervosa: disruption of the secretory order lines of the GH-release process, Odense (3.-7. september) og endnu en poster ved 59th Annual Meeting of the American Diabetes Association (ADA) Støving RK et al.

Jointly amplified basal and pulsatile growth-hormone secretion and increased process irregularity in women with anorexia nervosa: indirect evidence for disruption of feedback regulation within the GH-insulin-like growth factor I axis, San Diego, California, USA (18.-23. juni).

D. Worm var medarrangør af Anglo-Danish-Dutch Diabetes Group (ADDDG) Meeting i Vaals, Holland (25.-28. maj). Hun deltog med posteren Worm D, Vinten J, Vaag A. The nicotinic acid analogue Acipimox increases plasma leptin concentrations in NIDDM patients i 59th Annual Meeting of American Diabetes Association (ADA) Meeting, San Diego, USA (19.-22. juni) og deltog i 34th Annual Meeting of the European Association for the Study of Diabetes (EASD), Bruxelles, Belgien (28. september-2. oktober).

K.B. Yderstræde er vejleder for cand.med. Thomas B. Nielsens Ph.D.-studium. Han har deltaget i møde i Cell Transplant Society med posteren Nielsen TB, Yderstræde KB og Beck-Nielsen H., Isolation and transplantation of neonatal porcine islet tissue, Montreux, Schweiz (marts) og i 7th World Congress of the International Pancreas and Islet Transplantation Association med posteren Nielsen TB, Yderstræde KB and Beck-Nielsen B, A functional study of neonatal islet-like cell clusters in vitro and in vivo, Sidney, Australien (august).

Eksterne bevillinger og donationer

S.J. Bonnema har fået 116.500 kr. fra Musikforlæggerne Agnes og Knut Mørks Fond. T.H. Brix har fået 30.000 kr. fra Musikforlæggerne Agnes og Knut Mørks Fond. Han har endvidere fået 50.000 kr. fra Klinisk Institut, Syddansk Universitet. M. Gaster har fået 175.000 kr. fra Klinisk Institut. Han har endvidere fået 30.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden. A. Handberg har fået 100.000 kr. fra Det Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til Insulinresistens i cellekulturer af human skeletmuskulatur. Betydning af induktion og genetik. K. Højlund har fået 20.000 kr. fra Lægeforeningens Forskningsfond m.fl., 15.000 kr. fra Eva og Hans Carl Adolf Holms Mindelegat, 83.000 kr. fra Diabetesforeningen samt 25.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden. D.M. Jensen har fået 100.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden. Hun har endvidere fået 53.000 kr. fra Diabetesforeningen. Sammen med dr.med. Peter Damm har hun fået 125.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd. K. Kramme har fået 25.000 kr. fra Novo Nord Fonden til projektet D-vitaminstatus hos 9- og 15-årige børn med særligt henblik på etnisk tilhørsforhold. P. Poulsen har fået 3.200 kr. fra Diabetesforeningens Rejselegat, 100.000 kr. fra Nordisk Forsknings Komité, 100.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden, 93.000 fra Diabetesforeningen, 30.000 kr. fra Den Læge- og Naturvidenskabelige Komité, Novo Nordisk Fonden, 75.000 kr. fra Klinisk Institut, Odense Universitet, 15.000 kr. fra Rejselegat, Odense Universitet. Endvidere er hun hædret med følgende personlige hædersbevisninger: Helmar Laustens Mindelegat: 10.000 kr. og Købmand Bernhard Rasmussen og hustru Meta Rasmussens Mindelegat: 100.000 kr.

Publikationer

- Andersen-Ranberg K, Jeune B, Høier-Madsen M, Hegedüs L. Thyroid function, morphology and prevalence of thyroid disease in a population based study of Danish centenarians. *J Am Geriatr Soc* 1999; 47:1238-43.
- Bailey AJ, Sims TJ, Ebbesen EN, Tarlton JF, Mansell JP, Thomsen JS, Mosekilde Li. Age-related changes in the biomechanical properties of human cancellous bone collagen: Relationship to bone strength. *Calcified Tissue International* 1999; 65:203-10.
- Beck-Nielsen H. Endokrinologi - ind i det nye århundrede. *Ugeskr Læger* 1999; 161:18-21.
- Beck-Nielsen H and the European Group for the study of Insulin Resistance (EGIR). General characteristics of the insulin resistance syndrome. Prevalence and heritability. *Drugs* 1999; 58: 7-10; discussion 75-82.
- Bennedbæk FN. The solitary solid cold thyroid nodule, with special reference to non-surgical treatment. Ph.D.-afhandling, Syddansk Universitet 1999 (Eget forlag): 1-61.
- Bennedbæk FN, Hegedüs L. Percutaneous ethanol injection therapy in benign solitary solid cold thyroid nodules: a randomized trial comparing 1 with 3 injections. *Thyroid* 1999; 9:225-33.
- Bennedbæk FN, Perrild H, Hegedüs L. Danske endokrinologers udredning og behandling af en solitær knude i glandula thyreoidea. *Ugeskr Læger* 1999; 161:1264-69.
- Bennedbæk FN, Perrild H, Hegedüs L. Diagnosis and treatment of the solitary thyroid nodule. Results of a European survey. *Clin Endocrinol (Oxf)* 1999; 50:357-63.
- Bonnema SJ, Bertelsen H, Mortensen J, Andersen PB, Knudsen DU, Bastholt L, Hegedüs L. The feasibility of high-dose iodine-131 treatment as an alternative to surgery in patients with a very large goiter: Effect on thyroid function and size and pulmonary function. *J Clin Endocrinol Metab* 1999; 84:3636-41.
- Brix TH, Kyvik KO, Hegedüs L. Major role of genes in the etiology of simple goiter in females. A population based twin study. *J Clin Endocrinol Metab* 1999; 84:3071-75.
- Christiansen C. Medicinske tilbud i adipositasbehandling. *Tidskr for Diabetesbehandling* 1999; 9:25-26.
- Christiansen C, Poulsen P, Beck-Nielsen H: The Trp64Arg mutation of the adrenergic beta-3 receptor gene impairs insulin secretion: a twin study. *Diabetic Medicine* 1999; 16:835-40.
- Christiansen HC. Effect of Acyl-CoA and Acyl-CoA binding protein on insulin secretion. Specialerapport, Syddansk Universitet, 1999 (Eget forlag): 1-84.
- Djurhuus MS, Henriksen JE, Klitgaard NAH, Blaabjerg O, Thye-Rønn P, Altura BM, Altura BT, Beck-Nielsen H. Effect of moderate improvement in metabolic control on magnesium and lipid concentrations in patients with Type 1 diabetes mellitus. *Diabetes Care* 1999;

- 22:546-54.
- Døssing H, Jørgensen KE, Øster-Jørgensen E, Krogh Dahl A, Hegedüs L. Recurrent pregnancy-related upper airway obstruction caused by intratracheal ectopic thyroid tissue. *Thyroid* 1999; 9:955-58.
- Ebbesen, EN. Age- and gender-related differences in human cancellous bone density, structure, and strength. Evaluation of diagnostic methods. Ph.D.-afhandling, Syddansk Universitet, 1999 (Eget forlag): 1-94.
- Ebbesen EN, Thomsen JS, Beck-Nielsen H, Nepper-Rasmussen HJ, Mosekilde Li. Age- and gender-related differences in vertebral bone mass, density, and strength. *J Bone and Mineral Res* 1999; 14:1394-1403.
- Ebbesen, EN, Thomsen JS, Beck-Nielsen H, Nepper-Rasmussen HJ, Mosekilde Li. Lumbar vertebral body compressive strength evaluated by dual-energy x-ray absorptiometry, quantitative computed tomography, and ashing. *Bone* 1999; 25:713-24.
- Hangaard J. The impact of cortisol and endogenous opioids on adrenocorticotropin, thyrotropin, prolactin and luteinizing hormone secretion. Ph.D.-afhandling, Syddansk Universitet, 1999 (Eget forlag): 1-94.
- Hangaard J, Andersen M, Grodum E, Koldkjær O, Hagen C. The effects of endogenous opioids and cortisol on thyrotropin and prolactin secretion in patients with Addison's disease. *J Clin Endocrinol Metab* 1999; 84:1595-1601.
- Hansen D, Bennedbak FN, Hansen LK, Høier-Madsen M, Brock-Jacobsen B, Hegedüs L. Thyroid function, morphology and autoimmunity in young patients with insulin-dependent diabetes mellitus. *Eur J Endocrinol* 1999; 140:512-18.
- Hansen PS, Bonnema S, Hegedüs L. Tyreotoksisk periorbitale paralyse. *Ugeskr Læger* 1999; 161:4411-12.
- Hartoft-Nielsen M-L, Date J, Feldt-Rasmussen U, Blichert-Toft M, Hegedüs L, Graversen HP. Langtidsopfølgning af serum thyreoglobulin efter strumektomi sammenholdt med ultralydpåvist strumarecidiv. *Ugeskr. Læger* 1999; 161:2352-57.
- Hegedüs L. Radioactive iodine for benign thyroid disease. *Thyroid International* 1999; 2:1-11.
- Hegedüs L, Nygaard B, Hansen JM. Is routine thyroxine treatment to hinder postoperative recurrence of non-toxic goiter justified? *J Clin Endocrinol Metab* 1999; 84:756-60.
- Henriksen FL. Lipoprotein lipase mutations. The impact on lipoprotein lipase activity and lipoprotein in males with ischaemic heart disease or non-insulin dependent diabetes mellitus. Ph.D.-afhandling, Syddansk Universitet, 1999 (Eget forlag): 1-135.
- Henriksen JE, Alford F, Vaag A, Handberg A, Beck-Nielsen H. Intracellular skeletal muscle glucose metabolism is differentially altered by Dexamethasone treatment of normoglycemic relatives of type 2 diabetic patients. *Metabolism* 1999; 48:1128-35.
- Henriksen JE, Andersen CB, Hother-Nielsen O, Vaag A, Mortensen SA, Beck-Nielsen H. Impact on ubiquinone (coenzyme Q₁₀) treatment on glycaemic control, insulin requirement and well-being in patients with Type 1 diabetes mellitus. *Diabetic Medicine* 1999; 16:312-18.
- Iozzo P, Beck-Nielsen H, Laakso M, Smith U, Yki-Jarvinen H, Ferrannini E. Independent influence of age on basal insulin secretion in nondiabetic humans. European Group for the Study of Insulin Resistance. *J Clin Endocrinol Metab* 1999; 84:863-8.
- Jensen DM, Beck-Nielsen H, Westergaard JG, Mølsted-Pedersen L, Damm P. Den kliniske betydning af gestationel diabetes mellitus. *Ugeskr Læger* 1999; 6; 161:5000-4.
- Karstrup S, Schaadt BK, Hegedüs L. Billeddiagnostik af parathyreoideatumorer. Statusartikel. *Ugeskr Læger* 1999; 161:925-27.
- Levin K, Beck-Nielsen H. Mechanism of action of thiazolidinediones in type II diabetes. *Insulin Resistance, Metabolic Diseases and Diabetic Complications. Proceedings of the 7th European Symposium on Metabolism*, Elsevier Science B.V. 1999: 243-51.
- Mosekilde L, Hermann AP, Beck-Nielsen H, Charles P, Nielsen SP, Sørensen OH, The Danish Osteoporosis Prevention Study Research Group. The Danish Osteoporosis Prevention Study (DOPS): project design and inclusion of 2000 normal perimenopausal women. *Maturitas, European Menopause Journal* 1999; 31:207-19.
- Mingrone G, Henriksen FL, Greco AV, Krogh LN, Capristo E, Gastaldelli A, Castagneto M, Ferrannini E, Gasbarrini G, Beck-Nielsen H. Triglyceride-induced diabetes associated with familial lipoprotein lipase deficiency. *Diabetes* 1999; 48:1258-63.
- Nygaard B, Faber J, Veje A, Hegedüs L, Hansen JM. Transition of nodular toxic goiter to autoimmune hyperthyroidism triggered by ¹³¹I-therapy. *Thyroid* 1999; 9:477-81.
- Nygaard B, Hegedüs L, Nielsen KG, Ulriksen P, Hansen JM. Long-term effect of radioactive iodine on thyroid function and size in patients with solitary autonomously functioning thyroid nodules. *Clin Endocrinol (Oxf)* 1999; 50:197-202.
- Nygaard B, Metcalfe RA, Phipps J, Weetman AP, Hegedüs L. Graves' disease and thyroid associated ophthalmopathy triggered by ¹³¹I treatment of non-toxic goiter. *J Endocrinol Invest* 1999; 22:481-85.
- Rasmussen BM, Christiansen C, Rasmussen OW, Hansen C, Hermansen K. Effects of alcohol on post exercise metabolic responses in NIDDM subjects. *Metabolism* 1999; 48:597-602.
- Poulsen M. Ekspressionsstudier af PP2A hos type 2 diabetikere og kontroller. Specialeafhandling, Syddansk Universitet, 1999 (Eget forlag): 1-64.
- Poulsen P, Kyvik KO, Vaag A, Beck-Nielsen H. Heritability of type II (non-insulin-dependent) diabetes mellitus and abnormal glucose tolerance - A population-based twin study. *Diabetologia* 1999; 42:139-45.
- Poulsen P, Vaag A, Beck-Nielsen H: Does zygosity status

- influence the metabolic profile in twins? A population based cross sectional study. *BMJ* 1999; 319:151-54.
- Puggard L, Larsen JB, Ebbesen E, Jeune B.* Body composition in 85 year-old women: Effects of increased physical activity. *Aging Clin Exp Res* 1999; 11:307-15.
- Støving RK.* The somatotrophic axis in anorexia nervosa. Ph.D.-afhandling, Syddansk Universitet, 1999 (eget forlag): 1-81.
- Støving RK, Flyvbjerg A, Frystyk J, Fisker S, Hangaard J, Hansen-Nord M, Hagen C.* Low serum levels of free and total insulin-like growth factor I (IGF-I) in patients with anorexia nervosa are not associated with increased IGF-binding protein-3 proteolysis. *J Clin Endocrinol Metab* 1999; 84:1346-50.
- Støving RK, Hangaard J, Hansen-Nord M, Hagen C.* A review of endocrine changes in anorexia nervosa. *Journal of Psychiatric Research* 1999; 33:139-52.
- Støving RK, Veldhuis JD, Flyvbjerg A, Vinten J, Hangaard J, Koldkjær OG, Kristiansen J, Hagen C.* Jointly amplified basal pulsatile growth hormone (GH) secretion and increased process irregularity in women with anorexia nervosa: indirect evidence for disruption of feedback regulation within the GH-insulin-like growth factor I axis. *J Clin Endocrinol Metab* 1999; 84:2056-63.
- Thomsen C, Rasmussen O, Christiansen C, Pedersen E, Vesterlund M, Storm H, Ingerslev J, Hermansen K.* Comparison of the effects of a monounsaturated fat diet and a high carbohydrate diet on cardiovascular risk factors in first degree relatives to type 2 diabetic subjects. *Eur J Clin Nutr* 1999; 53:818-23.
- Thorn NA, Beck-Nielsen H.* Dyreforsøg i medicinsk forskning. *Ugeskr Læger* 1999; 161:4306-7.
- Vaag A.* On the pathophysiology of late onset non-insulin dependent diabetes mellitus. Current controversies and new insights. Doktordisputats. København: Lægeforeningens Forlag; 1999: 1-43.
- Ueland T, Bollerslev J, Hansen TB, Ebbesen EN, Mosekilde Li, Brixen K, Djøseland O.* Increased cortical bone content of insulin-like growth factors in acromegalic patients. *J Clin Endocrinol Metabolism* 1999; 84:123-27.
- Worm D, Vinten J, Beck-Nielsen H.* The significance of phosphotyrosine phosphatase (PTPase) 1B in insulin signalling (Letter). *Diabetologia* 1999; 42:1146-49.

Medicinsk Gastroenterologi

Professor, dr.med. *Ove B. Schaffalitzky de Muckadell* (instituttleder)

Klinisk lektor, dr.med. *Karsten Lauritsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Troels Havelund*, Ph.D.

Gæsteforsker, cand.med. *Jane Møller Hansen*, Ph.D. (1. reservelæge, Medicinsk Gastroenterologisk afdeling S, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Jens Kjeldsen*, Ph.D. (1. reservelæge, Medicinsk Gastroenterologisk afdeling S, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Benedicte V.L. Wilson* (kursusreservelæge, Medicinsk Afdeling C, Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Claus Aalykke*, Ph.D. (kursusreservelæge, Medicinsk Afdeling B, Odense Universitetshospital)

Scholarstipendiat, stud.med. *Klaus Hansen* (fra 1. september)

Laborant *Birgitte Nørrelund* (fondslønnet)

Forskningssygeplejerske *Gitte Bay Christensen* (fondslønnet)

Forskningssygeplejerske *Grete Eskesen* (fondslønnet)

Forskningssekretær *Rigmor Petersen* (fondslønnet)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Carl Joakim Brandt

Annmarie Touborg Lassen

Mette Wildner-Christensen

Helle Juul Rasmussen (fra 1. september)

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

C. Aalykke har forsvaret sin Ph.D.-afhandling Aspects of gastrointestinal adverse effects of non-steroidal anti-inflammatory drugs. Studies of risk factors for bleeding peptic ulcer and relapse of chronic inflammatory bowel disease (3. september).

J. Møller Hansen har undervist i Dyspepsi: epidemiologi på Dansk Gastroenterologisk Selskabs postgraduate kursus (6. januar). Hun har deltaget i Annual Meeting of the American Gastroenterological Association, Orlando, USA (16.-19. maj).

J. Kjeldsen har holdt foredrag med titlen Kan man ved serielle målinger af orosomucoid identificere patienter med risiko for klinisk recidiv i inflammatorisk tarmlidelse? ved Dansk Gastroenterologisk Selskabs provinsmøde i Aalborg (22. april). Han har med posterpræsentationen Occurrence of gastrointestinal bleeding and genetic type in two Danish HHT families deltaget i 7th United Europe-

an Gastroenterology Week i Rom, Italien (13.-17. november).

A. Touborg Lassen har holdt indlæg vedrørende aktuelt dyspepsiforskning i Odense ved møde i Dyspepsia Trials Colaborator Group i Birmingham, England (25. juni). Hun har med foredraget Quality of life in dyspeptic patients managed by an *H. pylori* "test and treat" strategy or prompt endoscopy. A randomized trial deltaget i 7th United European Gastroenterology Week i Rom, Italien (13.-17. november).

K. Lauritsen har holdt et inviteret foredrag med titlen Treatment options for gastro-oesophageal reflux disease and effect on quality of life ved et internationalt symposium om gastroenterologi i Nice, Frankrig (10. februar). Inviteret af Philippine Society of Gastroenterology og Philippine College of Physicians afholdt han gæsteforelæsning med titlen Strategies for management of heartburn and dyspepsia i Manila (10. marts), Cebu City (11. marts) og Davao (12. marts). Han var mødeleder ved et internationalt symposium om behandling af *Helicobacter pylori* i St. Julian, Malta (14.-15. marts) og inviteret foredragsholder med foredraget Reflux disease pathways to best care ved et internationalt symposium i Köln, Tyskland (24. april). Han deltog i årsmødet for International Organization for the Study of Inflammatory Bowel Diseases (IOIBD) i Dublin, Irland (30. april.-2. maj) og med en inviteret forelæsning med titlen Natural history of endoscopy negative reflux disease - what do we know? i American Gastroenterological Associations møde Digestive Disease Week i Orlando, Florida (16.-19. maj) samt som led i præsentationen af gruppens arbejder Efficacy of 40 mg pantoprazole in early symptomatic relief and healing of reflux esophagitis og Budesonide controlled ileal release capsules in prednisolone-dependent patients with Crohn's disease. Han holdt et inviteret foredrag med titlen: Acid and dyspepsia ved et internationalt symposium i Paris om dyspepsi (18. juni), inviterede foredrag om refluksbehandling og behandling af *Helicobacter pylori*-infektionen ved et internationalt møde i Heraklion, Grækenland (19.-21. juni), inviteret forelæsning med titlen Is dyspepsia response to proton pump inhibitors due to presence of gastro-oesophageal reflux disease ved Göteborgs Universitet, Sverige (11. september) samt et indbudt foredrag om behandling af refluksøsofagit ved et møde i Venezia, Italien (17. september). K. Lauritsen var også arrangør og mødeleder af Dansk Gastroenterologisk Selskabs årsmøde, København (24. september) og inviteret foredragsholder med titlen Epidemiology of dyspepsia and COX inhibition ved et nordisk symposium om cyclooxygenase inhibitorer, Hvedholm Slot (1. oktober).

Ved det postgraduate kursus Recent Developments in Gastroenterology arrangeret af European Postgraduate Gastro-Surgical School underviste han i emnet Natural history of endoscopy-negative gastro-oesophageal reflux disease/low grade oesophagitis ved Academic Medical Center of the University of Amsterdam (21. oktober) og ved landskursus for kliniske diætister i emnet: Frontlinieforskning inden for kronisk inflammatorisk tarmsygdom med særlig relation til ernæring i Odense (25. oktober). Han var også inviteret foredragsholder med emnet Natural history of reflux disease ved 7th United European Gastroenterology Week i Rom, Italien (13.-17. november), hvor tillige følgende af gruppens arbejder præsenteredes Switch from systemic steroids to budesonide controlled ileal release capsules in steroid-dependent patients with Crohn's disease og Efficacy of 40 mg pantoprazole in early symptomatic relief and healing of reflux oesophagitis. Endvidere afholdt han en inviteret forelæsning med titlen Functional dyspepsia - an evidence-based appraisal of therapy ved et internationalt dyspepsimøde i Evian, Frankrig (27.-28. november). Endelig deltog han som inviteret europæisk gæst i en international arbejdskonference om socioøkonomiske aspekter ved gastroøsofageal refluks sygdom arrangeret af University of Pennsylvania, Philadelphia og afholdt i Nassau, Bahamas (2.-3. november) og Madrid, Spanien (12.-13. december). Han underviste om ulcusbehandling på Sundhedsstyrelsens A-kursus i klinisk farmakologi i Menstrup (6. oktober og 1. december), om mesalazinpræparater, steroider og anden immunosuppressiv behandling ved kronisk inflammatorisk tarmsygdom på Sundhedsstyrelsens A-kursus i medicinsk og kirurgisk gastroenterologi på Sandbjerg Slot, Sønderjylland (6. maj), om gastroøsofageal refluks sygdom - forekomst, diagnose og behandling på Sundhedsstyrelsens A-kursus i medicinsk og kirurgisk gastroenterologi, Herlev Sygehus (30. november) samt i klinisk forskning for Ph.D.-studerende i Odense i emnet klinisk lægemiddelforskning (29. marts og 8. november). K. Lauritsen har været formand for Dansk Gastroenterologisk Selskabs efteruddannelsesudvalg og var kursusleder på selskabets efteruddannelseskursus i København (4.-6. januar). Han har også været formand for Dansk Gastroenterologisk Selskabs udvalg til monitorering af *Helicobacter pylori*-eradikationsterapi i Danmark i et samarbejde med Lægemiddelstyrelsen samt formand for Dansk Gastroenterologisk Selskab. Han har været medlem af Colitis-Crohn-Foreningens lægelige råd. Desuden var han medlem af redaktionen af Inflammatory Bowel Diseases og medforfatter af Lægemiddelkataloget.

O.B. Schaffalitzky de Muckadell har - i forbindelse med præsentation af gruppens arbejde Accuracy of diagnostic test for *H. pylori* in patients with bleeding peptic ulcer - deltaget i XXXI Nordic Meeting of Gastroenterology i Tromsø, Norge (2.-5. juni). Han har desuden deltaget i 7th United European Gastroenterology Week i Rom, Italien (13.-17. november), hvor gruppens arbejde Quality of life in dyspeptic patients managed by an *H. pylori* "test and treat" strategy or prompt endoscopy. A

randomized trial blev præsenteret. O.B. Schaffalitzky de Muckadell har været arrangør og underviser ved Dansk Gastroenterologisk Selskabs efteruddannelseskursus, Domus Medica, København (5. januar) og har undervist på Scandinavian Association of Digestive Endoscopy's kursus i avanceret endoskopi i Odense (18.-20. januar). O.B. Schaffalitzky de Muckadell har som led i Universitetets Åbent Hus arrangement holdt forelæsning om mavesår (27. februar) og har holdt inviteret foredrag med titlen Dansk gastroenterologis udvikling i næste millennium i Dansk Gastroenterologisk Selskab (11. marts). Han har tillige været arrangør, mødeleder og underviser på Sundhedsstyrelsens A-kursus i medicinsk og kirurgisk gastroenterologi på Sandbjerg Slot i Sønderjylland (3.-6. maj) samt undervist på Dansk Gastroenterologisk Selskabs kursus i basalendoskopi på Københavns Amts Sygehus i Gentofte (7.-8. maj). Desuden har han undervist på A-kursus i kirurgi i Odense i endoskopisk behandling af choledochussten (25. maj). O.B. Schaffalitzky de Muckadell har undervist på Ph.D.-kursus i biostatistik i Odense (27. maj) og været arrangør af og underviser på Ph.D.-kursus i klinisk forskning i Odense (29.-30. marts og 8.-9. november). O.B. Schaffalitzky de Muckadell har været institutleder for Klinisk Institut, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet og har endvidere været formand for fakultetets Udvalg vedrørende Akademiske Afhandlinger. O.B. Schaffalitzky de Muckadell har været medlem af Dansk Gastroenterologisk Selskabs Endoskopiudvalg og været medlem af bestyrelsen for Fynsk Medicinsk Selskab. Han har været medlem af Ugeskrift for Lægers videnskabelige panel samt Editorial Board, Scandinavian Journal of Gastroenterology og Danish Medical Bulletin. O.B. Schaffalitzky de Muckadell har endvidere været medlem af Novo Nordisk lægevidenskabelige forskningsfonds bedømmelsesudvalg, medlem af bestyrelse og bedømmelsesudvalg for P. Carl Pedersens Fond, været sagkyndig ved Retslægerådet og medlem af Sønderjyllands Amts Forskningsråd. Han har desuden deltaget i dispu-tatsbedømmelsesudvalg ved Københavns Universitet.

M. Wildner-Christensen har deltaget ved XXXI Nordic Meeting of Gastroenterology i Tromsø, Norge med foredraget Accuracy of diagnostic tests for *H. pylori* in patients with bleeding peptic ulcer (2.-5. juni).

B. Wilson har deltaget i Annual Meeting of the American Gastroenterological Association, Orlando, USA (16.-19. maj) samt i 7th United European Gastroenterology Week i Rom, Italien (13.-17. november). Hun har undervist på Ph.D.-kursus i klinisk forskning i Odense i måling af livskvalitet (8. november).

Eksterne bevillinger og donationer

J. Kjeldsen har modtaget 91.000 kr. fra A.J. Andersen og Hustrus Fond.

O.B. Schaffalitzky de Muckadell har modtaget 95.000 kr. fra Statens Lægevidenskabelige Forskningsråd til scholarstipendium til stud.med. Klaus Hansen.

M. Wildner-Christensen har modtaget 60.000 kr. fra

A.J. Andersen og Hustrus Fond samt 40.000 kr. fra Fonden til Lægevidenskabelig Forskning.

Publikationer

Aalykke C, Lauritsen JM, Hallas J, Reinholdt S, Krogfelt K, Lauritsen K. *Helicobacter pylori* and risk of ulcer bleeding among users of nonsteroidal anti-inflammatory drugs: a case-control study. *Gastroenterology* 1999; 116:1305-9.

Dent J, Brun J, Fendrick AM, Fennerty MB, Janssens J, Kahrilas PJ, Lauritsen K, m.fl. on behalf of the Genval Workshop Group. An evidence-based appraisal of reflux disease management - the Genval Workshop Report. *Gut* 1999; 44 (suppl 2):1-16.

Hansen JM, Lauritsen JM. Dataindsamling og analyse. *Ugeskr Læger* 1999; 161:4521-3.

Havelund T, Lind T, Wiklund I, Glise H, Hernqvist H, Lauritsen K, m.fl. Quality of life in patients with heartburn but without esophagitis: effects of treatment with omeprazole. *Am J Gastroenterol* 1999; 94:1782-9.

Juul KV, Thomsen OØ, Nissen A, Hallas J, Kolmos HJ, Funch-Jensen P, Lauritsen K. National overvågning af *Helicobacter pylori*-eradikationsterapi i Danmark. Resultater fra registreringen af 34.582 receptudskrivinger. *Ugeskr Læger* 1999; 161:6635-8.

Lauritsen K. Kroniske inflammatoriske tarmsygdomme. I: Lorenzen I, Bendixen G, Hansen NE, red. *Medicinsk Kompendium*. København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1999: 1565-92.

Lauritsen K, Rutgersson K, Bolling E, Brunner G, Eriksson S, Galmiche JP, m.fl. Omeprazole and ranitidine in the prevention of relapse in patients with duodenal ulcer disease. *Can J Gastroenterol* 1999; 13(10):806-13.

Lauritsen K. Ulcusmidler; Antacida; Anticholinergika; H₂-receptorantagonister; Syrepum pehæmmere; Sukralfat; Ranitidinbismuthcitrat; Prostaglandinanaloger; Midler mod meteorisme; Midler mod meteorisme i kombination med antacida; Antirefluksmidler; Peristaltikfremmende (prokinetiske) midler; Spasmolytika med virkning på mavetarmkanalen; Midler til behandling af akut blødende øsofagusvaricer. I: Kristensen MB, Friis H, Rassing MR, red. *Lægemiddelkataloget*. København: Dansk Lægemiddel Information, 1999: 101-111, 213-4.

Lauritsen K, Rask Madsen J. Midler mod fordøjelseskana-lens sygdomme. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen-Kudsk F, Nyborg NCB, red. *Basal og Klinisk Farmakologi*. København: FADLs Forlag, 1999: 213-31.

Lind T, Havelund T, Lundell L, Glise H, Lauritsen K, Pedersen SA, m.fl. On demand therapy with omeprazole for the long-term management of patients with heartburn without oesophagitis - a placebo-controlled randomized trial. *Aliment Pharmacol Therap* 1999; 13:907-14.

Riis P, Schaffalitzky de Muckadell OB. Den kontrollerede kliniske undersøgelse (382-410). I: Andersen D, Havsteen B, Riis P, Almind G, Bock E, Hørder M (eds). *Sundhedsvidenskabelig forskning*. København: FADLs Forlag.

Schaffalitzky de Muckadell OB. *Helicobacter pylori* - hvad har vi ellers lært? (171-74). I: Almind G. red. *Medicinsk Årbog*, København: Munksgaard, 1999.

Schaffalitzky de Muckadell OB. Non-ulcus dyspepsi: *Helicobacter pylori* eradikation. *Ugeskr Læger* 1999; 160:1933.

Schaffalitzky de Muckadell OB. Fordøjelseskana-lens sygdomme (1441-73), Havelund T, Schaffalitzky de Muckadell OB. Oesophagussygdomme (1491-1507), Schaffalitzky de Muckadell OB. Ventrikulens og duodenum-sygdomme (1508-31), Schaffalitzky de Muckadell OB, Lauritsen K, Rasmussen SN. Tarmsygdomme (1535-1618), Larsen S, Schaffalitzky de Muckadell OB. Pancreassygdomme. (1619-52). I: Lorenzen I, Bendixen G, Hansen NE red. *Medicinsk Kompendium* 15. udgave. København: Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck.

Schaffalitzky de Muckadell OB. Den ikteriske patient, fordøjelseskana-lens sygdomme, mundhulens sygdomme, oesophagus sygdomme, ventrikulens og duodenum-sygdomme, tyndtarmens sygdomme, colon sygdomme, pancreas sygdomme, leverens sygdomme. I: Lorenzen I, Bendixen G, Hansen NE (eds). *Medicinsk Kompendiums Lommebog* 2. udgave. København: Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck.

Schaffalitzky de Muckadell OB. Fordøjelseskana-lens sygdomme (107-124). I: Lorenzen I, Bendixen G, Hansen NE (eds). *Medicinsk Kompendium Multiple Choice*, København: Nyt Nordisk Forlag, Arnold Busck.

Talley NJ, Janssens J, Lauritsen K, Racz I, Bolling-Sternevald E. Eradication of *Helicobacter pylori* in functional dyspepsia: randomized double blind placebo controlled trial with 12 months' follow up. The Optimal Regimen Cures *Helicobacter* Induced Dyspepsia (ORCHID) Study Group. *Br Med J* 1999; 318:833-7.

Talley NJ, Lauritsen K, Bolling-Sternevald E. Eradication of *Helicobacter pylori* in functional dyspepsia. *Br Med J* 1999; 319:451-2.

Nefrologi

Klinisk lektor, dr.med. *Hans Dieperink*
Klinisk lektor, dr.med. *Bente Jespersen* (fastansat 1. september)

Gæsteforsker, dr.med. *Sven Arvid Birkeland*
Gæsteforsker, cand.med. *Claus Bistrup*
Gæsteforsker, cand.med. *Poul Freese*
Gæsteforsker, cand.med. *Jørgen Jensen*
Gæsteforsker, cand.med. *Per Bruno Jensen*
Gæsteforsker, cand.med. *Finn Thomsen Nielsen*
Gæsteforsker, cand.med. *Else Nielsen*
Laborant *Kirsten Beisheim*
Laborant *Dina Stæhr Dræby* (fondslønnet)
Laborant *Hannelore Lemming*
Laborant *Mette Svendsen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Leila Maklouf

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

S.A. Birkeland har som chairman deltaget i 9th Congress of the European Society for Organ Transplantation ESOT,99, Oslo, Norge (19.-24. Juni) samt med følgende tre indlæg: Monitoring of transplant patients for PTLT, Antiviral therapy - ganciclovir, aciclovir, foscarnet og Reduktion of immunosuppression i symposium om The Epstein-Barr virus - the balance between immunity and malignancy, The Royal Society of Medicine, London (29.-30. november).

C. Bistrup har gæsteforelæst på IMB, Fysiologi og Farmakologi, Syddansk Universitet, i faget nyresygdomme med emnerne nyresvigt, patofysiologisk grundlag, transplantation og glomerulonephritis - intrarenale mekanismer. Han har deltaget i Xvth International Congress of Nephrology, Buenos Aires, Argentina (2.-6. maj).

H. Dieperink har deltaget i 32th Annual Meeting of The American Society of Nephrology, Miami, USA (november).

P.M. Freese har arbejdet som klinisk assistent på Transplantationsenheden, Sahlgrenska Universitetssjukhus, Göteborg, Sverige (1. september-30. november). Opholdet var delvist finansieret af Scandiatriplant.

J.E. Jensen har deltaget i Xvth International Congress of Nephrology, Buenos Aires, Argentina (2.-6. maj).

P.B. Jensen har deltaget i 19th Annual Conference on Peritonealdialysis, 5th International Symposium on Home Hemodialysis, 10th Annual Symposium on Pediatric PD afholdt af the International Society for Peritoneal Dialysis i Charlotte, North Carolina, USA (28. februar-2. marts) samt i XVth International Congress of Nephrology, the

International Society of Nephrology (ISN), Buenos Aires, Argentina (2.-6. maj). Han har undervist i emnet nyrenes anatomi og biokemi, funktionsundersøgelser og nyrenes funktion som eliminationsorgan samt vand- og elektrolytbalancen ved Sygehuslaboratoriekredsen under Dansk Farmaceutforenings temadag på Odense Plaza Hotel og ved møde for nefrologer i Danmark. Han var sammen med Fritz Bangsgaard Pedersen chairman ved et møde med emnet PD solutions and biocompatibility, do we have an issue? Han har undervist radiografer fra Odense Universitetshospital i emnet nyresygdomme, dialyse og nyretransplantation.

B. Jespersen har deltaget i 32th Annual Meeting of The American Society of Nephrology, Miami, USA (november).

E. Nielsen har deltaget i symposium afholdt af Division of Renal Medicine, Karolinska Institute, Stockholm, Sverige (28.-29. januar) samt i 9th Congress of European Society for Organ Transplantation, Oslo, Norge (19.-24. juni) og endvidere i 32th Annual Meeting of The American Society of Nephrology, Miami, USA (november).

F. Thomsen Nielsen har deltaget i 32th Annual Meeting of The American Society of Nephrology, Miami, USA (november). Han har deltaget i kursus Nephrology ved Harvard Medical School, Boston, USA (juni).

Publikationer

Birkeland SA, Andersen HK, Hamilton-Dutoit SJ. Preventing acute rejection, EBV infection and Post Transplant Lymphoproliferative Disorders after kidney transplantation: Use of aciclovir and mycophenolate mofetil in a steroid-free immunosuppressive protocol. Transplantation 1999; 67:1209-1214.

Birkeland SA, Bendtzen K, Møller B, Hamilton-Dutoit S, Andersen HK. IL-10 and post transplant lymphoproliferative disorder after kidney transplantation. Transplantation 1999; 67:876-881.

Freese P, Svalander C, Norden G, Nyberg G. Clinical risks factors for recurrence of IgA nephropathy. Clin Transplant 1999; 313-317.

Jensen PB, Hansen TB, Frystyk J, Ladefoged SD, Pedersen FB, Christiansen JS. Growth hormone, insulin-like growth factors and their binding proteins in adult hemodialysis patients treated with recombinant growth hormone. Clin Nephrol 1999; 52 (2):103-109.

Neurokirurgi

Professor, dr.med. *Per Bjerre*

Klinisk lektor, dr.med. *Frank Gårskjær* (tiltrådt 1. august)

Klinisk lektor, cand.med. *Anders Kruse*

Klinisk lektor, cand.med. *Jesper Lundberg*

Klinisk lektor, cand.med. *Steen Midholm* (fratrådt 31. juli)

Gæsteforsker *Mette Schulz*, Ph.D.

Gæsteforsker, cand.med. *Jane Skjøth-Rasmussen* (tiltrådt 1. marts)

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

P. Bjerre deltog sammen med J. Skjøth-Rasmussen og M. Schulz i mikrodialysekursus i Hannover, Tyskland (26.-27. februar). Han deltog i Dansk Neurologisk Selskabs årsmøde (19.-20. marts) og i videnskabelige møder i Dansk Neurokirurgisk Selskab (17. maj og 15. november). Han var medarrangør og deltog i European Neuroendocrine Associations 9th meeting og workshop i Odense (3.-7. september) og var medlem af videnskabelig komite ved 11th European Congress of Neurosurgery, København (19.-24. september). Han var chairman ved mødet og holdt sammen med J. Nepper-Rasmussen foredragene Immediate complications to GDC, occlusion of unruptured cerebral aneurysms og GDC occlusion of unruptured aneurysms, outcome. Han holdt endvidere sammen med J. Linnet og L. Hegedüs foredraget Orbital decompression in thyroid associated ophtalmopathy. P. Bjerre underviste ved Ph.D.-kursus i etik (14. april). Han ledede Ph.D.-forelæsning og forsvar (19. august), var medlem af bedømmelsesudvalget for en af C. Andersen indleveret disputats med titlen Aspect of glucocorticoid effects on brain tumors and peritumoral edema. Disputatsen er antaget til forsvar. Han er endvidere formand for udvalget for praktikantjeneste, formand for vurderings- og ansættelsesudvalget for neurokirurgi og endelig formand for uddannelsesudvalget under Dansk Neurokirurgisk Selskab. Han har været referee for Ugeskrift for Læger og er medlem af Specialistnævnet. Han er sagkyndig for Retslægerådet og deltog i heldagsmøde i Retslægerådet (22. november). Han er forfatter af artiklen Mange hjernesvulster er godartede i Helse 1999; 9:70-71.

A. Kruse deltog i 1st Dynesys Meeting Wintherthur, Schweiz (januar), 5th Stryker Cage Meeting, Degenrative disc: Fusion or replacement Salzburg, Østrig (3.-4. juni) og i møde om Management of Anterior Column Instability Stanmore, England (14. juni). Han deltog endvidere i 9th meeting og workshop under the European Neuroendocrine Association møde i Odense (3.-7. september) og i EuroSpine 99 mødet München, Tyskland (7.-11. september). Han holdt foredraget Intracellular perfusion pressure

and microflow in pituitary adenomas og sammen med J. Astrup et al. foredraget The danish pituitary surgery register 1999 ved 11th European Congress of Neurosurgery, København (19.-24. september). Han deltog med foredragene Behandling af dens frakturer og Osodontoidum i Dansk Rygkirurgisk Selskabs møde i København (9. april) og i samme selskabs møde sammen med K. Thomsen med foredraget Anterior transthoracic operation for thoracic disc prolapse, Århus (15. oktober). Han er bestyrelsesmedlem i Dansk Rygkirurgisk Selskab og medlem af det rygfaglige koordineringsudvalg, Fyns Amt. A. Kruse har undervist på neurokirurgisk A-kursus.

M. Schulz holdt sammen med P. Bjerre foredraget Delayed cerebral ischemia after aneurysm subarachnoid hemorrhage. Detection and possible prediction of a clinical deterioration by microdialysis monitoring ved 3rd Conference on Monitoring of Cerebral Oxygenation and Metabolism Berlin, Tyskland (29.-30. april). Hun holdt foredraget Kortikal mikrodialyse. Monitorering af indikationer for intervention ved møde i Dansk Neurokirurgisk Selskab, Odense (17. maj). Hun var endvidere chairman og holdt sammen med P. Bjerre foredraget Cerebral microdialysis monitoring and aneurysm subarachnoid hemorrhage ved 11th European Congress of Neurosurgery, København (19.-24. september). Hun deltog sammen med J. Skjøth-Rasmussen i 3rd Annual ISAT Investigators Meeting, Oxford (19. november). Mette Schulz har været frikøbt til forskningsopgaver, Klinisk Institut (1. november-31. december).

S. Midholm holdt foredraget Dorsal rhizotomi hos børn med cerebral parese i Dansk Neurokirurgisk Selskabs møde, Århus (15. november). Han er næstformand i Dansk Neurokirurgisk Selskabs bestyrelse.

F. Gårskjær deltog i Olivecrone Symposiet, Stockholm (9.-11. december). Han holdt foredraget Systemisk og lokalfarmakologisk behandling ved cerebrale vasospasmer ved møde i Dansk Neurokirurgisk Selskab (17. maj). Han er formand for gruppe til udarbejdelse af referenceprogram for arteriovenøse malformationer og lokalkoordinator og organisator vedrørende afdelingens deltagelse i International Subarachnoid Aneurysm Trial, center i Oxford.

Eksterne bevillinger og donationer

P. Bjerre har fået 100.000 kr. fra Løvens Kemiske Fabriks Forskningsfond til oprettelse af operationslaboratorium og fra SSVF en flerårig bevilling på 500.000 kr. til TAP-assistance og vareindkøb vedrørende bed-side monitoring af cerebral metabolisme og blodforsyning hos patienter

ter med subarachnoidalblødning med henblik på tidlig detection.

M. Schulz har modtaget 24.000 kr. fra Klinisk Institut til vareindkøb vedrørende mikrodialysemonitorering og endvidere frikøb i 3 måneder. Hun har endvidere modtaget 38.000 kr. til indkøb af mikrodialysekatetre fra Fonden af 17.12.1981 og 56.800 kr. fra Fonden for Lægevidenskabelig Forskning mv. v/Fyns Amts Sygehusvæsen til indkøb af mikrodialysekatetre.

J. Skjøth-Rasmussen har modtaget 10.000 kr. fra Carla Cornelia Storch Møllers legat til indkøb af mikrodialysekatetre.

Publikationer

Kruse A. Intracellular Perfusion Pressure and Microflow in Pituitary Adenomas. Proceedings of 11th European Congress of Neurosurgery. Bologna, Italy: Monduzzi Editore, 1999: 231-5.

Larsen JB, Schrøder HD, Sørensen A-G, Bjerre P, Heim S. Simple Numerical Chromosome Aberrations Characterize Pituitary Adenomas. Cancer Genet Cytogenet 1999; 9:144-49.

Nyrop M, Jørgensen K, Bjerre P. Extensive and symptomatic cranial pneumatization: caused by frequent performance of Valsalva's manoeuvre? J Laryngol and Otol 1999; 113:480-82.

Neurologi

Klinisk lektor, dr.med. *Mogens Laue Friis*

Klinisk lektor, cand.med. *Ole Kristensen*

Klinisk lektor, dr.med. *Søren Hein Sindrup* (pr. 1. september)

Klinisk lærer, cand.med. *Elsebeth Lene Bruun Christensen*

Klinisk lærer, cand.med. *Anne-Mette Homburg*

Klinisk lærer, cand.med. *Claus Madsen*

Ph.D.-studerende og kandidatstipendiat pr. 31. december:
Søren Bak

Marianne Juel Kjeldsen

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

M.L. Friis har deltaget i 23rd International Epilepsy Congress, Prag, Tjekkiet (september) og American Epilepsy Society 53rd Annual Meeting, Orlando, USA (december). Han har - for at koordinere det fælles projekt Genetic epidemiology of seizures: A twin study - sammen med M.J. Kjeldsen aflagt besøg hos professor Linda A. Corey på det midt-atlantiske tvillingeregister, Virginia Commonwealth University, Virginia, USA (april).

M.J. Kjeldsen har deltaget i 23rd International Epilepsy Congress, Prag, Tjekkiet (september) og sammen med L.A. Corey, M.H. Solaas, K.O. Kyvik, K. Berg, M.L. Friis, J.M. Pellock præsenteret posteren Genetic factors in seizures: A study from three large population-based twin registries ved American Epilepsy Society 53rd Annual Meeting, Orlando, USA (december). Hun har - for at koordinere det fælles projekt Genetic epidemiology of seizures: A twin study - aflagt besøg på det norske tvillingeregister hos overlæge Olaf Henriksen, Statens Senter for Epilepsi, Sandvika, Norge og medicinsk genetiker Marit Solaas, Oslo Universitet, Norge (maj).

O. Kristensen har deltaget i American Academy of Neurology 51. Annual Meeting, Toronto, USA (april) og undervist ved 2. Symposium for neurosygeplejersker, Odense (maj) og Sundhedsstyrelsens A-kursus for intern medicinske kursister, Odense (november).

C. Madsen har deltaget i American Academy of Neurology 51st Annual Meeting, Toronto, Canada (april), The understanding and management of MS, Amsterdam, Holland (maj),ECTRIMS, European Committee for Treatment and Research in Multiple Sclerosis, 15th Congress, Basel, Schweiz (september) og Luminary meeting for Research and Treatment of MS, Geneve, Schweiz (oktober).

S.H. Sindrup har været arrangør af workshop: antidepressants in the treatment of neurogenic pain. International

Association for the Study of Pain, IXth World Congress on Pain, Wien, Østrig (august), været reviewer for European Journal of Pain og Journal of Clinical Psychopharmacology samt holdt foredragene Lægemidler til behandling af neuropatiske smerter, Lægemiddelhøring, Odense Universitetshospital, Klinisk Farmakologi (januar), Pharmacological treatment of neuropathic pain, Pain & Touch Hjerneforeningen og Dansk Neurologisk Selskabs Årsmøde (marts) samt Dosing of antidepressants in neurogenic pain, workshop Antidepressants in the treatment of neurogenic pain, Polymorphic drug metabolism contributing to variability in opioid response, workshop Opioid sensitivity - Sources of variability og The role of the metabolite M1 for the analgesic effect of tramadol, symposium Current concepts on the mechanism of action of tramadol ved International Association for the Study of Pain, IXth World Congress on Pain, Wien, Østrig (august) og sammen med T.S. Jensen præsenteret posteren Drugs for pain in polyneuropathy. How effective are they? Peripheral Nerve Society, University of California San Diego, La Jolla, USA (juli).

Eksterne bevillinger og donationer

M.J. Kjeldsen har modtaget 10.000 kr. fra Glaxo Wellcomes rejselegat, 10.000 kr. fra Novartis rejselegat og 60.000 kr. fra Dansk Epilepsi Selskab.

S. Sindrup har modtaget 56.000 kr. fra Fonden af 1870.

Publikationer

Enevoldsen EM, Torfing T, Kjeldsen MJ, Nepper-Rasmussen J. Cerebral infarct following carotid endarterectomy. Frequency, clinical and hemodynamic significance evaluated by MRI and TCD. Acta Neurol Scand 1999; 100:106-110.

Jensen TS, Bach FW, Sindrup SH. Kroniske neuropatiske smerter efter kirurgi. Ugeskr. Læger 1999; 161:3680-3681.

Jeppesen U, Gaist D, Smith T, Sindrup SH. Statins and peripheral neuropathy. Eur J Clin Pharmacol 1999; 54:835-838.

Kjeldsen MJ, Corey LA, Solaas MH, Kyvik KO, Berg K, Friis ML, Pellock JM. Genetic factors in seizures: A study from three large population-based twin registries. Epilepsia 1999; 40(suppl.7):233-234.

Sindrup SH, Andersen G, Madsen C, Smith T, Brøsen K, Jensen TS. Tramadol relieves pain and allodynia in polyneuropathy. A randomised, double-blind, controlled trial. Pain 1999; 83:85-90.

Sindrup SH. Smerter, smertetransmission og endogen smertemodulation. I: Kampmann JP, Brøsen K, Niel-

- sen-Kudsk F, Berg Nyborg NC. Basal og Klinisk Farmakologi, 2. udgave. FADLs Forlag 1999: 175-80.
- Sindrup SH. Analgetika. I: Kampmann JP, Brøsen K, Nielsen- Kudsk F, Berg Nyborg NC. Basal og Klinisk Farmakologi, 2. udgave. FADLs Forlag 1999: 439-453.
- Sindrup SH, Jensen TS. Efficacy of pharmacological treatments of neuropathic pain. An update and effect related to mechanism of drug action. *Pain* 1999; 83:389-400.
- Sindrup SH, Madsen C, Brøsen K, Jensen TS. The effect of tramadol in painful polyneuropathy in relation to serum drug and metabolite levels. *Clin Pharmacol Ther* 1999; 66:636-641.
- Stenager ES, Madsen C, Stenager E, Boldsen J. Selvmord hos patienter med apoplexi. *Ugeskr. Læger* 1999; 161:3099-3102.
- Sørensen, PS, Ross C, m.fl, and The Danish Multiple Sclerosis Group (Kristensen O, participant). A comparative study of development of anti-interferon-beta antibodies in a randomized study of interferon-beta 1b and interferon-beta 1a in patients with multiple sclerosis. Poster presentation at American Academy of Neurology 51st Meeting, Toronto, Canada, 1999.
- Sørensen T, Mai J, Friis ML. Lamotrigine in the treatment of mentally retarded epilepsy patients: A long-term follow-up. *Epilepsia* 1999; 40 (suppl. 2):95-96.
- Sørensen T, Friis ML, Sidenius P, Alving J: EpiBase: A tool for management of epilepsy in clinical practice. *Epilepsia* 1999; 40 (suppl. 2):279.

Obstetrik og Gynækologi

Professor, dr.med. *Jes Grabow Westergaard*
Klinisk lektor, dr.med. *Steen Ahrons*
Klinisk lektor, cand.med. *John Dræby Kristiansen* (fratrådt 31. august)
Klinisk lektor, dr.med. *Aksel P. Lange*
Klinisk lektor, dr.med. *Birger Møller*
Klinisk lektor, cand.med. *Sten Grove Thomsen*
Klinisk lektor, dr.med. *Lars Grabow Westergaard* (orlov 31. december)
Klinisk lektor, overlæge, Ph.D. *Hanne Wielandt*
Klinisk lærer, cand.med. *Anne Marie Holm*
Klinisk lærer, cand.med. *Torlak Stokholm Jensen*
Klinisk lærer, cand.med. *Jan Schultz Larsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Hector Lopez* (fratrådt 30. september)
Klinisk lærer, cand.med. *Niels Lund*
Klinisk lærer, cand.med. *Torben Munk*
Klinisk lærer, cand.med. *Lone Petersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Per Emil Rasmussen*
Klinisk lærer, cand.med. *Sven Rex*
Klinisk lærer, cand.med. *Randi Skov*
Klinisk lærer, cand.med. *Kirsten Søgaard*
Klinisk lærer, cand.med. *Bente Sørensen* (orlov 31. oktober)
Klinisk lærer, cand.med. *Jane Buch Sørensen*
Gæsteforsker, cand.scient. *Karin Erb*
Gæsteforsker, cand.scient. *Steen Broch Laursen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Eske Bendsen
Charlotte Floridon
Annette Wind Olesen
Vibeke Rasch

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

E. Bendsen har deltaget i Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologis forårsmøde (16.-17. april) og har holdt foredrag om sit Ph.D.-projekt i Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum på et møde i Folkehjemmet, Aabenraa (20. september).

Han har præsenteret en poster på Forskningens Dag afholdt af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet på Odense Universitetshospital vedrørende Ph.D.-projekt (20. oktober).

K. Erb har siddet i organisationskomiteen for IIInd International Alpha Congress, Art, Science and Fiction - en international kongres for embryologer, København (15.-20. september). Hun har ligeledes været medarrangør af Dansk Fertilitetsselskabs Årsmøde, Odense (27.-28.

februar). Hun har med foredraget Assisted hatching is not needed deltaget i det XII Nordiske IVF-møde, Kuusamo, Finland, (2.-5. januar). På Dansk Fertilitetsselskabs Årsmøde har hun holdt følgende foredrag: Dansk fertilitetsselskabs fælles årsrapport. Endelige resultater af IVF- og IVF/ICSI- behandlinger i Danmark i 1997 inkl. fødsler, Dansk Fertilitetsselskabs fælles årsrapport. Preliminære resultater af IVF- og IVF/ICSI- behandlinger i Danmark i 1998. Reduktion af tiden, hvor oocytten exponeres for sædceller. Hun har deltaget i den 11th Verdenskongres on In Vitro Fertilization and Human Reproductive Genetics, Sydney, Australien (9.-14. maj). Hun har her sammen med sine kolleger fra Fertilitetsklinikken præsenteret følgende 3 posters: Reducing the time of oocyte to spermatozoa exposure in vitro does not improve IVF results, Profound suppression of endogeneous LH in GnRH agonist down-regulated, FSH stimulated, normagonadotrophic women affects the outcome of IVF negatively, Significantly improved implantation rate of human pre-embryos cultured in the presence of gonadotropins and growth factors enhancing oocyte maturation and meiotic competence. Hun har deltaget ved det 15. Årlige Møde i ESHRE, Tours, Frankrig (26.-30. juni) og har her præsenteret poster National Danish IVF registry, 1994 and 1995: A controlled study of births, malformations and cytogenetic findings. Endelig har Karin Erb deltaget i Nordisk Biolog-møde i Stockholm, Sverige (4.-5. november).

A.P. Lange har deltaget i Det III. Møde på Sandbjerg Slot vedrørende Obstetriske guideslides (14.-16. januar). Han har deltaget i et møde afholdt af Dansk Selskab for Ernæring vedrørende berigelse af fødevarer kontra kosttilskud (21. april). Han har deltaget i et kursus afholdt i London af Imperial College School of Medicine om Medical problems facing obstetricians and physicians in pregnancy. Han har deltaget i et møde om kosttilskud eller kostberigelse afholdt af Jydsk Medicinsk Selskab på Skejby Sygehus (14. oktober). Har på dette møde holdt foredraget: Hvorledes sikrer man, at gravide får det nødvendige tilskud af folinsyre. Som formand for Nordisk Forening for Obstetrik og Gynækologis arbejdsgruppe vedrørende registrering af perinatale data har han deltaget i et fællesmøde mellem denne arbejdsgruppe og de 5 Nordiske Fødselsregistre i København (24.-25. september).

S.B. Laursen har været medarrangør på en Workshop, ICSI and Preimplantation genetic diagnosis (PGD) afholdt i København (15.-16. september). Han har endvidere deltaget i Det XII Nordiske IVF-møde, Kuusamo, Finland (2.-5. januar), i Dansk Fertilitetsselskabs Årsmøde, Odense (27.-28. februar), IIInd International Cytogenetic Conference, Wien, Østrig (1.-4. juli), IIInd International Alpha

Congress, København (15.-20. september) og Det Nordiske Biologmøde, Stockholm, Sverige (4.-5. november). Han har været censor ved Københavns Universitet i forbindelse med en afhandling udarbejdet som afslutning på et biologstudium. På IIInd International Alpha Congress, København (15.-20. september), han var chairman for den Workshop, ICSI and Preimplantation Genetic Diagnosis, som han var med til at arrangere.

V. Rasch har deltaget i et møde International Reproduction Health and Family Planning, Gotland, Sverige (12.-16. maj). Hun har ligeledes deltaget i mødet Maternal morbidity and mortality in a international perspective, som ligeledes blev holdt på Gotland, Sverige (12.-15. maj), hvor hun har holdt foredragene Post abortion family planning among adolescents with illegally induced abortions og Is it possible to reduce the risk of HIV infection among a high risk population of adolescents girls by use of condom promotion? Hun har holdt foredraget foredraget Socioøkonomiske karakteristika blandt kvinder med illegal abort og spontan abort på DSOGs forårsmøde i Snekersten.

P.E. Rasmussen har deltaget Den XII. Nordiske IVF-Kongres, Kuusamo, Finland (2.-5. januar) og i Dansk Fertilitetsselskabs Årsmøde, Odense (27.-28. februar), Andrology in the Nineties, Capetown, Sydafrika (22.-25. april), 15th Annual Meeting ESHRE, Tours, Frankrig (26.-30. juni). Endvidere har han deltaget i 1st Congress on Controversies in Obstetrics, Gynecology and Infertility, Prag, Tjekkiet (28.-31. oktober). Endelig i Nordic Expert Meeting, Oslo, Norge (11.-12. november). Han har været medforfatter på 3 posters præsenteret ved Den 11th Verdenskongres i Sydney, Australien (9.-14. maj): Reducing the time of oocyte to spermatozoa exposure in vitro does not improve IVF results, Profound suppression of endogenous LH in GnRH agonist down-regulated, rec. FSH stimulated, normogonadotrophic women affect the outcome of IVF negatively og Significant improved implantation rate of human pre-embryos cultured in the presence of gonadotrophins and growth factors enhancing oocyte maturation and meiotic competence.

S. Rex har deltaget i Dansk Fertilitetsselskabs Årsmøde, Odense (27.-28. februar) og i 11th Verdenskongres In Vitro Fertilization and Human Reproductive genetics, Sydney (9.-14. maj).

R. Skov har deltaget i et symposium Hormonal substitution and contraception afholdt i Berlin (april). Desuden har hun deltaget i DSOGs efterårsmøde (oktober).

S.G. Thomsen har deltaget i 10th World Congress on Human Reproduction, Salvador, Brasilien (4.-8. maj) og har her været medforfatter på foredraget Proteases and their inhibitors in trophoblastic differentiation and invasion. The implantation window. Han har endvidere deltaget i XXXI Nordiske Pædiatriske Kardiologimøde, Odense (7.-9. oktober) og i et Ultralydssymposium afholdt i Malmø (3. november). S. Grove Thomsen har afholdt følgende foredrag: Gynækologisk aspekter af arvelig kræft i æggestokkene for Kræftens Bekæmpelse i Odense (16. januar), Tripletest. Hvorfor anvendes den ikke i Fyns Amt? Fynsk

Medicinsk Selskab, Odense (1. november) og ved samme møde Chorion villus biopsi og amniocentese. Til hvilke patienter, bør de tilrådes? Teknik og etik.

L.G. Westergaard har med foredraget Gonadotrophins in stimulation deltaget i Den XII Nordiske IVF Kongres, Kuusamo, Finland (2.-5. januar). Han har med posteren Low circulating levels of LH during ovarian stimulation affects the outcome of IVF negativt deltaget i IIInd World Congress on IVF and Human Reproductive Genetics, Sydney, Australien (9.-14. maj). Har deltaget i en Workshop arrangeret af Ferring, Hamburg, Tyskland (september): Assisted Reproduction at the Borderline to the New Millenium, og på dette møde har han holdt foredraget Clinical outcome of IVF: HMG versus purified FSH. Han har med foredraget The importance of LH during ovarian stimulation for IVF deltaget i American Society of Reproductive Medicine, Annual Meeting, Toronto, Canada (september). På The First Congress on Controversies in Obstetrics, Gynecology and Infertility, Prag, Tjekkiet (28.-31. oktober) har han holdt foredraget Menotropin LH content and assisted reproduction outcome. L.G. Westergaard har endvidere foretaget studierejse til Peking Agricultural University (oktober) vedrørende fælles forskningsprojekter. Han har været officiel opponert ved disputatsforsvar på Aarhus Universitet (august): P. Ovesen, Growth hormone and human Reproduction.

H. Wielandt har i samarbejde med Lisbeth B. Knudsen, Demografisk Forskningscenter arrangeret 7 Workshops vedrørende epidemiologiske emner inden for fertilitetssområdet. Hun har deltaget i 2 Workshops Maternal Morbidity and Mortality in an International Perspective og International Reproductive Health and Family Planning afholdt på Gotland (12.-16. maj). Hun har deltaget i et møde The Physician role in Transition på Københavns Universitet, Institut for Folkesundhedsvidenskab, afdeling for International Sundhed (23. august): Research on Sexual and Reproductive Health. Hun har deltaget i et møde The Physician role in Transition på The Research Institute, Norwegian Medical Association i Oslo, Norge (2.-3. september). Hun har endvidere deltaget i et Nordisk Seminar om Medicinsk Etik afholdt af Den Danske Lægeforening, København (22.-24. september) og har her holdt foredraget The sexual anamnesis - a basis for research. H. Wielandt er medlem af Redaktionskomiteen for Lithuanian Obstetrics and Gynecology. Hun er medlem af Den Videnskabsetiske Komité for Vejle og Fyns Amter og er suppleant i bestyrelsen for Videns- og Forskningscenter for Alternativ Behandling. Til denne post er hun udpeget af Lægeforeningen. H. Wielandt har været vært for en gæsteforsker: Ph.D.-stipendiat, læge Rita Jakubcionyte fra Kaunas Medical Academy, Kaunas, Litauen (14. april-23. juni). Stipendiaten arbejdede med projektet Induced abortion in Lithuania.

Publikationer

Floridon C, Nielsen O, Hølund B, Sunde L, Westergaard JG, Thomsen SG, Teisner B. Localization and signifi-

- cance of urokinase plasminogen activator and its receptor in placental tissue from intrauterine, ectopic and molar pregnancies. *Placenta* 1999; 20:711-21.
- Laursen SB, Rex S, Rasmussen PE, Westergaard LG.* Reducing the time of oocyte to spermatozoa exposure in vitro does not improve IVF results. I: Proceedings from the 11th World Congress on In Vitro Fertilization & Human Reproductive Genetics, Sydney, May 1999. Bologna, Italy: Monduzzi Editore, 1999: 227-30.
- Hansen VE, Hansen CS, Norderud L, Wielandt H.* Holdning til medicinsk induceret abort blandt gynækologiske patienter. *Ugeskr Læger* 1999; 161:3289-92.
- Jensen CH, Erb K, Westergaard LG, Kliem A, Teisner B:* Fetal antigen 1, and EGF multidomain protein in the sex hormone producing cells of the gonads and the microenvironment of germ cells. *Mol Hum Reprod* 1999; 5:908-13.
- Lindenskov L, Johnsen K, Larsen K, Lange AP.* Graviditet og misbrug af narkotiske stoffer. *Ugeskr Læger* 1999; 161:5005-9.
- Loft A, Petersen K, Erb K.* A Danish national cohort of 730 infants born after intracytoplasmic sperm injection (ICSI) 1994-97. *Human Reproduc* 1999; 14:2143-8.
- Rasch V, Muhammad H, Urassa E, Bergström S.* Sexual history and contraception among women with induced and spontaneous abortion in Dar Es Salaam. *African J of Health Sciences* 1999;.
- Westergaard H, Johansen A-M, Erb K, Nyboe Andersen A.* Danish National in Vitro Fertilization Registry 1994 and 1995: A controlled study of births, malformations and cytogenetic findings. *Human Reproduc* 1999; 14:1896-902.
- Westergaard LG, Laursen SB, Erb K, Rasmussen PE, Rex S.* Low circulating levels of LH during ovarian stimulation affect the outcome of IVF negatively. In: Proceedings from the 11th World Congress on In Vitro Fertilization & Hum Reprod Genetics, Sydney, May 1999. Bologna, Italy: Monduzzi Editore, 1999: 279-82.
- Westergaard LG.* Enotrofin LH content and assisted reproductive outcome. I: Proceedings from The First Congress on Controversies in Obstetrics, Gynecology & Infertility, Prague, October 1999. Bologna, Italy: Monduzzi Editore, 1999; 71-4.
- Wielandt H.* The benefit of Qualitative and quantitative approaches to fertility research. Proceeding from two NorFa Workshops on Reproductive Health Research in Gotland, May 12.-16. 1999. red.: Staffan Bergström, Karolinska Institute, Stockholm 1999.
- Yding Andersen C, Morineau G, Fukuda M, Westergaard LG, Ingerslev HJ, Fiet J, Byskov AG.* Assessment of the follicular cortisol: Cortisona ratio. *Hum Reprod* 1999; 14:1563-8.
- Yding Andersen C, Westergaard LG, Erb K, Byskov AG.* Follicle stimulating hormone and epidermal growth factor augment the implantation rate of human pre-embryos. I: Proceedings from the 11th World Con-
- gress on In vitro Fertilization & Human Reproductive Genetics, Sydney, May 1999. Bologna, Italy: Monduzzi Editore, 1999: 33-8.

Oftalmologi

Professor, dr.med. *Anne Katrin Sjølie*

Klinisk lektor, cand.med. *Kelvin Kamp Mortensen*

Klinisk lektor, dr.med. *Kresten Work*

Gæsteforsker, cand.med. *Tom Eggert* (overlæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, klinisk lærer, cand.med. *Flemming Møller* (reservelæge ved Odense Universitetshospital)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Niels Lyhne

Kamilla Rothe Nissen

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

T. Eggert er bestyrelsesmedlem i Danske Øjenlægers Organisation og i Værn om Synets lokalforening Fyn. Han deltog i mødet Glaucoma in the next millenium i Rom, Italien (29.-31. januar), holdt foredrag om grå stær på Øjendagen i Odense (18. marts), deltog i Dansk Oftalmologisk Selskabs efteruddannelseskursus i uveitis i Kolding (5.-7. marts), var leder og underviser på basal phaco kirurgi kursus i Uppsala, Sverige (26.-28. april), holdt foredrag om synsfelter og synsfeltundersøgelser for optikere i Fyns Amt (31. maj), deltog i 12th ICIMRK and 2nd Worldcats meeting, Tianjin, Kina (10.-15. september), var leder og underviser på basal phaco kirurgi kursus i Uppsala, Sverige (27.-29. september), holdt foredraget Cataract surgery in Denmark, holdt foredrag om øjenssygdomme hos børn for forældre til svagtseende børn i Fyns Amt (7. oktober) og var leder og underviser på opfølgningskursus i basal phaco kirurgi i København (15. oktober).

K. Kamp Mortensen har deltaget i møde om fotodynamisk terapi i Øjenafdelingen, Örebro, Sverige (12.-13. august). Desuden har han deltaget i Accurus User Meeting, Bergen, Norge (1.-2. oktober) og deltaget i kursus omhandlerende vitreoretinal kirurgi, Moorefields Eye Hospital, London, UK (11.-12. november). Han har gennemgået og afsluttet det af Syddansk Universitet, Odense, organiserede kommunikationskursus. Han var udpeget af Dansk Oftalmologisk Selskab som medlem af ekspertgruppe i forbindelse med udarbejdelse af rapport omhandlerende 10 danske øjenafdelinger og udpeget af Dansk Oftalmologisk Selskab som inspektør til vurdering af uddannelsesforholdene på danske øjenafdelinger.

A.K. Sjølie er formand for Dansk Oftalmologisk Selskab og er chairman for styringskomiteen DIRECT - et multicenterstudie. Hun har for Lars Bäcklund, Karolinska Institutet, Stockholm, Sverige, bedømt halvtidskontrol for disputats. Hun har endvidere eksamineret ved Europe-

an Board specialist eksamen i Paris, Frankrig (7.-8. maj) samt deltaget i Société Ophthalmologie Européenne i Stockholm, Sverige (27.-30. juni), hvor hun afholdt kurset om Screening and treatment of diabetic retinopathy. Hun holdt tale ved aflæggelse af lægeløftet for medicinske kandidater ved Syddansk Universitet (29. juni). Hun har med foredraget Rate of progression to proliferative retinopathy and its risk factors in type 1 diabetes i The EURODIAB - Prospective complications study samt præsentation af posteren Risk factors for progression to proliferative retinopathy in type 1 diabetes deltaget i EASDEC, Brussels, Belgien (26.-28. september). Hun har deltaget i Round Table Meeting Reducing the risk and impact of retinopathy: new screening and treatment strategies, Brussels, Belgien (27. september), ligesom hun har deltaget som foredragsholder ved et symposium om Eye complications ved EASD: Epidemiology and risk factors (28. september). Hun har undervist i A-kurset i endokrinologi (23. november) samt afholdt kursus om diabetisk retinopati for Nordisk Oftalmologisk Forening (5. november).

K. Work har deltaget i Hawaii 99 omfattende katarakt, glaukom og refraktionskorrektion (24.-29. januar). Han har medvirket i Workshop om fotorefraktiv kirurgi, fototerapeutisk kirurgi og lasic. Han er dansk chairman for The International Laser User Group og medlem af The International Laser Steering Committee. Han er Sundhedsstyrelsens sagkyndige rådgiver i øjenssygdomme og rådgiver for Lægemiddelstyrelsen.

Eksterne bevillinger og donationer

A.K. Sjølie har modtaget 3.290.000 kr. fra Velux fonden til oprettelsen af en forskningsenhed til forebyggelse af diabetesrelateret blindhed. Flemming Møller har modtaget 218.000 kr. fra Værn om Synet til apparatur til bestemmelse af øjets fiksationsbevægelser. Kamilla Rothe Nissen har til Ph.D.-projekt, med A.K. Sjølie som projektvejleder modtaget 418.000 kr. til projektet Blindhed og synshandicap i Danmark.

Publikationer

Bek T, Sjølie AK, Larsen NB, Kragh S (Arbejdsgruppen til udarbejdelse af retningslinier for fotoscreening for diabetisk retinopati i Danmark). Status, perspektiver og praktiske retningslinier: Fotoscreening for diabetisk retinopati i Danmark. Tidsskrift for Diabetesbehandling 1999; 9:17-19.

Hansen TE. Current trends in cataract surgery in Denmark - 1998 survey. Acta Ophthalmol 1999; 77:685-689.

- Hansen TE.* Danish surgeons follow trend to phaco, capsulorrhexis, look to newer lens materials. *Cataract & Refractive surgery Euro Times* 4,2, march-april 1999. Article based upon a lecture edited by John F. Hennessey, International.
- Olsen BS, Johannesen J, Sjølie AK, Borch-Johnsen K, Hougaard P, Thorsteinsson B, m.fl. (The Danish Study Group of Diabetes in Childhood).* Metabolic control and prevalence of microvascular complications in young Danish patients with Type 1 diabetes mellitus. *Diabet Med* 1999; 16:79-85.
- Sjølie AK, Chaturvedi N, Fuller JH, (The EUCLID Study Group).* Effekt af lisinopril på progression af retinopati og mikroalbuminuri hos normotensive personer med insulinafhængig diabetes mellitus. *Ugeskr Læger* 1999; 161:949-952.
- Sjølie AK, Green A.* Den diabetiske retinopatis epidemiologi. *Tidsskrift for Diabetesbehandling* 1999; 9:14-15.
- Åkerblom AO.* Age-related macular degeneration in Inuit. *Acta Ophthalmol Scand* 1999; 77:76-78.

Onkologi

Klinisk lektor, dr.med. *Kamma Bertelsen*
Klinisk lektor *Carsten Rose*
Ekstern lektor *Niels Vilstrup Holm*, Ph.D.
Klinisk assistent *Dorthe Aamand Grabau*, Ph.D.
Psykiater *Mette Fenger* (fratrådt 30. april)
Psykolog *Hanne Lind* (fratrådt 30. april)
Psykolog *Birgitte Poulsen* (fratrådt 30. april)
Gæsteforsker *Lars Bastholt*
Gæsteforsker *Søren Cold*, Ph.D.
Gæsteforsker *Olfred Hansen*, Ph.D.
Gæsteforsker *Per Pfeiffer*, Ph.D.
Projektsekretær *Christina Andersen*
Projektsekretær *Gerda Andersen*
Projektsygeplejerske *Inge Lise Andersen*
Forskningslaborant *Peter Bidstrup* (fratrådt 31. juli)
Projektinterviewer *Asta Christensen*
Projektsygeplejerske *Karen Friis*
Projektsygeplejerske *Lone Fruerlund*
Projektinterviewer *Hanne Hansen*
Bogholder *Carsten Leth Jeppesen*
Forskningslaborant *Anne Klink* (tiltrådt 1. august)
Forskningssekretær *Susanne Serop*
Forskningslaborant *Jette Simonsen*
Forskningspsygeplejerske *Ulla Tecedor*
Forskningssekretær *Joan Vardy*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Anette Damkier
Stinne Glasdam
Steinbjørn Hansen (Ph.D.-forsvar 26. november)
Niels Viggo Jensen
Ann Søegaard Knoop (Ph.D.-forsvar 30. marts)
Anne-Vibeke Lænkholm
Mette Møller Nielsen

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

K. Bertelsen har ved DMOs årskursus i Helsingør fortalt om Det Videnskabetiske Komitésystems rolle, om evidensbaseret behandling og om prioritering (23. januar). Ved et tema-arrangement i Ringkøbing Amt holdt K. Bertelsen indlægget Er der en etisk konflikt imellem klinisk forskning og omsorgen for den enkelte patient? (26. januar). Ved Efteruddannelsen på Odense Universitetshospital holdt hun et kursus om Praktisk Forskningsarbejde for Laboranter (27. januar). Hun fortalte om Lægens rolle i behandlersystemet ved Introduktion for 6. semester på Odense Universitetshospital (28. januar). K. Bertelsen deltog i panelet ved en offentlig høring i Odense: Er kræftbehandlingen i Danmark rigtigt organiseret

om kræftbehandlingen i Danmark (4. marts). K. Bertelsen var inviteret til at deltage i ICON3 Collaborators Meeting ved MRC - Clinical Trials Unit i London, England (9. april). Ved Ph.D.-kurset Medicinsk Etik og Videnskabs-teori på Odense Universitetshospital deltog hun med indlæg om Information af forsøgspersoner i henhold til Helsinki Deklarationen (14. april). Ved HHH Helena Harris Memorial Trust i Stockholm, Sverige var K. Bertelsen chairman ved en session om gynækologisk kræft (18.-21. april). Ved Dansk Selskab for Onkologi (DSO) møde i Middelfart modtog K. Bertelsen Onkologiprisen og holdt i den forbindelse en prisforelæsning om Den klinisk kontrollerede undersøgelse, behandlingsfremskridt og etiske dilemmaer (23. april). K. Bertelsen modtog professor Krebs' fødselsdagspris (6. april). Hun fortalte om Chemotherapy and genetic approach to increase radiation sensibility ved 11th International Meeting of Gynaecological Oncology - ESGO i Budapest, Ungarn (12. maj). Hun fortalte om Lægens rolle i behandlersystemet ved Introduktion for 6. semester på Odense Universitetshospital (2. september). Hun fortalte om Kræftbehandling i Danmark ved Ringkøbing Amt (6. september). K. Bertelsen deltog i 7th Biennial Meeting of the International Gynecologic Cancer Society IGCS på Pontificia Università San Tommaso D'Aquino Angelicum i Rom, Italien (24.-30. september). Fra forskningsenheden deltog ligeledes P. Pfeiffer. Ved DIA Workshop on Pharmacogenetics på Crowne Plaza Hotel i Brugge, Belgien fortalte hun om Reasons for Informing Study Persons/ Not Informing Study Persons (26. oktober). K. Bertelsen deltog som Chairman of CSEC - (Formand for den Centrale Videnskabetiske Komité) i House of Lords Science and Technology Subcommittee møde København, Danmark om Science and Society (3. november). Ved møde i Bergen, Norge om Forskningsetiske komiteer i Skandinaviske lande fortalte K. Bertelsen om Det danske komitésystem (4.-5. november). Hun deltog i et tværfagligt kursus om Smertebehandling på Fåborg Sygehus (10. november). K. Bertelsen deltog som formand for Den Centrale Videnskabetiske Komité i et offentligt møde om forsøg på mennesker arrangeret af den Videnskabetiske Komité for Nordjyllands Amt (23. november). K. Bertelsen har hele året været formand for Den Centrale Videnskabetiske Komité i København, Danmark.

S. Glasdam har deltaget i to Ph.D.-kurser om Human- og samfundsvidenskabelig teori og metode med særligt henblik på Pierre Bourdieus forfatterskab hos professor Staf Callewaert, Institut for Filosofi og Retorik, Københavns Universitet (40 timer i tidsrummet 4. februar-10. juni og 40 timer i tidsrummet 16. september-25. november). S. Glasdam sidder som bestyrelsesmedlem i Samar-

bejde om kurser under Ph.D.-uddannelsesprogrammet Betydning af køn i et tværvidenskabeligt perspektiv.

S. Hansen har deltaget i seminar med titlen Prediction in Medical Statistics, Odense (4.-5. februar). Desuden har han deltaget i American Society of Clinical Oncology (ASCO) kongres, Atlanta, USA (15.-18. maj). Fra forskningsenheden deltog også N.V. Jensen og P. Pfeiffer i denne kongres. S. Hansen har ligeledes bidraget med poster ved Xth International Congress for Stereology, Melbourne, Australien (1.-4. november). Derudover har S. Hansen forsvaret sin Ph.D.-afhandling med titlen Angiogenesis in breast cancer. A methodological and prognostic evaluation (26. november).

N.V. Holm deltog i Sakari Mustakallio Centennial Symposium, Helsinki, Finland (8.-10. januar), Nordic Workshop on Advanced Bladder Cancer, Lillehammer, Norge (17.-20. februar) og UICC-symposium on testicular Cancer, Tübingen, Tyskland (19.-20. marts) og efter invitation i 3rd Nordic Symposium of Radiation Oncology, Tampere, Finland (22.-24. november) med foredraget Quality systems for radiotherapy in Denmark. Where are we today? Han er medlem af den daglige ledelse og følgegruppen for Det Danske Tvillingregister og er medlem af EUs BIOMED 2 concerted action programme Further genetic and epidemiological characterization of hereditary breast cancer. Han er udpeget til medlem af Sundhedsministeriets følgegruppe vedrørende kræftsygdomme og er af denne gruppe udpeget som formand for det underudvalg, der i rapporten National Kræftplan - Synopsis og delrapport 1, Strålebehandling, Sundhedsstyrelsen juni 1999 angav behovet for strålebehandlingsskapitet i Danmark. N.V. Holm var af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet udpeget som formand for bedømmelsesudvalget af en Ph.D.-afhandling indsendt af Lise Bathum over emnet Cytochrome P450: Examination of the CYP2D6 and CYP2C19 gene loci in Danes, Tanzanians and aged people, og han var medbedømmer ved det offentlige forsvar 20. april. Han har bedømt en Ph.D.-afhandling fra Københavns Universitet, og han har været referee for Ugeskrift for Læger. I forårs -og efterårssemestret holdt han forelæsninger for medicinstuderende ved Odense Universitet i genetik, epidemiologi og onkologi, og 16. marts underviste han fynske læger i onkologiske behandlingsprincipper af urologisk cancer. N.V. Holm har i beretningsperioden været formand for Dansk Selskab for Onkologi.

N.V. Jensen deltog i American Society of Clinical Oncology's (ASCO) kongres afholdt i Atlanta, USA (15.-18. maj). Han deltog derudover med abstractet Docetaxel and gemcitabine for non-small cell lung cancer stage IIb & IV i European Conference of Clinical Oncology, Wien, Østrig (12.-15. september).

A. Knoop har forsvaret sin Ph.D.-afhandling med titlen Prognostic and predictive factors in primary high-risk post-menopausal breast cancer. An immunohistochemical study of EGFR, HER^{-p185}, p53, and the steroid-receptors ER and PgR in patients treated and followed in the DBCG 77c protocol (30. marts).

P. Pfeiffer har deltaget i kongressen American Society of Clinical Oncology (ASCO) i Atlanta, USA (14.-18. maj). Han har derudover deltaget i tre møder i Vestdansk Kolorektalcancermøde i Vejle (27. maj, 18. august og 29. november). P. Pfeiffer deltog i kongres i International Gynecologic Cancer Society (IGCS), Rom, Italien (24.-30. september). Der blev afholdt møde i Nordisk Kolorektalcancergruppe i Gøteborg, Sverige (11.-12. november), hvor P. Pfeiffer ligeledes deltog. P. Pfeiffer har været inviteret foredragsholder med foredraget Retningslinier for kolorektalcancerbehandling i Danmark, København (8. oktober) samt inviteret foredragsholder med et indlæg under titlen Stomi og strålebehandling arrangeret af COPA (colostomiopererede patienter), Vissenbjerg (23. oktober).

Eksterne bevillinger og donationer

K. Bertelsen har fået 300.000 kr. fra Bristol-Myers Squibb i USA til støtte af ovariecancer-projekter. Hun har endvidere modtaget 150.000 kr. fra Vinhandler Andersens Fond v/formand Lis Andersen i støtte til forskningssygeplejerske og -sekretær i forbindelse med kølehætteprojektet.

S. Cold har modtaget i alt 45.000 kr. fra Overlægerådets Legatudvalg, Odense Universitetshospital. Derudover har han modtaget 65.000 kr. fra Fonden for Lægevidenskabelig Forskning mv. ved Fyns Amts Sygehusvæsen til pilotstudie omhandlende afprøvning af selen.

S. Glasdam har fået 200.000 kr. fra Sygekassernes Helsefond samt legat på 100.000 kr. fra Dansk Sygeplejeråd.

S. Hansen har modtaget 80.000 kr. fra Klinisk Eksperimentel Onkologisk Forskningsfond.

N.V. Jensen har modtaget 17.500 kr. fra Overlægerådets Legatudvalg, Odense Universitetshospital.

N.V. Holm har fra National Institute of Ageing, National Institute of Health, USA sammen med James W. Vaupel (principal investigator) og Kaare Christensen i beretningsåret modtaget 8.000\$ til forskning om livslængde, dødsårsager, daglig aktivitet og sygdomme blandt ældre samt udvidelse af det danske tvillingregister som led i forskningsprojektet Oldest-Old-Mortality: Demographic Models and Analyses.

A. Knoop har modtaget 20.000 kr. fra Overlægerådets Legatudvalg, Odense Universitetshospital samt 17.466 kr. fra Åge Th. Larsens Fond.

M.M. Nielsen har modtaget 15.000 kr. fra Overlægerådets Legatudvalg, Odense Universitetshospital, 25.000 kr. fra Lily Benthine Lunds Fond, 40.000 kr. fra Gerda og Aage Haenschs Fond samt 34.000 kr. fra Sigvald og Edith Rasmussen, født Poulsens Mindelegat.

Publikationer

Al-Suliman NN, Grabau DA, Kiær H, Rasmussen M, Bak M. A tumour in the breast: vaccination granuloma as a differential diagnosis. Eur J Surg Oncol 1999; 25(1):34-37.

- Anderson M, Kamby C, Jensen M-B, Mouridsen H, Ejler-
sen B, Dombernowsky P, *m.fl.* Tamoxifen in high-risk
premenopausal women with primary breast cancer
receiving adjuvant chemotherapy. Report from the
Danish Breast Cancer Cooperative Group DBCG 82B
trial. *Eur J Cancer* 1999; 35(12):1659-1666.
- Anderson M, Madsen EL, Overgaard M, Rose C, Domber-
nowsky P, Mouridsen HT. Doxorubicin versus metho-
trexate both combined with cyclophosphamide, fluo-
rouracil and tamoxifen in postmenopausal patients
with advanced breast cancer - a randomized study with
more than 10 years of follow-up from the Danish
Breast Cancer Cooperative Group. *Eur J Cancer* 1999;
35(1):39-46.
- Berek JS, Bertelsen K, du Bois A, Brady MF, Carmichael
J, Eisenhauer EA, *m.fl.* Advanced epithelial ovarian
cancer: 1998 consensus statements. *Ann Oncol* 1999;
10 (1):87-92.
- Bertelsen K, Grenman S, Rustin GJS. How long should
first-line chemotherapy continue? *Ann Oncol* 1999;10
(1):17-20.
- Bertelsen K, Rasmussen H. Koordinering i behandling af
kræftpatienter. *Ugeskr Læger* 1999; 161(14):2056.
- Bonnema SJ, Bertelsen H, Mortensen J, Andersen PB,
Knudsen DU, Bastholt L, *m.fl.* The Feasibility of High-
Dose 131-Iodine Treatment as an Alternative to Surge-
ry in Patients with a Monstrous Goiter. Effect on
Thyroid Function and Size and Pulmonary Function. *J
Clin Endocrinol Metabolism* 1999; 84(10):3636-3641.
- Bysted A, Cold S, Hølmer G. An optimized method for
fatty acid analysis, including quantification of trans-
fatty acid, in human adipose tissue by gas-liquid chro-
matography. *Scand J Clin Lab Invest* 1999; 3:205-214.
- Christensen K, Holm NV, McGue M, Corder L, Vaupel
JW. A Danish population based twin study on general
health in the elderly. *J Aging Health* 1999; 11:49-64.
- Horsmans JDS, Godballe C, Jørgensen KE, Bastholt L,
Løntoft E. Squamous Cell Carcinoma of the Nasal
Vestibule. *Rhinol* 1999; 37:117-121.
- Larsen SU, Rose C. Spontan remission af mammacancer.
Ugeskr Læger 1999;161:4001-4004.
- Overgaard M, Jensen M-B, Overgaard J, Hansen PS,
Rose C, Anderson M, *m.fl.* Postoperative radiotherapy
in high-risk postmenopausal breast cancer patients
given adjuvant tamoxifen: Danish Breast Cancer Co-
operative Group DBCG 82c randomised trial. *Lancet*
1999; 353:1641-1648.
- Piccart MJ, Stuart G, Cassidy J, Bertelsen K, Pecorelli S,
Eisenhauer EA, *m.fl.* Intergroup Collaboration in Ova-
rian Cancer: A Giant Step Forward. *Ann Oncology*
1999; 10 (1):83-86.
- Rose C. Hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med.
Korrespondance i *Ugeskr Læger* 1999;161:1136-37.
- Rustin GJS, Nelstrop AE, Bentzen SM, Piccart MJ,
Bertelsen K. Use of tumour markers in monitoring the
course of ovarian cancer. *Ann Oncol* 1999; 10 (1):21-
27.
- Sørensen P, Andersen LJ, Hansen O, Bastholt L. Long-
term Continuous 5-Fluorouracil infusion in Patients
with Advanced Head and Neck Cancer. *Acta Oncol*
1999; 8(8):1043-1045.
- Vinholes J, Coleman, Lacombe D, Rose C, Tubiana-Hulin
M, Bastit P, *m.fl.* Assessment of bone response to
systemic therapy in an EORTC trial: preliminary expe-
rience with the use of collagen cross-link excretion. *Br
J Cancer* 1999; 80(1-2):221-228.

Ortopædkirurgi

Klinisk lektor, cand.med. *Lis Barfred*

Klinisk lektor, cand.med. *Tune Ipsen*

Klinisk lektor, cand.med. *Ole Ovesen*

Klinisk lektor, cand.med. *Ole Skov*, Ph.D.

Klinisk lektor, dr.med. *Karsten Thomsen*

Gæsteforsker, cand.med. *Mikkel Andersen* (reservelæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Henrik Dugaard* (reservelæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Christian Færgemann* (reservelæge ved Sønderborg Sygehus)

Gæsteforsker, cand.med. *Palle Bo Hansen* (reservelæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Shirzad Houshian* (reservelæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Anders Peter Højlund* (overlæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Peter Jørgsholm* (afdelingslæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, dr.med. *Claus Falck Larsen* (overlæge ved Rigshospitalet)

Gæsteforsker, cand.med. *Lars Binderup Larsen* (reservelæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Morten Schultz Larsen* (reservelæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Søren Larsen* (reservelæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Jens Lauritsen*, Ph.D. (afdelingslæge, Fyns Amts Sundhedssekretariat)

Gæsteforsker, cand.med. *Jan Beck Mikkelsen* (reservelæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Niels Henrik Maagaard Mortensen* (reservelæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Kim Nestén* (reservelæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Niels Dieter Röck* (adm.overlæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Kurt Simesen* (overlæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker, cand.med. *Jette Vobbe* (reservelæge ved Odense Universitetshospital)

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

M. Andersen deltog med foredraget Functional outcome in patients treated for idiopathic scoliosis ved 4th Congress of the European Federation of National Associations of Orthopaedics and Traumatology, Bruxelles (4.-8. juni). Han holdt foredraget The consequences of the treatment for adolescent idiopathic scoliosis ved North American

Spine Society 14th Annual Meeting, Chicago, USA (20.-23. oktober).

H. Dugaard deltog med foredraget Radiation exposure of the orthopaedic senior registrar ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde i Middelfart (7. maj).

P.B. Hansen deltog med foredraget Postoperativ epidural analgesi efter kirurgisk stabilisering af thorako-lumbal columna ved Dansk Rygkirurgisk Selskabs møde, København (9. april).

S. Houshian holdt foredraget Metacarpal and digital bone lengthening by callus distraction ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde i København (29. oktober).

A.P. Højlund holdt foredraget Plexuslæsioner - status og fremtid ved Dansk Håndkirurgisk Selskabs møde i København (29. oktober).

T. Ipsen er næstformand i Dansk Håndkirurgisk Selskab. Han er medlem af arbejdsgruppen vedrørende fyrværkeriskader under Beredskabsstyrelsen og medlem af amternes arbejdsgruppe vedrørende fyrværkeri.

P.E. Jensen har undervist på advanced AO-kursus i midfoot fractures, Åre, Sverige samt været table instructor på advanced kursus i Davos, Schweiz.

P. Jørgsholm deltog med foredragene Arthroscopically assisted reduction of intra-articular fractures of the distal radius og Arthroscopically-assisted treatment of scaphoid fractures samt Firework injuries in Denmark ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde i Middelfart (7. maj).

C.F. Larsen holdt foredraget Changes in the management of severely traumatized patients in Denmark 1996-1999 udarbejdet i samarbejde med Freddy K. Lippert, Niels Dieter Röck og stud.med. Morten Boesen ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde i København (29. oktober).

L.B. Larsen deltog med foredraget Predictive factors for the development of longer lasting neck pain following road traffic accidents with motor vehicles ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde i Middelfart (7. maj). Han er medlem af Færdselsuhedsstatistikudvalget under Danmarks Statistik. Han er medlem af Rådet for Trafiksikkerhedsforskning under Trafikministeriet. Han er sekretær i bestyrelsen i Dansk Selskab for Ulykkes- og skadeforebyggelse.

M.S. Larsen deltog med foredraget Multicenter trauma registration. A pilot study ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde i Middelfart (7. maj). Han er medlem af arbejdsgruppen vedrørende svært- og multitraumatiserede patienter behandlet ved Odense Universitetshospital. Han er sekretær i bestyrelsen for Dansk Tværfagligt Traumeselskab. Han er instruktør på Advanced Trauma Life Support.

S. Larsen holdt foredraget Bone bank the first 9 years

ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde, København (29. oktober).

J. Lauritsen holdt foredraget Forskningsmæssige perspektiver for et regionalt samarbejde mellem sygehuse, Arbejdstilsyn og BST ved Arbejdsmiljøinstituttets møde i forskernetværket om arbejdsulykker, København (1. september).

J.B. Mikkelsen er medlem af Trafikministeriets Analysegruppe for Vejtrafikuheld. Er instruktør på Advanced Trauma Life Support.

O. Ovesen deltog med foredraget The diagnostic value of digital subtraction arthrography and radionuclide bone scan in revision hip arthroplasty ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde i Middelfart (7. maj).

N.D. Röck holdt foredraget The effect of the Danish governmental plan for prevention of injuries and fatalities related to road traffic accidents is overestimated - comparison of hospital and police based registrations ved 4th Congress of the European Federation of National Associations of Orthopaedics and Traumatology, Bruxelles (3.-8. juni). Han er medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Ulykkes- og skadeforebyggelse. Han er Lægeforeningens repræsentant i Rådet for Større Færdselssikkerhed. Han er medlem af Sundhedsstyrelsens udvalg vedrørende Kvalitetsmåling.

O. Skov holdt foredraget Age, gender and mode of transportation as risk factors for serious injuries after road traffic accidents ved Dansk Ortopædisk Selskabs årsmøde, København (29. oktober).

K. Thomsen deltog med foredraget Arterial injury as a complication to anterior discectomy with a lethal outcome ved Cross' Users Meeting, Flims, Schweiz (26.-27. februar). Han holdt foredragene Indikation for forreste instrumentering ved thorako-lumbale columnafrakturer samt Behandling af kombineret instabil L4, L5 og S1-2 fraktur a.m. Synergy ved Dansk Rygkirurgisk Selskabs møde, København (9. april). Han holdt foredraget Scoliose hos kørestolsbrugere ved Bandagistsammenslutningen af 1974s fagtekniske kongres, Ringkøbing (11.-12. april). Han var medforfatter på foredraget Reliability in x-ray interpretation of the posterolateral spinal fusion, with and without pedicle screws, when using a detailed classification system, som blev holdt af F.B. Christensen ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde i Middelfart (7. maj). Han var medforfatter på foredraget Reliability in evaluating lumbar spinal fusion mass, with and without pedicle screw implants by use of x-ray holdt af F. B. Christensen ved EuroSpine '99, Annual Meeting of the Spine Society of Europe, München (7.-11. september). Han var medforfatter på foredraget Anterior transthoracic operation for thoracic disc prolapse holdt af A. Kruse ved Dansk Rygkirurgisk Selskabs årsmøde, Århus (14. oktober) samt medforfatter på foredraget Spondylitis forårsaget af pancreas enzymer holdt af F.S. Holm ved samme møde. Han var medforfatter på foredraget Spinal inflammation from pancreas enzymes holdt af F.S. Holm ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde, København (29.-30. oktober). Han er medlem af Dansk Ortopædisk Selskabs Uddannelseud-

valg. Han er medlem af arbejdsgruppe i Dansk Ortopædisk Selskabs regi: Bone and Joint Dekade. Medstifter af Dansk Rygkirurgisk Selskab, juni 1998. Medlem af Det Rygfaglige Koordinationsudvalg i Fyns Amt. Medlem af bestyrelsen for Speciallægerådet for ortopædkirurgi, Fyns Amt.

K. Simesen Holdt foredraget Aspekter ved selektiv dorsal rhizotomi ved Dansk Neurokirurgisk Selskabs møde, Århus (15. november). Han har undervist i børneortopædi i 12 mands forening af praktiserende læger, Odense (25. februar) samt i samarbejde med N.W. Pedersen undervist i børneortopædi på efteruddannelseskursus i Lægekredsforeningen for Fyns amt, Odense (23. marts).

Ulykkes Analyse Gruppens medarbejdere har orienteret om gruppens organisation og arbejde samt været vært for 7 udenlandske deltagere i Hope Exchange Programme for Hospital Professionals (25.maj) samt for 15 spanske hospitalsdirektører ved møde i Odense (2. november) hvor N.D. Röck holdt foredraget TQM, social reporting and accident analysis in a service management perspective. Gruppen var ligeledes vært for komiteen for WHO-safety Community's besøg i Fyns Amt (16.-17.august).

J. Vobbe holdt foredraget Outcome of severe and multiple trauma in Odense. A descriptive study over 3 years ved Dansk Ortopædisk Selskabs møde, Middelfart (8. maj).

Publikationer

- Christensen FB, Thomsen K, Eiskjær SE, Fruensgaard S, Hansen ES, Bünger C. Effekten af pedikelskrueinstrumentering ved posterolateral lumbal spondylodese. Ugeskr Læger 1999; 13:1920-5.
- Christensen FB, Lind M, Eiskjær S, Thomsen K, Hansen ES, Bünger C. Can autolog bone culture predict spinal fusion capacity? Eur Spine J 1999; 8(1):54-61.
- Færgemann C, Frandsen PA, Röck ND. Expected long-term outcome after tibial shaft fracture. J Trauma, 1999; 46:683-6.
- Laursen M, Eiskjær SE, Christensen FB, Thomsen K, Bünger C. Resultat efter operativ behandling af ustabile torakale columnafrakturer. Ugeskr Læger 1999; 13:1910-5.
- Laursen M, Thomsen K, Eiskjær S, Bünger C. Functional outcome after partial reduction and 360 degrees fusion in grade III-V spondylolisthesis in adolescent and young patients. J Spinal Disor 1999; 12(4):300-6.
- Mortensen NHM, Skov O, Jensen PE. Early motion of the ankle after operative treatment of a rupture of the Achilles tendon. J Bone Joint Surg 1999; 81-A:983-90.
- Skov O, Jeune B, Lauritsen JM, Barfred T. Time off work after occupational hand injuries. J Hand Surg 1999; 24B:187-9.
- Skov O, Jeune B, Lauritsen M, Barfred T. Arbejdsbetingede håndskader. En populationsbaseret beskrivelse af forekomst og henvendelse til skadestuen. Ugeskr Læger 1999; 161:3285-8.

Skov O, Mazanti FK, Röck ND. Er antallet af tilskadekomster som følge af forsætlig vold stigende? Ugeskr Læger 1999; 161:1407-9.

UlykkesAnalyse Gruppen. Ulykker 1998. Tilskadekomne registreret på skadestuen, Odense Universitetshospital. Odense: Eget forlag, 1999.

Oto-rhino-laryngologi

Professor, dr.med. *Karsten Ejning Jørgensen*
Klinisk lektor, cand.med. *Aksel Grøntved*
Klinisk lektor, cand.med. *Viggo Svane-Knudsen*
Klinisk lektor, cand.med. *Frank Svendsstrup*
Klinisk lektor, cand.med. *Christian Godballe*
Klinisk lektor, cand.med. *John Jakobsen*
Klinisk lektor, cand.med. *Ingolf Sveinbjørnsson*
Klinisk lærer, cand.med. *Ture Andersen*
Klinisk lærer, cand.odont. *Henning Lehmann Bastian*
Klinisk lærer, cand.med. *Bent Ivan Larsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Svend Vang Petersen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
John Jacobsen

Postgraduate forskere:
Jørn Bo Thomsen

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

T. Andersen, Audiologisk afdeling var aktiv deltager i 25. Nordiske Høreapparat Tekniker møde, Ålansøerne, Finland (8.-11. maj). Han deltog i Nordisk Oto-Laryngologisk forenings XXVII kongres, Odense (12.-15. august). Han deltog sammen med A. Rasmussen, P. Osterhammel, T. Poulsen med foredraget Auditory models and non linear hearing instruments i 18. Danavox symposium (7.-10. oktober). Han var desuden medredaktør af proceedings til 18. Danavox symposium 1999. Han har løbende haft arbejde i hele 1999 i arbejdsgrupper vedrørende akustik og audiologi under Dansk Standard. Ligeledes var han under Dansk Standard medlem af working group til udarbejdelse af international norm for støjafgivelse fra legetøj.

H. Lehmann Bastian, Kæbekirurgisk afdeling, deltog i følgende kurser/konferencer/møder: ID-beredskabet, Rigspolitichefen, København (4. marts), ITI-implantater, Klaus Lang, København (15. april), 2. Internationale kongres, Cranial and Facial distraction proces, Paris (17.-19. juni), ITI-implantater, Klaus Lang, Vejle (22.-23. juli). Han holdt desuden følgende foredrag: Implantatbehandling, Praktiserende tandlæger, Odense (2. marts).

H. Døssing holdt følgende foredrag: Døssing H, Hegdüs L, Jørgensen K: En sjælden lokalisering af ektopisk thyreoideavæv ved Dansk Thyreoideaselskabs 29. møde, Herning Centralsygehus (24. april).

C. Godballe deltog i kurset The XIth International Course on Endoscopic Surgery of the Paranasal Sinuses, Bruxelles og Köln (24.-28. august). Han holdt foredragene Godballe C. Thyroid Cancer in Denmark: A New Database is Established. DAHANCA, Jørgensen KE,

Godballe C, Bastholt L. Hypopharyngeal Cancer: A Retrospective Survey of 83 Patients treated with Curative Radiotherapy; Grøntved ÅM, Sveinbjørnsson I, Godballe C, Johansen J, Krogdahl A. Carcinoma of the Parotid Gland: A Retrospective Analysis of 76 Patients treated at The Centre of Head and Neck Cancer, Odense University Hospital, Denmark, Schultz J, Godballe C, Jørgensen KE, Bastholt L, Løntoft E. Squamous Cell Carcinoma of the Nasal Vestibule ved Nordisk Oto-Laryngologisk Forenings XXVII Kongres, Odense (12.-15. august). Han deltog desuden med foredraget Haug S, Godballe C. Ekstrakranielle schwannomer i hoved- og halsområdet ved 5. årsmøde for Foreningen af Danske Hoved- og Halskirurger, Hvedholm Slot, Fåborg (4.-5. november).

A. Grøntved var aktiv deltager og medarrangør af Nordisk Otolaryngologisk forenings XXVII kongres, Odense (12.-15. august) og deltog i Dansk Otokirurgisk forenings symposium om Tympanosklerose, Nyborg (5. oktober). Han holdt foredragene Grøntved A, Karup P. Complaints and sequelae after UPPP on obstructive sleep apnea syndrome and habitual snoring, Nordisk Otolaryngologisk Forenings XXVII kongres, Odense (12.-15. august); Grøntved A. Tympanosklerose. Behandlingsresultater. Dansk Otokirurgisk Forening, Nyborg (15. oktober). Grøntved A. Mastoid surgery. Obliteration of radical cavities. Dansk Selskab for otolaryngologi Hoved- og Halskirurgi, København (20. november). Han holdt forelæsning vedrørende Mellemøreinfektioner hos børn. Desuden paneldeltagelse ved Informationscentret, Odense Universitetshospital (oktober).

J. Jakobsen deltog med foredraget Functional Endoscopic Sinus Surgery in Chronic Sinusitis: a Series of 237 Consecutively Operated Patients ved Nordisk Otolaryngologisk forenings XXVII kongres, Odense (12.-15. august).

K.E. Jørgensen var aktiv deltager og medarrangør ved Nordisk Otolaryngologisk forenings XXVII kongres, Odense (12.-15. august). Han deltog ved Third Scientific Meeting of HHT Foundation Int., Inc. Svendborg (19.-21. juni), Phonosurgery. ELS meeting, Graz, Østrig (8.-10. oktober). Han var formand for bedømmelsesudvalg vedrørende Ph.D.-afhandling af Hanne Marie Holt: Bakteriologisk og klinisk karakteristik af øreinfektioner med halofile, Gram-negative stave, hovedsagelig *Shewanella*. Han er formand for bedømmelsesudvalg vedrørende Ph.D.-afhandling af Eva Charlotte Jung Johansen og hovedvejleder for Ph.D.-studerende John Jakobsen. Desuden er han hovedvejleder for stud.med (nu læge) Jørn Thomsen vedrørende et prægraduat forskeruddannelsesprojekt. K.E. Jørgensen er scientific cauncellor of EL (European laryngological Society (siden september 1996), reviewer ved 3

internationale tidsskrifter og Ugeskrift for Læger (1992). Desuden er han formand for Rejsestipendieudvalget ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet (1989-). Han holdt desuden følgende foredrag: Cancer på hoved og hals. DSOHH. 100 års jubilæumsmøde, H.S. Rigshospitalet (13. marts); Nyrop M, Jørgensen KE. Pneumocranium. DSOHH, Odense Universitetshospital (9. oktober), Letal congenit trachealstenose. Årsmøde i Foreningen af Danske Hoved- og Halskirurger, Hvedholm Slot (4. november), Laryngeal Cancer. Treatment Results after Primary Radiotherapy with Salvage Surgery in Series of 1.050 patients. Årsmøde i Foreningen af Danske Hoved- og Halskirurger, Hvedholm Slot (5. november), Kongenitte malformationer på halsen. Efteruddannelseskursus i DSOHH, Hotel Munkebjerg (6. november).

A.D. Kjeldsen har været medarrangør af og præsenteret to foredrag: Kjeldsen AD, Brusgård K, Kruse T, Rasmussen K, Oxhøj H, Green A, Vase P: New mutations in the alk 1 gene and relation to the clinical manifestations of HHT in two large Danish families, Kjeldsen AD, Oxhøj H, Andersen PE, Elle B, Jacobsen, Vase P: Pulmonary arteriovenous malformations screening procedures and pulmonary angiography in HHT patients ved Third Scientific meeting of HHT Foundation, Svendborg, Denmark (19.-12. juni). Hun deltog endvidere med følgende foredrag: Kjeldsen AD, Grøntved A: Tympanoplasty with ionomeric cement, Kjeldsen AD, Vase P, Green A: Hereditary Hemorrhagic Telangiectasia, HHT. A population-based study of prevalence and mortality in Danish HHT patients i den XVII Kongres i Nordisk Oto-Laryngologiske forening, Odense (12.-15. august). Hun deltog i FIRST seminar i København vedrørende fondreasing inden for EU samt i debatmødet Gendiagnostik og konsekvenserne heraf, Odense (16. november). Hun var arrangør ved Fyns Amts MTV udvalg og Syddansk Universitet (24. november).

V.S. Knudsen, L. Halkier-Sørensen, G. Rasmussen, P. Ottosen har med foredraget Stratum Corneum Barrier Lipids in Cholesteatoma deltaget i Nordisk Oto-Laryngologisk Forenings XXVII kongres, Odense (12.-15. august).

P. Marker har deltaget i følgende møder/kurser/konferencer: Oral cancerbehandlingsstrategier og resultater - Årsmøde i Dansk Selskab for Hoved- og Halskologi, Kræftens Bekæmpelse, København (12. marts), Implantatforedrag med professor Klaus Lang, Bern, Schweiz i København (15. april), Ortognatkirurgisk behandling. Århus Kommunehospital (5.-6. maj). Han holdt desuden følgende foredrag: Kæbecyster. Midtfyns Odontologiske Selskab, Ringe Hotel (28. september).

M. Nyrop har deltaget i følgende møder og kurser: Nordic Allergy Symposium arrangeret af Astra, København (29. januar), Nordisk Oto-Laryngologisk Forenings XXVII kongres, Odense (12.-15. august), Eksklusivkursus 1 for otologer Otitis media sequelae - Etiologi og forebyggelse arrangeret af GlaxoWellcome (3. september), Lægeforeningen og Syddansk Universitet: Kommunikationstræning for professorer og kliniske lektorer (28.-29. september), Evidensbaseret medicin, Lægekredsfor-

eningen Fyn (efterår 1999). Han holdt desuden følgende foredrag: Nyrop M, Svendstrup F, Jørgensen KE. Endoscopic Laser Therapy of Zenker's Diverticulum, Nordisk Oto-Laryngologisk Forenings XXVII Kongres, Odense (15. august), Nyrop M, Jørgensen KE, Bjerre P. Pneumocranium som følge af overdreven anvendelse af Valsalvas manøvre? Dansk selskab for otolaryngologi hoved og halskirurgi, Odense (9. oktober). Han var desuden supervisor for studiegrupper jvf. lægeuddannelsens nye studieplan samt undervisningsassistent (i splanknologi, hovedhals) ved Institut for Medicinsk Biologi, Anatomi og Neurobiologi (april-maj). Derudover deltager i interviewpanel ved optagelse af kvote 2 ansøgere til medicinstudiet, Syddansk Universitet (17. maj) samt om Balancesans og svimmelhed. Fysiologi, patofysiologi, undersøgelse og behandling ved Afdeling G, Odense Universitetshospital (19. maj).

J.H. Schultz har med foredraget Squamous Cell Carcinoma of the Nasal Vestibule deltaget i den XXVII Nordiske Oto-Laryngologiske Kongres i Odense (12.-15. august).

F. Svendstrup deltog i First Berlin Summit Symposium on Rhinoplasty in honour of Professor Rodolpha Meyer (16.-18. april), Nordisk Oto-Laryngologisk Forenings XXVII Kongres, Odense (12.-15. august) samt 5. årsmøde i Foreningen af Danske Hoved- og Halskirurger, Hvedholm Slot, Fyn (4.-5. november). Han deltog derudover i følgende kurser: Patientforhold og jura 1/99. Lederkursus arrangeret af Efteruddannelsen, Odense Universitetshospital (25.-26. marts), Personaleforhold og jura. Lederkursus arrangeret af Efteruddannelsen, Odense Universitetshospital (17.-19. maj), Managing Complications in Endoscopic Sinus Surgery. Postgraduat kursus i bihulekirurgi, Öronkliniken, Universitetssjukhuset MAS, Malmö, Sverige (21.-22. oktober), Informationsteknologiens anvendelse inden for øre-, næse- og halsspecialt (kursus arrangeret i samarbejde med Astra Zeneca), Albertslund (9.-10. november).

Eksterne bevillinger og donationer

C. Godballe har modtaget 20.000 kr. fra Klinisk Eksperimentel Onkologisk Forskningsenhed til ansættelse af laborant med henblik på oprensning af DNA i forbindelse med projektet Arveligt medullært thyreoideakarcinom: DNA-undersøgelse af et arkivmateriale.

Publikationer

Bastian HB. Fibrøs dysplasi. En oversigt og præsentation af et tilfælde. Tandlægebladet 1999; 103:588-92.

Døssing H, Jørgensen KE, Krogdahl A, Øster-Jørgensen E, Hegedüs L. Recurrent pregnancy - related upper airway obstruction caused by intratracheal ectopic thyroid tissue. Thyroid 1999; 9:955-8.

Horsmans JDJ, Godballe C, Jørgensen KE, Bastholt L, Løntoft E. Squamous Cell Carcinoma of the Nasal Vestibule. Rhinology 1999; 37:117-21.

Jørgensen KE, Overgaard J. DAHANCA, Danish Research Projects: Head and Neck Tumours. In Otolaryn-

- gology in Denmark 1899-1999. Red. Danish Society of Otolaryngology. Head and Neck Surgery 1999; 91-105.
- Jørgensen KE, Godballe C.* Conservative salvage surgery after primary irradiation for T1 and T2 glottic carcinomas. Clin Otolaryngol 1999; 24:151.
- Kjeldsen AD, Oxhøj H, Andersen PE, Elle B, Jacobsen, Vase P.* Pulmonary arteriovenous malformations screening procedures and pulmonary angiography in patients with hereditary hemorrhagic telangiectasia. Chest 1999; 116:432-9.
- Kjeldsen AD, Vase P, Green A.* Hereditary Hemorrhagic Telangiectasia, HHT. A populationbased study of prevalence and mortality in Danish HHT patients. J Int Med 1999; 245:31-41.
- Marker P, Jørgensen KE, Krogdahl A, Bertram I.* Behandling af ameloblastomer i maksillen. Tandlægebladet 1999; 103:648-54.
- Nielsen OV, Møller K, Jørgensen KE.* Effekten af traditionel kinesisk akupunktur på svær tinnitus. Ugeskr Læger 1999; 161:424-5.
- Nyrop M, Bjerre PK, Christensen J, Jørgensen KE.* Extensive and symptomatic cranial pneumatization: caused by frequent performance of Valsalva's manoeuvre? Journal of Laryngology and Otology 1999; 113:480-2.

Patologi

Professor, dr.med. *Claus Fenger*

Klinisk lektor *Ole Clemmensen*

Klinisk lektor, dr.med. *Gitte Birk Kerndrup*

Klinisk lektor, dr.med. *Kirsten Kock* (fratrådt 31. marts)

Klinisk lektor, dr.med. *Annelise Krogdahl* (fratrådt 31. marts)

Klinisk lektor *Anette Lynge Nielsen*

Klinisk lektor *Bjarne Nielsen*, Ph.D.

Klinisk lektor, dr.med. *Karen Ege Olsen*

Klinisk lektor, dr.med. *Peter D. Ottosen*

Klinisk lektor, dr.med. *Niels Tinggaard Pedersen*

Klinisk lektor, dr.med. *Henrik Daa Schrøder*

Klinisk lærer, cand.med. *Martin Bak*

Gæsteforsker, dr.med. *Berit Hølund*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Michael Gaster

Tine Plato Hansen

Charlotte Floridon Jensen

Anne-Vibeke Lænkholm

Michael Boe Møller

Birgitte Strange Preiss

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

M. Bak deltog som medforfatter til foredraget Sørensen FB, Hansen S, Grabau DÅ, Vach W, Rose C, Angiogenese i brystkræftsvulster - Kvantitering med Chalkley-teknik og prognostisk værdi med henblik på landsdækkende projekt i DBCG-regi i DSPACs årsmøde, Slagelse (19.-21. marts) og med posteren Axelsson CK, Disruption of lymph nodes associated with axillary dissection prepared by liposuction - is there a problem? samt som medforfatter til foredraget Axelsson CK, Olsen KE, Berg V, Illum L, Kryh D, Localization of the sentinel node in operations for primary breast cancer by means of patent blue administered intradermally i 6th Nottingham International Breast Cancer Conference (22.-24. september). Han har været underviser ved A-kursus i radiologi, Odense (12. oktober) og med indlæg om mammapatologi ved A-kursus i kirurgi, Odense (29. november). Han har været vejleder for Ph.D.-studerende Anne-Vibeke Lænkholm, Ann Knoop og Steinbjørn Hansen.

O.J. Clemmensen sidder i forretningsudvalget for Dansk Melanom Gruppe. Han har deltaget i og bidraget med indlæg om Atypical Borreliosis og Clear Cell Papulosis of the Skin ved Dermatopatologisk Seminar, Thyressondagen, Stockholm (26. marts) samt om Patoanatomiske aspekter ved non-melanomatøs hudcancer ved Dansk Selskab for Plastik- og Rekonstruktionskirurgi efterårsmøde,

Kolding (8.-9. oktober). Han har deltaget i Dansk Selskab for Patologi og Cytologis årsmøde, Slagelse (19.-21. marts), Dansk Selskab for Onkologis årsmøde, Hindsgavl (22.-24. april), 20th Annual Colloquium of the International Society of Dermatopathology, Prag (24.-26. september) og Dansk Dermatologisk Selskabs årsmøde, København (27. november). Han har deltaget i og været medarrangør, sammen med Klaus Ejnar Andersen af Dermatopathology with AB Ackerman, Odense (29. maj).

C. Fenger var medforfatter på foredragene Hansen TP, Sørensen FB, Old paraffin blocks: A problem in immuno histochemistry? 17th European Congress of Pathology, Barcelona, Spanien (18.-23. september), Kronborg O, The Funen Adenoma Study: Carcinomas, United European Gastroenterology Week, Rom, Italien (15.-17. november). Han deltog med posters og foredragene Frisch M, van den Brule AJC, Sørensen P, Meijer CJLM, Walboomers JMM, Adami HO, Melbye M, Glimelius B, Histologiske varianter af anale planocellulære karcinomer og deres relation til human papillomvirus, Burns JS, Schmidt J, Kronborg O, Fey SJ, Mose Larsen P, Roepstorff P, Proteomanalyse - et nyt redskab i patologien, Schmidt J, Petersen NE, Kronborg O, Mandrup S, Kristiansen K, Kvantitering af PPAR γ -mRNA ekspression i colon adenokarcinomer () i DSPACs Årsmøde, Slagelse (19.-21. marts). Han deltog med foredragene Hansen TP, Kjeldsen BJ, Jørgensen OD, Kronborg O, The prognostic value of the Urokinase Plasminogen Activating System in colorectal carcinomas: an immunohistochemical study, Frisch M, van den Brule AJC, Sørensen P, Meijer CJLM, Walboomers JMM, Adami HO, Melbye M, Glimelius B, Histological variants of anal squamous carcinomas and their relation to human papillomaviruses, Kronborg O, Olsen J, Jørgensen OD, Søndergård O, The Funen study of screening for colorectal carcinoma with faecal occult blood test. Status after 13 years, Rasmussen M, Kronborg O, Does a positive hemoccult-II necessitate upper gastrointestinal examination? ved 3rd Nottingham International Colorectal Cancer Symposium, Nottingham, England (7.-8. oktober). Han har deltaget i kurserne Kommunikations-træning for professorer og kliniske lektorer, SVF, Syddansk Universitet (forår), How to write a succesful grant application, Dansk Selskab for Patologi, København (11.-12. november). Han var hovedredaktør af ny lærebog i patologisk anatomi og medlem af styringsgruppen for flagskibsprojektet Tyktarmskræft på Fyn og medlem af Dansk Kirurgisk Selskabs udvalg vedrørende kolorektal cancer og vedrørende Tme-operation. Han deltog som medlem af WHO's arbejdsgruppe vedrørende ny udgave af Tumours of the digestive system i redaktionsmøde i Lyon,

Frankrig (6.-9. november). Han underviste ved DGESs endoskopikursus i Herlev (7.-8. maj) og ved A-kursus i gastrointestinal patologi for uddannelsessøgende i patologisk anatomi, Aalborg (4.-5. oktober). Han var censor i patologisk anatomi ved Københavns og Aarhus Universiteter. Han er hovedvejleder for Ph.D.-studerende Tine Plato Hansen.

T. Plato Hansen har deltaget i følgende kongresser, hvor hun begge gange deltog med en poster: Fenger C, Brandt Sørensen F, Old Paraffin Blocks: a Problem in Immunohistochemistry?, 17th European Congress of Pathology, Barcelona, Spanien (18.-23. september), Kjeldsen BJ, Jørgensen OD, Kronborg O, Fenger C, The Prognostic Value of the Urokinase Plasminogen Activating System in Colorectal Carcinomas: an immunohistochemical study, 3rd Nottingham International Colorectal Cancer Symposium, Nottingham, England (7.-8. oktober). Hun har deltaget i følgende kurser/møder: Immuncyto-og histokemi, Kielberg Consult, København (1.-4. marts), DSPACs Årsmøde, Slagelse (19.-21. marts), efteruddannelseskursus i infektionspatologi, DSPAC, Odense (8. maj), The Pathology of Urooncologic Diseases, DSPAC, Middelfart (20.-21. november).

B. Hølund har deltaget i Seventh Biennial Meeting of the International Gynecologic Cancer Society, Rom, Italien (26.-30. september). Hun er medvejleder for Ph.D.-studerende Charlotte Floridon Jensen.

G.B. Kerndrup har med 18 foredrag deltaget ved 5 inden- og udenlandske møder, deriblandt som inviteret foredragsholder med følgende indlæg: Results of population based cytogenetic findings in acute lymphatic leukemia, Dansk Selskab For Medicinsk Genetik, København (9. marts), Hypoplastic MDS, 7th Annual Meeting of The European Working Group on Myelodysplastic Syndromes in Childhood (EWOG-MDS), Prag, Tjekkiet (25. april) og How to define dysplasia-can dysplasia be quantified?, Joint Annual Meeting of ASPHO/SIOP, Montreal, Canada (15. september). Hun har deltaget i EWOG-MDS Morphology Board Annual Meeting, Erlangen, Tyskland (4.-7. november), desuden med 5 poster ved internationale møder. Hun er medlem af Nordic Paediatric Haematology/Oncology Groups cytogenetikudvalg, EWOG-MDS Morphology Board, EWOG-MDS Molecular Genetics Board, er regional reviewer for Norden og Tjekkiet for EWOG-MDS samt founding member af EWOG-MDS.

K. Kock har deltaget med posteren Sektionsfrekvens ved dødfødsel og spædbarnsdød i Fyns Amt, DSPACs Årsmøde (19.-21. marts) og været medforfatter på posteren Immature Ovarian Teratoma with Gliomatosis Peritonei. Hun har holdt foredrag om Erfaringer med ThinPrep systemet i Odense, afholdt af DSPAC (7. oktober). Hun er certificeret som bruger af ThinPrep systemet ved kursus afholdt af Cytoc, Boston (26.-28. januar).

A.S. Krogdahl sidder i bestyrelsen for Dansk Selskab for Hoved- og Halskologi. Formand for bedømmelsesudvalg vedrørende Ph.D.-afhandling om Prognostic and Predictive Factors in Primary High-risk Post-menopausal

Breast Cancer. Hun var medforfatter til foredraget Grøntved ÅM, Godballe C, Sveinbjørnsson I, Johansen J, Carcinoma of the Parotid Gland. A Retrospective Analyses of 76 Patients Treated at the Center of Head and Neck Cancer, Odense University Hospital. Nordisk Otolaryngologisk Forenings 27. kongres, Odense (12.-15. august).

M.B. Møller har deltaget i American Society of Hematology 41st Annual Meeting, New Orleans, USA (3.-7. december).

K.E. Olsen er medforfatter af foredraget Axelsson CK, Bak M, Localization of the sentinel node in operation of primary breast cancer by means of patent blue administered intradermally () ved 6th Nottingham International Breast Cancer Conference (22.-24. september). Hun var formand for bedømmelsesudvalget på Ph.D.-afhandlingen af Steinbjørn Hansen Angiogenesis in Breast Cancer - A Methodological and Prognostic Evaluation. Hun deltog med forelæsning på Svenske Kirurgers Årsmøde, 4. Kirurgveckan, Norrköping, Sverige (23.-27. august) og ved tværfagligt symposium Knude i brystet, forelæsning ved Dansk Radiologisk Selskabs Efteruddannelseskursus i Onkoradiologi med emnet Biopsitagning, Vejle (23.-24. september). Hun har deltaget i efteruddannelseskursus Dermatopathology with A. Bernard Ackerman, Odense Universitetshospital (29. maj).

P.D. Ottosen har med foredraget Teisner B, Jensen CH, Schrøder HD, Subcellulær lokalisering af føtalt antigen 1 (FA1), et EGF-multidomæne protein relateret til endokrine organer og med posterne Binzer M, Diagnosen cerebral dominant arteriopati med subcortikale infarkter og leukoencefalopati (CADASIL) kan stilles på hudbiopsi, Makloul L, Thomsen Nielsen F, Dieperink H, Bonnevie V, Juul Larsen J, Effekten af Enalapril-behandling på kronisk nyretransplantat rejektion undersøgt i en dyreeksperimentel model, deltaget i Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi Årsmøde, Slagelse (19.-21. marts). Han har yderligere med foredraget Makloul L, Nielsen FT, Bonnevie-Nielsen V, Dieperink H, Effect of ACE-I Enalapril on kidney function in the rat model of chronic allograft dysfunction, deltaget i Dansk Nefrologisk Selskab Årsmøde Skejby Universitetshospital (24. april) og med foredraget Dieperink H, Makloul L, Nielsen FT, Juul Larsen J, Chronic allograft rejection in rats ved Nordiske Nyre-dagar, Tampere, Finland (17.-19. maj). Han deltog med posteren Makloul L, Koulmanda M, Sayegh MH, Dieperink H, Effect of Enalapril on chronic rejection i The American Society of Nephrology, Miami Beach, FL, USA, (1.-8. november). Han har været hovedvejleder for skolarstipendiat, stud.med. Jesper Juul Larsen, som har gennemført den prægraduate sundhedsvidenskabelige forskeruddannelse fra september 1998 til september 1999 og har fået godkendt en opgave med titlen: Kvantitering af TGF- β (Transforming Growth Factor- β) og kollagen type I, III og IV i nyrevæv. Han er hovedvejleder for skolarstipendiat, stud.med. Jon Kroll Bjerregaard som arbejder med projekt med titlen Kvantitering af ændringer i den afferente arteriole ved cyclosporininduceret nefropati, og medvejleder for Ph.D.-studerende Leila Makloul som

arbejder med et projekt vedrørende kronisk rejektion. Han har medvirket som bedømmer ved Ph.D.-forsvar Henrik Hager: Expression of tissue transglutaminase in cellular invasion ved Aarhus Universitet (28. maj) og har fungeret som reviewer for J Am Soc Nephrol.

N. Tinggaard Pedersen sidder i forretningsudvalget for Vestdansk Lymfomregister (LYFO), som pr. 1. januar 2000 er landsdækkende. Han er reviewer for flere tidsskrifter. Han har deltaget i og bidraget med foredrag eller poster ved følgende kongresser, årsmøder og symposier: Dansk Selskab for Hæmatologi, Årsmøde Hindsgavl, Middelfart (13.-14. marts), Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi Årsmøde, Slagelse (19.-21. marts), International Conference on Malignant Lymphoma, Lugano, Schweiz (2.-5. juni), The American Society of Haematology, 41. møde, New Orleans, USA (2.-7. december). Han har undervist praktiserende læger i Hæmatologi, Fåborg (9.-10. september).

H.D. Schrøder har deltaget i og bidraget med posterne Gaster M, Handberg Å, Beck-Nielsen H, Colocalisation between Human Muscle Capillaries and Muscle GLUT-4, Gaster M, Handberg Å, Beck-Nielsen H, Relationship between glucose transporter 4 and fiber types in human muscle og Gaster M Metabolism of primary human cell culture under differentiation og Christensen S, Bjerre P, Dedifferentiation of low-grade gliomas ved Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologis Årsmøde (19.-21. marts) og deltaget i og præsenteret indlæggene Gaster M, Handberg Å, Beck-Nielsen H, Relationship Between Glucose Transporter 4 (GLUT-4) and Fiber Type in Human Muscle with Age, Levin, K, Beck-Nielsen H, Insulin Resistance in Type 2 Diabetes is Associated with Considerable Changes in Intracellular Stores of Triglyceride and Glycogen, Gaster M, Handberg Å, Beck-Nielsen H, Insulin Affects the Glycogen Synthase (GS) Activity in Cultured Human Muscle Fibers og Gaster M, Handberg Å, Beck-Nielsen H, Glucose Transporter 1 (GLUT-1) in Human Skeletal Muscle ved American Diabetes Association 59th Scientific Sessions, San Diego, USA (19.-22. juni). Han har været medlem af bedømmelsesudvalget for Pd.D.-afhandlingen A stereological study of neuronal connections (myelinated fibers white matter and synapses of neo cortex) in human brain forfattet af Yong Tang, og han er yderligere med i bedømmelsesudvalg ved 2 Ph.D.-afhandlinger og 1 doktorafhandling. Han har været medlem af Klinisk Instituts bestyrelse.

Eksterne bevillinger og donationer

G.B. Kerndrup har fra Lands-Landsdels puljen, Fyns Amt modtaget 100.000 kr. til indførelse af nyere cytogenetiske teknikker (spektral karyotypering og fluorescerende in situ hybridisering) ved diagnosticering og monitorering af akut myeloid leukæmi og akut lymfatisk leukæmi.

Publikationer

- Al-Suliman NN, Grabau DA, Kiær H, Rasmussen M, Bak M.* A tumour in the breast: vaccination granuloma as a differential diagnosis. *Eur J Surg Oncol* 1999; 25:34-7.
- Axelsson CK, Løntoft E, Bak M.* "Sentinel node" - malignt melanom og cancer mammae: "skildvagslymfeknudsens" betydning ved behandling af malignt melanom og primær cancer mammae. *Ugeskr Læger* 1999; 161:2343-7.
- Brincker H, Pedersen NT.* The GLUS syndrome: Granulomatous lesions of unknown significance. I: James G, Zumla A, red. *The Granulomatous Disorders*. Cambridge University Press 1999: 79-89.
- Cawkwell L, Gray S, Murgatroyd H, Sutherland F, Haine L, Longfellow M, O'Loughlin S, Cross D, Kronborg O, Fenger C, m.fl.* Choice of management strategy for colorectal cancer based on a diagnostic immunohistochemical test for defective DNA repair. *GUT* 1999; 45:409-415.
- Døssing H, Jørgensen KE, Øster-Jørgensen E, Krogdahl A, Hegedüs L.* Recurrent pregnancy-related upper airway obstruction caused by intratracheal ectopic thyroid tissue. *Thyroid* 1999; 9:955-8.
- Ejersbo D, Jensen HA, Hølund B.* Efficacy of Ki-67 antigen staining in Papanicolaou (PAP) smears in post-menopausal women with atypia-an audit. *Cytopathology* 1999; 10:369-374.
- Floridon C, Nielsen O, Hølund B, Sunde L, Westergaard JG, Thomsen SG, m.fl.* Localization and Significance of Urokinase Plasminogen Activator and its Receptor in Placental Tissue from Intrauterine, Ectopic and Molar Pregnancies. *Placenta* 1999; 20:711-721.
- Frisch M, Fenger C, van den Brule AJC, Sørensen P, Meijer CJLM, Walboomers JMM, m.fl.* Variants of Squamous Cell Carcinoma of the Anal Canal and Perianal Skin and Their Relation to Human Papillomaviruses. *Cancer Res* 1999; 59:753-757.
- Hansen TP, Fenger C, Kronborg O.* The expression for p53, Ki-67 and urokinase plasminogen activator receptor (uPAR) in colorectal adenomas with true invasion and pseudoinvasion. *APMIS* 1999; 107:689-694.
- Hansen TP, Nielsen A, Thomsen TK, Thiis Knudsen PJ.* Avulsion of the occipital bone - an airbag-specific injury (research letter). *Lancet* 1999; 353:1409-1410.
- Hasle H, Aricò M, Basso G, Biondi A, Cantù-Rajnoldi A, Creuzig U, Fenu S, Fonatsch C, Haas OA, Harbott J, Kardos G, Kerndrup G, m.fl.* Myelodysplastic syndrome, juvenile myelomonocytic leukemia, and acute myeloid leukemia associated with complete or partial monosomy 7. An EWOG-MDS study of 100 children. *Leukemia* 1999; 13:376-85.
- Heegaard ED, Kerndrup GB, Carlsen N, Schmiegelow K, Hornsleth A.* Thrombocytopeni forårsaget af parvovirus B19-infektion hos et barn med akut lymfatisk leukæmi. *Ugeskr Læger* 1999; 161:6501-2.
- Holck S, Engel U, Federspiel BH, Fenger C, Svanholm H,*

- Beck BL, m.fl. Kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af den patoanatomiske besvarelse af kolorektale resektater med karcinom. *Ugeskr Læge*, 1999; 161:4406-4409.
- Jensen CH, Schrøder HD, Teisner B Laursen I, Brandrup F, Rasmussen HB. Fetal antigen 1, a member of the epidermal growth factor superfamily, in neurofibromas and serum from patients with neurofibromatosis type 1. *British Journal of Dermatology* 1999; 140:1054-1059.
- Kronborg O, Fenger C. Clinical evidence for the adenoma-carcinoma sequence. *Eur J Cancer Prev* 1999; 8:S73-S86.
- Larsen JB, Schrøder HD, Sørensen A-G, Bjerre P, Heim S. Simple Numerical Chromosome Aberrations Characterize Pituitary Adenomas. *Cancer Genet Cytogenet* 1999; 114:144-149.
- Lindeberg H, Krogdahl A. Laryngeal cancer and human papillomavirus: HPV is absent in the majority of laryngeal carcinomas. *Cancer Letters* 1999; 146:9-13.
- Marker P, Jørgensen KE, Krogdahl A, Bertram I. Behandling af ameloblastomer i maksillen. En litteraturoversigt og præsentation af to tilfælde. *Tandlægebladet* 1999; 103:648-54.
- Møller MB, Gerdes AM, Skjødt K, Mortensen LS, Pedersen NT. Disrupted p53 Functions as Predictor of Treatment Failure and Poor Prognosis in B- and T-Cell Non-Hodgkin's Lymphoma¹. *Clin Cancer Res* 1999; 5:1085-91.
- Møller MB, Ino Y, Gerdes A-M, Skjødt K, Louis DN, Pedersen NT. Aberrations of the p53 pathway components p53, MDM2, and CDKN2A appear independent in diffuse large B- cell lymphoma. *Leukemia* 1999; 13(3):453-459.
- Møller MB, Kania PW, Ino Y, Gerdes A-M, Nielsen O, Louis DN, Skjødt K, Pedersen NT. E2F-1: a marker of treatment failure and poor prognosis in diffuse large B-cell lymphoma. *Blood* 1999; 94(10):510a.
- Møller MB, Kania PW, Ino Y, Gerdes A-M, Nielsen O, Louis DN, Skjødt K, Pedersen NT. Disruption of RB1 and/or p53 pathways in the majority of diffuse large B-cell lymphomas: cyclin D3 and p16^{INK4A} alterations are mutually exclusive. *Blood* 1999; 94(10):184b.
- Møller MB, Nielsen O, Pedersen NT. Oncoprotein MDM2 Overexpression is Associated with Poor Prognosis in Distinct Non-Hodgkin's Lymphoma Entities. *Mod Pathol* 1999; 12(11):1010-1016.
- Møller MB, Skjødt K, Sørensen LS, Pedersen NT. Clinical significance of cyclin-dependent kinase inhibitor p27^{Kip1} expression and proliferation in non-Hodgkin's lymphoma: independent prognostic value of p27^{Kip1}. *Br J Haematol* 1999; 105:730-736.
- Nielsen GP, Stemmer-Rachamimov AO, Ino Y, Møller MB, Rosenberg AE, Louis DN. Malignant transformation of neurofibromas in neurofibromatosis 1 is associated with CDKN2A/p16 inactivation. *Am J Pathol* 1999; 155(6):1879-1884.
- Pedersen RK, Kerndrup GB. Cytogenetisk undersøgelse af nyretumorer - Et supplement til konventionel diagnostik. *Ugeskr Læger* 1999; 161:4376-9.
- Pedersen RK, Sørensen AG, Pedersen NT, Schmidt KG, Kerndrup GB. Chromosome aberrations in adult Hodgkin disease in a Danish Population based study. *Cancer Genetics and Cytogenetics* 1999; 110:128-32.
- Petersen T, Nielsen JB, Schrøder HD. Intravesical Capsaicin in Patients with Detrusor Hyper-reflexia. A Placebo-controlled Cross-over Study. *Scand J Urol Nephrol* 1999; 33:104-110.
- Rasmussen M, Kronborg O, Fenger C, Jørgensen OD. Possible Advantages and Drawbacks of Adding Flexible Sigmoidoscopy to Hemoccult-II in screening for Colorectal Cancer. *Scand J Gastroenterol* 1999; 34:73-78.
- Vestergaard L, Clemmensen OJ, Sørensen FB, Andersen KE. Histological distinction between early allergic and irritant patch test reactions: follicular spongiosis may be characteristic of early allergic contact dermatitis. *Contact Dermatitis* 1999; 41:207-210.

Plastikkirurgi

Klinisk lektor *Erik Løntoft*

Klinisk lektor *Jens Ahm Sørensen*, Ph.D.

Afdelingslæge *Ann Udesen*

Overlæge *Jens Pilegaard*

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

J.A. Sørensen har holdt følgende foredrag: Kirurgisk strategi ved oralcancer - erfaring fra Odense, Dansk Selskab for Hoved- og Halskologi, København (12. marts). Han har afholdt følgende undervisning: Afdeling for fysioterapi, Kirurgisk behandling af mundhulecancer (11. november). Han har deltaget i følgende kursusvirksomhed: Kræftskolekursus for mundhule-opererede (september og oktober), diplomkursus i mikro-karkirurgi (11.-15. oktober). Han har deltaget i følgende kurser: European Course in Plastic Surgery, København (16.- 21. november).

J. Pilegaard har afholdt følgende undervisning: brandsårsbehandling og A-kursus i frakturbehandling, plastikkirurgiske behandlingstilbud ved knogle- og bløddelsdefekter, Svendborg Sygehus (10. november).

Ann Udesen har været medforfatter på abstractet af Søren Riisom Kristensen, Ann Udesen og Erik Løntoft Continuous Monitoring of ischemia by Microdialyse, der blev fremlagt ved 17th International and 13th European congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Firenze, Italy (6.-11. Juni). Hun har deltaget i følgende kongresser: 12th Congress of the International Confederation for Plastic, Reconstructive and Aesthetic Surgery, San Francisco, USA (27. juni - 2. juli). Hun har afholdt følgende undervisning: Sutureringsteknik, Øre-, Næse-, Halsafdeling F, Odense Universitetshospital.

Psykiatri

Professor, dr.med. *Per Kragh-Sørensen*
Professor, dr.med. *Thorkil Sørensen*
Klinisk lektor, cand.med. *Annette Lolk*, Ph.D.
Klinisk lektor, cand.med. *Bent Nielsen*, Ph.D.
Klinisk lektor, dr.med. *Magnus Petersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Kristian Øllegaard Andersen* (tiltrådt 1. februar)
Klinisk lærer, cand.med. *Jens Egersgaard* (tiltrådt 1. september)
Klinisk lærer, cand.med. *Finn Eschen* (tiltrådt 1. september)
Klinisk lærer, cand.med. *Palle Christiansen* (fratrådt 30. juni)
Klinisk lærer, cand.med. *Kirsten Ilkjær* (tiltrådt 1. september)
Klinisk lærer, cand.med. *Hanne Horsbøll* (tiltrådt 1. februar)
Klinisk lærer, cand.med. *Connie Thurøe Nielsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Ove Lindegaard Pedersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Kurt Bjerregaard Stage*, Ph.D.
Klinisk lærer, cand.med. *Rita Thomsen* (fratrådt 31. januar)
Kandidatstipendiat, cand.med. *Kjeld Andersen*, Ph.D, Msc (fondslønnet, fratrådt 30. juni)
Forskningsstipendiat, cand.psych. *Jutta Andersen* (fondslønnet, fratrådt 28. februar)
Forskningssygeplejerske *Jette Bruun* (fondslønnet)
Forskningssygeplejerske *Elisabeth Hansen* (fondslønnet, fratrådt 31. oktober)
Forskningssygeplejerske *Mogens Olsen* (fondslønnet, fratrådt 30. november)
Sygeplejefaglig konsulent *Anne Kragh-Sørensen* (sygeplejerske, Odense Universitetshospital)
Gæsteforsker, cand.psych. *Henry Nielsen*, Ph.D. (neuropsykolog ved Odense Universitetshospital)
Forskningssekretær *Vivi Holst Hansen* (tiltrådt 20. januar)
Forskningssekretær *Lene Verner Schultz* (fondslønnet, fratrådt 31. januar)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Annette Søgaard Nielsen

Malene Grubbe Hildebrandt

Gæsteforelæsninger

Overlæge, dr.med. *Henrik Lublin*, Rigshospitalet, København: Nye antipsykotika: Hvornår, Hvordan og Hvorfor? (25. oktober)

Professor, dr.med. *Per Vestergaard*, Psykiatrisk Hospital i Århus: Dansk depressionskonsensuskonference: konklusioner og perspektiver (22. november).

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

K. Andersen har med foredraget Kognitive funktioners betydning for livslængde, fysisk aktivitet og "normal" aldring deltaget i Dansk Demografisk Foreningsmøde, Odense (28. oktober) og med foredraget Epidemiology of Dementia deltaget i III Nordiske Pfizer Symposium, Helsingør (29.-30. oktober) samt i 3. eksterne centermøde arrangeret af Dansk Center for Molekylær Gerontologi, Århus og Ældreforskningscentret, Syddansk Universitet, Middelfart (6.-7. december). K. Andersen, P. Kragh-Sørensen og A. Lolk har deltaget i møde arrangeret af Alzheimerforeningen og Landsforeningen til bekæmpelse af hjernesygdomme: Demens og sanserne, Odense (17. marts).

P. Kragh-Sørensen og A. Lolk har deltaget i International Psychogeriatric Associations Congress, Vancouver, USA (august). P. Kragh-Sørensen har deltaget i følgende internationale møder: 5th Congress of Nordic Society for Research in Brain: The ageing brain - challenges in a modern society, NorAge 1999, Sverige (14.-16. oktober) og Joint Meeting of Danish Centre for Molecular Gerontology & Ageing Research Center, Middelfart (6.-7. december) samt Demensdagene 1999 - et tværfagligt møde om demens, København (6.-7. maj). Han har deltaget i konference arrangeret af Foreningen af Ældrecentre i Odense (23. marts), deltaget i mødet Depression - følt viden kontra videnskabelig stringens, henvendt til speciallæger, psykiatere, yngre læger og praktiserende læger, Odense (28. maj), Medieseminar: Demens - de økonomiske aspekter, arrangeret af Alzheimerforeningen, København (3. juni) samt DUAG-symposium, Middelfart (1.-2. oktober) og lægemiddelhøring Anxiolytika og hypnotika, Odense (1. november). Han er daglig leder af Center for Demens- og Depressionsforskning, fagkoordinator i psykiatri. Han er delkursusleder og underviser ved U-kurser, Dansk Psykiatrisk Selskab. Han er medlem af Klinisk Instituts bestyrelse, medlem af Styregruppen, Ældreforskningscentret, Odense Universitetshospital, medlem af Alzheimerforeningens bestyrelse og forskningsudvalg, medlem af arbejdsgruppe til udarbejdelse af faglige retningslinier for lægers ordination af de nye antidepressiva og neuroleptika under Sundhedsstyrelsen, han er medlem af en arbejdsgruppe vedrørende den fremtidige tilrettelæggelse af sundhedsvæsenets indsats vedrørende udredning og behandling af demens samt medlem af Arbejdsgruppe for Demensudredning i Fyns Amt. Han er medlem af lægemiddeludvalget, Odense Universitetshospital, medlem af styregruppen for Danish University Antidepressant Group (DUAG), præsident i Nordic Soci-

ety for Research in Brain Ageing (Norage 1999), medlem af netværkssamarbejdets styregruppe (Danish Drug Monitoring Network), medlem af EURODEME Concerted Action Epidemiology and Prevention of Dementia. Desuden er han i redaktionen af Primary Care Psychiatry og International Journal of Psychiatry in Clinical Practice. Han er referent for Pharmacologica et Toxicologica, Psychopharmacology, Acta Psychiatrica Scandinavica, Nordic Journal of Psychiatry, Ugeskrift for Læger og European Neuropsychopharmacology. Han er vejleder for 3 Ph.D.-studerende.

A. Lolk er delkursusleder og underviser ved U-kursus i gerontopsykiatri, Dansk Psykiatrisk Selskab.

B. Nielsen har holdt flere foredrag vedrørende kvalitetsformidling af skizofrene patientes pleje og behandling samt foredrag vedrørende behandling af alkoholmisbrug. Han har været underviser på U-kurser omhandler alkoholmisbrugsbehandling. Han er medlem af Det Centrale Råd for Medicinsk Udvikling. Han er vejleder for 2 Ph.D.-studerende, hvoraf den ene har indleveret Ph.D.-afhandlingen.

K.B. Stage har deltaget i American Psychiatric Association Annual Meeting, Washington, USA (15. maj). Han er medlem af styregruppen, som står for oprettelsen af Klinisk Depressionsdatabase.

T. Sørensen har med foredraget Personality Structure as a Clinical Predictor deltaget i møde arrangeret af Institut for Personlighedsforskning, København (13. april) og med foredraget Behandling af ikke-psykotiske patienter deltaget i møde arrangeret af Hovedstadens Sygehusfællesskab, København (28. oktober). Han har været underviser ved Sundhedsstyrelsens Sexologikursus, Middelfart (25.-26. marts). Han har deltaget i bedømmelsesudvalg vedrørende Ph.D.-afhandlinger bl.a. cand.phil. Merete Bjerrums Ph.D.-afhandling Psykiatri i tidens perspektiv, empiriske studier over dansk hospitalspsykiatri 1930-1990 med særlig henblik på organisatoriske og administrative forhold, Aarhus Universitet (12. maj). Han er medlem af Dansk Selskab for Psykoanalytisk Psykoterapi og underviser ved selskabets Supervisoruddannelsen, delkursusleder og underviser ved U-kurser og I-kurser, Dansk Psykiatrisk Selskab. Han har været kursusleder ved etikkursus for Ph.D.-studerende ved Syddansk Universitet og medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende kvote-2 studerende, Syddansk Universitet, medlem af referencegruppen ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, medlem af arbejdsgruppen vedrørende en forstærket behandlingsindsats over for personer, der er dømt for seksualkriminalitet, medlem af Sundhedsstyrelsens arbejdsgruppe vedrørende målsætningen for kvalitet i distriktspsykiatrien samt Sundhedsstyrelsens Rådgivningsgruppe vedrørende psykiatri. Han er formand for Dansk Psykiatrisk Selskabs Psykoterapiudvalg, bestyrelsesmedlem i Dansk Psykoanalytisk Selskab, medlem af bestyrelsen for Institut for Personlighedsteori, bestyrelsesmedlem i Psykiatrifonden samt fondsbestyrelsesmedlem i Skizofrenifonden, medlem af lærerkollegiet i Psykoterapeutisk Arbejdsgruppe på Fyn, medlem af

lærerkollegiet i den første danske supervisoruddannelse ved Dansk Psykiatrisk Selskab, medlem af specialuddannelsesrådet for specialuddannelse i Psykiatrisk Sygepleje i Region Syd og på Fyn, medlem af behandlingsnetværket i Sex og Samfund, medlem af redaktionen for Månedsskrift for Praktisk Lægegerning. Han er vejleder for 1 Ph.D.-studerende.

Eksterne bevillinger og donationer

I forbindelse med alkoholforskningen har Bent Nielsen modtaget 1,5 mio. kr. fra alkoholpuljen under Sundhedsstyrelsen.

Center for Demens- og Depressionsforskning har fra Ældreforskningscentret modtaget 96.730 kr., fra Danish University Antidepressant Group 300.000 kr., fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets forskningspulje 100.000 kr., fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd 200.000 kr., fra Klinisk Institut 48.500 kr., fra Pharmacia & Upjohn 425.000 kr., fra Pfizer A/S 500.000 kr. og fra Inner Wheel og Rotary 65.000 kr.

Publikationer

Andersen K, Launer LJ, Dewey ME, Letenneur L, Ott A, Copeland JRM, Dartigues JF, Kragh-Sørensen P, m.fl. Gender differences in the incidence of AD and vascular dementia: The EURODEM studies. EURODEM incidence Research Group. Neurology 1999; 53:1992-1997.

Andersen CK, Søgaard J, Hansen E, Kragh-Sørensen A, Hastrup L, Andersen J, Andersen K, Lolk A, Nielsen H, Kragh-Sørensen P. The Cost of Dementia in Denmark. The Odense Study. Dement Geriatr Cogn Disord 1999; 10:295-304.

Andersen K, Nielsen H, Lolk A, Andersen J, Becker I, Kragh-Sørensen P. Incidence of very mild to severe dementia and Alzheimer's disease in Denmark. The Odense Study. Neurology 1999; 52:85-90.

Danish University Antidepressant Group (DUAG). Clomipramine dose-effect study in patients with depression: Clinical and points and pharmacokinetics. Clin Pharmacol Ther 1999; 66:152-165.

Hildebrandt MG. Gender Differences in the Symptomatology and Diagnostic Profile of Depression. Diplomstudie. Syddansk Universitet Odense, April 1999.

Launer LJ, Andersen K, Dewey ME, Letenneur L, Ott A, Amaducci LA, Copeland JRM, Dartigues JF, Kragh-Sørensen P, m.fl. Rates and risk factors for incident dementia and Alzheimer's disease. EURODEM pooled analysis of European studies. Neurology 1999; 52:78-84.

Lund C, Jørgensen J, Stage KB, Sørensen T. Interrater reliability of a Danish version of the Morgan Russell scale for assessment of anorexia nervosa. Int J Eat Disord 1999; 25:105-108.

Nielsen H, Lolk A, Andersen K, Andersen J, Kragh-Sørensen P. Characteristics of elderly who develop Alzheimer's disease during the next 2 years - a neuropsychological

logical study using CAMCOG. The Odense Study. *Int J Geriatr Psychiatry* 1999; 24:957-963.

Pædiatri

Professor, dr.med. *Poul Kildeberg* (fratrådt 31. oktober)
Forskningsprofessor, dr.med. *Søren Pedersen*
Klinisk lektor, dr.med. *Niels Carlsen*
Klinisk lektor, cand.med. *Susanne Halken* (tiltrådt 1. maj)
Klinisk lektor, dr.med. *Steffen Husby*
Klinisk lektor, dr.med. *Arne Høst*
Klinisk lektor, dr.med. *Bendt Brock Jacobsen*
Klinisk lektor, dr.med. *Jens Kamper*
Klinisk lærer, cand.med. *Nils Foged*
Klinisk lærer, cand.med. *Mogens Hejl*
Klinisk lærer, cand.med. *Gunner Nielsen*
Klinisk lærer, dr.med. *Henrik Oxhøj*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Dorthe Hansen

Hanne Jøhnke

Lene Annette Norberg

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

N. Carlsen er medlem af Dansk Pædiatrisk Selskabs Hæmatologi og Onkologi Udvalg og NOPHOs (Nordisk Forening for Pædiatrisk Hæmatologi og Onkologi) bestyrelse samt NOPHOs Arbejdsgrupper for Neuroblastomer og Epidemiologi. Har deltaget i NOPHOs 17. Årsmøde, Göteborg, Sverige (6.-12. juni) og bestyrelsesmøde i København (17.-18. november). Han har deltaget i NOPHOs nordiske protokoller om akutte leukæmier, maligne lymfomer, Langerhans celle histiocytose og aplastiske anæmier samt myelodysplasier. Han er desuden medlem af International Society of Pediatric Oncology, SIOP, og deltager i internationale protokoller i SIOPs regio om nefroblastomer, neuroblastomer, bløddelssarkomer, hjermetumorer og hepatoblastomer. Har ved SIOPs XXXI møde i Montreal, Canada (13.-18. september) holdt foredraget Outcome of children with high-risk ALL: Common Nordic results in the intensive cytostatic regime NOPHO-92 sammen med U.M. Saarinen-Pihkala, T. Flægstad, A. Glomstein, I. Kristinsson, M. Lanning, L. Melander L, H. Schroeder, G. Gustafsson samt forfatter af abstraktet til Med Pediatric Oncology 1999; 33:200. Han er medlem af SIOP og European Neuroblastoma Study Group og har deltaget i mødet i Köln, Tyskland (29.-30. november). Han har undervist på Dansk Pædiatrisk Selskabs A-kursus i pædiatrisk hæmatologi, København (24. november). Desuden har han deltaget i The First European Annual Course on Palliative Care for Children, Budapest, Ungarn (27.-31. august).

S. Halken har som inviteret foredragsholder og med foredraget Evidence for effective primary and secondary

prevention, dietary and environmental factors deltaget i Joint Meeting of European Respiratory Society, Paediatric Assembly, and European Society of Pediatric Allergy and Clinical Immunology. Sammen med M. Lintrup og A. Høst har hun holdt foredraget Exposure and sensitization to house dust mites, dog and cat allergens in infants with atopic predisposition. Sammen med A. Estman, K.S. Hansen, L.G. Hansen, H.P. Jacobsen, A. Engberg, S. Kier, K. Lassen, M. Lintrup, S. Mortensen, K.K. Ibsen, O. Østerballe, A. Høst har hun været medforfatter til foredraget Exposure to environmental factors in a birth cohort of atopic predisposed infants fed human milk, an extensively hydrolysed casein, an extensively hydrolysed whey or a partially hydrolysed whey formula. A prospective randomised study. Sammen med L.G. Hansen, K.S. Hansen, H.P. Jacobsen, A. Estman, A. Engberg, S. Kier, K. Lassen, M. Lintrup, S. Mortensen, K.K. Ibsen, O. Østerballe, A. Høst har hun været medforfatter til foredraget Sensitisation in atopic predisposed infants fed human milk, an extensively hydrolysed casein, an extensively hydrolysed whey or a partially hydrolysed whey based formula. A prospective randomised study. Sammen med K.S. Hansen, H.P. Jacobsen, A. Estmann, A. Engberg, L.G. Hansen, S. Kier, K. Lassen, M. Lintrup, S. Mortensen, K.K. Ibsen, Østerballe O, A. Høst har hun været medforfatter til foredraget Development of cow's milk allergy in atopic predisposed infants fed human milk, an extensively hydrolysed casein, an extensively hydrolysed whey or a partially hydrolysed whey based formula. A prospective randomised study. Sammen med H.P. Jacobsen, S. Mortensen, A. Estman og A. Høst har hun været medforfatter til foredraget Sensitisation in a birth cohort of unselected Danish children from birth to 10 years of age. Sammen med S. Mortensen, H.P. Jacobsen, A. Estmann, S. Hansen, L.G. Hansen, O. Østerballe, A. Høst har hun været medforfatter til foredraget Wheezy bronchitis and asthma in childhood. Natural course and sensitisation from birth to 10 years of age. A prospective cohort study, Berlin, Tyskland (26.-29. maj). Hun har deltaget i XXXIX Nordic Respiratory Congress som inviteret foredragsholder om When is allergy testing indicated in wheezy children samt foredraget Can house dust mites be eliminated?, København (10.-12. juni). Hun var inviteret foredragsholder ved The XVIIIth Congress of the European Academy of Allergy and Clinical Immunology og holdt foredraget Allergen elimination in atopic dermatitis in children, Brussels, Belgien (3.-7. juli). Desuden var hun inviteret foredragsholder ved Årsmøde for Dansk Selskab for Allergologi med foredraget Forekomst og forløb af fødevarerallergi/intolerans hos børn, Kolding (13. august).

D. Hansen har deltaget i 25th Annual Meeting of the

International Society and Adolescent Diabetes, Holland (24.-27. april). Hun har deltaget i Annual Meeting of Nordic Association of Pediatric Gastroenterology and Nutrition (NAPGAN) og holdt foredraget Coeliac disease in Danish diabetic children, Stockholm (22.-23. oktober) og deltaget i 9. Novo Nordisk Børne Endokrinologi Symposium, Vejle (14.-16. november).

S. Husby har deltaget i 8. International Symposium on Coeliac Disease, Napoli, Italien (21.-24. april) med posteren Coeliac disease related antibodies in Danish diabetic children sammen med D. Hansen, L.K. Hansen, F.N. Bennedbæk, M. Høier-Madsen, M.L. Hegedüs, B.B. Jacobsen. Han har deltaget i 32nd Annual Meeting of European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition (ESPGHAN), Warschawa (2.-5. juni) og deltaget i satellitsymposium The emerging face of paediatric food allergy med foredraget Potential Mechanisms of Non-IgE Mediated Food Allergy (6. juni). Han har deltaget i 10th International Congress of Mucosal Immunology med posteren Human lung surfactant protein D and its putative receptor gp-340 in normal tissues and in inflamed intestine sammen med J. Madsen, C. Fenger, I. Tornøe, U. Holmskov, Amsterdam (27. juni - 1. juli). Han har deltaget i Annual Meeting of Nordic Association of Pediatric Gastroenterology and Nutrition, NAPGAN og sammen med D. Hansen, B.B. Jacobsen været medforfatter til foredraget Coeliac disease in Danish diabetic children, Stockholm (22.-23. oktober). Han har været medarrangør og mødeleder ved symposium i børnegastroenterologi for danske børnelæger (23.-24. november). Steffen Husby har været opponenter ved medicinsk disputats ved Göteborgs Universitet, Sverige, Robert Saalman: Antibody dependent cell-mediated cytotoxicity triggered by dietary antigens in cow's milk protein intolerance and coeliac disease. Han er medlem af censorkorpset for Landbohøjskolen uddannelse i Human Ernæring. Han har været formand for Dansk Pædiatrisk Selskabs Udvalg for Ernæring og Gastroenterologi (til 1. september), medlem af Sundhedsstyrelsens kontaktgruppe vedrørende spædbarnsernæring. Han er medlem af lægerådet i Colitis Crohn foreningen.

A. Høst har gennemført Den Almindelige Danske Lægeforenings kommunikationskursus for de kliniske lektorer ved Syddansk Universitet, 3 moduler samt overbygningskursus. Han har undervist ved Dansk Selskab for Intern Medicins A-kursus i medicinsk allergologi om Allergibarnet, pædiatriske problemstillinger, København (9. april). Han har deltaget i Dansk Pædiatrisk Selskabs Efteruddannelseskursus, Viborg (7.-8. maj). Han var inviteret foredragsholder ved Joint Meeting of European Respiratory Society, Pediatric Assembly and European Society of Pediatric Allergy and Clinical Immunology med foredrag om Cross Reactivity between inhalant and food allergens, when is it clinically relevant og How early does sensitization occur, Berlin, Tyskland (26.-29. maj). Ved ovennævnte møde var han chairman ved sessionerne om Primary and secondary prevention of atopic disease og Early allergen exposure: Good or bad? Desuden var han

inviteret foredragsholder ved VIth International Meeting on Pediatric Allergy and Immunology med foredrag om House dust mites and atopic dermatitis, Ponta Delgada, Portugal (3.-7. Juni). Han har deltaget i XXXIXth Nordic Respiratory Congress og været chairman ved sessionerne om Pediatric pulmonology: Asthma, København (10.-12. juni) og deltaget i European Academy of Allergy and Clinical Immunology's årlige kongres med foredrag om Bronchial hyperresponsiveness in allergic children - the link between rhinitis and asthma ved symposiet om Specific treatment of allergic asthma and bronchial hyperresponsiveness, Bruxelles, Belgien (3.-7. juli). Han har deltaget i Dansk Selskab for Allergologis årsmøde, Kolding (12.-13. august) og deltaget i Dansk Pædiatrisk Selskabs efteruddannelsesmøde, Næstved (29.-30. oktober). Han var inviteret foredragsholder ved European Seminar on: Advances in pediatric asthma, arrangeret af University "La Sapienza" of Rome med foredrag om The role of allergy in childhood asthma from early infancy to adolescence, Rom, Italien (24.-26. november). Han har været delkursusleder ved Dansk Pædiatrisk Selskabs A-kursus i allergologi og pulmonologi, København (25.-28. Oktober). Han er medlem af Editorial Board of Pediatric Allergy and Immunology, er vicepræsident for European Society of Pediatric Allergy and Clinical Immunology, medlem af Dansk Selskab for Allergologis bestyrelse, medlem af Dansk Pædiatrisk Selskabs bestyrelse (næstformand), bestyrelsesmedlem i Danish Allergy Research Center (DARC). Endvidere har han været medlem af Sundhedsstyrelsens styregruppe vedrørende organisation af diagnostik og behandling af patienter med sjældne handicap. Han er medlem af Sundhedsstyrelsens udvalg vedrørende miljøintervention ved husstøvmideallergi.

B. Brock Jacobsen er medlem af Dansk Pædiatrisk Selskabs Endokrinologiudvalg, medlem af bestyrelsen for Den Danske Studieggruppe for Diabetes i Barnealderen (DSGD) og bestyrelsesmedlem af Det Danske Register for Børne- og Ungdomsdiabetes, samt medlem af bestyrelsen for BørneCancerfonden. Han var formand for bedømmelsesudvalg vedrørende Finn Noe Bennedbæks Ph.D.-afhandling, som forsvarede 24. marts, og formand for bedømmelsesudvalget vedrørende Rene Klinkby Støvings Ph.D.-afhandling, som forsvarede 19. august, begge ved Syddansk Universitet. Endvidere var han medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende cand.med. Carsten Heucks Ph.D.-afhandling Auxological and biochemical aspects of systemic activity of topic glucocorticoids in children samt førsteopponent ved forsvaret ved Aarhus Universitet (18. juni). Han har undervist på Kursus modul III for Læger i det Kommunale Sundhedstjeneste om Normal og afvigende vækst arrangeret af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet, Ørbæk (2. marts) og ved A-kursus i pædiatrisk endokrinologi, vækst og udvikling, Rigshospitalet, København, i Calcium stofskiftesygdomme og i thyroidea lidelser (19. november). Han har endvidere undervist på Diabetesforeningens kursus for 13.-14. årige diabetikere med forældre i Senkomplikationer hos børn med diabetes, Glams-

dalens Idræts-Efterskole (22. juni). Han var medarrangør af Dansk Pædiatrisk Selskabs møde om Clinical and Genetic Aspects of Thyroid and Adrenal Disorders og holdt foredrag Any news regarding thyroid diseases in childhood, Rigshospitalet (15. januar). Han var medarrangør, mødeleder ved 9. Novo Nordisk Børne Endokrinologi Symposium (14.-16. november) og holdt workshop om Insulin injektionsteknik. Han deltog i The 10th Novo Nordisk hGH Symposium, Sevilla, Spanien (22-24. april) og holdt festforelæsning ved Børneafdeling Hs 100 års jubilæum, Odense Universitetshospital (3. september). Han har været medforfatter til foredraget Autoimmune Serology among Danish Children with Insulin-dependant Diabetes Mellitus ved The 2nd International Congress on Autoimmunity sammen med M. Høier-Madsen, D. Hansen, L.K. Hansen, F.N. Bennedbæk, L. Hegedüs, Tel Aviv, Israel (7.-12. marts) samt foredraget Coeliac Disease related Antibodies in Danish Diabetic Children ved The 8th International Symposium on Coeliac Disease., sammen med Dorte Hansen, L.K. Hansen, F.N. Bennedbæk, M. Høier-Madsen, L. Hegedüs, S. Husby, Napoli, Italien (21.-24. april) og foredraget An Epidemiological Study of Autoimmunity in Danish Children with Insulin-dependant Diabetes Mellitus ved The 25th Annual Meeting of the International Society for Pediatric and Adolescent Diabetes (ISPAD) sammen med Dorte Hansen, L.K. Hansen, F.N. Bennedbæk, M. Høier-Madsen, L. Hegedüs, Noordwijkerhout, Holland (24.-27. april) og foredraget A New Mutation in the Thyroid Hormone receptor beta gene. A Family study, sammen med H.T. Christesen og J.P. Berg ved The 38th Annual Meeting of the European Society for Paediatric Endocrinology (ESPE), Warszawa, Polen (29. august-1. september) og foredraget The development of Juvenile Graves' disease in monozygotic triplets, sammen med N.H. Birkebæk, N.F. Jørgensen ved The 38th Annual Meeting of ESPE, Waschawa, Polen (29. august-1. september) og Coeliac Disease in Danish Diabetic Children sammen med Dorte Hansen, Steffen Husby ved Annual Meeting of Nordic Association of Pediatric Gastroenterology and Nutrition (november).

J. Kamper er associeret medlem af Dansk Pædiatrisk Selskabs Neonatologiudvalg og formand for neonatologiudvalgets neonatale database - (NeoBase) udvalg. Han deltog i Curosurf-workshop i København (20. marts) og i 14. Internationale Workshop on Surfactant Replacement på Skagen med foredraget Early Nasal Continuous Positive Airway Pressure of Very-Low-Birth-Weight Infants (23.-25. juni). Han deltog i symposium arrangeret af European Society for Pediatric Research i København (26.-29. juni) og i 16. Nordiske Perinataalkongres i Reykjavik, Island (15.-18. september) og i 8. Landssymposium i neonatologi i Ebeltoft (23.-24. september). Han deltog i temadag arrangeret af Retslægerådet på Vilvorde Kursuscenter (22. november). Han arrangerede kvartalsvise møder med amtets sundhedsplejersker og er medlem af redaktionen for tidsskriftet Om spæd- og småbørn. Han afholdt delkursus i neonatologi ved speciallægeuddannelsen i pædiatri i Odense (8.-11. marts). Han er præsident elect

for 17. Nordiske Perinataalkongres, som afholdes i Odense år 2001.

G. Nielsen har været medarrangør af XXXIth Nordic Paediatric Cardiology Meeting, Odense (7.-9. Oktober).

L.A. Norberg har deltaget med poster og præsentation Genetiske og miljømæssige faktorerers betydning for udvikling af allergi hos børn. Forskningens Dag, Syddansk Universitet, Odense (oktober). Hun har deltaget i 3th Symposium on Specific Allergy 99, København (april).

H. Oxhøj har deltaget i mødet Grown-up Congenital Heart Disease, Sophia Antipolis, Frankrig (30. september-2. oktober). Han har været medarrangør af XXXIth Nordic Paediatric Cardiology Meeting samt deltaget med foredragene Anaesthesia for paediatric heart catheterizations: Does continuous Fentanyl infusion do better than Sevoflurane? og Quality assessment in diagnostic paediatric heart catheterizations, Odense (7.-9. oktober).

Eksterne bevillinger og donationer

S. Husby har fået 100.000 kr. fra A.J. Andersens Fond og fra John Meyer Foundation modtaget 756.000 kr.

D. Hansen har fra Overlægerådets Legatudvalg modtaget 25.000 kr., fra Klinisk Institut, Syddansk Universitet 47.283 kr., fra Musikforlæggerne Agnes og Knut Mørks Fond 100.000 kr. og fra Dagmar Marshalls Fond 30.000 kr.

L.A. Norberg - DARC-A1 - projektet (Danish Allergy Research Center) har fra Højbjerg Fonden modtaget 17.000 kr., fra Aage Bangs Fond 130.000 kr., fra DDS-forskningsfond 12.500 kr., fra direktør Jacob Madsens Fond 15.000 kr., fra Novo Nordisk Fonden 55.000 kr., fra Astma-Allergi Forbundet 45.000 kr., fra Else Poulsens Mindelegat (98) 25.000 kr., fra Else og Helene Alstrups Fond 20.000 kr. og fra Klinisk Institut, Syddansk Universitet 110.000 kr.

Publikationer:

Andersen O, Ebbesen F, Hertel J, Husby S, Skovby F. Gulsot hos spædbørn (prolongeret icterus). Månedsskrift for praktisk lægegerning 1999; 77:442-3.

Andersen PE, Kjeldsen AD, Oxhøj H, Vase P, White RI. Embolotherapy for pulmonary arteriovenous malformations in patients with hereditary hemorrhagic telangiectasia (Rendu-Osler-Weber syndrome). Acta Radiologica 1998; 39:723-6.

Birkebæk NH, Hansen LK, Elle B, Andersen PE, Friis M, Egeblad M, Damgaard-Pedersen K, Nielsen NT og Oxhøj H. Evaluation of chest roentgenogram in asymptomatic infants and children with a cardiac murmur: intra- and interobserver variation. Pediatrics electronic pages 1999; 103:e15.

Carlsen NT. Leder: Spontan regression af maligne tumorer. Ugeskr Læger 1999; 161:3980.

Garne E, Nielsen G, Hansen OK, Emmertsen K. Tetralogy of Fallot. A Population-Based Study of Epidemiology, Associated Malformations and Survival in We-

- stern Denmark 1984-1992. *Scand Cardiovasc J* 1999; 33:45-48.
- Hansen D, Bennedbæk FN, Hansen LK, Høier-Madsen M, Jacobsen Brock B, Hegedüs L. Thyroid function, morphology and autoimmunity in young patients with insulin-dependent diabetes mellitus. *Eur J Endocrinol* 1999; 140:512-18.
- Heegaard ED, Kerndrup GB, Carlsen NT, Schmiegelow K, Hornsleth AK. Trombocytopeni forårsaget af parvovirus B19-infektion hos et barn med akut lymfatisk leukæmi. *Ugeskr Læger* 1999; 161:6501-2.
- Høst A. Clinical course of cow's milk protein allergy and intolerance. *Pediatr Allergy Immunol* 1998; 9 (suppl 11):48-52.
- Høst A, Bahna SL. Cow's milk allergy. I: Frieri M, Kettelhut B, red. *Food Hypersensitivity and Adverse Reactions. A Practical Guide for Diagnosis and Management*. New York: Marcel Dekker, INC, 1999: 99-111.
- Høst A, Kolezko B, Dreborg S, Muraro A, Wahn U, Aggett P, Bresson J-L, m.fl. Dietary products used in infants for treatment and prevention of food allergy. Joint statement of the European Society for Paediatric Allergology and Clinical Immunology (ESPACI) Committee on Hypoallergenic Formulas and the European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition (ESPGHAN) Committee on Nutrition. *Arch Dis Child* 1999; 81:80-84.
- Kamper J. Early Nasal Continuous Positive Airway Pressure and Minimal Handling in the Treatment of Very-Low-Birth-Weight-Infants. *Biol Neonate* 1999; 76(suppl 1):22-28.
- Kjeldsen AD, Oxhøj H, Andersen PE, Elle B, Jacobsen JP, Vase P. Pulmonary arteriovenous malformations: Screening procedures and pulmonary angiography in patients with hereditary haemorrhagic telangiectasia. *Chest* 1999; 116:432-40.
- Lavard L, Sehested A, Brock Jacobsen B, Müller J, Perrild H, Feldt-Rasmussen U, m.fl. Long-term follow-up of an infant with thyrotoxicosis due to germline mutation on the TSH receptor gene (Met453Thr). *Horm.Res* 1999; 51:43-46.
- Müller J, Skakkebaek NE, Brock Jacobsen B, Keller E, Heinrich U et al. Norditropin Simplex Xx Tm: A Liquid human growth hormone formulation, a pen system and an auto-insertion device. *Horm.Res* 1999, suppl.3; 50:1-4.
- Olsen BS, Johannesen J, Sjølie AK, Borch-Johnsen K and the Danish study group of Diabetes in Childhood: Metabolic Control and prevalence of microvascular complications in young Danish patients with type 1 diabetes mellitus. *Diabetic Medicine* 1999; 16:79-85.
- Ortolani C, Bruijnzeel-Koomen C, Bengtsson U, Bind-slev-Jensen C, Björkstén B, Høst A, m.fl. Controversial aspects of adverse reactions to food. *Allergy* 1999; 54:27-45.
- Rolschau J, Kristoffersen K, Ulrich M, Grinsted P, Schaumburg E, Foged N. The influence of folic acid supplement on the outcome of pregnancies in the county of Funen in Denmark. Part I *Eur J Obstet Gynecol Reproduct Biol* 1999; 87:105-10.
- Ulrich M, Kristoffersen K, Rolschau J, Grinsted P, Schaumburg E, Foged N. The influence of folic acid supplement on the outcome of pregnancies in the county of Funen in Denmark. Part II. Congenital anomalies. A randomised study. *Eur J Obstet Gynecol Reproduct Biol* 1999; 87:111-3.
- Ulrich M, Kristoffersen K, Rolschau J, Grinsted P, Schaumburg E, Foged N. The influence of folic acid supplement on the outcome of pregnancies in the county of Funen in Denmark. Part III. Congenital anomalies. A observational study. *Eur J Obstet Gynecol Reproduct Bio* 1999; 87:115-8.

Radiologi

Klinisk lektor, lic.med. *Poul Erik Andersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Peter Bøgeskov Andersen*
Klinisk lærer, cand.med. *Erich Deichgräber*
Klinisk lærer, dr.med. *Jens Karstoft*
Klinisk lærer, cand.med. *Jørgen Nepper-Rasmussen*
Klinisk lærer, cand.med. *Mette Ramsdal Poulsen*
Klinisk lærer, cand.med. *Walter Schwartz*

Andre arrangementer afholdt af forskningsenheden

P.E. Andersen har arrangeret og ledet 39. efteruddannelseskursus under Dansk Radiologisk Selskab i Odense (21.-22. januar). Han har undervist i Sekundær hypertension og hypertensiv krise - renal angioplastik og binyretumorer ved klinisk konference ved Syddansk Universitet (3. marts). Han har arrangeret og ledet radiologisk A-kursus i ekstremitets-kardiagnostik og endovaskulære behandlingsmetoder på Odense Universitetshospital (13. oktober) samt undervist ved radiologisk A-kursus i kar og endovaskulær interventionsradiologi i Transbrachial og translumbal, indikationer og metode, og carotis og renalarterier - interventionsmetoder på Odense Universitetshospital (13. oktober). Han har undervist ved radiologisk A-kursus i røntgenfysik og radiobiologi i Introduktion og kususorientering på Københavns Amts Sygehus i Herlev (25. oktober). Han har undervist ved ugekurser for 13. semester ved det Sundhedsvidenskabelige Fakultet i: Pædiatri - vækst og udvikling og abnorm vækst (2. november). Desuden har han undervist ved Interventionsradiologikursus for radiografer og røntgensygeplejersker i: Embolisering - traumer, tumorer, misdannelser og endovaskulær behandling af suprapaortikale kar - a. carotis, a. subclavia på Skejby Sygehus, Århus (10. november).

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

P.B. Andersen deltog i ERASMUS Course on Magnetic Resonance Imaging: MR of the Breast i Milano, Italien (18.-20. oktober) og i Radiological Society of North America (RSNA) i Chicago, USA (28. november-3. december). Han har holdt foredragene Hippocampusgliose - kan det ses? i Dansk Epilepsiselskab, København (22. marts), Six month follow-up after GDC ved WFITN World Scientific Conference, Algarve, Portugal (4. juni) og Neuroradiologi belyst ved CT og MR - sidste nyt ved Lægedag Fyn, Nyborg (5. november). Han har desuden undervist ved Dansk Reumatologisk Selskabs Efteruddannelseskursus på Hindsgavl i MR ved degenerative rygsgygdomme (27. september).

P.E. Andersen har deltaget i Society of Cardio Vascular & Interventional Radiology (SCVIR 99) - 24th Annual Scientific Meeting i Orlando, Florida, USA (20.-25. marts) og i Annual Meeting and Postgraduate Course of the Cardiovascular and Interventional Radiological Society of Europe (CIRSE) i Prag, Tjekkiet (26.-30. september). Deltog desuden i Uterus Fibroid Embolization - workshop ved Royal Surrey County Hospital, Guilford, England (18. oktober). Han har afholdt foredragene Radiologiske referenceprogrammer, rekommendationer vedrørende karradiologi ved Dansk Radiologisk Selskabs 144. ordinære videnskabelige møde, Rigshospitalet, København (23. april). Desuden har han holdt foredrag om Pulmonary arteriovenous malformations. Results of embolizations in Danish HHT patients ved Scientific Meeting of HHT Foundation Int., Svendborg (19. juni) samt Vejledninger vedrørende radiologiske procedurer - kar ved Dansk Radiologisk Selskabs 145. ordinære videnskabelige møde, Københavns Amts Sygehus i Gentofte (4. november). Endvidere har han afholdt foredraget Interventionel radiologi, PTA af de suprapaortikale kar, specielt carotis samt nyrearterier. Embolisation af AV-malformationer, uterusfibromer, traumer og AV malformationer i lunger ved Lægedag Fyn, arrangeret af Lægekredsforeningen for Fyns Amts Uddannelsesudvalg i samarbejde med Odense Universitetshospital og Sygehus Fyn i Nyborg (5. november). Han er formand for Specialistuddannelsesudvalget i Dansk Radiologisk Selskab og formand for Vurderingsudvalget i Diagnostisk Radiologi og har været medlem af Sundhedsministeriets Specieallægekommisssions arbejdsgruppe 3.1: Den kliniske videreuddannelses praktiske gennemførelse.

I. Jensen har holdt foredraget Quality Management to Reduce Displacement of Percutaneous Nephrostomy Catheters ved 8th International Congress on Interventional Ultrasound på Herlev Hospital, København (31. august).

T. Torfing har holdt foredraget Radiation Exposure of the Orthopaedic Senior Registrar ved Dansk Ortopædisk Selskabs forårsmøde (7. maj).

Publikationer

Birkebæk NH, Hansen LK, Elle B, Andersen PE, Friis M, m.fl. Chest Roentgenogram in the Evaluation of Heart Defects in Asymptomatic Infants and Children With a Cardiac Murmur: Reproducibility and Accuracy. Pediatrics - electronic pages 1999; 103 e 15:1-4. Abstract: Pediatrics 1999; 103:487.

Bonnemaa SJ, Bertelsen H, Mortensen J, Andersen PB, Knudsen DU, m.fl. The Feasibility of High Dose Iodine 131 Treatment as an Alternative to Surgery in

- Patients with a Very Large Goiter: Effect on Thyroid Function and Size and Pulmonary Function. *J Clin Endocrinol Metab* 1999; 84:3636-41.
- Kjeldsen AD, Oxhøj H, Andersen PE, Elle B, Jacobsen JP, Vase P.* Pulmonary Arteriovenous Malformations. Screening Procedures and Pulmonary Angiography in Patients With Hereditary Hemorrhagic Telangiectasia. *Chest* 1999; 116:432-40.
- Christensen L, Andersen PE.* Perkutan transluminal embolisering ved arteriel retroperitoneal traumatisk blødning. *Ugeskr Læger* 1999; 161:5322-24.

Thorax-karkirurgi

Klinisk lektor, dr.med. *Lars Ib Andersen*

Klinisk lektor, dr.med. *Søren Kruse-Andersen*

Klinisk lektor, cand.med. *Ole Røder*

Gæsteforsker *Jan Aagaard* (overlæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Kurt Andersen* (overlæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Gert Lerbjerg Hansen* (overlæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Ralph Mathar* (overlæge ved Odense Universitetshospital)

Gæsteforsker *Calle Thøgersen* (ledende klinisk ingeniør ved Odense Universitetshospital)

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

K. Andersen har holdt foredraget Kirurgisk behandling af lungeme tastaser ved Dansk Kirurgisk Selskabs Årsmøde (4. december). Ved Lægedag 1999 foredrag omkring undersøgelse og behandling af lungecancer (8. november). Foredragsholder ved den offentlige høring om kræftbehandling i Danmark på Odense Rådhus (4. marts). Han har undervist ved A-kurset i operativ kirurgi, Odense Universitetshospital (11. februar). Han er formand for Dansk Lungecancer Gruppe, DLCC, driftsansvarlig for Dansk Lungecancer Register, DLCC og medlem af arbejdsgruppen vedrørende screening for lungecancer. Han er endvidere medlem af følgende lokale udvalg: Overlægerådets bestyrelse, Fyns Amts Lægelige Videreuddannelsesudvalg, Odense Universitetshospitals Patientforløbsprogram for lungecancer, Odense Universitetshospitals Arbejdsgruppe vedrørende multitraumatiserede patienter. Kurt Andersen er endvidere videnskabelig konsulent ved Ugeskrift for Læger og Annuals of Thoracic Surgery samt inspektør ved Sundhedsstyrelsen.

S. Kruse-Andersen har undervist ved A-kursus i operativ kirurgi, Biomedicinsk Laboratorium, Syddansk Universitet (11. februar) samt Institut for Eksperimentel Klinisk Forskning, Skejby Sygehus (24. september). Desuden har han deltaget ved A-kursus Thoraxkirurgisk introduktionskursus, dels med tilrettelæggelse af halvdags session om esophagus sygdomme, dels som underviser (4. november). Han har deltaget i 17th. International Symposium on Gastrointestinal Motility, Brügge, Belgien (14.-17. september), og har deltaget i seminar om medicinsk uddannelse i Danmark afholdt ved Syddansk Universitet (19. november). Han er supervisor for 4 tutorhold, som har påbegyndt medicinstudiet efter den nye studieordning, herunder afholdt prøve i studiestartsprojekt. Han er medlem af arbejdsgruppe under Scandi-

navian Association for Gastrointestinal Motility (SAGIM), som har til opgave at udarbejde forslag til nordisk standardisering af computerbaseret motilitetsanalyse i gastrointestinalkanalene. Han er videnskabelig konsulent ved Ugeskrift for Læger samt ved tidsskriftet Respiratory Medicine, forskningsleder ved afdeling T, Odense Universitetshospital, medlem af censorkorpset i kirurgi, medlem af bestyrelsen for Scandinavian Association for Gastrointestinal Motility (SAGIM).

O. Røder har deltaget i diabetisk fodsårgruppe under ledelse af professor Beck Nielsen samt i Odense Universitetshospitals traumegruppe. Han deltog som bestyrelsesmedlem i Karkirurgisk Selskab i et møde om karkirurgiens fremtid i Middelfart. I den skandinaviske gruppe for karkirurgi (SAVS) deltog O. Røder med et foredrag afholdt af P. Licht omkring Volume Flow Estimation by Color duplex, Uppsala (juni). Han deltog i SVS-mødet i København (september) og arrangerede A-kursus om aneurismesygdomme på Rigshospitalet, København (oktober). O. Røder deltog med et foredrag om femoralis superficialis PTA ved Karkirurgisk Selskabs årsmøde i Århus (oktober) og på Lægedag Fyn (november). O. Røder arrangerede en session med nyre- og karkirurgiske behandlingsmetoder på Nyborg Strand (november). Ole Røder deltog i en eftermiddagssession om carotissygdomme på Brødstrup Sygehus, Vejle Amt (november). Ole Røder deltog med et foredrag om endovaskulær behandling af aortaaneurismer i Vestdanske Karkirurgers Klub i Århus (december).

C. Thøgersen har deltaget i kongressen The First Joint Meeting of BMES and EMBS. Serving humanity - advancing technology, 10th Annual Fall Meeting of the Biomedical Engineering Society & 21st Annual International Conference of the IEEE Engineering in Medicine and Biology Society, Atlanta GA, USA (13.-16. oktober). Han har deltaget i kongressen The ASA Annual Meeting, The American Society of Anesthesiologists, Dallas, Texas, USA (oktober). Han underviste i EL-teknik for perfusionister ved Den Danske Perfusionist-skole, Aarhus Universitet (5. november) og i Heatercoolere/Heatexchangers ved Den Danske Perfusionist-skole, Aarhus Universitet (23. februar). Han underviste i Teknologi i intensive afdelinger ved efteruddannelse for intensivsygeplejersker, efteruddannelsen, udviklingsafdelingen, Fyns Amt (december). Endvidere underviste han i monitoreringsteknik ved specialkursus for anæstesisygeplejersker, Odense Universitetshospital (9. december). Han deltog i kursus i Sundhedsvidenskabelig Forskning ved det Sundhedsvidenskabelige Fakultet på Aarhus Universitet (marts), workshop vedrørende kommunikation på tværs af personalegrup-

per, Kimen og Kernen (september). Bestyrelsesmedlem og web-redaktør for Dansk Medicoteknisk Selskab, medlem af IEEE Biomedical Engineering Group, American Society for Healthcare Engineering, Dansk Thoraxkirurgisk Selskab, Dansk Medicoteknisk Kontaktudvalg, Dansk Selskab for Digital Signalbehandling, Dansk Selskab for Medicinsk Informatik, Procesteknisk Selskab, Ingeniørforeningen i Danmark, Elektroteknisk Gruppe, Ingeniørforeningen i Danmark og Dansk Selskab for Mikroelektronik, Ingeniørforeningen i Danmark.

Eksterne bevillinger og donationer

K. Andersen modtog Dansk Lungemedicinsk Selskabs hæderslegat på 20.000 kr. november 1999.

Per Vadgaard Andersen, motilitetslaboratoriet har modtaget 61.580 kr. fra A.J. Andersen og Hustrus Fond til undersøgelser af galdekredsløbet hos kolecystektomerede patienter.

Publikationer

Licht PB, Christensen HW, Røder O, Høilund-Carlsen PF. Volume Flow Estimation by Colour Duplex. Eur J Vasc Endovasc Surg 1999; 17:219-224.

Juul Andersen P, Rohr N, Røder O. Armprotese inficeret med *Salmonella*. Ugeskr Læger 1999; 161:40:10-1.

Nielsen JL, Røder O, Justesen P. Perkutan Transluminal angio plastik ved infrarenal aortastenoser. Ugeskr Læger 1999; 161:1755-7.

Urologi, Kirurgisk Gastroenterologi, Kirurgisk Endokrinologi

Professor, dr.med. *Ole Kronborg*
Professor, dr.med. *Steen Walter*
Klinisk lektor, dr.med. *Henning Overgaard Nielsen*
Klinisk lektor, dr.med. *Svend Arne Pedersen*
Laborant *Maria Østergaard Jensen* (fondslønnet)
Lægeseekretær *Darley Pedersen* (fondslønnet)
Lægeseekretær *Kirsten Grinsted* (fondslønnet)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Bettina Nørby
Frank H. Pedersen
Morten Rasmussen
Gitte Rohr

Medarbejdernes aktiviteter udenfor forskningsenheden

O. Kronborg har deltaget ved symposier i Nederlandse Vereniging voor Gastroenterologie, Eindhoven, Holland (marts), Nordic Meeting of Gastroenterology, Tromsø, Norge (juni), 3rd Nottingham International Colorectal Cancer Symposium, Nottingham, England (oktober). Han har undervist ved postgraduate kurser og er medlem af The Editorial Board for *Acta Oncologica* og medlem af Det Videnskabelige Udvalg i Kræftens Bekæmpelse, Det Videnskabelige Panel i *Ugeskrift for Læger*, Forebyggelse af kolorektal cancer under Europe Against Cancer,

Fellow of Royal College of Surgeons of England, Nominations Committee OMGE. Desuden er han rådgiver for WHO's Center for forebyggelse af tyktarmskræft og formand for DCCG (Danish Colorectal Cancer Group).

H. Overgaard Nielsen har været på studieophold specielt med henblik på organisation ved Cleveland Clinic, Florida (8.-12. februar). Han har deltaget som national delegeret i Surgical Week arrangeret af The International Society of Surgery, Wien (16.-21. august).

S. Walter har deltaget i European Urological Associations møde i Stockholm, Sverige (april), i American Associations møde i Dallas, USA (maj) og Nordisk Urologisk Forenings kongres, Reykjavik, Island (juni). Han har desuden deltaget i International Continence Societys møde i Denver, USA (september). Han har deltaget i Ph.D.-bedømmelse og forsvar af Pia Sanders Ph.D.-afhandling med titlen Evaluering af minimal care, udredning og behandlingsprogram i en åben inkontinens klinik (marts). Han var medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende Anders Bødgers doktordisputats med titlen Oestrogenreceptorer in the male lower urinary tract. Immunohistochemical functional investigation. Forsvaret fandt sted på Lund Universitet (19. marts). Han er medlem af Redaktionskomiteen, *Danish Medical Bulletin* og et videnskabeligt

panel i *Ugeskrift for Læger* og Redaktionskomiteen i *Ugeskrift for Læger*, medlem af den Internationale Komité vedrørende Outcome in urinary incontinence under International Continence Societys standardiseringskomité, medlem af Dansk Standardiseringsråd under udvalget vedrørende hjælpemidler til urininkontinens og stomi patienter, medlem af Dansk Standardiseringsråds udvalg vedrørende hygiejniske forhold hos urininkontinente patienter, medlem af Den Almindelige Danske Lægeforenings Forskningskomité samt Bedømmelsesudvalget for professor I.C. Christoffersens mindefond, medlem af redaktionskomiteen i Inkontinensforeningen og deltager aktivt i foreningens informationer og møder. Desuden er han formand i Dansk Urologisk Selskab og medlem af Præsidiat for Nordisk Urologisk Forening. Han deltager i udredningsarbejdet for database for urininkontinens i fællesskab med kollegaer fra Dansk Selskab for Obstetrik og Gynækologi, Dansk Urologisk Selskab, Dansk Selskab for Almen Medicin, Dansk Neurologisk Selskab, Dansk Geriatrik Selskab og Dansk Selskab for Rehabilitering og sidder i International Continence Societys gruppe vedrørende benign hypertrophia prostatae symptomer og behandling. Han har undervist mange steder i Danmark, i Norden og Europa om emner inden for urologi, urininkontinens, neurogen blæredysfunktion og følger af disse sygdomme samt om infravesikal obstruktion. Han er medlem af Censorkorps i kirurgi ved Københavns og Aarhus Universitet.

Eksterne bevillinger og donation

O. Kronborg har modtaget 2 mio. kr fra Forskningsrådet til støtte for projekt Screening for kræft i tyktarm og endetarm til brug i 1998-2001. Til samme projekt er i 1999 modtaget 50.000 kr.

Sten Walter har modtaget kr. 525.000 fra tømmerhandler Johannes Fogs fond.

Publikationer

Ainsworth A, Deleuran MS, Qvist N. Hudaffektion på abdomen forårsaget af ektopisk tarmslimhinde. *Ugeskr for Læger* 1999; 161:3300-3301.

Andersen PV, Mortensen J, Øster-Jørgensen E, Rasmussen L, Pedersen SA, Qvist N. Cholecystectomy in patients with normal gallbladder function did not alter characteristics in duodenal motility which was not correlated to size of bile acid pool. *Dig Dis Sci* 1999; 44:2443-2448.

Baatrup G, Qvist N. Perioperative activity of the alternative complement system in colon cancer patients. *European J Surgery* 1999; 165:962-965.

- Bertario L, Kronborg O, *m.fl.* Recommendation to include colorectal cancer screening in public health policy. *J Med Screen* 1999; 6:80-81.
- Cawkwell L, Gray S, Murgatroyd H, Sutherland F, Haine L, Longfellow M, O'Loughlin S, Cross D, Kronborg O, *m.fl.* Choice of management strategy for colorectal cancer based on a diagnostic immunohistochemical test for defective mismatch repair. *GUT* 1999; 45:409-415.
- Donovan JL and the ICS BPH study group (Steen Walter). The Responsiveness of the ICS male questionnaire to outcome: evidence from the ICS BPH study. *Brit. J Urol* 1999; 83:24.
- Hansen Plato T, Fenger C, Kronborg O. The expression of p53, Ki-67 and urokinase plasminogen activator receptor in colorectal adenomas with true invasion and pseudoinvasion. *APMIS* 1999; 107:689-694.
- Havelund T, Lind T, Wiklund I, Gliese H, Hernqvist H, Lauritsen K, Pedersen SA, *m.fl.* Quality of life in patients with heartburn but without esophagitis: effect of treatment with omeprazole. *Am J Gastroenterol* 1999; 94:1782-1789.
- Kjeldsen BJ, Thorsen H, Whalley D, Kronborg O. Influence of Follow-up on Health-Related Quality of Life after Radical Surgery for Colorectal Cancer. *Scand J. Gastroenterol* 1999; 34:509-515.
- Kronborg O. Lærebogsafsnit i Gastroenterology and Hepatology: Polyps of the large intestine. Editor in chief Gabriele Bianchi Porro. London: McGraw-Hill International Ltd., 1999; 343-349.
- Kronborg O. 12. afsnit i Falk Symposium 109, Colorectal Cancer: Fecal Occult Blood Testing for Early Detection of Colorectal Neoplasia. Editors W. Schmigel and J. Schölmerich. Dordrecht/Boston/London, Kluwer Academic Publishers BV, 1999: 129-134.
- Kronborg O. To kapitler i Bog fra First Nordic Symposium on Colorectal Cancer, Current Status and Future Perspectives. Screening for Colorectal Cancer og A Short Review of Follow-up with Randomized Controls. Editor Anders Jacobsen Danmark: Bøhm Offset 1999: 21-47.
- Kronborg O. Screening for Colorectal Neoplasia. *Ital J Gastroenterol Hepatol* 1999; 3, 31:127-129.
- Kronborg O, Fenger C. Clinical evidence for the adenoma-carcinoma sequence. *European J of Cancer Prevention* 1999; 8:73-86.
- Lind T, Havelund T, Lundell L, Gliese H, Lauritsen K, Pedersen SA, *m.fl.* On demand therapy with omeprazole for the long-term management of patients with heartburn without oesophagitis - a placebo-controlled randomized trial. *Aliment Pharmacol Ther* 1999; 13:907-914.
- Lundell L, Miettinen P, Myrvold HE, Pedersen SA, Thor K, Andersson A, *m.fl.* Lack of effect of acid suppression therapy on gastric atrophy. *Gastroenterology* 1999; 117:319-326.
- Qvist N, Boesby S, Wolff B, Hansen CP. Recombinant human erythropoietin (r-hu-EPO) increases the hemoglobin concentration at operation and in the postoperative period and reduces the use of blood transfusion in patients undergoing colo-rectal surgery. *World J Surgery* 1999; 23:30-35.
- Rasmussen L, Mortensen MB, Troensegård P, Øster-Jørgensen E, Qvist N, Pedersen SA. The variability of the incremental postprandial portal vein flow is partly caused by a relationship between fasting flow rate and phase activity of the migrating motor complex. *Eur J Gastroenterol Hepatol* 1999; 11:171-174.
- Rasmussen L, Øster-Jørgensen E, Qvist N, Pedersen SA. The effects of omeprazole on intragastric pH, intestinal motility, and gastric emptying rate. *Scand J Gastroenterol* 1999; 34: 671-675.
- Rasmussen M, Kronborg O, Fenger C, Jørgensen O. Possible Advantages and Drawbacks of Adding Flexible Sigmoidoscopy to Hemoccult-II in Screening for Colorectal Cancer. *Scand J Gastroenterol* 1999; 34:73-78.
- Scheel-Hinke JD, Mortensen MB, Qvist N, Hovendal CP. TNM-staging and assessment of resectability of pancreatic cancer by laparoscopic ultrasonography. *Endosc Surgery* 1999; 13:967-971.

BIOMEDICINSK LABORATORIUM

Professor, dr.med.vet. *Merel Ritskes-Hoitinga*
Dyrlæge *Helle Juul Rasmussen*
Laborant *Karen Bentsen*
Dyreassistent *Anja Christensen* (fratrådt 9. marts)
Sekretær *Mariann Christiansen* (fratrådt 15. august)
Dyretekniker *Anne Mette Durand*
Dyretekniker *Marianne Haastrup* (tiltrådt 15. februar)
Dyreassistentelev *Janus Hansen*
Dyretekniker *Ket Hansen*
Dyretekniker *Henriette Jørgensen*
Laborant *Karin Kejling* (fondslønnet)
Dyretekniker *Mette Kragsig*
Sekretær *Bente Haugaard Kristensen* (tiltrådt 10. august)
Dyreassistentelev *Mette Marie Larsen*
Forskningsassistent *Morten Kobæk Larsen* (tiltrådt 1 maj)
Dyretekniker *Lars Madsen*
Dyreassistentelev *Kasper With Nielsen* (fratrådt 30. juli)
Laborant *Inger Nissen*
Hospitalslaborant *Birgitte Nørrelund* (fondslønnet)
Dyretekniker *Camilla Rasmussen*
Rengøringsassistent *Gurli Sahl*
Dyretekniker *Dina Stæhr*
Ledende Dyretekniker *Jesper Stæhr*
Laborant *Mette Svendsen*
Hospitalslaborant *Hanne Thayssen* (fondslønnet)
Dyreassistentelev *Lone Dahl Thomsen* (tiltrådt 2. august)
Rengøringsassistent *Jytte Poulsen*
Dyreassistentelev *Rene Vestergaard* (tiltrådt 11. januar)

Andre arrangementer afholdt af laboratoriet

Laboratoriet har arrangeret postgraduate kurser i dyreforsøgskundskab (25.-29. januar og 6.-10. september), A-kursus i operativ kirurgi (8.-12. februar), praktisk kursus i laparoskopisk kirurgi (26.-27. maj), kursus i eksperimentel mikrokirurgi (22.-26. marts), A-kursus i mikrokirurgi (4.-6. oktober) og karkirurgisk kursus i mikrokirurgi (11.-15. oktober) samt BX 20 kursus (23.-27. august). Laboratoriet har også arrangeret 2 eksterne kurser i dyreforsøgskundskab på Danmarks Jordbrugsforskning, Foulum (8.-12. marts og 19.-23. april)

Jesper Stæhr har modtaget diverse grupper med i alt 285 personer, hovedsageligt skoleelever og uddannelsessøgende, til rundvisning på Biomedicinsk Laboratorium. Videofilmen omkring dyreforsøg i Danmark, som blev lavet på Biomedicinsk Laboratorium som det centrale sted for optagelsen, blev præsenteret for offentligheden den 30. november i København. Videofilmen

” Så længe de lever ” er lavet på initiativ af Foreningen for Dyrenes Beskyttelse i samarbejde med industri og universiteter og bruges som orienteringsmateriale til sko-

leelever på 7.-10. klasse. Merel Ritskes-Hoitinga har modtaget 20 kredsformænd af Dyrenes Beskyttelse til rundvisning på Biomedicinsk Laboratorium (6. november).

Medarbejdernes aktiviteter uden for laboratoriet

J. Ritskes-Hoitinga har undervist ved dyreforsøgskurser på Panum Institut (19. januar og 9. april), ved KVL (17. juni og 30. september), ved Nordic Baltic in Laboratory Animal Science i Trakai (12. september), ved grundforskningskursus for Ph.D.-studerende ved Syddansk Universitet (14. september) og ved kursus in vivo farmakologi på KVL (3. juni). Hun har været censor til eksamen i dyreforsøgskundskab på KVL (1.-2. juli) og ved en 15 points diplomopgave og eksamen af Katarina C. Hejgaard på KVL (1. juli). Hun har med foredraget The Göttingen minipig: a refined animal model? deltaget i et møde af Tierschutzbeauftragte i München, Tyskland (18. marts), med foredraget Forsøgsdyrkundskab: det næste årtusindes krav til kvalitet deltaget i et symposium om kvalitet på Kolding Tekniske Skole (15. april), og med foredraget Report of the Scand-Las working group on the evaluation of quality systems for animal units deltaget i Scand-Las symposium i Mariehamn, Finland (7. maj). Hun har været medlem i et bedømmelsesudvalg til Ph.D.-afhandlingen The orbita puncture in the rat ved Harry van Herck (offentlige forsvar Utrecht, Holland, 28. oktober). Hun har været referee/bedømmer af videnskabelige artikler til 2 tidsskrifter ILAR (Institute for Laboratory Animal Resources) og Scandinavian Journal for Laboratory Animal Science. Hun deltog som inviteret ordstyrer på Scand-LAS symposium, i Mariehamn, Finland, (maj).

P. Bollen har holdt foredrag på Novo Nordisk (9. marts) med foredraget Nutrient Requirement of minipigs. På Kolding Tekniske Skole (16. april) med Minigrisens relevans i det næste årtusind. Han har deltaget i Ph.D.-seminar in animal nutrition ved KVL (26. februar).

Eksterne bevillinger og donationer

Helle Juul Rasmussen har fået 200.000 kr. til et forskningsprojekt omkring colostomi på minigrise som er udført i samarbejde med Medic-House of Scandinavia.

Merel Ritskes-Hoitinga har fået 220.000 kr. til organisation af 2 kurser Dyreforsøgskundskab på Danmarks Jordbrugsforskning, Foulum.

Merel Ritskes-Hoitinga og Morten Kobæk Larsen har fået 30.000 kr. til et forskningsprojekt omkring Colon

cancer dyremodeller og immunterapi af Novo Nordisk Fonden.

Publikationer

- Bollen PJA, Madsen LW, Jørgensen KD, Ritskes-Hoitinga J.* Ad libitum feeding of Göttingen minipigs with two types of diet. (Poster) Felasa/ICLAS symposium, 25.-29. maj, Palma de Mallorca.
- Ejgved Rasmussen C, Ritskes-Hoitinga J.* An Alternative method for rat fixation when giving subcutaneous, intramuscular and intraperitoneal injections (Camilla's method). *Scand J Lab Anim Sci* 1999; 26(3):156-159.
- Hedegaard Pedersen H, Boldyreff B, Vach W, Meer van der M, Ritskes-Hoitinga J.* Behavioural tests in the B6D2F2.PKCK/Beta mouse. (Poster) Felasa/ICLAS symposium, 25.-29. maj, Palma de Mallorca.
- Hedegaard Pedersen H.* Behavioural tests in the B6D2F2.PKCK/Beta mouse. Rapport Odense: Syddansk Universitet, 1999.
- Kobæk Larsen M, Diedrichsen A, Hokland M, Zeuthen J, Ritskes-Hoitinga J.* Azoxymethane (AOM)-induced colorectal cancer in 3 inbred rat strains: BDIX, Wag and F344. (Poster) Kræftens Bekæmpelse symposium, 31. august, København.
- Krohn TC, Ritskes-Hoitinga J, Svendsen P.* The effects of feeding and housing on the behaviour of the laboratory rabbit. *Laboratory Animals* 1999; 33:101-107.
- Ritskes-Hoitinga J, Bräutigam J, Kaliste-Korhonen E, Smith A.* Evaluation of quality systems for animal units: report of the Scand LAS working group. *Scand J Lab Anim Sci* 1999; 26(3):117-120.
- Ritskes-Hoitinga J, Schledermann C.* A pilot study into the effects of various dietary restriction schedules in rabbits. *Scand J Lab Anim Sci* 1999; 26(2):66-74.
- Ritskes-Hoitinga J, Bollen PJA.* The Göttingen minipig: a refined animal model? *Der Tierschutzbeauftragte* 1999; 2:87-90.

Forskningsenheden for Sundhedssociologi – Esbjerg

Lektor, mag.scient.soc. *Flemming Svejstrup* (ansat på 4/7 tid)

Gæsteforsker, cand.comm. *Gitte Thyme* (ansat som forskningsassistent, finansieret af Ribe Amt, 1. juli-31. december)

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

F. Svejstrup var ansat på deltid (4/7) til dels at afvikle Sydjysk Universitetscenters tidligere social- og sundhedsafdelings udrednings- og vejledningsforpligtigelser over for de regionale opdragsgivere samt dels til at være med til at opbygge en forskningsenhed for sundhedssociologi og en ny uddannelse ved Syddansk Universitet – Esbjerg. I beretningsperioden har Flemming Svejstrup fået hjælp af forskningsassistent Gitte Thyme (ansat i 6 måneder, eksternt finansieret) til at afvikle et psykiatriprojekt for Ribe Amt.

Eksterne bevillinger og donationer

F. Svejstrup fik en bevilling fra Ribe Amt på 176.000 kr. til gennemførelse af en system- og brugerundersøgelse af det psykiatriske behandlingsområde.

F. Svejstrup fik en bevilling på 249.300 kr. fra Esbjerg Kommune til evaluering af forsøgsordning vedrørende Esbjerg Kommunes lægefunktion for børn og unge 1998-2000.

F. Svejstrup fik bevilling på 211.280 kr. 1995-2000 fra Sundhedsstyrelsen og Den Samfundsmedicinske Forskningsfond for Ribe og Ringkøbing Amt til projekt vedrørende undervisning af astmapatienter, selfmanagement og compliance.

Forskningsenheden for Tromboseforskning – Esbjerg

Professor, dr.med. *Jørgen Jespersen*
Lektor, dr.med. *Jørgen Gram*
Lektor, professor *Cornelis Kluit*, Ph.D.
Lektor, MSc, *Moniek de Maat*, Ph.D.
Adjunkt, cand.scient. *Else-Marie Bladbjerg*, Ph.D.
Adjunkt *Johannes Sidelmann*, Ph.D.
Bioanalytiker *Gunhild Andreassen*
Bioanalytiker *Anette Larsen*
Korrespondent *Liddy Larsen*
Bioanalytiker *Asta Nørregård*
Bioanalytiker *Kathrine Overgaard*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Jonna Skov Madsen (i samarbejde med Klinisk Biokemisk afdeling, Odense Universitetshospital)

Anna-Marie Bloch Münster (finansieret af Ribe Amt)

Aage Kristian Olsen (i samarbejde med Landbohøjskolen, finansieret af Ribe Amt)

Arrangementer afholdt af forskningsenheden

Afdelingen har været medarrangør af 4. Dansk Kongres i Klinisk Biokemi, Esbjerg (6.-7. maj).

Medarbejdernes aktiviteter uden for forskningsenheden

E.-M. Bladbjerg underviste bioanalytikere i DNA teknologi, Personaleudviklingscentret, Ribe (26. februar). Hun deltog sammen med A.-M. Münster, P. Marckmann, N. Keller og J. Jespersen med foredraget Fedtrig kost og akutte blodpropper hos hjertepatienter, Esbjerg Centralsygehus, Esbjerg (28. oktober) og sammen med A.-M. Münster, P. Marckmann, N. Keller og J. Jespersen med foredrag ved Temadag - Præventiv kardiologi, Trinity Kursus og Conferencecenter, Fredericia (25. november). Hun underviste ved efteruddannelseskursus i Koagulationssystemet og det fibrinolytiske system - Kliniske og metodologiske aspekter for bioanalytikere, Esbjerg Centralsygehus (2.-5. november). Hun har deltaget i Conference om Gendiagnostik og konsekvenserne heraf, Odense (24. november). Hun har været fagkonsulent ved tidsskriftet: Thrombosis and Haemostasis. E.-M. Bladbjerg er vejleder ved Ph.D.-studium ved Klinisk biokemisk afdeling, Esbjerg Centralsygehus i samarbejde med den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, København, og hun er medlem af Pædagogisk udvalg, Syddansk Universitet, Esbjerg.

J. Gram har deltaget i 352. Videnskabelige møde, Dansk Selskab for Klinisk Kemi, Frederiksberg (12. februar), han har sammen med Jørgen Jespersen og Johannes Sidelmann undervist ved kursus i trombose og hæmostase,

Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase og Dansk Selskab for Klinisk Kemi, Vejle fjord Centret (14.-16. april) og ved Temadag om præventiv kardiologi, Fredericia (25. november). Han har undervist i hæmostase for bioanalytikere, Personaleudviklingscentret, Ribe (26. februar); intensivsygeplejersker, Esbjerg Hovedbibliotek (3. marts), laboranter i tromboseudredning, Sønderborg Sygehus (8. oktober), i fibrinolytisk behandling - trombolysmidler og standardiseringsproblematik, Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase, Vejle fjord Centret (15. april og 15. oktober), ved efteruddannelseskursus i Koagulationssystemet og det fibrinolytiske system - Kliniske og metodologiske aspekter for bioanalytikere, Esbjerg Centralsygehus (2.-5. november) og sammen med Johannes Sidelmann i kursus for bioanalytikere i kliniske og metodologiske aspekter af det hæmostatiske system, Hvidovre Hospital (23.-24. november). J. Gram er vejleder ved Ph.D.-studium ved Syddansk Universitet i et samarbejde med Klinisk Biokemisk afdeling, Odense Universitetshospital og ved Ph.D.-studium ved Syddansk Universitet i et samarbejde med Medicinsk afdeling, Esbjerg Centralsygehus. J. Gram har været fagkonsulent ved tidsskriftet Fibrinolysis & Proteolysis. J. Gram har sammen med J. Jespersen udarbejdet foredraget INR-systemet - Definitioner og problemer præsenteret ved DSKK møde, København (8. oktober). J. Gram er officiel dansk repræsentant i Council i European Thrombosis Research Organisation (ETRO), der hører under Europarådet. J. Gram er medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase.

J. Jespersen har undervist i Koagulationssystemet I og II, Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase og Dansk Selskab for Klinisk Kemi, Vejle fjord Centret (16. april og 14. oktober). Han underviste ved efteruddannelseskursus i Koagulationssystemet og det fibrinolytiske system - Kliniske og metodologiske aspekter for bioanalytikere, Esbjerg Centralsygehus (2.-5. november). Han var inviteret som deltager ved 42. Hamburger Symposium über Blutgerinnung und Klinische Hämostaseologie (3.-5. juni), ved 17th International and 13th European Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Firenze (6.-11. juni), ved HRT Clinical Synthesis Conference (organiseret af The Lancet, the European Institute of Oncology, and the Harvard School of Public Health), Milano (22.-25. juni), ved XVII Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis, Washington (14.-21. august), ved 9th International Menopause Society, World Congress on the Menopause, Yokohama, Japan (16.-23. oktober) samt ved Temadag om præventiv kardiologi, Fredericia (25. november). J. Jespersen er vejleder ved Ph.D.-studium ved Syddansk Universitet, i et samarbejde

med Klinisk Biokemisk afdeling, Odense Universitetshospital. Han har været fagkonsulent ved følgende tidsskrifter: Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Arteriosclerosis, Thrombosis, and Vascular Biology, Thrombosis and Haemostasis, Fibrinolysis & Proteolysis og Acta Ophthalmologica. J. Jespersen er dansk repræsentant for International Federation of Clinical Chemistry (IFCC). Desuden er han medlem af Styringskomiteen inden for EUs Standardization, Measurement, and Testing Programme, Normalisation and Standardisation of Home Prothrombin Time Monitors, Subkomiteen Haemostatic Function and Cardiovascular Diseases under Scientific and Standardization Committee inden for International Society on Thrombosis and Haemostasis, Executive board af Scandinavian Menopause Society, bestyrelsen i Dansk Selskab for Klinisk Kemi (DSKK) (til april 1999), arbejdsgruppe vedrørende praktiske aspekter af antikoagulationsbehandling - Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase, arbejdsgruppe vedrørende retningslinier for antikoagulationsbehandling i kardiologien under Dansk Kardiologisk Selskab og Dansk Selskab for Klinisk Kemi og Ribe Amts Sundhedsforskningsudvalg. J. Jespersen har været initiativtager og er medlem af styregruppen vedrørende Thrombobotik-projektet på Fyn (Fyncom). Projektet støttes af to EU-forskningsprogrammer Biomed II og Telematik. Han er medlem af Scientific Advisory Board af studiet Open-label, randomized study to evaluate the effects of eight oral contraceptive (OC) regimens on coagulation and fibrinolysis, University Hospital, Essen, International Advisory Board of the 17th International Congress of Clinical Chemistry - Worldlab 99, Firenze (juni), International Advisory Committee for the XVIIth Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis, Washington (14.-21. august), National Advisory Board vedrørende 5. European Association for Clinical Pharmacology and Therapeutics (EACPT), Odense, september 2001, Scientific and Organising Committees for 14th IFCC European Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine, Prag, juni 2001, Det videnskabelige Udvalg for Kvalitetssikring (nedsat 1997) under Dansk Selskab for Klinisk Kemi, Working Group on Calibrated Plasmas within ISTH/SSC Subcommittee on control of anticoagulation, IFCC/ISTH's fælles komite vedrørende standardisering af koagulationsanalyser (C-SCT), Det centrale vurderings/ansættelsesudvalg i klinisk biokemi (1998) under Sundhedsstyrelsens Specialistnævn, Editorial Board af det officielle tidsskrift Thrombosis and Haemostasis; (senior adviser) Advisory Board (Class 1996) for International Society for Fibrinolysis and Thrombolysis, International Organizing Committee - 15th International Congress on Fibrinolysis and Thrombolysis, Hamamatsu, juni 2000, Japan. J. Jespersen er co-editor ved The International Society for Fibrinolysis and Thrombolysis' officielle tidsskrift Fibrinolysis & Proteolysis, han er udpeget af International Society on Thrombosis and Haemostasis (ISTH/SSC Committee) som medlem af Working Group on Diagnostic Standards, er tilfornordnet ved Sundhedsstyrelsens Specialistnævn vedrørende kli-

nisk biokemi og udpeget til Advisor for the ECAT Foundation, International Thrombophilia External Quality Assessment Scheme. J. Jespersen er initiativtager og founder af European Network on Peroral Anticoagulant Treatment - etableret ved møde i Bologna (februar 1997). J. Jespersen er kasserer og medlem af Organising and Scientific Committees - 5th European Congress on the Menopause (European Menopause and Andropause Society - EMAS), København (juli 2000). J. Jespersen er sammen med Jørgen Gram udpeget af International Society on Thrombosis and Haemostasis (SSC, fibrinolysis) til at forestå standardiseringsarbejde for kvantiteter relateret til det fibrinolytiske system. J. Jespersen har holdt foredragene New aspects of Hormone Replacement Therapy and the Haemostatic Balance, Københavns Universitet (1. februar); Uddannelser - visioner og Sundhedsvidenskab Syddansk Universitet, Esbjerg (24. februar), Debatmøde Syddansk Universitet og Sundhedsuddannelserne i Syd- og Vestjylland - forventninger og muligheder, Syddansk Universitet, Esbjerg (4. marts), Fra laboratorium til forebyggelse og god behandling Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum, Conference om Amterne i Dansk Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet, Kolding (11. marts), Erfaringer fra Syddansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum (SSF) og fra laboratorium til forebyggelse og god behandling, Hovborg Kro (11. marts). Desuden har han holdt foredragene: Introductory Remarks: The Ischaemic Heart Syndrome samt Hvad kan vi lære af det nordiske antikoagulations survey? ved 4. Danske Kongres i Klinisk Biokemi, Musikhuset, Esbjerg (6.-7. maj), Jackson CM, Jespersen J, Esnouf MP, Rosing J, White G, Barrowcliffe T, Kluft C, Lenahan J. Standardization of coagulation tests: Defining the problem - a report from the Committee on Standardization of Coagulation Tests. A joint committee of the IFCC and ISTH, 17th International and 13th European Congress on Clinical Chemistry, Firenze (juni), Forskningsenheden for Tromboseforskning, Fakultetskonference, Esbjerg, (juni). J. Jespersen holdt foredraget Minimum lyophilized plasma requirement for ISI calibration ved XVII Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis samt foredraget The effect of sample size on fresh and lyophilized plasma thromboplastin ISI determination - 45th Annual SSC Meetings - XVII Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis, Washington (14.-21. august) og sammen med T.W. Barrowcliffe, A.M.H.P. van den Besselaar, L.L. Houbouyan, J. Jespersen, M. Johnston, L. Poller, D.A. Taberner - from the working group on calibrated plasmas of the Subcommittee on Control of Anticoagulation Guidelines on preparation, calibration and use of calibrated plasmas for ISI and INR determination, 45th Annual SSC Meetings - XVII Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis, Washington (14.-21. august), Lecture on the major findings and publications of the ECAA Enterprise 1994-98, Brussels (23.-24. september), Effects of hormonal replacement therapy (HRT) on venous thrombosis (VTE) risk markers, 9th International Menopause

Society. World Congress on the Menopause, Yokohama (16.-23. oktober), Nyere risikofaktorer. Hvad er betydningen og konsekvensen? Temadag - Præventiv kardiologi, Trinity Kursus- og Conferencecenter, Fredericia (25. november).

M. de Maat har holdt foredraget Genetic risk markers of the haemostatic system og på vegne af the ETRO Working Party foredraget Population Genetics of Hemostasis Risk Factors for Arterial Vascular Disease. Proposed nomenclature of genetic polymorphisms in genes of haemostasis and non-lipid cardiovascular risk factors ved 4. Danske Kongres i Klinisk Biokemi, Musikhuset, Esbjerg (6.-7. maj).

A.-M. Bloch Münster har holdt foredraget Rehabilitering og hjertesygdomme, arrangeret af Hjerteforeningen og afholdt på Esbjerg Centralsygehus (september).

Aa.K. Olsen har undervist dyrlægestuderende (24.-25. juni) og på forsøgsdyrskursus (oktober) på den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Han deltog i kongressen Animal research and welfare: A partnership, Felasa, Mallorca (maj).

Johannes Sidelmann har sammen med J. Gram undervist bioanalytikere i hæmostase, Personaleudviklingscentret, Ribe (25. februar) og medlemmerne af Dansk Selskab for Trombose og Hæmostase i kromogene analyser, Vejleffjord Centret (15. april og 15. oktober), ved efteruddannelseskursus i Koagulationssystemet og det fibrinolytiske system - Kliniske og metodologiske aspekter for bioanalytikere, Esbjerg Centralsygehus (2.-5. november) samt ved kursus for bioanalytikere i kliniske og metodologiske aspekter af det hæmostatiske system, Hvidovre Hospital (23.-24. november). J. Sidelmann har sammen med J. Jespersen, B. Teisner, J. Brandt, C. Klufft og J. Gram afholdt foredraget Kontakt-aktivering af det fibrinolytiske system i humant plasma depleteret for t-PA og u-PA involverer et 30.000 g/mol protein ved 4. Danske Kongres i Klinisk Biokemi, Musikhuset, Esbjerg (6.-7. maj). J. Sidelmann deltog med foredrag i 32. Nordic Coagulation Meeting, Ebeltoft (3.-5. juni) og med foredrag på vegne af arbejdsgruppen inden for rammerne af the Subcommittee on Fibrinolysis of the SSC of the ISTH. Criteria for the specific measurement of plasminogen activity in human plasma, 45th Annual SSC Meetings - ved XVII Congress of the International Society on Thrombosis and Haemostasis, Washington (14.-21. august). Han har været fagkonsulent ved tidsskriftet Fibrinolysis and Proteolysis.

Eksterne bevillinger og donationer

J. Jespersen har modtaget 250.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til projektet HeaRT. J. Jespersen har fra Esbjerg Fonden og Lida og Oskar Nielsens Fond modtaget en 5-årig bevilling (1995-1999) på 362.975 kr. fra hver fond pr. år til apparatur og drift af DNA laboratorium. Anna-Marie Bloch Münster har fra Fonden for Lægevidenskabelig Forskning - Ringkøbing, Ribe og Sønderjyllands Amter modtaget 125.123 kr. til

gennemførelse af analysearbejdet i projektet Inhalation af plasminogen activator (scu-PA) in pigs with acute respiratory distress syndrome.

Publikationer

Andersen LF, Gram J, Skouby SO, Jespersen J. The effects of hormone replacement therapy on hemostatic cardiovascular risk factors. *Am J Obstet Gynecol* 1999; 180:283-9.

Bladbjerg EM, Andersen-Ranberg K, de Maat MPM, Kristensen SR, Jeune B, Gram J, Jespersen J. Longevity is independent of common variations in genes associated with cardiovascular risk. *Thromb Haemost* 1999; 82:1100-5.

De Maat MPM, Bladbjerg E-M, Johansen LG, de Kniiff P, Gram J, Klufft C, Jespersen J. DNA-polymorphisms and plasma levels of vascular disease risk indicators in Greenland Inuit: Is there a relation with the low risk of cardiovascular disease in the Inuit? *Thromb Haemost* 1999; 81:547-52.

Gram J, Jespersen J. Introduction to laboratory assays in haemostasis and thrombosis. I: Jespersen J, Bertina RM, Haverkate F, red. *Laboratory Techniques in Thrombosis. A Manual.* 2nd revised edition of ECAT Assay Procedures. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers BV, 1999: 1-7.

Gram J, Jespersen J, Declerck P, Klufft C. Proposal for a general strategy of standardization of fibrinolysis assays to be used in clinical practice. *Fibrinolysis and Proteolysis* 1999; 13(suppl 1): 30-5.

Gram J, Münster A-M, Dilling-Hansen B, Lavassani HA, Lahoz AX, Jespersen J. Inhalation/intravenous recombinant tissue plasminogen activator and inhaled heparin in a patient with acute respiratory distress syndrome. *Fibrinolysis & Proteolysis* 1999; 13:209-12.

Jespersen J, Bertina RM, Haverkate F, red. *Laboratory Techniques in Thrombosis. A Manual.* 2nd revised edition of ECAT Assay Procedures. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers BV, 1999.

Jespersen J. The venous occlusion test in fibrinolysis assays. I: Jespersen J, Bertina RM, Haverkate F, red. *Laboratory Techniques in Thrombosis. A Manual.* 2nd revised edition of ECAT Assay Procedures. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers BV, 1999: 285-92.

Jespersen J. New insights into the link between impaired fibrinolysis, cardiovascular disease, type 2 diabetes, and impaired insulin sensitivity. *Int J Metab* 1999; 2:8.

Jespersen J. Highlights from the Nordic Survey on oral anticoagulant therapy. DAWN AC Anticoagulation Therapy Management Software. Proceedings for the 6th User Group Meeting. Manchester, 1998.

Jespersen J. Cardiovascular disease in type 2 diabetes: Does fibrinogen play a relevant role? *Int J Metab* 1999; 2:13.

Jespersen, J, Møller HJ, Brock A, Sørensen S. Policydokument for Dansk Selskab for Klinisk Kemi. Klinisk biokemi på vej ind i det 21. århundrede. Sammendrag.

- Ugeskr Læger 1999; 161:6973-4.
- Kluft C, Meijer P, Gram J, Jespersen J. Acquired activated protein-C resistance? Letter. *The Lancet* 1999; 353:1882.
- Larsen LF, Jespersen J, Marckmann P. Are olive oil diets antithrombotic? Diets enriched with olive, rapeseed, or sunflower oil affect postprandial factor VII differently. *Am J Clin Nutr* 1999; 70:976-82.
- Lowe GDO, Haverkate F, Thompson SG, Turner RM, Bertina RM, Turpie AGG, Mannucci PM, on behalf of the ECAT DVT Study Group. Prediction of deep vein thrombosis after elective hip replacement surgery by preoperative clinical and haemostatic variables: The ECAT DVT Study. *Thromb Haemost* 1999; 81:879-86.
- Myrup B, Rossing P, Jensen T, Gram J, Kluft C, Jespersen J. Concentration changes during venous occlusion of proteins with affinity for extracellular matrix in insulin-dependent diabetes mellitus. A sign of vascular damage in patients with diabetic nephropathy? *Fibrinolysis and Proteolysis* 1999; 13:142-7.
- Nielsen JD, Gram J, Holm-Nielsen A, Jespersen J. Bleeding and activation of coagulation during and after transurethral prostatectomy - Importance of acute phase response and prostate specific antigen? *Br J Urol* 1999; 83:990-5.
- Olsen AK, Hansen AK, Jespersen J, Marckmann, Bladbjerg E-M. The pig as a model in blood coagulation and fibrinolysis research. *Scand J Lab Animal Sci* 1999; 4:2-12.
- Poller L (van den Besselaar AMHP, Jespersen J, Tripodi A, van der Meer FJM, Poller L) Steering Group ECAA. Haemostasis. European Concerted Action on Anticoagulation (ECAA): Clinical and laboratory studies. *Hematology* 1998; 2:321-32.
- Poller L, van den Besselaar AMHP, Jespersen J, Tripodi A, Houghton D. European Concerted Action on Anticoagulation (ECAA): The effect of sample size on fresh plasma thromboplastin ISI determination. *Br J Haematol* 1999; 105:1404-12.
- Poller L, van den Besselaar AMHP, Jespersen J, Tripodi A, Houghton D. Correction for lack of coincidence of normal and abnormal calibration slopes in ISI determination. *Thromb Haemost* 1999; 81:935-9.
- The Oral Contraceptive and Hemostasis Study Group. An open label, randomized study to evaluate the effects of seven monophasic oral contraceptive regimens on hemostatic variables. *Contraception* 1999; 59:345-55.

Det Pædagogiske Udviklingsprojekt

Pædagogisk konsulent *Birgitta Wallstedt*
Ekstern pædagogisk konsulent *Dick Mårtenson*
Korrespondent *Elisabeth Erhardtsen*

Det pædagogiske udviklingsprojekt har i alt givet støtte til elleve udviklingsprojekter, fire ved Institut for Idræt, tre ved Institut for Medicinsk Biologi, tre ved Klinisk Institut og et ved Institut for Sundhedstjenesteforskning. I samarbejde med Den Almindelige Danske Lægeforening har der været afholdt fire kurser i kommunikation og kommunikationsundervisning for kliniske undervisere. Der har desuden været afholdt fire kortere, pædagogiske kurser. Hertil kommer deltagelse i afholdelse af adjunktpædagogikum og andre pædagogiske kurser i regi af Center for Forskningsformidling og Videreuddannelse.

Følgende uddannelsesudviklingsprojekter er i gang: Informations- og kommunikationsteknologi i Fakultetets uddannelser (professor, dr.med. Peter Bie), Kommunikationsundervisning i den lægevidenskabelige kandidatuddannelse (klinisk lektor, dr.med. Magnus Petersen), Laboratorium for Klinisk Færdigheder (klinisk lektor Erik Skovbjerg), Udvikling af nye optagelsesprocedurer (lektor Niels Grønnet-Nilsson), Den sundhedsfaglige supplerings- og kandidatuddannelse (lektor Helle Ploug Hansen), Studiestart på den lægevidenskabelige kandidatuddannelse (klinisk lektor Lasse Bugge), Kvalitetsudvikling af praktikanttjenesten i den lægevidenskabelige kandidatuddannelse (klinisk lektor Lasse Bugge), Medicinsk videnskabsteori og etik (forskningsassistent Jakob Ousager).

Medarbejdernes aktiviteter

Projektets medarbejdere har været repræsenteret ved fem internationale medicinsk-pædagogiske konferencer.

B. Wallstedt og D. Mårtenson deltog med undersøgelsen *The effect of curriculum change and tutorial groups on student academic behaviour and attitudes towards medical school – a preliminary study* i AMEE-konferencen (Association of Medical Education in Europe) i Linköping, Sverige (29. august-1. september).

Publikationer

Ousager J.: Medicinsk filosofi, videnskabsteori og etik. Rapport nr. 2 i Den pædagogiske Rapportserie, Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet – Odense Universitet.

Studienævn for Medicin

Studieleder *Svend Stenvang Pedersen*

Der foreligger en rammegodkendelse af studieordningen, der blev iværksat i september 1998, og Studienævn for Medicin har arbejdet med udkast til detaljeret studieordning for 1. del af medicin studiet.

Sideløbende hermed er en betydelig del af studienævnets tid gået med anmode om, indhente, vurdere og godkende mål- og pensumbeskrivelser for de fag, der indgår i studieordningen. I den forbindelse var det nødvendigt i efterårssemesteret, med kort varsel, at annullere den planlagte undervisning i et fagområde, indtil et af formanden for studienævnet udpeget udvalg havde udarbejdet en målsbeskrivelse, der kunne tilfredstille studienævnets ønsker om indhold, omfang og detaljeringsgrad. Den annullerede undervisning afholdes herefter i det efterfølgende semester, hvor der er skaffet plads ved en temporær røkade af andre fag. Forandringerne var stort set neutrale, hvad angår timetallet for de studerende.

Studienævnet er blevet orienteret om rammerne for den planlagte ændring af studieordningen for 2. del af medicinstudiet og afventer detaljeret oplæg inden stillingtagen.

Sammen med Enheden for Uddannelsesudvikling har formanden for studienævnet haft møder med de medicinske studieledelser fra Københavns og Aarhus Universiteter med henblik på udarbejdelse af ny bekendtgørelse for medicinstudiet. Det sundhedsvidenskabelige Fakultet har efterfølgende udarbejdet sit eget forslag til bekendtgørelse.

Studienævnet har udarbejdet forslag til styrkelse af lægetutor-ordningen og afventer svar fra fakultetet vedrørende finansiering.

Studienævnet har iværksat et udvalgsarbejde til styrkelse af semesterevalueringerne, herunder hvorledes dette kan synliggøres i forhold til studerende og fagområder, og hvorledes der kan drages konsekvens af disse.

I konsekvens af at den første eksamen efter ny studieordning medførte en uacceptabelt høj dumpeprocent har studienævnet gennemført en analyse af årsagerne hertil og har udarbejdet en række forslag til afhjælpning af problemet.

Studienævnet følger undervisning og evalueringer heraf tæt i alle fag inden for den ny studieordning for at sikre, at intentionerne om f.eks. integration af fagområder opnås.

Studienævnet har på sine møder været opmærksom på de problemer, der kan opstå omkring afvikling af den gamle studieordning og overgangsproblemer i forhold til ny studieordning. Studienævnet har i praksis medvirket til at sikre, at der ikke opstår studietekniske vanskeligheder for de studerende i den anledning.

Studienævnet ønsker at arbejde visionært i forhold til tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering af medicinuuddannelsen, og medlemmer har derfor deltaget i internationale møder inden for Nordisk Federation for Medicinsk Undervisning og Association for Medical Education in Europe.

Studienævn for Klinisk Biomekanik

Studieleder *John Chemnitz*

I løbet af 1999 har studiet i klinisk biomekanik gennemgået en formel evaluering af uddannelsesforløbet foretaget af European Council on Chiropractic Education. Evalueringsrapporten var generelt positiv, men identificerede også enkelte svage punkter som studienævn og studieledelse arbejder på at løse.

Evalueringen resulterede i en formel akkreditering af studiet i klinisk biomekanik, og hermed er reciprociteten med lignende uddannelser i udlandet sikret.

Studienævn for Idræt

Studieleder *Karsten Froberg*

Studienævnet flyttede den åbne uddannelse Motion og Sundhedsfremme til Syddansk Universitet i Esbjerg, hvor der på det første forløb er tilmeldt 24 studerende. I samarbejde med Danmarks Idrætsforbund og Team Danmark er det andet forløb inden for Idrættens Træner-Akademi igangsat som åben uddannelse. Der arbejdes fortsat - gennem en systematisk evalueringsprocedure - med kvalitetssikring af uddannelserne på alle niveauer. Der er taget initiativ til en styrkelse af de studerendes mulighed for en øget kvalificering inden for områder Exercise and Fitness og Friluftsliv ved at udbyde moduler på 3. år i studiet. Det er sket på baggrund af en øget interesse for disse områder både nationalt og internationalt.

Der er derfor også udviklet et EU-støttet netværk inden for Exercise and Fitness, som Studienævnet deltager i, ligesom der er søgt om midler til opbygningen af et EU-støttet netværk inden for området Outdoor Activities, hvori Studienævnet ligeledes deltager.

Studienævnet har koordineret et EU-støttet IP (Intensive Programme) om Physical Activity for the Elderly, afholdt på Syddansk Universitet, Odense (1. marts - 31. maj) med deltagelse af 19 studerende og 16 lærere fra 9 europæiske universiteter. Inden for netværket Health and Fitness er der gennemført udveksling af studerende og lærere til 5 EU universiteter. Studienævnet deltager i et EU-støttet ODL-netværk ITES (Information Technologies in European Sport and Sport Science). I den forbindelse deltog Studienævnet i en internet-baseret Expert Hearing, Nature-Nurture and High Peak Performance, Saarbrücken, Tyskland (10.-13. november), hvor høringen samtidig var opkoblet til Studienævnet via internet, med mulighed for aktiv deltagelse i de diskussioner, der fulgte oplæggene på høringen. Studienævnet har deltaget i det tredje Nordplus-Idræt Intensive ugekursus i Stockholm (16.-22. august). I ugekurset deltog i alt 32 studerende og 15 lærere fra 8 institutioner, heraf 4 studerende og 3 lærere fra Institut for Idræt og Biomekanik. Derudover har Studienævnet søgt om Socrates/Erasmus-midler til opbygningen af et EU-netværk inden for boldspilområdet, baseret på de nye pædagogiske tilgange til undervisningen i boldspil, der er under udvikling af Studienævnets undervisere. Otte andre EU universiteter har ytret ønske om at deltage i netværket.

Koordinator for de kliniske konferencer

Klinisk lektor, cand.med. *Ulf Schønsted-Madsen* (koordinator for kliniske konferencer og leder af 6. semester)

Medarbejderens aktiviteter:

Ulf Schønsted-Madsen deltog i 100 års jubilæumssymposium DSOHHs møde nr. 871, København (12.-13. marts), i Dansk Rhinokirurgisk Selskabs (DRS) årsmøde, Nyborg (7.-8. maj), i Danske Otologer i Praksis' (DOP) forårskongres: Lægekunst og Lægekultur, Gilleleje (13.-15. maj), i MedCom Konferencen 99: IT over grænser i sundhedssektoren, Odense (16. juni), i Nordisk Oto-Laryngologisk Forenings XXVII Kongres, Odense (12.-15. august) og i Monospécialémøde under Comité Principal, Union Européenne: Continuous Medical Education, UESM, Umeå, Sverige (23.-25. september). Ulf Schønsted-Madsen er dansk delegat til Union Européenne des Médecins Spécialistes (U.E.S.M) specialsection Oto-Rhino-Laryngologie, medlem af Foreningen af Praktiserende Speciallægers repræsentantskab for Danske Øre-næse-halslægers Organisation (DNØH) og af efteruddannelsesudvalget i Dansk Selskab for Otolaryngologi, Hoved-Halskirurgi (DSOHH), Continued Medical Education (CME)-udvalget i DSOHH. Han er endvidere formand for Fyns Amts heltidspraktiserende Otologer (FAHO) og næstformand i Dansk Rhinologisk Selskab (DRS). Ulf Schønsted-Madsen deltog i nedenstående arrangementer: Han har holdt følgende foredrag: Den forkølede patient, Novartis, Århus (19. januar) og Novartis, Kolding (9. februar), Tonsilektomi i speciallægepraksis i Vejle og Fyns amter i perioden 1994 til 1997, Vejle (23. januar), Senresultater efter ambulant endonasal mikroskopisk sinuskirurgi i generel anæstesi, Dansk Selskab for Otolaryngologi - Hoved og Halskirurgi (DSOHH), København (23. januar), Dårlig ånde - årsager uden for mundhulen, Odense Tandlægeforening (20. april), Patienter med foe- tor - lægelige aspekter, Dansk Tandlægeforening af 1999, København (27. april), Hvordan anvender speciallægen EDB og EDIFACT? MedCom-mødet Introduktion til anvendelse af EDB og EDIFACT i almen læge- og speciallægepraksis, Næsen - vigtigere end du tror, Astras Kongres Ringsted (12. marts), Vejle (17. april), Høje Tåstrup (8. maj) og (11. november), En analfabets erindringer, MedCom Konferencen 99 - IT over grænser i sundhedssektoren, Odense (16. juni). Derudover har Ulf Schønsted-Madsen arrangeret følgende møder for Fyns Amts Heltidspraktiserende Otologer (FAHO): Kvalitetssikring af antibiotika i speciallægepraksis, Brugen af naxonex hos børn, de sidste forskningsresultater, Allergiske tilstande, Odense (24. marts), Fremtidens sygesikring - kommunikation med speciallægerne, Odense (12. maj), Svimmelhed i otologpraksis, Odense (5. juni), Antropologi

- udvikling af lægefaget, Fåborg (27. august) og Lovkrav vedrørende arbejdspladsbeskrivelse, Odense (9. september), Lokal og systemisk antibiotisk behandling, Odense (24. november). Han har desuden arrangeret møde mellem FAHO og hospitalsodontologer Udvalgte kæbekirurgiske lidelser, Odense (14. oktober). Ulf Schønsted-Madsen har været medarrangør af Danske Otologer i Praksis' (DOP) efteruddannelse Lægekunst og Lægekultur, Gilleleje (13.-15. maj), været medarrangør og holdt foredraget Øre-næse-halssygdomme i praksis ved møde i Sammen slutningen af Danske Lægesekretærer (SadL), Åbenrå (4.-5. maj) samt været moderator, medarrangør og holdt foredraget Komplikationer med F.E.S-kirurgi ved Dansk Rhinokirurgisk Selskabs (DRS) årsmøde, Nyborg (7.-8. maj). Desuden har han været arrangør og kursusleder af efteruddannelse for SadL Den svimle patient, otologiske årsager og den oto-neurologiske undersøgelse, praktiske øvelser med høreprøver, tympanometri og otologisk telefonvisitation. Han har deltaget i 3. kursus i endonasal endoskopisk og mikroskopisk sinuskirurgi og holdt foredragene: Indikationer for endonasal sinuskirurgi og indikationer og præoperativ behandling i praksis, Gentofte (17.-18.oktober), deltaget som moderator i DSOHH's efteruddannelseskursus Medfødte misdannelser og i denne forbindelse holdt foredraget Kongenit septumluk-sation, Vejle (4.-6. november). Han har deltaget i Lægedage 99 med foredraget Otologi i almen praksis - i samarbejde med den praktiserende ørelæge, København (10. november), deltaget i Åbenrå Tolvmandsforening med emnet Otologi i praksis - undersøgelse/behandling, Åbenrå (15. november), deltaget i møde arrangeret af Lægekredsfor- eningen Fyns Amt med emnet Astma/astmatisk bronkitis hos børn og helårshinit og i denne forbindelse holdt foredraget Helårshinitis, været medarrangør af møde for otologer i Fyns Amt og holdt foredraget Moderne snorke- behandling, Odense (24. november) samt deltaget i 10. Internationaler Kurs für endonasale Nasennebenhöhlen- chirurgie og holdt foredragene: Erfahrungen mit der am- bulanten NNH-Chirurgie og Das Operationsmikroskop in der endonasalen Nasennebenhöhlen-Chirurgie, Bochum, Tyskland (29. november-2. december). Han har desuden deltaget i kommunikationskurser for de klinisk lektorer ved Syddansk Universitet fordelt på 6 seminarer, Odense og i overbygningskursus, Sønderborg, deltaget i Uddan- nelsesdag for otologer, København (5. februar), afholdt kliniske visitter over emnet Ambulante operationer i G.A. i speciallægepraksis, DSOHH, Odense (29. april), delta- get i Nordisk Oto-Laryngologisk Forenings XXVII Kon- gres Late Results in Functional Micropic Endonasal Sinus Surgery in General Anaesthesia Performed as an Outpa-

tient Procedure og Tonsillectomy in General Anaesthesia performed as an Outpatient Procedure in Private Practice, Odense (12.-15. august), været konsulent på Sønderborg Sygehus, øreafdelingen (12. juni) og foropereret med henblik på indførelse af F.E.S-kirurgi (15. september), deltaget i Monospéciale møde under Comité Principale, Union Européenne: Continuous Medical Education, UESM, Umeå, Sverige (23.-25. september) samt deltaget i DSOHs 872. møde, Odense (9. oktober). Endelig har Ulf Schønsted-Madsen været ekstern konsulent for artikel til Ugeskrift for Læger (november) og bidraget med tre artikler i hæfte udgivet af MedCom, Odense, Center for Sundhedstelematik, Fyns Amt og Sundhedsministeriet: Kom godt i gang med edb og EDI i lægepraksis.

Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet

Under Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultet hører følgende institutter:

Biokemisk Institut
Biologisk Institut
Institut for Elektronik og Data
Fysisk Institut
Kemisk Institut
Institut for Matematik og Datalogi
Institut for Molekylær Biologi
Mads Clausen Instituttet for Produktinnovation (fra 1. juli)
Mærsk Mc-Kinney Møller Instituttet for Produktionsteknologi
Institut for Produktion og Maskinteknik
Center for ProteomAnalyse
Institut for Teknisk Fysik

Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultetssekretariat:

Assistent *Tina Holm* (til 31. august)
Overassistent *Janne Ilbjerg*
Overassistent *Vibeke Jeppesen*
Overassistent *Lone Jørgensen* (orlov til 18. juli)
Fakultetssekretær, cand.jur. *Karen Margrethe Kristensen*
Overassistent *Helle Tornøe Kristensen*
Kontorfuldmægtig *Liselotte Nielsen*
Overassistent *Tine Nielsen*
Overassistent *Lone Poulsen* (fra 1. december)
Overassistent *Ulla Rytter* (orlov til 4. juni)
Fuldmægtig *Mette Thybo* (fra 1. september)
Assistent *Susanne Weber* (til 23. august)

Faglig vejleder *Anne Dorthe Haaning Andersen* (fra 1. februar)
Faglig vejleder *Christian Maar Andersen* (til 31. januar)
Faglig vejleder *Astrid Ejlersen* (fra 1. august)
Faglig vejleder *Ulrik Brandt Hansen*
Faglig vejleder *Signe Inglev* (fra 1. april)
Faglig vejleder *Anita Madsen* (til 31. marts)
Faglig vejleder *Per Mortensen* (til 31. maj)

Ingeniørsektorkontoret:

Overassistent *Birgit Andersen*
Korrespondent *Joan Gabel*
Kontorchef, HD, *Mathias Madsen*
Overassistent *Niels Mikkelsen*

Undervisningsprisen:

Lektor Gudrun Ploug-Sørensen, Kemisk Institut, tildeltes ved universitetets årsfest i september Det Naturvidenskabelige og Tekniske Fakultets undervisningspris.

BIOKEMISK INSTITUT

- Professor, dr.rer.nat. *Olaf-Georg Issinger* (instituttleder)
Professor *Jens Kristian Knudsen*
Adjungeret professor *Flemming Martin Poulsen*, Kemisk Afdeling, Carlsberg Laboratorium
Docent, mag.scient. *Hans Peter Degn*
Lektor, dr.rer.nat. *Brigitte Susanne Boldyreff*
Lektor *Raymond Pickett Cox*, Ph.D.
Lektor, cand.scient. *Jan Krogh Hansen*
Lektor, lic.scient. *Jens Jørgen Lønsmann Iversen*
Lektor *Frants Roager Lauritsen*, Ph.D.
Lektor *Anne-Mette Thylstrup Miller*, Ph.D.
Lektor, cand.scient. *Lars Folke Olsen*
Lektor, mag.scient. *Ingrid Margrethe Petersen* (fratrådt 31. oktober)
Lektor, cand.scient. *Ole Sand*
Lektor, mag.scient. *Peder Grove Sørensen*
Forskningsadjunkt, *Jordi Bosch Figueras*, Ph.D. (forskningsassistent til 30. september, aflønnet af EU-programmet Training and Mobility of Researchers)
Forskningsadjunkt *Barbara Gaigg*, Ph.D. (aflønnet af Centre for research on Interaction, Structure, Function and Engineering of Macromolecules)
Forskningsadjunkt *Barbara Guerra*, Ph.D. (aflønnet af Kræftens Bekæmpelse)
Forskningsassistent, cand.scient. *Mette Georgi Willesen* (10. maj-9. juni, aflønnet af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd)
Akademisk medarbejder, cand.scient. *Mads Leth* (fratrådt 31. december, aflønnet af Forskningsrådene)
Gæsteforsker *Sandor Bohatka* (27. november-4. december, aflønnet af Institute of Nuclear Research of the Hungarian Academy of Sciences, Ungarn)
Gæsteforsker *Thierry Buchou*, Ph.D. (15. november-10. december, aflønnet af CEA Grenoble, Frankrig)
Gæsteforsker *David Lloyd* (20.-30. oktober, opholdsudgifterne finansieret af Forskningsrådene)
Gæsteforsker, dr.rer.nat. *Karsten Niefind* (22. maj-22. august, opholdet finansieret af The European Molecular Biology Organization)
Gæsteforsker, dr.med. *Stefan Siemer* (til 26. februar, opholdsudgifterne finansieret af Kræftens Bekæmpelse)
Gæsteforsker *Ayako Sumi*, Ph.D. (1. januar-1. juli, aflønnet af Japan Society for the Promotion of Science)
Gæsteforsker, cand.scient. *Kirsten Valeur* (25. oktober-11. november, aflønnet af Université de Genève, opholdet finansieret af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd)
Laborant *Carsten Stokkebye Andersen* (1. januar-31. december)
Laboratorietekniker *Jens Roswalld Andersen*
Maskinarbejdervikar *Torben Christensen* (1. januar-31. december)
Laboratorietekniker *Jette Clemmensen*
Laborant *Maria Eriksen* (1. januar-31. december)
Laboratoriemedhjælper *Bente Friis*
Ingeniør *Thomas Graf* (orlov 1. januar-31. december, fratrådt 31. december)
Laborant *Connie Gram*
Laborant *Carina Hansen* (orlov til 29. april, fratrådt 27. december)
Laborant *Yvonne Hansen*
Afdelingslaborant *Karen Bodil Jacobsen* (fratrådt 31. december)
Laboratorietekniker *Hans Hugo Jensen*
Institutsekretær, korrespondent *Lisbeth Lindevang Johansen* (fratrådt 31. december)
Laborant *Jonna Jørgensen*
Elektronikmekanikerlærling *Jan Hertzum Kirchhoff*
Laborant *Erling Lund Knudsen*
Elektroniktekniker *Søren Elsner Knudsen*
Tegner/grafiker *Nina Krogh*
Laborant *Michael Leth* (1. januar-31. december)
Laboratorietekniker *Kirsten Elisabeth Laursen*
Laborant *Dorte Lorenzen* (tiltrådt 1. september)
Kemotekniker *Anita Lunding*
Korrespondent *Charlotte Visbeck Madsen*
Ingeniørassistent *Svend Aage Madsen* (orlov til 17. december)
Ingeniørassistent *Jørgen Bang Nielsen*
Elektroniktekniker *Peter Ovesen*
Laborant *Jack Preben Pedersen*
Fotograf *Doris Gahner Petersen*
Laborant *Dorte Tonnesen* (1. januar-31. december)
Maskinarbejdervikar *Jan Dalsgaard Sørensen* (fratrådt 31. december)
Maskinarbejderlærling *Minh Vuong Truong*
Maskinarbejderlærling *Franz Robert Weigt* (tiltrådt 1. juli)
Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Tatjana Marie Albrechtsen
Jesper Heeno Andersen
Hans Christian Beck
Jesper Franch
Klaus Stensgaard Frederiksen
Henrik Fyrst
Mette Valentin Jensen
Mette Kusk
Thomas Bartholdy Flensmark Neergaard
Dorte Bjerre Steensgaard
Henrik Ørsnes

Der har i forårs- og efterårssemestret været ansat 2 undervisningsassistenter og 5 instruktører. Disse har undervist i alt 243 konfrontationstimer. 4 Ph.D.-studerende har i forårs- og efterårssemestret undervist i alt 211 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Dr.scient. Jens Høiriis Nielsen, Hagedorn Research Institute, København, The role of growth hormone and prolactin in growth and function of the pancreatic beta cell (9. januar).

Professor André Goffinet, University of Namur, Belgien, The role of reelin and Dab1 in cortical development (15. januar).

Dr. Karsten Niefind, Universität zu Köln, Tyskland, GTP + water mimics ATP: why CK2 can use both ATP and GTP as cosubstrate (25. januar).

Dr. Henk Panneman, Wageningen Agricultural University, Holland, Cloning, expression and characterisation of hexo- and glucokinase in *Aspergillus niger* (1. marts).

Overlæge, dr.med. Torben Ørntoft, Klinisk Biokemisk afdeling, Aarhus Universitetshospital: DNA Chip Technology (9. marts).

Professor Martin Berchtold, Københavns Universitet, New targets and functions of calmodulin (16. april).

Morten Carlsen, Ph.D., Novo Nordisk A/S, København A morphological and physiological study of an α -amylase producing strain of *Aspergillus oryzae* (26. maj).

Professor Timothy M. Rose, University of Washington, USA, In vivo BLAST searches. Identifying distantly related genes using CODEHOPs based on conserved sequence motifs (8. september).

Professor Richard Ivell, Hamburg Universitet, Tyskland, The haploid germ cell expression of the novel ACP family member, ELP, and its evolution in mammals (2. november).

Professor Jackie R. Vandenheede, Campus Gasthuisberg, Leuven, Belgien, PKD and PKC: it takes two to tango... (12. november).

Lektor Bruno Christ, Københavns Universitet, Inhibition of metabolic enzyme gene expression by proinflammatory cytokines (16. november).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

J.H. Andersen deltog i møde ved Society For General Microbiology i Edinburgh, Skotland (17.-18. april). Han deltog i IVth Workshop on Green & Heliobacteria, Girona, Spanien, hvor han præsenterede posteren Comparative Sequence Analysis of the Fenna-Matthews-Olson Protein from Green Sulfur Bacteria (28.-31. august).

B. Boldyreff deltog i samarbejds møde med Niels A. Jensen, Medicinsk Biokemi, Aarhus Universitet (16.-18. februar). Hun deltog i CK2 BIOMED 2 Meeting i Dundee, Skotland og holdt foredraget The knockout of CK2 beta - prospects (30. april-2. maj). Hun har været på forsknings-

ophold ved CEA Grenoble, Frankrig og holdt her foredraget Around the CreLoxP system (1. juni-30. juli). Hun har deltaget i Biokemisk Forenings Årsmøde i Gl. Avernæs (3. oktober-5. oktober). Hun har holdt foredraget Protein-kinase CK2: Von der Gen- und Proteinstruktur zur Funktion ved Universität Hamburg, Tyskland (6. december). Hun har været medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende en forskningsassistentstilling ved Københavns Universitet. Hun er medlem af Biokemisk Forenings bestyrelse.

R.P. Cox deltog i 2 koordineringsmøder for EU-netværk vedrørende Green Bacterial Photosynthesis i Mülheim, Tyskland (28.-31. januar) og i Girona, Spanien (1. september). Han deltog i møde ved Society For General Microbiology i Edinburgh, Skotland (17.-18. april). Han organiserede mini-symposiet Photosynthesis in Green Bacteria i Odense (22. juli). Han deltog i IVth Workshop on Green & Heliobacteria, Girona, Spanien, hvor han præsenterede posteren A glimpse into the diversity of green sulfur bacterial reaction centers through comparisons of the pscB genes (28.-31. august).

J.B. Figueras deltog i 2 koordineringsmøder for EU-netværk vedrørende Green Bacterial Photosynthesis i Mülheim, Tyskland (28.-31. januar) og i Girona, Spanien (1. september). Han deltog i møde ved Society For General Microbiology i Edinburgh, Skotland og præsenterede posteren 16S rDNA diversity within an anoxygenic phototrophic bacterial community from an eutrophic lagoon (Lake Vilar, NE Spain) (17.-18. april). Ved mødet IVth Workshop on Green & Heliobacteria i Girona, Spanien holdt han foredraget Molecular phylogeny of green sulfur bacteria: comparisons of genes encoding photosynthetic proteins (28.-31. august).

B. Guerra deltog i Miami Winter Symposium Transduction and Therapeutic Stress i Miami, USA med posteren Siemer S, Ørnskov D, Guerra B, Issinger O-G, Determination of mRNA and protein expression levels of p53, MDM2 and protein kinase CK2 subunits in F9 cells after treatment with cisplatin and carboplatin (6.-10. februar). Hun holdt foredraget Structural and functional aspects of protein kinase CK2: un update ved The University of Georgia, Athens, Georgia, USA (15. februar). Hun deltog i CK2 BIOMED2 meeting i Dundee, Skotland og holdt foredraget The structure of CK2 α from Z.mays (30. april-2. maj). Hun besøgte Universität des Saarlandes, Homburg, Tyskland og holdt foredraget Protein kinase CK2: structure and function (17. juni).

O.-G. Issinger deltog i Miami Winter Symposium Transduction and Therapeutic Stress i Miami, USA (6.-10. februar). Han deltog i Biophysical Society Meeting i Baltimore, USA (14.-17. februar). Han deltog i et mini-symposium om Protein Kinase CK2 i Padova, Italien (26.-30. marts). Ved Sanofi-SyntheLabo i Strasbourg holdt han foredraget Structure and Function of CK2 (6. juli). Ved Farmakologisk Institut, Universitetet i Mainz holdt han foredraget The Enigma of Protein Kinase CK2 (13. september). Han deltog i 25 Jahre Institut für Humangenetik der Universität des Saarlandes Symposium i Homburg,

Tyskland (16.-17. december). Han har været medlem af udvalget til bedømmelse af Gaby Stalters doktorafhandling *Charakterisierung der Proteinkinase CK2 in menschlichen Nierentumoren*, Universität des Saarlandes, Tyskland (22. december).

J.J. Lønsmann Iversen tilbragte med forskellige studerende flere perioder ved Wageningen Agricultural University, Institute of Molecular Genetics of Industrial Microorganisms, Holland i forbindelse med samarbejdsprojektet *Increase of flux through the pentose phosphate pathway in the filamentous fungus *Aspergillus niger**.

J. Knudsen deltog i Experimental Biology '99 i Washington, DC, USA (17.-21. april) og besøgte i denne forbindelse også University of Kentucky, Lexington, USA. Begge steder holdt han foredraget *The role of acyl-CoA binding protein in acyl-CoA metabolism and acyl-CoA mediated cell signaling*. Han deltog i Yeast Lipids: Metabolism and Intracellular Transport, FEBS Advance Course i Utrecht, Holland (22.-25. september) med foredraget *Role of acyl-coenzyme A binding protein (ACBP) in acyl-CoA metabolism and signalling in yeast*.

F.R. Lauritsen deltog med en poster i IXth International Congress of Bacteriology and Applied Microbiology i Sydney, Australien (12.-22. august).

M. Miller repræsenterede Danmark i bestyrelsesmødet for European Science Foundations program Biophysics of Photosynthesis i Lund, Sverige (16. januar). Hun deltog i 2 koordineringsmøder for EU-netværk vedrørende Green Bacterial Photosynthesis i Mülheim, Tyskland (28.-31. januar) og i Girona, Spanien (1. september). Hun besøgte Leiden Universitet, Holland og holdt foredraget *Structure, function and regulation of light-harvesting systems and core complexes of green photosynthetic bacteria* (27.-29. april). Hun deltog med en poster i Gordon Research Conference on Photosynthesis i New Hampshire, USA (13.-18. juni). Hun var medarrangør af mødet IVth Workshop on Green & Heliobacteria, Girona, Spanien og var her medforfatter på 3 poster (28.-31. august). Hun deltog i ESF Workshop on Biophysical Research in Photosynthesis: An assessment and Perspective i Naantali, Finland, hvor hun holdt foredraget *Structure and function of light-harvesting systems in green sulfur bacteria* (16.-19. december). Hun har været medlem af udvalget til bedømmelse af Harald B. Teichers Ph.D.-afhandling *Cyclic electron transport and PSI inhibition*, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (29. marts).

L.F. Olsen deltog i Workshop on Chaotic Dynamics in Nature and Society på Syddansk Universitet og holdt foredraget *Secondary Quasoperiodicity* (9. marts). Han deltog i Ph.D. Summer School vedrørende Modelling Nonlinear Dynamics in Complex Chemical and Biological Systems på Københavns Universitet og holdt foredraget *Modelling a single-enzyme oscillating reaction* (21.-25. juni). Efter invitation deltog han i Gordon Research Conference on Oscillations and dynamics Instabilities in Chemical Systems i Barga, Italien og holdt her foredraget *Bifurcation structure and control of a chaotic enzyme reaction* (6.-11. juni). Han deltog i Workshop on Compu-

tation of Biochemical Pathways and Genetic Networks ved European Media Laboratory, Heidelberg, Tyskland, hvor han holdt foredraget *Dynamics and simulation of enzymatic systems* (12.-13. august).

O. Sand har holdt 2 populærvidenskabelige foredrag (24. februar og 19. august).

D.B. Steensgaard deltog i 2 koordineringsmøder for EU-netværk vedrørende Green Bacterial Photosynthesis i Mülheim, Tyskland (28.-31. januar) og i Girona, Spanien (1. september). Ved mødet IVth Workshop on Green & Heliobacteria, Girona, Spanien holdt hun foredraget *Spectral and structural inhomogeneity of the chlorosomal aggregate* (28.-31. august).

H. Ørsnes deltog i 47th American Society for Mass Spectrometry Conference i Dallas, Texas (13.-17. juni) med posteren Ørsnes H, Graf T, Degn H and Murray KK, *A rotating ball inlet for on-line MALDI mass spectrometry*. Han påbegyndte sit ophold ved Institut für Organische Chemie, ETH, Zürich (1. oktober).

Eksterne bevillinger og donationer

B. Boldyreff har modtaget 180.000 kr., 3. del af en 3-årig rammebevilling på 600.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til projektet *Overexpression and knockout of protein kinase CK2 β in mice*.

R.P. Cox og M. Miller har modtaget 180.000 kr., 2. del af en 3-årig rammebevilling på 576.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til projektet *Grønne og purpur fototrofe bakteriers molekylære mikrobiologi*. De har fra EU-programmet Training and Mobility of Researchers modtaget 73.850 ECU, 3. del af en 4-årig bevilling på i alt 1.404.400 ECU til fordeling mellem 5 partnere til projektet *Green bacterial photosynthesis: structure, function and regulation of light-harvesting systems and core-complexes*. Fra EU-programmet Interreg II har de modtaget 265.000 kr., 1. del af en 3-årig bevilling på i alt 795.000 kr. til projektet *Molecular Ecology of Green Bacteria in Baltic Sediments*.

O.-G. Issinger har modtaget 210.000 kr., 3. del af bevilling på 1.230.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til projektet *Characterization of the structure and function of protein kinase CK2, Design and Synthesis for New Protein Kinase Inhibitor by Combinatorial Chemistry*. Han har modtaget 709.967 kr., 1. del af en bevilling på 1.303.967 kr. fra Kræftens Bekæmpelse.

J.J. Lønsmann Iversen har modtaget 374.000 kr., 5. del af en bevilling på 2.058.000 kr. gennem sin deltagelse i det tværinstitutionelle projekt *Dyrkningssubstrater baseret på alternative biologiske materialer*, en 5-årig rammebevilling fra Forskningsrådene på 8.578.000 kr. og til samme projekt modtaget 20.000 kr. fra Solum A/S. Han har til projektet *Increase of flux through the pentose phosphate pathway in the filamentous fungus *Aspergillus niger** modtaget 45.000 kr. fra Plasmidfondet, 30.000 kr. fra Siemensfonden samt 80.000 kr. fra Novo Nordisk A/S til drift og rejser.

J. Knudsen har modtaget 25.000 kr. fra Møllerens Fond

til indkøb af nyt basislaboratorieudstyr. Han har modtaget 30.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd som støtte til afholdelse af 3rd Nordic Meeting on Medical and Biochemical aspects of Lipid Metabolism. Lipid Metabolism, lipid mediated cell signaling and lipid flow. Han har modtaget 378.000 kr. af en samlet 1-årig projektbevilling og en 3-årig rammebevilling på 1.278.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til projektet The physiological function of acyl-CoA-binding protein (ACBP) in lipid metabolism, protein acylation, vesicular transport and gene regulation. Han har via sin deltagelse i Centre for research on Interaction, Structure, Function and Engineering of Macromolecules modtaget 750.000 kr. til undersøgelser af ACBPs struktur og funktion.

F.R. Lauritsen og L.F. Olsen har modtaget 250.000 kr., 1. del af en 3-årig rammebevilling fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til projektet Små substituerede benzeners betydning for biologiske systemer.

Patenter

Degn H, Ørsnes H, Graf T. Doseringsenhed og metode til indføring af væskeopløsningsprøver i et system. DK 172892 B1.

Publikationer

Abo-Hashema KAH, Cake MH, Lukas MA, Knudsen J. Evaluation of the affinity and turnover number of both hepatic mitochondrial and microsomal carnitine acyltransferases: relevance to intracellular partitioning of acyl-CoAs. *Biochemistry* 38: 15840-15847.

Aschenbrucker J, Ma Y-Z, Miller M, Gillbro T. Redox and pump intensity dependence of energy transfer in chlorosomes of *Chlorobium phaeobacteroides*. I: Garab G, red. *Photosynthesis: Mechanisms and Effects*. Dordrecht: Kluwer Academic Publications, 1999: 153-156.

Boldyreff B, Issinger O-G. Protein kinase CK2: from a molecular biology approach to protein function: 15 years of protein kinase CK2 research. I: Zang KD, Henn W, red. *25 Jahre Institut für Humangenetik der Universität des Saarlandes, Röhrig Universitätsverlag*, 1999: 29-72.

Borrego CM, Gerola PD, Miller M, Cox RP. Light intensity effects on pigment composition and organisation in the green sulfur bacterium *Chlorobium tepidum*. *Photosynth. Res.* 59: 159-166.

Cox RP, Miller M, Aschenbrucker J, Ma Y-Z, Gillbro T. The role of bacteriochlorophyll *e* and carotenoids in light harvesting in brown-colored green sulfur bacteria. I: Garab G, red. *Photosynthesis: Mechanisms and Effects*. Dordrecht: Kluwer Academic Publications, 1999: 149-152.

Fulceri R, Giunti R, Knudsen J, Leuzzi R, Kardon T, Benedetti A. Rapamycin inhibits the activation of ryanodine receptors from skeletal muscle by the fatty

acyl CoA-acylCoA binding protein complex. *Biochem. Biophys. Res. Commun.* 264: 409-412.

Guerra B, Boldyreff B, Sarno S, Cesaro L, Issinger O-G, Pinna LA. CK2: A protein kinase in need of control. *Pharmacol. Ther.* 82: 303-313.

Guerra B, Siemer S, Boldyreff B, Issinger O-G. Protein kinase CK2: evidence for a protein kinase CK2 β subunit fraction, devoid of the catalytic CK2 α subunit, in mouse brain and testicles. *FEBS Lett.* 462: 535-557.

Hager-Braun C, Frigaard N-U, Permentier HP, Schmidt KA, Hauska G, Amesz J, Miller M. Occurrence and function of quinones in the reaction center of *Chlorobium tepidum*. I: Garab G, red. *Photosynthesis: Mechanisms and Effects*. Dordrecht: Kluwer Academic Publications, 1999: 555-558.

Hauser MJB, Olsen LF. Routes to chaos in the peroxidase-oxidase reaction. I: Müller SC, Parisi J, Zimmermann W, red. *Transport and Structure: Their Competitive Roles in Biophysics and Chemistry (Lecture Notes in Physics 532)*. Berlin: Springer Verlag, 1999: 252-272.

Jensen HEK, Leth M, Iversen JLL. Miscanthus kompost som dyrkningssubstrat til potteplanter. *IPPS Info, IPPS Scandinavia* 4: 145-148.

Ketola RA, Lauritsen FR. Detection of dicarboxylic acids in aqueous samples using membrane inlet mass spectrometry with desorption chemical ionization. *Rapid Commun. Mass Spectrom.* 13: 749-751.

Knudsen J, Jensen MV, Hansen JK, Færgeman NJ, Neergaard TBF, Gaigg B. Role of acylCoA binding protein in acylCoA transport, metabolism and cell signaling. *Mol. Cell. Biochem.* 192: 95-103.

Kragelund BB, Knudsen J, Poulsen FM. Acyl-coenzyme A binding protein (ACBP). *Biochem. Biophys. Acta.* 1441: 150-161.

Kragelund BB, Osmark P, Neergaard TB, Schiødt J, Kristiansen K, Knudsen J, Poulsen FM. The formation of a native-like structure containing eight conserved hydrophobic residues is rate limiting in two-state protein folding of ACBP. *Nat. Struct. Biol.* 6(6): 594-601.

Kragelund BB, Poulsen K, Andersen KV, Baldursson T, Krøll JB, Nergaard TB, Jepsen J, Roepstorff P, Kristiansen K, Poulsen FM, Knudsen J. Conserved residues and their role in the structure, function and stability of acyl-Coenzyme A binding protein. *Biochemistry* 38: 2386-2394.

Kusk M, Ahmed R, Thomsen B, Bendixen C, Issinger O-G, Boldyreff B. Interactions of protein kinase CK2 β within the holoenzyme complex and with other proteins. *Mol. Cell. Biochem.* 191: 51-58.

Lind AM, Klamer M, Leth M, Eiland F. C and N turnover during composting a straw. I: Petersen J, Petersen SO, red. *Proceedings of NJF Seminar No. 292, Use of municipal organic waste*, Jokioinen, 1998: 116-123.

Ma Y-Z, Aschenbrucker J, Miller M, Gillbro T. Ground-state vibrational coherence in chlorosomes of the green sulfur photosynthetic bacterium *Chlorobium phaeobacteroides*. *Chem. Phys. Lett.* 300: 465-472.

- Ma Y-Z, Miller M, Gillbro T. Excitation energy transfer and trapping dynamics in the FMO containing reaction center complex of *Chlorobium tepidum*. I: Garab G, red. Photosynthesis: Mechanisms and Effects. Dordrecht: Kluwer Academic Publications, 1999: 535-538.
- Magnin N, Cox RP, Miller M. Cloning of genes involved in the biosynthesis of bacteriochlorophyll and heme in *Chlorobium tepidum*. I: Garab G, red. Photosynthesis: Mechanisms and Effects. Dordrecht: Kluwer Academic Publications, 1999: 2865-2868.
- Miller M, Steensgaard DB, Cox RP. Den alternative fotosyntese. *Naturens Verden* 4: 33-40.
- Møller AC, Olsen LF. Effect of magnetic fields on an oscillating enzyme reaction. *J. Am. Chem. Soc.* 121: 6351-6354.
- Niefind K, Puetter M, Guerra B, Issinger O-G, Schomburg D. GTP plus water mimics ATP in the active site of protein kinase CK2. *Nature Struct. Biol.* 6: 1100-1103.
- Olsen LF, Kummer U, Green AK, Dixon CJ, Hauser MJB. Dynamics and information processing in biochemical pathways. I: Bornberg-Bauer E, De Beuckelaer A, Kummer U, Rost U, red. Proceedings of Workshop on Computation of Biochemical Pathways and Genetic Networks. Berlin: Logos Verlag, 1999: 123-134.
- Peracchia G, Jensen AB, Culianez-Macia FA, Grosset J, Goday A, Issinger O-G, Pages M. Characterization, subcellular localization and nuclear targeting of casein kinase 2 from *Zea mays*. *Plant Mol. Biol.* 40: 199-211.
- Poulsen BR, Iversen JLL. Membrane sparger in bubble column, airlift, and combined membrane-ring sparger bioreactors. *Biotechnology and Bioengineering*. 64 (4): 452-458.
- Sakuragi Y, Frigaard N-U, Steensgaard DB, Matsuura K, Cox RP, Miller M. Alkali treatment of green bacterial chlorosomes. I: Garab G, red. Photosynthesis: Mechanisms and Effects. Dordrecht: Kluwer Academic Publications, 1999: 161-164.
- Siemer S, Ørnskov D, Guerra B, Boldyreff B, Issinger O-G. Determination of mRNA, and protein levels of p53, MDM2 and protein kinase CK2 subunits in F9 cells after treatment with the apoptosis-inducing drugs cisplatin and carboplatin. *Int. J. Biochem. Cell Biol.* 31: 661-670.
- Steensgaard DB, van Walree CA, Baqeras L, Borrego CM, Garcia-Gil J, Holzwarth AR. Evidence for spatially separate bacteriochlorophyll *c* and bacteriochlorophyll *d* pools within the chlorosomal aggregate of the green sulfur bacterium *Chlorobium limicola*. *Photosynth. Res.* 59: 231-241.
- van Rossum B, Soede C, Steensgaard DB, Holzwarth AR, Schaffner K, Raap J, Lugtenburg J, Gast P, Hoff A, de Groot H. I: Greve J, Puppels GJ, Otte C, red. Spectroscopy of biological molecules: new directions. Proceedings of the 8th European conference on the spectroscopy of biological molecules 29. august-2. september 1999. Dordrecht: Kluwer Academic Publications, 1999: 201-204.
- van Walree CA, Sakuragi Y, Steensgaard DB, Böisinger CS, Frigaard N-U, Cox RP, Holzwarth AR, Miller M. Effect of alkaline treatment on bacteriochlorophyll *a* and energy transfer in chlorosomes from *Chlorobium tepidum* and *Chlorobium phaeobacteroides*. *Photochem. Photobiol.* 69: 322-328.
- Vulto SIE, Neerken S, de Baat MA, Louwe RJW, Miller M, Amesz J, Aartsma TJ. Time-resolved spectra of the FMO-complex of green sulfur bacteria: simulations and experiments. I: Garab G, red. Photosynthesis: Mechanisms and Effects. Dordrecht: Kluwer Academic Publications, 1999: 189-192.
- Witkowski A, Witkowska HE, Knudsen J, Smith S. Ether bond cleavage in an arylazido photoaffinity probe induced by ultraviolet light. *Anal. Biochem.* 267(2): 412-415.
- Ørsnes H, Graf T, Degn H. Measurement of inorganic acids by rotating ball inlet mass spectrometry. *Anal. Chim. Acta*, 390: 185-192.

BIOLOGISK INSTITUT

- Professor *Poul Bjerregaard*
Professor *Donald E. Canfield*
Professor, dr. phil. *Axel Michelsen*
Professor *John Clifford Rankin*
Adjungeret professor *Michael H. Depledge*
Lektor, cand.scient. *Frede Østergaard Andersen*
Lektor, lic.scient. *Jakob Christensen-Dalsgaard*
Lektor *Mogens Flindt*, Ph.D. (tiltrådt 1. maj)
Lektor *Kevin Francesconi*, Ph.D.
Lektor *Marianne Holmer*, Ph.D.
Lektor, dr.scient. *Frank Bo Jensen*
Lektor *Henning Skovgaard Jensen*, Ph.D.
Lektor, cand.scient. *Bodil Korsgaard*
Lektor, dr.scient. *Erik Kristensen*
Lektor, lic.scient. *Ole Næsbye Larsen* (instituttleder)
Lektor *Lee Anton Miller*, Ph.D.
Lektor *Tariq Mustafa*, Ph.D.
Lektor, dr.scient. *Hans Ulrik Riisgård*
Lektor, cand.scient. *Annemarie Surlykke*
Lektor, lic.scient. *Steffen Søndergaard Madsen*
Forskningslektor *Bo Thamdrup*, Ph.D. (aflønnet af Center for Jordens Klima og Biogeokemiske Kredsløb)
Lektorvikar *Douglas Hunter*, Ph.D. (fratrådt 31. januar)
Forskningsadjunkt, lic.scient. *Mogens Bildsøe* (tiltrådt 1. december, aflønnet af Center for Lydkommunikation)
Forskningsadjunkt *Kirsten Habicht*, Ph.D. (aflønnet af EU)
Forskningsadjunkt *Anne-Mette Hansen*, Ph.D. (aflønnet af Carlsbergfondet, fratrådt 14. januar)
Forskningsadjunkt *Pia Koldkjær* (19. april-30. juni, aflønnet af Center for Respirationsfysiologisk Adaptation)
Forskningsadjunkt *Knud Ladegaard Pedersen*, Ph.D. (aflønnet af Det Strategiske Miljøforskningsprogram, fratrådt 31. december)
Forskningsadjunkt *Søren Nørby Pedersen*, Ph.D. (aflønnet af Det Strategiske Miljøforskningsprogram)
Forskningsadjunkt *Hans Christian Petersen*, Ph.D. (1.-31. marts)
Forskningsadjunkt *Kristin Rohrseitz*, Ph.D. (aflønnet af Center for Lydkommunikation, fratrådt 31. marts)
Forskningsadjunkt *Jørgen Salomonsen*, Ph.D. (tiltrådt 1. november, aflønnet af Dansk Center for Naturvidenskabsdidaktik)
Forskningsadjunkt *Jakob Tougaard*, Ph.D. (aflønnet af Center for Lydkommunikation)
Forskningsstipendiat *Yanan Shen*, Ph.D.
Forskningsassistent *Lisette Bachmann Christiansen*, Ph.D. (tiltrådt 1. maj, aflønnet af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd)
Forskningsassistent *Kanchon Dasmahapatra*, B.Sc. (1. august-30. september, aflønnet af Center for Lydkommunikation)
Forskningsassistent, cand.scient. *Theodora Lola-Luz* (1.-31. januar, aflønnet af Center for Lydkommunikation)
Forskningsassistent, cand.scient. *Boris Schønfeldt* (aflønnet af Danida, fratrådt 21. august)
Gæsteforsker *Claudio Agnisola* (29. januar-28. februar, 6. juni-3. juli, 9.-19. september)
Gæsteforsker *Mats Amundin* (10.-22. januar, 18. februar-16. marts)
Gæsteforsker *Christian J. Bjerrum* (1. november-31. december)
Gæsteforsker *Anne Brown* (8.-15. november)
Gæsteforsker *Pucci Chiofalo* (24. februar-10. marts)
Gæsteforsker *Chris Cobb* (18. oktober-22. november)
Gæsteforsker *Dave Goodson* (24. februar-10. marts)
Gæsteforsker *Else Holm Hansen* (1. november-20. december)
Gæsteforsker *Narumol Kornkanitnan* (1. september-30. november)
Gæsteforsker *Paul Lefferd* (24. februar-4. marts)
Gæsteforsker *Irene Martins* (1.-31. oktober)
Gæsteforsker *Piero Masullo* (9. september-31. oktober)
Gæsteforsker *Joao Neto* (1.-31. maj)
Gæsteforsker *Gerald Pollack* (30. maj-5. juni)
Gæsteforsker *Niels Skals* (8. februar-1. april)
Gæsteforsker *Ursula Verfuss* (1. januar-31. december)
Gæsteforsker *Bryan Woodward* (4. marts-10. marts)
Gæsteforsker *Dave Yager* (30. maj-15. juni)
Gæste Ph.D.-studerende *Christer Blomqvist* (24.-31. januar, 16.-22. marts)
Gæste Ph.D.-studerende *Jesper Kresten Nielsen* (11. januar-12. februar, 6. april-7. maj)
Gæste Ph.D.-studerende *Stephan Schwartz* (3.-8. november)
Elektroingeniør *Bent Bach Andersen*
Korrespondent *Mette Andersen* (aflønnet af Center for Jordens Klima og Biogeokemiske Kredsløb)
Maskinarbejder *Finn Andreasen*
Elektroniktekniker *Torben Andreasen*
Laboratorietekniker *Annie Bach*
Laboratorietekniker *Susanne Boeriths*
Akademisk medarbejder *Anne Dorthe Madsen Brandt* (1.-7. november)
Laborant *Hanne Brandt*
Laborant *Anette Christensen* (vikar, tiltrådt 1. september)
Laborant *Birthe Christensen* (tiltrådt 1. januar, aflønnet af Det Strategiske Miljøforskningsprogram)
Laboratorieassistent *Lis Christensen*
Laborant *Vibeke Eriksen* (delvist aflønnet af Det Strategiske Miljøforskningsprogram)

Laboratoriebetjent *Poul Henning Esbensen* (tiltrådt 1. november)
 Laborant elev *Annemarie Grønberg* (1. januar-31. december)
 Maskinlærling *Bjarne Grønbech Hansen*
 Maskinlærling *Ole Kronborg Hansen*
 Laborant *Vibeke Hepworth*
 Assistent *Tina Holm* (vikar, tiltrådt 1. september, delvist aflønnet af Center for Lydkommunikation og Carlsbergfondet)
 Laboratorietekniker *Bente Frost Jacobsen*
 Laboratorieassistent *Jytte Jessen*
 Laboratoriebetjent *Lennart Johannesson*
 Laboratorietekniker *Carina Kronborg Jørgensen* (tiltrådt 1. april)
 Kontorfuldmægtig *Merete Jørgensen*
 Laborant *Ove Møller Larsen* (fratrådt 31. januar)
 Elektroniklærling *Thomas Lindberg Larsen* (fratrådt 31. marts)
 Assistent *Marianne Madsen* (tiltrådt 21. september)
 Laborant *Susanne Matzen* (aflønnet af EU)
 Laborant *Lone Morgen*
 Ingeniørassistent *Frank Mortensen* (aflønnet af Center for Lydkommunikation)
 Laborant elev *Charlotte Nielsen* (tiltrådt 15. juli)
 Akademisk medarbejder *Christian Nielsen* (1. februar-31. december)
 Korrespondent *Lone Nørgaard* (orlov fra 24. september, delvist aflønnet af Center for Lydkommunikation og Carlsbergfondet)
 Assistent *Musse Olesen*
 Laborant *Hanne Ahm Pedersen* (orlov 1. august-31. december)
 Laborant *Helle Pedersen* (aflønnet af Det Strategiske Miljøforskningsprogram, fratrådt 31. december)
 Laboratorietekniker *Jette Porsgaard*
 Elektroniklærling *Charlotte Ryberg* (tiltrådt 1. april)
 Laboratorietekniker *Lilian Salling*
 Laborant *Peter Søholt* (aflønnet af Center for Jordens Klima og Biogeokemiske Kredsløb)
 Elektroniklærling *Jan Sejer Sørensen* (tiltrådt 1. februar)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Thomas Andreassen
Morten Bondgaard
Morten Busk
Tina Christiansen
Britta Gribsholt
Nikolaj Holmboe
Marianne Egebjerg Jensen
Morten Kannevorff
Karin Kure Kinnberg
Anker Laubel
Christian Lindholst
Ole Ilsøe Nielsen
Kit Nissen
Ulrik Nørum

Jonas Teilmann
Uffe Thomsen
Naline Thongtham
Christian Tipsmark
Ketil Sørensen
Magnus Wahlberg

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat 4 eksterne lektorer, 21 undervisningsassistenter og 11 instruktører. Disse har tilsammen undervist i 1.119 konfrontationstimer.

De Ph.D.-studerende har tilsammen undervist i 1.136 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Professor Tom Fenchel, Marinbiologisk Laboratorium, Københavns Universitet: Does Microbial Motility affect solute Transport in Sediments? (20. januar).

Eli Skop, Ph.D., Afdeling for Systemanalyse, Danmarks Miljøundersøgelser, Roskilde: Anvendelse af GIS til miljømodellering (26. januar).

Forskningslektor Mogens Flindt, Ph.D., Ferskvandsbiologisk Laboratorium, Zoologisk Institut, Københavns Universitet: Hydraulisk baserede modellers anvendelse i vurderingen af miljøproblemer (26. januar).

Karsten Arnbjerg-Nielsen, Ph.D., PH-Consult, Hørsholm: Det menneskeskabte hydrologiske kredsløb: Status og udfordringer (28. januar).

Dr. Claudio Agnisola, University of Naples, Naples, Italien: Response to Ischemia/Reperfusion of Langendorff Heart Preparations from Hyperthyroid Rats (18. februar).

Professor Bob Mead, School of Biological & Environmental Sciences, Murdoch University, Western Australia: Toxicological Aspects of Fluoroacetate (22. februar).

Research Scientist Andreas Schramm, Max-Planck-Institute for Marine Microbiology, Bremen, Tyskland: Molecular techniques for exploring nitrogen metabolism and biofilms (16. marts).

Dr. Amanda Callaghan, Zoology Division, School of Animal & Microbial Sciences, University of Reading, England: Microevolution in a Toxic Environment: gene Amplification in Mosquitoes (26. marts).

Lektor Per Halkjær Nielsen, Institut for Miljøteknik, Aalborg Universitet: Biologisk spildevandsrensning: Mikrobiel økologi og kolloidkemi (12. april).

Trine Christiansen, Ph.D., University of Virginia, USA: Sediment Deposition on a Tidal Salt Marsh (14. april).

Professor John Hedges, University of Washington, Seattle, USA: A field test for oxid degradation of sedimentary organic matter off the Washington coast (3. maj).

Associate Scientist Darlene R. Ketten, Ph.D., Woods Hole Oceanographic Institution, Harvard Medical School, USA: Looking at Whale Ears: A Mixed Metaphor Approach to Underwater Hearing (20. maj).

Distinguished Professor Robert C. Aller, Marine Science, SUNY Stony Brook, New York, USA: Tropical deltas and

mobile mud belts ad fluidized-bed diagenetic reactors (7. juni).

Professor, dr. Roger A. Acey, Chemistry and Biochemistry Department, California State University, USA: Phthalate ester toxicity (7. juni).

Dr. Dave Yager, Department of Psychology, University of Maryland, USA: When Fierce and Fiercer Creatures Meet: Ultrasound-Triggered Behavior in Tiger Beetles and Praying Mantids (11. juni).

Lektor Roger Buick, University of Sydney, Australia: Eukaryote biomarkers in Archaean Shales: implications for the early evolution of life (23. juni).

Professor Carol Arnosti, University of Chapel Hill, North Carolina, USA: Contrasting Extracellular Enzymatic Hydrolysis Rates and Substrate Specificities in Bottom Water and Sediments: implications for Organic Matter Remineralization and Carbon Preservation (25. juni).

Kaptajn Peter Østrin, Havundersøgelsesskibet DANA, Danmarks Fiskeriundersøgelser, Hirtshals: Hvalerne på afgrundens rand (2. september).

Professor Katherine Richardson, Biologisk Institut, Aarhus Universitet: Global opvarmning er mere end varm luft (9. september).

Professor Thomas Kjørboe, Danmarks Fiskeriundersøgelser, København: Mærk verden: lokalisering af mad, mage og fjende hos planktoniske vandlopper (7. oktober).

Seniorforsker Finn Larsen, Danmarks Fiskeriundersøgelser, Charlottenlund: Kan bifangst af marsvin undgås? (14. oktober).

Hvalbiolog Genevieve Desportes, Ph.D., Fjord & Bæltcentret, Kerteminde: Multiple insights into the reproduction of harbour porpoises (14. oktober).

Seniorforsker Christina Lockyer, Danmarks Fiskeriundersøgelser, Charlottenlund: Life history of the harbour porpoise *Phocoena phocoena* (14. oktober).

Head Trainer Kirstin Anderson, Fjord & Bæltcentret, Kerteminde: Whales in captivity: Management and training (27. oktober).

Lektor Per Rosenkilde, August Krogh Institut, København: Metamorfose hos padder (29. oktober).

Dr. Stephan Schwartz, Universität Bonn, Tyskland: Three-dimensional perception of object properties in the weakly electric fish, *Gnathonemus petersii* (5. november).

Research scientist Christian Knoblauch, Max-Planck-Institute for Marine Microbiology, Bremen: Psychrophilic sulfate - reducing bacteria in Arctic Sediments: abundance, physiology and adaptation to low temperatures (11. november).

Lektor N.K. Højerslev, Niels Bohr Institut, København: Iltsvind i Kattegat - en geofysisk forklaringsmodel (18. november).

Dr. Stan Hillyard, University of Nevada, Las Vegas, USA: Chemosensory Function of the Amphibian Skin: Environmental Considerations and Physiological Mechanisms (18. november).

Dr. William Tecumseh Fitch, Harvard/MIT, USA: Phy-

sical and Physiological Constraints on the Evolution of "Honest" Vocal Communication (24. november).

Torben Lauridsen, Ph.D., Danmarks Miljøundersøgelser, Silkeborg: Søundersøgelser i Vest- og Nordøstgrønland (1. december).

Andre arrangementer afholdt af instituttet

L.A. Miller organiserede symposium: Porpoise research and underwater acoustic techniques (5. februar).

E. Kristensen har arrangeret: Workshop on the ecology of the Bangrong mangrove forest, Thailand (27. september-1. oktober).

M. Holmer, H.U. Riisgård og K.L. Pedersen arrangerede efterårslaboratoriet "Hav '99" for gymnasieelever (17.-21. oktober).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

F.Ø. Andersen har været opponent ved John A. Strands forsvar af doktordisputatsen Submerged macrophytes in shallow eutrophic lakes - regulating factors and ecosystem effects, ved Limnologisk Institut, Lunds Universitet (3. juni). Han har været medlem af bedømmelseskomiteerne for Jón Theil Nielsens Ph.D.-afhandling Mikrobiel omsætning af kulstof fra vandplanter ved Ferskvandsbiologisk Laboratorium, Københavns Universitet, og for Jørgen Lissners Ph.D.-afhandling: Variation i salttolerance hos *Phragmites communis* som betinget af genotypiske og klimatiske forhold ved afdeling for Botanisk Økologi, Aarhus Universitet. Han har endvidere været medlem af et bedømmelsesudvalg for en lektorstilling ved Ferskvandsbiologisk Laboratorium, Københavns Universitet, og en lektorstilling ved Roskilde Universitetscenter. F.Ø. Andersen har holdt gæsteforelæsningsen Effects of benthic primary producers on phosphorus cycling in lakes, ved Limnologisk Institut, Lunds Universitet (2. juni). Han deltog med foredraget Nutrient fluxes across the sediment-water interface in the Bangrong mangrove forest, i Workshop on the Ecology of the Bangrong Mangrove Forest, Thailand, afholdt på Forskningscenter for akvatisk biologi, Kerteminde (27. september-1. oktober). Desuden har han været medlem af redaktionskomiteen for tidsskriftet Vand & Jord.

T.K. Andreassen har deltaget i 6th International Symposium on Reproductive Physiology of Fish, Bergen, Norge (4.-9. juli) med posteren Andreassen TK, Korsgaard B, Changes in hepatic estrogen receptor concentrations and the correlation with plasma vitellogenin during the annual reproductive cycle of the viviparous eelpout (*Zoarces viviparus*). T.K. Andreassen har desuden afholdt ét populærvidenskabeligt foredrag.

P. Bjerregaard er centerleder for Forskningscenter for Østrogenlignende Stoffer under Det strategiske Miljøforskningsprogram. Han er medlem af forskningsrådenes ekspertpanel vedrørende bekæmpelsesmidler og medlem af det af Folketinget nedsatte udvalg til vurdering af de

samlede konsekvenser ved en afvikling af pesticidanvendelsen. Han præsenterede på 9th Annual Meeting of Society of Toxicology and Chemistry i Leipzig, Tyskland (25.-29. maj) posteren Pedersen KL, Pedersen SN, Christiansen LB, Korsgaard B, Bjerregaard P, Evaluation of rainbow trout vitellogenin induction as an *in vivo* screening system for xenoestrogens og holdt foredraget Pedersen KL, Pedersen SN, Christiansen LB, Korsgaard B, Bjerregaard P, *In vivo* estrogenicity of the food and cosmetic preservatives ethyl-, n-propyl- and n-butyl 4-hydroxybenzoate (parabens). P. Bjerregaard deltog i 2 Ph.D.-bedømmelsesudvalg: Carsten Boye Knudsen: Purification, characterisation, and analysis of metallothionein from *Saccharomyces cerevisiae*, Farmaceutisk Højskole, København og Freddy Fisker Sørensen: Locomotor behaviour as a biomarker of toxic stress in soil arthropods, Aarhus Universitet. Han deltog i bedømmelsesudvalg vedrørende forskeransættelse ved Danmarks Miljøundersøgelser og har desuden i en række foredrag for gymnasieelever redegjort for problemerne vedrørende hormonforstyrrende kemikalier.

D.E. Canfield deltog i et møde med the Precambrian Paleobiology Research Group (PPRG), som blev holdt på UCLA, Los Angeles, Californien, USA (19.-21. februar). Derefter besøgte han Woods Hole Oceanographic Institute, Massachusetts (21.-23. februar). Han opholdt sig på Woods Hole Oceanographic Institute, Massachusetts (2. juli-16. september) og holdt følgende foredrag: The Evolution of the Sulfur Cycle (3. august) og Early Earth Ecosystems (17. august). Han repræsenterede the Danish Center for Earth System Science (DCESS) på Astrobiology Workshop, Harvard University, Massachusetts (28. juli). Han besøgte Yale University, hvor han præsenterede en speciel udgave af the American Journal of Science editet af D. Canfield og B. Boudreau, (4. december). Han har deltaget i en workshop sponsoreret af The International Geosphere Biosphere Project, IGBP, On the regulation of the carbon cycle. Han har deltaget i eksternt bedømmelsesudvalg vedrørende et professorat på Institute of Geology, Bristol University, England.

J. Christensen-Dalsgaard var på forskningsophold ved Zoologisches Institut, Köln (10.-19. januar). Han deltog i XVIIth International Bioacoustics Conference, Chartres, Frankrig, (6.-11. april) med foredraget Complex vocal communication in the Southeast Asian frog *Polypedates leucomystax* (7. april). Han holdt en forelæsning med titlen *In vitro* study of the frog saccular nucleus i forbindelse med besøg ved CNRS, Gif-sur-Yvette, Frankrig (15. april). Han var på forskningsophold på University of Maryland, USA for at undersøge frøhørene nerves reaktion på vibrationer i tre dimensioner (24. april-18. maj). Under opholdet holdt han en gæsteforelæsning med titlen What does the frog hear? Feature detectors and the auditory periphery (6. maj). Han besøgte University of Missouri, Columbia, USA for at diskutere fremtidigt samarbejde (13.-15. maj). Under opholdet holdt han en gæsteforelæsning med titlen The frog ear (14. maj). Han deltog med poster i 27th Göttingen Neurobiology Conference,

Göttingen, Tyskland (27.-30. maj) og med poster i 1st Gordon Conference in Neuroethology, Queens College, Oxford (29. august-3. september).

L.B. Christiansen har deltaget i konferencen 6th International Symposium on Reproductive Physiology of Fishes, Bergen, Norge (4.-9. juli) med posteren van Aerle R, Jobling S, Nolan M, Christiansen LB, Sumpter JP, Tyler CR, Sexual disruption in gudgeon (*Gobio gobio*) in UK rivers. Hun har desuden afholdt et populærvidenskabeligt foredrag.

T. Christiansen deltog sammen med K. Kinnberg i 10th International Symposium on Pollutant Responses in Marine Organisms, PRIMO 10, Williamsburg, Virginia, USA (25.-29. April) med posteren Christiansen T, Kinnberg K, Bjerregaard P, Korsgaard B, g-Glutamyl transpeptidase as a possible marker of Sertoli cells in testes of fish in relation to estrogenic exposure. Hun deltog i 6th International Symposium on Reproductive Physiology of Fish, Bergen, Norge (4.-9. juli).

M.R. Flindt deltog i en stor feltkampagne i Venedig Lagunen, Italien som var foranlediget af EU-MAST 3 projektet F-ECTS (17. februar-18. marts). Under opholdet holdt han gæsteforelæsningen Aquatic environmental modelling (12. marts). En tilsvarende feltkampagne blev gennemført i Roskilde Fjord i forsommeren (1. maj-10. juni). Siden var han på IMAR, University of Coimbra, Portugal for at varetage Ph.D.-vejledningsopgaver (13.-29. juli) samt deltog i EU-projektets årsmøde i Faro, Portugal (2.-6. august). Han påbegyndte ved Institut des Meereskunde, Hamburg Universitet, Tyskland en stoftransport- og økologisk modellering af Venedig Lagunen (13.-16. oktober) og deltog i MAST-3 mini-symposium om stoftransport og omsætning med foredraget Feedback mechanisms between resuspension and phytoplankton and bacterial activity in the Lagoon of Venice. (16.-19. november). Under ELOISE-kongres (EU-MAST-3), Holland holdt han foredraget Feedback mechanisms between hydraulics, nutrient dynamics and biological activity in estuaries and lagoons (1.-4. december).

K. Francesconi var på forskningsophold ved Phuket Marine Biological Center, Thailand (15.-31. marts). Han holdt en foredragsserie om metalanalyse på Mahidol University og på Kasetsart University, begge i Bangkok, Thailand (3.-7. maj). Han deltog i 7th Nordic Symposium on Trace Elements in Human Health and Disease, Helsinki, Finland og holdt foredraget Characterisation of a reference sample for speciation of arsenosugars in biological material (16.-19. juni).

B. Gribsholt præsenterede posteren Cycling along an inundation gradient in a *Spartina anglica* tidal saltmarsh, på European Land-Ocean Interaction Studies 3rd Open Science Meeting, Noordwijkerhout, Holland (1.-4. december). Hun har været på forskningsophold ved Department of Oceanography, Florida State University, USA (1. oktober-31. december) og herunder på forskningsophold ved Skidaway Institute of Oceanography, Georgia, USA (23.-29. oktober).

K. Habicht deltog i Precambrian Paleobiology Work-

shop Bridging two Worlds: From the Archean to the Proterozoic, Los Angeles, Californien, USA (18.-20. februar) og i Gordon Research Conference on Origin of Life, Ventura, Californien, USA (21.-26. februar) med posteren The Evolution of the Sulfur Cycle through Earth's History. Hun udførte feltarbejde i Yellowstone National Park, USA (12. september-4. oktober).

N. Holmboe har været på forskningsophold på Phuket Marine Biological Center, Thailand (1. januar-6. februar), hvor han arbejdede med projektet Ammonium adsorption by slurry experiments, and *in situ* nutrient addition experiments in mangrove sediments. Han deltog i en workshop The Ecology of the Bangrong Mangrove Forest, Thailand, på Forskningscenter for Akvatisk Biologi, Kerteminde (27. september-1. oktober) med foredraget Effects of increased ammonium and phosphate concentrations on Bangrong sediments.

M. Holmer har været på forskningsophold på Kristineberg Marinbiologiske Station, Sverige (18.-27. april) og på Netherlands Institute of Ecology, Centre for Estuarine and Coastal Ecology, Holland (30. august-3. september). Hun deltog i en workshop om vandplanters fysiologi og økologi, Salten Skov, Danmark med foredraget Betydning af ilt-, sulfid- og lysforhold for pludselig og drastisk reduktion i ålegræssets udbredelse (28.-29. januar) og i ICES Environmental Effects of Mariculture, St. Andrews, Canada, hvor hun sammen med A. Heilskov holdt foredraget How important are size and abundance of benthic fauna for the mineralization of organic matter in mariculture sediments? (13.-17. september). Hun deltog ligeledes i ELOISE European Land-Ocean Interaction Studies, 3rd Open Science Meeting, Noordwijkerhout, Holland, hvor hun sammen med B. Gribsholt holdt foredraget Oxygen and sulfide dynamics in the rhizosphere of *Spartina anglica*: The effect of enhanced flooding (1.-4. december). Hun har været i bedømmelsesudvalget vedrørende besættelsen af et lektorat på Roskilde Universitetscenter.

F.B. Jensen var medarrangør af den tyvende konference i European Society for Comparative Physiology and Biochemistry, som omhandlede Molecular, Physiological and Behavioural Adaptations to Environmental Factors og blev afholdt på Aarhus Universitet. Under konferencen var han chairman for en session om røde blodcellers struktur og funktioner, og han afholdt foredraget Does Haemoglobin Interact with Band 3 in Lower Vertebrates? Han præsenterede endvidere en poster Hydrogen Ion Equilibria in Lamprey and Hagfish Haemoglobins og var medforfatter på syv andre indlæg (27.-30. juni).

M.E. Jensen har deltaget i The 27th Göttingen Neurobiology Conference, Tyskland (27.-30. maj) med posteren The effect of clutter on the capture success of Pipistrelle bats. Hun har deltaget i The VIIIth European Bat Research Symposium, Krakow, Polen (23.-27. august) med foredraget: The effect of clutter on the detection success of Pipistrelle bats. Hun har sammen med L.A. Miller og J. Rydell (Göteborgs Universitet, Sverige) undersøgt samspillet mellem en døvnatsværmer og en af dens prædatorer, nordflagermusen *Eptesicus nilssonii* i Ulricehamn,

Sverige (20.-25. juni). Hun har været i Panama på øen Barro Colorado Island, der er en del af The Smithsonian Tropical Research Institute, for sammen med A. Surlykke og E. Kalko, Ulm Universitet, Tyskland at lave lydoptagelser af diverse tropiske flagermus samt at bestemme kildestyrker på 9 arter, der lever i forskellige habitater (3.-19. oktober). Hun opholdt sig ved University of Maryland, USA (Department of Psychology) og deltog i forsøg vedrørende flagermusens byttefangst. Her holdt hun et seminar med titlen The effect of clutter on the detection success of Pipistrelle bats (19.-30. oktober).

M. Kannevorff har været på uddannelsesophold på CNRS, Gif sur Yvette, Frankrig (1. januar-1. september) for at lære neurofysiologiske og -histologiske teknikker. Han har desuden deltaget i 27th Göttingen Neurobiology Conference, Tyskland (27.-30. maj) med posteren Dynamic gating of sensory integration: paired pulse facilitation and plateau potential properties in the mormyrid electrosensory lobe.

K. Kinnberg præsenterede på 10th International Symposium on Pollutant Responses In Marine Organisms (PRIMO 10), Williamsburg, Virginia, USA posteren Kinnberg K, Korsgaard B, Bjerregaard P, Jespersen Å, Effects of nonylphenol and 17 β -estradiol on testis morphology in platyfish, *Xiphophorus maculatus* (25.-29. april). På 6th International Symposium on Reproductive Physiology of Fish, Bergen, Norge præsenterede hun posteren Kinnberg K, Christiansen T, Bjerregaard P, Korsgaard B, g-Glutamyl transpeptidase as a possible marker of Sertoli cells in fish in relation to estrogenic exposure (4.-9. juli).

B. Korsgaard deltog med en poster i en kongres afholdt af Society of Environmental Toxicology and Chemistry i Leipzig (25.-29. april). Hun holdt et inviteret foredrag Endocrine disruption in fish: effects of estrogen and estrogenic chemicals on fish reproduction and osmoregulation ved et symposium arrangeret af European Society for Comparative Physiology and Biochemistry i Århus (27.-30. juni). Hun holdt et inviteret foredrag Estrogenic effects on the maternal-fetal relationship in the eelpout *Z. viviparus* ved 5th International Congress of Comparative Physiology and Biochemistry i Calgary, Canada (23.-28. august). Hun er medlem af to udvalg under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri: Strukturudvalgets programkomite for fiskepleje samt ministeriets udvalg for dansk akvakultur-forskning. Hun er desuden medlem af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd.

E. Kristensen har været på forskningsophold i Phuket, Thailand (finansieret af SCP-programmet under DAN-IDA) for projektet Mangrove and seagrass connections - transformations and transport of dissolved and particulate matter within and between these ecosystems and the surroundings (1. januar-1. februar). Han har deltaget i den første ISLED (Influence of Rising Sea Level on Ecosystem Dynamics of salt marshes) Workshop i Lissabon, Portugal (11.-13. marts). Han har deltaget i en feltmålekampagne i Westerschelde estuariet, Holland (30. august-3. september) i forbindelse med det EU-finansierede projekt ISLED. Han har som session-chairman og med fore-

draget Carbon and nitrogen diagenesis associated with burrows of a suspension-feeding and a deposit-feeding nereid polychaete deltaget i 8th International Symposium on the Interactions between Sediments and Water i Beijing, Kina (13.-17. september). Han har som session-chairman og med foredraget The role of sulfate reduction for benthic metabolism along an intertidal mudflat-salt-marsh transect in the Westerschelde Estuary, Holland deltaget i ELOISE, European Land-Ocean Interaction Studies, 3rd Open Science Meeting i Noordwijkerhout, Holland (1.-4. december). E. Kristensen har deltaget i bedømmelsesudvalg ved forskningslektoransættelse på Aarhus Universitet og i bedømmelsesudvalg ved Ph.D.-antagelse i Århus ved Anna-Gerthe Underline Pedersen: Mineralization of organic matter in coastal marine systems – microbial incorporation of mineralized nitrogen. Han er review editor på tidsskriftet Aquatic Microbial Ecology. Han er bestyrelsesmedlem ved Vadehavsscenet, Ribe.

O.N. Larsen afholdt seminar på Københavns Universitet Functional morphology of the syrinx of several bird species studied with endoscopic techniques (26. februar). Han deltog i 2nd International Conference on Voice Physiology and Biomechanics i Berlin, Tyskland (11.-14. marts) med det inviterede foredrag Sound generating structures of the bird syrinx og i XVIIth International BioAcoustics Council, IBAC 99 i Chartres, Frankrig (6.-11. april) med foredraget New views of sound generating structures in the bird syrinx. Han forelæste i Sansefysiologi Grundbegreber I-II på Sundhedsstyrelsens 1. delkursus i Audiologi på Rigshospitalet (20. september) og i Sansefysiologi, Tinnitus, Hørelse på gymnasielærernes efteruddannelseskursus Praktisk Neurofysiologi i Odense (7. oktober). Han afholdt det indbudte foredrag Visualising syringeal action in singing birds på Universitetet i Leiden, Holland (27.-28. oktober) og deltog i en workshop Vocal production in birds organiseret af professor Carel ten Cate sammesteds. Endvidere besøgte han universitetet i Wageningen (29.-30. oktober) for at detaljeplanlægge et forskningsprojekt. Endelig gennemførte han (24.-28. november) endoskopiske high-speed-videomålinger af vibrationsmønstre i stemmelæberne hos vokaliserende dødingehovedaber på Deutsches Primatenzentrum i Göttingen, Tyskland. Han var medlem af bestyrelserne for Odense Zoologiske Have og Folkeuniversitetet i Odense – i begge tilfælde udpeget af Syddansk Universitet.

S.S. Madsen deltog i 32nd Meeting on Membrane Transport Physiology: Regulation of the Na⁺,K⁺-ATP pump – functional and clinical significance på Sandbjerg Slot (2.-4. juni) og har med posteren Rapid modulation of Na⁺,K⁺-ATPase in osmoregulatory tissues of brown trout deltaget i XXth European Society for Comparative Physiology and Biochemistry, Århus (27.-30. juni). S.S. Madsen har sammen med C. Nielsen skrevet en populærvidenskabelig artikel.

A. Michelsen har holdt en gæsteforelæsning Die Tanzsprache der Honigbiene ved Universität Mainz, Tyskland (14. januar) og har deltaget med en poster Michelsen

A, Rohrseitz K, Storm J, Lindauer M, How do honeybees make up their minds? ved 27th Göttingen Neurobiology Conference, Tyskland (28. maj). Han har holdt et foredrag Honeybee dances: how is the information transferred to the follower bees? ved Association for the Study of Animal Behaviour's Summer Meeting i Lisboa (14. juli) og et foredrag How do honeybee dance followers decide when and where to fly? ved Workshop on Social Insects as Model Systems i Castleton, UK (24. juli). Derudover har han repræsenteret Det kongelige danske Videnskaberne Selskab ved International Council of Science's generalforsamling i Cairo, Ægypten (29.-30. september) og holdt 4 populære foredrag. Han er fortsat leder af Grundforskningsfondens Center for Lydkommunikation, medlem af Carlsbergfondets direktion samt medlem af redaktionerne for nogle internationale tidsskrifter.

L.A. Miller deltog med en poster Bats, insects and the evolution of hearing i the Joint Meeting of the Acoustical Society of America and the European Acoustics Association, Berlin, Tyskland (14.-19. marts). Ved samme møde var han organisator af sektionen Animal Bioacoustics, Evolution in Hearing and Sound Production. Sammen med specialestuderende M.H. Rasmussen præsenterede han en fælles poster The sounds and calculated source levels from the white-beaked dolphin recorded in Icelandic waters i European Cetacean Society 13th Annual Conference, Valencia, Spanien (5.-8. april). Han deltog med foredraget Bats, humans and neural networks discriminate amplitude modulated FM echoes i XVIIth International Bio-acoustic Council IBAC 99, Chartres, France (6.-11. april). Hans specialestuderende M.H. Rasmussen deltog med en fælles poster Source levels of echolocation clicks from free-ranging white-beaked dolphins i 27th Göttingen Neurobiology Conference, Tyskland (20.-23. maj). Han deltog i feltundersøgelser af flagermus og natsværmere sammen med M.E. Jensen i Ulricehamn, Sverige (21.-25. juni) og i en workshop for Marine Mammal Bioacoustics, Wailea, Maui, Hawaii, USA (27.-28. november). Han deltog sammen med fire af sine studerende med i alt 4 poster og foredrag Patterns in suckling and breathing intervals in bottlenose dolphin (*Tursiops truncatus*) neonates og Source levels of echolocation clicks from free-ranging white-beaked dolphins i 13th Biennial Conference on the Biology of Marine Mammals, Wailea, Maui, Hawaii, USA (28. november-3. december). De vandt førstepræmie for sidstnævnte poster. Han bidrog med materiale til udstillingen Tavse Skrig ved Center for Natur og Miljø, Esrum Møllegård, Esrum (27. marts-3. oktober), og hjalp to elever fra Hollufpile Skole med opgaven: Muligheden for at mennesker og hvaler fremtidigt kan kommunikere (18. marts). Han fik sammen med Ph.D.-studerende J. Teilmann skrevet en populær artikel. Han blev udnævnt til medlem af redaktionskomiteen for tidsskriftet Aquatic Mammals og er desuden medlem af Steering Group of the Fjord & Bæltcenter's Porpoise Project. Endelig er han udpeget af Syddansk Universitet til bestyrelsen for Midtfyns Gymnasium.

T. Mustafa deltog i XXth European Society for Com-

parative Physiology and Biochemistry Conference, Aarhus Universitet med posteren Adenosine mediated dilation in the intact coronary tree of trout (*Oncorhynchus mykiss*): A₂ receptor, stretch receptor, and nitric oxide involvement (27.-30. juni). Han deltog i Fifth International Congress of Comparative Physiology and Biochemistry, Calgary, Canada med en poster Vasodilatory responses mediated by autacoids in the intact coronary tree from trout (*Oncorhynchus mykiss*) heart (23.-28. august).

C. Nielsen har holdt et populærvidenskabeligt foredrag for Dansk Sportsfisker Forbund på hotel Hedegården i Vejle. Han har sammen med S.S. Madsen udgivet en populærvidenskabelig artikel.

O.I. Nielsen har været på udlandsophold i Ranong, Thailand (1. januar-7. maj, 1. september-14. december). Han deltog med posteren The effect of crab burrows on shrimp pond waste i en workshop Ecotone IX i Ranong, Thailand (6. maj).

K. Nissen deltog i workshoppen Vandplanter Fysiologi og Økologi, Salten Skov, Danmark med posteren Mycorrhiza hos ferskvandsplanten Strandbo (*Littorella uniflora* (L.) Aschers.) (28.-29. januar). Hun deltog i kurset Techniques in Arbuscular Mycorrhizal Research, including Molecular Approaches to AM Research ved University of York, UK (20.-24. marts). Desuden var hun på forskningsophold ved University of York, UK (6. oktober-6. november).

S.N. Pedersen har deltaget i den 9th Annual Meeting of Society of Environmental Toxicology and Chemistry i Leipzig, Tyskland (25.-28. maj).

J.C. Rankin har undervist på forskellige kurser (forelæsninger og laboratorøvelser) på The School of Biological Sciences, University of Wales, Bangor under SOCRA-TES-programmet (28. februar-11. marts, 25. marts). Han deltog under et besøg på Exeter University (22.-23. marts, 11.-12. august) i projektet The role of the renin-angiotensin system in marine osmoregulation in lampreys. Han deltog som dansk medlem i The European Association of Departments of Biology ved et møde i Budapest (3.-7. juni) og besøgte Laboratoire de Physiologie Generale et Comparée, Museum National d'Histoire Naturelle, Paris (8.-12. september), hvor han holdt et foredrag Osmoregulation chez la lamproie. Han er fortsat tilknyttet redaktionen for tidsskriftet Comparative Biochemistry and Physiology. Desuden har han været med i et bedømmelsesudvalg for seniorforskeransættelse ved Danmarks Fiskeriundersøgelser.

H.U. Riisgård har tilbragt to måneder som gæsteprofessor ved Kristineberg Marine Forskningsstation (Kgl. Svenske Videnskabsakademi & Göteborgs Universitet), hvor han afholdt et Ph.D.-kursus med titlen Suspension feeding in marine invertebrates (31. oktober-4. november). Han deltog i Second Nordic Marine Sciences Meeting, Hirtshals (2.-4. marts), hvor han holdt to forelæsninger med titlerne Ciliary sieving and downstream particle collecting in filter feeding invertebrates, sammen med C. Nielsen, og Filter feeding and plankton dynamics in a Danish Fjord: importance of density driven circulation (3.

marts). Han deltog i konferencen Dansk Miljøforskning 1999 afholdt af Danmarks Miljøundersøgelser på H.C. Ørsted Institut i København, hvor han holdt en forelæsning med titlen Filtrende dyr og planktondynamik (19.-20. august). Han var gæst ved Institute of Marine Sciences, Department of Oceanography and Marine Biology, Barcelona, Spanien (12.-26. september). Han deltog som inviteret foredragsholder i 75th Anniversary of the Wadden Sea Station Sylt (11.-15. oktober), hvor han på workshoppen Intercoast on Sylt holdt en forelæsning med titlen Versatility at the shore: suspension feeding or deposit feeding? (12. oktober). Desuden har han været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende Allan Dahl Rasmussens Ph.D.-afhandling: Fate and effects of cadmium in near shore environments - interactions between Cd and the lugworm, *Arenicola marina* indleveret til Roskilde Universitetscenter (2. juni). Han er fortsat tilknyttet redaktionen af tre marinbiologiske fagtidsskrifter Sarsia, Journal of Sea Research og Marine Ecology Progress Series og er af Miljø- og Energiministeriet beskikket som sagkyndigt medlem af Miljøklagenævnet.

Y. Shen deltog i konferencen 19th Regional European Meeting of Sedimentology, International Association of Sedimentologist, International Association of Sedimentologist, København (24.-26. august).

A. Surlykke deltog i konferencen The joint of The Acoustical Society of America and The European Acoustics Association, JASA-ESA, Berlin, Tyskland (14.-19. marts), hvor hun holdt foredraget Moths' ears evolved first for bat defense and later for communication (17. marts). Hun holdt sabbatår på Department of Psychology, University of Maryland, College Park, USA (1. marts-31. december), hvor hun gav følgende foredrag: Changes in acoustic behavior of bats in psychophysical experiments reveal their level of training, Echolocation signals of tropical bats from Panama samt Sonar signals of the big brown bat, *Eptesicus fuscus*, recorded in the field. Hun afholdt seminar på Wake Forest University, North Carolina med titlen Acoustic interaction between bats and moths (17. november).

J. Teilmann holdt foredraget Where do they go? Harbour porpoises unaware of borders. How do we avoid the drowning of harbour porpoises in fishing nets? på School of Veterinary Medicine, University of Hannover, Tyskland (12.-13. januar). Han holdt foredraget Satellite tracking of harbour porpoise used to estimate the potential interaction with gillnets in Danish waters ved North Atlantic Marine Mammals Commission's Symposium on Harbour Porpoises, Bergen-Tromsø, Norge (10.-14. september). På the 13th Biennial Conference on the Biology of Marine Mammals, Wailea, Hawaii, USA (26. november-12. december) præsenterede han posterne Miller L, Teilmann J, Kirketerp T, Tougaard J, Labberté S og Anderson K, Does the aversive response shown by harbor porpoises to pinger-like sounds diminish over time? og Teilmann J, Larsen F og Desportes G, Satellite tracking of harbour porpoises used to estimate the potential interaction with gillnets in Danish waters. Førstnævnte poster blev

præmieret som den bedste på mødet, hvor han også holdt foredraget Teilmann J, Larsen F, Some considerations on size, mounting, model, batteries, information level, impact and life time of satellite tags for harbour porpoises and other small cetaceans. Han har skrevet en populærvidenskabelig artikel.

B. Thamdrup har sammen med M. Holmer, P. Søholt Pedersen og U. Thomsen været på forskningsophold ved Kristinebergs Marine Forskningsstation, Sverige (18.-29. april), og var i denne forbindelse togtleder på sedimentundersøgelsestogt til Skagerrak om bord på R/V Arne Tiselius. Han har deltaget i en forskningsekspedition til Danborg, Nordøstgrønland (7.-28. juni) arrangeret af Danmarks Miljøundersøgelser i forbindelse med projektet Changes in Arctic Marine Productivity.

U. Thomsen var på forskningsophold på Kristinebergs Marine Forskningsstation i Sverige og i den anledning på togt i Skagerrak for at hente havbundsprøver (9.-30. april). I den forbindelse blev der skrevet en populærvidenskabelig artikel. Senere fulgte et længerevarende udenlandsophold på Northwestern University i Chicago, USA (1. september-23. december). Formålet var dels at udføre et fælles forskningsprojekt i Lake Michigan og dels at lære nye molekylære teknikker til identifikation og kvantificering af mikroorganismer. Han afholdt her gæsteforelæsningsen: The Ecology of Iron- and Sulphate reducing Bacteria (16. december).

C. Tipsmark deltog i 32nd Meeting on Membrane Transport Physiology: Regulation of the Na⁺,K⁺-ATP pump – functional and clinical significance på Sandbjerg Slot (2.-4. juni) og fik posterprisen for posteren Rapid modulation of Na⁺,K⁺-ATPase in osmoregulatory tissues of brown trout. Han har deltaget i XXth Conference of the European Society for Comparative Physiology and Biochemistry, Aarhus (27.-30. juni).

J. Tougaard deltog i ASA/EAA/DEGA Meeting: Berlin 99, Tyskland (15.-19. marts). Han deltog med posteren Stochastic resonance and the role of noise in hearing i 27th Göttingen Neurobiology Conference, Tyskland, (27.-30. maj) og deltog i konferencen Secondary Adaptation to Life in Water, Geologisk Museum, Københavns Universitet (13.-17. september) med foredraget Biosonar as an adaptation to underwater life (16. september). Han har holdt foredraget Stochastic resonance in bioacoustics – the emperor's new clothes? ved Institut für Zoologie und Anthropologie, Georg August Universitet, Göttingen, Tyskland (1. februar) og foredraget Why do arctiid moths click when they hear a bat? ved Institut für Zoologie, Tierärztliche Hochschule, Hannover, Tyskland (31. maj).

Eksterne bevillinger og donationer

P. Bjerregaard og B. Korsgaard modtog fra Det Strategiske Miljøforskningsprogram 2 millioner kroner til det 4-årige projekt Vitellogenin som biomarkør ved screening for kemikaliers østrogene effekt: Induktion af vitellogenin, reproduktion og kønsudvikling. Desuden modtog han sammen med K. Francesconi første del af en 3-årig ram-

mebevilling på i alt 600.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd.

Center for Jordens Klima og Biogeokemiske Kredsløb med D. Canfield som centerleder finansieres af Danmarks Grundforskningsfond med i alt 11,5 mio. kr. for perioden 1998-2002. D. Canfield har sammen med E. Kristensen, F.Ø. Andersen, M. Holmer, H.S. Jensen også modtaget en 3-års bevilling (1997-1999) fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd på 1,9 mio. kr. til projektet Transformations at oxic/anoxic interfaces.

M.R. Flindt oppebærer en 3-årig EU-bevilling på 1,4 mio. kr. for deltagelse i MAST-3 projektet F-ECTS. Har derudover sammen med F.Ø. Andersen og H.S. Jensen modtaget 195.000 kr. fra Dansk Center for Naturvidenskabsdidaktik. Pengene er bevilget til udvikling af et IT-baseret efteruddannelseskursus.

K. Francesconi har modtaget 900.000 kr. fra DANIDA til projektet Contaminants in the Andaman Sea, Thailand i perioden 1996-2000.

K.S. Habicht og D.E. Canfield oppebærer en bevilling fra EU til et forskningsstipendium på 995.000 kr. for perioden 1998-2000.

M. Holmer har modtaget 48.000 kr. af Strategisk Miljøforsknings Program-midler med professor O. Andersen, Roskilde Universitetscenter som hovedansøgeren. Hun har modtaget 43.200 kr. som startmidler fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd. Hun har sammen med F.Ø. Andersen og E. Kristensen modtaget en apparaturbevilling 287.650 kr. fra Carlsbergfondet samt en apparaturbevilling på 120.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd.

F.B. Jensen og T. Mustafa er medlemmer af Center for Respirationsfysiologisk Adaptation, der er etableret af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd ved en bevilling på 18 mio. kr. for perioden 1995-2000.

H.S. Jensen har modtaget 29.600 kr. fra Københavns Vand til undersøgelser af Emdrup Sø og de indre søer.

E. Kristensen oppebærer sammen med F.Ø. Andersen og M. Holmer en 5-årig bevilling (1996-2000) på 1,3 mio. kr. til projektet Mangrove and seagrass connections - transformations and transport of dissolved and particulate matter within and between these ecosystems and the surroundings under det DANIDA-finansierede Scientific Co-operation Programme, Phuket Marine Biological Center Thailand (SCP). Han modtager desuden 2,1 mio. kr. over en 3-årig periode (1998-2000) i forbindelse med EU projektet ISLED (Influence of Rising Sea Level on Ecosystem Dynamics of salt marshes). Han har modtaget 20.000 kr. af DANIDA til afholdelse af Workshop on the ecology of the Bangrong mangrove forest, Thailand.

S.S. Madsen har modtaget 35.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden, Den læge- og naturvidenskabelige komité til forskningsudgifter, 220.000 kr. fra Carlsbergfondet til indkøb af mikroskop, 394.000 kr. fra Fødevareministeriet til projektstøtte samt en rammebevilling på 200.000 fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd sammen med B. Korsgaard og F.B. Jensen.

A. Michelsen er leder af Center for Lydkommunikati-

on, der i perioden 1999-2003 finansieres af Danmarks Grundforskningsfond med 25 mio. kr., og hvis øvrige medlemmer er J. Christensen-Dalsgaard, O.N. Larsen, L.A. Miller og A. Surlykke samt lektor T. Dabelsteen, Københavns Universitet og lektor B. Møhl, Aarhus Universitet.

O.I. Nielsen har modtaget 1.559.969 kr. fra Rådet for Ulandsforskning til finansiering af sit Ph.D.-projekt.

J.C. Rankin modtog 163.000 GBP af The Natural Environment Research Council til støtte for projektet The role of the renin-angiotensin system in marine osmoregulation in lampreys, herunder ansættelse af en postdoc, som vil arbejde i Kerteminde og Exeter.

A. Surlykke modtog 60.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til hendes sabbatår på Department of Psychology, University of Maryland, USA.

B. Thamdrup har modtaget 30.000 kr. som en del af et beløb bevilget til seniorforsker Søren Rysgaard, Danmarks Miljøundersøgelser til rejsen til Nordøstgrønland i forbindelse med projektet Changes in Arctic Marine Productivity.

U. Thomsen har fået forskningsophold på Kristinebergs Marine Forskningsstation i Sverige og togt i Skagerrak for at hente havbundsprøver finansieret af EU-programmet Training and Mobility of Researchers med 6.000 ECU.

Publikationer

- Ali M, Bordia T, Mustafa T. Effect of raw versus boiled aqueous extract of garlic and onion on platelet aggregation. Prostaglandins Leukot Essentl Fatty Acids 1999; 60:43-47.
- Andersen FØ, Christensen KK. Mykorrhiza - i vand og jord. Vand og Jord 1999; 6:71-72.
- Andersen FØ, Ring P. Comparison of phosphorus release from littoral and profundal sediments in a shallow, eutrophic lake. Hydrobiologia 1999; 408/409:175-183.
- Andersen HR, Grandjean P, Møller A, Nielsen JB, Sonnenschein C, Oles-Karasko A, Soto AM, le Guevel R, Pakdel F, Sumpter JP, Beresford NA, Perez P, Olea N, Skakkebaek NE, Leffers H, Anderson AA, Aulrup H, Jørgensen EB, Thorpe SM, Bjerregaard P, Christiansen LB, Korsgaard B, Pedersen KL, Gallard GV, Betka M, McLachlan J. Comparison of short-term estrogenicity tests for identification of hormone disrupting chemicals. Environ Health Perspec 1999; 107:89-108.
- Arnosti C, Holmer M. Carbohydrate dynamics and contributions to the carbon budget of an organic-rich coastal sediment. Geochim Cosmochim Acta 1999; 63:393-403.
- Bachmann B, Hunter DA, Francesconi KA. Accumulation and fate of ingested tetramethylarsonium ion in the shrimp *Crangon crangon*. Appl Organomet Chem 1999; 13:771-776.
- Banta GT, Holmer M, Jensen MH, Kristensen E. The effects of two polychaete worms, *Nereis diversicolor*

and *Arenicola marina*, on aerobic and anaerobic decomposition in an organic-poor and an organic-enriched marine sediment. Aquatic Microbial Ecology 1999; 19:189-204.

- Bjerregaard P, Andersen BW, Rankin JC. Retention of methyl mercury and inorganic mercury in rainbow trout *Oncorhynchus mykiss* (W): effect of dietary selenium. Aquat Toxicol 1999; 45:171-180.
- Bjerregaard P, Korsgaard B, Christiansen LB, Pedersen KL, Christensen LJ, Pedersen SN, Horn P. Monitoring and Risk Assessment for Endocrine Disruptors in the Aquatic Environment: A Biomarker Approach. Arch Toxicol Suppl 1999; 20:97-107.
- Brauner CJ, Jensen FB. O₂ and CO₂ exchange in fish: The non-linear release of Bohr/Haldane protons with oxygenation. I: Val AL, Almeida-Val VMF, red. Biology of Tropical Fish. Manaus, Brazil: INPA, 1999: 393-400.
- Brown JA, Rankin JC. Lack of glomerular intermittency in the river lamprey *Lampetra fluviatilis* acclimated to sea water and following acute transfer to iso-osmotic brackish water. J exp Biol 1999; 202:939-946.
- Canfield DE. A breath of fresh air. Nature 1999; 400: 503-504.
- Canfield DE, Raiswell R. The evolution of the sulfur cycle. Amer J Sci 1999; 299:697-723.
- Christensen KK, Andersen FØ. Rosetplanter påvirker jern og fosfor. Vand og Jord 1999; 6:68-71.
- Christensen LJ, Korsgaard B, Bjerregaard P. The effect of 4-nonylphenol on the synthesis of vitellogenin in the flounder *Platichthys flesus*. Aquat Toxicol 1999; 46:211-219.
- Christensen MN, Korsgaard B. Protein metabolism and pigmentation patterns during metamorphosis of plaice *Pleuronectes platessa* larvae. J Exp Mar Biol Ecol 1999; 237:225-241.
- Christensen-Dalsgaard J, Walkowiak W. In vitro and in vivo responses of saccular and caudal nucleus neurons in the grassfrog (*Rana temporaria*). Eur J Morphol 1999; 37:145-149.
- Christiansen C, Lund-Hansen LC, Bendtsen SÅ, Flindt MR, Kamp-Nielsen L, Runge E. Hydrografiens betydning for transport og omsætning af næringssalte. I: Lomstein B, red. Havmiljøet ved årtusindskiftet. Fredensborg: Olesen & Olesen, 1999: 143-156.
- Flindt MR, Pardal MA, Lillebø AI, Martins I, Marques JC. Nutrient cycling and plant dynamics in estuaries: A brief review. Acta Oecologica 1999; 20 (4):237-248.
- Francesconi KA, Hunter DA, Bachmann B, Raber G, Goessler W. Uptake and transformation of arsenosugars in the shrimp *Crangon crangon*. Applied Organometallic Chemistry 1999; 13:669-679.
- Francesconi KA, Gailer J, Edmonds JS, Goessler W, Irgolic KJ. Uptake of arsenic-betaines by the mussel *Mytilus edulis*. Comp Biochem and Physiol C 1999; 122:131-137.
- Grosell M, Jensen FB. NO₂⁻ uptake and HCO₃⁻ excretion

- in the intestine of the European flounder (*Platichthys flesus*). J Exp Biol 1999; 202:2103-2110.
- Holmboe N, Jensen HS, Andersen FØ. Nutrient addition bioassays as indicators of nutrient limitation of phytoplankton in an eutrophic estuary. Marine Ecology Progress Series 1999; 186:95-104.
- Holmer M. The effect of oxygen depletion on anaerobic organic matter degradation in marine sediments. Estuarine Coastal and Shelf Science 1999; 48:383-390.
- Holmer M, Andersen FØ, Holmboe N, Kristensen E, Thongtham N. Transformation and exchange processes in the Bang Rong mangrove forest-seagrass bed system, Thailand. Seasonal and spatial variations in benthic metabolism and sulfur biogeochemistry. Aquat Microb Ecol 1999; 20:203-212.
- Jensen FB. Haemoglobin H⁺ equilibria in lamprey (*Lamprolaima fluviatilis*) and hagfish (*Myxine glutinosa*). J Exp Biol 1999; 202:1963-1968.
- Jensen ME, Miller L. Echolocation signals of the bat *Eptesicus serotinus* recorded using a vertical microphone array: effect of flight altitude in searching signals. Behav Ecol Sociobiol 1999; 47:60-69.
- Jensen ME. The effect of clutter on the detection success of pipistrelle bats. Bat Research News 1999; 40:120-121.
- Kostka JE, Thamdrup B, Glud NR, Canfield DE. Rates and pathways of carbon oxidation in permanently cold Arctic sediments. MEPS 1999; 180:7-21.
- Kristensen E, Christensen B, Vedel A. Børsteorme som berigere og forarmere af organisk stof i havbunden. I: Lomstein B, red. Havmiljøet mod årtusindskiftet. Fredensborg: Olesen & Olesen, 1999: 66-84.
- Kristensen E, Devol AH, Hartnett HE. Carbon and nitrogen diagenesis in sediments on the continental slope of the eastern tropical and temperate North Pacific. Continental Shelf Res 1999; 19:1331-1351.
- Kristensen E, Hansen K. Transport of carbon dioxide and ammonium in bioturbated (*Nereis diversicolor*) coastal, marine sediments. Biogeochemi 1999; 45:147-168.
- Larsen ON. Animal Acoustic Communication. Sound Analysis and Research Methods. SL Hopp, MJ Owren & CS Evans, red. Bioacoustics 1999; 10:228-230.
- Larsen ON, Goller F. Role of syringeal vibrations in bird vocalizations. Proc R Soc Lond B 1999; 266: 1609-1616.
- Li R, Chen J, Zhang S, Lei J, Shen Y, Chu X. Spatial and temporal variations in carbon and sulfur isotopic compositions of Sinian sedimentary rocks in the Yangtze platform, South China. Precambrian Research 1999; 97: 59-75.
- Lillebø AI, Flindt MR, Pardal MA, Marques JC. The effect of macrofauna, meiofauna and microfauna on the degradation of *Spartina maritima* detritus from a salt marsh area. Acta Oecologica 1999; 20(4):249-258.
- Martins I, Oliveira JM, Flindt MR & Marques JC. The effect of salinity on the growth of *Enteromorpha intestinalis* (Chlorophyta) in the Mondego estuary (west Portugal) Acta Oecologica 1999; 20(4):259-265.
- Michelsen A. The dance language of honeybees: Recent findings and problems. I: Hauser MD, Konishi M, red. The Design of Animal Communication. Cambridge: MIT Press, 1999: 111-131.
- Michelsen A, Elsner N. Sound emission and the acoustic far field of a singing acridid grasshopper (*Omocestus viridulus*). J Exp Biol 1999; 202:1571-1577.
- Nielsen C. Changes in branchial and intestinal osmoregulatory mechanisms and growth hormone levels during smolting in hatchery-reared and wild brown trout. Journal of Fish Biology 1999; 54:799-818.
- Nielsen C, Madsen SS, Björnsson BT. Changes in branchial and intestinal osmoregulatory mechanisms and growth hormone levels during smolting in hatchery-reared and wild brown trout. J Fish Biol 1999; 54(4):799-818.
- Overgaard J, Busk M, Hicks JW, Jensen FB, Wang T. Respiratory consequences of feeding in the snake *Python molorus*. Comp Biochem Physiol 1999; 124A:359-365.
- Pedersen SN, Christiansen LB, Pedersen KL, Korsgaard B, Bjerregaard P. In vivo estrogenic activity of branched and linear alkylphenols in rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss*). Sci Tot Environ 1999; 233:89-96.
- Pedersen SN, Lindholm C. Quantification of the xenoestrogens 4-tert-octylphenol and bisphenol A in water and in fish tissue based on microwave assisted extraction, solid phase extraction and liquid chromatography-mass spectrometry. J Chrom A 1999; 864:17-24.
- Rasmussen RS, Korsgaard B. Ammonia and urea in plasma of juvenile turbot (*Scophthalmus maximus*) in response to external ammonia. Comp Biochem Physiol 1999; 120:163-168.
- Riisgård HU, Jørgensen C. Filtrende dyr og plankton-dynamik. Vand & Jord 1999; 1:16-17.
- Riisgård HU, Svane I. Filter feeding in lancelets (amphioxus) *Brachistoma lanceolatum*. Invertebrate Biology 1999; 118:423-432.
- Rosselló-Mora R, Thamdrup B, Schäfer H, Weller R, Amann R. Marine sediment microbial community response to organic carbon amendment under anaerobic conditions. Syst Appl Microbiol 1999; 22:237-248.
- Ryals BM, Dooling RJ, Westbrook E, Dent ML, MacKenzie A and Larsen ON. Avian species differences in susceptibility to noise exposure. Hearing Res 1999; 131:71-88.
- Rydell J, Miller L, Jensen ME. Echolocation constraints of Daubenton's bat foraging over water. Functional Ecology 1999; 13:247-255.
- Salomonsen J, Flindt MR, Geertz-Hansen O. Modelling advective transport of *Ulva lactuca* (L.) in the sheltered bay, Møllekrogen, Roskilde Fjord, Denmark. Hydrobiologia 1999; 397: 241-252.

- Seidelin M, Madsen SS.* Endocrine control of Na⁺,K⁺-ATPase and chloride cell development in brown trout (*Salmo trutta*): interaction of insulin-like growth factor I with prolactin and growth hormone. *J Endocrinol* 1999; 162:127-135.
- Seidelin M, Madsen SS, Byrjalsen A, Kristiansen K.* Effects of insulin-like growth factor I and cortisol on Na⁺,K⁺-ATPase expression in osmoregulatory tissues of brown trout (*Salmo trutta*). *Gen Comp Endocrinol* 1999; 113:331-342.
- Skals N, Surlykke A.* Sound production by abdominal tymbal organs in two moth species: the Green Silver-line and the Scarce Silver-line (Noctuoidea: Nolidae: Chloephorinae). *J exp Biol* 1999; 202:2937-2949.
- Stoltze M, Kristensen TN, Nielsen P.* Guldalderlandskabets sommerfugl. *Naturens Verden* 1999; 82:2-9.
- Surlykke A, Filskov M, Fullard JH, Rorrest E.* Auditory relationships to size in noctuid moths: bigger is better. *Naturwissenschaften* 1999; 86:238-241.
- Teilmann J, Born EW, Acquarone M.* Behaviour of ringed seals tagged with satellite transmitters in the North Water polynya during fast-ice formation. *Can J Zool* 1999; 77:1934-1946.
- Tougaard J.* Receiver operating characteristics and temporal integration in the moth ear. *J Acoust Soc Am* 1999; 106:3711-3718.

INSTITUT FOR ELEKTRONIK OG DATA

Lektor, civilingeniør *Niels Lervad Andersen*
Lektor, civilingeniør *Ib Christensen* (studieleder)
Lektor, civilingeniør *Anna Friesel*
Lektor, ingeniør *Svend Hansson*
Lektor, ingeniør *Henning Jensen* (instituttleder)
Adjunkt, cand.scient. *Per Møller*
Lektor, ingeniør *Sven-Erik Petersen*
Lektorvikar, civilingeniør *Claus Thybo*
Lektor, cand.scient. *Søren Top*
Lektor, ingeniør *Erik Urth* (sektorleder)
Laboratorietekniker *Chresten Hansen*
Sekretær, overassistent *Gerda Reppien*
Laboratorietekniker *Leif Schmidt*

Der har i efterårssemestret 1998 været ansat 4 undervisningsassistenter, som har undervist i 301 konfrontationstimer.

I forårs- og efterårssemestrene 1999 har der været ansat 5 undervisningsassistenter og 1 studenter-instruktør. Disse har undervist i 488 konfrontationstimer.

Andre aktiviteter ved instituttet

I oktober 1998 fik instituttet fra Undervisningsministeriet en bevilling på 200.000 kr. til et udviklingsprojekt mellem Danfoss A/S og instituttet. Projektet, som havde titlen Trådløs CAN Interface til flowmåler, er gennemført med deltagelse af to lektorer fra instituttet og medarbejdere fra Danfoss Instrumentering, Nordborg i perioden 4. januar-1. september.

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

Niels Lervad Andersen har varetaget koordinering af TUR netværket optiske transducere. Han har i samarbejde med lektor Svend Hansson gennemført et projekt for Danfoss Instrumentering med titlen Trådløs CAN-Interface til flowmåler (januar –september 99).

Ib Christensen har været koordinator for et software-kvalitetsudviklingsprojekt i Lodam A/S med formålet at bringe firmaet tæt på niveau 3 efter CMM (Capability Maturity Model) modellen. I foråret 99 og efteråret 99 har han afholdt foredrag i NOVI om softwareprojektgennemførelse og har afholdt efteruddannelseskurser i software projektgennemførelse. I efteråret 98 blev Danchip-II projektet afsluttet, hvor Ib Christensen havde formandsposten. Danchip II havde til formål at indføre undervisning i struktureret digital design, herunder VHDL på E-diplomretningerne i Danmark. Ib Christensen har deltaget i 1st International Workshop on Education in Mechatronics afholdt i Bochum, Tyskland (september). Koordina-

tor for Dansk Naturvidenskabsfestival i Sønderjylland 1998.

Anna Friesel er påbegyndt Ph.D.-studium den 1. september på Mærsk Mc-Kinney Møller Institut for Produktionsteknologi, med titlen The Simulation and Control of Flexible Mechanical Systems. Anna Friesel har været projektleder for CTU-projektet Fjernundervisning inden for smalle tekniske fagområder. Har arrangeret MATLAB/SIMULINK seminar på Syddansk Universitet, Sønderborg (november).

Svend Hansson har i samarbejde med lektor Niels Lervad Andersen gennemført et projekt for Danfoss Instrumentering med titlen Trådløs CAN (Controller Area Network) Interface til flowmåler (januar-september). Han deltog i konferencerne TCP/IP og indlejret internet (10. december 1998) og softwareudvikling på tværs på Teknologisk Institut (24.-25. marts og 5.-6. oktober). Han deltog i kurset "EMC rigtigt design" (Electro Magnetic Compatibility) på Delta Dansk elektronik, lys & akustik (17. september 1998).

Henning Jensen er medlem af HF-gruppen under TUR-netværket Elektronik og Informations-Teknologi og har i den forbindelse deltaget i workshops på Ingeniørhøjskolen i Århus (3/2-99) og på Ingeniørhøjskolen Københavns Teknikum (3.-4. juni). Han har desuden deltaget i kurset "EMC rigtigt design" (Electro Magnetic Compatibility) på Delta Dansk elektronik, lys og akustik (17. september 1998).

Per Møller er startet på Ph.D.-forløb den 1. september med titlen Application of FEM Simulation in Control of Flexible Mechanical Systems ved Mærsk Mc-Kinney Møller Institut for Produktionsteknologi. Som led i projektet har han deltaget i en række reguleringskurser spændende fra grundlæggende analog/digital regulerings-teknik til State Space Models Estimation and Filtering afholdt ved Aalborg Universitet (22.-26. november).

Sven-Erik Petersen har deltaget i gruppen Avanceret digital signalbehandling under TUR-netværket. Deltaget med eksperimenter i forbindelse med Dansk Naturvidenskabs Festival 1998.

Søren Top deltog i konferencerne TCP/IP og indlejret internet (10. december 1998) og softwareudvikling på tværs på Teknologisk Institut (24.-25. marts og 5.-6. oktober).

Claus Thybo er gennem sit erhvervsforsker projekt medlem af EU Theme 5 forskningsgruppen Control of Complex System. Claus Thybo deltager som forfatter i det EU støttede Encyclopedia of Life Support Systems med bidrag under emnet Control Systems and Automation.

Erik Urth var medlem af Rektorforsamlingen for Ingeniørhøjskolerne, bestyrelsesmedlem i Hans Damm Re-

search A/S, Hans Damm Cellular Systems A/S og i Udviklingspark Syd. Desuden er han medlem af styregruppen for netværket Elektronik og Informationsteknologi, medlem af programgruppen for Erhvervsknudepunkt Sønderborg og medlem af udvalget for Ingeniørkompetence i Sønderjylland. Erik Urth har deltaget i 1st International Workshop on Education in Mechatronics, Bochum, Tyskland (september). Har desuden været koordinator for gruppen Avanceret digital signalbehandling under TUR-netværket og har arrangeret pædagogiske workshops (4. juni og 24. juni) i samarbejde med ass.professor Margot Brereton, University of Queensland og udviklingschef Crispin Mount Miller, The Gillette Company, USA.

FYSISK INSTITUT

Adjungeret professor *Alan Cooper Luntz* (professor til 30. juni)

Professor, dr.rer.nat. *Peter Sigmund*

Docent, lic.scient. *Niels Kjær Nielsen* (studieleder for Ph.D.-uddannelsen)

Lektor, lic.techn. *Ib Knud Kristensen*

Lektor, dr.scient. *Per Morgen*

Lektor, dr.scient. *Jens Havsgaard Onsgaard*

Lektor, dr.scient. *Jørgen Boiden Pedersen*

Lektor *Victor V. Petrunin*, Ph.D. (fra 1. august)

Lektor, dr.rer.nat. *Horst-Günter Rubahn* (fra 15. juli)

Lektor, lic.scient. *Paolo Sibani* (instituttleder)

Lektor, dr.scient. *Peter Touborg*

Lektor, dr.scient. *Sven Mosbæk Tougaard*

Adjunkt, lic.scient. *Arne Lykke Larsen*

Adjunkt *Ling Miao*, Ph.D. (fra 1. maj)

Ekstern lektor, lic.scient. *Ove Splittorff*

Ekstern lektor, cand.scient. *Anne Marie Torpe*

Gæsteforsker *Vladimir Bordo* (11. oktober-10. november)

Gæsteforsker *Alain Dubus* (19. april-2. maj og 9.-23. august, fondslønnet)

Gæsteforsker *Lev Glazov* (25. juni-25. august)

Gæsteforsker *Jan P. Godowski* (18.-26. marts og 13.-28. august)

Gæsteforsker *Alexander Jablonski* (19. april-2. maj og fra 9.-23. august, fondslønnet)

Gæsteforsker *Leszek Jozefowski* (22. november-19. december)

Gæsteforsker *Igor Kravetsky* (20. september-18. oktober, fondslønnet)

Gæsteforsker *Anatoly A. Neufeld* (30. juni-16. juli, fondslønnet)

Gæsteforsker *Vladimir Shulga* (3.-31. august)

Gæsteforsker *V. Tarasov* (30. juni-6. juli, fondslønnet)

Gæsteforsker *Francisco Yubero* (4.-10. januar og 7.-12. december, fondslønnet)

Gæsteforsker *Zhu Lin Zhang* (15. juli-9. august)

Gæsteprofessor *Werner Heiland* (15. september-15. december, Forskerakademiet)

Laboratoriebetjent *Erling Hartmann Andersen*

Akademisk medarbejder *Arnd Baurichter*, Ph.D.

Kontorfuldmægtig *Karen Cauthery*

Ingeniørassistent *Per Winding Christensen*

Bioanalytiker *Tove Nyberg*

Ingeniør *Darios Nassiri Rizi*

Overassistent *Birgit Else Syrak Sørensen*

Ingeniørassistent *Torben Sørensen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Trine Andersen

Lone Bech

Michael Christensen

Lars Diekhöner

Petur Martin Glerfoss

Martin Jermer Hansen

Henrik Mortensen

Morten Nielsen

Der har i forårssemestret og efterårssemestret været ansat i alt 6 undervisningsassistenter og 8 studenterinstruktører. Disse har undervist i alt 596 konfrontationstimer. Herudover har der været ansat 6 Ph.D.-studerende, som i alt har undervist i 573 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Dr. H.-G. Rubahn, Max Planck-Institut für Strömungsforschung, Göttingen, Tyskland: Time-solved nonlinear optics of rough cluster films: from collective excitations to bond-breaking mechanisms (6. januar).

Adjunkt J.O. Pepke Pedersen, Danish Center for Earth System Science, Niels Bohr Institutet for Astronomi, Fysik og Geofysik, Københavns Universitet: Collisions with laser-prepared atoms (6. januar).

Dr. V.V. Petrunin, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet: Laser Spectroscopy of Atomic Negative Ions and the Fundamental Problems of Atomic Physics (12. januar).

Forskningsprofessor J. Böttiger, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet: Production and physical properties of hard coatings processed by use of plasma (9. februar).

Professor H. Kragh, Institut for de Eksakte Videnskabers Historie, Aarhus Universitet: Twentieth-Century Physics in a Historical Perspective (23. februar).

Seniorforsker J. Schou, Optik og Fluid Dynamik, Forskningscenter Risø, Roskilde: Laser ablation of solids: Fundamental problems and applications (2. marts).

Docent H.C. Fogedby, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet: Canonical phase space approach to the noisy Burgers equation (17. marts).

Dr. J. Reinhard Schinke, MPI für Strömungsforschung, Göttingen, Tyskland: Fragmentation of Polyatomic Molecules: A Quantum Chemical Account (13. april).

Lektor E. Bonderup, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet: Electron-gas picture of excitations in carbon clusters (30. april).

Lektor B. Bech Nielsen, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet: Light impurity atoms embedded in semiconductors (27. april).

Professor P. di Vecchia, NORDITA, København: M-teori: den unikke teori for alle vekselvirkninger (11. maj).

Lektor J.M. Knudsen, Ørsted Laboratoriet, Niels Bohr Institutet for Astronomi, Fysik og Geofysik, Københavns Universitet: Results from the Mars Pathfinder Mission (18. maj).

Forskningslektor P. Alstrøm, Niels Bohr Institutet for Astronomi, Fysik og Geofysik, Københavns Universitet: Instability and 'Sausage -String' Appearance in Blood Vessels during High Blood Pressure (25. maj).

Professor W. Kutschera, Institut für Radiumforschung und Kernphysik, Universität Wien, Østrig: Ötzi, the pre-historic iceman who surfaced after 5000 years from an alpine glacier (5. august).

Professor Y. Quéré: Académie Des Sciences, Paris, Frankrig: The virtues of a scientific education in primary schools (6. august).

Lektor J. Renner Hansen, Niels Bohr Institutet for Astronomi, Fysik og Geofysik, Københavns Universitet: A Higgs hunter's story (7. september).

Forskningsadjunkt J. Erland, Mikroelektronik Centret, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby: Quantum Computing (28. september).

Professor E. Polzik, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet: Quantum Optics - physics of entangled systems (5. oktober).

Dr. C. Svendsen, Danfoss, Compressors GmbH, Flensburg, Tyskland: A Physicist in Industry: Acoustic Research and Development at Danfoss Compressors GmbH (12. oktober).

Dr. M. Paczusky, NORDITA, København: Self-organizing networks of competing Boolean agents (26. oktober).

Programleder S. Grüner Hanson, Forskningscenter Risø, Roskilde: Speckles - why they appear, how they are treated analytically, and what they can be used for! (9. november).

Andre arrangementer

Institutet har stået som arrangør for 18th International Conference on Atomic Collisions in Solids (3.-8. august) med 250 deltagere og 30 ledsagere. For det praktiske arrangement, som har lagt beslag på en betydelig del af instituttets ressourcer i over et år, stod lokalkomiteen med K. Cauthery, T. Nyberg, E. Hartmann Andersen, A. Baurichter, D. Rizi, P. Morgen, J. Onsgaard, S. Tougaard og P. Sigmund samt O. Ellegaard (OUB) og J. Schou (Forskningscenter Risø), hvortil skal regnes assistance fra enkelte af instituttets studerende samt fællesområdet, især Teknisk og Økonomisk Forvaltning, fotograf D.G. Petersen, Biokemisk Institut og kantinen på Syddansk Universitet i Odense.

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

M. Christensen deltog i Nordic Winter School on Particle Physics & Cosmology, Gausdal, Norge (2.-8. januar). Han

var på et forskningsophold ved Cornell University, Ithaca, USA (15. april-15. juli). Han deltog i D. Chalonge - 7th Course: Current Topics in Astrofundamental Physics, Erice, Italien (5.-16. december).

L. Diekhöner holdt foredraget High coverage (metastable) states of nitrogen adsorbed on Ru(0001), i samarbejde med H. Mortensen, A. Baurichter og A.C. Luntz, ved Dansk Fysisk Selskabs årsmøde i Nyborg (3.-4. juni). Han deltog sammen med H. Mortensen og A.C. Luntz i Gordon Research Conferences: Dynamics at Surfaces, NH, USA med posteren Barrier determination of N₂/Ru(0001) using Laser Assisted Associative Desorption, i samarbejde med H. Mortensen, A. Baurichter og A.C. Luntz (8.-13. august). Han deltog sammen med A.C. Luntz i American Vacuum Society's 46th International Symposium, Seattle, USA (25.-29. oktober), hvor han holdt foredraget Metastable states of nitrogen atoms adsorbed on Ru(0001), i samarbejde med H. Mortensen, A. Baurichter og A.C. Luntz. Han var på et forskningsophold ved The University of Texas, Austin, USA (29. oktober - 29. november).

P.M. Glerfoss deltog sammen med N. Kjør Nielsen i et møde arrangeret af Nordic Network for Supersymmetric Field and String Theories, Helsinki (2.-4. december), hvor N. Kjør Nielsen holdt foredraget On Constrained Instantons.

J. Jensen gav foredraget Tracks Induced in Different Insulators by High Energy Cluster Ions: A TEM Study ved Fysiska Institutionen, Uppsala Universitet, Sverige (22. februar). Han var på studieophold ved Laboratoire des Solides Irradiés, Ecole Polytechnique, Frankrig, (26.-30. april). Han gav foredraget Electronic stopping of swift molecules and clusters: Role of projectile screening ved ICACS-18 (18th International Conference on Atomic Collisions in Solids) konferencen, Odense (3.-8. august). Han havde et forskningsophold ved Fachbereich Physik, Universität Osnabrück, Tyskland (4. oktober-17. december), hvor han gav foredraget Observations of Tracks by TEM after MeV Cluster Irradiations.

I.K. Kristensen deltog i 7th Topical Meeting on Photorefractive Materials Effects and Devices, Helsingør (27.-30. juni).

A.L. Larsen besøgte Observatoire de Paris, Frankrig i perioderne (1.-3. januar, 23. maj-6. juni, 1.-3. december, 17.-21. december og 27.-31. december). Han besøgte Universidad Complutense de Madrid, Spanien, hvor han holdt foredraget Strings in 2+1 anti de Sitter space (10.-14. januar) samt besøgte Euskal Herriko Unibertsitatea (Universidad País Vasco), Bilbao, Spanien, hvor han holdt foredraget Classical Strings and Semiclassical String-Quantization in 2+1 AdS (15.-20. januar). Han var på et længere forskningsophold ved University of Alberta, Edmonton, Canada, hvor han holdt foredragene Soap Bubbles in Outer Space and Black Holes in the Bathroom og Chaotic Scattering and Capture of Cosmic Strings by Black Hole (3. juli-27. november). A.L. Larsen besøgte University of Thessaloniki, Grækenland (3.-10. oktober) og besøgte Democritos Nuclear Research Center, Athen,

Grækenland, hvor han holdt foredraget Chaotic Cosmic String Dynamics near a Black Hole (11.-17. oktober). Han var desuden på et kort besøg ved NORDITA og Niels Bohr Institutet, København (24.-25. februar). Han deltog i konferencen Current Topics in Astrofundamental Physics, Erice, Sicilien (4.-16. december). Han holdt desuden populærvidenskabelige foredrag, blandt andet i Naturvidenskabeligt Selskab på Fyn Superstrengte og Teorien om Alting (16. marts).

A.C. Luntz besøgte Fysisk Institut, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby for samarbejde om overfladedynamik (25. januar, 3. maj og 25 juni). I forbindelse med forskningssamarbejde besøgte han IBM Almaden Research Center, San Jose, USA (29.-31. marts). Han deltog i Gordon Research Conferences Dynamics at Surfaces, NH, USA med posteren Thermal consequences of strain, i samarbejde med B. Hammer (8.-13. august). A.C. Luntz besøgte Fritz Haber-Institut, Max Planck Gesellschaft, Berlin, Tyskland (15. oktober) og Department of Chemistry, University of Washington, USA (28. oktober).

L. Miao deltog i Dansk Fysisk Selskabs årsmøde i Nyborg med et inviteret foredrag Sterol evolution and physical properties of lipid membranes: directed optimization in Nature's material engineering, sammen med M. Nielsen m.fl. (3.-4. juni). Hun var også på en række besøg ved Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby (25.-28. juni, 27. august og 5. november), på Roskilde Universitetscenter (28. maj) og på Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, København (9. juli). Hun deltog desuden i workshoppen: Recent advances in statistical physics, NORDITA, København (22. september) og i workshoppen Dissipative particle dynamics, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby (15. december).

P. Morgen opholdt sig på Kreta som gæst ved Fysisk Institut, Universitetet i Heraklion (11.-17. januar). Der deltog han i C. Xirouchakis Ph.D.-forsvar med titlen Electronic and Chemical Properties of Indium Oxide Films som eksaminator, og holdt et foredrag om Ultrathin oxides on silicon, created by Cs-assisted oxidation. Han deltog i mødet Pædagogisk Fornyelse med IT på Aalborg Universitet og holdt to indlæg med titlerne På vej til nye former for indlæring af fysik: Fra kridt-på-tavle til interaktion via Internettet. Del I: Idégrundlag og udarbejdelse af materialet. Del II: Kursens forløb og elevernes reaktioner på forløbet (11. februar). Han holdt et kursus om Fornyelse i undervisningen ved brug af Internettet: Net-Fysik, med demonstration af fjernstyring af forskningsudstyr via Nettet, for Fysiklærerforeningen (23. marts). Han holdt foredraget Hvordan forandrer vi undervisningen på Universiteterne ved en afslutningshøjtidelighed på Odense Tekniske Skole (24. marts). Han demonstrerede på Frederiksberg Gymnasium brugen af Netfysik på Internettet (13. april) og holdt ved et møde på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, København foredrag om fornyelse i undervisningen: Fjernundervisning, før og nu (19. maj). Han deltog i ICDE (International Council for Distance Education) Verdenskongressen 1999, Wien, Østrig (21.-22. juni) og bidrog som deltager i en rund-

bordsdiskussion om Åben Uddannelse og Fjernundervisning som udfordring for universiteterne. I forbindelse med ICACS-18 (18th International Conference on Atomic Collisions in Solids) konferencen var han medlem af den lokale arrangerende komité og deltog med posteren Sputter Profiling of 'Technical' Samples, sammen med L. Gudmand-Høyer og C. Chirouchaki (2.-7. august). Han opholdt sig hos Rangemore Software, Burton on Trent, England for at planlægge og deltage i produktionen af et cd-rom baseret undervisningsmateriale om fysik (9.-15. august). Han var til møde hos Topsil A/S, Frederikssund vedrørende udnyttelse af forskningsresultater i patentøjemed (15. september). Han afholdt i samarbejde med L. Mortensen, Studieadministrationen et éndages møde i Kolding for DAOU (Danish Association of Open Universities) om IKT og pædagogik og holdt der foredraget Hvilke udfordringer ligger der for universiteterne i fjernundervisningen (4. november). Han deltog i EADTU (European Association of Distance Teaching Universities) møde på Open University, Milton Keynes, England med foredraget Preparation of a course in industrial physics (12.-14. november). P. Morgen har udført forskning ved lagringen ASTRID, Aarhus Universitet sammen med specialestuderende fra Fysisk Institut (8.-23. marts og 17. september-1. oktober). Han har på instituttet modtaget tre gymnasieklasser (Hillerød (11.-14. oktober), Svendborg (29. november-2. december) og Ribe (23. november)) til demonstration af og forsøg med vores udstyr. Har også været vært for en gymnasieelev (fra Hillerød), som lavede noget af sit tredjeårs-projekt her (16. december). Han er næstformand i koordinationsudvalget for DAOU (Danish Association of Open Universities) samt Chairman for Academic Network of Science and Technology, EADTU (European Association of Distance Teaching Universities). P. Morgen er medlem af Forskerparken Fyns bevillingsudvalg for Forskerparkens Rammeprogram og af Innovationsselskabets Fyn A/S' bevillingsråd.

H. Mortensen deltog med posteren Dynamics of Ammonia Decomposition on Ru(0001), sammen med A. Baurichter, L. Diekhöner og A.C. Luntz, i Dansk Fysisk Selskabs årsmøde i Nyborg (3.-4. juni). Han præsenterede samme poster ved Gordon Research Conference Dynamics at Surfaces i Andover, New Hampshire, USA (8.-13. august).

N. Kjær Nielsen deltog i Symmetries and Reflections, a symposium in Honor of C.N. Yang, State University of New York at Stony Brook, USA (21.-22. maj). Han ledede en ekskursion med 14 studerende til Stenomuseet og Institut for Fysik og Astronomi, Århus (10. december).

J. Onsgaard var på forskningsophold ved synkrotronen, ASTRID, Aarhus Universitet (18.-26. marts, 16.-23. april samt 13.-28. august). Han var opponent ved A. Ramstads doktoreksamen ved Trondheim Universitet, Norge: Surface science studies of model bimetallic catalyst systems (10. juni). Samme sted holdt J. Onsgaard kollokviet Catalytic properties of modified copper surfaces (9. juni). Han deltog i Dansk Fysisk Selskabs årsmøde

de i Nyborg (3.-4. juni). Han deltog i 18th European Conference On Surface Science, Wien, Østrig med foredraget Reactions on alkali-modified low-index and stepped surfaces (21.-24. september). Ved synkrotron brugermødet deltog han med posteren CO reactions on alkali-modified stepped copper surfaces, sammen med S.V. Hoffmann, J.P. Godowski og L. Bech (18. november).

J. Boiden Pedersen deltog i VIth International Symposium on Magnetic Field and Spin Effects in Chemistry and Related Phenomena, Emmeten, Schweiz (21.-26. august), hvor han afholdt et inviteret foredrag med titlen Antiphase structure (APS) of transient ESR spectra; transversal polarization formation by the reencounter radical pair mechanism as the origin of APS. Han deltog i Teknologistøttet undervisning på universitetsniveau for DCN (Dansk Center for Naturvidenskabsdidaktik) - didaktiske og tekniske principper, der blev afholdt på Learning Resource Center, DTV (Danmarks Tekniske Videncenter) (10. september-19. november).

V.V. Petrunin holdt et kollokvium Photoionization spectroscopy of negative ions, Max Planck Institute for Fluid Dynamics, Göttingen, Tyskland (25. maj). Han deltog i 14th International conference on Laser Spectroscopy, Innsbruck, Østrig (7.-11. juni). Samme sted præsenterede han posteren Laser spectroscopy of atomic negative ion: nonlinear and correlation effects in the continuum of elementary atomic system. Han deltog i Gordon Research Conference Dynamics at Surfaces, Andover, USA (8.-13. august). Han holdt inviteret foredrag om Negative Ion Spectroscopy ved Euroconference on Atomic Physics at Accelerators, Mainz, Tyskland (19.-24. september).

H.-G. Rubahn deltog i konferencen Laser Applications in Microelectronics and Optoelectronic Manufacturing IV, San José, USA, sammen med F. Balzer, J. Ihlemann og K. Rubahn (25.-27. januar). Han holdt kollokviet Von rauhen Metallfilmen zu Nanostrukturen: Nichtlineare optische Untersuchungen, Konstanz Universitet, Tyskland (10. februar). Han deltog ved Conference on Surface and Interface Optics, SiO99, Saint Maxime, Frankrig, sammen med V.G. Bordo (4.-9. maj). Han var gæsteprofessor ved Université Paul Sabatier, Toulouse, Frankrig (22. februar-5. marts; 31. maj-11. juni), hvor han holdt kollokviumsforedraget Time-resolved nonlinear optics of rough cluster films and nanoscaled systems (10. juni). H.-G. Rubahn var med til at organisere the Conference on laser ablation (COLA 99), Göttingen, Tyskland (19.-23. juli). Han holdt foredraget Optics of nanoscaled systems: Dynamics of supported metallic clusters and ultrathin organic films, Forskningscenter Risø (15. december). Han holdt seminaret Von brillianten Clustern zu leuchtenden Drähten: lineare und nichtlineare Optik in nanoskalierten Systemen i Laser Laboratorium Göttingen, Tyskland (17. december).

P. Sibani opholdt sig på San Diego State University, San Diego, Californien, USA (25. juni-3. juli). Han var i Telluride, Colorado, USA (4.-18. juli), hvor han organiserede workshoppen Energy Landscapes. P. Sibani deltog i

bedømmelsesarbejdet for S. Schuberts habilitationafhandling med titlen Random Walks in Complex Systems - Anomalous Relaxation, TU Chemnitz, Tyskland og som referee i ansættelsesbedømmelsen af en forsker på Max-Planck Institut für Festkörperforschung, Stuttgart, Tyskland.

P. Sigmund holdt inviteret foredrag om Stopping of Heavy Ions ved Werner Brandt Workshop, Bariloche, Argentina (12.-16. april). Han var arrangør og leder af en paneldiskussion om Charge-dependent stopping of heavy ions ved International Conference on Ion Beam Analysis, Dresden, Tyskland (26.-30. august), hvor han også rapporterede om den internationale stråleunions (ICRU) projekt vedrørende nedbremsningen af tunge ioner. Ved International Conference on Atomic Collisions in Solids (ICACS-18), Odense (3.-8. august) præsenterede P. Sigmund fire posterbidrag om Pronounced composition gradients in alloys under low-energy ion implantation at high fluence, sammen med L.G. Glazov, om Electronic stopping of swift lithium and carbon ions, sammen med H. Paul og A. Schinner, om Polarization effect in stopping of swift partially-screened heavy ions: Perturbative theory, sammen med A. Schinner, samt om A general expression for the width of a charged-particle track. P. Sigmund deltog i den tolvte internationale workshop om Inelastic Ion Surface Collisions, South Padre Island, Texas, USA (24.-29. januar). Han holdt kollokviumsforedrag ved Vanderbilt University, Nashville, Tennessee, USA om Stopping of Swift Heavy Ions and Clusters (22. januar) og om samme emne ved Catholic University, Buenos Aires, Argentina (19. april). Han gav seminar om Equilibrium and nonequilibrium stopping of heavy ions i Physics Division, Argonne National Laboratory, USA (20. januar) og om Abbremsung schwerer und schneller Ionen ved Institut für Strahlenschutz, GSF, Neuherberg, Tyskland (14. december). Han besøgte universitetet i Linz (13. december). Endelig holdt han foredrag om Violinens Fysik med assistance af E. Hartmann Andersen i Solvøgen, Odense (11. januar), på Folkeuniversitetet i Aalborg (17. marts), ved Dansk Fysisk Selskabs Sorødag (24. juni), på Stenomuseet, Århus (23. september), på Viborg Katedralskole (2. december) og på Thisted Gymnasium (9. december). P. Sigmund var arrangør, formand for det lokale udvalg, for programudvalget og for redaktionskomiteen for International Conference on Atomic Collisions in Solids. Han er i øvrigt fagkonsulent i fysik for Danmarks Nationalleksikon, medlem af spørgepanelet i fysik for Spørg Naturvidenskaben, formand for komiteen Stopping of Heavy Ions under International Commission on Radiation Units and Measurements (ICRU) og medlem af Videnskabernes Selskabs udvalg for udadrettet virksomhed.

A.C. Simonsen deltog i Dansk Fysisk Selskabs årsmøde i Nyborg med foredraget Temperature dependent growth of Ge nanostructures on Si(001): XPS peak shape analysis and AFM (3.-4. juni).

S. Tougaard gav det inviterede foredrag Electron Transport in Non-Crystalline Solids: General Survey of Expe-

rimental and Theoretical Aspects, ved IUVESTA (International Union for Vacuum Science, Techniques and Applications) workshop, Debrecen, Ungarn (26.-29. april). Ved same møde gav han bidragene: Non-Destructive 3D analysis og Surface Nano-Depth Scale XPS Analysis. Ved ICACS-18 (18th International Conference on Atomic Collisions in Solids), Odense (3.-7. august) holdt han det inviterede foredrag Elastic and Inelastic Electron Scattering in Solids. Han var medlem af den internationale komité for 8th European Conference on Applications of Surface and Interface Analysis, Sevilla, Spanien (4.-8. oktober), hvor han holdt inviteret foredrag om Quantitative XPS Chemical Analysis of Surface Nano Structures, og her bidrog han desuden med følgende indlæg Surface Morphology of Diblock Copolymers determined by Analysis of the XPS peak shape, sammen med T. Andersen, L. Hubert, I. Johannsen, Analysis of Angle Resolved Electron Energy Loss in XPS spectra of Transition metals and Si, sammen med A.C. Simonsen og F. Yubero, The Inelastic Scattering Cross Sections of Electrons in InSb, Sb, and In, Determined from highly resolved Electron Energy Loss Spectra, sammen med J. Toth, D. Varga, G. Gergerly, Cs. Daroci, Nano-Structure of Ge thin films on Si(001): Effect of Substrate Temperature, sammen med A.C. Simonsen, J. L. Hansen, A. Nylandsted Larsen, ISS and XPS study of the first stages of Growth of Iron Oxide on Polycrystalline Silicon Dioxide, sammen med F. Yubero og A.R. Gonzales-Elipé, og Morphology of the Growth of Oxide on Chromium Steel Determined by XPS-QUASES Analysis, sammen med M. Arai. Ved konferencen arrangerede han Topical Session: Software for Surface and Interface Analysis og holdt her indlæg om QUASES Ver. 4.3: New Windows Software for Quantitative XPS of Surface Nano-Structures. Han deltog i symposier under Copernicus Determination of Standardized Parameters in Surface Analysis, ved Charles University, Prag (13.-17. januar), hvor han holdt foredraget Intercomparison of Methods for Separation of REELS Elastic Peak Intensities for Determination of IMFP (Inelastic mean free path) og ved Technical Physics and Material Science, Hungarian Academy of Sciences, Budapest, Ungarn (29. april-2. maj). Han besøgte Materials Science Division Electro-technical Laboratory, Tsukuba og National Research Institute for Metals, Tsukuba, Japan (25.-29. januar). Han besøgte Institute of Material Science, Isla de la Cartajua, Sevilla, Spanien (9.-12. oktober). Han holdt foredraget Quantitative Analysis of Surface Morphologies by XPS, Practical Examples på Forskningscenter Risø (7. april). Han deltog i Dansk Fysisk Selskabs årsmøde i Nyborg, (3.-4. juni) med posterne Temperature Dependent Growth of Ge nano-structures on Si(001): XPS peak shape analysis and AFM, sammen med A. Simonsen, m.fl., og Surface Morphology of Diblock CoPolymers during Annealing, sammen med T. Andersen, m.fl. Han deltog i Eighth Topical Conference on Quantitative Surface Analysis, Puyallup, Washington (22.-23. oktober) med posteren Surface Nano-Depth Scale XPS Analysis. New Windows Based Software. Han deltog i VAMAS møde (4. oktober)

i Sevilla, Spanien og i kurset Web-udvikling med Visual Basic, Teknologisk Institut, Tåstrup (20. september). Han er leder af det internationale forskningsprojekt Tests of Algorithms for Data Processing in XPS under Versailles Project on Advanced Materials and Standards (VAMAS). Han leder et internationalt EU-projekt under Copernicus-programmet Determination of Standardized Parameters Describing the Electron Transport for Quantitative Surface Analysis by Electron Spectroscopies (EU-kontrakt No. ERBIC15CT960800) og han har, sammen med F. Yubero, det NATO-støttede projekt XPS Characterization of Ultra-thin Films of Metal-Oxides. Han er medlem af ISO TC/201 committee on ISO Standards for Surface Analysis. Han er associate editor for tidsskriftet Surface Science Spectra, medlem af editorial board for tidsskriftet Journal of Electron Spectroscopy and Related Phenomena og af advisory editorial board for tidsskriftet Surface and Interface Analysis samt af International Advisory Committee for tidsskriftet Journal of Surface Analysis.

Eksterne bevillinger og donationer

Forskerakademiet har finansieret L. Diekhöners og H. Mortensens Ph.D.-stipendier.

J. Onsgaard modtog sammen med P. Juul Møller, Københavns Universitet og P. Morgen 100.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til forskning baseret på synkrotronstråling.

J. Boiden Pedersen er sammen med P. Sibani tildelt en treårig rammebevilling på 420.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til projektet Stochastic dynamics in statistical mechanical systems.

P. Sigmund, S. Tougaard og professor H.H. Andersen, Københavns Universitet oppebærer en rammebevilling på 130.000 kr. pr. år fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd.

P. Sigmund har fra Forskerakademiet fået bevilget 50.260,80 kr. til tre måneders ophold som gæsteforsker for Werner Heiland.

Ud over bevillinger nævnt i årsberetningen 1998 har P. Sigmund for ICACS-18 (18th International Conference on Atomic Collisions in Solids) modtaget følgende bevillinger: 25.000 kr. fra Carlsbergs Mindelegat for Brygger J.C. Jakobsen, 40.000 kr. fra CERN related atomic and nuclear physics center (CRAK), ca. 30.000 kr. fra Nordisk Samarbejdskomite for Naturvidenskab (NOS-N); samt 60.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd.

S. Tougaard modtog sammen med P. Morgen og J. Onsgaard 362.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til en metalfordamper i projektet Fremstilling af ultratynde (nanometer) film af metaller, dielektrika og legeringer; undersøgelser af deres nano-struktur (topologi og elektronisk struktur).

S. Tougaard har modtaget 82.000 kr. fra EU til Copernicus-projektet Determination of Standardized Parameters Describing the Electron Transport for Quantitative

Publikationer

- Bordo VG, Rubahn HG.* Laser-controlled adsorption of Na atoms in evanescent wave spectroscopy. *Opt Express* 1999; 4(2):59-66.
- Bordo VG, Rubahn HG.* A new evanescent wave spectroscopy technique for studying adsorption/desorption processes at surfaces. *Phys stat sol a* 1999; 175:265-70.
- Bordo VG, Rubahn HG.* Two-photon evanescent wave spectroscopy of alkali atoms. *Phys Rev A* 1999; 60:1538-48.
- Bordo VG, Rubahn HG.* On the determination of the velocity distribution of photodesorbed atoms from their excitation spectra. *Chem Phys Lett* 1999; 309:143-8.
- Christensen M, Larsen AL, Verbin Y.* Complete Classification of the String-like Solutions of the Gravitating Abelian Higgs Model. *Phys Rev D* 1999; 60:125012, 1-7.
- Cohen Simonsen A, Pøhler JP, Jeynes C, Tougaard S.* Quantification of Au Deposited on Ni: XPS Peak Shape Analysis Compared to RBS. *Surf Interf Anal* 1999; 27:52-6.
- Cohen Simonsen A, Schleberger M, Tougaard S, Hansen JL, Nylandsted Larsen A.* Nanostructure of Ge deposited on Si(001): A study by XPS peak shape analysis and AFM. *Thin Solid Films* 1999; 338:165-71.
- Cohen Simonsen A, Yubero F, Tougaard S.* Analysis of angle resolved electron energy loss in XPS spectra of Ag, Au, Co, Cu, Fe and Si. *Surf Sci* 1999; 436:149-59.
- de Vega HJ, Larsen AL, Sánchez N.* Quantum String Dynamics in the conformal invariant SL(2,R) WZWN Background: Anti-de Sitter Space with Torsion. I: de Vega HJ, Sánchez N, red. Proceedings for the 2nd INTAS MEETING, Fundamental Problems in Classical, Quantum and String Theory. Observatoire de Paris, 1999: 13-35.
- de Vega HJ, Larsen AL, Sánchez N.* Quantum String Dynamics in the conformal invariant SL(2,R) WZWN Background: Anti-de Sitter Space with Torsion. I: Sánchez N, red. Proceedings for the Fifth Paris Cosmology Colloquium. Observatoire de Paris, 1999: 71-94.
- Diekhöner L, Baurichter A, Mortensen H, Luntz AC.* Observation of metastable atomic nitrogen adsorbed on Ru(0001). *J Chem Phys* 1999; 112:2507-15.
- Doktorov AB, Neufeld AA og Pedersen JB.* Green's function calculation of electron spin polarization. II. Approximation schemes. *J Chem Phys* 1999; 110:8869-80.
- Doktorov AB, Neufeld AA og Pedersen JB.* Green's function calculation of electron spin polarization. III. Freely diffusing radical pairs. *J Chem Phys* 1999; 110:8881-88.
- Frolov AV, Larsen AL.* Chaotic Scattering and Capture of Strings by Black Hole. *Class Quant Grav* 1999; 16:3717-24.
- Frolov VP, Larsen AL, Christensen M.* Domain wall interacting with a black hole: A new example of critical phenomena. *Phys Rev D* 1999; 59:125009, 1-8.
- Fuhrmann D, Gerlach R, Rubahn HG, Wöll C.* Structure and phase transitions of ultrathin films of alkanes adsorbed on Cu(111). *Surf Sci* 1999; 424:145-54.
- Godowski PJ, Onsgaard J, Hoffmann SV, Nerlov J.* Photoemission study of CO₂ adsorbed on K/Cu(110). Analysis of adsorbate induced structures. *Acta Physica Polonica A* 1999; 95:423-31.
- Gudmand-Høyer L, Bach A, Nielsen G T, Morgen P.* Tribological properties of automotive disc brakes with solid lubricants. *Wear* 1999; 232:168-175.
- Hansen K, Andersen JU, Cederquist H, Hvelplund P, Larsson MO, Petrunin VV, Schmidt HT.* Thermionic emission laser spectroscopy of stored C₆₀. *Eur Phys J D* 1999; 9:351-4.
- Hoffmann SV, Haahr Petersen J, Onsgaard J.* Overfladestudier med fotoemissionsspektroskopi. *KVANT* 1999; 3:38-42.
- Jablonski A, Tougaard S.* Escape Probability of Electrons from Solids. Influence of Elastic Electron Scattering. *Surf Sci* 1999; 432:211-27.
- Klein-Wiele JH, Simon P, Rubahn HG.* Picosecond response of sodium clusters on dielectric substrates. *Opt Comm* 1999; 161:42-6.
- Larsen AL, Nicolaidis N.* String Spreading on Black Hole Horizon. *Phys Rev D* 1999; 60:024012, 1-6.
- Larsen AL, Sánchez N.* From the WZWN model to the Liouville Equation: Exact String Dynamics in Conformally Invariant AdS Background. I: de Vega HJ, Sánchez N, red. Proceedings for the 2nd INTAS MEETING, Fundamental Problems in Classical, Quantum and String Theory. Observatoire de Paris, 1999: 36-59.
- Larsen AL, Sánchez N.* From the WZWN model to the Liouville Equation: Exact String Dynamics in Conformally Invariant AdS Background. I: Sánchez N, red. Proceedings for the Fifth Paris Cosmology Colloquium. Observatoire de Paris, 1999: 95-118.
- Møller P M, Godowski PJ, Onsgaard J.* Adsorption and decomposition of formic acid on potassium modified Cu(110). *Vacuum* 1999; 54:31-8.
- Newman MEJ, Sibani P.* Extinction, diversity and survivorship of taxa in the fossil record. *Proc R Soc Lond B* 1999; 266:1593-9.
- Nielsen L, Miao L, Ipsen JH, Zuckermann MJ, Mouritsen OG.* Off-lattice model for the phase behavior of lipid-cholesterol bilayers. *Phys Rev E* 1999; 59:5790-5803.
- Pedersen K, Pedersen TG, Kristensen TB, Morgen P.* Second-harmonic generation spectroscopy of quantum wells: Au on Si(111). *Appl Phys B* 1999; 68:637-40.
- Petrunin VV, Andersen T.* New nonlinear laser techniques for studies of negative ions on and off an ion storage ring. *Hyperfine Interactions* 1999; 115:221-4.

- Rubahn HG.* Laser applications in surface science and technology. Chichester: Wiley, 1999: 1-336.
- Rubahn HG, Boneß J, Marowsky G.* Growth and thermal destruction of sodium films on Si(111)7x7 surfaces as monitored by second harmonic generation. *Chem Phys Lett* 1999; 313:19-23.
- Rubahn K, Ihlemann J, Balzer F, Rubahn HG.* UV-laser ablation of ultrathin dielectric layers. *SPIE Proceedings* 1999; 3618:357-62.
- Rubahn K, Ihlemann J, Rubahn HG.* Excimer laser sputtering of mica surfaces: mechanisms and applications. *J Appl Phys* 1999; 86:2847-55.
- Sibani P, van der Pas R, Schön JC.* The lid method for exhaustive exploration of metastable states of complex systems. *Comp Phys Comm* 1999; 116:17-27.
- Sibani P, Pedersen A.* Evolution dynamics in terraced NK landscapes. *Europhys Lett* 1999; 48:346-52.
- Sigmund P.* Interaction of Particles and Radiation with Matter. *Nucl Instrum Methods B* 1999; 155:337-8.
- Storm J, Lambert RM, Memmel N, Onsgaard J, Taglauer E.* Catalysis with monometallic and bimetallic films: trimerisation of acetylene to benzene on Pd/Ru(001) and (Pd+Au)/Ru(001). *Surf Sci* 1999; 436:259-68.
- Wright S, Hasselbrink E.* Photochemistry of disilane adsorbed in a H terminated Si(100) surface. *J Chem Phys* 1999; 111:10287-302.
- Xirouchaki C, Moschovis, Chatzitheodoridis E, Kiriakidis G, Boye H, Morgen P.* Structural and Chemical Characterization of As-Deposited Microcrystalline Indium Oxide Films prepared by dc Reactive Magnetron Sputtering. *J Elect Mat* 1999; 28:26-34.

KEMISK INSTITUT

Professor, dr.scient. *Hans Toftlund Nielsen*
Professor, dr.scient. *Jens Oddershede*
Adjungeret professor *John R. Sabin* (opholdt sig ved instituttet 15. juni-15. august)
Docent, dr.scient. et h.c. *Jan Becher*
Lektor, cand.scient. *Torben Stroyer Hansen*
Lektor, lic.scient. *Jens Peter Jacobsen*
Lektor *Frank Jensen*, Ph.D.
Lektor, dr.scient. *Hans Jørgen Aagaard Jensen*
Lektor, cand.scient. *Palle Waage Jensen* (instituttleder)
Lektor, cand.scient. *Christian Lohse*
Lektor *Christine Joy McKenzie*, Ph.D.
Lektor, cand.polyt. *Jørgen Møller*
Lektor, dr.phil. *Carl Th. Pedersen*
Lektor, lic.scient. *Erik Bjerregaard Pedersen*
Lektor, cand.pharm. *Gudrun Ploug-Sørensen* (studiele-der)
Lektor, cand.scient. *Ole Simonsen*
Lektor, lic.techn. *Eivind Morten Skou* (studieleder)
Lektor, dr. *Paul C. Stein*
Lektor, dr.scient. *Erik Nørby Svendsen*
Lektor *Terence Warner*, Ph.D. (tiltrådt 1. maj)
Lektor *Jesper Wengel*, Ph.D. (orlov, ekstern lektor)
Lektor, lic.scient. *Ole Wernberg*
Lektor *Roman A. Zubarev*, Ph.D.
Lektorvikar *Henrik Koch*, Ph.D.
Forskningslektor, cand.pharm. *Inger Grete Krogh Andersen* (aflønnet af Energistyrelsen) (fratrådt 30. juni)
Adjunkt *Poul Nielsen*, Ph.D.
Adjunkt *Søren Sørensen*, Ph.D. (fratrådt 31. august)
Forskningsadjunkt *Thomas Brimert*, Ph.D. (tiltrådt 1. oktober, aflønnet af Carlsbergfondet, forskningsstipendiat 1. marts-31. juli, opholdet finansieret af Bengt Lundqvists Minnesfond, Sverige)
Forskningsadjunkt, cand.scient. *Jens Zacho Pedersen* (1.-28. februar)
Ekstern lektor, cand.scient. *Marianne Berthelsen* (fratrådt 31. januar)
Ekstern lektor, cand.scient. *Karen Schou* (1. februar-30. juni, atter tiltrådt 1. september)
Forskningsstipendiat *Benoît Chansou* (fratrådt 31. oktober, aflønnet af EU-bevilling)
Forskningsstipendiat *John McGinley*, Ph.D. (fratrådt 28. februar, aflønnet af EU-bevilling)
Forskningsassistent, cand.scient. *Ulf Bech Christensen* (tiltrådt 1. juli, aflønnet af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd og Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd)
Forskningsassistent, cand.scient. *Thomas Enevoldsen* (1. november-31. december, aflønnet af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd)

Forskningsassistent, cand.scient. *Hanne Grünsteudel* (fratrådt 30. april, aflønnet af EU-midler, arbejdssted: European Synchrotron Radiation Facility i Grenoble, Frankrig).
Forskningsassistent, cand.scient. *Pia Hornung* (1. juni-31. december, delvis aflønnet af Miljø- og Energiministeriet)
Forskningsassistent, cand.scient. *Ole Søndergaard Pedersen* (fratrådt 30. juni, aflønnet af Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd og Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd)
Gæsteforsker *Mohammed Taha Abdel-Aal* (fratrådt 31. oktober, opholdet finansieret af DANIDA)
Gæsteforsker *Lars Duelund* (tiltrådt 1. marts, opholdet finansieret af Lübecks Medicinske Universitet, Tyskland)
Gæsteforsker *Ahmed A. El-Barbary* (1. juli-31. august, opholdet finansieret af DANIDA)
Gæsteforsker *Jonnes Taylor Gomes* (tiltrådt 1. maj, opholdet finansieret af Odense Kommune)
Gæsteforsker *Martin Grayson* (15. november-10. december, opholdet finansieret af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd)
Gæsteforsker *Ahmed Khattab* (1.-31. juli, opholdet finansieret af DANIDA)
Gæsteforsker *Alfredo Sánchez de Merás* (19. juli-15. august, opholdet finansieret af det spanske forskningsråd)
Gæsteforsker *Adel Mohammed* (tiltrådt 7. september, opholdet finansieret af Rektorkollegiet)
Gæsteforsker *Patrick Norman* (fratrådt 31. marts, opholdet finansieret af et svensk STINT- stipendium (Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning))
Gæsteforsker *John Ogilvie* (1. august-15. september, opholdet finansieret af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd)
Gæsteforsker *Sabine Schenker* (tiltrådt 1. maj, opholdet finansieret af det schweiziske forskningsråd)
Gæsteforsker *Magdy Zahran* (1.-31. juli, opholdet finansieret af DANIDA)
Gæste-Ph.D.-studerende *Viatcheslav Filitchev* (tiltrådt 1. oktober, opholdet finansieret af Forskerakademiet)
Erhvervsforsker-studerende *Kent Kammer Hansen* (opholdet finansieret af Dinex Filter Technology A/S og ATV)
Gæste-Ph.D.-studerende *Nagy M. Khalifa* (fratrådt 31. maj, opholdet finansieret af ægyptisk stipendium)
Gæste-Ph.D.-studerende *Yasuhiro Shigemitsu* (fratrådt 8. februar, opholdet finansieret af The Japan Small Business Corporation (JSBC))

Gæste-Ph.D.-studerende *Pia Somerkoski* (15. marts-15. juni, opholdet finansieret af et stipendium fra Nordisk Ministerråd)

Gæste-Ph.D.-studerende *Gaëlle Trippé* (7. september-7. december, opholdet finansieret af Université d'Angers, Frankrig)

Akademisk medarbejder *Kenneth Bendix Jensen*, Ph.D. (delvis aflønnet af indtægtsdækket virksomhed)

Fuldmægtig og akademisk medarbejder, cand.scient. *Per Trolle Jørgensen* (aflønnet af DANIDA og Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd)

Laborant *Irene Mose Andersen*

Laborant *Hanne Christensen*

Laborant *Ella Dons*

Assistent *Tove Fonager*

Laborant *Brian Gregersen*

Laboratoriemedhjælper *Birgit Gucwa*

Laborant *Birthe Haack*

Korrespondent *Inger Rose Hansen*

Ingeniørassistent *Poul Bjerner Hansen*

Laborantelev *Susanne Bahne Hansen* (fratrådt 31. august)

Laborant *Susanne Juhl Hansen*

Laborant *Ulla Holm*

Kontorelev *Alice Elisabeth Jensen* (fratrådt 14. maj)

Assistent *Birgit Jensen*

Ingeniørassistent *Torben Hanquist Jensen*

Laborantelev *Louise Anker Knudsen* (tiltrådt 1. januar)

Ingeniørassistent *Peter Friis Lange*

Laborantelev *Malene Larsson* (tiltrådt 15. august)

Laborant *Carin Krog Nielsen*

Ingeniørassistent *Jeppé Nielsen*

Laboratoriebetjent *Tommy Nørnberg*

Overassistent *Dorthe Pedersen*

Laborant *Inge Marie Pedersen*

Laborant *Charlotte Kjær Rasmussen*

Laborant *Ole Tang Sørensen*

Laboratoriemedhjælper *Bodil Thomsen*

Laborant *Jutta Thorslund*

Laborant *Birthe Tulinius* (aflønnet af Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd, arbejdssted: Virologisk Afdeling, Statens Seruminstitut)

Laborant *Karina T. Wengel* (fratrådt 31. august)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Lars Vibe Andreasen

Kent Bondensgaard

Jakob Bunkenborg

Nanna Kristina Christensen

Berit Dahan

Thomas Enevoldsen

André Faldt

Marianne Glasius

Kim F. Haselmann

Jan Oskar Jeppesen

Janus Schreiber Larsen

Rikke Lolck

Christian Lomholt

Naja Mogensen

Katrine Ellemann Nielsen

Lars Preuss Nielsen

Lene Petersen

Michael Petersen

Rie Popp

Karin Kirkegaard Rasmussen

Jean Schneider

Frans D. Therkelsen

Jørn Thyssen

Claus Vestergaard

Der har i forårssemestret og efterårssemestret været ansat i alt 17 undervisningsassistenter og 25 instruktører. Disse har undervist i alt 2.756 konfrontationstimer. 10 Ph.D.-studerende har i løbet af forårssemestret og efterårssemestret undervist i alt 504 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Professor Victor L. Talrose, Institute of Energy Problems of Chemical Physics, Moskva, Rusland: On the Border of Radiochemistry and Radiobiologi. Temperature Controlled Cryoradiation Sterilization (12. januar). Professor Russ Bowman, Loughborough University, Leics, UK (3. februar). Professor Edward Clennan, University of Wyoming, Laramie, USA: Singlet Oxygen Reactions in Zeolites (10. maj). Professor Lech Kozerski, Polish Academy of Science, Warszawa, Polen: Searching Conformational Space in Organic Compounds Using NOE's and Molecular Modelling (31. maj). Rubén H. Contreras, University of Buenos Aires, Argentina: Intra- and Intermolecular Interactions Studied by NMR Spectroscopy and Computational Chemistry (9. august). Professor J. F. Ogilvie, Simon Fraser University, Vancouver, Canada: Mathematics for Chemistry towards the Next Millennium (13. august). Vagn R. Nissen, VRN Patent: Patenter - beskyttelse af kemiske opfindelser (13. september). Associate Professor Diane Bunce, Catholic University of Washington DC, USA: What is Student Centered Learning and How Can It Be Implemented? (18. november).

Andre arrangementer afholdt af instituttet

Kemisk Instituts informationsudvalg arrangerede Inspirationsdag for Gymnasielærere med fire foredrag, rundvisning samt en diskussion af omfang og form af den faglige kontakt mellem kemilærerne og Kemisk Institut. Foredragene var følgende: Nye målemetoder i Arktisk miljøforskning af Christian Lohse, Medicinalkemi og AIDS af Erik Bjerregaard Pedersen, Bioorganic Chemistry: Non-heme Iron Proteins and Model Systems af Christine McKenzie samt Batterier og brændselsceller af Eivind Skou (14. april).

Kemisk Institut har været vært for Kemisk Forenings Årsmøde, et fællesmøde for sektionerne for organisk kemi, teoretisk kemi og uorganisk kemi samt Dansk Forening for Molekylspektroskopi, Dansk Selskab for

Miljøkemi, samt Dansk Selskab for Historisk Kemi. Mødet blev arrangeret af Jan Becher, Frank Jensen, Hans Jørgen Aagaard Jensen, Ole Wernberg, Jens Peter Jacobsen, Christian Lohse og Hans Toftlund Nielsen (10. juni).

Konsulent Marianne Berthelsen har i efterårssemestret sammen med Paul C. Stein arrangeret et tværfagligt efteruddannelseskursus for kemilærere fra det almene og det tekniske gymnasium med titlen: Hvad sker der inden for kemi i dag?, hvor størstedelen af instituttets medarbejdere har undervist.

O. Simonsen, Rie Popp og Marianne Glasius arrangerede Efterårslaboratorium for gymnasieelever (17.-21. oktober).

H.J. Aagaard Jensen har arrangeret 30-års jubilæums-symposium i Sektionen for Teoretisk Kemi, Kemisk Forening (19. oktober).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

I.G. Krogh Andersen og E. Skou deltog i 19. Projekt-møde (DK-SOFC (Solid Oxide Fuel Cells) program) på Risø (18. maj).

L.V. Andreassen deltog - ligesom et stort antal af instituttets øvrige medarbejdere - i Kemisk Forenings Årsmøde i Odense, hvor han præsenterede posterne: Ford PC. The Reaction of Ruthenium(II) Porphyrin Carbonyls with S-nitrosothiols (10. juni).

J. Becher deltog som bestyrelsesmedlem i følgende seminarer: To ESF SMARTON-møder i henholdsvis Brugge, Belgien (28.-31. januar) og Graz, Østrig (25.-27. september) og et COST D11-møde i Strasbourg (10.-12. december). Han er medlem af CISMI-Fondens og MO-DECS bestyrelser, regional coordinator for Global Supramolecular Network samt medlem af redaktionskomiteen ved Journal of Heterocyclic Chemistry. Han er endvidere medlem af The Management Committee for COST D11 Action on Supramolecular Chemistry samt medlem af ESF (European Science Foundation), The Steering Committee for SMARTON (Structuring, Manipulation, Analysis and Reactive Transformation of Nanostructures).

K. Bondensgaard har sammen med J. Bunkenborg og K.E. Nielsen deltaget i det 20. Danske NMR-møde i Sorø (28.-29. januar) og har med foredraget Karakterisering af LNA-RNA Duplekser deltaget i Kemisk Forenings Årsmøde i Odense (10. juni). Han har fra 20. juni været gæsteforskende ved University of Colorado at Boulder, USA.

J. Bunkenborg har sammen med M. Petersen deltaget i konferencen Frontiers of NMR in Molecular Biology VI, Breckenridge, Colorado, USA (9.-16. januar). Han har endvidere deltaget i det 20. Danske NMR-møde i Sorø (28.-29. januar). Han har i perioden 1. februar-1. oktober været på studieophold på Carlsberg Forskningscenter, København.

N.K. Christensen deltog sammen med P. Nielsen og E. Bjerregaard Pedersen i Træffor Organisk Kemi Studerende på Danmarks Tekniske Universitet (9.-10. april). Hun

deltog endvidere i Kemisk Forenings Årsmøde (10. juni). Endelig deltog hun i Chemistry in Copenhagen '99 International Ph.D. Summer School. Oligonucleotides and Analogues - Synthesis, Structure and Properties arrangeret af professor Jesper Wengel og lektor Otto Dahl fra Kemisk Institut, Københavns Universitet (20.-25. juni).

B. Dahan deltog i Kemisk Forenings Årsmøde, Odense (10. juni).

M. Glasius har deltaget med en poster ved konferencen Air Quality in Europe: Challenges for the 2000s, i Venezia, Italien, hvor C. Lohse også deltog (19.-21. maj). Hun har holdt foredrag ved Kemisk Forenings Årsmøde, Odense (10. juni) og på Kemisk Institut, Københavns Universitet (25. juni). Hun har præsenteret en poster ved konferencen Dansk Miljøforskning 1999, København, hvor T. Stroyer Hansen, C. Lohse og S. Sørensen også deltog (19.-20. august) og ved 6th International Global Atmospheric Chemistry Scientific Conference, Bologna, Italien (13.-17. september). Hun holdt foredrag ved det første møde i Dansk Selskab for Atmosfæreforskning, hvor T. Stroyer Hansen også deltog (14.-15. oktober). Hun har skrevet en populærvidenskabelig artikel.

K. Hansen deltog i Society of Automobile Engineers' Conference, Detroit, USA (1.-4. marts) samt i 30. Danske Krystallografmøde afholdt på Forskningscenter Risø, hvor O. Simonsen også deltog (20.-21. maj). Han præsenterede en poster på Kemisk Forenings Årsmøde, Odense (10. juni). Han har været på udlandsophold ved Department of Reaction Engineering, Universität Karlsruhe, Tyskland (1. oktober-1. november).

T. Stroyer Hansen har deltaget i Kemisk Forenings Årsmøde i Odense med følgende poster: NO₂ monitoring i Grønland og Carbon Isotopic Analysis of Tropospheric Carboxylic Acids and Particles (10. juni). Han har deltaget i konferencen Dansk Miljøforskning 1999 med følgende poster: NO₂ monitoring i Grønland og Kulstof-14-analyse af troposfæriske carboxylsyre og partikler (19.-20. august). Han har deltaget i det første møde i Dansk Selskab for Atmosfæreforskning i København med følgende poster: The Relative Contribution of Biogenic and Anthropogenic Sources to Tropospheric Carboxylic Acids and Particles og The Investigation and Dating of Bordercrossing Pollution Found in Southern Greenland. Methods, Techniques, and Preliminary Results samt Estimation of the Amount and Sources of Air Pollution in Greenland Using NO₂ as an Indicator (14.-15. oktober).

J.P. Jacobsen har deltaget i kongressen NMR in Molecular Biology: Structure, Binding, and Molecular Recognition i Granada, Spanien og bidraget med en poster med titlen The Conformation and Structure of Locked Nucleic Acids (LNA) (1.-15. juli). Han har holdt foredrag på Ph.D.-sommerskolen i Nucleic Acids Chemistry: Oligonucleotides and Analogues - Synthesis, Structure and Properties, København, med titlerne Analyzing the Structure of Nucleic Acid Analogues by NMR og Solution Structure of a Locked Nucleic Acid (LNA) (20.-25. juli). Han er medlem af styregruppen for Dansk Center for Naturfagsdidaktik samt af Statens Naturvidenskabelige

Forskningsråd. Endvidere er han medlem af bestyrelsen for Sct. Knuds Gymnasium.

F. Jensen deltog i 5. WATOC (The World Association of Theoretically Oriented Chemists)-konference, London, England med en poster (1.-6. august). Han har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende to Ph.D.-afhandlinger: (1) Jens Abildgaard, Roskilde Universitetscenter: Quantum Chemical Models in Molecular Structure Elucidation (26. marts), (2) Asger Halkier, Aarhus Universitet: Accurate Static Molecular Properties from ab initio Calculations in Hierarchical Series of Basis Sets and Wave-Function Models (13. august). Han har endvidere været medlem af et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af et lektorat ved Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm, Sverige. Han er medlem af Forskningsrådets Bonusudvalg samt Kemisk Forenings bestyrelse.

H.J. Aagaard Jensen deltog med en poster i konferencen: Relativistic Effects in Heavy-Element Chemistry and Physics i Acquafredda di Maratea, Italien, hvor også J. Thyssen deltog (10.-15. april).

K.B. Jensen deltog sammen med R. Zubarev i 47th American Society for Mass Spectrometry Conference on Mass Spectrometry and Allied Topics i Dallas, Texas, USA (13.-17. juni).

P. Waage Jensen deltog i konferencen Georaman'99 i Valladolid, Spanien, hvor han bidrog med en poster (9.-11. juni). Han er medlem af redaktionskomiteen for tidskriftet Dansk Kemi og opgavekommissionen i forbindelse med Kemiolympiaden i København år 2000.

T.R. Jensen holdt et inviteret foredrag med titlen Novel Open Framework Materials: Hydrothermal Synthesis and in situ Kinetic Investigation ved Afdeling for Materialers Fysik og Kemi, Forskningscenter Risø (6. januar).

J.O. Jeppesen deltog i kongressen The Fourth International Symposium on Functional Dyes i Osaka, Japan (31. maj-4. juni). Han har holdt foredrag om Novel Tetrathiafulvalene Building Blocks for Supramolecular Chemistry ved Department of Applied Chemistry, Faculty of Engineering, Hiroshima University, Japan (8. juni). Han har siden 1. november været på studieophold ved University of California, Los Angeles.

P.T. Jørgensen deltog sammen med C.Th. Pedersen, E. Bjerregaard Pedersen, L. Petersen og F.D. Therkelsen i 17th International Congress of Heterocyclic Chemistry, Wien, Østrig (1.-6. august).

H. Koch gav et inviteret foredrag ved konferencen Electronic Structure Theory: From Methods to Molecules and Materials. A Symposium at the 100'th Annual Meeting of the American Physical Society i Atlanta, Georgia, USA (21.-26. marts). Han har været på forskningsophold ved University of Santiago de Compostela, Spanien (10.-30. maj) samt ved University of Valencia, Spanien (7. juni-2. juli).

C. Lohse var inviteret chairman ved konferencen Air Quality in Europe: Challenges for the 2000s i Venezia, Italien (19.-21. maj). Han præsenterede en poster ved Kemisk Forenings Årsmøde, Odense (11. juni) samt ved konferencen Dansk Miljøforskning 1999, København (19.-

20. august). Han holdt foredrag i Ingeniørforeningen om Hvad betyder de kemiske processer i atmosfæren? i København (4. november) samt et foredrag om Kulstof-14-bestemmelser som redskab i analytisk kemi i Selskabet for Analytisk Kemi i København (9. december). Han er medlem af Miljøministeriets rådgivende forskningsudvalg, Miljøministeriets rådgivende udvalg for arktik, Forskningsministeriets udvalg for jordobservation og formand for det tværministerielle pesticidforskningsprogram og for Forskningsministeriets KEMI-program. Endelig er han universitetets kontaktperson i en samarbejdsaftale med Fyns Amt omkring luftforureningsmålinger.

C. Lomholt præsenterede en poster ved konferencen XXIV International Symposium on Macrocyclic Chemistry i Barcelona, Spanien (18.-23. juli).

C.J. McKenzie deltog i International Conference on Bioinorganic Chemistry, Minneapolis, USA med en poster (11.-16. juli) samt i Activation of Dioxygen and Homogenous Catalysis Conference, York, England, ligeledes med en poster (18.-22. juli). Hun har holdt følgende foredrag på Cheminova: Detours Along the Road to Bio-inspired Oxidation Catalysts (31. august).

H. Toftlund Nielsen har besøgt Université de Paris Sud, Orsay, hvor han gav foredraget Metal Complexes of Dinuclear Tripodal Ligands (20.-21. januar). I forelæsningsrækken ved Folkeuniversitetet Det skønnes naturlære holdt han på Fyns Kunstmuseum foredraget Ørsted som kemiker (25. marts). Han holdt foredraget Højeksplosiver på Frederikssund Gymnasium (9. september). I Dansk Selskab for Historisk Kemi holdt han på Danmarks Tekniske Universitet foredraget Den analytiske kemis historie i Danmark indtil 1900 (23. september). Han har besøgt Kemisk Institut, Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, hvor han gav foredraget Biomimetic Systems for Non-Heme Iron Enzymes (10. november). Han har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende tre Ph.D.-afhandlinger: (1) Jesper Bendix, Københavns Universitet: Aspects of Strong π -bonding in Systems with Partly Filled d-shells (3. juli), (2) Pia Yvonne Jensen, Kemisk Institut, Danmarks Farmaceutiske Højskole: Characterization of the Metal Binding Domains in Menkes' Disease Protein Expressed in Escherichia Coli (27. august), (3) Esben Friis, Kemisk Institut, Danmarks Tekniske Universitet: Scanning Probe Investigations of Adsorbed Proteins on Metal Surfaces (11. oktober). Han er medlem af følgende to EU-netværk inden for Training and Mobility of Researchers (TMR)-programmet: (1) Non-heme Iron Proteins, hvor han deltog i First Annual NOHEMIP - TMR Meeting med foredraget Characterization of Non-heme Mononuclear Iron(III) Peroxo Complexes (22.-23. januar), (2) Thermal and Optical Switching of Molecular Spin States (TOSS), hvor han deltog i First Annual TOSS - TMR Meeting i Seeheim, Tyskland med foredraget New Iron(II) Spin Crossover Compounds with Multidentate Pyridyl Ligands (30. april-1. maj).

K.E. Nielsen har deltaget i det 20. danske NMR-møde i Sorø (28.-29. januar).

M.B. Nielsen deltog i et SMARTON (Structuring,

Manipulation, Analysis and Reactive Transformation of Nanostructures) møde i Brügge, Belgien (28.-31. januar), hvor han præsenterede posteren Tetrathiafulvalene in Supramolecular Chemistry. Han har været på studieophold ved Université d'Angers, Frankrig (7.-30. juni).

P. Nielsen har deltaget i Træf for Organisk Kemi Studerende (TOKS) på Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby (9.-10. april) samt i Kemisk Forenings Årsmøde i Odense (10. juni). Han har desuden deltaget i the XIth Symposium on the Chemistry of Nucleic Acid Components i Spindleruv Mlyn, Tjekkiet (4.-9. september). Med støtte til rejsen fra EU-Kommissionen har han deltaget i the First Euroconference on Carbohydrates in Drug Research i Stintino, Italien med posteren Synthesis and Conformational Behaviour of Tricyclic Nucleosides (16.-19. september).

J. Oddershede har holdt foredraget Relativistic Calculations of NMR Shieldings and Coupling Constants ved symposium i anledning af Sektionen for Teoretisk Kemi 30-års jubilæum, Syddansk Universitet, Odense (19. oktober). Han har været medlem af Danmarks Forskningsråd, i bestyrelsen for driftsselskabet for Fjord- og Bæltcentret, IT-Vest og Center for Industriel Produktion samt været formand for bestyrelsen for Center for Proteom-Analyse og for Mærsk Mc-Kinney Møller Institut for Produktionsteknologi. Han har været medlem af Undervisningsministeriets referencegruppe for udviklingsprogrammet for fremtidens ungdomsuddannelser og medlem af Odense Erhvervsråds styregruppe vedrørende IT-analyse Fyn. Han er fortsat advisory editor for Theoretical Chemistry Accounts og Advances in Quantum Chemistry. Han har været medlem af et Ph.D.-bedømmelsesudvalg ved Kemisk Institut, Aarhus Universitet vedrørende Thomas Bondo Pedersens afhandling The Lagrangian Approach to Response Theory (5. marts). Han har desuden i årets løb holdt 6 foredrag og indlæg relateret til ledelse og formidling af naturvidenskab og teknik.

C.Th. Pedersen holdt eksperimentalforelæsning for 700 gymnasieelever fra Fyn, Syd- og Sønderjylland over emnet Hvordan ser man, at kemiske reaktioner finder sted? (13. og 19. januar). Han har opholdt sig fra som gæsteforsker ved Department of Chemistry, University of Queensland, Brisbane, Australien (1. marts-1. maj). Han holdt under opholdet i Australien foredraget The Formation of Heterocumulenes by the Thermal Fragmentation of 1,2-Dithiole Derivatives i Queensland Chemical Society (4. marts), ved University of New South Wales, Sydney (15. marts), ved Monash University, Melbourne (16. marts) samt ved University of Western Australia, Perth (19. marts). Han holdt foredraget The Combination of Mass Spectrometry with IR-matrix Isolation Flash Vacuum Pyrolysis for the Study of Thermal Reactions ved Curtin University of Technology, Perth (18. marts) samt ved University of Northern Territories i Darwin (22. marts). Han deltog i 17th International Congress of Heterocyclic Chemistry i Wien, Østrig med posteren Thermal Fragmentation of 1,3-Dithiole Derivatives by Flash Vacuum Pyrolysis (1.-6. august). Han deltog i XVth Meeting on

Organic Chemistry i Århus med foredraget: Heterocumulenes from 1,2-Dithiole Derivatives by Thermal Fragmentation - a Combined IR-Matrix-Isolation and MS Flash Vacuum Pyrolysis Study (20.-22. august). Han holdt foredraget Svovlforbindelser i vor mad for medlemmer af Foreningen af Kemi- og Fysiklærere ved Seminarierne i Århus (27. oktober). Han holdt foredraget Hvorfor er rødvin rød? for gymnasieelever på Mulernes Legatskole (19. november) samt i Jysk selskab for fysik og kemi, Århus (15. december). Han holdt foredraget Alkoxyisothiocyanates - a New Class of Isothiocyanates ved Université de Mons-Hainaut, Belgien (10. december). Han har været medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende to Ph.D.-afhandlinger: (1) Michele Regimbald-Krnel, University of Queensland, Australien: On the Formation of Fluorenes by Carbene-Carbene Rearrangement, (2) Pascal Gerbaux, Université de Mons-Hainaut, Belgien: Interactions Ion/Molécule dans la Phase Gazeuse d'un Nouveau Type de Spectromètre de Mass Hybride (9. december). Han er medlem af redaktionskomiteerne for Sulfur Reports, Sulfur Letters og Dansk Kemi, Den Danske Nationalkomité for Kemi samt styringsgruppen for Den Internationale Kemiolympiade 2000. Han er formand for Kemisk Forenings Nomenklaturudvalg.

E. Bjerregaard Pedersen deltog i Træf for Organisk Kemi Studerende ved Danmarks Tekniske Universitet (9.-10. april). Ved Chemistry in Copenhagen '99 International Ph.D. Summer School. Nucleic Acids Chemistry: Oligonucleotides and Analogues - Synthesis, Structure and Properties holdt han foredragene: From Nucleoside to Non-Nucleoside Chemistry og Targeting Tertiary Structures of Nucleic Acids (20.-25. juni). Han deltog med en poster i 17th International Congress of Heterocyclic Chemistry i Wien, Østrig (1.-6. august). Han besøgte Menoufia University, Tanta University, Cairo University og Alexandria University i Ægypten og holdt ved samme lejlighed foredrag ved National Organization for Drug Control and Research i Cairo (4.-16. oktober). Han har været external examiner ved to ægyptiske Ph.D.-afhandlinger ved Cairo University: (1) Elham Mohamed Ezz El-Arab: Synthesis and Evaluation of Nitrogen Heterocyclic Compounds of Anti-tumor and Anti-viral Effects, (2) Fatma El-Ghany El-Samahy: Studies on the Behaviour of some Phosphorous Reagents Towards Certain Carbonyl Compounds.

L. Petersen deltog i 17th International Congress of Heterocyclic Chemistry, Wien, Østrig, (1.-6. august).

M. Petersen har deltaget i konferencen Frontiers of NMR in Molecular Biology VI, Breckenridge, Colorado, USA (9.-16. januar).

R. Popp har deltaget i et seminar om undervisnings- og studieformer arrangeret af Dansk Universitetspædagogisk Netværk (DUN) på Tune Landbrugsskole (18.-19. marts). Hun deltog endvidere i en konference arrangeret af Det Naturvidenskabelige Uddannelsesråd i København med titlen Hvordan skaber vi fremtidens naturvidenskabelige uddannelser inden for fagene matematik, fysik og kemi? (31. maj) samt i Det sjette nordiske forskersympo-

sium om undervisning i naturvidenskab i skolen i Joensuu, Finland (12.-16. juni). Hun deltog ligeledes i 2nd International Conference of the ESERA (European Science Education Research Association) - Research in Science Education - Past, Present and the Future i Kiel, Tyskland (31. august-4. september). Endelig deltog hun i 5th ECRICE (5th European Conference on Research in Chemical Education) i Ioaninna, Grækenland (21.-25. september) samt i en konference med titlen Universiteternes rolle i videnproduktion og -anvendelse på Danmarks Tekniske Universitet (14. december).

J.R. Sabin holdt foredrag over emnet Energy Deposition by Swift Ions in Materials ved Department of Physics, Colgate University, Hamilton, New York (9. februar) samt over emnet Stopping Powers of Swift Ions Calculated from Generalized Oscillator Strength Distributions ved USLACC Workshop on Molecular and Material Sciences, Cuernavaca, Mexico, (24.-26. februar). Han deltog i 19th Werner Brandt Workshop i Bariloche, Argentina, hvor han holdt en forelæsning over emnet Molecular Generalized Oscillator Strengths and Stopping Properties (13.-16. april). Han deltog også i 18th International Conference on Atomic Collisions in Solids i Odense, hvor han har præsenterede to poster med titlerne Direct Differential Cross Section Calculations for Ion-Atom og Atom-Atom Collisions in the keV Range og Stopping in Molecular Chains (3.-8. august). Han er redaktør af *Advances in Quantum Chemistry* og medredaktør af *The International Journal of Quantum Chemistry*, medlem af The International Network for The Final Exam in Engineering Physics ved Chalmers University of Technology, Göteborg, Sverige samt amerikansk koordinator for Odense University/University of Florida Exchange Program. Han er medlem af organisationskomiteen for The Sanibel Symposia og The Werner Brandt Workshop.

O. Simonsen har deltaget i 30. Danske Krystallografmøde afholdt på Forskningscenter Risø (20.-21. maj). Han bidrog med posteren Strukturen af et mesoionisk amidiniumcarboxylat. Han er medlem af Den Danske Nationalkomité for Krystallografi.

E. Skou har besøgt Siemens forskningscenter i Erlangen, Tyskland (15. januar og 1. oktober). Han har deltaget i 12th IEA SOFC Workshop: Materials and Mechanisms i Vinstra, Norge, med foredraget: Oxygen Exchange and Diffusion in $\text{La}_x\text{Sr}_{1-x}\text{MnO}_{3+d}$ (10.-13. januar). Han har været inviteret deltager i NEFP (Nordisk Ministerråd)-workshoppen Hydrogen in Electrochemical Energy Conversion i Geilo, Norge med foredraget Characterization of Water Containing Solid State Protonic Conductors (3.-4. marts) og i NEFP-symposiet Materials and Methods in Polymer Electrolyte Fuel Cell Research i Stockholm, Sverige (10.-11. marts). Han har besøgt Johnson-Matthey's forskningscenter i Reading, England (23. april). Han har deltaget i 12th International Conference on Solid State Ionics, Kassandra, Grækenland (6.-12. juni). Han har deltaget i ECS 1999 Joint International Meeting, Honolulu, Hawaii, (17.-22. oktober). Han har været inviteret foredragsholder ved IPN-seminaret Ledelse og pædagogik,

Hindsgavl Slot med foredraget Pædagogik og ledelse set fra praksis (1. november). Han har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende fire Ph.D.-afhandlinger: (1) Ninette Kjerulf-Jensen, Institut for Kemi, Danmarks Tekniske Universitet: Raman-, IR-spektroskopiske og elektrokemiske undersøgelser af materialer til SOFC (11. februar), (2) Lasse Bay, Institut for Kemi, Danmarks Tekniske Universitet: Electrode Kinetics in High Temperature Fuel Cells (19. februar), (3) René S. Bergqvist, Institut for Kemi, Danmarks Tekniske Universitet: Polymer elektrolyt brændselsceller med driftstemperatur op til 200 °C (28. juni), (4) Tero Lehtinen, Helsinki University of Technology, Finland: Physicochemical and Electrochemical Characterization of Partially Fluorinated Proton Conducting Membranes for Fuel Cells (15. juni). Han er medlem af bestyrelsen for Dansk Elektrokemisk Forening samt af følgegruppen for DK-SOFC 1996-99. Han er endvidere medlem af en international følgegruppe under NATO Science for Peace Programme (projekt: Lithium Rechargeable Batteries). Han er medlem af Ingeniøruddannelsernes Samråds Informationsudvalg (IUS-INFO) samt af Ingeniøruddannelsernes Pædagogiske Netværk (IPN), og endelig er han medlem af International Advisory Board for Solid State Protonic Conductors.

P.C. Stein har deltaget i kurset Teknologistøttet undervisning på universitetsniveau for Dansk Center for Naturvidenskabsdidaktik på Learning Resource Center, Danmarks Tekniske Universitet, afholdt på 6 rullende dage fra september til november.

S. Sørensen var på forskningsophold ved Joint Research Centre, Environment Institute, Ispra, Italien. Formålet var at undersøge vigtige kilder til carbonylforbindelser i atmosfæren. Hovedvægten var lagt på studier af terpenoxiderationsprodukter (1. januar-15. august). Han deltog i Air Quality in Europe - Challenges for the 2000s i Venezia, Italien (19.-21. maj).

F.D. Therkelsen deltog i 17th International Congress of Heterocyclic Chemistry, Wien, Østrig (1.-6. august).

J. Thyssen har deltaget i konferencen Relativistic Effects in Heavy-Element Chemistry and Physics, Acquafredda di Maratea, Italien (10.-15. april). Han har siden 1. juli været på studieophold ved Department of Chemistry, The University of Auckland, New Zealand.

T. Warner besøgte professor Derek Fray, Department of Materials Science and Metallurgy, University of Cambridge, England (17. december).

O. Wernberg er kontaktperson for Erasmus-Socrates netværk.

R.A. Zubarev deltog i 17th Informal Meeting on Mass Spectrometry i Fiera di Primiero, Italien, hvor han holdt foredraget Electron Capture Dissociation of Labile Biomolecules (23.-27. maj). Han deltog endvidere i The 47th ASMS Conference on Mass Spectrometry and Allied Topics i Dallas, Texas, med foredraget Vibrational Activation Dissociation of $[\text{M} + n\text{H}]^{(n-1)+}$ Peptide Radical Cations Produced by Electron Capture (13.-17. juni). Han deltog i Fourth International Conference on Dissociative Recombination i Nässlingen, Sverige med et inviteret

foredrag Electron Capture Dissociation of Large Biomolecules (16.-20. juni). Han deltog i 5th European Fourier Transform Mass Spectrometry Workshop ved University of Warwick, Coventry, England med foredraget Production and Fragmentation of Polypeptide Radical Ions by Electron Capture and Electron Abstraction (16.-18. september). Han deltog endvidere i Annual Meeting of the Danish Mass Spectrometric Society, Syddansk Universitet, Odense, med et inviteret foredrag Activation of Even-electron Molecular Ions with Electrons in FTMS (21. oktober). Han deltog i Workshop on Science at the Manne Siegbahn Laboratory - Today and the Future i Manne Siegbahn Laboratory, Stockholm, Sverige med et inviteret foredrag Dissociative Recombination of Biomolecules (28.-29. oktober). Han deltog i workshopen Fourier Transform Mass Spectrometry in Life Sciences i Edinburgh, Skotland med et inviteret foredrag Single- and Multiple-stage Fourier Transform Mass Spectrometry for Primary Structure Analysis of Peptides and Proteins (19. november). Han holdt følgende inviterede foredrag ved Shemyakin-Ovchinnikov Institute of Bioorganic Chemistry i Moskva, Rusland: Modern Mass Spectrometric Methods for Analysis of Peptides and Proteins og Electron Capture Dissociation for Structure Characterization of Peptides and Proteins (14.-15. december). Endelig deltog han i Seminar of the Department of Molecular Physics, Moscow Institute of Engineering Physics i Moskva, Rusland med følgende foredrag: Electron Capture Dissociation of Multiple-Charged Polypeptide Ions (17. december). Han har været medlem af et bedømmelsesudvalg ved Institute of Clinical Neuroscience, Göteborg University, Sverige vedrørende Johan Goboms Ph.D.-afhandling Biological Mass Spectrometry (8. december).

Eksterne bevillinger og donationer

J.P. Jacobsen har modtaget 396.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til projektet Sequence Specific Recognition of DNA and RNA. Han har modtaget 32.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd som frikøbsmidler.

F. Jensen fået en bevilling på 100.000 kr. fra Dansk Center for Naturvidenskabsdidaktik til udvikling af nye laboratorieøvelser.

F. Jensen, H.J. Aagaard Jensen, H. Koch og J. Oddershede har fået bevilliget 12.200 bonusenheder på UNI-Cs supercomputere fra Forskningsrådenes Bonusudvalg.

H.J. Aagaard Jensen og J. Oddershede har sammen med to forskere ved henholdsvis Aarhus og Københavns Universitet modtaget en årlig rammebevilling på 400.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd.

P.W. Jensen har sammen med forskere ved Københavns Universitet, Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole og RUC modtaget en rammebevilling på 250.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd.

H. Koch har modtaget følgende bevillinger: 300.000 kr. fra Carlsbergfondet, 45.000 EUR fra EU til anskaffelse af

computerudstyr samt ophold ved University of Santiago de Compostela.

C. Lohse har modtaget følgende bevillinger: 216.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til undersøgelser af luftforurening. Han er med i Statens Naturvidenskabelige Forskningsråds rammebevilling på 600.000 kr. Fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd har han modtaget 175.000 kr. og fra Torkil Holms Fond 150.000 kr. DANCEA (Danish Cooperation for Environment in the Arctic) har ydet støtte til luftforureningsundersøgelser i Arktis på 240.000 kr. og 20.000 kr. og Nordisk Ministerråd har støttet undersøgelser af SMOG i Norden med 182.000 kr. Endelig har Fyns Amt støttet et samarbejdsprojekt med 205.000 kr.

C. McKenzie har modtaget 176.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til anskaffelse af en gaschromatograf.

P. Nielsen har modtaget 100.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til projektet Syntese og evaluering af konformationelt begrænsede og derivatiserede nukleosider og oligonukleotider.

H. Toftlund Nielsen har modtaget 200.000 kr. fra EU-programmet TMR.

C.Th. Pedersen har modtaget følgende bevillinger: 17.390 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til et studieophold i Australien, 52.825 kr. fra Carlsbergfondet til bygning af et pulsed flash vacuum pyrolyse udstyr. Han har sammen med J. Becher modtaget en 3-årig rammebevilling fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd på 3 x 250.000 kr. til studiet af heterocycliske svovlforbindelser.

E. Bjerregaard Pedersen har sammen med Statens Seruminstitut modtaget 1.251.320 kr. fra DANIDA til et forskningsbistandsprojekt ved Menoufia Universitet og Tanta Universitet i Ægypten. Han har endvidere modtaget 250.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til syntese og udvikling af nye midler mod HIV-1. Han har endvidere modtaget 1.000.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd/Statens Tekniske Videnskabelige Forskningsråd til etablering af medicinal kemi i Odense.

E. Skou har fået bevilliget 299.000 kr. fra DK-SOFC til instituttets energiforskning.

P.C. Stein har til kurset Analytisk spektroskopi via internettet modtaget dels 76.000 kr. fra Dansk Center for Naturvidenskabsdidaktik, dels 120.000 kr. fra Undervisningsministeriets Medieafdeling (sidstnævnte via en fælles ansøgning med M. Berthelsen). Han har endvidere til forskningsprojektet Material Science NMR modtaget dels 132.480 kr. fra Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd, dels 60.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd.

S. Sørensen har modtaget 55.400 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til ekstra udgifter forbundet med studieophold ved Joint Research Centre i Ispra, Italien.

Instituttet har modtaget 25.000 kr. fra Novo Nordisk A/

S til delvis finansiering af Efterårslaboratorium for gymnasieelever.

Publikationer

- Abe Y, Akutagawa T, Hasegawa T, Nakamura T, Inabe T, Christensen CA, Becher J. Tuning of intramolecular pi-pi overlap mode of tetrathiafulvalene bis-annulated macrocycles in the open-shell electronic state. *Synthetic Metals* 1999; 102:1599.
- Akutagawa T, Abe A, Hasegawa T, Nakamura T, Inabe T, Sugiura K, Sakata Y, Christensen CA, Lau J, Becher J. Crystal structures and optical properties of cation radical salts of a tetrathiafulvalene trisannulated macrocycle. *J Mat Chem* 1999; 2737-42.
- Ali OA, Pedersen EB. Stabilizing a DNA three-way junction by insertion of N⁴-aryl-2-deoxy-5- methylcytidines. *Acta Chem Scand* 1999; 53:497-507.
- Andreasen LV, Simonsen O, Wernberg O. Platinum(II) complexes with the tridentate phosphino- thioether ligand bis(2-diphenylphosphinoethyl)sulfide, (PPh₂CH₂CH₂)₂S. X-ray crystal structures of [Pt{(PPh₂CH₂CH₂)₂S} Cl]ClO₄ and [Pt{(PPh₂CH₂CH₂)₂S} I]I. *Inorg Chim Acta*. 1999; 295:153-63.
- Apell SP, Sabin JR. Energy deposition in fullerene-type nano-structures. I: Duggan JL, Morgan IL, red. *Proceedings of the Fifteenth International Conference, Application of Accelerators in Research and Industry*. New York: American Institute of Physics, 1999: 375-78.
- Asthor PR, Balzani V, Becher J, Credi A, Fyfe MCT, Mattersteig G. A three-pole supramolecular switch. *J Am Chem Soc* 1999; 121:3951-57.
- Aucar GA, Saue T, Visscher L, Jensen HJAa. On the origin and contribution of the diamagnetic term in four-component relativistic calculations of magnetic properties. *J Chem Phys* 1999; 110:6208-18.
- Bech AT, Pedersen CTh, Flammang R, Wong MW, Wentrup C. Alkoxyisothiocyanates, R-O-N=C=S. *J Chem Soc Perkin Trans 2* 1999; 1869-73.
- Becher J, Matthews OA, Nielsen MB, Raymo FM, Stoddart J. A simple and efficient method for the preparation of 1-benzyloxy-5-hydroxynaphthalene. *Synlett* 1999; 330-32.
- Boaretto E, Boel C, Bruun N, Glasius M, Hansen TS, Heinemeier J, m.fl. Carbon isotopic analysis of tropospheric carboxylic acids. I: Cocheo V, De Saeger E, Kotzias D, red. *International Conference - Air Quality in Europe: Challenges for the 2000s*. Venice: European Commission, 1999: 157.
- Boel C, Nissen H, Kruuse M, Lohse C, Hansen TS, Thomsen L. Monitoring af NO₂ i Grønland. I: Secher K, Brogaard LW, Thorsted L, red. *Konferencen Dansk Miljøforskning 1999*. Miljø- og Energiministeriet (DMU), København 1999: 100.
- Bondensgaard K, Jacobsen JP. Solution structure and energy calculation of Bis-intercalation of homodimeric thiazoleo orange dye derivatives in DNA: Effects of modifying the linker. *Bioconjugate Chem* 1999; 10:735-44.
- Bunkenborg J, Stidsen MM, Jacobsen JP. On the sequence selective Bis-intercalation of a homodimeric thiazole orange dye in DNA. *Bioconjugate Chem* 1999; 10:824-31.
- Burgio L, Clark RJH, Toftlund H. The identification of pigments on illuminated plates from Flora Danica by Raman microscopy. *Acta Chem Scand* 1999; 53:181-87.
- Cabrera-Trujillo R, Sabin JR, Oddershede J, Sauer SPA. The Bethe sum rule and basis set quality in the calculation of generalized oscillator strengths. *Adv Quantum Chem* 1999; 35:175-92.
- Christensen CA, Bryce MR, Batsanov AS, Howard, JAK, Jeppesen JO, Becher J. The first Diels-Alder reaction of a 9,10-bis(1,3-dithiol-2-ylidene)-9,10-dihydroanthracene derivative: Synthesis and crystal structure of a novel donor-π-anthraquinone diad. *Chem Com* 1999; 2433-34.
- Christensen H, Dinesen J, Hare Engell H, Kammer Hansen K. Electrochemical reactor for exhaust gas purification. Warrendale: Society of Automotive Engineers Inc., 1999.
- Dalgaard P, McKenzie CJ. Gas-phase decomposition of co-ordination compounds; loss of CO₂ from inorganic carbonato complexes to give oxide complexes. *J Mass Spec* 1999; 34:1033-39.
- De Angelis I, Rossi L, Pedersen JZ, Vignoli AL, Vincentini O, Hoogenboom LAP, m.fl. Metabolism of furazolidone: alternative pathways and modes of toxicity in different cell lines. *Xenobiotica* 1999; 29:1157-69.
- Dyall KG, Enevoldsen T. Interfacing relativistic and non-relativistic methods. III. Atomic 4-spinor expansions and integral approximations. *J Chem Phys* 1999; 111: 10000-7.
- Dössing A, Kristensen SM, Toftlund H, Wolny JA. A fluxional lanthanum(III) polypyridyl complex. A nuclear magnetic resonance investigation. *Acta Chem Scand* 1999; 53:575-80.
- El-Kafrawy SA, Zahran MA, Pedersen EB. Multiple lid stabilization of the DNA three-way junction. Insertion of N³-(1-pyrenylmethyl)thymidine. *Heterocycl Commun* 1999; 5:539-42.
- El-Kafrawy SA, Zahran MA, Pedersen EB. A novel route to N⁶-alkylated 2'-deoxyadenosine using benzotriazole as a synthetic auxiliary. *Acta Chem Scand* 1999; 53:280-83.
- Eriksen J, Goodson P, Hazell A, Hodgson DJ, Michelsen K, Mønsted O, Rasmussen JC, Toftlund H. Chromium(III) complexes of the hexadentate ligand N,N',N'',N'''-tetrakis(2-pyridyl-methyl)-ethane-1,2-diamine: Synthesis, structure and reactivity. *Acta Chem Scand* 1999; 53:1083-92.
- Eitzkorn T, Klotz B, Sørensen S, Patruescu I, Barnes I, Becker K-H, m.fl. Gas-phase absorption cross sections

- of 24 monocyclic aromatic hydrocarbons in the UV and IR spectral ranges. *Atmos Environ* 1999; 33:525-40.
- Fernandez B, Hättig C, Koch H, Rizzo A. Ab initio calculation of the frequency-dependent interaction induced hyperpolarizability of Ar_2 . *J Chem Phys* 1999; 110:2872-82.
- Fernandez B, Koch H, Makarewicz J. Accurate intermolecular ground state potential for the $\text{Ar}-\text{N}_2$ complex. *J Chem Phys* 1999; 110:8525-32.
- Fernandez B, Koch H, Makarewicz J. The benzene-argon S_1 intermolecular potential energy surface. *J Chem Phys* 1999; 111:5922-5928.
- Flammang R, Gerbaux P, Barbieux-Flammang M, Pedersen CTh, Bech AT, Mørkved EH, m.fl. Formation and Characterization of methoxy isothiocyanate ($\text{CH}_3\text{ON}=\text{C}=\text{S}$) and methyl cyanate *N*-sulfide ($\text{CH}_3\text{OC}=\text{N}^+-\text{S}^-$) as radical cations and neutrals in the gas phase. *J Chem Soc Perkin Trans 2* 1999; 1683-88.
- Franch T, Petersen M, Wagner EGH, Jacobsen JP, Gerdes K. Antisense RNA regulation in prokaryotes: Rapid RNA/RNA interaction facilitated by a general U-turn loop structure. *J Mol Biol* 1999; 294:1115-25.
- Gerbaux P, Flammang R, Pedersen CTh, Wong MW. Characterization of new sulfide ions (C_2S_3^+) from ethenedithione by ion-molecule reactions. *J Phys Chem A* 1999; 103:3666-71.
- Ghiladi M, Jensen KB, Jiang J, McKenzie CJ, Mørup S, Sjøtofte I, Ulstrup J. Synthesis and characterization of dinuclear complexes containing the $\text{Fe}^{\text{III}}-\text{F}^--(\text{H}_2\text{O})\text{M}^{\text{II}}$ motif. *J Chem Soc Dalton Transactions* 1999; 16:2675-81.
- Glasius M, Boel C, Bruun N, Hansen TS, Heinemeier J, Lindeskov C, Lohse C. Kulstof-14 analyse af troposfæriske carboxylsyrer og partikler: Radiocarbon analysis of tropospheric carboxylic acids and particles. I: Secher K, Brogaard LW, Thorsted L, red. Konferencen Dansk Miljøforskning 1999, Danmarks Miljøundersøgelser 1999; 109.
- Glasius M, Carlsen MF, Hansen TS, Lohse C. Measurements of nitrogen dioxide on Funen using diffusion tubes. *Atmos Environ* 1999; 33:1177-85.
- Glasius M, Duane M, Larsen BR. Analysis of polar terpene oxidation products in aerosols by liquid chromatography ion trap mass spectrometry (MS^n). *J Chromatogr A* 1999; 833:121-35.
- Glasius M, Hornung P, Jacobsen JK, Klausen HS, Klitgaard KC, Møller CK, Petersen APF, Petersen L, Wessel S, Hansen TS, Lohse C. The relative contribution of biogenic and anthropogenic VOC to formic and acetic acid studied by carbon-isotopic analysis. I: Borrel PM og Borrel P, red. Proceedings of EUROTRAC Symposium, Garmisch-Partenkirchen 1998. Witpress, 1999; 273-76.
- Glasius M, Lahaniati M, Calogirou A, Di Bella D, Jensen NR, Hjorth J, m.fl. Carboxylic acids in secondary aerosols from O_3 and OH oxidation of cyclic monoterpenes. I: Borrel PM og Borrel P, red. Proceedings of EUROTRAC Symposium, Garmisch-Partenkirchen 1998. Witpress, 1999; 618-21.
- Greenberg WA, Priestley ES, Sears PS, Alper PB, Rosenbohm C, Hendrix M, m.fl. Design and synthesis of new aminoglycoside antibiotics containing neamine as an optimal core structure: Correlation of antibiotic activity with in vitro inhibition of translation. *J Am Chem Soc* 1999; 121:6527-41.
- Grünsteudel H, Paulsen H, Winkler H, Trautwein AX, Toftlund H. High spin low-spin transition. *Hyperf Interac* 1999; 123/124:841-46.
- Hazell A, McGinley J, Toftlund H. Synthesis and structural characterization of some group I and group II metal complexes involving the ligand tris(2-pyridylmethyl)amine. *J Chem Soc Dalton Trans* 1999; 1271-76.
- Hegab MI, Abdel-Megeid FME, Gad FA, Shiba SA, Sjøtofte I, Møller J, m.fl. New reactions with thiosulfines/dithiiranes: Cycloadditions leading to dispiro derivatives of 1,2,4-trithiolane. *Acta Chem Scand* 1999; 53:133-40.
- Hegab MI, Abdel-Megeid FME, Gad FA, Shiba SA, Sjøtofte I, Møller J, m.fl. New reactions of thione *S*-(tert-alkylimides). *Acta Chem Scand* 1999; 53:284-90.
- Hietala S, Skou E, Sundholm F. Gas permeation properties of radiation grafted and sulfonated poly-(vinylidene fluoride) membranes. *Polymer* 1999; 40:5567-73.
- Hättig C, Larsen H, Olsen J, Jørgensen P, Koch H, Fernandez B, m.fl. The effect of intermolecular interactions on the electric properties of helium and argon. Part I. Ab initio calculation of the interaction induced polarizability and hyperpolarizability in He_2 and Ar_2 . *J Chem Phys* 1999; 111:10099-107.
- Håkansson K, Zubarev RA, Coorey RV, Talrose VL, Håkansson P. Interaction between explosive and analyte layers in explosive matrix-assisted plasma desorption mass spectrometry. *Rapid Commun Mass Spectrom* 1999; 13:1169-74.
- Iuliano L, Pedersen JZ, Camastra C, Bello V, Ceccarelli S, Violi F. Protection of low density lipoprotein oxidation by the antioxidant agent IRFI005, a new synthetic hydrophilic vitamin E analogue. *Free Radic Biol Med* 1999; 26:858-68.
- Jensen F. The basis set convergence of the Hartree-Fock energy for H_2 . *J Chem Phys* 1999; 110:6601-05.
- Jensen KB, McKenzie CJ, Nielsen LP. Deprotonation of low-spin mononuclear iron(III)-hydroperoxide complexes give transient blue species assigned to high-spin iron(III)-peroxide complexes. *J Inorg Biochem* 1999; 74:229-29.
- Jensen KB, McKenzie CJ, Nielsen LP, Pedersen JZ, Svendsen HM. Deprotonation of low-spin mononuclear iron(III)-hydroperoxide complexes give transient blue species assigned to high-spin iron(III)-peroxide complexes. *Chem Commun* 1999; 1313-14.
- Jensen PW, Toftlund H, Rasmussen KL, Poulsen B, Niel-

- sen OF. Raman spectroscopic studies of mosaic stones from Halicarnassos. I: Perez FR, red. Book of Abstracts. Valladolid: Georaman, 1999: 63-64.
- Jensen TR, Hazell RG. A novel layered lithium zinc phosphate containing ethylenediamine: A new method for low temperature synthesis. *Chem Commun* 1999: 371-72.
- Jeppesen, JO, Takimiya K, Jensen F, Becher J. Pyrrolo annelated tetrathiafulvalenes, the parent systems. *Org Lett*. 1999; 1:1291-94.
- Jeppesen JO, Takimiya K, Thorup N, Becher J. A novel tetrathiafulvalene building block. *Synthesis* 1999; 5:803-10.
- Kelleher NL, Zubarev RA, Bush K, Furie B, Furie BC, McLafferty FW, *m.fl.* Localization of labile posttranslational modifications by electron capture dissociation: The case of γ -carboxyglutamic. *Acid Anal Chem* 1999; 71:4250-53.
- Koch H, Fernandez B, Makarewicz J. Ground state benzene-argon intermolecular potential energy surface. *J Chem Phys* 1999; 111:198-204.
- Koch H, Hättig C, Larsen H, Olsen J, Jørgensen P, Fernandez, *m.fl.* The effect of intermolecular interactions on the electric properties of helium and argon. Part II. The dielectric, refractivity, kerr constants and hyperpolarizability second virial coefficients. *J Chem Phys* 1999; 111:10108-18.
- Kruger NA, Zubarev RA, Horn DM, McLafferty FW. Electron capture dissociation of multiply charged peptide cations. *Int J Mass Spectrom Ion Processes* 1999; 185/186/187:787-93.
- Kruger NA, Zubarev RA, Carpenter BK, Kelleher NL, Horn DM, McLafferty FW. Electron capture versus energetic dissociation of protein ions. *Int J Mass Spectrom Ion Processes* 1999; 182-183:1-5.
- Larsen JS, Zahran MA, Pedersen EB, Nielsen C. Synthesis of triazenopyrazole derivatives as potential inhibitors of HIV-1. *Monatsh Chem* 1999; 130:1167-73.
- Lau J, Nielsen MB, Thorup N, Cava MP, Becher J. Bis(pyrrolo)tetrathiafulvalene, an efficient π -donor in supramolecular chemistry. *Eur J Org Chem* 1999: 3335-41.
- Le Derf F, Mazari M, Sallé M, Mercier N, Levillain E, Richomme P, Becher J, *m.fl.* Towards electrochemically addressed metal cation sponges. *Inorg Chem* 1999; 38:6096-6100.
- Le Derf F, Mazari M, Mercier N, Levillain E, Richomme P, Becher J, *m.fl.* Thiocrown ether tetrathiafulvalene derivatives as redox responsive ligands. *Chem Commun* 1999: 1417-18.
- Le Derf F, Sallé M, Mazari M, Mercier N, Riou A, Belyasmine A, Orduna J, Garin J, Becher J, *m.fl.* Electrochemical control. *Synthetic Metals* 1999; 102:1461.
- Lohse A, Jensen KB, Bols M. The first combinatorial library of azasugar glycosidase inhibitors. *Tetrahedron Lett* 1999; 40:3033-36.
- Lohse A, Jensen KB, Lundgren K, Bols M. Synthesis and deconvolution of the first combinatorial library of glycosidase inhibitors. *Bioorg Med Chem* 1999; 7:1965-71.
- McLafferty FW, Fridriksson EK, Horn DM, Lewis MA, Zubarev RA. Biomolecule Mass Spectrometry. *Science* 1999; 284:1289-90.
- Mathar RJ, Trickey SB, Sabin JR. Electronic stopping of protons for lithium in the dielectric formulation obtained from first principles band structures. *Nuc Inst and Meth B* 1999; 155:249-71.
- Medda R, Padiglia A, Bellelli A, Pedersen JZ, Finazzi Agrò A, Floris G. Cu^I-semiquinone radical species in plant copper-amine oxidases. *FEBS Lett* 1999; 453:1-5.
- Mirgorodskaya E, Roepstorff P, Zubarev RA. Localization of O-glycosylation sites in peptides by electron capture dissociation in a fourier transform mass spectrometer. *Anal Chem* 1999; 71:4431-36.
- Nielsen CB, Singh SK, Wengel J, Jacobsen JP. The solution structure of a locked nucleic acid (LNA) hybridized to DNA. *J Biomol Struct Dyn* 1999; 17:175-91.
- Nielsen MB, Hansen JG, Becher J. Self-complexing tetrathiafulvalene-based donor-acceptor macrocycles. *Eur J Org Chem* 1999: 2807-15.
- Nielsen P, Wengel J. A new synthetic approach towards α - and β -LNA (locked nucleic acids). *Nucleosides Nucleotides* 1999; 18:701-2.
- Padiglia A, Medda R, Pedersen JZ, Finazzi Agrò A, Lorrain A, Murgia B, *m.fl.* Effect of metal substitution in copper amine oxidase from lentil seedlings. *J Biol Inorg Chem* 1999; 4:608-13.
- Parbo H, Jensen PW. Preparatory Problems for 32nd International Chemistry Olympiad. København: Kemiforlaget, 1999.
- Paulsen H, Winkler H, Trautwein AX, Grünstedel A, Rusanov A, Toftlund H. Measurement and simulation of nuclear inelastic-scattering spectra of molecular crystals. *Phys Rev B* 1999; 59:975-84.
- Pedersen CTh, Bech AT, Flammang R, Wentrup C. Alkoxy isothiocyanates - A new class of isothiocyanates a flash vacuum pyrolysis study. *Phosphorus Sulfur and Silicon* 1999; 153-54:329-30.
- Pedersen CTh, red. Sulfur Containing Heterocumulenes. Singapore: Harwood Academic Publishers, 1999.
- Pedersen CTh. Atomklyvningens upptäckare missade Nobelpris. *Kemisk Tidskrift* 1999; 5:49- 50.
- Pedersen CTh. EPO - et misbrugt lægemiddel. *Dansk Kemi* 1999; 10:12-13.
- Pedersen OS, Pedersen EB. Non-nucleoside reverse transcriptase inhibitors. The NNRTI boom. *Antiviral Chem Chemother* 1999; 10:285-314.
- Pedersen OS, Petersen L, Brandt M, Nielsen C, Pedersen EB. Synthesis of 5-alkyl-6-arylmethyl- 2-(7-bromo-3,5-dioxaheptylthio)pyrimidin-4(1H)-ones and 7-oxopyrimidino-1,5,3-oxathiazepines as new S-DABO analogues with anti-HIV activity. *Monatsh Chem* 1999;

- 130:1499-1512.
- Pedersen TB, Koch H, Hättig C.* Gauge invariant coupled cluster response theory. *J Chem Phys* 1999; 110:8318-8327.
- Pedersen TB, Koch H, Ruud K.* Coupled cluster response calculation of natural chiroptical spectra. *J Chem Phys* 1999; 110:2883-92.
- Petersen M, Hamed AA, Pedersen EB, Jacobsen JP.* Bis-intercalation of homodimeric thiazole orange dye derivatives in DNA. *Bioconjugate Chem* 1999; 10:66-74.
- Pfundheller HM, Koshkin AA, Olsen CE, Wengel J.* Evaluation of oligonucleotides containing two novel 2'-O-methyl modified nucleotide monomers: A 3'-C-allyl and a 2'-O,3'-C-linked bicyclic derivative. *Nucleosides Nucleotides* 1999; 18:2017-30.
- Pfundheller HM, Wengel J.* Oligonucleotides containing 4'-C-aminomethyl-2'-modified thymidines show increased binding affinity towards DNA and RNA. *Bioorg Med Chem Lett* 1999; 9:2667-72.
- Poulsen CS, Pedersen EB, Nielsen C.* DNA conjugated phenoxyaniline intercalators: Synthesis of diethanolaminoacetamide type linkers. *Acta Chem Scand* 1999; 53:425-31.
- Saue T, Jensen HJAa.* Quaternion symmetry in relativistic molecular calculations: The Dirac-Hartree-Fock method. *J Chem Phys* 1999; 111:6211-22.
- Simonsen KB, Konovalov VV, Konovalov TA, Kawai T, Cava MP, Kispert LD, Metzger RM, Becher J.* Long-lived photoproduced radical ions in tetrathiafulvalenes covalently tethered to C₆₀. *J Chem Soc Perkin Trans 2* 1999; 657-65.
- Simonsen KB, Simonsen O, Becher J.* Caesium 5-(2-cyanoethylthio)-2-thioxo-1,3-dithiole-4-thiolate. *Acta Cryst* 1999; C55:547-49.
- Simonsen KB, Svenstrup N, Lau J, Thorup N, Becher J.* Tetrathiafulvalene belts with large cavities. *Angew Chem Int Ed* 1999; 38:1417-20.
- Simonsen O, Møgelmoose MLH, la Cour A.* Crystal structures of the reaction product from ethyl acetoacetate and hydroxylamine, C₈H₈N₂O₃·H₂O, and its hexaqua-magnesium salt Mg(H₂O)₆²⁺(C₈H₇N₂O₂)₂·4H₂O. *Acta Chem Scand* 1999; 53: 432-35.
- Skou E, Mikkelsen L.* Oxygen exchange and diffusion in La_{1-x}Sr_xMnO_{3+d}. I: Nisancioglu R, red. Proceedings of 12th IEA Workshop, Materials and Mechanisms, Wadahl, 1999. Norway: International Energy Agency, 1999: 111-13.
- Skou E.* Characterization of water containing solid state protonic conductors. I: Poulsen, FW, Aaberg RJ, red. Proceedings of Nordic NEFP Workshop, Hydrogen in Electrochemical Energy Conversion, Geilo 1999. Ås: NEFP Energiforskningen, 1999: 91-93.
- Svenstrup N, Simonsen KB, Thorup N, Brodersen J, Dehaen W, Becher J.* A pyrazole to furan rearrangement. *J Org Chem* 1999; 64:2814-20.
- Sørensen MD, Khalifa NM, Pedersen EB.* Aza-C-nucleosides as a new class of nucleosides. *Synthesis* 1999: 1937-1943.
- Toftlund H.* Maximilian Bruuns Zeise-bog. København: Teknisk Forlag, 1999.
- Trukhan VM, Pierpont CG, Jensen KB, Nordlander E, Shteinman AA.* Synthesis and characterization of iron(III) complexes of a new ligand containing a potentially bridging carboxylate; structural characterization of a helical tetranuclear iron complex. *J Chem Soc Chem Commun* 1999: 1193-94.
- Visscher L, Enevoldsen T, Saue T, Jensen HJAa, Oddershede J.* Full four-component relativistic calculations of the NMR shielding and indirect spin-spin coupling tensors in the hydrogen halides. *J Comput Chem* 1999; 20:1262-73.
- Wang J, Mathar RJ, Trickey SB, Sabin JR.* Momentum density effects upon electronic stopping of elemental solids. *J Phys C* 1999; 11:3973-85.
- Wengel J, Koshkin A, Singh SK, Nielsen P, Meldgaard M, Rajwanshi VK, Kumar R, Skou J, Nielsen CB, Jacobsen JP.* LNA (locked nucleic acids). *Nucleosides Nucleotides* 1999; 18:1365-70.
- Wigglesworth RD, Raynes WT, Sauer SPA, Oddershede J.* Calculated nuclear shielding surfaces in the water molecule; prediction and analysis of σ(O), σ(H) and σ(D) in water isotopomers. *Mol Phys* 1999; 96:1595-1607.
- Zubarev RA, Kruger NA, Fridriksson EK, Lewis MA, Horn DM, Carpenter BK, m.fl.* Electron capture dissociation of gaseous multiply-charged proteins is favored at disulfide bonds and other sites of high hydrogen atom affinity. *J Am Chem Soc* 1999; 121:2857-62.

INSTITUT FOR MATEMATIK OG DATALOGI

Professor *Uffe Haagerup*
Professor *Peter Kornerup*
Professor *Henrik Pedersen*, D.Phil.
Docent, lic.scient. *Hans Jørgen Munkholm* (instituttleder)
Lektor, lic.scient. *Jørgen Bang-Jensen*
Lektor *Joan Faye Boyar*, Ph.D.
Lektor, dr.scient. *Edmund Christiansen*
Lektor *Kim Skak Larsen*, Ph.D.
Lektor, dr. *Niels Jørgen Nielsen*
Lektor, *Andrew Swann*, D.Phil. (tiltrådt 1. september)
Lektor *Bjarne Toft*, Ph.D.
Lektor *Jesper Villadsen*, Ph.D. (tiltrådt 1. juli)
Lektor *Bent Ørsted*, Ph.D.
Lektorvikar *Kenneth J. Dykema*, Ph.D. (fratrådt 30. juni)
Adjunkt *Brian Vinter*, Ph.D. (tiltrådt 1. juni)
Lektorvikar, dr. *Marius Junge* (fratrådt 31. januar)
Ekstern lektor, cand.scient. *Hans Georg Schmidt*
Forskningsstipendiat *Franz Lehner*, Ph.D. (fratrådt 30. juni, fondslønnet)
Forskningsadjunkt *Steen Thorbjørnsen*, Ph.D. (tiltrådt 1. juni, fondslønnet)
Forskningsassistent, cand.scient. *Lene Monrad Favrholt* (fratrådt 30. juni)
Forskningsassistent, cand.scient. *Flemming Larsen*, Ph.D. (1. september-31. oktober)
Forskningsassistent, cand.scient. *Claus Michelsen* (fratrådt 1. februar)
Gæsteforsker, professor *Douglas R. Anderson* (26. maj-11. juni)
Gæsteforsker, professor *Dietmar Bisch* (1.-28. august)
Gæsteforsker, professor *Göran Björck* (12.-21. april)
Gæsteforsker, professor *Oleg V. Borodin* (4.-18. maj)
Gæsteforsker, professor *David Calderbank* (3.-17. oktober)
Gæsteforsker, professor *Yasuyuki Kawahigashi* (26. september-2. oktober)
Gæsteforsker, professor *Toshiyuki Kobayashi* (10.-24. september)
Gæsteforsker, professor *David Matula* (27. juni-9. juli)
Gæsteforsker, professor *Leonid S. Melnikov* (4.-21. maj)
Gæsteforsker, professor *Yurii Neretin* (28. april-23. maj)
Gæsteforsker, professor *René Peralta* (7.-16. maj)
Gæsteforsker, professor *Michael D. Plummer* (19. juli-4. august)
Gæsteforsker, professor *Florin Radulescu* (1.-21. august)
Gæsteforsker, professor *Jean Renault* (10.-18. oktober)
Gæsteforsker, professor *Gert Sabidussi* (24. april-31. maj)
Gæsteforsker, professor *Michael Stiebitz* (1.-30. september)
Gæsteforsker, professor *Masamichi Takesaki* (1.-28. august)

Gæsteforsker, professor *Vadim G. Vizing* (4.-18. maj)
Gæsteforsker, professor *Joseph Wolf* (16.-22. maj)
Gæsteforsker, professor *Genkai Zhang* (26. april-4. maj)
Gæsteforsker, professor *Michał Wojciechowski* (29. maj-7. juni)
Bibliotekar, overassistent *Margit Christiansen*
Biblioteksmedhjælper, assistent *Ib Kugler*
Ingeniør *Einar la Cour Hougs*
Driftsleder/ekstern lektor *Søren Larsen*, Ph.D.
Sekretær, overassistent *Mette Andersen*
Sekretær, kontorfuldmægtig *Lisbeth Larsen*
Systemprogrammør *Longina Przybyszewska*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Jessica Carter
René dePont Christensen
Richard Cleyton
Lene M. Favrholt
Jacob v.B. Hjelmberg
Peter Høyer
Lars Jacobsen
Claus Michelsen
Morten Nyhave Nielsen

Der har i 1999 været ansat 33 instruktører. Disse har undervist i alt 2.264 konfrontationstimer. Herudover har der været ansat 5 Ph.D.-studerende, som i alt har undervist 200 konfrontationstimer.

Odense Matematiske Bibliotek har i 1999 udlånt 377 bøger og tidsskrifter til andre biblioteker i ind- og udland. Tilsvarende institutioner har modtaget 945 kopier af artikler fra vore samlinger. Fra danske biblioteker har vi hjemlånt 96 bøger og tidsskrifter, og vi har modtaget kopi af 243 artikler fra biblioteker i ind- og udland. Biblioteket har ydet speciel assistance til 64 gymnasie- og hf-elever i forbindelse med deres store 3. årsopgave.

Gæsteforelæsninger

Professor Chris Holt, University of Newcastle: Interactions between syntax and semantics (9. februar). Professor Jan Philip Solovej, Københavns Universitet: The 1998 Nobel Prizes in Physics and Chemistry: A mathematician's perspective (11. februar). Professor K. Akutagawa, Shizuoka University, Japan: Sobolev radius, the local volume estimate for Yamabe metrics and its applications (3. marts). Forskningsadjunkt Jesper Villadsen, Aarhus Universitet: Stable rank of C^* -algebras (25. februar). Professor H. Kamada, Numazu College of Technology, Japan: Neutral Kähler structures on four-manifolds (3. marts). Forskningsadjunkt Christina Wiis Tønnesen-Fried-

man, Aarhus Universitet: Kähler Yamabe minimizers on minimal ruled surfaces (3. marts). Adjunkt Jørgen Ellegaard Andersen, Aarhus Universitet: An analog of the Seiberg-Witten equations in dimension $4n$ (3. marts). Professor Steen Markvorsen, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby: On the geometric resistance at infinity (3. marts). Professor K. Akutagawa, Shizuoka University, Japan: The Dirichlet problem at infinity for harmonic map equations arising from constant mean curvature surfaces in the hyperbolic 3-space (4. marts). Adjunkt Henrik Laurberg Pedersen, Københavns Universitet: The Moment Problem (11. marts). Forskningsassistent Brian Vinter, Tromsø Universitet, Norge: Distributed Shared Memory (16. marts). Lektor Henrik Schlichtkrull, Københavns Universitet: A Paley-Wiener theorem for the Fourier transform on reductive symmetric spaces (18. marts). Ph.D.-studerende Søren Kold Hansen, Aarhus Universitet: Large k -asymptotics of Witten-Reshetikhin-Turaev's invariants of 3-manifolds (25. marts). Ekstern lektor Paul Friedman, Aarhus Universitet: Langlands Parameters and Cohomological Induction (8. april). Professor Faith E. Fich, University of Toronto, Canada/Université Paris-Sud, Frankrig: Searching is Not Simple (20. april). Lektor Mikael Rørdam, Københavns Universitet: Non-simple purely infinite C^* -algebras (22. april). Adjunkt Jesper Funch Thomsen, Aarhus Universitet: Differential operators and D-affinity (29. april). Professor Vagn Lundsgaard Hansen, Danmarks Tekniske Universitet: Geometriens magiske verden (6. maj). Professor Reinhard Diestel, Universität Hamburg, Tyskland: Why is the tree-width of that graph large? (7. maj). Professor Tommy R. Jensen, Universität Chemnitz, Tyskland: Strange chromatic graphs (8. maj). Professor Anna Frid, Russian Academy of Science, Novosibirsk, Rusland: The complexity of symbol sequences and a graph colouring problem (8. maj). Professor Sergey Avgustinovich, Russian Academy of Science, Novosibirsk, Rusland: Perfect binary codes and colourings without paths with repeated words (8. maj). Professor Ole Fogh Olsen, Københavns Universitet: Scale, Differential Geometry and Singularity Theory in Image Analysis (20. maj). Gæsteforsker Martin Argerami, La Plata, Argentina: Orbits of conditional expectations (7. juni). Lektor Mikael Rørdam, Københavns Universitet: On Phillips classification of Kirchberg algebras (25. august). Post doc Niels Jakob Laustsen, University of Leeds, England: Maximal ideals in algebras of operators on Banach spaces (13. september). Professor Mette Olufsen, Boston University, USA: A Mathematical Model of Blood-flow in the Systemic Arteries (15. september). Post doc Rolf Fagerberg, Aarhus Universitet: Dynamic representations of sparse graphs (28. september). Professor Klaus Meer, Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule, Aachen, Tyskland: An introduction to real number complexity theory (30. september). Professor Roland Speicher, Universität Heidelberg, Tyskland: Combinatorics of free cumulants (12. oktober). Professor Bernt Øksendal, Universitetet i Oslo, Norge: Optimal consumption and portfolio with both fixed and proportional transaction costs (20.

oktober). Henrik Meyer, Birkerød: Nogle erfaringer fra mine læreår (3. november). Professor Blaise Bourdin, Danmarks Tekniske Universitet: Minimization of free discontinuity energies (17. november). Forskningsadjunkt Anders Yeo, Aarhus Universitet: Almost all d-regular 4-partite tournaments are vertex-pancyclic (1. december). Professor Martti Pesonen, University of Joensuu, Finland: Some Solutions for Representing Mathematics on the Internet (10. december). Professor T. Kori, Waseda University, Tokyo, Japan: Solutions of the Dirac operator on conformally flat 4-manifolds (15. december).

Andre arrangementer afholdt af instituttet

Instituttet var medarrangør sammen med Mærsk McKinney Møller Institut for Produktionsteknologi af The 35th European Study Group with Industry, Syddansk Universitet, Odense (23.-27. august).

Instituttet har arrangeret efterårslaboratorier for gymnasieelever i matematik og i datalogi/datateknologi, det sidstnævnte i samarbejde med Mærsk McKinney Møller Institut for Produktionsteknologi. Der deltog henholdsvis 19 og 30 gymnasieelever, som undervistes henholdsvis af F. Larsen, H.J. Munkholm, B. Toft og af I. Balslev, J. Boyar, L.K. Bækdal, L. Dyhr, L.M. Favrholt, L. Jacobsen, N. Jul Jacobsen, K.S. Larsen, M.N. Nielsen, M.M. Olsen, H.G. Petersen, P. Ruhoff, B. Vinter og J. Wagenaar (17.-21. oktober).

Henrik Pedersen har arrangeret A Geometry Workshop med følgende foredragsholdere: K. Akutagawa, Shizuoka University, H. Kamada, Numazu College of Technology, C. Tønnesen-Friedman, Aarhus Universitet, J. Ellegaard Andersen, Aarhus Universitet, S. Markvorsen, Danmarks Tekniske Universitet (3. marts).

Ken Dykema og Uffe Haagerup afholdt Concentrated Advanced Course on Free Probability Theory. Blandt foredragsholderne var Marek Bożejko, Wrocław, Denis Petz, Budapest og Roland Speicher, Heidelberg (17.-22. maj). Kurset blev støttet af Center for Matematisk Fysik og Stokastik (MaPhySto) og af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd.

Bjarne Toft arrangerede Graph Theory Days på Dalum Landbrugsskole. Mødet blev støttet af EUs INTAS-program og en rammebevilling fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd. Han holdt indledningsforedraget Graph Theory in Denmark. I mødet deltog i alt 20 matematikere (heraf 4 fra Rusland, 1 fra Ukraine, 3 fra Tyskland, 1 fra Italien og 1 fra Canada) (7.-8. maj). Han har holdt 4 foredrag for besøgende gymnasieelever: Prøv en studiedag (27. februar), Mulernes Legatskole (23. marts), Uddannelsesdag (16. november) og Skt. Knuds Gymnasium (26. november).

Bent Ørsted var sammen med Claus Michelsen og Carsten Claussen arrangør af Matematik/Fysik/Kemi-Debat forum med en række af i alt 9 foredrag: Ellen Munkholm, Odense Katedralskole: Forsøg med naturvidenskabelige klasser (17. februar), Manfred Euler, Institute of Science Education, Kiel: Nonlinear dynamics and

complex systems: From children's concepts of sound to biophysics of hearing (17. marts), Morten Blomhøj, Institut for studiet af Matematik og Fysik samt deres funktioner i Undervisning, Forskning og Anvendelser (IMFUFA), Roskilde Universitetscenter: Vanskeligheder ved tilegnelse af matematiske begreber. Differentialregning som eksempel (28. april), Seminar "Perspectives on Science and Mathematics Education": Michiel Doorman, Freudenthal Institute, Utrecht: Learning calculus and kinematics by modelling movement og Svein Sjøberg, Institutt for Lærerutdanning og Skoleutvikling, Universitetet i Oslo: Science education – some perspectives from current research (19. maj), Yve Quéré, Académie des Sciences, Paris: The virtues of a scientific education in primary schools i samarbejde med Dansk Center for Naturvidenskabsdidaktik (6. august), Wolfgang Gräber, Institute for Science Education, Kiel: Scientific literacy: From mere definitions to realization in practice (22. september), Nils Fruensgaard, Dronninglund Gymnasium: Informations- og kommunikationsteknologi i matematik undervisning og læring (27. oktober), Rie Popp, Dansk Center for Naturvidenskabsdidaktik: Eksperimentets rolle i kemien, eller hvad er meningen med laboratorieundervisning? (24. november), Martti E. Pesonen, University of Joensuu, Finland: Some solution for representing mathematics on the internet (10. december).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

J. Bang-Jensen besøgte Brunel University, Uxbridge, England (2.–10. januar og 4.–11. december) og Oxford University, hvor han holdt foredraget Increasing the edge-connectivity of a graph without adding forbidden edges (7. januar). Han deltog i Grafteori Symposium, Aalborg (14.–16. januar). Han besøgte University of Victoria, British Columbia Canada (31. januar–15. februar) og Simon Fraser University, Burnaby, British Columbia, Canada med foredraget Increasing the edge-connectivity of a graph without adding forbidden edges (15.–20. februar). Han deltog i 3. Applied/Advanced Research in Combinatorial Optimization (ARCO) Workshop, Danmarks Tekniske Universitet med foredraget Connectivity augmentation and small certificates for connectivity (23.–24. april). Han var gæsteprofessor ved Laboratoire de Recherche en Informatique, Université Paris-Sud (5. maj–6. juni). Der og på Université Claude Bernard Lyon1, som han besøgte 18.–20. maj, holdt han foredraget Strong spanning subgraphs with few arcs in strongly connected digraphs. Han holdt foredraget Partition constrained edge-connectivity augmentation på Université de Paris VI (25. maj). Han deltog sammen med L.M. Favrhøldt i Combinatorial Optimization Meeting ved BRICS (Basic Research in Computer Science), hvor han holdt foredraget Strong spanning subgraphs with few arcs in strongly connected digraphs (28.–29. august). Han gav foredraget Minimum strong spanning subgraphs of strongly connected digraphs på Technische Universität Ilmenau, Tyskland, som han besøgte 15.–23. oktober.

J. Boyar deltog sammen med K.S. Larsen, L.M. Favrhøldt og M.N. Nielsen i Competetitive Algorithms Seminar, Schloss Dagstuhl, Tyskland, hvor hun holdt foredraget The accomodating ratio: a measure for the performance of on-line algorithms, og hvor M.N. Nielsen holdt foredraget The accommodating function – a generalization of the competitive ratio (20.–25. juni). Hun deltog sammen med L.M. Favrhøldt i 3. Applied/Advanced Research in Combinatorial Optimization (ARCO) Workshop, Danmarks Tekniske Universitet med foredraget The accomodating ratio and function (23.–24. april). Hun er medlem af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd.

J. Carter deltog i konferencen Matematik i Samfundet på Storebæltcentret, Nyborg arrangeret af Forum for Matematikkens Didaktik (11.–12. februar) og i mødet Dansk Forskning i matematikkens historie og filosofi med foredraget Maddy's mængde teoretiske realisme – et forsøg på at løse problemerne fra Benacerraf's Mathematical Truth på Søminestationen, Holbæk (12.–13. marts). Hun deltog desuden i International Philosophy Conference: Copenhagen, Roskilde, Lund, St. Andrews ved Roskilde Universitetscenter (20.–22. maj). Hun besøgte den 29.–31. marts the Curriculum & Instruction Department, University of Texas, Austin, USA.

E. Christiansen deltog i 18th Biennial Conference on Numerical Analysis, University of Dundee (29. juni–2. juli) og i Fourth International Congress on Industrial and Applied Mathematics (ICIAM), University of Edinburgh med foredraget Computation of collapse states in limit analysis (5.–9. juli). Han deltog desuden i Gesellschaft für Angewandte Mathematik und Mechanik (GAMM) – Workshop on Computational Plasticity, Kiel (27.–29. august), hvor han gav følgende foredrag A strategy for automatic mesh refinement in limit analysis. E. Christiansen var medarrangør af og deltog i Perspectives in Applied Mathematics: A conference in honor of Gilbert Strang, Massachusetts Institute of Technology (MIT), Boston (3.–4. december) med foredraget Computation of collapse states – Now we can do it.

K. Dykema deltog i konferencen Operator Algebras and Non-Commutative Probability på Erwin Schrödinger Institute, Wien med to foredrag Exactness of reduced amalgamated free products of C^* -algebras og Topological entropy of some automorphisms (4.–15. januar). Han holdt foredraget Exactness of reduced amalgamated free products of C^* -algebras ved Workshop in C^* -algebras, Münster, Tyskland (8.–12. marts).

L.M. Favrhøldt deltog sammen med M.N. Nielsen i konferencen Fourth Workshop on Applied/Advanced Research in Combinatorial Optimization, Malmö, Sverige (19. november).

U. Haagerup deltog sammen med J. Hjelmberg, F. Larsen og S. Thorbjørnsen i Dansk-Norsk værkstetsmøde om C^* -algebraer i Oslo (4.–7. januar), hvor han holdt foredraget The Effros-Marechal topology in the space of von Neumann algebras and conjectures of Connes and Kirchberg. Han deltog i konferencen C^* -algebras i Münster (8.–12. marts), hvor han holdt foredraget Applications

of random matrices to problems in C^* -algebra theory. Sammen med J. Hjelmborg og F. Larsen deltog han i EU-konferencen Operator Algebras and non-commutative Geometry, Cargese, Korsica og holdt foredraget Applications of random matrices to problems in C^* -algebra theory (4.-10. juli). Han deltog i konferencen C^* -algebras and Tensor Categories i Cortona, Italien (30. august-3. september) og holdt foredraget The Effros-Marechal topology in the space of von Neumann algebras and conjectures of Connes and Kirchberg. Han deltog i det specielle semester i Free Probability and Operator Spaces ved Institut Henri Poincaré i Paris i to korte perioder (8.-12. og 18.-20. november), hvor han holdt foredragene Invariant subspaces for Voiculescu's circular operator og The preduals of a factor of type II-1 and a factor of type II-infinity are not isomorphic as Banach spaces. Han er principal investigator ved Centret for Matematisk Fysik og Stokastik (MaPhySto) under Grundforskningsfonden. I den forbindelse deltog han i to konferencer arrangeret af MaPhySto, henholdsvis Workshop Stochastics and Quantum Physics, Aarhus Universitet (21.-26. oktober) med foredraget Spectra of random matrices and random operators on Hilbertspaces og Conference on Number Theory and Spectral Theory, Aarhus Universitet (3.-4. december), hvor han holdt foredraget Random matrices and the distribution of the zeros of Riemann's zeta function - a survey of results by Odlyzko. U. Haagerup var eksternt bedømmer på R. Srinivasans Ph.D.-thesis Connections on small vertex models ved Indian Statistical Institute i Calcutta.

J. Hjelmborg besøgte den 26. februar-5. marts Institut des Mathematiques, Université d'Orleans, Frankrig, hvor han holdt foredraget Pure infiniteness of C^* -algebras of groupoids. Han deltog i Dansk-norsk Operator-Algebra møde, Lysebu, Oslo (4.-7. januar) og i konferencen Operator Algebras, Korsika, Frankrig (4.-11. juli) med foredraget On Kirchberg's work: Every exact C^* -algebra can be embedded into O_2 . I perioden 9.-17. november besøgte han Institut for Matematik, Norges Teknisk-Naturvidenskabelige Universitet, Trondhjem og Institut for Matematik, Oslo, hvor han i Trondhjem den 12. november forelæste over Pure infiniteness of C^* -algebras of graphs og i Oslo den 14. november over On stability of C^* -algebras og den 17. november over Pure infiniteness of C^* -algebras of graphs. Den 26. april og den 15. maj holdt J. Hjelmborg forelæsning på henholdsvis Matematisk Institut, Københavns Universitet og Matematisk Institut, Aarhus Universitet med titlen Pure infiniteness of C^* -algebras of graphs. I oktober-november deltog han i og arrangerede Odense-København joint operator algebra seminar.

P. Høyer opholdt sig ved Thomas B. Thirge's Center for Kvantekomputer ved Aarhus Universitet hele året, dog undtaget følgende perioder: Han opholdt sig ved Los Alamos National Laboratory P-23, New Mexico (januar). Han deltog i The Second Workshop on Algorithms in Quantum Information Processing (AQIP'99), Chicago, USA (18.-22. januar) med foredraget Amplitude amplifi-

cation. Han deltog i konferencen Complexity, Computation and the Physics of Information, Isaac Newton Institute for Mathematical Sciences, Cambridge, England, hvor han holdt foredrag over Noncommutative Hidden Subgroups (5.-23. juli). Han deltog desuden i Workshop on Stochastics and Quantum Physics, Aarhus Universitet med foredraget The Subgroup Problem via State Distinguishability (21.-26. oktober) og i konferencen The 5th UK Quantum Theory Mini Meeting, Queen Mary and Westfield College, London med foredraget Non-perfect quantum algorithms (27. november), og han deltog i konferencen Quantum Information Processing 2000 (QIP 2000), Université de Montréal, Canada (6.-11. december).

P. Kornerup har været med-formand for programkomiteen for 14th IEEE Symposium on Computer Arithmetic, der fandt sted 14.-16. april i Adelaide, Australien, men kunne på grund af sygdom ikke deltage, og som følge heraf blev et af ham forfattet papir fremlagt der af en kollega. Desuden har P. Kornerup deltaget i bedømmelsen af en Ph.D.-afhandling indleveret til Southern Methodist University, Dallas, Texas af Christina S. Iordache. Han er desuden medlem af Fagligt Forum for Statens Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd samt af Forskningsrådenes udvalg vedrørende European Space Agency (ESA) Følgeforskning og Småsatellitter.

K.S. Larsen deltog sammen med M.N. Nielsen i konferencen Sixth International Workshop on Algorithms and Data Structures, Vancouver, Canada (11.-14. august).

L. Jacobsen deltog sammen med M.N. Nielsen i arrangementet Applied Research in Combinatorial Optimization Graduate Mini-Course on Web Algorithmics, Lund University, Sverige (25.-26. maj). Han deltog desuden i følgende konferencer, alle i Chennai, Indien: Workshop on Advances in Data Structures (11.-12. december), Foundations of Software Technology and Theoretical Computer Science, (13.-15. december) og International Symposium on Algorithms and Computation (16.-18. december).

K. Michelsen var arrangør af konferencen Matematik og Samfund i Nyborg (9.-10. februar). Han holdt foredrag om Differences and similarities between the sciences and mathematics and the consequences to the learning/teaching of the disciplines ved Dansk Center for Naturvidenskabsdidaktik Ph.D.-kursus i Middelfart (7. februar), om Naturvidenskab og almindelse på Kolding Gymnasium (23. marts) og om Hvordan tilegner elever sig et matematisk begreb? ved Matematiklærerforeningens kursus om Undervisning i elementære færdigheder i Birkerød (30. august). K. Michelsen deltog i Dansk Fysisk Selskabs årsmøde i Nyborg (3.-4. juni), hvor han holdt foredrag om Begrebsdannelse i et tværfagligt forløb mellem matematik og fysik, og i konferencen Research in Science Education i Kiel (31. august-4. september). Han er medlem af bestyrelsen for Forum for matematikkens didaktik, af Danmarks Matematikundervisningskommission samt af den lokale organisationskomite for den 10. verdenskonferens i matematikundervisning, International Congress on Mathematical Education (ICME) 10, i København 2004.

H.J. Munkholm deltog i konferencen Quadratic Forms and their Applications, Dublin, Irland (5.-9. juli). Han har besøgt universiteterne i Strasbourg og Besançon (15.-17. juni) og begge steder holdt foredrag om Poul Heegaard and his mathematics. Han er censorformand for matematik ved de danske universiteter og medlem af bestyrelsen for Dansk Matematisk Forening samt Nationalkomiteen for Matematik.

M.N. Nielsen holdt foredraget The accomodating function i seminarrækken Algorithms and Complexity Theory (ALCOM) på Datalogisk Institut, Aarhus Universitet (31. maj).

N. J. Nielsen besøgte i perioden 12.-22. januar Matematisk Institut ved Det Polske Naturvidenskabelige Akademi i Warszawa, Polen i forbindelse med et forsknings-samarbejde. Under opholdet holdt han en gæsteforelæsning med titlen Embeddings of Banach spaces into Banach lattices. Han besøgte endvidere Kiels Universitet flere gange i løbet af året.

H. Pedersen var gæst ved Edinburgh University i perioden 6.-25. januar og holdt ved den lejlighed foredraget Hypercomplex structures on group manifolds. Han besøgte Glasgow University 18.-19. januar og holdt foredraget Selfdual manifolds and hypercomplex structures. Henrik Pedersen var den 12. marts censor på Ph.D.-afhandlingen Contributions to Geometric Knot Theory of Curves and Surfaces af Peter Røgen, Danmarks Tekniske Universitet. Han holdt foredraget Differential geometry and mathematical physics, Lunds Universitet (28. april). Han gav et oplæg om Evalueringsrapporten for matematik, fysik og kemi ved Dansk Matematisk Forenings Årsmøde i Århus (28. maj). Han deltog i konferencen Differential Geometrie im Grossen, Oberwolfach (6.-12. juni) med foredraget Hypercomplex structures on Lie groups. Han deltog i mødet Natural Shape ved Datalogisk Institut, Københavns Universitet med foredraget Riemannsk geometri og metoder fra algebraisk geometri (21. juni). H. Pedersen opholdt sig ved University of California Riverside (UCR) (5.-26. august). Han deltog som plenarforelæser med foredraget Inhomogeneous hypercomplex structures on homogeneous manifolds ved The 4th International Conference on Geometry and Applications, Drujba, Varna, Bulgarien (27. august-1. september). Han deltog i The 2nd Meeting on Quaternionic Structures in Mathematics and Physics, Roma I og III med plenarforelæsningen Inhomogeneous hypercomplex structures on homogeneous manifolds (7.-12. september). H. Pedersen deltog i mødet Holonomy Groups in Differential Geometry på The Erwin Schrödinger International Institute for Mathematical Physics, Wien med foredraget Some examples of quasi-Einstein Kähler metrics (17.-24. oktober). Han var med i bedømmelsesudvalget på Edinburgh University vedrørende A Readership Nomination, som gik til Dr. M.A. Singer. H. Pedersen er Principal Coordinator på EU-netværket EDGE som omfatter 9 contractors og et samlet beløb på 1.5 mio. Euro. Han er dansk redaktør på Mathematica Scandinavica og redaktør på Glasgow Mathematical Journal. Han er medredaktør af bladet Matilde,

som udgives af Dansk matematisk Forening. Han er medlem af bestyrelsen for Mærsk McKinney Møller Institut for Produktionsteknologi.

A. Swann deltog i 1999 Fall Semester Program on Holonomy Groups in Differential Geometry ved The Erwin Schrödinger International Institute for Mathematical Physics i Wien, Østrig med foredraget Weakening holonomy (13.-25. oktober). Han holdt foredragene Quaternionic geometries with many symmetries på School of Mathematical Sciences, University of Exeter, England (27. maj) og Orbits and potentials på Department of Mathematics and Statistics, University of Edinburgh, Skotland (10. juni).

S. Thorbjørnsen deltog sammen med E. Christiansen, U. Haagerup, N.J. Nielsen og B. Toft i symposiet Matematik og Finansiering: Hvor mødes vi?, Institut for Virksomhedsledelse og Institut for Matematik og Datalogi, Syddansk Universitet, Odense (8. september), hvor han holdt foredraget Egenverdier for stokastiske Gaussiske matricer. Han deltog sammen med U. Haagerup i konferencen Stochastics and Quantum Physics, Centre for Mathematical Physics and Stochastics (MaPhySto), Aarhus Universitet (21.-26. oktober). Han deltog endvidere sammen med U. Haagerup i konferencen Non-commutative L_p -spaces, Centre Emile Borel de l'Institut Henri Poincaré, Paris med foredraget Random matrices and non-exact C^* -algebras (18.-19. november).

B. Toft deltog i Budapest Colouring Workshop ved Computer and Automata Institute og The Alfred Renyi Institute, Hungarian Academy of Sciences med hovedforedraget A survey of Hadwiger's conjecture (24. juni-3. juli). Han deltog i mødet Paul Erdős and his mathematics, Hungarian Academy of Sciences, hvor han holdt det inviterede foredrag Critical graphs – then and now (4.-11. juli). Han deltog i mødet Graph Colouring Problems ved Matematisk Institut, Det Russiske Videnskabernes Selskab, Novosibirsk med foredraget Interval colourings (12.-16. august). Han deltog i Combinatorial Optimization Meeting ved BRICS (Basic Research in Computer Science) med foredraget Scheduling without waiting periods (28.-29. august). Han var officiel opponert ved Preben Dahl Vestergaards forsvar af doktorafhandlingen Edge deletion in graphs ved Aalborg Universitet (14. januar). B. Toft er medlem af Folkeuniversitetets programudvalg og af Styrelsen for Naturvidenskabeligt Selskab på Fyn. Han er medlem af redaktionen af Journal of Graph Theory. Han holdt i det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab, København, det offentlige foredrag Petersens graf (1. november). Han har desuden afholdt to populærvidenskabelige foredrag.

J. Villadsen deltog i konferencen C^* -algebras and tensor categories, Cortona, Italien, hvor han holdt foredraget Non-stable K -theory of simple C^* -algebras (30. august-3. september).

B. Ørsted deltog i konferencen Geometric Analysis and Partial Differential Equation, København med foredraget Asymptotic expansions of heat kernels and conformal geometry (21.-23. januar). Han var gæst ved Univer-

sité de Paris VII (24. maj-26. juni) og holdt foredragene Complexifications of symmetric spaces and Bargmann transforms (27. maj) og Quantization on Hermitian symmetric spaces (11. juni). B. Ørsted deltog i konferencen Analyse Harmonique et Analyse sur les Variétés, Lumini (31. maj-5. juni) med forelæsningen Gradient operators and Poisson transforms. Han var gæst ved FaMAF, Universidad de Córdoba, Argentina i perioden 6.-31. august og holdt en forelæsningsrække om Intertwining differential operators (13., 17. og 18. august). Han holdt desuden følgende forelæsninger: Unitary highest weight representations of some infinite-dimensional Lie algebras and Lie groups (19. august), Zeta functions and determinants of elliptic operators – an application of conformally covariant operators (27. august). Han var gæst ved Instituto de Matemática, CONICET, Buenos Aires (19.-21. august) og holdt der foredrag om Symmetries in mathematics and physics. Han holdt desuden en populærvidenskabelig forelæsning om Ikke-Euklidisk geometri for deltagerne i Georg Mohr konkurrencen, Syddansk Universitet, Odense (4. marts). Han var medlem af bedømmelsesudvalget ved Nina Stumme's Ph.D.-afhandling Locally finite split Lie algebras på Technische Universität Darmstadt, Tyskland (28. maj). Han deltager i Syddansk Universitets Center for Forskningsformidling og Efteruddannelse. Han er ankerperson for Syddansk Universitet ved Dansk Center for Naturvidenskabsdidaktik. B. Ørsted er editor for Journal of Lie Theory.

Eksterne bevillinger og donationer

J. Bang-Jensen og B. Toft er sammen med kolleger fra Aalborg og København støttet af en rammebevilling i Diskret matematik fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd på i alt 696.000 kr. (1998-2000).

J. Bang-Jensen, J. Boyar og K.S. Larsen har for perioden 1995-1999 sammen med over 100 kolleger ved Aarhus Universitet og andre europæiske universiteter og institutter fået støtte fra ESPRIT Long-Term Research Project 20244: Algorithms and Complexity in Information Technology (ALCOM-IT) på 667.000 Euro årligt.

J. Boyar og K.S. Larsen har modtaget en rammebevilling fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd på 100.000 kr. for hvert af årene 1999-2001.

E. Christiansen deltager sammen med 18 andre forskere og Ph.D.-studerende fra andre danske universiteter i en rammebevilling fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd på 440.000 kr. årligt.

U. Haagerup modtog i årene 1997-99 380.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd til forskning i Operator algebra ved Syddansk Universitet (del af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråds rammebevilling til Operator algebra i Danmark). Han har i årene 1996-1999 modtaget 1.300.000 kr. som del af EU-bevillingen til Network in Non-Commutative Geometry til ansættelse af to forskningsadjunkter (J. Kustermans og F. Lehner). Han modtager endvidere 620.000 kr. i årene 1999-2000 fra centret MaPhySto under Grundforskningsfonden til ansættelse af en forskningsadjunkt (S. Thorbjørnsen).

P. Kornerup har fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd modtaget en bevilling på 60.000 kr. for hvert af årene 1999-2001.

H.J. Munkholm er koordinator for den dansk-norske del af en EU-bevilling til et TMR netværk (K-teori og algebraiske grupper). Der er i 1999 anvendt ca. 40.000 kr. af bevillingen til rejser inden for netværket.

N.J. Nielsen har fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd modtaget en rammebevilling på 144.000 kr. ligeligt fordelt over årene 1999, 2000 og 2001.

H. Pedersens ophold i Skotland blev støttet af universiteterne i Edinburgh og Glasgow med 4.900 kr. Han deltager i en forskningsgruppe på 8 personer Geometry and Global Analysis with Applications, som støttes af en rammebevilling fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd med årligt 300.000 kr. Han deler et Nato grant på 210.000 BF med Professor Yat Sun Poon, University of California Riverside, USA. Opholdet den 5.-26. august på University of California Riverside blev støttet af værtsinstitutionen med 7.180 kr. Deltagelse i konferencerne The 2nd Meeting on Quaternionic Structures in Mathematics and Physics i Rom (7.-12. september) og Holonomy Groups in Differential Geometry på The Erwin Schrödinger International Institute for Mathematical Physics, Wien (17.-24. oktober) blev støttet af værtsinstitutionerne med henholdsvis 3.705 kr. plus hotel og 3.780 kr. Han deltager i en forskningsgruppe på 8 personer: Computing Natural Shape, som støttes af en rammebevilling fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd med 6.999.600 kr. over 5 år.

A. Swanns besøg til Wien blev støttet af Erwin Schrödinger Institutet med 13.000 ATS (ca. 7.000 kr.). Ligeledes blev hans besøg til Exeter og Edinburgh betalt af værtsinstitutionerne.

B. Toft deltager i et EU-støttet INTAS-program Graph Colouring. Programmet har ud over Syddansk Universitet deltagere fra Technische Universität, Ilmenau, University of Nottingham, Russian Academy of Sciences, Novosibirsk og Odessa Academy of Food Technologies. Programmet støttes over 3 år (1999-2001) med 46.400 Euro.

B. Ørsted deltager i Algebraisk og Analytisk Repræsentationsteori, som er et projekt støttet af en rammebevilling under Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd (ca. 300.000 kr. pr. år). Dansk deltager i European Schools in Group Theory, der er et projekt støttet af EU (ca. 64.000 Euro over 2 år) med henblik på afholdelse af sommerskoler for videregående studerende i emnet Lie grupper.

Publikationer

Bang-Jensen J. Linkages in locally semicomplete digraphs and quasi-transitive digraphs. Discrete Mathematics 1999; 196:13-27.

Bang-Jensen J, Jackson B. Augmenting hypergraphs by edges of size two. Mathematical Programming Series B 1999; 84:467-481.

Bang-Jensen J, Gutin G. On the complexity of Hamiltonian path and cycle problems in certain classes of digraphs. Discr Appl Math 1999; 95:41-60.

- Bang-Jensen J, Guo Y, Yeo A. A new sufficient condition for a digraph to be Hamiltonian. *Discr Appl Math* 1999; 95:61-72.
- Bang-Jensen J, Guo Y. A note on vertex pancyclic oriented graphs. *J Graph Theory* 1999; 31:313-318.
- Bang-Jensen J, Gabow H, Szigeti Z, Jordán T. Edge-connectivity augmentation with partition constraints. *Siam J Disc Math* 1999; 12:160-207.
- Boyar J, Larsen KS. The seat reservation problem. *Algorithmica* 1999; 25:403-417.
- Boyar J, Larsen KS, Nielsen MN. The accomodating function – a generalization of the competitive ratio. I: Dehne F, Gupta A, Sack J-R, Tamassia R, red. *Proceedings of the Sixth International Workshop on Algorithms and Data Structures. Lecture Notes in Computer Science*, bd. 1663. Berlin Heidelberg: Springer-Verlag, 1999: 74-79.
- Buhrman H, van Dam W, Høyer P, Tapp A. multiparty quantum communication complexity. *Phys Rev A* 1999; 60:2737-2741.
- Chave T, Pedersen H, Tønnesen-Friedman C og Valent G. Extremal Kähler metrics and Hamiltonian functions. *J Geom Phys* 1999; 31:25-34.
- Christiansen E og Andersen KD. Computation of collapse states with von Mises type yield condition. *Int J Numer Meth Engng* 1999; 46:1185-1202.
- Dancer AS og Swann AF. Quaternionic Kähler manifolds of cohomogeneity one. *Int J Math* 1999; 10:541-570.
- Dykema K. Free products of finite dimensional and other von Neumann algebras with respect to non-tracial states. *Trans Amer Math Soc* 1999; 351:1-40.
- Dykema K. The stable rank of tensor products of free product C^* -algebras. *J Operator Theory* 1999; 41:139-149.
- Dykema K og de la Harpe P. Some groups whose reduced C^* -algebras have stable rank one. *J Math Pures Appl* 1999; 78:591-608.
- Ettinger M, Høyer P. On quantum algorithms for non-commutative hidden subgroups. I: Meinel C, Tison S, red. *Proceedings of 16th Annual Symposium on Theoretical Aspects of Computer Science (STACS'99)*. Lecture notes in Computer Science, bd. 1563. Berlin Heidelberg: Springer-Verlag, 1999: 478-487.
- Haagerup U, Asaeda M. Exotic subfactors of finite depth with Jones indices $(5(13/2))$ and $(5(17/2))$. *Commun Math Phys* 1999; 202:1-63.
- Haagerup U, Thorbjørnsen S. Random matrices and K -theory for exact C^* -algebras. *Documenta Math.* 1999; 4:341-450.
- Høyer P. Conjugated operators in quantum algorithms. *Phys Rev A*, 1999; 59:3280-3289.
- Kornerup P. Necessary and sufficient conditions for parallel, constant time conversion and addition. *Proc. 14th IEEE Symposium on Computer Arithmetic (ARITH-14)* April 1999, IEEE Computer Society (Koren I, Kornerup P, red.), 152-155.
- Larsen KS. On grouping in relational algebra. *Intern J Found Comput Sci* 1999; 10:301-311.
- Larsen KS. Partially persistent binary search trees with transcript operations. *Discr Math Theor Comp Sci* 1999; 3:95-107.
- Madsen AB, Pedersen H, Poon YS, Swann AF. Corrigendum: Compact Einstein-Weyl manifolds with large symmetry group. *Duke Math J* 1999; 100:167.
- Munkholm ES og Munkholm HJ. Poul Heegaard. I: James I, red. *History of Topology*. North-Holland, Amsterdam, 1999: 925-946.
- Munkholm HJ, Prassidis S. Waldhausen's nil groups and continuously controlled K -theory. *Fundamenta Mathematicae* 1999; 161:217-224.
- Neeb K-H, Ørsted B. Hardy Spaces in an infinite-dimensional setting. I: Doebner HD et al., red. *Lie Theory and its Applications in Physics*, bd. 2. Singapore: World Scientific, 1998: 3-29.
- Nielsen AM, Kornerup P. Redundant radix representations of rings. *IEEE Trans Comput* 1999; 48:1153-1165.
- Olafsson G, Ørsted B. Causal compactifications and hardy spaces. *Trans AMS* 1999; 351:3771-3792.
- Pedersen H, Poon YS. Connected sums of self-dual manifolds and equivariant relative smoothings. *Pacific J Math* 1999; 191:145-171.
- Pedersen H, Poon YS. A note on rigidity of 3-Sasakian manifolds. *Proc Amer Math Soc* 1999; 127:3027-3034.
- Pedersen H og Tod KP. The ledger curvature conditions and D'Atri geometry. *Diff Geom Appl* 1999; 11:155-162.
- Pedersen H, Poon YS. Inhomogeneous hypercomplex structures on homogeneous manifolds. *J reine angew Math* 1999; 516:159-181.
- Swann AF. Homogeneous twistor spaces and nilpotent orbits. *Math Ann* 1999; 313:161-188.
- Villadsen J. On the stable rank of simple C^* -algebras. *J Amer Math Soc* 1999; 12:1091-1102.
- Vinter B, Anshus OJ, Larsen T. Improving cluster performance using a sequentially ordered structured distributed shared memory system. *Proceedings of Norsk Informatik Konferense, Trondheim*, 1999: 247-259.
- Vinter B, Larsen T, Anshus OJ. Data distribution models for a structured distributed shared memory system. *Proceedings of the 1999 International Conference on Parallel and Distributed Processing Techniques and Applications, Las Vegas, Nevada, USA*, 1999: 1683-1689.
- Vinter B, Larsen T, Anshus OJ. Experiences building a multicomputer of HP SMP servers. I: Arabnia H, red. *Proceedings of the International Conference on High Performance Computing on Hewlett-Packard Systems*, 1999: 396-404.
- Vinter B, Larsen T, Anshus OJ. Pastset a distributed structured shared memory system. I: Sloot P, Bubak M, Hoekstra A, Hertzberger B, red. *The Proceedings of High Performance Computers and Networking Europe*, Amsterdam, 1999: 1-219.

INSTITUT FOR MOLEKYLÆR BIOLOGI

Professor *Matthias Mann* (aflønnet af Center for Eksperimentel BioInformatik, Danmarks Grundforskningsfond)

Professor *Peter Roepstorff*

Professor *Poul Valentin-Hansen*

Lektor, lic.scient. *Stephen Roger Douthwaite*

Lektor, mag.scient. *Jørgen Friis* (fratrådt 31. juli)

Lektor, lic.techn. *Kenn Gerdes*

Lektor, cand.scient. *Kay Gulløv*

Lektor, lic.scient. *Peter Højrup*

Lektor, cand.scient. *Karsten Kristiansen* (instituttleder)

Lektor *Susanne Mandrup*, Ph.D. (tiltrådt 1. februar, lektorvikar 1.-31. januar)

Lektor *Lotte Søgaard-Andersen*, Ph.D.

Lektorvikar *Hansjörg Lehnher*, Ph.D. (tiltrådt 26. november, adjunkt indtil 25. november)

Forskningslektor *Finn Kirpekar*, Ph.D. (tiltrådt 1. februar, forskningsadjunkt indtil 31. januar, aflønnet af midler fra Carlsbergfondet)

Adjunkt *Ole Nørregaard Jensen*, Ph.D. (aflønnet via basismidler fra det Biotechnologiske Forskningsprogram)

Forskningsadjunkt *Jens S. Andersen*, Ph.D. (aflønnet af midler fra EU PAGES program)

Forskningsadjunkt *Keiryn Bennett*, Ph.D. (fratrådt 31. december, aflønnet gennem en samarbejdsaftale med Active Biotech AB, Lund, Sverige)

Forskningsadjunkt *Thomas Franch*, Ph.D. (1. februar-31. december. Forskningsassistent indtil 31. januar. Aflønnet via basismidler fra det Biotechnologiske Forskningsprogram)

Forskningsadjunkt *Thomas J.D. Jørgensen* (tiltrådt 1. marts, aflønnet af Finsen Laboratoriet, København)

Forskningsadjunkt *Birgitte Haahr Kallipolitis*, Ph.D. (fratrådt 28. februar, aflønnet via basismidler fra det Biotechnologiske Forskningsprogram)

Forskningsadjunkt *Angus King*, Ph.D. (fratrådt 30. september, aflønnet af Center for Eksperimentel BioInformatik, Danmarks Grundforskningsfond)

Forskningslektor *Bernhard Küster*, D.Phil. (1. september-31. december, aflønnet af Center for Eksperimentel BioInformatik, Danmarks Grundforskningsfond, gæsteforsker indtil 31. august, aflønnet af European Molecular Biology Organization)

Forskningsadjunkt *Roman Körner* (1.-30. september, aflønnet af midler fra Danisco A/S)

Forskningsadjunkt *Leif Kongskov Larsen* (tiltrådt 1. marts, forskningsassistent indtil 28. februar, aflønnet af midler fra Kræftens Bekæmpelse)

Forskningsadjunkt *Akhilesh Pandey* (aflønnet af Massachusetts Institute of Technology, USA)

Forskningsadjunkt *Alexandre V. Podtelejnikov*, Ph.D. (aflønnet af Center for Eksperimentel BioInformatik, Danmarks Grundforskningsfond)

Forskningsadjunkt *Petra Schrotz-King*, Ph.D. (aflønnet af Center for Eksperimentel BioInformatik, Danmarks Grundforskningsfond)

Forskningsassistent *Blagoy Blagoev* (tiltrådt 1. marts, aflønnet af Center for Eksperimentel BioInformatik, Danmarks Grundforskningsfond)

Forskningsassistent *Jon Sund Blandfort* (fratrådt 14. juli, aflønnet af Center for Eksperimentel BioInformatik, Danmarks Grundforskningsfond)

Forskningsassistent *Anne-Margrethe Krogsdam Christensen* (1. juli-31. december, aflønnet via basismidler fra det Biotechnologiske Forskningsprogram)

Forskningsassistent *Matt Harrison* (24. august-31. december, aflønnet via fleksible midler fra det Biotechnologiske Forskningsprogram)

Forskningsassistent *Christian Isak Jørgensen* (1. februar-30. april og fra 1. november, aflønnet via basismidler fra det Biotechnologiske Forskningsprogram)

Forskningsassistent *Irina Kratchmarova* (fratrådt 31. december, aflønnet via basismidler fra det Biotechnologiske Forskningsprogram)

Forskningsassistent *Mingfu Liu* (tiltrådt 1. maj, aflønnet af midler fra Forskningsrådenes Biotek II Program)

Forskningsassistent *Ekaterina Mirgorodskaya* (fratrådt 14. april, aflønnet via fleksible midler fra det Biotechnologiske Forskningsprogram)

Forskningsassistent *Hanne Dahl Mortensen* (aflønnet af midler fra Glunz & Jensen Fonden, Lykfelts Legat og Active Biotech Research AB, Lund, Sverige)

Forskningsassistent *Kim Pedersen* (fratrådt 28. februar, aflønnet via basismidler fra det Biotechnologiske Forskningsprogram)

Forskningsassistent *Juri Rappsilber* (tiltrådt 1. august, aflønnet af Center for Eksperimentel BioInformatik, Danmarks Grundforskningsfond)

Gæsteforsker *Evdokimova Anna Alexandrovna*

Gæsteforsker *Jean-François Dierick*

Gæsteforsker *Dr. Tsezi Egorov*

Gæsteforsker *John C.L. Erve*

Gæsteforsker *Tony Greenfield*

Gæsteforsker *Sven Kjellström*

Gæsteforsker *Daniel Lafitte*

Gæsteforsker *Lobvi Matamaros Fernandez*

Gæsteforsker *Benedetta Mattei*

Gæsteforsker *Dr. Chmelik*

Gæsteforsker *Ann-Sofi Petersson*

Gæsteforsker *Alla Shainskaya*

Gæsteforsker *Linda Söderberg*
 Gæsteforsker *Joëlle Vinh*
 Laboratorietekniker *Niels Møller Andersen* (laboratorie-
 teknikervikar indtil 14. august, aflønnet af midler fra
 SNF)
 Laborantelev *Iben Tandskov Andersen* (tiltrådt 1. februar)
 Laborant *Søren Andersen*
 Laboratorietekniker *Anne-Mette Wennermark Christian-
 sen*
 Laborant *Inger Christiansen*
 Laborant *Dorthe Dolleris*
 Overassistent *Tina Hansen Dreymann*
 Laborant *Anita Dueholm* (1. januar-31. december)
 Fuldmægtig *Elisabeth Ehmer* (aflønnet af Center for Eks-
 perimentel BioInformatik)
 Laboratoriemedhjælper *Henny Krogh Friborg*
 Laboratoriemedhjælper *Jytte Hansen* (tiltrådt 1. februar)
 Laborant *Lykke Haastrup Hansen*
 Maskinarbejderlærling *Jacob Andre Nordau Henriksen*
 (fratrådt 11. februar)
 Laborant *Pia Hovendal*
 Institutsekretær, kontorfuldmægtig *Kæthe Jørgensen*
 Laborant *Christina B. Kirkegaard* (tiltrådt 1. januar)
 Laboratorietekniker *Helle Kamstrup Kjær*
 Laborantelev *Janni Boritz Kristiansen* (tiltrådt 1. februar)
 Laborantelev *Helle Madsen* (tiltrådt 1. august)
 Laboratoriemedhjælper *Minerva Fernandez Mallo* (til-
 trådt 1. august, aflønnet af Center for Eksperimentel
 BioInformatik, Danmarks Grundforskningsfond)
 Overassistent *Helle Marquard Mortensen*
 Laborant *Pia Nyborg Nielsen* (aflønnet af Center for
 Eksperimentel BioInformatik, Danmarks Grundforskn-
 ingsfond)
 Laborantvikar *Tina K. Lisberg Nielsen* (tiltrådt 1. august,
 laborantelev indtil 31. juli)
 Laboratoriemester *Ernst Ovesen*
 Laborant *Jane Serup Pedersen*
 Laborantelev *Janni Bøgel Pedersen* (fratrådt 14. januar)
 Ingeniørassistent *Klaus Lehn Petersen*
 Laboratorietekniker *Kate Rafn*
 Laborantelev *Karina Juhl Rasmussen* (fratrådt 31. juli)
 Laborant *Lene Skou* (delvist aflønnet via basismidler fra
 det Bioteknologiske Forskningsprogram)
 Laborantelev *Damaris Slot* (fratrådt 31. juli)
 Laborantelev *Asbjørn Svendsen* (tiltrådt 1. august)
 Laborant *Eva Welander-Raabjerg*
 Elektroniktekniker *Niels Erik Winther* (aflønnet af Center
 for Eksperimentel Bioinformatik, Danmarks Grund-
 forskningsfond)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Eva Ellehaug
Esben Nørgaard Flindt
Jacob Bo Hansen
Torben Helledie
Dorte Holst
Lars Jelsbak

Morten Tovborg Jensen
Trine Nørgaard Jørgensen
Dário Eluan Kalume
Søren Stig Larsen
Jane Nøhr Larsen
Sune Lobedanz
Marie Mikkelsen
Nikolaj Dam Mikkelsen
Hans Thorleif Møller
Jakob Møller-Jensen
Kim B. Pedersen
Susanne Kartin Pedersen
Susanne Birgitte Rasmussen
Jørgen Sauer
Jette Wagberg Sen
Hanno Steen
Carsten P. Sønksen
Grith Lykke Sørensen
Inge Dørk Villsen
Hongbin Zhang
Ole Østergaard

Der har i forårssemestret og efterårssemestret været ansat i alt 1 ekstern lektor og 1 undervisningsassistent. Disse har undervist i alt 132 konfrontationstimer. Endvidere har 13 Ph.D.-studerende undervist i alt 975 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Professor, Dr. Angus Lamond, Dundee University, Skotland: Structure and function in the cell nucleus (2. februar).

Dr. K.J. van Wijk, Arrhenius Laboratorium, Stockholms Universitet: The characterization of plant proteins (7. februar).

Professor, Dr. Yinon Ben-Neriah, The Hebrew University-Hadassah Medical School, Jerusalem: Signal transduction through the ubiquitin-proteasome pathway (26. februar).

Dr. Stefan Alexson, Karolinska Institutet, Huddinge, Sverige: Acyl-CoA thioesterases - regulators of lipid metabolism and gene expression (19. marts).

Dr. Mitch Singer, UC Davis, USA: Stringent response and the initiation of fruiting body development in *Myxococcus xanthus* (31. marts).

Dr. Sankar Adhya, National Cancer Institute, NIH, Bethesda, USA: How regulators of transcription act (5. maj).

Michael Ploug, Ph.D., Finsen Laboratoriet, København: Structure-function relationships in human urokinase-type plasminogen activator as delineated by photoaffinity labeling, site-directed mutagenesis and combinatorial chemistry (25. maj).

Dr. Michael I. Recht, Stanford University, Ca., USA: Basis for prokaryotic specificity of action of aminoglycoside antibiotics (18. juni).

Professor, Dr. Michael Karas, Frankfurt Universitet,

Tyskland: New Concepts for the Fundamental Understanding of MALDI (25. august).

Dr. Markus Kalkum, Max-Planck-Institut für Molekulare Genetik, Berlin: Mass Spectrometric Methods for Proteome Research: Identity, Primary Structure and Processing of Proteins Involved in Bacterial Conjugation (23. september).

Maria Kondakova, Ph.D., Moskva Universitet: Application of Cross-Linking Approaches for Structural Analysis of *E.coli* tmRNA (24. september).

Adjunkt Anders Krogh, Ph.D., Center for Biological Sequence Analysis, Danmarks Tekniske Universitet, København: Gene finding in human DNA (14. oktober).

Dr. Carlos André O. Ricart, University of Brasilia, Brasilien: Involvement of G-proteins and cAMP in the production of chitinases from the fungus *Trichoderma harzianum* (20. oktober).

Joëlle Vinh, Ph.D., ESPCI, Paris: Characterization of post-translational polymodifications of tubulin by mass spectrometry og Analysis of one single cell by immunocytochemistry and MALDI-TOF mass spectrometry (26. oktober).

Professor Harvey Lodish, Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, USA: Erythropoietin, the erythropoietin receptor, and the control of red cell production (1. november).

Professor Dietmar Schomburg, Universität zu Köln, Tyskland: BRENDA, enzyme data for metabolic simulations (9. november).

Henrik Clausen, Ph.D., Tandlægehøjskolen, København: Control of Mucin-Type O-Glycosylation: Status of 6 years' KU/OU Collaboration (17. november).

Daniel Lafitte, Ph.D., UPRESA, Faculté de Pharmacie, Marseille, Frankrig: How Mass Spectrometry handles Calmodulin Interactions and Proteomics of Urinary Proteins (8. december).

Professor John Atkins, University of Utah, USA: Events at the elongation phase of protein synthesis that lead to multiple products or provide the opportunity for regulation (10. december).

Ekaterina Mirgorodskaya, Ph.D., Boston University School of Medicine, USA: Characterization of neutral glycosphingolipids by MALDI FT-ICR MS (20. december).

Andre arrangementer afholdt af instituttet

S.R. Douthwaite var medarrangør sammen med professor Roger Garrett, Københavns Universitet af det internationale møde The Ribosome: Structure, Function, Genetics and Antibiotic Interactions i Helsingør (13.-17. juni) med 275 deltagere. Mingfu Liu, Inge D. Villsen og studerende Sanne Helm-Petersen var blandt deltagerne fra Institutet. Følgende abstracts blev præsenteret: Identifying the rRNA recognition motif for ErmE methyltransferases (foredrag: Vester B, Villesen ID, Nielsen A, Douthwaite S), Structure of rRNA components involved in tRNA binding sites (foredrag: Puglisi J, Blanchard S, Dahlquist K, Douthwai-

te S), Relaxing the fidelity of the ErmE methyltransferase for its natural RNA target reveals a consensus sequence recognised by the enzyme (poster: Helm-Petersen S, Douthwaite S), Oxazolidinone resistance mutations in 23S rRNA identify the site of action of these protein inhibitors (poster: Klossi P, Xiong L, Douthwaite S, Mankin AS); Recognition of its rRNA target by the ErmE methyltransferase (poster: Villesen ID, Douthwaite S).

S.R. Douthwaite organiserede ligeledes mødet Structure, Function, Modification and Inhibition of RNA molecules ved Institut for Molekylær Biologi, Syddansk Universitet (26. november). Der var 40 deltagere. Finn Kirpekar afholdt foredraget Mapping posttranscriptional modifications in ribosomal RNA by MALDI mass spectroscopy og Mingfu Liu foredraget A new family of methyltransferases specific for 23S rRNA stem-loop 35.

F. Kirpekar og O. Nørregaard Jensen arrangerede i anledning af professor Peter Roepstorffs 25 års jubilæum ved Institut for Molekylær Biologi 9. december et jubilæumssymposium, hvor følgende foredrag blev afholdt: Professor Franz Hillenkamp, Westfälische Wilhelms-Universität Münster, Tyskland: MALDI-MS of Oligonucleotides: Fragmentation Mechanisms and other Limitations, professor Douglas Barofsky, Oregon State University, USA: Recent Advances in Characterizing Single-Stranded DNA-binding Proteins by Mass Spectrometry: Uracil-DNA Glycosylase, professor Svend Olav Andersen, August Krogh Institutet, København: Insects and Mass Spectrometry, professor Per Håkansson, Uppsala Universitet, Sverige: The Uppsala-Odense Mass Spectrometry Collaboration. From PDMS to FT-ICR, professor Alain von Dörselaer, Laboratoire de Spectrométrie de Masse Bio-organique, Université de Strasbourg, Frankrig: 3D Information on Proteins from MS studies, professor Johan Stenflo, Afdeling för Klinisk Kemi, Malmö Älmänn Sjukhus, Lunds Universitet, Sverige: Gamma-carboxyglutamic Acid - a 25 year Anniversary. What is cool? What is new?

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

EKSPERIMENTEL MIKROBIOLOGI

S.R. Douthwaite holdt foredraget Phylogenetic variation in the ribosomal RNAs of bacterial pathogens hos Foss Electric A/S, Hillerød (16. april) og foredraget Mechanism of action of 14-membered macrolide antibiotic derivatives ved mødet Novel Ketolide Antibiotics i New York (13.-16. maj). S. Douthwaite deltog i the Fourth Annual Meeting of the RNA Society i Edinburgh, Skotland (23.-27. juni) med posteren Specific RNA recognition by methyltransferases. Han deltog i Aventis' møde Ketolides i New York med foredraget Chemistry and mode of action of Telithromycin (25.-28. august). Han besøgte Institut für Physikalische Biologi, Universität Düsseldorf, Tyskland og holdt foredraget Target recognition by RNA modification enzymes (22. oktober). Han var ekstern censor ved Molekylærbiologisk Institut, Køben-

havns Universitet ved Rajagopal N. Aravallis Ph.D.-forsvar: Development of Genetic Tools for Hyperthermophilic Archaea. Han var ekstern censor ved Suparna Chandras Ph.D.-afhandling: Studies on ribosome mediated protein folding in cytoplasmic malate dehydrogenase ved Department of Biophysics, Molecular Biology and Genetics, University of Calcutta, Indien.

K. Gerdes holdt foredraget Dynamic folding pattern of the hok mRNA of plasmid R1 på Institut for Mikrobiologi, BMC, Uppsala Universitet, Sverige (8. april). Han koordinerede møder vedrørende EU-ansøgning New Molecular Genetic Strategies to Eliminate Pathogenic Cells på Centro de Investigaciones Biológicas i Madrid (6.-8. marts) og i Bruxelles (10.-12. august). K. Gerdes holdt foredraget Prokaryotic toxin-antitoxins: a possible role as stress-response-elements på the National Institutes of Health, Bethesda, USA (18. november) og besøgte Dr. Ehud Gazit, Department of Biology, Massachusetts Institute of Technology, Boston, USA (21. november) med henblik på etablering af samarbejde.

L. Jelsbak deltog sammen med L. Sogaard-Andersen i 26th International Meeting on the Biology of the Myxobacteria i Oregon, USA (20.-23. juni), hvor han holdt foredraget The cell-surface associated, intercellular C-signal induces behavioral changes in individual *M. xanthus* cells during fruiting body morphogenesis. Han var på studieophold ved Department of Developmental Biology, Stanford University, USA (1. oktober-20. december).

H. Lehnher holdt foredrag ved Institut für Physikalische Chemie, Karl-Franz-Universität Graz i Østrig (11. juni), Chr. Hansen A/S, Hørsholm (25. august) og Department of Microbial Biochemistry, Institute of Biochemistry and Biophysics, Polish Academy of Sciences i Warsaw, Polen (29. oktober). Foredragets titel var: How does a bacteriophage cross the bacterial cell wall? The lytic transglycosylase of bacteriophage P1. Sammen med to studerende deltog han i et møde Molecular Genetics of Bacteria and Phages ved University of Wisconsin-Madison, USA (3.-8. august) med følgende poster: Identification and characterization of the single-stranded DNA-binding protein of bacteriophage P1 (Lehnher H., Bendtsen JD, Preuss F, Ilyina TV); Bacteriophage P1 late promoter activation by Lpa and SspA (Hansen AM, Mobley V, Jin DJ, Lehnher H).

T. Møller var deltager i NATO/EMBO/FEBS International Summer School on Structure and Function of Macromolecular Complexes (29. august-9. september), Spetses, Grækenland, samt i EMBO-kurset: Prokaryotic Genetics Today (4.-18. juli) på Université J. Fourier, Grenoble, Frankrig.

L. Sogaard-Andersen deltog i the Bacterial Locomotion and Signal Transduction Meeting i Cuernavaca, Mexico med foredraget The cell-surface associated, intercellular C-signal induces a chemokinetic response during fruiting body morphogenesis in *M. xanthus* (16.-21. januar). Hun deltog i symposiet FREJA Research Program in Biochemistry and Medicine, København arrangeret af Biokemisk Forening med foredraget Genetic control of

differentiation and development in bacteria (20. maj). Hun deltog i 26th International Meeting on the Biology of the Myxobacteria, Oregon, USA (20.-23. juni) med foredragene Regulated synthesis of the intercellular signaling protein CsgA controls morphogenesis during fruiting body development in *M. xanthus* og The DevT protein acts in a feedback loop to stimulate synthesis of the FruA signal transduction protein, a positive regulator of fruiting body morphogenesis in *M. xanthus* (Anders Boysen). L. Sogaard-Andersen holdt gæsteforelæsning ved Laboratory of Microbiology, E. C. Slater Institute, University of Amsterdam (16. oktober) med titlen Genetic control of differentiation and development in bacteria: fruiting body formation in *M. xanthus*. Hun holdt gæsteforelæsning ved Biozentrum, Universität Basel, Schweiz (15. december) med titlen The intercellular C-signal in *M. xanthus*: a device for coupling multicellular development and cellular differentiation during fruiting body morphogenesis. L. Sogaard-Andersen har været medlem af bedømmelsesudvalg til besættelse af af lektorstilling ved Laboratoriet for Mikrobiologi, Danmarks Tekniske Universitet.

P. Valentin-Hansen holdt i forbindelse med Ph.D.-kursus *In Vitro* Gene-Expression på Panum Institutet, Københavns Universitet (6.-13. februar) en forelæsning over emnet Transcription Initiation, Activation and Anti-activation. Han var inviteret til European Union Euroconference on Bacterial Neural Networks, Dourdan, Frankrig (5.-9. maj), hvor han holdt foredraget The CytR anti-activator and the cAMP-CRP activator protein, comrades in transcription control. P. Valentin-Hansen var deltager ved Howard Hughes Medical Institute's 1999 Meeting of International Research Scholars, Moskva (22.-25. juni). Han holdt foredraget Protein-Protein Communication and Protein-Induced Fit som indbudt foredragsholder ved Federation of American Societies for Experimental Biology Summer Research Conferences on Prokaryotic Transcription ved Vermont Academy, Saxton River, USA (3.-6. juli) og var desuden inviteret til at afholde en gæsteforelæsning med titlen Protein Induced Fit: lesson from the LacI family of regulatory proteins ved Christian-Albrechts-Universität-Kiel, Tyskland (25. august).

EUKARYOT GENE EXPRESSION OG DIFFERENTIERING

A-M. Krogsdam Christensen deltog i Keystone Symposia on Molecular & Cellular Biology, Keystone, Colorado, USA The PPARs: Transcriptional Links to Obesity, Diabetes and Cardiovascular Disease (28. april- 2. maj) og bidrog med posteren: N-CoR-dependent repression of PPAR α -mediated transactivation (Krogsdam A-M, Nielsen CAF, Helledie T, Neve S, Thomsen B, Bendixen C, Kristiansen K).

E. N. Flindt deltog også i the Keystone Symposia on Molecular & Cellular Biology, Keystone, Colorado, USA med posteren Expression of PPARs and co-factors in human colonic cancers (Schmidt J, Flindt EN, Nykjær J, Petersen RK, Mandrup S, Kristiansen K) (28. april-2. maj).

J. B. Hansen deltog i the Keystone Symposia on Molecular & Cellular Biology med posteren: Ligands and cAMP-regulated pathways synergistically control PPAR-delta-mediated transactivation and adipocyte differentiation (Hansen JB, Rasmussen TH, Zhang H, Dam I, Kristiansen K) (28. april-2. maj).

T. Helledie deltog ligeledes i Keystone Symposia on Molecular & Cellular Biology og bidrog med posteren Micro-affinity columns for analysis of PPAR interacting proteins (Kratchmarova I, Helledie T, Jørgensen C, Kussmann-Gerber S, Kristiansen K, Mandrup S). Sammen med S. Mandrup deltog han i Biokemisk Forenings symposium, Transgene techniques in cellular biology på Panum Institutet, København (1. november).

K. Kristiansen besøgte Haukeland Sykehus, Universitetet i Bergen som opponent i forbindelse med disputatsforsvar (21.-25. april). Sammen med S. Mandrup, L. Kongskov Larsen, T. Helledie, J. Schmidt, J.B. Hansen, E.N. Flindt, C. Jørgensen og A.K. Christensen deltog han i the Keystone Symposia on Molecular & Cellular Biology, Keystone, Colorado, The PPARs: Transcriptional Links to Obesity, Diabetes and Cardiovascular Disease (28. april-2. maj). Der blev præsenteret 5 poster fra gruppen. K. Kristiansen besøgte Haukeland Sykehus, Universitetet i Bergen for at udarbejde EU-ansøgning (25.-30. maj og 10.-12. oktober) og deltog i Biokemisk Forenings Årsmøde, Gl. Avernæs, hvor han organiserede sessionen Molecular Biology of Diabetes (3.-5. oktober). K. Kristiansen har været medlem af bedømmelsesudvalg til besættelse af følgende stillinger: Lektor ved Institut for Human Genetik, Aarhus Universitet og klinisk assistent ved Rigshospitalet. Desuden har han udarbejdet en indstilling vedrørende ansættelse som Distinguished Professor ved University of Minnesota, USA. Han var 1. opponent ved en disputats ved Universitetet i Bergen, Lise Madsen: In favor of the mitochondria as the principal target for control of triacylglycerol metabolism. Modulation of hepatic fatty acid metabolism by poorly oxidizable fatty acids. Han var medlem af bedømmelsesudvalg for en Ph.D.-afhandling ved Aarhus Universitet, Søren Kahns: Mammalian Elongation Factor 1 A-2. Analysis of cDNA sequence, gene structure, promoter activity and expression in tissues samt to Ph.D.-afhandlinger ved Københavns Universitet, Jens Nederby Nielsen: Towards site-specific *in vivo* incorporation of non-natural amino acids into proteins, og Marianne Jørgensen: Estrogen regulated genes in human breast cancer cells. Han er medlem af bestyrelsen for Fuhrmann Fonden og Odense Universitets Forskningsfond. Han holdt et populærvidenskabeligt foredrag.

L. Kongskov Larsen deltog i the Keystone Symposia on Molecular & Cellular Biology, Keystone, Colorado, The PPARs: Transcriptional Links to Obesity, Diabetes and Cardiovascular Disease (28. april-2. maj) og bidrog med posteren: Characterization of the mouse PPAR delta gene (Larsen LK, Amri E-Z, Mandrup S, Pacot C, Desvergne B, Wahli W, Kristiansen K).

S. Mandrup deltog i the Keystone Symposia: The

PPARs: Transcriptional Links to Obesity, Diabetes and Cardiovascular Diseases i Keystone, Colorado, USA (28. april-2. maj). Hun var inviteret til at holde foredraget The acyl-CoA binding protein and adipocyte differentiation ved 27th Steenbock Symposium: Adipocyte Biology and Hormone Signaling i Madison, Wisconsin, USA (6.-9. juni). Hun deltog i Dansk Biokemisk Forenings 28. Årsmøde, Gl. Avernæs (3.-5. oktober) og bidrog med foredraget Peroxisome proliferator-activated receptors. Targets for antidiabetic drugs. Hun besøgte Bergen Universitet med henblik på diskussion af samarbejdsprojekter samt udformning af EU-ansøgning (10.-12. oktober).

PROTEIN INTERAKTIONS LABORATORIET

B. Küster var inviteret til at holde foredraget Identifying proteins by mass spectrometry ved Zellbiologisches und Immunologisches Kolloquium, Universität Tübingen, Tyskland (11. maj). Han deltog sammen med M. Mann, A. Podtelejnikov og H. Steen i 47th Conference on Mass Spectrometry and Allied Topics of the American Society for Mass Spectrometry (ASMS) i Dallas, USA (13.-17. juni), hvor han præsenterede følgende poster: Identifying proteins in genome databases using mass spectrometry (Küster B, Mortensen P, Mann M), Common peptide contaminants observed by nanoelectrospray MS in low level sequencing of gel-separated proteins (Andersen JS, Küster B, Podtelejnikov AV, Mørtz E, Mann M), Increasing the throughput of protein identification using nanoelectrospray Q-TOF mass spectrometry (Steen H, Andersen JS, Küster B, Podtelejnikov AV, Rappsilber J, Molina H, Mann M). Han var inviteret foredragsholder ved MS Workshop, University of Barcelona, Spanien med foredragene Fundamentals of MALDI MS og Applications of modern MS: Proteomics and protein-protein interactions (12.-13. juli). Han holdt foredraget Defining the function of genes by mass spectrometric analysis of multiprotein complexes ved 1st Meeting of the Federazione Italiana Scienze della Vita (FISV), Riva del Garda, Italien (2.-6. oktober). Han holdt foredraget Mass spectrometry and genomic database searching for the identification of proteins from *Arabidopsis thaliana* ved Max-Planck Institut für Molekulare Physiologie i Dortmund, Tyskland (3. november), og ved GlaxoWellcome K.K. Tsukuba Research Laboratory's 3rd GlaxoWellcome Symposium on Proteomics i Tsukuba, Japan var han inviteret til at holde foredraget Identifying proteins in genome databases using mass spectrometry (8. december).

M. Mann var inviteret til at holde foredraget New Approaches to Characterize the Proteome ved 3rd Symposium of Well Characterized Biotechnology Pharmaceuticals i Washington DC (7. januar) og til Eidengenössische Technische Hochschule (ETH), Zürich i Schweiz, hvor han holdt foredraget Applications of MALDI and Nanoelectrospray in Protein Microcharacterization (11. januar). Han blev inviteret til at holde plenarforedraget Biological Mass Spectrometry as a Tool in Molecular Biology ved the 9th Norwegian Workshop and Symposium in

Mass Spectrometry at Geilo (26.-29. januar). Han holdt ligeledes plenarforedrag med titlen Multiprotein Complex Analysis by Mass Spectrometry ved the International Business Communications (IBC) Conference: Utilizing & Capitalizing on Proteomics i London (18. februar). M. Mann var inviteret foredragsholder ved 35th Anniversary Meeting of the Dutch Society for Mass Spectrometry i Ede, Holland (17. marts) med foredraget Mass Spectrometry in Genomics/Proteomics. Han var inviteret til at holde forelæsnngen Gene Function via the Analysis of Multiprotein Complexes ved Physiologisch-Chemisches Institut, Universität Tübingen i Tyskland (12. april). Han holdt foredraget Mass Spectrometric Analysis of Multi-Protein Complexes ved 3rd Annual IBC Conference on Functional Proteomics i Boston, USA og arrangerede sessionen Protein Complexes and Mass Spectrometric Analysis (8. april). Ved 8th Cyprus Conference on New Methods in Drug Research i Limassol holdt han foredraget New Applications of Mass Spectrometry in Structural Biology and Drug Discovery (26. april). Han deltog i the Cold Spring Harbor Meeting on Genome Sequencing & Biology, USA (19.-23. april), hvor han holdt foredraget Mass Spectrometry in Genomics/Proteomics og var medarrangør af Workshop on Functional Genomics. Ved en Faculty Lunch Talk, Cell Biology ved Harvard Medical School, Boston, USA holdt han foredraget Further Developments and Application of Mass Spectrometry in Cell Biology (24. maj). Han var inviteret til at holde foredraget Gene Function via the Mass Spectrometric Determination of Multiprotein Complexes ved the European Society of Human Genetics Meeting i Geneve, Schweiz (30. maj) og var medarrangør af konferencen Screens for Therapeutic Targets and Leads: Emerging Approaches in Applied Functional Genomics i Evry, Frankrig (10.-11. juni). Her holdt han foredraget Gene Function via the Analysis of Protein Complexes by Mass Spectrometry og stod for tilrettelæggelse af workshops. Ved 47th ASMS Conference on Mass Spectrometry and Allied Topics i Dallas, USA holdt han både foredraget Functional Analysis of Multiprotein Complexes by Nano-electrospray Quadrupole TOF Mass Spectrometry og the Bieman Medal Award Lecture (13.-17. juni). Han blev inviteret til at holde forelæsnngen Mass Spectrometric Protein Identification for the Characterization of Multiprotein Complexes ved the Departmental Seminar, Biochemistry, University Texas Southwestern Medical Center, Dallas (15. juni). Han var gæsteforedragsholder ved 50th Anniversary Celebration Symposium of the Novartis Foundation From Genome To Therapy: Integrating New Technologies with Drug Development i Basel, Schweiz (22.-24. juni) med foredraget Mass Spectrometry Resurrects Protein Based Approaches in Functional Genomics. Ved Institut Pasteur Euro Conference, Genomics, Functional Genomics, Proteomics and Beyond i Paris (23.-25. juni) holdt han foredraget Determination of gene function by the mass spectrometric analysis of multi-protein complexes. M. Mann var inviteret til at holde foredraget The Essential Role of Mass Spectrometry in Molecular Biology ved Weizmann Insti-

tute, Israel (27. juni). Han holdt foredraget Desorption and Molecular Biology ved ICACS-18 Conference i Odense (7. august). Han holdt plenarforedraget Gene Function via the Mass Spectrometric Analysis of Multi-Protein Complexes ved 7th International Conference on Intelligent Systems for Molecular Biology, Heidelberg, Tyskland (7. august) og var inviteret gæsteforedragsholder ved the IXth Annual BioCity Symposium From Receptor Activation to Gene Expression i Turkey, Finland (26.-27. august) med foredraget Identifying novel signaling pathways by mass spectrometry. Han var inviteret til at holde foredragene Massenspektrometrische Methoden ved the Transfer Workshop Fonds der Chemischen Industrie, Niedernhausen i Tyskland (13. september), Determining Gene Function via the Analysis of Multi-Protein Complexes ved University of Toronto, Canada (16. september), Massenspektrometrie und Proteinidentifikation für das Finden und Validieren neuer Arzneimitteltargets ved the Euroforum Konferenz i Frankfurt, Tyskland (11.-12. oktober), Gene Function via the Analysis of Multi-Protein Complexes ved the Innovations in Biological Mass Spectrometry Conference, Rockefeller University i New York, USA (18. oktober). Han var gæsteforelæser ved the Electrophoresis Forum '99 i München, Tyskland (25.-27. oktober) med foredraget Spot Identification by Mass Spectrometry: Principles and Applications to Protein Networks. Han holdt foredraget Quadrupole Time of Flight Mass Spectrometry: A New Weapon for the Cell Biologist ved PE-Biosystems Recent Advances in Proteomics Research i Frankfurt, Tyskland (15. november) og i London (16. november). Han holdt gæsteforedraget Determining Protein – Protein Interactions by Mass Spectrometry ved Graduiertenkolleg Molekulare Bibliotheken, Berlin (3.-4. december). Han er medlem af redaktionskomiteerne for de videnskabelige tidsskrifter Analytical Chemistry, Journal of the American Society for Mass Spectrometry, Genome Research og Proteomics. I 1999 modtog M. Mann Bieman medaljen fra the American Society for Mass Spectrometry. Han er forskningschef for Protana A/S samt gæsteprofessor i cellebiologi ved Harvard Medical School, USA.

A.V. Podtelejnikov deltog i 47th ASMS Conference on Mass Spectrometry and Allied Topics i Dallas, Texas, USA (13.-17. juni), hvor han præsenterede posteren Advances in EST database searching with high accuracy MS data (Podtelejnikov AV, Mortensen P, Mann M). I november besøgte han University of Manitoba i Winnipeg og PE Sciex i Toronto, Canada for at evaluere MALDI quadrupole time-of-flight instrumenter til proteinsekventering.

J. Rappsilber var inviteret til at holde foredrag på the PE Biosystems Seminar Tour i London, Frankfurt, Paris og København. Titlen på foredraget var Recent advances in proteomics research (15.-18. november). J. Rappsilber præsenterede en poster Characterization of a novel splicing factor by mass spectrometric methods. (Rappsilber J, Ajuh P, Lamond AI, Mann M) ved the RNA Society Meeting in Edinburgh, Skotland (23.-27. juni). J. Rappsil-

ber besøgte Department of Biochemistry ved University of Dundee, Skotland (19.-27. september).

P. Schrotz-King deltog i the Danish Weizmann Society's Workshop on Neuroscience på Farmaceuthøjskolen, København med en poster Identification of novel membrane proteins from the embryonic mouse brain by mass spectrometry (29. september-1. oktober).

H. Steen deltog i the 47th ASMS Conference on Mass Spectrometry and Allied Topics in Dallas, USA med posteren Increasing the Throughput of Nanoelectrospray Protein Identification on a Quadrupole TOF Instrument (Steen H, Andersen JS, Podtelejnikov AV, Küster B, Molina H, Mann M) (13.-17. juni).

PROTEIN STRUKTUR OG FUNKTION

K.L. Bennett besøgte Max-Planck Institut für Molekulare Genetik, Berlin, hvor hun holdt foredraget Characterisation of biomolecular interactions: The combination of surface modification, crosslinking and limited proteolysis with mass spectrometry (29. april). Sammen med D.E. Kalume deltog K. L. Bennett i PE-Sciex Micromass Seminar i København (18. maj), og sammen med D.E. Kalume, M.R. Larsen, M. Harrison, H.D. Mortensen og L. Matamoros deltog hun i Perkin Elmer Mini Symposium i København (18. november). Hun besøgte Active Biotech Research AB, Lund, Sverige i forbindelse med forskningssamarbejde og var inviteret til at holde foredraget A new era in biological mass spectrometry. A time worth weighting for (4.-9. juli).

P. Højrup besøgte Duke University, Department of Pathology i Durham, North Carolina, USA i forbindelse med forskningssamarbejde (16.-18. marts) og deltog derefter i Association of Biochemical Research Facilities Conference, ABRF '99 ligeledes i Durham (19.-22. marts). Han deltog i EU Network Meeting i Konstanz, Tyskland (6.-7. april) med foredraget Development of informatics tools for mass spectrometric protein analysis. Han deltog i 46th Benzon Symposium, Molecular Mechanisms of Innate Immunity i København (23.-26. august) med posteren Mammalian Collectins: Structure and Post-translational Modifications.

O. Nørregaard Jensen var inviteret til at holde foredraget From gene to protein structure and function - the mass spectrometry way på et møde på Astra Draco, Lund, Sverige (24. februar). 12. marts holdt han to foredrag efter invitation fra Molekylær Medicinsk Forskningsenhed, Aarhus Universitetshospital/Skejby Sygehus: Accelerating cell biology by mass spectrometry - Protein identification by MALDI MS and ESI MS/MS og Probing protein structure by mass spectrometry using surface labeling, cross-linking, and H/D-exchange techniques. Sammen med F. Kirpekar deltog O. Nørregaard Jensen i Bruker's 2nd Nordic MS Users' Meeting i Ystad, Sverige med foredraget Improved sample preparation methods for phosphoprotein analysis by MALDI TOF mass spectrometry (20.-21. april). Han var inviteret til Stockholm for at holde foredraget Proteomics and mass spectrometry: New approaches to study cellular architecture and regulation ved

et symposium arrangeret af the Swedish Biochemical Society (4.-5. juni). Han deltog i 4th International Engelhardt Conference on Molecular Biology arrangeret af Russian Academy of Science med foredraget Proteomics and mass spectrometry: New approaches to study cellular architecture and regulation i Moskva - Skt. Petersborg, Rusland (4.-10. juli). Ved et Micromass bruger-møde i Manchester, England var han inviteret til at holde foredraget Towards phosphoproteomics? Mass spectrometric characterization of phosphoproteins from polyacrylamide gels (5. oktober). Han var inviteret til at deltage i et Proteomics Symposium på Rigshospitalet i København, hvor han holdt foredrag med titlen Mass spectrometry in proteomics: Tools for protein identification and characterization (19. november). Ved årsmødet arrangeret af Swedish Academy of Pharmaceutical Sciences forelæste han over emnet From gene to protein function using mass spectrometry and bioinformatics i Lund, Sverige (3. december).

T.J.D. Jørgensen deltog sammen med F. Kirpekar i 47th American Society for Mass Spectrometry Conference (ASMS), Texas, USA (13.-17. juni) med følgende poster: New fragmentation processes of biomolecular ions of high kinetic energy: electron loss from collisionally activated ions (Jørgensen TJD, Andersen JU, Hvelplund P). Han deltog i Aarhus Center for Advanced Physics (ACAP) workshop i Fuglsø (10.-12. oktober).

D.E. Kalume besøgte Max-Planck Institut für Molekulare Genetik, Berlin, hvor han holdt foredraget Conotoxins: Highly modified peptide toxins from marine snails (29. april).

F. Kirpekar arbejdede på Institut für Medizinische Physik und Biophysik, Münster, Tyskland (30. marts-2. april). Han deltog i Bruker's 2nd Nordic MS Users' Meeting i Ystad, Sverige med foredraget Characterization of post-transcriptional modifications on ribosomal RNA by MALDI TOF MS (20.-21. april). Han deltog i 47th ASMS Conference on Mass Spectrometry and Allied Topics, Dallas, USA med posteren Screening for RNA modifications by MALDI mass spectrometry og var desuden medforfatter til foredraget Stabilisation and detection of double stranded DNA in IR-MALDI mass spectrometry (13.-17. juni). Han besøgte Max-Planck Institut für Molekulare Genetik, Berlin med henblik på forskningssamarbejde og afholdt her foredraget Mass spectrometric screening for RNA modifications (17.-20. august). F. Kirpekar besøgte ligeledes NKT Research Center, Glostrup (13. november) med henblik på forskningssamarbejde.

H. Dahl Mortensen var inviteret til at holde foredrag med titlen Purification and structural characterization of soluble CD95 from patients with multiple sclerosis hos Active Biotech i Lund, Sverige (6. maj).

P. Roepstorff holdt plenarforedraget Mass Spectrometry: a Key Analytical Technique in Protein Studies og var inviteret foredragsholder ved the 17th Conference of the Australian and New Zealand Society for Mass Spectrometry (ANZSMS) i Thredbo, Australien (1. februar). Han var

ligeledes inviteret foredragsholder ved the Pittsburgh Conference 50th Anniversary, PITTCON '99 i Orlando, Florida, USA med foredraget Adding More Dimensions to Mass Spectrometric Protein Analysis (9. marts). Han holdt et foredrag med titlen Recent improvements in mass spectrometric protein analysis i forbindelse med EU Netværkskonferencen Peptide and Protein Structure Elucidation by Mass Spectrometry ved Universität Konstanz, Tyskland (7. april) og var inviteret foredragsholder ved ANAKON '99-mødet ligeledes i Konstanz om: Mass Spectrometric Proteome Analysis (8. april). Han var inviteret til at holde foredraget Mass spectrometry in protein studies: from genome to function ved Svensk Förening för Klinisk Kemi's Vårmöte i Göteborg (22. april), og ved Novo Nordisk Research Seminar i Kerteminde holdt han foredraget De seneste fremskridt inden for massespektrometri (3. maj). P. Roepstorff deltog i 32. Diskussionstagung der DGMS, Universität Oldenburg, Tyskland med plenarforedraget The Role of Mass Spectrometry in Protein Structure Function Studies (26. maj). Ved Instituts-kolloquium SS 1999 ved Institut für medizinische Physik und Biophysik, Westfälische Wilhelms-Universität Münster, Tyskland holdt han gæsteforelæsningsen Mass Spectrometry in Proteome Analysis (28. maj). Han var ligeledes inviteret foredragsholder ved Advanced Mass Spectrometry as a Diagnostic Tool Symposium som afholdtes af XVII International Congress of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine i Firenze, Italien med foredraget The Combination of 2D-PAGE and Mass Spectrometry Opens New Perspectives in Clinical Chemistry (6. juni). Han deltog i INPEC 99, International Network of Protein Engineering Center's Annual Meeting i Versailles, Frankrig med foredraget Polyacrylamide gel electrophoresis and mass spectrometry: ideal partners in the post-genome era (16. juni) og deltog i et symposium Novel Technologies in Biomedical Analysis som blev holdt i Sandefjord, Norge, hvor han holdt plenarforedraget MALDI-TOF mass spectrometry, a powerful tool in protein studies from genome to function (28. juni). Ved the 9th European Congress on Biotechnology i Bruxelles holdt han foredrag om Mass Spectrometry and it's New Developments (14. juli). Han var inviteret til at deltage i the Analytical Sciences Colloquium ved Robinson College, Cambridge, UK med foredraget 2D-PAGE and Mass Spectrometry: Ideal Partners in Proteome Studies (22. juli). P. Roepstorff var inviteret til at deltage i the 37th IUPAC Congress i Berlin med foredraget Investigation of Cellular Functions by Mass Spectrometry (17. august). Han holdt foredraget Proteomet og hvad følger efter. Massespektrometriens rolle i den *post*genome æra ved Biotech Forum 1999 i København (21. september). Ved Zentrum für Molekulare Medizin der Universität zu Köln, Tyskland holdt han en gæsteforelæsningsen Investigation of Protein Structures and Cellular functions by Mass Spectrometry (18. oktober). Han afholdt gæsteforelæsningsen ved Kungliga teknologiska Institutet, Stockholm Recent progress in mass spectrometric protein studies (28. oktober) og var inviteret til at deltage i Workshop on Science på Manne Siegbahn

Laboratorium i Stockholm med foredraget Mass spectrometry of large biomolecules (28. oktober). Han holdt gæsteforelæsningsen Protein structure from genome to function: the role of mass spectrometry ved Institut for Bioteknologi, Danmarks Tekniske Universitet, København (11. november). Fra 28. november til 3. december besøgte P. Roepstorff Cuba, hvor han blandt andet var inviteret til at holde 2 foredrag ved Biotechnologia Habana '99: Plenarforedraget Mass spectrometry in protein studies: from genome to function, samt foredraget: PAGE and mass spectrometry ideal partners protein studies. Han var bedømmer ved to Ph.D.-afhandlinger: Sonja Jespersen, University of Leiden, Holland: Matrix assisted laser desorption/ionization mass spectrometry in biological sciences og Damarys Loew, Université Louis Pasteur de Strasbourg, Frankrig: Gain de sensibilité en spectrométrie de masse des biomolécules. P. Roepstorff har været med i professorbedømmelsesudvalg til flere professorater: DTU (professor i bioinformatik), Det Svenske Naturvidenskabelige Forskningsråd (seniorforsker/forskningsprofessorat i proteomics), Carlsberg Laboratorium, Fysiologisk afdeling (adjungeret professor). Han har været medlem af priskommiteen for NKT-prisen. Han var medlem af Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd indtil 31. juli. Han er medlem af bestyrelsen for Danmarks Fiskeriundersøgelser samt medlem af Life Science and Technology Panel under NATO Scientific Affairs Division. Han er formand for bestyrelsen for Danish Center for NMR Spectroscopy of Biological Macromolecules og i bestyrelsen for Center for faststof NMR ved Aarhus Universitet. Han er medlem af redaktionskomiteerne for de videnskabelige tidsskrifter Journal of Mass Spectrometry, Mass Spectrometry Reviews, Journal of the American Society for Mass Spectrometry og Molecular Biotechnology. Han er centerleder for Center for Eksperimentel BioInformatik.

C.P. Sönksen var på studieophold ved Laboratoire d'Immunochimie, Institut de Biologie Moléculaire et Cellulaire, Université de Strasbourg, Frankrig (15. marts-15. august).

Eksterne bevillinger og donationer

S. Douthwaite er medlem af RNA Regulation Center sammen med lektor Birte Vester, lektor Jan Christiansen og professor Roger Garrett, Københavns Universitet og lektor Jan Egebjerg, Aarhus Universitet. Centret modtog 6 mio. kr. fra Biotek II Programmet (1997-1999). S. Douthwaite modtog 64.888 USD fra Hoechst Marion Roussel til projektet Defining the interaction of ketolide antibiotics with bacterial ribosomal RNA.

K. Gerdes modtog en EU-bevilling fra the Biotechnology Research and Technological Development Programme (the Specific RTD Programme) på 212.400 ECU (1998-2000). Den samlede bevilling er givet til GX Biosystems A/S, København, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Estación Experimental del Zaidán, Spanien og Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Univer-

sitet. Han modtog 100.000 kr. fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd til koordinering af EU-ansøgning. K. Gerdes modtog 26.500 kr. fra the Plasmid Foundation til at invitere Ph.D.-studerende Tony Greenfield på et kortere ophold ved Odense Universitet i forbindelse med projektet: Analysis of a *hok/sok*-like gene system from gram-positive bacteria. Han modtog ligeledes 25.000 kr. fra the Plasmid Foundation til dækning af omkostninger i forbindelse med professor Peter Roepstorffs 25-års jubilæum.

L. Jelsbak modtog 7.300 kr. fra the Plasmid Foundation som støtte til rejse til konference i USA.

O. Nørregaard Jensen modtog 298.115 kr. fra Carlsbergfondet til anskaffelse af apparatur samt 96.000 kr. til udvikling af nye analytiske strategier. Fra NATO modtog han et Collaborative Linkage Grant på 439.000 BEF til gennemførelse af samarbejde med Dr. Olga Dontsova, Moscow State University samt 225.000 BEF Computer Networking Supplement til denne bevilling.

P. Højrup modtog 75.000 kr. fra Novo Nordisk Fonden til projektet Primær strukturbestemmelse af de mamale kollektiner: Conglutinin, Collektin-43, Mannan bindende Protein, Surfactant protein-A, og Surfactant Protein-D. Sammen med forskningsadjunkt K.L. Pedersen, Biologisk Institut modtog han en rammebevilling på 100.000 kr. til støtte for projektet Molekylære mekanismer for metallers omsætning og giftvirkning.

F. Kirpekar modtog 473.382 kr. i løn og driftsmidler fra Carlsbergfondet til projektet massespektrometrisk karakterisering af rRNA modifikationer.

K. Kristiansen har modtaget en bevilling på 1.065.000 kr. fra Kræftens Bekæmpelse til projektet Peroxisom proliferator aktiverede receptorer: Nye mål for antitumor behandling (1998-1999). K. Kristiansen har via Karen Elise Jensens Fonds forskningsinitiativ Molekylær Cellepatoologi og Genterapi modtaget 225.000 kr. Fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd modtog han en bevilling på 700.000 kr. (1999-2001) til gennemførelse af projekt Phosphorylation-dependent regulation of PPAR/RXR-mediated transactivation. Han modtog 28.000 kr. fra Siemens Fonden som støtte til projekt af Jeanette Nykjær, 15.000 kr. fra Overlægerådets Legatfond som støtte til projekt af Jesper Schmidt, 15.000 kr. fra Odense Universitetshospital som støtte til projekt af Claus Jørgensen.

L. Kongskov Larsen modtog 10.000 kr. fra the Plasmid Foundation som støtte til deltagelse i konference i USA.

H. Lehnher modtog 7.500 kr. fra the Plasmid Foundation til dækning af rejse for studerende Anne-Marie Hansen. Fra Direktør Chr. Hansen modtog han 11.133 kr. til dækning af studerende Jannick Bendtsens rejse til USA.

S. Mandrup modtog en rammebevilling på 720.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd som støtte til projektet Targeted disruption of genes in embryonic stem cells (1998-2000). Hun modtog 70.000 kr. fra A.J. Andersen og Hustrus Fond til gennemførelse af projekt. S. Mandrup modtog 50.000 kr. fra Familien Hede Nielsens Fond til støtte til udvidelse af celledyrkningsfacilitet.

M. Mann har modtaget en EU PAGES bevilling på 187.000 ECU (1998-2000).

H. Dahl Mortensen modtog 20.000 kr. fra A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til indkøb af 2-Dudstyr. Hun modtog 8.000 kr. fra Unidanmark-fonden til deltagelse i efteruddannelseskurser.

P. Roepstorff har som centerleder for CEBI, Center for Eksperimentel BioInformatik bestående af Proteinstruktur og funktions- og Eukaryot genekspression og differenteringsgruppen samt Protein Interaction Laboratory på Institut for Molekylær Biologi og Center for ProteomAnalyse modtaget en bevilling fra Danmarks Grundforskningsfond på 35 mio. kr. (1998-2002). P. Roepstorff har sammen med K. Kristiansen, P. Valentin-Hansen, K. Gerdes og J. Knudsen, Biokemisk Institut som deltagere i Centre for Research on Interaction, Structure, Function and Engineering of Macromolecules (CISFEM) modtaget 17 mio. kr. i basismidler fra det Biotechnologiske Forskningsprogram (1996-1999). Sammen med seniorforsker Birte Svensson (Carlsberg Laboratorium) og lektor Bent Sigurdsskjold (Københavns Universitet) har han modtaget 6 mio. kr. i fleksible biotekmidler fra det Biotechnologiske Forskningsprogram (1996-1999) til projektet Relationship between architecture and functionality of glycosylated multidomain polysaccharidehydrolases with emphasis on covalent structure, conformational stability and binding site cooperativity (RAPFUS). P. Roepstorff, P. Højrup og professor Svend Olav Andersen, Københavns Universitet har modtaget et tillæg til en rammebevilling på 800.000 kr. fra Statens Naturvidenskabelige Forskningsråd i 1999. Sammen med Dr. Brian Anderton, Institute of Psychiatry, London deltager P. Roepstorff og forskere fra fire andre europæiske institutioner i et fælles Prion Signal Transduction projekt. P. Roepstorff har modtaget en EU bevilling på 194.400 ECU (1998-2001) til dette formål. Sammen med Danisco A/S og Danmarks Tekniske Universitet har Peter Roepstorff af Forskningsstyrelsens Centerkontraktprogram modtaget en bevilling på 883.530 kr. til projektet Elucidation of Functional Groups in Pectin (1999-2002). Ligeledes har P. Roepstorff sammen med Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole og Danmarks Jordbrugsforskning modtaget en bevilling fra Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris Strukturdirektorat (Biotechnologi i Fødevareforskningen) til projektet Modification of hemicelluloses for improving the baking quality of wheat på 1.4 mio. kr. (1999-2003). P. Roepstorff har modtaget støtte gennem en række samarbejdsaftaler med industrivirksomheder således: Fra Danisco Biotechnology, København har P. Roepstorff modtaget 453.600 kr. over en 3-årig periode (1997-1999) til aflønning af en Ph.D.-studerende 435.000 kr. fra Active Biotech AB, Lund, Sverige til aflønning af en postdoc samt 231.000 kr. til aflønning af en forskningsassistent. Fra Bayer AG modtog han 30.000 DEM i forbindelse med en samarbejdsaftale, og fra AstraZeneca, Lund modtog han 130.000 kr. til udveksling af analytisk know-how. Han modtog 8.000 og 75.000 kr. fra henholdsvis Nycomed Amersham

Imaging, Oslo og Cerbios-Pharma SA, Barbengo, Schweiz i forbindelse med overførsel af ekspertise og know-how.

L. Søgaaard-Andersen modtog 4 mio. kr. fra Forskningsstyrelsens FREJA-program (1999-2002) til projektet Genetic control of differentiation and development in bacteria. Fra K.A. Rohde og Hustrus legat modtog hun 235.000 kr. og fra Fuhrmann-Fonden modtog hun 45.000 kr. som støtte til anskaffelse af DNA-analyseudstyr.

P. Valentin-Hansen modtog 3.200 USD fra the Howard Hughes Medical Institute til støtte for videnskabeligt samarbejde under the International Research Scholars Program.

Publikationer

- Allmann C, Petfalski E, Podtelejnikov A, Mann M, Tollervey D, Mitchell P. The Yeast Exosome and Human PM-Scl are Related Complexes of 3'->5' Exonucleases. *Genes and Development* 1999; 13:2148-2158.
- Atrih A, Bacher G, Körner R, Allmaier G, Foster SJ. Structural analysis of *Bacillus megaterium* KM spore peptidoglycan and its dynamics during germination. *Microbiology* 1999; 145:1033-1041.
- Björnberg O, Grüner A-C, Roepstorff P, Jensen K. The Activity of *Escherichia coli* Dihydroorotate Dehydrogenase is Dependent on a Conserved Loop Identified by Sequence Homology, Mutagenesis and Limited Proteolysis. *Biochemistry* 1999; 38:2899-2908.
- Byrjalsen I, Larsen P, Fey S, Nilas L, Larsen M, Christensen C. Two-dimensional gel analysis of human endometrial proteins: characterization of proteins with increased expression in hyperplasia and adenocarcinoma. *Mol Hum Reproduction* 1999; 5:748-756.
- Clark R, Küster B, Benallal M, Anner B, Dwek R, Harvey D, Wing D. Characterisation of tissue-specific oligosaccharides from rat brain and kidney membrane preparations enriched in Na⁺,K⁺-ATPase. *Glycoconjugate J* 1999; 16:437-456.
- Dreger M, Otto H, Neubauer G, Mann M, Hucho F. Identification of phosphorylation sites in native lamina-associated polypeptide 2 beta. *Biochemistry* 1999; 38:9426-9434.
- Engild J, Thøgersen I, Cheng F, Fransson L-Å, Roepstorff P, Rahbek-Nielsen H. Organization of the Inter-α-Inhibitor Heavy Chains on the Chondroitin Sulfate Originating from Ser10 of Bikunin: Posttranslational Modification of IaI-Derived Bikunin. *Biochemistry* 1999; 38:11804-11813.
- Engild J, Thøgersen I, Oury T, Valnickova Z, Højrup P, Crapo J. The heparin binding domain of extracellular superoxide Dismutase is proteolytically processed intracellularly during the biosynthesis. *J Biol Chem* 1999; 274:14818-14822.
- Exner T, Jensen O, Mann M, Kleuss C, Nurnberg B. Posttranslational modification of Galphao1 generates Galphao3, an abundant G protein in brain. *Proc Natl Acad Sci USA* 1999; 96:1327-1332.
- Fanara P, Oback B, Ashmann K, Podtelejnikov A, Brandt R. Identification of MINUS, a small polypeptide that functions as a microtubule nucleation suppressor. *EMBO J* 1999; 18:565-577.
- Franch T, Thisted T, Gerdes K. Ribonuclease III Processing of Coaxially Stacked RNA Helices. *J Biol Chem* 1999; 274:26572-26578.
- Franch T, Petersen M, Wagner EGH, Jacobsen JP, Gerdes K. Antisense RNA regulation in prokaryotes: Rapid RNA/RNA interaction facilitated by a general U-turn loop structure. *J Mol Biol* 1999; 294:1115-11125.
- Fuglsang A, Visconti S, Drumm K, Jahn T, Stensballe A, Mattei B, Jensen O, Aducci P, Palmgren M. 14-3-3 protein Binding to the Plasma Membrane H⁺-ATPase AHA2 Involves the Three C-terminal Residues Tyr946-Thr-Val and Requires Phosphorylation of Thr947. *J Biol Chem* 1999; 274:36774-36780.
- Gerdes K, m.fl. Plasmid maintenance systems. The horizontal gene pool: Bacterial plasmids and gene spread. Thomas CM, red.
- Gobom J, Mirgorodskaya E, Nordhoff E, Højrup P, Roepstorff P. The use of vapor-phase acid hydrolysis for mass spectrometric peptide mapping and protein identification. *Anal Chem* 1999; 71:919-927.
- Gobom J, Nordhoff E, Mirgorodskaya E, Ekman R, Roepstorff P. A sample purification and preparation technique based on nano-scale RP-columns for the sensitive analysis of complex peptide mixtures by MALDI-MS. *J Mass Spectrom* 1999; 34:105-116.
- Gottschalk A, Neubauer G, Banroques J, Mann M, Luhrmann R, Fabrizio P. Identification by mass spectrometry and functional analysis of novel proteins of the yeast [U4/U6.U5] tri-snRNP. *EMBO J* 1999; 18:4535-4548.
- Grossberger R, Gieffers C, Zachariae W, Podtelejnikov A, Schleiffer A, Nasmyth K, Mann M, m.fl. Characterization of the APC10/DOC1 subunit of the yeast and the human anaphase-promoting complex. *J Biol Chem* 1999; 274:14500-14507.
- Grønlund H, Gerdes K. Toxin-antitoxin systems homologous to *relBE* of *Escherichia coli* plasmid P307 are ubiquitous in prokaryotes. *J Mol Biol* 1999; 285:1401-1415.
- Gustavsson N, Härndahl U, Emanuelsson A, Roepstorff P, Sundby C. Methionine sulfoxidation of the chloroplast small heat shock protein and conformational changes in the oligomer. *Protein Science* 1999; 8:2506-2512.
- Hansen JB, Petersen RK, Larsen BM, Bartkova J, Alsner J, Kristiansen K. Activation of PPARγ bypasses the function of the retinoblastoma protein in adipocyte differentiation. *J Biol Chem* 1999; 274:2386-2393.
- Hansen L, Mauvais P, Douthwaite S. The macrolide-ketolide antibiotic binding site is formed by structures in domains II and V of 23S ribosomal RNA. *Mol Microbiol* 1999; 31:623-632.
- Hansen L, Vester B, Douthwaite S. Core sequence in the RNA motif recognized by the ErmE methyltransferase revealed by relaxing the fidelity of the enzyme for its

- target. RNA 1999; 5:93-101.
- Harada H, Becknell B, Wilm M, Mann M, Huang L, Taylor S, *m.fl.* Phosphorylation and inactivation of BAD by mitochondria-anchored protein kinase A. Mol Cell 1999; 3:413-422.
- Harvey D, Küster B, Wheeler S, Hunter A, Bateman R, Dwek R. Matrix-assisted laser desorption/ionization mass spectrometry of N-linked carbohydrates and related compounds. I: Burlingame AL, Carr SA, Baldwin MA, red. Mass Spectrometry in Biology and Medicine. Totowa: Humana Press, 1999: 403-437.
- Hensel F, Hermann R, Schubert C, Abe N, Schmidt K, Franke A, Shevchenko A, Mann M, *m.fl.* Characterization of glycosylphosphatidylinositol-linked molecule CD55/decay-accelerating factor as the receptor for antibody SC-1-induced apoptosis. Cancer Res 1999; 59:5299-5306.
- Jaquinod M, Holtet T, Etzerodt M, Clemmensen I, Thøgersen H, Roepstorff P. Mass Spectrometric Characterisation of Postsynthetic Modification and Genetic Variation in Human Tetranectin. Biol Chem 1999; 380:1307-1314.
- Jelsbak L, Sogaard-Andersen L. The cell-surface associated, intercellular C-signal induces behavioral changes in individual *Myxococcus xanthus* cells during fruiting body morphogenesis. Proc Natl Acad Sci USA 1999; 96:5031-5036.
- Jensen RB, Gerdes K. Mechanism of DNA segregation in prokaryotes: ParM partitioning protein of plasmid R1 co-localizes with its replicon during the cell cycle. EMBO J 1999; 18:4076-4084.
- Jensen ON, Wilm M, Shevchenko A, Mann M. Sample preparation methods for mass spectrometric peptide mapping directly from 2-DE gels. I: Link A, red. 2-D Proteome Analysis Protocols. Methods in Molecular Biology Series, bd. 112. Humana Press, 1999: 513-530.
- Jensen ON, Wilm M, Shevchenko A, Mann M. Peptide sequencing of 2-DE gel-isolated proteins by nanoelectrospray tandem mass spectrometry. I: Link A, red. 2-D Proteome Analysis Protocols. Methods in Molecular Biology Series, bd. 112. Humana Press, 1999: 571-588.
- Jensen P, Hager H, Nielsen M, Højrup P, Gliemann J, Jakes R. α -synuclein bind to tau and stimulate the protein kinase A-catalyzed phosphorylation of serine residues 262 and 356. J Biol Chem 1999; 274:25481-25489.
- Jørgensen T, Delforge D, Remacle J, Bojesen G, Roepstorff P. Collision-induced dissociation of noncovalent complexes between vancomycin antibiotics and peptide ligand stereoisomers: evidence for molecular recognition in the gas phase. Int J Mass Spectrom Ion Proc 1999; 188:63-85.
- Jørgensen T, Staroske T, Roepstorff P, Williams D, Heck A. Subtle differences in molecular recognition between modified glycopeptide antibiotics and bacterial receptor peptides identified by electrospray ionization mass spectrometry. J Chem Soc, Perkin Trans 1999; 1859-1863.
- Karamanos Y, Singer M, Sogaard-Andersen L. Meeting review. The 25th international conference on the biology of myxobacteria. Mol Microbiol 1999; 31:1863-1870.
- Katahira J, Strasser K, Podtelejnikov A, Mann M, Jung J, Hurt E. The Mex67p-Mediated Nuclear mRNA Export Pathway is Conserved From Yeast to Human. EMBO J 1999; 18:2593-2609.
- Kirpekar F, Berkenkamp S, Hillenkamp F. Detection of double-stranded DNA by IR- and UV-MALDI mass spectrometry. Anal Chem 1999; 71:2334-2339.
- Körner R, Limberg G, Christensen T, Mikkelsen JD, Roepstorff P. Sequencing of Partially Methyl-Esterified Oligogalacturonates by Tandem Mass Spectrometry and Its Use to Determine Pectinase Specificities. Anal Chem 1999; 71:1421-1427.
- Kragelund BB, Osmark P, Neergaard TB, Schiødt J, Kristiansen K, Knudsen J, *m.fl.* The formation of a native-like structure containing eight conserved hydrophobic residues is rate limiting in two-state protein folding of ACBP. Nature Struct Biol 1999; 6:595-601.
- Kragelund B, Poulsen K, Andersen K, Baldursson T, Krøll J, Neergård T, Jepsen J, Roepstorff P, Kristiansen K, *m.fl.* Conserved Residues and Their Role in Structure, Function and Stability of Acyl-Coenzyme A Binding Protein (ACBP). Biochemistry 1999; 38:2386-2394.
- Krogh T, Berg T, Højrup P. Protein analysis using enzymes immobilized to paramagnetic beads. Anal Biochem 1999; 274:153-162.
- Kussmann M, Hauser K, Kissmehl R, Breed J, Plattner H, Roepstorff P. Comparison of *in Vivo* and *in Vitro* Phosphorylation of the Exocytosis-Sensitive Protein PP63/Parafusin by Differential MALDI Mass Spectrometric Peptide Mapping. Biochemistry 1999; 38:7780-7790.
- Kussmann-Gerber S, Kratchmarova I, Mandrup S, Kristiansen K. Micro-Affinity Columns for Analysis of Protein-Protein Interactions. Anal Biochem 1999; 271:102-105.
- Küster B, Mann M. ^{18}O -labelling of N-glycosylation sites improves the identification of gel-separated glycoproteins using peptide mass mapping and database searching. Anal Chem 1999; 71:1431-1440.
- Larsen LK, Andreassen PH, Kristiansen K. Cloning and characterization of the highly expressed ribosomal protein L3 of the ciliated protozoan *Tetrahymena thermophila*. Evidence for differential codon usage in highly expressed genes. Cell Biol Int 1999; 23:551-560.
- Larsen LK, Andreassen PH, Kristiansen K. Ribosome synthesis in *Tetrahymena*. A quantitative analysis. Cell Biol Int 1999; 23:729-738.
- Lehnher H, Bendtsen J, Preuss F, Ilyina T. Identification and characterization of the single-stranded DNA-bind-

- ing protein of bacteriophage P1. *J Bacteriol* 1999; 181:6463-6468.
- Lehnherr H, Meyer J. Enterobacteria Phage P1 (Myoviridae). *Encyclopedia of Virology*. I: Granoff A, Webster RG, red. (2. oplag, bd. 1) London: Academic Press, 1999: 455-461.
- Leth-Larsen R, Holmskov U, Højrup P. Structural characterization of human and bovine surfactant protein D (SP-D). *Biochem J* 1999; 343:645-652.
- Linnemayr K, Brückner A, Körner R, Hahn R, Jungbauer A, Josic D, Roepstorff P, *m.fl.* MALDI Time-of-Flight and Nano ESI Ion Trap Mass Spectrometric Characterization of 1-Cyano-2-substituted-benz(f)isoidole Derivatives of Peptides for Fluorescence Detection. *J Mass Spectrom* 1999; 43:427-434.
- Mann M. Quantitative proteomics? *Nature Biotechnol* 1999; 17:954-955.
- Marie-Cardine A, Kirchgessner H, Bruyns E, Shevchenko A, Mann M, Autschbach F, *m.fl.* SHP2-interacting transmembrane adaptor protein (SIT), a novel disulfide-linked dimer regulating human T cell activation. *J Exp Med* 1999; 189:1181-1194.
- Meibom KL, Sogaard-Andersen L, Mironov AS, Valentin-Hansen P. Dissection of a surface-exposed portion of the cAMP-CRP complex that mediates transcription activation and repression. *Mol Microbiol* 1999; 32:497-504.
- Mercurio F, Murray B, Shevchenko A, Bennett B, Young D, JW JL, Pascual G, Motiwala A, Zhu H, Mann M, *m.fl.* IkappaB kinase (IKK)-associated protein 1, a common component of the heterogeneous IKK complex. *Mol Cell Biol* 1999; 19:1526-1538.
- Mirgorodskaya E, Hassan H, Wandall HH, Clausen H, Roepstorff P. Partial Vapor-Phase Hydrolysis of Peptide Bonds: a Method for Mass Spectrometric Determination of O-Glycosylated Sites in Glycopeptides. *Anal Biochem* 1999; 269:54-65.
- Mirgorodskaya E, Fierobe H-P, Svensson B, Roepstorff P. Mass Spectrometric Identification of a Stable Catalytic Cysteinesulfenic Acid Residue in an Enzymatically Active Chemically Modified Glucoamylase Mutant. *J Mass Spectrom* 1999; 34:952-957.
- Mirgorodskaya E, Roepstorff P, Zubarev R. Localization of O-glycosylation Sites in Peptides by Electron Capture Dissociation in a Fourier Transform Mass Spectrometer. *Anal Chem* 1999; 71:4431-4436.
- Moser T, Stack MS, Asplin I, Enghild J, Højrup P, Everitt L, *m.fl.* Human endothelial cells express an unique angiotensin receptor. *Proc Natl Acad Sci USA* 1999; 96:2811-2816.
- Nagel J, Gulyaev AP, Gerdes K, Pleij CWA. Metastable structures and refolding kinetics in hok mRNA of plasmid R1. *RNA* 1999; 5:1408-1418.
- Neubauer G, Mann M. Mapping of phosphorylation sites of gel-isolated proteins by nanoelectrospray tandem mass spectrometry: potentials and limitations. *Anal Chem* 1999; 71:235-242.
- Neve S, Tornehave D, Corydon TJ, Kristiansen K. The *Tetrahymena* homolog of bacterial and mammalian 4-hydroxyphenylpyruvate dioxygenases localizes to membranes of the endoplasmic reticulum. *Cell Biol Int* 1999; 23:719-728.
- Nielsen A, Douthwaite S, Vester B. Negative *in vitro* selection identifies the rRNA recognition motif for ErmE methyltransferase. *RNA* 1999; 5:1034-1041.
- Nordhoff E, Krogsdam A-M, Jørgensen HF, Kallipolitis BH, Clark BFC, Roepstorff P, Kristiansen K. Rapid identification of DNA-binding proteins by MALDI-MS. *Nature Biotech* 1999; 17:884-888.
- Overgaard A, Kierklo L, Christiansen H, Chrois P, Ras-mussen L, Friis J. Resumption of rapid proliferation from lag phase in cultures of *Saccharomyces cerevisiae* in poor nutrient conditions, effects of surface and intracellular signalling mechanisms. *Cell Biol Int* 1998; 22:709-714.
- Oxvig C, Thomsen A, Overgaard M, Sørensen E, Højrup P, Bjerrum M, Gleich G, Sottrup-Jensen L. Biochemical evidence for heme linkage through esters with Asp93 and Glu241 in human eosinophil peroxidase. The ester with Asp93 is only partially formed *in vivo*. *J Biol Chem* 1999; 274:16953-16958.
- Pandey A, Liewitter F. Nucleotide Sequence Databases: A gold mine for biologists. *Trends in Biochemical Sciences* 1999; 24:276-280.
- Pedersen K, Gerdes K. Multiple hok genes on the chromosome of *Escherichia coli*. *Mol Microbiol* 1999; 32:1090-1102.
- Pedersen K, Sogaard-Andersen L, Mironov A, Valentin-Hansen P. Dissection of a surface exposed portion of the cAMP-CRP complex that mediates transcription activation and repression. *Mol Microbiol* 1999; 32:497-504.
- Perrot M, Sagliocco F, Mini T, Monribot C, Schneider U, Shevchenko A, Mann M, *m.fl.* Two-dimensional gel protein database of *Saccharomyces cerevisiae* (update 1999). *Electrophoresis* 1999; 20:2280-2298.
- Peters C, Andrews P, Stark M, Cesaro-Tadic S, Glatz A, Podtelejnikov A, Mann M, *m.fl.* Control of the Terminal Step of Intracellular Membrane Fusion by Protein Phosphatase 1. *Science* 1999; 285:1084-1087.
- Recht MI, Douthwaite S, Dahlquist K, Puglisi J. Mutations in the A site of 16S rRNA: Effects on the interaction with an aminoglycoside antibiotic. *J Mol Biol* 1999; 286:33-43.
- Recht M, Douthwaite S, Puglisi JD. Basis for prokaryotic specificity of action of aminoglycoside antibiotics. *EMBO J* 1999; 18:3133-3138.
- Rigaut G, Shevchenko A, Rutz B, Wilm M, Mann M, Seraphin B. A generic protein purification method for protein complex characterization and proteome exploration. *Nature Biotechnol* 1999; 17:1030-1032.
- Rigby AC, Lucas-Meunier E, Kalume DE, Czerwiec E, Hambe N, Dahlqvist I, Fossier P, Baux G, Roepstorff P, *m.fl.* A novel conotoxin from *Conus textile* with

- unusual post-translational modifications reduces pre-synaptic Ca^{2+} influx. *Proc Nat Acad Sci USA* 1999; 96:5758-5763.
- Roepstorff P. Protein Sequencing or Genome Sequencing. Where Does Mass Spectrometry Fit into the Picture? I: Kamp RM m.fl., red. *Proteome and Protein Analysis* Heidelberg: Springer-Verlag, 1999: 15-28.
- Roepstorff P. Mass Spectrometry in Identification and Characterization of Biopolymers. *Brazilian J Physics* 1999; 29:440-443.
- Roepstorff P, Sönksen C, Jansson O, Hämäläinen M. A powerful combination: BIACORE 3000 and MALDI-TOF MS. *Bia Journal* 1999; 6:8-10.
- Rosenkrands K, Weldingh P, Ravn L, Brandt P, Højrup P, Rasmussen P, m.fl. Differential T cell recognition of native and recombinant *Mycobacterium tuberculosis* GroES. *Infection and Immunity* 1999; 67:5552-5558.
- Rudd P, Mattu T, Masure S, Bratt T, Van Den Steen P, Wormald M, Küster B, Harvey D, Borregaard N, Van Damme J, Dwek R, Opdenakker G. Glycosylation of natural human neutrophil Gelatinase B and neutrophil gelatinase B-associated lipocalin. *Biochemistry* 1999; 38:13937-13950.
- Rüdiger A-H, Rüdiger M, Carl U, Roepstorff P, Chakraborty T, Wehland J. Affinity Mass Spectrometry-Based Approaches for the Analysis of Protein-Protein Interaction and Complex Mixtures of Peptide-Ligands. *Anal Biochem* 1999; 275:162-170.
- Schmidt A, Wolde M, Thiele C, Fest W, Kratzin H, Podtelejnikov A, m.fl. Endophilin I mediates synaptic vesicle formation by transfer of arachidonate to lysophosphatidic acid. *Nature* 1999; 401:133-141.
- Schroetz-King P, Wilm M, Andersen J, Ashman K, Podtelejnikov A, Bachi A, King A, Mann M. Use of mass spectrometric methods for protein identification in receptor research. *J Recept Signal Transduct Res* 1999; 19:659-672.
- Seidelin M, Madsen SS, Byrjalsen A, Nielsen JA, Kristiansen K. Effects of Insulin-like Growth Factor-I and Cortisol on Na^{+} , K^{+} -ATPase Expression in Osmoregulatory Tissues of Brown Trout (*Salmo trutta*). *Gen Comp Endocrinol* 1999; 113:331-342.
- Shaw A, Larsen M, Roepstorff P, Holm A, Christiansen G, Birkelund S. Mapping and identification of HeLa cell proteins separated by immobilized pH-gradient two-dimensional gel electrophoresis and construction of a two-dimensional polyacrylamide gel electrophoresis database. *Electrophoresis* 1999; 20:977-983.
- Shaw A, Larsen M, Roepstorff P, Justesen J, Christiansen G, Birkelund S. Mapping and identification of interferon gamma-regulated HeLa cell proteins separated by immobilized pH gradient two-dimensional gel electrophoresis. *Electrophoresis* 1999; 20:984-993.
- Shevchenko A, Mann M. Deciphering Functionally Important Multiprotein Complexes by Mass Spectrometry. I: Burlingame A, Carr SA, Baldwin MA, red. *Mass Spectrometry in Biology and Medicine*. Totowa, NJ: Humana Press, 1999: 237-269.
- Thomsen L, Pedersen M, Nørregaard-Madsen M, Valentin-Hansen P, Kallipolitis B. Protein-ligand interaction: Grafting of the uridine specific determinants from the CytR regulator of *Salmonella typhimurium* to *Escherichia coli* CytR. *J Mol Biol* 1999; 288:165-175.
- Ungermann C, von Mollard G, Jensen ON, Margolis N, Stevens T, Wickner W. Three v-SNAREs and two t-SNAREs, present in a pentameric cis-SNARE complex on isolated vacuoles, are essential for homotypic fusion. *J Cell Biol* 1999; 145:1435-1442.
- Villsen I, Vester B, Douthwaite S. ErmE methyltransferase recognizes features of the primary and secondary structure in a motif within domain V of 23S rRNA. *J Mol Biol* 1999; 286:365-374.

MADS CLAUSEN INSTITUTTET FOR PRODUKTINNOVATION

Instituttet blev oprettet pr. 1. juli 1999.

Samme dato tiltrådte *Frands Voss*, Ph.D., som direktør for instituttet.

MÆRSK MC-KINNEY MØLLER INSTITUTTET FOR PRODUKTIONSTEKNOLOGI

Professor *Wouter Joosen*

Professor *Bent Bruun Kristensen*

Professor *John William Perram* (studieleder)

Gæsteprofessor *Jens Arnsparang* (1. september-31. december)

Lektor *Ivar Balslev*, dr.phil. (instituttleder til 31. juli)

Lektor *Henrik Gordon Petersen*, Ph.D.

Lektor *Peder Thusgaard Ruhoff*, Ph.D. (adjunkt til 28. februar, lektorvikar 1. marts-31. maj, instituttleder fra 1. august)

Adjunkt *Lars Kirkegaard Bækdal*, Ph.D. (tiltrådt 1. oktober, forskningsassistent 1.-30. september)

Adjunkt *Anton Shiriaev*, Ph.D. (tiltrådt 1. december)

Adjunkt *Dorthe Sølvason*, Ph.D. (forskningsadjunkt 1. marts-30. september, tiltrådt 1. oktober)

Forskningsadjunkt *John Immerkær*, Ph.D. (delvist eksternt finansieret, tiltrådt 1. juni, ekstern lektor 1. februar-31. maj)

Forskningsassistent *Arnold Kirkmand Christensen* (eksternt finansieret, 1. oktober-31. december)

Forskningsassistent *Leonid Paramonov* (delvist eksternt finansieret, 1. juli-31. december)

Gæsteforsker, professor *Yves Demazeau* (8.-18. februar)

Gæsteforsker, professor *Edgar R. Smith* (6.-17. september)

Ekstern lektor, cand.scient. *Niels Jul Jacobsen* (1. februar-30. juni, 1.-31. august)

Ekstern lektor, *Lars Overgaard*, Ph.D. (1.-31. august)

Ekstern lektor, cand.scient. *Uffe Kock Wil* (tiltrådt 1. september)

Sekretær, overassistent *Dorthe Anicka*

Sekretær, assistent *Maja Stokholm Jensen* (delvis fondslønnet)

Elektroingeniør *Søren Peder Jensen* (endvidere ekstern lektor 1. januar-30. juni, 1. september-31. december)

Fuldmægtig, cand.scient. *Marit Hvalsøe Schou* (tiltrådt 1. februar, forskningsassistent 1.-31. januar)

Systemadministrator, B.Sc. *Andreas Stephanou* (tiltrådt 1. marts)

Systemadministrator, cand.scient. *Brian Børge Birkebæk Truelsen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Martin Damsbo

René Dencker Eriksen

Anna Friesel

Eyðun Eli Jacobsen

Bo Nørregaard Jørgensen

Jian Li

Henrik Hautop Lund

Per Møller

Palle Nowack

Martin Mølbach Olsen

Allan Sørensen

Anders Stengaard Sørensen

Steffen Thorkildsen

Jeroen Michiel Wagenaar

Torben Worm

Der har været ansat 6 instruktører. Disse har undervist i alt 210 konfrontationstimer. 3 Ph.D.-studerende har undervist i alt 120 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Professor *Zbigniew Ogonowski*, Control Research Group, Technical University of Silesien, Gliwice, Polen: Advanced Control with MATLAB & SIMULINK (2. marts).

Ph.D.-studerende *Rune M. Jensen*, Computer Science Department, Carnegie Mellon University, USA: OBDD-based Universal Planning: Specifying and Solving Planning Problems for Synchronized Agents in Non-Deterministic Domains (10. august).

Professor *Yves Demazeau*, Leibniz/CNRS, Frankrig: Multi-Agent Systems Methodology (19. august).

Olga Timcenko, Lego Systems A/S, Billund: Bipedal Walking Robots - from theory to practice and back (15. september).

Dr. *Anton Shiriaev*, Institutt for teknisk Kybernetikk, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim: Stabilization of sets for nonlinear control systems (15. september).

Dr. *Andrey Savkin*, Department of Electrical and Electronic Engineering, University of Western Australia, Perth, Australien: Towards a general qualitative theory of hybrid dynamical systems (15. september).

Henrik Hautop Lund LEGO Lab, Datalogisk Institut, Aarhus Universitet: Behaviour-based robotics with LEGO Mindstorms (27. september).

Charges de Recherche *Christine Chevallereau-Wenger*, Institut de Recherche en Cybernetique de Nantes, Frankrig: Under-actuated bipedal Robots (19. oktober).

Ph.D.-studerende *Eduard Gimenez-Funes*, Artificial Intelligence Research Institute (IIIA), Spanish Scientific Research Council (CSIC), Spanien: Rapid prototyping of distributed production systems with LEGO Mindstorms (15. december).

Andre arrangementer

Instituttet afholdt 31. maj en indvielsesfest for 248 gæster i forbindelse med indflytningen i den bygning, som er

givet til instituttet af A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

Professor Jens Arnspar, DIKU, og Henrik Hautop Lund, leder af LEGO Lab, Datalogisk Institut, Aarhus Universitet arrangerede workshoppen preIJCAI (27.-30. juli). Fra instituttet deltog I. Balslev, J. Perram og J.M. Wagenaar.

Anvendt Matematik-gruppen var sammen med Institut for Matematik og Datalogi værter for ESGI35, The 35th European Study Group with Industry (23.-27. august). Fra instituttet deltog A. Friesel, M.M. Olsen, J.W. Perram, H.G. Petersen, M.H. Schou, D. Sølvason, S. Thorkildsen og J.M. Wagenaar.

Ved indvielsen af den nye Mærsk Mc-Kinney Møller-bygning afholdt instituttet 6. september Symposium on New Trends in Engineering, Research and Teaching. Her blev givet følgende foredrag: Professor Edgar R. Smith, Department of Mathematics, Latrobe University, Australien: Applied Mathematics and Engineering, Professor Henrik I. Christensen, Center for Autonomous Systems, Kungl. Tekniska Högskolan, Stockholm, Sverige: Autonomous Mobile Systems, Professor Ron Morrison, Department of Computer Science, University of St. Andrews, Skotland: Compliant System Architectures, Professor John A. Campbell, Department of Computer Science, University College, London, England: The Role of Artificial Intelligence in Modern Engineering.

I forbindelse med donationen af en supercomputer fra SUN Microsystems blev arrangementet Forskning, bevilninger og donationer i Danmark afholdt på instituttet 22. september. Her var indlæg fra dekan Jens Oddershede, direktør (SUN Microsystems) Ove Holritz samt direktør Ove Poulsen (Forskningsministeriet).

Dansk Metals udviklingsudvalg besøgte instituttet (30. september).

Instituttet afholdt i samarbejde med Institut for Matematik og Datalogi efterårslaboratoriet DATATEK '99, hvor 30 gymnasieelever fra hele landet i efterårsferien (17.-21. oktober) fik mulighed for at stifte bekendtskab med uddannelserne i datateknologi og datalogi. Fra instituttet underviste I. Balslev, L.K. Bækdal, M.M. Olsen, H.G. Petersen, P.T. Ruhoff og J.M. Wagenaar.

Instituttet havde besøg af Danmarks Forskningsråd (28. oktober), bestyrelsen for IT-Vest (7. december) og Odense Byråd (14. december). Herudover har flere gymnasieklasser været på besøg.

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

I. Balslev holdt foredraget Datamatsyn den 3. marts ved Georg Mohr-konferencen i Odense. Han holdt foredraget Industriel Computer Vision i Bjerringbro 19. december for et ingeniørteam ved Grundfos A/S.

L.K. Bækdal præsenterede artiklen Aggregation from Multiple Perspectives by Roles på International Conference on Technology of Object-Oriented Languages and

Systems (TOOLS PACIFIC 99), Melbourne, Australien (22.-25. november).

E.E. Jacobsen besøgte Institute for Computer Science, Berlin (13.-17. januar). Han deltog i First Working IFIP Conference on Software Architecture (WICSA1) i San Antonio, Texas, USA (22.-24. februar). Han deltog endvidere i Second Nordic Workshop on Software Architecture (NOSA '99) på Karlskrona/Ronneby Universitet, Ronneby, Sverige (12.-13. august).

B.N. Jørgensen deltog i AgentLink møder i London (20.-23. april) og Barcelona (5.-8. juli). Han deltog endvidere i European Conference on Object-Oriented Programming, ECOOP '99 i Portugal (12.-20. juni).

B.B. Kristensen besøgte Institute for Computer Science, Berlin (13.-15. januar). Han deltog i konferencen Second Nordic Software Architecture Workshop (NOSA '99) på Karlskrona/Ronneby Universitet, Sverige (12.-13. august). Han var medlem af programkomiteen for såvel ovennævnte konference som for International Conference on Technology of Object-Oriented Languages and Systems (TOOLS ASIA 99), Nanjing, Kina.

P. Nowack præsenterede Object Interactions: A Perspective on Software Architecture for Software Engineering and Systems Software Research Group, Institute for Computer Science, Freie Universität Berlin (13.-17. januar). Dernæst deltog han i First Working IFIP Conference on Software Architecture (WICSA1), San Antonio, Texas (22.-24. februar). Han deltog i ECOOP '99, Workshop on Object-Oriented Architectural Evolution (OOAE), Lissabon, Portugal (12.-19. juni). Han besøgte Monash University, Melbourne, Australien (19. november-3. december) og præsenterede artiklen Architecture = Abstractions over software i forbindelse med TOOLS PACIFIC 99 i Melbourne, Australien (22.-25. november). På The 2nd Australasian Workshop on Software Architectures (ASAW '99) i Melbourne, Australien, præsenterede han 23. november artiklen Architectural Descriptions as Models of Software.

J.W. Perram var medlem af bedømmelsesudvalget for cand.polyt. Uffe Thygesens Ph.D.-afhandling Robust performance and dissipation of stochastic control systems ved Institut for Matematisk Modellering, Danmarks Tekniske Universitet (11. januar). Den 10. februar holdt han et foredrag med titlen Den følsomme robot ved et symposium arrangeret af Dansk Teknologisk Institut i tilknytning til Teknik og Data-messen i Odense. Han var medlem af bedømmelsesudvalget for Rafael Bordinis Ph.D.-afhandling Contributions to an anthropological approach to the cultural adaption of migrant agents ved Department of Computer Science, University College, London (24. februar). Han var gæst på Institute for Chemical Process Fundamentals, Czech Academy of Sciences, Prag (4.-7. marts). Han var medlem af bedømmelsesudvalget for cand.polyt. Harald Winroths Ph.D.-afhandling Dynamic projective geometry ved Kungl. Tekniska Högskolan i Stockholm (24. marts) og for cand.polyt. Gilad Langers Ph.D.-afhandling HOMUCS: A methodology and architecture for holonic multi-cell control systems ved Institut for

Procesteknik, Danmarks Tekniske Universitet (25. marts). Han deltog i et møde arrangeret af AgentLink i London (19.-23. april), hvor han var koordinator for netværkets Special Interest Group in Coordination and Control, var medlem af dets management committee og holdt et foredrag med titlen Coordination and Control ved dets plenarmøde. Han var gæst på universiteter i Sydney og Melbourne i perioden 5. - 21. maj og holdt et kollokvium Spatio-temporal agents ved Department of Applied Mathematics, University of Sydney (12. maj). Han deltog i 1st International workshop of Central and Eastern Europe on Multi-agent Systems i St. Petersburg (1.-4. juni), hvor han holdt foredraget Multiple agents and multiple robots. Han besøgte Center for PersonKommunikation ved Aalborg Universitet, hvor han holdt et kollokvium Spatio-temporal agents (16.-18. juni). Han var medlem af bedømmelsesudvalget for cand.polyt. Jacob Lildballes Ph.D.-afhandling Distributed control of autonomous systems ved Institut for Automation, Danmarks Tekniske Universitet (25. juni) og deltog i et møde på AgentLinks SIG i Coordination and Control ved UAB, Barcelona (5.-7. juli). Han arrangerede instituttets indvielsessymposium i Produktionsteknologi (6. september). Han deltog ved Dansk Metalarbejderforbunds Udviklingsudvalgs møde i Odense samt holdt her et indlæg Forbedring af arbejdsmiljø gennem automatisering (30. september). Han deltog i et møde ved Center for Industriel Produktion i Aalborg (30. november).

H.G. Petersen underviste i Ph.D.-kurset: Hamiltonian mechanics with applications ved Dansk Center for Anvendt Matematik og Mekanik på Danmarks Tekniske Universitet (14.-23. juni). Han var medlem af den internationale programkomite for konferencen IASTED International Conference on Robotics i Santa Barbara, USA (28.-30. oktober).

P.T. Ruhoff er medlem af Dansk Matematisk Forenings komité for matematikverdensår 2000, hvor han står for den danske hjemmeside. Han afholdt et Ph.D.-kursus med titlen Mathematica as a research tool for chemists på Department of Chemistry, Northwestern University, Evanston, Illinois, USA (23. februar-12. marts). Han holdt foredraget Intelligente Fremstillingssystemer ved konferencen Softwareudvikling-på-Tværs, Teknologisk Institut, Tåstrup (24.-25. marts). Han besøgte Laboratory for Intelligent Mechanical Systems, Department of Mechanical Engineering og Department of Chemistry, begge på Northwestern University, Evanston, Illinois, USA (27. september-4. oktober).

M.H. Schou deltog i konferencen ESGI34 i Edinburgh, Skotland (5.-12. april). Hun afholdt møde mellem ansatte på Mærsk Institut og undervisere på Odense Tekniske Gymnasium om et fremtidigt samarbejde (27. oktober).

S. Thorkildsen deltog i Overfladedage 99 (5.-7. april), en messe og konference for brancher, der arbejder med overfladebehandling afholdt på Odense Congress Center.

A. Sørensen deltog i kurset Geometric Control Theory på Afdeling for Proceskontrol, Aalborg Universitet (7.-11. juni). Gav foredraget A dynamical approach to global

optimization på konferencen ICIAM 99, The Fourth International Congress on Industrial and Applied Mathematics afholdt i Edinburgh, Skotland (5.-9. juli). Han har siden 20. september opholdt sig ved Department of Mechanical Engineering, Northwestern University i Evanston, Illinois, USA. Besøgte The Sensory Motor Performance Program ved The Rehabilitation Institute of Chicago, Northwestern University in Chicago, Illinois, USA (18. november).

J. M. Wagenaar deltog i konferencen Siggraph 99 i Los Angeles, USA (8.-13. august) samt i workshoppen EVALife '99 i Århus (20.-21. september).

T. Worm besøgte det tekniske universitet i Berlin (14.-15. januar). Han deltog i International Conference on Technology of Object-Oriented Languages and Systems (TOOLS ASIA 99), Nanjing, Kina, hvor han præsenterede artiklen Software Evolution: Prototypical Deltas Technology of Object-Oriented Languages and Systems (19.-27. september). På konferencen SDL-Forum, Montreal, Canada (21.-25. juni) præsenterede han artiklen Using Metapatterns with {SDL}. Desuden deltog han i konferencerne Objektorienteret Softwareudvikling - udfordringer og løsninger på Teknologisk Institut i Høje Tåstrup (5. marts) samt Ericsson Conference on Software Engineering i København (1.-3. maj).

Eksterne bevillinger og donationer

Mærsk Institut modtog en støtte på 5 mio. kr. fra A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

Mærsk Institut har modtaget en gave fra Sun Microsystems i form af en supercomputer til en værdi af 3,2 mio. kr. Supercomputeren skal primært bruges som platform i projektet Computational Science and Engineering with Java, der ledes af P.T. Ruhoff.

Gruppen i Anvendt Matematik (Robotgruppen) har modtaget 58.564 kr. fra Odense Stålskibsværft til løn og drift samt 205.000 kr. til leje af lokaler. Desuden har gruppen modtaget 2.054.293 kr. fra Center for IT-Forskning til løn, drift og anskaffelser i forbindelse med projektet SMART PAINTER, der startede i 1997.

I forbindelse med ESGI35 modtog Institut 50.000 kr. fra Forskerpark Fyn samt 10.000 kr. fra Thomas B. Thriges Fond. Institut modtog 35.000 kr. fra Ingeniør N.M. Knudsens Fond til afholdelse af udgifter ved DATATEK '99.

P.T. Ruhoff har sammen med forskningspartnere fra Institut for Matematisk Modellering, Danmarks Tekniske Universitet og Tetraplan A/S, København modtaget 1,5 mio. kr. fra Transportrådets Transforsk '99 program til forskningsprojektet Simulation af Vejtrafik.

Innovationsselskabet Fyn har inden for en ramme på 50.000 kr. indledt nyhedsundersøgelse og patentformulering i forbindelse med et potentielt computer-vision patent tilhørende Brian Kirstein Ramsgaard, Jens Arnspang og Ivar Balslev.

Gruppen i Software Engineering and Technology

(SWEAT) har modtaget 3 mio. kr. til CIT 74.3 projektet (Case 6), der har et samlet budget på 23,5 mio. kr. jævnt fordelt over årene 1998-2000. Af disse er de 3 mio. kr. finansieret af CIT og de 6.6 mio. kr. af Erhvervsfremmestyrelsen.

Publikationer

- Bækdal LK, Kristensen BB* Aggregation from Multiple Perspectives by Roles. I: Mingins C, Meyer B, red. Technology of Object-Oriented Languages and Systems. TOOLS PACIFIC 99. Melbourne, Australien: Computer Society Press, 1999: 139-150.
- Jacobsen EE, Nowack P* Frameworks & Patterns: Architectural Abstractions. I: Mohamed E, Schmidt D, Johnson, R, red. Building Application Frameworks: Object Oriented Foundations of Framework Design. New York: John Wiley & Sons, 1999: 29-54.
- Jacobsen EE, Kristensen BB, Nowack P.* Architecture = Abstractions over Software. I: Mingins C, Meyer B, red. Technology of Object-Oriented Languages and Systems. TOOLS PACIFIC 99, Melbourne, Australien: Computer Society Press, 1999: 89-99.
- Jacobsen EE, Kristensen BB, Nowack P* Architectural Descriptions as Models of Software. I: Grundy J, red. Position paper for the 2nd Australasian Workshop on Software Architectures (ASAW '99). Melbourne, Australien, 1999: 61-63.
- Jacobsen EE, Kristensen BB, Nowack P, Worm T.* Software Evolution: Prototypical Deltas. I: Chen J, Lu J and Meyer B, red. Technology of Object-Oriented Languages and Systems. TOOLS ASIA 99. Nanjing, China, 1999: 14-30.
- Joosen W, Jørgensen BN*, Classifying Component Interaction in Product-line Architectures. I: Mingins C, Meyer B, red. Technology of Object-Oriented Languages and Systems. TOOLS PACIFIC 99. Melbourne, Australien: Computer Society Press, 1999: 66-78.
- Nowack P* Interacting Components - A Conceptual Architecture Model. I: Moreira A, Demeyer S, red. Lecture Notes in Computer Science, 1743. Berlin, Heidelberg: Springer-Verlag, 1999: 66-67.
- Perram JW.* Multiple robots and multiple agents. Proceedings from the 1st International workshop of Central and Eastern Europe on Multi-agent Systems, CEEMAS'99, St. Petersburg, ISBN 5-7452-0029, 1999: 49-52.
- Worm T.* Using Metapatterns with {SDL}. SDL '99: The Next Millenium, Elsevier Science B.V., 1999: 355-372.

INSTITUT FOR PRODUKTION OG MASKINTEKNIK

Lektor, ingeniør *Eric Behnke*
Lektor, euroingeniør *Ib Bergen*
Lektor, civilingeniør *Arne Bilberg*
Lektor, ingeniør *Arne Bjerre*
Lektor, ingeniør *Hans Brandt*
Lektor, ingeniør *Kjeld Svan Hansen*
Lektor, cand.scient *Thomas B. Jensen*
Lektor, cand.scient *Richard F. Læntver*
Lektor, ingeniør *Egon Villumsen* (instituttleder)
Laborant *Poul Agerbæk-Larsen*
Sekretær, overassistent *Antje Buch-Larsen*
Maskinarbejder *Per Jarman Jørgensen*
Ingeniør *Leif Madsen*

Der har i efterårsemesteret 1998 og forårs- og efterårsemesteret 1999 været ansat 12 undervisningsassistenter. Disse har undervist i 1.450 konfrontationstimer i 1998 og i 1500 konfrontationstimer i 1999.

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

E. Behnke sidder som dansk repræsentant i komiteen til Unigraphics Nordisk Brugergruppe. Komiteen har til opgave at arrangere en årlig brugerkonference, og han var projektleder og konferencier for 1999-brugerkonferencen. E. Behnke arbejder med konstruktion- og systemtilretning og i 1998-99 har han blandt andet løst opgaver for LEGO System og Danfoss A/S.

I. Bergen deltog i Vintermødet i Dansk Metallurgisk Selskab (6.-9. januar). Han arrangerede i CAT'S' (Center for Anvendt Teknologi Sønderjylland-Schleswig) regi et seminar om svejsning af plast (6. marts) og et seminar om rustfrit stål (12. november). Han deltog i materialekonferencen Aero Space Materials i Toulouse, Frankrig (9.-11. september). Han deltog med interview i 10 års markeringen af det interregionale samarbejde Sønderjylland-Slesvig i Ecco-centret i Tønder (13. september). Han afholdt et foredrag om teknisk keramik på Fachhochschule Kiel (3. november) og deltog i et møde vedrørende det norske Skanaluminiums afgangsprojekter på ingeniøruddannelserne i Danmark (4. november). Han har i CAT'S' regi været involveret i en række problemløsningsopgaver for virksomheder i Sønderjylland og i Slesvig. Han er bestyrelsesmedlem i CAT'S.

A. Bilberg er på halv tid tilknyttet virksomheden LINAK A/S med arbejdstitlen teknologi arkitekt. Opgaverne består i strategiske overvejelser og projekter vedrørende anvendelse af ny teknologi, eksempelvis montageteknologi, logistik og informationsteknologi. Han er desuden hos LINAK koordinator og kontaktperson på studenter-

projekter. Han har etableret workshops med danske virksomheder og deltaget i konference på University of Bochum, Tyskland, inden for mekatronik (18.-19. marts). Han sidder i planlægningsudvalgene til konferencerne Teknik & Data og ATV-Semapps Produktion '99.

H. Brandt deltog under TUR-netværket i faggruppen produktionsforberedelse og -teknik.

Under udvikling af den nye eksportingeniøruddannelse har han deltaget i det grænseoverskridende samarbejde med Flensburg Universitet. I et Interreg II-projekt er der sammen med uddannelsen Energie- und Umweltmanagement udarbejdet studieplaner, der giver de studerende mulighed for at erhverve et internationalt dobbeltdiplom. Desuden er han medlem af en styregruppe for de grænseoverskridende studier Sønderborg-Flensburg.

K. Svan Hansen har deltaget i konference om Åbne Netværk.

T. Jensen har været medvirkende ved planlægningen af den Naturvidenskabelige Festival år 2000 og været involveret i kontakt til gymnasiet.

R.F. Læntver er daglig leder af Center for Anvendt Teknologi Sønderjylland-Schleswig (CAT'S), der er et grænseoverskridende samarbejde med Fachhochschule Flensburg støttet af Interreg II, og er blandt andet involveret i et projekt for Mærsk Container Industri A/S vedrørende livscyklusanalyser. Han har deltaget i Udvikling af Miljøvenlige Industriprodukter (UMIP) seminar (21. april) og livscyklusanalyse (LCA) workshops (26. april og 11. maj), alle i København, og har deltaget i Society of Environmental Toxicology and Chemistry's (SETAC) årskonference i Leipzig (25.-28. maj). Han repræsenterer diplomingeniøruddannelserne i Sønderborg i Ingeniøruddannelsernes Pædagogiske Netværk.

E. Villumsen deltog i foråret 99 i et udviklingsprojekt hos Danfoss Fluid Power. Han er næstformand i bestyrelsen for Center for Anvendt Teknologi i Sønderjylland (CAT'S).

Andre aktiviteter ved instituttet

I 1998 blev Den Ingeniørfaglige Sektor ved Ingeniørhøjskole Syd opfordret til at tage initiativ til at iværksætte fællesaktiviteter i Sønderjyllands Amt i anledning af afvikling af den første Naturvidenskabelige Festival i Danmark. Ib Christensen og Egon Villumsen tog initiativ til oprettelsen af et koordinationsudvalg i samarbejde med Sønderjyllands Erhvervscenter i Aabenraa og Orion Planetarium i Jels.

Eksterne bevillinger og donationer

Instituttet modtog i 1998 175.000 kr. fra Brdr. Hartmanns Fond til indkøb af nyt CAD software.

CENTER FOR PROTEOMANALYSE

Lektor *Stephen J. Fey*, Ph.D.
Lektor, cand.scient. *Peter Mose Larsen* (instituttleder)
Forskningsadjunkt *Jorge S. Burns*, Ph.D.
Forskningsadjunkt *Thomas M. Leber*, Ph.D.
Forskningsassistent *Martin Nielsen* (tiltrådt 1. august)
Forskningsassistent *Toke G. Schmidt*, Ph.D.
IT-medarbejder, cand.scient. *Jef Faridi* (tiltrådt 15. februar)
Systemudvikler *Dan B. Rasmussen*, Ph.D.
Gæsteforsker, cand.med. *Hans Brændgaard*, Odense Universitetshospital, Neurologisk Afdeling
Gæsteforsker, dr. *Takao Kawakami*, GlaxoNippon, Tsukeba, Japan (26. juli-17. august)
Gæsteforsker, *Lise Leonardsen*, Ph.D., NOVO Nordisk A/S, Måløv (20.-22. december)
Gæsteforsker, *MS Krzysztof Wrzesinski*, Danmarks JordbrugsForsknings Afdeling for Animalske Fødevarer, Forskningscenter Foulum, Tjele
Gæstestuderende, *Jean-François Dierick*, Université de Namur, Belgien (20. juli-5. august)
Akademisk sekretær, cand.scient. *Astrid T.H. Carl* (fratrådt 31. december)
Instituttsekretær, korrespondent *Emma Espe-Pedersen*
Laboratorietekniker *Andrea Maria Lorentzen*
Laborant *Charlotte Christensen* (fratrådt 28. februar)
Laborant *Chris Christensen* (tiltrådt 15. februar)
Laborant *Viola Mose Larsen*
Laborant *Charlotte Skouboe* (tiltrådt 1. marts)
Laborant *Lene Storgaard* (tiltrådt 1. januar)
Laboratoriemedhjælp *Lotte B. Hansen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Martin R. Larsen
Arkadiusz Nawrocki
Adelina Rogowska
Grith L. Sørensen

Gæste-Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Lars Pedersen, Danmarks Tekniske Universitet
Ditte Andreasen, Odense Universitetshospital
Kurt Højlund, Odense Universitetshospital
Birthe Jakobsen, Odense Universitetshospital

Andre arrangementer

Dr. Allan E. Karlsen, Steno Diabetes Center, Gentofte besøgte Center for ProteomAnalyse (7.-8. januar).

Personaleforeningen fra Syddansk Universitet var på rundvisning i Forskerparken Fyn. Foreningen havde bedt om et indlæg fra Center for ProteomAnalyse (14. januar).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af dr. Aase

Frandsen og professor Mark Treimann, Farmaceutisk Højskole, København for drøftelse af et nyt, fælles forskningsprojekt (18. januar).

Dr. Adam Seidelin Hey, dr. Steen M. Laursen og dr. Anette Kristensen Olsen, NOVO Nordisk A/S, Måløv besøgte Center for ProteomAnalyse for at diskutere fælles projekter (19. januar). Der har desuden været afholdt møder i april og november for drøftelser af samme projekt. Ved disse møder deltog dr. Steen M. Laursen og Lise Leonardsen, Ph.D. (28. april), dr. Adam Seidelin Hey og Lise Leonardsen, Ph.D. (8. november).

Direktør J. Vella, dr. Marvin Vestal og dr. William C. Kruka fra Perseptive Biosystems, Framingham, Massachusetts, USA og konsulent Mads Lundberg, Applied Biosystems, Allerød besøgte Center for ProteomAnalyse for at høre om proteomanalyse (20. januar).

På Center for ProteomAnalyse blev der holdt møder om forskningsprojektet Improved Proteome Analysis in Medical Biotech (IPAMB) støttet af Forskningsrådenes særprogram Technology by Highly Oriented Research (THOR). Ved alle møderne deltog dr. Jim McCormack, NOVO Nordisk A/S, Bagsværd, dr. Jørgen Vinten og dr. Flemming Dela, Københavns Universitet - Panum Institut, Ph.D.-studerende Kurt Højlund, Odense Universitetshospital. Ved møderne i januar, april og oktober deltog desuden professor Henning Beck-Nielsen, Odense Universitetshospital og dr. Christine Reynet, Hagedorns Forskningslaboratorium, Gentofte. Aase Handberg, Ph.D. deltog ligeledes i møderne i januar, april og oktober. Ved de første to møder som repræsentant for Københavns Universitet - Panum Institut og ved det sidste for Odense Universitetshospital. Fra Center for ProteomAnalyse deltog P. Mose Larsen og S.J. Fey i alle fire møder. A. Carl deltog i møderne i april, juni samt oktober, og E. Espe-Pedersen deltog i mødet i januar. Derudover deltog M. Nielsen i mødet i oktober (25. januar, 16. april, 28. juni og 18. oktober).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af dr. Jakob Petersen, NOVO Nordisk A/S, Bagsværd for drøftelse af et oplæg til det videre samarbejde (4. februar).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af dr. Inger Byrjalsen, Osteometer Biotech A/S, Herlev for drøftelse af fælles projekter. Adjunkt Ole Nørregaard Jensen, Institut for Molekylær Biologi deltog i mødet i februar, og ved junimødet deltog dr. Christian Herling og dr. Dennis Bang-Henriksen (8. februar, 24. marts, 26. april, 14. juni og 17. december).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af dr. György Marko-Varga, Astra Draco, Lund, Sverige for at drøfte forskellige forskningsresultater og projekter. Ved nogle af møderne deltog desuden dr. Henrik Lindberg og dr. Haakan

Bergstrand (10. februar, 9. april, 15. april, 28. april, 11. maj, 1. juni og 23. september).

Direktør Melvin Hollis og dr. Matthew Davison, Zeneca Pharmaceuticals, Macclesfield, England var på besøg for at drøfte eksisterende og nye projekter. Fra Center for ProteomAnalyse deltog P. Mose Larsen, S.J. Fey og T.M. Leber (11. februar).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af professor Hiroshi Nakazawa, Sumitomo Chemicals, Takarazuka, Hyogo, Japan og Osaka Universitet, Osaka, Japan for drøftelse af et fælles forskningsprojekt (9. marts).

Dr. Donald Very og President James M. Nolan med flere fra The Institute for Diagnostic Research, Inc., New Haven, Connecticut, USA besøgte Center for ProteomAnalyse for at drøfte forskellige projekter. I møderne i september deltog foruden S.J. Fey og P. Mose Larsen også J.S. Burns (9.-10. marts, 15.-17. august og 7.-10. september).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af henholdsvis dr. Kevin Moulder og dr. Kazys Zuklys, BioGen, Cambridge, Massachusetts, USA, dels for drøftelse af forskellige samarbejdsprojekter, dels for gennemgang af Center for ProteomAnalyses faciliteter (17.-18. marts og 3.-4. september).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af professor Karen G. Welinder, civilingeniør Lena Duedahl-Olesen, adjunkt Kim L. Larsen og forskningsadjunkt Kåre Lehmann Nielsen, Aalborg Universitet, Institut for Bioteknologi for drøftelse af fremtidige samarbejder (22. marts).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af direktør Lita Tarp, Wallac Danmark, Allerød og forskningsdirektør Harri Siitari, Wallac OY, Turku, Finland, for drøftelse af projekter af fælles interesse. Ved mødet i april deltog desuden dr. Carole Spibey, EG&G Wallac LSR, Cambridge, England, og ved mødet i maj deltog dr. Geoffrey Hammond, Wallac OY, Turku, Finland (12. april og 27. maj).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af direktør Günter Theßeling og Dr. Reiner Westermeyer, Amersham Pharmacia Biotech, Freiburg, Tyskland, for drøftelse af en udbygning af det eksisterende EU-samarbejde samt for præsentation af de nyeste tiltag inden for proteomanalyse hos Amersham Pharmacia Biotech (14. april).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af direktør Jan van Oostrum og dr. Dieter Müller, Novartis Pharma AG, Basel, Schweiz for drøftelse af projekt (20. april).

S.J. Fey havde møde med lektor Bjarne Ersbøll, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby og direktør Rune Larsen, Amrose A/S, Odense for at drøfte softwareudviklingen (6. maj).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af dr. Carole Spibey, LSR-Wallac, Cambridge, England, for installation af det nye fluorescens-kamera (10.-14. maj).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af dr. Emöke Bendixen, Danmarks JordbrugsForsknings Afdeling for Animalske Fødevarer, Forskningscenter Foulum, Tjele for drøftelse af K. Wrzesinskis Ph.D.-projekt. Fra Center

for ProteomAnalyse deltog S.J. Fey og P. Mose Larsen (25. maj).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af dr. Hanne Ingmer og Birgitte Haahr Kallipolitis, Ph.D., Den Kgl. Veterinære Landbohøjskole, København samt lektor Lotte Søgaard-Andersen, Institut for Molekylær Biologi, angående Center for ProteomAnalyses deltagelse i deres Freja-projekt. Fra Center for ProteomAnalyse deltog S.J. Fey og P. Mose Larsen (25. maj).

Patentmedarbejder Peter Horne Møller, Plougmann, Vingtoft & Partners, København aflagde besøg hos Center for ProteomAnalyse for drøftelse af patentering og licensformidling i forbindelse med nye projekter. Fra Center for ProteomAnalyse deltog S.J. Fey og P. Mose Larsen (31. maj).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af dr. Toshio Tanaka fra University of Mie, Mie, Japan for drøftelse af et fælles projekt inden for hypertension (19. august).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af dr. Walter Blackstock med flere fra GlaxoWellcome, Stevenage, England, for drøftelse af to nye samarbejdsprojekter. Fra Center for ProteomAnalyse deltog S.J. Fey og P. Mose Larsen (20.-22. august).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af dr. A.K. Drukier, Bio Traces Inc., Herndon, Virginia, USA for drøftelse af nye indmærkningsmetoder. Fra Center for ProteomAnalyse deltog S.J. Fey og P. Mose Larsen i drøftelsen (23. august).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af dr. Lukas A. Huber, Forschungsinstitut für Molekulare Pathologie, Wien, Østrig og dr. Andreas Weith, Boehringer Ingelheim, Biberach an der Riss, Tyskland for drøftelse af et nyt samarbejdsprojekt. Fra Center for ProteomAnalyse deltog S.J. Fey og P. Mose Larsen (24. september).

Forskningsminister Birthe Weiss, direktør i Forskningsministeriet Rudolf Straarup og ministersekretær Rune Stig Mortensen samt ledelsesgruppen på Syddansk Universitet besøgte Center for ProteomAnalyse for en orientering ved S.J. Fey og P. Mose Larsen om Proteomanalyse: Hurtig diagnostik og effektiv behandling af sygdomme på molekylært niveau (11. oktober).

Dr. Naoki Tanaka og dr. Goh Murakami, Teijin Biosystems, Tokyo, Japan besøgte Center for ProteomAnalyse for drøftelse af samarbejdsformidling inden for biotechområdet mellem Japan og Danmark (14. oktober).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af professor Carlos André, University of Brasilia, Brasilien for drøftelse af et tættere samarbejde med Syddansk Universitet (19. oktober).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af professor Gunnel Svensäter, Malmö Tandlægehøjskole, Sverige og professor Ian Hamilton, Manitoba University, Manitoba, Canada for drøftelse af projekt angående proteomanalyse af streptokokker (20. oktober).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af dr. Bertil Djupsund, Amersham Pharmacia Biotech, Löddeköping, Sverige og direktør Richard Larsen, Allerød for drøf-

telse af et udvidet samarbejde. Fra Center for ProteomAnalyse deltog S.J. Fey og P. Mose Larsen (29. oktober).

Sammenslutningen af Fynske Erhvervskvinder, Odense besøgte Center for ProteomAnalyse, hvor S.J. Fey og P. Mose Larsen fortalte om proteomanalyse og dens muligheder (2. november).

Ved to besøg af Laborantklubben ved Syddansk Universitet fortalte P. Mose Larsen og S.J. Fey om proteomanalyse og dens muligheder (8. november og 13. december).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af direktør Søren Isaksen med flere fra NKT Research Center, Brøndby for drøftelse af eventuelle samarbejdsprojekter. Fra Center for ProteomAnalyse deltog S.J. Fey og P. Mose Larsen (10. november).

Direktør Torben Taaning Larsen, TL-Consult, København besøgte Center for ProteomAnalyse med henblik på diskussion af EU-kontrakter og forskellige samarbejdsprojekter. I diskussionerne deltog S.J. Fey og P. Mose Larsen (6. december).

Center for ProteomAnalyse havde besøg af dr. Christophe Michel, Université de Nancy, Frankrig i forbindelse med hans ansættelse i IPAMB-projektet som post.doc. (7. december).

Dr. György Marko-Varga, AstraZeneca, Lund, Sverige og dr. Matthew Davison, AstraZeneca, Macclesfield, England besøgte Center for ProteomAnalyse for at diskutere det igangværende Zeneca-projekt med P. Mose Larsen, S.J. Fey og T.M. Leber (8. december).

Billedbehandlingsgruppen fra Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby besøgte Center for ProteomAnalyse for at gennemgå status for projektet og demonstrere flere af elementerne i det nye software. Fra Center for ProteomAnalyse deltog S.J. Fey og P. Mose Larsen (9. december).

Odense Byråd besøgte Forskerparken Fyn. S.J. Fey og P. Mose Larsen kom med et indlæg angående proteomanalyse (14. december).

J.S. Burns havde besøg af professor John David Furlow, University of Davis, Californien, USA (15. december).

Eftersom Center for ProteomAnalyse for en stor dels vedkommende er eksternt finansieret og har forsknings-samarbejde med en lang række danske og udenlandske forskningslaboratorier, har P. Mose Larsen og S.J. Fey i årets løb afholdt ca. 60 endagsmøder og ca. 10 flerdagsmøder ved centret med firmaer, interessenter og samarbejdspartnere med henblik på kontraktindgåelse og definitioner af samarbejdsprojekter.

Medarbejdernes aktiviteter uden for Centret

S.J. Fey og P. Mose Larsen var til møde hos Amersham Pharmacia Biotech, Uppsala, Sverige angående en samarbejdsaftale om brugen af fluorescensfarver (13. januar). S.J. Fey og P. Mose Larsen var i København for at afholde det kvartårige opfølgingsmøde om projekter med Astra Draco, Lund, Sverige Astra Pain Control, Huddinge, Sverige og Astra Charnwood, Charnwood, England (22. januar). S.J. Fey og P. Mose Larsen var til koordinerings-

møde hos Steno Diabetes Center, Gentofte (27. januar). S.J. Fey deltog i konferencen 3rd Annual Conference on Microbial Genomes, Chantilly, Virginia, USA med ét af hovedforedragene Proteome Analysis of *Saccharomyces cerevisiae* (29. januar-1. februar). S.J. Fey, P. Mose Larsen, A. Nawrocki, A. Rogowska og A. Carl deltog i gruppemøde inden for det EU-støttede forskningsprojekt Proteome Analysis Group in Europe: *Saccharomyces cerevisiae* (PAGES), der blev afholdt på Hvedholm Slot (19.-21. februar). S.J. Fey og P. Mose Larsen deltog med hver sit indlæg i et EU/PAGES Tour møde i København. S.J. Fey bidrog med foredraget *Saccharomyces cerevisiae* og P. Mose Larsen med Proteomics – The new Highway in Modern Biotechnology (22. februar). S.J. Fey og A. Rogowska deltog i symposiet Bioinformatics på Zeneca Pharmaceuticals, Shrigley Hall, England. A. Rogowska bidrog med posteren Protein Phosphorylation in Pleiotropic Drug Resistance og S.J. Fey med foredraget Proteomics: The Guide for Function Analysis and Target Identification (3.-5. marts). S.J. Fey, P. Mose Larsen og D.B. Rasmussen deltog i møde med lektor Bjarne Ersbøll, Ph.D.-studerende Lars Pedersen samt flere medlemmer af Billedbehandlingsgruppen på Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby (19. marts). S.J. Fey deltog sammen med P. Mose Larsen i et møde med Active Biotech Research Center, Lund, Sverige med manager Poul Sørensen, dr. Anita Billström og dr. Peter Scheipers for drøftelse af et nyt, 3-årigt projekt inden for sclerose m.m. I mødet deltog desuden cand.scient. Hanne Mortensen, Institut for Molekylær Biologi (19. marts). S.J. Fey deltog sammen med P. Mose Larsen i det månedlige planlægningsmøde med Steno-gruppen. I mødet, der foregik på Steno Diabetes Center, Gentofte, deltog også professor Jørn Nerup, dr. Allan E. Karlsen og dr. Flemming Pociot (29. marts). S.J. Fey var sammen med de øvrige grupper i CEBI (Center for Eksperimentel BioInformatik) til et møde med blandt andre professor Søren Brunak, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby for drøftelse af etablering af et samarbejde inden for bioinformatik - herunder specielt udvikling af nyt software til analyse af posttranslationelle forandringer (13. april). Ved åbningen af det nye proteomcenter på Universität Rostock, Tyskland deltog S.J. Fey og P. Mose Larsen (22. april). S.J. Fey deltog sammen med P. Mose Larsen og K. Wrzesinski i møde hos Danmarks Jordbrugs-Forsknings Afdeling for Animalske Fødevarer, Forskningscenter Foulum, Tjele for drøftelse af fælles forskningsprojekter samt K. Wrzesinskis Ph.D.-projekt (29. april). S.J. Fey deltog sammen med P. Mose Larsen i Third Humane Genome Conference in Europe: Impact of Genomics on Medicine i München, Tyskland. P. Mose Larsen bidrog med foredraget Application of Proteomics in the Drug Discovery Process (16.-19. maj). Ved Brødstrup ThromboseCenters 3. Internationale Symposium i Brødstrup deltog S.J. Fey, P. Mose Larsen og T.M. Leber (27. maj). S.J. Fey deltog sammen med P. Mose Larsen i et møde hos Active Biotech Research Center i Lund, Sverige for drøftelse af fremtidigt samarbejde (10. juni). S.J. Fey og P. Mose Larsen havde møde i København med

professor Lasse Lindahl, University of Maryland Baltimore County, Maryland, USA for drøftelse af muligheden for proteomanalyse af specifikke organeller (18. juni). S.J. Fey og P. Mose Larsen holdt møde i København med director Michael Sundström, Ph.D., Pharmacia & Upjohn, Nerviano, Italien for drøftelse af det hidtidige samarbejde samt muligheden for nye projekter (18. juni). Ved Forum Biospan Europe, Zürich, Schweiz deltog S.J. Fey og P. Mose Larsen. Mødet, der var arrangeret af SWX (Swiss Exchange) samt tre investorer, var orienterende om problemerne og udgifterne ved opstart af biotech-selskaber (20.-22. juni). S.J. Fey og P. Mose Larsen var hos Wallac OY, Turku, Finland for at drøfte det kommende samarbejde inden for fluorescensfarvning (23.-24. juni). S.J. Fey deltog sammen med P. Mose Larsen i projektledermøde i Rostock, Tyskland, angående BMBF-projektet (Bundesministerium für Bildung und Forschung) om Autoimmune Sygdomme (30. juni-2. juli). S.J. Fey og P. Mose Larsen var foredragsholdere i the 9th European Congress on Biotechnology i Bruxelles, Belgien. S.J. Fey bidrog med foredraget Critical Points in Proteome Analysis og P. Mose Larsen med Introduction to Proteome Analysis. P. Mose Larsen var desuden chairman ved kongressen (11.-15. juli). S.J. Fey var med foredraget Functional Genomics via the Proteome foredragsholder ved konferencen From Gene to Commercial Reality i Ambleside, England (20.-21. september). S.J. Fey og P. Mose Larsen deltog sammen med andre deltagere fra EU-projektet PAGES i European Proteome Tour 1999. Der blev holdt foredrag i byerne Stockholm, Berlin, London, Paris, Köln og Madrid. S.J. Fey bidrog med foredragene *Saccharomyces cerevisiae*, The Pleiotrophic Drug Resistance Pathway, Functional Genomics via the Proteome, Critical Points in Proteome Analysis. P. Mose Larsen bidrog med indlægge Proteomics – The New Highway in Modern Biotechnology, Image Analysis – the Bottleneck in Proteomics, Diabetes & Proteomics; Proteomics Troubleshooting (27. september-8. oktober). S.J. Fey og P. Mose Larsen deltog som foredragsholdere og chairmen i The German Electrophoresis Society's 1999 Forum i München, Tyskland. S.J. Fey bidrog med foredraget The Pleiotrophic Drug Resistance Pathway. P. Mose Larsen bidrog med Proteomics in Diabetes Research og Spot Detection & Quantitation (24.-27. oktober). Der blev afholdt gruppeledermøde inden for EU-projektet PAGES på Göteborg Universitet, Sverige. Fra Center for ProteomAnalyse deltog S.J. Fey, P. Mose Larsen og A. Carl (3.-4. november). S.J. Fey og J.S. Burns deltog med hver et foredrag på et kursus for blandt andet Ph.D.-studerende på Institut for Molekylær Biologi. J.S. Burns' foredrag havde titlen Proteome Analysis: A cell Biologist's View og J.S. Feys Protein and Proteome Analysis by 2D Gel Electrophoresis (8. november). Ved et planlægningsmøde på Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby angående softwareprojektet deltog S.J. Fey, A. Nawrocki, A. Rogowska og M. Nielsen (17. november). S.J. Fey, P. Mose Larsen og V. Mose Larsen var sammen på rejse i Brasilien. Under opholdet var der aftalt møder med blandt andet State University of Rio de

Janeiro, Universitetshospitalet i Rio de Janeiro samt Universitetshospitalet i São Paulo. S.J. Fey, P. Mose Larsen og V. Mose Larsen deltog desuden med foredrag og laboratoriekurser ved det internationale proteom kursus Estrutura de Proteínas ved University of Brasilia samt deltog i et planlægningsmøde med forskere fra University of Brasilia (19. november-1. december). På Steno Diabetes Center, Gentofte blev der afholdt møde for at diskutere de fremtidige projekter – blandt andet Det humane Ø-projekt samt opfølgninger på de andre igangværende projekter med Steno Diabetes Center. Fra Center for ProteomAnalyse deltog S.J. Fey og P. Mose Larsen (7. december).

P. Mose Larsen deltog i et CEBI møde med professor Ole Fejerskov, professor Else-Marie Larsen og sekretær Bente Holst, alle fra Danmarks Grundforskningsfond, København. Mødet blev afholdt på Institut for Molekylær Biologi (12. februar). P. Mose Larsen deltog i et CEBI møde på Institut for Molekylær Biologi (15. marts). Ved kongressen BioVision2000, International Life Sciences Forum i Lyon, Frankrig bidrog P. Mose Larsen med foredraget The Scientist's Vision: Functional Genomics (25.-28. marts). P. Mose Larsen var jurymedlem i den årlige konkurrence for Unge Forskere og Opfindere. Konkurrencens finale foregik i København (21. april). Med indlægget Proteome Analysis: From Basic Research to Drug Discovery deltog P. Mose Larsen i jubilæumsmødet hos The Royal Flemish Society of Chemistry i Gent, Belgien (6.-7. maj). P. Mose Larsen var til møde i München, Tyskland med Amersham Pharmacia Biotech og i Wien, Østrig med Novartis Pharma AG angående diverse projekter (29. juni). P. Mose Larsen deltog som foredragsholder og chairman i Scandinavian Society for Immunology's 15th Summer School: From Genes to Targets i Lund, Sverige. P. Mose Larsens foredrag havde titlen Functional Proteomics (26.-29. august). P. Mose Larsen var hovedtaler med foredraget Proteomics: From Test-tube to Treatment ved AstraZenecas Proteomic-konference i Manchester, England (12.-13. oktober). P. Mose Larsen og V. Mose Larsen arbejdede på det nye samarbejdsprojekt hos Novartis Pharma AG, Wien, Østrig (14.-16. december).

J.S. Burns deltog i Årsmøde 1999 i Dansk Selskab for Patologisk Anatomi og Cytologi, Gynækologi- og Føtalpatologi, på Hotel Frederick d. II, Slagelse med foredraget Proteomanalyse - et nyt redskab i patologien? (20. marts). J.S. Burns var medforfatter af poster med titlen Identification of *in vivo* Phosphorylated Proteins from Electrophoretic Gels ved 47th ASMS Conference i Dallas, Texas, USA (13.-17. juni).

T.M. Leber deltog i en videokonference med drs. Matthew Davison og Neil Jones fra Zeneca Pharmaceuticals, Macclesfield, England (17. maj). T.M. Leber præsenterede en poster ved First AstraZeneca Proteomics-konferencen i Manchester, England (12.-13. oktober).

M. Nielsen deltog i symposiet Focus on Fluorescence - Exciting Dyes and their Applications i Leiden, Holland (26.-27. november).

K. Wrzesinski gav et seminar med titlen Molecular Markers Associated with the RN Meat Quality Phenotype - Actual Results ved Danmarks JordbrugsForsknings Afdeling for Animalske Fødevarer, Forskningscenter Foulum, Tjele (21. maj).

C. Christensen deltog sammen med J. Faridi og L. Storgaard i konferencen European Proteome Project Tour 1999 i København (22. februar).

M.R. Larsen var på studieophold i Australien (1. februar-1. maj) og deltog i den forbindelse i Australian Proteome Analysis Facility i Sidney. Her bidrog han med et foredrag med titlen Mass Spectrometric Micro-characterization of Proteins Separated by Gel Electrophoresis (1. april). Ved Pseudomonas 99 i Maui på Hawaii præsenterede M.R. Larsen en poster Biotechnology and Pathogenesis sammen med A.S. Nouvens, S.J. Cordwell, M.P. Molloy, M.D.P. Willcox, M.R. Gillings og B.J. Walsh (1.-5. september). Ved Electrophoresis Society, 6th Annual Conference i Melbourne, Australien bidrog M.R. Larsen sammen med A.S. Nouvens med flere i et foredrag med titlen Characterisation of the Membrane Sub-proteome from Pseudomonas Aeruginosa (21.-22. oktober).

A. Nawrocki bidrog med posteren Proteome analysis of Saccharomyces cerevisiae, A New Approach to Understand Molecular Pathology på Forskningsdag på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, Odense (7. oktober).

L. Pedersen deltog i Øresyn workshop, Øresyn '99 i Lund, Sverige (15. januar). L. Pedersen deltog i Workshop on Statistical Image Analysis, Kangerlussuaq, Grønland (4.-6. juni) og i konferencen The 11th Scandinavian Conference on Image Analysis, SCIA '99, der også foregik i Kangerlussuaq, Grønland (7.-11. juni). L. Pedersen var deltager ved Den 8. Danske Conference i Mønstergenkendelse og Billedanalyse, der blev afholdt ved Datalogisk Institut, Københavns Universitet (26. august). L. Pedersen deltog i to arrangementer på Korfu i Grækenland: Vision Algorithms 99 workshop (21.-22. september) og 7th IEEE International Conference on Computer Vision, ICCV '99 (22.-25. september).

Eksterne bevillinger og donationer

Center for ProteomAnalyse har i 1999 indgået kontrakter med:

Novartis Pharma AG, Basel, Schweiz omfattende en 1-årig kontrakt med henblik på forskellige forskningsprojekter.

Osteometer Biotech A/S, Herlev omfattende en 1-årig kontrakt og har i den forbindelse modtaget 237.376 kr. til forskellige forskningsprojekter.

GlaxoWellcome, Stevenage, England, omfattende en 6-måneders kontrakt med henblik på forskellige forskningsprojekter.

Danmarks JordbrugsForsknings Afdeling for Animalske Fødevarer, Forskningscenter Foulum, Tjele omfattende en 1-årig kontrakt på 131.441 kr. til forskellige forskningsprojekter.

Der er fortsatte kontrakter med:

Statens Forskningsråd, idet drs. Jørgen Vinten og Fleming Dela, Panum Institut, Københavns Universitet, professor Henning Beck-Nielsen og Aase Handberg, Ph.D., Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital, drs. Jim McCormack og Christine Reynet, NOVO Nordisk A/S, Bagsværd og dr. Klaus Herick, PerkinElmer Life Sciences, Cambridge, England har modtaget 1.329.120 kr. fra Statens Forskningsråds særprogram Technology by Highly Oriented Research (THOR) til forskningsprojektet Improved Proteome Analysis in Medical Biotech (IPAMB). Projektet strækker sig over 4 år (1998-2002), og bevillingen er på i alt 7 mio. kr.

EU, idet A. Blomberg, Ph.D., Göteborg Universitet, Sverige, professor A. Görg, Technische Universität München, Tyskland, professor M. Mann, CEBI, Syddansk Universitet, professor M. Boutry, Université Catholique de Louvain, Belgien, director S.-E. Sköld, Amersham Pharmacia Biotech, Uppsala, Sverige, director B. Mason, Life Science Resources, Cambridge, England og director O. Vorm, Protana A/S, Odense sammen med S.J. Fey og P. Mose Larsen i 1997 indgik en kontrakt på 2.642.000 ECU for forskningsprojektet Proteome Analysis Group in Europe: Saccharomyces cerevisiae (PAGES), der finder sted i den 3-årige periode 1997-2000. Center for ProteomAnalyse's andel heraf andrager 638.000 ECU.

Astra, idet der i 1997 er indgået en 3-årig kontrakt på 1 mio. kr. årligt til forskellige forskningsprojekter.

Zeneca Pharmaceuticals, Macclesfield, England, idet der i 1998 er indgået en 3-årig kontrakt omfattende 85.000 £ årligt til omkostninger i forbindelse med forskellige forskningsprojekter.

Publikationer

Brimmell M, Burns JS, Munson P, McDonald L, O'Hare MJ, Lakhani SR, Packham G. High level expression of differentially localized BAG-1 isoforms in some oestrogen receptor-positive human breast cancers. *Brit Cancer* 1999; 81:1042-1051.

Byrjalsen I, Mose Larsen P, Fey SJ, Nilas L, Larsen MJ, Christiansen C. Two-dimensional gel analysis of human endometrial proteins: Characterization of proteins with increased expression in Hyperplasia and adenocarcinoma. *Mol Human Reprod.* 1999; 5:748-756.

Harder A, Wildgruber R, Nawrocki A, Fey SJ, Mose Larsen P, Görg A. Comparison of Yeast Cell Protein Solubilization Procedures for Two-dimensional Electrophoresis. *Electrophoresis* 1999; 20:826-829.

Shaw AC, Larsen MR, Roepstorff P, Justesen J, Christiansen G, Birkelund S. Mapping and identification of interferon gamma regulated HeLa cell proteins separated by immobilized pH-gradient two-dimensional gel electrophoresis. *Electrophoresis* 1999; 20:984-993.

Shaw AC, Larsen MR, Roepstorff P, Holm A, Christiansen G, Birkelund S. Mapping and identification of HeLa cell proteins separated by immobilized pH-gradient two-dimensional gel electrophoresis and construction

of a 2D-PAGE database. *Electrophoresis* 1999; 20:977-983.

Pedersen L, Grunkin M, Ersbøll BK, Madsen K, Larsen M, Christoffersen N, Skands U. Quantitative Measurement of Changes in Retinal Vessels Diameter in Ocular Fundus Images. *The 11th Scandinavian Conference on Image Analysis* 1999; 1:439-446.

Desuden er der indlagt følgende patentansøgning:
2025YDK1 A gel dryer; S.J. Fey og P. Mose Larsen.

INSTITUT FOR TEKNISK FYSIK

Lektor *Søren Hassing*, Ph.D. (aflønnet af Ingeniørhøjskolen Odense Teknikum)

Lektor, cand.scient. *Ole Sonnich Mortensen* (instituttleder)

Lektor, ingeniør *Claus Poulsen* (aflønnet af Ingeniørhøjskolen Odense Teknikum)

Adjunkt *Peter Møller Juhl*, Ph.D.

IT-driftsleder *Mikael Christiansen*, cand.scient. (aflønnet af Ingeniørhøjskolen Odense Teknikum)

Sekretær, overassistent *Ulla Pedersen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

John Flint

Andre arrangementer

Søren Hassing og Claus Poulsen deltog i Åbent Hus arrangement på Ingeniørhøjskolen Odense Teknikum med en optisk og en akustisk måleopstilling (6. marts). S. Hassing har afholdt fire 1-dags arrangementer for 2.g klasser, tre 3.g specialer i optik samt afviklet et 1-uges praktikophold for en højniveau 3.g forsøgsklasse sammen med Claus Poulsen og Mikael Christiansen.

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

John Flint besøgte Wayne State University i Detroit (1. september-30. november), hvor han arbejdede med analytiske modeller for bremsestøj. Under opholdet blev 1/3 af tiden tilbragt på Ford Motor Company, hvor numeriske og eksperimentelle modeller blev undersøgt. Han deltog i ASMEs vibrationskonference i Las Vegas (12.-16. september) og SAEs Brake Colloquium i Miami (10.-13. oktober). Han har foredraget over forskellige aspekter af emnet Modeller for bremsestøj hos Lucas-Varity GmbH., Koblenz (16. februar), Continental-Teves, Frankfurt (17. februar), Ford Motor Company, Dearborn (30. september), Bosch Braking Systems, Farmington Hills (5. oktober), Purdue University, West Lafayette (17. november).

Søren Hassing deltog i COSP 99, Colloquium Optical Spectroscopy, Überlingen, Tyskland (12.-14. april). Han deltog i Dansk Optisk Selskabs årsmøde med posteren Determination of the Complex Elasticity Module using Stroboscopic Holographic Interferometry (18. november).

Peter Møller Juhl var underviser på Danmarks Tekniske Universitet på Ph.D.-kurset Attenuation and damping of Structureborne Sound (25. februar-3. marts). Han var medarrangør af kongressen 6th International Congress on Sound and Vibration 5.-8. juli med mere end 530 deltagere,

hvor han arrangerede og var leder af en session om numerisk akustik. Ved kongressen gav han foredraget Radiation from a lined duct in uniform flow using the Boundary Element Method. Han gav to forelæsninger på Danmarks Tekniske Unoversitet i kurset Videregående Akustik med titlerne The FEM for Structural and Acoustic Modelling (4. oktober) og The BEM for Acoustic Modelling (11. oktober).

O. Sonnich Mortensen besøgte University of Otago, Dunedin, New Zealand (23. januar-13. februar). Han deltog i Administratorudvalgets Seminar for Erfarne Webredaktører, Sandbjerg (15.-16. marts) og besøgte University College London (7. september). Han holdt foredrag om Internettet og Formidling på DAOU-konferencen Fag, pædagogik og informations- og kommunikations teknologi, Kolding (4. november).

Eksterne bevillinger og donationer

J. Flint har til udlandsophold i USA modtaget en bevilling på 36.000 kr. fra Akademiet for de Tekniske Videnskaber.

O. Sonnich Mortensen har fra Dansk Center for Naturvidenskabspædagogik modtaget en bevilling på 110.000 kr. til projektet Webbaseret læringsmiljø i eksperimentel naturvidenskab.

C. Poulsen er medvejleder på et projekt om bremsestøj i skivebremser til lastbiler samfinansieret af Roulunds Fabriker A/S, Ingeniørhøjskolen Odense Teknikum og Syddansk Universitet, Odense med et samlet budget på 3.520 mio. kr. for perioden 1997-2001.

Publikationer

Ehland F, Hassing S, Dreybrodt W. Anti-Resonance in Naphtalene and Anthracene, Determined from Highly Resolved and Polarized Pre-Resonance Raman Excitation Spectra. *J Raman Spectr* 1999; 30:573-579.

Juhl P. Radiation from a lined duct in uniform flow using the Boundary Element Method. *Proceedings of the Sixth International Congress on Sound and Vibration*, 1999.

Keszthelyi T, Grage MML, Wilbrandt R, Svendsen C, Mortensen OS. The Radical Cation of Bithiophene: An Experimental and Theoretical Study. *Laser Chem* 1999; 19:393-396.

CENTER FOR AGRO-INDUSTRIEL BIOTEKNOLOGI

Lektor, lic. pharm. *Pauli Kiel* (centerleder)
Laboratoriefuldægtig *Margrethe Andersen*

Medarbejderes aktiviteter uden for centret

P. Kiel har deltaget i workshop om Ny teknologi til energirigtig fermentering i den bioteknologiske industri, Institut for Bioteknologi, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby (19. maj). P. Kiel og M. Andersen har med posteren Lactic acid as a central chemical compound in an integrated utilisation of grass, clover and alfalfa in the green biorefinery deltaget i 4th International Symposium on Industrial Crops and Products og i The 6th Symposium on renewable Resources for the Chemical Industry på Maritim Bonn Hotel, Tyskland (23.-25. marts). P. Kiel har med foredraget Utilisation of green and brown juice in the green biorefinery deltaget i 2nd International Symposium on The Green Biorefinery i Feldbach, Østrig (7.-8. oktober). P. Kiel og M. Andersen har deltaget i kursus i Biological reaction Engineering Braunwald, Schwtizerland (19.-24. september)

Eksterne bevillinger

P. Kiel har fået 420.000 kr. fra Strukturdirektoratet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri til projektet Biobaserede fødevareremballager til anskaffelse af HPLC-udstyr, løn og leje af fermenteringsanlæg.

Publikationer

Andersen, M., Kiel, P. Method for treating organic waste materials, European Patent Application, (No.: 9910021.0), 1999.

LABORATORIET FOR NATURLIGE INTERAKTIVE SYSTEMER (NIS-LABORATORIET)

Professor, dr.phil. *Niels Ole Bernsen*

Forskningslektor *Laila Dybkjær*, Ph.D. (fondslønnet)

Forskningslektor *Karsten Boye Rasmussen* (delvis eksternt finansieret, fratrådt 31. januar)

Adjunkt *Saturnino Luz*, Ph.D.

Adjunkt *David M. Roy*, Ph.D.

Forskningsadjunkt *Masood Masoodian*, Ph.D. (fondslønnet)

Forskningsassistent *Marilyn Panayi-Roy* (fondslønnet)

Forskningsassistent *Amanda Schiffrin* (fondslønnet, 15. februar-31. december)

Sekretær, korrespondent *Merete Bertelsen* (fondslønnet)

Akademisk sekretær *Niels Bjørkbom* (fondslønnet, fratrådt 31. januar)

Akademisk sekretær *Helen MacLean* (fondslønnet, fratrådt 28. februar)

Fuldmægtig *Lars Heide* (fondslønnet, tiltrådt 1. april)

Fuldmægtig *Jens Kristian Damsgaard* (fondslønnet, 1. maj-30. november)

EDB medarbejder *Helge Hellesøe* (tiltrådt 1. december)

Gæsteforsker *Marc Blasband* (13.-16. marts, 4. november, 17. december)

Gæsteforsker *Bryan Cleal* (13. august)

Gæsteforsker *Richard Millwood* (17. december)

Gæsteforsker *Patrick Paroubeck* (14.-15. marts)

Gæsteforsker *Alexei Gromov* (25.-26. marts)

Andre arrangementer

NIS-Laboratoriet var vært for en workshop i EU Esprit Long-Term Research projektet *Today's Stories* (18-19. februar). Direktøren for Kompan besøgte NIS-Laboratoriet (22. marts). Amdi Kirkgaard, Lego besøgte NIS-Laboratoriet (26. marts). NIS-Laboratoriet var vært for et besøg fra Göteborg Universitet vedrørende *Today's Stories* projektet (17.-19. maj). Adm. direktør Bendix Christensen, Celsius Metech A/S besøgte NIS-Laboratoriet (18. juni). Flemming Hansen, Nokia Danmark besøgte NIS-Laboratoriet (28. juni). Rossella Magli, Starlab, Bruxelles, besøgte NIS-Laboratoriet for at planlægge *i3net external communication* (2. juli). NIS-Laboratoriet var vært for en workshop med deltagelse af Magic Lounge brugergruppen fra de danske småøer (13. august). Andrew Simpson, SpeechWorks International, London besøgte NIS-Laboratoriet (30.-31. august). NIS-Laboratoriet var vært for en udviklerworkshop i EU Telematics/Language Engineering projektet *Multi-level Annotation Tools Engineering (MATE)*, (30. oktober-2. november). NIS-Labo-

ratoriet var vært for en workshop i EU Esprit Long-Term Research projektet *A thematic inhabited information space with intelligent communication services (Magic Lounge)* (4.-5. november). Gennem hele 1999 var NIS-Laboratoriet vært for ugentlige workshops med børn i forbindelse med *Today's Stories* projektet.

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

N.O. Bernsen deltog sammen med Laila Dybkjær, Saturnino Luz, Masood Masoodian og David Roy i workshop arrangeret af EU Esprit Long-Term Research projektet *A thematic inhabited information space with intelligent communication services (Magic Lounge)*, Saarbrücken, Tyskland (11.-12. januar). N.O. Bernsen deltog i møde i Organising Committee for Community of the Future, 2nd Annual Conference of the European Network for Intelligent Information Interfaces (*i3net*), Edinburgh, Skotland (17. januar). Han arrangerede og deltog sammen med Laila Dybkjær i European Network for Intelligent Information Interfaces (*i3net*) Coordinating Group mødet, Edinburgh, Skotland (18. januar). Han ledede workshop, hvori Laila Dybkjær og Saturnino Luz deltog, arrangeret af EU Esprit Long-Term Research projektet *Spoken Language Dialogue Systems and Components. Best practice in development and evaluation (DISC)*, Cambridge, England (21.-22. januar). Han deltog sammen med Laila Dybkjær i review af EU Telematics/Language Engineering projektet *Evaluation in Language and Speech Engineering (ELSE)*, Luxemburg (9. februar). Han deltog sammen med Laila Dybkjær i review af EU Telematics/Language Engineering projektet *Multi-level Annotation Tools Engineering (MATE)*, Luxemburg (10. februar). Han deltog for The Executive Board of the European Network in Language and Speech (ELSNET) i møde med EU-Kommisionens Human Language Technologies Programme, Luxemburg (19. februar). Han deltog i møde i Executive Board of the European Network in Language and Speech (ELSNET), Barcelona, Spanien (7.-8. marts). Han var formand for programkomiteen og deltog med foredraget *Re-inventing i3net* i workshop om *Envisioning new i3 Research Programmes* i *i3 Spring Days*, Sitges, Spanien (7.-10. marts). Han deltog i møde om *Universal Information Ecosystems* arrangeret af EU-Kommisionens *Future and Emerging Technologies Programme*, Bruxelles, Belgien (18. marts). Han deltog i møde med koordinatorene for de europæiske Networks of Excellen-

ce in Information Technologies AgentLinkNet, Compu-LogNet, MLNet og EvoNet, Bruxelles, Belgien (18. marts). Han arrangerede og deltog sammen med Laila Dybkjær i European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net) Coordinating Group mødet, Paris, Frankrig (19. marts). Han repræsenterede Syddansk Universitet ved møde, hvori David Roy deltog, om multimedier på Handelshøjskolen i København (13. april). Han og Laila Dybkjær deltog i møde om multimodal resources arrangeret af the European Network in Language and Speech (ELSNET), Paris, Frankrig (14. april). Han deltog i møde i The Executive Board of the European Network in Language and Speech (ELSNET), Paris, Frankrig (26.-27. april). Han ledede workshop, hvori Laila Dybkjær deltog, arrangeret af EU Esprit Long-Term Research projektet Spoken Language Dialogue Systems and Components. Best practice in development and evaluation (DISC), Paris, Frankrig (5.-7. maj). Han var medlem af den internationale programkomite og inviteret deltager med position paper om Natural Human-Human-System Interaction i First Joint EC/NSF Advanced Research Workshop: Research Frontiers in Virtual Environments and Human-Centred Computing, Bonas, Toulouse, Frankrig (1.-4. juni). N.O. Bernsen og Laila Dybkjær deltog med posteren A Theory of Speech in Multimodal Systems i workshop om Interactive Dialogue in Multi-Modal Systems arrangeret af the European Speech Communication Association (ESCA), Irsee, Tyskland (22.-25. juni). Han var medlem af den internationale programkomite for the 7th European Summer School on Language and Speech Communication (ESSLSC): Multimodality in Language and Speech Systems, Stockholm, Sverige (12.-23. juli). Han holdt en inviteret serie på fem foredrag om Multimodality in Language and Speech Systems - from Theory to Design Support Tool ved 7th European Summer School on Language and Speech Communication (ESSLSC), Stockholm, Sverige (12.-16. juli). Han holdt inviteret foredrag om NIS-Laboratoriets arbejde i Informations-samfundet Fyn, Odense (18. august). Han arrangerede og deltog i European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net) Coordinating Group mødet, München, Tyskland (23. august). Han var medlem af den internationale programkomite for The 8th Conference on Language, Vision and Music, National University of Ireland, Galway, Irland (23.-25. august). Han og Laila Dybkjær deltog med posteren Current Practice in the Development and Evaluation of Spoken Language Dialogue Systems i Eurospeech konferencen, Budapest, Ungarn (5.-9. september). Han ledede workshop, hvori Laila Dybkjær deltog, arrangeret af EU Esprit Long-Term Research projektet Spoken Language Dialogue Systems and Components. Best practice in development and evaluation (DISC), Budapest, Ungarn (10. september). Han var inviteret paneldeltager om Human-Machine Interfaces: Bridging the Gap ved IEEE International Workshop on Multimedia Signal Processing, Helsingør (13.-15. september). Han var medlem af den internationale programkomite for Research Symposium om Handheld and Ubiquitous Com-

puting (HUC'99), Karlsruhe, Tyskland (27.-29. september). Han var af EU-Kommissionens Information Society Technologies-Programmet inviteret deltager i brainstorming-møde om IST Workprogramme 2000, Bruxelles, Belgien (29.-30. September). Han var af EU-Kommissionens Future and Emerging Technologies Program inviteret deltager i brainstorming-møde om The Disappearing Computer, Bruxelles, Belgien (1. oktober). Han arrangerede og deltog med Laila Dybkjær i European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net) Coordinating Group mødet, Siena, Italien (19. oktober). Han deltog med velkomst samt foredraget State of the i3 Community i Community of the Future, 2nd Annual Conference of the European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net), Siena, Italien (20.-22. oktober). N.O. Bernsen og Laila Dybkjær, deltog i projektpræsentationsmøde i Erhvervsfremmestyrelsen, København (29. oktober). Han arrangerede og deltog i møde i the Executive Board of The European Network in Language and Speech (ELSNET), Gentofte (11. november). Han arrangerede, sammen med Laila Dybkjær der også deltog, og ledede workshop i EU Esprit Long-Term Research projektet Spoken Language Dialogue Systems and Components. Best practice in development and evaluation (DISC), Gentofte (12. november). Han deltog i European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net) udstillingerne ved Information Society Technologies Conference & Exhibition (IST '99), Helsinki, Finland (22.-24. november). Han arrangerede og deltog i European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net) Coordinating Group mødet, London, England (6. december). Han var inviteret on-line kommentator i Memoria Futura Internet event organiseret af The German National Research Center for Information Technology (GMD), Bonn, Tyskland (12. december). Han var medlem af the Editorial Board of The European Student Journal of Language and Speech udgivet af International Speech Communication Association (ISCA), the European Chapter of the Association for Computational Linguistics (EACL) og European Network in Language and Speech (ELSNET).

J.K. Damsgaard deltog i European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net) Internal Communications mødet og i i3net Coordinating Group mødet, Amsterdam, Holland (27.-28. maj). Han deltog i 2nd Annual Conference of the European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net), Siena, Italien (20.-22. oktober).

L. Dybkjær ledede workshop, hvori N.O. Bernsen, M.B. Møller og A. Schiffrin deltog, arrangeret af EU Telematics/Language Engineering projektet Multi-level Annotation Tools Engineering (MATE), Sitges, Spanien (3.-5. marts). Hun deltog med foredraget Applying User Centered Design to the Magic Lounge i workshop om Ensuring Usable Intelligent User Interfaces i i3 Spring Days, Sitges, Spanien (7.-10. marts). Hun var medlem af den internationale programkomite for Amsterdam Workshop on the Semantics and Pragmatics of Dialogue (AM-STELOGUE '99), University of Amsterdam, Holland (7.-

9. maj). Hun deltog i et møde i intern kommunikationsarbejdsgruppen i European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net), Amsterdam, Holland (27. maj). Hun deltog i European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net) Coordinating Group mødet, Amsterdam, Holland (28. maj). Hun var medlem af den internationale programkomite for Association for Computational Linguistics (ACL '99) workshop Towards Standards and Tools for Discourse Tagging, University of Maryland, USA (22. juni). Hun blev valgt som præsident for den internationale Special Interest Group on Discourse and Dialogue (SIGdial) (august). Hun ledede workshop arrangeret af EU Telematics/Language Engineering projektet Multi-level Annotation Tools Engineering (MATE), Edinburgh, Skotland (1. oktober). Hun deltog som mødeleder for en session ved Community of the Future, 2nd Annual Conference of the European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net), Siena, Italien (20.-22. oktober). Hun arrangerede et møde i udviklergruppen i EU Telematics/Language Engineering projektet Multi-level Annotation Tools Engineering (MATE), Odense (30. oktober-2. november).

L. Heide deltog som sekretær i European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net) Internal Communications mødet, Amsterdam, Holland (27. maj). Han deltog som sekretær i European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net) Coordinating Group møderne i Amsterdam, Holland (28. maj), München (23. august), Siena (19. oktober) og London (6. december). Han ledede planlægningen af 2nd Annual Conference of the European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net), Siena, Italien (20.-22. oktober). Som led i planlægningen forhandlede han med Local Organiser i Siena (13.-14. juni og 7.-9. september) samt ledede organisationskomiteens møde i München (24. august). Han var leder af forberedelsen af i3 Spring Days 2000 i Athen, Grækenland. Han har som manager af 3rd Annual Conference of the European Network for Intelligent Information Interfaces 2000 forhandlet i Jönköping, Sverige (19. november) og ledet planlægningsgruppens møde sammesteds (9.-10. december).

S. Luz blev medlem af Editorial Board for tidsskriftet Information, Yamaguchi University, Tokio, Japan (april). Han og Masood Masoodian deltog i workshop arrangeret af EU Esprit Long-Term Research projektet A thematic inhabited information space with intelligent communication services (Magic Lounge), Paris, Frankrig (2.-3. maj). Han og Masood Masoodian deltog i en workshop arrangeret af EU Esprit Long-Term Research projektet A thematic inhabited information space with intelligent communication services (Magic Lounge), Paris, Frankrig (17.-18. juni). Han deltog med foredragene SMALTO: Advising interface designers on the use of speech in multimodal systems og Meeting Browser: A System for Visualising and Accessing Audio in Multicast Meetings i IEEE International Workshop on Multimedia Signal Processing, Helsingør (13.-15. september). Han og Masood Masoodian deltog i en workshop arrangeret af EU Esprit Long-

Term Research projektet A thematic inhabited information space with intelligent communication services (Magic Lounge), Saarbrücken, Tyskland (16.-17. september). Saturnino Luz og Marilyn Panayi deltog i Community of the Future, 2nd Annual Conference of the European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net), Siena, Italien (20.-22. oktober).

M. Masoodian deltog med foredraget User-Centred Design of a Virtual Meeting Environment for Ordinary People i 8th International Conference on Human-Computer Interaction (HCI International '99), München, Tyskland (22.-27. august). Han deltog med foredraget Meeting in the Magic Lounge i 7th International Federation for Information Processing (IFIP) TC13 Conference on Human-Computer Interaction (INTERACT '99), Edinburgh, Skotland (1.-2. september), hvor han også deltog med foredraget Facilitating Communication during User-Centred Design i workshop om How to Make User-Centred Design Usable (30.-31. august). Han deltog med foredraget Architecture of the Magic Lounge Virtual Meeting Environment i 6th International Society for Productivity Enhancement (ISPE) International Conference on Concurrent Engineering (CE '99), Bath, England (3. september). Han deltog i Community of the Future, 2nd Annual Conference of the European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net), Siena, Italien (20.-22. oktober), hvor han gav foredraget Information-Centred Design of Virtual Community Systems i workshop om Local Nets: Community-based Interactive Systems (20. oktober). Han deltog i workshop i EU Esprit Long-Term Research projektet A thematic inhabited information space with intelligent communication services (Magic Lounge), Odense, Danmark (4.-5. november).

M. Panayi deltog i møde i Organising Committee for Community of the Future, 2nd Annual Conference of the European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net), Amsterdam, Holland (12. februar). Hun var medarrangør af og deltager i roundtable om International Perspectives on Gestural Human Computer Interaction, Gif-Sur Yvette, Frankrig (16.-19. marts). Hun deltog i og var medarrangør for i3 Spring Days Physicality and Tangibility Interaction Workshop, Sitges, Spanien (7.-10. marts). Hun deltog i lanceringen af Danish Virtual Reality Special Interest Group, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby (4. maj). Hun undersøgte samarbejdsmuligheder med Plantehaven for revalideringsforskning, Odense (5. maj). Hun deltog i Nordic Interactive Multimedia Research School, NIMRES Workshop In Terms of Design, Helsinki Media Lab, Finland (27.-30. maj). Hun var af Future and Emerging Technologies programmet inviteret deltager i møde om viewer's programme for 2nd i3 Annual Conference, Bruxelles, Belgien (3. juni). Hun deltog i teknisk møde vedrørende EU Esprit Long-Term Research projektet Today's Stories med Starlab, Bruxelles, Belgien (4.-5. juni). Hun deltog med foredraget Children's Gesture: Intentional Action in an Imaginary World, Reflections on Self or Socially Mediated Communication? ved Danish Network in Language Acquisition and Cognition,

Københavns Universitet, Amager (9. juni). Hun deltog i Summer Linguistics Workshop, Odense (21.-25. juni). Hun deltog i møde i Odense med henblik på at planlægge Gesture Workshop 2000, som afholdes af NIS-Laboratoriet, Odense (24. juni). Hun deltog i Child Language Seminar og gav det inviterede foredrag Gestural Notation ved European Science Foundation Intersign Network Workshop, City University, London, England (2.-5. september). Hun deltog med poster Today's Stories i Handheld and Ubiquitous Computing konferencen, Karlsruhe, Tyskland (25.-30. september). Hun deltog i Today's Stories workshop, Bruxelles, Belgien (5.-10. oktober). Hun deltog i Danish Network in Language Acquisition and Cognition, Evolution of Human Language, Nyborg (10.-11. november). Hun deltog i Cyberculture seminaret Microworlds, Odense (22. november). Hun var gæsteforsker ved Southern Methodist University, Dallas, Texas, USA (17.-22. december). Gennem hele 1999 organiserede hun regelmæssige workshops med børn og lærere ved Nr. Broby Skole i forbindelse med Today's Stories projektet.

D.M. Roy deltog i workshop arrangeret af EU Esprit Long-Term Research projektet Wearable Technology for Creative and Collaborative Composition of Stories Encouraging Reflection on Early Life Experience (Today's Stories) i 3 Spring Days, Sitges, Spanien (7.-10. marts). Han deltog i Gesture workshop '99, Gif-sur-Yvette, Frankrig (17.-19. marts). Han deltog i workshop arrangeret af EU Esprit Long-Term Research projektet A thematic inhabited information space with intelligent communication services (Magic Lounge), Paris, Frankrig (3.-4. maj). Han deltog med foredraget Physicality and Tangibility in Human Computer Interaction i The First Special Interest Meeting on Human/Agent Factors (SimHAF), Valencia, Spanien (29. juni). Han deltog i planlægningsmøde om samarbejde med Ryohei Nakatsu, ATR Media Integration og Communications Research Labs, Japan, København (13. september). Han arrangerede og deltog med foredraget Towards Paradigms for Interaction Beyond the Desktop i First International Workshop on Physicality and Tangibility in Interaction, 2nd Annual Conference of the European Network for Intelligent Information Interfaces (i3net), Siena, Italien (20. oktober). Han var gæsteforsker ved og deltog i et møde om The Future of Technology in Education ved Southern Methodist University, Dallas, TEXAS, USA (december).

A. Schiffrin deltog i udviklerworkshop arrangeret af EU Telematics/Language Engineering projektet Multi-level Annotation Tools Engineering (MATE), Edinburgh, Skotland (2.-3. oktober). Hun deltog i workshop arrangeret af EU Telematics/Language Engineering projektet Multi-level Annotation Tools Engineering (MATE), Edinburgh, Skotland (1. oktober).

Eksterne bevillinger og donationer

NIS-Laboratoriet har modtaget 3.956.312 kr. fra EU Telematics/Language Engineering til forskning på projektet International Standards for Language Engineering (ISLE)

fordelt over årene 2000 og 2001. I projektet, der koordineres af Istituto Linguistica Computazionale, Pisa, leder NIS-Laboratoriet den største af tre Working Groups hvis område er kodningsskemaer og kodningsværktøjer for naturlige interaktivitetsdata. NIS-Laboratoriet har modtaget 2.483.337 kr. fra EU Telematics/Language Engineering til forskning på projektet Collaboration in Language and Speech Science and Technology (CLASS) fordelt over årene 2000 og 2001. Projektet, der ledes af NIS-Laboratoriet, skal koordinere forskningen i 18 europæiske forskningsprojekter inden for computerbaseret sprog og tale. NIS-Laboratoriet har indgået en samarbejdsaftale med SpeechWorks International med henblik på transkription af talesproglige data på forskellige sprog. Som et af tre europæiske akademiske forskningslaboratorier er NIS-Laboratoriet inviteret som Affiliate Member af USAs DARPA Communicator Programme in Spoken Language Dialogue Systems. Projektet finansieres med 100 mio. US\$ af US Defense Advanced Research Project Agency (DARPA) og National Science Foundation (NSF).

Publikationer

- Bernsen NO.* CLASS – Collaboration in Language and Speech Science and technology. *Elsnews* 1999; 8:6-7.
- Bernsen NO.* Natural human-human-system interaction. I: Earnshaw R, Guedj R, van Dam A, red. Proceedings of the European Commission/National Science Foundation Advanced Research Workshop on Research Frontiers in Virtual Environments and Human-Centred Computing. Bradford University 1999; 7:5.
- Bernsen NO, Dybkjær L.* A theory of speech in multimodal systems. I: Dalsgaard P, Lee CH, Heisterkamp P, Cole R, red. Proceedings of the European Speech Communication Association Workshop on Interactive Dialogue in Multi-Modal Systems. Bonn: European Speech Communication Association (ESCA), 1999: 105-108.
- Bernsen NO, Dybkjær L.* DISC dialogue engineering best practice guide to dialogue management. NISLab 1999; www.disc2.dk
- Bernsen NO, Dybkjær L, Heid U.* Current practice in the development and evaluation of spoken language dialogue systems. I: Proceedings of Eurospeech '99, 6th European Conference on Speech Communication and Technology. Bonn: European Speech Communication Association (ESCA), 1999: 1147-1150.
- Bernsen NO, Luz S.* SMALTO: Advising interface designers on the use of speech in multimodal systems. I: Ostermann J, Ray Liu KJ, Sørensen JA, Deprettere E, Kleijn WB, red. Proceedings of the Third Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE) Workshop on Multimedia Signal Processing. IEEE, Piscataway, NJ, USA 1999: 489-494.
- Cleal B, Masoodian M, Bernsen NO, Dybkjær L.* Meeting in the Magic Lounge. I: Brewster S, Cawsey A, Cockton G, red. Proceedings of the 7th International Federation for Information Processing (IFIP) TC13 Inter-

- national Conference on Human-Computer Interaction (INTERACT '99). Edinburgh: British Computer Society Press, 1999; 2:73-74 (plus a 10 minute video).
- Dybkjær, L. MATE – Multilevel annotation and tools engineering. *Elsnews* 1999; 8/4:4.
- Dybkjær L, Møller MB, Bernsen NO, Carletta J, Isard A, Klein M, McKelvie D, Mengel A. The MATE workbench. I: Traum D, red. Proceedings of The Association for Computational Linguistics (ACL '99), Demonstration Abstracts. Washington: University of Maryland, 1999: 12-13.
- Luz S, Roy D. Meeting browser: A system for visualising and accessing audio in multicast meetings. I: Ostermann J, Ray Liu KJ, Sørensen JA, Deprettere E, Kleijn WB, red. Proceedings of the Third Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE) Workshop on Multimedia Signal Processing. IEEE, Piscataway, NJ, USA 1999: 489-494.
- Masoodian M. Information-centred design of virtual community systems. I: Stathis K, Spence R, Purcell P, red. Proceedings of Local Nets: i3 Spring Days '99 International Workshop on Community-based Interactive Systems. London: Imperial College of Science, Technology and Medicine, 1999: 52-60.
- Masoodian M, Cleal B. User-centred design of a virtual meeting environment for ordinary people. I: Bullinger H-J, Ziegler J, red. Proceedings of HCI International '99, 8th International Conference on Human-Computer Interaction. London: Lawrence Erlbaum Associates, 1999; 2:528-532.
- Masoodian M, Luz S. Architecture of the Magic Lounge virtual meeting environment. I: P. K. Chawdhry and D. Vandompe and P. Ghodous red. Proceedings of CE '99, 6th International Conference on Concurrent Engineering. Bath: Technomic Publishing Company, International Society for Productivity Enhancement (ISPE), 1999: 216-222.
- Panayi M, Roy D. Children's gesture: Intentional action in an imaginary world, reflections on self or socially mediated communication? I: Woll B, Baker A, red. Proceedings of the European Science Foundation INTERSIGN Workshop on Acquisition. <http://www.sign-lang.uni-hamburg.de/Intersign/>
- Panayi M, Roy D, Bernsen NO, Van de Velde W, Klaff J, Cakmakci O, De Paepe K, Lassbo G, Hakvoort I, Beach D, Bouras C, Kapoulas V, Sevasti A, Konidaris A, Barlev Y, Aviram A. Today's Stories. I: Caenepeel M, Benyon D, Smith D, red. Proceedings of Community of the Future, 2nd i3 Annual Conference. Edinburgh: The Human Communication Research Centre, 1999: 88-94.
- Panayi M, Roy D, Richardson J. Stimulating research into gestural human machine interaction. I: Braffort A, Gherbi R, Gibet S, Richardson J, Teil D, red. Proceedings of the International Gesture Workshop '99. Berlin: Springer Verlag: Lecture Notes in Artificial Intelligence, 1999; 1739:317-331.
- Panayi M, Van de Velde W, Roy D, Cakmakci O, De Paepe K, Bernsen NO. Today's Stories. I: Gellersen H-W, red. Proceedings of The First International Symposium on Handheld and Ubiquitous Computing (HUC 99). Berlin: Springer Verlag, Lecture Notes in Computer Science, 1999; 1707:320-323.
- Rist T, Bernsen NO, Boullier D, Briffault X, Dybkjær L, Hauck C, Henry C, Luz S, Martin JC, Masoodian M, Néel F, Profitlich HJ, Roy D, Vapillon J. Magic Lounge: A virtual communication space with a structured memory. I: Caenepeel M, Benyon D, Smith D, red. Proceedings of Community of the Future, 2nd i3 Annual Conference. Edinburgh: The Human Communication Research Centre, 1999: 157-59.
- Roy D, Luz S. Audio meeting history tool: Interactive graphical user support for virtual audio meetings. I: Robinson AJ, Renals S, red. Proceedings of the European Speech Communication Association (ESCA) Workshop on Accessing Information in Spoken Audio. Cambridge, England: European Speech Communication Association, 1999: 107-110.
- Thornton S, Dybkjær L. The human factor. *Computer Telephony Europe* 1999; 44-45.

BIOENERGIGRUPPEN

Fuldmægtig, cand.agro *Teodorita Al Seadi*
Fuldmægtig, cand agro *Kurt Hjort-Gregersen* (Ansæt ved
Statens Jordbrugs- og Fiskeriøkonomiske Institut)
Afdelingsleder, cand.agro *Jens Bo Holm-Nielsen*
Maskiningeniør *Jakob Lind* (til 30. juni)
Institutsekretær, overassistent *Gurli Inger Kirsten*

Andre arrangementer afholdt af instituttet

Bioenergigruppen, som koordinator for Altener Waste for Energy Nett V, arrangerede kick-off møde, J.B. Holm-Nielsen og T. Al Seadi ledede mødet, Syddansk Universitet, Esbjerg (17.-18. januar).

J.B. Holm-Nielsen arrangerede og ledede en studietur i Danmark for Korea Institute of Energy Research: Danish experience in Co-digestion AD-Plants (20.-21. januar).

Bioenergigruppen arrangerede og ledede en studietur og træningsprogram i Danmark for the Dutch Waste Association: To Renewable Energy- and Waste Processing Plants in Denmark. J.B. Holm-Nielsen holdt foredrag om: Manure based, centralised co-digestion plants – Danish Experience (udarbejdet af T. Al Seadi og J.B. Holm-Nielsen) (23.-24. marts).

Bioenergigruppen i samarbejde med Energistyrelsen arrangerede og ledede Driftsledermøde og studietur i Sydsverige for driftsledere af danske og svenske biogasanlæg, J.B. Holm-Nielsen var mødeleder, Kristianstad, Sverige (21.-22. april).

J.B. Holm-Nielsen arrangerede og ledede en studietur i Danmark for Sveriges Landbrugsuniversitet og Växjö Kommune: Grass crops, Organic waste & co-digestion solutions in Denmark (17.-19. maj).

Bioenergigruppen, som koordinator for Altener Waste for Energy Network V- Biogas from Waste and Agriculture/EU-DG XVII, var medarrangør til Sustain '99. T. Al Seadi har udarbejdet en serie af 8 postere, brochurer om biogas og lossepladsgas. J.B. Holm-Nielsen deltog til udstillingen og holdt foredrag om Sustainable energy systems: Danish strategy of development of biomass based energy systems and other renewable energy sources (udarbejdet af T. Al Seadi og J.B. Holm-Nielsen), Amsterdam, Holland (25.-27. maj).

J.B. Holm-Nielsen var medarrangør af Nordic Bioenergy Conference, and Exhibition – Bioenergy '99 og mødeleder på sessionen: Production and use of gaseous and liquid biofuels, Stockholm, Sverige (9.-10. november).

J.B. Holm-Nielsen og T. Al Seadi arrangerede i samarbejde med Trade Commission of Denmark i Poznan og Kim Hedeman et Altener WfE – Seminar og Udstillingen: State of art and possibilities of progress of anaerobic digestion of Landfills, Sewage Treatment Plants, Co-

digestion Plants and Farm Scale Biogas Plants ved miljømessen POLEKO '99. J.B. Holm-Nielsen var mødeleder og holdte foredrag: Sustainable Energy Systems og Biogas Production in Denmark (udarbejdet af T. Al Seadi og J.B. Holm-Nielsen), Poznan, Polen (23.-26. november).

J.B. Holm-Nielsen arrangerede og ledede i samarbejde med Centre for Renewable Energy Sources (CRES), Greece and NV Consultants, Cyprus et Altener WfE- Event and Mini Training Action: Biogas, Electricity and Organic Fertiliser Production from Agro-industrial & Urban Waste., Han præsenterede foredraget: Joint Biogas Plant – Economic and Technical Analysis (udarbejdet af T. Al Seadi og J.B. Holm-Nielsen), Nicosia, Cypern (16.-17. december).

J.B. Holm-Nielsen arrangerede og ledede et studietur og træningsprogram for UN-China Landfill Gas and Waste Management i Danmark: Lecture Bioenergy and Biogas programmes in Denmark and EU (19.-22. december).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

T. Al Seadi deltog i kick-off mødet for EU projekt: Let's give the floor to the farmers og holdt foredrag om det danske biogas program og landmandens deltagelse heri. Ved samme lejlighed deltog hun i European Biomass Association (AEBIOM) møde, med foredrag om det danske bioenergi program og DANBIO's aktiviteter i 1999, Bratislava, Slovakiet (13.-17. september).

J.B. Holm-Nielsen deltog med foredrag om biogasanlæg – et eksempel på offentligt og privat samarbejde (udarbejdet af T. Al Seadi og J.B. Holm-Nielsen) til Dakofa Konferencen om udbudsregler – offentligt/privat samarbejde, København (22. februar). Han deltog i workshop om biologisk affaldsbehandling med foredraget: Behandling af organiske restprodukter fra industrien i biogasanlæg som led i affaldsgegningsstrategien (udarbejdet af T. Al Seadi og J.B. Holm-Nielsen), Aalborg Universitet, Aalborg (1. december).

Eksterne bevillinger og donationer

Bioenergigruppen har fået 600.000 kr. fra Energistyrelsen for at deltage, i samarbejde med Statens Jordbrugs- og Fiskeriøkonomiske Institut, Danmarks Tekniske Universitet, Landbrugets Rådgivningscenter, Dansk Gæsteknisk Center m.fl., i det tværministerielle biogasudviklingsprogram under ledelse af Energistyrelsen. Arbejdet omfatter teknologivurdering og implementering af nye teknologier. Afholdelse af workshops, seminarer, konferencer og en række andre sekretariatsfunktioner er en integreret del

af Bioenergigruppens videntcenterfunktion, ligesom vejledning af studenterprojekter varetages. Projektperiode: 1994 - 2001. Hovedansvarlig: J.B. Holm-Nielsen

Bioenergigruppen har fået 200.000 kr. fra DG XVII, Generaldirektoratet for Energi i EU for opgaven som koordinator for EU netværk om håndtering af organisk affald og konvertering til energi, Altener Waste for Energy Nett- Biogas from Waste and Agriculture. Netværket består af energi- og biomassecentre i 11 EU lande. Hovedområderne er organisk affald til anaerobisk udrådning og energiomsætning, husdyrgødning og organisk industrielt affald husholdningsaffald til genanvendelse og energiudnyttelse. Projektperiode: 1996 - 2000 Hovedansvarlig: J.B. Holm-Nielsen

Bioenergigruppen har fået 140.000 kr. fra DG XVII, Generaldirektoratet for Energi i EU for et projekt under Växjö Kommune. Biogas for the future, OPTI-gas. Projektperiode: 1999-2000. Hovedansvarlig: J.B. Holm-Nielsen.

Bioenergigruppen har fået 315.000 kr. fra DG XVII, Generaldirektoratet for Energi i EU for et projekt under Ulster Agricultural Organisation Society Ltd. (UAOS). Development of a Training Structure for the Adoption of Re and Biogas Production in Particular. Projektperiode: 1999-2000. Hovedansvarlig: J.B. Holm-Nielsen.

Bioenergigruppen har fået 50.000 kr. fra DG XVII, Generaldirektoratet for Energi i EU for et projekt under Tipperary Rural and Business Development Institute (TRBDI). Implementation, Development and Transfer of Biomass Expertise by the Tipperary Rural and Business Development Institute. Projektperiode: 1999-2000. Hovedansvarlig: J.B. Holm-Nielsen.

Bioenergigruppen har fået 150.000 kr. fra DG XVII, Generaldirektoratet for Energi i EU for et projekt under CRES-Center for Renewable Energy Sources. Greek Biogas Production from Pig Manure and Co-digestions – Evaluation of Anaerobic Digestion Projects in Livestock Units. Projektperiode: 1999-2000. Hovedansvarlig: J.B. Holm-Nielsen.

Publikationer

Al Seadi, T. Large scale co-digesting plants in Denmark.

IEA Bioenergy Workshop- Hygienic and Environmental aspects of anaerobic digestion: Legislation and experiences in Europe. Stuttgart-Hohenheim, Germany, 29-31 March 99. Gahmig Druck Linden 1999, vol. 2, 9-18.

Al Seadi T., Holm-Nielsen, J.B. & J. Lind. Halmtilsætning til biogasanlæg. Energistyrelsen.

Det Samfundsvidenskabelige Fakultet

Under Det Samfundsvidenskabelige Fakultet hører følgende institutter:

Institut for Afsætningsøkonomi
Institut for Virksomhedsledelse
Institut for Organisation og Entrepreneurship
Institut for Regnskab, Revision og Skat
Institut for Miljø- og Erhvervsøkonomi
Institut for Statistik og Demografi
Institut for Journalistik
Institut for Statskundskab
Institut for Politisk Analyse
Institut for Markedsøkonomi og Industrielle Relationer
Økonomisk Institut

Institut for Virksomhedsanalyse og Informationsbehandling (Dette institut blev nedlagt 1. juli, og medarbejderne blev flyttet til Institut for Virksomhedsledelse.)

Institut for Sundhedstjenesteforskning (Instituttet er et fælles institut mellem Det Samfundsvidenskabelige Fakultet og Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Instituttets aktiviteter er beskrevet under Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet).

Fakultetssekretariatet i Odense

Fakultetssekretær, cand.jur. *Lisbeth Kristjansen*
Informationsmedarbejder, cand.negot., *Ulrich Büchert* (fratrådt 31. oktober)
Informationsmedarbejder, cand.oecon. *Tanja Nissen* (tiltrådt 1. december)
Overassistent *Eva Justesen*
Assistent *Lena Haslestad Jeppesen* (vikar fra 1. august, fastansat 15. oktober)
Fuldmægtig, cand.merc. *Bjarne Nielsen*
Fuldmægtig, cand.merc. *Jan Pedersen*
Edb-medarbejder *Martin G. R. Jørgensen*
Edb-support *Gitte Monefeldt* (tiltrådt 15. oktober)
Edb-support *Lene Baier Wedell* (tiltrådt 15. oktober)

Fakultetssekretariatet i Esbjerg

Kontorfuldmægtig *Lene Kjær* (barselsorlov fra 26. marts-1. november)
Overassistent *Lis Petersen*
Overassistent *Hanne Gerhardt*
Overassistent *Jytte Hansen* (ansat 1. juli)
Assistent *Lone Junker Nielsen* (vikar fra 23. april-31. december)

Fakultetssekretariatet i Kolding

Kontorfuldmægtig *Annette Rahbek*
Overassistent *Karen Margrethe Nielsen* (fratrådt 1. august)
Overassistent *Annette Bruun Larsen*
Assistent *Mette Skov* (tiltrådt 1. august)
Assistent *Henny Voetman*
Assistent *Gitte Willms* (tiltrådt 1. juli)
Assistent *Lene Kaas* (vikar fra 1. august-31. december)
Assistent *Pia Buchholt* (fratrådt 1. juli)
Assistent *Betina Nielsen* (vikar fra 23. august-31. december)

Fakultetssekretariatet i Sønderborg

Kontorfuldmægtig *Poul Viereck*

Overassistent *Gitte Juhl*

Assistent *Bente Bruhn-Carstens* (vikar indtil 6. september)

Assistent *Charlotte Agerschou* (barselsorlov)

Kontorelev *Lene Christensen*

Fuldmægtig, cand.jur. *Claus Gerlach Hansen* (orlov fra 1. maj)

Fakultetssekretariatet i Flensborg

Overassistent *Vinnie Nielsen* (fratrådt 1. april)

Overassistent *Nicole Beth* (tiltrådt 20. juli)

Korrespondent (BA) *Helle Hede Jakobsen* (tiltrådt 1. august)

Fuldmægtig, HA *Hanne Hynding Nielsen* (fratrådt 1. april)

Sekretariat for Dagstudierne under Samfundsvidenskab i Odense

Kontorfuldmægtig *Alice Borbély*

Overassistent *Else Bisgaard*

Overassistent *Anne Grethe Hansen* (fratrådt 31. december)

Korrespondent *Sadie Lund Johansen* (barselsorlov til 1. oktober)

Korrespondent *Charlotte Pilgaard Møller* (barselsorlov til 26. april)

Overassistent *Tina Hall* (barselsorlov fra 2. august)

Assistent *Jannie Johnsen* (vikar indtil 1. oktober, derefter fastansat)

Assistent *Charlotte Stoltzenbach* (vikar fra 15. oktober)

Sekretariatet for Åben Uddannelse

Kontorfuldmægtig *Kirsten Nielsen*

Assistent *Mette Fuglsig*

Assistent, *Lisa Nilsson* (vikar indtil 31. december)

Overassistent *Vibeke Ølund*

Assistent *Ulla S. Hansen* (orlov indtil 1. december)

Undervisningsprisen

Undervisningsprisen blev tildelt lektor *Finn Olesen*

INSTITUT FOR AFSÆTNINGSØKONOMI

Professor, dr.sc.eco. *Dominique Bouchet* (Ph.D.-studiele-der)

Professor, dr.merc. et lic.oecon. *Tage Koed Madsen* (de-kan)

Gæsteprofessor *George E. Cheney*, Ph.D. (15. august til 30. september)

Gæsteprofessor *Gary Knight*, Ph.D. (9. maj til 9. juni)

Gæsteprofessor *Marin A. Marinov*, Ph.D. (1. til 30. november)

Gæsteprofessor *Ted E. Zorn*, Ph.D. (15. august til 30. september)

Lektor, lic.merc., *DESS Søren Askegaard*

Lektor, lic.merc. *Lars Thøger Christensen* (institutleder)

Lektor, cand.polit. *H.C. Haugård* (studieleder cand.negot.)

Lektor, lic.merc. *Jan Møller Jensen*

Lektor, lic.merc. *Per Servais*

Lektor, lic.merc. *Per Østergaard*

Adjunkt *Torben Hansen*, Ph.D. (tiltrådt 1. april, fratrådt 31. juli)

Adjunkt *Anne Flemmert Jensen* Ph.D. (fratrådt 30. september)

Adjunkt *Thorbjørn Knudsen*, Ph.D.

Adjunkt, cand.merc. *Tine N. Langhoff* (orlov til 31. juli, fratrådt 31. juli)

Adjunkt *Richard Jones*, Ph.D. (orlov 1. februar-30. april)

Amanuensis, cand.merc. *André Barsøe Jensen*

Ekstern lektor, cand.rer.soc. *Anne Marie Dahler-Larsen*

Ekstern lektor, cand.merc. *Kim Faurshou*

Ekstern lektor, cand.merc. *Steen Holm*

Ekstern lektor, cand.jur. *Peter Flindt Jensen*

Ekstern lektor, cand.merc. *Kim Skjoldborg Jørgensen*

Ekstern lektor, cand.merc. *Andreas Kjeldsen*

Ekstern lektor, cand.merc. *Niels Munch*

Ekstern lektor *Ole Bang Nielsen*, HD

Ekstern lektor, cand.merc. *Hans Aksel Pedersen*

Ekstern lektor, cand.merc. *Jørgen Meier Sørensen*

Kandidatstipendiat, cand.mag. *Erik Stavnsager Rasmussen* (orlov fra 1. august-31. december)

Forskningsassistent, cand.merc. *Jean Paul de Cros Pernard* (1. april-31. oktober)

Korrespondent, cand.phil. *Meta Andrés* (tiltrådt 10. december)

Korrespondent, forskningsassistent, cand.mag. *Eva Grady* (fratrådt 9. december)

Korrespondent *Christina Langkilde*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Tine Vinge François (orlov fra 1. maj)

Dannie Kjeldgaard

Marianne Figgé Stein

Diana Storm

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat tre undervisningsassistenter og to instruktører. Disse har undervist og vejledt svarende til 293 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Professor Nikolai Foss, Handelshøjskolen i København: Resource and Competence-Based Approaches (13. januar). Professor emeritus George Fisk: Green Marketing Strategies (18. januar). 1. amanuensis Øystein Moen, NTNN, Trondheim, Norge: Norske bedrifters internationalisering (17. februar). Stud.merc. Kristian Gren: Internet (7. april). Privatkundechef Ole Sørensen, BG-Bank, Odense: Fra strategi til implementering (28. april). Associate professor Nigel Barrett, University of Technology, Sydney, Australien: Embeddedness and Developing Global Networks (28. april). Product manager Jesper Rainer, 3L Consumer Products: Marketing i praksis og Business, Culture and Marketing - a Practical Approach to Maintaining Customer Satisfaction (18. maj). Assistant professor Laurie Meamber, George Mason University, USA: Art and Marketing (9. juni). Salgschef Andreas Raashou, Dansk Reklamefilm, København: Biografreklamer (26. oktober). Marketingchef Per Petersen, ABB Service A/S, Odense: Strategisk planlægning inden for B-t-B (26. oktober). Analysechef Poul P. Melbye, Dagbladet Politiken, København: Printmarkedet i Danmark - nutid og fremtid (2. november). Professor Evert Gummesson, Stockholm Universitet: Relation Marketing (12. november). Fuldmægtig Claus Pedersen og fuldmægtig Thomas Riisom Wisborg, Fyns Amt, Odense: Sociologi i praksis (19. november). Professor Benoit Heilbrunn, ESC Lyon, Frankrig: Marketing and Semiotics (20. november). Marketingchef Steen Nymann Andersen, Semco, Odense: Kundetilfredshed i industrielle relationer (24. november). Direktør Per Buch, Macbaren Tobacco A/S, Svendborg: Strategisk planlægning inden for konsumentvarer (30. november). Fuldmægtig, cand.rer.soc. Lars Tidemann, Odense Universitetshospital: Rygter som eksempel på kommunikationsvanskeligheder (12. december).

Andre arrangementer

T. Knudsen arrangerede Ph.D.-kurset Strategy Research: Resource- and Competence-Based Views (13.-14. januar) ved Institut for Afsætningsøkonomi. I den forbindelse underviste han på modulet Strategy Research in Context: Social and Economic Environments. Instituttet holdt brush up-kurset Produkt og Virksomhedskommunikation (24. april) for tidligere studerende ved fakultetet. Thorbjørn Knudsen arrangerede Ph.D.-seminarrække inden for forskningsfeltet International Marketing Strategy. Forelæserne

var: Giles Slinger Ph.D., Kearney, London, Storbritannien: Information in Economics and Accounting: A Case which Bubbles over with Poetical Emotion (23. april), professor Luigi Marengo, University of Trento, Italien: A Problem-solving Approach to Vertical (Dis)Integration (7. maj), professor Kristian Kreiner og Ph.D.-studerende Mie Augier, Handelshøjskolen i København: Behaviorism and Strategy: Some Addenda (21. maj), professor Jack Vromen, Erasmus Institut for Economics and Philosophy, Holland: Evolutionary Psychology and Economic Theory (28. maj), adjunkt Kirsten Foss, TVS, København, og professor Nikolai Foss, Handelshøjskolen i København: The Knowledge-Based Approach and Organizational Economics: How Do They Differ? And How Does It Matter? (4. juni), professor Reinhard Pirker og professor Hermann Rauschenschwandtner, Wirtschaft-Universität Wien, Østrig: Sense of Community: A Fundamental Concept of Institutional Economics (11. juni). D. Bouchet arrangerede et tværfagligt åbent seminar (26. august). Institutet arrangerede i samarbejde med Odense Politi og Odense Kommune en heldagskonference på Syddansk Universitet, Odense, for at drøfte de erfaringer, der kan drages fra den undersøgelse, D. Bouchet og P. Østergaard havde foretaget for Odense Kommune af de to mest sociale og personligt udsatte større børn og unge i Odense Kommune. 500 personer, som arbejder med sociale problemer i Danmark, tilmeldte sig konferencen (31. august). Lars Thøger Christensen arrangerede Ph.D.-seminarrække inden for forskningsfeltet Corporate Communication. Forelæserne var: Professor Ted Zorn, The University of Waikato, New Zealand: Nuts About Change: Multiple Perspectives on Organizational Change Communication (10. september), professor George Cheney, The University of Montana, USA: Rhetoric(s) of Contemporary Organizations: Discourses of values and Valued Discourses (24. september), professor Lars Qvortrup, Aalborg Universitet: Nye organisations- og kommunikationsformer: Hyperkompleksitet og kommunikationsteknologi (8. oktober), professor Stephanie O'Donohue: Advertising and Intertextuality (29. oktober), professor Linda L. Putnam, Texas A & M University: New Trends in Organizational Communication Studies (19. november), professor Anker Brink Lund, Institut for Journalistik, Syddansk Universitet: Debat om neo-korporatisme (25. november).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

S. Askegaard var på besøg på Krakow University of Economics med henblik på organisering af NIBES-konference. Han holdt endvidere gæsteforelæsning over emnet Danish Cultural Traits and International Business Relations (11.-13. januar). Han var gæsteunderviser sammen med L.T. Christensen på den Danske Reklameskole over emnet Reklamernes og markedsanalysens universer (22.-24. februar). S. Askegaard var på forskningsophold ved Bilkent University, Ankara, Tyrkiet (12.-17. marts) hvor han blandt andet afholdt gæsteforelæsninger over emner-

ne Advertising as Staging samt Qualitative and Quantitative Methods in Lifestyle Analysis. Han holdt gæsteforelæsning ved Handelshøjskolen i København over emnet Product-Country Images in International Marketing (18. marts) og forskningspræsentationen An Inquiry into Consumer Desire ved University of Edinburgh, Skotland (23. marts). Ordstyrer ved konferencen Butikken som oplevelse afholdt af European Business Centre i København (27.-28. april). Han var gæstelærer ved Université Robert Schuman, Strasbourg, Frankrig, hvor han underviste i emnet Qualitative Market Research (3.-5. maj). Han holdt oplægget Den uregerlige forbruger ved seminaret Reklamen på vej mod år 2000 i København ved Den Danske Reklameskoles 10-års jubilæum (19. maj). Endvidere var han gæstelærer ved Université de Savoie, Annecy, med undervisning i emnet Consumer Behaviour (25.-28. maj). S. Askegaard deltog i 4. europæiske conference for Association for Consumer Research i Jouy-en-Josas, Frankrig, med præsentation af følgende papers: The Myth of the Wild West in Advertising: A European Tale samt Consumer Acculturation of Greenlandic People in Denmark (24.-26. juni). Han deltog i The Marketing Paradiso Conclave ved University of Ulster, Irland, med præsentation af paperet The Good, the Bad, and the Jolly: Taste, Image and the Symbolic Resistance to the Coca-colonization of Denmark (10.-12. september) og i NIBES forskningskonference Crossing the Barriers in Business: A Cultural Dimension i Krakow, Polen, med indlægget Consumer Desire in a Cross-Cultural Context (15.-16. september). Endelig deltog han i 4. internationale forsknings- og udvekslingsmøde i NIBES-netværket, Krakow, Polen (17.-18. september). S. Askegaard var medorganisator af 4. HCR forskningsmøde i Columbus, Ohio, USA (30. september), og han deltog i den 27. årlige conference for Association for Consumer Research, Columbus, Ohio, USA, med præsentation af paperet Daily Consumption in Risk Society: The Case of Genetically Modified Foods (30. september-3. oktober). Han deltog i MAPP-programmets forskningskonference i Middelfart (13. oktober) og i møde i Stuttgart, Tyskland, inden for konsortiet European Master of Business Studies (22.-23. oktober). Han holdt forskningspræsentation ved Gøteborgs Universitet, Sverige, Interpretative Consumer Research at a Crossroad (2. november) samt et heldagsseminar på MBA-programmet Luxury Brand Management ved handelshøjskolen ESSEC, Cergy-Pontoise, Frankrig, inden for emnet Consumer Research (4. november). S. Askegaard holdt gæsteforelæsning ved Aalborg Universitet, Forbrugeradfærd i makrokulturelle perspektiver (10. november) og var i Amsterdam med henblik på planlægning af 2. udgave af lærebogen Consumer Behaviour: A European Perspective (1.-3. december). Han deltog i seminaret Kommersialisering af Functional Food ved Lunds Universitet, Sverige, med indlægget The Market and the Consumer – What's So Functional About Functional Food (7. december). Endelig deltog han i 7th Conference on Cross Cultural Consumer and Business Studies, Cancún, Mexico, med præsentation af paperet From the Board

to the Supermarket: Cross Cultural Encounters of Greenlandic and Danish Food Consumption Patterns (12.-15. december). S. Askegaard er tilfornordet professor ved Lunds Universitet, Företagsekonomiska institutionen, på deltidsbasis. Han har været europæisk koordinator for 7th Conference on Cross Cultural Consumer and Business Studies, Cancún, Mexico. Han har været reviewer for tidsskrifterne *Journal of Consumer Research* og *Consumption, Markets, and Culture*, for bogprojekter fra forlagene Sage Publications og Routledge samt for konferencerne 4th European Association for Consumer Research Conference og 7th International Conference on Marketing and Development. S. Askegaard var medlem af et Ph.D.-bedømmelsesudvalg ved Aalborg Universitet samt et adjunkt-bedømmelsesudvalg ved Handelshøjskolen i København. Han er medlem af Erhvervsministeriets udvalg for forbrugerforskning og af styregruppen for det tværvidevidenskabelige forskningsprogram Transportbehov og adfærd, tilknyttet Sociologisk Institut ved Københavns Universitet.

D. Bouchet blev i forbindelse med den franske ambassadørs åbning af udstillingen om Dominique Perraults arkitektur på Gammel Dok i København inviteret til at holde en tale om Danmark, Frankrig, kulturforskelle og arkitektur (10. januar). På Undervisningsministeriets uddannelsesstyrelse-konference om hhx-uddannelsen i København holdt han oplægget *Hvad skal vi stille op med kamæleoner?* (9. februar). Han blev inviteret til at deltage med et hovedoplæg om den kulturelle faktor i reklamen ved den årlige norske mediekonference, som finder sted på Sønderstolens Høyfjellshotel i Norge (22.-23. april). Han har som medlem af styregruppen for det af Socialministeriet iværksatte projekt *Døre til fremtidens seniorpleje og –service* deltaget i symposium om *Fremtidens seniorer på Rungstedgaard* (27. april). Han blev ligeledes inviteret som key note speaker på the Finnish Food Congress 1999 i Helsinki, hvor han holdt et oplæg om *Food Culture and Consumption: Different Ways of Reacting to New Products in Europe* (3.-4. maj). Han deltog i konferencen *Reimagining Belonging. Self and Community in an Era of Nationalism and Postnationality*, hvor han var discussant i Cross Cultural Corporations, Global Identities sessionen (6.-8. maj). D. Bouchet deltog i World Marketing Kongressen, afholdt denne gang på Malta, med oplægget *The Challenge of Cultural Differences in Marketing Exemplified with the Different Ways Customers Relate to Ecological Food on Culturally Different European Markets in Special Session on Multicultural Issues in Marketing* (24.-26. juni). Han holdt gæsteforelæsnngen *Lærernes rolle i dagens Danmark* på den første studiedag i det nye studieår på Odense Seminarium (18. august). Han blev inviteret af Undervisningsministeriet til at holde et oplæg om *Demokrati, dannelse og uddannelse* på konferencen om det repræsentative demokrati i uddannelsessystemet, afholdt som et led i høring over lovforslag af samme navn på SAS Skandinav i København (24. august). På den internationale konference *Veterinary Trade* in 2000 i Aix-les-Bains i Frankrig blev han inviteret til at holde oplægget *Cultural*

Change and Consumer Identity: Consequences for the Veterinary Trade (27. september). På den norske Mediaforum Høstkonferansen i Geilo, som samler de professionelle inden for mediebranchen i Norge, blev han inviteret til at holde oplægget *Fremtidens kunde*, om tidsånden i forhold til medierne og kunden (8.-9. oktober). Han var en af hovedtalerne på Gullbrevet 1999 i Oslo, hvor han holdt et foredrag om *Tidsbegrebet i sociologisk perspektiv* på Rainbow Hotel Oslofjord (17. november). D. Bouchet deltog i den 10. nationale konference om Børn i krisesituationer, afholdt af Socialministeriet på Bella Centret i København (22. november). D. Bouchet deltog i The 1999 Cross Cultural Research Conference afholdt i Cancún, Mexico, med et paper om *Ambiguity in Intercultural Communication* (12.-15. december). Fra den 15. december opholdt han sig på Department of Business, University of Arizona West, hvor han arbejdede sammen med professor Fuat Firat (15.-31. december). D. Bouchet har været medlem af bedømmelsesudvalg i forbindelse med besættelsen af to adjunkturer/lektorater i Strategisk ledelse ved Handelshøjskolen i København samt medlem af bedømmelsesudvalg for Ph.D.-afhandlinger ved Syddansk Universitet og Handelshøjskolen i København. Derudover har D. Bouchet holdt en lang række foredrag og seminarer af to til syv timers varighed om kulturelle forskelle, interkulturel kommunikation, virksomhedskultur, sociale forandringer eller forbrugeradfærd for virksomheder og organisationer i Danmark, Norge, Sverige, Finland, Holland og Spanien samt populærvidevidenskabelige foredrag om kulturforskelle eller forandringsprocesser på højskoler, for klubber og foreninger i Danmark og Norge. D. Bouchet har været reviewer på en række internationale konferencer og internationale tidsskrifter samt internationale forlagsudgivelser. Han er på The Editorial Board of *Décisions Marketing Revue officielle de l'Association Française de Marketing, Consumption, Markets and Culture* og *La Création Sociale. Sociétés – Cultures – Imaginaires*. Han er Book Review Editor på *Consumption, Markets and Culture*. Han har været medlem af styregruppen for det af Socialministeriet iværksatte projekt *Døre til fremtidens seniorpleje og –service*, som afsluttede sit arbejde i september. Han er suppleant for Justitsministeriets Dommerudnævnelsesrådet samt medlem af Socialministeriets offentlige Forskningsudvalg om *Velfærdsforskning*. I samarbejde med lektor Claudio Cifuentes-Aldunate fra Center for Spansk, Det Humanistiske Fakultet, arrangerede D. Bouchet en heldags tværfaglig forskningskonference på spansk over temaet *Autonomia estado y nación en el mundo hispano*, hvor han holdt oplægget *Identidad, autonomia, comunidad y nación. Una visión sociológica* (15. april). Ligeledes arrangerede D. Bouchet en workshop om international forbrugerforskning med titlen *Consumers International* (6.-7. september).

L.T. Christensen holdt som invited speaker forelæsnngen *Marketing as Communication Technology: Paradoxes and Dialogics* ved Center for Research on Information Technology and Organizations (CRITO), Irvine, Graduate School of Management, University of California,

USA (10. marts). Han holdt foredraget Auto-kommunikation i reklame og analyse, Ammirati Puris Lintas (18.-19. marts). Han arrangerede seminar om Organisering og virkelighedskonstruktion på DRB-skolens planneruddannelse, Gl. Avernæs (16.-17. april). Han deltog i The International Communication Association (ICA)'s 49th Annual Conference, San Francisco, USA (27.-31. maj) med præsentation af paperet Ironies in the Discourses of Technique, Flexibility, and Responsiveness in Marketing. Han deltog med præsentation af paperet The Organization as Sender and Receiver: Carrying the Marketing Communication Process Full Circle in The Third International Research Seminar on Marketing Communications and Consumer Behavior, La Londe les Maures, Frankrig (1.-4. juni). Han holdt foredragene Om at læse en virksomhed? på Den Danske Reklameskoles plannerweekend (17. september), Selvførelse i reklamebranchen på EnVision (6. oktober) og Selvreference og autokommunikation på kommunikationsuddannelsen på Aalborg Universitet (7. oktober).

M. Figgé har med foredraget TV Commercials in Denmark and the United States: A Cross-Cultural Comparison deltaget i 7th Conference on Cross Cultural Consumer and Business Studies i Cancún, Mexico (12.-15. december).

R. Jones holdt foredragene Managing the Unmanageable: The Strategic Management of Social Issues på Institut for Kommunikation og Ledelse, Handelshøjskolen i København (26. maj), The Management of Crisis: An Issue Management Perspective for virksomhedsledere (VL), Gruppe Fyn (2. november) samt Issue Management: A Communication Tool for a Turbulent Market Place for ERFA Group, Vilstup Research, København (15. november). Ved 5th Biennial Conference on Communication and Environment i Flagstaff, USA (24.-27. juli) præsenterede han paperet The Environment, Myth and Marketing og paperet Towards an Understanding of the Cultural Specificity of the Environment ved 7th Cross Cultural Symposium on Consumer and Business Studies i Cancún, Mexico (12.-15. december).

D. Kjeldgaard deltog i konferencen Globalization and Identities, Manchester Metropolitan University, Storbritannien (30. juni til 2. juli) og i 1. internationale konference om Consumption and Representation, University of Plymouth, Storbritannien, med præsentation af paperet Identity and Acculturation: The Case of Food Consumption by Greenlanders in Denmark (1.-3. september). Han udbød sammen med J.P. Peronard en forelæsningsrække i Globalisering på Folkeuniversitetet (september).

T. Knudsen præsenterede paperet Three Perspectives on Time and Choice: Schutz, Shackle and Heidegger på ASSA-Meetings, New York, USA (3.-5. januar) og på Eastern Economic Association Meetings, Boston, USA (12.-14. marts) A Dynamic Time and Originative Choice: Shackle Revisited. Han deltog i 1st International and 10th Annual MESO Conference, The Fuqua School of Business, Duke University, USA (30. april-2. maj) med præsentation af paperet A Lock-In Flexibility, and Perfor-

mance: Industry and Firm-Level Perspectives og på ACE-Meetings, Olomouc, Tjekkiet (15.-17. juli) forelæste han over emnet A Distributed Knowledge, Cognitive Friction and The Existence of Firms. Han deltog i konferencen Austrian Economics and the Theory of the Firm arrangeret af Handelshøjskolen i København (16.-17. august) med præsentation af paperet A Dispersed Knowledge and Firm Organization: Fragments of an Austro-Evolutionary Approach. T. Knudsen var på forskningsophold ved Stanford University (10.-30. september). I den forbindelse deltog han med paperet The Evolution of Cooperation in Structured Populations: Balancing Protection and Propagation på konferencen Roots and Branches of Organizational Economics, Scancor, Stanford University (26.-27. september). Endelig forelæste han over emnet Cognitive Frames, Contextualized Information Processing and Uncertainty Related Performance præsenteret ved Strategic Management Society Conference, Berlin (3.-6. oktober) samt Lock-In, Efficiency Gains, and Performance sammen med B. Eriksen ved Strategic Management Society Conference, Berlin, Tyskland (3.-6. oktober). Sammen med T.K. Madsen og B. Eriksen deltog T. Knudsen i forskningsprojektet A Sustainability and International Competitiveness in Danish Manufacturing Companies under Center for Samfundsvidenskabelig Miljøforskning (CeSaM). T. Knudsen præsenterede resultater fra projektet ved to CeSaM-forskningskonferencer (17.-18. april og 6.-7. oktober). Som led i arbejdet med dette projekt deltog T. Knudsen på workshoppen Empirical Analysis of Social Interactions arrangeret af Lawrence Blume og Charles Manski ved The Santa Fe Institute, New Mexico (15.-17. oktober). Endvidere deltog han med præsentation af paperet Technological Lock-In, Adaptiveness and Performance i Cistema-konferencen arrangeret af Handelshøjskolen i København, Snekkersten (25.-27. oktober).

T.K. Madsen deltog i en konference om universitetsledelse i Barcelona, Spanien (4.-6. oktober). T.K. Madsen er medlem af The Editorial Board for Journal of International Marketing og af Abstracts Editorial Board for International Journal of Research in Marketing. Han har derudover været reviewer for Advances in International Marketing og International Business Review. T.K. Madsen er medlem af Forskerparken Fyns Vurderingskomité tilknyttet Forskningsministeriets rammebevilling til forskerparker i Danmark, af bevillingsrådet for Innovations-selskab Fyn, af Afsætningsøkonomisk Forskningsråd, af Odense Erhvervsråds Inspirationsforum, af styregruppen for Odense Erhvervsråds projekt Viden til Vækst samt af bestyrelsen for Den Fynske Fond for Erhvervsøkonomisk Forskning. Endelig er T.K. Madsen medlem af Consortium for International Marketing Research (CIMaR).

E.S. Rasmussen deltog sammen med P. Servais i konferencen Research in Entrepreneurship (RENT XIII) i London med paperet Born Globals – Connectors between Various Industrial Districts (24.-27. november). E.S. Rasmussen deltog i konferencen 7th Symposium on Cross-Cultural Consumer and Business Studies, Cancún, Mexico, med paperet The Founding of the Born Global

Company in Denmark and Australia: Sensemaking and Networking sammen med T.K. Madsen og Felicitas Evangelista (10.-18. december).

P. Servais deltog i CESFO årsmøde på Sandbjerg Gods (21.-22. januar). Han var på lærerudveksling ved Fachhochschule Ostfriesland, Emden, Tyskland, hvor han holdt følgende forelæsninger: Wirtschaft und Aussenhandel in Dänemark (19. april), New Pattern in Firms' International Expansion (20. april) og Trends in Business-to-Business Marketing (21. april). Endelig deltog han i paneldiskussion om Führung von Vertriebsorganisationen (23. april). På Consortium for International Research in Marketing (4.-6. august), Tennessee State University, Nashville, USA, holdt han indlæg med titlen Born Globals and the Concept of Industrial Districts, og han deltog på 13. konference om Research into Entrepreneurship (RENT) (25.-26. november), arrangeret af Middlessex University, London, Storbritannien. P. Servais var formand for bedømmelsesudvalg for en Ph.D.-afhandling indleveret af Thorbjørn Knudsen. Han var officiel opponent på en licentiatsafhandling "Att skapa mening i säljandets vardag" af Catharina Svalin, Företagsekonomiska Institutionen, Lunds Universitet, Sverige (24. september). Han er af Syddansk Universitet udpeget som medlem af Dialoggruppen for Sydfyn og øerne, nedsat af Erhvervsministeriet, og medlem af bestyrelsen for Videnskabsbutikken.

P. Østergaard var på forskningsophold ved Department of Sociology, University of Maryland, USA, fra 1. marts og resten af året. Han har deltaget i 9th Conference on Historical Analysis and Research in Marketing på Michigan State University, East Lansing (13.-16. maj) og præsenterede her papiret Shifting Perspectives in Consumer Research: From Buyer Behaviour to Consumption Studies. Deltog i 4. HCR konferencen (29.-30. september) samt den 27. årlige konference for Association for Consumer Research (30. september-3. oktober) - begge i Columbus, Ohio. Han holdt gæsteforelæsning om The Interpretive Turn in Consumer Research på Department of Marketing, University of Nebraska (28. oktober). I forbindelse med gennemførelsen af forskningsprojektet En videnssociologisk undersøgelse af brydningerne mellem kvantitative og kvalitative metoder i amerikansk forbrugerforskning har P. Østergaard opholdt sig på marketinginstitutter ved følgende amerikanske universiteter: Arizona State University (22.-24. oktober), University of Arizona (25.-26. oktober), University of Nebraska - Lincoln (27.-30. oktober), City University of New York - Baruch (10.-11. november), Columbia University (29.-30. november), Rutgers University (1.-2. november) og Pennsylvania State University (20.-21. december). P. Østergaard har været medlem af Editorial Board ved Journal of Economic Psychology, Journal of Consumer and Market Research, Academy of Marketing Science Review samt reviewer ved Consumption, Markets and Culture.

Eksterne bevillinger og donationer

S. Askegaard har modtaget 100.000 kr. fra Forbrugerstyrelsen til et projekt om forbrugernes forhold til produktmærkning. Han modtog Statoils Forskningspris på 100.000 kr. for sin forskning inden for product-country images og deres betydning på internationale markeder. Endelig har han modtaget 5.000 kr. fra Odense Kommune som støtte til forskningsmøde afholdt den 30.9. i Columbus, Ohio, USA. P. Østergaard har modtaget 213.480 kr. i støtte fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd til forskningsprojektet En videnssociologisk undersøgelse af brydningerne mellem kvantitative og kvalitative metoder i amerikansk forbrugerforskning.

Publikationer

Askegaard, Søren og Mikael Søndergaard. "Management of the Human Factor in Concurrent Enterprising: Lessons from an Organizational Culture Perspective". *The Concurrent Enterprise in Operation. Proceedings of the 5th International Conference on Concurrent Enterprising*, Red. N. Wognum, K.D. Thoben & K.S. Pawar, Nottingham: Centre for Concurrent Enterprising, Nottingham University, 557-561.

Askegaard, Søren. "The Good, the Bad, and the Jolly: Taste, Image, and Symbolic Resistance to the Coca-Colonization of Denmark". *Proceedings of the Marketing Paradiso Conclave*, Red. S. Brown & A. Patterson, Belfast: University of Ulster, 48-59.

Askegaard, Søren og Karen Brunsø. "Food-Related Life Styles in Singapore: Preliminary Testing of a Western European Research Instrument in Southeast Asia". *Journal of Euromarketing*, 7 (4), 65-86.

Askegaard, Søren og Fabian Faurholt Csaba. "Malls and the Orchestration of the Shopping Experience in a Historical Perspective". *Advances in Consumer Research*, vol. XXVI, Red. E.J. Arnould & L.M. Scott, Provo, UT: Association for Consumer Research, 34-40.

Askegaard, Søren, Güliz Ger og Ania Christensen. "Experiential Nature of Product-Place Images: Image as a Narrative". *Advances in Consumer Research*, vol. XXVI, Red. E.J. Arnould & L.M. Scott, Provo, UT: Association for Consumer Research, 165-169.

Askegaard, Søren, Anne Flemmert Jensen og Douglas B. Holt. "Lipophobia: A Transatlantic Concept?". *Advances in Consumer Research*, vol. XXVI, Red. E.J. Arnould & L.M. Scott, Provo, UT: Association for Consumer Research, 331-336.

Askegaard, Søren. "Marketing, the Performing Arts and Social Change: Beyond the Legitimacy Crisis". *Consumption, Markets and Culture*, 3 (1), 1-25.

Askegaard, Søren, Dannie Kjeldgaard og Eric Arnould. "Identity and Acculturation: The Case of Food Consumption by Greenlanders in Denmark". *MAPP Working Paper*, 67, Århus: Handelshøjskolen Århus.

Bouchet, Dominique. "La Ambigüedad en la Comunica-

- ción Intercultural", in: *Complejidad*, Año 2, Número 4 / Marzo-Junio 1999, Buenos Aires, 39-42.
- Bouchet, Dominique. *Det knuste spejl. Livskræfter - et metodeudviklingsprojekt i forhold til de mest socialt og personligt udsatte større børn og unge*. Forlag: Afveje, Aarhus, 147 sider.
- Christensen, Lars Thøger, Ted Zorn og George Cheney. "Constant Change and Flexibility: Do We Really Want This? Beyond the Bottom Line series". San Francisco: Berrett-Koehler- Publishers.
- Christensen, Lars Thøger. "Jeg snakker med mig selv, snakker med mig selv...". *Cadeau*, nr. 1, 1999, pp. 20-23.
- Christensen, Lars Thøger. "The Organization as Sender and Receiver: Carrying the Marketing Communication Process Full Circle." in Yves Evrard, Wayne D. Hoyer & Alain Strazzeri (eds.): *Proceedings of the Third International Research Seminar on Marketing Communications and Consumer Behavior*, 1999. Institut d'Administration des Entreprises d'Aix-en-Provence, pp. 118-134.
- Figgé, Marianne og Daniel O'Keefe. "Guilt and Expected Guilt in the Door-in-the-Face Technique". *Communication Monographs*, 66, 312-324.
- Jones, Richard I. "Towards an Understanding of the Cultural Specificity of the Environment," in I.S. Smith (ed.): *Proceedings of the Seventh Symposium on Cross-Cultural Consumer and Business Studies*, Provo, UT: Brigham Young University. <http://marketing.byu.edu/htmlpages/ccrs/proceedings99/cancun1.html>
- Kjeldgaard, Dannie og Søren Askegaard. "Mærknings rolle i forbruget". *Aktuelt Miljø*, februar 1999, 1, København: Schultz Information.
- Kjeldgaard, Dannie. "Forbrugerens Mærkning, rapport for Inspirationsgruppen under Forbrugerstyrelsen, Erhvervsministeriets Mærkningsudvalg". *Mærkning. Mærkningsudvalgets Redegørelse*, København: Forbrugerstyrelsen, Erhvervsministeriet.
- Knudsen, Thorbjørn og Bo Eriksen. "Technological Lock-In, Adaptiveness and Performance". *Cistema Conference: Mobilizing Knowledge in Technology and Management*, Red. Marianne Risberg, Handelshøjskolen i København, 1999, 557-573.
- Madsen, Tage Koed. "Virksomheders internationale afsætningsforhold". Kapitel 6 i Fl. Hansen og B. Rasmussen (red.): *Samfund, afsætning og forskning*, Afsætningsøkonomisk Forskningsråd, København, 1999, pp. 133-150.
- Madsen, Tage Koed, Erik Stavnager Rasmussen og Per Servais. "Små, globalt orienterede virksomheders internationalisering og kompetencer". *Ledelse & Erhvervsøkonomi*, 63(4), 251-265.
- Madsen, Tage Koed, Erik Stavnager Rasmussen og Felicitas Evangelista. "The founding of the Born Global Company in Denmark and Australia: Sensemaking and Networking". *Proceedings from The Seventh Symposium on Cross-Cultural Consumer and Business Studies*, ed. Gerald Albaun.
- Madsen, Tage Koed og Jean Paul Peronard. "Små og mellemstore fremstillingsvirksomheders markedsposition og udvikling", *Working Papers in Marketing*, No. 21, Syddansk Universitet, 1999.
- Rasmussen, Erik Stavnager og Per Servais. "Born Globals – Connectors Between Various Industrial Districts". *Proceedings from the RENT XIII conference*.
- Servais, Per og Mikael Søndergaard. "Foreign Supplier Networks of Danish Small and Medium Sized Enterprises - An Analysis of some of the Determinants of the Inter-Company Relations". *Interactions, Relationships and Networks: Towards the New Millennium*. Red.: Damien McLoughlin og Conor Horan, Dublin: University College Dublin, 1999 (CD-ROM).
- Servais, Per og Mikael Søndergaard. "Global Relational Capital in Supplier Networks of Danish small and Medium Sized Enterprises: The Determinants of Capacity of Exploiting Global Inter-Firm Relations". *The Metamorphosis of Organizations*. Red. Pierre Bardeili, Nancy: GREFI GE, Université de Nancy, 1999 (CD-ROM).
- Østergaard, Per, James A. Fitchett og Christian Jantzen. "On Appropriation and Singularisation: Two Consumption Processes", in E.J. Arnould & L.M. Scott (eds.). *Advances in Consumer Research*, Vol. 26. Provo, UT: Association for Consumer Research, 1999, 405-409.
- Østergaard, Per. "Metoden" in D. Bouchet: *Det knuste spejl. Livskræfter - et metodeudviklings projekt i forhold til de mest socialt og personligt udsatte større børn og unge*. Forlag Afveje, Aarhus, 1999, 15-23.

INSTITUT FOR VIRKSOMHEDSLEDELSE

Professor *John Asmus Christensen*, Ph.D. (instituttleder)
Professor, dr.oecon. *Peter Ove Christensen*
Professor, lic.jur. *Nis Jul Clausen*, LL.M.
Professor, lic.jur. *Bent Iversen*
Professor, dr.merc. *Steffen Jørgensen*
Danske Bank-professor, lic.oecon. *Kristian Risgaard Miltersen* (aflønnes af Den Danske Bank)
Professor, dr.oecon. *Børge Obel*
Professor, lic.jur. *Hans Viggo Godsk Pedersen*
Adjungeret professor, dr.oecon. *Niels Chr. Knudsen*
Gæsteforsker *Richard M. Burton* (1. februar-30. juni)
Gæsteforsker *William W. Damon* (1.-28. februar)
Docent, lic.oecon. *Bjarne Graabæk Sørensen* (studiele-
der for Åben Uddannelse)
Lektor *Bo Eriksen*, Ph.D.
Lektor *Hans Frimor*, Ph.D.
Lektor, cand.jur. *Leif Heiselberg*
Lektor *Christian Larsen*, Ph.D.
Lektor *Jytte Grambo Larsen*, Ph.D.
Lektor, lic.oecon. *Mogens Nielsen*
Lektor, lic.oecon. *Ole Bent Olesen*
Lektor, lic.oecon. *Niels Chr. Petersen*
Lektor, mag.scient.soc. *Karsten Boye Rasmussen*
Lektor, lic.merc. *Mikael Søndergaard*
Adjunkt *Erling Dalgaard Andersen*, Ph.D. (orlov indtil
31. januar 2000)
Adjunkt *Tor Beltov*, Ph.D.
Adjunkt *Anders Damgaard* (forskningsadjunkt indtil 30.
april)
Adjunkt, cand.jur. *Bent Ole Gram Mortensen*, Ph.D.
Forskningsadjunkt *Leif Dydensborg* (fratrådt 31. januar)
Forskningsadjunkt *Jan Timmermann Pedersen* (Ph.D.-
studerende indtil 31. juli, dernæst forskningsassistent
indtil 31. oktober)
Amanuensis *Dorthe Døjbak* (tiltrådt 1. januar)
Amanuensis *Ole Friis* (tiltrådt 1. januar)
Forskningsassistent *Simon-Pierre Sique* (fratrådt 15. marts)
Ekstern lektor, cand.jur. *Birgitte Bjørn*
Ekstern lektor, cand.merc. *Jesper Christensen*
Ekstern lektor, statsaut. revisor *Flemming Eltang*
Ekstern lektor, cand.oecon. *Arne Fredens*
Ekstern lektor, cand.mag. *René Gregersen* (tiltrådt 1.
oktober)
Ekstern lektor *Palle Hansen*, HD
Ekstern lektor, statsaut. revisor *Preben Hansen*
Ekstern lektor, cand.merc. *Stig Holmelund*
Ekstern lektor, cand.polyt. *Holger Myrup Jensen*
Ekstern lektor, cand.jur. *Peter Flint Jensen*
Ekstern lektor, cand.jur. *Flemming Johnsen*
Ekstern lektor, statsaut. revisor *Flemming Heden Knud-
sen*

Ekstern lektor, statsaut. revisor *Claus Kolin* (fratrådt 1.
februar)
Ekstern lektor, cand.oecon. *Jens Krag*
Ekstern lektor, statsaut. revisor *Karin Schebye Larsen*
(fratrådt 1. februar)
Ekstern lektor, cand.jur. *Bertha Schioldan Lund*
Ekstern lektor, cand.merc. *Torben Lübker*
Ekstern lektor, cand.merc. *Bjarne Nielsen*
Ekstern lektor, cand.scient.pol. *Kenneth Kyed Nielsen*
Ekstern lektor, statsaut. revisor *Lars Knage Nielsen*
Ekstern lektor, statsaut. revisor *Søren Pedersen*
Ekstern lektor, cand.merc. *Jørgen Prip* (tiltrådt 1. okto-
ber)
Ekstern lektor, cand.merc. *Allan Ammentorp Sørensen*
Ekstern lektor, akademiingeniør *Peter Sørensen*
Ekstern lektor, statsaut. revisor *Per Therkelsen*
Ekstern lektor, cand.jur. *Hans Helge Beck Thomsen*
Korrespondent *Mona Andersen* (orlov indtil 15. januar)
Korrespondent *Lene Holbæk* (tiltrådt 1. november)
Korrespondent *Inga Jakobsen*
Korrespondent *Hanne Kyvsgaard Sørensen* (fratrådt 15.
august)

Ph.D.-studerende pr. 31.december:
Jakob Bundgaard (tiltrådt 1. september)
Christian Riis Flor
Brian Fuglsbjerg
Martin Skovgaard Hansen (forskningsassistent indtil 30.
april)
Mette Hansen
Nina Dietz Legind (tidligere Jensen)
Jeanette Lemmergaard (tidligere Larsen)
Dan Moalem (tiltrådt 1. september)
Morten Petersen (orlov indtil 15. august)
Michael Steinicke
Steven Verjans (overført fra Mærskinstitutet 22. februar)

Der har i 1999 været ansat i alt 20 undervisningsassistenter
og 39 instruktører. Disse har undervist og vejledt svarende
til i alt 3.499 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsnings

Assistant professor Peter Roberts, Graduate School of
Industrial Administration, Carnegie Mellon University,
Pittsburgh, USA: The Dynamic of Capability Develop-
ment (5. februar). Cand.jur. Dan Moalem, Horten &
Partnere, København: Caveat emptor (16. februar).
Cand.oecon. Jacob Bastholm, Alfred Berg Bank A/S,
ABNAMRO, København: Børsintroduktioner (23. marts).
Professor John D. Forsyth, Fuqua School of Business,

Duke University, Durham, USA: Executive Education: Models and Experience (29. marts). Cand.oecon. Ken Bechmann, Institut for Økonomi, Aarhus Universitet: When Short Selling is Neither Bearish nor Bullish: The Case of Convertible Bond Arbitrage (15. april). Professor Ragnar Norberg, Forsikringsmatematisk Laboratorium, Københavns Universitet: Interest Rate Guarantee Risks in Life Insurance: Bonus vs Unit-Linked (10. maj). Research Scholar Jørgen Haug, Norges Handelshøyskole, Bergen, Norge: Financial Prices with Continuous-time Path-dependent von Neumann-Morgenstern Utility (14. maj). Cand.scient.oecon. Rolf Poulsen, Institut for Matematiske Fag, Aarhus Universitet: Stability of Derivative Prices in Market Models (20. maj). Assistant professor N. Rao Kowtha, Graduate School of Business, National University of Singapore: Intermediaries on the Internet: Changing Roles and Emerging Forms (11. juni). Direktør Niels Erik Drøhse, Micro Matic Holding A/S, Odense: Praktisk anvendelse af indlærte metoder (25. oktober). Adm. direktør Niels Thuesen, Bankinvest, København: Hvilke krav stiller en professionel investor for at investere i en mindre virksomhed (10. november). Assistant professor Ulrich Hege, Centre and Department of Finance, Tilburg University, Holland: Collateral, Renegotiation and the Value of Diffusely Held Debt (12. november). Assistant professor Jack A. Nickerson, John M. Olin School of Business, Washington University, St. Louis, USA: Transaction Cost Economic Alignment and Performance: Survival and Profitability in the For-hire Interstate Trucking (23. november). Associate professor Vijaya Narapareddy, Daniels College of Business, University of Denver, USA: Technology & Competitive Advantage in the Digital Millennium: The Case of the Satellite Remote Sensing Imagery Industry (24. november). Professor of Banking Klaus Sandmann, Department of Banking, University of Mainz, Tyskland: Life Insurance, Pension Funds, and Risk Sharing (3. december). Lektor Søren Hansen, Juridisk Institut, Handelshøjskolen i København: Koncerner (15. december). Cand.jur. Lars Schjødt, Statsadvokaturen for Økonomisk Kriminalitet, København: Efterforskning af insider-sager m.v. (16. december).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

J. Christensen har afholdt Ph.D.-kurset EDEN Doctoral Seminar on Analytical Accounting Research i Bruxelles, Belgien (2.-6. marts). Han har deltaget som faculty i Coopers & Lybrand European Doctoral Colloquium i Arcachon, Frankrig (1.-4. maj) og i EAA-konferencen i Bordeaux, Frankrig (4.-7. maj), hvor han var chairman ved en session om Management Accounting og præsenterede en artikel med titlen Conservative Accounting, a Contract Perspective. Han deltog sammen med J.G. Larsen i EIASM Conference: Manufacturing Accounting Research, Kolding (10.-12. juni). Han deltog i konferencen 3rd Euroconference - The Variations of Managerial Accounting: Implications for Research and Education i

Berlin, Tyskland (18.-22. september) og holdt et inviteret foredrag om The Contribution of Agency Theory to Management Control Research. Han har i forbindelse med bogprojektet Accounting Theory været på forskningsophold ved University of Florida, USA (1.-8. juli) og igen (19.-21. oktober). Desuden har han deltaget i Contemporary Accounting Research Conference i Vancouver, Canada (23.-24. oktober). Han har været medlem af Editorial Advisory Board of the European Accounting Review, Editorial Board of the Review of Accounting Studies og af Editorial Board of the Journal of Management Accounting Research, associate editor på Management Accounting Research og i komiteen til bedømmelse af månedens regnskabstema for tidsskriftet Revision og Regnskabsvæsen. Han har siddet i bestyrelsen for Odense Universitetsforlag. Han har desuden siddet i et bedømmelsesudvalg til et lektorat i regnskab ved Norges Handelshøyskole, Bergen.

P.O. Christensen har sammen med K.R. Miltersen, C. Munk og B.G. Sørensen deltaget i en forskningskonference under Matematisk Netværk i Finansiering i Nyborg (18.-19. marts). Han har været på studieophold ved University of British Columbia, Canada (1. august-31. december). Han har været medlem af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd, herunder formand for økonomisektionen (1. januar-31. juli).

N.J. Clausen har deltaget i Academy of Management Annual Meeting og her præsenteret paperet University - Industry Relationships: A Cross-country Comparison, Chicago, USA (6.-11. august). Han har desuden deltaget i konferencen The Company of the 21st Century med indlægget Harmonization of Management's Responsibility in Connection with Takeoverbids - to be driven by the Markets, the 13th Directive, or? på Jesus College, Cambridge, England (8.-9. september). N.J. Clausen er medlem af Nordisk forskernetværk for Selskabsret og har i forbindelse hermed deltaget i et forskerseminar med indlægget Regulation on Takeovers in Scandinavia - Recent Changes, Recent Harmonization? ved Universitetet i Uppsala, Sverige (22.-23. september). N.J. Clausen er medlem af editorial board for International and Comparative Corporate Law Journal samt medlem af redaktionskomiteen for Nordisk Tidsskrift for Selskabsret og for Finans/Invest. Endelig er N.J. Clausen af forskningsministeren blevet udpeget som formand til arbejdsgruppen vedrørende samfinansiering af forskning mellem universiteter og erhvervsliv.

B. Eriksen præsenterede artiklen Organizational Form as a Mediator Between the Co-evolution of Environment and Organizational Learning ved Workshop on Strategic Organizational Diagnosis and Design ved European Institute for Advanced Studies in Management i Bruxelles, Belgien (15.-16. marts). Sammen med T. Knudsen præsenterede han artiklen Performance Implications of Industry and Firm Level Lock-in ved 1st International and 10th Annual MESO Organization Studies Group Conference ved Fuqua School of Business, Duke University, Durham, USA (30. april-2. maj). Han deltog i The Academy of

Management Annual Meeting i Chicago sammen med B. Obel, K.B. Rasmussen, M. Søndergaard og B.G. Sørensen, hvor artiklen Co-Evolution and Organizational Consequences of Mergers in the Danish Financial Industry 1985-1996 blev præsenteret (6.-11. august). Artiklerne Lock-in, Efficiency Games, and Performance og Performance Implications of Industry and Firm Level Lock-in blev præsenteret ved konferencen Strategic Management Society 19th Annual International Conference: Winning Strategies in a Deconstructing World i Berlin, Tyskland (3.-6. oktober). B. Eriksen deltog i workshoppen Empirical Analysis of Social Interactions ved Santa Fe Institute i Santa Fe, New Mexico (15.-17. oktober) og præsenterede artiklen Technological Lock-in, Adaptiveness and Performance ved konferencen CISTEMA Conference: Mobilizing Knowledge in Technology Management i København (24.-27. oktober).

C.R. Flor har været på studieophold ved The Anderson School at the University of California, USA (19. januar-19. juli). Han har deltaget i konferencen The Equity Premium and Stock Market Valuations ved The Anderson School at the University of California, USA (30. april-1. maj) og i Western Finance Association, 34th Annual Conference i Santa Monica, USA (20.-23. juni). Ved EDEN Doctorial Tutorial i Helsinki, Finland, afholdt i forbindelse med European Finance Association's 26th Annual Meeting, hvor han deltog sammen med M. Hansen og C. Munk (25.-28. august), præsenterede han en artikel med titlen A Dynamic Capital Structure Model with Renegotiation).

H. Frimor har præsenteret artiklen Performance Measure Garbling under Renegotiation in Multi-period Agencies på Conference on Credible Financial Reporting, Chicago, USA (7. maj) og på University of Chicago (8. maj). Han har været på forskningsophold ved University of Florida, USA (15. juni-15. oktober). På University of Florida har han præsenteret artiklen Auditing in Agencies with Moral Hazard and Renegotiation (7. oktober).

O. Friis har deltaget i Accounting Advisory Forum under EU-kommissionen Bruxelles, Belgien (20. april) og som konferenceleder i FSR's årsregnskabskonference i København (9. november). Han har desuden været viceformand for FSR's regnskabstekniske udvalg.

M.S. Hansen har været på studieophold ved International House of Philadelphia, University of Pennsylvania, USA (1. september-31. december).

M. Hansen har sammen med K.R. Miltersen deltaget i konferencen Financial Markets in the Nordic Countries, arrangeret af Aarhus Handelshøjskole (14.-15. januar). Hun præsenterede artiklen Minimum Rate of Return Guarantees: the Danish Case på QMF - Quantitative Methods in Finance 1999 i Sydney, Australien (15.-18. juli) og deltaget i European Finance Association's 26th Annual Meeting (25.-28. august). Hun har været på studieophold ved The Anderson School at the University of California, USA (22. september-31. december).

L. Heiselberg har deltaget i seminaret En ny regnskabslov, Handelshøjskolen i Århus (17. december).

B. Iversen har været medlem af et udvalg til bedømmelse af en Ph.D.-afhandling af Lawrence B. Landman, Innovation and the Structure of Competition Law, Roskilde Universitetscenter, samt været medlem af et bedømmelsesudvalg vedrørende en adjunkt/lektor-ansættelse ved Handelshøjskolen i København. Han deltog i et seminar om EU-konkurrenceret på Stockholms Universitet, Sverige (8.-9. oktober). Han holdt en gæsteforelæsning over emnet Dansk og fremmed ret på Handelshøjskolen i Århus (14. december).

S. Jørgensen opholdt sig som led i forskningssamarbejde ved Instituto Tecnológico Autónomo de México, Mexico City (29. maj-9. juni). Han opholdt sig ved École des Hautes Études Commerciales, Montreal, Canada (12.-22. oktober) som led i forskningssamarbejde, samme sted medvirkede han som opponent ved et Ph.D.-forsvar: Simon Pierre Sique, Essays on the Modeling of Marketing Channel Coordination: A Game Theory Approach.

J.G. Larsen har præsenteret artiklen Methodological Issues when Using Activity Based Costing to Determine Treatment Costs in a Danish Hospital på 22nd Annual Congress of the European Accounting Association i Bordeaux, Frankrig (5.-7. maj). Hun har deltaget i EIASM Conference: Manufacturing Accounting Research, Kolding (10.-12. juni). Hun har været på studieophold ved Harvard University, USA (25. juni-25. august).

K.R. Miltersen har præsenteret artiklen Discussion of Bertsimas, Kogan and Co.: When is Time Continuous? ved The American Finance Association's Annual Conference i New York, USA (2.-5. januar). Han præsenterede artiklen Optimal Call and the Pricing of Mortgage Backed Securities på Morgan Stanley Dean Witter, New York, USA (6. januar). Han deltog i konferencen Financial Markets in the Nordic Countries på Handelshøjskolen i Århus, hvor han præsenterede artiklen Guaranteed Investment Contracts: Distributed and Undistributed Excess Return (14.-15. januar). Han har afholdt Rentestrukturteorikursus for Den Danske Bank, København (24. februar). Han har præsenteret artiklen A Dynamic Capital Structure Model with Callable Debt and Debt Renegotiations ved en forskningskonference under Matematisk Netværk i Finansiering i Nyborg (18.-19. marts). Han deltog i Annual Derivatives Securities Conference, Boston, USA, hvor han præsenterede artiklen Guaranteed Investment Contracts: Distributed and Undistributed Excess Return (23.-25. april), samme artikel præsenterede han under forskningsophold på Johannes Gutenberg-Universität Mainz, Tyskland (5.-8. maj). Ved Symposium on Corporate Finance på Handelshøjskolen i København præsenterede han artiklen A Dynamic Capital Structure Model with Callable Debt and Debt Renegotiations (27.-28. maj), samme artikel præsenterede han under et studieophold på Norges Handelshøyskole i Bergen (29. maj-1. juni). Han deltog i The Western Finance Association's Annual Conference in Los Angeles, USA (20.-23. juni). På The Quantitative Methods in Finance 1999 Conference i Sydney, Australien, præsenterede han artiklen Guaranteed Investment Contracts: Distributed and Undistributed Ex-

cess Return (15.-17. juli). Han har præsenteret en artikel med titlen Pricing of Options on Commodity Futures with Stochastic Term Structures of Convenience Yields and Interest Rates på University of Melbourne, Australien (21. juli). Han deltog i 9th International AFIR Colloquium i Tokyo, Japan, hvor han præsenterede artiklen Guaranteed Investment Contracts: Distributed and undistributed Excess Return (23.-27. august), samme artikel præsenterede han på 26th Seminar of the European Group of Risk and Insurance Economists, Madrid, Spanien (20.-22. september), under et forskningsophold på Tilburg University, Holland (9.-11. oktober), på Erasmus University, Rotterdam, Holland (12. oktober) og på University of Amsterdam, Holland (13. oktober). Han har været på forskningsophold ved Norges Handelshøyskole i Bergen (26.-31. oktober) samt ved Universität Wien, Østrig, hvor han præsenterede artiklen A Dynamic Capital Structure Model with Callable Debt and Debt Renegotiations (9.-12. december). Han har været medlem af Ph.D.-bedømmelsesudvalg vedrørende Rolf Poulsen, Aarhus Universitet, Exile on Main Street - Excursions in Fixed Income Modelling og Jørgen Haug, Norges Handelshøyskole, A Treatise on Asset Pricing Theory with Additive Nonseparable von Neumann-Morgenstern Utility. Han har siddet i bedømmelsesudvalg til et adjunktur i Actuarial Science og til et adjunktur i matematisk finansiering, begge ved Københavns Universitet. Desuden har han været medlem af programkomiteen til The European Finance Association's 26th Annual Conference i Helsinki, Finland.

B.O.G. Mortensen har deltaget i konferencen Pollution in the North Sea: Prevention and Control med papiret Extraction of Hydrocarbons in the Danish Part of the North Sea, Nibe (6.-8. marts) og i konferencen European Energy Law Seminar, Internationaal Instituut voor Energierecht, Holland (10.-11. maj). Yderligere har han deltaget i CAVA workshop: The Efficiency of Voluntary Approaches in Environmental Policy – What Can be Derived from Theory?, København, med papiret: Voluntary Environmental Agreements in the EU Electricity Sector (25.-26. maj). B.O.G. Mortensen har deltaget i NorFA-seminar Law and the Environmental Challenge i Røros, Norge (21.-26. august). Han har også deltaget i CeSaM-seminar Regulering på miljøområdet, Vejstruplund (6.-7. oktober). Yderligere har han deltaget i Energiforskningsprogrammet Danmark i et nordeuropæisk konkurrencemarked for el, København (16.-17. november). B.O.G. Mortensen har deltaget i symposiet Community Energy Policy for the 21st Century, DG Energy, Bruxelles, Belgien (30. november-1. december).

C. Munk har deltaget i konferencen Financial Markets in the Nordic Countries arrangeret af Institut for Finansiering, Handelshøjskolen i Århus og Centre for Analytical Finance (14.-15. januar). Han har deltaget i en forskningskonference under Matematisk Netværk i Finansiering i Nyborg (18.-19. marts). På Boston University, USA, har han deltaget i 9th Annual Derivatives Securities Conference (23.-24. april), og i Mathematical Finance Day (25. april). Han har præsenteret artiklen Stochastic Duration

and Fast Coupon Bond Option Pricing in Multi-factor Models ved European Finance Association's 26th Annual Meeting i Helsinki, Finland (25.-28. august).

M. Nielsen har deltaget i Symposium on Market Based Accounting Research with Focus on Valuation, Risk and Financial Statement Analysis i København arrangeret af EIASM. På symposiet præsenterede han papiret An Empirical Evaluation of the Feltham-Ohlson Linear Information Model (11.-13. november).

B. Obel arrangerede Workshop on Organizational Design, EIASM, Bruxelles, Belgien, hvor han præsenterede artiklen Two Level Coordination for Multi-market Supply Chain Management - Some Organizational Issues (15.-16. marts). Han deltog i Academy of Managements møde i Chicago, USA, og præsenterede artiklen Co-Evolution and Organizational Consequences of Mergers in the Danish Financial Services Industry 1985-1996 (9.-11. august). Desuden har han været på forskningsophold ved The Fuqua School of Business, Duke University, Durham, USA (12.-19. august).

O.B. Olesen deltog i 15th Triennial Conference, Beijing, Kina, sammen med N.C. Petersen, hvor han præsenterede artiklen Foundations of Chance Constrained DEA for Pareto- Koopman Efficient Production Possibility Sets (16.-20. august). Han deltog sammen med N.C. Petersen i Third Scandinavian Workshop on Linear Programming, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby, med foredraget On the Identification of FDEFs in DEA (26.-28. august). Han har med foredraget Estimation of Elasticities of Substitution and Scale by DEA deltaget sammen med N.C. Petersen i Sixth European Workshop on Efficiency and Productivity Analysis, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, København (29.-31. oktober), og han har desuden været referee for et antal internationale tidsskrifter, herunder Operations Research, Management Science, Journal of Operations Research Society og European Journal of Operations Research.

H.V.G. Pedersen har medvirket som koordinator i en arbejdsgruppe, der udarbejder Aktuel Erhvervsjura i Revision & Regnskabsvæsen.

N.C. Petersen deltog i 15th Triennial Conference, IFORS, Beijing, Kina (16.-20. august) samt i 15th PCS/E Casemix Conference, Odense, med foredraget Efficiency Measurement Within the Hospital Sector Based Upon DEA (21. september). Han deltog i Third Scandinavian Workshop on Linear Programming med foredraget On the Identification of FDEFs in DEA, Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby (26.-28. august). Han har med foredraget Estimation of Elasticities of Substitution and Scale by DEA deltaget i Sixth European Workshop on Efficiency and Productivity Analysis, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, København (29.-31. oktober). Han har været medlem af The Scientific Committee for Sixth European Workshop on Efficiency and Productivity Analysis, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, København, og er associate editor på Journal of Productivity Analysis. Desuden har han været referee for et antal internationale tidsskrifter, herunder Management Science,

Operations Research og European Journal of Operations Research.

K.B. Rasmussen deltog i ECIS'99 7th European Conference on Information Systems i København (23.-25. juni). Han deltog med foredraget Data Archiving in a Changing World: Storing What, How, for Whom, Forever? i EKKÉ workshop: Future Directions for Data Archiving in the 21st Century, Athen, Grækenland (10. december). Desuden har han deltaget i VO-Net Workshop, Organizational Virtualness and Electronic Commerce, Zürich, Schweiz (23.-24. september), SAS konferencen The Corporate Information Factory, København (14. december) samt i Academy of Management Annual Meeting i Chicago, USA, med artiklen Co-Evolution and Organizational Consequences of Mergers in the Danish Financial Services Industry 1985-1996 (9.-11. august). Deltog i egenskab af panelmedlem i Joint Infrastructure Fund (JIF), under Economic and Social Research Council (ESRC), i møde i London, England (28. september). Co-editor af tidsskriftet IASSIST Quarterly (International Association of Social Science Information Service and Technology).

M. Søndergaard deltog som discussant i workshoppen Organizational Design, Bruxelles, Belgien (15.-16. marts). Han præsenterede papiret Management of the Human Factor in Concurrent Enterprising: Lessons from an Organizational Culture Perspective på ICE 99 på 5th International Conference on Current Enterprising, Haag, Holland (17. marts). Han deltog som discussant i The First International and Tenth Annual MESO Organization Studies Group Conference på The Fuqua School of Business, Duke University, Durham, USA (30. april-2. maj). Han præsenterede papiret Management (MIS) Recommendations by Ignoring the Culture of Eastern Europe på konferencen Nemzetközi vezetési konferencia i Veszprém, Ungarn (5.-7. maj). På vegne af det internationale udvalg deltog han i møde i Steering Committee, Consortium of European Master of Business Sciences i Edinburgh, Skotland (15. maj). På den femte internationale conference på Decision Science Institute i Athen, Grækenland, præsenterede han to cases, Candidate for Saudi Arabia og ABB Transformers - Denmark (B): for Adults only (4.-7. juli). Han deltog med indlægget Organizational Adaptation in a Global Business Environment: The Case of ABB, Issues in Strategic Management på Academy of Business and Administrative Sciences Conference i Barcelona, Spanien (12.-14. juli). Han deltog i Symposium on Findings from the International Research Program on New Organization Forms for the Information Age (NOFIA): The Co-Evolution and Organizational Consequences of Mergers in the Danish Financial Industry 1985-1996, The Academy of Management Annual Meeting, Chicago, USA (6.-11. august). Han præsenterede papiret Foreign Supplier Networks of Danish Small and Medium Sized Enterprises - an Analysis of Some of the Determinants of the Intercompany Relations på IMP gruppens 15. årlige konference i Dublin, Irland (2.-4. september). Han præsenterede papiret The Virtual University: Lessons from a Virtual

Cross Cultural Learning Situation in International Management på konferencen Re-Organizing Knowledge, Transforming Institutions: Knowing, Knowledge and the University in the XXI Century, Amherst, USA (17.-19. september). Han har afsluttet faglig assistance i forbindelse med udarbejdelsen af en ny og ajourført udgave af Geert Hofstedes Kulturer og organisationer, Overlevelse i en grænseoverskridende verden, København, Handelshøjskolens Forlag. Han har endvidere været reviewer for Academy of Managements International Division samt for International Track, North American Case Research Associations.

B.G. Sørensen har deltaget i en forskningskonference under Matematisk Netværk i Finansiering i Nyborg (18.-19. marts). Han har været medlem af HD-fællesudvalget samt et af Undervisningsministeriet nedsat udvalg til reformering af HD-studiet. Han har været medlem af et bedømmelsesudvalg for en lektorstilling ved Institut for Finansiering, Handelshøjskolen i Århus.

S. Verjans deltog i NORFA Ph.D. Summer School on Knowledge Management and Organizational Learning i Birkerød (2.-7. maj). Derudover holdt han foredrag om First Results of a Worker Information Project at Odense Steel Shipyard ved 1st International WONDERMAR Workshop i Kavala, Grækenland (20. maj) og deltog i 7th European Conference on Information Systems - ECIS '99 på Handelshøjskolen i København (23.-25. juni). Desuden holdt han foredrag om The Multidimensional Relation Between Organisational Parameters, Work Psychology and Information Systems Development på 2nd Workshop on Organisational Semiotics i Almelo, Holland (12.-14. oktober).

Eksterne bevillinger og donationer

J. Christensen har modtaget en donation på 24.000 kr. fra FSR's Studie- og Understøttelsesfond til indkøb af speciallitteratur til cand.merc.aud.-studiet.

J. Christensen har modtaget en rammebevilling på 103.200 kr. fra FSR's (Foreningen af Statsautoriserede Revisorer) studiefond til et projekt om Accounting Theory.

P.O. Christensen har modtaget en rammebevilling på 379.464 kr. fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd i perioden 1. august 1999-31. juli 2000. Bevillingen skal bruges til projektet Economic Analysis of Accounting Information in Markets and Organizations.

P.O. Christensen har fra FSR's studiefond modtaget supplerende støtte på 100.000 kr. til dækning af udgifter under forskningsophold ved University of British Columbia, Canada.

P.O. Christensen og finansieringsgruppen (A. Damgaard, K.R. Miltersen, C. Munk og B.G. Sørensen) er med i en netværksbevilling, Netværk i Matematisk Finansiering, fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd under prioriteringsområdet Dynamiske processer i økonomien. Bevillingen udgør 2 mio. kr. for perioden 15. september 1998 til 14. september 2002.

B. Eriksen og B. Obel har modtaget en bevilling fra Center for Ledelse, Organisation og Kompetence på 2,2 mio. kr. til finansiering af et 4-årigt (1999-2003) forskningsprogram med titlen Organizational Renewal.

H. Frimor har modtaget to rammebevillinger på henholdsvis 39.120 kr. fra FSR's studiefond og 56.580 kr. fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd til dækning af udgifter under forskningsophold ved University of Florida, USA.

H. Frimor har modtaget forskerprisen fra Den Fynske Fond for Erhvervsøkonomisk Forskning på 6.000 kr.

M. Hansen har modtaget rejselegatet Tuborgfondets Erhvervsøkonomiske Pris på 150.000 kr. til dækning af studieophold ved University of California, USA.

K.R. Miltersen har modtaget en rammebevilling fra Den Danske Bank. Bevillingen udgør 750.000 kr. for perioden 1. december 1997 til 30. november 2002. Beløbet er givet i forbindelse med, at han blev udnævnt til Danske Bank-professor.

K.R. Miltersen og P.O. Christensen er med i netværksbevillingen Dansk Forskeruddannelsesnetværk i Finansiering fra Forskerakademiet og Det Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Bevillingen udgør 1,1 mio. kr. for perioden 1. juli 1999-30. juni 2004.

Publikationer

Christensen, John og A. Stark, red. Management Accounting Research 10.1 (1999).

Christensen, John og A. Stark. "Economics and Management Accounting Research." *Management Accounting Research* 10.1. Red. John Christensen og A. Stark (1999): 1-3.

Christensen, Peter Ove, og Bjarne G. Sørensen. "Duration, Convexity, and Time Value." Red. S. Nawalkha og D.R. Chambers. *The Handbook of Interest Rate Risk Management*. New York: Institutional Investor, 1999.

Clausen, Nis Jul, m.fl. Dansk Privatret, 11. udg. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999.

Clausen, Nis Jul og Lars Schjødt. "Insiderhandel - en status." *Ugeskrift for Retsvæsen* 1999 B (1999): 207-14.

Clausen, Nis Jul. "Majoritetsovertagelse og tilbudspligt - også et spørgsmål om oplysningspligt." *Juridiske Emner ved Syddansk Universitet*. Red. Bent Iversen. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999. 24-37.

Clausen, Nis Jul. "Aktionærernes oplysningspligt - i lyset af Thorsen-sagen." *Finans/Invest* 5 (1999): 27-28.

Clausen, Nis Jul. "Skærpet oplysningspligt for børsnoterede selskaber." *Finans/Invest* 6 (1999): 14-18.

Clausen, Nis Jul, og Karsten Engsig Sørensen. "Overtagelsestilbud og grænseoverskridende notering." *Nordisk Tidsskrift for Selskabsret* 1 (1999): 81-90.

Damgaard, Anders og Erling D. Andersen. "Utility Based Option Pricing and Diversification Problems: An Interior-point Optimization Approach." *Applied Numerical Mathematics* 29.3 (1999): 395-422.

Damgaard, Anders. Optimal Portfolio Choice and Utility Based Option Pricing in Markets with Transaction Costs. Ph.D.-afhandling i serien: Afhandlinger fra Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Odense: Syddansk Universitet, 1999.

Heiselberg, L. "Aktieselskabsloven i 25 år - selskabsrettens udvikling og udvidelse." *Juridiske emner på Syddansk Universitet*. Red. Bent Iversen. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999. 38-48.

Heiselberg, Leif. Lovsamling i Erhvervsret. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999.

Iversen, Bent, m.fl. Dansk Privatret, 11. udg. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999.

Iversen, Bent, m.fl. Dansk & International Erhvervsret, 4. udg. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999.

Iversen, Bent. International handelsret, 3. udg. Århus: Forlaget Systime, 1999.

Iversen, Bent. Finansieringsret, Kredit og Kreditsikring. København: Greens§Jurabibliotek, 1999.

Iversen, Bent. "Varemærker og parallelimport." *Juridiske emner ved Syddansk Universitet*. Red. Bent Iversen. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999. 49-64.

Jørgensen, Steffen, Gustav Feichtinger, og Andreas Novak. "Petrarch's Canzoniere: Rational Addiction and Amorous Cycles." *Journal of Mathematical Sociology* 23.3 (1999): 225-40.

Jørgensen, Steffen og David Yeung. "Intra- and Intergenerational Renewable Resource Extraction." *Annals of Operations Research* 88 (1999): 275-89.

Jørgensen, Steffen og David Yeung. "A Strategic Concession Game." *International Game Theory Review* 1.1 (1999): 103-29.

Jørgensen, Steffen, Peter M. Kort, og Georges Zaccour. "Optimal Production, Pricing, and Inventory with Cost and Demand Learning Effects." *European Journal of Operational Research* 117.2 (1999): 382-95.

Jørgensen, Steffen og Georges Zaccour. "Equilibrium Pricing and Advertising Strategies in a Marketing Channel." *Journal of Optimization Theory and Applications* 102.1 (1999): 111-25.

Jørgensen, Steffen og Georges Zaccour. "Price Subsidies and Guaranteed Buys of a New Technology." *European Journal of Operational Research* 114.2 (1999): 338-45.

Legind, Nina Dietz. "Det civilretlige forbrugerbegreb." *Juridiske emner ved Syddansk Universitet*. Red. Bent Iversen. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999. 65-75.

Miltersen, Kristian Risgaard, og S. Persson. "Pricing Rate of Return Guarantees in a Heath-Jarrow-Morton Framework." *Insurance: Mathematics & Economics* 25.3 (1999): 307-25.

Mortensen, Bent Ole Gram. Standardisering og certificering som instrument på miljøområdet. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999.

- Mortensen, Bent Ole Gram. "Miljø og konkurrence på elforsyningsområdet." Red. John Ulhøj. *Børsens Ledelseshåndbøger* april (1999): 1-18.
- Mortensen, Bent Ole Gram. "Elforsyning - mellem privat- og offentligretlig regulering." *Juridiske emner ved Syddansk Universitet*. Red. Bent Iversen. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999. 76-88.
- Mortensen, Bent Ole Gram. "EU, miljøhensyn og standardisering." Red. John Ulhøj. *Børsens Ledelseshåndbøger*, oktober (1999): 1-22.
- Munk, Claus. "Stochastic Duration and Fast Coupon Bond Option Pricing in Multi-Factor Models." *Review of Derivatives Research* 3.2 (1999): 157-81.
- Munk, Claus og Carsten Sørensen. Optimal Investment Strategies with a Heath-Jarrow- Morton Term Structure of Interest Rates. *Publications from Department of Management* 1/1999. Odense: Syddansk Universitet, 1999.
- Olesen, Ole og Niels Chr. Petersen. Måling af sygehusets produktivitet. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999.
- Olesen, Ole og Niels Chr. Petersen. "Probabilistic Bounds on the Virtual Multipliers in DEA: Polyhedral Cone Constraints." *Journal of Productivity Analysis* 12 (1999): 103-34.
- Pedersen, Hans Viggo Godsk. Kaution, 5. udg. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999.
- Pedersen, Hans Viggo Godsk, og Anders Ørgaard. Checkloven med kommentarer med vekselretligt perspektiv. København: Forlaget Thomson, GadJura, 1999.
- Pedersen, Hans Viggo Godsk. "Uberettigede træk på bankgarantier." *Juridiske emner ved Syddansk Universitet*. Red. Bent Iversen. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999. 89-101.
- Pedersen, Hans Viggo Godsk, Marianne Philip, Per Håkon Schmidt, Ole Simonsen. "Aktuel Erhvervsjura." *Revision & Regnskabsvæsen* 1999, hæfte 3 side 54-70, hæfte 6 side 34-45, hæfte 9 side 42-57 og hæfte 12 side 57-71.
- Pedersen, Jan Timmermann. "Proportionalitetsbegrebet i tysk ret." *Juridiske emner ved Syddansk Universitet*. Red. Bent Iversen. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999. 102-17.
- Steinicke, Michael. EU-udbud og forhandling. København: Nyt Juridisk Forlag, 1999.
- Steinicke, Michael. "Udbud og forhandling - perspektiver for fremtiden." *Juridiske emner ved Syddansk Universitet*. Red. Bent Iversen. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999. 132-44.
- Steinicke, Michael. "Forbehold i EU-udbud." *EU-ret & Menneskeret* 3 (1999): 109-19.
- Søndergaard, Mikael, og Søren Askegaard. "Management of the Human Factor in Concurrent Enterprising: Lessons from an Organizational Culture Perspective." *The Concurrent Enterprise in Operation*. Red. Nel Wolgnum, Klaus-Dieter Thoben, og Kulwant S. Pawar, Nottingham: Center for Concurrent Enterprising, University of Nottingham, 1999. 557-61.
- Søndergaard, Mikael. "Management (MIS) Recommendations by Ignoring the Culture of Eastern Europe." *A stratégia, termelés, logisztika és minőség menedzsmentje*. Red. Gaál Zoltán, Veszprémi: Veszprémi Egyetem, 1999. 115-19.
- Søndergaard, Mikael, og William Naumes. "ABB Transformers - Denmark (B): For Adults Only." *Integrating Technology & Human Decisions: Global Bridges into the 21st Century*. Red. Dimitris K. Despotis og Constantin Zopounidis. Athen: New Technologies Publications, 1999. 81-83.
- Søndergaard, Mikael, og Per Servais. "Foreign Supplier Networks of Danish Small and Medium Sized Enterprises - An Analysis of some of the Determinants of the Inter-Company Relations." *Interactions, Relationships and Networks: Towards the New Millennium*. Red. Damien McLoughlin og Conor Horan. Dublin: University College Dublin, 1999. (Cd-rom).
- Søndergaard, Mikael, Jeanette Lemmergaard, Paul Donnelly, og Marta Calás. "The Virtual University: Lessons from a Virtual Cross Cultural Learning Situation in International Management." *Re-Organizing Knowledge, Transforming Institutions: Knowing, Knowledge and the University in the XXI Century*. Red. Marta B. Calás og Linda Smircich, Amherst: University of Massachusetts, 1999. (Cd-rom).
- Søndergaard, Mikael, og Per Servais. "Global Relational Capital in Supplier Networks of Danish Small and Medium Sized Enterprises: the Determinants of Capacity of Exploiting Global Inter-Firm Relations." *The Metamorphosis of Organizations*. Red. Pierre Bardeili. Nancy: GREFIGE Université de Nancy, 1999. (Cd-rom).
- Sørensen, Bjarne G. Finansieringsteorien og det 20. århundrede. *Finans/Invest* 8 (1999): 4-14.

INSTITUT FOR VIRKSOMHEDSANALYSE OG INFORMATIONSBEHANDLING

Institut for Virksomhedsledelse 1.7.98 – 31.12.99

Docent, cand.merc. *Axel Schultz-Nielsen*

Lektor, cand.jur. *Henning Boysen*

Lektor, cand.scient. *Ole Drengsgaard* (orlov fra 1. januar til 31. december)

Lektor, cand.polit. *Esben Holstein* (instituttleder til 15. april)

Lektor, cand.oecon. *Jens Oksen Jensen*

Lektor, cand.merc. *Lars Jørgensen*

Lektor, cand.merc. *Marcus Jepsen Schmidt*

Adjunkt, cand.scient.pol. *Søren Peter Iversen* (orlov fra 1. august)

Amanuensis, cand.oecon. *Hans Henrik Hansen* (tiltrådt 1. august)

Ekstern lektor, cand.oecon. *Zohair Diwan* (tiltrådt 1. februar)

Overassistent *Aase Simonsen*

Der har i efterårssemesteret 1998 været ansat i alt 16 undervisningsassistenter, som har undervist i alt 397 konfrontationstimer.

Der har i 1999 været ansat 11 undervisningsassistenter, som har undervist i alt 585 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Seniorkonsulent Camilla Kann Fjeldsøe, GfK, København: GfK-Danmarks Husstandspanel (2. november).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

L. Jørgensen har deltaget i et koordinatormøde i ASEA-UNINET i Innsbruck, Østrig (11.-14. oktober 1998), i konferencen International Conference on Unitisation Credit and the Learning Age i London (11.-14. november 1998), et Socrates netværksmøde i Modena, Italien (F-2009) (27.-30. maj) og ASEA-UNINET's 4. generalforsamling i Wien, Østrig (4.-9. juli). ASEA-UNINET er et samarbejde mellem europæiske og syd-østasiatiske universiteter.

M. Schmidt har deltaget i American Marketing Association Summer Educators' Conference, Boston, USA (16. august 1998). M. Schmidt har forestået afvikling af et Ph.D.-kursus i multivariate analyser, Göteborg Universitet, Göteborg, Sverige (19.-20. november 1998). Han har deltaget i konferencen Politics and Internet: 2nd International Congress, Helsinki, Finland. Under konferencen fungerede han som session chair (7. januar). Han har deltaget i Symposium i anvendt statistik, København (28. januar). Han har været inviteret til at holde et foredragskursus om multivariate analysemetoder, GfK Senior

Researchers Seminar, Bruxelles, Belgien (5.-6. februar). Han har deltaget i 28th EMAC Conference, Berlin, Tyskland. Ud over at holde et indlæg (14. maj) fungerede han som session chair (12. maj). Han har deltaget i 9th Biannual World Marketing Congress, Malta (23. juni). Han har deltaget i 7th Cross-Cultural Consumer and Business Studies Research Symposium, Cancún, Mexico (13. december). Han fungerede som conference coordinator (Europe) under konferencens forberedelse. Han var derudover session chair (14. december). Han har i beretningsperioden været medlem af Editorial Review Board for tidsskriftet *Tourism Analysis*. Han har i perioden haft sæde i redaktionskomiteen for bladet *Ledelse i dag*.

A. Schultz-Nielsen har været hovedredaktør af tidsskriftet *Ledelse & Erhvervsøkonomi* med ansvar for et par af numrene. I samarbejde med J. Johansen og J.O. Jensen har han fortsat sit hverv som hovedredaktør af Børsens Håndbog i Logistikledelse. A. Schultz-Nielsen er formand for det landsdækkende HA-fællesudvalg. A. Schultz-Nielsen har i perioden medvirket i bedømmelsesudvalg på Handelshøjskolen i København i forbindelse med en A/L-stilling. Han har endelig været medlem af to arbejdsgrupper under Erhvervsknudepunkt Alssund-regionen. Den ene gruppe vedrørende regional markedsføring. Den anden gruppe vedrørende begrænsede lejemål.

Eksterne bevillinger og donationer

A. Schultz-Nielsen har modtaget tilsagn om støtte på små 2 mio. kr. til Projektet Transforsk99 fra Transportrådet. Projektet løber frem til slutningen af 2001.

Publikationer

Boysen, Henning. Juridiske Øvelsesopgaver. København: Samfundslitteratur, 1999.

Iversen, Søren Peter. "Reformer, vækst og økonomisk ulighed." *Økonomi og Politik* 1 (1998): 31-41.

Iversen, Søren Peter. "Danmarks potentielle eksport til Central- og Østeuropa." *Samfundsøkonomen* 2 (1998): 29-38.

Iversen, Søren Peter. "Czech Republics Reintegration In The European Division of Labour - A Gravity Model Analysis." *Paper prepared for the 5th International Conference at Technical University of Brno*, August 1998. Publiceret i Conference Proceedings. 257-81.

Iversen, Søren Peter. "Finland and the Economies of Transition." *Working Paper Series. Handelshøjskole Syd*, 1998.

Iversen, Søren Peter. "Danmark og Central- og Østeuropa. Handel og investeringer 1992-97/98." *Økonomi og Politik* 2 (1999): 27-37.

- Jensen, Jens Oksen, og Ole Christensen. Økonomistyring og budgettering. Forlaget Systime, 1999.
- Schmidt, Marcus, David. E. Smith, og Hans Solgaard. "Double Jeopardy Patterns for Political Parties." *International Journal of Public Opinion Research* 10.2. (1998): 109-20.
- Schmidt, Marcus. "Software Review: CATPAC for Windows." *Tourism Analysis* 4.4 (1999): 121-28.
- Schmidt, Marcus og Hans Solgaard. "Kvantificering af gruppediskussioner." *Ledelse og erhvervsøkonomi* 63.1 (1999): 55-68.
- Schmidt, Marcus. "Quantitative Analysis of Qualitative Interviews: Theoretical Considerations and Empirical Analysis." *AMA 1998 Educator's Proceedings*. Boston, MA. 168-77.
- Schmidt, Marcus. "Multivariate Analysis of Focus Group Interviews." *EMAC Conference Proceedings*. Berlin, 1999. Red. Lutz Hildebrandt, Dirk Annacker, og Daniel Klapper. (Cd-rom). [www3.hhs.dk/~marcus/GB-Papers/EMAC99/EMAC99.htm].
- Schmidt, Marcus. "Quantitative Analysis of Focus Group Interviews." *The Ninth World Marketing Congress Conference Proceedings*. Academy of Marketing Science 1999. Red. Ajay Manrai og Lee Meadow. 23-27.
- Schmidt, Marcus og Niels Krause. "Unobtrusive Marketing Research Methods: An Empirical Investigation." *Seventh Symposium on Cross-Cultural Consumer and Business Studies Conference Proceedings*. Red. Gerald Albaum og Scott M. Smith. 1999. (Cd-rom).
- Schmidt, Marcus. "Kvantificering af tekst" *21. Symposium i anvendt Statistik*. [www3.hhs.dk/~marcus/DK-papers/sympos99/sympos99.htm]. 247-58.
- Schmidt, Marcus og Niels Krause. "I hvilket omfang læser forbrugerne tilbudsaviser? - En adfærdsanalyse baseret på fingeraftryk." *Working Paper*. Syddansk Universitet, 1999. 1-12.
- Schmidt, Marcus. "Læsning af tilbudsaviser: Forsøg på en segmentering". *Working Paper*. Syddansk Universitet, 1999. 1-15.
- Schmidt, Marcus og Svend Hollensen. *Scener fra dansk erhvervsliv: Casebaseret lærebog i markedsanalyse og markedsføringsplanlægning*. 3 udgave. Handelshøjskolens Forlag 1998.
- Schmidt, Marcus og Svend Hollensen. *Vejledende løsning til Scener fra dansk erhvervsliv*. Syddansk Universitet, 1998.
- Schultz-Nielsen, Axel og Jens Oksen Jensen. "Logistikken hos MD-Foods - Europadivisionen - på vej ind i år 2000." *Børsens Håndbog i Logistikledelse*. Red. Axel Schultz-Nielsen, John Johansen og Jens Oksen Jensen. København: Forlaget Børsen, 1999.10.4.1-25.
- Schultz-Nielsen, Axel. *Praktiske prognoseteknikker med regneark 2.- Børsens Håndbog i Logistikledelse*. Red. Axel Schultz-Nielsen, John Johansen, og Jens Oksen Jensen. København: Forlaget Børsen, 1999. 6.8.1-9.

INSTITUT FOR ORGANISATION OG ENTREPRENEURSHIP

Professor, dr.merc. *Torben Bager* (instituttleder)

Professor *Poul Rind Christensen*

Lektor *Torben Damgaard*, Ph.D.

Lektor, cand.oecon. *Jørgen Clement Jensen*

Lektor, cand.merc. *Asger Larsen*

Lektor, cand.scient.pol. *Birger Brodin Larsen*

Lektor *Kristian Philipsen*, Ph.D.

Adjunkt *Grethe Heldbjerg*, Ph.D.

Adjunkt *Jan P. Warhuus*, Ph.D.

Amanuensis, cand.merc. *Jens Bøgetoft Christensen*

Amanuensis, cand.merc.int. *Elin Sørensen* (tiltrådt 1. august)

Ekstern lektor, cand.merc. *Flemming Christensen*

Ekstern lektor, cand.merc. *Henrik Christensen*

Ekstern lektor, cand.oecon. *Karsten Wase Petersen*

Forskningsassistent, cand.merc. *Hanne Dam Jensen* (fratrådt 30. juni)

Forskningsassistent, cand.merc. *Lone F. Toftild* (tiltrådt 1. juni)

Sekretær *Susanne Feldt Jørgensen* (tiltrådt 1. september)

Institutsekretær *Dorthe Krogh* (tiltrådt 1. juli)

Institutsekretær *Annette Rahbek* (indtil 30. juni)

Sekretær *Svetlana Vinogradova* (fratrådt 31. august)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Jens Bøgetoft Christensen (1998)

Jesper Piibl

Der har i 1999 været ansat i alt 20 undervisningsassistenter, der har undervist i alt 938 timer.

Instituttets medarbejdere var ansat ved Erhvervsøkonomisk Institut i Kolding indtil 31. december 1998, hvorefter dette institut blev opdelt i henholdsvis Institut for Organisation og Entrepreneurship og Institut for Regnskab, Revision og Skat. Af praktiske grunde er årsberetningen udformet således, at den for perioden 17. august 1998-31. december 1999 dækker ét institut - her Institut for Organisation og Entrepreneurship.

Andre arrangementer afholdt af instituttet

Institut for Organisation og Entrepreneurship har afholdt forskningsseminar med deltagelse af professor William Gartner (University of California), professor Hans Landström (Högskolan i Halmstad), associate professor Jonathan Levie (London School of Business) og professor Reinhard Lund (Aalborg Universitet) om mulighederne for forskningssamarbejde om entrepreneurship og netværksprojekter (18. juni).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

T. Bager har ved et todages seminar på Bundeswehr Universität i Hamborg gæsteforelæst over emnet Ethnic Business in Denmark (21.-22. september 1998). Har haft møde med professor Mondor Ram og kolleger (University of Central England) om indvandrerforskning i England og Danmark (3. juli). Deltog i EGOS Colloquium, University of Warwick, i temagruppen om Business Systems in Their International Context med et paper med titlen Immigrant Business in Denmark: The Importance of Local, National and International Linkages (4.-6. juli). T. Bager deltog i bedømmelsen af Ph.D.-afhandling indleveret af Egon Noe til KVL (14. oktober). Deltog i åbningskonferencen for Forskningscenter for Ledelse, Organisation og Kompetence ved Handelshøjskolen i København (24. november). Var i perioden medlem af forskningsrådenes rådgivende udvalg for fødevareforskning (FELFO).

P.R. Christensen har deltaget i International Geographical Union Commission on the Organisation of Industrial Space Residential Conference, Sevilla (24.-28. august 1998) med et oplæg med titlen Challenges and Pathways for SME Subcontractors in an Era of World Wide Restructuring of Supply Chains. Har bidraget til European Doctoral Programme med 2 dages forelæsning og workshop med titlen Theories on the Internationalization of SMEs and Their Environment på universitetet i Växjö (19.-20. april). Arrangør af DRUIDs forskningsseminar Interorganisational Perspectives on Competence Building and Learning (5.-6. maj) Har deltaget i konference afholdt af Nordic Section for Regional Science Association med indlægget Industriens rolle for den regionale udvikling - arbejdsdeling og lokalisering i et globalt perspektiv (29.-30. september). Har som medlem af LOK-Forskningscentrets temaledergruppe deltaget i LOK bestyrelsesmøde (25. oktober). Har deltaget i SMEPOL-konference i Wien med et paper med titlen Coherence of Innovation Policy Instruments (21.-24. oktober). Har deltaget med indlægget Interorganisational Perspectives on Competence Building and Internationalization in Small Businesses på LOK-Forskningscentrets åbningskonference i København (24. november). Har deltaget i RENT XIII konference i London som chair holder og Ph.D.-referee (24.-28. november). Medlem af Erhvervsministeriets faglige udvalg for innovationsmiljøerne. Medlem af den tværrådslige arbejdsgruppe vedrørende teknologiledelse udpeget af Forskningsstyrelsen. Er medlem af den videnskabelige komite for Industriens Realkredit Fond (IRF). Medlem af repræsentantskabet i Kolding Erhvervsråd. Bestyrelsesmedlem i European Council for Small Business. Temaleder for

LOK-Forskningscentrets tema 4 om virksomhedssamarbejde. Har i perioden været programkomiteemedlem for Nordic Workshop on Interorganisational Research.

T. Damgaard har præsenteret midtvejsrapport på TECH SAM Gruppens repræsentantskabsmøde, Munkebjerg (27. januar). Har præsenteret Markedsundersøgelse af kunder, konkurrenter og samarbejdspartnere på TECH SAM Gruppens generalforsamling, Ringkøbing (18. august). Har været projektleder for første demonstrationsforløb i Regional Forandringskontrakt - Leverandørsammenslutning i den rustfri stålindustri i Trekantområdet. T. Damgaard har deltaget i 15th IMP-Conference, Dublin (2.-4. september).

G. Heldbjerg har afholdt gæsteforelæsning på Aalborg Universitet med titlen Videnskabsteori og metode (8. september).

K. Philipsen har afholdt kursusrække om Entrepreneurship og opstart af egen virksomhed for designstuderende på Design Seminariet i Højer og Designskolen i Kolding.

Eksterne bevillinger og donationer

T. Bager har modtaget bevillinger til to forskningsrådsfinansierede projekter inden for Forskningscenter for Ledelse, Organisation og Kompetence: et projekt om yngre vækstvirksomheder med titlen Ledelse og kompetence i et entreprenørperspektiv 1,8 mio. kr. og et projekt med titlen Internationalisering og erhvervsnetværk - indvandervirksomheder som case 0,5 mio. kr.

P.R. Christensen har i perioden modtaget følgende bevillinger:

EU-bevilling på 700.000 kr. til projektet SME Policy and the Regional Dimension of Innovation (i samarbejde med A.P. Cornett, K. Philipsen m.fl.).

I CESFO-regi er modtaget 4,4 mio. kr. til Centerkontrakten Ledelse og Styling i mindre virksomheder. Forskningsrådsfinansieret projekt inden for Forskningscenter for Ledelse, Organisation og Kompetence: Samarbejde og kompetenceopbygning i underleverandørsystemer 1,6 mio. kr. Bevilling fra Erhvervsfremme Styrelsen på 600.000 kr. til projektet: GEM: (Global Entrepreneurship Monitor). Et internationalt komparativt studie af nye virksomheders start og vækst i de deltagende lande (i samarbejde med Jan P. Warhuus). Bevilling fra Erhvervsfremme Styrelsen på 2,4 mio. kr. til den Regionale Forandringskontrakt: Leverandørsammenslutninger for den rustfri stålindustri i Trekantområdet (i samarbejde med Torben Damgaard).

T. Damgaard har været partner i ATTAK-finansieret (ACIU) projekt om dannelse af netværkssamarbejde mellem 12 SMV-rådgivende ingeniører - TECH SAM Gruppen og modtaget bevilling på 616.000 kr. T. Damgaard har modtaget bevilling på 504.000 kr. til LOK-projektets tema 4.1.: Development of Competitiveness and Competencies in relation to the Governance of Inter-firm Networks. T. Damgaard har sammen med P.R. Christensen og S.O. Madsen modtaget bevilling på 1.644.000 kr. til LOK-projektets tema 4.2.: Organising for SMEs Competence Building in Supply Systems.

Publikationer

Bager, Torben. "Opstart af indvandervirksomheder". *CESFOs Årbog 1997-98*: 15-19.

Bager, Torben. "Organisationsdynamik i sammenhængende erhvervssystemer". *Ledelse & Erhvervsøkonomi* 62(2) (1998): 109-120.

Bager, Torben og Shahamak Rezaei (red.). Indvandringens økonomiske konsekvenser i Skandinavien. Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag 1998.

Bager, Torben. Migrants as Carriers of Institutional and Organisational Forms: A Challenge to our Understanding of National Business Systems and the Globalisation Process. Papers, migration Nr. 28. Danish Centre for Migration and Ethnic Studies. Esbjerg: South Jutland University Press, 1998.

Christensen, Poul Rind og Kristian Philipsen. "Den rustfri stålindustri i Trekantområdet - et eksempel på et industrielt distrikt". *CESFOs Årbog 1997-98*: 64-69.

Christensen, Poul Rind og Poul H. Andersen. Underleverandørernes veje til de internationale markeder. Virksomhedens internationale aktiviteter. Børsens Ledelseshåndbøger, nr. 5, oktober 1998.

Christensen, Poul Rind, og Poul H. Andersen. Den globale udfordring - Danske underleverandørers internationalisering. Erhvervsfremme Styrelsens Notatserie, København. December 1998.

Christensen, Poul Rind m.fl. Godt Begyndt! - casesamling om danske iværksættere og deres erfaringer. Århus: Systime 1999.

Christensen, Poul Rind, Kristian Philipsen og Andreas Cornett. Innovations & Innovation Support for SMEs - The Triangle Region of Denmark. SMEPOL Report no. 2. Funded by the European Community (DGXII) under the Targeted Socio-Economic Research Programme. Danish Country Report from the programme: SME Policy and the Regional Dimension of Innovation, University of Southern Denmark, Kolding, 1999.

Christensen, Poul Rind. Challenges and Pathways for Small Subcontractors - in an Area of World Wide Restructuring og Supply Chains. *CESFO Working Paper*. Syddansk Universitet, Kolding 1999.

Christensen, Poul Rind og Poul H. Andersen. The Pen and The Needle: Partner Diversity in International Subcontractor Relationships. *Asian Case Research Journal*, vol. 3, 157-168. 1999.

Christensen, Poul Rind og Poul H. Andersen. Internationalization in Loosely Coupled Business Systems - The Danish Case. Mobilizing resources and Generating Competencies. Red.: P. Karnøe, P. Hull Kristensen and P. H. Andersen. 1999.

Christensen, Poul Rind, Kristian Philipsen og Andreas Cornett. Coherence of Innovation Policy Instruments. Chapter 7 in the Final TSER-report on "SME Policy and the Regional Dimension of Innovation", Oslo, 1999.

Heldbjerg, Grethe. "Revisor som offentlighedens tillidsrepræsentant: Nytænkning eller præcisering?" *CES-*

FOs Årbog 1997-98: 59-63.

Warhuus, Jan P. Risk and Uncertainty in Entrepreneurial Decision-Making and Resource Acquisition. Ph.D.-afhandling. Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. 1999.

Center for Småvirksomhedsforskning CESFO

Center for Småvirksomhedsforskning (CESFO) er en tværfaglig, tværfakultær og tværgeografisk forskningsorganiserende enhed ved Syddansk Universitet. Det er CESFOs vision, at centret skal være et dansk knudepunkt for den danske og internationale forskning i entrepreneurship og ledelse i mindre virksomheder. CESFO vil således bidrage til udviklingen af en dansk forskningstradition i tæt samarbejde med relevante brugergrupper. Centret vil medvirke til at formidle denne tradition til et dansk og internationalt fagpublikum, ligesom centret vil formidle internationale forskningsresultater til det danske samfund til styrkelse af dansk forskning og praksis.

Centerets daglige ledelse består af centerleder, professor Poul Rind Christensen samt et sekretariat placeret ved Syddansk Universitet i Kolding.

CESFOs bestyrelse

Professor *Poul Rind Christensen*

Professor *Torben Bager*

Lektor *Per V. Freytag* (formand)

Lektor *Birgitte Norlyk*

Kontorchef i Erhvervsfremme Styrelsen *Jesper Rasmussen*

Direktør *Per Sørensen*

Direktør *Erik Jacobsen*

Gæsteforelæsninger

Adjunkt Claus Nygaard Jørgensen, Handelshøjskolen i København: Institutionelle analyser af industristrukturer (21. januar). Professor Bengt Johansson, SIRE, Växjö, Sverige: Business Cluster i netværksperspektivet (22. januar).

Eksterne midler

GEM (Global Entrepreneurship Monitor): bevilling fra Erhvervsfremme Styrelsen på 600.000 kr. i en 2-årig periode (1. januar 1999-31. december 2000). Et internationalt komparativt studie ledet af London Business School, UK, og Babson College, USA. Deltagelse fra G-7-landene samt Finland, Israel og Danmark. Programmet beskæftiger sig med analyser af nye virksomheders start og vækst i de deltagende lande. (Torben Bager, Poul Rind Christensen).

Leverandørsammenslutninger: Bevilling fra Erhvervsfremme Styrelsen på 2,4 mio. kr. til den Regionale Forandringskontrakt: Leverandørsammenslutninger for den rustfri stålindustri i Trekantområdet. Forsøgene gennemføres i et samarbejde med Trekantområdets Erhvervsprogram og en række virksomheder indenfor den rustfri stålindu-

stri. Projektperioden er 1. november 1998-1. juni 2001. (Poul Rind Christensen og Torben Damgaard).

LOS (Ledelse og Styring i mindre virksomheder): En centerkontrakt med en samlet bevillingsramme på knap 25 mio. kr., hvoraf CESFOs andel udgør 4,4 mio. kr. Projektperioden er 1. juni 1999-31. december 2001. Centerkontrakten er opdelt i 2 hovedtemaer: virksomhedernes interne forandringsberedskab og virksomhedens eksterne relationer. Eksterne deltagere: Teknologisk Institut i Vejen og Tåstrup, 26 små og mellemstore virksomheder og 3 brancheforeninger. Der er ansat 1 Ph.D.-studerende og 3 forskningsassistenter på projektet. Fra CESFO deltager: Poul Rind Christensen, Mick Hancock, Kim Klyver, Jesper Piihl, Susanne Gren Svendsen, Torben Damgaard, Asger Larsen, Kristian Philipsen, Svend Ole Madsen, Elin Sørensen, Jens Bøgetoft Christensen, Per Freytag, Peter Lehmann Madsen, Svend Hollensen, Torben Bager, Lone Toftild.

LOK (Center for forskning i Ledelse, Organisation og Kompetence): CESFO deltager i et 4-årigt samarbejde med Aalborg Universitet og Handelshøjskolerne i København og Århus som led i LOK-initiativet (1. juli 1999-30. juni 2003). Centret er etableret som et "center uden mure". CESFO-forskere deltager i følgende 4 LOK-delprojekter:

LOK 3.2.: Ledelse og kompetenceudvikling i et entrepreneursperspektiv. Bevillingsramme: 1.845.600 kr. + egenfinansiering på 1.318.800 kr. (Torben Bager, Kristian Philipsen og Majbritt Rostgaard Evald).

LOK 4.1: Samarbejdsudvikling og konkurrenceevne blandt mindre virksomheder. Bevillingsramme: 504.000 kr. + egenfinansiering på 360.000 kr. (Torben Damgaard og Pernille Eskerod).

LOK 4.2: Organiseringen af mindre underleverandørers kompetenceopbygning. Bevillingsramme: 1.644.000 kr. + egenfinansiering på 756.000 kr. + eksternt 1.549.200 kr. (Poul Rind Christensen, Torben Damgaard, Svend Ole Madsen og Mette Schmidt).

LOK 4.4: Internationalisering og erhvervsnetværk: Indvandrer virksomheder som case. Bevillingsramme: 528.000 kr. + egen forskningstid 277.200 kr. (Torben Bager og Shahamak Rezaei).

SMEPOL: En EU-bevilling på knap 700.000 kr. til et 2-årigt forskningsprojekt (1. december 1997-30. november 1999) med titlen: "SME Policy and the Regional Dimension of Innovation" (Poul Rind Christensen, Andreas Cornett, Kristian Philipsen m.fl.).

Tech Sam: EU Attak-bevilling på 616.000 kr. over en 2-årig periode (1. januar 1998-31. januar 2000) med titlen: TECH SAM Gruppen, et netværkssamarbejde baseret på aktiv udvikling og fortætning af kompetencer. TECH

SAM Gruppen er et samarbejde mellem 12 mindre rådgivende ingeniørfirmaer. Der gennemføres en analyse af virksomhedernes etablerede samarbejdspraksis. (Poul Rind Christensen og Torben Damgaard).

Den Rustfri Stålintustri i Trekantområdet. Bevilling på 29.700 kr. fra Trekantområdet Erhvervsudviklingsprogram. Der skal udarbejdes en rapport på basis af SME-POL-projektet (Small and Medium Sized Enterprises and the Innovation Policy). Målgruppen er områdets virksomheder, (lokal)pressen m.v. Projektperiode: 1. oktober 1999-1 juni 2000. (Poul Rind Christensen, Kristian Philipsen og Kristin Munksgaard).

Benchmarking. En bevilling på 3,9 mio. kr. fra Erhvervsfremme Styrelsen til et 2-årigt projekt (1. januar 1999-31. december 2000) med titlen Udvikling af et benchmarking-værktøj. (Per V. Freytag, Svend Hollensen, Niels Jørgensen, Peter L. Madsen). Ekstern deltagelse fra TIC-Sønderjylland, TIC-København, Ni-Con og Udviklingspark Sønderjylland.

Integrerede leverandørsamarbejder. En bevilling fra Syddansk Universitet på 335.000 kr. til et 2-årigt projekt (15. juli 1998-1. juni 2000). Projektet arbejder med flere aspekter inden for begrebet integrerede leverandørsamarbejder. (Per V. Freytag, Niels Jørgensen, Axel S. Nielsen og Peter L. Madsen). Ekstern deltagelse fra Aalborg Universitet og Danfoss.

Working Papers

1999/1 *Lüthje, Teit*. Essays omkring den danske udenrigshandel med halvfabrikata.

1999/2 *Møller, Jens, Nielsen, Peter Tærø og Bjørn, Ole*. Generationsskifte: Revision, skat og finansiering.

1999/3 *Lüthje, Teit*. Handelsliberaliseringens betydning for den danske udenrigshandel med halvfabrikata.

1999/4 *Christensen, Poul Rind*. Challenges and Pathways for Small Subcontractors - in an Area of World Wide Restructuring of Supply Chains.

1999/5 *Nygaard, Claus*. Bringing the Role of Interacting Subjects into Research on Industrial Organisation.

Øvrige publikationer er medtaget under den enkelte forsker.

INSTITUT FOR REGNSKAB, REVISION OG SKAT, Kolding

Professor *Ole Bjørn*

Professor *Poul Israelsen* (instituttleder indtil 31. december)

Lektor, cand.merc. *Jens Abild-Nielsen* (uden forskningsforpligtelse)

Lektor, cand.merc. *Ole Christensen* (uden forskningsforpligtelse)

Lektor, cand.scient. *Lars Jensen* (uden forskningsforpligtelse)

Lektor *Peter Bjørn Jensen*, Ph.D.

Lektor, cand.jur. *Jørgen Morton Jessen* (uden forskningsforpligtelse)

Lektor *Susanne Pedersen*, Ph.D.

Lektor, cand.oecon. *Tommy Søndergaard Poulsen* (uden forskningsforpligtelse)

Lektor, cand.merc. *Erik Sønderkov* (uden forskningsforpligtelse)

Lektor *Lars Vangsgaard*, Ph.D.

Lektor *Bent Warming-Rasmussen*, Ph.D.

Adjunkt *Leif Højskov*, Ph.D.

Ekstern lektor, cand.merc. *Flemming Christensen*

Ekstern lektor, lic.merc. *Jens Oluf Elling*

Ekstern lektor, cand.jur. *Bjørn Graae*

Ekstern lektor, cand.jur. *Mogens Hansen*

Ekstern lektor, cand.jur. *Werner Hansen*

Ekstern lektor, cand.jur. *Paul Jepsen*

Ekstern lektor *Lars Kiertzner*, Ph.D.

Ekstern lektor, cand.merc. *Peter Harbjerg Nielsen*

Ekstern lektor, cand.merc. *Klaus Hans Pedersen*

Ekstern lektor, cand.jur. *Michael Serup*

Ekstern lektor *Niels Steenholdt*, Ph.D.

Ekstern lektor, cand.merc.aud. *John Wiingaard*

Institutsekretær *Annette Rahbek* (indtil 30. juni)

Institutsekretær *Dorthe Krogh* (1. juli - 1. november)

Institutsekretær *Ingeborg Uldahl* (efter 1. november)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Jan Stentoft Arlbjørn (indtil 31. oktober)

Peter Havskov Christensen

Teit Lühje (indtil 8. november)

Jens Smed Rasmussen

Der har i perioden været ansat i alt 49 undervisningsassistenter, der til sammen har undervist i 2.933 konfrontationstimer.

Instituttets medarbejdere var ansat under Erhvervsøkonomisk Institut i Kolding indtil 31. december 1998, hvorefter dette institut blev opdelt i henholdsvis Institut for Organisation og Entrepreneurship og Institut for Regnskab, Re-

vision og Skat. Af praktiske grunde er årsberetningen udformet således, at den for hele perioden rapporterer om aktiviteterne gennemført af det nuværende instituts medarbejdere.

Nedenfor redegøres udelukkende for instituttets forskningsrelaterede aktiviteter, hvorfor de øvrige medarbejderes aktiviteter ikke er anført.

Gæsteforelæsninger afholdt af instituttet

Statsautoriseret revisor Claus Pørksen, Thyen, Thielen & Partner, Flensburg, Tyskland: Dansk/tysk dobbeltbeskatningsoverenskomst (5. marts). Forskningsmedarbejder Peter Verdaasdonk, Eindhoven University of Technology, Holland: Researching ERP Systems (12. november)

Andre arrangementer afholdt af instituttet

O. Bjørn og S. Pedersen har for instituttet arrangeret og undervist på temadag om pinsepakken på Handelshøjskole Syd i Kolding (28. august 1998). P. Israelsen har for EIASM arrangeret konferencen 4th International Manufacturing Accounting Research Seminar afholdt ved Syddansk Universitet, Kolding (10.-12. juni). Der var 70 deltagere.

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

O. Bjørn har holdt foredrag for Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Det Danske Advokatsamfund, Foreningen af Registrerede Revisorer, Skattechefforeningen, Arvskatrådet, Told- og Skattestyrelsen samt Landsskatte retten om forskellige skatteretlige emner. Han har siden 1995 været formand for Ligningsrådet. Ole Bjørn har i den egenskab deltaget i en række konferencer og møder, afholdt af foreninger og organisationer inden for skatteadministrationen. Han har været medlem af Skatteretsrådet, der er et permanent udvalg nedsat af skatteministeren samt af Følgegruppe I, der er et af skatteministeren nedsat udvalg, der behandler problemer omkring implementering af den såkaldte pinsepakke.

L. Højskov har holdt indlæg på 2nd Asian Pacific Interdisciplinary Research in Accounting Conference (APIRA 98) på Osaka City University, Japan (19. august 1998) med titlen The Expectation Gap between Users' and Auditors' Materiality Judgements in Denmark. Han har endvidere holdt indlæg på 10th Asian Pacific Conference on International Accounting Issues på Maui, Hawaii, USA (27. oktober 1998) og på Indian Accounting Association (IAA) Research Foundation's Fourth International Accounting Conference i Calcutta (8. januar 1999) med

samme titel. Han har holdt forelæsning over samme emne på National Institute of Management, University of Calcutta (13. januar) og holdt forelæsning over emnet Materiality Judgement by Financial Analysts and Auditors på Department of Financial Studies, Faculty of Commerce and Business, University of Delhi (15. januar). Leif Høj-skov har holdt indlæg på 1999 Critical Perspectives on Accounting Conference, City University of New York, med titlen Should Errors in Financial Statements be Corrected? (24. april), ligesom han har holdt indlæg på 11th Asian-Pacific Conference on International Accounting Issues, Melbourne, Australien med titlen Materiality judgements by Financial Analysts and Auditors (23. november).

P. Israelsen har sammen med Per Nikolaj D. Bukh præsenteret casen CSC-Scandinavia – Controlling and Accounting for Time på konferencen Casebook Management Accounting Practices in European Companies, Amsterdam (23.-24. oktober 1998). Han har holdt gæsteforelæsninger ved Eindhoven University of Technology, Holland med titlen Shortcuts of SAP, CO-PA, Practice Implementations of Contributions Layouts (25. januar), ved Aarhus Universitet om bidragshierarkiers informationsindhold som funktion af de anvendte omkostningshenførbarehedsprincipper (9. april) og ved Afdelingen for Virksomhedsledelse, Aarhus Universitet, om alternative bidragshierarkier (18. maj). Poul Israelsen har været advisory board medlem for Center for Virksomhedsudvikling og Ledelsesteknologi, Handelshøjskolen i København, redaktionsmedlem for tidsskriftet Økonomistyring og Informatik, reviewer for samme samt Management Accounting Research. Han har siddet i Ph.D.-bedømmelsesudvalget for afhandlingen Accounting Information for Operations Management Decisions af Peter Verdaasdonk, Eindhoven University of Technology, Holland, et thesis proposal udvalg ved Handelshøjskolen i Aarhus og et bedømmelsesudvalg til et lektorat i internt regnskab og budgettering, Aarhus Universitet. Poul Israelsen var dirigent for IIR's konference i Vejle om Activity-Based Costing (24.-25. marts).

P.B. Jensen har deltaget i 4th International Manufacturing Accounting Research Seminar, Kolding (10.-12. juni), og han har medvirket ved arrangementet af konferencen. Han har på opfordring fra Århus Flydedok A/S afholdt forelæsning for medarbejdere fra virksomheden vedrørende styring af dækningsbidrag på igangværende arbejder for fremmed regning og produktionsrelaterede konstante kapacitetsomkostninger (10. marts).

S. Pedersen har deltaget i dansk/tyisk seminar arrangeret af Foreningen af Statsautoriserede Revisorer og Institut der Wirtschaftsprüfer på Kongebrogården i Middelfart (9.-11. september 1998) samt deltaget i den årlige internationale skatteretskonference arrangeret af International Fiscal Association, London, England (4.-8. oktober 1998). S. Pedersen har deltaget i skatteretskonference på Handelshögskolan i Stockholm (11.-12. juni). Hun har holdt et foredrag på Hotel Norden i Haderslev for skatteankenævns-medlemmer i Syd- og Sønderjylland om det skatteretlige

driftsomkostningsbegrebs udvikling på udvalgte områder (1. oktober).

L. Vangsgaard har været reviewer på bogen af Glen Arnold: Corporate Financial Management, Financial Times Management/Pearson, 1998 (15. oktober)

B. Warming-Rasmussen har sæde i Danica-Pris udvalget for kåring af landets tre bedste kandidatafhandlinger inden for revision og regnskab. Bent Warming-Rasmussen har endvidere været foredragsholder på Erhvervs- og Selskabsstyrelsens regnskabskonference (11.-12. maj) i København. Temaet var Brugernes syn på lovens oplysningskrav og ønsker til nye oplysningskrav. Han har skrevet to populærvidenskabelige artikler om problemstillinger i revision.

J.S. Arlbjørn har været på studieophold ved Department of Marketing and Supply Chain Management, Michigan State University, USA (15. juli-16. september 1998) og deltaget i konferencerne 8th Annual Logistics Doctoral Symposium, Anaheim, CA, Council of Logistics Management (9.-10. oktober 1998) og 1998 Annual Logistics Conference, Anaheim, CA, Council of Logistics Management (11.-14. oktober 1998). Han har endvidere deltaget i ELA Doctoral Workshop i Paris. J.S. Arlbjørn har på 11th Nofoma Logistics Conference (15. juni) præsenteret artiklen Logistics Knowledge Creation: Reflections on Content, Processes and Context. Han har endvidere præsenteret sit Ph.D.-projekt på The Danish Logistics Conference i København (1. juni) og for American Executive MBA-studerende, Michigan State University, på besøg i Danmark (Danfoss Drives, Gråsten, 16. juni).

T. Lühje har fra februar 1998 deltaget i en forskningsgruppe omkring europæisk integration.

J.S. Rasmussen har deltaget i 4th International Seminar on Manufacturing Accounting Research, EIASM, Kolding (10.-12. juni) samt holdt to populærvidenskabelige foredrag om emner fra sit Ph.D. studium.

Eksterne bevillinger og donationer

Ole Bjørn har modtaget MAGNUS-prisen (september). P. Israelsen har via EU's Socrates-program modtaget 2.200 ECU til deltagelse i projektet Casebook Management Accounting Practices in European Companies. Til det af P. Israelsen for EIASM arrangerede 4th International Manufacturing Accounting Research Seminar blev modtaget støtte fra FSR's (Foreningen af Statsautoriserede Revisorer) Studie- og Understøttelsesfond 89.000 kr., CIMA (Certified Institute of Management Accountants), UK, 29.000 kr. og Forskning-, Studie- og Udviklingsfonden ved Handelshøjskole Syd, kr. 15.000. B. Warming-Rasmussen og L. Jensen har modtaget en ekstern bevilling fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen på 80.000 kr. til støtte af empirisk undersøgelse af brugerforventninger til det eksterne årsregnskab. B. Warming-Rasmussen har endvidere modtaget ekstern bevilling fra FSR's Studie- og Understøttelsesfond på 25.000 kr. til empirisk undersøgelse af tillidsforholdet og forventningskløften mellem

brugere af revisionsydelsen og den statsautoriserede revisor.

Publikationer

- Arlbjørn, Jan Stentoft og John Johansen. Den bedste Logistikpraksis – et kritisk tilbageblik. *Logistikledelse*. Red. Axel Schultz-Nielsen m.fl. Børsens Ledelseshåndbøger, Børsens Forlag. 1998: Art. 1.4: 1-28
- Arlbjørn, Jan Stentoft, og John Johansen. The Best Logistical Practice - In Retrospect. *Open Markets for Logistics*. Proceeding of Annual Conference for Nordic Researchers in Logistics. Red. Anu H. Bask og Ari P.J. Vepsäläinen, Helsinki: The Finish Association of Logistics. 1998: 24-138.
- Arlbjørn, Jan Stentoft og John Johansen. The Best Logistical Practice - In Retrospect. *Design for Integration in Manufacturing*. Red. Jens Ove Riis m.fl. Proceedings of the thirteenth IPS Research Seminar. Aalborg: Aalborg University, Department of Production. 1998: 85-103.
- Arlbjørn, Jan Stentoft. A Comparative Logistical Analysis - a Search for a Contingency Theory. *Proceeding of the 1998 ELA Doctorate Workshop*. Red. Peter Van Laarhoven. Monchy St. Eloi, European Logistics Association. 1998: 84-107
- Arlbjørn, Jan Stentoft. Logistik og supply chain management - Er der et teoretisk ståsted. *Ledelse og Erhvervsøkonomi* 63.3. 1999: 177-189.
- Arlbjørn, Jan Stentoft. Efficient Consumer Response - et koncept med fokus på kontinuerlige forbedringer. *Logistikledelse*. Red. Axel Schultz-Nielsen. København: Børsens Forlag, Børsens Ledelseshåndbøger 1999: Art. 4.6: 1-14
- Arlbjørn, Jan Stentoft, og Arni Halldórsson. Logistics Knowledge Creation: Reflections on Content, Processes and Context. *Building New Bridges in Logistics*. Red. Everth Larsson og Ulf Paulsson. Proceedings of the 11th Nofoma Conference. Lund University, Lund. 1999: 237-264
- Bjørn, Ole. Rentefiksering – Højsteretsdommen i T/S 1998 nr. 199. *SR-Skat*. 1998: 141-144
- Bjørn, Ole. Udvalgte afgørelser fra domstolene, Landskatteretten, Skatteministeriet og Told- og Skattestyrelsen. *SR-Skat* 1998: 208-215, 266-272, 327-333.
- Bjørn, Ole, og John Bygholm. Ny afskrivningslov 1998. *SR-Skat* 1998: 286-302
- Bjørn, Ole. Fikseret vederlag - Et forsøg på at gøre status. *Skattepolitisk Oversigt* 1999. 1999: 54- 61.
- Bjørn, Ole. Ligningsrådet gennem 10 år – og i fremtiden. *SR-Skat*. 1999: 135-143
- Bjørn, Ole. Udvalgte afgørelser fra domstolene, Landskatteretten, Skatteministeriet og Told- og Skattestyrelsen. *SR-Skat*. 1999: 12-18, 211-217, 290-296, 426-442
- Christensen, Ole og Søren Holm-Rasmussen, Introduktion til Regnskab & Virksomhedsvurdering. *Forlaget Systime A/S*. Århus. 1999.
- Christensen, Ole og Jens Oksen Jensen, Økonomistyring & Budgettering. *Forlaget Systime A/S*. Århus. 1999.
- Højkskov, Leif. Should Errors in Financial Statements be Corrected? *Journal of Accounting and Finance*. The Research Development Association, Jaipur, India, bd 12.2, 1998: 151-164.
- Højkskov, Leif. *The Expectation Gap between Users' and Auditors' Materiality Judgements in Denmark*. Proceedings from APIRA 98 in Osaka. *2nd Asian Pacific Interdisciplinary Research in Accounting Conference*. Papir nr. 36. Osaka City University Media Center. 1998: 493-505 og <http://www3.bus.osaka-cu.ac.jp/api-ra98/archives/paper36.htm>
- Højkskov, Leif. The Expectation Gap between Users' and Auditors' Materiality Judgements in Denmark. *Journal of Accounting and Finance*. The Research Development Association, Jaipur, India, bd. 13.1, March 1999: 20-38.
- Højkskov, Leif. Should Errors in Financial Statements be Corrected? *Proceedings from 5th Critical Perspectives on Accounting Conference*. Baruch College, City University of New York, USA 1999 <http://www.bus.baruch.cuny.edu/critical/pdf/højkskov.pdf>
- Israelsen, Poul og James M. Reeve. Profit Reporting and Analysis in Complex Market and Manufacturing Environments. *Journal of Cost Management*. 1998, July/August: 16-32.
- Israelsen, Poul og James M. Reeve. Resultatrapportering og -analyse i komplekse markeds- og fremstillingsmiljøer. Red. Jan Mouritsen. *Håndbog i Økonomistyring*, FYR 1998, kap 7: 170-194.
- Israelsen, Poul. Replik til artikel Nye integrerede ledelse-sinformationssystemer (SAP R/3). *Økonomistyring & Informatik*, bd. 14.6, 1998/99: 505-509.
- Jensen, Peter Bjørn. Kapacitetstilpasning i den storordreproducerende virksomhed - Et spørgsmål om at håndtere varierende ricisi og forudsigelighed, sikre passende fleksibilitet og overholde indgåede aftaler. *Økonomistyring & Informatik* 15.2 1999/2000: 133-61
- Lüthje, Teit. Teknologisk betinget vækst inden for det europæiske fællesskab. *Det Erhvervsøkonomiske Fakultets Skriftserie*. Working Paper. Nr. 54. Handelshøjskole Syd. 1998.
- Lüthje, Teit. Halvfabrikatas økonomiske betydning. *Essays om den danske udenrigshandel med halvfabrikata*. Center for Småvirksomhedsforskning. Syddansk Universitet. Nr. 1. 1999: 3-8
- Lüthje, Teit. Specialisering i den danske udenrigshandel med halvfabrikata. *Essays om den danske udenrigshandel med halvfabrikata*. Center for Småvirksomhedsforskning. Syddansk Universitet. Nr. 1. 1999: 9-33
- Lüthje, Teit. Intra-industriel handel og eksportspecialisering i den danske udenrigshandel med halvfabrikata. *Essays om den danske udenrigshandel med halvfabrikata*. Center for Småvirksomhedsforskning. Syddansk

- Universitet. Nr. 1. 1999: 34-63
- Lüthje, Teit. Halvfabrikatas betydning for dansk økonomi. *Økonomi & Politik*. Nr. 1, 1999: 41-53.
- Lüthje, Teit. Fordelingen af produktionen inden for et multinationalt selskab. *Årbog 1998/99*. Center for Småvirksomhedsforskning. Syddansk Universitet. 1999: 36-40
- Lüthje, Teit. Handelsliberaliseringens betydning for den danske udenrigshandel med halvfabrikata. Center for Småvirksomhedsforskning. Syddansk Universitet. Working paper nr. 3. 1999.
- Nielsen, Jan Stentoft. En oversigt over logistikkens mange navne. *Logistikledelse*. Red. Axel Schultz-Nielsen m.fl. Børsens Ledelseshåndbøger. Børsens Forlag. 1998: Art. 1.3: 1-14
- Pedersen, Susanne m.fl. Skattevejledning 1998 - Eksempler og oversigter. København: Forlaget Magnus A/S.
- Pedersen, Susanne. Beskatning af værdi af eget arbejde, mestersalær og hovedentreprenørsalær. *SR-Skat* 7-98: 377-414
- Pedersen, Susanne m.fl. Skattevejledning 1999 - Eksempler og oversigter. København. Forlaget Magnus A/S.
- Pedersen, Susanne. Beskatning af ægtefæller - ved fælles drift af en personligt ejet virksomhed. *Juridiske emner ved Syddansk Universitet*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag 1999: 118-131.
- Pedersen, Susanne og Klaus Okholm. Lån og garantistillelser mellem koncernforbundne selskaber. *Skat Udlænd* nr. 4 1999 : 211-218.
- Vangsgaard, Lars. En skatteskala med borgerløn. *Working Paper nr. 1999/1*. Institut for Regnskab, Revision og Skat, Syddansk Universitet
- Vangsgaard, Lars. The Danish Housing Market and Demographic Changes. *Working Paper no. 1999/2*. Syddansk Universitet, Department of Accounting, Auditing and Tax.
- Warming-Rasmussen, Bent. Tyskland, forventningskløften og KonTraG. *Revision og regnskabsvæsen*, nr. 11. 1998: 31-37
- Warming-Rasmussen, Bent. Et bedre regnskab - en brugerundersøgelse over oplysninger i årsregnskabet og undtagelser for små selskaber. 1999. København: FSR's Forlag.
- Warming-Rasmussen, Bent, Eilifsen, Aasmund og Reiner Quick. Tyskland, forventningsgapet, revisors uafhængighed og KonTraG. *Revision og Regnskab* nr. 4, Oslo 1999: 23-31
- Warming-Rasmussen, Bent og Reiner Quick. Berufsaufsicht über die wirtschaftsprüfenden Berufsstände in Deutschland und in Dänemark, *Wirtschaftsprüfer Kammer Mitteilungen* 3, Köln 1999: 132-143
- Warming-Rasmussen, Bent og Henrik Steffensen. Ajourføring af årsregnskabsloven. *Revision og Regnskabsvæsen* nr. 7, København 1999: 37-46

INSTITUT FOR MILJØ- OG ERHVERVSØKONOMI

Lektor, cand.merc. *Leif Andersen*
Lektor *Pernille Eskerod*, Ph.D.
Lektor, cand.polit. *Hans Frost* (orlov)
Lektor, cand.merc. *Anna Lund Jepsen*
Lektor, cand.oecon. *Henning Peter Jørgensen*
Lektor *Svend Ole Madsen*, Ph.D.
Lektor, statsautoriseret revisor *Valdemar Nygaard*
Lektor, cand.oecon. *Finn Olesen*
Lektor, cand.merc. *Iver Poulsen*
Lektor, cand.polit. *Eva Roth*
Lektor, cand.merc. *Knud Stokholm*
Lektor, lic.merc. *Villy Søgaard*
Lektor *Niels Vestergaard*, Ph.D. (instituttleder)
Lektor *Hanne Wittorff Tanvig*, Ph.D.
Adjunkt, cand.oecon. *Carsten Lynge Jensen*
Ekstern lektor, cand.merc. *Hans Jørgen Jensen Skriver*
Ekstern lektor, cand.oecon. *Carsten Ulstrup Johansen*
Ekstern lektor *Dale Maloney*
Forskningsassistent, cand.polit. *Niels Kold Olesen*
Korrespondent *Anne-Marie Grinderslev*
Overassistent *Mona Thinggaard Udesen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Frank Jensen

Gæsteforelæsninger

Studievært Bjarne Møgelhøj, DR-TVs: Deadline: Krydsede klinger: Forbrugerinteressernes rolle i samfundsudviklingen. dagligvarehandlen som ideologisk og økonomisk kampplads mellem forbrugerinteresser og producentinteresser (3. februar). Jørgen Birk Mortensen, Det økonomiske Råds formandskab: Bæredygtighed: Balance mellem generationer (9. februar). Økonomisk konsulent Anders Stouge, Dansk Industri: EURO-land og Danmark (25. februar). Forfatter, cand.mag. John Engelbrecht: Fusionsproces (6.-7. januar). Formand for danske elværkers forening Flemming Bay Jensen: Energiforsyningen år 2010 (19. februar). Salgschef Steen Broust, LM- Glasfiber: Udvikling i vindmøllebranchens synspunkt (19. marts). Administrerende direktør Torben Ring, RST: Udvikling af en mindre IT-virksomhed (28. oktober). Administrerende direktør Thomas Sillesen, Densen Audio Technologies: Opstart af egen virksomhed (12. oktober). Erhvervs-konsulent Erik Dam: Rådgivningssystemets rolle i forhold til mindre virksomheder (26. oktober). Dr.oecon. Stein Ivar Steinshamn, Norges Handelshøyskole, Bergen, Norge: Optimale fangststrategier for ikke-lineære problemer (7. oktober). Peter Raymond Burbridge, Department of Marine Sciences and Coastal Management, University

of New Castle upon Tyne, England: Coastal Zone Management (20. august).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

P. Eskerod deltog (1998) i konferencen "IRNOP III: The Nature and Role of Projects in the NEXT 20 Years: Research Issues and Problems", Calgary, Canada (5.-8. juli). Hun har deltaget i konferencen "RENT XII: Research in Entrepreneurship and Small Business", Lyon, Frankrig (26.-27. november). P. Eskerod har deltaget i Udviklings- og forskningsgruppen under Foreningen for Dansk Projektledelse (diverse møder). Hun har deltaget i diverse CESFO-arrangementer. P. Eskerod har foruden ovennævnte formidlet forskningsresultater gennem diverse møder. Deltog i CESFOs årsmøde på Sandbjerg Gods (21.-22. januar). Hun deltog som underviser og vejleder på et nordisk Ph.D.-kursus "Temporära Organisationer – Vetenskapliga Perspektiv och Metoder" på Island (7.-12. juni). P. Eskerod har været med i udviklingen af symposierne "Projektledelse '99" (30.-31. august og 25.-26. oktober) arrangeret af Forening for Dansk Projektledelse. Desuden deltog hun i symposierne som indlægsholder m.v. P. Eskerod deltog i Foreningen af Dansk Projektledelses årlige strategiseminar på Samsø (24.-25. september). P. Eskerod har afholdt tre populærvidenskabelige foredrag.

F. Jensen Deltog i SømII-konference: „Regulatory Instrument - Asymmetrisk Information and Enforcement“ (21.-23. november) i Frederiksdal og præsenterede: "An Economic Incentive Scheme to the Solution of Illegal Landings within TAC Systems".

H.P. Jørgensen har deltaget i møde i Arbejdsgruppe: Economic Report and Economic Assessment of ACFM advice EIAA-2 model Haag (17.-22. oktober). Referee for Marine Resource Economics.

S.O. Madsen arrangerede den 21. januar en logistik-konference med deltagelse af ca. 75 erhvervsfolk og havde et indlæg med titlen "Nye udfordringer for virksomhedernes logistiksystem". Deltog i Grænselandskonference i Aabenraa (26. august) – Sønderjyllands Amt "Hvad kan forskningen gøre for erhvervslivet".

F. Olesen har afholdt forskellige foredrag om især den europæiske økonomiske og monetære integrationsproces.

E. Roth deltog i EAFE-konference, Dublin (7.-10. april) European Association of Fisheries Economists. Medlem af Koordinationsudvalget for Aquakulturforskning og dansk delegat i ICES Workinggroup on Maricul-

ture and the Environment. Holdt to populærvideenskabelige foredrag.

V. Søgaard har deltaget i PITA-seminarer i Sevilla (februar) og Cambridge (september) vedrørende politikens indflydelse på den teknologiske udvikling inden for frøsektoren, den agrokemiske industri og den agro-bioteknologiske industri. Deltog desuden i januar i et arbejdsseminar i Bruxelles som medlem af styregruppen for et COST A 12 Action Network om Rural Innovation. Deltog (marts) i et seminar om differentieret social integration i Aalborg. V. Søgaard og J. Michelsen deltog i The Dissemination of Organic Farming in 18 European Countries. Paper præsenteret for Working Group 7 under temaet: "Organic Farming: A Return to old Rurality or Modernisation of Agricultural Discourse?" ved den XVII Kongress for The European Society for Rural Sociology. Lund, Sverige. Referee for Norges Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

H.W. Tanvig deltog i møde om forskning og udvikling vedrørende landdistrikterne, arrangeret af Landdistrikternes Fællesråd i Jelling (13. august) og om ideer til og muligheder for udmøntning af EU's Leader+-program, arrangeret af Strukturdirektoratet i København (7. december). Deltog i konference i Uppsala (14.-15. januar) om Rural Development in the Nordic Countries, arrangeret af en række svenske forskningsinstitutioner i regi af Nordisk Råd, samt i konference i Odense (1.-2. august) om landdistrikternes udvikling, arrangeret af Dansk Byplanlaboratorium/Videncentret for planlægning i det åbne land med indlægget: Erhverv i jordbrugsområder er meget andet end jordbrug – hvordan håndteres det i planlægningen? I Trondheim (16.-19. september) Nordic Scottish University Network for Rural and Local Development: 3rd Annual Meeting med præsentation af paperet: Rural Areas Between Agricultural Societies and Suburbs. I Svinkløv (29.-30. september) By- og regionforskerseminar, arrangeret af AKF/IFG med præsentation af paperet: Landdistrikterne mellem bondesamfund og moderne forstæder – kan det ikke blive lidt bedre? H. W. Tanvig er dansk repræsentant i styregruppen for Nordic-Scottish University Network for Rural and Local Development. Endelig har H.W. Tanvig holdt en række populærvideenskabelige foredrag.

N. Vestergaard deltog i FAO Technical Consultation on the Measurement of Fishing Capacity i Mexico (29. november-3. december) (udpeget af den danske regering) og præsenterede "Measuring Capacity and Capacity Utilization in Fisheries: The Case of the Danish Gill-net Fleet". Præsenterede på SØMII-evalueringsmøde (26. februar): "Regulation of Renewable Resources in Federal Systems: The Case of Fishery in the EU". Var medarrangør af SØMII-konferencen "Regulatory Instruments and Approaches: Enforcement and Asymmetric Information" (21.-23. november) i Frederiksdal. På konferencen "Fiskeriforskning – en udfordring til universiteterne" arrangeret af forskningsrådene (4. oktober) i Silkeborg var han inviteret til at holde indlæg om "Universiteternes og sektorforskningens muligheder for at styrke den grundlæggende fiskeriforskning inden for området fiskeriøko-

nomi og fiskeriforvaltning". Referee for Journal of Environmental Economics and Management, Canadian Journal of Economics og Norges Forskningsråd.

Eksterne bevillinger og donationer

E. Roth har modtaget 304.032 kr. fra Strukturdirektoratet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri til en strukturanalyse af danske dambrug i 1998-99. E. Roth har endvidere modtaget 70.724 ECU fra EU's Fair Program til MissFish (1999-2000). H.P. Jørgensen og H. Frost har modtaget 2 mio. kr. fra Strukturdirektoratet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri til projekt om indsatsregulering i 1997-2000. H.P. Jørgensen og H. Frost har endvidere modtaget 154.000 ECU fra EU's Fair Program til Conceted Action Promotion of Common Methods of Economic Assessment of EU Fisheries (1998-2000). H. Frost og C.L. Jensen har modtaget 75.288 ECU fra EU's Fair Program til projekt om The significance og Economic Incentives in Fisheries Management under the CFP (1998-2000). N. Vestergaard har modtaget 170.400 kr. fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd til projektet: Measuring Capacity in Fisheries using the Data Envelopment Analysis Approach i 1999-2000. N. Vestergaard har endvidere modtaget 158.667 kr. fra Nordisk Ministerråd til projekt i 1998-99 om Comparative Evaluation of Fishery Policy i Danmark, Island og Norge og 1.264.400 kr. fra Det Strategiske miljøforskningsprogram til projekt under SØMII om Informational Problems in Environmental Resource Regulation i 1997- 2001. V. Søgaard har modtaget 93.000 Ecu fra EU til projekt om Policy Influences on Technology for Agriculture (1998-2000). H. Tanvig har modtaget 470.000 kr. til kortlægning af landdistriktsforskning i 1999-2000 fra Indenrigsministeriet.

Publikationer

- Niels Vestergaard, Davidse W. og V. McEwan. Property Rights in Fishing: From State Property towards Private Property. *Marine Policy* Vol. 23(6), 1999: 537-547.
- Eske-rod, Pernille og Katarina Östergren. "Bureaucratizing Projects? On the Standardization Trend", proceedings til konferencen "IRNOP III: The Nature and Role of Projects in the NEXT 20 Years: Research Issues and Problems", Calgary, Canada, 1998: 487-497 (11 sider).
- Eske-rod, Pernille og Torben Damgaard. "Enhancing the Competencies in SME's through Networking", proceedings til konferencen RENT XII: Research in Entrepreneurship and Small Business", Lyon, Frankrig, november 1998 (20 sider).
- Eske-rod, Pernille. "The Human Ressource Allocation Process When Organizing by Projects", i Lundin Rolf A. og Christophe Midler (red.): "Projects as Arenas for Renewal and Learning Processes", London: Kluwer Academic Publishers, 1998: 125-131 (7 sider).
- Eske-rod, Pernille. "Til- og afgang i projektgruppen". Ledelse & Erhvervsøkonomi, nr. 4, 1998: 265-279 (15

- sider).
- Eskerod, Pernille.* "Computer ApS – en lille virksomhed vokser" i *Blenker, Per, Poul Rind Christensen, Hanne Dam Jensen og Asger Larsen (red.): "Godt Begyndt. Casesamling om danske iværksættere og deres erfaringer"*, Systime, 1999: 27-30.
- Eskerod, Pernille.* "Gruppesamtalen som redskab til bedre samspil" i "Sådan får vi musik i projektet. Håndbog fra Symposierne Projektledelse '99". Foreningen for Dansk Projektledelse, 1999: 183-189.
- Jensen, C.L.* A Critical Review of the Common Fisheries Policy. Department of Environmental and Business Economics, University of Southern Denmark, Working Paper No. 6/1999.
- Jensen, Frank, Niels Vestergaard og Hans Frost.* Asymmetrisk information og regulering af forurening. Institut for Miljø- og Erhvervsøkonomi, Syddansk Universitet, Working Paper No. 1/1999.
- Jensen, Frank og Niels Vestergaard.* Regulation of Renewable Resources in Federal Systems: The case of Fishery in the EU. Department of Environmental and Business Economics, University of Southern Denmark, Working Paper No. 3/1999.
- Jørgensen, Henning og Carsten Jensen.* Overcapacity, Subsidies and Local Stability. Proceedings from the first workshop. EU FAIR Concerted action on Economics and the Common Fisheries Policy: Perspectives for the future economic management of Europe's fisheries. Overcapacity, Overcapitalisation and Subsidies in European Fisheries. Proceedings of the first workshop held in Ports Mouth, UK, pp 239-253.
- Olesen, Finn.* Modeldebat på ny. HHS Erhvervsøkonomisk Skiftserie, august 1998, og Økonomisk & Politik, 1998, nr. 4.
- Olesen, Finn og Teit Lüthje.* EU handel – nogle udvalgte teoretiske og empiriske betragtninger. HHS Erhvervsøkonomisk Skriftserie, maj 1998.
- Olesen, Finn, Johannes Andersen og Gorm Rye Olsen.* Nye veje i samfundsøkonomien 1776-2000. Fra bogen "Nye veje i politik, økonomi og international forhold". Gyldendal 1998, pp. 73-107.
- Olesen, Finn og Lüthje Teit.* "EU som handelsskabende faktor?", Institut for Miljø- og Erhvervsøkonomi, Syddansk Universitet, Working Paper No. 5/1999.
- Michelsen, Johannes, Lynggaard, Padel, Foster, og Villy Søgaard.* Institutional Factors Influencing the Variation in the Rate of Conversion to Organic Farming in Europe 1985-1996. Stuttgart: Universität Hohenheim.
- Olesen, Finn.* "Monetær integration i EU", Institut for Miljø- og Erhvervsøkonomi, Syddansk Universitet, Working Paper No. 2/1999.
- Olesen, Niels Kold og Eva Roth* (koordinator), Det danske dambrugserhverv – en strukturanalyse, Institut for Miljø- og Erhvervsøkonomi, Syddansk Universitet, Esbjerg, maj 1999. Report No. 1/1999
- Salz, Pavel, Henning P. Jørgensen, Hans Frost et al.* Economic Performance of Selected European Fishing Fleets in 1997-98. Concerted action: Promotion of Common Methods for Economic Assessment of EU fisheries. FAIR project. LEI-DLO.
- Salz, Pavel, Hans Frost, Henning P. Jørgensen et al.* Evaluation of ACFM advice. The EIAA model 2. Concerted action: Promotion of Common Methods for Economic Assessment of EU fisheries. FAIR project. LEI-DLO.
- Søgaard, Villy.* The Development of Organic Farming in Europe. Institut for Miljø- og Erhvervsøkonomi, Syddansk Universitet, Working Paper No. 4/1999.
- Søgaard, Villy og Jesper Toft.* Policy Influences on Technology for Agriculture. En oversigt over danske politikker på området. Rapport til PITA-projekt.
- Søgaard, Villy, Susan Carr og Jos Bijman* Kapitel 7 *Agricultural Policies* i Tait og Bijman (eds.), *European Union Policies on Agrochemicals, Biotechnology and Seeds. TSER programme European Commission - DG XII Project No. PL 97/1280 Contract No. SOE1-CT97-1068.*
- Toivonen, Anna-Liisa, Pekka Tuomainen, Ståle Navrud, Eva Roth, Bo Bengtsson and Gudni Gudbersson.* Measuring total economic value of recreational fishery in the Scandinavian countries, Conference: *Evaluating the benefits of recreational fishing*, 1-3 June 1999, Vancouver, Canada.
- Vestergaard, Niels.* "Measures of Welfare Effects in Multiproduct Industries: The Case of Multispecies Individual Quota Fisheries". *Canadian Journal of Economics* Vol 32(3) 1999, pp. 729-743.

Dansk Center for Migration og Etniske Studier (DAMES)

Dansk Center for Migration og Etniske Studier blev oprettet ved Sydjysk Universitetscenter 1. maj 1995 på basis af en femårig bevilling på finansloven og en egenfinansiering fra Sydjysk Universitetscenter. Centrets formål er at koordinere og styrke indvandrer- og migrationsforskningen i Danmark, at være forankringspunkt i det internationale forskningssamarbejde, at samle kompetente seniorforskere, at virke som uddannelsessted for yngre forskere og at forstærke formidlingen af resultater til både offentlige og private interessenter. Statsbevillingen, der administreres af Forskningsministeriet, var på 3,5 mio. kr. årligt i 5 år. I 1999 skal der på basis af en evaluering tages stilling til en eventuel fortsættelse af det statslige tilskud. Evalueringen af centret resulterede i, at Forskningsministeriet besluttede at lukke for statsstøtten pr. 30. juni 2000. I forbindelse med fusionen er Jan Hjarnø og John Wrench blevet ansat som lektorer ved Institut for Miljø- og Ressourceøkonomi, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, herved er der skabt mulighed for at videreføre DAMES som et forskningscenter under Syddansk Universitet.

Bestyrelse

Professor emeritus *Torben Agersnap* (Institut for Organisation, Handelshøjskolen i København, og Sociologisk Institut ved Københavns Universitet, formand for udvalget)

Professor *Jonathan Friedman* (Afdelingen for Socialantropologi, Lunds Universitet, Sverige)

Professor *Hans Gullestrup* (Institut for Samfundsudvikling og Planlægning, Aalborg Universitet)

Docent *Ole Høiris Nielsen* (Afdeling for Etnografi og Socialantropologi, Aarhus Universitet)

Institutedler, lektor *Niels Vestergaard* (Institut for Miljø og Ressourceøkonomi, Syddansk Universitet)

Medarbejdere

Lektor *Jan Hjarnø*, Ph.D. (centerleder)

Lektor *John Wrench*, Ph.D.

Forskningsassistent, dr.scient.pol. *Flemming Mikkelsen*

Forskningsassistent, H.A. *Torben Jensen*. (fratrådt 31. december)

Sekretær, overassistent *Ulla Oehlenschläger*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Lulu Hjarnø

Shahamak Rezaei

Gitte Tilia

Üzeyir Tireli

Publikationer

Hjarnø, Jan (red.). *From Metropolis to Cosmopolis*. A selection of papers presented at the second international Metropolis conference in Helsingør, September 1997. Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag, Esbjerg, 1999.

Hjarnø, Jan. *Asylum and Migration Policies in the European Union* (ed. Steffen Angenendt). Research Institute of the German Society for Foreign Affairs, Berlin. Bonn: Europa Union Verlag. 1999. (109-127).

Hjarnø, Jan. *Identity and Integration in the Educational System*. *Migration – A European Journal of International Migration and Ethnic Relations*, Bd. 32, 1999. (55-79).

Hjarnø, Jan. *Sporene skræmmer – om social arv i folkeskolen og sprogudvikling*. Socialforskningsinstituttet. 1999.

Wrench, John, Rea, Andrea og Oula, Nouria. *Migrants, Ethnic Minorities and the Labour Market: Integration and Exclusion in Europe*. London: Macmillan. 1999.

Wrench, John. *The Problem of 'No Problem': Discrimination in the European Labour Market*. *Viel Arbeit: Perspektiven zur beruflichen Integration von MigrantenInnen*. Graz: ISOTOPIA 1999/15. 1999. (27-34).

Wrench, John. "Discrimination sur le marché européen de travail" *Etudes et Recherches No. 163 Actes des Journées d'étude de Lille*. Paris: ISERES VO Editions. 1999. (43-48).

Research i Ethnic Relations Serien: Siden 1988 har John Wrench været faglig redaktør på Research in Ethnic Relations Series hos Ashgate Publishing Ltd, og da han kom til Danmark, blev dette gjort til en fælles serie mellem DAMES og UK Centre for Research in Ethnic Relations. I 1999 blev serien udvidet til at omfatte „Comparative Studies in Migration and Ethnic Relations“-serien fra Utrecht University og gen-introduceret som Research in Migration and Ethnic Relations-serien. I løbet af 1999 er der udkommet seks bøger i serien.

INSTITUT FOR STATISTIK OG DEMOGRAFI

Professor, dr.oecon. *Hans Chr. Johansen* (instituttleder)
Professor, dr.scient. *Bent Jørgensen*
Professor *Werner Vach*
Lektor *Vera Lucia Botelho*, Ph.D.
Lektor, cand.oecon. *Finn Klitvang*
Lektor *Gustav Kristensen*, Ph.D.
Adjunkt *Lars Korsholm*, Ph.D.
Adjunkt *Jørgen T. Lauridsen*, Ph.D.
Forskningsassistent, dipl.math. *Kirstin Vach* (tidligere Schulz)
Projektforsker, akademiingeniør *Svend Lund* (tiltrådt 22. marts)
Gæsteprofessor *Yuri Maistrenko* (1. november-31. december)
Gæsteprofessor *Michael Sonis* (28. februar-14. marts)
Gæsteforsker *Gordon Keith Smyth*, Ph.D. (delvist fondslønnet)
Ekstern lektor, cand.oecon. *Erik Møllmann Bøye*
Ekstern lektor *Carsten Ulstrup Johansen*
Ekstern lektor, civilingeniør, HD *Jørgen Olsen*
Institutsekretær, BA i erhvervssprog *Annette Schmidt-Mogensen* (tiltrådt 1. februar)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Ivan Iachine

Bjarke Mirner Klein (tiltrådt 1. september)

Sven Jesper Knudsen

Henrik Støvring (tilknyttet Forskningsenheden for Almen Medicin fra 1. juli)

Shahriar Yousefi

Instruktører tilknyttet instituttet har haft i alt 1.260 konfrontationstimer, og undervisningsassistenter har haft 196 konfrontationstimer. De Ph.D.-studerende har til sammen undervist i 213 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Fælles seminarække er afholdt med Demografisk Forskningscenter ved Institut for Statistik og Demografi og Demografisk Forskningscenter, Syddansk Universitet, med følgende gæsteforelæsere: Otto Andersen og Jørn K. Petersen (Danmarks Statistik, København): The Danish Demographic Database - An Introduction (8. februar). Gabriele Doblhammer (Max-Planck-Institut für demografische Forschung, Rostock, Tyskland): Life Span Depends on Month of Birth (8. marts). Mike Murphy (London School of Economics, England): Bayesian Approches to Demographic Modelling Contraceptive Use (22. marts). Merete Jørgensen (Novo Nordisk, Bagsværd): Role of Statisticians within the Pharmaceutical Industry (29. marts). Rod-

rigo Labouriau (Afdeling for Jordbrugssystemer, Danmarks JordbrugsForskning, Foulum): Modelling Population Competition of Micro-Organisms: An Application of Dynamical Systems and Generalised Linear Models (12. april). George Alter (University of Indiana, USA): Reproductive Strategies in Europe and Asia before the Demographic Transition (26. april). Søren Lundbye-Christensen (Aalborg Universitet): Biostatistical Applications of State-space Models (17. maj). Ulrich Halekoh (Centre for Data Analysis and Modelling, Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, Tyskland): A Bayesian Approach to Seriation Problems in Archaeology (31. maj). Peter Song (York University, Toronto, Canada): Monte Carlo Kalman Filter and Smoothing for Multivariate Discrete State Space Models (9. august). Leiv Bakketeig (IST - Epidemiologi, Syddansk Universitet): Gestational Age and Birthweight in Successive Pregnancies and Across Generations Related to Perinatal Survival (20. september). Rune Jacobsen (Center for Registerforskning, København): Natural Variation in the Human Sex Ratio og Fertility Rates in Denmark in Relation to Sexes of Preceding Children in the Family (27. september). David Gaist (IST - Epidemiologi, Syddansk Universitet): First Results from a Newly Established Panel of Middle-Aged Twins (25. oktober). Inge Riis Korsgaard (Afdeling for Husdyravl og Genetik, Danmarks JordbrugsForskning, Foulum): Genetic Analysis of Survival Data - The Log Normally Distributed Frailty Model and Heritability (1. november). Philip Hougaard (Novo Nordisk, Bagsværd): Modelling the Lifetimes of Twins, with Application to Danish Twins Born 1870-1930 (15. november).

Andre arrangementer

Instituttet afholdt den internationale workshop Prediction in Medical Statistics (4.-5. februar) sponsoreret af Nordic Network in Biostatistics. Desuden afholdt instituttet et møde i Jydsk Longitudinelt Selskab (3. marts) samt en international workshop om Chaotic Dynamics in Nature and Society (9. marts). Endvidere afholdt instituttet et todagesmøde i Dansk Selskab for Teoretisk Statistik (4.-5. maj). I den fælles seminarække, som er afholdt med Demografisk Forskningscenter, Syddansk Universitet, forelæste desuden følgende af instituttets og centrets egne medarbejdere: Gordon K. Smyth (Institut for Statistik og Demografi): What are Random Effects: an Empirical Bayes Interpretation (1. februar). Ivan A. Iachine (Institut for Statistik og Demografi): Genetics of Disability and other Chronic Conditions (19. april). Jesper Boldsen (Demografisk Forskningscenter): The Evolution of a Modern Mortality Pattern: A Study of Correlated Frailty in the

Medieval Village Tirup (13. september). Richard R. Paine (Demografisk Forskningscenter): Epidemics and Child Mortality in Preindustrial Europe (8,000BC-AD1,400) (11. oktober). Lisbeth B. Knudsen (Demografisk Forskningscenter): The Changing Incidence of Female Sterilization in Denmark and the Impact on Fertility Rates 1980-1993 (8. november). Grethe Banggaard (Demografisk Forskningscenter): Marriage Patterns and Child Mortality in Nineteenth Century Denmark (6. december).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

V.L. Botelho har deltaget i møde i Dansk Demografisk Forening, Odense (28. oktober).

I. Iachine har deltaget i Symposium i Anvendt Statistik, København (25.-27. januar), med foredraget Genetics of Disability and Other Chronic Conditions: A Bivariate Model of Debilitation and Survival. Han har deltaget i workshoppen Genes, Genealogy and Longevity, Max-Planck-Institut für demografische Forschung, Rostock, Tyskland (20.-21. maj), med foredraget The Variability of Human Life Span: The Role of Genes and Other Factors. Endvidere har I. Iachine deltaget i 20th Annual Conference of the International Society for Clinical Biostatistics, Heidelberg, Tyskland (13.-17. september), med foredraget Bivariate Quadratic Hazard Model: Results of Analysis of the Danish Twins Survival Data.

H.C. Johansen deltog i et møde for Higher Studies, Oslo (19.-20. marts), om dansk-norske dødelighedsmønstre omkring 1900, i en konference i Umeå (12.-14. august) i anledning af 250-året for oprettelsen af den svenske befolkningsstatistik med et indlæg om Early Danish Census-Taking, i det 13. nordiske demografiske symposium, Umeå (15.-17. august), med et indlæg om Danish Adult Mortality 1890-1940, i en nordisk konference om historisk demografi arrangeret af Demografisk Forskningscenter, Middelfart (30. september-3. oktober), med et indlæg om Børnedødelighed i Danmark 1890-1940. Desuden deltog han i et møde organiseret af Demografisk Forskningscenter og Dansk Demografisk Forening, Odense (28. oktober), med et indlæg om Fertilitetssnedgangen i Danmark 1890-1940. Medlem af bedømmelsesudvalg ved besættelse af professorat i genusstudier ved Linköpings Universitet og et professorat i demografi under det svenske socialforskningsråd samt ved bedømmelse af Sam Willners afhandling om Det svaga könet ved Linköpings Universitet og af Kirill Andreevs Ph.D.-afhandling ved Syddansk Universitet. Medlem af bestyrelserne for Det europæiske Universitet i Firenze (indtil oktober), Jernbanemuseet og Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg. Medlem af redaktionskomiteerne til udgivelse af Dansk Industrihistorie og Dansk Søfartshistorie. Medlem af eksekutivkomiteen for International Economic History Association. Instituttleder for Institut for Statistik og Demografi samt centerleder for Dansk demografisk Forskningscenter.

B. Jørgensen har med foredraget Multivariate Longitu-

dinal Regression for Mixed Responses: The Effect of Betaseron on Multiple Sclerosis deltaget i 14th International Workshop on Statistical Modelling, Graz, Østrig (19.-23. juli), og i Jydsk Longitudinelt Selskabs møde, Aarhus Universitet (26. august). Han var medlem af bedømmelsesudvalget for Trine Kvists Ph.D.-afhandling Statistical Modelling of Fish Stocks ved Danmarks Tekniske Universitet, Kgs. Lyngby (25. oktober). Han har med foredraget Multivariate Dispersion Models deltaget i mødet Multivariate Analysis for Use in Industry, Chalmers Tekniska Högskola, Göteborg, Sverige (26.-30. november).

B.M. Klein deltog i en workshop med foredraget State space modellering af binomiale data i Jydsk Longitudinelt Selskab, Forskningscenter Foulum (8. december).

S.J. Knudsen har deltaget i 14th International Workshop on Statistical Modelling, Graz, Østrig (19.-23. juli).

L. Korsholm deltog i symposiet MaPhySto Summer-school on Empirical Processes, Århus (9.-10. august), samt i 20th Annual Conference of the International Society for Clinical Biostatistics og 44. Jahrestagung der Deutschen Gesellschaft für Medizinische Informatik, Biometrie und Epidemiologie, Heidelberg, Tyskland (13.-17. september).

G. Kristensen organiserede sammen med S. Yousefi en international workshop om Chaotic Dynamics in Nature and Society - Perspectives on Spatio Temporal Evolution, Odense (9. marts). Han deltog i Dansk Epidemiologisk Selskabs årsmøde på Hindsgavl Slot, Middelfart (10.-11. september), hvor han fremlagde et papir med titlen Grain Price Regimes and Fertility in Denmark 1735-2020. På et seminar for regional- og byforskere i Svinkløv, Vendsyssel (29.-30. september) fremlagde han et papir med titlen Byudvikling og dødelighed i Danmark 1735-1960. Han har været referee for Papers in Regional Science samt for Publikationsudvalget Syddansk Universitet (formand for manuskriptevalueringskomite for manus om Megadata - i Samfundsvidenskab).

J.T. Lauridsen deltog i Symposium i Anvendt Statistik, København (25.-27. januar), hvor han præsenterede et papir med titlen Spatial Cointegration Analysis in Econometric Modelling. Desuden deltog han i Dansk Økonometrisk Selskabs årsmøde, Sandbjerg, Sønderborg (22.-25. maj), hvor han præsenterede et papir med titlen Spatial Patterns in Intermunicipal Commuting. Han deltog endvidere i 39. ERSO Congress, Dublin (28. august-1. september), hvor han præsenterede artiklen Spatial Cointegration Analysis in Econometric Modelling.

S. Lund deltog i SAS-introduktionskursus på Sofienholm Gods, Skanderborg (24.-26. marts).

G.K. Smyth har med foredraget Accounting for Dispersion in Count Data: Semiparametric Extend Poisson Process Models deltaget i et todagesmøde i Dansk Selskab for Teoretisk Statistik, Odense (4.-5. maj), samt i 14th International Workshop on Statistical Modelling, Graz, Østrig (19.-23. juli), med foredraget Dispersion Modelling, Random Effects and REML. Desuden har han deltaget i et møde i Jydsk Longitudinelt Selskab, Odense (3.

marts), med foredraget A Stochastic Model for Disease Growth in a Tropical Pasture Legume. G.K. Smyth deltog endvidere med foredraget Double Generalized Linear Models: Approximate REML and Diagnostics i et seminar på School of Industrial and Systems Engineering, Georgia Institute of Technology, Atlanta, USA (1. april), samt i konferencen 52nd Session of the International Statistical Institute, Helsinki, Finland (11. august), med foredraget Fitting Tweedie's Compound Poisson Model to Insurance Claims Data: Dispersion Modelling. Han deltog med foredraget Double Generalized Linear Models: Approximate REML and Diagnostics i et seminar ved Afdeling for Teoretisk Statistik, Aarhus Universitet (30. september), samt i et seminar ved Biometrisk Forskergruppe, Danmarks JordbrugsForskning, Foulum (1. december), med foredraget Double Generalized Linear Models: Approximate REML and Diagnostics. Han deltog i workshoppen Prediction in Medical Statistics, Odense (4.-5. februar), i The Nordic Regional Conference, International Biometric Society, Novo Nordisk, Bagsværd (9.-11. juni), og i et todagesmøde, Århus (23.-24. november). Han besøgte også the Russian Centre for Laser Physics and the Euler Mathematics Institute in Skt. Petersburg, Rusland (19.-25. august).

H. Støvring deltog i Symposium i Anvendt Statistik, København (25.-27. januar), hvor han holdt et foredrag med titlen Parametric Estimation of Prevalence, Incidence and Treatment Duration Based on the Waiting Time Distribution. Han deltog endvidere i The Nordic Regional Conference, som blev holdt af den nordiske region af International Biometric Society, København (9.-11. juni), hvor han præsenterede en poster. H. Støvring deltog også i 20th Annual Conference of the International Society for Clinical Biostatistics og 44. Jahrestagung der Deutschen Gesellschaft für Medizinische Informatik, Biometrie und Epidemiologie, Heidelberg, Tyskland (14.-17. september).

K. Vach har med posteren Variable Selection and Shrinkage: Comparison of some Approaches deltaget i 20th Annual Conference of the International Society for Clinical Biostatistics, Heidelberg, Tyskland (14.-17. september). Hun har også deltaget i The Nordic Regional Conference, som blev holdt af den nordiske region af International Biometric Society, København (9.-11. juni).

W. Vach har afholdt en forelæsning Komplexe Modelle in der Biometrie-Fluch oder Segen i en ringforelæsning Mathematische Modellierung in den Lebenswissenschaften - Möglichkeiten und Grenzen ved Universität Hamburg, Tyskland (16. juni). Han har med foredraget A Bayesian Approach to the Seriation Problem in Archaeology deltaget i The Joint Statistical Meeting 1999 i Baltimore, USA (7.-12. august). Han har med posteren New Approaches to Compare the Potential for Acute and Delayed Emesis among Different Chemotherapies deltaget i 20th Annual Conference of the International Society for Clinical Biostatistics, Heidelberg, Tyskland (14.-17. september). Han har med foredraget Erfahrungen mit dem Einsatz von Stata in der Biostatistikausbildung von Medi-

zinern deltaget i konferencen Statistical Computing 99 på Schloss Reisensburg, Tyskland (20.-23. juni). Han har også deltaget i The Nordic Regional Conference, som blev holdt af den nordiske region af International Biometric Society, København (9.-11. juni). Desuden havde han et professoratseminar (20. maj), hvor han holdt foredraget The Role of Models in Medical Statistics. Han har endvidere fungeret som medredaktør af Biometrics.

S. Yousefi deltog i Symposium i Anvendt Statistik, AKF, København (25.-27. januar), hvor han fremlagde et papir med titlen Relative Discrete Dynamics and Demographic Change in Danish Population 1901-1998. Endvidere deltog han i Dynamic Days 99, Università degli Studi di Milano, Como, Italien (20.-23. juni). Desuden deltog han i Second Workshop on Lowest Low Fertility, Max-Planck-Institut für demografische Forschung, Rostock (2.-3. december), hvor han i samarbejde med Lisbeth B. Knudsen fremlagde et papir med titlen On the Empirical Regularities and Emergence of Structural Changes in Cohorts' Fertility. The Case of Denmark.

Publikationer

- Botelho, Vera Lucia.* International Migration and Transnationalism: An Empirical Account. Demografisk Forskningscenter, *Research Report* 8.
- Iachine, I.A., K. Christensen, og A.I. Yashin.* Incorporating Genetic Marker Information into the Analysis of Twin Survival Data: A Simulation Study. Institut for Statistik og Demografi, Syddansk Universitet, *Research Report* 26.
- Iachine, I.A., og A.I. Yashin.* Bivariate Quadratic Hazard Model: Results of Analysis of the Danish Twins Survival Data. Institut for Statistik og Demografi, Syddansk Universitet, *Research Report* 21.
- Iachine, I.A., og A.I. Yashin.* Dependent Hazards in Multivariate Survival Problems. *Journal of Multivariate Analysis* 71:241-261.
- Iachine, I.A., A.I. Yashin, K. Christensen, og J.W. Vaupel.* Genetics of Disability and Other Chronic Conditions: A Bivariate Model of Debilitation and Survival. Transactions of Symposium i Anvendt Statistik, 25.-27. januar, København, s. 96-105.
- Iachine, I.A., A.I. Yashin, og A.Z. Begun.* Genetic Factors in Susceptibility to Death: A Comparative Analysis of Bivariate Survival Models. *Journal of Epidemiology and Biostatistics* 4(1):53-60.
- Iachine, I.A., m.fl.* Genes, Demography, and Life Span: The Contribution of Demographic Data in Genetic Studies on Aging and Longevity. *American Journal of Human Genetics* 65(4):1178-1193.
- Iachine, I.A. og A.I. Yashin.* What Difference Does the Dependence between Durations Make? Insights for Population Studies of Aging. *Life Time Data Analysis* 5(1):5-22.
- Iachine, I.A. A.I. Yashin, og J.R. Harris.* Half of the Variation in Susceptibility to Mortality is Genetic: Findings from Swedish Twin Survival Data. *Behavior*

- Genetics* 29(1):11-19.
- Johansen, H.C. Anm. af Løkke, Anne. Døden i barndommen. Spædbørnsdødelighed og moderniseringsprocesser i Danmark 1800 til 1920 (resume af disputatsopposition), *Historisk Tidsskrift*, bd. 99, s. 262-69.
- Johansen, H.C. The Development of Reporting systems for Causes of Death in Denmark, *Journal of the History of Medicine and Allied Sciences*, 54:(2):154-66.
- Johansen, H.C. The Decline in Danish Tuberculosis Mortality before World War II, Demografisk Forskningscenter, *Research Report* 10.
- Jørgensen, B. Dispersion Models. I Kotz, S., Read, C.B., og D.L. Banks (red.). *Encyclopedia of Statistical Sciences*, Update Volume, bd. 3. New York: Wiley, 1999;172-184.
- Jørgensen, B., S. Lundbye-Christensen, P.X.-K. Song, og L. Sun. A State-space Model for Multivariate Longitudinal Count Data. *Biometrika* 1999;86:169-181.
- Jørgensen, B., og M. Tsao. Dispersion Models and Longitudinal Data Analysis. *Statist Med* 1999;18:2257-2270.
- Knudsen, Sven Jesper. Estimating Functions and Separate Inference. Institut for Statistik og Demografi, Syddansk Universitet, *Monograph* 1.
- Kristensen, G., og I. Jensen. Alarm Treatment: Analyses of Response and Relapse. *Scand J Urol Nephrol*, bd. 33, 1999, suppl. 202, s. 73-75.
- Lauridsen, Jørgen, og Terkel Christiansen. Lighed med hensyn til finansiering af sundhedsydelser og fordelingseffekt af øget brugerbetaling. *Samfundsøkonomien* 3, s. 12-16.
- Lauridsen, Jørgen, Istvan Fazekas, Sandor Baran, og Alexander Kukush. Asymptotic Properties in Space and Time of an Estimator in Non-linear Errors-in-Variables Models. *Random Operators and Stochastic Equations*, 7/4, 1999, s. 389-412.
- Lauridsen, Jørgen, Istvan Fazekas, og Sandor Baran. Asymptotic Properties in Time and Space of an Estimator in Errors-in-variables Models in the Presence of Validation Data. *Computers and Mathematics with Applications*, 38:31-39.
- Lauridsen, Jørgen, m.fl. The Redistributive Effect of Health Care Finance in Twelve OECD Countries. *Journal of Health Economics*, 18(3):291-313.
- Lauridsen, Jørgen. Policy Variation among Central and Peripheral Danish Municipalities. Institut for Statistik og Demografi, Syddansk Universitet. *Research Report* 13.
- Lauridsen, Jørgen. Spatial Cointegration Analysis in Econometric Modelling. I Holm, Anders, og Peter C. Linde (red.): *Symposium i anvendt statistik*, AKF og SFI Survey, København, 1-15.
- Lauridsen, Jørgen, og Birgit Nahrstedt. Spatial Patterns in Intermunicipal Danish Commuting. I G. Crampton (red.): *Regional Unemployment, Job Matching, and Migration*. Pion Limited, s. 49-62.
- Smyth, G.K., W. Dixon, og B. Chiswell. Optimized Selection of River Sampling Sites. *Water Research* 33(4):971-987.
- Lauridsen, Jørgen, m.fl. The Redistributive Effect of Health Care Finance in Twelve OECD Countries. *Journal of Health Economics* 18(3):291-313.
- Lauridsen, Jørgen m.fl. Equity in the finance of health care: some further international comparisons. *Journal of Health Economics* 18(3):263-290.
- Lauridsen, Jørgen m.fl. Redistributive Effect, Progressivity and Differential Tax Treatment: Personal Income Taxes in Twelve OECD Countries. *Journal of Public Economics* 72(1):73-98.
- Smyth, G.K., W. Dixon, og B. Chiswell. Comparative Evaluation of River Sampling Programs. Water 99 Joint Congress: 25th Hydrology and Water Resources Symposium, 2nd International Conference on Water Resources and Environment Research: Handbook and Proceedings, 6-8 July, Brisbane Convention and Exhibition Centre, Queensland, Australia, The Institute of Engineers, Australia. Barton ACT, s. 437-440.
- Smyth, Gordon K., og Heather M. Podlich. Saddlepoint Approximations for Extended Poisson Process Models. Institut for Statistik og Demografi, Syddansk Universitet, *Research Report* 18.
- Smyth, G.K., H.M. Podlich, og M.J. Faddy. Likelihood Computations for Extended Poisson Process Models. *InterStat*. September #1.
- Smyth, Gordon K., Heather M. Podlich, og Malcolm Faddy. Semi-Parametric Extended Poisson Process Models. Institut for Statistik og Demografi, SDU - Odense Universitet, *Research Report* 23.
- Smyth, Gordon K. Adjusted Likelihood Methods for Modelling Dispersion in Generalized Linear Models. Institut for Statistik og Demografi, Syddansk Universitet, *Research Report* 12.
- Smyth, Gordon K. Employing Symmetry Constraints for Improved Frequency Estimation by Eigenanalysis Methods. Institut for Statistik og Demografi, Syddansk Universitet. *Research Report* 27.
- Smyth, Gordon K., og Douglas M. Hawkins. Robust Frequency Estimation Using Elemental Sets. Institut for Statistik og Demografi, Syddansk Universitet. *Research Report* 22.
- Smyth, G. K., og B. Jørgensen. Fitting Tweedie's Compound Poisson Model to Insurance Claims Data: Dispersion Modelling. I Proceedings of the 52nd Session of the International Statistical Institute, Helsinki, Finland, August 10-18, 1999, Contributed Paper Meeting 68: Statistics and insurance.
- Smyth, Gordon K., og Heather M. Podlich. An Improved Saddlepoint Approximation Based on the Negative Binomial Distribution for the General Birth Process. Institut for Statistik og Demografi, Syddansk Universitet. *Research Report* 25.
- Smyth, G. K., og A.P. Verbyla. Adjusted Likelihood Methods for Modelling Dispersion in Generalized Linear Models. *Environmetrics* 10, s. 696-709.
- Smyth, G.K., og A.P. Verbyla. Double Generalized Linear

- Models: Approximate REML and Diagnostics. I *Statistical Modelling*: Proceedings of the 14th International Workshop on Statistical Modelling, Graz, July 19-23. Red. Friedl, H., Berghold, A., og G. Kauermann. International Workshop on Statistical Modelling, Graz, s. 66-80.
- Støvring, H. m.fl. Oral Clefts, Transforming-Growth-Factor-Alpha Gene Variants and Maternal Smoking. A Population based Case-control Study in Denmark 1991-1994. *Am J Epidemiol* 49(3):248-55.
- Vach, Werner, og Karl Schweizer. Methode der Klassifikationsbäume (CART). I *Methoden für die Analyse von Fragebogendaten*. Red. Schweizer, Karl. Goettingen, Hofgrete, 1999;153-164.
- Vach, Werner, og Ulrich Halekoh. Bayesian Seriation as a Tool in Archaeology. I *Archaeology in the Age of the Internet - CAA 97 - Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology*, Proceedings of the 25th Anniversary Conference Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology. Red. Dingwall, Lucie, Exon, Sally, Gaffney, Vince, Laflin, Sue, og Martijn van Leusen, BAR S750, Archaeopress.
- Vach, Werner, Jens Timmer, Michael Lauk, og C.H. Luecking. A Test for a Difference Between Spectral Peak Frequencies. *Computational Statistics & Data Analysis* 30(1999):45-55.
- Støvring, H. On Radicke and his Method for Testing Mean Differences. *The Statistician*, 48(2):1-13.
- Støvring, H., og W. Vach. Parametric Estimation of Prevalence, Incidence and Treatment Duration Based on the Waiting Time Distribution. I *Symposium i Anvendt Statistik* (red. Holm, Anders, og Peter C. Linde), s. 106-113. København: AKF og SFI.

Demografisk forskningscenter

Professor, dr.oecon. *Hans Chr. Johansen* (centerleder - også institutleder for Institut for Statistik og Demografi, hvorunder aktiviteter og publikationer er nævnt)

Professor *James W. Vaupel*, Ph.D. (tilknyttet IST - Epidemiologi, hvorunder aktiviteter og publikationer er nævnt)

Forskningsprofessor, dr.med. *Kaare Christensen* (tilknyttet IST - Epidemiologi, hvorunder aktiviteter og publikationer er nævnt)

Forskningsprofessor, lic.scient. *Jesper Boldsen* (også tilknyttet IST - Epidemiologi)

Forskningslektor, mag.scient.soc. *Lisbeth B. Knudsen*

Forskningsadjunkt *Kjeld Andersen*, Ph.D. (tiltrådt 1. juli, også tilknyttet IST - Epidemiologi)

Forskningsadjunkt *Hans Chr. Petersen*, Ph.D. (tiltrådt 1. juli, også tilknyttet IST - Epidemiologi)

Forskningsassistent, cand.mag. *Anette Jensen* (tiltrådt 15. november)

Projektforsker, cand.mag. *Orla Damkjer* (tiltrådt 1. juli)

Skelettekniker *Ulla Høgh Freund* (ved ADBOU)

Gæsteprofessor *Tommy Bengtsson* (tiltrådt 1. oktober)

Gæsteprofessor *Richard R. Paine* (tiltrådt 1. juli)

Gæsteforskningsassistent *Zydrune Palubeckaite* (ved ADBOU, fra Vilnius Universitet, Litauen, 1. august-31. december, finansieret af kultursamarbejdet mellem Danmark og Litauen)

Fuldmægtig, cand.mag. *Per Berg*

Sekretær *Karin Bülow* (ved ADBOU)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Carsten Kronborg Bak (ophørt 31. juli)

Grethe Banggaard

Lene Møllerup (tiltrådt 1. august, barsel fra 18. oktober)

Ph.D.-studerende, gæster ved ADBOU:

Marianne Reeves (University of North Caroline, Fullbright-stipendiat, indtil 15. juni)

Rebecca Ferrel (Pennsylvania State University, Fullbright-stipendiat, fra 1. september)

Troy Case (Arizonas State University, 27. maj-2. juni)

Andre aktiviteter

Seminarrække afholdt sammen med Institut for Statistik og Demografi, hvorunder forelæsere og seminar titler er nævnt. Centret har overtaget sekretariatsfunktionen for Dansk Demografisk Forening (fra 17. marts). Dansk Demografisk Forening har i samarbejde med centret afholdt et heldagsmøde (28. oktober), hvorpå de enkelte forskningsprojekter på centret blev præsenteret for foreningens medlemmer. Efterfølgende er udarbejdet en Research

Report (Research Report 13, Demografisk Forskningscenter, Syddansk Universitet).

Medarbejdernes aktiviteter uden for centret

K. Andersen præsenterede en poster med titlen The Risk of Alzheimer's Disease following Head Injury. The Odense Study på mødet International Academy for Biomedical and Drug Research, Workshop om Neurocognitive Impairment in Schizophrenic and Alzheimer's Disorders: Therapeutic Approaches, Paris (12.-13. marts). Han deltog i Dansk Demografisk Forenings møde, Odense (28. oktober), hvor han holdt foredraget Kognitive funktioners betydning for livslængde, fysisk aktivitet og "normal" aldring. Han deltog endvidere i det III. Nordiske Pfizer Symposium, Helsingør (29.-30. oktober), hvor han var inviteret til at holde foredraget Epidemiology of Dementia. K. Andersen deltog endvidere i et eksternt centermøde, Dansk Center for Molekylær Gerontologi, Århus, og Ældreforskningscentret på Syddansk Universitet, Hindslev, Middelfart (6.-7. december), hvor han holdt foredraget Cognition among the Oldest-old.

C.K. Bak har deltaget i årsmødet i Dansk Sociologforening, København (27. februar). Han deltog i den 20. Nordiske Sociologkongres i Bergen (17.-20. juni), hvor han præsenterede paperet Demografiske trends i fertilitet og familieformer i Danmark siden anden verdenskrig i arbejdsgruppen Familiemønstre.

G. Banggaard har deltaget i det 13. Nordiske Demografiske Symposium i Umeå, Sverige (15.-17. august), i konference om nordisk historisk demografi, Middelfart (30. september-3. oktober), med foredrag om vielsesmønstre og børnedødelighed i Danmark ca. 1785-1840 samt i møde i Dansk Demografisk Forening, Odense (28. oktober), med foredrag om kilder og kildeproblemer ved forskning i spædbørns- og børnedødelighed i Danmark i slutningen af det 18. og begyndelsen af det 19. århundrede. G. Banggaard er medlem af bestyrelsen for Dansk historisk Fællesråd.

T. Bengtsson deltog i Social Science and History Association Conference i Fort Worth, Dallas, USA (11.-14. november), hvor han præsenterede et paper om Fertility and Economic Stress in Southern Sweden 1765-1867 samt et andet om The Great Mortality Decline. Han deltog i en CEPR-Conference i Tel Aviv, Israel (23.-26. november), med et paper om Immigrant Consumption of Sick-ness Benefits in Sweden 1981-1996. T. Bengtsson blev udnævnt til professor i økonomisk historie på Lund Universitet. Han blev også udnævnt til research fellow og dermed tilknyttet som forsker ved Institute for the Study of Labor (IZA), Bonn, Tyskland.

J. Boldsen er medlem af styregruppen for den Antropologiske DataBase, Syddansk Universitet (ADBOU) og daglig leder af ADBOU. I den egenskab har han medvirket ved en række arrangementer i forbindelse med Middelalder99. ADBOU har deltaget aktivt i udformningen af udstillingen Middelalderens Menneske på den Antikvariske Samling, Ribes Vikinger (åbnet den 27. marts). ADBOU har ligeledes leveret skeletmaterialet og ekspertise til udstillinger på Skive Museum og Odense Bys Museer (Hollufgård). Sekretariatsfunktionen for Fynsgruppen af Middelalder99 blev varetaget af ADBOU. I årets løb har Jesper Boldsen deltaget i følgende videnskabelige møder: Middelalderens Kirkegårde - Arkæologi og antropologi - indsigt og udsyn, Ribe (3.-5. juni), med foredraget Demografisk struktur i landsbyen Tirup. Jesper Boldsen var medarrangør af dette møde. Max-Planck-Institut für demografische Forschung, Rostock (8.-10. juni), From Mathematical Modelling for Palaeodemography: Coming to Consensus Workshop med foredragene Tirup: A Study in Medieval Danish Demography af Bethany M. Usher, Darryl Holman, Jesper Boldsen og James Wood samt Transition Analysis a New Method for Estimation Age at Death af Jesper Boldsen og Georg Milner. På Max-Planck-Institut für demografische Forschung, Rostock (1. juli), 3rd European-American Research Colloquium on Social and Biological Determinants of Longevity med foredraget The Latest News on Human Longevity since the Ice Age af J. Boldsen og R.R. Paine. Dansk Demografisk Forening, Odense (28. oktober), med foredraget Human Demographic Evolution - is it possible to forget about Darwin? Møde om Sct. Jørgensgårde arrangeret af Odense Bys Museer, Odense (22. november), med foredraget Spedalskhed i Danmarks middelalder - en epidemiologisk analyse. Han er adjunct professor i antropologi ved University of Utah, USA, og associate editor af Journal of Biosocial Science.

A. Jensen har deltaget i møde i Dansk Demografisk Forening, Odense (28. oktober).

L.B. Knudsen deltog i årsmødet i Dansk Sociologforening, København (27. februar). Hun har holdt forelæsning om Registerbaseret forskning, belyst ved eksempler om reproduktion, i Medicinsk Sociologi, Københavns Universitet (1. marts). Endvidere har hun holdt et oplæg om Den nyere fertilitetsudvikling i Danmark i Sociologisk Laboratorium, sociologistudiet, Aalborg Universitet (11. marts), samt en forelæsning om 25-året for fri abort i Dansk Medicinsk Selskab, København (16. marts). L.B. Knudsen deltog i 9. Årsmøde i Foreningen for Kvinde- og Kønssforskning og holdt oplæg om Udviklingen i provokeret abort i Danmark i 25 år, Aalborg (9.-10. april). Hun har holdt forelæsning om Kvinders liv i Danmark på et møde arrangeret af Folkevirke, København (27. april). Desuden deltog hun i mødet i det Nordiske abortepidemiologiske netværk og holdt to oplæg om Udviklingen i provokerede aborter i Danmark samt Sene aborter, Helsinki, Finland (10.-11. maj). L.B. Knudsen deltog i den 20. Nordiske Sociologkonference og præsenterede et oplæg om Provokeret abort og familiedannelse i Danmark, og desuden

ledede hun workshopen om Familie- og generationsmønstre, Bergen, Norge (17.-20. juni). Hun deltog endvidere i det 13. Nordiske Demografiske Symposium og præsenterede et paper om Ændringerne i incidensen af sterilisation af kvinder, set i relation til familie- og fertilitetsmønstre i Danmark, 1980-1993, Umeå (15.-17. august). L.B. Knudsen deltog i 4th European Population Conference (EPC99) med et paper fælles med Mike Murphy om Inter-generational Transmission of Fertility in Contemporary Developed Countries: Insights from Denmark, præsenteret af Mike Murphy, Den Haag, Holland (30. august-3. september). Hun deltog i årsmødet i Dansk Epidemiologisk Selskab, Middelfart (10. september), samt holdt forelæsning om Men in a Contemporary Developed Country; Their Fertility and Their Families - a Demographic Approach på et seminar om Men and Reproductive Health på Norsk Institutt for Kvinne- og kønsforskning, Oslo Universitet (25.-26. oktober). Hun deltog i 2nd Workshop on Lowest Low Fertility ved Max-Planck-Institut für demografische Forschung, Rostock (2.-3. december), hvortil paperet On the Empirical Regularities and Emergence of Structural Changes in Cohorts' Fertility. The case of Denmark var udarbejdet og blev præsenteret sammen med Shahriar Yousefi fra Institut for Statistik og Demografi. Hun blev valgt som formand for Dansk Demografisk Forening (17. marts).

L. Møllerup deltog i heldagsseminaret Senmiddelalderens og Renæssancens keramik - Arkæologi og kulturhistorie ved Afdeling for middelalder-arkæologi, Moesgård, Aarhus Universitet (30. september). Hun afholdt foredraget The Churchyard, the Grave and the Population in Late Medieval Danish Towns. Et Ph.D.-projekt på ADBOU (9. september) samt fik udgivet sit speciale.

R.R. Paine holdt foredraget Human Life History Evolution in the Holocene: Paleodemographic in a few Minutes ved et seminar på ADBOU, Antropologisk Database, Syddansk Universitet (7. oktober). Han deltog i 3rd European-American Research Colloquium on Social and Biological Determinants of Longevity på Max-Planck-Institut für demografische Forschung, Rostock (1. juli), med foredraget The Latest News on Human Longevity since the Ice Age af J. Boldsen og R.R. Paine.

H.C. Petersen holdt foredraget Det Osteologiske Paradoks, Middelalderens Kirkegårde. Arkæologi og Antropologi - indsigt og udsyn på det Nordiske Seminar 1999, Ribe (2.-5. juni). På Dansk Demografisk Forenings møde, Odense (28. oktober) præsenterede han et paper om Omkostninger ved Reproduktion, en undersøgelse af danske tvillinger. Han deltog også i 3rd Joint Meeting of the Danish Center for Molecular Gerontology & Aging Research Center, Hindsgavl, Middelfart (6.-7. december) med foredraget The Cost of Reproduction - a Study of Danish Twins.

Eksterne bevillinger og donationer

Centret er finansieret ved en bevilling fra Danmarks Grundforskningsfond. Derudover har J. Boldsen på en

samarbejdskontrakt med Malmö Museum fået udbetalt 300.000 kr. til registrering og analyse af skeletterne fra kvarteret Skt. Jörgen i Malmö (samlet bevilling 4.540.000 kr.).

Publikationer

Andersen, K. m.fl. The Cost of Dementia in Denmark. The Odense Study. *Dement Geriatr Cogn Disord* 1999;10(4):295-304.

Andersen, K. m.fl. Gender Differences in the Incidence of AD and Vascular Dementia: The EURODEM Studies. EURODEM Incidence Research Group. *Neurology* 1999;53(9):1992-1997.

Andersen, K. m.fl. Incidence of very Mild to Severe Dementia and Alzheimer's Disease in Denmark. The Odense Study. *Neurology* 1999;52(1):85-90.

Banggaard, Grethe. Husmandsbørns vilkår i første halvdel af 1800-tallet. *Bol og By* 1999;1:32-56.

Bengtsson, T. The Vulnerable Child. Economic Insecurity and Child Mortality in Pre-Industrial Sweden: A Case study of Västanfors, 1750-1850. *European Journal of Population*, 1999.

Boldsen, Jesper L. A Child a Tooth - the Cost of Reproduction in the Middle Ages. Demografisk Forskningscenter, *Research Report* 9.

Knudsen, Lisbeth B. Recent Fertility Trends in Denmark - A Discussion of the Impact of Family Policy in a Period with Increasing Fertility. Demografisk Forskningscenter, *Research Report* 11.

Knudsen, Lisbeth B. Recent Fertility Trends in Denmark - A Discussion of the Impact of Family Policy in a Period with Increasing Fertility (på japansk). *Jinko Mondai Kenkyu* (Journal of Population Problems, Tokyo) 55-3 (September 1999):3-29.

Knudsen, Lisbeth B. og Mike Murphy. Registers as Data Source in Studies of Reproductive Behaviour. Demografisk Forskningscenter, *Research Report* 12.

Andersen, K. m.fl. Rates and Risk Factors for Incident Dementia and Alzheimer's Disease. EURODEM Pooled Analysis of European Studies. *Neurology* 1999;52(1):78-84.

Møllerup, Lene. Begravelserne ved Øm Kloster, en analyse af gravenes udsagn - datering, udformning og personsammensætning. I monografiserien *Middelalderarkæologisk Nyhedsbrev*, Århus.

Andersen, K. m.fl. Characteristics of Elderly who Develop Alzheimer's Disease During the next 2 Years - a Neuropsychological Study using CAMCOG. The Odense Study. *Int J Geriatr Psychiatry* 1999;24:957-963.

Petersen, H.C. m.fl. Colony-level and Season-specific Variation in Cuticular Hydrocarbon Profiles of Individual Workers in the Ant *Formica truncorum*. *Insectes Sociaux* 1999;46: 58-65.

INSTITUT FOR JOURNALISTIK

Professor *Peter Harms Larsen*
Professor, dr.phil. *Anker Brink Lund*
Professor, dr.phil. *Jørn Henrik Petersen*, Ph.D. (institut- og studieleder)
Professor, dr.phil. *Peder Skyum-Nielsen*, Ph.D.
Lektor, journalist *Jens Franck*
Lektor, mag.art. *Ebbe Grunwald*
Lektor, journalist *Niels Chr. Larsen*
Lektor, journalist *Lise Lyngbye*
Adjunkt, cand.mag. *Charlotte Wien*, Ph.D.
Gæstelærer, journalist *Manuel Vigilius* (tiltrådt 1. august)
Ekstern lektor, cand.jur. *Knud Aage Frøbert* (tiltrådt 1. februar)
Ekstern lektor, journalist *Marianne Hobel* (tiltrådt 1. august)
Ekstern lektor, cand.scient., exam.oecon. *Martin Hvidt*, Ph.D. (tiltrådt 1. september)
Ekstern lektor, cand.merc. *Bjarne Nielsen* (tiltrådt 1. september)
Sekretær *Dorte Banke* (tiltrådt 1. juni)
AV-tekniker *Lars Rubach Møller* (tiltrådt 25. maj)
Kontorfuldmægtig *Inger Pedersen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Peter Bro Petersen

Der har i efterårssemesteret været ansat 2 instruktører.
Disse har i alt undervist 90 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Politimester *Lars Rand Jensen*, Odense: Politiets opbygning og opgaver (1. februar).
Journalist *Bo Østerlund*, Fyens Stiftstidende, Odense: Krimireporterens hverdag (1. februar).
Politiassistent *Jan Larsen*, Odense: Gennemgang af en døgnrapport (3. februar).
Politiassistent *Jørgen Rasch Møller*, Odense: Gennemgang af politiets døgnrapport (3. februar).
Dommer *Svend Frey Nielsen*, advokat *Jørgen Højsholt* og vicepolitimester *Jeanette Wincentz Andersen*, Odense: Rettens funktioner og arbejdsmåder (8. februar).
Journalist *Helle Vibeke Riisgaard*, København: Robinson Ekspeditionen (25. februar).
Lektor *Per Jauert*, Aarhus Universitet: Radiohistorie (4. marts).
Informationschef *Lars Chr. Lilleholt*, Odense Byråd: Lokalpolitik og journalistik (8. marts).
Journalist *Kaare Johansen*, Vejle Amts Folkeblad: Lokaljournalistik (8. marts).

Journalist *Mikkel Hertz*, Hellerup: Baggrundsjournalistik (22. marts).

Bibliotekschef *Aase Andreasen*, Politikens Hus, København: Hvad er FT-profile, og hvordan virker den? (24. marts).

Journalist *Kurt Strand*, Danmarks Radio: Styling af interview (21. april).

Redaktør *Martin Welz*, Noseweek, Sydafrika: Presseforhold i Sydafrika (17. maj).

Professor *Jørgen Poulsen*, Roskilde Universitetscenter: Strategisk brug af målgruppeanalyse (20. maj).

Journalist *Tom Heinemann*, København: Journalistiske værktøjer (25. maj).

Journalist *Steffen Gram*, Danmarks Radio: Medieprofil (31. august).

Journalist *Mikala Krogh*, Danmarks Radio: Det personlige interview (8. september).

Forskningschef *Mogens Nord-Larsen*, Socialforskningsinstituttet, København: Spørgeskemaundersøgelser (18. september).

Journalist *Erik Eisenberg*, Jyllands Posten, og *Nis Jul Clausen*: En diskussion af Hafnia-sagen og -dommen (28. september).

Journalist *Stig Andersen*, DR-TV: Kritisk interview (29. september).

Journalist *Allan Høxbroe*, Danmarks Radio: Journalistisk orientering (6. oktober).

Chefredaktør *Kresten Schultz Jørgensen*, Aktuelt: Mellem pop- og bureaukratjournalistik (7. oktober).

Cand.mag. *Jan Aagaard*, Rigspolitiet, København: Vidnepsykologi (13. oktober).

Journalist *Karsten Lund*, TV2: At fortælle med sprog og billede (13. oktober).

Journalist *Gitte Meyer*, Århus: Hemmelig tvivl (28. oktober).

Lektor *Bjørn Lomborg*, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet: Hvorfor modsiger undersøgelser ofte hinanden? (28. oktober).

Journalist *Betina Leth*, TV2 Øst: Visual storytelling (1. november).

Journalist *Anders Mose Poulsen*, Fyens Stiftstidende: Interviewet (4. november).

Journalist *Steen Bostrup*, Danmarks Radio, København: Det gode mundtlige sprog (9. november).

Mag.art. *Robert Zola Christensen*, Lunds Universitet: Vandrehistorier (10. november).

Journalist *Flemming Chr. Nielsen*, Jyllands Posten: Den journalistiske Fortælling (11. november).

Professor *Henrik Galberg Jacobsen*, Syddansk Univer-

sitet: Valgfrihed i retskrivningen - et (u)nødvendigt onde? (24. november).

Journalist Nils Thorsen, Politiken: Engle og dæmoner (25. november).

Kulturredaktør Niels Frid-Nielsen, Aktuelt: Ungdomskultur som journalistisk stof (26. november).

Journalist Morten Hausborg, Danmarks Radio: Direkte radio (6. december).

Lektor Fritz Larsen, Syddansk Universitet: Truslen fra engelsk (8. december).

Praktikvejleder Jens Nørlem, Danmarks Journalisthøjskole, Århus: Alt hvad du har brug for at vide om praktik (14. december).

Journalist Hans Jørgen Stadsing, Danmarks Radio: Fordybelse i radio (16. december).

Andre arrangementer

Anker Brink Lund har holdt tiltrædelsesforelæsning om Journalistens rolle i det redigerede samfund (5. februar). Jørn Henrik Petersen har tilrettelagt et arrangement med økonomiminister Marianne Jelved i anledning af offentliggørelsen af sin bog 'Moralske Epistler', Odense (1. juni). Instituttet har holdt indvielse af tv- og radiolaboratorier med deltagelse af repræsentanter fra aftagerbranchen. Peder Skyum-Nielsen har ledet afviklingen af Syddansk Universitets, Erhvervsprogligt Forbunds og Dansk Sprognævns konference "Sproget i pressen og virksomhederne", Syddansk Universitet, Odense (9. oktober). Peder Skyum-Nielsen har ligeledes ledet fejringen af K.L. Aastrups 100 års dag og præsentationen af samme digters erindringer i Odense (26. november). Peter Harms Larsen har arrangeret 'store redaktionssekretærdag'.

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

E. Grunwald har i beretningsperioden været medlem af ekspert- og baggrundsgruppen for en ny elektronisk vidensbase om journalistik etableret på internettet af Center for Journalistik og Efteruddannelse. Han har holdt foredrag for JobDanmark-redaktionen, Århus Stiftstidende, om sproget i annoncetekster (18. maj), og han har forelæst om det gode mediesprog for Finansbladets lokalredaktører, Købæk Strand (26. januar). Han har desuden deltaget i konferencen Sprogarbejdet i pressen og virksomhederne med forelæsningsen Formulering og fortælling, Odense (9. oktober).

N.C. Larsen har besøgt og holdt møder med de redaktionelle ledelser på Nordjyske Stiftstidende, Århus Stiftstidende, Vejle Amts Folkeblad, Horsens Folkeblad, Herning Folkeblad, Midtjyllands Avis, Ringkjøbing Amts Dagblad, Morsø Folkeblad og Thisted Dagblad. Han har sammen med L. Lyngbye og C. Wien deltaget i seminar om mediekonvergens, arrangeret af Center for Journalistisk Efteruddannelse, København (17. november).

P. Harms Larsen har været medlem af redaktionskomiteen for vidensbasen under Center for Journalistik og Efteruddannelse. Han har holdt forelæsning om nyheds-

dramaturgi og publikumsforudsætninger, for nyhedsredaktionen, Sveriges Television, Sundsvall (16. januar), forelæst om efterkritik i elektroniske medieinstitutioner på et seminar på Svensk Presseinstitut i Stockholm (10. marts), forelæst om segmentanalysens muligheder i programudviklingen for den samlede redaktion på Sveriges Radios landsnyhedsprogram Ekot i Stockholm (13. marts). Han har deltaget i mediekonference på Christiansborg i anledning af Grundlovens 150 års jubilæum (12. april), deltaget i årskonference om undersøgende journalistik afholdt af den danske forening til fremme af samme (18.-19. april). Har deltaget i TV2-regionernes konference om den digitale udvikling af de elektroniske medier, Christiansborg (27. april). Han har ligeledes deltaget i en konference arrangeret af Arbejdernes lytter- og seerforbund i Syd- og Sønderjylland, hvor han holdt oplæg om udviklingen af kvaliteten i dansk tv i 90'erne (15. maj). Han har endvidere deltaget i konference om medier og etik på Børsen i København (21. maj). På Danmarks Journalisthøjskole i Århus har han holdt gæsteforelæsning om udviklingen af nyhedskriterierne i 90'erne (27. maj). Holdt forelæsning om efterkritik og segmentanalyse for medarbejderne på den ene svensk-finske radiokanal, YLE, Helsingfors (2. juni). Holdt oplæg om journalistuddannelsen ved Syddansk Universitet på en konference for praktikantvejledere på Danmarks Journalisthøjskole, Århus (12. august). Han holdt forelæsning om radioens udvikling i en konkurrencesituation på en konference for distriktsschefer på public-service-radiostationer i Norden, Island (Akurayri) (16. september). På et seminar for NRK's regionalradioers studieværter holdt han en forelæsning om publikums radiointeresser, fordelt efter segmenter (19. oktober). Derudover har han skrevet en række kronikker om presse- og medieforhold.

A. Brink Lund har i beretningsperioden fungeret som mediekommentator og skrevet en række kronikker, været informationskyndigt medlem af patientstøtteudvalget under Landsforeningen til Kræftens Bekæmpelse og kommunikationsudvalgsmedlem af den danske UNESCO-komite under Undervisningsministeriet. Han har været ekstern bedømmer ved Ph.D.-forsvar, Aalborg Universitet (18. januar), præsenteret EU-DG5-paper on Formative Process Evaluation, Gran Canaria (22. februar). Han har holdt gæsteforelæsning om Lokaljournalistik på DjE-kursus, Lohals (17. maj), og har holdt gæsteforelæsning om Strategisk brug af kommunikation ved DjE-kursus, Århus (26. maj). Deltog med festforelæsning om Fagpressen nu og i fremtiden samt overrækkelse af årets Bordingpris på Københavns Rådhus (28. maj). Ved seminar for folkevalgte på Den kommunale Højskole, Grenaa, holdt han oplæg om Medierne og det kommunale selvstyre (13. august). Han deltog med key note speech on The Cutting Edge of Scandinavian Media Research, 10. Nordiske Medieforskerkonference, Kungälv, Sverige (17. august). Ved DjE-seminar om undersøgende journalistik, Politikens foredragssal, København, holdt han paneloplæg med titlen Hvad afslører Rapporten? (18. september). Han holdt oplæg om Mediesociologi - ligger forskningsens

centrum uden for medierne selv? ved temaseminar for Statens humanistiske Forskningsråd, Eigtvæds Pakhus, København (22. september). På Redaktørens Dag, Danske Dagblades Forening, Hotel Koldingfjord, holdt han et oplæg om En nyhedsuge i Danmark (29. september). Han holdt festforelæsning om Journalistik og akademisk dannelse ved årsfesten på Syddansk Universitet (1. oktober). Han holdt gæsteforelæsning om Den offentlige debat - mål, middel eller mantra? på Roskilde Universitetscenter (11. oktober). Han var på forskningsrejse med henblik på transnationalt EU-projekt om evalueringsforskning, Hamburg og Rom (18.-22. oktober), holdt oplæg for AC-fagbladsredaktører om den nye journalistuddannelse, Ingeniørernes Hus, København (27. oktober). Han deltog med gæsteforelæsning om Journalistens rolle i det redigerede samfund i konference arrangeret af Sammenslutningen af Mediestuderende i Danmark, Roskilde Universitetscenter (30. oktober), deltog med oplæg om Forskerens krav til forskningsbiblioteket i konference om informationskompetence i bibliotekssektoren, Odense (2. november). Han holdt oplæg om Medier og Ældreforskning på gerontologikonference, Odense (2. november). Han deltog i konference om genteknologi arrangeret af Det Ethiske Råd, Landstingssalen, Christiansborg, med oplæg om Dialogens betingelser (9. november). Han har derudover holdt en lang række foredrag og gæsteforelæsninger samt været på en række studiebesøg.

L. Lyngbye har i beretningsperioden været medlem af Foreningen af Lokaljournalister i Danmarks priskomite for modig og engageret lokaljournalistik. Hun deltog sammen med P. Skyum-Nielsen i Center for Journalistik og Efteruddannelses (CFJE) åbningsseminar, Århus (18. marts). Derudover har hun holdt møder med ledelsen på Lolland-Falsters Folketidende, Nykøbing Falster (16. november) og på Sjællandske Dagblade, Næstved (1. december). Endelig har hun holdt oplæg om uddannelsen på Dansk Fagpresse, København (17. september) og for Samorganisationen for Arbejderbevægelsens Fagblade og Tidsskrifter, København (26. november).

J.H. Petersen har i beretningsperioden været leder af Rockwool Fondens sundhedøkonomiske studier ved Syddansk Universitet, medlem af Nationaløkonomisk Tidsskrifts redaktionsudvalg, formand for Socialforskningsinstituttets forskningsudvalg, medlem af Socialforskningsinstituttets tænketank om velfærdssamfundets fremtid, formand for Danmarks Radios priskomite vedrørende en opgave om public-service begrebet. Han har deltaget i Berlinske Tidendes 250 års-jubilæum, Københavns Universitet (8. januar), været ordstyrer ved Fyns Amts folkehøring på sygehusområdet (7. marts). Han har været kommentator ved Dansk Journalistforbunds og Danske Dagblades Forenings grundlovskonference i København (12. april). Han har forelæst over emnet De værdigt trængende på Ældredagene 1999, arrangeret af Landsforeningen af Forsorgsledere, Århus (21. april). Han har gæsteforelæst ved Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet, over emnet Etik og velfærdsstat - medspil eller modspil? (10. maj). Han har været ordstyrer ved Fyns

Amts sygehushøringer i Odense (18. maj) og Svendborg (19. maj). Han forelæste ved et seminar arrangeret af The World Bank og Udenrigsministeriet, København, over emnet The Cultural Background for the Danish Welfare State in General and Danish Health Care in Particular (23. september). Han deltog i Nordisk journalistseminar, Reykhol, Island, arrangeret af Nordisk Journalist Center, og forelæste over temaet Fanden tage Torvet i Athen, Om Samfund og Medier (7.-11. oktober). Han deltog i The Commonwealth Fund's second International Symposium on Health Policy, Washington, Financing, Delivering and Ensuring the Quality of Health and Long Term Care for the Elderly og forelæste over Delivery of Long Term Care to the Elderly in Denmark (18.-23. oktober). Han har derudover holdt et større antal foredrag i forskellige sammenhænge om velfærdsstats- og medieproblemer.

P. Bro Petersen har medvirket under udarbejdelsen af en rapport om fremtidens lokaljournalistik og afholdt gæsteforelæsninger for blandt andet DR-19 Direkte, TV2-Nyhederne og Frederiksborg Dagblad.

P. Skyum-Nielsen har i beretningsperioden været medlem af Dansk Sprognævns repræsentantskab, bestyrelsesmedlem og sekretær i Centrum för Metrisk Studier Norden, leder af arbejdet med udgivelse af K.L. Astrups erindringer, medansvarlig for konferencen Lærebog 2000, medlem af bestyrelsen for Modersmål-Selskabet, medansvarlig for samme selskabs konference Juristernes sprog, medlem af samme selskabs årbogsudvalg, medlem af bedømmelsesudvalg for doktorafhandling om journalistisk sprog indleveret til Universitetet i Oslo, medlem af redaktionsrådet for Ledelse i Dag, formand (frem til 1. august) for den videnskabelige kommission om Rhetoric and Stylistics under AILA (Association Internationale de Linguistique Appliquée). Han har gæsteforelæst ved Handelshøjskolen i København (26. januar) om Fynd - den slående formulering, holdt festforelæsningen Skolens bevingede ord ved jubilæum på Amtscentret for Undervisningsmidler i Næstved (9. april). Han har holdt festforelæsning om Skolernes slagord - før og nu på Forlæggerforeningens nordiske konference om fremtidens bog, Faaborg (8. maj), deltaget i international metrikkonference, Meter, Rhythm, and Performance, på universitet i Vechta, Tyskland (26.-28. maj), holdt foredrag ved samme konference om Metrics of the Slogan, deltaget i bedømmelsesudvalgsmøde ved Universitetet i Oslo (29.-30. oktober) og deltaget i ledelsen af og undervist ved Den Journalistiske Efteruddannelses kursus Giv sproget vinger, Gentofte Hotel (1.-2. november).

C. Wien har i beretningsperioden afholdt et intensivt kursus i informationssøgning på internettet for Radio Fyns medarbejdere (4. og 11. oktober) og har fungeret som ekstern evaluator for Odense Kommunes flygtninge- og indvandrerprojekt: Retur til Fremtiden.

Eksterne bevillinger og donationer

A. Brink Lund har modtaget 554.700 kr. fra Folketingets Magtudredning til forskningsprojektet En nyhedsuge i

Danmark. Fra Den fynske Bladfond har han modtaget 115.000 kr. til projektet Lokaljournalistik: Tættere på - og mere, tak.

Instituttet har modtaget et studielegat på 15.000 kr. fra TV2-regionerne. Legatet skal tildeles en studerende, der i et bestemt projekt ønsker at beskæftige sig specielt med tv-produktion.

Instituttet har modtaget en bevilling på 75.000 kr. fra Ingeniør N.M. Knudsens Fond til etablering af et multimedielaboratorium.

Instituttet har modtaget Den fynske Bladfonds Rejselegat på 25.000 kr. Legatet udledes en gang årligt til en studerende, der i særlig grad har dokumenteret evner og talent for journalistik med særlig vægt på de skrevne medier.

Publikationer

Larsen, Peter Harms. "Journalistikkens uvæsen". *Avisen i Undervisningen* 3 (1999).

Lund, Anker Brink. „Grapevine Communication: Rumour has it ...“ *Internal Communication Focus* 41 (1999): 9-12.

Lund, Anker Brink. „Læger og lægfolk i medicinaljournalistikken“. *Bibliotek for Læger* 191 (1999): 20-34.

Lund, Anker Brink. „Journalistik og akademisk (ud)dannelse“. *Ny Viden* 1 (1999) 12a: 1-15.

Lund, Anker Brink. „Journalistroller i det redigerede samfund“. *Tidsskriftet Politica* 31 (1999): 133- 146.

Lund, Anker Brink. „De lokale medier“. Red. Peter Dahler-Larsen og Kurt Klaudi Klausen (red.): *Festfyrværkeri eller gravøl? En debatbog om den danske kommune ved årtusindeskiftet*. Odense Universitetsforlag, 1999: 129-142.

Lund, Anker Brink og Hanne Dahlerup Jensen. *Formative Process Evaluation*. Bruxelles: DG5-project No. 2427/93, 1999.

Lund, Anker Brink og Maja Horst. *Den offentlige debat - mål, middel eller mantra?* København: Forlaget Fremad, 1999.

Lund, Anker Brink og Jørn Henrik Petersen. „Ny journalistuddannelse i Danmark“. *Nordicom* 21 (1999): 87-94.

Petersen, Jørn Henrik. "Kærgaards stråmænd - en lidt polemisk kommentar til en meget polemisk artikel." *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 137 (1999): 372-375.

Petersen, Jørn Henrik. "To Hell with Athen's Agora." *Elites, Parties and Democracy, Festschrift for Professor Mogens N. Pedersen*. Red. E. Beukel, K.K. Klausen og P.E. Mouritzen. Odense: Odense University Press, 1999. 225-246.

Petersen, Jørn Henrik. "Bør menighedsrådene også efter år 2000 være det parlamentariske grundlag for Folkekirken". *Fyens Stiftsbog*. Red. Chr. Dickmeiss m.fl. Odense, 1999. 50-65.

Petersen, Jørn Henrik. *Velfærd og Marked*, 2. udgave. Odense: Odense Universitetsforlag.

Petersen, Jørn Henrik. "Financing of the Welfare State.

Possibilities and Limits." *Centre for Welfare State Research Working Paper* 11 (1999).

Petersen, Jørn Henrik. "Moralske Epistler, Umiddelbare betragtninger over velfærdsstatens grundproblemer." Odense: Odense Universitetsforlag.

Skyum-Nielsen, Peder og Henrik Galberg Jacobsen. *Dansk sprog. En grundbog*. København, Schønberg, 1999.

Skyum-Nielsen, Peder og Eva Lilja. *Metrikens termer. Samnordisk thesaurus*. Göteborg, Centrum för Metriska Studier, 1999.

Skyum-Nielsen, Peder m.fl. (red). *Digte om sproget. Mødersmål-Selskabets årbog* 1999. København, C.A. Reitzel, 1999.

Skyum-Nielsen, Peder. *Erindringer af K.L. Aastrup*. København, Gads Forlag, 1999.

Wien, Charlotte. "Ud med det journalistiske genbrugsguf". *Dansk Presse* 8 (1999): 16-17.

INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB

Professor *Kurt Klaudi Klausen*
Professor *Finn Laursen* (overflyttet fra Esbjerg 1. august)
Professor, dr.scient.pol. *Poul Erik Mouritzen*
Professor *Mogens N. Pedersen* (instituteder)
Adjungeret professor, dr.scient.pol. *Ole P. Kristensen*
Lektor, dr.scient.pol. *Erik Beukel*
Lektor *Peter Dahler-Larsen*, Ph.D.
Adjunkt *Rikke Berg*, Ph.D. (forskningsassistent indtil 30. november)
Adjunkt *Morten Balle Hansen*, Ph.D.
Adjunkt *Lene Bøgh Sørensen*, Ph.D.
Forskningsadjunkt *Niels Ejersbo*, Ph.D. (adjunkt indtil 30. november)
Forskningsadjunkt *Annie Gaardsted Frandsen*, Ph.D. (fondslønnet)
Forskningsadjunkt *Roger Buch Jensen*, Ph.D. (adjunkt indtil 30. november)
Forskningsadjunkt, cand.oecon. *Ulrik Kjær* (Ph.D.-studerende indtil 31. juli)
Amanuensis, cand.scient.soc. *Sune Johansson* (Ph.D.-studerende indtil 31. juli)
Ekstern lektor, cand.scient.pol. *Kurt Houlberg*
Ekstern lektor *Holger Myrup Jensen*, HD
Ekstern lektor, professor, oecon.dr., dr.h.c. *Erik Johnsen*
Ekstern lektor *Sven H. Madsen*, Ph.D.
Ekstern lektor, cand.oecon. *Lone Bang Møller*
Ekstern lektor *Søren Hviid Pedersen*, Ph.D.
Forskningsassistent, cand.oecon. *Lene Anderson* (fratrådt 31. august)
Forskningsassistent, cand.oecon. *Steffen Petersen* (tiltrådt 1. september)
Kandidatstipendiat, cand.scient.soc. *Klaus H. Levinsen* (orlov 1.september-30. december)
Gæsteforsker *Marit Helgesen*, Ph.D. (21. september-21. november)
Overassistent *Ann Nielsen* (tiltrådt 1. oktober)
Overassistent *Vibeke Pierson*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Vibeke Normann Andersen
Derek J. Beach

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat 4 instruktører. Disse har undervist i alt 450 timer.

Gæsteforelæsninger

Professor *Jørgen Goul Andersen*, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet: The Decline of Class Voting - konsekvenser for Socialdemokratiet, og Forspillet - regeringens første perioder (16. marts). Leder

af Venstres politisk-økonomiske sekretariat, Ane Arnth Jensen, Venstres Folketingsgruppe, København: Strategiske overvejelser i Venstre under valget og de efterfølgende indgreb (17. marts). Medierådgiver Billy Adamsen, Den Socialdemokratiske Folketingsgruppe, København: Strategiske overvejelser i Socialdemokratiet under valget og de efterfølgende indgreb, særligt med henblik på finansloven (18. marts). Politisk redaktør Pieter Raunwe, Radioavisen, København: Hvad skete der i dansk politik i 1998 og hvorfor? (19. marts). Assistant professor Nobuyuki Chikudate, School of Business Administration, Asia University, Tokyo: Common Sense and the Crisis of Ethics in Japanese Business Communities in 1997-98: A Perspective from Social Control and Phenomenology (25. marts). Byrådsmedlem Morten Rettig, Odense Kommune: Roller i kommunerne til debat (22. april). Professor Søren Risbjerg Thomsen, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet: Introduktion til LISREL: Nye metoder til kvantitativ analyse inden for samfundsvidenskab (24. april). Stud.scient.pol. Karen Marie Hansen, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet: Implementering og evaluering af dansk miljøstøtte (5. maj). Udviklingschef Mads Rieper, Kommunernes Revisionsafdeling, Odense: Mål/rammestyring i danske kommuner (6. maj). Professor Evert Vedung, Statsvetenskapliga institutionen, Uppsala Universitet, Sverige: Anvendelse af evalueringer (7. maj). Lektor Peter Munk Christiansen, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet: Magtudredningen (12. maj). Professor Robert H. Jackson, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet: The International Society Approach: Reflections on Europe since the Fall of the Berlin Wall (11. juni). Professor Erling Rasmussen, University of Auckland, New Zealand: Udenlandske erfaringer (14. juni). Kontorchef Birgit Gotenborg, Uddannelsesstyrelsen, København: Erfaringer med reformer i social-, sundheds- og uddannelsesvæsenet (14. juni). Professor Guy Peters, Department of Political Science, University of Pittsburgh, USA: Reforms Around the World (15. juni). Professor Nils Brunsson, Stockholm School of Business, Sverige: Reforms in the Nordic Context (17. juni). Lektor Jørgen F. Bakka, Handelshøjskolen i København: Forandring, omstilling og fornyelse. Ændringsagents drejebog (27. og 28. august). Lektor Jeppe Gustafsson, Aalborg Universitet: Ledelse af strategiske forandringsprocesser (24. og 25. september). Miljøchef Jørn Enggaard, MLK, Østjylland I/S: Reflektioner over en case om et omfattende forandringsforløb (24. og 25. september). Professor Finn Borum, Institut for Organisation og Arbejdssociologi, Handelshøjskolen i København: Funktionsbærende enheder i sygehusvæsenet (30. september). Professor Guy Peters, Department of Political Science, University of

Pittsburgh, USA: Reforms: Challenges for Managers and Research (30. september). Professor Lars Nordskov Nielsen, København: Tendenser i den offentlige administration, herunder forholdet mellem politikere og embedsmænd og ombudsmandsinstitutionen (4. oktober). Professor Kjell-Arne Røvik, Universitetet i Tromsø, Norge: Oversættelsesbegrebet i institutionel teori (5. oktober). Udviklingschef Mads Rieper, Kommunernes Revisionsafdeling, Odense: Konkrete værktøjer i den offentlige sektor - TQM og udlicitering (28. oktober). Professor Kristian Kreiner, Handelshøjskolen i København: Forandring i løst koblede systemer (29. oktober). Professor Palle Svensson, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet: Den franske revolution (10. november). Adjungeret professor, dir. Ole P. Kristensen, Falcks Redningskorps A/S, København: Udliciteringsprocesser i den offentlige sektor (11. november). Professor Steen Hildebrandt, Handelshøjskolen i Århus: Den lærende organisation (12. og 13. november). Borgmester Vagn Ry Nielsen, Horsens Kommune: Samspillet mellem politikere og embedsmænd (19. november). Professor Peter Nannestad, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet: Reformen i ny-institutionel belysning (20. november). Advokat Peter Biering, Kammeradvokaten, København: Amsterdam-traktaten (2. december). Lektor Lars Bo Kaspersen, Sociologisk Institut, Københavns Universitet: Globalisering og individuering (16. december).

Andre arrangementer afholdt af instituttet

Instituttet har i samarbejde med Dansk Selskab for Statskundskab og Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet, arrangeret et todages seminar om Ledelsesforskning i Odense (28. og 29. januar), i hvilken forbindelse en række medarbejdere afholdt foredrag. Instituttet afholdt sammen med Den Kommunale Højskole i Grenå konferencen Demokratidage for ca. 150 kommunalpolitikere og embedsmænd (12.-14. august). Syv af instituttets medarbejdere holdt i den forbindelse foredrag om kommunale emner. Instituttet var (2.-3. september) vært for 20 norske kommunaldirektører, i hvilken forbindelse en række af medarbejderne holdt foredrag.

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

V. Normann Andersen har deltaget i seminaret Forvaltning og Forskning år 2000 på Hindsgavl Slot, Middelfart, arrangeret af Institut for Statskundskab, Københavns Universitet (12.-13. april). Hun har været på gæstebesøg på Norsk senter for forskning i ledelse, organisasjon og styring ved Bergen Universitet, Norge (3.-6. juni). Hun deltog i konferencen Public Participation and Innovations in Community Governance på University of Luton, England, med paperet The Narrative of Parental Participation in the Governing Body of Danish Schools (24.-26. juni). Hun holdt oplæg og var leder af en workshop om Brugerbestyrelser - pest eller kolera? på konferencen Demokratidage - om det lokale demokratis fremtid på Den Kommu-

nale Højskole i Danmark, Grenå (12. august). På XII Nordiske Statskundskabskonference, NOPSA 99, Uppsala, Sverige, deltog hun i workshopen Nye politiske identiteter og institutioner i hverdagens politiske praksis, hvor hun præsenterede paperet Folkeskolen som lokalpolitisk felt (19.-21. august). På VIII Nordiske Kommunalforskertræf på Hindås, Göteborg, Sverige, præsenterede hun sammen med Marit Helgesen paperet Foreldres deltagelse på skoleområdet i Danmark og Norge (26.-28. november). Hun præsenterede paperet School Boards as Deliberative Arenas. The Encounter between Experts and Lay People på konferencen Elites and Democracy, Hotel Admiral, København, arrangeret af Center for Offentlig Styring, Handelshøjskolen i København (6.-8. december).

R. Berg holdt foredrag om Politisk Ledelse - Værdier, Identitet og Faktisk Adfærd på et seminar om Nyere Forskning i Offentlig Ledelse arrangeret af Dansk Selskab for Statskundskab og afholdt på H.C. Andersens Hotel, Odense (28.-29. januar). Som den danske repræsentant for Ph.D.-studiet i Statskundskab deltog hun i en konference arrangeret af The European Thematic Network of Political Science omhandlende temaet: Mobility of Political Science Ph.D.'s in Europa. Konferencen fandt sted i Paris, Frankrig (12.-13. februar). R. Berg var leder af en workshop vedrørende Forestillingerne om Den "gode" politiker på konferencen Demokratidage - om det lokale demokratis fremtid, arrangeret og afholdt på Den Kommunale Højskole i Danmark, Grenå (12.-14. august).

E. Beukel deltog i International Studies Association's 40th Annual Convention i Washington D.C., USA, med et paper Linking the (Un)Related? Environmental Concerns and Issue Linkages in International Negotiations (16.-20. februar). Deltog i samme konference i Theme Roundtable: A Fin de Siècle Discussion of Disciplinary Deficits and Conceptual Conflicts med et indlæg om The International Political Economy of Trade and Environment: Reflections on Regional and Global Conflicts. Deltog (8.-9. marts) i konference om States and Markets. Roles of Public Authorities and Private Actors in the Promotion of Economic and Social Progress arrangeret af Udenrigsministeriet i samarbejde med Republikken Korea på Lange-linie Pavillon, København. Deltog i XII Nordiske Statskundskabskonference, NOPSA 99, Uppsala, Sverige (19.-21. august) i arbejdsgruppen Framtiden för den Europeiska Unionen med et paper The Educational Field: New Programmes and Initiatives - New Directions?

P. Dahler-Larsen har sammen med Nobuyuki Chikudate fra Tokyo Universitet, Japan, Diane Swanson fra Kansas State University, USA, og Jerry Calton fra University of Hilo-Hawaii, USA, arrangeret et symposium European Critical Theory Perspectives on Donna Woods Corporate Social Performance Model på International Association for Business and Society's konference i Paris, Frankrig (26. juni). P. Dahler-Larsen har præsenteret paperet Strategies for Active Learning: An Evaluation på konferencen International Organizational Behavior Teaching, Milano, Italien (16. juli). P. Dahler-Larsen har sammen med Evert Vedung fra Uppsala Universitet arran-

geret en todages workshop om evaluering som led i NOPSAs konference i Uppsala, Sverige (19.-21. august). Her har han samtidig præsenteret paperet *From Program Theory to Constructivism: Is there a link?* P. Dahler-Larsen har holdt foredrag om evaluering af universitetsundervisning for Københavns Universitets adjunkter i Gilleleje (29. september). I forbindelse med en forskningskonference om oplysning og forvaltning har han holdt foredrag med titlen *Forudsætter evaluering en afklaring af værdigrundlaget?* på Vartov, København (9. november). Han har holdt foredrag på Aalborg Universitet om evaluering i relation til undervisning (23. november). På konference arrangeret af Pædagogisk Selskab har han holdt foredrag om evaluering i Eigtveds Pakhus, København (25. november). På Amtsrådsforeningens konference om kvalitetsudvikling i Vejle har han holdt foredrag om evaluering (26. november). Han holdt foredrag om anvendelsen af displays i kvalitativ metode på Sandbjerg, Sønderborg, som led i et forskerkursus arrangeret af Aarhus Universitet og Handelshøjskolen i Århus (1. december). P. Dahler-Larsen er medlem af redaktionspanelet i Dansk Sociologi, er indtrådt i redaktionen på serien Universiteter i udvikling og er medlem af Folkeuniversitetets bestyrelse.

N. Ejersbo har holdt gæsteforelæsnings på den Sociale Kandidatuddannelse i Aalborg og København (6. og 13. april). Ledede sammen med Oddbjørn Bukve fra Høgskulen i Sogn og Fjordane en workshop om De Nordiske Regioner ved XII Nordiske Statskundskabskonference, NOPSA 99, Uppsala, Sverige (19.-21. august). Ved samme konference præsenterede han paperet *Embedsmandsroller mellem politik, faglighed og ledelse*. Han deltog i VIII Nordiske Kommunalforskertræf på Hindås, Göteborg, Sverige, med paperet *Rekruttering af ledere i amterne* (26.-28. november). Han har deltaget i en række projektmøder i Norge og Sverige i forbindelse med projekter om målstyring i kommunerne og amtskommunen i det politiske system. N. Ejersbo har tillige holdt en række foredrag om kommunal organisation og ledelse.

A.G. Frandsen deltog med paperet *Local Policies and Local Election* i workshoppen *Public Choice* på Aarhus Universitet (17. september). Hun deltog i VIII. Nordiske Kommunalforskertræf på Hindås, Göteborg, Sverige, med paperet *Politikerne og beslutningsprocessen inden for sundhedsvæsenet* (26.-28. november). Hun har endvidere afholdt to foredrag over temaet *Hvilke faktorer påvirker partiernes kommunalvalgsresultat?*

M. Balle Hansen har deltaget i XII Nordiske Statskundskabskonference, NOPSA 99, Uppsala, Sverige (19.-21. august), hvor han har præsenteret paperet *The Social Construction of Success. Reflections Concerning the Evaluation of Institutionalized Evaluation Systems in the Scandinavian Public Sector*. Han var leder af en workshop om temaet *Er ledelse besværet værd?* på konferencen Demokratidage - om det lokale demokratis fremtid, arrangeret og afholdt på Den Kommunale Højskole i Danmark, Grenå (12.-14. august). Han deltog i VIII Nordiske Kommunalforskertræf på Hindås, Göteborg, Sverige, med

paperet *Understanding Variations in the Adoption of Management Practices* (26.-28. november). M. Balle Hansen har endvidere holdt foredrag og oplæg om embedsmandsroller i den offentlige forvaltning.

R. Buch Jensen er sekretær for bestyrelsen i Dansk Selskab for Statskundskab. R. Buch Jensen har afholdt en række foredrag i lokale partiforeninger, kommunalbestyrelser og ved offentlige møder om kommunerne i fremtiden og om behovet for en ny kommunalreform.

S. Johansson præsenterede sammen med Karl Löfgren, Center for Offentlig Organisation og Styring, Handelshøjskolen i København, paperet *Danish Local Elections on the Net - Strengthen Democratic Dialogue or Making Profit?* på 2nd International Congress on Electronic Media & Citizenship in Modern Information Society, Espoo, Finland (6-10. januar). S. Johansson præsenterede endvidere paperet *Beslutningsprocesser ved lokal implementering af IT ved konferencen Digitale diamanter: Virtuelle komponenter i den offentlige sektor* arrangeret af Center for Research on IT in Policy Organizations (CIPS), Handelshøjskolen i København (26. november).

U. Kjær har holdt foredraget *Hvordan ser fremtidens lokalpolitik ud?* i forbindelse med Den Kommunale Højskoles konference Demokratidage, Grenå (13. august).

K. Klaudi Klausen deltog i en konference i Tromsø, Norge, og præsenterede der et paper om *New Public Management - en fortolkningsramme for reformer* (23.-25. april). Klausen holdt et oplæg i Malmø, Sverige, ved et møde arrangeret af den svenske demokratiudredning på baggrund af et paper om *Regionalisering, demokratin og det lokale selvstyre* (31. maj) og sammesteds et oplæg om *EU kompetencebehov på et møde arrangeret af den svenske kommuneunion* (10. juni). Klausen deltog (29.-31. juli) i *The International Public Management Networks conference og board-meeting* i Siena, Italien og i den internationale Ph.D.-sommerskole i Åbo, Finland, med et paper og et oplæg om *Regionalisering og multi-level governance* (16.-18. august). Klausen præsenterede ved den XII Nordiske Statskundskabskonference, NOPSA 99, i Uppsala, Sverige, et paper om *TQM i den offentlige forvaltning* (19.-21. august). Klausen arrangerede en temadag for Master of Public Management-studiet i Odense (30. september). Han holdt forelæsning ved City Universitetet i Stockholm, Sverige, om *Civilsamhället och de frivilliga organisationer* (8. oktober). Klausen deltog i og holdt oplæg om *Ledelse i det offentlige* på Dansk Selskab for Statskundskabs årsmøde, Middelfart (25. og 26. oktober), og om *Nye Ledelsesteorier* ved en kommunaldirektørkonference i Grenå (4. november). Han har desuden holdt en række oplæg om MPM-uddannelsen bl.a. på Odense Universitetshospital og i kommuner og amter. Klausen var ordstyrer ved et folkemøde i Odense om Odense som uddannelsesby (25. november). K. Klaudi Klausen var opponent ved forsvar af en Ph.D.-afhandling ved Københavns Universitet (25. juni) og ved forsvar af Ph.D.-afhandling i Steinkjær, Norge (11. december). Klausen har deltaget i et bedømmelsesudvalg vedrørende et professorat ved Handelshøjskolen i København og et

lektorat sammesteds. K. Klaudi Klausen har desuden løbende deltaget i diverse eksterne udvalgsarbejder, blandt andet vedrørende erhvervsudvikling i Odense og masteruddannelser og kompetenceudvikling i Danmark. Klausen er udrådt af hovedbestyrelsen for Foreningen af Danske Civiløkonomer. Klausen er medlem af the editorial board for The International Public Management Journal.

F. Laursen opholdt sig i det akademiske år 1998-99 i Japan ved University of Tsukuba, hvor han underviste i international politisk økonomi og forskede i EU's relationer med Østasien. Han var også en måned Schuman Professor under EU-China Higher Education Cooperation Programme ved Fudan Universitetet i Shanghai, Kina, hvor han underviste i europæisk integration og studerede kinesisk udenrigspolitik. Under Kina-opholdet gav han også gæsteforelæsninger blandt andet ved Renmin Universitetet og Akademiet for Samfundsvidenskaber i Peking. I Japan underviste han desuden to uger i europæisk handelspolitik ved FN Universitetet i Tokyo. F. Laursen deltog (19.-20. februar) i en forskningskonference ved Forschungsinstitut für Politische Wissenschaft und Europäische Frage der Universität zu Köln, Tyskland, om Governance in the European Union after Maastricht. F. Laursen fremlagde et paper med titlen Denmark: In Pursuit of Influence and Legitimacy. I juni var F. Laursen opponent ved en doktorafhandling af Wang Wanli om Understanding Taiwan-EU Relations: An Analysis of the Years from 1958 to 1998 ved Katholieke Universiteit Leuven i Belgien. F. Laursen er medlem af bestyrelsen af Dansk Selskab for Europaforskning og forretningsudvalget i Centre International de Formation Européenne (CIFE), Nice, Frankrig. F. Laursen arrangerede en konference i Odense (19.-20. november) som led i forskningsprojektet The Amsterdam Treaty: National Preference Formation, Interstate Bargaining, Outcome and Ratification. F. Laursen fremlagde selv et paper om Denmark and the Amsterdam Treaty.

K. Levinsen har deltaget i den danske værdiundersøgelses forskningsseminar, Molslaboratoriet, Ebeltoft (8.-10. november).

P.E. Mouritzen har været medlem af bedømmelsesudvalget og opponent i forbindelse med Rolv Lyngstads afhandling Den kommunale tenkemåde, indleveret til Det samfunnsvitenskapelige Fakultet, Universitetet i Tromsø, Norge. Han holdt foredrag om Styreform, national kultur og embedsmænds involvering i den politiske proces på et seminar om Nyere Forskning i Offentlig Ledelse arrangeret af Dansk Selskab for Statskundskab og afholdt på H.C. Andersens Hotel, Odense (28.-29. januar). Han har desuden holdt foredrag om emnet Stivnet demokrati eller demokratisk forandring? Lokaldemokrati – the Danish Way på konferencen Demokratidage - om det lokale demokratis fremtid på Den Kommunale Højskole i Danmark, Grenå (12. august). Samme sted deltog han (13. august) i en vidnerunde om det lokale demokrati i fremtiden. P.E. Mouritzen deltog i en arbejdsgruppe om Size and Democracy på ECPR research sessions, Uppsala, Sverige

(3.-5. oktober). Han er fortsat koordinator af Socrates-netværket EURO-LOC, som gennemfører årlige sommerskoler for Ph.D.-studerende samt medlem af editorial advisory board for Government and Policy, af advisory board for Scandinavian Political Studies og af den rådgivende redaktionskomite for tidsskriftet Politica. Endelig er P.E. Mouritzen medlem af bestyrelsen for Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut og af Socialforskningsinstituttets tænketank om velfærdsforskning. Han har holdt flere foredrag om kommunale og ledelsesmæssige emner.

M.N. Pedersen er formand for bestyrelsen for Odense Universitetsforlag. Han er formand for bestyrelsen for Center for Udviklingsforskning. Han har siden primo 1999 været formand for AC's Udvalg til beskyttelse af videnskabeligt arbejde (UBVA) og har i denne forbindelse også været medlem af rådet for COPYDAN's sektion for Undervisningskopier. M.N. Pedersen er medlem af editorial boards for tidsskrifterne European Journal of Political Research, Political Studies, Journal of Legislative Studies og Swiss Political Science Review. M.N. Pedersen har deltaget i bedømmelsen af en afhandling for doktorgraden ved Aarhus Universitet. Han medvirkede med et foredrag ved Den kommunale Højskoles Demokratidage (12.-14. august) i Grenå, med et indlæg ved Magtudredningens konference (8. december) samt med et paper ved VIII Nordiske Kommunalforskertræf på Hindås, Göteborg, Sverige (26.-28. november). M.N. Pedersen er formand for European Consortium for Political Research. Han har i forbindelse med beklædelsen af denne post deltaget i et antal møder og konferencer i Paris, Frankrig; London, England; Leiden, Holland; Mannheim, Tyskland; Siena, Italien; Uppsala, Sverige og København.

S. Petersen har deltaget i Conference on the Amsterdam Treaty, Syddansk Universitet - Odense (19.-20. november) og i VIII Nordiske Kommunalforskertræf på Hindås, Göteborg, Sverige (26.-28. november), hvor han præsenterede paperet Forståelser af forvaltningsreaktioner på en styreformsændring.

L. Bøgh Sørensen deltog i konferencen Neo-liberalism versus Social Welfare: New International Strategies for the Left (1.-2. november), Budapest, Ungarn. L. Bøgh Sørensen deltager i forskningsprojektet Nationsbygning, massepolitik og udvikling af konfliktdimensioner i Central- og Østeuropa. Forskningsprojektet er finansieret af Det Samfundsvidenskabelige Forskningsråd.

Eksterne bevillinger og donationer

E. Beukel har modtaget 24.000 kr. som Jean Monnet Chair Ad Persona i europæisk politisk integration. P. Dahler-Larsen har sammen med Jørgen Gleeup, Institut for Litteratur, Kultur og Medier, modtaget 1.320.000 kr. fra Omstillingsfonden til et projekt om Personalepolitik og Undervisningsudvikling. Projektet løber fra 1. februar 1999 til 31. januar 2001. F. Laursen har modtaget 240.000 kr. fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd til projektet The Amsterdam Treaty: National Preference

Formation, Interstate Bargaining, Outcome and Ratification. P.E. Mouritzen har modtaget 620.000 kr. fra Det Kommunale Momsfond til et projekt om evaluering af styrelsesændringerne i København, Odense og Aalborg kommuner. Projektet løber i perioden 1998-2001. P.E. Mouritzen har modtaget 351.000 kr. fra København, Odense og Aalborg kommuner til et projekt om evaluering af styrelsesændringerne i København, Odense og Aalborg kommuner for perioden 1998-2000. P.E. Mouritzen har modtaget 14.977 Euro fra Socrates under Europa-Kommissionen til afholdelse af sommerskole. N. Ejersbo og R. Buch Jensen har modtaget en bevilling fra Det Kommunale Momsfond til gennemførelse af projektet Demokrati, lederskab og politik i danske amter. Bevillingen udgør 1 mio. kr. for perioden 1997-2000. M.N. Pedersen har modtaget 408.000 kr. fra Den Danske Magtudredning med henblik på en undersøgelse af danske politikeres rekruttering 1849-1999.

Publikationer

- Frandsen, Annie Gaardsted. Præferencer for sundhedsvæsenets organisation og ydelser. Et litteraturstudie af metoder og resultater. Odense: Odense Universitetsforlag, 1998.
- Berg, Rikke. "Forestillingen om Den "gode" politiker". *Festfyrværkeri eller gravøl?* Red. Peter Dahler-Larsen og Kurt Klaudi Klausen. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999. 79-94.
- Beukel, Erik. "Trade Liberalization and Environmental Regulations: Regional Interests and Ideas in Europe and North America". *International Political Economy Yearbook* 11 (1999): 113-39.
- Beukel, Erik. Greening the GATT/WTO Regime? Trade Governance, Environmentalism and Structural Power. *Political Science Publications* 1. Odense: Department of Political Science and Public Management, 1999.
- Beukel, Erik, Kurt Klaudi Klausen, og Poul Erik Mouritzen, red. Elites, Parties and Democracy. Festschrift for professor Mogens N. Pedersen. Odense: Odense University Press, 1999.
- Dahler-Larsen, Peter og Anne Marie Dahler-Larsen. Fokusgrupper i teori og praksis. *Politologiske Skrifter* 2. Odense: Institut for Statskundskab, 1999.
- Dahler-Larsen, Peter. "Den syvende evalueringsanvendelse: skolens virkelighed ændres umærkeligt." *Vi lærer for livet - hele livet*. Red. Per Fibæk m.fl., København: Danmarks Lærerforening, 1999. 143-164.
- Dahler-Larsen, Peter, og Kurt Klaudi Klausen, red. Festfyrværkeri eller Gravøl. En debatbog om den danske kommune ved årtusindskiftet. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999.
- Dahler-Larsen, Peter. "Er forskellen ens? Organisationsopskrifter og identitet i den kommunale verden." *Festfyrværkeri eller Gravøl. En debatbog om den danske kommune ved årtusindskiftet*. Red. Peter Dahler-Larsen og Kurt Klaudi Klausen. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999. 63-78.

- Dahler-Larsen, Peter og Niels Ejersbo. "Djæficering af kommunernes administrative topledelse - myte eller realitet?" *Festfyrværkeri eller Gravøl. En debatbog om den danske kommune ved årtusindskiftet*. Red. Peter Dahler-Larsen og Kurt Klaudi Klausen. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999. 107-118.
- Dahler-Larsen, Peter. "Hvordan man undgår at blive styret af evalueringer." *Ledelse I Dag* 33 (1999): 44-49.
- Dahler-Larsen, Peter. "Beyond Non-utilization of Evaluations: An Institutional Perspective." *Knowledge, Technology and Policy* 11:1-2 (1999): 64-90.
- Ejersbo, Niels. Anmeldelse af Zeuten-Bentsen m.fl.: "Når styringsambitioner møder praksis." *Nordisk Administrativ Tidsskrift* 3 (1999): 271-273.
- Ejersbo, Niels. Styring, målstyring og andre styringsredskaber. *Projektet Målstyring i Nordiske Kommuner Arbejdsnotat* 1/99. Oslo: Norsk Institutt for By- og Regionsforskning, 1999.
- Hansen, Morten Balle. "Den mest effektive arbejdsform - Frederick Winslow Taylor og hans tid." Anmeldelse af Robert Kanigel: "The One Best Way: Frederick Winslow Taylor and the Enigma of Efficiency." *Ledelse i Dag* 35.3 (1999): 240-246.
- Jensen, Roger Buch. "Local Party Organizations in Denmark: Crisis or Adaption?" *Local Parties in Political and Organizational Perspective*. Red. Martin Saiz og Hans Geser. Boulder og Oxford: Westview Press, 1999. 242-272.
- Johansson, Sune. "IT-anvendelse i den offentlige sektor." *Plan-IT - offentlig IT-strategi*. Red. Majbritt Kjeldstrøm. København: Dafolo Forlag, 1999. 15-37 samt 153-160.
- Johansson, Sune. "Beslutningsprocesser ved lokal implementering af IT." *Informationsteknologi, organisation og forandring - Den offentlige sektor under forvandling*. Red. Kim V. Andersen m.fl., København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999. 203-226.
- Johansson, Sune, Karl Löfgren, og Jens Hoff. "Kommunalvalg på Nettet - demokratisk værktøj eller fremtidig pengemaskine?" *Informationsteknologi, organisation og forandring - Den offentlige sektor under forvandling*. Red. Kim V. Andersen m.fl., København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999. 157-188.
- Johansson, Sune, Karl Löfgren, og Jens Hoff. Internet og demokrati - Erfaringer fra kommunalvalget 1997. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999.
- Kjær, Ulrik. "Saturation Without Parity: The Stagnating Number of Female Councillors in Denmark." *Elites, Parties and Democracy - Festschrift for Professor Mogens N. Pedersen*. Red. Erik Beukel, Kurt Klaudi Klausen og Poul Erik Mouritzen. Odense: Odense University Press, 1999. 149-67.
- Kjær, Ulrik. "Exit polls - hvorfor og hvordan?" *Metode og Data - DDA Nyt* 2 (1999): 16-40.
- Klausen, Kurt Klaudi. "Om filosofien bag TQM som

- ledelsesværktøj.” *Samfundsøkonomen* 5 (1999): 22-27.
- Klausen, Kurt Klaudi. “Faglighed, profession og ledelse i kommunerne - lederuddannelse er en nødvendighed.” *KC Nyt* 3 (1999): 8-17.
- Laursen, Finn. “Trade and Aid: The European Union in the Global System.” *Developments in the European Union*. Red. Laura Cram, Desmond Dinan og Neill Nugent. Houndsmills: Macmillan Press, 1999. 211-229.
- Laursen, Finn. “Civil Society and European Integration.” *Annals of the American Academy of Political and Social Science* 565 (september 1999): 66-78.
- Levinsen, Klaus. Børn og unges politiske socialisering - et socialpsykologisk perspektiv. *Samfundsfagets didaktik* 1. Haslev: FLFL, 1999.
- Mouritzen, Poul Erik. De små kommuner. De er ikk' så ringe endda. København: AKF Forlaget, 1999.
- Mouritzen, Poul Erik. “Kommunestyret i Danmark.” *Folketingets Festskrift. Grundloven 150 år*. Red. Ole Stig Andersen m.fl., København: Folketingets Præsidium, 1999. 415-443.
- Pedersen, Mogens N. “Can a Common Set of Criteria be Established?” *Assessing Assessments - European experiences. Proceedings*. Red. Karen Siune m.fl., Århus: The Danish Institute for Studies in Research and Research Policy, 1999. 76-85.
- Pedersen, Mogens N. “The Dynamics of European Party Systems: Changing Patterns of Electoral Volatility.” *Party Systems*. Red. Steven B. Wolinetz. Aldershot: Ashgate, Dartmouth Publ. Co., 1999. 363-88. (Reprint series: The International Library of Politics and Comparative Government).
- Sørensen, Lene Bøgh. “Nationale og internationale faktorer i de ungarske regimeskift siden Ausgleich.” *Nordisk Østforum, Samfund og Kultur i Rusland og Østeuropa* 3 (1999): 29-39.
- Sørensen, Lene Bøgh, og Søren Riishøj. “Ti år efter og ti års forskning.” *Vindue mod Øst* 2 (1999): 1-3.
- Sørensen, Lene Bøgh. “En ny start for slovakisk demokrati.” *Vindue mod Øst* 1 (1999): 27-30.
- Sørensen, Lene Bøgh. “Ungarn 1989-1999.” *Vindue mod Øst* 2 (1999): 25-28.

INSTITUT FOR POLITISK ANALYSE

Professor *Finn Laursen* (orlov i forårssemesteret, overflyttet til Statskundskab, Odense, 1. august)

Docent, lic.phil. *Jens-Jørgen Jensen*

Docent, lic.scient.pol. *Johannes Michelsen* (instituttleder)

Lektor, fil.dr. *Märta-Lisa Magnusson* (til 31. december)

Lektor, cand.mag. *Søren Riishøj*

Forskningsassistent, cand.scient.adm. *Kennet Lynggaard*

Forskningsassistent, cand.tech.soc. *Helene Hjorth Oldrup* (til 31. juli)

Forskningsassistent, cand.tech.soc. *Monica Støye* (fra 24. august)

Instituttsekretær, overassistent *Helle Kildebæk Raun*

Gæsteforelæsninger afholdt af instituttet

Professor Raymond Taras, Tulane University, New Orleans, USA: Political Changes in the CIS Countries (14. april).

Andre arrangementer afholdt af instituttet

S. Riishøj har i samarbejde med forskningsprofessor, lic.scient.pol. Ole Nørgaard, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet arrangeret konferencen Østeuropa - 10 år. Konferencen henvendte sig primært til danske forskere med speciale i Central- og Østeuropa og SNG-landene og blev afholdt på Syddansk Universitet, Esbjerg (3.-4. december).

Medarbejderes aktiviteter uden for instituttet

J. Jensen har deltaget i bedømmelsesudvalget ved Aksel V. Carlsens Ph.D.-afhandling Socialdemokratismens muligheder og begrænsninger i det postsovjetske Rusland, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet. Han har endvidere deltaget i bedømmelsesudvalget ved adjunktansættelse, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet. Han er medlem af redaktionen for Vindue mod Øst. J. Jensen har skrevet 4 populærvidenskabelige artikler.

K. Lynggaard har deltaget i Økologisk Årsmøde arrangeret af Landsforeningen for Økologisk Jordbrug m.fl., Århus (13.-14. marts). Endvidere har han deltaget i konferencen Organic Farming in the European Union - Perspectives for 21st Century arrangeret af the European Commission m.fl., Baden/Wien, Østrig (27.-28. maj). Han har deltaget i konferencen Diskursteorien på arbejde arrangeret af Dansk Selskab for Diskursanalyse, Roskilde Universitetscenter (10.-11. juni). Han har deltaget i konferencen Perspektiver i dansk EU-forskning arrangeret af Dansk selskab for Europaforskning, Roskilde Universitetscenter (23. september) samt i konferencen How to be

Rural in Late Modernity - Process, Project and Discourse arrangeret af XVIII. Congress of the European Society for Rural Sociology, Lund University, Sverige (24.-29. august).

M. Magnusson har deltaget som discussant på arbejds-papiret Islam Between Volga and Ural præsenteret af professor Aislu Yunosova, Bashkir State University, Rusland, ved konferencen Political Islam and Conflicts in Eurasia, Stockholm, Sverige (22.-23. april). Hun har med foredraget International terrorisme eller tjetjensk separatisme? deltaget i Ekspertpanel om Tjetjenien arrangeret af dagbladet Informationen, København (4. oktober). Hun har med foredraget Tjetjeniens status i relation til Den Russiske Føderation deltaget i Ekspertpanel om krigen i Tjetjenien arrangeret af Danish Association for Research on the Caucasus, Institut for Statskundskab, Københavns Universitet (6. december). Hun har i forbindelse med forskningsprojektet Centrum-periferi konflikter på subregionalt niveau. Kampen om Sibiriens olie- og gasforekomster foretaget studierejse til Moskva, Rusland, og hun har indsamlet data og forberedt studierejse til Sibirien (29. juni-6. juli). Hun har i forbindelse med samme projekt foretaget studierejse til Salekhard, Jamalo-Nenetsien, Sibirien (16.-25. oktober). M. Magnusson er medlem af redaktionen for Vindue mod Øst og af bestyrelsen for The Danish Association for Caucasus Research. M. Magnusson har desuden skrevet 5 populærvidenskabelige artikler.

J. Michelsen var initiativtager til og leder af Work Group 7: Organic Farming. A Return to old Modernity or Modernisation of Agricultural Discourse ved konferencen How to be Rural in Late Modernity - Process, Project and Discourse arrangeret af XVIII Congress of the European Society for Rural Sociology, Lund University, Sverige (24.-29. august). Han er medlem af Programkomiteen for Forskning i Økologisk Jordbrug under Fødevarerministeriets Forskningskomite. Han har med foredraget Muligheder og begrænsninger i økologisk landbrug - Samfundsvidenskabelig tilnærming deltaget i Nordiske Jordbrugsforskere Forenings XXI. Kongres i Ås, Norge (28. juni-1. juli). J. Michelsen har desuden afholdt 2 populærvidenskabelige foredrag og skrevet 4 populærvidenskabelige artikler, hvoraf 3 er offentliggjort i Tyskland.

H. Oldrup har holdt 10 foredrag i erfa-grupper og på landboskoler om kvinder i dansk landbrug.

S. Riishøj har deltaget i Selskab for Europastudiers årsmøde (23. september). Han har som led i sit forskningsprojekt om udvikling af partier og partisystemer i Central- og Østeuropa foretaget studierejse (16.-20. oktober). S. Riishøj er medlem af redaktionen for Vindue mod Øst. S. Riishøj har desuden afholdt en række populærvidenska-

belige foredrag og skrevet 4 populærvidenskabelige artikler.

M. Stoye har deltaget i konferencen *How to be Rural in Late Modernity - Process, Project and Discourse* arrangeret af XVIII. Congress of the European Society for Rural Sociology, Lund University, Sverige (24.-29. august).

Eksterne bevillinger og donationer

M. Magnusson er blevet bevilget 300.000 kr. fra Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd som støtte til projektet *Centrum-periferi konflikter på subregionalt niveau*. Kampen om Sibiriens olie- og gasforekomster.

J. Michelsen er leder af forskningsprojektet *Samfunds- og miljømæssige konsekvenser af forskellige strategier for udvikling og udbredelse af økologiske jordbrugssystemer* finansieret af Det Strategiske Miljøforskningsprogram. Projektets samlede budget er på 5,4 mio. kr. Projektperiode: 1996-2000. Han er desuden partner i EU-projektet *Effects of the CAP-Reform and Possible Further Developments on Organic Farming in the EU* under EUs FAIR-program. Bevilling 1,3 mio. kr. Projektperiode: 1997-2000.

Publikationer

Magnusson, Märta-Lisa og Ib Faurby. "The battle(s) of Grozny." *Baltic Defence Review* 2 (1999): 75-87.

Michelsen, Johannes, Niels Halberg og Egon Noe. "Samspillet mellem landbrugsproduktion, landbrugeres værdier og regler." *Økonomi og Politik* 72/1 (1999): 18-34.

Magnusson, Märta-Lisa og Ib Faurby. "Endløsning i Tjetjenien?" *Udenrigs* 4 (1999): 39-52.

Magnusson, Märta-Lisa. "Kommentarij k vystupleniju." *Tsentraljanyja Azyja i Kavkaz. Obsjtjestvenno-politicheskij zhurnal* 4(5) (1999): 123-24.

Michelsen, Johannes. "Samfundsvidenskabelig tilnærmelse" . *Nordisk Jordbrugsforskning* 81/2 (1999): 104-108.

Michelsen, Johannes, Ulrich Hamm, Els Wynen og Eva Roth. *The European Market for Organic Products. Growth and Development*, bd. 7: *Organic Farming in Europe. Economics and Policy*. Stuttgart: Universität Hohenheim, 1999.

Oldrup, Helene. "Women Working off the Farm. Reconstructing Gender Identity in Danish Agriculture". *Sociologia Ruralis* 39/3 (1999). 343-59.

Riishøj, Søren. "Om forandringerne i Central- og Østeuropa." *Verden i Forandring. Temaartikler 10 år efter murens fald*. Red. Henning Nielsen, Jesper Gronenberg og Tomas Bech Madsen. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999.

INSTITUT FOR MARKEDSØKONOMI OG INDUSTRIELLE RELATIONER, Sønderborg

Professor *Niels Jørgensen*

Gæsteprofessor *Charles Botwell* (30. august–10. september)

Gæsteprofessor *Darwin Wassink* (september–december 1998 og 27. oktober–17. november)

Gæsteprofessor *Mohan Lal Agrawal* (1.–15. september)

Lektor, cand.oecon. *Hilmer Juhl Christensen*

Lektor, lic.scient.pol. *Andreas P. Cornett* (faglig leder af BA.int/cand.merc.int-uddannelsen i Flensborg i 1998; campusstudieleder i efteråret 1999)

Lektor *Torben Damgaard*, Ph.D.

Lektor *Per V. Freytag*, Ph.D. (institutleder i 1999)

Lektor *Svend Hollensen*, Ph.D.

Lektor, lic.merc. *Hans Rask Jensen*

Adjunkt, cand.merc. *Kresten Kragh Schmidt* (fratrådt 31. oktober 1998)

Ekstern lektor *Svend Buhrkall*

Ekstern lektor *Hilmer Juhl Christensen* (1998)

Ekstern lektor *Per Darmer*

Forskningsassistent, cand.negot. *Benthe Heldbjerg Hansen* (fratrådt 31. oktober 1998)

Forskningsassistent, cand.merc. *Peter Lehmann Madsen* (fratrådt 15. november)

Forskningsassistent, cand.merc. *Marianne Stenger*

Forskningsassistent, cand.merc. *Anna Maria Dyhr Ulrich*

Gæstelærer *John Branch* (15.–26. marts)

Gæstelærer *Douglas Bryson* (4.–15. oktober 1998)

Gæstelærer *Per Ruggård* (2. oktober 1998)

Gæstelærer *Jürg Schneider* (27. september–8. oktober)

Korrespondent *Charlotte Lund Hansen*

Korrespondent *Aase Simonsen* (fratrådt 31. december 1998)

Erhvervsforskere pr. 31. december:

Ann Højbjerg Clarke

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Peter Lehmann Madsen

Niels Nolsøe Grünbaum

Der har i efteråret 1998 været ansat 16 undervisningsassistenter, som har undervist og vejledt svarende til 397 konfrontationstimer. Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat 11 undervisningsassistenter, som har undervist og vejledt svarende til 583 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

R. Dunckel: Menneskeopfattelse og motivationsmodeller (oktober 1998).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

Andreas P. Cornett har i beretningsperioden været medlem af og siden 1. maj formand for bestyrelsen for NS-RSA, Nordic Section of the Regional Science Association. Han deltog i 5th Nordic-Baltic conference in Regional Science Global-Local Interplay in the Baltic Sea Region, Pärnu, Estonia, hvor han ud over at præsentere paperet (medforfatter Søren P. Iversen): "The Baltic States in a European and Baltic Perspective: Trade and Transition in the Baltic Rim" fungerede som session chair (1.-4. oktober 1998). Han har i beretningsperioden deltaget i European Regional Science Associations 38th Congress, Wien, hvor han ud over at præsentere paperet: "The Problem of Transition and Reintegration of East and Central Europe - Conceptual Remarks and Empirical Problems" fungerede som chair og discussant (28. august-1. september 1998). Han besøgte University of Wisconsin Eau Claire i forbindelse med den eksisterende udvekslingsaftale samt forskningsopgaver (i efteråret 1998). Han deltog i European Regional Science Associations 39th Congress i Dublin, hvor han ud over at præsentere paperet: "Regional Integration and Regional Development - Concepts and Empirical" fungerede som session chair (24.-27. august). Han var medarrangør af den danske regionalforskningskonference i Svinkløv, Vendsyssel, hvor han ud over at fungere som sessionsleder præsenterede et oplæg om: "Creating Industrial Districts - a Possible Objective for Regional Development Agencies?" (29.-30. september).

Torben Damgaard deltog i arbejdet med opbygningen og videreudviklingen af et netværkssamarbejde mellem 12 rådgivende ingeniørfirmaer – TECH SAM Gruppen. Projektet er delvist finansieret via EU's ATTAK-program, hvor CESFO og CUTA deltager fra Syddansk Universitet. Projektet afsluttes ultimo 1999.

Per Vagn Freytag var formand for bestyrelsen for CESFO. Han holdt et oplæg i Aabenraa på TIC efteruddannelsesseminar i markedsføring "Relations- og kunde-markedsføring" (2. december 1998). Han var medlem af et bedømmelsesudvalg for et lektorat og en adjunktstilling ved Handelshøjskolen (efteråret). Han deltog i IMP konference i Turku (3.-5. september 1998). Han har i beretningsperioden deltaget i en møderække i det danske netværk for business marketing. Han holdt et oplæg i København på EBCs konference om Relationsmarkedsføring, "Relationsudvikling" (1.-2. december). Han var medlem af bedømmelsesudvalget for et lektorat ved Institut for Afsætningsøkonomi ved Handelshøjskolen i København (efteråret). Han deltog i EMAC konferencen i Berlin (15.-17. maj). Han deltog i den Nordiske Foretagsekonomiske

konference i Helsinki (17.-19. august). Han deltog i den 14th IMP conference i Dublin (2.-4. september).

Svend Hollensen var i efteråret 1998 medlem af bedømmelsesudvalget vedrørende den af K.R. Bohns indleverede afhandling "Konceptskift og markedsvalg" med henblik på erhvervelse af Ph.D.-graden ved det Teknisk Naturvidenskabelige Fakultet, Aalborg Universitet. Han var også reviewer af indsendte papers til Cross Cultural Conference. Han deltog i 15th Nordic Conference on Business Studies NFEK 99 (19.-21. august) i Helsinki, hvor han sammen med P. Freytag præsenterede paperet From Benchmarking to Benchlearning. Endvidere deltog han i 11th Annual Convention on Management of Services: Welcoming the New Millennium (26.-28. august) ved XLRI Jamshedpur, India, hvor han præsenterede paperet Globalization of Internet-based services - The Case of Amazon.com.

Hans Rask Jensen deltog i en forbrugerforskningskonference i Hongkong arrangeret af Association of Consumer Research. Her forelagde han papiret "A Profile of the Political Consumer (7.-9. juli 1998). Han har siden august været medlem af Forskningsforums Programkomite for Ernærings- og Levnedsmiddelforskning, FELFO, udpeget af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd. Han har siden januar været medlem af Erhvervsministerens Rådgivende Ekspertudvalg Vedrørende Forbrugerforhold udpeget af erhvervsministeren. Han deltog i en conference om detailhandels- og tjenesteydelsesforskning i Puerto Rico og forelagde her papiret "Antecedents and Consequences of the Consumer's Value Assessments: Consequences for Marketing Strategy and Consumer Research (12.-14. juli).

Niels Jørgensen sidder i bestyrelsen for Center for Logistik og Transport samt i bestyrelsen for Institut for Transportstudier. Han deltog i IMP conference i Turku (3.-5. september 1998). Han deltog i EMAC conference (12.-15. maj). Han deltog i ESADE conference om detailhandel i Stirling med paperet "The Future Structure for Grocery Retailing In Western Europe" (26.-28. august). Han deltog i IMP conference i Dublin (2.-4. september).

Eksterne bevillinger og donationer

Andreas P. Cornett modtog Jean Monnet permanent course grant på 4000 ECU for undervisningsprogrammet 'Comparative Systems and Regional Integration in the EU' udbudt ved cand.merc.int.-studiet i Flensburg.

Torben Damgaard var partner i ATTACK-finansieret (ACIU) projekt om dannelse af netværkssamarbejde mellem 12 SMV-rådgivende ingeniører - TECH SAM Gruppen.

Per V. Freytag og Benthe Heldbjerg Hansen deltog i projektet Kaplan-tech, som omhandler udvikling af modeller for markedsføring i mindre virksomheder. CESFO er projektansvarlig, og projektet er støttet af Erhvervsfremmestyrelsen.

Per V. Freytag har modtaget støtte fra Erhvervsfremmestyrelsen på 800.000 kr. til et forsknings- og udrednings-

projekt "Fra Benchmarking til Benchlearning". Projektet gennemføres sammen med Niels Jørgensen, Peter L. Madsen og Svend Hollensen. Endvidere har han modtaget støtte fra Erhvervsfremmestyrelsen på 900.000 kr. til projektet "Industriel konkurrencekraft - In- og outsourcing". Projektet gennemføres sammen med Svend Hollensen, Per Servais, Niels Grünbaum, Anne Marie Dyhr Ulrich, Peter L. Madsen og Lone Kirk.

Publikationer

Cornett, Andreas P. og Søren P. Iversen. "Baltic States in an European and Baltic Perspective: Trade and Transition in the Baltic Rim" *Paper præsenteret ved 5. Nordic-Baltic conference i Regional Science 'Global-Local Interplay in the Baltic Sea Region*, Pärnu Estonia, 1.-4. oktober, 1998, cd-rom proceedings, 16, 1998.

Cornett, Andreas P. "The Problem of Transition and Reintegration of East and Central Europe - Conceptual Remarks and Empirical Problems", Fischer, M.M. og P. Nijkamp, red. (1999), *Spatial Dynamics of European Integration Regional and Policy Issues at the Turn of the Century*, Springer-Verlag Berlin/Heidelberg 1999. 255-279.

Cornett, Andreas P. "Regional Integration and Regional Development? - Concepts and Empirical Relevance" *European Regional Science Association 38th European Congress*, Dublin, Eire 24.-27. August 1999, cd-rom proceedings, 20, 1999.

Cornett, Andreas P., Poul R. Christensen og Kristian Philipsen. "Innovation & Innovation Support for SME's The Triangle Region of Denmark" - Kolding 1999.

Freytag, Per Vagn. "Grundlagsproblemer i erhvervsøkonomien". *Ledelse & Erhvervsøkonomi*, 1998, nr. 3. 203-214.

Freytag, Per Vagn og Jørgensen, Niels. "Environmentally secured networks". *Paper præsenteret ved IMP conference*. Turku, september 1998. Red. Aino Halinen-Kaila & Niina Nummela, Turku School of Economics and Business Administration. 39-61.

Freytag, Per Vagn. "Attitude and action - and social responsibility" *Proceedings from EMAC conference*. Berlin, maj 1999. 156-165.

Freytag, Per Vagn og Benthe Heldbjerg Hansen. "Afsætningsøkonomisk informationsindsamling". *Samfundslitteratur*, København 1999.

Freytag, Per Vagn og Svend Hollensen. "From Benchmarking to Benchlearning". *Proceeding fra den Nordiske Foretagsekonomiske conference*, Helsinki, 1999.

Freytag, Per Vagn og Peter Lehmann Madsen. "How to Benchmark when you are Embedded in a Close Network". *Proceedings fra den Nordiske Foretagsekonomiske conference*, Helsinki, 1999.

Freytag, Per Vagn. "Why do Companies in Business Markets Resist the Outsourcing of Market Communication? A Case Study", *Advances in Business Marketing and Purchasing*, vol. 8, 1999. 81-92.

Freytag, Per Vagn og Jørgensen, Niels. "The Environ-

- ment's Importance for Sub-supplier Relations". Paper præsenteret ved *IMP konference*. Dublin, september 1999. Red. Damien McLoughlin og Conor Horan Website: www.ucd.ie/gsbmarketingimp99.html samt proceedings booklet. 66.
- Hollensen, Svend. "Global Marketing - A market-responsive approach". London: Prentice Hall Europe, 1998.
- Hollensen, Svend. Markedsinformationer på internettet – få let adgang til informationer om alverdens markeder på internettet. *Virksomhedens internationale aktiviteter*, september. København: Børsens håndbøger. 1-16.
- Hollensen, Svend og Marcus Schmidt: *Scener fra Dansk Erhvervsliv - Casebaseret lærebog i markedsanalyse og markedsføringsplanlægning*. 3. udgave, København: Handelshøjskolens Forlag
- Hollensen, Svend: "Globalization of Internet-based Services - The case of Amazon.com". *Proceedings from AIMS 11th Annual Conception on: Management of Services*. Jamshedpur, India, 43-48.
- Hollensen, Svend: "Underleverandører bliver internationale ved at følge deres kunders globalisering". Bidrag til *CESFO's Årbog 1998/99*. Kolding: Center for Småvirksomhedsforskning, 1999.
- Hollensen, Svend og Per Jenster: "Er danske virksomheder rustet til den globale markedsføring". *Erhvervsministeriets debatoplæg vedrørende markedsføring på eksportmarkederne*. København: Erhvervsministeriet, 12-25.
- Hollensen, Svend. Market research på internettet - Lande- og produkt/markedsstudier. - *Virksomhedens internationale aktiviteter*. April. København: Børsens håndbøger. 1-19.
- Jensen, Hans Rask. "A Profile of the Political Consumer. In K.B. Monroe and K. Hung (red.) *Asia Pacific Advances in Consumer Research*, (volume 3) 1998, 126-131.
- Jensen, Hans Rask. "Antecedents and Consequences of the Consumer's Value Assessments: Implications for Marketing Strategy and Consumer Research". *Publications from Institute of Marketing and Industrial Relations*: University of Southern Denmark, 1999.
- Jørgensen, Niels. "Internationalisering af uddannelsessystemet og de danske virksomheder" i *Dansk Arbejdsgiverforening: Danske Virksomheder fra lokale til globale markeder*. København. September 1998. 46-57.

ØKONOMISK INSTITUT

Professor *Rabah Amir*
Professor *Jørgen Drud Hansen*
Professor, dr.ekon. *Lars Matthiessen*
Professor *Christen Sørensen* (instituttleder) (studieleder, fratrådt 31. december)
Adjungeret professor, dr.polit. *Erik Hoffmeyer*
Lektor, cand.polit. *Per Andersen*
Lektor, cand.oecon. *Niels Nannerup*
Lektor, cand.polit. *Morten Skak* (orlov)
Lektor, cand.jur., M.Sc. *Susanne Storm*, Ph.D. (deltidsorlov)
Lektor, dr.hum. *Zygmunt Tkocz*
Adjunkt, cand.oecon. *Tim Jeppesen*, Ph.D.
Adjunkt, cand.scient.oecon. *Jan Guldager Jørgensen*, Ph.D. (Orlov 2 x 14 dage)
Adjunkt, M.Sc. *Philipp J.H. Schröder*, Ph.D.
Amanuensis, cand.oecon. *Ole Jensen* (tiltrådt 1. januar, fratrådt 31. januar)
Amanuensis, cand.polit. *Alexander Schaumann* (tiltrådt 1. august, fratrådt 31. oktober)
Forskningsadjunkt *Urs Steiner Brandt*, Ph.D. (tiltrådt 1. august)
Ekstern lektor, cand.oecon. *Niels Geert Bolwig* (tiltrådt 1. september)
Ekstern lektor, lic.scient.pol. *Andreas Cornett* (tiltrådt 1. oktober)
Ekstern lektor *Nabanita Datta Gupta*, Ph.D. (tiltrådt 1. november)
Ekstern lektor, cand.rer.soc. *Hans Heinrich* (tiltrådt 1. september)
Ekstern lektor *Martin Hvidt*, Ph.D. (tiltrådt 1. januar, fratrådt 30. juni)
Ekstern lektor, cand.scient.pol. *Søren Peter Iversen* (tiltrådt 1. september)
Ekstern lektor, cand.oecon. *Sigvard Jensen* (tiltrådt 1. januar, fratrådt 30. juni)
Ekstern lektor, mag.art. *Tom Terkelsen Kristensen* (tiltrådt 1. september)
Ekstern lektor, cand.oecon. *Jeppe E. Larsen* (tiltrådt 1. september)
Ekstern lektor, cand.rer.soc. *Søren Rix* (tiltrådt 1. november)
Ekstern lektor, cand.polit. *Svend Tychsen* (fratrådt 31. december)
Forskningsassistent, cand.oecon. *Anna Lise Kianzad* (tiltrådt 1. oktober)
Forskningsassistent, cand.oecon. *Tanja Nissen* (fratrådt 31. september)
Gæsteforsker *Jan Tjeerd Boom* (tiltrådt 1. september)
Sekretær *Dorrit Andersen-Alstrup* (tiltrådt 1. februar)

Korrespondent *Hanne Bille*
Korrespondent *Annette Schmidt-Mogensen* (fratrådt 31. januar)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Anna Jarosz
Camilla Jensen
Jesper Fredborg Larsen (tiltrådt 1. september)
Lene Nielsen (orlov fra 23. august)
Anna Stepanova

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat i alt 11 undervisningsassistenter og 22 instruktører. Disse har haft i alt 1.939 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Tidligere nationalbankdirektør, dr.polit. Erik Hoffmeyer: Danmark og EU (23. februar). Cand.oecon. Morten Hviid, Ph.D., University of Warwick og Københavns Universitet: On the Incidence and Variety of Low-Price Guarantees (25. februar). Dr. András Hajadu, Ambassadør for the Republic of Hungary: On Current Issues in Hungarian External Relations (30. marts). Drs. Jan Tjeerd Boom, University of Groningen, Holland: Choice of Environmental Policy Instrument and International Trade (8. april). Dr. Stanislaw Uminski, Research Centre on European Integration, University of Gdansk, Poland: Foreign Direct Investment to Poland, Assessment of Technology Transfer (19. april). Direktionssekretær, cand.polit. Esben S. Petersen, DONG: Danske erfaringer med liberalisering af gasmarkedet (21. april). Økonomidirektør, cand.oecon. Søren Eriksen, TeleDanmark: Danske erfaringer med liberalisering af telesektoren (3. maj). Cand.scient.oecon. Kasper Ullegård, Rente- og valutaanalytiker, Den Danske Bank: Valutamarkedet - motorvej uden færdselsregler (5. maj). Cand.oecon. Hans-Erik Kristoffersen, Danske Elværkers Forening: Liberalisering af det danske elmarked (12. maj). Administrator Willem Noë, European Commission Directorate-General III - Industry: EU Industrial Developments - Ongoing Research in DG III - Industry on FDI (27. maj) og Economic and Industrial EU Integration in Long-term Historical Perspective (28. maj). Cand.oecon. Katrin Millock, Ph.D.: Nonpoint Source Pollution when Polluters might Cooperate (3. juni). Professor Andrzej Baborski, University of Wrocław: The Transformation of the Political System and the Higher Education in Poland (9. september). Cand.polit. Mette Dybkjær Hansen, Energistyrelsen: Experiences with Pollution Taxes in Denmark (27. september). Cand.polit. Kirsten Halsnæs, Ph.D., UNEP Forskningscenter, Risø:

Estimation of the Global Market Potential for the Flexibility Mechanisms under the Kyoto Protocol (8. oktober). Forskningsassistent Tove Christensen, SJFI: Økonomiske analyser af landbrugets pesticidanvendelse (11. oktober). Fuldmægtig Jens Hauch, Det økonomiske Råd: Liberalisering af det danske elmarked (3. november). Cand.polit. Thomas Bue Bjørner, Ph.D., AKF: Triggering Expressions of Public as Opposed to Private Preferences in the US and Denmark (8. november). Dr. Bronwyn N.P. Dylla, University of Twente, Holland: State Aid in the EU: Assessing the Impact of Political and Economic Factors (18. november). Dansk EU-ambassadør Poul Skytte Christoffersen: EU Enlargement (22. november). Afdelingschef Per Callesen, Finansministeriet: Hvordan udarbejdes en Finansredegørelse? Hvad er de centrale udfordringer for dansk økonomi netop nu? Hvilke krav stiller Finansministeriet til fremtidens økonomer (30. november). Afdelingschef, cand.jur.et.art. Anne Mette Vestergaard, Udenrigsministeriet: Eastern Enlargement, How far have we come? (17. december).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

R. Amir har deltaget i European General Equilibrium Conference, København (maj), hvor han præsenterede papiret Ordinal vs Cardinal Complementarity: The Case of Cournot Oligopoly. Samme papir blev præsenteret på International Conference on Game Theory, SUNY, Stony-Brook i juli og CORE, Belgien (december). Han har ligeledes deltaget i NORIO (Nordic Research In Industrial Organization), Bergen, Norge (juni) med papiret On the Effects of Entry in Cournot Markets, der tillige blev fremlagt på CIE Workshop i København (juni). Efterfølgende er samme papir blevet præsenteret på CIRANO, Montreal (september) og på CORE, Belgien (november). Rabah Amir gav to gæsteforelæsnings på NATO Advanced Summer Institute, SUNY, Stony-Brook i juli med emnet Stochastic Games in Economics.

P. Andersen har været bestyrelsesmedlem i Samfund, Økonomi og Miljø - et åbent forskningscenter under Det Strategiske Miljøforskningsprogram, og han er i ledelsen af det generelle Ph.D-netværk for økonomi. Per Andersen deltog i 8th Joint Seminar EALE and Geneva Association i Rotterdam, hvor han holdt et oplæg om Liability (29.-30. marts). Han deltog i 9th Annual Conference in EAERE i Oslo med papiret The Negligence Rule and the Hand Rule in a Discrete Model (25.-27. juni). Samme papir præsenterede han på SØM-konferencen om Komplex Miljøregulering i København, som han var medarrangør af (21.-23. november). Per Andersen deltog i workshoppen Liberalization of Energy Markets i Holbæk (28.-29. oktober).

J.T. Boom har på Handelshøjskolen i Århus holdt en gæsteforelæsnings med emnet The Effect of Emissions Trading on International Environmental Agreements (4. oktober). J.T. Boom har deltaget i SØM-konferencen om Komplex Miljøregulering i København (21.-23. novem-

ber). Endvidere deltog han i en Nike-workshop i Amsterdam (6.-10. december).

J. Drud Hansen har deltaget i konferencen European Integration and Restructuring; Industrial and Social Aspects i Krzywowa, Polen, med præsentation af papiret How to Play Safe in Fiscal Policy under the Stability Pact, organiseret af University of Economics, Wroclaw, og University of Wroclaw (29.-30. april). Han har været gæsteprofessor i Kina ved School of Economics, Renmin University, Beijing. Opholdet var knyttet til et Robert Schuman-professorat i et gæstelærerprogram under EU-China Higher Education Cooperation Programme, Lund, Sverige. Under opholdet holdt han en forelæsningsrække over temaet Economic Integration in Europe. Har desuden afholdt gæsteforelæsnings om EU på Peking University, Nankai University og forskningsinstitutionen Institute of European Studies, Beijing (1.-31. oktober). Han har med en kreds af Jean Monnet-professorer og repræsentanter for EU-kommissionen deltaget i møder i Bruxelles (2. juli og 25. november). Temaet for disse møder var den fremtidige planlægning af Jean Monnet-projektet. Han har desuden deltaget i forskningsseminaret Recent Contributions to the Euro, Riga, Letland, og afholdt her gæsteforelæsnings The New Framework of Monetary Policy in the EMU. Seminaret var arrangeret i samarbejde med Nordisk Råd, EuroFaculty, University of Riga og Stockholm School of Economics in Riga (2.-3. december).

A. Jarosz deltog i et seminar om State Aid Policy and Practice in the EC, organiseret af The European Institute of Public Administration, Maastricht (14.-15. oktober). Hun har været på to studierejser for at indsamle data og foretage interviews vedrørende Polen og EU's statsstøttepolitik. Den første gik til Warszawa (15.-19. marts) og den anden til Bruxelles (22.-26. november). Hun deltog i en international conference European Integration and Restructuring: Industrial and Social Aspects i Krzywowa, Polen (29.-30. april), organiseret af Universitetet i Wroclaw, hvor hun præsenterede et papir skrevet sammen med Lykke Friis (seniorforsker, DUPI): When the Going Gets Tough: the EU's Enlargement Negotiations with Poland.

C. Jensen har deltaget i den internationale conference European Integration and Restructuring; Industrial and Social Aspects i Krzywowa, Polen, med præsentation af papiret The Role of FDI for Technological Change - a Review of the Literature on Host Country Benefits (29.-30. april). Endvidere har hun deltaget i European Summer School on Industrial Dynamics i Cargèse, Frankrig, med papiret Ownership and Manufacturing Efficiency, the Case of Poland (5.-12. september).

T. Jeppesen deltog i den anden EFIEA Policy Workshop Integrating Climate Policies in the European Environment - Costs and Opportunities i Milano, Italien, med artiklen Green Electricity Certificates - A Supplement to the Flexible Mechanisms of the Kyoto Protocol (4.-6. marts). Han deltog i konferencen Design of Energy Markets and Environment, København, arrangeret af Nordisk Energiforskningsprogram (20.-21. maj). Han deltog i workshoppen Environmental Policy, Competitiveness and

Location Behaviour of Firms, Maastricht, arrangeret af Tilburg Universitet (7.-9. oktober). Han deltog i workshopen Danmark i et Nordeuropæisk Konkurrencemarked for El, København, arrangeret af Energiforskningsprogrammet under Energistyrelsen (16.-17. november). Tim Jeppesen har desuden skrevet en kronik.

J. Guldager Jørgensen har deltaget i den internationale konference European Integration and Restructuring; Industrial and Social Aspects i Krzywowa, Polen, med præsentation af papiret The Internal Market and Industrial Restructuring in the European Union, organiseret af University of Economics, Wrocław, og University of Wrocław (29.-30. april). Han har desuden deltaget i forskningsseminaret Recent Contributions to the Euro, Riga, Letland, med foredraget Fiscal Policy Implications of the Euro (2.-3. december). Seminaret var arrangeret i samarbejde med Nordisk Råd, EuroFaculty, University of Riga og Stockholm School of Economics in Riga. Han deltog i Conference on the Amsterdam Treaty i Odense (19.-20. november). I forbindelse med studietur til Bruxelles og Luxembourg arrangerede og deltog i møder med Kommissionen og diverse andre EU-institutioner (23.-27. november). Han har desuden afholdt et populærvidenskabeligt foredrag om ØMU'en.

L. Matthiessen har været suppleant i Nordisk Skattevidenskabeligt Forskningsråd og deltog i forskningsrådets møde og seminar i Stockholm om Boligbeskatning (2.-4. november).

N. Nannerup har været medlem af bestyrelsen vedrørende etableringen af Center for Forskning i Miljøøkonomi under Statens Forskningsråds SUE-pulje (samarbejde mellem Sektorforskning, Universiteter og Erhverv).

L. Nielsen deltog i den anden EFIEA Policy Workshop Integrating Climate Policies in the European Environment - Costs and Opportunities, Milano i Italien, med artiklen Green Electricity Certificates - A Supplement to the Flexible Mechanisms of the Kyoto Protocol (4.-6. marts). Hun deltog i konferencen Design of Energy Markets and Environment, København, arrangeret af Nordisk Energiforskningsprogram (20.-21. maj).

P.J.H. Schröder har deltaget i den årlige International Atlantic Economic Conference, Wien, Østrig, hvor han præsenterede papiret The Fiscal Constraint to Restructuring in Firms in Transition Economies (17.-22. marts). Han har deltaget i forskningsseminaret Recent Contributions to the Euro, Riga, Letland, med foredraget The Euro as an International Currency. Seminaret var arrangeret i samarbejde med Nordisk Råd, EuroFaculty, University of Riga og Stockholm School of Economics in Riga (2.-3. december). Han har været referee for Baltic Journal of Economics. I forbindelse med studietur til Bruxelles og Luxembourg arrangerede og deltog i møder med Kommissionen og diverse andre EU-institutioner (23.-27. november). Han har desuden afholdt et populærvidenskabeligt foredrag om østudvidelsen.

S. Storm har været gæstelærer ved School of Management, Tianjin University, Kina, og afholdt en række forelæsninger om EU, Det indre Marked og EU's eksterne

relationer (7.-17. maj). Har været referee for Journal of Tourism Economics.

C. Sørensen er formand for Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Juristernes og Økonomernes Pensionskasse, Det rådgivende udvalg vedrørende Grønlands økonomi samt for Præsidiet for Foreningen Grønlandske Børn. Han er medlem af Det økonomiske Råd, Danmarks Forskningsråd samt Idegruppen under Fødevareministeriet.

Z. Tkocz har deltaget i den internationale konference European Integration and Restructuring; Industrial and Social Aspects i Krzywowa, Polen, med præsentation af papiret The Bureaucracy Consensus and EU Enlargement, organiseret af University of Economics, Wrocław, og University of Wrocław (29.-30. april). Han har desuden deltaget i konferencen i Flensborg om Sociology of Transition organiseret af Centre for Sociological Analysis and Forecasting (24.-25. september).

Eksterne bevillinger og donationer

Fra Det Strategiske Miljøforskningsprogram 1997-2000 har P. Andersen modtaget 1,4 mio. kr. til forskning i styringsinstrumenter i relation til farligt affald. Fra Forskerakademiet og Det samfundsvidenskabelige Forskningsråd har P. Andersen på vegne af Det miljøøkonomiske Netværk fået bevilget 1,2 mio. kr. til Ph.D-aktiviteter. J. Drud Hansen har modtaget 65.000 kr. fra EU-Higher Education Cooperation Programme, Lund, Sverige. Bevillingen er knyttet til et Robert Schuman gæsteprofessorat i Kina. J. Drud Hansen har modtaget 249.500 kr. til projektet Establishing and Interdisciplinary Research Network on the Influences of EU-Enlargement on Baltic Societies fra Nordisk Råd. Bevillingen skal dække udgifter i forbindelse med seminarer og gæstelærophold for lærere på Syddansk Universitet samt universiteterne i Riga (Letland), Tartu (Estland) og Turku (Finland). Fra det danske Udenrigsministerium har J. Drud Hansen modtaget 2,25 mio. kr. for en 3-årig periode 1998-2000 inkl. Bevillingen skal især medgå til dækning af udgifter i forbindelse med Scholarships for 20 studerende for et semester i hvert af de 3 år fra de baltiske lande og Polen under European Studies-programmet på oecon.-studiet. J. Drud Hansen har fra EU-Kommissionen fået bevilget 124.000 kr. for 1999/2000 til etablering af et Jean Monnet European Centre of Excellence.

Publikationer

Amir, Rabah og I. Grilo. Stackelberg vs. Cournot Equilibrium. *Games and Economic Behavior*, 26, 1999, 1-21.

Amir, Rabah og I. Evstigneev. A Stochastic Version of Polterovich's Model: Exponential Turnpike Theorems for Equilibrium Paths. *Macroeconomic Dynamics*, 4, 1999, 149-166.

Amir, Rabah og J. Wooders. Effects of One-Way Spillovers on Firm Size, Industry Price, Welfare and R&D Cooperation. *Journal of Economics and Management Strategy*, 8, 1999, 223-249.

- Amir, Rabah, I. Grilo og J. Jin. Demand-Induced Endogenous Price Leadership. *International Game Theory Review*, 1/3, 1999.
- Andersen, Per, Lene Nielsen og Tanja Nissen. Velfærdsøkonomi - Teori og Anvendelser. Odense Universitetsforlag 1999.
- Andersen, Per og Tanja Nissen. The Negligence Rule and Hand Rule in a Discrete Model. *SØM- publikation* 31, 1999, København. AKF-Forlaget.
- Andersen, Per og Tanja Nissen (red). Liability, Economics and Insurance. *SØM-publikation* 32, 1999, København. AKF-Forlaget med eget bidrag Liability Rules and General Care in a Discrete Model.
- Boom, J.T. The Effect of Emission Trade on International Environmental Agreements. *Working Paper* 99-14. Økonomisk Institut, Handelshøjskolen i Århus.
- Boom, J.T. og G.T. Svendsen. International Emission Trading Systems: Trade Level and Political Acceptability. *Working Paper* 99-11. Økonomisk Institut, Handelshøjskolen i Århus.
- Brandt, Urs Steiner og Niels Nannerup. Ratchet Effects in Joint Implementation Contracts. *Economic Discussion Paper* nr. 1, 1999. Syddansk Universitet.
- Hansen, Jørgen Drud. Kapitlet Integracja Walutowa w Europie (Monetary Integration in Europe) i Integracja Europejska. Transformacja Systemowa w Polsce. Procesy Dostosowawcze. Red. af B. Klimczak, L. Olszewski og Z. Pisz. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wroclawiu., Wroclaw. Polen, 1999, 32-110.
- Hansen, Jørgen Drud og Jan Guldager Jørgensen. How to Play Safe in Fiscal Policy under the Stability Pact. *European Studies Discussion Paper* nr. 35, 1999. Syddansk Universitet.
- Hansen, Jørgen Drud og Jan Guldager Jørgensen. The Internal Market and Industrial Restructuring in the European Union. *European Studies Discussion Paper* nr. 36, 1999. Syddansk Universitet.
- Hansen, Jørgen Drud og Jan Guldager Jørgensen. How to Play Safe in Fiscal Policy under the Stability Pact. *The European Union Review*, bd. 4, nr. 3, 1999, 37-52.
- Jarosz, Anna og Lykke Friis. When the Going Gets Tough: the EU's Enlargement Negotiations with Poland in An Even Larger Union? EU Enlargement and European Integration, DUPI. København, 1999, 120-161.
- Jeppesen, T., H. Folmer og M.H.C. Komen. Impacts of Environmental Policy on International Trade and Capital Movement: A Synopsis of the Macroeconomic Literature, 92-122. In Sterner, T. *Environmental Implications of Market-Based Policy Instruments*. Edward Elgar, UK, 1999.
- Jeppesen, T. og H. Folmer. Environmental Policy and Location Behaviour of Firms: A Synopsis of the Micro and Regional Economics Literature. *European Studies Discussion Paper* nr. 34, 1999, Syddansk Universitet.
- Matthiessen, Lars. Income Taxation and Inflation Revisited i Gustav Lindencrona, Sven-Olof Lodin og Bertil Wiman (red.) *Liber Amicorum Leif Mutén*, International Studies in Taxation: Law and Economics, Series on International Taxation. Kluwer London, 1999.
- Nielsen, L. og T. Jeppesen. Green Electricity Certificates - A Supplement to the Flexible Mechanisms of the Kyoto Protocol. *FEEM Working Paper*, Nota Di Lavoro 49.99, Milano, Italien.
- Schröder, Philipp J.H. Aspects of Transition in Central and Eastern Europe. Ph.D.-afhandling, Udgivet i serien *Ph.D. Theses in Social Science*, 1999-4, Institut for Økonomi, Aarhus Universitet.
- Schröder, Philipp J.H. On Privatisation and Restructuring. *European Studies Discussion Paper*, nr. 33, 1999. Syddansk Universitet.
- Schröder, Philipp J.H. Restructuring, Corporate Control and Manager Incentives in Transition Economies. Nahorski; Owsinski; Szapiro (eds.) *The Socio-Economic Transformation: Getting Closer to What?*, Macmillan, London, 1999.
- Storm, Susanne. Air Transport Policies and Frequent Flyer Programmes in the European Community - a Scandinavian Perspective. Nexø: Bornholms Forskningscenter, 1999, 115.
- Storm, Susanne. Financial Services and Consumer Protection. Policies and Practice in Denmark and Sweden. *Journal of Consumer Studies & Home Economics* 23, 1999, 111-128.
- Sørensen, Christen. Hovedstadsområdet - hvad sker der, hvad gør vi? Administrativ Debat, nr. 1, 1999, 18-23.
- Sørensen, Christen. Økonomisk Fordeling. Århus: Systeme, 1999.
- Tkocz, Zygmunt. Kapitlet Polityka Społeczna w Krajach Unii Europejskiej (Socialpolitik i lande, som er medlemmer af Den Europæiske Union) i Integracja Europejska. Transformacja Systemowa w Polsce. Procesy Dostosowawcze. Red. af B. Klimczak, L. Olszewski og Z. Pisz. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wroclawiu, Wroclaw. Polen, 1999, 216-228.

Det Humanistiske Fakultet

Under Det Humanistiske Fakultet hører følgende institutter:

DIG	Dansk Institut for Gymnasiepædagogik
FI	Filosofisk Institut
IEIK	Institut for Erhvervsproglig Informatik og Kommunikation
IHKS	Institut for Historie, Kultur og Samfundsbeskrivelse
ILKM	Institut for Litteratur, Kultur og Medier
ISK	Institut for Sprog og Kommunikation

Det Humanistiske Fakultetssekretariat

Kontorfuldmægtig *Laila Andersen*

Overassistent *Helen Andersen* (fratrådt 31. december)

Kontorfuldmægtig *Gerda Bagger*

Overassistent *Stine Grøndal Hansen*

Overassistent *Else Jensen*

Fakultetssekretær, cand.jur. *Grete Klit*

Fuldmægtig, cand.mag. *Tomas Bech Madsen*

Fuldmægtig, cand.jur. *Lisbeth Broegaard Petersen*

Assistent *Merete Schneider*

Fuldmægtig, cand.mag. *Britta Løck Worm*

Humanioras udviklingskontor

Fuldmægtig, cand.rer.soc. *Jakob Ejersbo Hansen* (tiltrådt 1. februar)

Fuldmægtig, cand.mag. *Tomas Bech Madsen*

Kontorfuldmægtig *Gitta Stærmose*

IT-funktionen

Supportmedarbejder *Michael Juul Mortensen*

Supportmedarbejder *Anja Rasmussen* (tiltrådt 1. maj)

Supportmedarbejder *Martin Gotfredsen*

Afdelingsleder, cand.phil. *Keld Vorup Sørensen* (orlov)

Fungerende afdelingsleder *Jørn Erik Wennerstrøm*

Fuldmægtig, cand.phil. *Allan Bengtsson*

Sekretær *Martin Lund*

DTP-funktionen

Sekretær *Elsebeth Jensen*

Undervisningsprisen

Undervisningsassistent, cand.mag. *Jane Pilgaard Vinther*, Institut for Sprog og Kommunikation, tildeltes ved universitetets årsfest Det Humanistiske Fakultets undervisningspris.

DANSK INSTITUT FOR GYMNASIEPÆDAGOGIK

Professor, lic.phil. et mag.art. *Finn Hauberg Mortensen* (instituttleder)

Lektor, cand.pæd. et Ph.D. *Lilian Zøllner* (tiltrådt 1. maj)
Forskningsadjunkt, cand.mag. *Ellen Krogh* (tiltrådt 1. september)

Sekretariatschef, cand.mag. *Erik Damberg* (på fuld tid pr. 1. februar)

Forskningsmedarbejder, mag.art. *Harry Haue*

Forskningsmedarbejder, cand.scient. *Claus Michelsen* (tiltrådt 1. april på deltid)

Instituttsekretær, kontorfuldmægtig *Else Harthy*

Lærere ved teoretisk pædagogikum ansat pr. 1. august:

Gymnasielektor, cand.mag. *Steen Beck*

Gymnasielektor, cand.mag. *Margit Clausen*

Gymnasielektor, cand.scient. *Susanne Dencker*

Gymnasielektor, cand.scient. *Jens Dolin*

Gymnasielektor, cand.scient. *Pernille Ehlers*

Gymnasielektor, cand.mag. et psych. *Inger-Margrethe Holm*

Gymnasielektor, cand.mag. *Jørgen Husballe*

Gymnasielektor, cand.mag. *Gitte Ingerslev*

Gymnasielektor, cand.mag. *Ole Juul Lund*

Gymnasielektor, cand.mag. *Gunnar Lundsgaard*

Gymnasielektor, cand.scient. *Jesper Ranfelt*

Gymnasielektor, cand.scient. *Knud Rasmussen*

Gymnasielektor, cand.mag. *Mette Rogne*

Gymnasielektor, cand.scient. *Lone Rytersgaard*

Gymnasielektor, cand.mag. *Peter Henrik Raee*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Gymnasielektor, mag.art. *Bodil Hedeboe* (Fyns Amt)

Gymnasielektor, mag.art. *Claus Engstrøm* (Ringkøbing Amt)

Gymnasieadjunkt, cand.mag. *Jesper Thøis Madsen* (Fyns Amt)

Gymnasielektor, cand.mag. *Tanja Miller* (Viborg Amt)

Gymnasielektor, cand.mag. *Ole Emil Rasmussen* (Frederiksberg Kommune)

Gymnasielektor, cand.mag. *Ulla Senger* (Nordjyllands Amt)

Gymnasielektor, cand.mag. *Niels Valdemar Vogensen* (Fyns Amt)

Gæsteforelæsninger afholdt af instituttet

Professor, dr.philos. Svein Sjøberg, Universitetet i Oslo: Forskning i naturvidenskabernes didaktik (20. maj). Lektor, dr.pæd. Karen Borgnakke, Danmarks Lærerhøjskole: Ekstern projektkritik (17. august). Professor dr. Wolfgang Gräber, Institut für die Pädagogik der Naturwissenschaft-

ten, Universität Kiel: Uddannelsesforskning (22. september). Lektor, dr.pæd. Karen Borgnakke, Danmarks Lærerhøjskole: Pædagogik og kultur - Etnografisk skole- og uddannelsesforskning (6. oktober). Professor, dr.phil. Frans Gregersen, Københavns Universitet: Ekstern projektkritik (17. november). Gymnasielektor, cand.scient. Jens Dolin, Roskilde Universitetscenter: Kognitionsteorier i det 20. århundrede (1. december). Direktør, cand.psych. Sten Clod Poulsen, Metaconsult.: Ekstern projektkritik (15. december).

Andre arrangementer afholdt af instituttet

DIG har i efteråret afholdt forskeruddannelsesseminar (2.-4. august, 16.-18. august, 1. september, 22. september, 6. oktober, 27. oktober, 3. november, 11. november, 1. december, 15. december). I samarbejde med Idégruppen, Fyns Amt, har DIG arrangeret seminaret Udviklingen af undervisningen i gymnasieskolen: Hvad kan vi lære af udlandet? (8. februar). I samarbejde med Undervisningsministeriet, GYA, har DIG arrangeret en konference om efteruddannelse af gymnasie- og HF-lærere, Syddansk Universitet, Odense (14. april). Instituttet holdt indvielsesfest i biblioteket på Klosterbakken, i St. Knuds Kirke og i den gamle universitetsbygning med taler af blandt andet undervisningsminister Margrethe Vestager og rektor Henrik Tvarnø (23. april). DIG holdt repræsentantskabsmøder (14. april og 6. september). DIG har været vært for en konference for de forskningsmiljøer, som i øvrigt beskæftiger sig med pædagogik og uddannelsesforskning i Danmark (19. maj). Instituttet har været vært ved en konference for de ansatte på amtscentrene i Danmark (21. maj). De fastansatte ved DIG afholdt en fælles studierejse til Universitetet i Oslo og til Højskolen i Lillehammer med besøg på de pædagogiske forskningssenheder (14.-18. september). I samarbejde med Idégruppen, Fyns Amt, har DIG arrangeret en konference om Gymnasiets studieforberedende profil. Som talere var inviteret direktør Jarl Damgaard, Undervisningsministeriet, og professor Carl Bache, Syddansk Universitet (22. september). I samarbejde med Dansk Arbejdsgiverforening og Undervisningsministeriet, GYA, afholdt DIG en konference på Ebeltoft Strand om Det studieforberedende og almindendannende i de fire gymnasiale uddannelser. I konferencen deltog instituttets fastansatte samt nogle stipendiat (7.-8. oktober). DIG havde besøg af universitetets ledelse (2. december).

Teoretisk pædagogikum: Siden 1. august har DIG ved E. Damberg haft ledelsen af det almenpædagogiske kursus under gymnasielæreruddannelsen Teoretisk Pædago-

gikum. Der er uddannet 153 lærerkandidater samt afholdt kurser for vejledere samt for interne og eksterne tilsynsførende. Desuden er afholdt orienteringsmøder for vejledere om pædagogikumuddannelsen for gymnasielærere.

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

E. Damberg har været konsulent for udviklingen af en ny teoretisk pædagogisk uddannelse for lærere ved ungdomsuddannelserne på Færøerne. Udviklingen af kurset er gennemført i et nært samarbejde mellem DIG og det færøske undervisningsministerium. Desuden har afviklingen af kurset været udført i samarbejde med DIG, idet kursusledere på projektet er hentet fra DIG's gruppe af eksterne lektorer i almen pædagogik. (Projektbeløb for udvikling: 10.000 kr). Han har endvidere stået for et evalueringsprojekt for Undervisningsministeriet, GYA. Evalueringsgruppen, der består af fire personer, evaluerer i løbet af skoleåret 1999/00 en række gymnasieskolars forsøg med årsnorm og andre tilrettelæggelseformer. Han holdt foredrag på Th. Langs hf-kursus i Silkeborg for ledere og gymnasielærere fra Århus Amt om „Skoleudvikling og skolekulturer“ (21. september). Han har desuden deltaget i udvalgsarbejde for Undervisningsministeriet. Han har været med til at tilrettelægge 3-dages konference i Ebeltoft for lærere på voksenuddannelserne i arbejdsgrupper om hf- og eksamensforsøg.

H. Haue holdt foredrag på Dansk Lokalhistorisk Forenings årsmøde i Ebeltoft om historisk metode (17.-18. september). Han holdt foredrag om almindelig dannelse for sønderjyske gymnasielærere i Aabenraa (11. oktober). Han holdt foredrag om naturvidenskabelig dannelse for fysiklærere i gymnasiet på Askov Højskole (11. november).

E. Krogh holdt foredraget Om at skrive et fag frem på temadag om Dansk i gymnasiet, arrangeret af Selskab for Nordisk Filologi (5. november). Hun er medlem af Skrivning på tværs, et netværk af skriveforskere og skriveundervisere. Hun er medlem af Litteraturpædagogiknetværket i Dansk lærerforening.

C. Michelsen har holdt foredrag om Hvordan tilegner elever sig et matematisk begreb? ved Matematiklærerforeningens kursus om Undervisning i elementære færdigheder i Birkerød (30. august). Han deltog i Dansk Fysisk Selskabs årsmøde i Nyborg (3.-4. juni), hvor han holdt foredrag om Begrebsdannelse i et tværfagligt forløb mellem matematik og fysik, og i konferencen Research in Science Education i Kiel (31. august-4. september). Han er medlem af bestyrelsen for Forum for matematikkens didaktik, af Danmarks Matematikundervisningskommission samt af den lokale organisationskomite for den 10. verdenskongres i matematikundervisning, ICME 10, i København 2004.

F. Hauberg Mortensen holdt forelæsning om Villy Sørensens forfatterskab i Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab (11. februar), om studieegnethed på konference arrangeret af Rektorkollegiet på Schäffergår-

den (12. april), om Humaniora ved årtusindskiftet ved åbningen af konferencerække på Aarhus Universitet (4. juni), om Demokrati i uddannelsessystemet på konference arrangeret af Undervisningsministeriet på Radisson Scandinavia (24. august), om Litteraturpædagogik og om DIG ved møde arrangeret af Selskab for Nordisk Filologi, Københavns Universitet (5. november). Han blev interviewet om arbejdet i Statens Humanistiske Forskningsråd af Ulla Strandberg, DR1 (19. april) og om instituttet af Estrid Anker Olesen, DR1 (25. maj), og af Marianne Koch, Fyens Stiftstidende (12. november). Han deltog i Lektoratsudvalgets sommerseminar på Hindsgavl (3.-7. august). Han har i forbindelse med opbygningen af instituttet afholdt en lang række møder med amterne og Undervisningsministeriet m.fl. Han har holdt oplæg om instituttet på debatdag på Center for Nordiske Studier (12. marts), på konference om efteruddannelse (14. april), ved instituttets indvielse (23. april), på en pædagogisk weekend på Nordfyns Gymnasium (18. september) og på årsmødet for gymnasieskolens rektorer (26. november). Han har været på rejser til: Lektoratsudvalgets regionalmøde i Paris (19.-22. marts) med forelæsning om Villy Sørensen, et samarbejds-møde i de nordiske forskningspolitiske organer i Helsinki (25.-26. marts) og et møde i EUROHORCS i Weimar (25.-26. april). Han har været på studierejse i Canada og USA med besøg på universiteter i Seattle, Vancouver, Edmonton, Minneapolis og Montreal (9.-24. oktober). Han er medlem af de fynske gymnasiers samarbejde, Idé-møde, hvor der har været holdt møde (27. september). Han har til 1. august fortsat været medredaktør af Søren Kierkegaards Skrifter, bd. 1-55, på baggrund af et deltidsudlån til Søren Kierkegaard Forskningscenteret ved Københavns Universitet, og han er fra december redaktør af skriftserien Gymnasiepædagogik, udgivet af Dansk Institut for Gymnasiepædagogik. Han er fortsat medlem af bestyrelsen for (fra november formand for) Fyns Selskab for Nordiske Studier, medarbejder ved Danmarks Nationalleksikon og medlem af fagets censorkorps. Han er fortsat formand for Lektoratsudvalget i Undervisningsministeriet og har i Forskningsstyrelsen til 1. august været formand for Statens Humanistiske Forskningsråd, medlem af Forskningsforum og medlem af det europæiske samarbejde mellem forskningsrådsledere, EUROHORCS. Han er medlem af den videnskabelige komite ved Società Italiana per gli studi Kierkegaardiani og af Fagligt Råd ved Videnscenter for Læreprocesser på Aalborg Universitet. Han er næstformand for interimbestyrelsen for Dansk Humanistisk Forskningscenter. Han er fortsat medlem af Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab.

L. Zøllner er medlem af Værdiforum, en tænketank bestående af 24 medlemmer. Hun har holdt foredragene: Moral og etik, på Thisted Sygeplejeskole (7. september). Psykologi, moral og etik, Dansk Studieceter, Bali (18. oktober). Hun har deltaget i Værdikonference, Christiansborg (15. november).

Eksterne bevillinger

Undervisningsministeriet, Uddannelsesstyrelsen, har bevilliget 130.000 kr. pro anno til Syddansk Universitet som kompensation for F. Hauberg Mortensens hverv som formand for Lektoratsudvalget. H. Haues forskningsstipendium er finansieret af Undervisningsministeriet, GYA, med 410.000 kr. Ph.D.-stipendiaterne løndel er finansieret af de nævnte amter, mens uddannelsesdelen er medfinansieret af Forskerakademiet.

Publikationer

- Haue, Harry.* Folkekirkens dannelse og de andre – set fra en gymnasial synsvinkel 1850-2000. I: *Fyens Stifts Årbog* 1999, 66-80.
- Krogh, Ellen.* At blæse støvet af en klassiker. Fællesskrift 1999. København: Dansklærerforeningen. 26-28.
- Krogh, Ellen m.fl.* Den danske stil endnu engang. Flagski-bet, Dansk Noter, særnummer december 1999. København: Dansklærerforeningen/FFS. 45-55.
- Mortensen, Finn Hauberg m.fl.* red. Søren Kierkegards Skrifter. København: Gads Forlag, bd. 6 (Stadier paa Livets Vei), bd. K6 (kommentar til bd. 5).
- Mortensen, Finn Hauberg.* La vocation de F.C. Sibbern. Etudes de linguistique et de littérature dédiées à Morten Nøjgaard. Gerhard Boysen et Jørn Moestrup eds. Odense: Odense Universitetsforlag (1999). 327-341.
- Mortensen, Finn Hauberg.* Villy Sørensen. Dictionary of Literary Biography. Volume 214: Twentieth-Century Danish Writers. Marianne Stecher-Hansen ed. Detroit/San Francisco/London/Boston/Woodbridge: Brucoli Clark Layman (1999). 399-414.
- Mortensen, Finn Hauberg.* Skal man leve så længe? (introduktion til DIG). Odense Universitet. Årsberetning 1998. Odense (1999) 49-52.
- Mortensen, Finn Hauberg.* Velkomst ved indvielsen af DIG. Taler ved indvielsen af Dansk Institut for Gymnasiepædagogik. GYMNASIEPÆDAGOGIK 1. Odense (1999). 5-8.
- Mortensen, Finn Hauberg.* Velkomst. Dansk Kunst og Arkitekturhistorisk Forskning. Rapport fra Statens Humanistiske Forskningsråds fagseminar den 8. december 1998. København: Statens Humanistiske Forskningsråd (1999). 6.
- Zøllner, Lilian.* Liv og død. En undersøgelse af holdninger til donation og obduktion. Vejle: Kroghs Forlag (1999).
- Zøllner, Lilian.* Unges holdninger til etiske spørgsmål om døden. Gymnasiepædagogik nr. 2, 1999.
- Zøllner, Lilian.* De sårbare unge. Odder Kommune, 1999.

FILOSOFISK INSTITUT

Professor, dr.phil. *David Favrholt* (instituttleder)
Lektor, mag.art. *Carsten Bengt-Pedersen* (studieleder, Center for Filosofi)
Lektor, fil.dr. *Cynthia M. Grund* (tiltrådt 1. februar)
Lektor, lic.theol. *Povl Gøtke*, Ph.D. (tiltrådt 1. september)
Lektor, mag.art. *Jørgen Hass*
Lektor, cand.phil. *Jens Hebor*
Lektor, mag.art. et cand.mag. *Tim Jensen*
Lektor, mag.art. et dr. *Søren Harnow Klausen*
Lektor, dr.phil. *Erich G. Klawonn*
Lektor, cand.theol. *Knud Rendtorff*
Lektor, mag.art. *Niels Thomassen* (studieleder, Center for Religionsstudier)
Adjunkt *Mikael Aktor*, Ph.D. (tiltrådt 1. september)
Adjunkt *Flemming Gorzelak*, Ph.D. (fratrådt 31. januar)
Adjunkt, mag.art. *Peter Wolsing*, Ph.D. (tiltrådt 1. marts)
Amanuensis, cand.phil. *Lars Jørgensen Fahrendorff* (tiltrådt 1. februar, ekstern lektor indtil 31. januar)
Ekstern lektor, cand.scient. et art. *Poul René Bertelsen*
Ekstern lektor, cand.phil. *Helle Thylkjær Henriksen*
Ekstern lektor, cand.mag. *Kirstine Munk*
Ekstern lektor, cand.phil. *Caroline Schaffalitzky de Muckadell*
Ekstern lektor *Esben Buus Steffensen*, Ph.D. (fratrådt 31. juli)
Overassistent *Rita Jacobsen*
Assistent *Tove Nadolny* (tiltrådt 1. september)
Kontorfuldmægtig *Wibke Rickers*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Poul René Bertelsen (privatist)
Hans Tophøj Bork (tiltrådt 1. februar, amanuensis indtil 31. januar)
Morten Hansen (SHF)
Søren Hallundbæk Schausser (på delingsbasis med Det Fynske Musikkonservatorium)
Conni-Kay Jørgensen (afsluttet stipendium 31. marts)

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

C. Bengt-Pedersen er formand for censorkorpset i filosofi ved universiteterne (Københavns Universitet, Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universitetscenter og Aalborg Universitet) for perioden 1. april 1998 til 31. marts 2002. Han er desuden fagkonsulent, gransker og forfatter ved Den Store Danske Encyklopædi (specielt vedrørende filosofien i det 19. og 20. århundrede og grænseområdet til naturvidenskab og matematisk grundforskning). Han har holdt foredrag Om de grundlæggende

træk ved demokratiet i filosofisk belysning i Rotaryklubben, Hundige (4. juli). Han har desuden i foråret holdt foredrag om Er konservatismen død som politisk-filosofisk strømning? i Foreningen Yngre Konservative, København. Han deltog med udgangspunkt i egen erfaring som patient på afdelingen og som filosof i diskussionerne på en videreuddannelsesdag for personalet på Intensiv Terapi Afdelingen, Universitetshospitalet, Hvidovre Hospital, om etiske problemer i den intensive afdelings arbejde, og holdt foredraget om Grænser for behandling – om livskvalitet og forskellen på aktiv og passiv eutanasi (22. september).

D. Favrholt er medlem af Academia Europaea, af British Society of Aesthetics, af Videnskabernes Selskab, af Platonselskabet, fortsat medlem af nationalkomiteen under International Union for the History and Philosophy of Science, medlem af bestyrelsen for Videnskabernes Selskabs grundforskningsfond, af bestyrelsen for Grosse-rer A. Collstrops Fond samt medlem af bestyrelsen for Niels Bohr Arkivet. Han er vicepræsident i Videnskabernes Selskab og formand for Den Humanistiske Klasse. Han er endvidere censor ved Den Kgl. Veterinær- og landbohøjskole i videnskabsteori. Gæsteforelæsning ved Institut for Statskundskab, Københavns Universitet, En kritik af social konstruktivisme (8. april). Har deltaget i Konferencen om filosofi, videnskabsteori og etik i de sundhedsvidenskabelige uddannelser, Syddansk Universitet, Odense (19. april). Deltaget i 11th International Congress of Logic, Methodology and Philosophy of Science i Krakow, Polen, med et foredrag om filosofi og kvantemekanik og i generalforsamlingen i den internationale union (IUHPS) som Danmarks repræsentant (20.-25. august). Deltaget i Academia Europaea 11th Annual Scientific Meeting, København, med inviteret foredrag om Danish Philosophy in the Twentieth Century (26.-28. august). Han har holdt 5 foredrag om Niels Bohr ved polyrseminaret i Cordoba, Spanien (13.-17. september). Medvirkede i forestillingen Københavnermøder på Betty Nansen Teatret, Frederiksberg (14. november). Foredrag i Videnskabernes Selskab om Hvordan definere begrebet "kunstværk" (25. november). Har været External Referee for Research Grants Council, Hongkong, Kina, samt siddet i et bedømmelsesudvalg vedrørende et lektorvikariat ved Københavns Universitet.

C.M. Grund er medlem af The American Philosophical Association, af American Society for Aesthetics og af British Society of Aesthetics. Hun er medlem af redaktionen for Sats – Nordisk Tidsskrift for Filosofi. Hun er medlem af censorkorpset for filosofi, af Selskabet for Filosofi og Psykologi og af Dansk Filosofisk Selskab.

Hun deltog i seminaret Concepts, Mental Operations, and Expression ved Center for Semiotisk Forskning, Aarhus Universitet (25.-27. maj). Holdt foredraget Om förhållandet mellan titeln og musiken i några piano stycken från den nordiske nationalromantiken ved Syvende Nordiske Metrikkonference Metrik og musik – begrebslige og teoretiske overvejelser (13. november).

J. Hebor har deltaget i 11th International Congress of Logic, Methodology and Philosophy of Science i Krakow, Polen, med paperet What is a Realistic Understanding of Quantum Mechanics? (20.-25. august). Han har siddet i bedømmelsesudvalg vedrørende et adjunktur ved Aarhus Universitet og er medlem af censorkorpset for filosofi.

T. Jensen er formand for DAHR, Dansk Selskab for Religionshistorie, associeret IAHR, International Association for the History of Religions, formand for foredragsforeningen "Religio" ved Center for Religionsstudier, medlem af redaktionen for CHAOS, Dansk-norsk Tidsskrift for Religionshistoriske Studier, medredaktør på forlaget Gyldendals serie Levende Religioner – Tradition og Fornyelse samt medlem af censorkorpset for universiteternes og lærerseminarernes religionsfag. Han har været medlem af eksternt bedømmelsesudvalg vedrørende Marianne Q. Fibigers Ph.D.-afhandling "De srilankansk-tamilske hinduer i Danmark - en religionsvidenskabelig analyse af religionens betydning i et kulturmøde" og af eksternt bedømmelsesudvalg vedrørende adjunktur i religionsvidenskab på Aarhus Universitet. Han har i samarbejde med de religionsvidenskabelige institutter og foreninger ved universiteterne i København, Bergen og Oslo arrangeret symposium om Millenarisme, Odense (7.-8. maj), og han har arrangeret gæsteforelæsninger ved Burton L. Mack fra Claremont, Ca, i Odense, København, Århus og Uppsala. Tim Jensen har deltaget med paper om Covering Religion in Danish Newspapers Dominant Themes, Topoi and Trends in the 1990s i 3rd International Conference on Media, Religion and Culture, Edinburgh (20.-23. juni) samt uden paper i CHAOS-symposiet om Millenarisme, Odense (7.-8. maj), i Research Seminar on Historical Theories, Methods and Knowledge in the Study of Ancient Religions, Århus (16.-18. september), i DAHRs årsmøde om Repræsentative præsentationer af religionsvidenskab og dens discipliner, København (4.-5. november), i symposium om New Age and Globalization, København (18.-19. november) samt i seminaret Islam on TV, Magleås (11.-12. december). Han har arrangeret og afholdt kurser, foredrag og undervisning på grund- og efteruddannelser om Religion, Kultur og Kulturmøde for indvandrerlærere på Danmarks Lærerhøjskole, Center for Multikulturelle Studier, København og Århus (januar-oktober), for Politiskolen, København (perioden januar-august), for Politiskolens International Police Basic Course om Multicultural Awareness, Vordingborg (26. maj og 28. september), for Kriminalforsorgens Uddannelsescenter om Tværkulturel Kommunikation og Etik, Skanderborg (15. marts), Lunde (2. juni) samt for Udlændingestyrelsen om Religion og Kultur, Vedbæk (2. november). Herudover har han afholdt følgende enkeltstående fore-

drag: Frem mod det flerkulturelle samfund, Højvangsseminariet, København (7. januar), Det flerreligiøse Danmark, Arte, Esbjerg (30. januar), Menneskets oprindelse ifølge de religiøse myter, Krogerup Højskole (30. juni), Religion og kultur i Danmark 1999, Helsingør Kommune (27. september), Familie- og kønsroller i religionerne, Rødovre Kirke (31. oktober), Frem mod det flerkulturelle Danmark, Problemer og Udfordringer, Flerkulturelle Skoler IV, Faaborg (3. november).

C. Jørgensen har været på studieophold på Università di Pavia indtil 30. april. Holdt foredrag i Det danske James Joyce Selskab om Giambattista Vico og James Joyce (16. juni). Forsvar af Ph.D.-afhandlingen Var det ikke nok med Iliaden? En filosofisk læsning af Carlo Emilio Gaddas forfatterskab (19. november).

S. Harnow Klausen er næstformand i Dansk Filosofisk Selskab, redaktør af tidsskriftet Sats samt medlem af censorkorpset for filosofi og idéhistorie. Han har været censor ved studenter- og hf-eksamen i filosofi. Han repræsenterer universitetet i Odense Katedralskoles bestyrelse (som suppleant). Han er supervisor for en forskningsassistent ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet og har i forbindelse hermed været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende kliniske lektorater og undervisningsassistentstillinger i medicinsk videnskabsteori. Han har været pædagogisk konsulent for Dan Zahavi, Københavns Universitet, i forbindelse med dennes adjunktpædagogikum. Han er medarbejder ved Den Store Danske Encyklopædi og har virket som konsulent for Gyldendal og Odense Universitetsforlag. Han har været formand for Det Humanistiske Fakultets lokaleudvalg. Han er fortsat formand for foredragsforeningen Symposion. Han har været med til at arrangere udstillingen En bogskat i Odense på Grafisk Museum. Han medvirkede ved Filosofisk Forårskademi om Fænomenologi og metafysik i Århus (15.-19. marts) med foredraget Fænomenologi og realisme-antirealisme-diskussionen. 7. april holdt han foredraget Hvad kan filosofien? på Folkeuniversitetet i Aalborg. Han medvirkede ved en konference om Filosofi, videnskabsteori og etik i de sundhedsvidenskabelige uddannelser på Syddansk Universitet i Odense (19. april). Han deltog i Dan Zahavis disputatsforsvar, Københavns Universitet (7. maj). Han holdt foredrag om Menneskerettighederne set i lyset af NATOs indgreb i Kosova-konflikten ved et debatarrangement afholdt af Amnesty International på Studenterhuset i Odense (8. juni). Han medvirkede ved et efteruddannelseskursus for VUC-lærere på Fuglsø-centret på Mols med foredraget Hvad er metafysik? (10. august). Han holdt foredraget Hvad er videnskab? for sundhedsvidenskabsstuderende på Syddansk Universitet i Odense (2. september). Han gæsteforelæste ved et kursus på Center for Tyske studier om Subjektphilosophi i romantikken og den tyske idealisme (16. september). Han medvirkede ved et efteruddannelsesarrangement for gymnasie- og hf-lærere i Ærøskøbing med et foredrag om Nietzsches Historiens Nytte (4. november).

E. Klawonn er fortsat medlem af redaktionen for Danish Yearbook of Philosophy. Han har desuden deltaget i

et udvalg til bedømmelse af en disputats indleveret ved Institut for Filosofi, Pædagogik og Retorik, Københavns Universitet. Afhandlingen er skrevet af Dan Zahavi og bærer titlen *Self-awareness and Alterity*. Bedømmelsesarbejdet blev afsluttet i januar.

K.G. Rendtorff er medlem af Fyns Stifts Teologiske Kursus, af programudvalget for Folkeuniversitetet i Odense og af censorkorpset for universiteternes og lærerseminarernes religionsstudier. Han har holdt følgende forelæsninger for Fyns Stifts Teologiske kursus: Om Dostojevskijs store romaner *Uskyldens paradoks*, *Idioten* (16. januar), *Dæmonernes revolte* og *Onde ånder* (6. februar), *Uden hvedekornet dør*, *Brødrene Karamassof* (6. marts), *Om religion, børn og unge i et multikulturelt samfund*, *Værdier og curriculumtænkning* (9. oktober), *Hvad vil det sige at være menneske?* (13. november), *Den samfunds-kabte virkelighed og bevidstheden* (4. december). Han har været medtilrettelægger af forelæsningsrækken *Kristendommen og fremtiden i Danmark*. Har holdt 2 forelæsninger om *Lignelser og lignelsesforskning i didaktisk betydning*, *Præstehøjskolen*, *Løgumkloster* (26.-27. februar). Holdt foredraget *Det religiøse stadium hos Søren Kierkegaard*, VUC Odense (4. marts) og *En ateistisk myte om lykke og død*. Om Camus' roman *Den lykkelige død*, Ask Højskole (15. april). Han har holdt oplæg om *Thomas-evangeliet i historisk og aktuelt perspektiv*, *Studentermenigheden*, Odense (26. april), og om *Urfortællingerne* betydning for vores moderne selvforståelse, *Johanneskirken*, Vorup, Randers (31. august).

N. Thomassen er medlem af bestyrelsen for Nordisk Institut for Filosofi. Har for Gyldendal fungeret som konsulent og redaktør af serien *Gyldendal Filosofi*. Er bidragsydende med artikler til Danmarks Nationalleksikon. Har foretaget studierejse til Indien (3.-18. januar). Holdt 8th Kakasaheb Gadgil Memorial Lecture i N.V. Gadgil National Society i Meerut, Uttar Pradesh (6. januar). Har holdt forelæsning *Konflikter og kommunikation på Forårsakademiet*, Institut for Filosofi, Pædagogik og Retorik, Københavns Universitet (15. marts). Har holdt foredrag *Det ulykkelige menneske*, Ask Højskole (22. juni) og har deltaget i møde med censorkorpset ved religionsuddannelserne med nyt oplæg om nyt hovedfag ved Syddansk Universitet i Odense (30. oktober). Har deltaget i bedømmelse og forsvar af Asger Sørensens Ph.D.-afhandling *Sandheden er rød – og gid etikken var ligeså*. Om moral og etik i menneske og samfund, Københavns Universitet (16. juni).

Publikationer

Favrholdt, David. *Filosofisk Codex*. Om begrundelsen af den menneskelige erkendelse. Gyldendal, 1999.
Favrholdt, David, red. *Hvad er tid?* Gyldendal, 1999.
Favrholdt, David, red. Niels Bohr: *Collected Works*, Volume 10. *Complementarity Beyond Physics* (1928-1962). Elsevier. Amsterdam, Lausanne, New York, Oxford, Shannon, Singapore, Tokyo.
Favrholdt, David. "Wittgensteins 'Tractatus'. Et forsøg

på at aflive filosofien." <http://www.filosofi.net.dk>: 1-17.

Grund, Cynthia M. "Om kurset i opgaveskrivning." *Sandhedens Sider IX* 1999: 76-7.

Jensen, Tim. "The Alliance of Religions and Conservation." *Cultural and Spiritual Values of Biodiversity*. Red. Darrell A. Posey et al, Nairobi: UNEP, 1999, 492-99.

Jensen, Tim. "Et religionskritisk religionsfag – en sekulær stats svar på den flerreligiøse udfordring." *Visioner for Religionsfrihed, Demokrati og Etnisk Ligestilling*. Red. Lisbet Christoffersen og Jørgen Bæk Simonsen. København: Nævnet for Etnisk Ligestilling, 1999. 103-32.

Jensen, Tim. "Euro-religion." *Religion. Tidsskrift for Religionslærerforeningen for gymnasieskolerne og HF* 1 (1999):28-32.

Jensen, Tim. "Religion and Religious Education in a Europe of Conflicting Trends." *Into The Third Millennium*. Red. Nils-Åke Tidman. Malmö: Föreningen Lärare i Religionskunskap, 1999. 142-59.

Klausen, Søren Harnow. "Fænomenologi i dag." *Kritik* 137 (1999): 4-8

Klausen, Søren Harnow. "1. replik." *Hvad er tid?* Red. David Favrholdt. Gyldendal, 1999. 86-109.

Klausen, Søren Harnow. "2. replik." *Hvad er tid?* Red. David Favrholdt. Gyldendal, 1999. 243-54.

Klausen, Søren Harnow. "Anmeldelse af Vera Slæbo: *Grafologi*." *Grafiana*. 1999: 135-37.

Klausen, Søren Harnow. "Mere end at spørge – et filosofisk manifest." *Koglekirtlen* nr. 2, november 1999: 9-12

Klawonn, Erich. "Den dynamiske tids primat." *Hvad er tid?* Red. David Favrholdt. Gyldendal, 1999. 31-58.

Klawonn, Erich. "1. replik." *Hvad er tid?* Red. David Favrholdt. Gyldendal, 1999. 145-164.

Klawonn, Erich. "2. replik." *Hvad er tid?* Red. David Favrholdt. Gyldendal, 1999. 222-33.

Klawonn, Erich. "The Ontological Concept of Consciousness." *Danish Yearbook of Philosophy* 33 (1999): 55-69.

Klawonn, Erich. "Moral og moralbegrundelse – svar til Sørlander." *Refleks* 32 (1999): 39-45.

Thomassen, Niels. "Livstid og verdenstid." *Hvad er tid?* Red. David Favrholdt. Gyldendal, 1999: 110-35.

Thomassen, Niels. "1. replik." *Hvad er tid?* Red. David Favrholdt. Gyldendal, 1999. 191-201

Thomassen, Niels. "2. replik." *Hvad er tid?* Red. David Favrholdt. Gyldendal, 1999. 255-60

Thomassen, Niels. "Unhappiness and Happiness. A Western Perspective." *Peace Review. The International Journal of Peace Studies*. Pattani, Thailand. 1.1. (June 1998): 16-31.

INSTITUT FOR ERHVERVSSPROGLIG INFORMATIK OG KOMMUNIKATION

Professor, cand.phil. *Per Anker Jensen*
Lektor, cand.ling.merc. *Marianne Ankjær* (orlov indtil 31. december)
Lektor, cand.ling.merc. *Ole Buhl*
Lektor *Ellen Christoffersen*, Ph.D. (institutleder)
Lektor, cand.interpret. *Simon Clement*
Lektor *Elin Fredsted*, Ph.D.
Lektor, cand.phil. *Birthe Kirk Gawinski*
Lektor *Annelise Grinsted*, Ph.D. (prodekan)
Lektor, cand.ling.merc. *Frank Grue*
Lektor, cand.interpret. *Alexandra Bonde Henriksen*
Lektor, cand.mag. *Lis Susanne Holm*
Lektor, licenciada en economia *Virginia Hvid* (adjunkt indtil 31. juli)
Lektor *Lars Johnsen*, Ph.D. (orlov 1. februar-28. februar)
Lektor, cand.ling.merc. *Holger Lindberg Jørgensen*
Lektor, cand.phil. et jur. *Marianne Larsen* (studieleder)
Lektor, cand.interpret. *Peter Lund Lorenzen*
Lektor, cand.interpret. *Lilli Lund*
Lektor, Dr. Phil. *Eberhard Miske* (fratrådt 31. august)
Lektor *Margrethe Hansen Møller*, Ph.D. (studieleder)
Lektor, cand.ling.merc. *Inge-Marie Nielsen*
Lektor, cand.phil. *Carl-Henrik Nielsen*
Lektor *Birgitte Jul Norlyk*, Ph.D.
Lektor, cand.mag. *Niels Kristian Pedersen*
Lektor *Karl-Heinz Pogner*, Ph.D. (fratrådt 31. august)
Lektor, cand.interpret. *Bertha Marie Toft*
Lektor, cand.ling.merc. *Mariette Ulbæk* (orlov indtil 31. december)
Lektor *Lise Lotte Weilgaard Christensen*, Ph.D.
Adjunkt, cand.phil. *Lars Eriksen*
Adjunkt, M.A. *Stefan Thomas Gries* (ekstern lektor indtil 31. marts)
Adjunkt, cand.ling.merc. *Anne Marie Hulgaard*
Adjunkt, cand.scient. *Peter Rossen Skadhauge*
Amanuensis, cand.mag. *Jeanette Fick Jespersen* (fratrådt 31. januar)
Amanuensis, cand.ling.merc. *Lene Landbo* (tiltrådt 1. marts)
Amanuensis, cand.mag. *Pia List*
Amanuensis, cand.mag. *Ella Mølgaard*
Ekstern lektor, cand.mag. *Ruth Feil* (adjunkt indtil 30. april)
Ekstern lektor, B.A. *Dale Curtis Maloney* (fratrådt 31. august)
Ekstern lektor, cand.mag. *Kjeld Melvad* (amanuensis indtil 31. august)
Ekstern lektor, cand.interpret. *Merete Henriksen Qvist*
Ekstern lektor, cand.ling.merc. *Susanne Simonsen*
Ekstern lektor, cand.phil. *Christine Tybjerg*

Kontorelev *Hanne Gabe Dissing* (tiltrådt 1. august)
Overassistent *Kirsten Busk Eskildsen*
Kontorfuldmægtig *Anne-Mette Sprogøe Guldberg* (tiltrådt 1. marts)
Assistent *Ulla Jørgensen*
Overassistent *Bodil Kjærsgaard*
Assistent *Mona Luthje*
Overassistent *Birgit Mikkelsen*
Overassistent *Lene Piilgaard Petersen* (fratrådt 31. december 1998)
Kontorelev *Mette Skov* (fratrådt 31. juli)
Kontorfuldmægtig *Inger Marie Bjerre Sørensen* (fratrådt 28. februar)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Tavs Bjerre

Gæsteforelæsninger

Professor Ulrich Heid, Institut für maschinelle Sprachverarbeitung, Universität Stuttgart, Tyskland: Collocations in LSP Texts – Description, Extraction and Use in NLP Applications, Kolding (10. november 1998).

Mag.art. og tolk Anna-Maria Valle, Universitetet i Klagenfurt, Østrig, der arbejder som kultur- og sprogformidler mellem italiensk og østrigsk-tysk sprog og kultur. Anna-Maria Valle har afholdt en række arrangementer i Sønderborg om østrigsk kultur og samfund (september).

Professor dr. Jürgen Bolten, Institut für Interkulturelle Wirtschaftskommunikation der Universität Jena, Tyskland: Werbegeschichte als Zeitgeschichte in der BRD, Sønderborg (22. september).

Peter Molbæk Madsen, Københavns Universitet: Computere og talt sprog – hvad kan de, og hvad kan de ikke (endnu)? Kolding (11. oktober).

Lektor Karin Krohn, Högscholan Trollhättan, Sverige: Das Deutschlandbild der Schweden, Sønderborg (12. oktober).

Professor dr. Dieter Krohn, Universitetet i Uppsala, Sverige: Geschäfts-, Unternehmens- und Nationalkultur in Deutschland und Schweden, Sønderborg (12. oktober).

Annelise Bech, Lingtech A/S: Maskinoversættelse i praksis, Kolding (17. november).

Andre arrangementer afholdt af instituttet

Instituttet i Sønderborg har arrangeret workshop med IG-Metall, Hamburg, Frankfurt og Flensburg, Tyskland, om konfliktløsningsmodeller i forbindelse med internationalt samarbejde (15.-17. september 1998).

Instituttet i Kolding har i samarbejde med Institut for Erhvervsinformatik, Kolding, arrangeret workshop med deltagelse af professor Ulrich Heid, Institut für maschinelle Sprachverarbeitung, Universität Stuttgart, Tyskland. Professor Ulrich Heid holdt følgende fire foredrag: Identifikation von syntaktischen Eigenschaften von Substantiven, Verben, Adjektiven und Adverbien des Deutschen; Collocations in LSP Texts – Extraction, Retrieval and Lexicographical Description; Sprachdatenverarbeitung und fachsprachliche Kommunikation; og Extraktion von Termkandidaten aus deutschen Wartungshandbüchern mit linguistischen und statistischen Verfahren (9.-10. november 1998).

Instituttet i Kolding har i samarbejde med Institut for Erhvervsinformatik, Kolding og HIT-Senteret (Humanistisk Informations teknologi), Universitetet i Bergen, Norge, afholdt workshoppen: Korpusbaseret Metode i Terminografi. Der blev holdt følgende foredrag: H.L. Jørgensen: Deduktiv termekstraktion; L.L. Weilgaard Christensen: Ekstraktion af terminologiske data ved hjælp af den pronominelle metode; A. Grinstead: Korpusbaseret begrebsanalyse; lektor Sabine Kirchmeier-Andersen, Handelshøjskolen i København: ParaT – et pilotprojekt om parallelle tekster ved Handelshøjskolen i København; førstekonsulent Knut Hofland, Universitetet i Bergen, Norge: Parallelkorpus; forskningsassistent Anne Nielsen, Institut for Erhvervsinformatik, Kolding: Termekstraktion med støtte af WORD; professor Ulrich Heid, Universität Stuttgart, Tyskland: Termextraktion mit Hilfe von linguistischen Suchmustern und einfachen statistischen Verfahren; professor Magnar Brekke, Norges Handelshøyskole, Bergen, Norge: Økonomisk-administrative korpus- og terminologibankar – projekt Terminøk; forsker Paul Meurer, Universitetet i Bergen, Norge: Termbaser og terminografi på Internet. (11.-12. marts).

Der har været afholdt årsmøde i Tysklærerforeningen ved de erhvervssproglige uddannelser. Mødet fandt sted på Syddansk Universitet, Kolding, arrangeret af lektor Lise Lotte Weilgaard Christensen (13.-14. august).

I samarbejde med Johannes Wagner og Teresa Cadierno-Lopez, begge Institut for Sprog og Kommunikation, Syddansk Universitet, har professor P.A. Jensen arrangeret Ph.D.-forberedende kursus: Videnskabsteori og metode (23.-24. august).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

L.L. Weilgaard Christensen har deltaget i 4th InfoTerm Symposium: Terminology Work and Knowledge Transfer i Wien, Østrig (24.-26. august 1998) og i konferencen Aslib 1998: Translating and the Computer 20, London, England (12.-13. november 1998). Hun har deltaget i den første DANTERM-workshop i forbindelse med DANTERMcenterkontrakten, København (2. december 1998). Hun har med indlægget Udtræk af terminologiske data ved hjælp af verber deltaget i DANTERM-workshop med temarammen: Korpusbaseret terminologiarbejde og op-

bygning af parallelkorpora (10. maj). Hun har med foredraget Ekstraktion af terminologiske data ved hjælp af den pronominelle metode deltaget i Nordterm '99, København (13.-15. juni). Hun har sammen med E. Christoffersen og B. Toft deltaget i TKE'99, 5th International Congress on Terminology and Knowledge Engineering i Innsbruck (23.-27. august). Hun har deltaget i DANTERM-workshop, hvor forskningsprojekter i forbindelse med DANTERMcenterkontrakten blev præsenteret. København (6. september). Hun deltager i forbindelse med DANTERMcenterkontrakten i styregruppen for projekt-delen vedrørende DANDY.

E. Christoffersen har deltaget i konferencen Aslib 1998: Translating and the Computer 20 i London, England (12.-13. november 1998). Hun har deltaget i TKE'99, 5th International Congress on Terminology and Knowledge Engineering, Innsbruck, Østrig (23.-27. august). Hun har været medlem af et bedømmelsesudvalg hos Center for Sprogteknologi, København, vedrørende besættelse af to seniorrådgiverstillinger. Hun er medlem af bestyrelsen for Datalogvistisk Forening.

L. Eriksen har deltaget i den internationale workshop Analysing Business Genres ved Handelshøjskolen i Århus med foredraget Kommunikationen for retten i Danmark og Tyskland (4.-5. september 1998). Han har deltaget i international conference ved Europäische Akademie, Bolzano, Italien (1.-3. oktober 1998) og i Tagung des Vierten internationalen Forums und erster europäischer Kongreß: Dolmetschen und Übersetzen bei Gericht unter Behörden ved Universität Graz, Østrig, med foredraget Sprache vor Gericht - Ein Vergleich der Entstehung und des Status der Gerichtssprache in Dänemark und in der BRD (6.-8. november 1998). Han har deltaget i forskerworkshop og NorFa-konferencen ved Handelshøjskolen i Århus om Fachkommunikation und Dialogizität. Hans foredrag havde titlen Die Sprachenwahl als Grundlage für juristische Kommunikation. Zur Bedeutung der Sprachenwahl vor Gericht aus textlinguistischer Sicht (18.-20. februar). Han har deltaget i Ph.D.-kursus om retshistoriske og retssociologiske elementer i juridisk forskning ved Aarhus Universitet med foredraget Om grundlaget for juridisk kommunikation set i retslinguistisk perspektiv (23. februar). Ved Nordsøkonferencen i Husum, Tyskland, arrangeret af Sønderjyllands Erhvervscenter, holdt han foredrag om de grænseoverskridende studier samt ledede workshop om Hochschulzusammenarbeit (20.-21. juni). Han har deltaget i AILA Fachsprachen, 12th European Symposium on Language for Special Purposes ved Freie Universität Bozen, i Brixen/Bressanone, Italien, hvor han ledede en workshop om det juridiske fagsprog (30. august-3. september). Han holdt ved samme symposium et foredrag om Die Mittlerfunktion der juristischen Fachsprache. Zwischen Fachwissen und Allgemeinverstand. Am Beispiel der internen und externen Fachkommunikation des Zivilprozesses (30. august). Han deltager desuden i international forskergruppe om det juridiske fagsprog. De øvrige deltagere er Dr. Nussbaumer, Schweizer Bundeskanzlei / Universität Zürich, Schweiz,

Frau Professor Dr. Gläser, Universität Leipzig, Tyskland, Dr. Luttermann, Universität Münster, Tyskland, og adjunkt Ingrid Simonnæs, Norges Handelshøyskole, Bergen, Norge.

E. Fredsted har deltaget i 17th Scandinavian Conference of Linguistics, Nyborg Strand, med foredraget Om konflikt og Kooperation i samtaler (20.-22. august 1998). Hun har deltaget i symposiet Språkkontakt: Innflytelse fra nedertysk på andre nordeuropæiske språk, arrangeret af Ernst Håkon Jahr, Høgskolen i Agder, med foredraget Hvordan gør sprogkontakt sig gældende i en sprogkontaktzone? Symposiet fandt sted i Kristiansand, Norge (29.-31. oktober 1998). Hun har afholdt gæsteforelæsningsen Kommunikation in Touristinformation - eine Analyse von deutschen und dänischen Gesprächen ved Hamburger Zentrum für Mehrsprachigkeit und Sprachkontakte, Universität Hamburg, Tyskland (12. januar). Hun har deltaget i Pragma99 i Tel Aviv og Jerusalem, Israel, med foredraget Verbal and nonverbal Politeness in Danish and German conversations (13.-16. juni). Hun har afholdt gæsteforelæsningsen Om valg af undervisningsmaterialer i videreførende undervisning i dansk som fremmedsprog på Universitetet i München, Tyskland. Gæsteforelæsningsen for de danske lektorer i det tyske sprogområde (30. august). Som diskussionsdeltager har hun deltaget i Symposium International sous le patronage de 'UNESCO: Minorities in European Linguistic and Cultural Politics i Wien, arrangeret af Universitetet i Wien, Østrig, i samarbejde med Forschungszentrum für Mehrsprachigkeit, Brüssel, Belgien (5.-7. november). Hun har forelæst om Genveje til det danske sprog på Bildungswissenschaftliche Hochschule Flensburg - Universität, Tyskland (2. december). Hun har 1998-99 været i et Ph.D.-bedømmelsesudvalg på Danmarks Lærerhøjskole vedrørende Kjeld Kjertmanns afhandling om Skriftsprog og Skolestart.

B.K. Gawinski har i to måneder været på studieophold i Spanien, finansieret af et forsknings-stipendium fra den spanske stat (15. oktober-5. december 1998). Hun har deltaget i Leksikografi-konference i Göteborg, Sverige, afholdt af Nordisk Forening for Leksikografi (26.-29. maj). Hun har endvidere deltaget i konferencen Fremtidens undervisningsmaterialer til debat, afholdt af CTU - Center for Teknologistøttet Uddannelse (30. november-1. december).

S.Th. Gries har deltaget i ICLA-konference 1999 i Stockholm, Sverige (10.-16. juli).

A. Grinsted har deltaget i tværinstitutionel arbejdsgruppe vedrørende udvikling af Masteruddannelse i Language Administration (Syddansk Universitet, Handelshøjskolen i København). Hun er medlem af den overordnede styregruppe vedrørende DANTERMcenterkontraktprojektet. Projektet, hvori deltager flere forskere fra instituttet, skal sikre den forskningsmæssige forankring af projektet Metoder til opbygning og drift af virksomhedsinterne terminologibanker, der er et samarbejdsprojekt mellem det nyoprettede DANTERMcenter, København, Institut for Datalingvistik ved Handelshøjskolen i København og Institut for Erhvervsinformatik, Kolding. De

deltagende danske virksomheder er Crisplant a/s, Dandy A/S, Danfoss A/S, Den Danske Bank A/S, Krüger A/S og Uni-Bank A/S.

F. Grue har deltaget i DANTERMBank SYD-projektet om etablering af terminologiske fagsprogsdatabaser, her med særlig vægt på arbejdet med den økonomiske termbase.

A.M. Hulgaard har deltaget i den internationale workshop Analysing Business Genres ved Handelshøjskolen i Århus (3.-5. september 1998). Hun har deltaget i seminarret Cultures and Language: The Discourse of Ethnicity and Cultural Membership på Aalborg Universitet (24.-25. november 1998). Hun har endvidere deltaget i ABC European Convention, Helsingfors, Finland (20.-22. maj) og i Summer Linguistics, Embodiment, Syddansk Universitet, Odense (14.-15. juni).

P. A. Jensen har sammen med P. Skadhauge deltaget med foredraget Linearization and Diathetic Alternations in Danish i Kiss, T. & D. Meurers: The ESSLLI'98 workshop on Current Topics in Constraint-Based Theories of Germanic Syntax. Universität des Saarlandes, Saarbrücken, Tyskland (18. august 1998). Han sidder i koordinationsgruppen for det tværvideenskabelige forskningsprojekt OntoQuery, som har deltagelse af Roskilde Universitetscenter, Danmarks Tekniske Universitet, Center for Sprogteknologi, Handelshøjskolen i København og Syddansk Universitet. Ved OntoQuery-projektets fællesmøde på Danmarks Tekniske Universitet har han sammen med P. Skadhauge holdt forelæsningsen FOGRAMA-syntaksanalyse i HPSG og sammen med Carl Vikner, Handelshøjskolen i København, forelæsningsen Formel og leksikalsk semantik i beskrivelsen af genitivkonstruktioner (begge 11. juni). Han har været medlem af bedømmelsesudvalg til lektorstilling ved Aarhus Universitet i engelsk psykologisk (april-juni). Han har deltaget i ESSLLI'99 Utrecht, Holland. Denne studierejses formål var at opdatere viden om det formelle sprog SGML og dets anvendelsesmuligheder (9.-15. august). Han har holdt gæsteforelæsningsen Genitivkonstruktioners syntaks og semantik ved Institut for Lingvistik, Aarhus Universitet (6. oktober).

L. Johnsen har deltaget i konferencen Sprogteknologi. Workflow og dokumenthåndtering i København, i hvilken forbindelse han holdt foredraget Single sourcing - kvalitets- og ressourcestyring i virksomhedens dokumentproduktion (27. oktober). Han har deltaget i konferencen 1st International Conference on Document Design, Tilburg University, Holland, med foredraget Designing Perceptually Cohesive Objects in Technical Documentation (17.-18. december). Han har deltaget i tværinstitutionel arbejdsgruppe vedrørende udvikling af Masteruddannelse i Language Administration (Syddansk Universitet, Handelshøjskolen i København) og i tværinstitutionel arbejdsgruppe vedrørende udvikling af kandidatuddannelse i informationsvidenskab (et samarbejde mellem Syddansk Universitet, Aalborg Universitet og Aarhus Universitet).

H.L. Jørgensen har deltaget i 2nd ELSNET Bullet

Course – Terminology ved Universitetet i Bergen (7.-9. september 1998) samt i kursus i tesauruskonstruktion ved Danmarks Biblioteksskole (9.-11. december 1998). Han har endvidere deltaget med oplægget Deduktiv termekstraktion på en workshop arrangeret i samarbejde med Institut for Erhvervsinformatik/HIT-Senteret (Humanistisk Informations teknologi), Universitetet i Bergen, Norge. Workshopen fandt sted i Kolding (11.-12. marts). Han er medlem af eksamenskommissionen for faget tysk ved Det Danske Turistakademi.

M. Hansen Møller har aflagt arbejdsbesøg hos sprogteknologivirksomheden SAIL-LABS i München, Tyskland (9. december). Hun deltager i STANLEX-gruppen, en arbejdsgruppe under Dansk Standard, der udarbejder en standard for indholds- og strukturbeskrivelse af leksikalske datasamlinger, det vil sige maskinlæsbare humanordbøger, terminologiske databaser og ordbøger til maskinoversættelse.

B. Norlyk har deltaget i konferencen Business Through Language and Communication, arrangeret af ABC (Association for Business Communication), European Region, Helsinki, Finland (20.-22. maj) med præsentation af conferencepaper Discourse and Aesthetics in Intercultural Communication (22. maj). Endvidere har hun bidraget med indlægget Stilistisk tilpasning ved lokalisering og oversættelse på konferencen Sprogarbejdet i pressen og virksomhederne, arrangeret af Dansk Sprognavn i samarbejde med Syddansk Universitet og Erhvervssprogligt Forbund, afholdt på Syddansk Universitet, Odense (9. oktober). Af aktiviteter af praktisk og formidlende karakter har hun deltaget med forelæsnings Oversættelse eller gendigtning i et arrangement for virksomhedens sprogmedarbejdere afholdt af Danske Sprogseminarer (28. oktober). Hun har som pandedeltager deltaget i conference om Discourse Analysis, arrangeret af AfinLA (Association Finlandaise de Linguistique Appliquée), Åbo, Finland (13.-14. november). På samme conference præsenterede hun conference-paper om The Study of Discourse in Organisations (13. november).

P. Skadhauge har sammen med P. A. Jensen deltaget med foredraget Linearization and Diathetic Alternations in Danish i Kiss, T. & D. Meurers: The ESSLI'98 workshop on Current Topics in Constraint-Based Theories of Germanic Syntax. Universität des Saarlandes, Saarbrücken, Tyskland (18. august 1998). Han deltager i det tværvideenskabelige forskningsprojekt OntoQuery, som har deltagelse af Roskilde Universitetscenter, Danmarks Tekniske Universitet, Center for Sprogteknologi, Handelshøjskolen i København og Syddansk Universitet. Han har deltaget med forelæsnings Danish Verbal Alternations in HPSG ved workshopen HPSG-dager in Trondheim arrangeret af T. Nordgaard (17. marts). Han har sammen med P.A. Jensen holdt foredraget FOGRADA - syntaksanalyse i HPSG ved OntoQuery-projektets fællesmøde på Danmarks Tekniske Universitet (11. juni).

B. Toft har sammen med Gert Engel, Institut for Erhvervsinformatik, Kolding, holdt foredraget Terminology and Machine Translation på Bullet Course in Terminology

Management, arrangeret af ELSNET, afholdt på Bergens Universitet, Norge (7.-9. september 1998). Hun har deltaget i 4th InfoTerm Symposium: Terminology Work and Knowledge Transfer. Wien, Østrig (24.-26. august 1998) og i TKE'99, 5th International Congress on Terminology and Knowledge Engineering, Innsbruck, Østrig (23.-27. august). Hun har holdt indlægget: Metaphoric Concept Formation in Social Science på workshopen New Approaches to Research into the Concept in Terminology, der afholdtes i forbindelse med TKE'99-konferencen i Innsbruck (24. august). Hun har som formand for Nordterms Arbejdsgruppe 1 (Forskning, uddannelse og vidensteknik) været fagligt ansvarlig for Nordterm-symposiet i København (14.-16. juni). Hun er medlem af bestyrelsen for Internationales Institut für Terminologieforschung og medredaktør af the IITF Journal, der udgives af TermNet i Wien, Østrig.

Eksterne bevillinger

P.A. Jensen og P. Skadhauge deltager i det tværvideenskabelige projekt OntoQuery: Ontology-Based Querying of Databases, som har deltagelse af Danmarks Tekniske Universitet, Roskilde Universitetscenter, Handelshøjskolen i København, Center for Sprogteknologi, og Syddansk Universitet. Projektet har fra Forskningsstyrelsen modtaget en samlet bevilling på 6,9 mio. kr. over 4 år inden for rammerne af det tværvideenskabelige forskningsprojekt Informationsteknologi. Instituttet har pr. 31. december anvendt 6.400 kr.

Instituttet har fået andel i de midler, som Forskningsministeriet har afsat til IT-Spring-projektet. Projektets mål er at fremme IT-kompetencen hos medarbejdere på alle niveauer. Bevillingen er på 660.000 kr. som er blevet anvendt til indkøb af hjemmecomputere samt afholdelse af kurser, som sætter medarbejderne i stand til at erhverve pc-kørekort.

Publikationer

- Buhl, Ole.* Pragmatisk engelsk erhvervssprogsgrammatik. Holstebro: Forlaget Ventus, 1998.
- Buhl, Ole.* Praktisk engelsk grammatik for handelsgymnasiet. Holstebro: Forlaget Ventus, 1998.
- Buhl, Ole, Keld Hvam og Torsten Kasch.* The Original Strong Taste (DANDY and Russia). København: Schønberg, 1999.
- Eriksen, Lars.* "Hvad er erhvervssprog? Etymologiske og kontrastive overvejelser." *Hermes*, bd. 21 (1998): 139-150.
- Eriksen, Lars.* "Das Recht auf (s)eine Sprache vor Gericht in Dänemark under der Bundesrepublik Deutschland." *VVU – Mitteilungen* Nr. 92, (1998): 21-26.
- Eriksen, Lars.* "Kommunikationen for retten i Danmark og Forbundsrepublikken Tyskland. Om sprogtettens betydning for kommunikationen for domstolene." *Netværk LSP – Nyhedsbrev*, nr. 14 (1998): 20-34.
- Eriksen, Lars.* "Sprache vor Gericht – Ein Vergleich der

- Entstehung und des Status der Gerichtssprache in Dänemark und in der Bundesrepublik Deutschland." *Kongrebakte: Die Sprache is ein Menschenrecht* (1999): 35-41.
- Eriksen, Lars. "Sieben moderne Wörter für das Gute und sieben für das Schlechte. Idiome und Phrasen der aktuellen deutschen Umgangssprache aus interkultureller Perspektive betrachtet." *Meddelelser fra Tysk-lærerforeningen*, nr. 141 (1999) 14-24.
- Eriksen, Lars. "Neues Insolvenzrecht (1): Brücken Gauen statt Gräber schaufeln." *Geschäftswelt*, nr. 7 (1999) 8-9.
- Eriksen, Lars. "Neues Insolvenzrecht (2): Neue Wege öffnen Chancen Kleines Insolvenzlexikon." *Geschäftswelt*, nr. 8 (1999) 8-10.
- Eriksen, Lars. "Idiome und Phrasen aus der aktuellen deutschen Umgangssprache, teil 1: Aus dem aktuellen Wortschatz des Positiven." *IDV-Rundbrief*, nr. 63 (1999) 36-42.
- Eriksen, Lars. "De tre tysksprogede grupper. Om dansk-undervisningen for tysksprogede." Forskningsberetning for TINO-projektet ved EU. Manuskript 12 s. <http://www.tino.org/>. 1. december 1999.
- Eriksen, Lars. "Brugsteksten som undervisningsmateriale til dansk som fremmedsprog. Om undervisning med autentiske tekster." Forskningsberetning for TINO-projektet ved EU. Manuskript 11 s. <http://www.tino.org/>. 1. december 1999.
- Eriksen, Lars. "Fagdansk for udlændinge. Om undervisning af udlændinge i dansk fagsproglig kommunikation." Forskningsberetning for TINO-projektet ved EU. Manuskript 11 s. <http://www.tino.org/>. 1. december 1999.
- Eriksen, Lars. "Retssystemet i danskundervisningen. At undervise udlændinge i den danske domstolsopbygning." Forskningsberetning for TINO-projektet ved EU. Manuskript, 9. s. <http://www.tino.org/>. 1. december 1999.
- Eriksen, Lars. "Sich-Begrüßen und Sich-Verabschieden. Formeln der aktuellen standarddeutschen Umgangssprache." <http://hf.uio.no/german/fjerninfo>. Homepage: Det Germanistiske Institut, Universitetet i Oslo, Norge.
- Fredsted, Elin. "On Semantic and Pragmatic Ambiguity." *Journal of Pragmatics* 30, bd. 5 (1998): 527-541.
- Fredsted, Elin. "Sprache und Unterricht in der deutsch-dänischen Grenzregion." *Studia Germanica Universitatis Vesprimiensis*, 2 bd. 1 (1998): 37-51.
- Fredsted, Elin. "Kommunikation in Touristinformationen - eine Analyse von Gesprächen." *Medium Sprache im Beruf: Eine Aufgabe für die Linguistik*. Red. Michael Becker-Mrotzek og Christine Doppler. Tübingen (1999): 199-224.
- Fredsted, Elin. "Minoritätensprache als Gruppen- und Identifikationssprache." *Zeitschrift für Fremdsprachenforschung* 1 (1999): 53-72.
- Gries, Stefan Th. "Particle Movement: A Cognitive and Functional Approach." *Cognitive Linguistics*, nr. 10-2 (1999): 105-146.
- Hulgaard, Anne Marie. "Sig De og behold jakken på." *Center for Småvirksomhedsforskning. Årbog 1998/1999*.
- Hvid, Virginia, Anna-Lise Laursen, og Sven Tarp. Dansk-spansk erhvervsordbog. Århus: Forlaget Systimes, 1999.
- Jensen, Per Anker og Peter R. Skadhauge. "Diatese, derkonstruktioner og topologi." *Datalingvistisk Forenings Årsmøde 1997 i Kolding. Proceedings*. Red. Ellen Christoffersen og Bradley Music. Kolding: Institut for Erhvervssprog og Sproglig Informatik, Handelshøjskole Syd, 1998. 63-73.
- Jensen, Per Anker og Peter R. Skadhauge. "Liniazation and Diathetic Alterations in Danish". *Proceedings of the ESSLLI '98 workshop on 'Current Topics in Constraint-Based Theories of Germanic Syntax'*. Red. Tibor Kiss and Detmar Meurers. Saarbrücken: Universität des Saarlandes, 1998. 81-94.
- Jensen, Per Anker, og Carl Vikner. "The Double Nature of the verb have." *Studies in Valency IV. Valency and Verb Typology*. Red. Karen Van Durme og Lene Schøsler. Rask Supplement bd. 8. Odense: Odense University Press, 1998. 113-127.
- Johnsen, Lars. XML. Strukturerede undervisnings- og læremidler på World Wide Web. Rapport vedrørende det CTU-støttede projekt "Knowledge and Education Forum". 1999.
- Johnsen, Lars. "Designing Perceptually Cohesive Objects in Technical Documentation." *Document Design. Linking writers' goals to readers' needs*. Red. Alfons Maes m.fl. Tilburg, Holland. 1999.
- Møller, Margrethe Hansen. "Leksikalske og strukturelle flertydigheder i maskinoversættelse." *Datalingvistisk Forenings Årsmøde 1997 i Kolding. Proceedings*. Red. Ellen Christoffersen og Bradley Music. Institut for Erhvervssprog og Sproglig Informatik, Handelshøjskole Syd, Kolding. 1998: 74-85.
- Norlyk, Birgitte. "Standardizing Sales Brochures: Cost Cutting or Miscommunication." *AfinLA Yearbook*, nr. 57 (1999): 40-54.
- Norlyk, Birgitte. "Translation and Communication: The Influence of Culture and Context in Danish and British Sales Brochures." *Hermes*, bd. 23 (1999): 77-92.
- Norlyk, Birgitte. "Carlsen Power Electronics - Idealisme og/eller business." Godt begyndt - Casesamling om danske iværksættere og deres erfaringer. Red. Poul Rind Christensen. Systime, 1999. 11-13.
- Peter R. Skadhauge og Jensen, Per Anker. "Diatese, derkonstruktioner og topologi." *Datalingvistisk Forenings Årsmøde 1997 i Kolding. Proceedings*. Red. Ellen Christoffersen og Bradley Music. Kolding: Institut for Erhvervssprog og Sproglig Informatik, Handelshøjskole Syd, 1998. 63-73.
- Peter R. Skadhauge og Jensen, Per Anker. "Liniazation and Diathetic Alterations in Danish". *Proceedings of*

- the ESSLLI '98 workshop on 'Current Topics in Constraint-Based Theories of Germanic Syntax'*. Red. Tibor Kiss and Detmar Meurers. Saarbrücken: Universität des Saarlandes, 1998. 81-94.
- Toft, Bertha. "Terminologi og leksikografi: nye synsvinkler på forholdet til fagene." *LexicoNordica* bd. 5 (1998): 91-105.
- Toft, Bertha. Anmeldelse af Christer Laurén, Johan Myking og Heribert Picht: Terminologi som vetenskapsgren. *LSP Nyhedsbrev*, nr. 14 (1998): 47-59.
- Toft, Bertha. Review of Laurén/Myking/Picht: Terminologie unter der Lupe. *IITF-Journal*, bd. 9, nr. 2 (1998): 34-44.

INSTITUT FOR HISTORIE, KULTUR OG SAMFUNDSBESKRIVELSE

- Professor, dr.phil. *Bent Jensen*
Professor, dr.phil. *Knud J.V. Jespersen* (studieleder for Ph.D.-uddannelsen ved Humaniora)
Professor, dr.oecon. *Hans Chr. Johansen* (orlov)
Professor, dr.phil. *Flemming Just* (fra 1. maj)
Professor *David Nye*
Fulbright Professor *Robert Gross* (til 30. juni)
Fulbright Professor *Julie Roy Jeffrey* (fra 1. september)
Docent, dr.phil. *Per Boje* (orlov fra 1. august)
Docent, dr.phil. *Jacob Isager*
Docent *Jens Qvortrup*, Ph.D. (delvis orlov)
Lektor, cand.mag. *Lars Erslev Andersen*
Lektor, Maitre ès lettres *Anne Tipsmark Bouchet*
Lektor *Michael Bregnsbo*, Ph.D.
Lektor, dr.phil. *Hugo Cancino-Troncoso* (orlov fra 1. september)
Lektor, dr.phil. *Jesper Carlsen* (lektorvikar til 30. juni)
Lektorvikar *Jan Gustafsson*, Ph.D. (fra 1. september)
Lektor, dr.phil. *Per H. Hansen*
Lektor, dr.phil. *Michael Harbsmeier*
Lektor, cand.mag. *Signe Isager* (orlov)
Lektor *Kurt V. Jensen*, Ph.D.
Lektor, lic.phil. *Erik Kulavig*
Lektor, dr.phil. *Kay Lundgreen-Nielsen*
Lektorvikar, dr.phil. *Anders Monrad Møller*
Lektor, lic.phil. *Per Grau Møller* (orlov)
Lektor, mag.art. *Søren Mørch*
Lektor *Helle Lykke Nielsen*, Ph.D.
Lektor, fil.dr. *Tore Nyberg*
Lektor, cand.mag. *Torben Rugberg Rasmussen* (fra 1. juni, ekstern lektor til 31. maj)
Lektor *Carl Pedersen*, Ph.D.
Lektor, dr.phil. *Finn Stendal Pedersen*
Lektor, lic.phil. *Fritz Saaby Pedersen*
Lektor *Joyce Senders Pedersen*, Ph.D.
Lektor, dr.phil. *Poul Pedersen* (delvis orlov til 31. juli)
Lektor *Helle Porsdam*, Ph.D.
Lektor, dr.habil. *Martin Rheinheimer* (fra 1. august)
Lektor, fil.dr. *Khaled Salih*
Lektor, cand.mag. *Therkel Stræde*
Lektor, lic.phil. *Nils Arne Sørensen*
Lektor, cand.jur. *Poul Thybo*
Lektor, dr.phil. *Aage Trommer* (instituttleder)
Lektor, cand.phil. *Henrik Tvarnø* (rektor)
Forskningslektor *Lars Heide*, Ph.D. (aflønnet af Statens Humanistiske Forskningsråd til 18. januar)
Forskningslektor, dr.phil. *John Lind* (aflønnet af Statens Humanistiske Forskningsråd)
Forskningslektor *Robin Lorsch Wildfang*, Ph.D. (fra 1. juli, aflønnet af Carlsbergfondet)
- Adjunkt *Lars Bisgaard*, Ph.D.
Adjunkt *Jørn Brøndal*, Ph.D. (fra 1. august)
Adjunkt, fil.dr. *Monika Janfelt*
Adjunkt *Mehmet Ümit Necef*, Ph.D.
Adjunkt *Stuart Ward*, Ph.D.
Visiting Assistant Professor *Allan Murray* (fra 1. oktober)
Forskningsadjunkt *Carsten Selch Jensen*, Ph.D. (aflønnet af Statens Humanistiske Forskningsråd)
Amanuensis, cand.mag. *Peter Seeberg*
Udenlandsk lektor *Jinan Rahsid Muhsin*, B.A.
Ekstern lektor, cand.mag. *Cai Schat Behrend*
Ekstern lektor, mag.art. *Thyge C. Bro*
Ekstern lektor, cand.negot. *Omar A. Dhahir*
Ekstern lektor, cand.phil. *Jørgen A. Jacobsen*
Ekstern lektor, antropolog *Per Ingemann Knudsen* (fra 1. februar til 30. juni)
Ekstern lektor, cand.mag. *Uffe Ladegaard* (fra 1. september)
Ekstern lektor, lic.phil. *Sven Lindahl*
Ekstern lektor, cand.mag. *Thyra Nors*
Ekstern lektor, cand.phil. *Niels Vium Olsen* (14. september-30. september)
Ekstern lektor *Steen Ousager* (fra 1. september)
Ekstern lektor, dr.phil. *Erland Porsmose*
Ekstern lektor, lic.phil. *Mogens Rüdiger* (til 31. august)
Forskningsassistent, cand.phil. *Anne Marie Carstens* (1. juni-30. september)
Forskningsassistent, cand.phil. *Maria Berg Briese* (amanuensis til 31. juli)
Forskningsassistent, cand.mag. *Jacob Hornemann*
Forskningsassistent, cand.mag. *Jens Kirk Nielsen*
Overassistent *Kristine Brorsen* (fra 11. november)
Overassistent *Anne-Marie Gertsen*
Kontorfuldmægtig *Lis Krogh Hansen*
Assistent *Pia Hansen* (orlov fra 29. november)
Overassistent *Lilian Kristensen*
Kontorfuldmægtig *Vivian Kapper*
Overassistent *Lone Lindschouw Pedersen*
Tegner *Inger Bjerg Poulsen*
- Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Jens Andersen
Hanne Bache
Ole Bech-Petersen
Maria Berg Briese
Lars Bjørnebo
Kirsten Bruun
Ane L. Bysted
Lars Christensen
Katrine Dalsgård

Liv Egholm
John Erik Falsig
Jens Chr. Kildemoes Hansen
Karsten Hermansen
Harald Hartvig Jepsen
Knud Korff
Inge Marie Larsen
Hugh Mayo
Birgitte Nielsen
Kennet Pedersen
Merete Pedersen
Thomas Pedersen
Morten Rønnum
Troels Rasmussen
Gerret Schlaber
Morten Stenak
Gunnar Lind Haase Svendsen
Katrina Lantos Swett

Gæsteforelæsninger afholdt af instituttet

Professor John Dorst, University of Wyoming, USA: Monumental Optics: Ways of Seeing Devil's Tower (2. marts).

Professor John Cawelti, University of Kentucky, USA: Reinventing Traditions: The African American and Native American Quests for Identity (11. marts).

Professor S. Steingraber, University of Tokyo, Japan: Tarquinias Gravmalierier – etruskiske gravmalierier (12. marts).

Professor Peter F. Hayes, Northwestern University, Evanston, Illinois, USA: Big Business and the Holocaust (22. marts).

Forfatteren Jacob Holdt, København: Amerikanske billeder og USA-debat i Danmark i 1970'erne (20. april).

Ambassaderåd A. Tjurelin, Den Russiske Føderations Ambassade, København: Rusland og krigen i Kosovo (5. maj).

Professor, fil.dr. Nils Blomkvist, Höskolan på Gotland, Visby, Sverige: Gotland under dess storhetstid, förutsättningar och förbindelsenät på 1100-talet (18. november).

Professor Hans Hertel, Københavns Universitet: Armstrong, Bogart, Churchill. Pinguin (18. november).

Lektor Bernard Eric Jensen, Danmarks Lærerhøjskole, København: Danmarkshistorier – en genres vækst, storhed og forfald (25. november).

Docent PeterDinzelbacher, Princeton University, USA: The European High Middle Ages as an "Achenzeit". Problems of Approach (Esbjerg 24. november, Odense 25. november).

Professor Carole Fink, Ohio State University, USA: Marc Bloch for the 21st Century (13. december).

Andre arrangementer afholdt af instituttet

Inden for forskningsprojektet Danmark og korstogsbevægelsen har der været afholdt en række forelæsninger og

seminarer med følgende forelæsere: Dr. Raza Mazeika, The Lithuanian Canadian Community and the Lithuanian Foundation, Toronto, Canada: Granting Power to Enemy Gods in the Baltic Crusades (10. marts). Ph.D. Jon Gissel, Københavns Universitet: Hayton og Korstogstanken (24. marts). J.H. Lind: Aleksandr Nevskij – personen, helgenen, filmen (29. april). Professor Gleb Lebedev, St. Petersburg Universitet, Rusland: Russiske-skandinaviske forbindelser. Et nyt forskningsprojekt i St. Petersburg (19. maj). Dr.phil. Jacob Skovgaard-Petersen, Carsten Niebuhr Institutet, Københavns Universitet, og L. Erslev Andersen: Korsfarerperioden hos arabiske historikere og i moderne arabisk forståelse (26. maj). Doktorand Lars Hermanson, Historiska institutionen, Göteborg Universitet, Sverige: Slækt, Vänner och Makt i 1100-talets Danmark: några tankar rörande tidigmedeltida politisk kultur (15. september). Kontorchef Carsten Pape, Denmark's International Study Programme: Kong Hans og de umilde russere. Dansk-russiske diplomatiske relationer 1493-1513, Syddansk Universitet, Odense (1. december).

D. Nye og H. Porsdam har arrangeret Ph.D.-kurset Rights – Civil, Human, and Natural, med deltagelse af internationalt kendte amerikanske forskere. Syddansk Universitet, Odense (7.-8. oktober). Se også Center for Amerikanske Studier.

C. Pedersen har været arrangør af The Black History Month Seminar, Syddansk Universitet, Odense (12. februar) og været arrangør af den internationale konference Black Liberation in the Americas, arrangeret af The Collegium for African American Research, Münster, Tyskland (17.-21. marts).

S. Ward har været arrangør af konferencen Implosion of Empire. Syddansk Universitet, Odense (5.-6. februar). Se også Center for Engelsk.

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

L. Erslev Andersen, se Center for Mellemøst-studier.

L. Bisgaard har sammen med L. Søndergaard, Center for Middelalderstudier, planlagt og afholdt seminaret Gilder, lav og broderskaber i middelalderens Universitet og bidrog her med foredraget Gildernes religiøse opgaver Danmark. Syddansk Universitet, Odense (15. april). Han har sammen med Odense Bys Museer, T. Nyberg og L. Rasmussen skrevet udstillingstekst og udarbejdet faglig koncept til udstillingen Odense i Middelalderen – fra Knud den Hellige til Dronning Christine (åbnet 30. april). Han har deltaget i seminaret Bønder i middelalderen, arrangeret af lektor, dr.phil. Bjørn Poulsen, Historisk Institut, Aarhus Universitet (10. maj), og med foredraget Begravelse i gilderegi i konferencen Middelalderens kirkegårde arkæologi og antropologi – indsigt og udsyn, arrangeret af Middelalder 99, Ribe (2.-5. juni). Han har med foredrag om Communal Feasting in Danish Medieval Guilds deltaget i International Medieval Congress på sessionen Ritual and Ritualism in Late Medieval Society (12.-15. juli). Han har deltaget i konferencen New Trends

in Late Medieval Studies, Videnskabernes Selskabs Hus, København (23.-26. august). Han har med foredraget *Det adelige testamente 1340-1559* deltaget i symposiet *Renæssansens Eliter* på Bjäresjögård, Skåne, arrangeret af professor Eva Österberg, Universitetet i Lund, Sverige (29. september-1. oktober). Har deltaget i seminaret *Historien i samfundet*, arrangeret af Historie og Samfund, Det kongelige Bibliotek, København (13. november), og sammen med A. Bysted og T. Nyberg deltaget i det internationale symposium *Text and Authority*, arrangeret af Center for Middelalderstudier, Syddansk Universitet, Odense (15.-16. november). Han har med foredraget *Synet på de syge i middelalderen* deltaget i seminaret *Odense Skt. Jørgensgård, Hollufgård*, Odense, arrangeret af Odense Bys Museer (22. november) samt deltaget i seminaret *Venderne og Danmark*, arrangeret af projekt *Danmark og Korstogsbevægelsen*, Syddansk Universitet, Odense (2. december). Er formand for Center for Middelalderstudier, Syddansk Universitet. Han har deltaget i styringsgruppen for Fyn for Middelalderåret 1999 og talte ved dette arrangements åbning for Fyn på Østrupgård (18. marts). Han har i forbindelse med middelalderåret holdt 16 populærvidenskabelige foredrag.

P. Boje har deltaget i 3rd EBHA (Economic Business History Association) Conference: Business and Society, Rotterdam, Holland (24.-26. september). Han har deltaget i temamøde om præindustrielle økonomier, arrangeret af Dansk Forening for Økonomisk og Social Historie, Københavns Universitet (30. november). Han har foretaget studierejse til Reading University, England, med henblik på studier af multinational virksomhed (3.-14. maj). Han har haft studieophold ved San Cataldo, Italien, med henblik på udarbejdelse af manuskript om multinational virksomhed. Medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende professorat ved Universitetet i Lund, Sverige. Medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende direktørstillingen ved Institut for Grænseregionsforskning, Aabenraa. Fortsat formand for redaktionsudvalget for *Odensebogen*. Fortsat medlem af bestyrelserne for Danmarks Lærerhøjskole, Danmarks Grafiske Museum/Danmarks Presse Museum, Dansk Forening for Økonomisk og Social Historie, International Business History Association. Medlem af censorkorpset for historie ved universiteterne i Danmark. Han har holdt foredrag om *Multinational virksomhed* ved Institut for Historie, Københavns Universitet (15. april).

A. Bouchet har deltaget i konferencen *L'école confrontée au problème de la diversité culturelle. Une approche comparative des systèmes éducatifs français et danois*, afholdt på Institut français de Copenhague, København (16. april). Hun har sammen med H. Harbsmeier deltaget i seminaret *Mikrohistorie – på vej mod en ny historieteori*, arrangeret af Netværk for Historieteori og Historiografi, Syddansk Universitet, Odense Universitet (13. november) samt i seminaret *Introduktion til Systemisk Funktionel Lingvistik*, Syddansk Universitet, Odense (17. november).

M. Bregnsbo har deltaget i konferencen *Scottish Governors and Imperial Frontiers 1600-1800*, University of

Aberdeen, Skotland (17. april). Han har med foredraget *The Danish Clergy and the Enlightenment* deltaget i 10th International Congress on the Enlightenment, Dublin, Irland (25.-31. juli). Har med foredraget *Danish Consorts: Louisa, Carolina Mathilda and Juliana Maria* deltaget i seminaret *Queenship in Europe 1660-1800*, arrangeret af The Society of Court Studies, London, England (16.-18. september). Han har med foredraget *Dänische Geschichte im 18. Jahrhundert* deltaget i Carsten Niebuhr-kollokviet, arrangeret af Kiels Universitet i Eutin, Tyskland (8.-9. oktober). Han har med foredraget *Var den danske modernisering et politisk værk?* deltaget i temadagen *Grundlovens Danmark. Samfund og kultur på vej mod 1849 – og efter*, arrangeret af Historisk Institut, Aarhus Universitet, Landbohistorisk Selskab og Nationalmuseet. Nationalmuseet, København (4. juni). Han har holdt foredrag om tilblivelsen af Danmarks Riges Grundlov 1849 i Historisk Foreningsforening, Odense (4. marts), og ved årsmødet for danske lektorer i udlandet, Hindsø, Middelfart (3. august). Medlem af redaktionen for 1066. Tidsskrift for historie. Redaktør af nyere tid ved *Nyt fra Historien*. Formand for Den fynske Historikerkreds. Medlem af Publikationsudvalget under Selskabet til Udgivelse af Kilder til dansk Historie. Medlem af bestyrelsen for Historisk Filmklub, Syddansk Universitet. Bidragyder til *Den Store Danske Encyklopædi* og *Gyldendals Etbindsleksikon*. Han har holdt 9 populærvidenskabelige foredrag og skrevet en række populærvidenskabelige artikler.

A.L. Bysted har sammen med C. Selch Jensen, K.V. Jensen og J.H. Lind deltaget i 5th International Conference of the Society for the Study of the Crusades and the Latin East, Jerusalem og Acre, Israel (13.-18. juli), samt i konferencen *New Trends in Late Medieval Studies*, København (23.-26. august). Hun har holdt foredrag om Anders Sunesen som teolog, Foreningen for Nordeuropæisk Oldtid og Middelalder, Aarhus Universitet (24. februar); *Korstogsideologi og korstogsteologi*, Aalborg Universitet (8. september); *Korstog og aflad*, Teologisk Forening, Aarhus Universitet (12. oktober); *Korstog og afladsteologi*, Københavns Universitet (9. november); *Teologien bag venderkorstogene* ved seminaret *Venderne og Danmark*, Syddansk Universitet, Odense (2. december).

J. Carlsen har været på studieophold i Italien (28. juni-6. august). Han har holdt gæsteforelæsningsen *Fides punica. Om forholdet mellem Rom og Karthago 509-146 f.Kr.*, Institut for Klassisk Arkæologi, Københavns Universitet (7. maj). Medlem af bedømmelsesudvalg til Peter Fibiger Bangs prisopgave *Det antikke romerske samfund mellem primitivisme og modernisme*, Aarhus Universitet. Ekstern bedømmer ved Ittai Gradels adjunktprædagogikum, Københavns Universitet. Fortsat medlem af programrådet for *Folkeuniversitetet* i Odense. Medlem af redaktionerne for *Classica et Mediaevalis*, Piranesi. Italienske Studier og *Den jyske Historiker*. Bidragyder til *Den Store Danske Encyklopædi*.

L. Egholm har sammen med cand.phil. Lene Wul, Dansk Data Arkiv, Odense, været arrangør af seminaret *Microhistory – Towards a new Theory of History*. Hun

bidrog med oplæg om The Microhistorical Landscape. Syddansk Universitet, Odense (13. november). Hun har deltaget med foredrag om Mikrohistorie og lokalhistorie i seminar om nye tendenser inden for lokalhistorien. Roskilde (15. november). Medlem af redaktionsrådet for Den jyske Historiker. Medlem af styrelsesgruppen for Netværk for Historiografi og Historieteori.

P.H. Hansen har været på arkivbesøg i Bank for International Settlements, Basel, Schweiz (24.-28. maj). Han har deltaget i workshop om Enterprises in the Period of Fascism in Europe, Frankfurt, Tyskland (2. juli). Han blev valgt til formand for arrangementsgruppen for en konference i Berlin, Tyskland, i april 2000. Han var i den forbindelse til forberedelsesmøde på The American Academy, Berlin, Tyskland (5.-6. august). Han har deltaget i konferencen European Overseas Banking in 19th and 20th Centuries, Rotterdam, Holland (18.-19. juni). Han har opponeret mod Tom Petersens licentiaafhandling Kreditmarknad i omvandling, Uppsala Universitet, Sverige (20. september). Han har været opponent mod Ragnhild Lundström, Bank Industri Utlandsaffärer. Stockholms Enskilde Bank, 1910-1924, Stockholm School of Economics, Sverige (22. september). Han har holdt foredrag om Fremtiden for Företagshistorie, Företagsminnen, Stockholm, Sverige (21. september). Formand for styregruppen for Projekt Digital Formidling og Publicering, som har forestået udviklingen af forskerskrivebordet (<http://forskerskrivebordet.hum.ou.dk/>) samt digitaliseringen af Historisk Tidsskrift www.historisktidsskrift.dk. Han har med et paper om udviklingen i den danske sparekassesektor fra 1965-1990 deltaget i den 3. årlige konference i European Business History Association, Rotterdam, Holland (24.-26. september).

M. Harbsmeier har holdt gæsteforelæsningsen Zur Anthropologie des Reiseberichts. Vergleichende Perspektiven, Universität Paderborn, Tyskland (18. januar). Han har holdt gæsteforelæsningsen Orientreisende im 18. Jahrhundert, Akademie Sankelmark, Flensburg, Tyskland (20. marts). Han har holdt gæsteforelæsningsen Zur Anthropologie des Reiseberichts im 18. Jahrhundert, Forschungszentrum Europäische Aufklärung, Potsdam, Tyskland (15. april). Han har som Ph.D. koordinator deltaget i seminar for Ph.D.-studerende ved de historiske institutter i Danmark, Brorfelde (5.-7. maj). Han har med foredraget Der getürkte Perser. Zur Geschichte des Reisens in der eigenen Fremde deltaget i konferencen Das Fremde im eigenen Land, Eutin, Tyskland (23.-25. september). Har med foredraget Wissenschaftsgeschichte, Ethnohistorie und Selbstreflexion deltaget i Tagung der deutschen Gesellschaft für Völkerkunde, Heidelberg, Tyskland (3.-6. oktober). Han har med fordraget Orientreisen im 18. Jahrhundert deltaget i konference om Carsten Niebuhr, Eutin, Tyskland (6.-9. oktober). Han har holdt gæsteforelæsning om europæisk identitetshistorie, Aalborg Universitet (12. november). Har deltaget i forberedende workshop om Construction et déconstruction des histoires nationales for European Science Foundation, Luzern, Schweiz (18.-21. november). Medlem af styregruppen for

det SHF-støttede Netværket for historieteori og historiografi. Mitglied des internationalen wissenschaftlichen Beirats for tidsskriftet Historische Anthropologie og medredaktør af tidsskriftet Folk. Journal of the Danish Ethnographic Society. Medlem af censorkorpset for antropologi ved Københavns Universitet og censornæstformand for antropologi ved Aarhus Universitet samt medlem af censorkorpset for Internationale Udviklingsstudier, Roskilde Universitetscenter. Bidragyder til Den Store Danske Encyklopædi.

J. Isager har med indlæg om Eremia in Epirus and the Foundation of Nikopolis. Models of Civilization in Strabo deltaget i kongressen Northwestern Greece before and after the Foundation of Nicopolis (10.-12. marts); Translators and Translations. Greek Danish (23.-25. september); The Royal Palace Institution in the First Millenium BC (17.-20. november). Alle arrangeret af Det danske Institut, Athen, Grækenland. Han har haft forlæggelse af tjenestested til Athen og Epirus, Grækenland, i forbindelse med projektet Vestgrækenland (Epirus) efter kejser Augustus' grundlæggelse af byen Nikopolis (1. juli-19. december). Han har holdt foredrag om Brøndsted and Ali Pasha. The Danish Archaeologist and Philologist P.O. Brøndsted's meeting with Ali Pasha, the Ottoman Governor of Northwestern Greece, Det Danske Institut, Athen, Grækenland (11. januar); Augustus og Apollo Actius, Institut for klassisk arkæologi, Aarhus Universitet (15. april); Pliny, Greek and Roman Art, and Society. The Center for Archaeological Studies, Department of Archaeology, Department of Art History, Department of Classical Studies, Boston University, USA (1. december). Han har med indlæg om klassisk filologi i Danmark deltaget i et seminar om klassisk filologi, græsk og latin i de nordiske landene: status, tendenser og muligheder ved årtusenskiftet, Det Norske Institut, Athen, Grækenland (9. januar). Medlem af bestyrelsen for Det danske Institut for Videnskab og Kunst, Rom, Italien. Medlem af Klassikerforeningens udvalg for Oldtidskundskab. Formand for Komiteen til udgivelse af Peder Hansen Resens Atlas Danicus. Medlem af baggrundsgruppen og bestyrelsen (næstformand) for tidsskriftet Sfinx.

M. Janfelt har med foredraget Den mångfacetterade barmhärtigheten och godhetens problematik deltaget i De Svenska Historiedagarne, Åbo, Finland (24.-26. september). Hendes doktorafhandling Stormakter i människokärlek. Svensk och dansk krigsbarnshjälp 1917-1924 er blevet prisbelønnet af Svenska litteratursällskapet i Finland. Bidragyder til Dansk Kvindebiografisk Leksikon.

B. Jensen har med bidraget Sovjetunionen og Danmark 1939-1965 deltaget i konference afholdt af Det faglige Panel i projektet Dansk Udenrigspolitisk Historie, København (1. juni). Han har med bidraget Den danske arbejderbevægelse under den tidlige kolde krig deltaget i konference arrangeret af Selskabet til forskning i den danske arbejderbevægelses historie, Esbjerg (10. oktober). Han har givet fagkyndig udtalelse om projektansøgning til Carlsbergfondet: C. Pape Kong Hans og de umilde russer. Dansk-russiske diplomatiske relationer 1493-1513.

Han har holdt foredraget Bornholm i det sovjetisk-danske forhold siden 1945, Sølieutenant-Selskabet, København (28. januar); Danmark og Sovjetunionen efter 2. verdenskrig, Hjemmeværnsskolen, Nymindegab (19. juni); Sovjetunionens sammenbrud, Borgerforeningen, Flensborg, Tyskland (6. oktober).

C. Selch Jensen har med et paper om Burghers and Crusaders. North German Hanseatic Burghers and the Crusading Movement in the High Middle Ages deltaget i 5th International Conference of the Society for the Study of the Crusades and the Latin East, Jerusalem og Acre, Israel (13.-18. juli). I anledning af et særnummer af tidsskriftet Den jyske Historiker har han med foredrag om Byer, borgere og korstog deltaget i et forfatter- og forskningsseminar på Aalborg Universitet (8. september). Formand for Øm Kloster Museum. Bidragyder til Den Store Danske Encyklopædi. Han har afholdt en række foredrag i forbindelse med arrangementet Middelalderåret.

K.V. Jensen har med forelæsning om Pavelig korstogs-politik i Skandinavien deltaget i kongressen Pavestolen og de nordiske lande i middelalderen, Rom, Italien (27.-31. januar). Han har holdt foredrag om International og Dansk Korstogsforskning netop nu, Københavns Universitet (15. februar); om Korstogshistorie, Aarhus Universitet (18.-19. februar) og om Knudsgilder og korstog på seminaret Gilder, lav og broderskaber i middelalderens Danmark, Syddansk Universitet, (15. april). Han har forelæst om Migration of Peoples and Migration of Borders. The Vends and the Danes in the Twelfth Century på symposiet Migration and Borders, arrangeret af NEHRN, Northern European History Research Network, Göteborgs Universitet, Sverige (8. maj). I forbindelse med de arkæologiske udgravninger på Hjelm har han i et foredrag forsøgt at besvare spørgsmålet Hvem dræbte Erik Klipping, Hjelm (5. juli). Han har med foredrag om The Barbarization of the Northerners as a result of First Crusade Historiography deltaget i den 5th International Congress, arrangeret af Society for the Study of the Crusades and the Latin East, Jerusalem, Israel (13.-18. juli). Han har med foredraget Danske korstog på international baggrund deltaget i seminaret Korstogshistorie, Aalborg Universitet (8. september), og han har forelæst om Königtum und Herzog Knud der Heilige als Missions- und Kreuzzugsheilige på kongressen Mission, Zisterzienser und Siedlung im Ostseeraum während des Mittelalters, Ernst Moritz Arndt Universität, Greifswald, Tyskland (11. november). Han har holdt foredrag om Saxos grænser: Dehumaniseringen af venderne på seminaret Danmark og venderne, Syddansk Universitet, Odense (2. december). Han er censor og censorformand ved Iransk filologi, Københavns Universitet, redaktør af middelalderstoffet i Nyt fra Historien og det danske medlem af styringsgruppen Northern European Historical Research Network (NEHRN). I forbindelse med middelalderåret har han holdt 21 populærvidenskabelige foredrag og skrevet 3 artikler.

K.J.V. Jespersen har haft indlæg om Peder Griffenfeld i enevældens magtsystem på Peder Griffenfeldseminar, arrangeret af Det Kongelige Norske Videnskabers Sel-

skab, Trondheim, Norge (16.-17. april). Han har haft indlæg om Krigshistoriens plads på de danske universiteter siden 1970'erne på konferencen Den nordiske krigshistorikerkonference, arrangeret af Faggruppe Krigshistorie og Statskundskab, Hærens Officersskole, Gurrehus (31. august-2. september). Han har holdt forelæsning om Tilblivelsen af det moderne Europa, arrangeret af Historiestudiet, Aalborg Universitet (15. februar); SOE i Danmark 1940-1945, arrangeret af Historisk Foredragsforening, Syddansk Universitet, Odense (18. februar); SOE og den danske modstandskamp 1940-1943, arrangeret af Besættelsestidshistorisk Samling, Esbjerg (21. februar); Historiefagets relevans, arrangeret af de historiestuderendes Faglig dag-udvalg, Aarhus Universitet (5. marts); Den nødvendige Danmarkshistorie, arrangeret af de historiestuderendes Faglig dag-udvalg, Syddansk Universitet, Odense (4. november). Han er fortsat Kongelig Ordenshistoriograf. Konsulent og bidragyder til Den Store Danske Encyklopædi. Medlem af bestyrelsen for Odense Universitets Forskningsfond. Indvalgt medlem af Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab og medlem af dettes privatarkivkommission samt tilsynsførende ved to udgivelsesprojekter under selskabet. Medlem af forfattergruppe vedrørende Dansk Udenrigspolitisk historie. Medlem af repræsentantskabet for Askov Højskole. Han har holdt 10 populærvidenskabelige foredrag samt et radioforedrag og har skrevet to anmelderkronikker.

F. Just har holdt foredrag om Landbrugets strukturudvikling på Naturrådets konference om Natur og Landbrug, København (15. januar), og holdt oplæg om Strukturudvikling, miljø og fødevarekvalitet på Danmarks Landbo-ungsdoms konference Fødevarer 2010, Landbohøjskolen, København (6. februar). Han har holdt foredrag om Krav til fremtidens svineproducent og andelshaver, DLG, Holstebro (3. maj). Han har deltaget i symposiet Migration and Borders, arrangeret af NEHRN, Northern European History Research Network, Göteborgs Universitet, Sverige (8. maj). Har deltaget i konferencen Dansk arbejderbevægelse og den kolde krig 1945-1968, arrangeret af Selskabet til Forskning af Arbejderbevægelsens Historie, Syddansk Universitet, Esbjerg (9.-10. oktober). Han har med paper om Development with Agriculture, or: why Denmark did not remain a poor Country deltaget i CORN konference i Wageningen, Holland (22.-23. oktober). Medlem af bestyrelsen for Folkeuniversitetscenteret Skærum Mølle. Formand for Foreningen for Andelsstudier. Medlem af bestyrelsen for Esbjerg Folkeuniversitets Komite. Medlem af den europæiske refleksionsgruppe vedrørende landbrugspolitik og landdistrikter, Groupe de Bruges. Medlem af Esbjerg Seminariefonds bestyrelse og af priskomiteen for Esbjerg Universitetspris, indstiftet af BG Bank og Esbjerg Erhvervscenter. Medlem af repræsentantskabet for Dansk Landbrugs Realkreditfond (DLR). Medlem af repræsentantskabet for Askov Højskole. Bidragyder til Den Store Danske Encyklopædi.

E. Kulavig har holdt foredrag om den økonomiske og politiske situation i Rusland, arrangeret af Europabevægelsen, Odense (10. marts); forholdet mellem Moskva og

de russiske republikker og regioner, FN-Forbundet, Odense (29. september); Sovjetunionens historie, Herning Gymnasium (8. oktober). Han har med oplægget Filmen og den kolde krig – en analyse deltaget i konferencen Dansk arbejderbevægelse og den kolde krig i Danmark, Syddansk Universitet, Esbjerg (9.-10. oktober). Han har holdt foredrag om den politiske og økonomiske situation i Rusland, arrangeret af Danske Entreprenører, Scandic, Odense (28. oktober). Han har med oplægget Ethnic Mobilisation in the Russian Federation deltaget i konferencen Russia – 10 years after, arrangeret af DUPI, København (8.-9. november). Har deltaget i konference på Ruslands Ambassade vedrørende situationen i Tjetjenien, København (25. november). Han har med oplæg om Et tredje paradigme? To "cases" deltaget i konference om østforskningen, Syddansk Universitet, Esbjerg (4. december). Medlem af projekt- og redaktionsgruppe under DUPI om Regionernes Rusland. Sekretær i forskningssamarbejdet Kontinuitet og forandring i Rusland, Østeuropa og Baltikum. Medlem af redaktionskomiteen i Nordisk Øst-forum. Medlem af redaktionen i Vindue mod Øst. Dansk repræsentant i nordisk samarbejde om forskerkurser for øststatsforskere, NorFa-projekt (Nordisk Forskerutdanningsakademi).

J.H. Lind har med paper On Reactions to the Western Crusades form Target People in the Baltic Area deltaget i konferencen Expanding the Frontiers of Medieval Latin Christianity: The Crusades and the Military Orders, Central European University, Budapest, Ungarn (26.-28. februar). Han har med paper om The Politico-Religious Landscape of Medieval Karelia deltaget i konferencen Karelia – Landscape of two Cultures, Helsinki University, Finland (6.-7. marts). Han har med indlæg om Nomades in Medieval Russian Sources deltaget i seminaret The Steppes and the Civilization – Nomads in the History of sedentary People, arrangeret af Danish Network for East European Prehistoric Research (Dnepr), Københavns Universitet (19. marts). Har med paper om Forced and unforced Migrations in North-Western Russia and the Baltic Region. The 15th to 17th Century deltaget i Northern European History Research Network konference, Göteborg Universitet, Sverige (7.-9. maj). Han har med paper om Baltic Crusades and the Target Countries deltaget i the 5th Conference of the Society for the Study of the Crusades and the Latin East, Jerusalem og Acre, Israel (13.-18. juli). Han har holdt foredrag om Dynastisk/kulturelle relationer mellem Danmark, Baltikum og Rusland, Aalborg Universitet (8. september). Han har med paper om The Order of the Sword-Brothers and Finland. Sources and Traditions deltaget i Ordines militares – Colloquia Torunensia Historica, Torun, Tyskland (24.-26. september). Har med paper om Levels of Information and Conflicts Concerning the Arctic Region in the Sixteenth Century deltaget i seminaret International Relations in the North of Europe: History and Modern Times, Murmansk State Pedagogical Institute, Rusland (25.-28. oktober). Han har holdt foredrag om Rusland/Baltikum og korstogene. De geo-etno-politiske forudsætninger, Aarhus Uni-

versitet (16. november) og Københavns Universitet (17. november). Han har holdt populærvidenskabelige foredrag.

K. Lundgreen-Nielsen har været på studierejse til Warszawa, Polen (21.-24. oktober). Han har deltaget i møde i Forskningsrådets Østnet, Østeuropainstitutet, Københavns Universitet (26. august).

J. Muhsin, se Center for Mellemøst-studier.

A. Monrad Møller har holdt foredrag om Dansk søfartshistorie, De historiestuderendes Forening, Aarhus Universitet (25. marts) og ved Faglig-dag, Syddansk Universitet, Odense (4. november). Medlem af bestyrelsen for Den danske historiske Forening. Redaktør sammen med lektor Carsten Due-Nielsen, Københavns Universitet, af Historisk Tidsskrift. Kasserer i Det kongelige danske Selskab for Fædrelandets Historie. Medlem af redaktionskomiteen til udgivelse af Dansk Søfarts Historie. Bidragyder til Den Store Danske Encyklopædi. Har skrevet en række anmeldelser i Historisk Tidsskrift.

P. Grau Møller, se Foranderlige Landskaber, Center for Strategiske Studier i Kulturmiljø, Natur og Landskabs-historie.

S. Mørch har holdt foredrag om Hvad er historie og hvad er det for en historie vi bringer videre, arrangeret af Sønderborg og omegns Lærerkreds, Skarrildhus, Sønderborg (4. marts); Hvad kan en universitetshistoriker bruge museerne til?, arrangeret af Dansk kulturhistorisk Museumsforening, Fuglsøcenteret, Mols (17. marts); Danmark som mærkevare, arrangeret af Dansk Markedsføringsforbund, FormiddagsUniversitetet, Vartov, København (14. april); EU's historie, fem foredrag på Kai Dige Bachseminaret, Cordoba, Spanien (12.-16. september); Moderne historie i et moderne samfund. Historisk Samfunds 100 års jubilæumsseminar Historien i samfundet, Det kgl. Bibliotek, København (13. november). Han har holdt en række populærvidenskabelige foredrag.

M. Ümit Necet, se Center for Mellemøst-studier.

H. Lykke Nielsen, se Center for Mellemøst-studier.

T. Nyberg har med foredraget Early Monasticism in Scandinavia deltaget i konferencen Scandinavia and Europe 800-1350: Contact, Conflict and Co-Existence, arrangeret af Centre for Medieval Studies, University of Hull, England (22.-23. maj), samt i Nordisk seminar om Middelalderens kirkegårde. Arkæologi og antropologi – indsig og udsyn, arrangeret af Middelalder 99, Ribe (2.-5. juni). Han har med foredraget Forskningslaget omkring de danske cistercienserklostren deltaget i Nordiskt tvärvetenskapligt forskningsseminarium, Early Monastic Establishments in Medieval Scandinavia, Sigtuna Museum, Sverige (14.-15. september). Han har med foredraget Frühes und spätes Mittelalter in Skandinavien – ein möglicher Vergleich? deltaget i konferencen Europa im Mittelalter: Theorie, Methoden und Praxis des Vergleichs in den europäischen Geschichtswissenschaften vom Mittelalter, arrangeret af Institut für vergleichende Geschichte Europas im Mittelalter, Humboldt-Universität, Berlin, Tyskland (23. september); med foredraget Der ordo equester bei Birgitta von Schweden und ihren Nachfolgern

deltaget i konferencen *Vergangenheit und Gegenwart der Ritterorden: Die Rezeption der Idee und die Wirklichkeit*, arrangeret af Historisk Institut, Universitetet i Torun, Tyskland (24.-26. september) samt med foredraget *Ritterorden in der Mission im Ostseeraum* i konferencen *Mission, Zisterzienser und Kolonisation (Siedlung) im Ostseeraum während des Mittelalters*, arrangeret af Historisches Institut, Ernst Moritz Arndt Universität i Greifswald, Tyskland (11.-14. november). Han har med paper om *The Prophetic Call of St Birgitta and Her Order* deltaget i konferencen *Historia de la Iglesia en Espana y en el mundo hispánico*, arrangeret af *Commission Internationale d'Histoire Ecclésiastique Comparée*, Madrid, Spanien (25.-29. oktober) og i seminaret *Venderne og Danmark*, Odense (2. december). Medlem af bestyrelsen i Dansk Komité for Byhistorie. Rådgivende medlem af *Commission Internationale d'Histoire Ecclésiastique Comparée (C.I.H.E.C.)*. Medlem af bestyrelsen for *Center for Middelaldestudier*, Syddansk Universitet. Han har som redaktionsformand i samarbejde med kredse i Neapel fortsat udgivelsen af det internationale tidsskrift *Birgittiana*, hefte 4-6. Som led i middelalderårets arrangementer har han holdt en række populærvidenskabelige forelæsnings samt medvirket i Odense Bys Museers udstilling *Fra Knud til Kristine, Hollufgård*, Odense, og i *Knudsspillet*, et friluftsspil, Odense (10.-11. juli).

D. Nye har deltaget i seminar om teknologi og samfund, Det Tekniske Universitet, Twente, Holland (18.-20. november). Han har haft studieophold ved University of Leeds, England (6.-27. januar); Churchill College, Cambridge, England (2. oktober-18. december). Han har været eksaminator ved en Ph.D.-afhandling af Stephen Mosely, Manchester: *The Chimney of the World*. Han har holdt foredrag om *Technological Narrative*, University of Leeds, England (6. februar); om *Technology and American Exceptionalism*, University of Delaware, USA (4. marts); *Icons, Style, and Gender*, Amsterdam Universitet, Holland (5. september); *How Foreigners View Denmark*, Nederlandske Forening, København (16. september). Konsulent for The National Science Foundation, Washington, USA, og for følgende forlag og tidsskrifter: MIT Press, University of California Press, *Journal of American History* og *Technology and Culture*. Han er fortsat redaktør sammen med C. Pedersen af tidsskriftet *American Studies in Scandinavia*. Fortsat medlem af The Executive Board, Danish Association of American Studies og af en international publikationsserie ved Nordamerikaprogram Bonn og Francke Verlag, Tübingen, Tyskland. Han er fortsat redaktør af *Odense American Studies International Series*. Han har modtaget Fyens Stiftstidendes forskerpris på 15.000 kr. (25. marts). Han er blevet interviewet af Fyens Stiftstidende om sin forskning (25. marts). Han blev interviewet af BBC 4 om emnet *The Europeanization of American Culture* (16. august) og af Weekendavisen om emnet *Energi og kultur i USA* (30. september).

C. Pedersen har med foredrag om *One Nation or Two?: Debating Race in the 1990s* deltaget i Fulbright Kommissionens orienteringsmøde, Hellerup (11. juni). Han har

med foredraget *The Civil Wars of Lucy Marsden and Jane Pittman* deltaget i The Nordic Association for American Studies konference, Turku, Finland (11.-15. august). Han har holdt forelæsning om *Claude McKay and the Harlem Renaissance*, Aalborg Universitet (4. oktober). Han har med foredraget *Claude McKay, West Indian Radicals, and the New Negro Movement* deltaget i The American Studies Association konference, Montreal, Quebec, Canada (28.-31. oktober). Han har været kommentator vedrørende amerikanske forhold ved DR2 og TV2. Bestyrelsesmedlem af The Collegium for African American Research in Europe og af Fulbright Kommissionen i Danmark. Redaktør sammen med D. Nye af *American Studies in Scandinavia* og sidder i redaktionen af *Forum for European Contributions in African American Studies (FORECAAST)*.

F. Stendal Petersen har holdt foredrag om Fynboerne og Den grundlovgivende Rigsforsamling, arrangeret af Historisk Samfund for Fyns Stift, Odense (3. februar). Han har været på studieophold i Paris, Frankrig (7. april-20. juni). Medlem af bestyrelsen for Historisk Samfund for Fyns Stift. Landbohistorisk Selskab. Redaktionsmedlem i tidsskriftet *Historie*. Har skrevet en række anmeldelser i *Historie* og *Nyt fra Historien*.

J.S. Pedersen har været leder af en workshop med temaet *Race and Immigration in Modern Britain* ved konferencen *Implosion of Empire*, Syddansk Universitet, Odense (5.-6. februar). Hun har deltaget i seminar om *Engelske Studier i Danmark*, arrangeret af Aarhus Universitet, Sandbjerg, Sønderborg (18.-19. februar). Hun har været på studieophold i London og Cambridge, for at udføre arkivararbejde ved Girton College og Newnham college samt ved the British Library (27. september-3. oktober). Corresponding Member af redaktionen for *History of Education*. Boganmelder for *The European Legacy*, *History of the Family* og *History of Education Quarterly* samt referee for *The Historian*. Bidragyder til *Den Store Danske Encyklopædi*.

P. Pedersen har med bidraget *Excavations and Investigations in Halikarnassos* 1998 deltaget i The XXIst International Symposium of Excavations, Surveys and Archaeometry, Ankara, Tyrkiet (26.-28. maj). Han har deltaget i møde i den videnskabelige bestyrelse for restaureringsprojektet for Halikarnassos' bymur, Bodrum, Tyrkiet (21.-25. april). Han har deltaget i bestyrelsesmøde og årsmøde på Det danske Institut i Athen samt studeret et sen-klassisk søjlemonument i Olympia helligdommen, Athen, Grækenland (25.-28. april). Han har sammen med Ph.D.-studerende Anne Marie Carstens, Københavns Universitet, forberedt Halikarnassosprojektets 1999-kampagne, Bodrum, Tyrkiet (28. maj-2. juni). Han har opholdt sig i Tyrkiet som leder af Syddansk Universitets Halikarnassosprojekt. 1999-kampagnen foregik som i 1998 i samarbejde med Bodrums Arkæologiske Museum og tyrkiske forskere og havde 17 medarbejdere fra Odense, København og Århus (10. juli-3. september). Han har i samarbejde med Ph.D.-studerende Jacob Højte, Århus, været leder af Aarhus Universitets arkæologiske ekskursion til Bod-

rum med formålet at bese antikke bymure, Bodrum, Tyrkiet (13.-27. oktober). Har holdt foredrag om Græsk Arkitektur, Kunstakademiets Arkitektskole, København (2. november); om Græsk Byarkæologi, Arkitektskolen, Århus (19. november).

H. Porsdam har afholdt foredraget Legally Speaking: Contemporary American Culture and the Law, Department of History, Cambridge University, England (15. februar). Hun har sammen med forskningsleder Kirsten Hastrup, Det Danske Center for Menneskerettigheder, København, repræsenteret Danmark i Venedig, Italien, med tre foredrag om The Language of Rights og Popular Culture and Rights, I and II, som led i European Master's in Human Rights (4.-5. oktober). Har desuden afholdt populærvidenskabeligt foredrag og deltaget i radioprogrammet Orientering samt i Radioavisen om amerikanske emner.

T. Rugberg Rasmussen, se Center for Mellemøst-studier.

M. Rheinheimer har arrangeret samt med oplægget Lebensalter, Generation und Identität in der Neuzeit. Gedanken zur Einführung åbnet konferencen Lebensalter, Generation und Identität på Koppelsberg, Plön, Tyskland (8.-10. oktober). Han har med indlæg om Schleswig als Region im 16. bis 18. Jahrhundert anhand der Dorfordinungen deltaget i symposiet Im Spannungsfeld zwischen Landes- und Regionalgeschichte, arrangeret af landsarkiverne i Aabenraa og Slesvig, Tyskland (20. november). Han er sekretær for Arbeitskreis für Wirtschafts- und Sozialgeschichte Schleswig-Holsteins, der udgiver tidskriftet Rundbrief des Arbeitskreises für Wirtschafts- und Sozialgeschichte Schleswig-Holsteins. Redaktør sammen med Dr. Ortwin Pelc, Museum für Hamburgische Geschichte, Hamborg, Tyskland, Dr. Ingwer Ernst Momsen, Universitätsbibliothek Kiel, Tyskland, og Professor, Dr. Peter Wulf, Institut für Zeit und Regionalgeschichte, Schleswig, Tyskland, af rækken Studien zur Wirtschafts- und Sozialgeschichte Schleswig-Holsteins. Medlem af bestyrelsen i Deutsche Gesellschaft für Psychohistorisches Forschung, og sammen med Dr. Ralph Frenken, Universität Frankfurt am Main, Tyskland, udgiver han rækken Psycho-Historische Forschungen. Han har skrevet en række anmeldelser i Rundbrief des Arbeitskreises für Wirtschafts- und Sozialgeschichte Schleswig-Holsteins, Das Historisch-Politische Buch, Vierteljahrschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte, Zeitgeschichte Regional-Mitteilungen aus Meecklenburg-Vorpommern.

K. Salih, se Center for Mellemøst-studier.

P. Seeberg, se Center for Mellemøst-studier.

T. Stræde har været gæsteforsker ved Center for German and European Studies, Georgetown University, Washington DC, USA (januar-august). Research Associate ved Center for Advanced Holocaust Studies, United States Holocaust Museum, Washington DC, USA (juni-december). Han har deltaget i symposiet The National Socialist Policy of Annihilation 1939-1945, arrangeret af The International Institute for Holocaust Research, Yad Vashem, Jerusalem, Israel (17. marts). Har deltaget i

årsmødet i Society for the Advancement of Scandinavian Studies, Seattle, USA (29. april-2. maj). Har deltaget i konference om Holocaust Research and Holocaust Studies in the 21st Century, arrangeret af Center for Advanced Holocaust Studies på US Holocaust Memorial Museum, Washington DC, USA (13.-15. december). Han har haft forskningsophold på University of California, Center for European and Russian Studies, Los Angeles, USA (12. januar-5. februar). Forskningsophold i Israel med henblik på interviews og arkivarbejde i Yad Vashem, Jerusalem og Beit Lohamei Haghetat, Akko, Israel (4.-18. marts). Han har foretaget studierejse til Washington DC, USA, med henblik på arkivstudier i National Archives (9.-20. december). Har afholdt forelæsning om The Scandinavian Countries during World War II, Department of Scandinavian Studies, UCLA, Los Angeles, USA (29. januar); om Jewish Slave Labor in Nazi Germany's Industry during the Holocaust, The Holocaust Memorial, Miami Beach, USA (25. februar); om Jewish Slave Labor in Nazi Germany's Industry – the Case of Volkswagen på UCLA, Center for European and Russian Studies, Los Angeles, USA (28. januar), og på United States Holocaust Memorial Museum, Center for Advanced Holocaust Studies, Washington DC, USA (15. juli); har afholdt forskningsseminar om samme emne samme sted (21. april). Han har holdt festforelæsningen The Rescue of the Danish Jews: How and Why? ved åbningen af Frihedsmuseets udstilling om de danske jøders redning i oktober 1943 på University of Washington, Seattle, USA (29. april); om samme emne på University of Oregon, Eugene, USA (3. maj); om Jewish Holocaust-Era Assets and the Question of Restitution, The Allen and Joan Bildner Center for the Study of Jewish Life, Rutgers University, New Brunswick, USA (17. maj); om Jewish Slave Labor at Volkswagen: Nazi Industry and German Compensation, Georgia Institute of Technology, School of History, Technology and Society, Atlanta, USA (27. maj). Har holdt foredrag om Danmark og de nazistiske jødeforfølgelser på nordisk efteruddannelsesseminar for journalister om Holocaust – hvad lærte Norden af det?, arrangeret af Nordisk Journalistcenter, Århus (27. august). Han har afholdt forskningscolloquium om German Restitution for Nazi Forced/ Slave Labor, Center for German and European Studies, Georgetown University, Washington DC, USA (13. december). Bidrager til Den Store Danske Encyklopædi, Encyclopedia of Concentration Camps, Ghettos, and Other Facilities of Detention and Murder in Nazi Germany and Nazi-controlled Europe. Han har skrevet artikler, kronikker og interviews i dagbladet Zycie, Warszawa, Polen, Die Welt, Berlin, Tyskland, Information, København, Die Tageszeitung, Berlin, Tyskland samt medvirket i tv-udsendelse om tysk erstatning til nazitidens slave- og tvangsarbejdere i NHK (Japans Statsfjernsyn).

N.A. Sørensen har været Visiting Fellow ved Department of History and Civilization, European University Institute, Firenze, Italien (1. januar-15. juli). Han har deltaget i konferencerne European Identity Politics, Athen, Grækenland (25.-28. januar); Art and Fact: The Problem

of Representation, Firenze, Italien (19.-20. april); One Film – Many Histories, Firenze, Italien (22.-23. april); Future Policies on Income, Taxation, Employment and Pensions in Historical Perspective, Firenze, Italien (3.-4. maj). Medlem af redaktionen for Den jyske Historiker og af redaktionen for Nyt fra Historien. Han har holdt foredraget Strukturer og fortællinger i det 20. århundrede for Historielærerforeningen, Rønne (2. november) og Making Italians, etc., Center for Europastudier, Aarhus Universitet (15. november).

Aa. Trommer er fortsat medlem af bestyrelsen for Dansk Selskab for Samtidshistorie. Medlem af bestyrelsen for Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier. Anmelder ved Kristeligt Dagblad. Bidrager til Den Store Danske Encyklopædi.

S. Ward har med paper om Silliness, Satire and the Eclipse of Empire deltaget i konferencen Implosion of Empire, Syddansk Universitet, Odense (5. februar). Han har med paper om The Imperial Ideal in Anglo-Australian Commercial Culture deltaget i The Australian Historical Association Annual Conference Australia and Britain over Two Centuries: Uses and Abuses of a Relationship, University of Tasmania, Australien (30. september). Han har foretaget arkivrejse til BBC Written Archives Centre, Reading, og til The British Library, London, England (29. marts-2. april). Han har været Visiting Fellow ved Department of History, University of Sydney, Australien (2. september-28. december). Han har holdt foredrag om Great Britain and the European Union. A Historical Perspective ved European Union Seminar, Syddansk Universitet, Odense (29. marts) og om Australia, Europe and Asia, University of Sydney, Australien (19.-20. oktober).

Eksterne bevillinger og donationer

B. Jensen er projektansvarlig for SHF-rammebevilling til forskningsprojektet Forandring og kontinuitet i Rusland, Baltikum og Østeuropa. Periode 1993-1999. Bevilling 7,2 mio. kr. Han er projektansvarlig for bevilling fra Carlsbergfondet til projektet Identificering af tyngdepunkter i forhold mellem Danmark og Sovjetunionen 1917-1964. Periode 1998-1999. Bevilling 820.000 kr.

K.V. Jensen har modtaget 70.000 kr. fra Nordisk Ministerråd og 95.760 kr. fra Statens Humanistiske Forskningsråd til styringsgruppemøde i NEHRN, Northern European Historic Research Network.

K.J.V. Jespersen har modtaget 100.000 kr. fra S og W Fondet til forberedende arkivarbejde vedrørende den danske SOE-sektions historie. Carlsbergfondet har stillet en restbevilling på 16.000 kr. til rådighed for samme projekt.

F. Just er i perioden 1998-2000 koordinator for EU-projektet Making Agriculture Sustainable med deltagere fra Danmark, Holland, Frankrig, Spanien og Letland. Bevilling 1999: 200.000 kr. Han deltager i perioden 1998-2000 i Fødevareministeriets og Miljøministeriets forskningsprogram omkring Arealanvendelse – jordbrugerens som arealforvalter. Bevillingen i 1999 var på 102.000 kr. Han deltager desuden i perioden 1998-2001 i Det Strate-

giske Miljøforskningsprogram under Center for Samfundsvidenskabelig Miljøforskning (CeSaM) med et projekt omkring Agendasetting and greening of the Common Agriculture Policy. Bevillingen i 1999: 214.000 kr.

P. Pedersen har modtaget USD 89.000 fra de tyrkiske telekommunikations-firmaer Ericsson Türkiye og Turkcell til udførelse af udgravninger og undersøgelser af Halikarnassos' antikke bymur i 1999 og 2000.

Publikationer

Andersen, Jens. Atlantvolden – fra Agger til Bulbjerg. Varde: Blåvandshuk Egnsmuseum, 1999.

Andersen, Jens. "Roskildes middelalderlige bispegårds bygningshistorie." *Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie* 1997 (1999): 143-84.

Andersen, Jens. "De tyske batterier ved Kobberød III." *Syddy Årbog* 1999 (1999): 111-14.

Bisgaard, Lars. "Det religiøse liv." *Middelalderens Danmark. Kultur og samfund fra trosskifte til reformation.* Red. Per Ingesmann, Ulla Kjær, P.Kr. Madsen og Jens Velle, København: Gads Forlag, 1999. 118-35.

Bisgaard, Lars. "Gilder og lav, lov og ret." *Odense i Middelalderen – Fra Knud den Hellige til Dronning Christine.* Katalog til Odense Bys Museers særudstilling på Hollufgård 30. april-31. oktober 1999. 9-15.

Bisgaard, Lars. "Gildealtre i senmiddelalderens Danmark" *Billeder i middelalderen. Kalkmalerier og albertavler.* Red. Lars Bisgaard, Tore Nyberg og Leif Søndergaard. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999. 95-120.

Bisgaard, Lars. "Gilder og drikkehorn." *Den jyske Historiker "Mikrohistorie"*, 85 (1999): 62-83.

Boje, Per. Befolkningens levevilkår 1850-1940. *Viborgs historie 1726-1940*, bd. 2, 159-220.

Bregnsbo, Michael. "El inicio de la decadencia. Dinamarca y la Paz de Westfalia." *350 años de la Paz de Westfalia 1648-1998. Del antagonismo a la integración en Europa.* Red. Fernando Villaverde. Madrid: Biblioteca Nacional & Fundación Carlos de Amberes, 1999. 279-88.

Bregnsbo, Michael. "A station on the way downwards. Denmark and the Peace of Westphalia." *350 años de la Paz de Westfalia 1648-1998. Del antagonismo a la integración en Europa.* Red. Fernando Villaverde. Madrid: Biblioteca Nacional & Fundación Carlos de Amberes, 1999. 443-52.

Bregnsbo, Michael. "Giv kejserens, hvad kejserens er ... Danske præster som finanspolitiske holdningsarbejdere i en politisk-social brydningstid (1750-1800.)." *Zise. Told- og Skatthehistorisk Tidsskrift* 22. Årgang nr. 3 (1999): 106-14.

Bregnsbo, Michael. "Systemskifte, borgerkrig og grundlov 1848-49." *Noter* 140 (1999): 5-10.

Bregnsbo, Michael. "Dänemark und 1848: Systemwechsel, Bürgerkrieg und Konsensus-Tradition." *1848 Revolution in Europa. Verlauf, politische Programme, Folgen und Wirkungen.* Red. Heiner Timmermann.

- Dokumente und Schriften der Europäischen Akademie Otzenhausen* 87. Berlin: Duncker & Humblot, 1999. 153-64.
- Bregnsbo, Michael. "Valget i 1848 i Broby-området." *Broby Lokalhistorie* (1999): 3-7.
- Bregnsbo, Michael og Mariager, Rasmus. "Hvordan formidler man en grundlov?" Et udvalg af museumsstillinger og litteratur i anledning af Grundlovens 150 års jubilæum." *1066. Tidsskrift for historie* 29:4 (1999): 18-26.
- Brøndal, Jørn. "Socialister, fagforeninger og broderskaber i skandinavisk Amerika 1870-1914." *Arbejderhistorie: Tidsskrift for historie, kultur og politik* 1 (1999): 33-50.
- Brøndal, Jørn. "Etniske enklaver i det amerikanske Midt-vesten." *1066. Tidsskrift for historie* 29: 2 (1999): 3-12.
- Carlsen, Jesper. "Gli alimenta imperiali e privati in Italia: Ideologia ed economia." *Demografia, sistemi agrari, regimi alimentari nel mondo antico*. Red. Domenico Vera. Bari: Edipuglia, 1999. 273-88.
- Christensen, Lars. "The Foreign Policy of Hannibal Sehested 1660-1666." *Scandinavian Journal of History* 24 (1999): 117-33.
- Christensen, Lars. "Ludvig den 14. og Europa. En oversigt over opfattelsen af Solkongens udenrigspolitik." *Rubicon* 7:4 (1999): 31-35.
- Egholm, Liv. "Den postmoderne konsekvens." *Historiens (re)konstruktion* (1999): 34-39.
- Egholm, Liv. "Mikrohistorie." *Den jyske Historiker* (1999): 5-6, 20-46.
- Gustafsson, Jan. "Figuras de la alteridad: visiones danesas de América Latina." *Identidad y otredad en el mundo de habla hispánica* Pablo R. Christoffanini. Mexico D.F. Universidad Nacional Autónoma de México/Aalborg Universitet, 1999. 123-49.
- Hansen, Jens Chr. Kildemoes. "Konference i Texas om Vietnamkrigen." *Vietnam Ajour* 4 (1999): 5-6.
- Hansen, Per H. "Kommentar til Bank Industri Utlandsaf-færer. Stockholms Enskilda Bank, 1910-1924." *Stockholms Enskilda Bank, 1856-1971*. Red. Håkan Lindgren. Ny kunskap, ny forståelse. Nordisk symposium vid Handelshögskolan i Stockholm den 22. september 1999. Stockholm, 1999. 39-49.
- Hermansen, Karsten. "Jacob Madsens og Laurits Brockenhuss' visitationsberetning for Als og Ærø fra September 1589." *Danske Magazin* 9 rk., 1bd., 2. hæfte (1999): 229-44.
- Harbsmeier, Michael. "Et stykke italiensk-amerikansk mikrohistorie." *Rubicon* 7:2 (1999): 5-8.
- Harbsmeier, Michael. "Mikrohistorie – et plaidoyer." *Den jyske Historiker* 85 (1999): 7-19.
- Harbsmeier, Michael. "Reisen in der Diaspora: Eigenes in der Fremde in der jüdischen Reiseliteratur des Mittelalters." *Das Mittelalter. Perspektiven mediävistischer Forschung* 3:3 (1999): 63-80.
- Isager, Jacob, red. Peter Oluf Brøndsted. Interviews with Ali Pacha of Ioannina in the autumn of 1812; with some particulars of Epirus, and the Albanians of the present day. Edited with an introduction by J.I., The Danish Institute at Athens: Aarhus University Press, 1999.
- Janfelt, Monika, red. Den privat-offentlige gränsen. Det sociala arbetets strategier och aktörer i Norden 1860-1940. *Nord 9. Forskningsprogrammet Norden og Europa*. Nordisk Ministerråd. København: 1999.
- Janfelt, Monika. "Ambulanshjälp till Finland 1918. Nordisk Röda Kors-aktion mellan privat och offentlig nödhjälp." *Den privat-offentliga gränsen. Det sociala arbetets strategier och aktörer i Norden 1860-1940*. Red. Monika Janfelt *Nord 9. Forskningsprogrammet Norden og Europa*. Nordisk Ministerråd. København, 1999. 301-26.
- Jensen, Bent. Bjørnen og haren. Sovjetunionen og Danmark 1945-1965. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999.
- Jensen, Bent. Gumanitarnaja pomosć i politika. Missija Datskogo Krasnogo Kresta v Sovetskoj Rossi. 1918-1919. Red. V.L. Mal'kov. *Pervaja mirovaja vojna. Prolog 20. veka*. Forlaget Nauka, Moskva 1998, 515-36.
- Jensen, Bent. "Sowjetische Okkupation neuen Typs. Die lange Befreiung der dänischen Insel Bornholm 1944 bis 1946." *Osteuropa* 4 (1999): 397-416.
- Jensen, Bent. "Moskva og Danmark under Den kolde Krig. Perception og politik 1945-1962." *Foreningen af Historielærere ved Handelsgymnasiet* (1999):
- Jensen, Carsten Selch. "Marginalisering eller accept. Fat-tigforsorg og fromhedsliv i senmiddelalderens byer." *Rubicon* 7:1 (1999): 57-61.
- Jensen, Kurt Villads m.fl. Hellere fanden selv end Erik på tronen. Konflikten mellem Jens Grand og Erik Men-ved 1294-1302. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999.
- Jensen, Kurt Villads. "Jens Grand og Lübeck. En ny kilde til dansk middelalderhistorie." *Danske Magazin* 9:1 (1999): 209-28.
- Jensen, Kurt Villads. "Pavelig korstogspolitik og Skandi-navien." *Rubicon* 7:1 (1999): 19-25.
- Jespersen, Knud J.V. "Warfare and Society in the Baltic 1500-1800." Red. Jeremy Black *European Warfare, 1453-1815*. London and New York (Macmilland and St. Martin Press), 1999, 180-200, 268-71.
- Jespersen, Knud J.V. "The Last Favourite? The Case of Griffenfeld: A Danish Perspective." Red. J.H. Elliott and L.W.B. Brockliss *The World of the Favourite*. New Haven and London :Yale University Press, 1999. 269-78.
- Jespersen, Knud J.V. Stat og Nation. Den europæiske civilisation 1500-1900. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999.
- Jespersen, Knud J.V. "Denmark and the Westphalian Peace." Red. Klaus-Richard Böhme og Jesper Hansson *1648 and European Security Proceedings*. Stock-

- holm, *Försvarshögskolans Acta B* 10, 1999. 139-48.
- Jespersen, Knud J.V. "Peder Griffenfeld i enevældens magtsystem." Red. Jan Ragnar Hagland, Harald Nissen og Steinar Supphellen *Griffenfeld – 300 år etter*. Trondheim, Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab. Skrifter 2, 1999, 10-25.
- Just, Flemming, m.fl. National Perspectives on the Greening of the CAP: A Comparative Analysis. Research Report. Centre for Rural Economy, University of Newcastle, 1999.
- Just, Flemming. "Agro-environmental problems and the use of policy instruments." Red. Talis Tisenkopfs og Aija Zobena. *Jelgava Social Aspects of Sustainable Agriculture: Experience in Nordic and Baltic Countries*, 1999, 33-53.
- Just, Flemming. "Landbrugets strukturudvikling og miljøet." *Natur og Landbrug*. Red. Peder Agger m.fl. København: Naturrådet, Temarapport nr. 1, 1999, 48-56.
- Just, Flemming. "Højskolen med Janus-ansigtet." *Dansk Udsyn* 1 (1999): 85-86.
- Just, Flemming. "Landbrugets fremtid." *Bol og By. Landbohøistorsk Tidsskrift* 2 (1999): 130-45.
- Just, Flemming m.fl. (red.). Temanummer om Ruralility in Northern Europe. *Sociologia Ruralis* 1999:3.
- Kulavig, Erik. Tretten historier om ulydige russere. Folkelig modstand mod regimet under Khrustjov 1953-1964. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999.
- Kulavig, Erik. "Rusland, Rusland ..." Temaartikler 10 år efter murens fald. Red. Henning Nielsen, Jesper Groenberget og Tomas Bech Madsen. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999. 32-53.
- Lind, John Howard. "Knud Rasmussen i istoriia Novgoroda." *Novgorodskii istoricheskii sbornik* 7:17, Sankt Petersburg, 303-17.
- Larsen, Inge Marie. "Forklædt eller ej? Danske købmænd og sibirisk smør på det engelske marked omkring år 1900." *Syantevit* 2 (1999): 89-111.
- Lundgreen-Nielsen, Kay. Anmeldelse af Kurt Jacobsen: Aksel Larsen – en politisk biografi. Vindrose, 1999. *Historisk Tidsskrift* 99: 2 (1999): 545-53.
- Lundgreen-Nielsen, Kay. Anmeldelse af Mogens Pelt: Tobacco, Arms and Politics. Museum tusculanum Press, 1998. *Historisk Tidsskrift* 99:2 (1999): 527-31.
- Lundgreen-Nielsen, Kay. "Spanien før, under og efter Borgerkrigen." *Nyt fra Historien XVIII* (Forår 1999): 129-39.
- Møller, Anders Monrad. "Jagten Louise – om en brændeskudefra Vornæs." *Tåsinge Årbog* (1999): 6-20.
- Nyberg, Tore. "Gnadenberg in der Oberpfalz 1451: Religiosen begeben sich unter die Jurisdiktion des Ordinarius." *Vita Religiosa im Mittelalter. Festschrift für Kaspar Elm zum 70. Geburtstag*. Red. Franz J. Felten og Nikolas Jaspert. *Berliner Historische Studien* 31. Berlin: Duncker & Humblot, 1999. 617-28.
- Nyberg, Tore. "Der Deutsche Orden und der Birgittenorden." *Der Deutsche Orden in der Zeit der Kalmarer Union 1397-1521*. Red. Zenon Hubert Nowak og Roman Czaja. *Ordines Militares, Colloquia Torunensia Historica* X. Torun: Uniwersytet Mikolaja Kopernika, 1999. 169-81.
- Nyberg, Tore. "Schweden, Riga, Papst 1471-1480." *Prusy – Polska – Europa* Festschrift til Zenon Hubert Nowak. Red. A. Radziminski og J. Tandecki. Torun: Wydawnictwo Uniwersytetu Mikolaja Kopernika, 1999. 109-21.
- Nyberg, Tore. "Johanniterne – Nordens første folkeprædikanter?" *Rubicon* 7:1 (1999): 37-47.
- Nyberg, Tore, og Ove Jørgensen. "Stednavnet Middelbart." *Vends 1999. Årbog for Lokal- og Kulturhistorie på Nordvestfyn* (1999): 40-47.
- Nyberg, Tore. "St. Birgitta, St. Alto and their Mass Liturgy." *Birgittiana* 5-6 (1998): 97-111.
- Nyberg, Tore. "S. Brigida, S. Alto e la liturgia della loro messa." *Birgittiana* 5-6 (1998): 113-27.
- Nyberg, Tore. "Conferenza all'incontro internazionale brigidiano di Angri." *Birgittiana* 5-6 (1998): 197-200.
- Nyberg, Tore red. *Birgittiana* årg. 2:3,4 (1997): 129-240.
- Nyberg, Tore red. *Birgittiana* årg. 3:5,6 (1998): 1-204.
- Nye, David Edwin. Anmeldelse af The One Best Way: Frederick Winslow Taylor and the enigma of efficiency. *Nature* 391 Jan. 15 (1998): 242.
- Nye, David Edwin. Anmeldelse af Endless Novelty: Specialty Production and American Industrialization. *Nature* 391, Jan 15 (1998): 243.
- Nye, David Edwin. "Path Insistance: Comparing European and American Attitudes Toward Energy." *Journal of International Affairs* 53:1 (Fall 1999): 129-48.
- Nye, David Edwin. "Mentors Visible and Invisible." *Predecessors: Intellectual Lineages in American Studies*. Red. Rob Kroes, VU University Press, Amsterdam, 1999. 199-215.
- Nye, David Edwin. "Technological Prediction: A Promethean Problem." *PEO* 105.
- Nye, David Edwin. Anmeldelse af Gail Cooper, Air-Conditioning America: Engineers and the Controlled Environment, 1900-1960. *Journal of American History* (Sept. 1999): 818-19.
- Nye, David Edwin. Anmeldelse af Jay L. Brigham, Empowering the West: Electrical Politics before FDR. *Journal of American History*, (Dec. 1999): 1370-71.
- Nye, David Edwin. Anmeldelse af Roger Horowitz og Arwen Mohun, red. His and Hers: Gender, Consumption, and Technology *American Historical Review*, 104:5 (Dec. 1999): 1630-31.
- Nye, David Edwin. "Electrification." Red. Larry Shumsky *Encyclopedia of Urban America*, Santa Barbara: ABC-Clío, 278-80.
- Nye, David Edwin. "Skyline." Red. Larry Shumsky *Encyclopedia of Urban America*,: ABC Santa Barbara - Clío, 704-05.
- Nye, David Edwin. "Skyscraper." Red. Larry Shumsky *Encyclopedia of Urban America*, Santa Barbara: ABC-Clío, 705-07.

- Pedersen, Carl, Maria Diedrich og Henry Louis Gates, Jr., (red.). *Black Imagination and the Middle Passage*. Oxford: Oxford University Press.
- Pedersen, Carl, Maria Diedrich og Justine Tally, red. *Mapping African America: History, Narrative Formation, and the Production of Knowledge*. Hamburg: Lit Verlag.
- Pedersen, Finn Stendal. "N.F.S. Grundtvig og socialpolitikken i Den grundlovgivende Rigsforsamling i foråret 1849." *Historie* (1999): 32-58.
- Pedersen, Finn Stendal. "The Politician Grundtvig (1783-1872): A liberal in the Danish Constituent Assembly of 1849." *Scandinavian-Canadian Studies* 11 (1999): 55-74.
- Pedersen, Finn Stendal. "Den grundlovgivende Rigsforsamling 1848-1849." *Fynske Årbøger* 1999 (1999): 55-76.
- Pedersen, Fritz S. "Editing Numerals. The Toledan Tables, 13th Century." *Classica et Mediaevalia* 50 (1999): 259-71.
- Pedersen, Joyce Senders. "Love, Politics, and the Victorians: Liberal Feminism and the Politics of Social Integration." *The European Legacy* 6:4 (1999): 42-57.
- Pedersen, Poul. "Investigations in Halikarnassos 1999." XVI. *Arastirma Sonuclari Toplantisi II*. Cilt. Ankara, 1999. 325-44.
- Porsdam, Helle. *Legally Speaking: Contemporary American Culture and the Law*. Amherst, Massachusetts: University of Massachusetts Press, 1999.
- Porsdam, Helle. "Folkways and Lawways – Law in American Studies." *OASIS, Odense American Studies International Series* 40, 1999.
- Rheinheimer, Martin. *Die Dorfordnungen im Herzogtum Schleswig. Dorf und Obrigkeit in der Frühen Neuzeit. Quellen und Forschungen zur Agrargeschichte* 46, 1-2 2 bd. Stuttgart: Lucius & Lucius, 1999.
- Rheinheimer, Martin. "Das Armenwesen in der Propstei Flensburg 1835." *Rundbrief des Arbeitskreises für Wirtschafts- und Sozialgeschichte Schleswig-Holsteins* 75 (1999): 26-35; 76 (1999): 13-23.
- Rheinheimer, Martin. "Umweltzerstörung und dörfliche Rechtssetzung im Herzogtum Schleswig (1500-1800)." *Dünger und Dynamit. Beiträge zur Umweltgeschichte – Schleswig-Holsteins und Dänemarks*. Red. Manfred Jakubowski-Tiessen og Klaus-Joachim Lorenzen-Schmidt. *Studien zur Wirtschafts- und Sozialgeschichte Schleswig-Holsteins* 31. Neumünster: Wachholtz Verlag, 1999. 81-92.
- Rheinheimer, Martin. "Identität und Kulturkonflikt. Selbstzeugnisse schleswig-holsteinischer Sklaven in den Barbareskenstaaten." *Historische Zeitschrift* 269 (1999): 317-369.
- Rheinheimer, Martin. "Briefe schleswig-holsteinischer Sklaven aus Algier." *Rundbrief des Arbeitskreises für Wirtschafts- und Sozialgeschichte Schleswig-Holsteins* 77 (1999): 19-27.
- Schlaber, Gerret. *Flensburg mellem helstat og kejsertid. Flensburg zwischen Gesamtstaat und Gründerzeit*. Flensburg: Studiefdelingen ved Dansk Centralbibliotek, 1999.
- Schlaber, Gerret. "F.W. Ottes rundpanorama over Flensburg. F.W. Ottes Rundpanorama über Flensburg." *Slesvigland* 1999:1 (1999): 14-27.
- Stræde, Therkel. "Cotidianidad y violencia en un campo de concentración nazi." *Historia, Antropología y Fuentes Orales*, bd. 20, Barcelona, 1998. 53-73.
- Stræde, Therkel. "Fem år med Frihedsmuseets udstilling om Oktober 1943." *Nationalmuseets Arbejdsmark* 1999: 45-54.
- Sørensen, Nils Arne. "Cesare Battisti. En martyr og hans monument." *Sfinx* 22:3 (1999): 134-38.
- Sørensen, Nils Arne. "Ti kilder til det 20. århundredes verdenshistorie." *Noter* 143 (1999): 12-18.
- Trommer, Aage. "Hvor fri var den danske presse under besættelsen?" *Sensur og selvensur i nordisk presse*. Red. Hans Fredrik Dahl. Oslo: Institutt for Journalistikk, 1999. 69-84.
- Ward, Stuart. "Britain and the European Community." *John F. Kennedy and Europe*. Red. Douglas Brinkley og Richard T. Griffiths. Baton Rouge: Louisiana State University Press, 1999. 317-32.

INSTITUT FOR LITTERATUR, KULTUR OG MEDIER

Professor, dr.phil. *Minna Skafte Jensen*
Professor, mag.art. *Jørgen Dines Johansen*
Professor, lic.phil. *Anne-Marie Mai* (lektor indtil 30. juni)
Professor, dr.phil. *Jørn Moestrup*
Professor, lic.phil. et mag.art. *Finn Hauberg Mortensen*
(delvis udlånt til Dansk Institut for Gymnasiepædagogik)
Professor, dr.phil. *Morten Nøjgaard*
Professor, dr.phil. *Lars Ole Sauerberg*
Professor, cand.mag. *Povl Schmidt*
Docent, dr.phil. *Johan de Mylius*
Lektor, mag.art. *Lise Præstgaard Andersen*
Lektor, dr.phil. *Steffen Arndt*
Lektor, mag.art. *Mette Bryld*
Lektor, dr.phil. *Marianne Børch*
Lektor, dr. *Jacques Caron*
Lektor, dr. *Claudio Cifuentes*
Lektor, cand.mag. *Ning de Coninck-Smith*
Lektor, cand.phil. *Johannes Nørregaard Frandsen* (instituteder)
Lektor, mag.art. *Jørgen Gleerup*
Lektor, dr.phil. *Jan Nordby Gretlund*
Lektor, cand.mag. *Jørn Guldberg*
Lektor, lic.phil. *Sven Halse* (adjunkt indtil 31. januar)
Lektor, mag.art. *Inger-Lise Hjordt-Vetlesen*
Lektor *Clara Juncker*, Ph.D.
Lektor, cand.mag. *Bo Hakon Jørgensen*
Lektor, dr. *Gérard Lehmann*
Lektor, cand.phil. *Ulrik Lehrmann*
Lektor, dr.phil. *Nina Lykke* (50% orlov fra 1. september)
Lektor, mag.art. *Flemming Mouritsen*
Lektor, dr., mag.art. *Carsten Nicolaisen*
Lektor *Niels Kayser Nielsen*, Ph.D. (samfinansieret med Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet) (fratrådt 31. juli)
Lektor, cand.mag. *Annelise Ballegaard Petersen*
Lektor *Thomas Pettitt*, Ph.D.
Lektor uden forskningspligt, cand.phil. *Henning Pryds*
Lektor, dr. *Roy Sellars* (tiltrådt 1. august)
Lektor, cand.mag. *Reinhold Schröder*
Lektor, mag.art. *Maj Skibstrup* (tiltrådt 1. september)
Lektor, lic.phil. et mag.art. *Anne Scott Sørensen*
Lektor, mag.art. *John Thobo-Carlsen*
Lektor, cand.mag. *Christen Kold Thomsen*
Lektor, cand.phil. *Ane-Grethe Østergaard*
Forskningslektor, mag.art. *Marianne Horsdal*
Forskningslektor, cand.mag. *Carsten Jessen* (fratrådt 31. juli)
Forskningslektor, mag.art. *Leif Søndergaard*
Udenlandsk lektor, cand.philol. *Astrid Fosvold*
Udenlandsk lektor, mag.art. *Ruth Kaiser* (fratrådt 31. januar)

Udenlandsk lektor, fil.dr. et teol.kand. *Valborg Lindgärde*
Adjunkt, mag.art. *Gitte Duemose Hansen*, Ph.D.
Adjunkt, mag.art. *Rasmus Thorning Hansen*, Ph.D.
Adjunkt *Per Krogh Hansen*, Ph.D. (tiltrådt 1. juli)
Adjunkt, mag.art. *Dag Heede*, Ph.D. (tiltrådt 1. september)
Adjunkt *Bodil Kirstine Jensen*, Ph.D.
Adjunkt *Karin Esmann Knudsen*, Ph.D. (amanuensis indtil 30. juni)
Adjunkt *Britta Timm Knudsen*, Ph.D. (fratrådt 31. august)
Adjunkt, cand.phil. *Henrik Roesgaard Lassen*, Ph.D. (tiltrådt 1. august)
Adjunkt, cand.mag. *Bo Kampmann Walther*, Ph.D.
Forskningsadjunkt, cand.phil. *Karen Katharine Elberg*, (tiltrådt 1. februar)
Forskningsadjunkt, cand.mag. *Jesper Olesen* (tiltrådt 15. juni)
Forskningsadjunkt, cand.mag. *Gitte Braut Rose*, Ph.D. (tiltrådt 1. september)
Forskningsadjunkt, cand.mag. *Finn Wiedemann* (Ph.D.-stipendiat indtil 30. september)
Forskningsassistent, mag.art. *Maria Rhode Davidsen* (tiltrådt 1. september)
Amanuensis, cand.mag. *Dorte Andersen* (tiltrådt 1. august)
Amanuensis, cand.phil. *Claus Schatz-Jakobsen* (adjunkt indtil 31. august)
Amanuensis, cand.phil. *Jimmi Michelsen* (tiltrådt 1. august)
Centersekretær, overassistent *Annette Andersen*
Centersekretær, assistent *Vibeke Ortvad Andersen* (fratrådt 30. november)
Projektmedarbejder *Meta Andrés* (fratrådt 31. maj)
Centersekretær, overassistent *Camilla Bernsdorf*
Centersekretær, kontorfuldmægtig *Sonja Bild*
Centersekretær, overassistent *Gerda Carsing*
Institutsekretærvikar, overassistent *Lene Holbæk* (fratrådt 31. oktober)
Centersekretær, overassistent *Jette Kraaer*
Centersekretær, overassistent *Irma Dyhrmann Kruk* (tiltrådt 1. august)
Centersekretær, overassistent *Ellinor Kruuse* (tiltrådt 1. januar)
Centersekretær, overassistent *Solveig B. Madsen*
Forskningssekretær, fuldmægtig *Torben Kure Marker*
Centersekretær, overassistent *Anne-Christina Damsgaard Nielsen*
Centersekretær, overassistent *Lise Lotte Julin Nielsen* (tiltrådt 1. september)
Centersekretær, overassistent *Birgitta Rosendal*
Institutsekretær, kontorfuldmægtig *Bente Cremer Sørensen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Liselotte Augustesen

Anne Vibeke Borup

Lisa Korsbek Christensen (tiltrådt 1. februar)

Helle Munkholm Davidsen

Cathrine Egeland

Camelia Elias (tiltrådt 1. august)

Jan Helldén

Jon Helt Haarder

Hans-Christian Jensen

Helle Bjørg Andersen Kjær

Tinna Kjær-Olesen

Bo Vestergård Madsen

Cindie Aaen Maagaard (tiltrådt 1. januar)

Lotte Nyboe (tiltrådt 1. august)

Troels Rasmussen (tiltrådt 1. september)

Marianne Thesander

Michael Harlind Aagaard (tiltrådt 1. november)

Britt Aaskov

Gæsteforelæsninger

Lektor Christopher Prendergast, Københavns Universitet: Literature and the Visual Arts – Proust and Matisse (15. marts). Professor Solomon Marcus, Rumænske videnskabsakademi: Metaphor in Literature and Science (14. april). Martin Knudsen: Adornos musikfilosofi (5. maj). Forfatter Nikolaj Frobenius: Om sit forfatterskab (1. oktober). Skuespiller Joen Bille: Læser uddrag af Henrik Ibsens Brand og fortæller anekdoter fra Ibsenfamiliens liv (6. oktober). Professor Hans H. Skei, Oslo Universitet: William Faulkners Short Fiction (26. oktober). Professor Michael Riffaterre, Columbia University: Overinterpretation. On Relevance in Reading Literature (28. oktober). Professor Gordon Teskey, Cornell University: Allegory and Thinking (1. november). Dr.art. Anne Marie Rekdal, Distrikthøjskolen i Volda: Ibsens "Gengangere" i lacuniansk betydning (2. november). Ph.D.-studerende Henrik Rytter: Hong Kong excesser (17. november). Professor A.C. Spearing, University of Virginia: Privacy and Space in Sir Gawain and the Green Knight (17. november). Adjunkt Carla Scott, Université de Genève: Global Literature (29. november). Professor Paul Spickard, University of California: Mixed-race Autobiographies of the 1980s and 90s (6. december).

Andre arrangementer afholdt af instituttet

Instituttet har deltaget i det femte litterære Ph.D.-kursus i litteratur-forskning inden for rammerne af det landsdækkende netværk: Samarbejdet om Ph.D.-kurser i litteratur-forskning. Temaet for seminaret var GENRE. Sandbjerg Gods, Sønderborg (26.-30. april).

Instituttet har deltaget i Dansk Selskab for 1700-talsstudiers konference Body, Soul and Education på Sandbjerg Gods, Sønderjylland. Der blev holdt følgende foredrag: Birgitta Berglund-Nilsson: Trois femmes pédagogiques – Mme le Prince de Beaumont, Mme d'Épinay, Mme Gen-

lis; Thomas Bredsdorff: Students' Power. Ludvig Holberg's Ideas om Education; Else-Marie Bukdahl: Diderot et l'art éducateur de la société; Ralf Hemmingsen: The Concept of Madness in the Eighteenth Century; Niels Kayser Nielsen: Body and Education – Matias Lunding's Travel Journal; Tanguy L'Aminot: Henri Roorda, lecteur d'Émile; Claude Lauriol: La Beaumelle et l'éducation; Anne-Marie Mai: Reading, Body and Education – the Confessions of Sophie Thalbitzer; Morten Nøjgaard: L'éducation de la marquise. Choderlos de Laclos féministe?; Magnus von Platen: Body and Dance. Dance – Social Position and Social Poise; Marie-Christine Skuncke: L'éducation de Gustave III (27.-30. maj).

Projekt Barndoms- og Børnekulturforskning har afholdt forskerseminaret Børne- og ungdomskultur som videnskabelige fænomener, Kursuscenter Sixtus, Middelfart (20.-21. januar), samt konferencen Research in Childhood. Sociology, Culture and History (28.-31. oktober). Der er ligeledes afholdt et seminar på KOMPAN A/S, hvor gæsteforskerne Bronwyn Davies og Gary Cross deltog (1. november).

Projektet Børnekultur, Medier og Legekultur har afholdt forskerseminaret Medie-etnografi i samarbejde med forskere ved Danmarks Lærerhøjskole og Roskilde Universitetscenter (27. januar), samt forskerseminaret Kulturprojekter under velfærdspakken under programmet Børns vilkår og velfærd. Vilvorde Kursuscenter (10.-11. maj).

FREJA-projektet Kyborger og cyberspace – mellem fortælling og socioteknisk virkelighed har afholdt et seminar om Krop, køn og rum i cyberspace og cyberkultur med oplæg fra projektgruppens medlemmer samt Ph.D.-studerende Anders Michelsen, Institut for Litteraturvidenskab, Københavns Universitet, og Ph.D.-studerende Bettina Lamm, Arkitektskolen i København (1. oktober). I forbindelse med konferencen Cyborg Identities – The Humanities in Technical Light, Institut for Informations- og Medievidenskab, Aarhus Universitet, afholdt Freja-projektet et miniseminar med konferencens udenlandske hovedtalere: professor Donna Haraway, University of California; prof. Don Ihde, State University of New York; professor Andrew Pickering, University of Illinois (21.-22. oktober).

Projekt Danske Digtere i det 20. århundrede har afholdt deres årlige skribentmøde på Syddansk Universitet, Kolding. Forfatterne Klaus Rifbjerg og Tage Skou-Hansen samt Ph.D.-studerende Jon Helt Haarder forelæste om dansk litteratur i det 20. århundrede (28. oktober).

Claudio Cifuentes har sammen med Dominique Bouchet, Institut for Afsætningsøkonomi, planlagt og afholdt seminaret Nación, Identidad y Autonomía en el mundo hispanico på Syddansk Universitet. Der blev holdt følgende foredrag: Dominique Bouchet: Identidad, Autonomía, Comunicación y Nación. Una visión sociológica; professor Emilio Roger Ciurana, Universidad de Valladolid: España, Autonomía y complejidad; professor Hugo Cancino Troncoso, Aalborg Universitet: El discurso latinoamericano y la construcción de las identidades naciona-

les. Una visión historico-antropológica; cand.mag. Tereza Burmeister, Syddansk Universitet: Elementos para un análisis del proceso de formación de las identidades nacionales en Brasil desde una perspectiva histórico-antropológica: género, raza y colonización; stud.mag. Lucas E. Ruiz, Center for Spansk, Syddansk Universitet: Reflexión sobre algunos nacionalismos hispánicos en sus re-formulaciones de fin de siglo; lektor, dr. Claudio Cifuentes, Syddansk Universitet: De identidad y otredad en "El Forastero" de José María Arguedas. Una visión semiótico-literaria del problema (15. april).

Anne Scott Sørensen og Bo Kampmann Walther har arrangeret seminaret Cyberflux – Computermedieret og Internetrelateret kommunikation, fortælling og spil. Gæsteforelæsere ved arrangementet var: Professor Edith Ackermann, MERL, Cambridge, MA: Selves and their Doubles in Virtual Worlds: Consequences for Learning; lektor Jens F. Jessen, Intermedia, Aalborg Universitet: Beboede SD-Virtuelle verdener. Interaktivitet og interaktion mellem agenter, avatarer og brugere; lektor Carsten Jessen, Danmarks Lærerhøjskole: Kompetente fællesskaber; professor Lars Qvortrup, Intermedia, Aalborg Universitet: Interaktiv mediekunst – digital æstetik og hyperkompleksitet; Ph.D. Søren Pold, Institut for Litteraturhistorie, Århus Universitet: Computeren som skrivemaskine – en hypertextuel poetik. Fra instituttet forelæste Anne Scott Sørensen: Cyberia: mellem leg, spil, narration og konversation og Flemming Mouritsen: Legekulturens hypertexter. Narrativitet i nye og gamle medier og genrer (23.-24. november).

Medarbejdernes aktiviteter uden for instituttet

L. Præstgaard Andersen har ledet kursus for finske studerende i dansk sprog, kultur og litteratur (NORDKURS) (1.-25. juni). Hun har holdt foredrag om Halldór Laxness' forfatterskab på Rønshoved Højskole (16. juli) og på Alderslyst Bibliotek, Silkeborg, for Foreningen Norden (7. oktober). Hun har deltaget i kursuslederkonference for de nordiske sprog- og litteraturkurser i Lillehammer, Norge (9.-12. september), og i en konference om Henrik Ibsens forfatterskab på Schæffergården, København (17.-18. september). Hun har holdt foredraget *Wälfürer und andere bewaffnete Frauen in den altnordischen Quellen* ved Bonns Universitet, Tyskland (6. november), hvor hun deltog i et symposium til ære for afdøde Lotte Motz om kvinder i det første årtusinde (5.-7. november). Hun er fortsat medredaktør af tidsskriftet NORDICA.

S. Arndal har holdt foredrag om *Die Titelpuffer* i den *Gesangbüchern des Barock und des Pietismus* ved en af Graduiertenkolleg Geistliches Lied und Kirchenlied interdisziplinär (Universität Mainz) i Magdeburg afholdt symposium om *Gesangbuchillustration* (25.-27. januar).

Han har holdt foredrag ved Vestthys Kirkehøjskole i Hurup om H.A. Brorson og hermhutismen (9. marts). Han har i samarbejde med Kunsthallen Brandts Klædefabrik tilrettelagt ekskursion til Worpsswede og holdt foredrag

om Rainer Maria Rilke samt Paula Modersohn Becker (16.-18. april). Han har deltaget i symposiet *Pietistische Liedkultur. Das Freylinghausensche Gesangbuch: Aspekte seiner Entstehung und Wirkung* i Halle med foredraget *Inspiration und Rezeption. Zum Weg der Lieder des Geist-reichen Gesang-Buchs nach Schleswig-Holstein, Dänemark und Norwegen* (29. september-2. oktober).

M. Bryld har været på studierejse til Asian Institute of Technology, Bangkok, Thailand, med henblik på udgivelse af bogserie og afholdelse af undervisning (1.-5. november og 18.-24. november). Hun er medlem af den internationale programkomite for Society for Literature and Science-konferencen i Bruxelles år 2000. Hun er medlem af styringsgruppen for forskningsprojektet *Kyborger og Cyberspace* under FREJA-programmet. Hun har holdt foredrag om Pusjkin og hans tid ved Russisklærerforeningens Pusjkinade, Syddansk Universitet (9. april). Hun har deltaget i Women's Worlds 99, 7th International Interdisciplinary Congress on Women, Tromsø, Norge, med foredraget *Thinking the Gendered Brain: Mind in the Water* (20.-26. juni). Hun har deltaget i konferencen *Cyborg identities - The Humanities in Technical Light*, Center for Kulturforskning, Aarhus Universitet, med foredraget *Cyborg Babies and Cybergods* (21.-22. oktober). Hun har afholdt forelæsning om *Cyborg Babies, Children's Books & New Reproductive Technologies* på Gender & Development Studies, Asian Institute of Technology, Bangkok, Thailand (23. november).

M. Børch har været formand for bedømmelsesudvalg i forbindelse med Henrik Lassens Ph.D.-afhandling samt opponert ved forsvaret (22. september). Hun har været formand for et bedømmelsesudvalg vedrørende Ph.D.-stipendium. Hun var formand for arrangementskomite under Middelaldercentret, som forestod det internationale symposium, *Text and Authority* (15.-16. november). Hun har holdt følgende foredrag: *Looking behind to see where we are Going*, om moderne britisk litteraturs historieopfattelse for Engelsklærerforeningen, Syddansk Universitet (17. marts); *Renæssancens Poetik*, i Litteraturvidenskabs regi (17. september) udgivet i serien Skrifter, 6/1999; foredragsholder, menuplanlægger og kagekone ved „middelalderbanket“ - arrangement i forbindelse med Middelalderåret ved af Odense Kommunes Bibliotek på Klosterbakken (8. oktober); foredrag i forbindelse med symposiet *Text and Authority, Chaucer and the Cosmic Text - Rejecting Analogy*, Syddansk Universitet (15. november).

J. Caron har afholdt foredraget *Exil(s) – francophonie*, Den franske Ambassade i København, Service Culturel et Scientifique (19. marts). Han har haft besøg af Ruth Flint fra Den schweiziske Ambassade (12. februar) og af Yvan le Soudier, forfatter (*Francophonies vues d'en face*) (26. marts). Han var medarrangør af et møde med Jens Holste, Helle Høyrup og Christian Dickmeiss om *Jésus de Montréal* af Denys Arcand (19. april). Han har ledet en studenterekskursion til Bruxelles (april). Som ansvarlig for CE-DEF har han haft besøg af den franske ambassadør i Danmark, Monsieur Jean-Pierre Masset (29. september)

og af Algeriets ambassadør i Danmark, Monsieur Mohamed Benhocine (6. december). Sidstnævnte holdt foredraget *Algeria in Transition*.

C. Cifuentes har deltaget i den 12. Deutscher Hispanientag, Berlin, hvor han har forelæst om *El manierismo como concepto y su aplicabilidad a Fernando de Herreara* (25.-28. marts). Han har arrangeret Seminario sobre identidad, nacion y autonomia en el mundo hispano på Syddansk Universitet (15. april). Han har deltaget i IV Congreso internacional de la Asociación Latinoamericana de Semiótica i La Coruña, Spanien, med bidraget *De la soledad como identidad en El forastero de José María Arguedas* (29. september-2. oktober). Han har forelæst i Università di Venezia om *Las Sonatas de Ramón de Valle-Inclán, una erótica postmoderna* (20. oktober).

N. de Coninck-Smith har afholdt foredragene: Barnets århundrede, Socialpædagogisk Seminarium, København (8. april); Modernismens institutionsbyggeri ved DOCOMOMO – årsmøde (6. marts) og som SLA-kursus, Kolding Stadsarkiv (22. marts); Hvordan blev det barnets århundrede?, Pædagogisk café, Vejle Skoleforvaltning (26. april); Barnet i kunsten gennem 150 år, Århus Kunstmuseum (19. maj); Børn, krop og skole i historisk belysning, Danmarks Lærerhøjskole, Dalum Landbrugsskole (20. maj); SKUB - udviklingsprojekt, Gentofte Kommune (26. august); Skolebyggeri i det 20. århundrede. Eksperimenter og erfaringer, Arkitektskolen i København (2. september); Legepladsens historie ved Idrætshistorisk forening, Gerlev Idrætshøjskole (17. september); Barndommens historie ved Folkeuniversitetet, Hillerød bibliotek (28. september); Pædagogisk Udviklings Formidling: Barndommens historie, Holstebro Pædagogseminarium (29. september); Børn, krop, skole - i historisk belysning, Frederiksborg Amts lærerkreds (4. oktober); Barndommens historie, Danmarks Pædagoghøjskole, Region Fyn, Fyraftensmøde (14. oktober); Danske børn stortrives..., Folkeuniversitetet i Roskilde (27. oktober). Konsulentvirksomhed: Små størrelser. Børns møbler, Det danske Kunsthindustrimuseum - tale ved indvielsen (5. februar-11. april), Legoland - nyopstilling af den historiske samling (forår-sommer) og Harlang og Stephensens tegnestue: konkurrence om fremtidens skole, Roskilde (marts-april). Hun er medlem af Forskningsforum og BUPL's forsknings- og udviklingsfond. Hun har deltaget i følgende bedømmelsesudvalg: Ph.D. udvalg vedrørende Claus Møller Jørgensen, Historisk institut, Aalborg Universitet samt i Ph.D. udvalg vedrørende Cecilie Banke, Historie, Roskilde Universitetscenter. Konferencer: *Becoming Delinquent*. European Youth 1650-1950. (9.-10. april) University of Essex, England; Social Science History Association. Annual Meeting. Fort Worth, Texas, (11.-14. november).

J. de Mylius (H.C. Andersen Centret) er medlem af disputats-bedømmelsesudvalg for disputats om Aksel Sandemose ved Københavns Universitet; han har været medbedømmer og opponenter på Bo Kampmann Walthers Ph.D.-afhandling *Øjeblik og tavshed*; han er medlem af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og deltager i

dettes arbejde; han er medvejleder på doktorafhandling for Asta Gustaitieni, Litauen; han er sproglig og litterær konsulent på Silvana Orel Kos' oversættelse af H.C. Andersens eventyr til slovensk; J. de Mylius repræsenterer H.C. Andersen Centret i Ingemann-selskabet (møder 15. januar og 13. august); han er medarrangør af et H.C. Andersen-projekt (seminar, foredrag og andre arrangementer), som realiseres i det EU-støttede-samarbejde mellem Fyns Amt og INTERREG II-projektet i Helnæs Gl. Præstegård, hvor han holdt forelæsningsen H.C. Andersen og hans samtidige danske komponister (8. maj) og Hvidkilde (26. september); han er medlem af bestyrelsen for Odense Bys internationale HCA-pris (fond under stiftelse) (møde 9. december); han har holdt forelæsnings i Thomas Kingos Sognesal om Salmedigteren Thomas Kingo (4. februar); han har deltaget i HCA-initiativgruppens seminar på Børnekulturhuset Fyrtøjet med foredraget Om at skrive H.C. Andersens biografi (17. april); han har holdt forelæsnings på Københavns Universitet om Goethe og dansk litteratur (26. april); han har som Syddansk Universitets repræsentant mødt i Dansk Forfatterforening ved prisoverrækkelse til Aage Jørgensen (18. juni); han har holdt forelæsnings på Brande Højskole om H.C. Andersen og det religiøse (21. juni); han har holdt foredrag på Testrup Højskole om Jegets indespærring - om Kierkegaards psykologi (2. juli); han har holdt foredrag i H.C. Andersens Hus An introduction to Hans Christian Andersen for medicinalfirmaet Lundbeck (28. oktober og 4. november); han har holdt foredrag på Den danske Ambassade i Berlin Der ubekannte Hans Christian Andersen - Märchendichter und Schriftsteller - auch für Erwachsene (11. november); han har holdt foredrag i Tornbjerg Menighedssal Døden i livet og livet efter døden (H.C. Andersen og B.S. Ingemann) (13. november); han er indvalgt i Kulturministeriets komite for Holbergmedaljen, hvor han deltog i møde i Litteraturrådet (2. november) og prisoverrækkelse (3. december).

K. Katharine Elberg deltog i konferencen *How to be rural in late modernity – Process, Project and Discourse* arrangeret af The European Society for Rural Sociology og afholdt på Sociologiska institutionen på Lunds Universitet, Sverige (24.-28. august). Hun har holdt foredraget *Ånden i Båring-Asperup*, Båring Foredragsforening (1. december).

A. Fosvold har holdt foredraget *Dansk 90'talls litteratur*, Folkeuniversitetet, Svendborg (6. oktober) og skrevet følgende anmeldelser: „Norges supersofte rebell“ anmeldelse i *Standart*, nr. 1 1999. 44; „Ånder mot fornuft“ anmeldelse af *Regn* av Ulla Lena Lundberg, *Standart*, nr. 2, 1999; „Lovens korte arm“ anmeldelse af Bjanders reise *Standart*, nr. 3, 1999. 13; „Norske debutanter med familie“ - om Jannicke Evelid og Jan Chr. Næss debutromaner, *Standart*, nr. 5, 1999. 4.

J. Nørregaard Frandsen har holdt følgende foredrag: *De utroligste steder*. Opbrud i det folkelige, Aalborg Sportshøjskole (9. januar), Viborg Gymnastikhøjskole (10. januar), Testrup Højskole (14. januar), Rønde Højskole (15. januar). Unge i valg, Skt. Knuds Gymnasium,

Odense (19. januar). Da landbolivet blev en by i provinsen, Personaleforeningen ved Horsens Sygehus (21. januar), Sorgenfri menighed (28. januar). Mod nye fællesskaber?, LOFs landsmøde, Hotel Scanticon i Kolding (7. februar). Da landbolivet blev en by i provinsen, Familie og Samfund, Næsbyhoved-Broby (9. februar). Han afholdt forelæsningsrækken Eksistens og folkelighed ved Folkeuniversitetet i Odense (2. marts, 9. marts, 16. marts). Han holdt foredragene: Mellem land og by, Sindal kommune (4. marts), Kulturudvalget og Fritidsnævnet i Viborg kommune (11. marts), Saksild Præstegård (11. marts). Da landbolivet blev en by i provinsen, Ribe Amts Ledermøder, Vejers Strandhotel (15. april). Generationerne og lokalsamfundet, Skolekonference på Læsø (18. maj). Grundlovstale i Tambours Have, Helle Kommune (5. juni). Menneske, natur og landskab, Rønshoved Højskole (10. juni). Det nationale, Alsangsarrangement i Staldgården, Kolding (15. juni). Forstædernes livsstile, Rødding Højskole (24. juni). Da landbolivet blev en by i provinsen, Rønshoved Højskole (30. juli). En skælven i et ydmygt sind: Jeppe Aakjærs lyrik, 3 foredrag ved kursus på Krabbesholm Højskole (1.-2. august). Det enkle liv, Danebod Højskole (3. august). Landboliv, Morsø Landbrugsskole (9. august). Vestjysk barndom, Skælskør Folkehøjskole (16. august). Med fryd og megen glæde, Rødding Højskole (23. august). Fra Marshallhjælp til multimedier, Viborg Gymnastikhøjskole (11. september). Det mobile sogn, Dalum kirke (21. september). Erik Aalbæk Jensens forfatterskab, Sanderum kirke (23. september). Ungdoms- og studiekultur, Lærerseminariernes rektorforsamling, Hotel Munkebjerg, Vejle (28. september). Ungdomskultur, Studenterpræsten i Aalborg (3. november), Nordjyllands Idrætshøjskole (4. november), Støvring Højskole (4. november), Vrå Folkehøjskole (4. november). En fjern og ukendt hanes søndagsgal: Kulturens veje ved et årtusindskifte, Agedrup kirke (9. november). De utroligste steder. Opbrud i det folkelige, Serup sogn (18. november). Da landbolivet blev en by i provinsen, Glumsø-Bavelse pastorat (23. november). En fjern og ukendt hanes søndagsgal: Kulturens veje ved et årtusindskifte, Varde Gymnasium (6. december). Han har været medlem af bedømmelsesudvalg, som indstillede Charlotte Engberg til lektorat i dansk litteratur ved Roskilde Universitetscenter. Han er medlem af Humanistisk Uddannelsesråd, formand for Folkeuniversitetet i Odense, medlem af bestyrelsen for Fyns Studenter- og HF-kursus samt medlem af repræsentantskabet for TV2-Fyn. Han er medredaktør af skriftserien Udspil. Litteraturanmelder ved Fyens Stiftstidende samt Aarhus Stiftstidende og skriver klummen Sproglig talt i Kristeligt Dagblad. Han er i styregruppen for forskningsprojektet Grænser i landskabet, der finansieres af Danmarks Forskningsråd under programmet Menneske, Landskab og Biodiversitet, hvor han også er projektleder samt medredaktør af et nyhedsblad. Han er ligeledes i ledelsen af forskningsprojektet Det agrare Landskab, der støttes af Statens Humanistiske Forskningsråd.

J. Gleerup har frem til 15. oktober været formand for følgegruppen vedrørende forskningsprojektet Barndoms-

og børnekulturforskning, Syddansk Universitet, finansieret af firmaerne Lego og Kompan samt Forskerakademiet. Han har holdt foredragene Uddannelseskultur og værdier og Kultur og skolekultur ved pædagogisk arrangement på Silkeborg Seminarium (4.-5. januar). Foredraget Ungdomskultur og uddannelseskultur på Vestfyns Handelsskole, Assens (19. januar), Nye lærerroller på VUC i Kalundborg (22. februar). Ledet workshop om Den værdistyrede skole ved uddannelseskonferencen Læring i det 21. Århundrede, arrangeret af Kolding tekniske Skole (3. februar). Deltaget i seminar i forskningsprojektet Voksenundervisning, Folkeoplysning og Demokrati, Forskningsrådernes Velfærdsprogram, København (11.-12. februar). Han har holdt foredragene Ungdomskultur og skolekultur, lederseminar på Vejle tekniske Skole, Middelfart (26. februar), Organisationskulturel udvikling og ledelse, Fyns Amts lederuddannelse, Odense (2. marts, 29. april, 4. maj, 2. november og 1. december), Systemteori, skolekultur og kommunikation, Gymnasieafdelingen i Roskilde Amt (8. marts), Tillidsmanden og det politiske, Forbundet af Offentligt Ansatte, Slagelse (9. marts), Kultur og organisationskultur, BG-Bank, Vejle (9. marts), Kultur, litteratur og medier, Silkeborg Seminarium (15. marts), Kultur og uddannelseskultur, Danmarks Lærerhøjskole, Århus (16. marts), Kultur og skolekultur, Skive Tekniske Skole (19. marts), Kultur- og skolekulturel udvikling ved konference om vejlederrollen, Undervisningsministeriet, Nyborg (7. april), Skoleudvikling, Seminarielærernes forening for skoleudvikling, Jyderup (14. april), Kultur og uddannelseskultur, Jelling Statsseminarium (15. april), Kultur og skolekultur, Sorø Akademi, (16.-17. april). Deltaget i forskningsseminar i forskningsprojektet Voksenundervisning, Folkeoplysning og Demokrati, Forskningsrådernes Velfærdsprogram (20. april), Ungdomskultur og skolekultur ved kursus for ungdomsskolelærere, Henrik Larsen, Strib (26. april). Deltaget i arbejdsgruppemøder vedrørende etablering af Forsknings- og udviklingscenter, Syddansk Universitet og regionens seminarier (17. maj, 30. juni, 26. august og 17. december), deltaget i seminar om Vidensmanagement, Ankerhus, Snoghøj (20.-21. maj), holdt foredraget Kultur og skolekultur, Danmarks Lærerhøjskole, Århus (25. maj), deltaget som indbudt ressourceperson ved seminar om handelsskolernes profil og udviklingsmuligheder, Handelsskolernes forstanderforening, Hindsgavl (6. juni), foredraget Organisationskultur og tillidsmandsarbejde, Forbundet af Offentligt Ansatte, Vejle (4. juni), Organisationskulturel udvikling, Uddannelses- og Udviklingsafdelingen i Vejle Amt (14. juni), Ungdoms- og uddannelseskultur, Skive Handelsskole (3. august) og Kolding Købmandsskole (6. august). Oplæg og paneldiskussion ved uddannelseskonference om Dannelse og læring, Undervisningsministeriet, Fuglsø (11. august). Foredragene Kultur og uddannelseskultur og Skolekulturel udvikling, Haderslev Seminarium (12.-13. august), Evaluering, kvalitet og uddannelseskultur ved skolelederseminar, Danmarks Lærerhøjskole, Svendborg (17. august), Uddannelseskulturer ved forskningsseminar i forskningsprojektet Voksenundervisning, Folkeoplysning

og Demokrati, Forskningsrådenes Velfærdsprogram, Slagelse (18.-19. september), Rod i det danske ved Kulturministeriets Ebeltoftkonference (2.-3. september), Uddannelseskultur, Slagelse Gymnasium, Gerlev (7. september), Opbrudskultur, Odense Socialpædagogiske Seminarium (9. september), Organisationskulturen og tillidsrepræsentantens arbejde, Landsforeningen af Voksenundervisere, LVU, Vejle (22. september, 27. oktober, 10. november og 22. november), Skolekultur og ledelse, ved lederseminar, Frederiksberg Tekniske Skole, Gilleleje (24. september), Organisationskultur, Foreningen af Erhvervsøkonomiske Lærere i Gymnasiet, Vejle (24. september), Skiftet fra psykologi mod kultur, Danmarks Biblioteksskole, Tidsvildeleje (27. september), Opbrudskultur, Odense Socialpædagogiske Seminarium (30. september), Uddannelseskultur, Odense Seminarium, Odense (4. oktober). Foredrag om Dannelse og kompetencer i de gymnasiale ungdomsuddannelser samt opsamlende indlæg ved konferencen om De gymnasiale ungdomsuddannelsers almindelige og studieforberedende profil, arrangeret af Dansk Institut for Gymnasiepædagogik, Syddansk Universitet og Dansk Arbejdsgiverforening, Ebeltoft (7.-8. oktober). Foredraget Nye styresystemer i undervisningsverdenen ved forskningskonferencen Stat og Oplysning, forskningsprojektet Voksenundervisning, Folkeoplysning og Demokrati, Forskningsrådenes Velfærdsprojekt, København (8.-9. november). Institutionskultur ved seminar om børnekulturforskning, Psika, Esbjerg (17. november), Uddannelseskultur ved seminar for de frie skoler, Nornesalen, Forskningscenter for de frie skoler, Ollerup (29. november), Ungdomskultur og uddannelseskultur, Fredericia Handelsskole (2. december), Organisation og organisationskultur, Lederuddannelse i Odense Kommune (8. december), seminar om lederuddannelse i Ankerhus Management-College, Danfoss, Nordborg (9. december).

J. Nordby Gretlund arrangerede forfattersymposiet The Best Reading the Best og holdt åbningsforedraget The Best Southern Writers ved University of South Carolina, Beaufort (29.-30. januar). Han holdt foredraget Flannery O'Connor and Class: The System Asserts Itself, ved konferencen: The Many Souths, Universität Wien (10. april). Han deltog i the Chattanooga Conference on Southern Literature: A Sense of Place, ved University of Tennessee (15.-17. april). Han holdt et plenumforedrag The Southern State of Mind at the Millennium, ved the Nordic Association for American Studies' conference ved Turku Universitet, Finland (14. august). Foredragene Southern Literature in the 1980s (2. november) og Southern Writers of the 1990s: I & II (3.-4. november) blev givet ved Università degli Studi di Firenze. Og foredragene Walt Whitman's Poetry (22. november), Ralph Ellison and Black Identity og Southern Fiction at the Year 2000 (24. november) blev givet ved Manchester Metropolitan University.

J. Guldberg deltager i et projekt om landskabsæstetik under Miljø- og Fødevarerministeriernes forskningsprogram Jordbruget som arealforvalter (1997-2002). Han

har deltaget i konferencen Bordering Europe med et foredrag om Nationalization of landscape - the construction of national landscape in the Golden Age of Danish art arrangeret af Kent Institute of Advanced Studies, University of Kent i Canterbury, England (19.-21. september). Han har forelæst om landskabsæstetik ved et forskningsseminar under Forskningsrådenes program Det agrare Danmark, Hald Hovedgård, Viborg (26. oktober) og ved Folkeuniversitetet i Aabenraa (14. november).

S. Halse deltog i FLUID-seminaret Fag, pædagogik og IKT med et indlæg om internettet i litteraturundervisningen (4. november).

G. Duemose Hansen er medredaktør af tidsskriftet Kultur & Klasse. Kritik & Kulturanalyse. Hun har holdt et foredrag om William Carlos Williams i Litteraturvidenskabelig foredragsforening, Odense (4. marts).

P. Krogh Hansen holdt gæsteforelæsningsen Conrads Heart of Darkness og det postmoderne, Institut for Litteratur, kultur og medier, Syddansk Universitet (7. april), og holdt foredraget Et kunst(igt) eventyr. Jens Chr. Grøndahls Stilheden i Glas, Seminar om metafiktion i regi af SHF-projektet Betydende former. Modernismens retorik, Berlin (28. maj-1. juni). Han forsvarede sin Ph.D.-afhandling ved Institut for Kommunikation, Aalborg Universitet (18. juni) og blev ansat ved Syddansk Universitet, Kolding (1. juli). Holdt foredraget Lyrikeren Janus Kodal, Dansk lærerforening, Horsens Amtsgymnasium (13. oktober) og Ung dansk litteratur. Helle Helle og Janus Kodal, Silkeborg Handelsskole (25. oktober).

R. Thorning Hansen har holdt foredraget The Quest-myth in the Lancelot-Grail ved den internationale middelalderkongres i Kalamazoo, Michigan (6.-9. maj).

D. Heede har med foredraget Die Männlichkeit als Rätsel deltaget i 10. Siegener Kolloquium Homosexualität und Literatur i Siegen, Tyskland (30. september-2. oktober). Foredrag: Fra biografiske konstruktioner til postfeministiske dekonstruktioner: seks årtiers Blixen-forskning, Studentermenigheden på Amager, Københavns Universitet (2. november); Eksempler på liv: vitalisme som retorisk grundfigur hos Michel Foucault, Sociologisk Udsyn, Københavns Universitet (19. november).

I.-L. Hjordt-Vetlesen har været medredaktør af Læsninger i dansk litteratur, bd. 1-5, og er fortsat tilknyttet censorkorpset ved Litteraturvidenskab.

M. Horsdal har været faglig leder af det nordiske forskningsprojekt Folkeoplysningens arenaer som basis for demokratiske læringsprocesser støttet af FOVU, Nordisk Ministerråd; deltog i NFPP's (Nordisk Forening for Pædagogisk Forskning) 27. Kongres i København med oplægget: Folkeoplysning – theory and practice (11.-14. marts); deltog i forskningsseminaret Demokrati og voksenpædagogik – set i lyset af individualiseringen i København (13.-14. april); deltog i konferencen Forskning i Norden i Tampere, Finland, med oplægget The Life-story in Adult Education (27.-29. maj); deltog i Nordisk arbejdsseminar: Demokratiudvikling 2000 på Schæffergården, København (23.-24. august); deltog i forskningsseminaret Forholdet mellem stat og folkeoplysning – set i et

forvaltningsmæssigt perspektiv i København (8.-9. november); afholdt kurset De livshistoriske fortællingers betydning i vores tilværelse i Gedved (1. juni); afholdt kurset Livshistorier som metode i folkbildningen på Nordens Folkelige Akademi i Göteborg (15.-17. september); holdt debatoplæget Mit livs eventyr om 90'ernes brug af den personlige fortælling på Nordisk Institut, Københavns Universitet, Amager (2. marts); holdt debatoplæg ved udgivelsen af Børn i klemme – et fælles ansvar, Tandlægenes Nye Landsforening København (6. september); holdt oplæg om Identitet, fællesskab og medborgerskab på konferencen Barrierer og Broer – for kvinders integration i det danske samfund på Christiansborg (7. april); Identitet, folkeoplysning og demokrati på VPC's årsmøde i Svendborg (21. maj); Livets fortællinger på Dansk Flygtningehjælps Sprogcenter Odense (2. juli); holdt foredraget Fortælling, erfaring og identitet – en vej gennem pædagogisk praksis på Pædagoghøjskolen i Esbjerg (2. september); Narrative kompetencer og fagetik i Speciallærerforeningen af 1981, Vestsjællands Amtskreds, Dianalund (29. september); Livets fortællinger, Folkeuniversitetet i Århus (7. oktober og 18. november); Hvem er den moderne dansker? på Regionplankonferencen for Vejle Amt (12. november); Den narrative tilgang – når vi nu ikke kan få tiden til at stå stille på Ph.D.-metodeseminar i organisationsanalyse, Handelshøjskolen, København (12. november); holdt workshoppen Livshistorie/narrativitet på Psikakonferencen om børnekulturforskning i Esbjerg (17. november); Livshistorier i pædagogisk arbejde på Socialpædagogisk Seminarium, Odense (29. november).

M. Skaftte Jensen har deltaget i symposiet *Virtù e Fortuna*, arrangeret af netværket *Renæssancen: Modernitetens oprindelse* ved Det danske Akademi i Rom (25.-26. januar); holdt foredraget *Mundtlig overlevering* ved eposseminaret *Udødelige vers*, arrangeret af de græsk- og latinstuderendes forening *Frontisterium* ved Københavns Universitet (20. marts); deltaget i årsfesten på Det danske Institut i Athen (26.-27. marts); deltaget i seminaret *Tradition och förnyelse i renässansens och barockens litteratur*, arrangeret af docent Hans-Erik Johannesson m.fl., Göteborgs Universitet (21.-24. april); deltaget i seminar ved det norske institut i Athen om *MICA*, et planlagt internationalt projekt til udgivelse af et motif index over klassisk litteratur, arrangeret af professor Jens Braarvig, Oslo, og professor David Jordan, Athen (7.-8. juni); holdt foredraget *Homeric Performance* ved seminaret *The Kalevala and the World's Traditional Epics*, arrangeret af professor Lauri Honko, Turku (13.-16. august); holdt foredraget *The Latin poetry of Zacharias Lund (1608-1667)* ved seminaret *Erudition and Eloquence, The Use of Latin in the Countries of the Baltic Sea (1500-1800)*, arrangeret af professor Outi Merisalo, Jyväskylä, m.fl., ved Universitetet i Tartu, Estland (23.-26. august); holdt foredraget *How ancient Greek literature reached Danish readers* ved seminaret *Translatōr and Translations Greek-Danish*, arrangeret af translatoør Rolf Hesse og direktør Signe Isager ved Det danske Institut i Athen (23.-25. september); holdt foredraget *Inddelingen i sange af Ilia-*

den og Odysseen ved seminar arrangeret af Antikkens Venner på Sostrup Slot (9.-10. oktober); sammen med Jesper Carlsen, Institut for Historie, arrangeret temadagen *Køn og magt i antikken* i Antikkklubben, Syddansk Universitet (7. november); deltaget i symposiet *Text and Authority*, arrangeret af Middelaldercenteret, Syddansk Universitet (15.-16. november); opholdt sig ved Svenska Athen-institutets Gästhem i Kavala, Grækenland, for at arbejde med Homer (1.-9. april); opholdt sig ved Det danske Institut i Athen for at arbejde med arkæologisk og religionshistorisk Homerforskning (10. maj-10. juni). Hun har opponeret ex auditorio (og deltaget i bedømmelsesudvalget) ved en disputats ved Københavns Universitet, Patrick Kragelund: *Abildgaard, kunstneren mellem oprørerne* (15. januar); været førsteopponent ved en dr.filos.-disputats ved Universitetet i Bergen, Karen Skovgaard-Petersen: *Historiography at the Court of Christian IV (1588-1648). Studies in the Latin Histories of Denmark* by Johannes Pontanus og Johannes Meursius (5.-6. februar); været officiel opponent ved en Ph.D.-afhandling ved Københavns Universitet, Allan Rosengren Petersen: *Prose and Parallelism. The Beginning and the End of the Documentary Hypothesis* (5. marts); deltaget i bedømmelsesudvalg vedrørende professoroprykning af docent Hans Helander, Uppsala Universitet; været eneste fagkyndige vedrørende besættelse af en forskerassistentstilling i latin ved Uppsala Universitet. Hun har været medlem af Statens humanistiske Forskningsråd, Nordisk Samarbejdsnævn for humanistisk forskning, Nordisk Publikeringssnævn for humanistiske Tidsskrifter og Baggrundsgruppen for Koordinatoren for Kvindeforskning indtil 1. august; forkvinde for Filologisk-historisk Samfund; medlem af Det kongelige danske Videnskabernes Selskab, Det Norske Videnskaps-Akademi, Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten, kommissionen for *Thesaurus Linguae Latinae*, the nomination committee for International Association for Neo-Latin Studies, Folklore Fellows of the Epic, bestyrelsen for Det danske Institut i Athen, styringsgruppen for Antikkprogrammet under Norges forskningsråd, Det kongelige Biblioteks forskningsudvalg, Folkemindesamlingens forskningsudvalg, redaktør af *Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning*, medlem af redaktionen af *Classica et Mediaevalia*, medlem af the Advisory Board for *Oral Tradition* (Ohio), referee for *Symbolae Osloenses* (Bergen) og referee for *Classical Philology* (Chicago).

J. Dines Johansen deltog som ekstern bedømmer ved et seminar i Stockholm vedrørende Et kollektivt bogprojekt under det svenske forskningsprojekt *Interpretation and Meaning* (9.-10. april). Han var foredragsholder i de litteraturstuderende ved Syddansk Universitets Litterære café og talte over emnet *Hvad er litteratur* (15. april). Han forelæste over Peirces semiotik og litterær fortolkning ved Ph.D.-kurset *Peirce* i Brug arrangeret af Romansk Institut, KUA (21. april). Han forelæste over *Tale, diskurs, genre* ved Ph.D.-kurset i litteraturforskning *Genre* på Sandbjerg Gods (26. april). Han deltog i *Society for the Advancement of Scandinavian Studies' (SASS) årlige kongress* i

Seattle med oplægget *Vertigo and Paralysis. An Analysis of I.P. Jacobsen's Fru Fønns* (28. april–1. maj). Ved Scandinavian Department, UC Berkeley, forelæste han over *Displaced Desire or the Artist Without Safety Net. On Bang's Les quatre diables* (4. maj). Ved UC Santa Barbara holdt han ved English og Comparative Literature forelæsningen *Literature's Molding of Subjectivity* og ved Interdisciplinary Study Group in Cognitive Science forelæsningen *Semiotics and Cognitive Science* (7. maj). Ved Institut for Litteraturhistorie, Aarhus Universitet, holdt han forelæsningen *Metafor og fabel. Analogiens rolle i litteraturen* (25. maj). Ved International Summer Institute for Semiotics and Structural Studies, Imatra, Finland, var han leder af et seminar om *Semiotics and Cognitive Science* (10.-15. juni) og holdt introduktionsforelæsningen *Semiotics and Cognitive Science* og forelæsningen *Instinct and Reason in the Semiotics of C.S. Peirce*. Ved konferencen om *Ibsen, Modernity, and China* ved Beijing Culture and Language University holdt han oplægget *Repetition and Despair in Little Eyolf* (25.-29. juni). Under Socrates-programmet opholdt han sig ved Technische Universität, Berlin, og diskuterede udveksling af studerende. Her holdt han to forelæsninger *Fiction and Indexicality* og *Subjectivity in Literature*. Endvidere gav han et doktorandseminar: *The Hermeneutics of Literature from a Semiotic Perspective* (12.-21. juli). Han deltog i 7th International Congress of the IASS-AIS (International Association for Semiotic Studies) i Dresden. Her gav han et oplæg *Emergent Qualities in Literature. A Simple Case*, og han ledede sammen med Christiane Pankow (Göteborg) en session om semiotik og litteratur (6.-11. oktober). Han holdt foredraget *Litteratur og subjektivitet* i Studenterkredsen, Odense (3. november). Han blev tildelt Mouton d'or-prisen 1999 for sin artikel *A diagrammatic modeling of semiosis*. Prisen gives for årets bedste videnskabelige artikel i tidsskriftet *Semiotica*, som er International Association for Semiotic Studies' (IASS) officielle tidsskrift.

C. Juncker har været gæsteforsker ved Universitetet i Firenze, Italien (22.-26. februar), og ved Universitetet i Trondheim, Norge (27. september-4. oktober). Hun var præsident for Nordic Association for American Studies og medarrangerede en workshop om *The American Civil War: Old Voices/New Voices* ved foreningens konference om American Studies at the Millennium i Turku, Finland (11.-14. august). Hun sad i bedømmelsesudvalg for et lektorat i amerikansk litteratur ved Stockholms Universitet og et lektorat i amerikansk litteratur ved Högskolan i Gävle, Sverige. Hun deltog med foredraget *Hawthorne and the Salem Witchcraft Trials* i Engelsklærerforeningens seminar om *Recent Developments in American and British Studies* (18. januar).

B. Hakon Jørgensen holdt foredrag ved arrangementet *Danske dage i Skt. Petersborg, Rusland* - arrangeret af Institut for nordiske sprog og litteratur ved Skt. Petersborg Universitet, med titlen: *Karen Blixens Drømmerne udsat for metodisk læsning* (16. april); han har på Krogerup Højskole holdt foredrag om *Per Højholts forfatterskab*

(22. april); han har på kunstmuseet Louisiana, Humlebæk, siddet i panel om *Karen Blixens forfatterskab* (7. november). Han er litteraturanmelder ved *Kristeligt Dagblad*.

K. Esmann Knudsen har deltaget i konference om dialogisk pædagogik, arrangeret af Dansk lærerforeningens litteraturpædagogiske netværk, Schæffergården (5.-6. marts); hun holdt foredrag om historisk læsning på Tørring Gymnasium (22. marts), Amtscentret Aalborg (27. september), Amtscentret Vejle (18. november) og Kolding Amtsgymnasium (13. december).

G. Lehmann har deltaget i den 14. skandinaviske romanistkongres, Stockholm (11.-15. august), med foredraget *La mode des contes de fées à la fin du XVIIe siècle*.

U. Lehrmann har holdt gæsteforelæsning om *Dansk pressehistorie, Journalistuddannelsen*, Syddansk Universitet (25. februar). Han har holdt foredrag om *Reportagegenren i historisk perspektiv, Sprog og Litteratur, Massemedier og IKT*, Dansk lærerforening, Ry (11.-13. marts), og har deltaget i *Martin A. Hansen-seminar*, Lysebu (24.-26. september), hvor han holdt oplæg om *Den sidste skolelærerforfatter? Fortællingskultur, modernitet og bondelivsskildring* i *Martin A. Hansens Nu* opgiver han og *Kolonien*. Har holdt foredrag om *Henrik Cavling og den moderne journalistiks fødsel*, Folkeuniversitetet, Nykøbing Falster (4. november).

V. Lindgärde har deltaget med foredraget *Att tolka text och att tolka värld* ved konferencen *Text och exeges* i Lund (17. april). Hun har holdt et foredrag om *Sophia Elisabet Brenner* og hendes kontakter med Danmark ved ISCES's 10. kongres ved University of Dublin (26.-30. juli). Hun har været fakultetsopponent ved doktordisputation ved Litteraturvetenskapliga Institutionen i Göteborg (12. juni), *Mona Lagerströms afhandling Dramatisk teknik och könsideologi*. Anne Charlotte Lefflers tidiga kärleks- och äktenskapsdramatik.

N. Lykke deltog med foredraget *To make applications to the EU - is it worth while?* i konferencen *Køn og ligestilling i europæisk forskning*, arrangeret af Koordinationen for kvinde- og kønsforskning på Københavns Universitet (18. januar). Hun holdt (16. februar) foredraget *Posthumane visioner: En postkønnet eller kvindelig cyberkultur* i foreningen *Webgrrls*, København, og (10. marts) i foreningen *Webgrrls*, Odense. Hun deltog i det europæiske ATHENA-netværks konference i Nordwijk, Holland (5.-6. marts), og i Tromsø (25.-26. juni); på begge konferencer var hun leder af tematisk panel om *A Cross-European Comparative Study of Degrees, Qualifications and Professional Outlets of Women's/Gender/Feminist Studies*. Hun holdt (8. april) gæsteforelæsning på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, om *Semiotik: kultur-, psyko- og biosemiotik*. Desuden deltog hun i konference om *Kandidatuddannelse i tværvidenskabelig sundhedsforskning*, arrangeret af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (8.-9. april). Hun deltog med paneloplægget *Køn i forskning i Årskonference* i Foreningen for Kvinde- og Kønsforskning i Danmark, Aalborg Universitet (10. april). Hun forestod et projekt-planlægnings-seminar i FREJA-grup-

pen Kyborger og cyberspace (21. maj). Med foredraget Edens Have tur/retur. Cyberkulturens resakralisering af den ,vilde natur' deltog hun i konference om Cyberkultur på Institut for Litteraturvidenskab, Københavns Universitet (27. maj). Hun deltog med foredraget Tekster og tekstanalyse i Ph.D.-kurset Kvalitativ metode i relation til analyse og anvendelse af teori, arrangeret af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (1.-2. juni). Ligeledes deltog hun med foredraget Sundhed - en postpositivistisk hybrid? i Ph.D.-kurset Hvad er sundhed og hvordan arbejder man med sundhed inden for forskellige videnskabelige traditioner? arrangeret af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet (9.-10. juni). Hun var på studierejse til Tromsø (20.-26. juni) og deltog i konferencen Women's Worlds, arrangeret af Center for Kvinneforskning, Tromsø Universitet, hvor hun holdt oplæg i workshoppen How-To: Preparing Research Proposals for European Funding (24. juni) samt foredraget High-Tech Constructions of Nature as Garden of Eden and Sacred Mother (25. juni). Endvidere deltog hun med foredraget Gender as Core Concept i The International Symposium on Gender, Generation and Modernity, Roskilde Universitetscenter (20.-21. august). Hun forestod seminar i FREJA-gruppen Kyborger og cyberspace (1. oktober) og holdt (med M. Bryld) foredraget Kyborg-babyer og ny reproduktionsteknologier. Hun deltog med foredraget Are Cyborgs Queer? i konferencen Cyborg Identities - The Humanities in Technical Light ved Institut for Informations- og Medievidenskab, Aarhus Universitet (21.-22. oktober); i forbindelse med konferencen interviewede hun den amerikanske forsker Donna Haraway og deltog i minikonference i konferencen for de danske og udenlandske foredragsholdere samt deltagere i FREJA-projektet Kyborger og cyberspace. Desuden deltog hun (1.-2. december) i konferencen Från periferi til centrum, arrangeret af Nationella sekretariatet för genusforskning, Göteborgs Universitet. Endelig gæsteforelæste hun (21. december) på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet om Sundhed - en postpositivistisk hybrid? Hun var på studierejse til Thailand, hvor hun i perioden 1.-5. november samt 18.-23. november var tilknyttet master- og Ph.D.-programmet i Gender and Development ved Asian Institute of Technology (AIT), Bangkok. I forbindelse med besøget deltog hun i sin egenskab af ,associate editor' for tidsskriftet Gender, Technology and Development i et redaktionsmøde samt et møde om udgivelse af bogserie. Endvidere deltog hun (23. november) med foredraget Revisiting Ecofeminism i en paneldiskussion om Gender & New Technologies, ledet af AITs præsident, professor Jean-Louis Armand. Hun er medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende professorat i människa-maskin med inriktning mot genusforskning ved Luleå Tekniska Universitet. Hun er forskningsleder for projektet Kyborger og cyberspace - mellem fortælling og socioteknisk virkelighed, der finansieres af FREJA-programmet under Forskningsforum. Hun er medlem af styringsgruppen for den tværfakultære forskergruppe omkring projektet Den ,sunde' familie - den ,sunde' krop, finansieret af Det sund-

hedsvidenskabelige Forskningsråd. Hun er (sammen med Rosi Braidotti, University of Utrecht, Holland) redaktør af bogserien Gender, Theory and Culture, der udgives af forlaget Sage, London. Hun er medredaktør af og repræsentant for Norden i det europæiske tidsskrift The European Journal of Women's Studies (Sage, London) samt medredaktør af det sydøstasiatiske tidsskrift Gender, Technology and Development (Sage, New Delhi) og medlem af redaktionsgruppen for det internationale tidsskrift Feminist Theory (Sage, London). Hun er medlem af bestyrelsen for den europæiske kvinde- og kønsforskningsforening AOIFE (Association of Institutions for Feminist Education and Research in Europe) med ansvar for at koordinere foreningens ansøgninger til EU-rammeprogrammer for forskning. Hun er desuden medlem af styringsgruppen for det SOCRATES-finansierede netværk ATHENA (Advanced Thematic Network in Women's Studies) og her videnskabelig koordinator for det tematiske panel A Cross-European Comparative Study of Degrees, Qualifications and Professional Outlets of Women's/Gender/Feminist Studies. Endvidere er hun medlem af den videnskabelige programkomite for netværket NOISE (Network of Interdisciplinary Women's Studies in Europe). Indtil 1. juli har hun desuden været medlem af en arbejdsgruppe, nedsat af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, med henblik på planlægning af suppleringsuddannelse og kandidatuddannelse i Tværvideenskabelig sundhedsforskning. Endelig er hun medlem af den internationale programkomite for den europæiske konference i The International Society for Literature and Science, der afholdes på universitetet i Bruxelles i år 2000.

A.-M. Mai har deltaget i møde i komiteen for de europæiske Aristeion-priser i København (26. februar), i det fransk-nordiske 1700-talskonference Le corp, l'âme et l'éducation, Sandbjerg Slot (27.-30. maj), i ISCESs X. kongres på University of Dublin, Irland (26.-30. juli), i Aktion Lærings høring på Christiansborg (3. november) og i Litteraturrådets årsmøde på Louisiana (6. december). Hun har deltaget i bedømmelsen af Peter Stein Larsens Ph.D.-afhandling Poetologiske problemkredse med udgangspunkt i dansk lyrik efter 1980 ved Aalborg Universitet og af Lisbeth Worsøe Schmidts Ph.D.-afhandling 1700-tallets danske forfattere ved Københavns Universitet. Hun har deltaget i bedømmelsesudvalg vedrørende adjunktur i dansk litteratur ved Aalborg Universitet. Hun har forelæst om Helene Strange og dansk kvindelitteraturhistorie på Møllebanken, Nørre Alslev (13. juni). Hun har forelæst ved Dansklærerforeningens årsmøde om ny dansk litteratur (1. oktober), ved seminar om Søren Ulrik Thomsens forfatterskab, Institut for Nordisk Filologi, Københavns Universitet (12. oktober), deltaget i tidsskriftet Kritiks 1990'er-panel på Bogmessen i Forum (21. november) og forelæst ved Dansklærerforeningens efteruddannelseskursus om projekt Danske digtere i det tyvende århundrede (8. december).

J. Michelsen har holdt foredrag om Jens-Martin Erik-

sen i Dansk lærerforeningen, Odense (28. oktober), og ved Folkeuniversitetet i Svendborg (29. september).

J. Moestrup har deltaget i 14. skandinaviske romanistkongres i Stockholm (11.-15. august) med foredraget *Le due versioni di Se questo è un uomo*. Han har deltaget i Dante seminar på Det kongelige Bibliotek (8.-10. oktober) med oplæg om Dantestudier i Norden. Han har holdt to foredrag i Pistoia, Italien, efter invitation fra borgmesteren i Pistoia (5. og 6. november), *L'opera di Primo Levi* og *Le relazioni culturali italo-danesi nel Novecento*. Han er vicepræsident for Den internationale italianistorganisation (Associazione internazionale per gli studi di lingua e letteratura italiana). Han er medlem af støttekredsen ved Det italienske Kulturinstitut i København, næstformand for italiensk censorerne i Danmark, medlem af redaktionskomiteen for tidsskriftet *Inventario*, Firenze, og af redaktionskomiteen for tidsskriftet *Studi di italianistica dell'Africa australe*, Pretoria. Han er litteraturanmelder ved Fyens og Aarhus Stiftstidender og medarbejder ved Danmarks Nationalleksikon.

F. Mouritsen har holdt forelæsningen *Pigeroller og drengeroller* før og nu ved Folkeuniversitetet i Roskilde (12. januar). Han har deltaget i styregruppemøde i Nordisk netværk for Børnekulturforskning (BIN) i Helsinki (29.-31. januar). Han har deltaget i planlægningsseminar for Sekretariat for Børnekulturnetværk i København (9. februar). Han har holdt forelæsningen *Børnekultur - børns kultur* ved Dagplejepædagogerne landsmøde i Nyborg (13. marts). Han holdt forelæsningen *Børnekultur, medier og legeskultur* og var medarrangør af forskerseminaret *Kulturprojekter under velfærdspakken* under forskningsrådenes program, *Børns vilkår og velfærd* i Vilvorde (10.-11. maj). Han deltog i styregruppemøde ved Sekretariat for Børnekulturnetværk, Danmarks Lærerbhøjskole, København (27. april). Han deltog i seminar for styregruppen i det Nordiske Netværk for Børnekulturforskning (BIN) Oslo (28.-30. maj). Han varetog introduktion til *Kultur og Formidling* ved Danmarks Biblioteksskole, Aalborg (19. maj). Han deltog i The 2nd International Toy Research Conference og bidrog med forelæsning og paper *Toy Stories - Toy and Narratives. The stories toys tell children and the stories children tell toys* into arrangeret af Nordic Center for Research on Toys and Educational Media Halmstad University (14.-18. juni). Han holdt åbningsforelæsningen *Børnekulturforskningsnetværket* ved indvielsen af Sekretariat for Børnekulturnetværk ved Danmarks Lærerbhøjskole, København (27. august). Han holdt forelæsningen *At læse børns lege og fortællinger* ved seminaret *Børnekultur, kulturbegreber og forskningstilgange* ved Danmarks Biblioteksskole, Tisvildeleje (28. september). Han holdt forelæsningen *Pædagogik og Kultur. Æstetik- og aktivitetsfagene i det digitale samfund* ved Kolding Pædagogseminarium (29. september). Han var medarrangør af det nordiske forskerseminar *Det skræmmende i Børnekulturen. Skrækkens æstetik, ritualer og ressourcer* arrangeret af Nordisk Netværk for Børnekulturforskning (BIN) i København (14.-17. oktober). Han var medarrangør af den internationale conference *Re-*

search in Childhood. Sociology, Culture and History for programmet *Barndoms- og børnekulturforskning*, Institut for Litteratur, Kultur og Medier, Syddansk Universitet (28.-31. oktober). Han holdt forelæsningen *Børnekulturforskning, status og fremtid* og var i samarbejde med PSIKA arrangør af conference om børnekulturforskning i Esbjerg (17.-19. november). Han holdt forelæsningen *Legeskulturens hypertexter. Narrativitet i nye og gamle medier og genrer* ved institutseminaret *Cyberflux* ved Institut for Litteratur, Kultur og Medier, Syddansk Universitet (23.-24. november). Han har været medlem af bedømmelsesudvalg i forbindelse med besættelse af lektorstilling ved Danmarks Biblioteksskole. Han har været formand for bedømmelsesudvalg i forbindelse med besættelse af adjunktur ved Institut for Litteratur, Kultur og Medier. Han har deltaget i bedømmelsesudvalg i forbindelse med besættelse af Ph.D.-stipendium. Han har repræsenteret universitetet i udvalg med henblik på etablering af Sekretariat for Børnekulturnetværk og er medlem af styregruppen. Han er leder af programmet *Børns vilkår og velfærd* til projektet *Børnekultur, Medier og Legeskultur*. Han er medlem af planlægnings- og styregruppen for netværket *Børnekulturforskning i Norden (BIN)*. Han er medlem af bestyrelsen for *Opgang 2*. Han er formand for *Børne- og ungdomskultursammenslutning (BUKS)* og redaktør af *Tidsskrift for børne- og ungdomskultur*.

M. Nøjgaard har været medarrangør og leder af fransk-skandinavisk conference om *Sprog, krop og opdragelse* i det 18. århundrede, Sandbjerg (28.-30. maj). Han har deltaget i Nordisk Romanistkongres, Stockholm (11.-15. august). Har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende professorat i fransk litteratur, Uppsala Universitet; er medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende professorater i fransk (sprog og litteratur) ved Lunds og Karlstads universiteter (Sverige); har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende Ph.D.-afhandling ved Romansk Institut, Københavns Universitet; har været formand for bedømmelsesudvalg vedrørende Ph.D.-afhandling af Conni Kay Jørgensen, *Var det ikke nok med Iliaden?*, Filosofisk Institut, Syddansk Universitet. Hovedredaktør af *Orbis Litterarum*, medlem af indstillingsudvalget vedrørende Frode Hedorf og Hustrus Fonds pris for erhvervssproglig forskning, formand for de erhvervssproglige censorer i Danmark. Har holdt en af plenarforelæelserne ved Nordisk Romanistkongres (11.-15. august), Stockholm, *Temps et littérature*. Har holdt foredrag om Victor Hugo i Viborg (22. september) og om Romain Gary i Holstebro (17. november). Har skrevet artikler til Danmarks Nationalleksikon.

J. Olesen har holdt foredrag på Pædagogisk central i Rødovre kommune om *Folkeskolens kompetencebegrebs relevans i forhold til børns brug af nye medier* (16. februar). Han har deltaget i den 14. Nordiske conference for medie- og kommunikationsforskning i Kungälv i Sverige med paperet *Forbudt for børn – om børns mulighed for at løbe en risiko* (14.-17. august). Han har holdt oplæg på Moesgaard i Århus (29. september) ved et seminar om den nye barndomsforskning under overskriften: *Den nye*

barndomsforsknings bidrag til børnemedieforskningen og været medansvarlig for tilrettelæggelsen og gennemførelsen af den internationale forskerkonference *Research in Childhood: Sociology, Culture and History* på Hotel H.C. Andersen, Odense (27.-31. oktober). Gennem hele året har han været medlem af BUM (Børn, unge og medier) - et nordisk forskernetværk finansieret af Nordisk Ministerråd i en 3-årig periode og deltaget i deres arrangementer som repræsentant for Danmark.

A. Ballegaard Petersen har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende et lektorat i litteraturhistorie ved Institut for Litteraturhistorie, Aarhus Universitet. Hun har været medlem af bedømmelsesudvalg vedrørende et lektorat i nyere tysk litteratur og kulturhistorie ved Institut for germansk Filologi, Københavns Universitet. Hun har holdt foredraget *Altid at vorde og aldrig at være om Berlin*, Rotary (10. december). Hun har bidraget med artikler om tyske mellemkrigsforfattere til Danmarks Nationalleksikon.

T. Pettitt har med foredraget *Shakespeare's Sonnets: Sexuality and Textuality* (25. marts) bidraget til kurset *Recent Developments in English and American Studies*, organiseret af Gymnasieskolernes Engelsklærerforening på Syddansk Universitet, Odense. Han har ved *Danish Shakespeare Society*, København (28. april), afholdt foredraget *Shakespeare's Unstable Text* samt fire foredrag om Shakespeare og Det Elisabethanske Drama ved *International Shakespeare Globe Centre*, London, som led i et efteruddannelseskursus arrangeret af Gymnasieskolernes Engelsklærerforening (5.-11. september). Han er medlem af redaktionsudvalget for symposieberetningen, *Oral Perspectives on Early European Verbal Culture* ved Center for Middelalderstudier, Syddansk Universitet.

L.O. Sauerberg præsenterede konferencepaperet *National – Postcolonial – Regional – Intercultural* ved The 3rd British Studies Conference – *Implosion of Empire* - arrangeret i samarbejde mellem Syddansk Universitet og British Council, som han var medarrangør af (5.-6. februar). Han holdt gæsteforelæsning på Aalborg Universitet *Contemporary British Fiction: Postmodern or just Modern?* (1. marts); holdt forelæsning for Engelsklærerforeningen på Fyn *Implosion of Empire* (2. marts). Holdt forelæsningen *Lady Chatterley II, etc.: Unintended Novel Sequels* ved Hartvigson Symposiet forestået af Selskab for Engelsk (18. marts). Forestod heldagsseminar om ny britisk litteratur for engelsklærere på Tørring Amtsgymnasium (15. april). Foretog bibliografiske studier ved Imperial War Museum og Poetry Library i London (11.-14. januar) og deltog i British Councils konference *Looking into Britain* ved Warwick University (12.-18. december). Han indtrådte 1. januar i redaktionen af *Orbis Litterarum* som English Editor og General Editor designate. Som konsulent ved Danmarks Nationalleksikon har han ansvaret for området 'engelsksproget litteratur' og er selv artikelforfatter. Han er litteraturkritiker ved Morgenavisen Jyllands-Posten.

C. Schatz-Jakobsen har holdt foredrag ved sogneeftermiddag i Sandager Præstegård om Digtekunsten i dansk

salmedigtning (29. januar). Han har ved den tredje British Studies Conference ved Syddansk Universitet, *Implosion of Empire*, i workshoppen *Race and Immigration in Modern Britain*, holdt oplæg om *Race, Immigration, and Post-Colonial Identity in Contemporary Britain in Historical Perspective* (6. februar). Han har holdt foredrag ved Engelsk Institut, Aarhus Universitet, arrangeret af Engelsk Institut i samarbejde med Institut for Litteraturhistorie, om *Kritikkens natur – den nye økologiske litteraturkritik* (22. april).

P. Schmidt har været medredaktør af *Læsninger i Dansk Litteratur 1-5* og er fortsat formand for DKB-fondens bestyrelse. Har forelæst om Martin A. Hansens roman *Løgneren* ved Dansk-Norsk Samarbejdes seminar om forfatterskabet på Lysebu (25. september).

R. Schröder har deltaget i symposiet *Text and Authority*, arrangeret af Center for Middelalderstudier, Syddansk Universitet (15.-16. november). Han er medlem af bestyrelsen for Center for Middelalderstudier, Syddansk Universitet, og konsulent for Tysk ved Syddansk Universitetsbibliotek.

R. Sellars præsenterede paperet *As If His Mouth Were Full of Dough: Lewis Carroll and the Gagging of Metaphysics* ved Lewis Carroll konferencen på L'Université de Nancy 2, Frankrig (19. november). Med henblik på et forskningsprojekt om retorik opholdt han sig ved Huntington Library, San Marino, California (18. december-27. januar).

L. Søndergaard har deltaget i 4th International Conference *Aspects of European Medieval Drama* i Camerino, Italien (5.-8. august), og Idrætshistorisk seminar, arrangeret af Idrætshistorisk Værksted i Gerlev (17.-18. september). Han er vejleder og i bedømmelsesudvalget for den estiske Ph.D.-studerende Anu Mänd på hendes projekt *Norms and Practice of Feasts in Medieval Livonian Towns* ved Central European University, Budapest, Ungarn. Han fungerer som sekretær for Société Internationale pour les Études du Théâtre Médiéval i perioden 1998-2001. Han har holdt foredrag om Grundloven og demokratiet i fortid, nutid og fremtid på Odense Daghøjskole (22. februar) og oplæg om Kulturelle aktiviteter i gilder og lav på seminaret om Gilder, lav og broderskaber i middelalderens Danmark, Syddansk Universitet (15. april). Han holdt forelæsning om *The Functions of Prologues and Epilogues in Fastnachtspiele* på 4th International Conference *Aspects of European Medieval Drama* i Camerino, Italien (5.-8. august), og foredrag om Middelalderens mennesker mellem himmel og helvede på kurset om Himmel og jord – symbol og tolkning i middelalderen på Testrup Højskole (9.-15. august) samt foredrag om Kroppen i spil, leg og karneval i middelalderen på Idrætshistorisk seminar, arrangeret af Idrætshistorisk Værksted i Gerlev (17.-18. september).

A. Scott Sørensen har deltaget i projektseminar under Børnekultur, legeskultur og medier ved Center for Kulturstudier på Lærerforeningens Conferencecenter Sixtus i Middelfart (20.-21. januar) med et indlæg om børns og unges mediekultur. Hun har deltaget i Pædagogisk døgn

Fremtidens Gymnasium for Fjerritslev Gymnasium på Løgstør Parkhotel (30. januar) med et foredrag om Fremtidens unge. Hun har som bestyrelsesmedlem deltaget i den årlige generalforsamling med tilhørende fagligt seminar i Dansk Selskab for 1700-talsstudier (4. februar). Hun har holdt foredrag på Folkeuniversitetet i Roskilde om Køn i fremtiden – på vej hvorhen? (2. marts). Hun har deltaget i åbningsseminar for Center for Journalistik og Efteruddannelse om Fremtidens Journalistik (18. marts) på Scandinavian Congress Center, Århus. Hun har som forkvinde været medarrangør af og deltaget i den 10. årskonference for Kvinde- og Kønsforskning En tværfaglig dialog om køn på Aalborg Universitet (9.-10. april). Hun har deltaget i seminaret Noble Salons and Bourgeois Societies 1772-1848 på Renvall Institutet, Helsingfors Universitet (16.-18. april) med en forelæsning om Nordic salon culture. Hun har deltaget som dialogpartner i seminaret Teaching Boys and Men (29. april) på Cekvina, Aarhus Universitet. Hun har deltaget i seminar for de humanistiske projekter under forskningsrådsprogrammet Børn og velfærd på Vilvorde Kursuscenter (10.-11. maj) med indlægget Drengestreg. Om maskulinitet og rollespil som ny fortælling. Hun har deltaget i 10th International Congress on the Enlightenment i Dublin (25.-31. juli) og sammen med andre deltagere fra Dansk Selskab for 1700-talsstudier afholdt en workshop om Women in Danish Eighteenth-Century Art and Intellectual Life med eget foredrag om Gender and the Culture of the Salons. Hun har holdt foredraget Sundhed - et spørgsmål om lyst, begær, smag og sociale distinktioner? (7. september) på Odense Universitetshospital ved en foredrags- og debatdag, arrangeret af det tværrådslige forskningsprojekt Den sunde familie - den sunde krop ved Syddansk Universitet og forlaget Gyldendal. Hun har holdt foredrag på Kulturcafeen Lambda i Odense (10. september) om Salonen – 1800-tallets chat-rum. Hun har holdt foredraget Er medicinerne hankøn, hunkøn eller intetkøn? ved Kvinderådets konference Vi spiller kønnet ud (25.-26. september) på Svendborgskolen. Hun har bidraget til konference og forskerseminar Det skræmmende og mørke i barnekulturen: Skrekkens estetik, ritualer og ressourcer, arrangeret af BIN-Norden (Børn og Unge i Norden) på Schæffergården (15.-17. oktober) med indlæg om Skrækkens æstetik. Fantasy, horror og cyberpunk i børne- og ungdomsmedierne. Hun har som del af FREJA-projektet Cyborger og Cyberspace deltaget i det internationale seminar Cyborg Identities. The Humanities in Technical Light på Århus Universitet (21.-22. oktober). Hun har afholdt en forelæsning om New Texts and New Media in Youth and Media Culture ved den internationale konference Research in Childhood, Sociology, Culture and History på Syddansk Universitet (28.-31. oktober.) Hun har deltaget i konferencen Humaniora og naturvidenskab (Humaniora ved Årtusindskiftet) på Aarhus Universitet (19.-20. november). Hun har sammen med Bo Kampmann Walther stået for konferencen Cyberflux ved Institut for Litteratur, Kultur og Medier og IT-vest ved Syddansk Universitet (23.-24. november) og holdt forelæsningen Cyberia: mellem leg,

spil, narration og konversation. Hun har holdt foredrag om Salonen: 1800-tallets chat-rum på Odense Adelige Jomfrukloster (8. december); for foreningen Cassandra og Karen Brahe-selskabet. Hun har deltaget i to internationale bedømmelser for de svenske forskningsråd, dels vedrørende en forskningstjeneste i ungdomsforskning under HSFR (Det Humanistisk-Samfundsvidenskabelige Forskningsråd), dels vedrørende midler til Longitudinel forskning fra FRN (Forskningsrådsnævnet i Sverige). Har desuden siddet i et bedømmelsesudvalg vedrørende en lektorstilling i skønlitteratur og litteratursociologi ved Danmarks Biblioteksskole. Derudover er A. Scott Sørensen dansk redaktionsmedlem af det engelsksprogede, nordiske tidsskrift YOUNG, medlem af BIN (Børn i Norden) og SMID (Sammenslutningen af medieforskere i Danmark); bestyrelsesmedlem i Dansk Selskab for 1700-talsstudier og desuden anmelder samt referee ved tidsskrifterne BUKS (Børne- og Ungdomskultur/Sammenslutningen), BUM (Børne- og Ungdomsmagasinet), Kvinder, køn og forskning, Nora (Nordic Journal of Gender Studies), MedieKultur samt Kultur og Klasse.

J. Thobo-Carlson har deltaget i Bachtinselskabet i Danmarks seminar The death of the other and the immortality of the I? Readings and misreadings of Bachtin's philosophy of communication på Københavns Universitet (5. februar). Han deltog i forskningsrådsprojektet Modernismens Retorik. Betydende Formers internationale seminar Modernism, Postmodernism and Intertextuality på Aalborg Universitet (25. marts). Han deltog i et seminar holdt af professor dr. Sigrid Weigel, Schweiz, om emnet: Stadt- Topographie und kulturelles Gedächtnis, Walter Benjamins Konzept der Lesbarkeit på Københavns Universitet (28. maj). Han deltog i forskningsrådsprojektet Modernismens Retorik. Betydende Formers seminar Selvrefleksive former i modernismen med oplægget Becketts de-sign. Om magtesløshedens retorik i Company (1979) og Worstward Ho (1983) i Berlin (28. maj-1. juni). Han deltog i forskningsrådsprojektet Modernismens retorik. Betydende formers internationale seminar Significant Forms in Modernist Poetry på Aalborg Universitet (27. oktober).

C. Kold Thomsen har været medlem af Ph.D.-bedømmelsesudvalg, Ålborg Universitet, Bent Sørensen: Generationing the Text: Readings in the North American Generational Difference Discourse (1924-1997). Han har siden august været centerleder ved Center for Amerikanske Studier. Han er kontaktperson til Det Fynske Musikkonservatorium, projekt Third Stream & Cross-Over Musik. Han har været på Socrates-ophold og undervisning ved Institut for Amerikanske Studier, Universität Graz, Østrig (29. maj-2. juni).

B. Kampmann Walther har holdt følgende foredrag: Tour de France som fortælling for nye Nordisk-studerende ved Syddansk Universitet (27. februar); Dekonstruktion - teori og praksis, primært for Nordisk-kandidatstuderende ved Syddansk Universitet (12. april); Info/Kultur, IKT og Humaniora, Syddansk Universitet (21. april); Emergens, non-linearitet og tid, Niels Bohr Institutet,

Københavns Universitet (22. april); Sound and Vision. Reflections on Kierkegaard's Upbuilding Discourse, Annual International Kierkegaard Seminar, Søren Kierkegaard Research Centre, København (5. august); Perspektiver på informationsteknologi og multimedialitet, Syddansk Universitet (23. september); Øjeblikket: En drilsk figur i Søren Kierkegaards forfatterskab, Søren Kierkegaard Selskabet, København (28. oktober); IKT og humanistisk formidling, Kolding (4. november); Myst-o-Mania: Cyber-Play for voksne. Refleksioner over interaktiv fiktion, Cyberflux, Seminar ved Institut for Litteratur, Kultur og Medier, arrangeret af Anne Scott Sørensen og Bo Kampmann Walther (23.-24. november). Foruden mindre artikler i diverse aviser og fagmagasiner samt anmeldelser i Kristeligt Dagblad har Bo Kampmann Walther udfærdiget Evalueringsrapport til Det Humanistiske Fakultet om pilotprojektet Info/Kultur.

A.-G. Østergaard har med foredraget *Adiós, Robinson de Julio Cortázar - o - la cárcel de la civilización* deltaget i Colloque Univers repressifs dans le monde luso-hispanophone ved Université de Nancy (21.-22. maj). Hun har været formand for bedømmelsesudvalg ved Julio Hans Casado Jensens Ph.D.-afhandling *A Poetics of Finitude*. Hun har skrevet artikler til Danmarks Nationalleksikon.

Eksterne bevillinger og donationer

J. Caron har modtaget 1.000 Pund fra Délégation Générale du Québec à Londres til CEDEF, Centre de Documentation et d'Etudes Francophones. Han har ligeledes modtaget en boggave fra Pro Helvetia (Fondation culturelle suisse).

J. Nørregaard Frandsen har modtaget 100.000 kr. fra Danmarks Forskningsråd som projektleder i forskningsprojektet *Grænser i landskabet* under programmet *Menneske, Landskab og Biodiversitet*.

J. Nørregaard Frandsen har (med forskningslektor Ove Korsgaard, Danmarks Lærerhøjskole) modtaget 300.000 kr. fra Idrættens Forskningsråd. Bevillingen går til finansiering af et Ph.D.-stipendium til Troels Rasmussen.

J. Gleerup har (med lektor Peter Dahler-Larsen, Institut for Statskundskab) modtaget 660.000 kr. fra Finansministeriet/ Omstillingsfonden til forskningsprojektet *Vurdering af personalepolitiske instrumenter til omstilling og kvalitetsudvikling på universitets- og undervisningsområdet*.

J. Gleerup har fra DKB-fonden modtaget 30.705 kr. i publikationsstøtte til genoptryk af bøgerne *Opbrudskultur*, 1991, 6. oplag 1999, og *Kulturens koder - i og omkring gymnasiet*, 1995, 2. oplag 1999.

M. Skafte Jensen har fra Statens Humanistiske Forskningsråd modtaget 45.296 kr. til trykning af årgang 1999 af *Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning*.

N. Lykke har modtaget en bevilling på 5 mio. kr. fra FREJA-programmet under Forskningsforum til gennemførelse af projektet *Kyborger og cyberspace - mellem fortælling og socioteknikk virkelighed* for perioden 1999-

2002. Projektet er et samarbejde mellem 8 forskere på Aarhus Universitet og Syddansk Universitet.

N. Lykke har (med M. Bryld) modtaget 10.000 kr. fra Møllerens Fond til oversættelse og sproglig revision af bogmanuskriptet *Cosmodolphins. Feminist Cultural Studies of Technology, Animals and the Sacred*.

N. Lykke har (med A. Scott Sørensen) og 6 forskere på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet modtaget en bevilling på 2,25 mio. kr. for perioden 1996-1999 til projektet *Den „sunde“ familie - den „sunde“ krop*.

N. Lykke har som deltager i den europæiske kvinde- og kønsforskningsforening AOIFE - sammen med 60 andre europæiske universiteters kvinde- og kønsforskningsprogrammer - modtaget en bevilling på 228.900 ECU's til projektet *ATHENA (Advanced Thematic Network in European Women's Studies)* for perioden 1999-2002.

A.-M. Mai har modtaget 40.000 kr. fra Udenrigsministeriets Demokratifond til dækning af polske gæstestuderendes studieophold ved Danskstudiet i Kolding.

M. Nøjgaard har modtaget 30.000 kr. fra Statens Humanistiske Forskningsråd, 10.000 kr. fra H.C. Andersen Fond, 12.000 kr. fra Den Franske Ambassade til afholdelse af fransk-skandinavisk 1700-tals konference på Sandbjerg Slot 28.-30. maj.

P. Schmidt har til udgivelse af bind 5 af *Læsninger i Dansk Litteratur* modtaget 5.000 kr. fra Munke Møllers Fond og 105.000 kr. fra DKB-fonden.

L. Søndergaard har modtaget 200.000 kr. fra Statens Humanistiske Forskningsråd til et projekt om *Fastelavn og karneval i (nord)europæisk middelalder*.

A. Scott Sørensen har modtaget 74.025 kr. til forskning i *Drengestreger: rollespils- og computerkulturer blandt store drenge* fra projektet *Børnekultur, medier og legekultur*.

Publikationer

Andersen, Lise Præstgaard. „The Feminine Element - And a Little About the Masculine Element in H.C. Andersen's Fairy Tales.“ *Hans Christian Andersen - A Poet in Time*. Red. Johan de Mylius, Aage Jørgensen og Viggo Hjørnager Pedersen. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999. 501-514.

Andersen, Lise Præstgaard. „Agnes Henningsen.“ *Dictionary of Literary Biography, bd. 214: Twentieth-Century Danish Writers*. Red. Marianne Stecher-Hansen, University of Washington, Brouccoli Clark Layman Group, Detroit, San Francisco, London, Boston, Woodbridge, Conn. 169-177.

Andersen, Lise Præstgaard. „Eventyr og køn.“ anmeldelse af Knud Wentzel: *Den kongelige familie. Børn og forældre i folkeeventyret*. Odense Universitetsforlag 1997. *NORDICA*, bind 16, 1999, Odense Universitetsforlag 1999. 238-243.

Bryld, Mette. „Woman, Nature and Noble Savages: Networks of Post-Modernity.“ *Reinventare la natura. Ripensare al femminile*. Red. Patrizia Cordin, Giovanna Covi, Paola Giacomoni, Ada Neiger. Dipartimento

- di Scienze Filologiche e Storiche. Università degli Studi di Trento 1999. 31-43.
- Børch, Marianne og Maagaard, Cindie. „Love’s Ontology and the Problem of Cliché“, *Sponsored by Demons: The Art of Jeanette Winterson*. Red. Helene Bengtson, Marianne Børch og Cindie Maagaard. Scholars’ Press, 1999.
- Børch, Marianne. „Chaucer’s Second Nun’s Tale: Record of a Dying World“, *Chaucer Yearbook 1999*. Red. Bradley and Salda.
- Børch, Marianne og Pape, Andy. Oversættelse til engelsk af Houdini, operalibretto af Erik Clausen. Wilhelm Hansens Forlag, København, 1999.
- Caron, Jacques. „En marge des “trois essais sur l’insignifiance” de Pierre Vadeboncœur”. *Tribune*, Universitet i Bergen, Bergen, 1999. 17-27.
- Caron, Jacques. „Un regard qui déchire le ciel. Robert Delaunay et la Tour Eiffel”. *Etudes de linguistique et de littérature dédiées à Morten Nøjgaard*. Red. G. Boysen og J. Moestrup, Odense: Odense Universitetsforlag, 1999. 72-84.
- Cifuentes, Claudio A. „La ética de la postmodernidad.“ *Contemporary European Literature. Peter Lang Studien aus Geschichte der Romantischen literaturen* 37. Red. Hans Felten og David Neltin. Frankfurt am Main: Peter Lang 1999. 35-41.
- Cifuentes, Claudio A. „El mito del cuerpo en el cuerpo del mito: escritura e imagen“. *Túa Blesa*. Red. Mitos. Actas del VII congreso internacional de la asociación española de semiótica. Zaragoza: *Anexos de Tropelías*. Col „Trópelas“. Col „Trópica“, 4. 1999. Bd. I. 118-122.
- Cifuentes, Claudio A. „Historias para postergar la muerte y diluir el dolor. A propósito de María de Zayas“. *Tropelías* 7-8, 1996-97. 55-63.
- Coninck-Smith, Ning de. En billedrejse. Katalogtekst til udstillingen: Alle tiders børn. Børn i kunst og billeder gennem 150 år. Århus Kunstmuseum 24. april-1. august.
- Coninck-Smith, Ning de. Børnearbejde og skole – et spørgsmål om tid. *Uddannelse*, nr. 3, marts, 1999. 3-7
- Coninck-Smith, Ning de. Rigtigt legetøj. *Skriftserie A*, nr. 15, 1999, udg. Dansk historisk pædagogisk Forening, 1999. 3-6
- Coninck-Smith, Ning de. He wished Nothing But Good for the Children, but knew that Many had been harmed by it. Filmcensorship in Denmark 1896-1922. Red.: Povlsen, Jørgen, Mellemgaard, Signe og Ning de Coninck-Smith *Childhood – Old Age. Equals or Opposites?*, Odense Universitetsforlag, 1999. 31-54
- Coninck-Smith, Ning de. Paedophilia – a never ending story? Paper præsenteret ved konferencen: Research in Childhood. History, Sociology and Culture. Hotel H.C. Andersen, Odense 28.-31. oktober.
- Coninck-Smith, Ning de. Familystrategies and education. Denmark 1880-1914. Paper præsenteret ved konferencen Social Science History Association, Forth Worth, Texas 12.-15. november.
- Esmann, Karin: „Dansk som dannelsesfag“, *Dansk Noter* 1, 1999. 25-29
- Esmann, Karin: „Fortællinger om det historiske - muligheder for dannelse i den historiske læsning“, *Synsvinkler* 22, 1999. 73-94.
- Esmann, Karin: „I Danmark er jeg født“, *Litteraturpædagogik, Dansk lærerforeningens Fællesskrift*, 1999. 40-46
- Fosvold, Astrid. „Børs og katedral“ - anmeldelse af Kron og mynt af Kjartan Fløgstad i *Standart*, nr. 1, 1999. 21.
- Fosvold, Astrid og Lehrmann, Ulrik (red.). „Darsk“ Dansk litteratur i halvfemserne, norsk nittitalsslitteratur, særnummer af *Synsvinkler* 1999, 170 sider.
- Frandsen, Johs. Nørregaard. „Uddannelsernes sommerfuglevinger“. *Rapport om humanisters uddannelse og beskæftigelse*. Humanistisk Uddannelsesråd. København: Undervisningsministeriet, 1999. 94-100.
- Frandsen, Johs. Nørregaard. Artikler om i alt 30 danske forfattere i *Litteraturens Stemmer: Gads Danske Forfatterleksikon*. Red. Benedicte Kieler og Klaus P. Mortensen) København: Gads Forlag, 718 sider.
- Frandsen, Johs. Nørregaard. „De forbandede huller. Jens Smærup Sørensen: Breve“, *Læsninger i dansk litteratur*, bd. 5: 1970-2000. Red. Inger-Lise Hjordt-Vetlesen og Bo Hakon Jørgensen. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999. 203-214.
- Frandsen, Johs. Nørregaard. „Som man råber i byen.“ *Og andre. Nyhedsbrev fra Øvrig Kulturel Virksomhed i Odense*. Odense Kommune (1999): 6-9.
- Gleerup, Jørgen. ”Den moderne krise i pædagogikken”. Ulf Palmenfelt: *Barndommens kulturalisering*, Åbo 1999. 33-50.
- Gleerup, Jørgen. ”Kulturen på arbejdspladsen”, *Loke. Arbejdsmiljø, Teknologi, Samfund, Uddannelse*, nr. 1, 17. årg. 11-13.
- Gleerup, Jørgen. ”FF: Åbenbaringsens ophavsmænd. Om Hans-Jørgen Nielsens Fodboldenglen. Red. Inger-Lise Hjordt-Vetlesen og Bo Hakon Jørgensen: *Læsninger i dansk litteratur*, bd. 5, Odense 1999. 38-54.
- Gleerup, Jørgen. ”Tage Skou-Hansen”, Internetprofiler, The Danish Literature Information Centre, 1999.
- Gleerup, Jørgen og Petersson, Erling. ”Ansvar for egen læring – et modfænomen?”. Red. Carsten Nejst Jensen: *Om voksenundervisning. Grundlag for pædagogiske og didaktiske refleksioner*. Billesø & Baltzer 1998. 283-288.
- Gleerup, Jørgen. ”Højskolen under krydspres”, *Højskolebladet* nr. 39, 1999. 8-10.
- Gleerup, Jørgen. ”Folkekirken som beskyttet område?”, *Årbog for Københavns Stift* 1999. 21-28.
- Gleerup, Jørgen. ”Tage Skou-Hansen”. Red. Marianne Stecher-Hansen: *Twentieth-Century Danish Writers. Dictionary of Literary Biography*, bd. 214. University of Washington, Brouccoli Clark Layman Group, Detroit, San Francisco, London, Boston, Woodbridge, Conn. 1999. 383-391
- Gretlund, Jan Nordby. „Eudora Welty Receives Wel-

- come Tribute." Columbia, South Carolina: *The State*, 11. april, 1999. F6.
- Gretlund, Jan Nordby. „Figuring out Faulkner in just Plain English." Columbia, South Carolina: *The State*, 13. juni, 1999. F4.
- Gretlund, Jan Nordby. "Frames of Southern Mind: Reflections on the Stoic, Bi-Racial & Existential South." Odense: Odense University Press, 1998.
- Gretlund, Jan Nordby. „Kreyling and Welty's Canon: A Reinterview." Columbia, South Carolina: *The State*, 3. oktober, 1999. F5.
- Gretlund, Jan Nordby. (medforfatter) „Poe in Scandinavia," *Poe Abroad: Influence, Reputation, Affinities*. Red. Lois Davis Vines, Iowa City: University of Iowa Press, 1999. 31-37.
- Gretlund, Jan Nordby (red.). *The Southern State of Mind*, Columbia: University of South Carolina Press, 1999.
- Gretlund, Jan Nordby. „Present States of Southern Mind," *The Southern State of Mind*. Red. Jan Nordby Gretlund, Columbia: University of South Carolina Press, 1999. VII-XVII.
- Gretlund, Jan Nordby. „Hans Skei on Faulkner's Short Fiction." *American Studies in Scandinavia*, 31/2, 1999. 95-96.
- Guldberg, Jørn. „Julius Lange og impressionismen. Noter om Julius Lange og naturstudiets æstetiske og historisografiske status". *Viljen til det menneskelige. Tekster om Julius Lange*. Red. Hanne Kolind Poulsen, Peter Nørsgaard Larsen og Hans Dam Christensen. København: Museum Tusulanums Forlag, 1999. 195-232.
- Guldberg, Jørn og Jensen, Hans-Christian. „Kulturen af Tingene. Julius Lange og kunstindustrien". *Viljen til det menneskelige. Tekster om Julius Lange*. Red. Hanne Kolind Poulsen, Peter Nørsgaard Larsen og Hans Dam Christensen. København: Museum Tusulanums Forlag, 1999. 281-303.
- Hansen, Gitte Duemose. „Rum og fortælling. Besøg i Søstrene Grene's Økonomimarked". *Kultur & Klasse. Kritik & Kulturanalyse*, 87, 1999. 41-52.
- Hansen, Per Krogh. "Karakterens rolle. Aspekter af en litterær karakterologi". Ph.D.-afhandling; Institut for Kommunikation, Aalborg Universitet, 1999. 287 sider.
- Hansen, Per Krogh. „Resumé" og „Summary" (2 x 12 sider) af Ph.D.-afhandlingen Karakterens rolle. Aspekter af en litterær karakterologi. Er publiceret på internettet via <http://www.hum.auc.dk/fak/caelo/webpapers.htm>.
- Heede, Dag. "Michel Foucault und Karen Blixen: Verhandlungen zwischen Literatur und Geschichte." *Verhandlungen mit dem New Historicism*. Red. Jürg Glauser og Annegret Heitmann. Würzburg: Königshausen & Neumann, 1999. 63-79.
- Hjort-Vetlesen, Inger-Lise, og Bo Hakon Jørgensen, Redaktion af Læsninger i dansk litteratur, bd. 5. Odense: Odense Universitetsforlag 1999.
- Hjort-Vetlesen, Inger-Lise. „Barnet i historiens kværn. Vibeke Grønfeldt: Den blanke sol." *Læsninger i dansk litteratur*, bd. 5. Red. Inger-Lise Hjort-Vetlesen og Bo Hakon Jørgensen. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999. 115-130.
- Horsdal, Marianne. "Livets fortællinger", Borgens forlag, København.
- Horsdal, Marianne. Arbejdspapir nr. 6, "Spor af den kulturelle fortælling om participation i livshistorien". Forskningsprojektet: Voksenuddannelse, folkeoplysning og demokrati.
- Horsdal, Marianne. Arbejdspapir nr. 11, "At være med til at forme sin tilværelse". Forskningsprojektet: Voksenuddannelse, folkeoplysning og demokrati.
- Horsdal, Marianne. "Det levende ord i den folkelige oplysning", *Voksenpædagogisk Tidsskrift* 2/99.
- Horsdal, Marianne. "Life-long Learning and Democracy", *Golden Riches, Nordic Adult Learning* 2/99.
- Jensen, Minna Skafte. "A.B. Lord's concept of transitional texts in relation to the Homeric epics." *The Epic - Oral and Written*. Red. Lauri Honko, Jawaharlal Handoo og John Miles Foley. Mysore: Central Institute of Indian Languages 1998, 94-114.
- Jensen, Minna Skafte. "In what sense can the *Iliad* and the *Odyssey* be considered oral texts?" *Metis* 9-10, 1994-95. 341-50.
- Jensen, Minna Skafte. "Dividing Homer: When and how were the *Iliad* and the *Odyssey* divided into songs?" *Symbolae Osloenses* 74, 1999. 5-35 og 73-91.
- Jensen, Minna Skafte. "Classical scholarship in Denmark: Eight examples. Introductory note." *Classica et Mediaevalia* 50, 1999. 211-12.
- Jensen, Minna Skafte. "Dänemark." *Der neue Pauly. Enzyklopädie der Antike*. Hrsg. v. Manfred Landfester. Band 13, 1999. Rezeptions- und Wissenschaftsgeschichte. 675-79.
- Jensen, Minna Skafte. Anmeldelse af William Hansen (red.): *Anthology of Ancient Greek Popular Literature*. Bloomington, Indianapolis: Indiana UP 1998. *Fabula* 40, 1999. 154-56.
- Johansen, Jørgen Dines. "Semiotik, litteratur, fortolkning" i *B'læst* nr. 1. Årgang 1, 1999. 17-21.
- Johansen, Jørgen Dines. "Myth and Literature" *Interdigitations. Essays for Irmengard Rauch*. Red. G.F. Carr, W. Harbert og L. Zhang. New York: Peter Lang 1999, 627-636.
- Johansen, Jørgen Dines. "Fornuft og følelse — vellyst og dyd. Et essay om træk af litteraturens borgerliggørelse i 1700-tallet." *Skrifter, Center for Litteraturvidenskab og Semiotik*, 2/1999. 37.
- Johansen, Jørgen Dines. "Dialogue et interpretation chez C.S. Peirce." *Etudes de linguistique et de littérature dédiées à Morten Nøjgaard à l'occasion de son soixante-cinquième anniversaire*. Red. Gerhard Boysen og Jørn Moestrup. Odense: Odense Universitetsforlag. 223-234.
- Johansen, Jørgen Dines. "Fornuft og følelse — vellyst og dyd. Et essay om træk af litteraturens borgerliggørelse

- i 1700-tallet." *1700-tallets litterære kultur*. Red. F. Andersen, O. Birkelund og P. Dahl. Aarhus Universitetsforlag 1999. 14-54
- Juncker, Clara. "Africa in South Carolina: Mamie Garvin Fields' *Lemon Swamp and Other Places*." Red. Maria Diedrich et al. *Black Imagination and the Middle Passage*. New York: Oxford UP, 1999. 144-52.
- Juncker, Clara. "Civil War in the Contact Zone." Red. Biancamaria Pisapia et al. *Red Badges of Courage: Wars and Conflicts in American Culture*. Rom: Bulzoni, 1999. 718-24.
- Juncker, Clara. "Fat of the Land: The Left and the Ladies." Red. Robert A. Garson and Stuart S. Kidd. *The Roosevelt Years: New Perspectives on American History, 1933-45*. Edinburgh: Edinburgh UP, 1999. 91-104.
- Juncker, Clara. Anmeldelse af Joel Pfister og Nancy Schnog, red., *Inventing the Psychological: Toward a Cultural History of Emotional Life in America* (New Haven: Yale UP, 1997). *American Studies in Scandinavia* 31, 1999. 79-80.
- Juncker, Clara. Anmeldelse af Jude Davies og Carol R. Smith, *Gender, Ethnicity and Sexuality in Contemporary American Film* (Edinburgh: Keele UP, 1997). *American Studies in Europe* 42, maj 1999. 32.
- Jørgensen, Bo Hakon. Siden hen - om Karen Blixen. Odense: Odense Universitetsforlag. (disp.)
- Jørgensen, Bo Hakon. "Ib Michael: Troubadurens lærling". *Læsninger i dansk litteratur*, bd. 5: 1970-2000. Red. Inger-Lise Hjort-Vetlesen og Bo Hakon Jørgensen. Odense: Odense Universitetsforlag 1999. 83-97.
- Lassen, Henrik R., m.fl., red. "Scandinavian contributions". *American Literary Scholarship, An Annual, 1997*. Red. Gary Scharnhorst m.fl. Durham & London: Duke University Press, 1999.
- Lassen, Henrik R. og Christensen, Robert Zola red. Temanummer: Folklore og de små historier. *Nordnytt*, nr. 74, 1999.
- Lassen, Henrik R. "Moderne vandrehistorier og deres antikke og middelalderlige sidestykker". *Nordnytt* nr. 74, 1999. 39-55.
- Lassen, Henrik R. "The Improved Product: A Philological Investigation of a Contemporary Legend". *Contemporary Legend* 5, 1995. 1-37 (udkommet 1999).
- Lehmann, Gérard. "La légende de Saint Julien l'Hospitaier - essai sur l'imaginaire flaubertien", Odense: Odense Universitetsforlag, 1999, 200 sider.
- Lehmann, Gérard. "Peau d'Ane ou les infortunes de la vertu", *NOK: Noter og kommentarer fra Romanske Centre*, nr. 123, Syddansk Universitet, juni 1999.
- Lehrmann, Ulrik. "En smutters dans på en knivsæg. Henrik Stangerup: *Løgn over løgn*". Red. Inger-Lise Hjort-Vetlesen og Bo Hakon Jørgensen, *Læsninger i dansk litteratur 1970-2000*, bd. 5, Odense 1999. 21-37.
- Lehrmann, Ulrik. "Den sidste skolelærerforfatter? Fortællingskultur, modernitet og bondelivsskildring i Martin A. Hansens Nu opgiver han og Kolonien", *Spring* 15, 1999. 178-193.
- Lehrmann, Ulrik. Anmeldelse af Jørgen Poulsen m.fl.: *Måske-læserne*. Papirer om faglig formidling 47-50/98. Roskilde Universitetscenter, 1998, *Grafiana* 1999.
- Lindgärde, Valborg. "Et sött gift. Kärlekens bild i Sophia Elisabet Brenners bröllopsdikter." *Ljuva möten och ömma samtal. Om kärlek och vänskap på 1700-tallet*. Red. Valborg Lindgärde og Elisabeth Mansén, *Atlantis Stockholm* 1999. 39-76.
- Lykke, Nina. "Posthumane visioner: En postkønnet eller kvindelig cyberkultur?" *Kvinder, Køn og Forskning*, 8. årg. 1999, 2. 43-53.
- Lykke, Nina. "Dialog mellem omsorgsforskning og feministisk kulturanalyse af naturvidenskaben." *Social Kritik* nr. 63, maj 1999. 122-140.
- Lykke, Nina. "Udvikling af kvindevidenskab som undervisningsemne i Danmark". Red. Eva Lundgren: *Lärdomar och Lärande. Rapport från Nordiskt symposium og undervisning i kvinno- och könsforskning*. Stockholm: Centrum för kvinnoforskning, Stockholms Universitet 1999. 13-16.
- Lykke, Nina. "Indledning" samt kapitlet "Sundhed - en postpositivistisk hybrid?" I: Anne Scott Sørensen et al: *Sundhed - mellem biologi og kultur. En bog om nye sundhedsbegreber*. København: Gyldendal 1999. 13-18 og 143-163.
- Mai, Anne-Marie og Borup, Anne (red.). Historier om nyere nordisk litteratur og kunst, København: Gads forlag, 1999.
- Mai, Anne-Marie. "Head over Feet - sider af 1990'ernes danske litteratur." *Kritik* 14, 1999. 17-24.
- Mai, Anne-Marie og Hagedsted, Lutz. "Europæiske oplevelser - uddelingen af de europæiske Aristeionpriser 1998." *Synsvinkler* 22, 1999. 111-17.
- Mai, Anne-Marie. "Identitet - encyklopædi og karakter. En samtale med Nikolaj Frobenius." Særnummer af *Synsvinkler*, 1999. 22-35.
- Michelsen, Jimmi. "En bøddels bekendelser - om Jens-Martin Eriksens Vinter ved dagry" i *Læsninger i dansk litteratur 1970-2000*, bd. 5. Red. Inger-Lise Hjort-Vetlesen og Bo Hakon Jørgensen, Odense: Odense Universitetsforlag, 1999
- Michelsen, Jimmi. "Krigen og fædrene" i *DARSK-Dansk litteratur i halvfemserne-norsk nittitalslitteratur*. Red. Astrid Fosvold og Ulrik Lehrmann, Odense: Odense Universitets Trykkeri, 1999.
- Mouritsen, Flemming. "De kan jo ikke forstå at vi bare leger". *Humaniora* 3. 1999. 3-6.
- Mouritsen, Flemming, red. "Tolkning og fællesskab." *Tidsskrift for børne- og ungdomskultur* 40. Odense Universitetsforlag, 1999.
- Mouritsen, Flemming. "Children's Literature." *Working Paper Child and Youth Culture* 10. Department of Contemporary Cultural Studies. Syddansk Universitet. 1999.
- Mylius, Johan de. "Hans Christian Andersen - on the Wave of Liberalism". *Hans Christian Andersen - A*

- Poet in Time*. Papers from the Second International Hans Christian Andersen Conference 29 July to 2 August 1996. Red. Johan de Mylius, Aage Jørgensen og Viggo Hjørnager Pedersen. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999. 109-25.
- Mylius, Johan de. "Søren Kierkegaard til hverdagsbrug.." Lydbog. Indtalt af Søren Elung Jensen. 5 kassettebånd. AV-forlaget Den grimme Ælling, Odense, 1999.
- Mylius, Johan de. "Hans Christian Andersen. Märchen. Geschichten. Briefe." Ausgewählt und kommentiert von Johan de Mylius. Aus dem Dänischen von Ulrich Sonnenberg. Insel Verlag, 432 sider, ill. Frankfurt a.M. 1999. (Tysk udgave af *Hr. Digter Andersen*, København 1995).
- Mylius, Johan de. "Et udvalg af afhandlinger om forskning i H.C. Andersens forfatterskab" (oversættelser af den kinesiske titel: *Danmai Antusheng Yanjiu Lunwen Xuan*). Udg. af XiaoLa og Johan de Mylius (JdM har skrevet introduktion til hver af de udvalgte artikler og selv bidraget med sin artikel „Øjeblikket“ 1991). 278 sider, ill. Anhui Province Juvenile Publishing House, Shanghai 1999.
- Mylius, Johan de. Anmeldelse af Alvhild Dvergsdahl: "Oehlschlägers tragediekunst." (Museum Tusculanums forlag, Københavns Universitet, 1997) i *Nordica*, bd. 15, 1998 (udk. 1999). 314-316.
- Mylius, Johan de. „Blixens veje og veje til Blixen“. (Forelæsning holdt på hovedbiblioteket Metso i Tampere 23. september 1997 i forbindelse med åbningen af en Karen Blixen-udstilling). *Nordiska vindar*. Red. Antti J. Pitkänen. Nordistica Tamperensia A 2, Nordiska Språk, Institutionen för filologi II vid Tammerfors universitet. Tampere/Tammerfors 1999. 3-23.
- Mylius, Johan de. „Morten Korch“. *Det 20. århundrede. De 100 mest betydningsfulde personer i Danmark*. Red. Connie Hedegaard og Claus Hagen Petersen. Aschehougs Forlag 1999. 212-215.
- Mylius, Johan de. Anmeldelse af Peter Stein Larsen: *Modernistiske outsiders. Underbelyste hjørner af dansk lyriktradition fra 1800 til i dag* (Odense Universitetsforlag, Odense, 1998) *NORDICA*, bd. 16, 1999. 235-238.
- Nøjgaard, Morten. "At tænke det sociale - Tankens grænser hos Pascal", *Endelighed og evighet. 15 essays om Blaise Pascal*. Red. H. Kolstad m.fl. Aschehoug, Oslo 1999. 207-219, 1998, Stockholm. 194-214.
- Nøjgaard, Morten. *Litteraturens tid. Om Paul Ricœur og den fortalte tids paradokser*. København: Museum Tusculanum (*Studier fra Sprog - og Oldtidsforskning*), 1999.
- Olesen, Jesper. Børn som publikum: Ph.D.-afhandling ved Syddansk Universitet. Odense, 1999.
- Olesen, Jesper. "Children and Media Risks." *Working Paper - Child and Youth Culture 7*. Department of Contemporary Cultural Studies, Syddansk Universitet. Odense, 1999.
- Olesen, Jesper. "Børns mediebrug - et spørgsmål om kompetence" *Børn, Unge og medier - Nordiske forskningsperspektiver*. Red. Christa Lykke Christensen. Göteborg: Nordicom, 1999. 263-276.
- Olesen, Jesper. "Når drenge ser video" *Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur* nr. 40. 1999. 11-27.
- Petersen, Annelise Ballegaard. Artikler om tysk-, nederlandsk-, flamsk- og afrikaanssprogede forfattere i *Forfatterleksikon. Udenlandsk litteratur* (2 bd.). Red. Knud Michelsen. København: Rosinante, 1999.
- Pettitt, Thomas. "New World Traditions in the Study of Medieval English Custom and Customary Drama". *Carnival and the Carnavalesque: The Fool, the Reformer, the Wildman, and Others in Early Modern Theatre*. Red. Konrad Eisenbichler og Wim Hüskén. Amsterdam & Atlanta: Editions Rodopi, 1999. 263-81.
- Sauerberg, Lars Ole. "Fact-Flirting Fiction: Historiographical Potential or Involuntary Parody?" *European Journal of English Studies*, bd. 3, nr. 2, august 1999, 190-205.
- Sauerberg, Lars Ole. "Recent British Fiction and Poetry." *Anglofiles*, nr. 110, februar 1999, 16-21.
- Sauerberg, Lars Ole. "Contemporary British and American Thrillers and Crime Fiction." *Anglofiles*, nr. 111, april 1999. 39-43.
- Sauerberg, Lars Ole. "Unintended Novel Sequels." *Prepublications of the English Department of Odense University*, 102, juni, 1999.
- Schatz-Jakobsen, Claus. „Lubomir Dolezel: *Heterocosmica: Fiction and Possible Worlds*." *Orbis Litterarum* 54:4, 1999. 315-317.
- Schatz-Jakobsen, Claus. „Kritikkens natur: Den 'økologiske vending' i den akademiske litteraturkritik." *Kritik* 140, 1999. 6-11.
- Søndergaard, Leif. "The Judgement of Paris: Three Late Medieval Fastnachtspiele from Northern Europe", *Carnival and the Carnavalesque. The Fool, the Reformer, the Wildman and Others in Early Modern Theatre*. Red. Konrad Eichenbichler og Wim Hüskén, Atlanta Amsterdam 1999, 117-27.
- Søndergaard, Leif. "Magiske tegn, formler og figurer i senmiddelalderlige kalkmalerier, *Billeder i middelalderen*. Red. Lars Bisgaard, Tore Nyberg og Leif Søndergaard, Odense 1999. 165-216 + illustrationer.
- Søndergaard, Leif. "De skød papegøjen", *Skalk*, nr. 6 1999. 20-27.
- Sørensen, Anne Scott og Dalgård, Christine (red.). *Sundhed mellem biologi og kultur - en bog om nye sundhedsbegreber*. København: Gyldendal, 1999. (Gyldendal Uddannelse 1).
- Sørensen, Anne Scott. "Det er ik' så ring' endda - sundhed i reklame og i humaniora". Red. Scott Sørensen og Dalgård, 1999. 37-57.
- Sørensen, Anne Scott. "Drengestreger - studier i drenge, mænd og maskulinitet". *Kvinder, køn og forskning*, nr. 3, 1999. 61-71.
- Sørensen, Anne Scott. "New Texts and New Media in Global Youth and Media Culture". *YOUNG* (Nordic

- Journal of Youth Research), bd. 3, 1999. 40-58.
- Sørensen, Anne Scott. "Fantasirollespil som leg, spil og æstetisk kultur". Red. Flemming Mouritisen m.fl.: *Plads til leg*. Særnummer af *BUKS* (Børne- og UngdomskulturSammenslutningen) nr. 42.
- Thobo-Carlsen, John. *Litteraturen. Kroppen. Masken. Til en Læsningens Semiotik*. Odense: Odense Universitetsforlag 1999.
- Thomsen, Christen Kold. "The Americans are coming", PEO, Dept. of English, Syddansk Universitet, 105, 27 sider.
- Thomsen, Christen Kold. Anmeldelse af Walter L. Hixon: *Parting the Curtain: Propaganda, culture and the cold war, 1945-1961*, NY: St. Martin's Press, 1998, *American Studies in Scandinavia*, bd. 31, nr. 1, 1999. 72-75.
- Walther, Bo Kampmann og Hansen, Jesper. „Af sporet erindres. Læsninger i Svend Åge Madsens Findersted“ i *Nordica*, bd. 16, 1999. 123-139.
- Walther, Bo Kampmann. „Kom lad os gætte gåder. Om lege-, lære- og fascinationskultur i computerspillet *Myst*“, *Dansk Pædagogisk Tidsskrift*, nr. 3, 1999. 88-95.
- Walther, Bo Kampmann. „Små forskydninger (Ph.D.-tale)“, *Synsvinkler*, nr. 22, 1999. 94-110.
- Walther, Bo Kampmann. „Du skal bare klikke“ (om interaktiv fiktion), (<http://www.sdu.dk/hum/bkw/>).
- Walther, Bo Kampmann. *Meaning. Self-Organized Criticality, Emergence, Catastrophe Theory, and Linguistic Theory: Four Preliminary Studies with Special Emphasis on the Concept of Meaning*, Pjecer fra Institut for Litteratur, Kultur og Medier 35. Odense. 1999.
- Østergaard, Ane-Grethe. „El espacio aislado en la dramaturgia de Manuel Puig“, *Teatro XX*, Buenos Aires. 1999. 19-21.

INSTITUT FOR SPROG OG KOMMUNIKATION

Professor, dr.phil. *Carl Bache*
Professor *Hans Basbøll*
Professor, dr.phil. *Gerhard Boysen*
Professor *Henrik Galbo Jacobsen* (tiltrådt 1. februar)
Professor, dr.phil. *Hans Frede Nielsen*
Docent, dr.phil. *Johannes Wagner*
Lektor, dr.phil. *Flemming G. Andersen*
Lektor, cand.phil. *Jørgen Chr. Bang*
Lektor, cand.ling.merc. *Dirch Buur*
Lektor *Teresa Cadierno Lopez*, Ph.D.
Lektor, cand.phil. *Mogens Davidsen* (overflyttet til Institut for Litteratur, Kultur og Medier 31. december)
Lektor *John M. Dienhart*, MA
Lektor, lic.phil. *Annette Grindsted*
Lektor, cand.mag. *Erik W. Hansen*
Lektor, cand.mag. et interpret. *Flemming Hoffmann*
Lektor *Leo Francis Høye*, dr.philol.
Lektor, dr.des. *Martina Häcker*
Lektor *Bjarne le Fevre Jakobsen*, Ph.D.
Lektor, cand.ling.merc. *Anne Margrethe Bruun Jørgensen*
Lektor, cand.ling.merc. *Leon Dambro Jørgensen*
Lektor, licenciée ès lettres *Anne-Marie Kiener*
Lektor *Poul Søren Kjærsgaard*, Ph.D.
Lektor *Hans Jørgen Ladegaard*, Ph.D. (adjunkt indtil 30. juni)
Lektor, cand.mag. *Fritz Larsen*
Lektor, lic.phil. *Steffen Nordahl Lund* (instituttleder)
Lektor *Sharon L. Millar*, Ph.D.
Lektor *Uwe Kjær Nissen*, Ph.D.
Lektor, cand.dipl. *Marina Orlova-Jermak*
Lektor, dr.phil. *Jaroslav Vincenc Pavlík* (fratrådt 31. januar)
Lektor, cand.mag. *Uwe Helm Petersen*
Lektor, cand.ling.merc. *Sonja Poulsen*
Lektor *Gitte Rasmussen*, Ph.D. (adjunkt indtil 15. februar, barselsorlov fra 9. august)
Lektor *Torben Ruberg Rasmussen* (overflyttet til Institut for Historie, Kultur og Samfundsforhold 31. maj)
Lektor, cand.mag. *Svend Gottschalk Rasmussen*
Lektor, cand.mag. et interpret. *Hans-Otto Rosenbohm*
Lektor, cand.mag. *Ingrid Rønberg*
Lektor, cand.mag. et interpret. *Søren Schneider*
Lektor, mag.art. *Aldis Sigurdardóttir* (tiltrådt 1. januar)
Lektor, cand.mag. *Flemming Smedegaard*
Lektor, cand.mag. *Flemming Talbo Stubbjær*
Lektor, cand.mag. *Georg Søndergaard* (fratrådt 30. september)
Lektor, cand.ling.merc. *Elsebeth Toft*
Forskningslektor *Eckhard Bick* (fuldmægtig indtil 14. marts)

Adjunkt, cand.mag. *Anne Jensen*, Ph.D.
Adjunkt *Karl-Henrik Lund*, Ph.D. (tiltrådt 1. august)
Adjunkt *Helen Korsgaard Maxwell*, Ph.D. (barselsorlov fra 16. juni)
Forskningsadjunkt *Dorthe Bleses*, Ph.D.
Udenlandsk lektor, cand.mag. *Christian Benne* (tiltrådt 1. august)
Udenlandsk lektor *John Nuttall*, MA (tiltrådt 1. august)
Udenlandsk lektor *Sonya Saunders*, MA (tiltrådt 1. august)
Udenlandsk lektor, lic.phil. *Tamara Alexandrovna Ivanova* (fratrådt 31. august)
Adjunktvikar, cand.mag. *Merete Pedersen*
Amanuensis, cand.phil. *Anna Vibeke Lindø* (Ph.D.-stipendiat indtil 31. august)
Amanuensis, cand.phil. *Kenneth Reinecke Hansen* (tiltrådt 10. august)
Handelslærer *Ulla Brehm*, ED
Sekretær, overassistent *Kirsten Albjerg*
Centersekretær, overassistent *Charlotte Granly*
Centersekretær, korrespondent *Gitte Lyck Hermansen*
Centersekretær, overassistent *Lillian Johansen*
Centersekretær, overassistent *Merete Hillerup Jørgensen*
Centersekretær, overassistent *Inger-Lise Hoyer*
Fuldmægtig *Pia List*, Ph.D. (fratrådt 31. december)
Institutsekretær, korrespondent *Martin G. Lund*
Institutsekretær, kontorfuldmægtig *Lis Fischer Nielsen*
Centersekretær, korrespondent *Dagney Sylvest Pedersen*
Centersekretær, overassistent *Susanne Østergaard*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Merete Birkelund
Catherine E. Brouwer
Mette Bruus
Omar Dhahir
Jens Ahlmann Hansen
Jens Peter Hermann Jensen
Henrik Kasch
Jakob Ladefoged
Lone Laursen
Thomas O. Madsen
Regitze Møller Nielsen (orlov)
Nina Nørgaard
Helle Falcher Petersen
Hanne-Pernille Stax
Jane Vinther
Christian Heyde Petersen

Gæsteforelæsninger

Professor Aintzane Dois-Bienzobas, Universidad del País Vasco, Vitoria, Spanien: A Cognitive Analysis of the

Spanish Imperfect and Preterite (21. september). Professor Bent Preisler, Roskilde Universitetscenter: Danskerne og det engelske sprog (14. oktober). Ph.D.-stipendiat Lotte Nyboe, Syddansk Universitet: Køn og sprog i kontekst: en analyse af turtagning i énkønnede grupper (28. oktober). Lektor Karen Margrethe Pedersen, Institut for Grænseregionsforskning, Aabenraa: Sprogbrug og sproglig variation i dansk i det danske mindretal i Sydslesvig (25. november).

Andre arrangementer afholdt af instituttet

Temadag om forhandlinger arrangeret af D. Buur og A. Grindsted med foredrag af administrerende direktør Ivan Sørensen, Nørager: Praktiske erfaringer med forhandlinger; lektor D. Buur, Syddansk Universitet: Et undervisningsforløb med eksempler på cases; eksportchef Thomas Bentsen, Ringe: Forberedelse og gennemførelse af forhandlinger i praksis; lektor A. Grindsted, Syddansk Universitet: Internationale forhandlinger og kulturel kompetence (21. januar).

The Fourth Rasmus Rask Colloquium on Language and Communication: The Anna Wierzbicka Festival, arrangeret af S. Nordahl Lund og J.L. Mey med foredrag af professor Ronald Langacker, University of California, San Diego, USA: Virtual Reality; professor Jürgen Bohnemeyer, Katholieke Universiteit Nijmegen, Holland: The Primitives of Time; professor Andrzej Boguslawski, Uniwersytet Warszawski, Polen: The Necessity of Necessity; professor Bruce Fraser, University of Boston, USA: Pragmatics and Perlocutions; professor Felix K. Ameka and professor David P. Wilkins, Katholieke Universiteit Nijmegen, Holland: Is "Die" a Semantic Prime?: Evidence from Ewe and Arrernte; professor Wolfgang Koch, Handelshøjskolen i Århus: The Case against CAUSE: Why "kill" STILL does not mean "Cause to Die"; professor H. Basbøll, Syddansk Universitet: Grading the Productivity of Endings: Word Structure Phonology-Morphology Interaction and Danish Verb Inflection; lektor M. Häcker, Syddansk Universitet: Why do the English drop their Aitches and Danes and Germans do not?; professor Annabelle Mooney, University of Glasgow, Skotland: New Religious Movements; professor Anna Wierzbicka, Australian National University, Canberra, Australien: The Semantics of Metaphor and Parable: Explaining Meanings across Cultures; dr. Katharina Böttger, Universität Hamburg, Tyskland: Word Order in the Inflectional Systems of Polish, German and English; professor Shigeko Sugiura, Shiga University, Japan: Accounting for Conventional Metaphorical Meaning (25.-26. marts).

TemaDag om tosprogethed, arrangeret af J. Wagner med foredrag af professor Suzanne Romaine, University of Oxford, England: Language Competition and Conflict: Some Perspectives on Policy and Planning in the European Union; lektor Anne Holmen og lektor Jens Normann Jørgensen, Københavns Universitet: Aspekter af sproglig kompetence hos tosprogede tyrkisk- og dansktalende unge; lektor Karen Margrethe Pedersen, Institut for Grænseregi-

onsforskning, Aabenraa: Sprogbrug hos skoleelever i det danske og tyske mindretal i grænseregionen; stud.mag. Jakob Ladefoged, Aarhus Universitet: Tosprogethed som en interaktionel ressource og en interaktionel konstruktion; Ph.D.-stipendiat L. Laursen, Syddansk Universitet i Odense: Gestik og kodeskift (14. maj).

Workshop i Systemisk Funktionel Lingvistik, arrangeret af U. Helm Petersen med deltagelse af professor emeritus M.A.K. Halliday, University of Sydney, Australien, og professor Christian Matthiessen, University of Sydney, Australien (21.-22. juni).

Instituttets IT-Center afholdt følgende workshops: Nr. 1 om webportal til korpora og søgeværktøjer ved J. Ahlmann Hansen (30. september); Nr. 2 om IT-Centrets nye website og webkalender ved stud.mag. Frank M. Jørgensen (27. oktober); Nr. 3 om Childes – et computerprogram til transskription, kodning og analyse af talesprog ved Interaktionsgruppen og Odense-projektet i Sprogtilgængelise (18. november).

Forskerskolen i Sprog og Kommunikation har afholdt følgende kurser på Syddansk Universitet:

Multimedia tools in language research ved Tony Maxwell, G. Rasmussen, J. Wagner, alle Odense (25.-27. januar); Conversation Analysis ved professor Harrie Mazeland, Groningen, Holland (4.-5. februar); Multimedia tools in language research ved Tony Maxwell, G. Rasmussen, J. Wagner (4.-5. marts); Seminar on microanalysis ved professor Paul Drew, York, England (12.-13. marts); Parsons Revisited: Conversation Analytic Perspectives on Authority, Patienthood and Power in Primary Care Consultations ved professor John Heritage (30. marts-1. april); Conversation Analysis ved professor Harrie Mazeland, Groningen, Holland (22.-23. april); Speaking of Events: The Syntax and Semantics of Temporal and Telic Constructions ved professor James Higginbotham, Oxford, England (12.-16. april); professor Suzanne Romaine, University of Oxford, England (11.-12. maj); Language, Ethnicities and Late Modernity ved professor Ben Rampton, London, England (14.-18. juni); Language, Society and Sociolinguistics ved professor Ruqaiya Hasan, Sydney, Australien (14.-18. juni); Functional Grammar ved professor emeritus M.A.K. Halliday, University of Sydney, Australien (14.-18. juni); Functional Grammar ved professor Christian Matthiessen, University of Sydney, Australien; Analyzing-Talk-in-Interaction: A Conversation Analytic Approach ved professor Anita Pomerantz, New York, USA (21.-25. juni); Mechanisms of early language acquisition ved professor Kim Plunkett, Oxford, England (21.-25. juni); Topics in Gesture Studies ved dr. Adam Kendon, Napoli, Italien (21.-25. juni); Cognition, constructions and semantic development ved lektor Chris Sinha, Aarhus Universitet (21.-25. juni); Conversation Analysis ved professor Gail Jefferson, Rinsumageest, Holland, og professor Gene Lerner, Santa Barbara, USA (21.-23. september og 22.-26. november); An introduction to quantitative research methods (1. december og 7.-8. december)

Aktiviteter uden for instituttet

F.G. Andersen deltog i årsmødet for Det Danske Institut i Athen, Grækenland (25.-27. marts), og i det stiftende møde for DEAN (Deans' European Academic Network) i Barcelona, Spanien (4.-6. oktober).

C. Bache afholdt i egenskab af studieleder for Center for Engelsk et tværinstitutionelt møde for studieledere i engelsk på Syddansk Universitet, Odense (21. april) og deltog i et lignende møde på Københavns Universitet (17. november). I samme egenskab deltog han med indlægget En rus anno 1999 i et Idémøde om gymnasiets studieforberedende profil på Syddansk Universitet, Odense (22. september). Endvidere deltog han i en konference om engelskfaget i Danmark på Sandbjerg (18.-19. februar). Han er koordinator for det nationale grammatiknetværk under SHF, som afholdt sit årlige fællessymposium på Pharmakon i Helsingør (27.-29. oktober), hvor han holdt foredraget Kategorier på tværs. Han deltog i British Studies konferencen Implosion of Empire på Syddansk Universitet, Odense (5.-6. februar) og i en konference om sprogudvikling på Sydney University (13.-17. december). Han sidder i bestyrelsen for Odense Universitetsforlag, er medlem af universitetets forskningsfond, og fungerer som fagkonsulent (sammen med Niels Davidsen-Nielsen) i engelsk sprog og som forfatter i sprogvidenskab for Den Store Danske Encyklopædi.

J.C. Bang holdt foredraget Heling og deling. Om helbredende samtalers dialektik. Et sprogteoretisk bidrag ved seminaret Sprog, Ideologi og Sundhed på Institut for Sundhedstjenesteforskning, Syddansk Universitet, Odense (19. maj). Han holdt foredraget Aktuelle problemer i danskfaget ved rusmodtagelsen på Center for Nordiske Studier, Syddansk Universitet, Odense (15. september). Han planlagde sammen med de øvrige medlemmer af den videnskabelige komité den økologivistiske sektion af AILA '99 i Tokyo, Japan (24.-26. september). Han holdt forelæsningsen Dansk Sprog med og uden Dansk Krone – Om historiske og dialektiske sammenhænge mellem modersmål, kongemagt og pengevæsen i forelæsningsrækken Danskfaget ind i det 21. århundrede, arrangeret af studiegruppen ved Nordisk, Syddansk Universitet, Odense (27. oktober). Han holdt forelæsningsen Genernes moral & moralens gener ved temaseminaret Etik, Genetik & Sprog ved Tværvideenskabelig Sundhedsforskning, Syddansk Universitet, Odense (24. november). Han er leder af ELI Research Group for Ecology, Language & Ideology, Syddansk Universitet, Odense. Han er for perioden 1999-2002 genvalgt som medlem af The Scientific Commission on Language and Ecology i Association Internationale de Linguistique Appliquée (AILA).

H. Basbøll deltog i The Anna Wierzbicka Festival på Syddansk Universitet 25.-26. marts, hvor han præsenterede foredraget: Grading the Productivity of Endings: Word Structure, Phonology-Morphology Interaction and Danish Verb Inflection. Han deltog i Netværket for Sprogtilegnelse og Kognitionens åbne møde den 9. juni i København, hvor han præsenterede Odense-Projektet i Sprogtile-

egnelse sammen med D. Bleses og T. Madsen samt i netværksmødet med Michael Tomasello (10.-11. november). Han deltog i 6th International Cognitive Linguistics Conference, Stockholms Universitet, Sverige (10.-16. juli), hvor han sammen med D. Bleses præsenterede foredraget Segmentation and the acquisition of inflectional morphology: the role of transparency, og hvor han var ordstyrer for en sektion. Sammen med D. Bleses havde han også en poster med titlen The acquisition of stød as a test case for a cognitive model of Danish word structure. Han var formand for bedømmelsesudvalget til professoratet i Sprog og Kognition ved Syddansk Universitet. Han er leder af det SHF-støttede projekt Kognition, Sprog og Bevidsthed: sprogtilegnelse og sprogbrug i spændingsfeltet mellem økologivistik og socialpsykologi (Odense-Projektet i Sprogtilegnelse), og medlem af styringsgruppen for det SHF-støttede netværk om Sprogtilegnelse og Kognition. Han er medlem af bestyrelsen for H.C. Andersen-Samfundet i Odense, af Editorial Board for de internationale tidsskrifter Cognitive Linguistics og Nordic Journal of Linguistics, og af Advisory Board for Folia Linguistica, Nowele og RASK – Internationalt tidsskrift for sprog og kommunikation.

C. Benne holdt foredrag om at studere i Tyskland i forbindelse med den internationale uge på Aarhus Universitet (29. september). Han var leder af en ekskursion til Weimar for tyskstuderende (18.-24. oktober), og ved Rektorkollegiets Konference den 26. oktober orienterede han om stipendier for tyskstuderende fra hele Danmark. Han har opbygget en håndbogssamling for tyskstuderende ved Syddansk Universitet i Odense, finansieret af Goethe-Institut, Deutscher Akademischer Austauschdienst, Inter Nationes, Bundeszentrale für politische Bildung. Han er kontaktperson for Deutscher Akademischer Austauschdienst.

M. Birkelund har deltaget i Colloque sur la valence. Perspectives diachronique et romane ved Københavns Universitet (19.-20. marts), i Fællesromansk møde om grammatikundervisningen ved Københavns Universitet (21. maj). Deltog med foredraget L'emploi des temps du futur – vu à travers le contrat bilatéral i den XIVe Congrès des Romanistes Scandinaves i Stockholm, Sverige (11. august), samt med foredraget La cohérence discursive dans les contrats synallagmatiques rédigés en français – une interprétation de la structure temporelle des textes contractuels i The 12th European Symposium on Language for Special Purposes, LSP '99 i Bressanone, Italien (30. august). Hun deltog i SHF's grammatiknetværks Fællesmøde, Hillerød (27.-29. oktober). Hun holdt foredraget La modalité dans les contrats français – une interprétation de l'emploi des temps du futur i Séminaire Oswald Ducrot ved Roskilde Universitetscenter (11. november).

D. Bleses deltog i følgende kurser arrangeret af Forskerskolen i Sprog og Kommunikation: Produktion af lyd og video i forbindelse med sprogforskning af sprogundervisning (25.-27. januar); Mechanisms of early language acquisition (21.-23. juni), Cognition, constructions and semantic development (23.-25. juni). Hun deltog i The Anna

Wierzbicka Festival på Syddansk Universitet, Odense (25.-26. marts). Hun deltog i Netværket for Sprogtilegnelse og Kognitionens åbne møde den 9. juni i København, hvor hun præsenterede Odense-Projektet i Sprogtilegnelse sammen med H. Basbøll og T. Madsen samt i netværksmødet med Michael Tomasello (10.-11. november). Hun deltog i 6th International Cognitive Linguistics Conference, Stockholms Universitet, Sverige (10.-16. juli), hvor hun sammen med H. Basbøll præsenterede foredraget *Segmentation and the acquisition of inflectional morphology: the role of transparency*. Sammen med H. Basbøll havde hun også en poster med titlen *The acquisition of stød as a test case for a cognitive model of Danish word structure*. Hun er medlem af det SHF-støttede projekt *Kognition, Sprog og Bevidsthed: sprogtilegnelse og sprogbrug i spændingsfeltet mellem psykolingvistik og socialpsykologi* (Odense-Projektet i Sprogtilegnelse).

G. Boysen var formand for to bedømmelsesudvalg af Ph.D.-afhandlinger, ét ved Aarhus Universitet (Stig Ramløv Frandsen: *Por mielz dire la verité. Sandhedsmotivet i det trettende århundredes franske litterære prosa*) og ét ved Aalborg Universitet (Rita Sørensen: *Principper for integration af kulturelle forskelle i leksikografiske værker med særligt henblik på dansk/spansk arveret*). Han var medlem af bedømmelsesudvalg til et professorat i fransk sprog ved Aarhus Universitet, medlem af bedømmelsesudvalg til lektorater i fransk ved Aarhus Universitet, til lektorater i fransk sprog ved Københavns Universitet, til et lektorat i italiensk ved Københavns Universitet og til et adjunktur i portugisisk ved Københavns Universitet. Han deltog som sagkyndig ved en ansøgning om lektoroprykning i fransk ved Stockholms Universitet, Sverige. På den 14. internationale konference om historisk lingvistik i Vancouver, Canada, deltog han med indlægget *Synthetic and Analytic Comparison in the History of French* i workshoppen *Grammatical Relations and Grammatical Change* (10. august). Han holdt foredraget *Le néo-français*, arrangeret af Fransk Fagråd for studerende, lærere og gymnasielærere i fransk, Syddansk Universitet, Odense (28. april). Han er næstformand for censorerne i fransk ved universiteterne. Han er medlem af bestyrelsen for Det danske Studenterhus i Paris og af bestyrelsen for Alliance Française, Odense, og korresponderende medredaktør af tidsskriftet *Revue Romane* og medlem af Advisory Board for tidsskriftet *Nowele*.

D. Buur har sammen med A. Grindsted afholdt en temadag om forhandlinger den 21. januar med deltagere fra højere læreanstalter, hvor han holdt indlægget *Et undervisningsforløb med eksempler på cases*. Sammen med A. Grindsted og 8 negot.-studerende har Dirch Buur deltaget i en forhandlingsdag på Handelshøjskolen i Århus den 4. maj. Han deltog i Tysklærerforeningens årsmøde i Kolding (13.-14. august) og i Ph.D.-seminarer i Odense og Kolding (23.-24. august).

T. Cadierno holdt foredrag om *Formal instruction in SLA: Theoretical perspectives and empirical studies* ved University of Potsdam, Tyskland (19. april). Hun holdt oplægget *Lexical aspect and the acquisition of Spanish*

preterite and imperfect by Danish language learners ved Studiekredsen i Anvendt Lingvistik, ISK (29. april). Hun holdt oplægget *Introduction to quantitative research methods* ved et Ph.D.-forberedende seminar organiseret af Forskerskolen i Sprog og Kommunikation for fuldtidsunderviserne ved Syddansk Universitet, Odense (23. august). Hun deltog i et seminar om *Kognitiv Lingvistik* på Københavns Universitet (6. maj). Hun deltog i et åbent seminar arrangeret af netværket *Sprogtilegnelse og Kognition*, København (9. juni). Hun deltog i et forskerskolekursus om *Sprogtilegnelse og Systemisk Funktionel Grammatik* (14.-18. juni). Hun deltog i seminar med Michael Tomasello på Københavns Universitet (31. august). Hun deltog i netværksmødet med Michael Tomasello i Nyborg (10.-11. november). Hun var medlem af et bedømmelsesudvalg til et adjunktur i dansk som andetsprog ved Syddansk Universitet. Hun er medlem af det SHF-støttede projekt *Kognition, Sprog og Bevidsthed: sprogtilegnelse og sprogbrug i spændingsfeltet mellem psykolingvistik og socialpsykologi* (Odense-Projektet i Sprogtilegnelse). Hun er medlem af Styregruppen for Valgaf under Det Humanistiske Fakultet ved Syddansk Universitet. Hun er ekstern referee for tidsskrifterne *Studies in Second Language Acquisition* og *The Modern Language Journal*.

J.M. Dienhart er leder af instituttets IT-Center, medlem af humanioras IT-udvalg, og humanioras repræsentant i IT-udvalget ved Syddansk Universitet. Han er leder af engelskgruppen i Projekt VISL (*Visuel Interaktiv Syntaks Læring*), der udvikler internetbaserede værktøjer til undervisning og forskning i grammatik, og han er koordinator for et SHF-støttet projekt i *Semantisk udbygning af en Constraint Grammar-formalisme for dansk, engelsk og portugisisk*. Han er leder af instituttets Poseidon-projekt, der med støtte fra Undervisningsministeriet og vejledning fra PLS Consult, har som hovedformål at øge integrationen af IT i institutmedarbejdernes undervisning og forskning. Han demonstrerede VISL-værktøjerne for interesserede studerende og lærere ved Syddansk Universitet, Odense (14. januar, 21. april, 16. juni) og på VUC i Svendborg (14. oktober). Sammen med andre medlemmer af VISL-projektets engelskgruppe afholdt han en række heldagsseminarer om brugen af VISL-værktøjerne for engelsklærere fra danske højere læreanstalter (26. maj, 31. maj, 4. juni, 8. juni). Han deltog i to informationsmøder i København om ansøgning af EU-midler til forskningsprojekter (9. august, 27. august) og i en konference i Billund om IT og naturvidenskab arrangeret af Lego og Mikro Værkstedet A/S (9. september). Han deltog i Poseidon-projektets seminarer i København (1.-2. marts) og i Vejle (25.-26. oktober) og i en række workshops/demonstrationer om IT afholdt af ISK's IT-Center (30. september, 27. oktober, 18. november). Han sidder i bestyrelsen for Hartvigson Fondet og er kontaktperson for bilaterale udvekslingsprogrammer mellem Syddansk Universitet og Ohio University og California State University i Bakersfield, USA.

A. Grindsted har sammen med D. Buur arrangeret en temadag om forhandlinger. Her holdt hun indlægget *Inter-*

nationale forhandlinger og kulturel kompetence (21. januar). Hun har været på udvekslingsophold ved Universidad de Zaragoza, Spanien under Socrates-aftalen (15.-20. marts), hvor hun holdt forelæsningen *The communicative behaviour of skilled negotiators* på Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales (17. marts). Hun arrangerede sessionen *Negotiation simulations* på Forskerworkshoppen *Interkulturelle forhandlinger*, der fandt sted på Handelshøjskolen i Århus (4. maj). Hun deltog i afviklingen af et intensivt program med titlen *La identidad dual* tilrettelagt under Socrates-programmet for Ph.D.-studerende ved Universidad de Deusto, Bilbao, Spanien (18.-29. juni), hvor hun holdt forelæsningen *La identidad dual y estereotipos* (21. juni).

M. Häcker holdt forelæsningerne *Why Do the English Drop Their Aitches and Danes and Germans Do Not?* på Fourth Rasmus Rask Colloquium on Language and Communication på Syddansk Universitet, Odense (6. marts) og *The Influence of Old Scandinavian Grammar on English Sentence Structure* ved Conference on Scandinavians and Europe 800-1350, University of Hull, England (23. maj), og hun holdt forelæsningen *H-Variation in Middle English and Older Scots: Divergent Developments in Two Closely Related Languages* på 3rd Middle English Conference, Dublin, Irland (3. juli). Hun er ekspert medarbejder for *International Medieval Bibliography* i Leeds, England, hvor hun er ansvarlig for katalogisering af lingvistiske artikler og katalogisering af danske artikler om middelalderen.

H. Galberg Jakobsen holdt tiltrædelsesforelæsning med titlen *Dansk - et nordisk sprog* ved Syddansk Universitet, Odense (25. februar). Han deltog i konferencen *Sprogarbejdet i pressen og virksomhederne*, arrangeret af Dansk Sprognævn i samarbejde med Erhvervssprogligt Forbund og Institut for Journalistik på Syddansk Universitet (9. oktober). På symposiet *Ordforrådet i moderne dansk* ved Adam Mickiewicz-Universitetet i Poznan, Polen, holdt han foredraget *Dubletter i ordforrådet – et nødvendigt onde?* (15. oktober). Som led i foredragsrækken *Danskfaget ind i det 21. århundrede*, arrangeret af Studiegruppen ved Center for Nordiske Studier, talte han om *Ret og Skrift – retskrivning og retskrivningsautoriteter i Danmark i de sidste 250 år* (9. november), og ved Institut for Journalistik, Syddansk Universitet gæsteforelæste han over emnet *Valgfrihed i retskrivningen – et (u)nødvendigt onde?* (24. november). På en temadag på Danmarks Lærerhøjskole, København, om sproglig norm og acceptabilitet holdt han foredraget *Godt sprog – rigtigt sprog – korrekt sprog* og deltog som paneldeltager i den efterfølgende diskussion. Han var medlem af et bedømmelsesudvalg til et adjunktur ved Københavns Universitet. Han er formand for Selskab for Nordisk Filologi, København, og har siden december været medlem af styrelsen for Universitets-Jubilæets danske Samfund. Som medlem af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab har han fortsat tilsynsopgaver ved flere af selskabets udgivelsesprojekter: *Supplement til Ordbog over det danske Sprog*, Fr. Dreiers skrifter, Den Danske Ordbog og Gammeldansk Ordbog.

Han er fortsat medlem af Opgaveudvalget i Dansk Retstavning under Opgavekommissionen for Folkeskolens Afsluttende Prøver.

B. le Fevre Jakobsen har deltaget i den 20e Scandinvistendagen van het Nederlandse taalgebied ved Faculteit der Letteren, Vakgroep Scandinavische Talen en Culturen en Oudgermanistiek, Rijksuniversiteit Groningen, Holland (14.-17. april). Han har i den forbindelse holdt en forelæsning med titlen *Byen og Sproget* og har udgivet et forelæsningsmateriale med samme titel. Som led i den danske del af VISL-projektet ved ISK og med økonomisk støtte fra ELU (Efteruddannelsesudvalget for de Længelevende Uddannede) har han i maj og juni måned sammen med Ph.D.-studerende Jørgen Nørby Jensen og stud.mag. Morten Vestergaard Lund afholdt kurser for undervisere i dansk sprog ved universiteter, handelshøjskoler og lærerseminarer. Sammen har de udarbejdet kursusmaterialer, der er publiceret på de danske sider af VISL's website.

J. Ahlmann Hansen deltog i konferencen *Contrastive Linguistics and Translation Studies - Empirical Approaches*, Université Catholique de Louvain, Louvain-la-Neuve (5.-6. februar). På konferencen IT'er svaret – hvad var spørgsmålet?, Humaniora, Syddansk Universitet, holdt han foredragene *Korpuslingvistik - nye korpora og søgeværktøjer* og *CQP og XKWIC* (21. april). Han deltog i kurset *Corpus Linguistics and Digitisation, Socrates Intensive Programme* ved Humanities Advanced Technology and Information Institute, University of Glasgow, Skotland (21. juni-2. juli). Han deltog i planlægningsmøde for Master i IT, Sprog og Læring på Handelshøjskolen i Århus (5. august). Han holdt foredraget *Korpora og søgeværktøjer* ved ISK's IT-Center (13. september) og ved IT-Centrets bestyrelsesmøde (29. september). Han holdt et oplæg om korpuswebindeks ved ISK ved forskerkontaktmødet i Kolding (25. november). Endelig arrangerede han IT-caféer på ISK's IT-Center den 1. og 15. december.

L.F. Høye har afholdt forelæsninger om Britisk kultur og økonomi, og forhandlingsteori og praksis ved Babes-Bolyai University, Cluj-Napoca, Transylvanien, Rumænien, i forbindelse med Socrates-læremobilitetsprogram (15.-25. oktober). Han var formand for et bedømmelsesudvalg til to udenlandske lektorater i engelsk sprog. Fra august er han ansat som daglig leder ved Syddansk Universitets Center for Engelsk i Kolding. Han er Ph.D. Consultant Supervisor ved Babes-Bolyai University, Cluj-Napoca, Rumænien. Han har forhandlet en 3-årig udvekslingsaftale mellem Syddansk Universitet og Babes-Bolyai University.

A. Jensen har afholdt gæsteforelæsningen: *Théories et recherche sur l'acquisition d'une langue seconde et leur application à l'enseignement* ved Département d'études de français langue étrangère, Université Michel de Montaigne, Bordeaux, Frankrig (20. maj). Hun forsvarede sin Ph.D.-afhandling *Modificeret input: En kvantitativ og kvalitativ undersøgelse af modificeret input i forelæsninger på fransk* ved Københavns Universitet med forelæs-

ningen: Modificeret input og fremmedsprogstilegnelse (23. juni). Hun deltog i AILA '99 konference, Tokyo, Japan, hvor hun holdt indlægget *Listening to lectures. The Effect of Speech Modification on the Comprehension of Lectures*. (1.-6. august). Ved Handelshøjskolen i København afholdt hun forelæsningsen: *Hvordan lærer man fremmedsprog?* (31. august). Ved Romansk Institut, Aarhus Universitet, afholdt hun gæsteforelæsningsen *Sprogtilegnelse* (20. september). Hun deltog i seminar med Melissa Bowerman ved Københavns Universitet (6. maj) og i netværksmødet med Michael Tomasello i Nyborg (10.-11. november). Hun deltager i projektet *Korpusbaseret udforskning af fransk talesprog i de nordiske lande* på Københavns Universitet og af det SHF-støttede projekt *Kognition, Sprog og Bevidsthed: sprogtilegnelse og sprogbrug i spændingsfeltet mellem psykolingvistik og socialpsykologi* (Odense-Projektet i Sprogtilegnelse).

H. Kasch deltog i Ph.D.-kurserne *Produktion af lyd og video i forbindelse med sprogforskning og sprogundervisning* (25.-27. januar) og *Speaking of Events: The Syntax and Semantics of Temporal and Telic Constructions* (12.-16. april) på Syddansk Universitet, Odense. Han deltog i Ph.D.-kurset *Lingvistiske Teorier og lingvistisk videnskabsteori* på Aarhus Universitet (19.-22. april). Han deltog i *First workshop om Inference in Computational Semantics* ved Institute for Logic, Language and Computation, Amsterdam, Holland (15. august), samt i *The Anna Wierzbicka Festival* på Syddansk Universitet, Odense (25.-26. marts). Han har afholdt workshop i brug af multimedieudstyr til brug for ELU-gruppen (9. april) og sammen med J. Dienhart afholdt seminarer om *VISL's i internetværktøjer* (26. maj, 31. maj, 4. juni, 8. juni).

A.-M. Kiener har deltaget i konferencen *Uddannelse i det 21. århundrede* i Odense Congresscenter (21. januar) og i *Dansk Industris konference Hvorfor dog Frankrig* på Handelshøjskolen i København (3. november).

P.S. Kjærsgaard deltog den 15. januar i et seminar om dansk sprogteknologi, arrangeret af Center for Sprogteknologi (CST) i København. Han demonstrerede ved den lejlighed sammen med U. Kjær Nissen *VISL-projektet*. Han deltog endvidere i det humanistiske fakultets IT-dag den 22. april med et oplæg med titlen *Hvad? Hvorfor? Hvordan?* om brug af internetsider i forbindelse med undervisningen. Han deltog i *Datalingvistisk Forenings årsmøde* i København (17. maj), og han arrangerede kurser om den franske del af *VISL-projektet* i ELU-regi (25. maj og 9. juni). Sammen med U. Kjær Nissen deltog han i *14. Skandinaviske Romanistkonference* på Stockholms Universitet med et foredrag med titlen *Apprentissage Visualisé Interactif de la Syntaxe/Aprendizaje Visualizado Interactivo de la Sintaxis* (13.-14. august). Han demonstrerede den franske del af *VISL-projektet* for den franske ambassadør og dennes conseiller linguistique (27. september).

H.J. Ladegaard holdt en gæsteforelæsnings på Københavns Universitet med titlen *Whisky, fjams og hifi: Folkelige opfattelser af det danske rigsmålsbegreb* (11. februar). Han var gæstelærer ved Roehampton Institute, Uni-

versity of London, England, hvor han underviste i *Language attitudes and stereotyping* og var vejleder på projekter inden for samme emne (18.-25. april). Han deltog i netværksmødet med Michael Tomasello i Nyborg (10.-11. november). Han har desuden været engageret i en del populærvidenskabelig formidling via medierne og blandt andet medvirket i tv og radioudsendelser vedrørende sin forskning inden for sprog, holdninger og stereotyper og har været medlem af bedømmelsesudvalg til to udenlandske lektorater i engelsk sprog. Han er medlem af det SHF-støttede projekt *Kognition, Sprog og Bevidsthed: sprogtilegnelse og sprogbrug i spændingsfeltet mellem psykolingvistik og socialpsykologi* (Odense-Projektet i Sprogtilegnelse).

F. Larsen deltog i en temadag om *tosprogethed* (14. maj) og et seminar om *sprogtilegnelse og kognition* (Nyborg, 10.-11. november). Han holdt ved Institut for Journalistik, Syddansk Universitet foredraget *Truslen fra engelsk* (8. december). Han var medlem af et bedømmelsesudvalg til en stilling som amanuensis i engelsk sprog og formand for et bedømmelsesudvalg til en stilling som adjunkt i dansk som andetsprog, begge ved Syddansk Universitet.

A.V. Lindø var i perioden februar-marts indskrevet ved Department of Modern English Language, Lancaster University, England, som visiting academic researcher. Under opholdet var hun gæstemedlem i professor N. Faircloughs forskergruppe LIP (*Language, Ideology and Power*), hvor hun holdt et foredrag om dansk dialektisk sprogteori (2. marts). På et symposium om *Sprog, Ideologi og Sundhed* ved det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, holdt hun et foredrag med titlen: *Sundhed, semantik og samtaler* (19. maj). Hun er medlem af af ELI Research Group for Ecology, Language & Ideology, Syddansk Universitet.

K.-H. Lund holdt gæsteforelæsningsen *Passiv i Russisk* på Slavisk Institut, Aarhus Universitet (6. maj).

S. Nordahl Lund er medlem af en forskergruppe etableret ved Center for Semiotisk Forskning, Aarhus Universitet. Han er formand for rektors publikationsudvalg og medlem af instituttets forskningspublikationsudvalg. Han er medlem af Editorial Board for *RASK – Internationalt tidsskrift for sprog og kommunikation*. Han er endvidere redaktør af *Odense Working Papers in Language and Communication (OWPLC)*. Han er formand for et af Det Humanistiske Fakultet ad hoc nedsat forskningsudvalg og medlem af fakultetets administrationsudvalg samt af universitetets udvalg til revision af personalepolitiske retningslinjer. Han er medlem af et tværfakultært sammensat udvalg til udarbejdelse af Studieordning for den kommende uddannelse i Sprog og kognition og medlem af et stående HK-lønudvalg nedsat i HSU-regi. S. Nordahl Lund var medlem af et Ph.D.-bedømmelsesudvalg ved Syddansk Universitet. Han var medarrangør af *The Anna Wierzbicka Festival* den 25.-26. marts. Han deltog i en konference om *Sprogarbejdet i pressen og virksomhederne* (9. oktober) og i *Poseidon-seminar* i Vejle (25.-26. oktober).

T.O. Madsen deltog i følgende kurser arrangeret af Forskerskolen, alle på Syddansk Universitet, Odense: Kursus i digital lyd og video (25.-27. januar); Mechanisms of Early Language Acquisition og Cognition, Constructions and Semantic Development (21.-25. juni). Han deltog i Netværk for Sprogtilegnelse og Kognitioners møde i København, hvor han sammen med H. Basbøll og D. Bleses præsenterede Odense-Projektet i Sprogtilegnelse (9. juni) samt i netværksmødet med Michael Tomasello i Nyborg (10.-11. november). Han deltog endvidere i følgende konferencer og workshops: International Workshop on Future Directions in Cross-Language and Second Language Speech Research, Sandbjerg Kursuscenter, arrangeret af Institut for Engelsk Filologi, Aarhus Universitet (20.-21. marts); The Anna Wierzbicka Festival på Syddansk Universitet, Odense (25.-26. marts); IT er svaret! Hvad var spørgsmålet? ved Det Humanistiske Fakultet, Syddansk Universitet (21. april) og International Association for the Study of Child Language: VIIIth International Congress, San Sebastian, Spanien (11.-17. juli).

S.L. Millar er Erasmus/Socrates-koordinator ved Center for Engelsk og Institut for Sprog og Kommunikation. Hun er koordinator af European Master's Degree in Linguistics netværket og formand for styregruppen for programmet i Odense. Hun er medlem af bestyrelsen for European Language Council og var i denne forbindelse til bestyrelsesmøder i Berlin, Tyskland og Jyväskylä, Finland. Hun deltog i et engelsklærerforeningskursus i Odense, hvor hun holdt foredraget Language matters? Questions of national identity in Wales, Scotland and Northern Ireland (29.-30. januar). Hun deltog i British Studies Conference 3rd biennial conference i Odense, hvor hun holdt forelæsningen Implosion of Empire: The English of Empire, the Empire of English: language and identity in post-imperial Britain og bidrog til en workshop om Race and Immigration in Modern Britain (5.-6. februar). Hun underviste ved Center for Engelsk, Aristotle University of Thessaloniki, Grækenland (17.-21. maj). Hun deltog i 2nd European Language Council Conference Language teaching and learning: new directions for higher education ved Jyväskylä Universitet, Finland (1.-3. juli). Hun deltog i XIV International Conference on Historical Linguistics, University of British Columbia, Vancouver, hvor hun holdt forelæsningen The speech conscious and language change (8.-13. august). Hun deltog i i netværksmødet med Michael Tomasello i Nyborg (10.-11. november). Hun var medlem af et bedømmelsesudvalg til et lektorat ved Københavns Universitet og et bedømmelsesudvalg til Ph.D.-stipendier ved Syddansk Universitet. Hun afholdt et Ph.D.-kursus i Written and Oral Communication in Biomedicine ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet på Syddansk Universitet, Odense. I samarbejde med forskerskolen arrangerede hun et Ph.D.-kursus med professor Suzanne Romaine, Oxford University, England (10.-14. maj). Hun arrangerede et møde om European MA med deltagelse af kollegaer fra Lunds Universitet, Sverige. Hun er reviewer for tidsskrifterne Text og Journal of Multilingual and Multicultural Development. Hun er medlem af det SHF-

støttede projekt Kognition, Sprog og Bevidsthed: sprogtilegnelse og sprogbrug i spændingsfeltet mellem psykolingvistik og socialpsykologi (Odense-Projektet i Sprogtilegnelse).

H.F. Nielsen har holdt forelæsning over emnet Skandinaviens ældste sproghistorie i komparativ germansk belysning i Selskab for Nordisk Filologi ved Københavns Universitet (12. marts) og deltaget i et internationalt kollokvium om Das sog. Runenkästchen aus Gandersheim på Burg Dankwarderode, Braunschweig, Tyskland (24.-26. marts) samt i Det 18. tværfaglige vikingesymposium ved Institut for Navneforskning, Københavns Universitet (7. maj). Han har udarbejdet en Tenure Assessment i forbindelse med en professorpromovering ved Department of Germanic Languages and Literatures, University of South Carolina, USA. Endvidere har han foretaget studierejser til Berlin, Tyskland (26.-28. marts), London og Cambridge, England (22.-26. april), Oslo og Valdres, Norge (29.-31. maj), Gotland, Sverige (18.-20. september), og Reykjavík, Island (13.-15. november) med henblik på museumsbesøg, besigtigelse af runer mv. Han er medlem af Det frisiske Akademi (Fryske Akademy) i Leeuwarden, Holland, og medarbejder ved følgende udgivelsesprojekter: Den Store Danske Encyclopædi, Reallexikon der Germanischen Altertumskunde, The Nordic Languages, Handbuch des Friesischen og Wurkgroep Skiednis fan'e Fryske Taal/Taalkunde. Han er Managing Editor for tidsskriftet NOWELE samt Consulting Editor for Journal of English Linguistics, Studia Anglica Posnaniensia og RASK – Internationalt tidsskrift for sprog og kommunikation.

U.K. Nissen deltog i en konference om Sproget i informationssamfundet og Human Language Technologies i Femte Rammeprogram i København (15. januar), hvor han sammen med P.S. Kjærsgaard præsenterede VISL-projektet. Han deltog i den XIV Skandinaviske Romanistkonference i Stockholm, Sverige med foredraget Aprendizaje visualizado interactivo de la sintaxis aplicado al español y al francés sammen med P.S. Kjærsgaard (11.-15. august). Ved Gesellschaft für Angewandte Linguistik's årlige konference i Frankfurt, Tyskland, deltog han i seminariet Gender across languages (28.-30. september), hvor han holdt indlægget The politics of language reform: alternatives to gender-biased language use in Spanish. Han er en af de to koordinører for videreuddannelseskurset IT-baseret grammatisk analyse, støttet af ELU. Han er samtidig den ansvarlige for denne bevilling.

N. Nørgaard har holdt foredrag om Systemisk Funktionel Lingvistik og litterær analyse på Syddansk Universitet, Kolding (11. november).

M. Orlova-Jermak har været formand for et bedømmelsesudvalg vedrørende besættelse af en adjunktstilling i russisk sprog ved Syddansk Universitet. Som medlem af ordbogsgruppen ved Handelshøjskolen i København har hun været kontaktperson til Det russiske Institut for Sammenlignende retsvidenskab i Moskva, Rusland.

H.-O. Rosenbohm har afholdt et kursus om Sprache

und Kultur ved Amtscentralen i Herning (6. februar) og ved Amtscentralen i Århus (3. marts). Han har holdt foredrag om Interkulturelle Kommunikation ved Nordkolleg i Rendsburg, Tyskland (30. september), og ved Ostseekonferenz i Rendsburg, Tyskland (14. december). Han holdt et kursus om Deutschland jetzt - was nun? - 10 Jahre nach der Wende ved Egmont-Højskolen i Hou (23. september), for VUC-tysklærerforeningen i Sæby (18.-19. november) og ved Amtscentralen i Maribo (25. november). Han deltog i et symposium om Strukturwandel in den neuen Bundesländern ved Ost-West-Kolleg der Bundeszentrale für politische Bildung i Brühl, Tyskland (8.-11. september).

S. Schneider holdt et seminar om Deutsch-Skandinavische Beziehungen under et Socrates-læremobilitetsophold ved Friedrich-Schiller-Universität i Jena, Tyskland (18.-24. juni). Under dette ophold besøgte han Technische Universität Chemnitz, Tyskland, for at etablere en Socrates-aftale (22. juni). Han var i Paris, Frankrig, på etableringsrejse for at slutte Socrates-aftaler med to universiteter, Paris XII Val de Marne i Créteil og Université Cergy-Pontoise (16.-19. september). Han deltog i seminaret Uddannelse i det 21. århundrede på Odense Congress Center (21. januar), i konferencen Fachkommunikation und Dialogizität i Århus (18.-20. februar), i seminaret Teaching Large Classes på Tune Landboskole, arrangeret af Dansk Universitetspædagogisk Netværk (18. marts), i konferencen Barrierer for udbud af Åben Uddannelse ved de lange videregående uddannelser, arrangeret af Uddannelsesministeriet (19. marts), i et seminar i anledning af 150-året for den danske og 50-året for den tyske grundlov, afholdt i Ballerup (23.-24. april), i seminaret Deutschland und die europäische Einigung i Brühl, Tyskland (25.-28. maj), i konferencen om Evalueringen af de erhvervssproglige bacheloruddannelser i København (1. juni), i Tysklærerforeningens årsmøde i Kolding (13. august), i det erhvervssproglige fremtidsværksted, arrangeret af ESf i Lyngby (21. september). Han har desuden deltaget i studieorienterede møder i forbindelse med den nye erhvervssproglige kandidatuddannelse i Fremmedsproglig Virksomhedskommunikation i Kolding (13. april), i Herning (14. april), i Århus (27. april). Han er desuden medlem af Valgudvalget, medlem af Det Humanistiske Fakultets Fusionsudvalg nedsat i forbindelse med fusionen og medlem af Sektionsbestyrelsen for DM's sektion 18 (Handelshøjskoleområdet).

F. Smedegaard er medlem af forskergruppen i Systemisk Funktionel Lingvistik på dansk. Han holdt et foredrag på Jelling Statsseminarium om Systemisk Funktionel Lingvistik (8. april) og deltog i DUN-seminar om vejlederfunktionen ved opgaver og specialer (5. maj). Han deltog i et Ph.D.-kursus om Systemisk Funktionel Lingvistik (14.-18. juni) og i en workshop med M.A.K. Halliday og Christian Mattiessen om udforskningen af Systemisk Funktionel Lingvistik på dansk (21.-22. juni). Han var på studieophold på Macquarie University i Sydney, Australien (18.-30. oktober). Han holdt et minikursus for erhvervssprogsundervisere i Systemisk Funktionel Lingvi-

stik på Syddansk Universitet, Odense (17. november). Han har været medlem af et tværfakultært udvalg om udviklingen af uddannelser og forskning i virksomhedskommunikation ved Syddansk Universitet i Odense.

F. Talbo Stubkjær var medlem af et bedømmelsesudvalg til et eksternt lektorat i tysk sprog ved Københavns Universitet. Han var formand for bedømmelsesudvalget vedrørende Jette Lamberth Nielsens Ph.D.-afhandling Partikelrelatoren i tysk, belyst ud fra Langackers kognitive grammatik. En undersøgelse af über, unter, durch og um. Afhandlingen blev forsvaret 10. september. Han tog initiativet til oprettelsen af Østrigsk Afdeling under Center for Tyske Studier, Syddansk Universitet. Han er leder af afdelingen. Han er medlem af Advisory Board for tidsskriftet Nowele og medlem af to videnskabelige arbejdsgrupper ved Aarhus Universitet, der arbejder med tyske synonymer og med den videre udgivelse af materialer til praktisk tysk grammatik på det postgymnasiale niveau. Han holdt et populærvidenskabeligt foredrag i Danmarks Radio P1 om Mayerlingdramaet 1889 og medvirkede i otte udsendelser i Danmarks Radio P1 og DR2 samt i TV2 og Radio 3 som ekspert i østrigsk historie og politik. Han er bidragsyder med artikler om østrigsk historie til Den Store Danske Encyklopædi.

J. Wagner har deltaget i konferencen Ecology of Language Acquisition i Amsterdam, Holland og holdt et foredrag The interactional construction of non-native interaction (11.-15. januar). Sammen med P. List har han arrangeret en konference i regi af det landsdækkende netværk i interaktionsforskning MOVIN i Middelfart (12.-13. marts). Han har opholdt sig ved det psykologiske institut på Carnegie Mellon Universitet i Pittsburgh, USA, med henblik på specificering af software (15.-20. marts). Sammen med Mie Femø Nielsen, Roskilde Universitetscenter, har han arrangeret en international konference om Broadcast Conversations: Interaction in the Media og har deltaget med foredraget A short presentation of a sound/transcription database (25.-26. marts). Han har deltaget i bestyrelsesmødet ved et NORFA netværk om interaktionsforskning i Helsinki, Finland (16.-18. april). Sammen med L. Laursen har han arrangeret en temadag om tosprogethed (14. maj). Han har deltaget i den internationale AILA-konference i Tokyo, Japan, med et foredrag om non-native interaction (2.-6. august) og i et projektmøde i Helsinki, Finland, om et europæisk projekt om talesprogs-korpora (2.-3. oktober). Han har opholdt sig ved Tema Kommunikation, Linköping Universitet, Sverige, og afholdt et kursus i digital lyd og videoproduktion og et seminar (15.-17. november). Han har deltaget i konferencen om det amerikanske Talkbank-projekt i Pittsburgh, USA (4.-5. december). Han har holdt en forelæsning ved universitetet i Madison/Wisconsin, USA (7. december). Han har været medlem af et bedømmelsesudvalg til et professorat ved Institut for Lingvistik, Aarhus Universitet og har været eksternt medlem af et Ph.D.-bedømmelsesudvalg samme sted. Han er formand for Forskerskolen i Sprog og Kommunikation ved Syddansk Universitet, medlem af editorial board for Journal of Pragmatics, og

medlem af bestyrelsen for NORFA netværket om interaktionsforskning.

Han deltager i instituttets forskergruppe om interaktionsforskning.

Eksterne bevillinger og donationer

C. Bache har fra Statens Humanistiske Forskningsråd modtaget en bevilling på 70.000 kr. til fortsættelse og udvikling af grammatiknetværket inden for programmet Lingvistik og Fremmedsprog. Han har endvidere modtaget en bevilling, ligeledes fra Statens Humanistiske Forskningsråd, på 50.100 kr. til trykning af bindet *Ny Forskning i Grammatik – Igangsat af Statens Humanistiske Forskningsråd*. Fællespublikation 6.

H. Basbøll har modtaget 2.200.000 kr. (samlet bevilling 1998-2001) fra Statens Humanistiske Forskningsråd til forskningsprojektet *Kognition, Sprog og Bevidsthed: sprogtilegnelse og sprogbrug i spændingsfeltet mellem psykolingvistik og socialpsykologi* (Odense-Projektet i Sprogtilegnelse).

P.S. Kjærsgaard har sammen med de øvrige medlemmer i VISL-projektet modtaget en bevilling fra ELU på 200.000 kr. til arrangement af kurser for langvarigt uddannede.

S. Nordahl Lund modtog 184.000 kr. fra A/S Fehr & Co.'s Legat til brug for et IT-kompetenceløft af instituttets medarbejdere. Han har som institutleder modtaget 30.000 kr. af Statens Humanistiske Forskningsråd til dækning af rejse- og opholdsudgifter for udenlandske foredragsholdere i forbindelse med The Anna Wierzbicka Festival den 25.-26. marts.

H.F. Nielsen har fortsat været modtager af bevilling fra Statens Humanistiske Forskningsråd til projektet *Nordvestgermansk sproghistorie: Fra Illerup og Vimose til fremkomsten af oldengelsk, oldfrisisk, oldsaksisk og oldnordisk under rådets satsningsområde Dansk Sprog- og Stilhistorie dækkende perioden fra 1. august 1997 til 31. december 1999*.

J. Wagner har modtaget 1.444.800 kr. fra Forskerakademiet til Forskerskolen i Sprog og Kommunikation og 400.000 kr. fra Statens Humanistiske Forskningsråd til netværket i interaktionsforskning, MOVIN.

Publikationer

Bache, Carl, m.fl. *Ny Forskning i Grammatik – Igangsat af Statens Humanistiske Forskningsråd. Fællespublikation 6, Rolighedssymposiet 1998*. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999.

Bache, Carl, m.fl. *An Introduction to English Sentence Analysis*. 3. udgave. København: Gyldendal, 1999.

Basbøll, Hans. "Syllables in Danish". *The Syllable: Views and Facts*. Red. Harry van der Hulst og Nancy A. Ritter. *Studies in Generative Grammar* 45. Berlin: Mouton de Gruyter, 1999. 69-92.

Basbøll, Hans. "Prosodic issues in Danish compounding: a cognitive view". *RASK 9/10 (Festschrift Anna Wierzbicka)* (1999). 349-368.

Boysen, Gerhard og Jørn Moestrup, red. *Etudes de linguistique et de littérature dédiées à Morten Nøjgaard*. Odense: Odense Universitetsforlag, 1999.

Cadierno, Teresa, red. *L2 listening comprehension. Odense Working Papers in Language and Communication* 18. Odense (1999).

Cadierno, Teresa. "On second language comprehension and acquisition: Interactional and psycholinguistic perspectives." Teresa Cadierno, red. *Odense Working Papers in Language and Communication* 18 (1999).

Dienhart, John. "Stress in Reduplicative Compounds: Mish-Mash or Hocus-Pocus?" *American Speech* 74/1 (1999): 3-37.

Grindsted, Annette. "Anmeldelse af Lene Flinholm: En roman, to oversættelser: Pascual Duarte på dansk." *RASK* 11, Odense (1999): 139-144.

Hoye, Leo Francis. *Journal of Pragmatics, Index Volumes 11-20 (1987-1999)*. Amsterdam: Elsevier, 1999.

Häcker, Martina. *Adverbial Clauses in Present-Day Scots: A Syntactic and Semantic Analysis. Topics in English Linguistics*. Berlin: Mouton de Gruyter, 1999.

Häcker, Martina. "And him no more than a minister's man: the English subordinating and-construction in cross-linguistic perspective." *Leeds Working Papers in Linguistics and Phonetics* 7 (1999): 36-48.

Jacobsen, Henrik Galberg. "År 2000-problemer." *Nyt fra Sprognævnet* 1999/1: 1-6.

Jacobsen, Henrik Galberg. "Ud med dobbeltformerne?" *Mål & Mæle*, 22. årg., nr. 1 (maj 1999): 4-10.

Jacobsen, Henrik Galberg. "Retskrivningsordbøger - retskrivningsautoriteter." *Rapport från Konferensen om lexikografi i Norden, Esbo 21.-24. maj 1997*. Red. Peter Slotte, Pia Westerberg og Eva Orava. *Nordiska studier i lexikografi 4, Skrifter utgivna av Nordiska föreningen för lexikografi 5*. Helsingfors, 1998. 97-104.

Jacobsen, Henrik Galberg. "Valgfrihed på dansk - aktuelt og historisk." *språkbrukeren - fri til å velge? Artikler om homogen og heterogen språknorm*. Red. Helge Omdal. *Forskningsserien*, nr. 17. Kristiansand: Høgskolen i Agder, 1999. 111-121.

Jacobsen, Henrik Galberg. "Forenkling af dobbeltformer. Påkrævet? Gennemførligt? Lønsomt?" *7. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog, Aarhus Universitet 8.-9. oktober 1998*. Red. Peter Widell og Mette Kunøe. Århus: Aarhus Universitet, 1999. 214-224.

Jacobsen, Henrik Galberg. "Fra dobbelt til enkelt? Kommentar til en læserafstemning." *Mål & Mæle*, 22. årg., nr. 3 (november 1999): 17-30.

Jacobsen, Henrik Galberg. "Ret og skrift. Retskrivning og retskrivningsautoriteter i Danmark i de sidste ca. 250 år." *Uden Tvivl*, 7. årg., nr. 2 (december 1999): 21-25.

Jensen, Anne. "Listening to lectures." Teresa Cadierno, red. "L2 Listening comprehension." *Odense Working Papers in Language and Communication* 18 (1999): 21-36.

- Jensen, Anne: "Modificeret input og fremmedsprogstilgængelse." *NOK: Noter og Kommentarer fra De romanske Centre* 24, Syddansk Universitet. Odense (1999): 1-30.
- Jensen, Anne: "Hvordan lærer man fremmedsprog? Teorier og strategier." *Copenhagen Working Papers in Language and LSP* 2. Handelshøjskolen i København (1999): 27-45.
- Kiener, Anne-Marie, m.fl. Dansk-fransk erhvervsordbog. København: Systime, 1999.
- Ladegaard, Hans J. "Dansk rigsmål i et socialpsykologisk perspektiv: En diskussion og empirisk analyse af rigsmålsbegrebet." *RASK. Internationalt tidsskrift for sprog og kommunikation* 11 (1999): 3-43.
- Larsen, Fritz. "'Stands, eller jeg siger bang!'. Engelsk eller ikke engelsk. That is the question." Red. Niels Davidsen-Nielsen, Erik Hansen og Pia Jarvad. *Dansk Sprognævns skrifter* 28. København: Gyldendal (1999): 27-37.
- Lindø, Anna Vibeke. "Dialog & diskurs og diskursers dialog". Red. M. Kunø og P. Widell. *7. møde om udforskningen af dansk sprog* (1999): 248-258.
- Lund, Karl-Henrik. „Diatese og tempus i russisk interaktiv vs. narrativ diskurs.“ *Svantevit* 20.2 (1999): 113-125.
- Nielsen, Hans Frede. „Foar-Aldfrysk: In oersjoch.“ *In Skiednis fan ,e Fryske Taalkunde*. Red. Anne Dykstra og Rolf H. Bremmer Jr. Ljouwert: Fryske Akademy (1999): 34-74.
- Orlova-Jermak, Marina, m.fl. Russisk rets- og politisprog. Grundlæggende begreber og principper. Russisk-dansk juridisk ordbog. København. Handelshøjskolen Forlag, 1999.
- Rosenbohm, Hans-Otto. "Interkulturelle Kommunikation". Rev. foredragsmanuskript i: Zeitschrift des Nordkollegs Rendsburg, dec. 1999
- Smedegaard, Flemming. Introduktion til Funktionel Kommunikationsanalyse. Om brugen af den Systemisk Funktionelle Lingvistik til analyse af dansksproget kommunikation. Odense Universitets Trykkeri, 1999.
- Smedegaard, Flemming: 100 opgaver i dansk virksomhedskommunikation. Odense Universitets Trykkeri, 1999.
- Wagner, Johannes. „Two perspectives on syntactic analysis“. *On Language Theory and Practice*, Bd. 1. Red. Maria Wysocka. Kattowice. Forlag (1999): 47-55.
- Wagner, Johannes. „Silences in international communication“. *Perspectives on Foreign and Second Language Pedagogy*. Red. Dorte Albrechtsen et al. Odense: Odense University Press (1999): 79-91.

Centrene

Amerikanske Studier

Professor *David E. Nye*, Ph.D. (centerbestyrer til 31. juli) (IHKS)

Professor, dr.phil. *Lars Ole Sauerberg* (ILKM)

Fulbright professor *Robert Gross* (fratrådt 30. juni) (centret)

Fulbright professor *Julie Roy Jeffrey* (tiltrådt 1. august) (centret)

Lektor, dr.phil. *Jan Nordby Gretlund* (IKLM)

Lektor *Clara Juncker*, Ph.D. (IKLM)

Lektor, dr.phil. *Kay Lundgreen-Nielsen* (IHKS)

Lektor *Carl Pedersen*, Ph.D. (IHKS)

Lektor *Helle Porsdam*, Ph.D. (IHKS)

Lektor, cand.mag. *Christen Kold Thomsen* (centerbestyrer fra 1. august) (ILKM)

Adjunkt *Jørn Brøndal*, Ph.D. (tiltrådt 1. august) (IHKS) (Kolding)

Sekretær *Charlotte Astrup Granly*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Ole Bech-Petersen

Birgitte Nielsen

Gæsteforelæsninger afholdt af centret:

John Dorst, University of Wyoming, USA: Monumental Optics: Ways of Seeing Devils Tower (2. marts). John Cawelti, University of Kentucky, USA: Reinventing Traditions: The African American and Native American Quests for Identity (11. marts). Robert Shulman, University of Washington, Seattle, USA: Mark Twain's *A Connecticut Yankee in King Arthur's Court* (7. april). Clarence Walker, UC Davis: Denial Is Not a River in Jordan: Thomas Jefferson and Sally Hemings (8. september). Hans H. Skei, Universitetet i Oslo, Norge: William Faulkner's Short Fiction (26. oktober). Paul Spickard, University of California, Santa Barbara, USA: The Subject Is Mixed Race: The Boom in Biracial Auto/Biography (6. december).

Andre arrangementer afholdt af centret:

Den 12. februar afholdt centret The Black History Month Seminar arrangeret af Carl Pedersen, Clara Juncker og Den Amerikanske Ambassade. Blandt deltagerne var Maria Diedrich, University of Münster; Patrick Miller, Northeastern Illinois University, USA; Harvard Sitkoff, University of New Hampshire, USA. Den 7. og 8. oktober afholdt centret Ph.D.-seminar med titlen Rights – Civil, Human, and Natural, arrangeret af Helle Porsdam. Blandt deltagerne var David Plotke, University of Indiana, USA; Jens

Vedsted-Hansen, Aarhus Universitet; Nancy Cott, Yale University; Jody Pennington, Aarhus Universitet; Katrina Lantos Swett, Syddansk Universitet; Niels Bjerre-Poulsen, Handelshøjskolen i København.

OASIS (Odense American Studies International Series), redigeret af David E. Nye. Eric Guthey: Ted Turner, Corporate Cross-Dressing, and the Shifting Images of American Business Leadership. Inger H. Dalsgaard: A Foolscape for My Ecstasies: Consuming Passions and Literary Factory Girls in Melville's New England. Helle Porsdam: Folkways and Lawways – Law in American Studies. Mathilde Roza: Robert Myron Coates in the 1920s and early 1930s: The impact of Dada and the development of a distinctive city fiction. James J. Farrell: The Patron of Husbandry and the Practice of Husbandry: The Ecology of the Oliver Kelley Farm.

Medarbejdernes aktiviteter uden for centret

R. Gross har holdt følgende forelæsninger: Books, Nationalism, and History, Hebrew University, Jerusalem, Israel (17. januar). The Transnational Turn: Rediscovering America in a Wider World, British Association for American Studies Conference, Glasgow, Skotland (27. marts). Seeing the World in Print, Leiden University, Holland (20. maj). The Internationalization of American Studies, University of Milan, Italien (27. maj).

J. R. Jeffrey har holdt følgende forelæsninger: Permeable Boundaries: Abolitionist Women and Separate Spheres, Cambridge, England (16. oktober). Abolitionism: The Unintended Consequences of a Reform Commitment, Aarhus Universitet (9. november).

Cand.negot.

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

Den 5-årige økonomisk-sproglige kandidatuddannelse bestående af en 3-årig bacheloruddannelse (B.A.-negot.) og en 2-årig overbygningsuddannelse (cand.negot.) med arabisk, engelsk, fransk, polsk, spansk og tysk som hovedsprog.

Sekretariat

Fuldmægtig *Hjørdis Albrechtsen*

Overassistent *Merete Hillerup Jørgensen*

Overassistent *Susanne Pramvig* (eksamenskontor)

Overassistent *Susanne Østergaard*

Faglig vejleder *Helga Lund*

Faglig vejleder *Peter Olsen*

Fra Det Humanistiske Fakultet har følgende personer undervist på cand.negot.-studiet

Lektor, Maître ès lettres *Anne T. Bouchet* [IHKS]
Lektor, Ph.D. *Michael Bregnsbo* [IHKS]
Lektor, cand.ling.merc. *Dirch Buur* [ISK]
Lektor, Ph.D. *Teresa Cadierno-López* [ISK]
Lektor, dr.phil. *Hugo Cancino-Troncoso* [IHKS]
Lektor, dr. *Claudio Cifuentes-Aldunate* [ILKM]
Lektor, lic.ling.merc. *Annette Grindsted* [ISK]
Lektor, cand.mag. et interpret. *Flemming Hoffmann* [ISK]
Lektor, Ph.D. *Leo Hoye* [ISK]
Lektor, Ph.D. *Matina Häcker* [ISK]
Lektor, cand.ling.merc. *Anna Margrethe Jørgensen* [ISK]
Lektor, cand.ling.merc. *Leon Jørgensen* [IHKS]
Lektor, licenciée ès lettres *Anne Marie Kiener* [ISK]
Lektor, cand.mag. *Poul Søren Kjærsgaard* [ISK]
Lektor, cand.mag. *Hans Jørgen Ladegaard* [ISK]
Lektor, cand.mag. *Helle Lykke Nielsen* [IHKS]
Lektor, cand.mag. *Helle Porsdam* [IHKS]
Lektor, cand.ling.merc. *Sonja Poulsen* [ISK]
Lektor, cand.phil. *Henning Pryds* [ILKM]
Lektor, cand.ling.merc. *Gitte Rasmussen* [ISK]
Lektor, cand.mag. *Svend Gottschalk Rasmussen* [ISK]
Lektor, cand.mag. *Ingrid Rønberg* [ISK]
Lektor, phil.dr. *Khaled Salih* [IHKS]
Lektor, cand.mag. *Reinhold Schröder* [ILKM]
Lektor, cand.mag. *Therkel Stræde* [IHKS]
Lektor, cand.ling.merc. *Elsebeth Toft* [ISK]
Lektorvikar, lic.phil. *Jan Gustafsson* [IHKS]
Udenlandsk lektor *Christian Benne* [ISK]
Udenlandsk lektor *Jinan Rahsid Muhsin* [IHKS]
Udenlandsk lektor *John Nuttall* [ISK]
Udenlandsk lektor *Sonya Saunders* [ISK]
Adjunkt, cand.mag. *Niels Kristian Pedersen* [ISK]
Adjunktvikar, cand.mag. *Merete Pedersen* [ISK]
Amanuensis, lic.ling.merc. *Jette Pedersen* [ISK]
Ekstern lektor, cand.rer.soc. *Josette Andersen* [ISK]
Ekstern lektor, cand.phil. *Peter Fuur Andersen* [FI]
Ekstern lektor, cand.negot. *Omar Dhahir* [IHKS]
Ekstern lektor, mag.art. *Kristina Due* [ILKM]
Ekstern lektor, cand.mag. *Steen Kleemeyer* [ISK]
Ekstern lektor, cand.mag. *Thomas Møller Kristensen* [IHKS]
Ekstern lektor, cand.ling.merc. *Lene Landbo* [ISK]
Ekstern lektor *Mahmoud Nadim*, MA [IHKS]
Ekstern lektor, cand.mag. *Karl Chr. Gubi Schmidt* [FI]
Ekstern lektor, licenciada *Sonia Valle de Frutos* [ISK]

Fra Det Samfundsvidenskabelige Fakultet har følgende personer undervist på cand.negot.-studiet

Professor, dr.oecon. *Peter Ove Christensen*
Professor, lic.jur. *Bent Iversen*
Professor, dr.merc. *Steffen Jørgensen*
Professor, dr.oecon. *Børge Obel*
Docent, lic.oecon. *Bjarne G. Sørensen*
Lektor, lic.merc. *Søren Askegaard*
Lektor, lic.merc. og cand.mag. *Lars Thøger Christensen*

Lektor, cand.polit. *H.C. Haugaard* (studienævnensformand/centerbestyrer)

Lektor, lic.merc. *Jan Møller Jensen*
Lektor, cand.oecon. *Finn Klitvang*
Lektor, cand.oecon. *Niels Erik Holm Nannerup*
Lektor, lic.oecon. *Mogens Nielsen*
Lektor, lic.merc. *Per Servais*
Lektor, lic.merc. *Mikael Søndergaard*
Lektor, dr.hum. *Zygmunt Tkocz*
Visiting professor *Anna Jarosz*
Adjunkt, cand.merc. *André Barsøe Jensen*
Adjunkt, cand.negot. *Anne Flemmert Jensen*
Adjunkt, cand.merc. *Richard Jones*, Ph.D.
Adjunkt, *Philipp J.H. Schröder*, MSc., Ph.D.
Amaniensis, cand.negot. *Dorthe Døjbak*
Ekstern lektor, lic.jur. *Birgitte Bjørn*
Ekstern lektor, statsaut. revisor *Ole Friis*
Ekstern lektor, cand.rer.soc. *Hans Heinrich*
Ekstern lektor, cand.merc. *Stig Mose Henriksen*
Ekstern lektor, cand.oecon. *Ole Jensen*
Ekstern lektor, cand.oecon. *Jens Krag*
Ekstern lektor, cand.merc. *Mark Jespersen*
Ekstern lektor, cand.merc. *Andreas Kjeldsen*
Ekstern lektor, mag.art. *Tom Kristensen*
Ekstern lektor, fuldmægtig *Bjarne Nielsen*
Ekstern lektor, cand.merc. *Claus Wårsøe*

Der har desuden været ansat 24 undervisningsassistenter og 46 instruktører, som i alt har dækket 3.986 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

7. april blev der på cand.negot.-studiet, med fransk som hovedsprog, afholdt et foredrag om dansk-franske forhold med eksportchef Jacky Frisoni fra Roll-O-Matic fra Odense.

6. maj afholdt cand.negot.-studiet, i forbindelse med undervisningen i valgfaget The Political History of Northern Ireland, en gæsteforelæsning om sikkerhedsstyrkerne i området ved den tidligere britiske soldat Philip Hansen.

Engelsk

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

Grunduddannelse/BA

1-årig sidefag

1 1/2-årig sidefag

1-årig overbygningsuddannelse

1 1/2-årig overbygningsuddannelse

2-årig overbygningsuddannelse

2 1/2-årig overbygningsuddannelse for korrespondenter

Åbent universitet, Odense

Åbent universitet, Fredericia

Professor, dr.phil. *Carl Bache* (Studieleder) (ISK)
 Professor *David E. Nye*, Ph.D. (IHKS)
 Professor, dr.phil. *Lars Ole Sauerberg* (ILKM)
 Fulbright professor *Robert Gross* (fratrådt 30. juni) (Center for Amerikanske Studier)
 Fulbright professor *Julie Roy Jeffrey* (tiltrådt 1. august) (Center for Amerikanske Studier)
 Docent, dr.phil. *Hans Frede Nielsen* (ISK)
 Docent, dr.phil. *Johannes Waagner* (ISK)
 Lektor, dr.phil. *Marianne Børch* (ILKM)
 Lektor, dr.phil. *Jan Nordby Gretlund* (ILKM)
 Lektor *John M. Dienhart*, M.A. (ISK)
 Lektor, cand.mag. *Erik Hansen* (ISK)
 Lektor, dr. *Leo Høye* (ISK) (Kolding)
 Lektor, dr.phil. *Martina Häcker* (ISK)
 Lektor *Clara Juncker*, Ph.D. (ILKM)
 Lektor *Hans Jørgen Ladegaard*, Ph.D. (ISK)
 Lektor, cand.mag. *Fritz Larsen* (ISK)
 Lektor *Sharon Millar*, Ph.D. (ISK)
 Lektor *Carl Pedersen*, Ph.D. (IHKS)
 Lektor *Joyce Senders Pedersen*, Ph.D. (IHKS)
 Lektor *Thomas Pettitt*, Ph.D. (ILKM)
 Lektor, cand.mag. *Helle Porsdam*, Ph.D. (IHKS)
 Lektor *Roy Sellars*, D.phil (tiltrådt 1. august) (ILKM) (Kolding)
 Lektor, lic.phil. *Nils Arne Sørensen* (IHKS)
 Lektor, cand.mag. *Christen Kold Thomsen* (ILKM)
 Adjunkt *Jørn Brøndal*, Ph.D. (tiltrådt 1. august) (IHKS) (Kolding)
 Adjunkt *Henrik Lassen*, Ph.D. (tiltrådt 1. august) (ILKM) (Kolding)
 Adjunkt, cand.phil. *Claus Schatz-Jakobsen* (ILKM)
 Adjunkt *Stuart Ward*, Ph.D. (IHKS)
 Centersekretær, overassistent *Britt Lindy Andersen* (tiltrådt 15. juni) (ISK) (Kolding)
 Centersekretær, overassistent *Charlotte Astrup Granly* (ISK)
 Centersekretær, overassistent *Gitte Lyck Hermansen* (ISK)
 Faglig vejleder *Lars Hedegaard* (fratrådt 31. maj) (ILKM)
 Faglig vejleder *Anette Jacobsen* (tiltrådt 1. februar) (ILKM)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Ole Bech-Petersen
Jens Ahlmann-Hansen
Henrik Kasch
Lone Laursen
Regitze Møller-Nielsen
Birgitte Nielsen
Nina Nørgaard
Jane Vinther

Der har i 1999 været ansat 13 undervisningsassistenter. Disse har undervist i alt 808 timer.

Andre arrangementer afholdt af centret

Konferencen "Implosion of Empire" (5.-6. februar) Arrangeret af S. Ward i samarbejde med The British Council.

Blandt deltagerne var: John M. MacKenzie, Lancaster University; J.A. Mangan, University of Strathclyde; Sharon Millar, Syddansk Universitet; Jeffrey Richards, Lancaster University; Lars Ole Sauerberg, Syddansk Universitet; Nils Arne Sørensen, Syddansk Universitet; Hsu Ming Teo, University of Sydney, Australien; Stuart Ward, Syddansk Universitet. Joyce Senders Pedersen organiserede en workshop "Race and Immigration in Modern Britain". Hartvigson Symposiet 1999 for engelsklærere og -studerende fra Fyn, Sønderjylland og det øvrige Danmark (18. marts), arrangeret af M. Børch, D. Nye, S. Millar, J.S. Pedersen og L.O. Sauerberg. De fire foredragsholdere var Robert Gross: *American Media, or the Tabloidization of the Press*; Richard Nelson Swett: *The 1998 Mid-term Election*; Niels Davidsen-Nielsen: *English or not? That is the Question*; Lars Ole Sauerberg: *Lady Chatterley, etc: Unintended Novel Sequels*.

Centrets udgivelser

PEO (Pre-Publications of the English Department of Odense University) no. 100, februar 1999, H.B. Bertramssen: *What was a Department Store? Defining Victorian Commercial Space*. no. 101, april 1999, C. Havsteen-Mikkelsen: *Public Order Law Under the New Right*. No. 102, June 1999, L.O. Sauerberg: *Unintended Novel Sequels*. no. 103, august 1999, E. Hansen: *On Synchronic Grammar: The 3rd Person Singular-es Ending a Plaidoyer for Man's Historical Sense. A Memento and Questions to the Universalist, Typologist and the Synchronic Grammarian*. no. 104, oktober 1999, D. Nye: *Technological prediction: A Promethean Problem*. no. 105, december 1999, C.K. Thomsen, *The Americans are Coming: The Danish 'Free Form' Jazz Scene in the 1960s*.

Erhvervssproglige Studier øst for Lillebælt

Centret har ansvaret for følgende uddannelser:

Bacheloruddannelsen i erhvervssprog
 Sidefagsuddannelsen i virksomhedskommunikation (Dagstudium og Åben Uddannelse)
 Kandidatuddannelsen i fremmedsproglig virksomhedskommunikation
 ED 2. del-uddannelsen

Docent, dr.phil. *Johannes Wagner* (ISK)
 Lektor, maître es lettres *Anne Tipsmark Bouchet* (IHKS)
 Lektor, cand.ling.merc. *Dirch Buur* (ISK)
 Lektor, lic.ling.merc. *Annette Grindsted* (ISK)
 Lektor, cand.mag. et interpret. *Flemming Hoffmann* (ISK)
 Lektor, cand.ling.merc. *Anne Margrethe Jørgensen* (ISK)
 Lektor, cand.ling.merc. *Leon Jørgensen* (ISK)
 Lektor, licenciée es lettres *Anne Marie Kiener* (ISK)
 Lektor, cand.mag. *Poul Søren Kjærsgaard*, Ph.D. (ISK)
 Lektor, lic.phil. *Steffen Nordahl Lund* (ISK)

Lektor, cand.mag. *Niels K. Pedersen* (ISK) (delvis udlånt af Institut for Erhvervssproglig Informatik og Kommunikation)

Lektor, cand.mag. *Uwe Helm Petersen* (ISK)

Lektor, cand.ling.merc. *Sonja Poulsen* (ISK)

Lektor, cand.mag. *Gitte Rasmussen* (ISK)

Lektor, cand.mag. et interpret. *Hans-Otto Rosenbohm* (ISK)

Lektor, cand.mag. *Ingrid Rønberg* (ISK)

Lektor, cand.mag. et interpret. *Søren Schneider* (studieleder) (ISK)

Lektor, cand.mag. *Flemming Smedegaard* (ISK)

Lektor, cand.jur. *Poul Thybo* (IHKS)

Lektor, cand.ling.merc. *Elsebeth Toft* (ISK)

Udenlandsk lektor *John Nuttall*, M.A. (ISK) (tiltrådt 1. august)

Udenlandsk lektor *Sonya Saunders*, M.A. (ISK) (tiltrådt 1. august)

Adjunkt, cand.mag. *Pia List* (ISK)

Adjunktvikar, cand.mag. *Merete Pedersen* (ISK)

Ekstern lektor, cand.mag. *Henning Kirkegaard* (tiltrådt 1. februar)

Amanuensis, cand.mag. *Jette Pedersen* (ISK) (tiltrådt 1. august)

Handelslærer *Ulla Brehm*, ED (ISK)

Sekretær *Inger-Lise Hoyer*

Sekretær *Lillian Immerkjær Johansen*

Sekretær *Dagny Sylvest Pedersen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Merete Birkelund (ISK)

Faglig vejleder *Lisbeth Bjerrum*

Faglig vejleder *Susanne Boel* (fratrådt 30.juni)

Faglig vejleder *Tine Christensen*

Faglig vejleder *Martin Felbo* (tiltrådt 1. november)

Faglig vejleder *Pernille Kaasgaard* (fratrådt 31. december)

Faglig vejleder *Christina L. Lauritzen* (tiltrådt 1. november)

Der har i forårssemesteret været ansat 18 undervisningsassistenter og i efterårssemesteret været ansat 11 undervisningsassistenter og 2 instruktører. Disse har sammenlagt dækket i alt ca. 1.340 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Gæsteforelæsning med direktør Ivan Sørensen, Audio Nord A/S International, og BA Susan Esbensen, chefsekretær, Danfoss, over emnet „Erhvervslivet - hvad er det for et liv? (22. september).

Andre arrangementer afholdt af centret

Centret deltog i Syddansk Universitets „Prøv en studiedag“ (27. februar).

Dr. Steffen Höhne, Friederich Schiller-Universität, Jena.

Seminar: Wirtschaftsbezogene Kulturgeschichte der Bundesrepublik Deutschland (22.–26. marts)

Lektor Norbert von Moerkercke, Hogeschool Mercator, Gent. Seminar om Belgien (13.–16. april).

Dimittendarrangement for erhvervssproglige dimitterende med pårørende (25. juni).

Dr. Ulrich Höffer, Heinrich-Heine-Universität, Düsseldorf, Tyskland. Seminar: Das Ruhrgebiet gestern und heute (13.-16. september).

Professor Jürgen Bolten, Friedrich-Schiller-Universität, Jena. Werbegeschichte als Zeitgeschichte (20. september).

Uddannelsesdag med godt 150 deltagere fordelt på formiddag og eftermiddag (16. november).

Lektor Benoît Tardy, ESSB – Toulouse, Frankrig. Seminar om franske virksomheder og fransk virksomhedskommunikation (6.-9. december)

Studerterudveksling: 4 udenlandske studerende har været på studieophold ved centret, mens 16 af centrets studerende har været på studieophold i udlandet.

Erhvervssproglige dagstudier vest for Lillebælt

Studienævnet har ansvaret for følgende uddannelser:

Bacheloruddannelsen i erhvervssprog (Kolding)

Bacheloruddannelsen i engelsk erhvervssprog og sproglig informatik (Kolding)

Bacheloruddannelsen i sprog og pædagogik (Sønderborg)

Bacheloruddannelsen i sprog og turisme (Esbjerg)

Cand.ling.merc.-uddannelsen i sproglig informatik (Kolding)

Professor *Per Anker Jensen* (IEIK)

Lektor, cand.ling.merc. *Marianne Ankjær* (orlov indtil 31. december) (IEIK)

Lektor, cand.ling.merc. *Ole Buhl* (IEIK)

Lektor *Ellen Christoffersen*, Ph.D. (instituttleder) (IEIK)

Lektor, cand.interpret. *Simon Clement* (IEIK)

Lektor *Elin Fredsted*, Ph.D. (IEIK)

Lektor, cand.phil. *Birthe Kirk Gawinski* (IEIK)

Lektor, cand.ling.merc. *Frank Grue* (IEIK)

Lektor, cand.interpret. *Alexandra Bonde Henriksen* (IEIK)

Lektor, cand.mag. *Lis Susanne Holm* (IEIK)

Lektor, licenciada en economia *Virginia Hvid* (indtil 31. juli adjunkt) (IEIK)

Lektor *Lars Johnsen*, Ph.D. (orlov fra 1. februar til 28. februar) (IEIK)

Lektor, cand.ling.merc. *Holger Lindberg Jørgensen* (IEIK)

Lektor, cand.phil. et jur. *Marianne Larsen* (studieleder) (IEIK)

Lektor, cand.interpret. *Peter Lund Lorenzen* (IEIK)

Lektor, cand.interpret. *Lilli Lund* (IEIK)

Lektor, Dr. Phil. *Eberhard Mücke* (fratrådt 31. august) (IEIK)

Lektor *Margrethe Hansen Møller*, Ph.D. (studieleder) (IEIK)

Lektor, cand.ling.merc. *Inge-Marie Nielsen* (IEIK)

Lektor, cand.phil. *Carl-Henrik Nielsen* (IEIK)

Lektor *Birgitte Jul Norlyk*, Ph.D. (IEIK)

Lektor, cand.mag. *Niels Kristian Pedersen* (IEIK)

Lektor *Karl-Heinz Pogner*, Ph.D. (fratrådt 31. august) (IEIK)

Lektor, cand.interpret. *Bertha MarieToft*, Ph.D. (IEIK)

Lektor, cand.ling.merc. *Mariette Ulbæk* (orlov indtil 31. december) (IEIK)

Lektor *Lise Lotte Weilgaard Christensen*, Ph.D. (IEIK)

Adjunkt, cand.phil. *Lars Eriksen* (IEIK)

Adjunkt, M.A. *Stefan Thomas Gries* (indtil 31. marts ekstern lektor) (IEIK)

Adjunkt, cand.ling.merc. *Anne Marie Hulgaard* (IEIK)

Adjunkt, cand.scient. *Peter Rossen Skadhauge* (IEIK)

Amanuensis, cand.mag. *Jeanette Fick Jespersen* (fratrådt 31. januar) (IEIK)

Amanuensis, cand.ling.merc. *Lene Landbo* (tiltrådt 1. marts) (IEIK)

Amanuensis, cand.mag. *Pia List* (IEIK)

Amanuensis, cand.mag. *Ella Mølgaard* (IEIK)

Ekstern lektor, cand.mag. *Ruth Feil* (indtil 30. april adjunkt) (IEIK)

Ekstern lektor, B.A. *Dale Curtis Maloney* (fratrådt 31. august) (IEIK)

Ekstern lektor, cand.mag. *Kjeld Melvad* (indtil 31. august amanuensis) (IEIK)

Ekstern lektor, cand.interpret. *Merete Henriksen Qvist* (IEIK)

Ekstern lektor, cand.ling.merc. *Susanne Simonsen* (IEIK)

Ekstern lektor, cand.phil. *Christine Tybjerg* (IEIK)

Faglig vejleder, stud.ling.merc. *Jimmi Fevre Bruun*

Kontorelev *Hanne Gabe Dissing* (tiltrådt 1. august)

Overassistent *Kirsten Busk Eskildsen*

Faglig vejleder, BA-studerende *Helle Hillebrand*

Assistent *Ulla Jørgensen*

Assistent *Mona Lüthje*

Overassistent *Birgit Mikkelsen*

Fuldmægtig, cand.jur. *Lisbeth Broegaard Petersen*

Kontorelev *Mette Skov* (fratrådt 31. juli)

Faglig vejleder, BA-studerende *Ditte Sveidahl*

Faglig vejleder, BA-studerende *Tanja Voigt*

Der har i perioden være ansat 20 undervisningsassistenter, som sammenlagt har dækket ca. 2.730 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Peter Molbæk Madsen, Københavns Universitet: Computere og talt sprog – hvad kan de, og hvad kan de ikke (endnu)? (Kolding, 11. oktober).

Annelise Bech, Lingtech A/S: Maskinoversættelse i praksis (Kolding, 17. november).

Andre arrangementer afholdt af studienævnet:

Studienævnet har afholdt ”Åbent Hus”-arrangement i Esbjerg, Kolding og Sønderborg (27. februar).

Ved fællesarrangementet ”Præstentation af tre nye uddannelser ved Syddansk Universitet, Kolding” i samarbejde med Center for Dansk og Center for Engelsk, Kolding, er den nye BA-uddannelse i engelsk erhvervsprog og sproglig informatik blevet præsenteret (10. september).

Seminar om de grænseoverskridende studier på Amtsgården i Aabenraa med deltagelse af bl.a. amtsdirektør Finn Hansen, generalkonsul Henrik Becker-Christensen, prorektor Jens Hohwü og direktør Erik Hansen. Arrangementet i samarbejde med Sønderjyllands Erhvervscenter, Aabenraa (25. november).

Ved adskillige arrangementer på gymnasier i det sydlige og sønderjyske område samt i Flensborg har studievejlederne ved BA-studiet i sprog og pædagogik præsenteret studiet ved studieorienterede møder.

Erhvervssproglige studier under Åben Uddannelse

Studienævnet har ansvaret for følgende uddannelser:

ED 1. del-uddannelsen (Kolding)

ED 2. del-uddannelsen (Kolding)

BA-suppleringsuddannelsen i erhvervssprog (Kolding)

Indtægtsdækket efteruddannelse

Lektor, cand.ling.merc. *Marianne Ankjær* (orlov indtil 31. december) (IEIK)

Lektor, cand.ling.merc. *Ole Buhl* (IEIK)

Lektor *Ellen Christoffersen*, Ph.D. (instituttleder) (IEIK)

Lektor, cand.interpret. *Simon Clement* (IEIK)

Lektor, cand.ling.merc. *Frank Grue* (IEIK)

Lektor, cand.mag. *Lis Susanne Holm* (IEIK)

Lektor, licenciada en economia *Virginia Hvid* (indtil 31. juli adjunkt) (IEIK)

Lektor, cand.ling.merc. *Holger Lindberg Jørgensen* (IEIK)

Lektor, cand.phil. et jur. *Marianne Larsen* (studieleder) (IEIK)

Lektor, cand.interpret. *Peter Lund Lorenzen* (IEIK)

Lektor, cand.interpret. *Lilli Lund* (IEIK)

Lektor, cand.ling.merc. *Inge-Marie Nielsen* (IEIK)

Lektor, cand.interpret. *Bertha MarieToft* (IEIK)

Lektor, cand.ling.merc. *Mariette Ulbæk* (orlov indtil 31. december) (IEIK)

Lektor *Lise Lotte Weilgaard Christensen*, Ph.D. (IEIK)

Ekstern lektor, cand.interpret. *Merete Henriksen Qvist* (IEIK)

Ekstern lektor, cand.ling.merc. *Susanne Simonsen* (IEIK)

Overassistent *Lillian Johansen*

Overassistent *Bodil Kjærsgaard*

Overassistent *Birgit Mikkelsen*

Fuldmægtig, cand.mag. *Britta Løck Worm*

Der har i perioden være ansat 6 undervisningsassistenter, som sammenlagt har dækket ca. 880 konfrontationstimer.

Andre arrangementer afholdt af studienævnet:

Studienævnet har afholdt "Åbent Hus"-arrangement (19. maj).

Filosofi

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

BA-grundfag

Sidefag

Kandidatuddannelser

Magisterkonferens

Åben Uddannelse i filosofi i Odense

Åben Uddannelse i filosofi i Fredericia

Professor, dr.phil. *David Favrhøldt* (FI)

Lektor, mag.art. *Carsten Bengt-Pedersen* (center- og studieleder) (FI)

Lektor, fil.dr. *Cynthia M. Grund* (tiltrådt 1. februar)

Lektor, mag.art. *Jørgen Hass* (FI)

Lektor, cand.phil. *Jens Hebor* (FI)

Lektor, mag.art. et dr. *Søren Harnow Klausen* (FI)

Lektor, dr.phil. *Erich Klawonn* (FI)

Lektor, mag.art. *Niels Thomassen* (FI)

Adjunkt *Flemming Gorzelak*, Ph.D. (FI) (fratrådt 31. januar)

Adjunkt *Peter Wolsing*, Ph.D. (FI) (tiltrådt 1. februar)

Amanuensis, cand.mag. *Hans Tophøj Bork* (FI) (fratrådt 31. januar)

Amanuensis, cand.phil. *Lars Jørgensen Fahrendorff* (FI) (tiltrådt 1. februar, ekstern lektor indtil 31. januar)

Ekstern lektor, cand.scient. et art. *Poul René Bertelsen* (FI)

Ekstern lektor, cand.phil. *Helle Thylkjær Henriksen* (FI)

Ekstern lektor, cand.phil. *Caroline Schaffalitzky de Muckadell* (FI)

Faglig vejleder, stud.mag. *Linea Petersen* (tiltrådt 1. august)

Assistent *Tove Nadolny* (tiltrådt 1. september)

Kontorfuldmægtig *Wibke Rickers*

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat 7 undervisningsassistenter. Disse har undervist i alt 722,5 timer.

Fransk og Frankofone Studier

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

Grunduddannelse/B.A. i fransk

1-årig sidefagsuddannelse i fransk

1 1/2-årig sidefagsuddannelse i fransk

1 1/2-årig kandidatuddannelse i fransk

2-årig overbygningsuddannelse baseret på B.A. i erhvervs-sprog

Magisterkonferens i romansk filologi

Særligt tilrettelagt grunduddannelse i fransk

Professor, dr.phil. *Jørn Moestrup* (studieleder, centerbestyrer) (ILKM)

Professor, dr.phil. *Morten Nøjgaard* (ILKM)

Professor, dr.phil. *Gerhard Boysen* (ISK)

Lektor, dr. *Jacques Caron* (ILKM)

Lektor, dr. *Gérard Lehmann* (ILKM)

Lektor, cand.mag. *Poul Søren Kjærsgaard*, Ph.D. (ISK)

Lektor, licenciée ès-lettres *Anne-Marie Kiener* (ISK)

Adjunkt, cand.mag. *Anne Jensen*, Ph.D. (ISK)

Adjunktvikar, cand.mag. *Merete Pedersen* (ISK)

Ekstern lektor, cand.mag. et art. *Klavs Nordstrand*

Projektmedarbejder, cand.phil. *Meta Andrés* (fratrådt d. 1. juni)

Overassistent *Anne-Christina Damsgaard Nielsen* (ILKM)

Faglig vejleder *Dorte Gram Nybroe*

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat i alt 9 undervisningsassistenter/instruktører, der har undervist i 336,75 timer.

Gæsteforlæsninger

Professor Oswald Ducrot fra Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, Paris, Frankrig: *La sémantique de mais et l'analyse de texte* (18. november).

Algeriets ambassadør i Danmark, Mohamed Benochini, holdt under sit besøg på Syddansk Universitet forelæsningen: *Algeria in Transition* (6. december).

Andre arrangementer afholdt af centret

Centret arrangerede i samarbejde med Alliance Française, Odense, teaterforestillingen "La Sorcière de la Rue Mouffetard et autres contes de Pierre Gripari" (1. februar).

Frankrigs ambassadør i Danmark, Jean-Pierre Masset, aflegde besøg på Syddansk Universitet (29. september).

Centret arrangerede i samarbejde med Alliance Française, Odense en teaterforestilling over Molières komedie "Le mariage forcé" (15. november). Som optakt til forestillingen afholdt professor Morten Nøjgaard et åbent seminar om stykket (10. november).

Kunstmaler og franskstuderende Kurt Abildgaard Nielsen udstillede sine malerier på Romansk Læsesal i perioden 22. november-11. december.

Græsk-Romerske Studier

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

Tofaglig BA-uddannelse i græsk/latin/oldtidskundskab
Etfaglig BA-uddannelse i græsk/latin/oldtidskundskab,
sproglig gren/oldtidskundskab, arkæologisk gren/græsk
litteratur/klassisk filologi

Sidefag i græsk/latin/oldtidskundskab

Tofaglige kandidatuddannelser i græsk/latin/oldtidskundskab, sproglig gren/oldtidskundskab, arkæologisk gren/græsk litteratur

Etfaglig kandidatuddannelse i klassisk filologi

Magisterkonferens i klassisk filologi

Særligt tilrettelagt sidefag i nordisk arkæologi (Åben Uddannelse)

Særligt tilrettelagt sidefag i græsk arkæologi (Åben Uddannelse)

Elementarkurser i latin og græsk

Professor, dr.phil. *Minna Skafte Jensen* [ILKM]

Docent, dr.phil. *Jacob Isager* (studieleder til 30. juni) [IHKS]

Lektor, dr.phil. *Poul Pedersen* (orlov indtil 31. juli) [IHKS]

Lektor, lic.phil. *Fritz S. Pedersen* (studieleder fra 1. juli) [IHKS]

Amanuensis, cand.phil. *Maria Berg Briese* (kun forårssemesteret) [IHKS]

Ekstern lektor, lic.phil. *Sven Lindahl* [IHKS]

Ekstern lektor, cand.phil. *Jørgen A. Jacobsen* [IHKS]

Ekstern lektor, mag.art. *Thyge C. Bro* [IHKS]

Centersekretær, korrespondent *Anne-Marie Gertsen*, ED
Faglig vejleder, stud.mag. *Mette Tetzschner Vinther*

Der har været ansat 8 undervisningsassistenter, der tilsammen har undervist i 731 timer, samt 4 instruktører, der tilsammen har undervist i 150 timer.

Ekskursioner

T.C. Bro ledede en ekskursion til London for de studerende på den åbne uddannelse i Græsk arkæologi 18.-22. februar.

M. Berg Briese ledede en ekskursion til Grækenland 3.-12. maj.

T.C. Bro ledede en ekskursion til Nationalmuseets Antiksamling, Ny Carlsberg Glyptotek og Thorvaldsens Museum for de studerende på den åbne uddannelse i græsk arkæologi (8. maj).

M. Berg Briese ledede en ekskursion til Ny Carlsberg Glyptotek, Den kongelige Afstøbningssamling, Institut for Arkæologi og Etnologi og Nationalmuseets Antiksamling og C¹⁴-laboratorium (20. maj).

T.C. Bro ledede en ekskursion til Den kongelige Afstøbningssamling og Ny Carlsberg Glyptotek (4. december).

Gæsteforelæsninger

Professor Stephan Steingraber, Tokyo University Museum: Etruskisk gravmaleri - tre århundreders fund og forskning.

Historie

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

B.A.-grundfag i historie i Odense og Esbjerg

Sidefag i historie i Odense og Esbjerg

Kandidatuddannelser i Almen historie, Samtidshistorie og Lokalhistorie

Magisterkonferens i historie

Særligt tilrettelagt sidefag i historie under Åben Uddannelse i Fredericia.

Professor, dr.phil. *Bent Jensen* (IHKS)

Professor, dr.phil. *Knud J.V. Jespersen* (IHKS)

Professor, dr.oecon. *Hans Chr. Johansen* (orlov) (IHKS)

Professor, dr.phil. *Flemming Just* (fra 1. maj) (IHKS)

Professor *David Nye*, Ph.D. (IHKS)

Docent, dr.phil. *Per Boje* (orlov fra 1. august) (IHKS)

Docent, lic.phil. *Jens-Jørgen Jensen* (IPA)

Lektor, cand.mag. *Lars Erslev Andersen* (IHKS)

Lektor *Michael Bregnsbo*, Ph.D. (IHKS)

Lektor, dr.phil. *Hugo Cancino-Troncoso* (orlov fra 1. september) (IHKS)

Lektor, dr.phil. *Jesper Carlsen* (studieleder) (IHKS)

Lektor, dr.phil. *Per H. Hansen* (IHKS)

Lektor, dr.phil. *Michael Harbsmeier* (IHKS)

Lektor, cand.mag. *Signe Isager* (orlov) (IHKS)

Lektor *Kurt Villads Jensen*, Ph.D. (IHKS)

Lektor, lic.phil. *Erik Kulavig* (IHKS)

Lektor, dr.phil. *Kay Lundgreen-Nielsen* (IHKS)

Lektorvikar, dr.phil. *Anders Monrad Møller* (IHKS)

Lektor, lic.phil. *Per Grau Møller* (orlov) (IHKS)

Lektor, mag.art. *Søren Mørch* (IHKS)

Lektor, fil.dr. *Tore Nyberg* (IHKS)

Lektor *Carl Pedersen*, Ph.D. (IHKS)

Lektor, dr.phil. *Finn Stendal Pedersen* (IHKS)

Lektor, dr.habil. *Martin Rheinheimer* (fra 1. august) (IHKS)

Lektor, cand.mag. *Therkel Stræde* (IHKS)

Lektor, cand.mag. *Flemming Talbo Stubkjær* (ISK)

Lektor, lic.phil. *Nils Arne Sørensen* (IHKS)

Lektor, dr.phil. *Aage Trommer* (institutleder) (IHKS)

Adjunkt *Lars Bisgaard*, Ph.D. (IHKS)

Adjunkt, fil.dr. *Monika Janfelt* (IHKS)

Adjunkt *Stuart Ward*, Ph.D. (IHKS)

Ekstern lektor, cand.mag. *Cai Schat Behrend*

Ekstern lektor, cand.phil. *Jørgen A. Jacobsen* (til 31. juli)

Ekstern lektor, cand.mag. *Thyra Nors*

Ekstern lektor, cand.phil. *Niels Wium Olsen* (fra 14. september til 30. september)

Ekstern lektor, cand.mag. *Steen Ousager* (fra 1. september)

Ekstern lektor, dr.phil. *Erland Porsmose*

Ekstern lektor, lic.phil. *Mogens Rüdiger* (til 31. august)

Kontorfuldmægtig *Vivian Kapper*

Overassistent *Lilian Kristensen*

Faglig vejleder *Malene Schacke*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Grethe Banggaard

*Liv Egholm Andersen
Jens Chr. Kildemoes Hansen
Morten Stenak*

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat 1 undervisningsassistent og 12 instruktører, som har undervist i alt 615 timer.

Ekskursioner

18. marts til Nationalmuseet i København som led i kurset „Bebyggelse og social struktur i Danmarks jernalder“ under ledelse af Jørgen A. Jacobsen, som gennemgik museets jernalderudstilling.

22.-27. marts til Bruxelles i forbindelse med områdeundervisning i Eurotrends under ledelse af Per H. Hansen og Søren Mørch.

23. april til København og Roskilde i forbindelse med undervisningen i museologi under ledelse af Lars Bisgaard. Turen gik til Bymuseet i Roskilde, Københavns Bymuseum og Post- og telemuseet i Købmagergade.

18. august centerekskursion til Campus Esbjerg. Turen til Esbjerg inkluderede besøg på Byhistorisk arkiv, Besættelsestidssamlingen, Musikhuset og Fiskerimuseet.

2. november til Medicinhistorisk Museum i København i forbindelse med overbygningskurset i Videnskabshistorie under ledelse af Michael Harbsmeier.

Gæsteforelæsninger

Professor Jean-Jacques Aubert, Université de Neuchâtel: Slaves in Roman Criminal Law (4. marts).

Professor Robert Bohn, Christian-Albrechts-Universität Kiel, Tyskland: Tyskland og Norden fra Mellemkrigstid til Efterkrigstid (ca. 1918-1960). Historisk seminar som en del af Socrates-aftalen med universitetet i Kiel (10.-12. maj).

Cand.mag. Anne Sørensen, Historisk Institut, Aarhus Universitet: Definitioner på terrorisme og terrorismedis-kurser (8. november).

Andre arrangementer afholdt af centret

25. juni tog centret ved en reception afsked med årets hovedfagskandidater.

4. november arrangerede en studiegruppe under Kurt Villads Jensens ledelse en faglig dag med temaet: danmarkshistorier. Arrangementet havde et såvel fagligt som socialt sigte, og omkring 170 personer deltog.

Interaktive Medier

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

Kandidatuddannelse i Multimediedesign, teknologi og produktion

Masteruddannelse i Multimediedesign, teknologi og produktion

Lektor, cand.phil. *Henning Pryds* (centerleder)

Professor *Niels Ole Bernsen* (leder af NIS-laboratoriet i Forskerparken)

Adjunkt *Bo Kampmann Walther*, PhD

Forskningsadjunkt *David M. Roy*, Ph.D (ansat ved NIS-laboratoriet i Forskerparken)

Forskningsadjunkt *Saturnino Luz*, Ph.D (ansat ved NIS-laboratoriet i Forskerparken)

Ekstern lektor, cand.mag. *Jesper Zimmer Hansen*

Overassistent *Lise Lotte Julin Nielsen*

Der har været ansat 2 undervisningsassistenter med i alt 80 konfrontationstimer.

Andre arrangementer afholdt af centret

Bo Kampmann Walther har 4. november holdt foredrag om IKT og humanistisk formidling på en konference på Kolding Købmandsskole.

Bo Kampmann Walther har 24. november holdt foredrag om computerspil og interaktiv fiktion på konferencen ”Cyberflux” på Syddansk Universitet, Odense.

Henning Pryds har 24. november holdt foredrag om Richard Rorty og kommunikationsteori på konferencen ”Cyberflux” på Syddansk Universitet, Odense.

Kulturstudier, Medier og Formidling

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

Kandidatuddannelse i Kultur og Formidling

Sidefagsuddannelse i Kulturformidling

Sidefagsuddannelse i Organisationskultur

Sidefagsuddannelse i Børne- og Ungdomskultur

Sidefagsuddannelse i Humanistiske Designstudier

Sidefagsuddannelse i Anvendt Visuel Kommunikation

Åben Uddannelse i Børne- og Ungdomskultur

Åben Uddannelse i Oplysningens Kultur

Lektor, cand.phil. *Johs. Nørregaard Frandsen*

Lektor, mag.art. *Jørgen Gleerup* (frikøbt, Forskningsprojekt for Omstillingsfonden)

Lektor, cand.mag. *Jørn Guldborg* (forårssemesteret: delvist frikøbt af Byudvikling og Velfærd i projekt Jordbrugerens som arealforvalter)

Lektor, mag.art. *Flemming Mouritsen* (delvist frikøbt, delvist aflønnet af projekt Barndoms- og Børnekulturforskning)

Lektor, cand.phil. *Henning Pryds*
 Lektor, lic.pæd. *Ning de Coninck-Smith* (aflønnet af projekt Barndoms- og Børnekulturforskning, centerleder)
 Lektor *Niels Kayser Nielsen*, Ph.D., Institut for Idræt/ILKM (fratrådt 31. juli)
 Adjunkt *Bodil K. Jensen*, Ph.D. (frikøbt fra 1. september af projekt Freja)
 Forskningslektor, cand.mag. *Marianne Horsdal* (delvist aflønnet af Velfærd DLH i projekt Voksenundervisning, Folkeoplysning og Demokrati)
 Lektorvikar, cand.mag. *Carsten Jessen* (aflønnet af projekt Barndoms- og Børnekulturforskning, fratrådt 31. juli)
 Ekstern lektor, mag.art. *Jens Ager Hansen*
 Ekstern lektor, cand.mag. *Lars Bo Kimergård* (tiltrådt 1. september)
 Ekstern lektor, forskningsmedarbejder *Ove Korsgaard* (fratrådt 31. august)
 Ekstern lektor, cand.mag. *Barbara Scherfig* (tiltrådt 1. september)
 Ekstern lektor, mag.art. *Gertrud Øllgaard* (tiltrådt 1. september)
 Forskningsadjunkt, cand.phil. *Karen Elberg* (tiltrådt 1. februar)
 Forskningsadjunkt, cand.mag. *Jesper Olesen* (aflønnet af projekt Barndoms- og Børnekulturforskning, fratrådt som kandidatstipendiat 28. februar, tiltrådt 15. juni)
 Forskningsadjunkt, cand.mag. *Finn Wiedemann* (fratrådt som Ph.D.-stipendiat 31. oktober)
 Forskningsassistent, cand.mag. *Troels Rasmussen* (aflønnet af Idrættens Forskningsråd, tiltrådt 1. september)
 Adjunktvikar *Gitte Braut Rose*, Ph.D. (fratrådt som ekstern lektor 31. juli)
 Kandidatstipendiat, cand.phil. *Marianne Thesander* (aflønnet af projekt Barndoms- og Børnekulturforskning)
 Forskningssekretær, cand.mag. *Torben Kure Marker* (delvist aflønnet af projekt Barndoms- og Børnekulturforskning)
 Overassistent *Gerda Carsing*
 Overassistent *Ellinor Kruse* (tiltrådt 1. januar)
 Faglig vejleder *Jacob Pelle*

Der har været 29 undervisningsassistenter med i alt 400 konfrontationstimer.

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Hans-Christian Jensen (delvist aflønnet af forskningsprojekt Velfærdsbyen. Sociale, kulturelle, byarkitektoniske og byplanmæssige forskningsproblemer i velfærdsbyen)
Björg Kjær (aflønnet af Danmarks Biblioteksskole)
Tinna Kjær-Olesen (aflønnet af projekt Barndoms- og Børnekulturforskning)
Bo Vestergård Madsen (delvist aflønnet af forskningsprojekt Voksenuddannelse, Folkeoplysning og Demokrati)

Michael Harlind Aagaard (fratrådt 30. juni som ekstern lektor, tiltrådt 1. juli som forskningsassistent, fratrådt 31. oktober, aflønnet af projekt Barndoms- Børnekulturforskning)

Undervisere fra Danmarks Biblioteksskole i København og Aalborg:

Lektor, mag.art. *Beth Juncker* (efterårssemesteret)
 Fagleder, mag.art. *Dorte Skot-Hansen* (efterårssemesteret)

Lektor, fil.dr. *Trine Schreiber* (efterårssemesteret)

Lektor, mag.art. *Anders Ørom* (efterårssemesteret)

Gæsteforelæsninger

Lektor Göran Bolin, Södertörns Högskola, Stockholm, Sverige: Mediebrug og æstetisk produktion blandt unges mænd. Fra filmbytning til produktion af fanzines. Afholdt sammen med Center for Kvinde- og Kønsstudier (23. april).

Forskningsadjunkt, Ph.D. Jan Ifversen, Center for Kulturforskning, Aarhus Universitet: Om nationale diskurser (2. juni).

Lektor Niels Kayser Nielsen, Institut for Historie, Aarhus Universitet: Fornægtelse, tilbedelse og besindelse – Om kroppens veje i kulturvidenskaberne (afskedsforelæsning 22. september).

Redaktør Henrik Wivel, Berlingske Tidende, København: L.A. Rings ældrebilleder (23. september).

Professor Gary Cross, Pennsylvania University, USA: Time or Money: Retrospection of Affluence at the End of the Century (27. oktober).

Andre arrangementer afholdt af centret

Sådan går dagen for lille Lise - og Oskar. Udstillingen om ting til børn gennem 150 år. 8 danske provinsbyer.

Rusaften med besøg på Tidens Samling, Selskab for Humanistiske Designstudier (8. september).

Karrieredag 99: Jobkonference (14. oktober).

Møde i følgegruppen og workshop for projekt Barndoms- og Børnekulturforskning (23. april og 1. november).

International forskerkonference: Research in Childhood, Sociology, Culture and History (28.-31. oktober).

Sammen med Center for Kvinde- og Kønsstudier en Workshop: Relating to things that think: Animated toys, artificial creatures, avatars med dr. Edith Ackermann Ph.D., MIT School of Architecture, Design Technologies Group, USA (22. november).

Sammen med Center for Nordisk og Center for Kvinde- og Kønsstudier: Cyberflux, Computermedieret og Internetrelateret kommunikation, fortælling og spil, Institutseminar (23.-24. november).

Ekskursioner

Selskab for Humanistiske Designstudier ledede en ekskursion for 9 personer til Tønder Bys Museum (29. august).

Michael Aagaard ledede en ekskursion for 28 kulturstuderende til London (8.-14. maj).

Selskab for Humanistiske Designstudier ledede en ekskursion for 9 personer til Scandinavian Furniture Fair, Bellacentret (29. august).

Henning Pryds ledede en ekskursion for 22 AVK-studerende til USA (20.-28. september).

Dorte Skot-Hansen og Anders Ørom ledede en ekskursion for 52 kulturstuderende til København (2.-4. oktober).

Publikationer

Centret redigerer og udgiver bøger i skriftserien Udspil. Centrets Arbejdspapirer.

Coninck-Smith, Ning de. Nr. 6, Natural play in natural surroundings. Urban childhood and playground planning in Denmark, c. 1930-1950.

Jessen, Carsten. Nr. 5, Det kompetente børnefællesskab. Leg og læring omkring computeren. Computerspil og legekultur. Skitse til en tolkningsramme.

Jessen, Carsten. Nr. 8, Children's Computer Culture. Three essays on Children and Computers.

Mouritsen, Flemming. Nr. 10, Children's Literature.

Mouritsen, Flemming. Tidsskrift for Børne- og Ungdomskultur nr. 40, Tolkning og fællesskab.

Olesen, Jesper. Nr. 7, Children and Media Risks.

Qvortrup, Jens. Nr. 9, Childhood and Societal Macrostructures. Childhood Exclusion by Default.

Kvinde- og Kønsstudier

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

1- og 1 1/2-årigt sidefag i Køn og Kultur

BA-grundfag i Køn, kultur, teknologi (4-årigt deltidsstudium) (Åbent Universitet)

1 1/2-årigt sidefag i Køn, kultur, teknologi (3-årigt deltidsstudium) (Åbent Universitet)

1-årigt sidefag i Omsorgs- og teknologikultur (2-årigt deltidsstudium) (Åbent Universitet)

1-årigt sidefag i Krop, kommunikation, teknologi (2-årigt deltidsstudium) (Åbent Universitet)

Lektor, dr.phil. *Nina Lykke* (ILKM) (halvt orlov fra 1. september)

Lektor, lic.phil. *Anne Scott Sørensen* (ILKM)

Amanuensis, cand.mag. *Dorte M.R. Andersen* (ILKM) (tiltrådt 1. september, indtil da ekstern lektor)

Projektforsker, sundhedsplejerske *Ninna Sloth Lund* (indtil 1. september, aflønnet af projektbevilling fra Sundhedsstyrelsen og Sygekassernes Helsefond)

Kontorassistent *Else Jensen* (ILKM) (fratrådt 1. februar)

Korrespondent *Birgitta Rosendal* (ILKM)

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Lotte Augustesen (ILKM) (orlov indtil 1. juli)

Cathrine Egeland (ILKM)

Lotte Nyboe (ILKM) (aflønnet af projektbevilling fra freja-midler) (tiltrådt 1. september, indtil da ekstern lektor fra 1. marts)

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat 2 instruktører i 190 arbejdstimer.

Gæsteforelæsninger

Lektor i medie- og kommunikationsvidenskab ved Södertörns Högskola i Stockholm, Sverige, Göran Bolin holdt gæsteforelæsningen Mediebrug og æstetisk produktion blandt unge mænd. Fra filmbytning til produktion af fanzines (23. april).

Ph.D.-studerende Stine Godtved, Sociologisk Institut, Københavns Universitet, holdt forelæsningen Kommunikation og internet (20. april).

Cand.psyk. Dorte Staunæs forelæste over emnet Transliviliv – om unge flygtninges forhandlingsmuligheder i asylcentre (24. april).

Cand.pharm., Ph.D.-stipendiat ved DFH, Etisk Lægemiddelanalyse Claus Møldrup holdt gæsteforelæsning om Den medicinerede normalitet (27. november).

Andre arrangementer afholdt af centret

Sammen med det tværfakultære forskningsprojekt Den 'sunde' familie – den 'sunde krop' og Gyldendal arrangerede centret ved A. Scott Sørensen foredrag og debat: Hvad er sundhed? Et spørgsmål om lyst, begær, smag og sociale distinktioner? (7. september).

Sammen med Kassandra (lokalforeningen af Foreningen for Kvinde- og Kønsforskning i Danmark) og Karen Brahe-selskabet arrangeredes en foredragsaften Salonen: 1800-tallets chat-rum (8. december).

Sammen med Center for Kulturstudier arrangerede centret en workshop med Ph.D. Edith Ackermann, MIT School of Architecture. Design Technologies Group, Cambridge, Massachusetts, USA: Relating to things that think: Animated toys, artificial creatures, avatars (22. november).

Endvidere deltager centret (N. Lykke og A. Scott Sørensen) i det tværfakultære forskningsprojekt Den 'sunde' familie - den 'sunde' krop. Et tværvideenskabeligt studie i samspillet mellem biologi og kultur i det (post)moderne samfund under forskningsprogrammet Tværvideenskabelig sundhedsforskning. Derudover er centret (A. Scott Sørensen) deltager i forskningsprojektet Børnekultur, medier og legekultur på Center for Kulturstudier, Medier og Formidling.

Centret (N. Lykke) deltager i det Socrates-finansierede tematiske europæiske netværk ATHENA (Advanced Thematic Network in European Women's Studies) og koordinerer det tematiske panel: A Cross-European Comparative Study of Degrees, Qualification and Professional Outlets of Women's/Gender/Feminist Studies.

Endvidere er centret (N. Lykke/A. Scott Sørensen) repræsenteret i en arbejdsgruppe, nedsat af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, vedr. etablering af en suppleringsuddannelse og en kandidatuddannelse inden for området tværvideenskabelig sundhedsforskning.

Eksterne bevillinger og donationer

Centret (N. Lykke og A. Scott Sørensen) har sammen med 6 forskere på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet, modtaget en bevilling fra Statens Sundhedsvidenskabelige Forskningsråd på 2,25 mio. kr. for perioden 1996-1999 til projektet Den „sunde“ familie - den „sunde“ krop.

Centret (N. Lykke) har som deltager i den europæiske kvinde- og kønsforskningsforening AOIFE - sammen med 70 andre europæiske universiteters kvinde- og kønsforskningsprogrammer - modtaget en bevilling på 228.900 ECU's til projektet ATHENA (Advanced Thematic Network in European Women's Studies) for perioden 1999-2002.

N. Lykke har fået 5 mio. kr. til projektet Cyborger og Cyberspace, mellem fortælling og socioteknisk virkelighed under forskningsstyrelsens Freja-program. Projektet er et samarbejde mellem 8 forskere fra Aarhus Universitet og Syddansk Universitet, herunder A. Scott Sørensen og Lotte Nyboe fra centeret.

A. Scott Sørensen frikøbtes i efteråret med 74.025 kr. fra Børn og Velfærd-puljen på projektet "Børnekultur, medier og legeskultur".

Litteraturvidenskab og Semiotik

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

Grunduddannelse/BA i litteraturvidenskab

1-årig sidefagsuddannelse i litteraturvidenskab

1 1/2-årig sidefagsuddannelse i litteraturvidenskab

1-årig overbygningsuddannelse i litteraturvidenskab

1 1/2-årig overbygningsuddannelse i litteraturvidenskab

3-årig overbygningsuddannelse (cand.mag.) i litteraturvidenskab

Magisterkonferens - 4-årig overbygningsuddannelse i litteraturvidenskab

1-årig sidefagsuddannelse i semiotik

1 1/2-årig sidefagsuddannelse i semiotik

Særligt tilrettelagt grunduddannelse i litteraturvidenskab (Åben Uddannelse)

Professor, mag.art. *Jørgen Dines Johansen* [ILKM] (studieleder)

Professor, dr.phil *Morten Nøjgaard* [ILKM]

Lektor, dr., mag.art. *Carsten Nicolaisen* [ILKM]

Lektor, cand.mag. *Annelise Ballegaard Petersen* (ILKM)

Lektor, mag.art. *John Thobo-Carlsen* [ILKM]

Lektor, mag.art. *Maj Skibstrup* [ILKM] (tiltrådt 1. september)

Adjunkt, cand.mag. *Britta Timm Knudsen*, Ph.D.[ILKM]

(fratrådt 31. august)

Adjunkt, mag.art. *Gitte Duemose Hansen* [ILKM]

Adjunkt, mag.art. *Rasmus Thorning Hansen* [ILKM]

Ekstern lektor, mag.art. *Lisa Korsbek Christensen* (fratrådt 31. januar)

Ekstern lektor, lic.phil. *Erling Davidsen*

Ekstern lektor, mag.art. *Søren Michael Kristensen*

Ekstern lektor, mag.art. *Karen Hvidtfeldt Madsen*

Ekstern lektor *John Frederick Mason* (tiltrådt 1. februar, fratrådt 31. august)

Ekstern lektor, mag.art. *Leif Søndergaard*

Ekstern lektor, mag.art. *Carsten Ullum* (fratrådt 30. august)

Assistent *Vibeke Ortvad Andersen* (fratrådt 31. november)

Faglig vejleder *Søren Frank*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Helle Munkholm Davidsen

Lisa Korsbek Christensen (tiltrådt 1. februar)

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat i alt 2 instruktører, der har undervist i 210 timer.

Gæsteforelæsninger

Forfatter, anmelder og oversætter Bo Green Jensen, Weekendavisen: Strømninger i Amerikansk Litteratur i 1990'erne (20. april).

Forelæser, professor Per Øhrgaard, Institut for Germanisk Filologi, Københavns Universitet: Fortælle teknik og eksperiment - Goethes „Wilhelm Meister“ mellem poesi og naturvidenskab. Arrangeret sammen med Center for Tyske Studier (29. september).

Mellemøst-studier

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

Særligt tilrettelagt suppleringsuddannelse i Mellemøst-studier (Åben Uddannelse)

Indvandrerstudier, 1-årigt sidefag (Åben Uddannelse)

Uddannelsen i arabisk sprog på cand.negot.-uddannelsen

Arabisk, 1-årigt sidefag (Åben Uddannelse)

Centret driver desuden indtægtsdækket virksomhed

Lektor, cand.mag. *Lars Erslev Andersen* (centerleder)

Lektor *Helle Lykke Nielsen*, Ph.D.

Lektor, phil.dr. *Khaled Salih*

Lektor, cand.mag. *Torben Rugberg Rasmussen* (amanuensis indtil 13. februar).

Lektor, mag.art. *Mehmet Ümit Necef*, Ph.D.

Udenlandsk lektor *Jinan Rahsid Muhsin*

Amanuensis, cand.mag. *Peter Seeberg*

Ekstern lektor, cand.negot. *Omar A. Dhahir*

Forskningsassistent, cand.negot. *Gunna Funder Hansen*

Forskningsassistent, cand.mag *Jens Kirk Nielsen*
Sekretær *Kristine Brorsen* (barselsvikar fra 15. november)

Sekretær *Pia Hansen* (orlov fra 15. november)
Sekretær *Lone Lindschouw Pedersen*

Gæsteforelæsninger:

Stud.scient.pol. Morten Iversen, Aarhus Universitet: Syrien i dag (6. februar).

Direktør Khaldun Antabi, Memcorn: Syrisk økonomi (5. marts).

Lektor Jørgen Bæk Simonsen, Carsten Niebuhr Institut, Københavns Universitet: Syriens politik efter 1945 (6. marts).

Professor i Internationale Relationer Michael C. Hudson: The Political System in Lebanon - Past and Present (7. marts).

Professor i arabiske studier Seif Ghobash, School of Foreign Service, Georgetown University, USA: Political Perspectives in Lebanon and Syria (7. marts).

Shahamak Rezamei, Dansk Center for Migration og Etniske Studier, Syddansk Universitet: Indvandrevirk-somheder i Danmark (25. april).

Lektor Bechir Chourou, Tunis Universitet, Tunesien: The Euromed Free-trade Area (5. maj) og The Barcelona Declaration (7. maj) og Fundamentalism in the Arab World (7. maj) og The Social and Political Situation in North Africa (9. maj).

Professor Gulsan Dietl, Jawaharlal Nehru University, New Delhi, Indien, p.t. gæsteforsker på COPRI: Iran and the Middle East (9. maj).

Lektor Ruth Emerek, Aalborg Universitet: Indvandrere og arbejdsmarkedet: erhvervsmønstre, beskæftigelse og arbejdsløshed (30. maj).

Ph.D.-stipendiant Fariba Parsa, Carsten Niebuhr Institut, Københavns Universitet: Islam og menneskerettigheder – fokus på Iran (15. august).

Hans Kornø Rasmussen: Europæisk immigrationspolitik – nye tendenser (29. august).

Journalist Michael Trangbæk, TV2: Medier og civilsamfund i Mellemøsten (10. september).

Amanuensis Claus Pedersen, Ph.D., Carsten Niebuhr Institut, Københavns Universitet: Velyat-e Faqih begrebet (12. september).

Fuldmægtig, cand.oecon. Lars Christensen, Økonomi-ministeriet: Immigration, arbejdsmarkedet og de offentlige finanser i Danmark (26. september).

Direktør Claes Nilas, Udlændingestyrelsen: Perspektiver i Udlændingestyrelsen (31. oktober).

Forfatter Eli Amir, Israel: Cleavages in the Israeli society in the 1990's (14. november).

Professor i statskundskab og direktør for Deutsches Orient-Institut, Udo Steinbach, Hamburg, Tyskland: Iran og Europa/Tyskland siden 1989 (14. november).

Professor Peter Nannestad, Aarhus Universitet: Holdninger til indvandring i Danmark og i integrationspolitik (28. november).

Andre arrangementer afholdt af centret:

Konferencen "Urging A Dialogue Between Civilizations" med deltagelse af forskere fra bl.a. Iran, Israel og USA afholdt af Center for Mellemøst-studier. Konferencen var sponsoreret af Udenrigsministeriet og Rockefeller Foundation. Følgende foredrag blev holdt: Lektor, cand.mag. Lars Erslev Andersen, Center for Mellemøst-studier: Urging a dialogue of civilizations – Iran and the West 1979-1999; Paneldiskussion med leder af Sociologisk Institut Nasser Takmil Homayoun, Videnskabsakademiet, Teheran, Iran, samt professor David Menashri, Tel Aviv Universitet, Israel: Dialogue continuel et constant des civilisations dans l'histoire iranienne; Professor og director of Post Graduate Centre Mohammad-Taghi Razavian, Azad Universitet, Teheran, Iran, samt President of Oriental Foundation Studies og professor of Political and Social Science, Teherans Universitet Kazem Jajarmi: National Culture and Industrial Development/Activities of the Oriental Studies Foundation; First steps toward democracy. Lektor i Kommunikation og Massemedier, Azad Universitet, Teheran: Mass Media in Iran; Forsker Claus V. Pedersen, Carsten Niebuhr Institut, Københavns Universitet: Religious and secular thought in 20th century Iran; Seniorforsker Bjørn Møller, Center for Konflikt og Fredsforskning (COPRI), København: Iran and Security in the Gulf/Alternatives to US dual containment policy (18. februar).

Symposium arrangeret af Center for Mellemøst-studier og Israels Ambassade om Israels Udenrigsforhold: Professor Stuart Cohen, Begin-Sadat Institut, Bar-Ilan Universitet: Changing relations between Israel Defense Forces and Israeli Society. Professor Gerald Steinberg, Begin-Sadat Institut, Bar-Ilan Universitet: Iraq, Iran and the proliferation of Weapons of Mass Destruction and Missiles in the Middle East – is the process irreversible? Professor Schmuël Sandler, Begin-Sadat Institut, Bar-Ilan Universitet: Ethnonational Politics and Foreign Policy (24. marts).

Ekskursioner:

J.K. Nielsen ledede en ekskursion til Libanon og Syrien (28. marts-8. april).

P. Seeberg var leder af ture til Iran for Viktors Farmor (7.-18. marts og 9.-20. oktober) og studietur for Indvandrerstudier til Libanon og Syrien (28. marts-8. april).

L.E. Andersen ledede ekskursion til Iran (14.-25. oktober).

Medarbejdernes aktiviteter uden for centret:

L. Erslev Andersen stod for arrangement af konferencen: Urging a Dialogue Between Civilizations – Iran 20 years after the revolution. Han har holdt følgende foredrag: Urging a Dialogue Between Civilizations – Iran 20 years after the revolution, Syddansk Universitet, Odense (18. februar). Rushdiesagen 10 år efter Khomeinis fatwa. Stu-

denterkredsen i Odense (25. februar). EU-USA-Iran Relations. Seminar på LO-Højskolen og rundbordssamtale Hotel Neptun, København, begge arrangeret af Center for Freds- og Konfliktforskning, København (9. og 11. marts). Fredsprocessen i Mellemøsten. Dansk-Israelisk Forening i Odense (18. marts). Konflikter i Middelhavsregionen. Forsvarsakademiet, Svanemøllens Kaserne, København (31. marts). EU-USA-Iran Relations. Northwestern University, Boston (24. april). Tyrkiets historie og Tyrkiets forhold til SNG-landene. Gl. Avernæs. Seminar arrangeret af Undervisningsministeriet for UNESCO (22. juni). Terrorisme og International politik. Studenterkredsens sommermøde. Grundtvigs Højskole, Hillerød (21. juli). Iran and Europe. Faculty of the International Relations. Ministry of Foreign Affairs, Teheran (17. oktober). Iran and the Peace Process in the Middle East. Faculty of the International Relations. Ministry of Foreign Affairs, Teheran (17. oktober). Politiske forhold i Israel. Danidas kursuscenter, Hornbæk (29. oktober). Irans historie. Folkeuniversitetet i Odense (3. november). Irans internationale forhold. Folkeuniversitetet i Odense (10. november). Apocalypse Now! Filosofisk Forening, Syddansk Universitet (16. november). Mellemøstens historie. Historisk Institut, Aalborg Universitet (19. november). Konflikter i Middelhavsregionen. Forsvarsakademiet, Svanemøllens kaserne, København (1. december). Han har deltaget i følgende konferencer: Iran at the threshold of the new millenium arrangeret af CIRA (Center for Iranian Research and Analysis) på Northwestern University, Boston, USA (23.-25. april). Middle Eastern States and Foreign Policy. University of St. Andrews (12.-14. juli). Han har gennemført følgende studieture: Dataindsamling ved NATO's hovedkvarter og EU-Kommissionen i Bruxelles samt Moshe Dayan Center, Tel Aviv Universitet, Israel, (22.-27. november). Han har siddet i Ph.D-komite for Claus V. Pedersens afhandling "Verdens- og menneskebillede i Iran før den islamiske revolution", godkendt ved offentligt forsvar, Carsten Niebuhr Institutet, Københavns Universitet (26. marts). Han fungerer som Mellemøsteanalytiker ved Dagbladet Information samt som forfatter og konsulent ved Danmarks Nationalleksikon.

G. Funder Hansen deltog for COWI Consult som arabiskkyndig i Udenrigsministeriets strategimission til Gaza og Vestbredden (25. oktober-5. november). Oversættelse fra arabisk til engelsk for udviklingsprojektet Support to Municipal Development and Management in the Gaza Middle Area (SMDM): The Palestinian General Control Bureau's reports on budgetary controls in the Municipalities of Nuseirat, Bureij and Maghazi 1997, Abridged translation (november).

J. Muhsin rekvireret som underviser til Odense Seminarium i Modersmålundervisning i arabisk (12. januar-16. april). Hun har holdt skriftlig eksamen (31. maj) og mundtlig eksamen (8. juni)

H. Lykke Nielsen deltog i konferencen Urging a Dialogue of Civilizations - Iran 20 years after the revolution, Syddansk Universitet, Odense (18.-19. februar) samt i temamøde afholdt af CTU i København (16. marts). Hun

holdt foredrag om den kulturelle udfordring i mødet mellem apoteket og indvandrere/flygtninge for Apotekerforeningen (23. april) og deltog i en rejse til Syrien som medlem af bestyrelsen for Det Danske Institut i Damaskus (5.-12. maj). Hun var formand for et bedømmelsesudvalg til et lektorat i kultur og kulturteori (juni) og holdt foredragene På flugt fra verdens brændpunkter for KULU og Folkeuniversitetet i Aalborg (13. oktober) samt Den arabiske kultur og os for Riesingskolen, Odense (28. november). Hun medvirkede ved tv- og radioudsendelser om ramadanen (15. januar), om stabiliteten i Jordan i forbindelse med kong Hussein's død (5., 8. og 9. februar), om indvandrere i Danmark (18. februar, 10. marts, 22. august, 3. og 4. november samt 10. december) samt om jordskælvet i Tyrkiet (22. august). Hun fungerede i perioden som censor ved Københavns Universitet, Handelshøjskolen i København samt VUC i København og er desuden medlem af bestyrelsen for Det Danske Institut i Damaskus (udpeget af Det Humanistiske Forskningsråd).

M. Ümit Necef holdt følgende foredrag: Om indvandrere og seksualitet, Konference om kvinder og køn Forskning (29. januar); Racisme og integration, Københavns Universitet (20. april); Integration, Ringsted Kommune (20. oktober); Unge indvanderers brug af internet, Kunstakademiets Arkitektskole (24. november).

T. Rugberg Rasmussen har holdt følgende foredrag: Den flerkulturelle udfordring, Politiets Efteruddannelseskurser, Vejle (8. januar); Indvandrere og velfærdsstaten, MLK-Fyn (19. januar); At leve og arbejde med kulturelle forskelligheder, Den sociale Højskole i Odense; Who cares about Sudan? Operation Dagsværk, Grindsted Gymnasium (17. februar); Integration og kulturelle konflikter Odense Pædagogseminarium (2. marts); På vej mod det fleretniske samfund, Dalum Landsbrugsskole (19. marts); Islam i Europa, Politiskolen, Brøndby (23. marts); Det flerkulturelle Danmark, Faaborg Foredragsforening (9. april); Integration eller selvintegration, Dansk Flygtningehjælps Sprogskole i København (13. april); Kulturmøde/kulturkonflikter, Idrætshøjskolen i Vejle (22. april); Indvandrere og velfærdsstaten, MLK-Fyn (4. maj); Ældre indvandrere og den danske ældresektor, Ældre pædagogisk Netværk, Social- og sundhedsskolen i Odense (7. juni); Islamisk fundamentalisme i Mellemøsten og i Europa, Rigspolitichefens Kursusafdeling i Roskilde (20. september); Idræt og indvandrere, Fyns Amt (8. oktober); Integration og pædagogiske strategier, Svendborg Kommune (11. oktober); At leve og arbejde med kulturelle forskelligheder, Slagelse Seminarium (9. november); Islam i Danmark, Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer i Danmark, Løgumkloster Højskole (12. november); Islam og det flerreligiøse samfund, Skellerup Forsamlingshus (15. november). Desuden har han fungeret som fast underviser på Rigspolitichefens Kursusafdeling på Avnø. Han har deltaget i konferencen Urging a Dialogue of Civilizations, Syddansk Universitet, Odense (18.-19. februar) deltaget i studietur til Iran (14.-25. oktober), og har fungeret som konsulent for COWI Consults rapport De etniske Minoriteter på det storkøbenhavnske Arbejdsmarked.

K. Salih deltog i konferencen Urging a Dialogue of Civilizations - Iran 20 years after the revolution, Syddansk Universitet, Odense (18.-19. Februar). Han medvirkede i spørgepanelet ved Symposium om Israels Udenrigsforhold, Syddansk Universitet, Odense (24. marts). Medvirkede i Symposium om Sikkerhed i den persiske Golf, COPRI (11. marts). Medvirkede i seminarium om demokratiets muligheder i Mellemøsten, Utrikesdepartementet, Stockholm (13. juni)

P. Seeberg har holdt følgende foredrag: Kulturelle modsætninger, integration og integrationspolitik, Odense Pædagogseminarium (2. og 3. marts). Clash of Civilisations - Brændpunkter i den internationale udvikling, Odense Pædagogseminarium (12. og 13. april). Leder af workshops om etniske minoriteter i uddannelsessektoren, Undervisningsministeriet (12. og 13. august). Perspektiver i integrationsprocessen, Mulernes Legatskole (30. august). Etniske unge i uddannelsessektoren, Fyns Studenterkursus (29. oktober). Flygtninge i Iran, Irans udenrigspolitik, Syddansk Universitet (17. november og 24. november).

Sidder i Referencegruppen for Projektet Reform 94 og Etniske Minoriteter, Norsk Institut for Studier av Forskning og Utdanning, Oslo (1996-99). Har redigeret og bidraget til „Statusrapport vedrørende arbejdet i hf-evalueringsgruppen“ (Undervisningsministeriet, januar). Har undervist i faget Mellemøstens Nyere historie (45 timer) på Aarhus Universitet, Historisk Institut. Skrevet ca. 50 artikler til Nationalencyklopædien. Sidder i Indenrigsministeriets kontaktgruppe for integrationsstatistik

Donationer:

Peter Seeberg var på studieophold i Syrien og Libanon 27. december 1998-23. januar 1999 på baggrund af rejsestipendium på 30.000 kr. fra Det Danske Institut i Damaskus og han har modtaget 216.000 kr. af Undervisningsministeriet til at bidrage i Undervisningsministeriets evalueringsprojektgruppe vedrørende hf-uddannelsen 1997-2001.

Publikationer

Andersen, Lars Erslev, m.fl., red. Satanisk, guddommeligt – og såre menneskeligt. Rushdie-sagen ti år efter Khomeinis dødsdom Gyldendal 1999.

Andersen, Lars Erslev, og Peter Seeberg. Iran fra revolution til reform? Gyldendal Uddannelse 1999.

Andersen, Lars Erslev. "Usama, postmoderne terrorisme og amerikansk sikkerhedspolitik". *Rubicon* 7.3 (1999): 5-12.

Andersen, Lars Erslev. "Khomeinis besværlige testamente". *Satanisk, guddommeligt – og såre menneskeligt. Rushdie-sagen ti år efter Khomeinis dødsdom.* Red. Lars E. Andersen m.fl. København: Gyldendal 1999: 115-146.

Andersen, Lars Erslev. "Urging a Dialogue Between Civilizations". *Brismes Newsletter* 14.1 (1999):10.

Andersen, Lars Erslev. "Hvor er den irakiske oppositi-

on?" *Mellemøst-information* 16.12 (1999):1-4.

Andersen, Lars Erslev. "Farvel til våbene i Algeriet?" *Mellemøst-information* 16.11 (1999): 4-6.

Andersen, Lars Erslev. "På vej mod en palæstinensisk stat." *Mellemøst-information* 16.10 (1999): 7-9.

Andersen, Lars Erslev. "Usama supermand." *Mellemøst-information* 16.8/9 (1999): 14-17.

Andersen, Lars Erslev. "Irak-sanktioner revisited." *Mellemøst-information* 16.8/9 (1999): 4-8.

Andersen, Lars Erslev. „Islam mellem magt og fornuft.“ *Højskolebladet* 124.12 (1999): 3-6.

Andersen, Lars Erslev. „Den uendelige krig i Irak.“ *Mellemøst-information* 16.7 (1999): 5-8.

Andersen, Lars Erslev. „Israel ud af Libanon?“ *Mellemøst-information* 16.6 (1999): 7-10.

Andersen, Lars Erslev. "Iransk forår i Algeriet?" *Mellemøst-information* 16.4 (1999): 9-12.

Andersen, Lars Erslev. „Hvem dræber hvem i Yemen?“ *Mellemøst-information* 16.3 (1999): 10-12.

Andersen, Lars Erslev. „Har udlandet glemt Algeriet?“ *Mellemøst-information* 16.2 (1999): 6-9.

Andersen, Lars Erslev. „Vold og valg i Algeriet.“ *Mellemøst-information* 16.1 (1999): 3-6.

Dhahir, Omar. Nutidens Paradis. København: Gyldendal. 1999.

Dhahir, Omar. "Ny tronfølger i Jordan." *Mellemøst-information* 16.2 (1999): 9-11

Dhahir, Omar. "Hvad vil USA med Irak." *Mellemøst-information* 16.3 (1999): 15-17

Dhahir, Omar. "Al-Jazira, Mellemøstens CNN." *Mellemøst-information* 16.5 (1999): 12-14

Dhahir, Omar. "Papirløst ægteskab i Ægypten." *Mellemøst-information* 16.6 (1999): 15-17

Dhahir, Omar. "Sprog, sanser og forårsduft." *Information om Indvandrere* 2.3 (1999): 3-4

Dhahir, Omar. "Tanker om Kosovo ..." *Information om Indvandrere* 2.4 (1999): 2-4

Dhahir, Omar. "Kultur eller penge." *Information om Indvandrere* 3.2 (1999): 16-19

Hansen, Gunna Funder og Michael Bo Nielsen. "Miljøproblemer i Ægypten" *Mellemøst-information* 16.11 (1999): 9-12

Hansen, Gunna Funder red. *Information om Indvandrere* 3.1 (1999)

Hansen, Gunna Funder. "Menneskerettigheder i Palæstina." *Mellemøst-information* 16.12 (1999): 9-11

Hansen, Gunna Funder red. *Information om Indvandrere* 3.2 (1999)

Hansen, Gunna Funder "Udvisningsdommene - et juridisk problemfelt." *Information om Indvandrere* 3.2 (1999): 13-16

Necef, Mehmet Ümit. "The transformation of the Culture and Language of Intimacy". *Psyke & Logos.* nr. 3, (1999): 435-455.

Necef, Mehmet Ümit. „Indvandrerne, arbejdsmarkedet og dansk national økonomi“. *Økonomi og Politik*, 72. 2. maj (1999): 13-20.

- Necef, Mehmet Ümit. „Selvoplevelse af diskrimination blandt tyrkiske unge“. *Økonomi og Politik*, 72. 2. maj (1999): 3-12.
- Necef, Mehmet Ümit. „Tilbageblik på den danske Rushdie-debat“ i: *Satanisk, guddommeligt - og såre menneskeligt*, Red. af Lars E. Andersen og Jakob Skovgaard-Petersen. København, Gyldendal, (1999): 158-186.
- Necef, Mehmet Ümit. ”Tyrkiets dårlige image.” *Mellemøst-Information* 16.6 (1999): 13-15.
- Necef, Mehmet Ümit. ”Hürriyet’s liste.” *Mellemøst-Information* 16.4 (1999): 1-3.
- Necef, Mehmet Ümit. ”Visum til Istanbul.” *Mellemøst-Information* 16.1 (1999): 5-8.
- Necef, Mehmet Ümit. ”Mødet mellem Østen og Vesten.” *Samspil* 16.4 (1999): 14-16.
- Necef, Mehmet Ümit. „Valgaften“ - en Oscar eller en næse til dansk anti-racisme”. *Information om indvandrere*. 2.4 (1999): 4-7.
- Necef, Mehmet Ümit. ”Kulturel loyalitet og jul.” *Information om indvandrere*. 2.3 (1999): 6-9.
- Necef, Mehmet Ümit. ”Venstrefløjens holdning til indvandrerne.” *Information om indvandrere* 2.3 (1999): 12-16.
- Necef, Mehmet Ümit. ”Moderniteten i den tyrkiske islamisme.” *Udenrigs*. nr. 1 (1999) 13-15.
- Nielsen, Helle Lykke. „Nahw ta’riif „al-maqdira , alaa alittisal al-thaqaafii“ fii itaar al-lughaat al-ajnabiyya (en definition af interkulturel kompetence inden for fremmedsprog)“, i: *al-fikr al-arabi*, nr. 96, Beirut 1999, s. 128-149
- Nielsen, Helle Lykke, red: Kvinder og forskning, Syddansk Universitet, Institut for Litteratur, Kultur og Medier, 1999.
- Nielsen, Helle Lykke. Kvinder og kvalitet, i: Helle Lykke Nielsen (red): Kvinder og forskning, Syddansk Universitet, Institut for Litteratur, Kultur og Medier s. 5-11.
- Nielsen, Helle Lykke. ”Reklame for Ramadanen.” *Mellemøst-information* 16. 1 (1999): 1-3.
- Nielsen, Helle Lykke. ”Censur og kulturkamp blandt muslimer.” *Mellemøst-information* 16. 2 (1999): 1-3.
- Nielsen, Helle Lykke. ”Når kompetencen mangler.” *Information om indvandrere* 2. 3 (1999): 5-7.
- Nielsen, Helle Lykke. ”Dansk bistand til torturstat.” *Mellemøst-information* 16. 4 (1999): 1-3.
- Nielsen, Helle Lykke. ”Nyt korstog.” *Information om indvandrere* 2. 4 (1999): 4-6.
- Nielsen, Helle Lykke. ”Bin Ladin, en ny Öcalan?” *Mellemøst-information* 16. 7 (1999): 1-5.
- Nielsen, Helle Lykke. ”Er det virkelig sprogets skyld?.” *Mellemøst-information* 16. 8/9 (1999): 20-23.
- Nielsen, Helle Lykke. ”Transitland for terrorister.” *Mellemøst-information* 16. 11 (1999): 1-4.
- Nielsen, Helle Lykke. ”Panodilproblemet.” *Information om indvandrere* 3. 2 (1999): 19-22.
- Nielsen, Helle Lykke red. *Mellemøst-information* 16. 2 (1999)
- Nielsen, Helle Lykke red. *Mellemøst-information* 16. 3 (1999)
- Nielsen, Helle Lykke red. *Mellemøst-information* 16. 4 (1999)
- Nielsen, Helle Lykke red. *Mellemøst-information* 16. 1 (1999)
- Nielsen, Helle Lykke red. *Mellemøst-information* 16. 5 (1999)
- Nielsen, Helle Lykke red. *Mellemøst-information* 16. 6 (1999)
- Nielsen, Helle Lykke red. *Mellemøst-information* 16. 7 (1999)
- Nielsen, Helle Lykke red. *Mellemøst-information* 16. 8/9 (1999)
- Nielsen, Helle Lykke red. *Mellemøst-information* 16. 10 (1999)
- Nielsen, Helle Lykke red. *Mellemøst-information* 16. 11 (1999)
- Nielsen, Helle Lykke red. *Mellemøst-information* 16. 12 (1999)
- Nielsen, Jens Kirk. ”Kadafi, Lockerbie og Mandela.” *Mellemøstinformation*. 16.4 (1999): 15-17
- Nielsen, Jens Kirk. ”Oman og Sikkerheden.” *Mellemøst-information* 16.5 (1999): 9-12
- Nielsen, Jens Kirk. ”Libyen som Turistland.” *Mellemøst-information* 16.10 (1999):11-14
- Nielsen, Jens Kirk. ”Lær Arabisk – I Mellemøsten?” *Mellemøstinformation* 16.12 (1999): 14-16
- Rasmussen, Torben Rugberg. ”Bahrains politiske problemer.” *Mellemøst-Information* 16.1(1999): 9-12.
- Rasmussen, Torben Rugberg. ”Dannelse og mistrøstighed.” *Information om Indvandrere*, 2.4 (1999): 10-14.
- Rasmussen, Torben Rugberg. ”Dengang Danmark stadig var en messe værd.” *Præsteforeningens Blad*. 89.24 (1999): 534-540.
- Rasmussen, Torben Rugberg. ”Drømmene om Den tredje Verden.” *Information om Indvandrere*, 2.3 (1999): 21-26.
- Rasmussen, Torben Rugberg. ”God viden, ond viden, farlig viden.” *Information om Indvandrere* 2.3 (1999). 1-3.
- Rasmussen, Torben Rugberg. ”God, ond og farlig viden. Om indvandrere, tabuer og statistik.” *Økonomi & Politik* 72. 2 (1999) 21-27.
- Rasmussen, Torben Rugberg. ”Hvem interesserer sig for Sudan.” *Mellemøst-Information* 16.10 (1999): 14-18.
- Rasmussen, Torben Rugberg. ”I begyndelsen var Nationen. Om nationalitet, folkelighed og andre varme fællesskaber.” *Information om Indvandrere* nr. 3. 1. (1999): 19-24.
- Rasmussen, Torben Rugberg. ”Imam Ali og den shiitiske mytologi.” *Mellemøst-Information* 16.11(1999): 15-17.
- Rasmussen, Torben Rugberg. ”Islamisk velgørenhed.” *Mellemøst-Information* 16.6 (1999): 1-4.
- Rasmussen, Torben Rugberg. ”Nationalisme og PKKs selvafbrændinger.” *Mellemøst-Information* 16.3

(1999): 1-4.

Rasmussen, Torben Rugberg. "Sker der snart noget i Vestsahara." *Mellemøst-Information* 16.7 (1999): 14-18.

Rasmussen, Torben Rugberg. "Slør og sekularisme." *Mellemøst-Information* 16.8/9 (1999): 20-23.

Rasmussen, Torben Rugberg. "Ægypten og det tavse flertal." *Mellemøst-Information* 16.2 (1999): 15-18.

Rasmussen, Torben Rugberg. "Ægypten på vej ud af sin egen skygge." *Mellemøst-Information* 16.5 (1999): s. 1-4.

Rasmussen, Torben Rugberg. "18 år med Mubarak" *Mellemøst-Information* 16.12 (1999): 6-9.

Salih, Khaled. "Jøderne styrer verden!" *Mellemøst-information*, 16.1 (1999): 15-17.

Salih, Khaled. "To declare or not to declare: en ny palæstinensisk stat?" *Mellemøst-information*, 16.2 (1999): 12-15.

Salih, Khaled. "Saudi-Arabien: Selvportræt på 100-årsdagen", *Mellemøst-information*, 16.3 (1999): 12-15.

Salih, Khaled. "Hvad nu, hvis Öcalan henrettes?" *Mellemøst-information*, 16.4 (1999): 6-9.

Salih, Khaled. "Mareridt i Syrien", *Mellemøst-information*, 16.7 (1999): 10-13.

Salih, Khaled. "Islamismens fremtid", *Mellemøst-information*, 16.10 (1999): 4-7.

Salih, Khaled. "Kan kurdproblemet løses?" *Mellemøst-information*, 16.11 (1999): 12-15.

Salih, Khaled. "Overlever Gulfmonarkierne?" *Mellemøst-information*, 16.12 (1999): 4-6.

Salih, Khaled. Kurdfrågan i Turkiet. *Världspolitiken Dagsfrågor*, nr. 9, 1999. Stockholm: Utrikespolitiska Institutet.

Salih, Khaled, "Demokratisering och civilsamhället i Jordanien", i *Demokratins möjligheter-Fallstudier Jordanien och de palestinska områdena. MENA-projektet, delstudie 4*, 1999. Stockholm: Utrikesdepartementet, Regeringskansliet.

Seeberg, Peter m.fl. Statusrapport vedrørende arbejdet i hf-evalueringsgruppen, Undervisningsministeriet, januar 1999.

Seeberg, Peter og Lars Erslev Andersen Iran. Fra revolution til reform. København: Gyldendal (1999).

Seeberg, Peter. „Infatih - en arabisk forløber for Glasnost“. *Mellemøst-information*. 16.1 (1999):12-15..

Seeberg, Peter. „Uddannelse, integration og kultur“. *Information om Indvandrere* 3.1 (1999): 1-5..

Seeberg, Peter. „Bashar al-Assad og krisen i Libanon“. *Mellemøst-information* 16.3 (1999):7-10..

Seeberg, Peter. „Nye dæmnings - gamle problemer“. *Mellemøst-information* 16.4 (1999): 12-15.

Seeberg, Peter. „EU på vej mod en migrationspolitik“. *Information om Indvandrere* 3.2 (1999): 1-7.

Seeberg, Peter. „Kong Abdullahs nødvendige rejser“. *Mellemøst-information* 16.6 (1999): 10-13.

Seeberg, Peter. „Den nye frimodighed“, Forum for Køn og Kultur, Globalt, juni 1999.

Seeberg Peter. „Bethlehem 2000: Turistboom, Armageddon eller...?“. *Mellemøst-information* 16.7 (1999): 8-10.

Seeberg, Peter. „Korruption og krise i Libanon.“ *Mellemøst-information* 16.8/9 (1999): 11-14.

Seeberg, Peter. „Palæstinensiske flygtninge i Mellemøsten: aktuelle perspektiver“. *Information om Indvandrere* 2.3 (1999): 26-36.

Seeberg, Peter. „Marokko, EU og de illegale indvandre-re.“ *Mellemøst-information* 16.10 (1999): 9-11.

Seeberg, Peter. „Hvad betyder migration egentlig?“ *Information om Indvandrere*, Årg. 2, nr. 4, 25-36.

Seeberg, Peter. „Vi er ikke gjort af stål - om Kosovo, Pia K. og flygtningespørgsmålet.“ *Information om Indvandrere* 2.4 (1999):1-2.

Middelalderstudier

Bestyrelse

Rektor Henrik Tvarnø [IHKS]
 Professor, dr.phil. Andreas Haarder
 Professor, dr.phil. Minna Skafte Jensen [ILKM]
 Professor, dr.phil. Morten Nøjgaard [ILKM]
 Professor, dr.phil. Jens E. Olesen, Greifswald
 Docent, dr.phil. Jacob Isager [IHKS]
 Lektor, dr.phil. Flemming G. Andersen [ISK]
 Lektor, dr.phil. Marianne Børch [ILKM]
 Lektor Kurt Villads Jensen, Ph.D. [IHKS]
 Lektor, fil.dr. Tore Nyberg [IHKS]
 Lektor Thomas Pettitt, Ph.D. [IHKS]
 Lektor, cand.mag. Reinhold Schröder [ILKM]
 Forskningslektor Leif Søndergaard, Ph.D. [ILKM]
 Adjunkt Lars Bisgaard, Ph.D. (formand) [IHKS]
 Adjunkt Rasmus Thorning Hansen, Ph.D. [ILKM]
 Museumsinspektør Henrik M. Jansen, Svendborg & Omegns Museum
 Sekretær René Christensen.

Til Center for Middelalderstudier er knyttet Projekt Vise-center. Leder: cand.phil. Rita Pedersen.
 Åbningstid: tirsdage og torsdage kl. 10-12 samt efter aftale.
 Medarbejder fra Odense Universitetsbibliotek: Lise Lyng Falkenberg.

Gæsteforelæsninger

Henrik M. Jansen: Arkæologi og naturvidenskab; Jacob Tue Christensen: Odense Domkirkes omgivelser De arkæologiske undersøgelser i 1998 (24. februar).
 T. A. Shippey: The early Reception of Beowulf. The Significance of N.F.S. Grundtvig (7. maj).
 Birgitte Bøggild Johannsen og Hugo Johannsen, Dan-

marks Kirker, Nationalmuseet: Danmarks kirker på Fyn (27. oktober).

A.C. Spearing, Saint Louis, USA: Privacy and Space in Sir Gawain and the Green Knight. Privacy and voyeurism in Medieval poetry (17. november).

Seminar

Gilder, Lav og broderskaber i middelalderens Danmark (arrangører: L. Bisgaard, L. Søndergaard).

Dr. Christof Anz: Form og funksjon av gilder i middelalderens Skandinavien; Dr. Christian Radtke, Schloss Gottorp, Schleswig: Die Schleswiger Gilden und die Anfänge der Gemeindebildung; K. Villads Jensen: Knudsgilder og korstog; Museumsinspektør, cand.mag. Vivian Etting, Nationalmuseet: Gildernes og lavenes forhold til bystyret i senmiddelalderens Roskilde; L. Søndergaard: Kulturelle aktiviteter i gilder og lav; L. Bisgaard: Gildernes religiøse opgaver; Lektor, dr.phil. Bjørn Poulsen, Aarhus Universitet: Rosenkransgilderne i Slesvig og Odense (15. april).

Symposium

Text and Authority. Dette er centrets årlige november-symposium (arrangementsgruppe: M. Børch, K. Villads Jensen, T. Nyberg)

Aksel Haaning, mag.art.: The World as Text; Professor, dr.litt. Birger Munk Olsen, Københavns Universitet: Le Prestige du Livre au Moyen Age.; Lars Boje Mortensen, Bergen IKKR: The Rhetoric of The Page. Authority, Persuasion, and Latinity in Medieval and Renaissance Historiography; M. Børch: Geoffrey Chaucer and the Cosmic Text - Rejecting Analogy; Professor A.C. Spearing, University of Virginia, USA: Textual Performance: the Chaucerian Prologue and the French Dit; Lektor Karsten Friis-Jensen, Københavns Universitet: Some Twelfth-century Classicising Texts and their Link with Classical Authority.; Professor Alastair Minnis, University of York: The Translatio auctoritatis from Latin to Vernacular; Lars Ole Sauerberg, Center for engelsk, Syddansk Universitet; Professor Jesse Gellrich, Louisiana State University, USA; Professor Betty Roitman, Hebrew University of Jerusalem, Israel; Professor Charles Lock, Københavns Universitet: Comparative session. (15.-16. november).

Publikationer

Bisgaard, Lars, m.fl., red. Billeder i Middelalderen Kalkmalerier og altertavler. Odense: Odense Universitetsforlag. 1999.

Middelalder Fyn 99. Aktivitetskalender. Mindre Skrifter udgivet af Center for Middelalderstudier, nr. 19. Odense: Syddansk Universitet 1999.

Nordiske Studier i Odense

Centret har ansvaret for følgende uddannelser:

Tofaglig bacheloruddannelse med dansk som grundfag i Odense

Étfaglig bacheloruddannelse i dansk i Odense

Sidefag i dansk i Odense

Tofaglig kandidatuddannelse med dansk som hovedfag i Odense

Étfaglig kandidatuddannelse i dansk i Odense

Magisterkonferens i nordisk i Odense

Åben Uddannelse i bachelorgrundfag i dansk i Odense

Grundfaget i dansk i Kolding

Professor, lic.phil. *Anne-Marie Mai* [ILKM] (stedf. for studielederen)

(lektor indtil 30. juni)

Professor, cand.mag. *Povl Schmidt* [ILKM]

Docent, dr.phil. *Johan de Mylius* [ILKM]

Lektor, mag.art. *Lise Præstgaard Andersen* [ILKM]

Lektor, cand.phil. *Jørgen Chr. Bang* [ISK]

Lektor, cand.mag. *Inger-Lise Hjordt-Vetlesen* [ILKM]

(studieleder)

Lektor, *Bjarne le Fevre Jakobsen*, Ph.D. [ISK]

Lektor, cand.mag. *Bo Hakon Jørgensen* [ILKM]

Lektor, cand.phil. *Ulrik Lehrmann* [ILKM]

Lektor, cand.mag. *Georg Søndergaard* [ISK] (fratrådt 1. oktober)

Norsk lektor, cand.philol. *Astrid Fosvold* [ILKM]

Svensk lektor, fil.dr. *Valborg Lindgårde* [ILKM]

Undervisningslektor, cand.phil. *Mogens Davidsen* [ISK]

Undervisningslektor, mag.art. *Aldís Sigurdardóttir* [ISK] (amanuensis indtil 30. juni)

Undervisningslektor, cand.mag. *Flemming Smedegaard* [ISK]

Adjunkt, *Per Krogh Hansen*, Ph.D. [ILKM] (fra 1. juli)

Adjunkt, *Dag Heede*, Ph.D. [ILKM] (fra 1. september)

Adjunkt, cand.mag. *Karin Esmann Knudsen* [ILKM] (amanuensis indtil 30. juni)

Adjunkt, *Helen Korsgaard*, Ph.D. [ISK]

Adjunkt, *Bo Kampmann Walther*, Ph.D. [ILKM] (fra 1. august)

Amanuensis, cand.mag. *Kenneth Reinecke Hansen* [ISK] (instruktor indtil 30. juni)

Amanuensis, cand.mag. *Jimmi Michelsen* [ILKM]

Ekstern lektor, mag.art. *Susanne Bjertrup* [ILKM]

Ekstern lektor, cand.mag. *Anders Ellegaard* [ISK] (undervisningsassistent indtil 30. juni)

Ekstern lektor, mag.art. *Jette Eriksen-Benrós* [ILKM] (forårssemestret)

Ekstern lektor, cand.phil. *Knud Bjarne Gjesing* [ILKM]

Ekstern lektor, cand.phil. *Finn Frederik Krarup* [ILKM]

Ekstern lektor, cand.mag. *Mogens Theodorsen* [ISK] (forårssemestret)

Undervisningsassistent, cand.mag. *Jeppe Bundsgaard* [ISK] (instruktor

indtil 30. juni)

Studievejleder, stud.mag. *Maiken Krogslund Andersen*

[ISK] (efterårssemestret)

Studievejleder, stud.mag. *Morten Vestergaard-Lund*

Studievejleder, stud.mag. *Ane Qvortrup* (efterårssemestret)

Studievejleder, stud.mag. *Benedikte Rodenkam Rasmussen* (forårssemestret)

Overassistent *Annette Andersen*

Kontorfuldmægtig *Sonja Bild*

Overassistent *Irma Dyhrmann* (fra 1. august)

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat i alt 6 undervisningsassistenter og 13 instruktører. Disse har undervist i alt 657 timer.

Ekskursioner

I forbindelse med undervisningen i tilvalgsområdet Religionslitteraturens litterære former. H.C. Andersen og nogle af hans samtidige under bachelorgrundfaget har der været afholdt ekskursion bl.a. til Glorup (20. april).

I forbindelse med undervisningen i emnet Nyere dansk prosa under kandidatuddannelsen har der været afholdt ekskursion til museet Arken, Ishøj (22. april).

I forbindelse med undervisningen i emnet Dansk i nordisk perspektiv under kandidatuddannelsen har der været afholdt ekskursion til Institut for Nordisk Filologi, Københavns Universitet (27. april).

I forbindelse med undervisningen i emnet Dansk tekst- og kulturhistorie

1300-1500 under kandidatuddannelsen har der været afholdt ekskursion til håndskriftsamlingen på Det Kgl. Bibliotek og Nationalmuseets middelalderudstilling (13. oktober).

I forbindelse med undervisningen i Svensk litteratur og sprog for sidefagsstuderende har der været afholdt ekskursion til Lunds Universitet, Sverige (11.-12. november).

Gæsteforelæsninger

Cand.mag. Uffe Ladegaard har afholdt forelæsning om Sociolingvistik (26. februar).

Cand.phil. Per Krogh Hansen har afholdt forelæsning om Postmodernitet i "Heart of Darkness" (7. april).

Cand.mag. Lisbeth Klastrup har afholdt forelæsning om Læse- og analysestrategier i forbindelse med hyperbaserede fortællinger (18. november).

Centret redigerer og udgiver tidsskriftet Synsvinkler.

Danskstudiet i Kolding

Danskstudiet har ansvar for følgende uddannelser:

Togfaglig Bacheloruddannelse med dansk som grundfag

Étfaglig Bacheloruddannelse i dansk

Sidefag i dansk

Uddannelsen udbygges i de kommende år med danskfaglige kandidatuddannelser.

Professor *Anne-Marie Mai* [ILKM] (studiekoordinator)

Adjunkt *Karin Esmann Knudsen*, Ph.D. [ILKM]

Adjunkt *Per Krogh Hansen*, Ph.D. [ILKM]

Amanuensis, cand.mag. *Kenneth Reinecke Hansen* [ISK]

Forskningsassistent, mag.art. *Maria Davidsen* [ILKM]

Forskningsassistent, cand.mag. *Thorbjørn H. Jensen* [ILKM] (tilknyttet biblioteksarbejdet i juli)

Faglig vejleder *Ane Qvortrup*

Sekretær, kontorassistent *Irma Dyhrmann*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Anne Borup [ILKM]

Jon Helt Haarder [ILKM]

har haft tilknytning til det danskfaglige forskningsmiljø på campus i Kolding.

Studieture

Danskstudiet har besøgt middelalderudstillingen på Koldinghus (21. september), afholdt studietur til Christiansfeldt, Ribe og Nælde-museet (3.-5. november), besøgt Tv Syd (10. november) og deltaget i multimediekonferencen Cyber Flux Syddansk Universitet, Odense (24. november).

Gæsteforelæsninger

Forfatteren Klaus Rifbjerg afholdt gæsteforelæsningen, Begyndelser i liv, studier og litteratur (31. august), forfatterne Klaus Rifbjerg og Tage Skou-Hansen forelæste om dansk litteratur 1940-1970 på skribentmøde i projekt Danske digtere i det 20. århundrede (28. oktober), forfatteren Nikolaj Frobenius deltog i forskningsseminar om nyere nordisk litteratur (1. november), Ph.D.-studerende Henrik Rytter afholdt gæsteforelæsning om Hong Kong-filmgenren (17. november), cand.mag. Jørgen Aabenhus gæsteforelæste om folkeviser og middelalderlitteratur (30. november), forfatteren Ida Jessen forelæste om sit forfatterskab ved præsentationen af særnummeret af det danskfaglige tidsskrift Synsvinkler, Darsk. Dansk og norsk samtidslitteratur (red. Astrid Fosvold) (8. december). Gæsteforelæsningerne er arrangeret på initiativ af Danskstudiet på campus i Kolding og i regi af ILKM.

Religion

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

BA-grunduddannelse i religionsstudier

1-årig sidefagsuddannelse i religionsstudier

1 1/2-årig sidefagsuddannelse i religionsstudier

Åben Uddannelse i 1-årigt sidefag i religionsstudier

Lektor, cand.theol. *Knud Rendtorff* (FI)

Lektor, mag.art. *Niels Thomassen* (FI)

Lektor, mag.art. et cand.mag. *Tim Jensen* (FI)

Lektor, lic.theol., *Povl Götke*, Ph.D. (FI)

Adjunkt, cand.phil., *Mikael Akter*, Ph.D. (FI)

Ekstern lektor, cand.mag. *Kirstine Munk*

Ekstern lektor, cand. mag., *Esben Buus Steffensen*, Ph.D.

Overassistent *Rita Jacobsen*

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat 10 undervisningsassistenter, der har undervist i i alt 1.475 timer.

Russiske og Østeuropæiske Studier

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

B.A. i russisk

1 1/2-årigt sidefag i russisk

Tofaglige kandidatuddannelser i Russisk Sprog og Kultur/RUSK

Etfaglige kandidatuddannelser i Russisk Sprog og Kultur/RUSK

1 1/2-årigt sidefag i polsk

Særligt tilrettelagt sidefag i russisk (Åben Uddannelse)

Særligt tilrettelagt sidefag i polsk (Åben Uddannelse)

Professor, dr.phil. *Bent Jensen* (IHKS) (forskningssemester forår og efterår)

Lektor, mag.art. *Mette Bryld* (ILKM) (forskningssemester forår og efterår)

Russisk lektor, docent, lic.phil. *Tamara A. Ivanova* (fratrådt 1. september) (ISK)

Lektor, lic.phil. *Erik Kulavig* (studieleder) (IHKS)

Lektor, cand.dipl. *Marina Orlova-Jermak* (ISK)

Lektor, dr.phil. *Jaroslav Pavlik* (ISK) (fratrådt 1. februar)

Lektor, cand.mag. *Svend Gottschalk Rasmussen* (ISK)

Adjunkt, cand.mag., translator *Karl-Henrik Lund* (ISK) (tiltrådt 1. august)

Ekstern lektor, Ph.D. *Hans Henrik Schack von Brockdorff* (IHKS)

Ekstern lektor, cand.mag. translator *Karl-Henrik Lund* (ISK) (indtil 1. juli)

Ekstern lektor, cand.mag. *Jan Erik Nielsen* (ISK) (indtil 1. juli)

Sekretær, kontorassistent *Else Jensen* (fratrådt 1. februar) (ILKM)

Sekretær, korrespondent *Birgitta Rosendal* (ILKM)

Faglig vejleder, stud.mag. *Hanne Funch Andersen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:

Brit Aaskov (ILKM)

Kirsten Bruun (IHKS)

Rikke Haue (IHKS)

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat i alt 2 undervisningsassistenter i 632,5 arbejdstimer og 1 instruktør i 255 arbejdstimer.

Gæsteforelæsninger

Veronica Dolina, Moskva: Russiske sange (1. marts).

Dr. Gennadij Bordjugov, Lomonosov Universitet, Moskva: Omskrivningen af Ruslands historie - kilder og metoder (4. marts).

Ambassaderåd Aleksandr A. Tjurelin, Den Russiske Føderations Ambassade, København: Rusland og krigen i Kosovo (5. maj).

Fiona Björling, Lund, Sverige: On the question of guilt (14. september).

Natalia Mazour, Moskva Statsuniversitet Pushkin: Creator and Hero of Russian ideology (2. november).

Olga Sedakova, Moskvas Stats Universitet: Um i tjuvstvo. K antropologii Pusjkina (7. december).

Vladimir I. Rudnev: Law and Reality in Russia today (9. december).

Andre arrangementer afholdt af centret

Centret deltog i uddannelsesmessen Porten til fremtiden på Odense Congress Center (21.-24. januar).

8 studerende deltog i en ekskursion til Den russiske ambassade i København (24. september).

Faglig dag: Kandidater fra russisk fortalte om deres erfaringer fra arbejdslivet (1. oktober).

16 undervisere og studerende deltog i en demonstration af computerstøttet gloseværktøj til russisk ved lektor Lone Ambjørn, Handelshøjskolen i København (19. november).

Spansk

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

Bacheloruddannelse i spansk

1-årig sidefagsuddannelse i spansk

1/2-årig sidefagsuddannelse i spansk

Kandidatuddannelse i spansk

Overbygning på erhvervssproglig BA i spansk ("Korr.-mag."-ordning)

Særligt tilrettelagt sidefagsuddannelse i spansk

Lektor, dr. *Claudio Cifuentes Aldunate* (ILKM)

Lektor *Annette Grindsted*, Ph.D. (ISK)

Lektorvikar *Jan Gustafsson*, Ph.D. (IHKS) (tiltrådt 1. september)

Lektor *Teresa Cadierno López*, Ph.D. (ISK)

Lektor *Uwe Kjær Nissen*, Ph.D. (studieleder, centerbestyrer) (ISK)

Lektor, dr.phil. *Hugo Cancino Troncoso* (IHKS) (orlov fra 1. september)

Lektor, cand.phil. *Ane-Grethe Østergaard* (ILKM)

Ekstern lektor, cand.phil. *Lene Waagstein* (ILKM)

Overassistent *Camilla Bernsdorf* (tiltrådt 1. oktober)

Overassistent *Lene Holbæk* (tiltrådt 1. januar, fratrådt 30. september)

Overassistent *Anne-Christina Nielsen* (fratrådt 30. september)

Faglig vejleder *Cristina Molina Svendsen* (tiltrådt 1. februar)

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat i alt 11 undervisningsassistenter/instruktører. Disse har undervist i alt i 325 timer.

Gæsteforelæsninger

Professor Dr. Hans Felten, Aachen Universitet, Tyskland: Intertextualidad e Intermedialidad en la Literatura Española Contemporánea (8. april).

Professor Aintzane Doiz-Bienzobas, Universidad del País Vasco: Usos y análisis del imperfecto y del indefinido en español (20. september).

Dr. Vincente J. Benet-Ferrando, Universitat Jaume I: El cine español desde la transición democrática hasta la actualidad (5. oktober).

Professor María Antonia Martín Zorraquino, Universidad de Zaragoza: Marcadores del discurso y estructura de la conversación en español (7. december).

Tysk

Centret har ansvar for følgende uddannelser:

Grunduddannelse/B.A. i tysk

1-årig overbygningssuddannelse i tysk

1 1/2-årig overbygningssuddannelse i tysk

2-årig overbygningssuddannelse i tysk

1-årig sidefagsuddannelse i tysk

1 1/2-årig sidefagsuddannelse i tysk

Lektor, dr.phil. *Steffen Arndal* (ILKM)

Lektor, lic.phil. *Sven Erik Halse* (centerbestyrer/studieleder) (ILKM)

Lektor, cand.mag. *Michael Harbsmeier* (IHKS)

Lektor, cand.mag. *Annelise Ballegaard Petersen* (ILKM)

Lektor, cand.mag. *Uwe Helm Petersen* (ISK)

Lektor, cand.mag. *Gitte Rasmussen*, Ph.D. (ISK)

Lektor, cand.mag. et. interpret. *Hans-Otto Rosenbohm* (ISK)

Lektor, cand.mag. *Reinhold Schröder* (ILKM)

Lektor, cand.mag. *Therkel Stræde* (IHKS)

Lektor, cand.mag. *Flemming Talbo Stubkjær* (ISK)

Tysk lektor *Christian Benne* (ILKM) (fra 1. september)

Tysk lektor *Ruth Kaiser* (ISK) (til 31. januar)

Ekstern lektor, cand.mag. *Jens Peter Jensen* (ISK)

Ekstern lektor, cand.mag. *Steen Kleemeyer* (ISK) (fra 1. januar)

1 undervisningsassistent, 2 instruktører

Sekretær, korrespondent *Jette Kraaer* (ILKM)

Der har i forårs- og efterårssemesteret været ansat i alt 1 undervisningsassistent og 2 studenterinstruktører. Disse har undervist i alt 216 konfrontationstimer.

Gæsteforelæsninger

Dr. York Gothart Mix: Schul- und Generationskonflikte in der Literatur des Fin de siècle und des Expressionismus (4. marts).

Thomas Harder: Kvalitativ bedømmelse af oversættelser (4. oktober).

Andre arrangementer afholdt af centret

Fagets Dag: Fagets faste lærere bidrog med oplæg om deres forskning og om de faglige discipliner (19. februar).

Seminaret: Erstatning for nazitidens forbrydelser. Fra centret deltog Therkel Stræde med foredragene: Erstatning for nazismens forbrydelser: Hvorfor, hvordan og hvorfor ikke før? samt Den tyske industri, tvangsarbejderne og erstatningsspørgsmålet (8. oktober).

Steffen Arndal har inden for rammerne af en i samarbejde med Kunsthallen Brandts Klædefabrik foranstaltet ekskursion til Worpswede holdt foredrag om: Rainer Maria Rilke og Paula Modersohn Becker (16.-18. april)

Eksterne bevillinger og donationer

Centret har modtaget boggaver fra følgende institutioner: Schweizerische Botschaft, Deutsche Botschaft, Deutscher Akademischer Austauschdienst, Inter Nationes, Pro Helvetia, Goethe Institut, Bundeszentrale für politische Bildung.

Foranderlige Landskaber, Center for Strategiske Studier i Kulturmiljø, Natur og Landskabshistorie.

Centret er et åbent forskningscenter bevilget under Det Strategiske MiljøforskningsProgram, delprogrammet Bæredygtig Arealanvendelse frem til og med år 2000. Bevilningsrammen er 35 mio. kr.

Lektor og centerleder, cand.mag. *Per Grau Møller*, lic.phil. Fuldmægtig, cand.phil. *Linda Rasmussen*

Ph.D.-studerende pr. 31. december:
Morten Stenak

Der er følgende projekter og samarbejdspartnere under centret:

Kulturmiljø og Landskabshistorie

Kulturlandskabelige informationssystemer, Nationalmuseet/Aarhus Universitet, **Historiske makroskala relationer**, GEUS (Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser), **Kulturlandskabsregionalitet i forhistorisk tid**, Forhistorisk arkæologi, Aarhus Universitet, **De koloniserede landskaber, specielt vådområder**, Kartografisk Dokumentationscenter, Syddansk Universitet, **Moderne landbrug og dets forhold til strukturer**, Kartografisk Dokumentationscenter, Syddansk Universitet, **Dansk kystkultur under forandring**, Fiskeri- og Søfartsmuseet, Esbjerg, Center for Maritim og Regional Historie, **Kystzonens forvaltning**, Fiskeri- og Søfartsmuseet, Esbjerg, Center for Maritim og Regional Historie, **Hovedgårdslandskabet**, Odense Bys Museer.

Fremtidsscenarier

Metoder for og udvikling af fremtidsscenarier, Forskningscentret for Skov & Landskab, **Scenarier for arealanvendelse**, Afdeling for Jordbrugssystemer og Landskab, Dansk JordbrugsForskning, **Visualisering af landskab og scenarier**, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (og Danmarks JordbrugsForskning), **Ejendomsstruktur og landskab**, Institut for Samfundsudvikling og Planlægning, Aalborg Universitet.

Naturkvalitet i terrestriske økosystemer

Terrestrisk biotopbeskrivelse, Danmarks Miljøundersøgelser, afdeling for Landskabsøkologi, Danmarks Miljøundersøgelser, afdeling for Systemanalyse, **Landskabsstruktur og pattedyrfauna**, Danmarks Miljøundersøgelser, afdeling for Landskabsøkologi, Aarhus Universitet, afdeling for Zoologi, **Integreret landskabsmodel**, Danmarks Miljøundersøgelser, afdeling for Landskabsøkologi, Aarhus Universitet, afdeling for Datalogi.

Bæredygtig arealanvendelse i kystnære områder

Danmarks Miljøundersøgelser, afdeling for Kystzoneøkologi. Afdeling for Jordbrugssystemer og Landskab Danmarks JordbrugsForskning, Statens Jordbrugs- og Fiskeriøkonomiske Institut.

Landskab og arealressourcer

Afdeling for Jordbrugssystemer og Landskab, Danmarks JordbrugsForskning, Forskningscentret for Skov & Landskab, GEUS (Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser), Kvartær og Maringeologisk Afdeling, Geografisk Institut, Københavns Universitet.

Bestyrelsen for centret har følgende sammensætning: Forskningschef *Jesper Fredshavn*, Afd. for Landskabsøkologi, Danmarks MiljøUndersøgelser

Forskningsprofessor *Poul Holm*, Center for Maritim og Regional Historie Fiskeri- og Søfartsmuseet, Esbjerg Seniorforsker *Jesper Madsen*, Afdeling for Kystzoneøkologi, Danmarks Miljøundersøgelser Lektor *Per Grau Møller*, Kartografisk Dokumentationscenter, Syddansk Universitet (formand) Lektor *Ulf Näsman*, Institut for Forhistorisk Arkæologi, Aarhus Universitet Afdelingsleder *Kjell Nilsson*, Forskningscentret for Skov & Landskab Forskningschef *Harald Mikkelsen*, Danmarks Jordbrugsforskning, Forskningscenter Foulum Kontorchef *Carsten Paludan-Müller*, Kulturhistorisk kontor, Skov- og Naturstyrelsen

Centeraktiviteter

1.-2. marts blev afholdt en konference Aktører i Landskabet, Musikhuset i Esbjerg, med præsentation af foreløbige resultater fra Foranderlige Landskaber.

20. april møde med følge- og faggruppe.

18. maj GIS-seminar på Hollufgaard - Data og analysemetoder.

Gæsteforskere

Centret har i den forløbne periode haft inviteret ir. Theo Spek, Ph.D. fra Winand Staring Centre for Integrated Land, Soil and Water Research (SC-DLO) fra d. 25. oktober-5 november. Han har haft basis på Kartografisk Center, men også besøgt andre forskere i projektet.

5. november gav Theo Spek forelæsningsen „Beyond Arcadia. An interdisciplinary research of the cultural landscape of Drenthe (The Netherlands) på Kartografisk Dokumentationscenter.

Brede formidlingsaktiviteter

12. januar var centret genstand for en omtale i Berlingske Tidende med udgangspunkt i et interview med centerlederen.

9. november blev centret præsenteret for en kreds af fynske historikere.

Der er oprettet en hjemmeside på Syddansk Universitets net med oplysninger om centret på både dansk og engelsk: <http://www.sdu.dk/Hum/ForandLand/Dansk/Index.htm>

Medarbejdernes aktiviteter uden for centret

P. Grau Møller har deltaget i møde i det nordjyske kulturmiljøråd i Brovst med indlægget Kulturmiljø og kulturmiljøregistrering set fra en kulturlandskabsforskers synspunkt (25. januar). Deltaget i møde i Landdistrikternes Fællesråds sekretariat i Jelling om forskning i landdistrikterne, herunder præsentation af Foranderlige Landskaber (5. februar). Deltaget i seminaret Aktører i Landskabet, arrangeret af Foranderlige Landskaber i Musikhuset i Esbjerg med indlægget Landskab og Kulturel Bæredygtighed (1.-2. marts). Deltaget i årsmøde i Landbohisto-

risk Selskab i Esbjerg med temaet Bondens binæringer (25. marts). Deltaget i møder i projektgruppen bag Mennesker i det agrare landskab, 22. januar i Aabenraa, 3. maj på Bornholm, 15. oktober i Odense. Deltaget i Foranderlige Landskabers GIS-seminar – Data og analysemetoder i Odense med indlægget Kulturmiljøregistrering samt introduktion til en digital udgave af Original I-kort (18. maj). Deltaget i årsmøde i Landbohøjskole Støttekreds i Odsherred/Dragsholm (3. juni). Deltaget i årsmøde i Nordisk Kulturlandskabsforbund med temaet Skærgårdshavets folk og landskab i Åbo og tilhørende skærgårdshav (Finland) (1.-6. september). Deltaget i årsmøde i Arbeitskreis für genetische Siedlungsforschung in Mitteleuropa i Bonn med temaet Zukunftsperspektiven der genetischen Siedlungsforschung in Mitteleuropa (22.-25. september). Deltaget i "Kulturlandskabet – et kursus i forståelse, planlægning og formidling af bevaringsværdige kulturmiljøer", arrangeret af Skov- og Naturstyrelsen i Vigsø med indlægget Historiske digitale kort eksemplificeret fra Thy (27. september). Deltaget i seminar om GIS og kommunikation arrangeret af Forskningscentret for Skov & Landskab på Schæffergården i Gentofte (22. november). Deltaget i møder i scenarieprojektet 18. januar på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, København, 21.-22. juni i Hørsholm, 30. november i Aalborg. Deltaget sammen med Morten Stenak i møder i den kulturhistoriske gruppe under Foranderlige Landskaber 27.-28. maj på Nordsjælland, 21. september i Odense, 25.-27. november i Næsbylund ved Odense. Deltaget sammen med Morten Stenak i "Kulturhistorien i Planlægningen", arrangeret af Skov- og Naturstyrelsen, Gl. Dok, København, 10. februar. Deltaget sammen med Morten Stenak i "Geografisk Information i 2000 år – danske kortdage 1999", arrangeret af Dansk Akademi for Stedbestemt Information (DAISI), Dansk Selskab for Fotogrammetri og Landmåling (DSFL), Dansk Kartografisk Selskab (DKS), Hotel Scanticon, Kolding (6.-8. oktober). Deltaget sammen med Morten Stenak i Seminar om "Naturkvalitet", arrangeret af Danmarks Miljø Undersøgelser, DMU Silkeborg (10. november)

M. Stenak har deltaget i "Natur og landbrug", arrangeret af Naturrådet, Gl. Dok, København (15. januar). Deltaget i "Aktører i Landskabet", arrangeret af Foranderlige Landskaber, Musikhuset, Esbjerg (1.-2. marts). Deltaget i "GIS – data og analysemetoder", arrangeret af Foranderlige Landskaber, Hollufgård, Odense (18. maj) med indlægget 1844-bonitering og arealanvendelse til brug ved naturkvalitetsbestemmelse - deltaget i "Kulturlandskabet – et kursus i forståelse, planlægning og formidling af bevaringsværdige kulturmiljøer", arrangeret af Skov- og Naturstyrelsen, Vigsø Feriecenter, Thy (27.-29. september)

Publikationer:

Møller, Per Grau. „Research and management of the cultural landscape in Denmark: Changing Landscapes“, *Shaping the land, Proceedings of the Permanent*

European Conference for the Study of Rural landscape, 18th session in Røros and Trondheim, september 7th–11th 1998, ed. by Gunhild Setten, Terje Semb and Randi Torvik, Papers from the department of Geography, University of Trondheim, New series A, nr. 27, Trondheim 1999, vol. I, pp. 75-87.

H.C. Andersen-Centret

Docent, dr.phil. *Johan de Mylius* (centerleder) (ILKM)
Gæsteforsker, lektor *Viggo Hjørnager Pedersen*, Ph.D. (aflønnnet af Københavns Universitet)

Gæsteforsker, MA. *Asta Gustaitiene* University of Kaunas Vytautas Magnus, Litauen (1. september-17. december) (finansieret af Kulturministeriet)

Gæsteforsker, MA. *Mana Nakamura* Tokai University, Japan (1. februar-31. maj) (finansieret af Rektorkollegiet)

Gæsteforsker, professor *Ljudmila Braude*, Sct. Petersborg (25. marts-12. april) (finansieret af Odense Kommune)

Gæsteforsker, forhenværende museumsdirektør *Niels Oxenvad* (ulønnet)

Korrespondent *Solveig Brunholm Madsen* (ILKM)

Andre arrangementer afholdt af centret

J. de Mylius har deltaget i Chr. Braad Thomsens kortfilmprojekt om Morten Korch; han har arrangeret H.C. Andersen-ekskursion til fynske herregårde for de studerende (20. april); han har holdt foredrag om H.C. Andersen for Max Ipsen og et hold studerende fra Aarhus Universitet (21. april).

Serviceringer ydet bl.a. til Associated Press, Danmarks-korrespondent Peter Olsen, København; Professor Clifford Bernd, University of California, USA; Ranja Bojer, Trondheim, Norge; Maxine Burgham-Page, Auckland, New Zealand; cand.mag. Dorthe Lind Christensen, Tokyo; freelance-journalist Mikkel Christensen; CO-RO Food A/S, Matin Nygaard Knudsen; Danisco Food; Danmarks Biblioteksskole, Helene Høyrup; Birgitte van Tol; Dansk Cyklistforbund; Det danske Spejderkorps; Camille Freeman, Rice University, Houston, USA; Edith Gutierrez, Indio, USA; Jon Hansen, Wisconsin University, USA; Professor Frank Hugus; IBM-Danmark, Peter Hagen; komponist Hans Werner Henze-Schüler, Stockelsdorf, Tyskland; operakomponist David Lewis Johnson; Dr. Peter Jost, Saarbrücken, Tyskland; Kertemindeegnens Folkehøjskole; Kongelig Dansk Ambassade, ambassade-råd Erik Farsø Madsen, Berlin; Kongelig Dansk Ambassade, presse- og kulturattaché Bernd Kretschmar, Bonn; musikstuderende Michael Lorenz, Wien; Multiscan, Alex Dalum; PA Consulting Group, Lotte Thorslund; oversætter Liudas Reimekas, Vilnius; Skive Seminarium, Søren Andersen; Staalby PR, København; Teaterforeningen GAIA, København; Tårnby Gymnasium; Ugebrevet Mandag Morgen, Pernille Andersen; Universität Basel, Irene

Simonsen, Schweiz; Universitetsforlaget, Oslo, Iris Rieck Iversen; Louise Vacher, Castres, Frankrig; Vordingborg Handelsskole; VUC-Næstved; oversætter Anna Weglenska, Warszawa, Polen; Robert Wood, San Francisco, USA;

Eksterne bevillinger og donationer:

Centret har modtaget 27.200 kr. fra Odense Kommune til udenlandsk(e) student(er)/forsker(e)s studieophold ved centret. Centret har modtaget 74.578,93 kr. fra EU til støtte for den danske del af KERN-INTERREG projektet "Undervejs med H.C. Andersen".

Publikationer

Pedersen, Viggo Hjørnager: "H.C. Andersens Fairy Tales in Translation: Prepositions and 'Small Words'." *Hans Christian Andersen A Poet in Time*. Papers from the Second International Hans Christian Andersen Conference 29 July to 2 August 1996. Edited by Johan de Mylius, Aage Jørgensen and Viggo Hjørnager Pedersen. Odense. Odense University Press. 1999. (407-21).

Pedersen, Viggo Hjørnager: "Oversættelse eller parafrase? om forskellige versioner af 'Fyrtøjet', 'Den grimme Ælling' og 'Den lille Havfrue'. *Et udvalg af afhandlinger om forskning i H.C. Andersens forfatterskab* (oversættelse af den kinesiske titel: *Danmai Antusheng Yanjiu Lunwen Xuan*). Udgivet af XiaoLa og Johan de Mylius. Anhui Province Juvenile Publishing House, Shanghai 1999.

Pedersen, Viggo Hjørnager: „Madame de Chatelain - Writer and translator“. *Proceedings from the Seventh Nordic Conference on English Studies, Anglicana Turkuensia no 20*, S. Tanskanen og B. Wårvik (red.). Turku. University of Turku. 1999. 283-92.

Pedersen, Viggo Hjørnager: „H.C. Andersen tradition(er) på engelsk“. *Oversættelse af Litteratur II. DAO 8* (udgivet i samarbejde med Vibeke Appel). København. Center for Translation Studies, Copenhagen University. 1999. 29-40.

Kartografisk Dokumentationscenter

Adjunkt, *Lars Bisgaard*, Ph.D.

Centret deltager med en fast repræsentant i Odense Kommunes Arkivudvalg, som koordinerer den lokalhistoriske indsats i kommunen. Det har observatørstatus ved møderne i Fyns Amts Museumsråd. Centret huser projektet "Foranderlige Landskaber" med tilknyttet digitalisering af udskiftningskort i udvalgte områder af Danmark (se videre dette projekt).

Centrets samlinger er åbent for publikum hver torsdag fra 13.00-16.00. Bestillinger på centrets kortmateriale kan afgives.